ئینجیلی پیرۆز

ئینجیلی پیرۆز

مزگێنی

پەیمانی نوێی حەزرەتی عیسا

بە شێوەی کوردی سۆرانی

هەموو مافەکانی بڵاوکردنەوە پارێزراوە
چاپی دووەم

New Testament Kurdish (Sorani)
NKV by International Bible Society
Copyright © IBS 1999
ISBN 1-56320-073-2
All Rights Reserved

Second print (10,000 copies) 1999

پێشەکی

تـەنها یەك ئینجیل هەیە ئەویش ئینجیلی حەزرەتی عیسایە، ئـەوەش ئـەو مزگێنییەیە کە عیسا هێنایو ڕایگەیاند، قوتابیەکانیشی دوای هەسـتانەوەی لەنـێو مـردووان بەردەوامبوون لـەراگەیاندنی. عیسـا خـۆی ئینجیـلی نەنووسیوە، بەڵام فێرکردنەکانی بەشێوەیەك بەقوتابـیەکاندا کـە ئاسان بێ بۆ بیرهاتنەوەو فێرکردنی خەڵکیتر، قوتابیەکانـیش هەموو ڕووداوەکانیان بەچاوی خۆیان بینی بەتایبەتی هەسـتانەوەی لـەدوای مـردن. لەشـەوی پێش مردنی بەڵێنی پێدان کـەدوای مـردنی ڕۆحـی پیرۆز دێتو هەموو ئەو شتانەی پێیووتن وەبیریـان دەهێنێـتەوەو هـەموو شـتێکیان فـێر دەکـات (یوحەنـنا 14:26، 2پەترۆس 1:19-21). پەنجا ڕۆژ دوای لەخاچدانی ئەم بەڵێـنە هاتـەدی، بۆیـە لـەو کاتـەوە قوتابـیەکانی دەسـتیانکـرد بەراگـەیاندنی مزگێـنی پادشـاهێتی خـوداو فـێرکردنی خەڵکی بەو شـتانەی عیسـا فـێری کـردن. هـەندێ لە دوانزە قوتابیەکە لەگەڵ نـێرراوانیتر بەرابەرایـەتی ڕۆحـی پیرۆز هەستان بەنووسینەوەی ئەم مزگێنییە، مـێژووی زۆربەی نـووسـراوەکانی مەزەندە دەکرێ بە 25-40 سـاڵ دوای مـردنی عیسـا، تـیایدا ژیانو فێرکردنەکانو مـردنی عیسـایان تۆمارکـردووە، بەهەستانەوەشـی لەنـێو مردووان کۆتایـیان پـێهێـناوە. ئـەم نووسـراوانە بـۆ خوێـنەری جوراوجۆر نووسـراون، بـۆ نمـوونە: یوحـەننا، تا خـوێنەری بێبـاوەڕ بـۆ بـاوەڕ بهێـنێ (یۆحەنـنا 20:31)، لۆقـا، بۆ چەسپاندنی خوێنەری باوەڕدار لەوەی فێری بووە (لۆقا 1:1-4).

ووشـەی ئینجـیل لەووشەی (ئیوانجلیۆن)ی یۆنانی هاتووە، بـە واتـای مزگـێنی، ئـەم ووشـەیە لەسـەردەمی عیسـا تـەنها بـۆ مزگێـنیدان بـە هاتـنی پادشـا بـۆ شـارێك بەکاردەهات، بۆیە ئەو

مزگێنییەی عیسا ڕایگەیاند بە ئینجیل ناوبرا، چونکە مزگێنی هاتنی پادشاهێتی خودایە بەهۆی عیساوە، مزگێنی بوونی عیسایە بە پادشا بەسەرکەوتنی بەسەر شەیتاندا، ئەمەش بەمردنی لەسەر خاچ هاتەدی، بەمە مرۆڤایەتی ڕزگارکرد لەکۆیلایەتی گوناە، ئەم سەرکەوتنەش بەهەستانەوەی لەنێو مردووان ئاشکرا کرا، بەم شێوەیە لێخۆشبوونی گوناهی بەخۆڕایی پێدراین، هەروەها بەهۆی ڕۆحەوە ژیانی هەتاهەتایی پێبەخشین، ناوەڕۆکی ژیانی هەتاهەتاییش ئەمەیە: (ناسینی خودای هەتاهەتایی وەك باوکێکی ئاسمانی). باوەڕهێنانو تۆبەکردنو ستایشکردن بەووتەو بەکردار، وەڵامی ئەو کەسانەیە کە گوێ لەمزگێنی خودا دەگرن.

ئیجیلی پیرۆز لە 27 نووسراو پێك هاتووەو بەکۆی هەموویان دەووترێ (پەیمانی نوێ)، ئەمەش بەشی دووەمە لە کتێبی پیرۆز. بەشی یەکەم لەتەوراتی حەزرەتی موساو زەبووری حەزرەتی داودو نووسراوی پێغەمبەران پێكهاتووە، بەکۆی ئەمانیش دەووترێ (پەیمانی کۆن)، هەروەها پەیمانی کۆن بەو پەیمانەش دەووترێ کە خودا لەگەڵ گەلی ئیسرائیلی بەست لەڕێگای موساوە (2کۆرنسۆس 3:14، عیبرانیەکان 8:13)، بەهەمان شێوە بەو پەیمانەی کە خودا لەگەڵ هەموو مرۆڤایەتی بەستی بە خوێنی عیسا، دەووترێ پەیمانینوێ (لۆقا 22:20)، ئەمەش هێنانەدی ئەو بەڵێنانەی خودایە کە بەهۆی پێغەمبەرەکانی ڕایگەیاندبوو (عیبرانیەکان 8:6-12).

دانانی ئەم 27 نووسراوە بەم شێوەیەی ئێستا، دانانێکی زەمەنی نییە بەڵکو بابەتییە، لەسەرەتا چوار پەرتووکی مزگێنییە، لەدوای ئەوان پەرتووکیکرداری نێرراوانە، ئەم پەرتووکە بە دەرکەوتنی عیسا بۆ قوتابیەکانی دەست پێدەکات دوای هەستانەوەی لەنێو مردووان، دوایی بۆمان دەردەکەوێ چۆن لە ماوەی (30) ساڵی دوای ئەمە مزگێنی مەسیح لەقودسەوە تا ڕۆما

بلاودەبێتەوە، ئەم پەرتووکە تەواوکەری پەرتووکی مزگێنییە بەپێی نووسینی لۆقا. ئەم پێنج پەرتووکە بەشی مێژوویی ئینجیلیان پێکهێناوە.

لەدوای ئەمان 21 نووسراو دێت لەشێوەی نامە، یەکەمیان نزیکەی 20 ساڵ دوای هەستانەوەی عیسا نووسراوە. پۆڵس 13 نامەی یەکەمی نووسیوە، هەروەها یاقوب‌و پەترۆس‌و یۆحەنناو یەهوداش هەندێ نامەیان نووسیوە، دوا نووسراویش بینینەکەی یوحەننایە، ئەمەش بەحەوت نامە دەست پێ‌دەکات بۆ کۆمەڵە باوەڕدارەکانی هەرێمی ئاسیای ڕۆمانی، تیایدا لەشێوەی بینینی ڕەمزی خواست‌و کرداری خودا لەسەر زەوی ڕادەگەیێنێ. نامەکانی ئینجیل پڕن لەفێرکردن، بە دەسەڵاتی مەسیح نێرراوەکان پێشکەشی خوێنەرە یەکەمینەکانیان کرد، ئینجا مزگێنی بەکار هێنراو بوو بەژیانی ڕۆژانەی خوێنەران‌و بەخواستی خودا بۆ ئێمەش بە پارێزراوی مایەوە.

هەر 27 نووسراوەکە بە زمانی یۆنانی نووسراون، چونکە زمانی سەرەکی بووە لەئیمپراتۆریەتی ڕۆمانی لەو سەردەمەدا. ئێستا لەمۆزەخانەکانی جیهاندا بەدەیان هەزار دەسنووسی کۆنی ئینجیل هەیە، جا یان بە پارچە پارچەین یان وەرگێڕانە کۆنەکانن‌و یان لە نامەکانی قوتابیە یەکەمینەکانن مێژووی هەندێ لەم دەسنووسانە دەگەڕێتەوە بۆ سەدەی یەکەم. زیاتر لەپێنج هەزار دەسنووس هەیە مێژوویان دەگەڕێتەوە بۆ پێش ساڵی 300ز. ئەمە بەڵگەیەکی بەهێزە کە ئەو دەقەی ئەمڕۆ لەبەر دەستمانە هەمان ئەو دەقەیە کە باوەڕداران لەسەرەتاوە بەکاریان هێناوە. ئەم نووسراوە کوردییەش لەوەرگێڕانە عەرەبی‌و ئینگلیزیەکانەوە وەرگیراوە، هەروەها لەسەر دەقی نەژادی یۆنانی چاوی پێ‌خشێنراوەتەوە، تاکو خوێنەری کورد دڵنیابێ کە ئەم نووسراوە وەرگێرانی تەواوی ئەو

دەقەیــە کــە قوتابــیانی عیســا نووســیویانە. بێهەڵــەییو ڕوونو ئاشکرایی دوو ئامانجی سەرەکی بوونە لەوەرگێراندا.

ڕوونکردنەوە

لەوانەیە هەندێ ووشە زانراو نەبێ وەك (کاهین، کەنیشت، لەئاوهەڵکێشـان،..هـتد)، بـۆ ئەمانـەش لیسـتەیەك کراوە لەکۆتایی کتێــبەکە بــۆ ڕوونکــردنەوەی زاراوەکــانو ووشــەکان، هــەر ووشـەیەکیش پێویسـتی بـە ڕوونکـردنەوە بـووە بـەم نیشانەیە(*) دیـاری کـراوە. هـەروەها ئەمانـەی خوارەوە بۆ زیاتر یارمەتی دانی خوێنەر کراوە:

- هـەر کتێبـێك پێشەکی *بە جۆرە نووسینێکی تایبەتی (بەلاری) بۆ نووسراوە*.
- بۆ هەر بڕگەیەکیش ناونیشان بەخەتێکی‌جیاواز نووسراوە بۆ ڕوونکردنەوەی بڕگەکە وەکو: بنەچەی عیسا
- هەندێ جار تێبینی لەخوارەوەی لاپەڕەکان بەرچاودەکەوێ.
- وەرگــێراوەکــانی پــەیمــانیکۆن لەنــێوان دوو کەوانــەی بــەم شێوەیە: { } دانراوە.

لــیژنەی وەرگــێڕانی ئـەم دەقـە بـاش دەزانـن کە مرۆڤ بێ کـەموکـوڕی نیـیە، بـەڵام ئـەم دەقـە کوردیـیە دەخەنە بەر دەستی خوێــنەران لەگـەڵ سوپاسیان بۆ خودای گەورە لەسەر یارمەتیدانی، هەروەها لەخودا دەپاڕێنەوە تاکو ئەم کتێبە ببێتە مایەی پیرۆزکردنی خوێنەرو شکۆدارکردنی خودا. ئامین.

ناوەڕۆك

	لاپەڕە	ژمارەی بەشەکان
مزگێنی بەپێی نووسینی مەتتا	1	28
مزگێنی بەپێی نووسینی مەرقۆس	75	16
مزگێنی بەپێی نووسینی لۆقا	125	24
مزگێنی بەپێی نووسینی یۆحەننا	206	21
کرداری نێراوان	249	28
نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی ڕۆما	317	16
یەکەم نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی کۆرنسۆس	350	16
دووەم نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی کۆرنسۆس	382	13
نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی غەلاتیە	404	6
نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی ئەفەسۆس	415	6
نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی فیلیپی	426	4
نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی کۆلۆسی	434	4
یەکەم نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی تەسالۆنیکی	442	5
دووەم نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی تەسالۆنیکی	450	3
یەکەم نامەی پۆڵس بۆ تیمۆساوس	455	6
دووەم نامەی پۆڵس بۆ تیمۆساوس	464	4
نامەی پۆڵس بۆ تیتۆس	471	3
نامەی پۆڵس بۆ فلیمۆن	475	1
نامە بۆ عیبرانیەکان	477	13
نامەی یاقوب	503	5
یەکەم نامەی پەترۆس	513	5
دووەم نامەی پەترۆس	521	3
یەکەم نامەی یۆحەننا	527	5
دووەم نامەی یۆحەننا	536	1
سێیەم نامەی یۆحەننا	538	1
نامەی یەهوزا	540	1
بینینی یۆحەننا	543	22

مەتتا یەکێك بوو لەدوانزە قوتابیەکەی مەسیح. زۆربەی ئەو ڕووداوانەی باسی دەکات بە چاوی خۆی بینیویەتی. جوولەکەیەکی باجگر بوو بەڵام دوای باوەڕهێنانی وازی لەکارەکەی هێناو دوای عیسا کەوت. بەیارمەتی ڕۆحی پیرۆز ئەم پەرتووکەی نووسییەوە. مێژووی نووسینەوەی دیار نییە، بەڵام مەزەندە دەکرێ بە (60-65)ز. لەسەدەی دووەمی زاینیەوە، نووسراوەکەی مەتتا لەپێشەوەی هەموو نووسراوەکانی پەیمانی نوێ دانراوە. ئەمەش لەبەر دوو هۆ:

1-بەپرد دادەنرێ لەنێوان پەیمانی کۆنو پەیمانی نوێ، هەر لەسەرەتاوە ڕەچەڵەکی عیسا دەگەڕێنێتەوە بۆ ئیبراهیمو داود.

2-سەرەتا باوەڕداران زۆربەیان جوولەکە بوون، ئەم نووسراوەش ئاراستەی ئەوان کراوە. ئەمەش بەشێوەیەکی ئاشکرا دەردەکەوێ لەبەکارهێنانی هەندێ زاراوە کە لەلای جوولەکەکان نامۆ نەبوون، وەك: پادشاهێتی ئاسمان، شاری پادشای مەزن (قودس)، هەروەها هەوڵی داوە تیشك بخاتە سەر ئەو لایەنەی ژیانی عیسا کە هەموو پێشبینیەکانی پەیمانی کۆن دەربارەی مەسیح لەم هاتۆتە دی. سەلماندویەتی عیسا مەسیحە، ئەو پادشایەی جوولەکەکان چاوەڕێیان دەکرد تا لەژێردەستی ڕزگاریان بکات. بەڵام کە هات زۆربەی جوولەکەکان باوەڕیان پێی نەکردو دەستیان لەکوشتنیدا هەبوو.

1

ئەمەش ناوی ئەوکەسانەن کە دەبنە
پشت بۆ عیسای* مەسیحی* ڕۆڵەی
داود* ڕۆڵەی ئیبراهیم*: 2ئیبراهیم
باوکی ئیسحاق بوو، ئیسحاق
باوکی یاقوب بوو، یاقوب باوکی
یەهوزاو براکانی بوو، 3یەهوزا باوکی
فارسو زارح بوو کە سامار دایکیانە،
فارس باوکی حەسرون بوو،
حەسرون باوکی ئارام بوو. 4ئارام

بنەچەی عیسا

باوکی عەمیناداب بوو، عەمیناداب
باوکی نەحشون بوو، نەحشون
باوکی سەلمون بوو، 5 سەلمون باوکی
بوعەز بوو کە ڕاحاب* دایکێتی،
بوعەز باوکی عوبەید بوو کە ڕاعوس
دایکێتی، عوبێد باوکی یەسا بوو، 6
یەسا باوکی داودی پادشا بوو.
داود باوکی سلێمان بوو لەو
ژنەی کە ژنی ئوریا بوو، 7 سلێمان
باوکی ڕەحەبەعام بوو، ڕەحەبەعام
باوکی ئەبیا بوو، ئەبیا باوکی ئاسا
بوو، 8 ئاسا باوکی یەهوشافات بوو،
یەهوشافات باوکی یورام بوو، یورام
باوکی عەزەیا بوو، 9 عەزەیا باوکی
یوسام بوو، یوسام باوکی ئاحاز بوو،
ئاحاز باوکی حەزقیا بوو، 10 حەزقیا
باوکی مەنەسا بوو، مەنەسا باوکی
ئامۆن بوو، ئامۆن باوکی یووشیا بوو،
11 یووشیا باوکی یەکنیاو خوشكو
براکانی بوو، لەکاتی ڕاپێچکردنیان
بەرەو بابل.
12 دوای ڕاپێچکردنیان بۆ بابل،
یەکنیا باوکی شالتیئل بوو، شالتیئل
باوکی زەربابل بوو، 13 زەربابل
باوکی ئەبیهود بوو، ئەبیهود باوکی
ئەلیاقیم بوو، ئەلیاقیم باوکی عازور
بوو، 14 عازور باوکی سادوق بوو،
سادوق باوکی ئەخیم بوو، ئەخیم
باوکی ئەلیود بوو، 15 ئەلیود باوکی
ئەلیعازر بوو، ئەلیعازر باوکی مەتان
بوو، مەتان باوکی یاقوب بوو، 16
یاقوب باوکی یوسفی دەزگیرانی
مریەم بوو، ئەو مریەمەی عیسای
لێ بووە، کە بەمەسیح ناودەبرێ.
17 ژمارەی نەوەکان لەئیبراهیمەوە
بۆ داود چواردە نەوەن، لەداودەوە
بۆ ڕاپێچکردنیان بەرەو بابل دیسان
چواردە نەوەن، هەروەها
لەڕاپێچکردنیان بۆ بابل تا عیسا
چواردە نەوەن.

لەدایك بوونی عیسا

18 لەدایك بوونی عیسا بەم
شێوەیە بوو: لەکاتێکدا مریەم
دەزگیرانی یوسف بوو، پێش ئەوەی
بگوێزرێتەوە، بەهۆی ڕۆحی پیرۆز
سکی پڕبوو. 19 یوسفی دەزگیرانی
کوڕێکی چاكبوو نەیویست ئابڕووی
ببات، بڕیاریدا بەنهێنی وازی
لێبهێنێت. 20 کاتێ بیری لەمە
دەکردەوە، فریشتەیەکی خوداوەند
لەخەودا بۆی دەرکەوتو پێی
ووت: (ئەی یوسفی کوڕی داود،
مەترسە لەوەی مریەم بهێنیت، چونکە

ئەوەی ئەو سکی پێی هەیە لەڕۆحی
پیرۆزە. 21کوڕێکی دەبێت ناوی
دەنێت عیسا، چونکە گەلەکەی
ڕزگار دەکات لەگوناهەکانیان) 22
ئەمانە هەمووی ڕوویدا، تاکو ئەوەی
خوداوەند لەسەر زمانی پێغەمبەری
خۆی ڕایگەیاند بێتەدی: 23{ئا
ئەوەتا کچێك سکی پڕ دەبێت،
کوڕێکی دەبێت ناوی دەنرێ
(عەمانۆئێل) واتە خودا لەگەڵمانە.}
24کاتێ یوسف خەبەری بووەوە،
ئەوەی فریشتەکەی خوداوەند
فەرمانی پێدا کردی، هەستاو
دەزگیرانەکەی هێنایە لای خۆی 25
بێئەوەی لەگەڵی جووت بێت تا
لەدایك بوونی منداڵەکە، کاتێ
لەدایك بوو ناوینا عیسا.

دیدەنی ئەستێرەناسەکان

2
دوای لەدایك بوونی عیسا
لەبەیتلەحمی یەهودیا* لەسەردەمی
هێرۆدسی پادشا، هەندێ ئەستێرەناس
لەڕۆژهەڵاتەوە هاتنە قودس، 2
پرسییان: (پادشای لەدایك بووی
جوولەکە لەکوێیە؟ ئێمە
لەڕۆژهەڵاتەوە ئەستێرەی ئەومان
بینی، هاتووین کڕنوشی بۆ ببەین.) 3
کاتێ هێرۆدسی* پادشا ئەمەی
بیست، پەشۆکاو هەموو قودس
لەگەڵی پەشۆکا. 4هەرچی سەرۆك
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت
هەبوو هەمووی کۆکردنەوە، لێی
پرسین: (ئایا مەسیح لەکوێ لەدایك
دەبێت؟) 5وەڵامیان دایەوە:
(لەبەیتلەحم* لەیەهودیا، چونکە
پێغەمبەر ئاوای نووسیوە: 6{تۆش
ئەی بەیتلەحمی خاکی یەهودیا
کەمتر نیت لەشارەکانی دیکەی
یەهودیا، چونکە تیاتدا دادوەرێك
دەردەکەوێت، گەلی ئیسرائیلم بۆ
بەڕێوە دەبات.})
7دوای ئەمە هێرۆدس بەنهێنی
ئەستێرەناسەکانی بانگکردو لەبارەی
کاتی دەرکەوتنی ئەو ئەستێرەیە
لێکۆڵینەوەی لەگەڵ کردن، 8ئینجا
ناردنی بۆ بەیتلەحم، پێی ووتن:
(بڕۆن، باش بگەڕێن کاتێ
منداڵەکەتان دۆزیەوە، هەواڵم بدەنێ
تاکو منیش بێمو کڕنوشی بۆ ببەم.) 9
دوای ئەوەی قسەی پادشایان بیست
ئەوێیان بەجێهێشت، هەمان
ئەستێرەی لەڕۆژهەڵات بینی بوویان،
دیسان دەرکەوت، پێشیان کەوتو

هات لەسەر ئەو شوێنەی منداڵەکەی
لێبوو ڕاوەستا. 10کاتێ ئەستێرەکەیان
بینی، زۆر شادومان بوون، 11چوونە
ژوورەوە، منداڵەکەو مریەمی
دایکیان بینی، دانەوینو کڕنۆشیان بۆ
بردو گەنجینەکانیان کردەوەو
زێڕو بخوردو موڕیان* پێشکەش
کرد. 12ئینجا خودا لەخەودا
ئەستێرەناسەکانی ئاگادارکردەوە
نەگەڕێنەوە لای هێرۆدس، ئەوسا
ئەوانیش بەڕێگایەکی دیکە گەڕانەوە
بۆ وولاتی خۆیان.

هەڵاتن بەرەو میسر

13دوای ئەوەی ئەوان ڕۆیشتن،
فریشتەیەکی خوداوەند لەخەوا
بەیوسفی ووت: (هەستە منداڵەکەو
دایکی ببەو ڕابکە بۆ میسر، لەوێبە
هەتا فەرمانی گەڕانەوەت پێدەدەم،
چونکە هێرۆدس دەگەڕێ بەشوێن
منداڵەکە تا بیکوژێ.) 14یوسفیش
هەستاو لەهەمان شەودا منداڵەکەو
دایکی بردو بەرەو میسر ڕۆیشت.
15لەوێ مایەوە تا هێرۆدس مرد،
تاوەکو ئەوەی خوداوەند لەسەر
زمانی پێغەمبەر ووتویەتی بێتەدی: {
ڕۆڵەی خۆم لەمیسرەوە
بانگکردووە.}
16کاتێ هێرۆدس هەستی
بەوەکرد ئەستێرەناسەکان گاڵتەیان
پێکردووە تووڕە بوو، هەستا
بەکوشتنی هەموو منداڵانی شاری
بەیتلەحمو دەوروبەری لەدوو ساڵ
بەرەو خوارتر، بەپێی ئەو کاتەی
لەئەستێرەناسەکانەوە پێی ووترابوو.
17بەمەش ئەوەی لەسەر زمانی
پێغەمبەر ئیرمیا* ووتراوە هاتەدی: 18
{لەشاری ڕامەوە هاوار دئەبیسترێ،
گریانو شیوەنێکی زۆر، ڕاحیل* بۆ
منداڵەکانی دەگری. ڕازی نییە
سەرەخۆشی لێبکرێ چونکە
منداڵەکانی نەماون}.

گەڕانەوە بۆ شاری ناسیرە

19کاتێ هێرۆدس مرد،
فریشتەیەك لەلایەن خوداوەندەوە
چووە خەوی یوسف لەمیسر، 20پێی
ووت: (هەستە، منداڵەکەو دایکی

*ڕاحیل : یەکێکە لەژنەکانی حەزرەتی یاقوب، دایکی یوسفو بنیامینە، لێرەدا هێمایە بۆ دایکە بنیامینیەکان.

بگەڕێنەوە بۆ ئیسرائیل، ئەوانەی
هەوڵی کوشتنیان دەدا مردن.) 21
ئەویش هەستا، منداڵەکەو دایکی
گەڕاندەوە بۆ ئیسرائیل. 22بەڵام کاتێ
یوسف بیستی ئەرخیلاوس لەشوێنی
هێرۆدسی باوکی حوکمڕانە
لەناوچەی یەهودیا، ترسا بڕوا بۆ
ئەوێ. ئینجا لەخەودا پێی نیشان درا
بڕوا بۆ ناوچەی جەلیل*. 23لەوێ
گەیشتە شارێك بەناوی ناسیرە، تیایدا
نیشتەجێبوو. بەمەش ئەوەی لەسەر
زمانی پێغەمبەران ووتراوە هاتەدی: {
بە ناسیرەیی ناودەبرێ.}

حەزرەتی یەحیا

3

هەر لەو ماوەیەدا، یەحیای خەڵك
لەئاوهەڵکێش، لەدەشتی یەهودیا
دەرکەوتو مزگێنی ووشەی خودای
دەدا، 2دەیووت: (تۆبە* بکەن،
چونکە پادشاهێتی ئاسمان نزیك
بۆتەوە.) 3ئەم یەحیایەش ئەوەیە کە
لەسەر زمانی پێغەمبەر ئەشعیا*
دەربارەی ووتراوە: {دەنگێك
لەدەشتودەر بانگەواز دەکات،
ڕێگا بۆ خوداوەند ئامادەبکەن،
ڕێڕەوی ڕێك بخەن.} 4بەرگی یەحیا
لەتووکی ووشتر چنرا بوو، ناوقەدی
بەپشتێنێکی چەرم دەبەست،
خواردنیشی بریتی بوو لەکوللەو
هەنگوینی کێوی. 5خەڵکی قودس و
ناوچەی یەهودیاو دێیەکانی نزیك
ئوردن دەهاتن بۆ لایو 6لەسەر
دەستی دانیان بەگوناهەکانیان دەناو
لەڕووباری ئوردن لەئاو
هەڵدەکێشران.

7یەحیا کە بینی زۆر لە
فەریسییەکان*و سەدوقیەکان دێن بۆ
لەئاوهەڵکیشان، پێی ووتن: (ئەی
بێچوە ماران، کێ ئاگاداری کردن
لەدەست تووڕەیی داهاتوو هەڵبێن؟ 8
با بەرووبوومتان هەبێ شایانی
تۆبەکردن بێ. 9بەخۆتان مەڵێن:
ئیبراهیم باوکمانە، پێتان بڵێم خودا
توانای هەیە لەم بەردانە نەوە بۆ
ئیبراهیم دروست بکات. 10ئەوەتا
تەور خراوەتە سەر قەدی دارو هەر
دارێك بەرووبوومی چاك نەدات،
دەبڕێتەوەو فڕێ دەدرێتە ناو ئاگر. 11
من بۆ تۆبەکردن
لەئاوهەڵتاندەکێشم*، بەڵام ئەوەی
دوای من دێت، لەمن بەتواناترە، من
شایانی ئەوە نیم تەنانەت
پێڵاوەکانیشی بۆ هەڵگرم. ئەو

لەڕۆحی پیرۆزو لەئاگر
هەڵتاندەكێشێت. [12]شەنی خۆی
بەدەستەوە دەگرێتو كاو دانەوێڵە
لەیەك جیا دەكاتەوە، دانەوێڵە
لەعەمباردا كۆدەكاتەوەو كایەكەش
بە ئاگریٚ دەسوتێنیٚ كوژانەوەی بۆ
نییە.

لەئاوهەڵكێشانی عیسا

[13]ئینجا عیسا لەناوچەی
جەلیلەوە بۆ سەر ڕووباری ئوردن
هات، تالەسەر دەستی یەحیا
لەئاوهەڵبكێشرێت. [14]بەڵام یەحیا
بەرامبەر ئەم كارە ڕاوەستاو ووتی:
(من پێویستیم بەوەیە لەسەر دەستی
تۆدا لەئاوهەڵبكێشرێم، كەچی تۆ
دێیت بۆ لای من؟) [15]عیسا وەڵامی
دایەوە: (با ئێستا ئەمە ببێت، تاهەموو
ڕاستودروستیەك بێتەدی.) ئینجا
یەحیا قبوڵی كرد. [16]كاتیٚ عیسا
لەئاوهەڵكێشراو لەئاوەكە
بەرزبووەوە، ئاسمان كرایەوەو ڕۆحی
خودا لەشێوەی كۆترێك
هاتەخوارەوە بۆیو لەسەری
نیشتەوە، [17]ئینجا دەنگێك لەئاسمانەوە
هات، ووتی: (ئەمە ڕۆڵەی
خۆشەویستمە ئەوەی زۆر پێی
دڵشادم.)

تاقیكردنەوەی عیسا

4
عیسا بەهۆی ڕۆحی پیرۆزەوە برایە
دەشتودەر، تاكو شەیتان* تاقی
بكاتەوە. [2]دوای ئەوەی چل ڕۆژو
چل شەو بەڕۆژوو بوو، برسی بوو. [3]
تاقیكەرەوە هاتە پێشەوە، پێی ووت:
(ئەگەر تۆ ڕۆڵەی خودای* بەو
بەردانە بڵێٚ ببن بە نان.) [4]عیسا
وەڵامی دایەوەو ووتی: (لەكتێبی
پیرۆز نووسراوە: {مرۆڤ تەنها بە نان
ناژی، بەڵكو بەهەموو ووشەیەك كە
لەدەمی خوداوە دێتەدەر.}) [5]ئینجا
لەلایەن شەیتانەوە بەرەو شاری پیرۆز
برا، لەقەراغی سەربانی پەرستگا*
ڕایگرتو [6]پێی ووت: (ئەگەر تۆ
ڕۆڵەی خودای لێرەوە خۆت هەڵدە
خوارەوە. چونكە نووسراوە: {فەرمان
دەدات بەفریشتەكانی ئاگادارت بنو
لەسەر دەستیان هەڵتگرن نەوەك پێت
بەر بەردیٚ بكەویٚ.}) [7]عیسا پێی
ووت: (هەروەها نووسراوە: {
خوداوەند خودات تاقی مەكەرەوە.})
[8]دیسان لەلایەن شەیتانەوە برایە سەر
لووتكەی شاخێكی زۆر بەرزو

هەموو مەزنێتیو پادشاهێتی جیهانی
پیشانداو 9پێی ووت (هەموو ئەمانەت
پیٚدەدەم گەر سەردانوێنیو کڕنۆشم
بۆ بەری.) 10لێرەدا عیسا پێی ووت:
(ئەی شەیتان لێم دوورکەوە، چونکە
نووسراوە: {بۆ خوداوەند خودات
کڕنوش بەرەو تەنها ئەو بپەرستە}) 11
دوای ئەمە شەیتان وازی لیٚهێنا،
ئینجا چەند فریشتەیەك هاتن بۆ لایو
دەستیان کرد بەخزمەتکردنی.

مزگێنیدان لەناوچەی جەلیل

12کاتیٚ عیسا بیستی یەحیا
گیراوە، گەڕایەوە بۆ ناوچەی جەلیل.
13لەویٚ شاری ناسیرەی
بەجیٚهێشتو لەشاری کەفەرناحوم
کە کەوتۆتە سەر دەریاچە لەسنووری
زەبولونو نەفتالیم* نیشتەجیٚ بوو،
14تا ووتەی پێغەمبەر ئەشعیا بێتەدی
کە دەڵیٚ: 15{ئەی ناوچەی
زەبولونو نەفتالیم، ئەی ناوچەی
سەر کەناری دەریاچەو پشتی
ڕووباری ئوردن، ئەی ناوچەی
جەلیلی ناجوولەکە، 16ئەو گەلەی
لەتاریکی دانیشتوون، ڕووناکییەکی
مەزنیان بینی، هەموو ئەوانەی لەژێر
سێبەری مردنا دانیشتوون ڕووناکییان
لیٚهەڵهات.}
17لەو کاتەدا عیسا
دەستی کرد بە مزگێنیدانو
دەیووت: (تۆبە بکەن، چونکە
پادشاهێتی ئاسمان نزیك بۆتەوە.)

عیسا قوتابییەکانی هەڵدەبژێریٚ

18کاتیٚ عیسا بەکەناری
دەریاچەی جەلیلدا* دەڕۆیشت،
دوو برای بینی، شەمعون کە
پێی دەووترا پەترۆس لەگەڵ
ئەندراوس، تۆڕیان فڕیٚ دەدایە ناو
دەریا، ئیشیان ڕاوە ماسی بوو. 19پێی
ووتن: (وەرن دوام کەون، دەتانکەم
بەڕاوکەری مرۆڤ.) 20دەست بەجیٚ
تۆڕەکانیان بەجیٚهیشتو دوای
کەوتن. 21کە لەویٚ تیٚپەڕی، دوو
برای تری بینی، یاقوبی کوڕی
زەبدیو یۆحەننای برای،
لەبەلەمێکدا لەگەڵ زەبدی
باوکیان تۆڕەکانیان چاك

***زەبولونو نەفتالیم:** دوو ناوچەی بچووکن دەکەونە باکووری فەلەستینو ڕۆژئاوای دەریاچەی جەلیل، بە ناوی دووان لە کوڕەکانی حەزرەتی یاقوب ناو نراون

دەکردوە، ئەوانیشی بانگ‌کرد. 22
دەست بەجێ بەلەمەکەو باوکیان
بەجێ‌هێشت‌و دوای کەوتن.

عیسا خەڵکی فێر دەکات

23عیسا بەهەموو ناوچەی
جەلیلدا دەگەڕا، لەکەنیشتەکانیان
فێری دەکردن‌و مزگێنی پادشاهێتی
دەدانی‌و هەموو نەخۆشی‌و دەردێکی
لەناو خەڵکدا چارەسەر دەکرد. 24
بەمە دەنگوباسی عیسا گەیشتە هەموو
سوریا. چی نەخۆش‌و دەردی گران
هەبوو، بەجۆرەها ئازارەوە، ئەوانەی
ڕۆحی پیسیان تێدا بوو، هەروەها
فێ‌دارەکان‌و شەلو گۆجەکان
هەموویان بۆ لای هێناو
چاکی‌کردنەوە. 25هەروەها
خەڵکێکی زۆر کە لەناوچەی
جەلیل‌و دە شارەکە*و قودس‌و
ناوچەی یەهودیەو پشت ئوردنەوە
هاتبوون هەموو دوای کەوتن.

ووتاری سەر چیا

5

عیسا کە خەڵکەکەی بینی، چووە
سەر چیا، کە دانیشت قوتابیەکانی
لێی نزیك بوونەوە. 2دەستی کرد
بەفێرکردنیان‌و ووتی: 3(
خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی هەژارن
لەڕۆح، چونکە پادشاهێتی ئاسمان بۆ
ئەوانە. 4خۆزگەدەخوازرێ بە
لێوبەبارەکان، چونکە دڵنەوایی
دەکرێن. 5خۆزگەدەخوازرێ بە
دڵنەرمەکان، چونکە زەوی بۆ
ئەوان بەمیرات دەمێنێتەوە. 6
خۆزگەدەخوازرێ بەبرسی‌و تینوەکان
بۆ ڕاست‌ودروستی، چونکە تێر
دەبن. 7خۆزگەدەخوازرێ بە دڵ پڕ
لەبەزەییەکان، چونکە بەر بەزەیی
دەکەون. 8خۆزگەدەخوازرێ بە
دڵپاکەکان، چونکە خودا دەبینن. 9
خۆزگەدەخوازرێ بەئاشتی خوازان،
چونکە بەڕۆڵەی خودا ناودەبرێن. 10
خۆزگەدەخوازرێ بەچەوسێنراوان
لەپێناوی ڕاست‌ودروستی* چونکە
پادشاهێتی ئاسمان بۆ ئەوانە. 11
خۆزگەدەخوازرێ پێتان، کاتێ
خەڵکی جنێوتان پێ‌دەدەن‌و
دەتانچەوسێننەوە، لەپێناوی من
قسەی خراپتان دەخەنە پاڵ. 12
دڵخۆش‌و شادومان بن، چونکە
پاداشتتان مەزنە لەئاسمان. ئاواش
پێغەمبەرانیان پێش ئێوە
چەوساندۆتەوە!

خوێی زەویو ڕووناکی جیهان

13(ئێوە خوێی زەوین، بەڵام گەر
خوێ سوێریەکەی لەدەستدا، چۆن
تامە سوێرەکەی بۆ دەگەڕێتەوە؟
بەکەڵکی هیچ نایەت، ئەوە نەبێ
فڕێ بدرێتە دەرەوەو خەڵکی
پێشێلی بکەن. 14ئێوەن ڕووناکی
جیهان، شارێك لەسەر شاخ
دروستکرا ناتوانرێ بشاردرێتەوە.
15هەروەها خەڵکی چرا هەڵناکەن تا
بیخەنە ژێر جامو تەشتەوە، بەڵکو
لەشوێنێکی بڵند دایدەنێن، تاکو
ڕووناکی بدات بەهەموو ئەوانەی لە
ماڵەکەدان. 16بەهەمان شێوە با
ڕووناکیتان بۆ خەڵکی بدرەوشێتەوە،
هەتا ئیشە باشەکانتان ببینن‌و ستایشی
باوکتان بکەن کە لەئاسمانە.

تەواوکردنی شەریعەت

17(وابیرنەکەنەوە من هاتووم
شەریعەت* یان ووتەی پێغەمبەران*
لابەرم، من نەهاتووم لایبەرم، بەڵکو
تەواوکەرم بۆی. 18ڕاستیتان
پێدەڵێم: هەتا زەویو ئاسمان
لەئارادابێ، ووشەیەك یان خاڵێکی
شەریعەت لەناو ناچێ، تاهەمووی
دێتەدی. 19ئەوەی سەرپێچی خاڵێکی
بچووکی ئەم ڕاسپاردانەی کردو
خەڵکی فێرکرد وابکەن.
لەپادشاهێتی ئاسمان بەبچووکترین
ناودەبرێ. بەڵام ئەوەی ئیشی
پێدەکاتو خەڵکی فێر دەکات،
لەپادشاهێتی ئاسمان بەمەزن
ناودەبرێ. 20من پێتان دەڵێم: گەر
ڕاستی‌ودروستیتان لەمامۆستایانی
شەریعەتو فەریسیەکان زیاتر نەبێت،
بە هیچ جۆرێك ناچنە ناو پادشاهێتی
ئاسمان.

تووڕەبوون

21(بیستوتانە لەکۆندا بەخەڵکی
ووتراوە: {خەڵکی مەکوژن، ئەوەی
بکوژێت شایانی حوکم بەسەردانە.}
22بەڵام من پێتان دەڵێم: هەر کەسێ
بەناڕەوا لەبراکەی تووڕە بێت،
شایانی حوکم بەسەردانە. ئەوەی
بەبراکەی دەڵێ هیچ‌وپوچ شایانی
ڕاوەستانە لەبەردەم ئەنجومەنی باڵای
جوولەکە*، ئەوەش بەبراکەی دەڵێ
بێمێشك شایانی دۆزەخە. 23ئەگەر
قوربانیەکەت هێنا بۆ قوربانگە، لەوێ
بیرت کەوتەوە کە براکەت شتێکی
بەسەرتەوەیە، 24قوربانیەکەت
لەبەردەم قوربانگەدا بەجێبهێڵەو بڕۆ

یەکـەمجار بـراکەت ئاشـت بکەرەوە، ئیـنجا وەرە قوربانـیەکەت پێشـکەش بکـە. [25]هەروەها لـەگەڵ ئەو کەسەی ناکۆکـە لەگەڵـت، خـێرا ئاشـت بـەرەوە، هـەر لـەو کاتەی بەرێگاوەن بـۆ دادگـا، نـەوەك بـتداتە دەسـت دادپـرسو دادپرسـیش بتداتە دەست پۆلـیس، پۆلیسـیش ڕەوانـەی بەندیخانـەت بکـات. [26]ڕاسـتیت پێدەڵێم: لەوێ دەرناچی تا دوا پوول نەدەیتەوە.

داوێن پیسی

([27]بیسـتوتانە ووتـراوە: {داوێـن پیسـی مەکـە}، [28]بـەلاّم مـن پێـتان دەڵێم: ئەوەی بە هەوەسبازی سەیری ئافرەتـێکی کـرد، ئـەوا لـەدڵی خۆی داوێنپیسی لـەگەڵ کردووە. [29]ئەگەر چـاوی ڕاستت توشی گوناهیکردی دەری بهێـنەو فـڕێیبدە، چـاکتر وایە ئەندامـێکی لـەشـت نەمێـنێ، لەوەی هـەموو لـەشت بخرێتە دۆزەخەوە. [30] ئەگـەر دەسـتی ڕاسـتت تووشـی گونـاهی کردی، بیبڕەوەو فڕێیبدە، چاکتر وایە ئەندامێکی لـەشت نەمێنێ، لـەوەی هـەموو لەشـت بخرێـتە دۆزەخەوە.

تەلاّق

([31]دیسـان ووتـراوە: {ئـەوەی ژنەکەی تەلاّق دەدات، با تەلاّقنامەی بداتـە دەسـت.} [32]بـەلاّم مـن پێتان دەڵـێم: ئـەوەی ژنەکـەی تـەلاّق دەدات بێهـۆی داوێـن پیسـی وای لـێدەکـات داوێـن پیسـی بکـات. ئـەوەش تەلاّق دراوێك بهێنێت، ئەوا داوێن پیسی دەکات.

سوێند خواردن

([33]بیسـتوتانە لـەکۆندا ووتراوە: {پێچـــەوانەی ســـوێندەکانت مەجولـێرەوە، بەڵکو پەیمانت لـەگەڵ خوداوەنـد بەرەسـەر}، [34]بـەلاّم من پێتان دەڵێم: هەرگیز سوێند مەخۆن، نـە بەئاسمان، چونکە تەختی شاهانەی خودایـە، [35]نە بەزەوی، چونکە جێی پێدانانێتی، نە بەقودس چونکە شاری پادشای مەزنە، [36]نە بەسەری خۆت، چـونکە توانـای ئەوەت نییە، تاڵێکی ڕەش یـا سپی بکەیت. [37]با قسەتان: بـە بـەڵێ بێت گەر وابوو، بە نەخێر بێـت گـەر وانـەبوو، لـەمـە زیاتـر لـەشەیتانەوەیە.

تۆڵەسەندن

(38بیستوتانە ووتراوە: {چاو بە
چاو، ددان بە ددان}. 39بەڵام من
پێتان دەڵێم: بەربەرەکانی خراپە
مەکەن بەخراپە، ئەوەی کێشای بە
ڕوومەتی ڕاستت، ئەوی کەشی بۆ
ڕاگرە. 40ئەوەی ویستی کراسەکەت
ببات، چاکەتەکەشی بدەرێ. 41
ئەوەی ناچاری کردی یەك میل
لەگەڵی بڕۆیت، دوو میل لەگەڵی
بڕۆ. 42ئەوەی داوای شتێکی
لێ کردیت، بیدەرێ. ئەوەی داوای
قەرزت لێدەکات مەیگەڕێنەوە.

خۆشەویستی دوژمنان

(43بیستوتانە ووتراوە: {ئەوەی
لێت نزیکە خۆشت بوێ، ئەوەی
دوژمنتە ڕقت لێی بێت}، 44بەڵام من
پێتان دەڵێم: دوژمنەکانتان
خۆشبوێو نوێژ بکەن بۆ ئەوانەی
دەتانچەوسێننەوە 45بەمە دەبنە ڕۆڵەی
ئەو باوکەتان کە لەئاسمانە، ئەو
خۆری خۆی بەسەر چاکو خراپدا
هەڵدێنێو بارانی خۆی بەسەر
دادپەروەرو زۆرداریش دەبارێنێ. 46
ئەگەر هەر ئەوانەتان خۆشویست کە
ئێوەیان خۆش دەوێ، چ پاداشتێ
وەردەگرن؟ ئایا باجگرانیش* ئەمە
ناکەن؟ 47ئەگەر تەنها پێشوازیتان
لەبراکانتان کرد، چ شتێکی مەزنتان
کردووە ئایا بت پەرستەکانیش ئەمە
ناکەن؟ 48بۆیە ڕاستو تەواو بن،
هەروەك باوکی ئاسمانیتان ڕاستو
تەواوە.

خێرکردن

6

(نەکەن لەبەر چاوی خەڵکی کاری
چاکە بکەن، بەنیازی ئەوەی بتانبینن.
ئەگینا پاداشتتان نییە لای باوکی
ئاسمانیتان.
2گەر خێرەکت کرد، زوڕنا
لێمەدە، وەك دووڕووەکان
لەکەنیشتو سەر شەقامەکان
دەیکەن، تاخەڵکی بیانبیننو بەشانو
باهویان هەڵبدەن. ڕاستیتان پێ
دەڵێم: بەمە ئەوان پاداشتی خۆیان
وەرگرت. 3بەڵام تۆ کە خێرێکت
لەگەڵ یەکێ کرد، نەیەڵێت دەستی
ڕاستت بەچەپت بزانێ. 4با
خێرەکەت نەبینراو بێت ئەو باوکەت
کەهەموو نهێنیەك دەبینێت، ئەو
پاداشتت دەداتەوە.

نوێژکردن

([5]کاتێ نوێژ* دەکەن وەك دووڕووەکان مەبن کە حەزدەکەن بە پێوە لەکەنیشتەکانو سووچی شەقامەکان نوێژ بکەن تاخەڵکی بیان بینن. ڕاستیتان پێ دەڵێم: بەمە ئەوان پاداشتی خۆیان وەرگرت. [6]بەلاّم تۆ کە نوێژ دەکەی، دەرگا لەسەر خۆت داخە، نوێژ بکە بۆ باوکی نەبینراوت، ئەو باوکەی هەموو نهێنیەك دەبینێت، ئەو پاداشتت دەداتەوە.

[7]کاتێ نوێژ دەکەن، ووشەکان ئەوەندە دووبارە مەکەنەوە، وەك بت پەرستەکان دەیکەن، ئەوان وابیر دەکەنەوە بەدووبارەکردنەوە، وەلاّم بەدەست دەهێنن. [8]وەك ئەوان مەبن، چونکە باوکتان دەزانێ پێویستیتان بەچییە، پێش ئەوەی داوای لێبکەن. [9]دەتوانن ئاوەها نوێژ بکەن: (ئەی باوکمان لەئاسمان با ناوت پیرۆز* بێت، [10]با پادشاهی تۆ بێت، باخواستت لەسەر زەوی پەیڕەو بکرێ وەك لە ئاسمان. [11]نانی ڕۆژانەمان ئەمڕۆش بدەرێ. [12]لە گوناهمان خۆش بە، وەك چۆن ئێمە لەگوناهی ئەوانە خۆش دەبین، کە خراپەمان بەرامبەر دەکەن. [13]مەمان خەرە تاقی کردنەوە بەڵکو ڕزگارمان کە لەشەیتان.) [14]گەر لەهەڵەی خەڵکی خۆش بوون، ئەوا باوکی ئاسمانیتان لەهەڵەکانتان خۆش دەبێت. [15]ئەگەر لەهەڵەی خەڵکی خۆش نەبوون، ئەوا باوکیشتان لەهەڵەکانتان خۆش نابێت.

ڕۆژووگرتن

([16]کاتێ بەڕۆژوو* دەبن، ڕووگرژ مەبن وەك دووڕووەکان کە ڕووگرژ دەکەن، بۆ ئەوەی بۆ خەڵکی دەرخەن کە بەڕۆژوون. ڕاستیتان پێ دەڵێم: ئەوانە پاداشتی خۆیان وەرگرتووە. [17]بەلاّم تۆ کە ڕۆژوو دەگری، دەمو چاوت بشۆ، بۆنی خۆش لەسەرت بدە، [18]هەتا بۆ خەڵکی دەرنەکەوێ کە بەڕۆژوویت، بۆ باوکی نەبینراوت نەبێت، ئەو باوکەی هەموو نهێنیەك دەبینێت، ئەو پاداشتت دەداتەوە.

گەنجینەی ڕاستەقینە

([19]لەسەر زەوی سامان کۆمەکەنەوە، کە مۆریانە و ژەنگ خراپی دەکەنو دز بەشوێنی دەگەڕێو دەیدزێ. [20]سامانتان لە

ئاسمـان کۆبکەنـەوە، کـە مۆریانـەو ژەنـگ خراپی ناکاو دزیش بەشوێنی ناگەڕێو نایدزێ. [21]چونکە سامانت لەکوێ بێت، دڵیشت لەوێ دەبێت.

([22]چاو چرای لەشە، گەر چاوت سـاغ بێـت، ئـەوا لەشـت هەمووی ڕووناکـە، [23]ئەگـەر چـاوت خـراپ بێـت، ئـەوا لەشـت هـەمووی لەتاریکـیدایە، بـەڵام گـەر ئـەو ڕووناکییەی تیاتدایە تاریك بێ، ئاخۆ دەبـێ چ تاریکیـیەك بێـت. [24]کـەس نـاتوانێ کۆیلـەی دوو گـەورە بێت، یـان ڕقی لەیەکێکیان دەبێتو ئەوەی دیکـەی خۆش دەوێت یان دڵسۆزی یەکێکـیان دەبێـتو ئـەوەی دیکـە پشـتگوێ دەخـات. ئـێوەش نـاتوانن کۆیلەی پارەو خودا بن بەیەکەوە.

خودا خەممان دەخوات

([25]بۆیە پێتان دەڵێم: خەمی ژیانی خۆتـان نەبێـت، ئـەوەندە خـەمی خـواردنو خواردنـەوەو لەبەرکـردن مـەخۆن. ئایـا ژیان لـە خواردن زیاتر نیـیە؟ ئایـا لەشـتان لـە جـلوبەرگ گـرنگتر نیـیە؟ [26]سـەیری باڵـندەی ئاسمان بکەن. ناڕوێنێ، دروێنە ناکات، شـت لەعەمـبار کۆناکاتـەوە. لەگەڵ ئـەوەش بـاوکی ئاسمانیـتان بەخـێوی دەکـات. ئایـا ئـێوە لـەو باڵـندانە زیاتـرنین؟ [27]کـێ لەئـێوە گەر خەمی ئەمانـەی خـوارد، دەتوانێ یەك کاژێر لـەژیانی زیاتر بکات. [28]بۆچی خەمی بەرگتانە؟ سەیری گوڵی کێڵگە بکەن چۆن گەورە دەبێت، بێئەوەی هیلاك بێـتو بڕێسـێت، [29]بـا پێـتان بڵێم: تەنانـەت سـلێمانی دانـاش لەوپەڕی مەزنـیدا وەك ئـەو گوڵانـەی لەبەرنەکـردووە. [30]گەر بێتو خودا گـیای دەشـت ئاوهـا بپۆشـێت، هەرچـەندە ئەمـڕۆ هـەنو بـەیانی تەنووریان پێ دادەخرێت، ئایا ئێوە ئەی کـەم باوەڕیـنە، لـەوان زیاتـر نـین تا پۆشـتەتان بکـات؟ [31]خـەم مـەخۆن بڵـێن: چی بخۆین؟ یان چی بخۆینەوە؟ یـان چـی لەبـەر بکەین؟ [32]ئەم شتانە هـەمووی بـت پەرسـتان هـەوڵی بۆ دەدەن. بـاوکی ئاسمانیـتان دەزانـێ پێویسـتیتان بەمانـە هەمووی هەیە. [33] ئـێوە یەکـەمجار داوای پادشـاهێتیو ڕاسـتودروستی خودا بکەن، ئەوانی دیکەتان هەمووی بۆ جێبەجێ دەبێ. [34]ئـەوەندە خەمی بەیانی مەخۆن، چونکە بەیانی خەمی خۆی دەخواتو هەر ڕۆژێك بەشی خۆی گیروگرفتی

هەیە.

خەڵکی تاوانبار مەکەن

7
(خەڵکی تاوانبار مەکەن تا تاوانبار
نەکرێن، [2]چونکە بەو شێوەیەی
خەڵکی تاوانبار دەکەن ئێوەش
تاوانبار دەکرێن، بەو پێوانەی بۆ
خەڵکی دەپێون، بۆتان دەپێونەوە. [3]
بۆچی سەرنج لەپووشی ناوچاوی
براکەت دەدەیت، بەڵام ئاگات
لەتەختە دارەکەی ناو چاوی خۆت
نییە؟ [4]یان چۆن بەبراکەت دەڵێیت:
ڕێم بدە با ئەو پووشە لەچاوت
دەربهێنم، لەکاتێکدا تەختە دارێك
لەچاوی خۆتدایە؟ [5]ئەی دووڕوو
یەکەم جار تەختە دارەکەی ناو
چاوت دەربهێنە، تا باش ببینیت،
ئەوسا پووشی ناوچاوی براکەت
دەربهێنە. [6]شتی پیرۆز مەدەن
بەسەگ، زێڕیشتان فڕێ مەدەنە
بەردەم بەراز، نەوەك بەقاچی پێ شێلی
بکاتو بەسەرتان هەڵگەڕێتەوەو
پارچە پارچەتان بکات.

داوا بکەن، پێتان دەدرێ

([7]داوا بکەن، پێتان دەدرێ.
بگەڕێن، دەدۆزنەوە. لەدەرگا بدەن،
لێتان دەکرێتەوە. [8]هەر کەسێ داوا
بکات، وەردەگرێ. ئەوەی
دەگەڕێت دەدۆزێتەوە. ئەوەش کە
لەدەرگا دەدات، لێی دەکرێتەوە. [9]چ
مرۆڤێك لەئێوە گەر منداڵەکەی
داوای نانی لێ کرد، بەردی
دەداتێ. [10]یان داوای ماسی
لێ بکات، ماری دەداتێ؟ [11]گەر
ئێوەی خراپ بزانن شتی باش
بەمنداڵەکانتان بدەن، ئایا دەبێ
باوکی ئاسمانیتان چەند شتی باشتر
بدات بەوانەی داوای لێ دەکەن.
[12]چۆن دەتانەوێ خەڵکی
هەڵسوکەوتتان لەگەڵ بکەن،
بەهەمان شێوە هەڵسوکەوتیان لەگەڵ
بکەن ئا ئەمەیە پوختەی شەریعەتو
فێرکردنی پێغەمبەران.

دەرگای تەنگ

([13]لە دەرگای تەنگەوە بڕۆنە
ژوورەوە، چونکە ئەو دەرگایەی
بەرەو لەناوچوون دەڕوات، پانەو
ڕێگاکەی بەرینەو زۆریش لێیەوە
دەچنە ژوورەوە. [14]بەڵام تەنگترین
دەرگاو نارەحەتترینیان، دەرگاو
ڕێگای گەیشتنە بەژیان، ئەوانەی ڕێی

پێدەبەن زۆر کەمن.

ناسین بە بەرووبووم

(15ئاگاداری پێغەمبەرە
درۆزنەکان بن، ئەوان دێن بۆ لاتان،
گورگن لەپێستی مەڕ، 16بەلاَم
بەبەرووبوومیان بیان ناسن، ئایا دڕك
ترێ دەگرێ یان حوشترئالووك
هەنجیر دەگرێ؟ 17هەموو دارێکی
باش بەرووبوومی باش دەدات. داری
18 خراپیش بەرووبوومی خراپ.
داری باش بەرووبوومی خراپ
نادات، هەروەها داری خراپ
بەرووبومی باش نادات. 19هەر
دارێك بەرووبوومی باش نەدات،
دەبڕرێتەوەو فڕێ دەدرێتە ناو ئاگر.
20کەواتە دەتوانن بە بەرووبوومیان
بیانناسن. 21هەموو ئەوانەی کە
دەڵێن: خوداوەند، خوداوەند! ناچنە
ناو پادشاهێتی ئاسمان، ئەوانە نەبن‌کە
بەخواستی باوکم دەکەن کە
لەئاسمانە. 22لەڕۆژی لێ
پرسینەوەدا، زۆر کەس پێم دەڵێن:
خوداوەند، خوداوەند، ئایا بەناوی تۆ
نەدواین، بەناوی تۆ ڕۆحی پیسمان
دەرنەکرد، بەناوی تۆ زۆر کاری
سەرسوڕهێنەرمان نەکرد؟ 23بەلاَم
لەو کاتەدا پێیان دەڵێم: من هەرگیز
ئێوەم نەناسیوە، لێم دوورکەونەوە
ئەی بەدکاران!

داناو گێل

(24ئەوەی گوێی لەم ووتانەم
دەبێتو هەڵسوکەوتی پێدەکات،
وەك پیاوێکی دانا وایە کە بناغەی
خانووەکەی لەسەر بەرد دروست
کردبێت. 25کاتێ باران باری، لافاو
هەستاو ڕەشەبا هاتو لە
خانووەکەیدا، خانووەکەی
نارووخێت، چونکە لەسەر زەویەکی
بەردین دروستی کردووە. 26ئەوەش
کە گوێی لەم ووتانەم دەبێتو
هەڵسوکەوتی پێناکات، لە
کابرایەکی گێل دەکات خانووەکەی
لەسەر لم دروست کردبێت، 27کاتێ
باران باریو لافاو هەستاو ڕەشەبا
هاتو لە خانووەکەیدا،
خانووەکەی دەڕووخێنێ، بەلاَم
ڕووخانێکی چاك.)
28کاتێ عیسا لەم ووتانە تەواو
بوو، خەڵکەکە لەشێوەی فێرکردنی
زۆر سەرسام بوون، 29چونکە وەك
دەسەلاَتدارێك فێری دەکردن، نەك
وەك مامۆستایانی شەریعەت.

پاکبوونەوەی نەخۆشی گولی

8
کاتێ عیسا لەسەر چیایەکە هاتە
خوارەوە، خەڵکێکی زۆر دوای
کەوتن. 2پیاوێك نەخۆشی گولی
هەبوو، هات کڕنۆشی بۆ بردو
ووتی: (گەورەم، گەر بتەوێ،
دەتوانی پاکم بکەیتەوە.) 3عیسا
دەستی بۆ بردو دەستی لێداو
ووتی: (من دەمەوێ، پاك بەرەوە.)
کابرا دەست بەجێ برینی پێوە نەما. 4
عیسا پێی ووت: (ئاگاداربە، بەکەس
مەڵێ، بەڵکو بڕۆ خۆت نیشانی
کاهین بدەو ئەو قوربانییەی موسا
فەرمانی داوە پێشکەشیبکە، با ئەمە
ببێتە شایەتییەك بۆ خەڵکی.)

باوەڕی سەرپەلێك

5کاتێ عیسا چووە شاری
کەفەرناحوم، سەرپەلێك هات بۆ
لای‌و لێی پاڕایەوەو ووتی: 6(گەورەم
ئیشکەرێکم هەیە، ئیفلیج بووە لەناو
جێدا کەوتووەو ئازارێکی زۆری
هەیە؟) 7 عیسا پێی ووت: (وا
لەگەڵت دێم چاکی دەکەمەوە.) 8
سەرپەلەکە وەڵامی دایەوەو ووتی:
(گەورەم من شایانی ئەوە نیم خۆت
ببێتە ماڵەکەم، بەڵکو تەنها ووشەیەك
بڵێ ئیشکەرەکەم چاك دەبێتەوە. 9
چونکە منیش مرۆڤێکم لەژێر
دەسەڵاتی لەخۆم گەورەتر، هەروەها
سەربازیشم هەیە لەژێر دەسەڵاتی
منن، بەیەکێ بڵێم: (بڕۆ)، دەڕوات،
بەوی کە بڵێم: (وەرە)، دێت،
بەکۆیلەکەشم بڵێم: (ئەوە بکە)،
دەیکات.) 10کاتێ عیسا گوێی لەمە
بوو، بەسەرسوڕمانەوە بەوانەی دوای
کەوتبوون، ووتی: (ڕاستیتان پێ
دەڵێم، لەئیسرائیلدا کەسم نەدی
باوەڕێکی مەزنی ئاوای هەبێت. 11
پێتان دەڵێم: خەڵکێکی زۆر
لەڕۆژهەڵات‌و ڕۆژئاواوە دێن‌و
لەگەڵ ئیبراهیم‌و ئیسحاق‌و یاقوب
لەناو پادشاهێتی ئاسمان دادەنیشن. 12
بەڵام ڕۆڵەکانی پادشاهێتی* خۆیان،
فڕێ دەدرێنە تاریکی دەرەوە جا
لەوێیە گریان‌و چڕکە چڕکی ددان.)
13ئینجا عیسا بە سەرپەلەکەی ووت:
(بڕۆ بەپێی باوەڕت، با بۆت بێ.)
هەر لەو کاتەدا لەوێ ئیشکەرەکەی
چاکبووەوە.

چاککردنەوەی خەڵکێکی زۆر

14کاتێ عیسا بۆ ماڵی پەترۆس

چـوو، خەسوی پەترۆسی بینی لەناو جـێدا کەوتووەو تای لـیٚهاتووە. [15] عیسـا دەسـتی گرت، تایەکەی نەما. ئـیتر ئـەویش هەسـتاو دەسـتی کرد بەخزمەتکردنـیان. [16] کـاتیٚ ئـێوارە داهـات، خـەڵکی ژمارەیـەکی زۆر شـێتیان بـۆ هێـنا، چـی ڕۆحی پیس هـەبوو تـیایان بـە ووشـەیەك دەری کـرد. هەروەها هەموو نەخۆشەکانی دیکەشـی چـاك کـردەوە. [17] تـاکو ئـەوەی لەسەر زمانی پێغەمبەر ئەشعیا هـاتووە بێـتەدی کـە دەڵـیٚ: {ئـەو دەردەکـانی لابردین‌و نەخۆشیەکانی هەڵگرتین.}

نرخی دوای عیسا کەوتن

[18] کـاتیٚ عیسـا بیـنی خەڵکـێکی زۆر لــــەدەوری کۆبوونەتــــەوە فـەرمانی‌دا بەقوتابـیەکانی تا بپەڕنەوە بـۆ بـەری ئەوبـەری دەریاچـەکە. [19] یـەکیٚ لەمامۆسـتایانی شەریعەت هاتە پێشـەوەو ووتـی: (مامۆسـتا بۆ کویٚ بڕۆیـت دوات دەکـەوم.) [20] عیسـا وەڵامــی دایـەوەو ووتـی: (ڕێـوی کونـی هەیـەو باڵـندەکانی ئاسمانـیش هـێلانە، بەلاٚم ڕۆڵەی مرۆڤ، جێی نییە سـەری بخاتە سەر.) [21] هەروەها یەکیٚ لەقوتابـیەکانی پـێی ووت: (گەورەم، ڕێگەم بدە جاریٚ بچم باوکم بنێژم.) [22] عیسـا وەلاٚمی دایەوە: (دوام‌کەوە، واز لـە مردووان بهێنە مردووەکانیان بنێژن.)

عیسا ڕەشەبا هێمن دەکات

[23] ئێـنجا عیسـا سـەرکـەوتە سەر بەلـەمێك‌و قوتابیەکانی دوای کەوتن. [24] لــەناکاو ڕەشــــەبایەکی بەهــێز هــەڵی کــردە ســەر دەریاچــەکە، ئــەوەندەی نــەمابوو شــەپۆڵــی ئــاو بەلــەمــەکــە نقــووم بکـات، بـەلاٚم عیسـا نووستبوو. [25] قوتابیەکانی خێرا چـوونە لای، هەڵیانسـاندو ووتیان: (گـەورەم ڕزگارمـان کـە وا لــەناو دەچـین.) [26] ئـەویـش پـێی ووتـن: (ئــەی کــەم باوەڕیــنە، بۆچــی دەترسـن؟) ئێـنجا هەسـتا فـەرمانی‌دا بەڕەشـەباو دەریاچــەکـە، هێمــنی بـاڵی کێشـا بـەو نـاوەدا. [27] هـەموو سـەریان سـوڕماو ووتـیان: (ئەمە چ مرۆڤــێکە، وا ڕەشــەباو دەریــا گویٚڕایەڵی دەکەن؟)

دەرکردنی ڕۆحی پیس

[28] کـاتیٚ عیسـا گەیشتە ئەوبەری

دەرياچەكە، لەشارى جەدەرين
دوو پياوى بينى ڕۆحى پيسيان تێدا
بوو، تازە لە نێوان گۆڕەكانى
گۆڕستان هاتبوونە دەرەوە، ئەمانە
زۆر دڕندە بوون، تەنانەت كەس
نەيدەتوانى لەو ڕێگەيەوە بڕوات. 29
لەناكاو هاواريان كردو ووتيان:
(چيت لێمان دەوێ، ئەى عيساى
ڕۆڵەى خودا؟ هاتووى بۆ ئێرە پێش
كاتى خۆى، تا ئازارمان بدەى؟) 30
لەو نزيكانە ڕانە بەرازێك دەلەوەڕان،
31 ڕۆحە پيسەكانى ناو دوو مرۆڤەكە
لێى‌پاڕانەوەو پێيان ووت: (ئەگەر
دەرمان دەكەيت، بماننێرە ناو ئەو
بەرازانەوە.) 32 ئەويش پێى ووتن:
(بڕۆن.) ئەوانيش لە مرۆڤەكان
چوونە دەرەوەو چوونە ناو
بەرازەكانەوە، ڕانە بەرازەكە
لەقەدپاڵى گردەكەوە بەرەو
دەرياچەكە هەڵدێرانو لەناو ئاوەكە
خنكان. 33 شوانەكان كاتێ ئەمەيان
بينى، خێرا ڕايان كرد بۆ ناو شار،
ئەوەى بينييان لە دوو پياوەكەى
ڕۆحى پيسيان تيا بوو و لەڕانە
بەرازەكە، هەموويان بۆ خەڵكى شار
گێڕايەوە. 34 ئەوەبوو شارەكە
هەمووى هاتە دەرەوە بۆ بينينى
عيسا، دواى ئەوەى بينييان، داوايان
لێ‌كرد ئاوايەكەيان
بەجێ‌بهێڵێ.

چا كردنەوەى ئيفليجێك

9
ئينجا عيسا سوارى بەلەم بوو،
دەرياچەكەى بڕىو گەڕايەوە بۆ
شارەكەى خۆى «كەفەرناحوم». 2
كابرايەكى ئيفليجيان هێنايە لاى
بەجێگەكەيەوە، كاتێ عيسا سەيرى
باوەڕيانى كرد، بەكابراى ووت:
(ووڕەت بەرزبێ كوڕم، گوناهەكانت
بەخشراون.) 3 هەندێ لەمامۆستايانى
شەريعەت لەدڵى خۆيان ووتيان:
(ئەمە كفر دەكات.) 4 عيسا زانى بير
لەچى دەكەنەوەو لێى پرسين: (بۆچى
لەدڵتان بەخراپە بيردەكەنەوە؟ 5
كاميان ئاسانترە بووترێ:
(گوناهەكانت بەخشران.) ياخود
بووترێ: (هەستەو بڕۆ؟) 6 بەلاَم بۆ
ئەوەى بزانن ڕۆڵەى مرۆڤ لەسەر
زەوى دەسەلاَتى گوناە بەخشينى
هەيە.) ئينجا بەئيفليجەكەى ووت:
(هەستە، جێگاكەت هەڵگرەو
بڕۆرەوە بۆ ماڵ.) 7 ئەويش دەست
بەجێ هەستايە سەرپێو بەپێى خۆى

بەرەو ماڵ گەڕایەوە. 8کاتێ
خەڵکەکە ئەمەیان بینی، ترسانو
دەستیانکرد بەستایشی ئەو خودایەی
ئەم دەسەڵاتەی داوە بەمرۆڤ.

عیسا بۆ گوناهباران هاتووە

9کاتێ عیسا لەوێ تێدەپەڕی،
باجگرێکی دی ناوی مەتتا بوو،
لەسەر شوێنی باج وەرگرتن
دانیشتبوو. پێی ووت: (دوام کەوە.)
ئەویش هەستاو دوای کەوت. 10
لەکاتێکدا عیسا چووە ماڵی مەتتاو
لەسەر خوان دانیشت، زۆر
لەباجگرەکانو گوناهباران هاتنو
لەسەر خوان لەگەڵ عیساو
قوتابیەکانی دانیشتن. 11کە
فەریسیەکان ئەمەیان بینی،
بەقوتابیەکانیان ووت: (بۆچی
مامۆستاتان لەگەڵ باجگرو
گوناهباران دادەنیشێتو نان
دەخوات؟) 12کاتێ عیسا گوێی لە
ووتەکانیان بوو، ووتی: (مرۆڤی لەش
ساغ پێویستی بە پزیشك نییە، بەڵکو
نەخۆش. 13بڕۆنو مانای ئەمە فێربن:
{من داوای بەزەیی دەکەم نەك
قوربانی}، نەهاتووم بۆ بانگ کردنی
ئەوانەی خۆیان بەچاك دەزانن، بەڵکو
گوناهباران بۆ تۆبەکردن.)

لەبارەی ڕۆژووەوە

14ئینجا قوتابیەکانی یەحیا لەعیسا
هاتنە پێشەوەو پرسیاریان لێکرد:
(بۆچی ئێمەو فەریسیەکان بەڕۆژوو
دەبین، بەڵام قوتابیەکانت بەڕۆژوو
نابن؟) 15عیسا پێی ووتن: (ئایا
خەڵکی لەشایدا شیوەن دەکەن کاتێ
زاوا لەنێوانیان بێت؟ بەڵام ڕۆژانێ
دێت زاوا بەرز دەکرێتەوەو لەنێوانیان
نامێنێ، ئەوسا بەڕۆژوو دەبن. 16هیچ
کەسێ کراسی کۆن بەقوماشێکی
تازە پینە ناکات، چونکە پارچە
تازەکە دەچێتەوەیەكو کراسە کۆنەکە
ڕادەکێشێتو دڕاویەکە خراپتر
دەکات. 17خەڵکی مەی تازە ناکەنە
مەشکەی کۆنەوە، ئەگینا مەشکەکە
دەدڕێ، مەیەکە دەڕژێو
مەشکەکەش لەناو دەچێ. بەڵکو
مەی تازە دەکرێتە مەشکەی تازەوە،
تا مەیەکەو مەشکەکەش بەیەکەوە
پارێزراو بن.)

زیندووکردنەوەی کچێك

18لەکاتێکدا عیسا ئەمانەی
دەووت، یەکێ لەپێشەوایانی

جوولەکـە هاتـە پێشەوە، کڕنووشی بۆ بردو ووتی: (کچەکەم ئێستا مرد، بـەڵام وەرە دەستی لـێ بدە، زیندوو دەبێـتەوە)، [19]عیسـا هەسـتاو لەگەڵ قوتابیەکانی دوای پیاوەکە کەوت. [20]هـەر لەوکاتـەدا ژنێك کە دوانزە ساڵ بوو نەخۆشی خوێن لـێچوونی هـەبوو، لەعیسـا نـزیك بـووەوەو لــەدواوە دەســتی بــۆ چــمکی کراسـەکەی بـردو لـەدڵی خۆیـدا ووتــی: [21](ئەگــەر تــەنها دەســت لەجلەکانیشـی بدەم، چاك دەبمەوە.) [22]عیسـا ئاوڕی دایەوە بینیو ووتی: (کچـەکە، دڵنـیابە، بـاوەڕت چاکی کردیـتەوە.) ژنەکـە دەسـت بـەجێ چـاك بـووەوە. [23]کـاتێ عیسا چووە مــاڵی پێشــەواکە، شــیوەنکەرانو کۆمـەڵێ خـەڵکی بینی بەیەکا دێنو دەچـن. [24]ووتـی: (لاچـن، کچەکە نەمــردووە، بــەڵکو خــەوتووە.) ئەوانــیش پــێی پــێکەنین. [25]کــاتێ خەڵکەکــەی کــردە دەرەوە، هاتــە ژوورەوەو دەسـتی کچەکەی گرت، کچـە هەستایە سەرپێ. [26]ئەم هەواڵە لەهەموو وولاتدا بڵاوبووەوە.

چاکردنەوەی دوو کوێر

[27]کە عیسا لـەوێ ڕۆیشت، دوو کـوێــر دوای کــــەوتن، هاواریــان دەکردو دەیان ووت: (ڕۆڵەی داود، بەزەییـت پـێمانبێـتەوە) [28]کاتێ هاتە ماڵــەوە، هەردووکــیان هاتــنە لای. عیسـا لێی پرسـین: (ئێوە بـاوەڕتـان بــەوە هەیــە مــن دەتـوانــم ئەمــە بکــەم؟) ئەوانـیش وەڵامیان دایەوە: (بـەڵێ گـەورەم.) [29]ئـەویش دەستی هێنا بە چاویانداو ووتی: (بابۆتان ببێ، بەپـێی باوەڕتـان.) [30]دەسـت بـەجێ چـاویان ڕوونـاکی تێکـەوت، عیسا پـێی ڕاگـەیاندنو ووتـی: (ئاگاداربن بەکــەس مەڵــێن) [31]بــەڵام ئــەوان ڕۆیشـــتنو هەواڵـــیان لەهـــەموو ناوچەکەدا بڵاوکردەوە.

لاڵێك دەکەوێتە قسەکردن

[32]کــە دوو کابــراکە چــوونە دەرەوە، چــەند کەسـێك لاڵێکـیان هێـنایانە لای، ڕۆحـی پیسی تیا بوو. [33]کـاتێ عیسـا ڕۆحە پیسەکەی لـێ دەرکـــرد، لاڵەکــە دەســـتیکرد بەقســەکردن. خەڵکەکــە ســەریان ســوڕماو ووتـیان: (شـتی وا بەهـیچ جۆرێـك لەئیسرائیلدا نەبینراوە.) [34]

بەڵام فەریسیەکان ووتیان: (ڕۆحی
پیس بەهێزی سەرۆکی ڕۆحە
پیسەکان دەردەکات.)

درووێنەی زۆرو کرێکاری کەم

35عیسا بەشارو لادێکان دەگەڕا،
لە کەنیشتەکان خەڵکی فێردەکردو
مزگێنی پادشاهێتی ئاسمانی
ڕادەگەیاند. هەموو دەردو
نەخۆشیەکی چاك دەکردەوە. 36کاتێ
خەڵکەکەی دەبینی بەزەیی پێیاندا
دەهاتەوە، چونکە پەرێشانو
دەربەدەر بوون، وەك مەڕی بێ شوان
بوون. 37جا بە قوتابیەکانی ووت:
(درووێنە زۆرە، کرێکار کەمە. 38
کەواتە نوێژ بکەن تا خوداوەندی
درووێنە کرێکار بۆ درووێنەکەی
بنێرێت.)

بانگکردنی دوانزە نێرراوەکە

10

ئینجا دوانزە قووتابیەکەی* بانگ
کرد، دەسەڵاتی دانێ تا ڕۆحە
پیسەکان دەر بکەنو هەموو
نەخۆشیو دەردێك چاك بکەنەوە. 2
ناوی دوانزە نێرراوەکەش* ئەمەیە:
شەمعون کە بە پەترۆس ناودەبرا
لەگەڵ ئەندراوسی برای، یاقوبی
کوڕی زەبدیو یۆحەننای برای. 3
فیلیپۆسو برتۆلماوس، تۆماو مەتتای
باجگر، یاقوبی کوڕی حەلفاو
تەداوس، 4شەمعونی قانەویو
یەهوزای ئەسخەریوتی ئەوەی عیسای
بەدەستەوەدا.

عیسا نێرراوەکانی دەنێرێت

5عیسا ئەمانەی ناردو ووتی: (ئەو
ڕێگەیە مەگرن کە بەناو
ناجوولەکاندا دەڕوات، مەچنە شاری
سامریەکان*، 6بەڵکو بەتایبەتی بڕۆنە
لای مەڕە وون بووەکانی ماڵی
ئیسرائیل. 7کاتێ دەچن ئەم پەیامە
ڕابگەیەنن: (پادشاهێتی ئاسمان نزیك
بۆتەوە.) 8نەخۆش چاك بکەنەوە،
مردوو زیندووبکەنەوە، گەڕوگولی
پاك بکەنەوە، ڕۆحە پیسەکان
دەربکەن. بەخۆڕایی وەرتان گرتووە
بەخۆڕایی بیدەن. 9زێڕو زیو و مس
لەگەڵ خۆتان هەڵ مەگرن، 10تورەکە
لەگەڵ خۆتان هەڵمەگرن، دوو
کراسو دوو پێڵاوو گۆچان مەبەن،
چونکە ئیشکەر شایانی ئەوەیە
خۆراکی خۆی بدرێتێ. 11دەچنە هەر
شارو لادێیەك، بگەڕێن بەشوێن

ئەوانەی شایانی ئێوەبن، لەوێ بمێننەوە هەتا کاتی ڕۆیشتنتان دێت. [12]کە چوونە ماڵێك سلاّویان لێبکەن. [13]ئەگەر هاتوو ئەو ماڵە بەڕاستی شایانی ئەوە بوون، با ئاشتیتان بچێتە ناویانەوە ئەگەر شایانی ئەوە نەبوون، با ئاشتیتان بگەڕێتەوە بۆ خۆتان. [14]گەر یەکێك پێشوازی لێنەکردن، یان گوێی لێنەگرتن، ئێوەش کە لەو ماڵو شارە دەچنەدەرەوە، تۆزی پێتان بتەکێنن. [15]ڕاستیتان پێدەڵێم: لەڕۆژی لێپرسینەوەدا، دۆخی شاری سەدومو عەمورە* باشتر دەبێ لەو شارە.

چەوسانەوەی داهاتوو

([16]من ئێوە وەك بەرخ بەناو گورگدا دەنێرم، جا دانابن وەك مار، نەرمونیان بن وەك کۆتر. [17]ئاگادار بن، خەڵکی دەتان دەنە دەست دادگا، لە کەنیشتەکانیاندا بەقامچی لێتان دەدەن، [18]لەپێناوی من دەبرێنە بەردەم دادوەرو پادشاکان، ئەمەش دەبێتە شایەتیەك بۆ من، لای جوولەکەو میللەتانیش. [19]کاتێ دەتاندەن بەدەستەوە، گوێ مەدەنە ئەوەی چۆن قسە بکەن یان چی بڵێن، چونکە لەوکاتەدا پێتان دەووترێ چی بڵێن. [20]ئێوە خۆتان قسە ناکەن، بەڵکو ڕۆحی باوکتانە بەهۆی ئێوەوە قسە دەکات. [21]برا، برای خۆی دەدا بەدەستەوە بۆ مردن، باوك منداڵی خۆی. منداڵان لەباوكو دایك هەڵدەگەڕێنەوەو دەیانکوژن. [22]خەڵکی ڕقیان لێتان دەبێ لەبەر ناوی من، بەڵام ئەوەی تاکۆتایی خۆی ڕاگری، ئەوە ڕزگاری دەبێت. [23]کە لەشاری دەتان چەوسێننەوە، ڕاکەن بۆ شارێکی دیکە. ڕاستیتان پێدەڵێم: شارەکانی ئیسرائیل تەواو ناکەن پێش هاتنەوەی ڕۆڵەی مرۆڤ.

مەترسن

([24]قوتابی لەمامۆستاکەی بەرزتر نییەو کۆیلەش لەگەورەکەی بەرزتر نییە. [25]بەسە قوتابی وەك مامۆستاکەی بێت وکۆیلەش وەك گەورەکەی بێت. گەر خاوەن ماڵیان بە بەعلەزبول* ناوبردبێت، ئاخۆ دەبێ چی بەئەندامانی ماڵەکەی بووترێ؟ [26]لەوان مەترسن، چونکە

هیچ شتێکی شاراوە نییە
دەرنەکەوێتو هیچ نهێنیەك نییە
ئاشکرا نەبێت. [27]ئەوەی لە تاریکیدا
پێتانی دەڵێم، لەڕووناکیدا بیلێنەوە،
ئەوەی بەچرپە گوێتان لێدەبێ،
بەدەنگی بەرز لەسەربانان
ڕایبگەیێنن. [28]مەترسن لەوانەی
دەتان کوژن بە لەشو ناتوانن
دەروونتان بکوژن، بەڵکو ترستان
لەوەبێ کە دەتوانێ لەشو دەروون
بەیەکەوە لەدۆزەخدا لەناوبەرێ. [29]
ئایا دوو چۆلەکە نافرۆشن بە یەك
فلس؟ کەچی لەگەڵ ئەوەشدا، یەکێ
لەوانە بەبێ خواستی باوکتان
ناکەوێتە سەر زەوی. [30]ئێوە تەنانەت
قژی سەریشتان ژمێراوە. [31]کەواتە
مەترسن، ئێوە زۆر لەچۆلەکە
بەنرخترن. [32]ئەوەی دانم پیادەنێ
بەرامبەر بەخەڵکی، منیش دانی پیا
دەنێم بەرامبەر بەباوکم، ئەوەی کە
لەئاسمانە. [33]بەڵام ئەوەی نکۆڵێم
لێدەکات بەرامبەر بەخەڵکی، منیش
نکۆڵی لێدەکەم بەرامبەر باوکم،
ئەوەی کە لەئاسمانە.

ئاشتی‌نا بەڵکو شمشێر

([34]لەوباوەڕەدا نەبن من هاتووم
بۆ ئەوەی ئاشتی بێنمە سەر زەوی،
نەهاتووم بۆ هێنانی ئاشتی، بەڵکو
شمشێر! [35]من هاتووم بۆ ئەوەی
ناکۆکی بخەمە نێوان، باوكو کوڕ،
کچو دایك، بووكو خەسوو. [36]ئا
بەم جۆرە مرۆڤ دوژمنی
خانەوادەکەی خۆی دەبێت.
[37]ئەوەی دایكو باوکی لەمن
زیاتر خۆشویست، شایانی من نییە.
ئەوەی کوڕی یان کچی لەمن زیاتر
خۆشویست، شایانی من نییە. [38]
ئەوەی خاچەکەی هەڵنەگرێو دوام
نەکەوێت، شایانی من نییە. [39]ئەوەی
خۆی بەژیانیەوە بەستبێتەوە،
دەیدۆڕێنێ، ئەوەی ژیانی خۆی
لەپێناوی من بدۆڕێنێ، دەیباتەوە. ([40]
ئەوەی پێشوازی لەئێوە بکات، ئەوا
پێشوازی لەمن دەکات، ئەوەش
پێشوازی لەمن بکات، ئەوا
پێشوازی لەوە دەکات کە منی
ناردووە. [41]ئەوەی پێشوازی
لەپێغەمبەرێك بکات، لەبەرئەوەی
پێغەمبەرە، ئەوا پاداشتی پێغەمبەرێك
وەردەگرێت. ئەوەش پێشوازی
لەمرۆڤێکی چاك بکات، ئەوا
پاداشتی مرۆڤێکی چاك وەردەگرێت.
[42]هەرکەسێکیش جامێ ئاوی سارد

بدات بەیەکێ لەم مندالأنە،
لەبەرئەوەی قوتابی منن، ڕاستیتان پێ
دەڵێم: پاداشتی ئەو هەرگیز وون
نابێت.)

عیساو حەزرەتی یەحیا

11
کە عیسا لەئامۆژگاری کردنی
دوانزە قوتابیەکەی تەواو بوو، لەوێ
ڕۆیشت، چوو بۆ فێرکردنو
ڕاگەیاندنی ووشەی خودا
لەشارەکانیان.
2کاتێ یەحیا لەبەندیخانەدا ئەو
کارانەی عیسای بیست، هەندێ
لەقوتابیەکانی ناردە لای، 3لێیان
پرسی: (ئایا تۆی ئەوەی کە دێ، یان
چاوەڕێی یەکێکی دیکە بکەین؟) 4
عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی: (بڕۆن،
ئەوەی بیستوتانەو بینیوتانە بەیەحیای
بڵێن: 5کوێرەکان دەبینن، گۆجەکان
بەڕێکی دەڕۆن، گەروگولان پاك
دەبنەوە، کەڕان دەبیستن، مردووان
زیندوو دەبنەوەو هەژاران مزگێنیان
پێ دەدرێ. 6خۆزگە دەخوازرێ
بەوانەی گومانم لێ ناکەن.) 7دوا
بەدوای ڕۆیشتنی قوتابیەکانی یەحیا،
عیسا دەستی کرد بەقسەکردن
لەبارەی یەحیاوە بۆ خەڵکەکە،
ووتی: (بۆ بینینی چی چوونە بیابان؟
بۆ بینینی قامیشێك کە با
دەیجوڵێنێتەوە؟ 8ئەی بۆ بینینی چی
چوون؟ بۆ بینینی مرۆڤێك کە بەرگی
نایابی لەبەربێ؟ ئەوەتان ئەوانەی
بەرگی نایاب لەبەردەکەن، وان
لەکۆشکی پادشاکان. 9ئەی بۆچی
چوونە دەرەوە؟ بۆ بینینی
پێغەمبەرێك؟ بەڵێ من پێتان دەڵێم،
بەڵکو مەزنتر لەپێغەمبەر.) 10ئەمە
ئەوەیە کە دەربارەی نووسراوە: {
ئەوەتا من نێرراوی خۆم لەپێشتەوە
دەنێرم ئەوەی ڕێگات بۆ ئامادە
دەکات.} 11ڕاستیتان پێدەڵێم:
لەنێو ئەوانەی لەژن لەدایك بوون،
نییە مەزنتر لەیەحیای خەڵك
لەئاوهەڵکێش، بەڵام بچووکترینی
ئەوانەی لەپادشاهێتی ئاسمانن، لەو
مەزنترە. 12لەڕۆژانی یەحیای خەڵك
لەئاوهەڵکێشەوە تا ئێستا پادشاهێتی
ئاسمان پێشکەوتنێکی بەهێز پێش
دەکەوێ، هەرچەندە بەهێزەکان
13 هەوڵی ڕاگرتنی دەدەن.
شەریعەتو هەموو پێغەمبەران،
14 تاهاتنی یەحیا پێشبینییان کردووە.
ئەگەر بڕوا دەکەن، ئەم یەحیایە ئەو

ئەلیاسـەیە* کـە چاوەڕێی گەڕانەوەی دەکرێـت. 15ئـەوەی گوێـیٚ هەیە بۆ گوێ گرتن باگوێ بگرێ!

16(ئـەم نەوەیـە لـەچـی دەکەن؟ لەو منداڵانە دەکەن کـە لەگۆڕەپانی بـــازاڕە دانیشـــتوونو بـــانگی هاوڕێکانـیان دەکـەنو دەڵـێن: 17زوڕنامـــان بــۆ لـــیٚدان کەچـــی هەڵنەپەڕین، شینمان بۆ کردن کەچی سـنگتان نـەکوتیو لەخۆتان نەدا. 18یەحیا هات چونکە ناخواو ناخواتەوە، ووتیان: (ڕۆحی پیسی تیایە.) 19ئینجا ڕۆڵـــەی مـــرۆڤ هـــات، دەخـــواو دەخواتـەوە ووتـیان: (ئەمـە پیاوێکی زۆرخـۆرو مەستە، هاوڕێی باجگرانو گوناهـبارانە.) بـەڵام ڕاستی دانایی بە بەرووبوومی دەردەکەوێ.)

شارە گوناهبارەکان

20ئیـــنجا عیســـا دەســـتی کـــرد بەسەرزەنشتکردنی ئەو شارانەی کە زۆربـــەی نیشانە سەرسوڕهێنەرەکانی تـیا نوانـــدبوون، چـــونکـە هێشــتا تـــۆبـەیان نەکردبوو، 21ووتی: (خاك بەســـەرت ئـــەی کورزیـــن، خـــاك بەسـەرت ئەی بەیتسەیدا، ئەو کارە سەرسوڕهێنەرانەی لای ئێوە کرا گەر لەسـورو ســـەیدا بکرایە دانیشتوانی هــەر لـــەزووەوە تۆبـەیان دەکـردو خۆیـان لـەخۆڵـەمـێش دەگەوزاند. 22بـەڵام پێـتان دەڵـێم: دۆخـی سـورو سـەیدا لـەڕۆژی لێپرسینەوەدا باشتر دەبـیٚ لـەدۆخی ئـێوە. 23تـۆش ئەی کەفـەرناحومی بەرزبووەوە تا ئاسمان؟ دەخرییێـتە خـوارەوە تـا بنی دۆزەخ، گـەر لـەشـاری سەدومدا ئەوە بکرایە کـە لای تـۆ کـراوە، شـارەکە هـەتا ئەمڕۆ دەمایەوە. 24بەڵام پێت دەڵێم: دۆخی سەدوم لەڕۆژی لـیٚپرسینەوە باشترە لـە تۆ.)

وەرن بۆ لام، من دەتـان حەسێنمەوە

25عیسـا بـەردەوام بـوو لـەسـەر قسـەکانیو ووتی: (سوپاست دەکەم ئـەی بـاوك، خوداوەنـدی ئاسمـانو زەوی، چـــونکە ئـــەم کارانـــەت لـــەداناکان شـــاردۆتەوەو ئاشـکرات کـردووە بـۆ مـنداڵان. 26بەڵێ، ئەی بـاوك، ئەمـە خواستی تۆیە. 27باوکم هـــەموو شـــتێکی پـــیٚ ســــپاردوم، کـــەس ڕۆڵـە ناناسـیٚ بـاوك نەبیٚ، کەسـیش بـــاوك ناناسیٚ تەنها ڕۆڵەو ئەو کـەسـانە نـەبیٚ کە ڕۆڵە دەیەوێ بۆیـانی دەربخـات. 28وەرن بـــۆ لام

ئەی هەموو ماندووانو
بارگرانەکان، من دەتان
حەسێنمەوە. 29نیری من
هەڵگرنو لەمنەوە فێربن، چونکە
من هێمنو دڵنەرمم. ئەوسا حەسانەوە
دەدۆزنەوە بۆ دەروونتان. 30چونکە
نیرەکەم سووکەو بارم ئاسانە.)

گەورەی ڕۆژی شەممە

12
لەڕۆژی شەممەدا، کاتێ عیسا بەنێوان
دەغڵەکاندا تێدەپەڕی، قوتابیەکانی
برسییان بوو، دەستیان کرد
بەگوڵەگەنم پرواندنو خواردنی. 2
کەفەریسیەکان ئەمەیان بینی پێیان
ووت: (ئەوەتا قوتابیەکانت کارێك
دەکەن لەشەممەدا* دروست نییە.) 3
عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی: (ئەی
نەتان خوێندۆتەوە کە داودو ئەوانەی
لەگەڵی بوون چیان کرد، کاتێ
برسییان بوو؟ 4چۆن چوونە ماڵی
خوداو نانی قوربانیان* خوارد، ئەو
نانەی دروست نەبوو بخورێ،
نەلەلایەن ئەوەوە، نەلەلایەن ئەوانەی
کە لەگەڵیدا بوون، تەنها بۆ
کاهینەکان* نەبێ. 5ئایا نەتان
خوێندۆتەوە لەتەوراتدا کە
کاهینەکان لەڕۆژی شەمموان
لەپەرستگا یاسای شەممە دەشکێنن
کەچی بەتاوانباریش دانانرێن؟ 6بەڵام
من پێتان دەڵێم، یەکێك لێرەیە
مەزنترە لەپەرستگا. 7ئەگەر مانای
ووتەکان تێبگەیشتنایە: {من داوای
بەزەیی دەکەم نەك قوربانی}، ئەوا
حوکمتان نەدەدا بەسەر ئەوانەی
بێتاوانن. 8چونکە ڕۆڵەی مرۆڤ
گەورەی ڕۆژی شەممەیە.)

چاکردنەوەی نەخۆش لەشەممە

9ئینجا عیسا لەوێ ڕۆیشتو
چووە کەنیشتەکەیان، 10لەوێ
پیاوێکی لێبوو دەستێکی ووشك
ببوو، فەریسیەکان دەیانوویست عیسا
تاوانبار بکەن، بۆیە لێیان پرسی: (ئایا
چاکردنەوەی نەخۆش لەڕۆژانی
شەممە دروستە؟) 11عیسا وەڵامی
دانەوەو ووتی: (کێ لەئێوە گەر
مەڕێکی هەبێتو مەڕەکەی لەڕۆژی
شەممەدا بکەوێتە ناو چاڵێکەوە، ناچێ
دەری بهێنێت؟ 12باشە! مرۆڤ زۆر
لەمەڕ بەنرختر نییە؟ کەواتە لەڕۆژانی
شەممەدا کاری باش دروستە.) 13ئینجا
بەپیاوەکەی ووت: (دەست
درێژکە.) ئەویش دەستی درێژ کردو

دەستی چاك بوووەوەو وەك دەستەكەی دیكەی لێهات.

خزمەتكاری هەڵبژێردراو

[14]بەڵام فەریسیەكان چوونە دەرەوەو تەگبیریان كرد چۆن لەناویبەن. [15]عیساش بەمەی زانیو لەوێ ڕۆیشت، خەڵكێكی زۆر دوایكەوتن، هەموو ئەوانەی نەخۆش بوون چاكیكردنەوە. [16]بەڵام ئاگاداریكردن لای كەس باسی نەكەن، [17]تا ئەوەی لەسەر زمانی ئەشعیا پێغەمبەر ووتراوە بێتەدی كە دەڵێ: [18]{ئا ئەوەتا ئەو خزمەتكارەی هەڵمبژاردووە، ئەو خۆشەویستەی پێی دڵشادم، ڕۆحی خۆمی تیا دادەنێم، تا بەهەموو میللەتان دادپەروەریم ڕابگەیەنێ. [19]شەڕ ناكاتو هاوار ناكات، كەس دەنگی نابیستێ لەشەقامەكان. [20]قامیشێكی كوتراوەو ناشكێ، پلێتەیەكی گڕدارەو ناكوژێتەوە، هەتا دادپەروەری بەسەركەوتن دەگەێنێ. [21]هیوای میللەتان لەسەر ناوی ئەو دەبێ.}

عیساو سەرۆكی ڕوحە پیسەكان

[22]ئینجا پیاوێكی لاڵو كوێریان بۆ هێنا ڕۆحی پیسی تیابوو، ئەویش چاكی كردەوە بەجۆرێ دەیتوانی ببینێتو گفتوگۆ بكات. [23]خەڵكەكە هەموو سەرسام بوونو ووتیان: (ئایا ئەمە ڕۆڵەی داود نییە؟) [24]بەڵام فەریسیەكان كە ئەمەیان بیست ووتیان: (ئەو ڕۆحی پیس دەرناكات مەگەر بە بەعلەزبولی سەرۆكی ڕۆحە پیسەكان نەبێت.) [25]عیسا بەبیركردنەوەی ئەوانی زانی، ووتی: (هەر پادشایەتیەك دووبەرەكی تیابێت، وێران دەبێت، هەر شارو ماڵێك دووبەرەكی تیابێت، خۆی ڕاناگرێ. [26]ئەگەر شەیتان، شەیتان دەربكات، ئەوا دوو بەشنو دووبەرەكیان تیایە، كەواتە چۆن پادشایەتیەكەی خۆی ڕادەگرێ؟ [27]ئەگەر من بەبەعلەزبول ڕۆحی پیس دەردەكەم، ئەی ڕۆڵەكانتان بەكێ دەریاندەكەن؟ بۆیە ئەوان حوكم دەدەن بەسەرتان. [28]بەڵام ئەگەر من بەڕۆحی خودا ڕۆحی پیس دەربكەم، ئەوا پادشاهێتی خودا دەچەسپێ بەسەرتان. [29]ئەگینا چۆن یەكێ دەتوانێ بچێتە ماڵی كابرایەكی

بەهێزو شتەکانی تالاَن بکات، گەر یەکەم جار نەیبەستێتەوە، ئینجا ماڵەکەی تالاَن بکات؟ [30]ئەوەی لەگەڵم نییە دژمە، ئەوەش لەگەڵما کۆناکاتەوە، بلاَوی دەکاتەوە.

[31]لەبەرئەوە پێتان دەڵێم: هەموو گوناهو کفرکردنێکی مرۆڤ دەبەخشرێ تەنها کفرکردن بەرامبەر بەرۆحی پیرۆز نابەخشرێ، [32]ئەوەی ووشەیەك دژی ڕۆڵەی مرۆڤ بڵێت دەبەخشرێ. بەلاَم ئەوەی ووشەیەك دژی ڕۆحی پیرۆز بڵێت نابەخشرێ، نەلەم زەمانەداو نە لە زەمانی ئایندە.

دار بەبەرووبوومی دەناسرێ

[33](وابکەن دار باش بێت، بەرووبوومی باش دەدات. یاخود وابکەن دار خراپ بێت، بەرووبوومی خراپ دەدات، چونکە دار بەبەرووبومی دەناسرێ. [34]ئەی بێچوە ماران، چۆن دەتوانن بەچاکی بدوێن، کە خۆتان خراپ بن؟ دەم ئەوە دەڵێ کە لەدڵ هەڵدەقوڵێ. [35]مرۆڤی چاك، لەگەنجینەی چاکی ناو دڵی شتی چاك دەردەهێنێ، مرۆڤی بەدیش، لەگەنجینەی بەد، شتی بەد دەردەهێنێ. [36]بەلاَم من پێتان دەڵێم: هەر ووشەیەکی پووچ کە خەڵکی پێی دەدوێ لەڕۆژی لێپرسینەوەدا، لێپرسینەوەی خۆی هەیە. [37]چونکە بەووشەکانی خۆت بێتاوان دەبی، هەروەها بەووشەکانی خۆت تاوانبار دەکرێی.)

نیشانەی یونس پێغەمبەر

[38]ئینجا هەندێ لەمامۆستایانی شەریعەتو فەریسیەکان ووتیان: (ئەی مامۆستا، دەمانەوێ نیشانەیەکت لێ ببینین.) [39]عیسا وەلاَمی دانەوە: (نەوەیەکی بەدکارو بەدرەوشت داوای نیشانە دەکەن، نیشانە نادرێ، تەنها نیشانەی یونس* پێغەمبەر نەبێ. [40]چۆن یونس سێ ڕوژو سێ شەو لەناو سکی نەهەنگدا بوو، ئاواش ڕۆڵەی مرۆڤ سێ ڕۆژو سێ شەو لەناو دڵی زەویدا دەمێنێتەوە. [41]دانیشتوانی نەینەوا

*شاژنی باشوور: مەبەست شاژنە بەلقیسە کە فەرمانڕەوای یەمەن بوو لەسەردەمی حەزرەتی سلێمان.

لەڕۆژی لێپرسینەوە، ڕادەوەستن بەرامبەر ئەم نەوەیەو تاوانباریان دەکەن، چونکە تۆبەیان کرد کاتێ یونس ووشەی خودای پێڕاگەیاندن. ئەوەتا لەیونس مەزنتر لێرەیە. 42 شاژنی باشوور* لەڕۆژی لێپرسینەوەدا لەگەڵ ئەم نەوەیە ڕادەوەستێو تاوانباری دەکات، لەبەرئەوەی لەوپەڕی زەمینەوە هات بۆ گوێگرتن لەداناییەکانی سلێمان. ئەوەتا لەسلێمان مەزنتر لێرەیە.

گەڕانەوەی ڕۆحی پیس بۆ لەش

43 (کە ڕۆحی پیس لەمرۆڤێك چووە دەرەوە، سەرگەردانی پەیداکردنی جێی حەوانەوە دەبێت لەبیابانی ووشکی بێئاو، بەڵام نایدۆزێتەوە. 44 ئینجا دەڵێ: با بگەڕێمەوە بۆ ئەو ماڵەی بەجێم هێشت، کە دەگەڕێتەوە دەبینێ چۆڵە، گسك دراوەو جوان کراوە. 45 ئەوسا دەڕوات، لەگەڵ خۆی حەوت ڕۆحی خراپتر دەهێنێو هەموویان دەچنە ناو ئەو مرۆڤەوە. ئیتر داهاتووی ئەو مرۆڤە لەجاران خراپتر دەبێت. ئەم نەوە بەدکارەش، ئاوهای بەسەر دێت.) 46 لەوکاتەدا کە عیسا قسەی بۆ خەڵکەکە دەکرد، دایكو خوشكو براکانی لەدەرەوە ڕاوەستا بوون، داوایان دەکرد لەگەڵی بدوێن. 47 یەکێك لەئامادەبووان پێی ووت: (ئەوە دایکتوخوشكو براکانتە لەدەرەوە ڕاوەستاون، دەیانەوێ لەگەڵت بدوێن.) 48 وەڵامی دایەوە ووتی: (دایکم کێیەو خوشكو براکانم کێن؟) 49 ئینجا دەستی بۆ قوتابیەکانی ڕاکێشاو ووتی: (ئەمانەن دایكو براکانم، 50 ئەوەی کاربکات بەخواستی ئەو باوکەم کە لەئاسمانە، ئەوا ئەو براو خوشكو دایکمە.)

نموونەی جوتیارێك
13

هەر لەهەمان ڕۆژدا عیسا لەماڵ چووە دەرەوە، لەسەر کەناری دەریا دانیشت. 2 خەڵکێکی زۆر لێی کۆبوونەوە، لەبەر ئەوە چووە ناو بەلەمێك دانیشت، خەڵکەکەش هەمووی لەسەر کەناری دەریاکە بەپێوە ڕاوەستا بوون. 3 بەنموونە لەزۆر بابەت دواو قسەی بۆ کردنو ووتی: (جوتیارێك چووە دەرەوە تۆو بچێنێ. 4 لەوکاتەدا تۆوی دەچاند،

بەشێ لەتۆوەکە کەوتە سەر ڕێگا،
باڵندە هاتن‌و خواردیانن، 5بەشێکی
دیکەشی کەوتە سەر زەویەکی
بەردین کە خۆڵەکەی تەنك بوو،
خێرا سەریان دەرکرد، چونکە
زەویەکە قوڵ نەبوو، 6بەڵام کە ڕۆژ
هەڵهات، ووشك بوون‌و پرووکان
چونکە ڕەگی تەواویان نەبوو. 7
بەشێکی دیکەشی، کەوتنە نێوان
دڕکەوە، کاتێ دڕکەکان سەریان
دەرکرد خنکاندیانن. 8هەندێکیش
لەتۆوەکە کەوتە سەر زەوی باش،
بەرووبوومی‌دا. بەشێکی یەك بەسەد
بەشێکی دیکەشی یەك بەشەست‌و
یەك بەسی. 9کێ گوێی هەیە، با گوێ
بگرێ!)

بۆچی عیسا بە نموونە دەدوێ؟

10قوتابیەکان هاتنە پێشەوەو پێیان
ووت: (بۆچی بەنموونە قسەیان بۆ
دەکەیت؟)
11عیسا وەڵامی دایەوەو ووتی:
(لەبەرئەوەی بەئێوە دراوە نهێنی
پادشاهێتی ئاسمان بزانن، بەڵام بەوان
نەدراوە. 12چونکە ئەوەی هەیەتی،
زیاتری پێ دەدرێ تالێی دەڕژێ،
بەڵام ئەوەی نییەتی، ئەوەندەی کە
هەیشیتی لێی دەسەنرێتەوە. 13
بەنموونە قسەیان بۆ دەکەم چونکە
سەیردەکەن بەڵام نابینن، گوێ
دەگرن بەڵام نابیستن‌و تێناگەن. 14
بەمەش پێشبینی ئەشعیا دەربارەی
ئەوان دێتەدی، ئەوەی دەڵێ: {
بیستن دەبیستن، بەڵام تێناگەن،
سەیرکردن سەیردەکەن، بەڵام
نابینن، 15چونکە دڵی ئەم گەلە
بەتەواوی ڕەق بووە، گوێیان قورس
بووە بۆ گوێگرتن، چاویان نووقاندوە
نەوەك بەچاویان ببینن، بەگوێیان
ببیستن، نەوەك بەدڵیان تێ بگەن‌و
بگەڕێنەوە لای من، ئەوسا منیش
چاکیان بکەمەوە.} 16بەڵام ئێوە،
خۆزگە دەخوازرێ بەچاوتان چونکە
دەبینن، خۆزگە دەخوازرێ بەگوێتان
چونکە دەبیستن. 17ڕاستیتان پێ
دەڵێم: زۆر لەپێغەمبەران‌و
پیاوچاکان بەئاواتەوە بوون، ببینن
ئەوەی ئێوە دەی‌بینن، ببیستن ئەوەی
ئێوە دەیبیستن بەڵام نەیانبیست‌و
نەیانبینی.

ڕوونکردنەوەی نموونەکە

18(کەواتە گوێبگرن لەواتای
نموونەی جوتیارەکە. 19هەرکەسێ

پەیامی پادشاهێتی ببیستێو تێی نەگات، شەیتان دێتو ئەوەی لەدڵی چاندراوە دەیرفێنێ. ئەمەش ئەوەیە کەکەوتە سەر ڕێگاکە [20]بەڵام ئەوەی لەسەر زەویە بەردینەکە ڕوا، ئەوە ئەوەیە کە ووشەکە دەبیستێو دەست بەجێ بەخۆشیەوە وەری دەگرێ، [21] بەڵام لەناوەڕۆکیدا بێ ڕەگەو بێ بنچینەیە، دەمێنێتەوە تا ماوەیەك، کە تەنگانەو چەوسانەوەی بەسەر هات، لەپێناوی ووشەی خودا، ئەوکاتە دەگۆڕێت. [22]ئەوەش کە لەنێوان دڕکەکاندا ڕوا، ئەوەیە کە گوێ لەووشەکە دەگرێ، بەڵام کاروباری ڕۆژانەو بیری دەوڵەمەندی، ووشەکە دەخنکێنن. ئیتر بەر نادات. [23] ئەوەشیان کە لەسەر زەویە باشەکە ڕوا، ئەوەیە کە ووشەکە دەبیستێو تێدەگات. ئەوەیان بەرووبووم دەدات، یەك بەسەد، یەك بەشەستو یەك بەسی.)

نموونەی گەنمو زیزانە

[24]ئینجا نموونەیەکی دیکەی بۆ هێنانەوە، ووتی: (پادشاهێتی ئاسمان* وەك ئەمە وایە، مرۆڤێك تۆوێکی چاك لە کێڵگەکەیدا بچێنێ. [25]کاتێ خەوتن، دوژمنەکەی دێتو زیزانە لەنێوان گەنمەکەیدا دەڕوێنێو دەڕوا. [26]کاتێ گەنمەکە بەرز بووەوەو گوڵی گرت، زیزانەکە لەگەڵی دەرکەوت. [27]کۆیلەکانی خاوەن ماڵ هاتنو پێیان ووت: (گەورەم، ئایا لەکێڵگەکەت تۆوی چاکت نەڕواند؟ ئیتر ئەم زیزانەیە لەکوێوە هات؟) [28]وەڵامی دانەوە: (دوژمن ئەمەی کردووە) لێیان پرسی: (گەورەم، دەتەوێ بچین زیزانەکان کۆکەینەوە؟) [29]وەڵامی دانەوە: (نەخێر، نەوەك لەکاتی کۆکردنەوەی زیزانەکەدا، گەنمەکەشی پێوە هەڵکێشن. [30] وازیان لێ بهێنن با هەردووکیان بەیەکەوە پێبگەن، تا کاتی دروێنە، بەدروێنەکەرەکان دەڵێم، یەکەم جار زیزانەکە کۆکەنەوە، بیبەستن بەکۆمەڵ بۆئەوەی بسوتێنرێ بەڵام گەنمەکە بەرن بۆ عەمبارەکەمو لەوێ کۆی بکەنەوە.)

نموونەی دەنکە خەرتەلە

[31]هەروەها نموونەیەکی دیکەی بۆ هێنانەوەو ووتی: (پادشاهێتی ئاسمان وەك دەنکە خەرتەلەیەك* وایە، کە یەکێ بیهێنێو لەباخەکەیدا

بیچـێنێ. [32]لـەگـەڵ ئەوەی بچوکترین تـۆوە، کـاتێ بـەرز دەبێـتەوە دەبێـتە ڕووەکێکی گەورە، تەنانەت باڵندەش دەتوانـن لـەسـەر لـق‌و لاسـکەکانی هێلانە بکەن.)

نموونەی هەویرترش

[33]دیسـان نموونەیەکی دیکەی بۆ هێـنانەوەو ووتـی: (پادشاهێتی ئاسمان لەهەویرترشـێك دەکـات، ئافرەتـێك بیهـێنێ‌و تـێکەڵاوی سـێ ڕبـە ئاردی بکـات، تـا هەویـرەکە هەمووی هەڵ بێــت.) [34]عیسـا بـەردەوام ئــەم نموونانـەی بـۆ خەڵکەکـە دەهێنایەوە کـاتێ قسـەی بـۆ دەکـردن، هەوڵی دەدا ووتـەکانی بەنموونـەوە بـن. [35]بەمـەش ئـەوەی یـەکێ لەپێغەمـبەران ووتویەتی هاتەدی: {بە نموونە دەدوێم تـا ئـەوەی لەدروستکردنی جیهانەوە شاراوەیە دەریخەم.}

ڕوونکردنەوەی نموونەی زیزان

[36]ئیــنجا عیســا خەڵکەکــەی بەڕێکــردو گەڕایــەوە بــۆ مــاڵ. قوتابــیەکانی هاتــنە لای، ووتــیان: (واتــای نموونــەی زیــزانەی نــاو کێڵگەکەمان بۆ ڕوون بکەرەوە.) [37]وەڵامــی دانــەوە: (چـێنەری تـۆوە چــاکەکە، ڕۆڵــەی مــرۆڤە. [38]کێڵگەکەش جیهانە. تۆوە چاکەکەش ڕۆڵـەکانی پادشـاهێتین. زیزانەکانیش ڕۆڵـەکانی شـەیتانن. [39]دوژمنەکەش کــە زیــزانەکەی چــاند شــەیتانە. دروێــنەکەش کۆتــایی جــیهانە. دروێنەکـەرەکـانیش فریشتەکانن. [40]هــەروەك چــۆن زیــزانەکــە کۆکــرایەوەو ســوتێنرا، لـەکۆتایی جـیهـان هـەمـان شـت ڕوودەدات. [41]ڕۆڵــەی مــرۆڤ فریشــتەکانی دەنێرێـت، تـا هــەمـوو بەدکــارو ئەوانەی خراپەکارن لەپادشاهێتیەکەی دەربکـەن. [42]ئیـنجا دەیانخەنـە نـاو تـەنووری گـڕدار، جـا لـەوێ دەبێ بەگـریان‌و چـرکە چـرکی ددان. [43]ئەوسـا ڕاسـت‌ودروسـتان لــەناو پادشــاهێتی باوکــیان وەك ڕۆژ دەدرەوشێنەوە. ئەوەی گوێی هەیە، با گوێ بگرێ!

نموونەی گەنجینەو مرواری

[44](پادشــاهێتی ئاسمــان لـەگەنجیــنەیەك دەکــات لــەناو کــێڵگەیەکدا شــاردرابێتەوە یــەکێ دەیدۆزێـتەوەو دیسـان دەیشـارێتەوە

لەوێ، ئینجا لەخۆشیان دەڕوات چی
هەیە هەمووی دەفرۆشێو
ئەوکێڵگەیەی پێ دەکڕێ. 45
هەروەها پادشاهێتی ئاسمان
لەبازرگانێك دەکات دەگەڕێ
بەشوێن مرواری چاكو جوان. 46
کاتێ مروارییەکی زۆر بەنرخ دەبینێ،
ئەڕوا هەرچیەکی هەیە دەیفرۆشێو
مرواریەکەی پێ دەکڕێ.

نموونەی تۆڕ

(47هەروەها پادشاهێتی ئاسمان
لەتۆڕێك دەکات فڕێدرابێتە
دەریاوە، لەهەموو جۆرێ
کۆدەکاتەوە. 48کاتێ پڕدەبێو
ڕادەکێشرێتە کەناری دەریا، ئەوەی
باشە کۆی دەکەنەوە لەسەبەتەداو
خراپەکانیش فڕێ دەدەن. 49هەمان
شت ڕوودەدا، کاتێ کۆتایی ئەم
جیهانە دێت فریشتەکان دێن،
بەدکاران دەردەهێنن لەناو
ڕاستودروستانداو 50فڕێیان دەدەنە
ناو تەنووری گڕدارەوە. جا لەوێ
دەبێ بەگریانو چرکەچرکی ددان.)
51عیسا لێی پرسین ئایا ئەمانە
هەمووی تێگەیشتن؟ وەڵامیان
دایەوە: (بەڵێ.) 52جا پێی ووتن:
(لەبەرئەمە، هەر یەکێ لەمامۆستایانی
شەریعەت* بێ بەقوتابی لەپادشاهێتی
ئاسمان، لەخاوەن ماڵێك دەچێ
لەگەنجینەکەی تازەو کۆن بەیەکەوە
دەربهێنێت.) 53کاتێ عیسا ئەم
نموونانەی تەواوکرد لەوێ ڕۆیشت.

ڕەتکردنەوەی عیسا

54کە گەڕایەوە بۆ
شارەکەی خۆی چووە کەنیشتەو
دەستیکرد بەفێرکردنیان، سەرسام
بوونو پرسییان: (ئەم هەموو داناییو
کارە سەرسوڕهێنەرانەی لەکوێ
بوو؟ 55ئایا ئەمە کوڕی دارتاشەکە
نییە؟ دایکی مەریەمی ناو نییە؟
یاقوبو یوسفو شەمعونو یەهوزا
برای نین؟ 56ئەوە نییە خوشکەکانی
هەمووی لێرە لامانن؟ ئەمانەی
هەموو لەکوێ بوو؟ 57خەڵکەکە
لێی بەگومان بوون، بەڵام عیسا پێی
ووتن: (هیچ پێغەمبەرێك کەم نرخ
نییە، تەنها لەشارو ماڵی خۆی
نەبێ.) 58لەوێ کاری
سەرسوڕهێنەری زۆری نەکرد،
لەبەر بێ باوەڕیان پێی.

کوشتنی حەزرەتی یەحیا

14

کاتیٚ هێرۆدسی پادشا، ناوبانگی
عیسای بیست، 2بەپیاوەکانی ووت:
(ئەوە یەحیای خەلّك لەئاوهەلّکێشە
لەناو مردووواندا زیندووبووەتەوە،
بۆیە کاری وا سەرسوڕهێنەر دەکریٚ
لەسەر دەستی.) 3کاتی خۆی،
هێرۆدس یەحیای گرت، زنجیر بەستی
کردو فڕێی دایە ناو بەندیخانەوە.
ئەمەش لەبەر هێرۆدیای ژنی
فیلۆپسی برای. 4چونکە یەحیا پێی
دەووت: (دروست نییە تۆ
براژنەکەت بخوازی.) 5ئەوەبوو
هێرۆدس دەیویست یەحیا بکوژیٚ،
بەلاّم دەترسا لەو خەلّکەی ئەویٚ.
چونکە خەلّکەکە وەك پێغەمبەرێك
سەیری یەحیایان دەکرد. 6بەلاّم
لەکاتی ئاهەنگ گێڕان، بەبۆنەی
جەژنی لەدایك بوونی هێرۆدسەوە،
کچی هێرۆدیا لەناوەڕاستی
خەلّکەکە دەستی کرد بەسەماکردن،
هێرۆدس ئەمەی زۆر پیٚ خۆش بوو،
7ئەوەبوو سوێندی بۆ خواردو بەلّێنی
دایە، ئەوەی داوای بکات بۆی
جیٚبەجیٚ بکاتو بیداتیٚ. 8کچە
دوای ئەوەی ڕاوێژی بەدایکی کرد،
ووتی: (لێرە لەسەر سینییەك سەری
یەحیام بدەریٚ.) 9هێرۆدس ئەمەی پیٚ
ناخۆش بوو، بەلاّم لەگەلّ ئەوەش
فرمانیدا ئەوەی دەیەوێت بیدەنیٚ،
چونکە لەبەردەمی ئەو خەلّکەی
لەوێدا بوون سوێندی خواردبوو. 10
بەفەرمانی ئەو چوونە بەندیخانە،
سەری یەحیایان بڕیو 11لەسەر
سینییەك پێشکەشی کچەکەیان کرد،
ئەویش وەری گرتو بۆ لای دایکی
برد. 12لەدواییدا قوتابیەکانی یەحیا
هاتن لاشەکەیان هەلّگرتو ناشتیان.
ئینجا بۆ لای عیسا چوونو هەوالّیان
دایە.

تێربوونی پێنج هەزار کەس

13کە عیسا ئەمەی بیست بە تەنها
سواری بەلەمێك بوو، چوو بۆ
جێگایەکی چۆلّەوانی. بەلاّم کاتیٚ
خەلّکەکە ئەمەیان بیست، هەموو
لەشارەکانەوە بەپیٚ بۆ لای چوون.
14کاتیٚ عیسا گەیشتە کەناری دەریا،
خەلّکێکی زۆری بینی. بەزەیی
پیاهاتەوەو نەخۆشەکانی
چاككردنەوە. 15کاتیٚ ئێوارە داهات،
قوتابیەکانی هاتنو ووتیان: (ئەم
شوێنە چۆلّەوانیەو کاتیش درەنگە،
خەلّکەکە بەڕیٚکە با بڕۆن بۆ

لادێکانو خواردن بۆ خۆیان
بکڕن.) 16بەڵام عیسا پێی ووتن:
(پێویست ناکات بڕۆن، ئێوە نانیان
بدەنێ بابیخۆن.) 17ئەوانیش ووتیان:
(لەپێنج نانو دوو ماسی زیاترمان
نییە.) 18عیسا ووتی: (بیهێنن بۆم بۆ
ئێرە.) 19دوایی عیسا فەرمانی
بەخەڵکەکەدا هەموو لەسەرگیا
دانیشن. ئینجا پێنج نانەکەو دوو
ماسیەکەی هەڵگرتو سەری
هەڵبڕی بۆ ئاسمانو سوپاسی کردو
لەتیکرد، ئەوسا دای بەقوتابییەکان،
ئەوانیش دابەشیان کرد بەسەر
خەڵکەکەدا. 20هەموو نانیان خواردو
تێر بوون، هەر لەو پارچە نانانەی
لێیان مایەوە، دوانزە سەبەتەیان
پڕکرد. 21ژمارەی ئەوانەی کەنانیان
خوارد، پێنج هەزار پیاو بوون،
بێجگە لەژنو منداڵ.

عیسا بەسەر ئاودا دەڕوات

22دوای ئەمە فەرمانیدا
بەقوتابیەکانی سواری بەلەمەکە بنو
بڕۆن بۆ ئەوبەری دەریاچەکە، تا ئەو
خەڵکەکە بەڕێ بکات. 23دوای
ئەوەی خەڵکەکەی بەڕێ کرد،
سەرکەوتە سەر شاخێك بۆ ئەوەی
بەتەنها نوێژ بکات، کاتێ ئێوارە
داهات، لەوێ بەتەنهابوو، 24بەلەمی
قوتابیەکانیش گەیشتبووە ناوەڕاستی
دەریاچەکە، شەپۆلی ئاوەکە پیایدا
دەکێشا، چونکە ڕەشەبا بەپێچەوانەی
بەلەمەکە بوو. 25لەبەرەبەیاندا عیسا
بۆ لایان هات، بەسەر دەریاچەکەدا
بەپێ دەڕۆیشت. 26کاتێ قوتابیەکان
ئەمەیان دی، ترسانو ووتیان: (ئەمە
خێوە.) ئینجا لەترسا دەستیان کرد
بەهاوارکردن. 27دەستبەجێ عیسا
پێی ووتن: (وورەتان بەرز بێ، ئەوە
منم، مەترسن.) 28پەترۆس ووتی:
(گەورەم، گەر تۆی، فەرمانم پێ بدە
بەسەر ئاوەکەدا بەپێ بێم بۆ لات.)
29عیسا پێی ووت: (وەرە)، پەترۆس
لە بەلەمەکە دابەزیو بەسەر ئاوەکە
بەپێ بەرەو لای عیسا ڕۆیشت. 30
بەڵام کاتێ توندی بایەکەی بینی،
ترساو ڕۆچوو، هاواری کرد:
(گەورەم ڕزگارم کە.) 31عیسا
دەست بەجێ دەستی درێژکردو
گرتیو پێی ووت: (ئەی کەم باوەڕ،
بۆچی گومانت کرد؟) 32
کەسەرکەوتنە سەر بەلەمەکە،
ڕەشەباکە هێمن بوو. 33ئەوانەی
لەسەر بەلەمەکە بوون، هاتنە پێشەوە

کڕنوشیان بۆ عیسا بردو ووتیان:
(بەڕاستی تۆ ڕۆڵەی خودای.)
34کاتیَ پەڕینەوە بۆ ئەوبەر،
لەشاری جەنیسارەت هاتنە خوارەوە.
35خەڵکی ئەو دەوروپشتە ناسیانەوە،
هەواڵیان نارد بۆ ناوچەکانی دیکە،
چی نەخۆشیان هەبوو هێنایان بۆ
لای. 36داوایان لیَ کرد ڕێیان
بدات، هیچ نەبیَ دەست لەچمکی
جلەکانی بدەن. جا هەموو ئەوانەی
دەستیان لیَدا، چاك بوونەوە.

سەرپێچیکردنی ڕاسپاردەی خودا

15

ئینجا چەند کەسێك لەمامۆستایانی
شەریعەتو فەریسیەکان لەقودسەوە
هاتنە لای عیساو لێیان پرسی: 2
(بۆچی قوتابیەکانت سەرپێچی
خووڕەوشتی پیران دەکەن، پێش
نانخواردن دەستیان ناشۆن؟) 3عیسا
لەوەڵامدا ووتی: (باشە ئەی بۆچی
ئێوە سەرپێچی ڕاسپاردەی خودا
دەکەن، لەپێناوی پاریزگاریکردنی
داب‌و نەریتتان؟ 4خودا
ڕایسپاردووەو دەڵیَ: {ڕێزی باوك‌و
دایکت بگرە. ئەوەی قسەی خراپ
بەباوك‌و دایکی بڵیَ،
باچارەنووسی مردن بێت.} 5
بەڵام ئێوە دەڵێن: گەر یەکیَ ناوی
قوربانی بهێنێت، لەو شتانەی کە
دەیبەخشیَ بە دایك‌و باوکی، ئیتر
ئازادە لەڕێزگرتنیان. 6ئێوە بەمە
لەپێناوی خووڕەوشتتان، ووشەی
خودا دەشکێنن. 7ئەی دووڕووەکان،
ئەشعیای پێغەمبەر ڕاستی
پێشبینیکردووە سەبارەت بەئێوە
کاتیَ ووتویەتی: 8{ڕێزی ئەم گەلە
بۆ من هەر بەدەمە، بەڵام دڵیان زۆر
لێمەوە دوورە. 9بیَ سوودە
پەرستنیان بۆ من لەکاتێکدا ئەوان
شتیَ فێری خەڵکی دەکەن لە
مرۆڤەوەیە.})

ئەوەی مرۆڤ گڵاو دەکات

10ئینجا خەڵکەکەی هەموو
بانگکردو پێی ووتن: (گویَ بگرن‌و
تیَبگەن. 11ئەوەی دەچێتە ناو
دەمەوە، مرۆڤ گڵاو ناکات، بەڵکو
ئەوەی لەدەم دێتە دەرەوە، ئەوە مرۆڤ
گڵاو دەکات.) 12دوایی قوتابیەکانی
هاتنە پێشەوەو پێیان ووت: (دەزانی
فەریسیەکان کاتیَ گوێیان لەم قسەیە
بوو زۆر بێزار بوون.) 13وەڵامی
دانەوە: (هەر ڕووەکێك باوکی

ئاسمانیم نەیچاندبێت، هەڵدەکەنرێ.
14 وازیان لێ بهێنن، ئەوانە کوێرن
دەیانەوێ ڕێگا پیشانی کوێر بدەن،
گەر بێتو کوێر ڕێگا پیشانی کوێر
بدات، هەردووکیان بەیەکەوە
دەکەونە چاڵەوە.) 15 پەترۆس پێی
ووت: (ئەم نموونەیەمان بۆ
ڕوونبکەوە.) 16 عیسا لێی پرسین:
(ئایا ئێوەش هێشتا تێ ناگەن؟ 17
نازانن ئەو خواردنەی دەچێتە ناو
دەمەوە، دەڕواتە ناو سکو دوایی
فڕێ دەدرێتە دەرەوە؟ 18 بەڵام ئەوەی
لەدەم دێتە دەرەوە، لەدڵەوەیەو
ئەوەیە مرۆڤ گڵاو دەکات. 19 چونکە
بیری خراپ لەدڵەوە هەڵدەقوڵێ بۆ
دەرەوە، وەك: کوشتن، داوێن پیسی،
بەدڕەوشتی، دزی، شایەتی درۆ،
کفرکردن. 20 ئائەمانە مرۆڤ گڵاو
دەکەن. بەڵام خواردن بەبێ دەست
شوشتن، مرۆڤ گڵاو ناکات.)

باوەڕی ژنێکی کەنعانی

21 دوای ئەمە عیسا ئەو ناوچەیەی
بەجێ هێشتو چوو بۆ دەورووپشتی
سورو سەیدا. 22 ژنێکی کەنعانی
خەڵکی ئەو دەورووپشتە بوو، لەعیسا
هاتە پێشەوەو هاواری کرد:
(گەورەم، ئەی ڕۆڵەی داود،
بەزەییت پێمدا بێتەوە، کچەکەم
بەشێوەیەکی زۆر خراپ ڕۆحی پیسی
تیایە.) 23 بەڵام عیسا وەڵامی
نەدایەوە. قوتابیەکانی هاتن لێی
پاڕانەوەو پێیان ووت: (شتێکی بۆ
بکە، ئەو بەدوامان هاوار دەکا.) 24
وەڵامی دایەوە: (من تەنها بۆ مەڕە
وون بووەکانی ئیسرائیل نێرراوم.) 25
بەڵام ژنەکە لێی نزیك بووەوە،
کڕنۆشی بۆ بردو ووتی: (گەورەم
یارمەتیم بدە.) 26 عیسا وەڵامی
دایەوە: (ناشێ نانی منداڵان ببرێو
فڕێ بدرێ بۆ سەگ.) 27 ژنەکە
ووتی: (ڕاستە گەورەم، بەڵام
سەگیش ئەوە دەخوات کە لەسەر
مێزی گەورەکانی دەکەوێتە
خوارەوە.) 28 ئینجا عیسا ووتی:
(خوشکە، باوەڕی تۆ مەزنە، ئەوەی
داوای دەکەیت با بۆت ببێت.)
ئەوەبوو کچەکەی دەستبەجێ چاك
بووەوە.

ناندانی چوار هەزار کەس

29 ئینجا عیسا لەو ناوچەیە
ڕۆیشت بەرەو دەریای جەلیل،
سەرکەوتە سەر شاخێكو دانیشت.

30ئەوەبوو خەڵکێکی زۆر هاتنە لای،
ئیفلیجو گۆجو کوێرو لاڵو زۆر
نەخۆشی کەیان لەگەڵ بوو، لەبەرپێیدا
دایاننان، ئەویش چاکی کردنەوە. 31
کاتێ خەڵکی بینیان لاڵ قسە دەکا،
ئیفلیج چاك دەبێتەوە، گۆج بەڕێکی
دەڕوا، کوێر دەبینێ، سەریان سوڕماو
ستایشی خودای ئیسرائیلیان کرد.
32عیسا قوتابیەکانی بانگکردە لای
خۆیو ووتی: (من بەزەییم بەو
خەڵکەدا دێتەوە، ئەوە ماوەی سێ
ڕۆژە لەگەڵمدانو هیچیان نییە
بیخۆن، ناشمەوێ بەبرسێتی
بیاننێرمەوە، نەوەك لەڕێگا
بڕنەکەن.) 33قوتابیەکان ووتیان:
(لەکوێمان بوو لەم چۆڵەوانیەدا،
ئەو نانە زۆرەی بەشی ئەم هەموو
خەڵکە بکات؟) 34عیسا لێی
پرسین: (چەند نانتان لایە؟) وەڵامیان
دایەوە: (حەوت، لەگەڵ چەند
ماسییەکی بچکۆلە.) 35ئەوەبوو
عیسا فەرمانیدا بەهەمووان تا لەسەر
زەوی دانیشن. 36ئینجا ماسیەکانو
حەوت نانەکەی بەرزکردەوەو
سوپاسی خودای کرد، لەتی کردنو
دای بەقوتابییەکان، تا بەسەر هەمووان
دابەشی کەن. 37بەمە هەموو نانیان
خوارد تا تێربوون، دوایی حەوت
سەبەتەی پڕ لەتە نانیان کۆکردەوە.
38ژمارەی نان خۆران چوار هەزار
پیاو بوون، بێجگە لەژنو منداڵ. 39
ئینجا عیسا خەڵکەکەی بەڕێکردو
سواری بەلەم بوو چوو بۆ ناوچەی
مەجەدان.

داواکردنی نیشانەی ئاسمانی

16
هەندێ لەفەریسیەکانو سەدوقیەکان
هاتن بۆ لای عیسا بۆ ئەوەی
تاقیبکەنەوە، داوایان لێ کرد
نیشانەیەکی ئاسمانیان پیشان بدات. 2
لەوەڵامدا پێی ووتن: (ئەگەر لەکاتی
ئێواران ئاسمان سووربێ، دەڵێن بەیانی
هەتاو دەبێت. 3ئەگەر لەبەیانیش
ئاسمان سوورو ڕووگرژ بوو، دەڵێن،
ئەمڕۆ باران دەبێت، ئەی
دووڕووەکان، ئێوە لەڕووی ئاسمانەوە
دەزانن ئاو و هەوا بخوێننەوە، بەڵام
4 نیشانەکانی زەمانە نازانن بخوێننەوە.
نەوەیەکی بەدکارو بەدڕەوشت داوای
نیشانە دەکات، هیچ نیشانەیەکی پێ
نادرێ، تەنها نیشانەی یونس پێغەمبەر
نەبێت)، ئینجا لەوێ ڕۆیشتو ئەوێی
بەجێهێشت.

[5] کاتیٚ گەیشتنە ئەوبەری
دەریاچەکە، قوتابیەکان بیریان
چووبوو نان لەگەڵ خۆیان بهێنن. [6]
عیسا پێی ووتن: (ووریابن ئاگاداری
هەویرترشی فەریسیەکانو
سەدوقیەکان بن.) [7] قوتابیەکان لەدڵی
خۆیان بیریان کردەوەو ووتیان:
(ئەوە بۆیە وادەڵیٚ، چونکە ئێمە نانمان
لەگەڵ خۆمان نەهێناوە.) [8] عیسا
بەمەی زانیو پێیانی ووت: (ئەی کەم
باوەڕینە، بۆچی لەنێوان خۆتان بیر
لەوە دەکەنەوە نانتان نەهێناوە؟ [9] ئایا
هێشتا تیٚنەگەیشتون؟ بیرتان چووەوە
پێنج نانەکەی پێنج هەزار کەسی پیٚ
تێر بوو چەند سەبەتەیەکیشی لیٚ
مایەوە؟ [10] حەوت نانەکەتان بیر
چووەوە چوار هەزار کەسی تێرکردو
چەند سەبەتەکیشی لیٚمایەوە؟ [11]
تیٚناگەن من مەبەستم نان نەبوو کاتیٚ
ووتم: ئاگاداری هەویرترشی
فەریسیەکانو سەدوقیەکان بن!) [12]
ئینجا قوتابیەکان تیٚگەیشتن کەئەو
ئاگاداریان ناکاتەوە لەهەویرترشی
نان، بەڵکو ئاگاداریان دەکاتەوە
لەفێرکردنی فەریسیەکانو
سەدوقیەکان.

دان پیانانی پەترۆس بەمەسیح

[13] کاتیٚ عیسا گەیشتە ناوچەی
قەیسەری فیلیپۆس، لەقوتابیەکانی
پرسی: (بەبیرو ڕای خەڵکی ڕۆڵەی
مرۆڤ* کێیە؟) [14] وەڵامیان دایەوە:
(بەشیٚ لەخەڵکی دەڵێن، یەحیای
خەڵك لەئاوهەڵکێش، بەشێکی
دیکەش دەڵێن، ئەلیاس پێغەمبەر
بەشێکی تریش بەئیرمیا یان بەیەکیٚ
لەپێغەمبەرانی دادەنێن.) [15] ئینجا لێی
پرسین: (ئەی ئێوە، دەڵێن من کێم؟)
[16] پەترۆس کەشەمعونیشی پیٚ
دەووترا، وەڵامی دایەوە، ووتی: (تۆ
مەسیحی، ڕۆڵەی خودای
زیندووی.) [17] جا عیسا پێی ووت:
(خۆزگەت پیٚدەخوازریٚ، ئەی
شەمعونی کوڕی یۆنا، ئەم زانینە
لەگۆشتو خوێنەوە نییە. بەڵکو لەو
باوکەمەوەیە کە لەئاسمانە. [18] منیش
پێت دەڵێم، تۆ پەترۆسیو لەسەر ئەم
بەردە کۆمەڵەی خۆم دروست
دەکەمو هێزەکانی مردنیش پێی
ناوێرێت. [19] کلیلی پادشاهێتی
ئاسمانت دەدەمیٚ، ئەوەی دایدەخەیت
لەسەر زەوی، داخراو دەبێت
لەئاسمان، ئەوەی دەیکەیتەوە لەسەر
زەوی، کراوە دەبێت لەئاسمان.) [20]

ئینجا قوتابییەکانی ئاگادارکردەوە
جاریٚ بەکەس نەڵێن کە ئەو
مەسیحە.

یەکەم باسی مردنی عیسا

21ئیتر عیسا لەو کاتەوە
دەستی‌کرد بەڕوونکردنەوە بۆ
قوتابییەکانی سەبارەت بەوەی کە
دەبێت بڕوات بۆ قودس، لەویٚ ئازار
بدریٚ بەدەستی پیران* و سەرۆك
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت،
ئینجا بکوژریٚو لەڕۆژی سێهەمدا
زیندووبێتەوە. 22پەترۆس عیسای
هێنایە ئەم لاوەو سەرزەنشتی‌کردو
پێی ووت: (خوا نەکات گەورەم،
هەرگیز ئەمەت بەسەر نەیەت.) 23
عیسا ئاوڕی‌دایەوەو بە پەترۆسی
ووت: (وون بە لەبەرچاوم ئەی
شەیتان، ئێستا تۆ کۆسپی لەبەردەمم،
چونکە تۆ هێشتا بیرت لای
کاروباری خودانییە، بەڵکو لای
کاروباری مرۆڤە.)

خۆئامادەکردن بۆ مردن

24ئینجا عیسا بەقوتابییەکانی
ووت: (ئەوەی دەیەویٚ بەدوامەوە
بڕوات، با واز لەخۆی بهێنێت و
خاچی خۆی هەڵگریٚو دوام
کەویٚت. 25چونکە ئەوەی بیەویٚ
ژیانی ڕزگار بکات، ژیان
دەدۆڕێنێت، بەلاٚم ئەوەی ژیانی خۆی
بدۆڕێنێت لەپێناوی من، ژیانی ڕزگار
دەکات. 26چونکە چی بەکەڵکی
مرۆڤ دیٚت گەر هەموو جیهان
بەرێتەوەو خۆی بدۆڕێنێت؟ یاخود
مرۆڤ بۆ کڕینەوەی ژیانی خۆی چی
پێش‌کەش دەکات. 27ڕۆڵەی مرۆڤ
بەشکۆی باوکیەوە لەگەڵ فریشتەکان
دەگەڕێتەوە، ئینجا هەر کەس
بەپێی‌کرداری خۆی، پاداشت
وەردەگریٚ. 28ڕاستیتان پیٚ دەڵێم:
هەندێك لەوانەی لێرەدا ڕاوەستاون،
مردن نابینن تا هاتنەوەی ڕۆڵەی مرۆڤ
نەبینن بە پادشاهێتیەکەیەوە.)

شێوە گۆڕانی عیسا

17

دوای ئەمە بەشەش ڕۆژ عیسا
پەترۆسو یاقوبو یۆحەنای برای
یاقوبی لەگەڵ خۆی بردو بەیەکەوە
چوونە سەر چیایەکی بەرز. 2کاتیٚ
لەبەرچاویان بەتەواوی شێوەی گۆڕا،
دەموچاوی دەدرەوشایەوە وەك ڕۆژو
جلەکانی سپی هەڵگەڕا وەك

ڕووناکی. 3لەپڕ موساو ئەلیاس
دەرکەوتن بۆیانو لەگەڵ عیسادا
کەوتنە گفتوگۆ. 4ئینجا پەترۆس
بەعیسای ووت: (گەورەم، شتێکی
خۆشە لێرە بمێنینەوە، گەر دەتەوێت
سێ چادر هەڵدەدەین یەکێ بۆ تۆو
یەکێ بۆ موساو یەکێکیش بۆ
ئەلیاس.) 5لەوکاتەدا پەترۆس ئەمەی
دەووت، هەورێکی ڕۆشن باڵی کێشا
بەسەریان، دەنگێك لەهەورەکەوە
بانگی‌کرد: (ئا ئەوەتا ڕۆڵەی
خۆشەویستم، ئەوەی پێی دڵشادم.
گوێی بۆ ڕاگرن.) 6کاتێ قوتابیەکان
گوێیان لەدەنگەکە بوو، لەترسا
کەوتن بەدەمدا. 7بەڵام عیسا لێیان
نزیك بووەوەو دەستی لێدانو ووتی:
(هەستن، مەترسن.) 8ئینجا چاویان
هەڵبڕی، لەعیسا زیاتر کەسیان
نەدی.

9کاتێ لەچیاکە دەهاتنە خوارەوە،
عیسا فەرمانی پێدان: (ئەمە بەکەس
ڕامەگەیەنن، تا ڕۆڵەی مرۆڤ لەناو
مردووان هەڵدەستێتەوە.) 10ئینجا
قوتابیەکانی لێیان پرسی: (ئەی باشە
بۆچی مامۆستایانی شەریعەت دەڵێن،
دەبێ ئەلیاس یەکەمجار بێت؟) 11عیسا
وەڵامی دانەوە ووتی: (ئەمە ڕاستە،
ئەلیاس دێتو هەموو شتێ
دەخاتەوە شوێنی خۆی. 12بەڵام پێتان
دەڵێم: ئەلیاس هاتو نەیان ناسی،
چیان ویست پێیانکرد، هەروەها
ڕۆڵەی مرۆڤیش بەدەستیانەوە
دەکەوێتە بەر ئازار.) 13ئەوسا
قوتابیەکان تێگەیشتن، عیسا
سەبارەت بەیەحیای خەڵك
لەئاوهەڵکێش دەدوێ.

دەرکردنی ڕۆحی پیس

14کاتێ گەیشتنە لای کۆمەڵە
خەڵکەکە، کابرایەك هاتە بەردەمیو
لەبەرپێی‌کەوت، 15ووتی: (گەورەم،
بەزەییت بەم کوڕەم بێتەوە، هەندێ
جار فێ دەیگرێتو تووشی ئازارێکی
زۆر دەبێت، زۆر جاریش دەکەوێتە
ناو ئاگرو ئاوەوە. 16بردمە لای
قوتابیەکانت بەڵام نەیانتوانی
چاکیبکەنەوە.) 17لێرەدا عیسا
ووتی: (ئەی نەوەی بێباوەڕو خوار،
تاکەی لەگەڵتان بم؟ تاکەی بارتان
هەڵگرم؟ ئەو کوڕە بهێنن بۆ لام.) 18
عیسا هەڕەشەی لەو ڕۆحە کرد کە
لەکوڕەکەدا بوو، ئەویش لەلەشی
هاتە دەرەوە، کوڕە دەستبەجێ چاك
بووەوە. 19دوای ئەمە، قوتابیەکان

بەتەنها لەعیسایان پرسی: (بۆچی ئێمە
نەمانتوانی ئەو ڕۆحە پیسە لەو کوڕە
دەربکەین؟) 20وەڵامی دانەوە، ووتی:
(لەبەرکەمی باوەڕتان. ڕاستیتان پێ
دەڵێم: گەر هێندەی دەنکە
خەرتەلەیەك باوەڕتان هەبێت، بەو
کێوە دەڵێن لێرە بڕۆ بۆ ئەوێ،
دەڕوات‌و هیچ شتێك نییە لەدەستتان
یاخی بێت. ﴿21بەلأم ئەم جۆرە
ڕۆحانە دەرناکرێ، بەنوێژو ڕۆژوو
نەبێت.﴾)

دووەم باسی مردنی عیسا

22کاتێ عیساو قوتابیەکانی بە
ناوچەی جەلیلدا دەگەڕان، عیسا بە
قوتابیەکانی ووت: (ڕۆڵەی مرۆڤ
ئەوەندەی نەماوە بدرێ بەدەستی
خەڵکەوە، 23دەیکوژن‌و لەڕۆژی
سێهەمدا زیندوودەبێتەوە.) جا
قوتابیەکانی بەمە زۆر دڵگران بوون.

باجی پەرستگا

24کاتێ گەیشتنە کەفەرناحوم*،
باجگرانی پەرستگا هاتنە لای
پەترۆس‌و لێیان پرسی: (ئەرێ
مامۆستاکەتان باجی پەرستگا نادات؟)
25ووتی: (بەڵێ، دەیدات.) کە
پەترۆس چووە ماڵەوە بۆ لای عیسا
بۆ ئەوەی لەم بارەیەوە لەگەڵی
بدوێ، یەکسەر عیسا لێی پرسی:
(ڕات چییە شەمعون؟ پاشایانی سەر
زەوی سەرانەو باج لەکێ
وەردەگرن لەڕۆڵەی وولاتەکەی
خۆیان یاخود لە بێگانە؟) 26پەترۆس
وەڵامی دایەوە: (لەبێگانە.) ئینجا
عیسا پێی ووت: (کەواتە هاوولاتیان
سەربەستن. 27بەلأم بۆ ئەوەی تەگەرە
نەخەینە ڕێگایانەوە، بڕۆ بۆ
دەریاچەکەو تۆڕەکەت هەڵدە، یەکەم
ماسی کەدەیگریت، دەمی بکەرەوە،
دەبینی چوار درهەمی تیایە، بیهێنەرە
دەرەوەو باجی خۆم‌و خۆتی
لێبدە.)

کێ مەزنترینە ؟

18

لەو کاتەدا قوتابیەکان هاتنە لای
عیساو لێیان پرسی: (کێ مەزنترینە
لەپادشاهێتی ئاسمان؟) 2عیسا
منداڵێکی بانگکردو لەناوەراستیاندا
ڕای‌گرت‌و 3ووتی: (ڕاستیتان
پێ‌بڵێم: گەر نەگۆڕێن‌و وەکو ئەو
منداڵەتان لێ‌نەیەت، هەرگیز ناچنە
پادشاهێتی ئاسمانەوە. 4ئەوەی توانی

وەك ئەم منداڵە خۆی بەساكاری ڕاگریێ، لەپادشاهێتی ئاسماندا بەمەزنترین دادەنرێ. [5]ئەوەی بەناوی منەوە پێشوازی لەمنداڵێكی وەك ئەمە بكات، ئەوا پێشوازی لەمن كردووە. [6]بەڵام هەر كەسێك یەكێ لەوباوەڕدارە بچووكانەی كەباوەڕیان بەمن هەیە تووشی گوناه بكات، باشتر وایە بۆی بەردی دەستار بەملیەوە هەڵواسرێو نوقمی دەریا بكرێ. [7]قوڕ بەسەر ئەم جیهانە كەوا خەڵكی تووشی گوناه دەكات! تووش بوونی گوناهیش دەبێ ڕووبدات، بەڵام قوڕ بەسەر ئەوەی دەبێتە هۆی ڕوودانی! [8]گەر دەستت یاخود قاچت تووشی گوناهی كردی، بیبڕەو* فڕێیدە، باشتروایە بێ دەست یا بێقاچ بچیتە ژیانەوە، لەوەی بەدەستو قاچی ساغەوە بخرێیتە ئاگری هەتاهەتاییەوە، [9]گەر چاوت تووشی گوناهی كردی، دەری بهێنەو فڕێیدە: باشتروایە بەیەك چاو بچیتە ژیانەوە لەوەی بەدوو چاوەوە بخرێیتە ناو ئاگری دۆزەخەوە.

نموونەی مەڕی وونبوو

([10]ئاگاداربن ڕقتان لەم باوەڕدارە مندالأنە نەبێت، چونكە فریشتەكانیان لەئاسمان گشت كات ڕووی ئەو باوكەم دەبینن كە لەئاسماندایە. [11] ﴿چونكە ڕۆڵەی مرۆڤ، هاتووە بۆ ڕزگاركردنی وون بووان.﴾ [12]ڕاتان چییە؟ گەر یەكێك سەد سەر مەڕی هەبێتو دانەیەكی لێوون بێت، ئایا نەوەدو نۆكەی تر لەچیا بەجێناهێڵێتو ناگەڕێ بەدوای مەڕە وون بووەكەدا تا دەیدۆزێتەوە؟ [13] ڕاستیتان پێدەڵێم: گەر دۆزییەوە، زیاتر لەنەوەدو نۆكەی تر كە وون نەبوون، پێی دڵخۆش دەبێ! [14] بەهەمان شێوە باوكی ئاسمانیم نایەوێت یەكێ لەو باوەڕدارە مندالأنە لەناوبچن.

گلەیی برایانە

([15]گەر براكەت خراپەی بەرامبەر كردی، بڕۆ لایو بەتەنها لەنێوان خۆتان گلەیی لێ بكە. گەر گوێی لێگرتی، ئەوا براكەت

---

*بیبڕە : لێرە مەبەست بڕینی ئەندامی لەش نییە، بەڵكو وازهێنان لە گوناه.

دەستگیر دەبێتەوە. [16]خۆ ئەگەر
گوێی لێ ڕانەگرتی، برایەك یاخود
دوو برای کە لەگەڵ خۆت بەرە،
هەتا لەهەموو شتێ بدوێن، بەشایەتی
دوو یاسێ کەس. [17]ئەگەر بەمەش
ڕازی نەبوو، مەسەلەکە بخەرە
بەردەمی کۆمەڵی باوەڕداران، ئەگەر
لەوانیش گوێی ڕانەگرت، ئەوا وەك
یەکێکی خوانەناس‌و باجگر
هەڵسوکەوتی لەگەڵ بکە. [18]
ڕاستیتان پێدەڵێم: ئەوەی ئێوە
لەسەر زەوی بیبەستن، ئەوا
لەئاسمانیش بەستراو دەبێت، ئەوەش
کە لەسەر زەوی ئێوە بیکەنەوە، ئەوا
لەئاسمانیش کراوە دەبێت. [19]هەروەها
باپێتان بڵێم: گەر دووان لەئێوە
ڕیکەوتن لەسەر داواکردنی شتێك،
هەرچییەك بێت، باوکی ئاسمانیم بۆتان
دەهێنێتە دی. [20]چونکە لەهەر
شوێنێکدا دووان یاخود سیان بەناوی
منەوە کۆببنەوە ئەوا من لەنێوانیاندا
دەبم.)

لێبووردنی برایان

[21]ئینجا پەترۆس هاتە لای‌و لێی
پرسی: (گەورەم، دەبێ چەند جار
لەبراکەم خۆشبم کاتێ هەڵەم
بەرامبەر دەکات؟ تا حەوت جار؟)
[22]عیسا وەڵامی دایەوە: (من ناڵێم
حەوت جار، بەڵکو حەفتا کەرەت
حەوت جار! [23]لەبەرئەمە پادشاهێتی
ئاسمان لە پادشایەك دەکات ویستی
لێپرسینەوە لەگەڵ کۆیلەکانی
بکات. [24]کاتێ دەستی‌کرد
بەلێپرسینەوەی قەرزەکانی یەکێکیان
بۆ هێنا دە هەزار بەشە زیو قەرزاری
بوو. [25]جا لەبەرئەوەی هیچی نەبوو
قەرزەکەی پێبداتەوە، پادشاکە
فەرمانیدا خۆی‌و ژن‌و ماڵ‌و منداڵی
بفرۆشرێ تا قەرزەکەی پێبدرێتەوە.
[26]بەڵام کۆیلەکە لەبەردەمی
چۆکی‌داداو لێی پاڕایەوەو ووتی:
گەورەم لەسەرم ڕاوەستە، چی قەرزم
لەسەرە دەیدەمەوە. [27]پادشاکە
بەزەیی بەکۆیلەکەی هاتەوە،
ئازادی‌کردو لەقەرزەکەی خۆش
بوو. [28]کاتێ ئەم کۆیلەیە لەوێ
ڕۆیشت، کۆیلەیەکی تری بینی کە
هاوڕێی بوو، سەد بەشە زیو قەرزی
لابوو، ملی گرت‌و پێی ووت:
ئەوەی بەسەرتەوەیە بمدەرەوە! [29]
هاورێیەکەی لەبەرپێی کەوت‌و
لێی‌پاڕایەوە ووتی: لەسەرم ڕاوەستە،
قەرزەکەت دەدەمەوە. [30]بەڵام کابرا

بەمە ڕازی نەبوو، بردیو بەگرتنیدا،
تا ئەوەی بەسەریەوەیە بیداتەوە. 31
کاتێ کۆیلەکانی تر ئەمەیان بینی،
زۆریان پێناخۆش بوو، هەموو
شتێکیان بەپادشاکەیان ڕاگەیاند. 32
پادشا بانگی کردو پێی ووت: ئەی
کۆیلەی بەدکار، ئەو هەموو
قەرزەت لابوو، لێت خۆش بووم،
چونکە لێم پاڕایتەوە. 33ئایا نەدەبوایە
تۆش کەمێك بەزەییت بەهاوڕێکەت
بهاتایەوە، وەك من چۆن بەزەییم پیاتا
هاتەوە؟ 34پادشاکە لەمە زۆر ڕقی
هەستاو ناردی بۆ ئەوەی دارکاری
بکرێ، تا دوا پوولی قەرزەکەی
دەداتەوە. 35هەروەها باوکی
ئاسمانیشم، بەهەمان شێوە
هەڵسوکەوتتان لەگەڵ دەکات، گەر
لە دڵەوە لە هەڵەی براکانتان خۆش
نەبن.)

ژن هێنانو تەلاق دان

19

دوای ئەوەی عیسا ئەم ووتەیەی
تەواوکرد، لەناوچەی جەلیلەوە
ڕۆیشت بۆ ناوچەی یەهودیا کە
دەکەوێتە پشت ڕووباری ئوردونەوە.
2خەڵکێکی زۆر دوایکەوتن، لەوێ
نەخۆشەکانیانی چاککردەوە. 3
هەندێ لەفەریسیەکان هاتنە لای
عیسا بۆ ئەوەی تاقیبکەنەوە، لێیان
پرسی: (دروستە پیاو ژنەکەی لەسەر
هەر هۆیەك بێت تەڵاق بدات؟) 4
عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی: (ئەی
نەتان خوێندۆتەوە، کە {دروستکەر
لەسەرەتاوە مرۆڤی بەنێرو مێ
دروستکردووە؟} 5ئەوسا پێیووتن:
{لەبەرئەوە پیاو دایكو باوکی خۆی
بەجێ دەهێڵێت، لەگەڵ ژنەکەی
جووت دەبێتو هەردووکیان دەبنە
یەك لەش. 6ئیتر دوو نین بەڵکو یەك
لەشن. ئەوەی خودا بەیەکی
گەیاندووە، مرۆڤ جیای ناکاتەوە}) 7
دیسان لێیان پرسی: (ئەی بۆچی
موسا ڕایسپاردووە کە تەڵاقنامە
بەژن بدرێتو تەڵاقی بکەوێت؟) 8
لەوەڵامدا ووتی: (لەبەر دڵڕەقیتان،
موسا ڕێیدان ژنەکانتان تەڵاق بدەن،
ئەگینا لەسەرەتاوە وانەبوو. 9بەڵام من
پێتان دەڵێم: ئەوەی ژنەکەی بێهۆی
داوێن پیسی تەڵاق دەداتو
یەکێکیدیکە دەهێنێت، ئەوا داوێن
پیسی دەکات. 10ئینجا قوتابیەکانی
پێیان ووت: (ئەگەر حاڵی پیاو لەگەڵ
ژنەکەی وابێت، کەواتە ژن نەهێنان

باشترە!) [11]وەلاَمی دانەوە: (ئەم وتەیە هەموو خەڵکی پێی ڕازینین، تەنها ئەوانە نەبێت کەپێیان دراوە. [12]جا بەشێك خەساو هەن کە بەخەساوێتی لەدایك دەبن، بەشێکی دیکەشیان خەڵکی خەساندوویانن، هەروەها خەساویش هەن خۆیان خەساندووە لەپێناوی پادشاهێتی ئاسمان. کێ دەتوانێت بەمە ڕازی بێت، بارِازی بێت.)

پادشاهێتی ئاسمان بۆ منالاَنە

[13]ئینجا هەندێ منداڵی بچووکیان هێنایە پێشەوە تاکو دەست بخاتە سەر سەریانو نوێژیان بۆ بکات، قوتابیەکان لێیان گرژ بوون. [14]بەلاَم عیسا ووتی: (واز لەمندالاَن بهێنن، هاتنە لای منیان لێ قەدەغە مەکەن، چونکە پادشاهێتی ئاسمان هی ئەم جۆرە کەسانەیە.) [15]ئینجا دەستی لەسەریان داناو لەوێ ڕۆیشت.

گە نجە دەوڵەمەندەکە

[16]کوڕێکی گەنج هاتە لایو پرسی: (ئەی مامۆستا چ چاکەیەك بکەم تاکو ژیانی هەتاهەتایی بەدەست بهێنم؟) [17]وەلاَمی دایەوە: (بۆچی لەبارەی چاکەوە پرسیارم لێدەکەیت؟ تەنها یەکێك هەیە چاکە. بەلاَم ئەگەر دەتەوێت ژیان بەدەست بهێنی، کار بەڕاسپاردەکانی شەریعەت بکە.) [18]ئەویش لێی پرسی: (چ ڕاسپاردەیەك؟) عیسا وەلاَمی دایەوە: (مەکوژە، داوێن پیسی مەکە، مەدزە، شایەتی درۆ مەدە، [19]ڕێزی دایكو باوکت بگرە، ئەوەی لێت نزیکە وەك خۆت خۆشت بوێت.) [20]ئینجا کوڕە گەنجەکە پێی ووت: (ئەمانەم هەموو لەمنداڵیەوە کردووە، ئیتر کەم وکوڕیم چیە؟) [21]عیسا وەلاَمی دایەوە: (ئەگەر دەتەوێت تەواوبیت، بڕۆ چیت هەیە بیفرۆشەو بەسەر هەژاران دابەشیکە، بەم شێوەیە گەنجینەیەکت لەئاسماندا دەبێت، ئینجا وەرە دوامکەوە.) [22]کاتێ کوڕە گەنجەکە ئەمەی بیست، بە دلتەنگیەوە ڕۆیشت، چونکە سامانێکی زۆری هەبوو. [23]ئینجا عیسا بەقوتابیەکانی ووت: (ڕاستیتان پێدەڵێم: شتێکی گرانە بۆ دەوڵەمەند بچێتە پادشاهێتی ئاسمانەوە. [24]دیسان دەڵێم: چوونە ژوورەوەی ووشترێك لەکونی دەرزیەوە ئاسانترە لەچوونە

ژوورەوەی دەوڵەمەندێك بۆ ناو
پادشاهێتی ئاسمان.) 25کاتێ
قوتابیەکانی گوێیان لەمەبوو زۆر
سەرسام بوون، پرسییان: (کەواتە کێ
دەتوانێ ڕزگاری بێت؟) 26بەڵام
عیسا سەیری کردنو پێی ووتن: (ئەمە
لای مرۆڤ مەحاڵەو نابێت، بەڵام لای
خودا، هەموو شتێك دەبێت.) 27
ئینجا پەترۆس ووتی: (ئەوەتا ئێمە
وازمان لەهەموو شتێك هێناوەو
دوات کەوتووین، بەشمان چی
دەبێت؟) 28عیسا وەڵامی دانەوە:
(ڕاستیتان پێدەڵێم، کاتێ ڕۆڵەی
مرۆڤ لەسەر تەختی شکۆمەندی خۆی
دادەنیشێتو ئێوە کەدوام کەوتوون
لەکاتی نوێبوونەوەدا لەسەر دوانزە
تەخت دادەنیشن، تاکو دوانزە
هۆزەکەی ئیسرائیل تاوانبار بکەن. 29
هەر کەسێکیش ماڵ، برا، خوشك،
باوك، دایك، منداڵو زەوی لەبەر
ناوی من بەجێیهێشتووە، سەد
ئەوەندە وەردەگرێتەوەو ژیانی
هەتاهەتاییش بەمیرات بۆی
دەمێنێتەوە. 30بەڵام زۆر
لەیەکەمینەکان دەبنە دواهەمین، زۆر
لەدواهەمینەکان دەبنە یەکەمین.)

نموونەی کرێکارانی ناو ڕەز

20

(پادشاهێتی ئاسمان لەگەورەی ماڵێك
دەکات، بەیانی زوو دەڕواتە دەرەوە
تاکرێکار بۆ ڕەزەکەی بگرێت. 2
ڕۆژی بەدینارێك لەگەڵ کرێکارەکان
ڕێکەوت، ئینجا ناردنی بۆ ڕەزەکەی.
3دوای ئەوە نزیکی کاتژمێری نۆ
چووە دەرەوە، لەمەیدانی شار
کرێکاری بێ ئیشی دیکەی دی، 4
پێی ووتن: بڕۆن ئێوەش لەڕەزەکەمدا
کار بکەن، کرێتان چەندە دەتان
دەمێ. ئەوانیش ڕۆیشتن. 5ئینجا
کاتژمێری دوانزەی نیوەڕۆ ڕۆیشتەوە
بۆ مەیدان، دوای ئەوە کاتژمێری
سێی پاش نیوەڕۆ هەمان
کاری کردەوە. 6دیسان نزیکی
کاتژمێری پێنجی ئێوارە چووە
دەرەوە، کرێکاری دیکەی بێ ئیشی
بینی، پرسی: بۆچی بەدرێژایی ڕۆژ
بێئیش وەستاون؟ 7وەڵامیان دایەوە:
چونکە کەس بەکرێی نەگرتووین.
ئەویش ووتی: ئێوەش بڕۆن بۆ
ڕەزەکەم! 8کاتێ ئێوارە داهات
خاوەن ڕەزەکە بەسەرکارەکەی
ووت: کرێکارەکان بانگ بکەو
کرێکەیان بدەرێ، دەست پێبکە

بەوانەی کە دواجار هاتوونو کۆتایی
پێ بهێنە بەوانەی یەکەمجار هاتن. 9 جا
ئەوانەی کە کاتژمێر پێنج هاتبوون
هاتنە پێشەوە، هەر یەکی دیناریێکیان
وەرگرت. 10 کاتێ نۆرەی ئەوانەی
یەکەمجار هات وایانزانی زیاتر
وەردەگرن، بەڵام هەر یەك لەوانیش
دیناریێکیان وەرگرت. 11 لەوکاتەدا
دەستیانکرد بە بۆڵەبۆڵکردن بەسەر
خاوەن ڕەزەکەداو 12 ووتیان:
ئەوانەی دواجار هاتن تەنها کاژێرێك
ئیشیان کردووە. کەچی تۆ ئەوانت
وەك ئێمە دانا کە بەدرێژایی ڕۆژەکە
لەژێر تیشکی ڕۆژ ئیشمان کردووە.
13 وەڵامی یەکێکیانی دایەوەو ووتی:
هاوڕێم، من غەدرم لێ نەکردویت،
ئایا لەگەڵ من بەیەك دینار ڕێك
نەکەوتوویت؟ 14 بەشی خۆت
وەرگرەو بەڕێگەی خۆتدا بڕۆ. من
دەمەوێ بەوەی دواجاریش هات
وەك تۆی بدەمێ. 15 ئایا سەربەستی
ئەوەم نییە هەڵسوکەوت بەماڵی
خۆمەوە بکەم بەو شێوەیەی خۆم
دەمەوێت؟ یان چاوت پیسە چونکە
من چاوتێرم؟ 16 بەم شێوەیە دواهەمین
دەبنە یەکەمینو یەکەمینیش دەبنە
دواهەمین. چونکە زۆرن ئەوانەی
بانگ دەکرێنو کەمن ئەوانەی
هەڵدەبژێرێن.)

سێهەم باسی مردنی عیسا

17 کاتێ عیسا بەرەو قودس
دەڕۆیی، هەر دوانزە قوتابییەکەی
لەڕێگا جیاکردەوە، پێی ووتن: 18
(ئەوا ئێمە دەڕۆین بۆ قودس، لەوێ
ڕۆڵەی مرۆڤ دەدرێتە دەست سەرۆك
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت،
بڕیاری مردن بەسەریدا دەدەن. 19
دەیدەنە دەست ناجوولەکەکان،
گاڵتەی پێدەکەنو بە قامچی لێی
دەدەنو لە خاچی دەدەن. بەڵام
لەڕۆژی سێهەمدا زیندوودەبێتەوە.)

خزمەتکار مەزنترینە

20 ئینجا دایکی دوو کوڕەکەی
زەبدی لێی هاتە پێشەوەو هەردوو
کوڕەکەشی لەگەڵ بوو، کڕنووشی
بۆ بردو داوایەکی لێکرد. 21

---

*جام : مەبەستی لەو ئازارەیە کە کاتێ لەسەر خاچەکەی بوو بینی، ئەمەش بەپێی پلانی خودا.

ئەویش بەژنەکەی ووت: (چیت
دەویٚ؟) وەلاٚمی دایەوە: (بلّیٚ
باهەردوو کوڕەکەم لەپادشاهیەکەتدا
دابنیشن، یەکێکیان لای ڕاستتەوە،
ئەوی دیکەیان لای چەپتەوە.) 22
عیسا وەلاٚمی دایەوە، بەیاقوبو
یۆحەننای ووت: (ئێوە نازانن داوای
چی دەکەن. ئایا دەتوانن ئەو جامە*
بخۆنەوە کە من دەیخۆمەوە؟ وەلاٚمیان
دایەوە: (بەلّیٚ، دەتوانین.) 23ئەویش
ووتی: (جامی من دەتوانن بخۆنەوە،
بەلاٚم دانیشتن لەلای ڕاستو
چەپمەوە، ناتوانم بیدەم تەنها بۆ ئەوانە
نەبێت کە باوکم بۆی
ئامادەکردوون.) 24کاتیٚ دە
قوتابیەکەی ترگوێیان لەو دوو برایە
بوو، لێیان دلّگران بوون. 25عیسا
هەموویانی بانگ‌کردو ووتی: (ئێوە
دەزانن سەرۆك نەتەوەکان
فەرمانڕەوایی دەکەن، گەورەکانیان
دەسەلاٚتیان بەسەریاندا هەیە. 26بەلاٚم
ئێوە با ئەوە لەنێوانتاندا نەبێت،
ئەوەی دەیەویٚ لەناوتاندا مەزن
بێت، با وەك خزمەتکار بێت بۆتان.
27ئەوەش کەدەیەویٚ لەناوتاندا
یەکەم بێت، با وەك کۆیلەتان بێت.
28هەر وەك چۆن ڕۆلّەی مرۆڤ
نەهاتووە تا خزمەت بکریٚ، بەلّکو
هاتووە تا خزمەت بکات‌و خۆی
بەخت‌بکات بۆ کڕینەوەی زۆر
کەس.)

چاکردنەوەی دوو کوێر

29لەوکاتەدا عیساو قوتابیەکانی
ئەریحایان بەجیٚ‌دەهێشت. خەلّکێکی
زۆر دوایان کەوتن. 30دوو کوێر
لەتەنیشتی ڕێگاکەدا دانیشتبوون،
کاتیٚ گوێیان لیٚ‌بوو عیسا بەوێدا
دەڕوا، هاواریانکرد: (بەزەییت
پیاماندا بێتەوە گەورەم، ئەی
ڕۆلّەی داود.) 31جا خەلّکەکە
سەرزەنشتیانکردن تاوەکو بیٚ‌دەنگ
بن، بەلاٚم ئەوان زیاتر هاواریانکرد:
(ئەی گەورە، بەزەییت پیاماندابێتەوە،
ڕۆلّەی داود!) 32عیسا ڕاوەستا،
بانگی‌کردن‌و لێی پرسین: (چیتان
دەویٚ بۆتانی بکەم؟) 33وەلاٚمیان
دایەوە: (چاومان چاك‌بکەیتەوە،
گەورەم.) 34ئیتر بەزەیی پێیانداهاتەوە،
دەستی هێنا بەچاوی هەردووکیان،
دەستبەجیٚ چاویان ڕۆشنایی
تیٚ‌کەوت، جا ئەوانیش دوای‌کەوتن.

عیسا بۆ قودس دەڕوات

21

کاتێ لەقودس نزیك بوونەوە،
گەیشتنە دێی بەیتفاجی لای شاخی
زەیتون، عیسا دووان لەقوتابیەکانی
ناردو 2 پێی ووتن: (دەچنە ئەو دێیەی
بەرامبەرتان، یەکسەر ماکەرێك
دەبینن، لەگەڵ جاشکەکەی
بەستراونەتەوە، دەیان کەنەوەو
دەیانهێنن بۆم. 3 گەر یەکێ شتێکی
پێووتن، بڵێن: گەورەمان پێویستی
پێیانە، دەست بەجێ دەیان نێرێت.) 4
ئەمەش تاکو ئەوەی لەسەر زمانی
پێغەمبەرێك ووتراوە بێتەدی: 5 {بڵێن
بەکچەکەی شاری داود، ئەوا
پادشاکەت بەساکاریو بەسواری
ماکەرو جاشکێك دێتە لات.} 6 دوو
قوتابیەکە ڕۆیشتن، ئەوەی عیسا پێی
ڕاسپاردبوون، کردیان. 7 ماکەرو
جاشکەکەیان هێنا، کراسەکانی
خۆیان لەسەر پشتی ڕاخست، جا
عیسا سواری بوو. 8 خەڵکێکی زۆر،
دەستیانکرد بەڕاخستنی ڕێگاکە
بەجلەکانیان. ئەوانی دیکەش لقە
داریان دەبڕیو ڕێگاکەیان پێ
ڕادەخست. 9 ئەو خەڵکەی پێش
عیسا کەوتبوون، هەروەها ئەو
خەڵکەش کە لەدوایەوە دەڕۆیشتن
هاواریان دەکرد دەیان ووت:
(هۆسانا* بۆ ڕۆڵەی داود*، پیرۆزە
ئەوەی بەناوی خوداوەندەوە دێت،
هۆسانا لەبەرزایی!) 10 کاتێ عیسا
چووە ناو قودس، هەموو شارەکە
خرۆشا، دانیشتوانی پرسییان: (ئەمە
کێیە؟) 11 خەڵکەکە وەڵامیان دایەوە:
(ئەمە عیسای پێغەمبەرە، خەڵکی
شاری ناسیرەی ناوچەی جەلیلە.)

پاکردنەوەی پەرستگا

12 ئینجا عیسا چووە گۆڕەپانی
پەرستگاو هەموو ئەوانەی خەریکی
کڕینو فرۆشتن بوون، دەری کردن،
دەزگاو جێگای دانیشتنی
پارەگۆڕەوەکانو کۆترفرۆشانی
سەروژێرکرد. 13 پێی ووتن: (خودا
لەکتێبی پیرۆز فەرموویەتی: {
ماڵەکەم بە ماڵی نوێژ ناودەبرێ}،
بەڵام ئێوە کردوتانە {بەئەشکەوتی
دزان!}) 14 کاتێ لەپەرستگا بوو،
کوێرو شەل لێی هاتنە پێشەوە ئەویش
چاکی کردنەوە. 15 کاتێ سەرۆك
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت
ئەم کارە سەرسوڕهێنەرەیان بینی
ڕقیان هەستا، گوێیان لەمنداڵانی ناو
پەرستگا بوو هاواریان دەکرد:

(هۆسانا بۆ ڕۆڵەی داود!) 16جا
لێیان پرسی: (گوێت لێیە ئەوانە چی
دەڵێن؟) عیسا وەڵامی‌دانەوە: (بەڵێ،
نەتان خوێندۆتەوە: {لەسەر زاری
منداڵانو شیرەخۆران ستایشت
ڕێکخستووە؟}) 17ئەوسا بەجێی
هێشتنو چووە دەرەوەی شار بەرەو
دێی بەیتعەنیا، بەنیازی ئەوەی
لەوێ بمێنێتەوە.
18بەیانی ڕۆژی داهاتوو، کاتێ
دەگەڕایەوە بەرەو شار برسی بوو.
19دار هەنجیرێکی لەتەنیشت
ڕێگاکە بینیو چوو بۆی، بەڵام
لەگەڵا زیاتر هیچی تری پێوە نەدی،
ئینجا بەدارەکەی ووت: (با تاهەتایە
بەرنەگریت!) دارەکە دەستبەجێ
ووشک‌بوو. 20کاتێ قوتابیەکان
ئەمەیان دی، سەریان سوڕماو ووتیان:
(چ زوو دارەکە ووشک بوو!) 21
وەڵامی‌دانەوە: (ڕاستیتان پێ‌دەڵێم:
گەر باوەڕتان هەبێتو گومان نەکەن،
نەك هەروەك ئەوەی بەم دارەم کرد
دەتوانن بیکەن، بەڵکو ئەگەر بەو
شاخە بڵێن هەڵکەنرێو بکەوە ناو
دەریاوە، بەم شێوەیە دەبێت. 22جا
هەموو ئەو شتانەی لەنوێژدا
بەباوەڕەوە داوای دەکەن،
وەریدەگرن.)

دەسەڵاتی عیسا

23کاتێ گەیشتە پەرستگاو
دەستی بەفێرکردن کرد، سەرۆك
کاهینەکانو پیرانی گەل لێی هاتنە
پێشەوەو پرسییان: (بە چ دەسەڵاتێك
ئەمانە دەکەیت؟ کێ ئەم دەسەڵاتەی
داوە پێت؟) 24عیسا وەڵامی‌دانەوەو
ووتی: (منیش پرسیارێکتان
لێ‌دەکەم، گەر وەڵامتان دامەوە،
ئەوسا پێتان دەڵێم بە چ دەسەڵاتێك
ئەمانە دەکەم. 25پێم بڵێن:
لەئاوهەڵکێشانی یەحیا لەکوێوە بوو؟
لەئاسمانەوە بوو یان لەخەڵکی؟)
ئەوانیش لەنێوان خۆیان کەوتنە
ڕاوێژکردنو ووتیان: (ئەگەر بڵێین
لەئاسمانەوە بوو، پێمان دەڵێ، باشە
بۆ باوەڕتان پێ‌نەکرد؟ 26وە ئەگەر
بڵێین لەخەڵکەوە بوو، ترسی ئەوە
هەیە خەڵکەکە هەڵگەڕێنەوە
بەسەرماندا، چونکە هەموویان یەحیا
بەپێغەمبەر دادەنێن.) 27ئینجا وەڵامیان
دایەوە، ووتیان: (نازانین.) ئەویش
ووتی: (کەواتە منیش پێتان ناڵێم بە
چ دەسەڵاتێك ئەمە دەکەم.)

نموونەی دوو کوڕەکە

(28ڕاتان چییە؟ پیاوێك دوو
کوڕی هەبوو. چووە لای یەکەمیانو
پێیووت: کوڕم ئەمڕۆ بڕۆ
لەڕەزەکەمدا کار بکە. 29لەوەڵامدا
ووتی: نامەوێ بچم. بەڵام دوای ئەوە
پەشیمان بووەوەو ڕۆیشت. 30ئینجا
پیاوەکە چووە لای کوڕی
دووهەمیو هەمان داواکاری
لێکرد. کوڕە وەڵامی دایەوەو
ووتی: بەڵێ گەورەم! بەڵام لەدواییدا
نەڕۆیشت. 31ئایا کامیان لەو دووانە
بەخواستی باوکیان کرد؟) وەڵامیان
دایەوە: (یەکەمیان.) ئینجا عیسا پێی
ووتن: (ڕاستیتان پێدەڵێم: باجگرانو
داوێن پیسان پێشتان دەکەون
لەچوونە ناو پادشاهێتی خوداوە. 32
یەحیا ڕێگای ڕاستودروستی گرتو
بۆ لاتان هات، کەچی باوەڕتان
پێنەکرد، بەڵام باجگرانو
داوێنپیسان باوەڕیان پێهێنا. تەنانەت
دوای بینینی ئەمە باوەڕتان پێنەکردو
تۆبەتان نەکرد.)

نموونەی باخەوانەکانی ڕەز

33گوێ بگرن بۆ نموونەیەکی
دیکە: (گەورە پیاوێك ڕەزێکی چاند،
دەوروبەرەکەی پەرژینکرد، بابەتی
ترێ گوشینی تیادانا، شوێنی
ئێشکگرتنی تیا دروستکرد ئینجا دایە
دەست باخەوانانو بۆ گەشت
ڕۆیشت. 34کاتێ ڕەزەکە
بەری گرت، کۆیلەکانی نارد بۆ لای
باخەوانەکان تاکو بەرووبوومی
ڕەزەکەی بۆ بهێنن. 35باخەوانەکان
کۆیلەکانیان گرت، لەیەکێکیان داو
ئەویدیکەیان کوشتو سێیەمیشیان
بەرد بارانکرد. 36ئینجا گەورە
پیاوەکە لەجاری پێشوو کۆیلەی
زیاتری نارد، باخەوانەکان چیان
لەوانەی یەکەمجارکرد واشیان لەمان
کردەوە. 37لەدواییدا کوڕەکەی نارد
بۆ لایان، ووتی: ڕێز لەکوڕەکەم
دەگرن! 38باخەوانەکان
کەکوڕەکەیان بینی بە یەکتریان
ووت: ئەمەیە میراتگر! وەرن
بابیکوژین تادەست بگرین بەسەر
میراتەکەیدا. 39ئینجا کوڕەکەیان
گرتو بردیانە دەرەوەی ڕەزەکەو
کوشتیان! 40باشە کاتێ خاوەن
ڕەزەکە دەگەڕێتەوە دەبێ چی
لەباخەوانەکان بکات؟ 41وەڵامیان
دایەوە: (ئەو بەدکارانە لەناودەبا.
دوایی ڕەزەکە دەداتە دەست

باخەوانانی دیکە تا لەکاتی خۆیدا
بەرووبوومی بدەنیٚ.) 42عیسا پیٚی
ووتن: (ئایا لەکتیٚبی* پیرۆزدا نەتان
خویٚندۆتەوە: {ئەو بەردەی
وەستاکان پەسەندیان نەکرد،
هەر ئەو بەردەبوو بووە بەردی
بناغە؟ ئەمە لەلایەن خوداوەندەوە
بوو، چەند سەرسوڕهیٚنەرە
لەبەرچاومان!} 43لەبەرئەوە پیٚتان
دەڵیٚم: پادشاهیٚتی خوداتان
لیٚدەسەندریٚتەوەو دەدریٚتە دەست
گەلیٚك كە بەرووبوومی دەدات. 44
ئەوەی بکەویٚ بەسەر ئەم بەردەدا
تیٚكدەشكیٚ، ئەوەش کە بەردەکە
بەسەریدا بکەویٚت پانوپلیشی
دەکاتەوە.) 45کاتیٚ سەرۆك
کاهینەکانو فەریسیەکان ئەو دوو
نموونەیان بیست زانیان مەبەستی
ئەوانە. 46بۆیە هەوڵی گرتنیان دەدا،
بەڵام لەخەڵکەکە دەترسان چونکە
عیسایان بەپیٚغەمبەر دادەنا.

نموونەی داوەتی پادشا

22
دیسان عیسا گەڕایەوە سەر
نموونەکانیو ووتی: 2(پادشاهیٚتی
ئاسمان لەپادشایەك دەکات، شایی بۆ
کوڕەکەی بگیٚڕیٚ. 3کۆیلەکانی
دەنیٚریٚ تاکو بانگکراوان بۆ شاییەکە
بانگ بکەن، بەڵام ئەوان نایەن. 4
پادشاکە جاریٚکی دیکە کۆیلەکانی
دەنیٚریٚتو پیٚیان دەڵیٚ: بەبانگکراوان
بڵیٚن، ئەوەتا من خوانم
ئامادەکردووە، گاو دابەستەکانم سەر
بڕیوەو هەموو شتیٚ ئامادەیە، کەواتە
وەرن بۆ شاییەکە! 5بەڵام بانگکراوان
گویٚیان نەدایە، یەکیٚ دەڕوا بۆ
کیٚڵگەکەی، ئەوی دیکە بۆ
بازرگانیەکەی. 6ئەوانەیکە لەویٚیا
دەمیٚنەوە، کۆیلەکانی پاشا دەگرن،
قسەیان پیٚدەڵیٚن، ئینجا دەیانکوژن.
7جا پادشا بەمە زۆر تووڕە دەبیٚو
لەشکر دەنیٚریٚ، هەموو ئەوانەی
تاوانبارن لەناویان دەباتو
شارەکەیان دەسوتیٚنیٚ. 8دوای ئەمە
بەکۆیلەکانی دەڵیٚ: وا نانی شایی
ئامادەیە، ئەو بانگکراوانە شایستەی
ئەوە نەبوون، 9کەواتە بڕۆنە سەری
ڕیٚگاکانو هەرکەسیٚ دەبینن
بانگیکەن بۆ شاییەکە. 10ئینجا
کۆیلەکانی چوون بۆ سەر ڕیٚگاکان،
ئەوەی بینیان لەخەڵکی خراپو باش
کۆیان کردەوە، هەتا هۆڵی شاییەکە
بەتەواوی پڕ بوو لەمیوان. 11ئینجا

پادشــا خــۆی دەکــات بەهۆڵەکــەدا
تامــیوانەکان ببینێــت، یەکێ دەبینێت
کەجلی شایی لەبەرنەکردووە. [12]پێی
دەڵێــت: ئــەی دۆســت، چۆن هاتیتە
ژوورەوەو جــــــلی شــــــاییت
لەبەرنەکــردووە؟ کابــرا هیچ وەڵامی
نەدایــەوە. [13]ئینجا پادشا فەرمان دەدا
بەکۆیلەکانیو دەڵێ: دەستو قاچی
ببەستنەوەو فڕێیدەنە تاریکی دەرەوە،
جـا لــەوێ دەبێــت بەگریانو چڕکە
چــڕکی ددان! [14]چونکە بانگکراوان
زۆرن، بەڵام هەڵبژێرراوان کەمن.)

باج دان بە قەیسەر

[15]ئیــنجا فەریســیەکان ڕۆیشــتنو
تەگــبیریان کرد، چۆن عیسا بەقسەی
خــۆی تــووش بکــەن. [16]چــەند
قوتابــیەکی خۆیــان لەگــەڵ پــیاوانی
هــێرودس نــاردە لای، پێــیان ووت:
(مامۆســتا، دەزانــین تــۆ ڕاستگۆیتو
بەڕاســتی خەڵکی فێری ڕێگەی خودا
دەکەیــت، لەکــەس سـڵ ناکەیتەوە،
[17]
چونکە پلەو پایە نرخی نییە لات.
کەواتــە پــێمان بڵێ: دروستە سەرانە
بــدرێ بەقەیســەر یــان نــا؟) [18]عیســا
بەفــێڵەکەیانی زانــیو ووتــی: (ئــەی
دووڕووەکان، بۆچی تاقیم دەکەنەوە؟
[19]ئا پارەیەکی ئەو سەرانەیەم بدەنێ.)
ئەوانــیش دیناریکــیان* دایــە. [20]لــێی
پرســین: (ئــەم وێــنەو نووســراوە هی
کێــیە؟) [21]ووتــیان: (هــی قەیسەرە.)
ئیــنجا پێی ووتن: (کەواتە ئەوەی هی
قەیســەرە، بــیدەن بە قەیسەر، ئەوەش
کەهی خودایە بیدەن بە خودا.) [22]کە
گوێــیان لــەم وەڵامــە بــوو سەرســام
بوونو بەجێیان هێشتو ڕۆیشتن.

زیندووبوونەوەی مردووان

[23]لەهــــــەمان ڕۆژدا، چــــــەند
ســــــەدوقیەك* کــــــەباوەڕیان
بەزیــندووبوونەوە نیــیە، هاتــنە لای
عیســا پرسیاریان لــێکرد، [24]ووتیان:
(ئــەی مامۆســتا، موســا دەڵــێ، گەر
پــیاوێکی وەجاخ کوێر مرد، پێویستە
لەســــەر بــــراکەی، بــــراژنەکەی
بخوازێــتو بۆ براکەی نەوە دروست
بکــات. [25]جــا لای ئــێمە حەوت برا
هەبوون، یەکەمیان ژنی هێناو بێوەچە
مــــرد، ژنەکــــەی بــــۆ بــــراکەی
بەجێهێشــت، [26]دووەمیش هەروەها
[27]
ئیــنجا ســێهەم تاگەیشــتە حەوتەم.
[28]
لــەدوای هەموویان ژنەکەش مرد.
ئایــا لەکاتی زیندووبوونەوەدا ئەو ژنە
دەدرێ بەکامــــیان، چــــونکە ژنــــی

هەموویان بووە؟) 29 عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی: (ئێوە بەهەڵەدا چوونە، چونکە نەکتێب تێدەگەن، نەهێزی خودا. 30 لەبەرئەوەی خەڵکی لەکاتی زیندووبوونەوەدا نەژن دەهێنن نەشوو دەکەن، بەڵکو لەئاسمان وەك فریشتە دەبن. 31 ئایا نەتان خوێندۆتەوە ئەوەی لەبارەی زیندووبوونەوە پێتان ووتراوە لەلایەن خوداوە؟ 32 {منم خودای ئیبراهیمو خودای ئیسحاقو خودای یاقوب. خودا، خودای مردووان نییە، بەڵکو خودای زیندووانە.} 33 کەخەڵکەکە گوێیان لەمەبوو، سەرسام بوون لەشێوەی فێرکردنی.)

گەورەترین ڕاسپاردە

34 کاتێ فەریسییەکان بیستیان عیسا سەدوقیەکانی بێدەنگ کردووە، یەکیانگرت بۆ ئەوەی پرسیاری دیکەی لێبکەن، 35 یەکێ لەوانەی زانابوو لەشەریعەت ویستی تاقیبکاتەوەو پێی ووت: 36 (مامۆستا، چ ڕاسپاردەیەك مەزنترین ڕاسپاردەیە لەشەریعەت؟) 37 عیسا وەڵامی دایەوە: (خوداوەند خودات خۆش بوێ بەهەموو دڵو هەموو گیانو هەموو بیرتەوە. 38 ئەمە مەزنترینو یەکەم ڕاسپاردەیە. 39 دووەمیشیان وەك ئەو وایە: ئەوەی لێت نزیکە وەك خۆت خۆشت بوێ. 40 جا شەریعەتو پێغەمبەران هەموو بەم دوو ڕاسپاردەیە بەندن.)

مەسیح و داود

41 کاتێ فەریسییەکان بەیەکەوە کۆبوونەوە، عیسا لێیپرسین: 42 (ڕاتان چییە دەربارەی مەسیح* ئەو ڕۆڵەی کێیە؟) ووتیان (ڕۆڵەی داودە.) 43 لێیپرسین: (کەواتە، چۆن داود بەهۆی ڕۆحی پیرۆزەوە بەخوداوەند بانگی دەکاو دەڵێ: 44 {خوداوەند بەخوداوەندمی فەرموو: لەلای دەستی ڕاستمەوە دانیشە تادوژمنانت بخەمە ژێر پێتەوە.} 45 ئەگەر داود پێیبڵێ خوداوەند، ئیتر چۆن دەبێ بەڕۆڵەی؟) 46 جا کەسیان نەیانتوانی تەنانەت بەووشەیەکیش وەڵامی بدەنەوە. ئیتر لەو ڕۆژەوە کەس نەیدەتوانی هیچ پرسیارێکی لێبکات.

هەمووتان برای یەکترین

23

ئینجا عیسا لەگەڵ خەڵکەکەو
قوتابییەکانی دواو ووتی: 2(ئەوەتا
مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیەکان
لەسەر کورسییەکەی موسا
دانیشتوون. 3ئەوەی پێتانی دەڵێن
کاری پێبکەن! بەڵام بەکرداری
ئەوان مەکەن، چونکە ئەوان باسی
شتێك دەکەن، خۆیان کاری
پێناکەن. 4باری قورسو ئەوەی
لەتوانادا نییە دەیپێچنەوەو دەیخەنە
سەر شانی خەڵکی، بەڵام خۆیان
نایانەوێ پەنجەیان بەری بکەوێت.
5هەموو ئەوەش کە دەیکەن، بۆ
ئەوەیە سەرنجی خەڵکی بۆ خۆیان
ڕابکێشن. بەبەستنی ئایەتەکانیان
بەناوچەوانو قۆڵیانەوەو بەجلی پانو
پۆڕیانەوە، 6حەز لەجێی سەروو
لەمیوانداریو ڕیزی پێشەوە
لەکەنیشتەکان دەکەن، 7هەروەها
حەز دەکەن، لەگۆڕەپانی شاردا
سڵاویان لێبکرێو خەڵکی
بەگەورەم، گەورەم، بانگیان بکەن.
8بەڵام ئێوە ڕازی مەبن بەمامۆستا
بانگتان بکەن! چونکە مامۆستاتان
هەر یەکێکەو هەمووشتان برای
یەکن. 9هەروەها کەس بەباوك بانگ
مەکەن لەسەر زەوی! چونکە
باوکتان هەر یەکێکە، ئەویش ئەو
باوکەیە کە لەئاسمانە. 10ڕازیش مەبن
بەگەورە بانگتان بکەن! چونکە
گەورەتان هەر یەکێکە، ئەویش
مەسیحە. 11باگەورەتان، نۆکەرتان
بێت. 12ئەوەی خۆی بەرزکاتەوە،
نزم دەکرێتەوەو ئەوەش خۆی نزم
بکاتەوە، بەرز دەکرێتەوە.

دووڕوویی فەریسیەکان

(13بەڵام خاك بەسەرتان ئەی
مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیانی
دووڕوو! چونکە دەرگای پادشاهێتی
ئاسمان بەرووی خەڵکی دادەخەن،
نەخۆتان دەچنە ژوورەوە نە دەهێڵن
خەڵکیدیکە بچێت. 14خاك
بەسەرتان ئەی مامۆستایانی
شەریعەتو فەریسیانی دووڕوو، ئێوە
ماڵی بێوەژن دەخۆنو بەخۆڕایی
درێژە دەدەن بەنوێژەکانتانو
دەپاڕێنەوە، لەبەرئەوە سزای زیاتر
وەردەگرن. 15خاك بەسەرتان ئەی
مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیانی
دووڕوو، ئێوە لەدەریاو بیاباندا
دەگەڕێن تا یەکێ بکەن بەجولەکە،
کاتێ کردتان بە جولەکە، ئەوسا
دوو ئەوەندەی خۆتان بەلای

دۆزەخدا دەبیەن.
16خاك بەسەرتان ئەی ڕابەرە
کوێرەکان! ئێوە دەڵێن: ئەوەی
سوێند بەپەرستگا بخوا، ئەوا هیچی
لەسەر نییە، بەڵام ئەوەی بەزێڕی
پەرستگا سوێند بخوا ئەوا دەبێ
سوێندەکەی بباتەسەر. 17ئەی
نەفامینە، ئەی کوێرینە، کامیان لەم
دووانە مەزنترن، زێڕەکە یا ئەو
پەرستگایەی زێڕەکە پیرۆز دەکات؟
18هەروەها ئێوە دەڵێن: ئەوەی سوێند
بە قوربانگا بخوا، ئەوا هیچی لەسەر
نییە، بەڵام ئەوەی سوێند بەقوربانی
سەر قوربانگە بخوا، ئەوا دەبێ
سوێندەکەی بباتەسەر. 19ئەی
کوێرینە کامیان لەم دووانە مەزنترن،
قوربانی یان ئەو قوربانگەیەی
قوربانیەکە پیرۆز دەکات؟ 20چونکە
ئەوەی سوێند بەقوربانگە دەخوا، ئەوا
سوێند دەخوا بەقوربانگەو ئەوەش کە
لەسەریەتی. 21ئەوەی بەپەرستگا
سوێند دەخوا، ئەوا سوێند دەخوا
بەپەرستگاو بەوەش کە تیایدا
نیشتەجێیە. 22ئەوەی بەئاسمان سوێند
دەخوا، ئەوا سوێند دەخوا بەتەختی
خوداو بەوەش کە لەسەری
دانیشتووە!
23خاك بەسەرتان ئەی
مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیانی
دووڕوو! چونکە ئێوە دەیەکی
نەعناعو شویتو زیرە دەدەنو
گرنگترین بابەتی شەریعەت وەك
ڕاستیو بەزەییو باوەڕ پشتگوێ
دەخەن، پێویست بوو لەسەرتان ئەمە
بکەنو ئەویش لەیاد نەکەن. 24ئەی
ڕابەرە کوێرەکان! ئێوە شت پاك
دەکەنەوە لەمێشوولە، بەڵام وشتر
قوت دەدەن!
25خاك بەسەرتان ئەی
مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیانی
دووڕوو! ئێوە دەرەوەی پیاڵەو
قاپەکانتان پاك دەکەنەوە، بەڵام
ناوەکەی پڕە لەوەی بەدزیو
بەڕەڵڵایی دەستتان کەوتووە! 26ئەی
فەریسی کوێر، یەکەمجار ناو
پیاڵەکەت پاك کەرەوە، تادەرەوەشی
پاك بێتەوە.
27خاك بەسەرتان ئەی
مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیانی
دووڕوو! چونکە ئێوە وەك گۆڕێکی
بەگەچ سواخ دراو وان، کە
دەرەوەی جوان دیارە، بەڵام ناوەوەی
پڕە لەئێسقانی مردووانو هەموو
پیسییەك! 28ئێوەش هەروەها، لای

خەڵك خۆتان چاك دەردەخەن، بەڵام
ناوەوەتان پڕە لەدووڕوویی‌و خراپە.
29خاك‌بەسەرتان ئەی مامۆستایانی
شەریعەت‌و فەریسیانی دووڕوو! ئێوە
گۆڕی پێغەمبەران هەڵدەبەستن‌و
ئارامگای پیاوچاکان دەڕازێننەوە، 30
ئێنجا دەڵێن: گەر لەسەردەمی
باپیرانماندا بژیاینایە، بەشداری خوێن
ڕشتنی پێغەمبەرانمان لەگەڵیاندا
نەدەکرد. 31ئا بەمە شایەتی لەسەر
خۆتان دەدەن، کە باپیرانتان خوێن
ڕێژی پێغەمبەران بوون! 32جا ئەوەی
باپیرانتان دەستیان پێ‌کرد ئێوە
تەواوی کەن، باجام پڕبێت.
33ئەی مارەکان، نەوەی ئەژدیها،
چۆن لەسزای دۆزەخ هەڵدێن؟ 34ئا
لەبەرئەمەیە من پێغەمبەرو پیاوی داناو
مامۆستاتان بۆ دەنێرم. هەندێکیان
دەکوژن‌و لەخاچیان دەدەن،
هەندێکی تریشیان لەکەنیشتەکانتان
بەر قامچی دەدەن‌و لەشارێکەوە بۆ
شارێکی دیکە دەربەدەریان دەکەن.
35بەم جۆرە چی خوێنی پیاوچاکان
لەم سەر زەمینەدا ڕژاوە دەکەوێتە
ملتان لەخوێنی هابیلی بێ‌تاوانەوە تا
خوێنی زەکەریا* کوڕی بەرخیا کە
ئێوە لەنێوان پەرستگاو قوربانگەدا
کوشتتان. 36ڕاستیتان پێ‌دەڵێم:
ئۆباڵی ئەمانە هەموو دەکەوێتە ملی
ئەم نەوەیە.)

غەمباری عیسا سەبارەت بە قودس

37(ئەی قودس، ئەی قودس،
بکوژی پێغەمبەران‌و بەردبارانکەری
ئەوانەی نێرران بۆ لات! چەند جار
ویستم منداڵەکانت کۆبکەمەوە،
هەروەك چۆن مریشك جوجەڵەکانی
لەژێر باڵی کۆدەکاتەوە، بەڵام
نەتانویست. 38ئا ئەوەتا ماڵەکەتان بە
39 کەلاوەیی بۆتان بەجێ‌دەهێڵرێ!
چونکە پێتان دەڵێم، ئیتر ئێوە من
نابیننەوە، هەتا نەڵێن: {پیرۆزە ئەوەی
بەناوی خوداوەندەوە دێت.})

پێشبینی وێرانبوونی پەرستگا

24

دوای ئەوەی عیسا لەپەرستگا
هاتەدەرەوە، قوتابیەکانی لێی نزیك
بوونەوە هەتا سەرنجی بۆ خانووەکانی
پەرستگا ڕاکێشن. 2جا عیسا پێی
ووتن: (ئا ئەم هەموو خانووە دەبینن؟
ڕاستیتان پێ‌دەڵێم: بەردی بەسەر
بەردەوە نامێنێ، بەڵکو هەمووی
دەڕوخێنرێ.)

نیشانەکانی کۆتایی زەمانە

3کاتێ لەسەر کێوی زەیتون
دانیشتبوو، قوتابیەکانی بەتەنها لێی
نزیك بوونەوەو پێیان ووت: (پێمان
بڵێ کەی ئەمە ڕوودەدات؟ هەروەها
نیشانەی گەڕانەوەت‌و کۆتایی زەمانە
چییە؟) 4عیسا وەڵامی دایەوە:
(ئاگاداربن، کەس هەڵتان
نەخەڵەتێنێ. 5چونکە زۆر کەس
بەناوی منەوە دێن‌و دەڵێن، من
مەسیحم‌و زۆر کەس
هەڵدەخەڵەتێنن. 6هەروەها جەنگ‌و
دەنگوباسی جەنگ دەبیستن،
ئاگاداربن، نەترسن، پێویستە ئەمانە
هەمووی ڕووبدات، بەڵام هێشتا
کۆتایی نییە. 7چونکە میللەتان دەچن
بەگژ یەکتریداو پادشاهێتی بەگژ
پادشاهێتی دیکەدا، برسێتی‌و
بومەلەرزە لەزۆر شوێن ڕوودەدات.
8بەڵام ئەمانە هەمووی ژانی یەکەمە. 9
ئینجا خەڵکی دەتان دەن بەدەستەوە
بۆ ئازاردان‌و دەتانکوژن، هەموو
گەلان لەپێناو ناوی من ڕقیان لێتان
دەبێتەوە. 10هەروەها زۆر کەس
لەباوەڕیان وەردەگەڕێن‌و یەکتری
دەدەن بەدەستەوەو ڕقیان لەیەکتری
دەبێت. 11زۆر پێغەمبەری درۆزن
دەردەکەون، زۆر کەس
هەڵدەخەڵەتێنن. 12ئینجا کەگوناه
بڵاوبووەوە، خۆشەویستی لەدڵی
زۆر کەس نامێنێ. 13بەڵام ئەوەی تا
کۆتایی خۆی ڕادەگرێ، ڕزگاری
دەبێت. 14مزگێنی ئەم پادشاهێتییە لە
هەموو جیهان ڕادەگەیێندرێ، وەك
شایەتییەك* بۆ من لای هەموو
میللەتان، ئینجا کۆتایی دێ.

گەورەترین تەنگانە

(15کاتێ پیسی کاولبوون
لەشوێنی پیرۆزدا دەبینن، (ئەوسا
باخوێنەر تێبگات،) ئەوەی لەسەر
زمانی پێغەمبەر دانیال ووتراوە، 16
ئینجا ئەوانەی لەناوچەی یەهودیان
با ڕابکەن بۆ چیا، 17ئەوەش کە
لەسەربانە، با نەیەتە خوارەوە، بۆ
ئەوەی شتێك لەماڵەکەی ببات. 18
هەروەها ئەوەی لەکێڵگەیە با
نەگەڕێتەوە. هەتا جلەکەی لەگەڵ
خۆی ببات. 19خاك بەسەر سك‌پڕو
شیردەر لەوڕۆژانەدا! 20نوێژ بکەن
با ڕاکردنتان لەزستاندا یان
لەشەمەدا نەبێت. 21چونکە
تەنگانەیەکی واگەورە ڕوودەدات،
کە لەدروستکردنی جیهانەوە

تائێستا شتی وا نەبوویێتو هەرگیز
ناشبێت. 22گەر بێتو ئەو ڕۆژانە
کەم نەکرێتەوە، کەس ڕزگاری
نابێت. بەڵام لەپێناوی ئەوانەی
هەڵبژێرراون، ئەو ڕۆژانە کەم
دەکرێتەوە. 23جا ئەو کاتە گەر
یەکێك پێیووتن: ئەوەتا مەسیح
24 لێرەیە یان لەوێیە، باوەڕ مەکەن،
چونکە چەند مەسیحێکی فێڵبازو
پێغەمبەری درۆزن دەردەکەون،
نیشانەی گەورەو شتی سەرسوڕهێنەر
دەکەن، بەشێوەیەك گەر بتوانن
تەنانەت هەندێ لەهەڵبژێراوەکانیش
هەڵدەخەڵەتێنن. 25ئەوەتا من پێشتر
ئاگادارتان دەکەمەوە، 26گەر
خەڵکی پێیان ووتن: ئەوەتا مەسیح
لەدەشتە! مەڕۆن بۆ دەشت، یان
ئەوەتا لەژوورەوەیە! باوەڕ مەکەن.
27چونکە چۆن هەورە تریشقە
لەڕۆژهەڵاتەوە بریسکە دەدات،
لەڕۆژئاواوە ڕووناکی دەردەکەوێ،
گەڕانەوەی ڕۆڵەی مرۆڤیش ئاوها
دەبێت. 28جا هەرشوێنێك کەلاکی
لێبێت، داڵ لێی کۆدەبێتەوە.

هاتنەوەی عیسا

(29دوای ڕۆژانی ئەو تەنگانەیە،
ڕۆژ تاریك دەبێت، تیشکی مانگ
دەگیرێ، ئەستێرەکان لەشوێنی
خۆیان دەکەونە خوارەوەو هێزی
ئاسمان تێك دەچێت. 30ئینجا
نیشانەی ڕۆڵەی مرۆڤ لەئاسماندا
دەردەکەوێ، هەموو خێڵەکانی سەر
زەمین دەست دەکەن بەگریان، جا
ڕۆڵەی مرۆڤ دەبینن، لەسەر هەوری
ئاسمان بەهێزو شکۆیەکی مەزنەوە
دێت. 31فریشتەکانی بەکەڕەنایەکی
گەورەوە دەنێرێ، تاکو
هەڵبژێرراوانی خودا لەهەر چوار
گۆشەی جیهانو لەم سەرو
ئەوسەری ئاسمانەوە کۆبکەنەوە.

لە دارهەنجیر فێربن

(32ئەم نموونەیە لەدار هەنجیر
فێربن، کاتێ لقەکانی نەرم بوونو
گەڵایان دەرکرد، ئەوا دەزانرێ
هاوین نزیك بووتەوە. 33هەروەها کە
ئەم هەموو شتانەتان بینی ڕوودەدات،
بزانن ئەو نزیکە بەڵکو لەبەر
دەرگایە. 34ڕاستیتان پێدەڵێم: ئەم
نەوەیە بەسەر ناچێ، هەتا ئەم شتانە
هەمووی ڕوونەدات. 35ئاسمانو
زەوی بەسەر دەچن، بەڵام ووتەکانم
هەرگیز بەسەر ناچن.

ئەو کاتەی کەس نایزانێ

(36ئەو ڕۆژو ئەو کاتە، کەس
نایزانێ، نەفریشتەکانی ئاسمان،
نەڕۆڵە، تەنها باوك نەبێ. 37سەردەمی
نوح چۆن بوو، گەڕانەوەی ڕۆڵەی
مرۆڤیش هەروا دەبێت. 38خەڵکی
پێش ڕۆژانی لافاوەکە دەیانخواردو
دەیانخواردەوە، ژنیان دەهێناو شوویان
دەکرد، تا ئەو ڕۆژە هات کە نوح
چووە ناو کەشتیەکەوە، 39بە خۆیان
نەزانی هەتا لافاوەکە هاتو
هەموویانی برد. هاتنەوەی ڕۆڵەی
مرۆڤیش هەروا دەبێت. 40لەو کاتەدا
دوو پیاو لەکێڵگە دەبن، یەکێکیان
دەبرێو ئەوی‌کە بەجێ‌دەهێڵرێ. 41
دوو ژن دەستار دەکەن، یەکێکیان
دەبرێو ئەویکە بەجێ دەهێڵرێ.
42لەبەرئەوە ئێشك بگرن، چونکە
نازانن لەچ کاتێکدا خوداوەندتان
دەگەڕێتەوە. 43ئەوەش بزانن، گەر
گەورەی ماڵ بزانێ شەو لەچ کاتێك
دز دێتە سەری، ئێشك دەگرێو
نایەڵێ ماڵەکەی ببرێت. 44کەواتە
ئێوەش ئامادەبن، چونکە ڕۆڵەی مرۆڤ
لەکاتێکدا دەگەڕێتەوە کە نایزانن.

نموونەی کۆیلەی سەرڕاست

(45کەواتە کێیە ئەو کۆیلە سەر
ڕاستو دانایەی گەورەی ماڵ
دایدەنێ بەسەر ئەوانەی
لەماڵەکەیدان تاکو لەکاتی
خۆیدا خواردنیان بۆ ئامادە بکات؟
46خۆزگە دەخوازرێ بەو کۆیلەیە
کاتێ گەورەکەی دەگەڕێتەوە
دەبینێت وا بەکاری خۆی
هەڵدەستێت. 47ڕاستیتان پێ‌دەڵێم:
ئینجا گەورەی ماڵ هەموو ماڵەکەی
خۆی دەخاتە بەردەست ئەو
کۆیلەیە. 48بەڵام گەر بێتو
کۆیلەکە لەدڵی خۆی بڵێت:
گەورەم لەهاتنەوەدا
دوادەکەوێ، 49ئینجا دەست بکات
بەلێدانی کۆیلەکانی دیکە، بخواو
بخواتەوە لەگەڵ سەرخۆشان. 50
ڕۆژێ دەبیێت گەورەی ماڵ تیایدا
بگەڕێتەوە کە ئەو نایزانێت، کاتێك
ئەو درکی پێ‌ناکات، 51ئەوسا
کۆیلەکەی سزا دەدات، بەشی
لەگەڵ دووڕووواندا دەبێت، جا لەوێ
دەبێت بەگریانو چرکە چرکی
ددان.)

25

نموونەی کچە داناکانو کچە نەفامەکان

(پادشاهێتی ئاسمان وەك دە كچ وایە، چرایان هەڵگرتبێت‌و بەرەو پیری زاوا هاتبن. [2]پێنج لەوان دانا بوون، پێنجیش نەفام. [3]نەفامەكان چراكانیان لەگەڵ خۆیان برد، بێ‌ئەوەی نەووتی زیادە بەرن. [4]بەلام داناكان لەگەڵ چراكانیان نەووتی زیادەیان خستە قووتوویەكەوەو لەگەڵ خۆیان بردیان. [5]كاتێ زاوا دواكەوت هەموو خەو بردنیەوەو نووستن. [6]لەنیوە شەودا دەنگ بەرزبووەوە: ئەوەتا زاوا هات، هەموو چوون بەرەو پیری! [7]كچانیش هەستان تا چراكانیان ئامادە بكەن. [8]نەفامەكان بەداناكانیان ووت: تۆزێ نەوتمان بدەنێ لەوەی خۆتان، چونكە چراكانمان دەكوژێتەوە! [9]داناكان وەلامیان دایەوە: لەوانەیە بەشی ئێمەو ئێوەش نەكات. وا چاكترە بچنە لای نەوت فرۆش، نەوت بۆ خۆتان بكڕن! [10]لەكاتێكدا نەفامەكان ڕۆیشتن بۆ نەوت كڕین، زاوا گەیشت، ئەوانەی ئامادەبوون لەگەڵی چوونە ناو هۆڵی شاییەكە، ئینجا دەرگا داخرا. [11]دوای ماوەیەك ئەوانی دیكە گەڕانەوەو ووتیان: گەورەم، گەورەم، دەرگامان لێبكەرەوە. [12]زاوا وەلامی دایەوە: ڕاستیتان پێ دەڵێم، من ناتان ناسم. [13]كەواتە ئێشك بگرن، چونكە ڕۆژو كاتی گەڕانەوەی ڕۆڵەی مرۆڤ نازانن.

نموونەی دواكەوتنی گەورەی ماڵ

([14]هەروەها پادشاهێتی ئاسمان لەپیاوێك دەكات كە دەیەوێ گەشت بكات، كۆیلەكانی بانگ دەكاو ماڵەكەیان دەداتە دەست. [15]بەیەكێكیان پێنج بەش‌و بەوی‌كە دوو بەش و بەسێهەم یەك بەش زیویان پێ‌دەدات. هەریەكە بەپێی توانای خۆی، ئینجا دەڕوات. [16]ئەوەی پێنج بەشە زیوەكە وەردەگرێ، یەكسەر دەڕوات‌و دەست دەكات بەبازرگانی پێوەی، ئەوسا پێنج بەشی دیكەش بەدەست دەهێنێ. [17]هەروەها ئەوەی دوو بەشەكە وەردەگرێ هەمان شت دەكات، ئەویش دوو بەشی دیكە بەدەست دەهێنێ. [18]بەلام ئەوەی یەك بەشەكە وەردەگرێ، دەڕوات لەزەویدا چالێك هەڵدەكەنێ و زیوی گەورەكەی تیا دەشارێتەوە. [19]دوای ماوەیەكی زۆر كاتێ گەورەی ئەو كۆیلانە دەگەڕێتەوە، بانگیان دەكات

بۆ لێپرسینەوە. [20]ئەوەی پێنج
بەشەکەی وەرگرتبوو، دێتە پێشەوە
پێنج بەشی‌کەش لەبەردەمی دادەنێ‌و
دەڵێ: گەورەم تۆ پێنج بەشت دامێ،
ئەمەش پێنج بەشی‌کەیە کە بەدەستم
هێناوە. [21]گەورەکەی پێی دەڵێت:
باشت کرد ئەی کۆیلەی چاکو
دەست پاك. دەست پاك بوویت
لەکەمدا، زۆرت پێ‌دەسپێرم. وەرە
ژوورەوە بۆ خۆشی گەورەکەت [22]
هەروەها ئەوەی کە دوو بەشەکەی
وەرگرتبوو دێت‌و دەڵێ: گەورەم تۆ
دوو بەشت دامێ، ئەمەش دوو بەشی
دیکەیە کە بەدەستم هێناوە.
[23]گەورەکەی پێی دەڵێت:
باشت‌کرد ئەی کۆیلەی چاکو
دەست‌پاك! دەست‌پاك بوویت
لەکەمدا، زۆرت پێ‌دەسپێرم. وەرە
ژوورەوە بۆ خۆشی گەورەکەت. [24]
ئینجا ئەوەی یەك بەشەکەی
وەرگرتبوو دێت‌و دەڵێت: گەورەم،
زانیم تۆ پیاوێکی دڵڕەقی دروێنە
دەکەی لەشوێنێك کە نەت
ڕوواندووە، کۆدەکەیتەوە لەشوێنێك
کە نەت چاندووە، [25]ترسام، ڕۆیشتم
بەشە زیوەکەم لەناو زەویدا شاردەوە.
ها ئەوە ماڵەکەتە. [26]گەورەکەی
پێی‌دەڵێت: ئەی کۆیلەی خراپ‌و
تەوەزەل! زانیت من دروێنە دەکەم بێ
ڕواندن‌و کۆدەکەمەوە بێ‌چاندن، [27]
جا باشتر وابوو ماڵەکەمت لای
پارەگۆڕەوەکان دابنایە، تا دوای
گەڕانەوەم لەگەڵ سوودەکەی وەرم
بگرتایەوە. [28]ئا ئەو بەشەی
لێ‌بسەننەوە بیدەن بەوەی دە
بەشەکەی پێ‌بوو. [29]هەر کەسێ
هەیبێ، زۆرتری پێ‌دەدرێ، تا لێی
دەڕژێ، بەڵام ئەوەی کە نییەتی
ئەوەندەی کەهەشییەتی لێی
دەسەندرێتەوە. [30]ئا ئەم کۆیلە
بێ‌سوودە، فڕێ بدەنە تاریکی
دەرەوە، جا لەوێ دەبێ بەگریان‌و
چرکەچرکی ددان.

عیسا حوکم بەسەر جیهان دەدات

([31]کاتێ ڕۆڵەی مرۆڤ لەگەڵ
فریشتەکانی بەشکۆمەندی
دەگەڕێتەوە، دادەنیشێ لەسەر تەختی
شکۆمەندی خۆی. [32]هەموو
نەتەوەکان کۆدەبنەوە لەبەردەمیدا،
ئەویش هەندێکیان لەوی دیکەیان
جیا دەکاتەوە وەك چۆن شوان مەڕ
لەبزن جیادەکاتەوە. [33]جامەڕەکان
لەلای ڕاستی خۆی ڕادەگرێ‌و

بزنەکانیش لەلای چەپیەوە. [34]ئینجا پادشا بەوانەی لای ڕاستیەوەن دەڵێ: وەرن ئەی ئەوانەی باوکم پیرۆزی کردوون، ئەو پادشاهیەتیە وەرگرن کە لەدروستکردنی جیهانەوە بۆتان ئامادەکراوە. [35]چونکە برسی بووم تێرتان کردم، تینوو بووم ئاوتان داپێم، نامۆ بووم جێگەتان کردمەوە. [36]ڕووت بووم جلتان لەبەرکردم، نەخۆش بووم سەرتان لێدام، دیل بووم هاتن بۆ لام. [37]ئەوسا ڕاستودروستان وەڵام دەدەنەوەو دەڵێن: ئەی گەورە، کەی تۆمان بەبرسێتی دیوە نانمان داویتێ؟ یان بەتینوێتی ئاومان داویتێ؟ [38]کەی تۆمان بەنامۆیی دیوەو جێگەمان کردویتەوە یان بەڕوتی جلمان لەبەرکردویت؟ [39]کەی تۆمان دیوە بەنەخۆشی یان دیلی سەرمان لێداوی؟ [40]ئینجا پادشا وەڵامیان دەداتەوە: ڕاستیتان پێدەڵێم: هەرشتێك ئێوە بۆ یەکێ لەم برا بچوکانەم کردووتانە، بۆ منتان کردووە. [41]دوای ئەوە بەوانەی لەلای چەپیەوە ڕاوەستاون دەڵێت: دوورکەونەوە لێم ئەی نەفرەت لێکراوینە بۆ دۆزەخی هەتاهەتایی، ئەوەی بۆ شەیتانو دەستو پێوەندەکەی ئامادەکراوە. [42]چونکە برسی بووم تێرتان نەکردم، تینوو بووم ئاوتان نەدامێ، [43]نامۆ بووم شوێنتان نەکردمەوە، ڕوت بووم جلتان لەبەرنەکردم، نەخۆش بووم سەرتان لێنەدام، دیل بووم نەهاتنە لام. [44]ئینجا ئەوانیش وەڵام دەدەنەوە، دەڵێن: ئەی گەورە، کەی تۆمان دیوە بەبرسێتی، بەتینوێتی، بەنامۆیی، بەڕوتی، بەنەخۆشی، بەدیلیو یارمەتیمان نەداوی؟ [45]وەڵامیان دەداتەوە: ڕاستیتان پێدەڵێم: هەر شتێکتان بۆ یەکێ لەم برا بچووکانەم نەکردووە، بۆ منتان نەکردووە. [46]ئینجا ئەوانە بۆ سزای هەتاهەتایی دەچنو ڕاستودروستەکانیش بۆ ژیانی هەتاهەتایی.)

26 پلانێك بۆ کوشتنی عیسا

کاتێ عیسا ئەم ووتانەی هەموو تەواوکرد، بەقوتابیەکانی ووت: [2](ئێوە دەزانن کەدوو ڕۆژیکە جەژنی تێپەڕبوون دێت. ئەوسا ڕۆڵەی مرۆڤ، دەدرێ بەدەستەوە تاکو لەخاچ

بدرێ.) 3ئینجا سەرۆك كاهینەكانو
پیرانی گەل لەماڵی یەكێ لەسەرۆك
كاهینەكان* كەناوی قەیافا بوو
كۆبوونەوە، 4تەگبیریان لەعیسا
دەكرد بەفێڵێ بیگرنو بیكوژن. 5
بەڵام ووتیان: (ئەمە لەجەژندا
ناكەین، نەوەك گەل بشڵەژێت.)

ئامادەكردنی عیسا بۆ ناشتنی

6لەوكاتەی عیسا لەبەیتعەنیا
لەماڵی شەمعونە گول بوو، 7ژنێك
هات بۆ لای بەشوشەیەك بۆنی
گرانبەهاوە، بۆنەكەی ڕژاند بەسەریدا
كاتێ لەسەرخوان بوو. 8قوتابییەكان
كە ئەمەیان بینی، زویر بوونو
ووتیان: (ئەم دەست بڵاویەی
بۆچییە؟ 9دەتوانرا ئەو بۆنە گرانبەهایە
بفرۆشرایەو پارەكەی بەهەژاران
بدرایە؟) 10عیسا بەمەی زانی، پێی
ووتن: (بۆچی ئەم ژنە زویر دەكەن؟
ئەو شتێكی چاكی بۆ من كرد. 11
هەژاران گشت كاتێ لای ئێوەن،
بەڵام من گشت كاتێ ئاوا لاتان نابم.
12ئەو بۆنەكەی بەسەرمدا ڕژاند،
ئەمەی كرد بۆ ئامادەكردنم بۆ ناشتن.
13ڕاستیتان پێدەڵێم: كاتێ
بانگەوازی ئەم مزگێنیە* لەهەموو
جیهاندا دەكرێ، یادی ئەوەش
دەكرێ، كە ئەم ژنە بۆ منی
كردووە.)

نا پاكی یەهوزا

14ئینجا یەكێك لەدوانزە
قوتابیەكەی كە ناوی یەهوزای
ئەسخەریوتی بوو ڕۆیشت بۆ لای
سەرۆكی كاهینەكان، 15ووتی:
(چەندم پێدەدەن تا بیدەمە دەستتان؟)
ئەوانیش سی دراوی زیویان بۆ دانا.
16ئیتر لەوكاتەوە یەهوزا دەگەڕا بۆ
هەلێك كەوا عیسا بدا بەدەستەوە.

نانی جەژنی تێپەڕبوون

17لەیەكەم ڕۆژی جەژنی
فەتیرەدا*، قوتابیەكان هاتنە لای
عیساو پرسییان: (لەكوێ دەتەوێت
نانی جەژنی تێپەڕبوونت بۆ
ئامادەبكەین؟) 18وەڵامی دانەوە:
(بڕۆنە ناو شار، بۆ لای فلان كەس،
پێی بڵێن: مامۆستا دەڵێ كاتم نزیك
بووتەوە، لەگەڵ قوتابییەكانم لای تۆ
جەژنی تێپەڕبوون دەكەم.) 19
قوتابییەكان فەرمانی عیسایان جێبەجێ
كرد، لەوێ نانی جەژنی
تێپەڕبوونیان ئامادەكرد.

20 عیسا ئێوارە لەگەڵ دوانزە
قوتابیەکەی لەسەر خوان دانیشت.
21 لەکاتێکدا کە نانیان دەخوارد،
عیسا ووتی: (ڕاستیتان پێدەڵێم: یەکێ
لەئێوە دەمدات بەدەستەوە.) 22
قوتابیەکان بەمە خەمێکی قورس
دایگرتن، هەریەك لەوان پرسیاریان
لێکرد: (گەورەم، ئەوە منم؟) 23
وەلامی دایەوە: (ئەوەی لەگەڵم
دەست درێژ دەکات بۆ قاپەکە، ئەو
دەمدات بەدەستەوە. 24 ڕۆڵەی مرۆڤ
پێویستە بەو شێوەیە بڕوات، وەك
لەکتێبی پیرۆز لەسەری نووسراوە.
بەلام خاكبەسەر ئەو کەسەی ڕۆڵەی
مرۆڤ بەدەستەوە دەدات. باشتر بوو
بۆ ئەو کەسە هەر لەدایك نەبووایە.)
25 ئینجا یەهوزا ئەوەی کە دەیدات
بەدەستەوە، پرسیاری لێکرد:
(مامۆستا، ئایا ئەو کەسە منم؟)
وەلامی دایەوە: (خۆت ووتت.)

دوا نان خواردن

26 لەکاتی نان خواردن عیسا
نانێکی هەڵگرت، دوای سوپاس
کردن، پارچە پارچەیکردو دای
بەقوتابیەکانو ووتی: (بگرن، بخۆن،
ئا ئەمە لەشی منە.) 27 ئینجا جامێکی
هەڵگرت، سوپاسی خودای کرد،
دای پێیانو ووتی: (هەموو لێی
بخۆنەوە! 28 چونکە ئەمە خوێنی منە
بۆ پەیمانی نوێ* ئەو خوێنەی
لەپێناوی زۆر کەس دەڕژێ، بۆ
گوناە بەخشین. 29 پێتان دەڵێم: من
لەمڕۆ بەدواوە لەبەرووبوومی مێو
ناخۆمەوە، تا ئەو ڕۆژە دێت کە سەر
لەنوێ لەپادشاهێتی باوکم لەگەڵتان
دەیخۆمەوە.) 30 دوای ئەوەی
گۆرانی ڕۆحیان ووتەوە،
چوونەدەرەوە بۆ کێوی زەیتون.

نکۆڵیکردنی پەترۆس

31 ئینجا عیسا پێی ووتن:
(ئەمشەو هەمووتان لەمن دەکەونە
گومانەوە، چونکە لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە: {لەشوانەکە دەدەم،
مەڕی مێگەلەکە پەرشو بلاودەبنەوە.
} 32 بەلام ئەوە بزانن کە دوای
زیندووبوونەوەم پێشتان دەکەوم بۆ
جەلیل.) 33 پەترۆس وەلامی دایەوە:
(گەر هەموو لێت بکەونە گومانەوە،
من گومانت لێناکەم.) 34 عیسا پێی
ووت: (ڕاستیت پێدەڵێم: هەر
ئەمشەو پێش ئەوەی کەلەشێر بخوێنێ
تۆ سێ جار نکۆڵیم لێدەکەیت.) 35

پەترۆس ووتی: (گەر لەگەڵت بمرم، نکۆڵیت لێناکەم.) هەروەها قوتابیەکانیش هەموو وایان ووت.

نوێژی عیسا لە باخی جەسیمانی

[36] دوای ئەوە عیساو قوتابیەکان چوون بۆ باخێك پێیدەووترێ باخی جەسیمانی، پێیووتن: (لێرە دانیشن، دەچم نوێژ دەکەم.) [37] لەگەڵ خۆی پەترۆس و دوو کورەکەی زەبدی برد، پەژارەو دڵتەنگی دایگرتبوو. [38] پێیووتن: (ئەوەندە دڵم تەنگە تا مردن، لێرە بمێننەوەو لەگەڵم شەوارە بگرن.) [39] کەمێك لێیان دووركەوتەوە، بەسەر ڕوودا کەوتو دەستی کرد بەنوێژکردن، ووتی: (ئەی باوك، گەر دەبێت ئەم جامەم لێدووربخەرەوە. بەڵام نەك وەك ئەوەی خۆم دەمەوێت، بەڵکو وەك ئەوەی تۆ دەتەوێ.) [40] ئێنجا گەڕایەوە بۆ لای قوتابیەکان، کە بینی نووستوون، بەپەترۆسی ووت: (ئا ئاوها نەتانتوانی کاژێرێك لەگەڵم ئێشك بگرن؟ [41] ئێشك بگرنو نوێژ بکەن نەوەك بکەونە تاقیکردنەوەوە. ڕۆح چالاکە، بەڵام لەش لاوازە.) [42] بۆ جاری دووەم ڕۆیشتەوە نوێژ بکات، ووتی: (ئەی باوکی خۆم، گەر خواردنەوەی ئەم جامەم لێدوورناخەیتەوەو هەردەبێت ببێت. با وابێتو بەخواستی تۆبێ.) [43] ئێنجا گەڕایەوە بۆ لای قوتابیەکانو بینی دیسان نووستون، چونکە خەو چاوی قورس کردبوون. [44] ئیتر وازی لێهێنان، بۆ جاری سێهەم گەڕایەوە تا نوێژ بکات، هەمان ووتەی دووبارەکردەوە. [45] دوایی گەڕایەوە بۆ لای قوتابیەکانو ووتی: (ئەوە هێشتا نووستوونو پشوو دەدەن؟ ئەوەتا کاتی ئەوە نزیك بووتەوە کە ڕۆڵەی مرۆڤ بدرێتە دەست گوناهباران. [46] هەستن بابڕۆین! ئەوا ئەوەی دەمدات بەدەستەوە نزیك بووەوە.)

گرتنی عیسا

[47] لەوکاتەی دەدوا، یەهوزا کە یەکێ بوو لەدوانزە قوتابیەکە، لەگەڵ کۆمەڵێکی زۆر بەشمشێرو کوتەکەوە گەیشتنە ئەوێ، کە لەلایەن سەرۆك کاهینو پیرانی گەلەوە نێررابوون. [48] ئەوەی عیسا دەدات بەدەستەوە نیشانەیەکی دابوونێو پێیانی ووتبوو: (ئەوەی ماچی دەکەم، ئەوە خۆیەتی،

بیگرن.) [49]لەعیسا نزیك بووەوەو ووتی: (سڵاو ئەی مامۆستا.) ئینجا ماچی کرد. [50]ئەوسا عیسا ووتی: (ئەی دۆستی من، ئەوەی بۆی هاتووی بیکە.) ئینجا ئەوانەی لەگەڵی هاتبوون لەعیسا هاتنە پێشەوەو گرتیان. [51]یەکێ لەوانەی لەگەڵ عیسادا بوو دەستی بۆ شمشێرەکەی درێژکرد، دەری هێناو لەیەکێ لەکۆیلەکانی سەرۆك کاهینەکانیداو گوێی بڕی. [52]عیسا پێی ووت: (شمشێرەکەت بگەڕێنەوە ناو کێلانەکەی خۆی، چونکە ئەوانەی شمشێر هەڵدەگرن، بە شمشێر لەناو دەچن. [53]ئایا وا دەزانیت ناتوانم داوا لەباوکم بکەم زیاتر لەدوانزە لەشکر فریشتەم بۆ بنێرێت؟ [54]بەڵام ئیتر چۆن ئەوەی لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە بێتەدی، کە دەڵێ دەبێ بەوشێوەیە ڕوو بدات؟) [55]ئینجا عیسا ووتەکانی ئاراستەی خەڵکەکە کردو ووتی: (هەروەك چۆن بە شمشێرو کوتەکەوە دەچن بۆ دزێك، ئاوها دەتانەوێ بمگرن؟ هەموو ڕۆژ لەنێوانتان بووم لەپەرستگا خەریکی فێرکردن بووم، کەچی نەتان گرتم. [56]بەڵام، ئەمانە هەمووی ڕوویدا، هەتا پەرتووکی پێغەمبەران بێتەدی)، لەو کاتەدا قوتابیەکانی هەموو بەجێیان هێشتو ڕایانکرد.

دادگاییکردنی عیسا

[57]ئەوانەی عیسایان گرت، بردیان بۆ لای قەیافا کە سەرۆك کاهین بوو. لەوکاتەدا مامۆستایانی شەریعەتو پیران لای کۆبووبوونەوە. [58]پەترۆس دوور بەدوور دوایانکەوت بۆ ماڵی سەرۆکی کاهینەکان، ئینجا چووە ژوورەوەو لەناو پاسەوانەکان دانیشت تاکۆتایی مەسەلەکە ببینێت. [59]سەرۆك کاهینەکانو ئەنجومەنی باڵای جوولەکەو پیران هەموویان دەگەڕان بەدوای شایەتییەکی درۆدا دژی عیسا، تاوەکو بیکوژن، [60]بەڵام هیچی وایان نەدۆزیەوە، زۆر لەوانەی کە بەدرۆ تاوانیان دەخستە پاڵ عیسا ئامادەبوون لەوێ. لەدواییدا دووان هاتنە پێشەوە، [61]ووتیان: (ئا ئەمە ووتی: من دەتوانم پەرستگای خودا بڕوخێنمو لەماوەی سێ ڕۆژ دروستی بکەمەوە.) [62]لەوێ سەرۆکی کاهینەکان هەستاو لێیپرسی: (ئایا وەڵامت چییە

دەربارەی ئەوەی ئەم دووانە پێت دەڵێن؟) [63] بەڵام عیسا بەبێدەنگی مایەوە، دیسان سەرۆك کاهین پرسیاری لێکردو ووتی: (سوێندت دەدەم بە خودای زیندوو، پێمانبڵێ، ئایا تۆ مەسیحی ڕۆڵەی خودای؟) [64] عیسا وەڵامی دایەوە: (خۆت ووتت. هەروەها پێشتان دەڵێم، لەئێستەوە ڕۆڵەی مرۆڤ دەبینن لەلای دەستە ڕاستی خودای بەتواناوە دادەنیشێت، ئینجا لەدوایدا لەسەر هەوری ئاسمانەوە دەبینری دێتەوە.) [65] سەرۆکی کاهینەکان کراسی خۆی دادڕیو هاواریکرد: (ئەوەتا کفر دەکات! ئیتر پێویستمان بەشایەت نییە. ئا ئەوەتا ئێوە گوێتان لەکفرەکەی بوو. [66] ڕاتانچییە؟) [67] وەڵامیان دایەوە: (شایانی مردنە!) ئینجا تفیان لەڕوویکردو لێیاندا. هەندێکیشیان بەزللە لێیان دەداو دەیان ووت: [68] (ها ئەی مەسیح پێمان بڵێ، کێ بوو لێیدایت؟)

پەترۆس نکۆڵی لەعیسا دەکات

[69] لەو کاتەدا پەترۆس لەحەوشەی خانووەکەدا دانیشتبوو. یەکێ لەکارەکەرەکانی ئەوێ هاتە لایو پێی ووت: (تۆش لەگەڵ عیسای جەلیلی بوویت.) [70] پەترۆس ڕەتیکردەوەو ووتی: (من نازانم تۆ چی دەڵێیت!) [71] ئینجا پەترۆس چووە لای دەروازەی خانووەکە، کارەکەرێکی کەش ناسیەوەو بەوانەی لەوێ بوون ووتی: (ئا ئەمەش لەگەڵ عیسای ناسری بوو!) [72] بۆ جاری دووەم پەترۆس نکۆڵی لێکردو سوێندی خوارد: (من ئەو پیاوە ناناسم!) [73] دوای ماوەیەك ئەوانەی لەوێ ڕاوەستابوون لەپەترۆس هاتنە پێشەوەو پێیان ووت: (لەڕاستیدا تۆ یەکێکیت لەوان، شێوەی قسەکردنت ئەوە دەردەخات.) [74] پەترۆس دەستیکرد بەنارەزایی دەربڕینو سوێند خواردنو ووتی: (من ئەو پیاوە ناناسم!) دوای ئەمە دەستبەجێ کەڵەشێری بەیانی خوێندی. [75] ئەوسا پەترۆس قسەکانی عیسای بیرکەوتەوە کاتێ ووتی: (پێش ئەوەی کەڵەشێر بخوێنێ سێجار نکۆڵیم لێدەکەیت.) ئینجا چووە دەرەوەو گریانێکی بەکوڵ گریا.

عیسا دەدرێتە دەست پیلاتۆس

27
کاتێ ڕۆژ بووەوە، سەرۆك
کاهینەکانو پیرانی گەل، تەگبیریان
لەعیسا کرد تابیکوژن. 2جا
بەدەست بەستراوی بۆ لای
پیلاتۆسی* فەرمانڕەوایان برد.

یەهوزا خۆی دەکوژێ

3کاتێ یەهوزا، ئەوەی کە
دابووی بەدەستەوە، بینی حوکم
بەسەر عیسادا درا، پەشیمان
بووەوە، سێ پارچە زیوەکەی
بۆ سەرۆك کاهینو پیران
گەڕاندەوەو 4ووتی: (هەڵەم
کرد کاتێ بێتاوانێکم
دابەدەستتانەوە.) وەڵامیان دایەوە:
(ووتیان، ئەمە پەیوەندی بە ئێمەوە
نییە، بەڵکو پەیوەندی بەخۆتەوەیە.) 5
ئینجا یەهوزا پارچە زیوەکانی
لەپەرستگادا فڕێداو ڕۆیی، دوای
ئەوە چوو خۆی هەڵواسیو
خۆی خنکاند. 6سەرۆك کاهینەکان
پارچە زیوەکانیان هەڵگرتەوەو
ووتیان: (ئەمە نرخی خوێنە، ناشێ
بۆمان بیخەینە گەنجینەی پەرستگاوە.)
7دوای تەگبیرکردن، بەو پارەیە
زەوی کابرایەکی گۆزە
دروستکەریان کڕی، تاکو بیکەن
بەگۆڕستان بۆ بێگانەکان. 8لەبەر
ئەمە هەتا ئێستاش پێیدەووترێ زەوی
خوێن. 9ئەوسا هاتەدی ئەوەی لەسەر
زمانی ئیرمیای پێغەمبەرەوە ووتراوە:
{سێ پارچە دراوە زیوەکەیان
وەرگرت، کەنرخی ئەوە، ئەو
نرخەی لەلایەن ڕۆڵەکانی ئیسرائیل
دانرا. 10ئینجا دایان بەو زەوییەی هی
گۆزە دروستکەر بوو، هەروەك
خوداوەند فەرمانی پێدابووم.}

پیلاتۆس پرسیار لەعیسا دەکات

11عیسا بەرامبەر پیلاتۆسی
فەرمانڕەوا ڕاوەستا، فەرمانڕەوا لێی
پرسی: (ئایا تۆ پادشای جوولەکەی؟)
وەڵامی دایەوە: (خۆت ووتت.) 12
بەڵام کاتێ سەرۆك کاهینەکانو پیران
تاوانیان ئاراستەیکرد هیچ وەڵامی
نەدایەوە. 13پیلاتۆس ووتی: (ئایا
گوێت لێنییە شایەتی لەدژت
دەدەن؟) 14بەڵام عیسا تەنانەت
بەووشەیەکیش وەڵامی نەدایەوە،
فەرمانڕەوا لەمە زۆر سەرسام بوو.

بڕیاری لەخاچ دانی عیسا

15فەرمانڕەوا کردبوویە پیشە، هەموو جەژنێ گیراوێك ئازاد بکات لەوانەی کە گەڵ خۆی هەڵیدەبژێرێ. 16لەو کاتەدا گیراوێکی بەناوبانگ لایان بوو، ناوی باراباس بوو. 17کاتێ خەڵکەکە کۆبووبوونەوە، پیلاتۆس لێیپرسین: (کێتان دەوێ بۆتان ئازادکەم، باراباس، یان عیسا ئەوەی کە پێیدەووترێ مەسیح؟) 18چونکە دەیزانی لەچاوپیسی عیسایان داوە بەدەستەوە. 19کاتێ فەمانڕەوا لەسەر تەختی حوکمڕانی دانیشتبوو، ژنەکەی هەواڵی بۆ ناردو ووتی: (هیچ شتی خراپ بەرامبەر ئەو کابرایە مەکە، ئەو بێتاوانە بەهۆی ئەوەوە دوێنێ شەو خەوێکی زۆر خراپم بینی.) 20بەڵام سەرۆك کاهینەکانو پیران هانی خەڵکەکەیان دەدا بۆ ئەوەی داوای ئازادکردن بۆ باراباس بکەنو کوشتنیش بۆ عیسا. 21دیسان پیلاتۆس پرسیەوە: (دەتانەوێ لەم دووانە کامیان ئازاد بکەم؟) وەڵامیان دایەوە: (باراباس.) 22ئینجا پرسی: (ئەی چی لەعیسا بکەم کە بە مەسیح ناودەبرێ؟) هەموو وەڵامیاندایەوە: (با لە خاچ بدرێ!) 23فەرمانڕەوا پرسیاری کرد: (باشە چ خراپەیەکی کردووە؟) زیاتر هاواریان کرد: (با لەخاچ بدرێ!) 24کاتێ پیلاتۆس بینی سوودی نییەو خەریکە ئاژاوە دروست دەبێت، ئاوی هێناو لەبەردەمیان دەستی شوشتو ووتی: (من بێتاوانم لەخوێنی ئەم مرۆڤە، خۆتان ئەم کارە جێبەجێ بکەن!) 25گەل هەموو وەڵامیان دایەوە: (باخوێنی بەملی ئێمەو منداڵمان بێ!) 26ئینجا ئەویش باراباسی بۆ ئازادکردن، بەڵام عیسا قامچی لێدراو درایە دەست سەربازەکان بۆ لەخاچدان.

سەربازەکان گاڵتە بەعیسا دەکەن

27سەربازەکان عیسایان بۆ خانووی فەرمانداری برد، لەشکریان هەموو لێکۆکردەوە. 28جلەکانیان لەبەرداکەندو جلێکی سووریان لەبەرکرد. 29هەروەها تاجێکی دڕکیان چنیو لەسەر سەریان دانا، قامیشێکیان دایە دەستی ڕاستی، لەبەردەمی چۆکیان داداو گاڵتەیان پێدەکردو دەیان ووت: (سڵاو لەتۆ ئەی پادشای جولەکە!) 30ئینجا تفیان لێکرد، قامیشەکەیان

لیوەرگرتو بەسەریان کێشا. 31
دوای ئەوەی بەتەواوی گاڵتەیان
پێکرد، کراسەکەیان لەبەر داکەندو
کراسەکەی خۆیان لەبەرکردەوەو
بردیان بۆ لەخاچدان.

لەخاچدانو مردنی عیسا

32لەوکاتەدا سەربازەکان
عیسایان بۆ لەخاچدان دەبرد،
پیاوێکی قەیرەوانییان بینی ناوی
شەمعون بوو، ناچاریان کرد
خاچەکەی* عیسا هەڵگرێ. 33کاتێ
گەیشتنە ئەو شوێنەی پێیدەووترێ
گولگۆسە واتە شوێنیکاسەسەر، 34
شەرابی تێکەڵاو بە تاڵاویان دا بە
عیسا تا بیخواتەوە، کە تامیکرد
نەیویست بیخواتەوە. 35ئینجا کاتێ
لەخاچیان دەدا، کراسەکەیان لەنێوان
خۆیاندا دابەشکرد، دوای
شێروخەتکردن لەسەری. 36دوایی
هەر لەوێ لەبەر خاچەکە دانیشتنو
ئێشکیان گرت. 37ئینجا
لەژوورسەریەوە، ئەو تاوانەی پێیان
تاوانبار کردبوو هەڵیانواسی کە
نووسرابوو: (ئەمە عیسایە پادشای
جوولەکە.) 38لەگەڵیدا دوو دزیش
لەخاچدران یەکێ لەدەستی
ڕاستیەوەو یەکێکێش لەدەستی
چەپیەوە. 39هاتوچۆکەران جنێویان
پێدەدوا سەریان ڕادەوەشاندو 40
دەیان ووت: (ئەی ڕووخێنەری
پەرستگاو دروستکەرەوەی لەسێ
ڕۆژدا، خۆت ڕزگار بکە، ئەگەر
ڕاستە تۆ ڕۆڵەی خودای لەخاچەکە
وەرە خوارەوە!) 41هەروەها سەرۆك
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەتو
پیرانی گەل گاڵتەیان پێدەکردو
دەیانووت: 42(خەڵکی دیکەی
ڕزگارکرد، بەڵام ناتوانێ خۆی
ڕزگار بکات! ئایا ئەمەیە پادشای
ئیسرائیل؟ دەبا ئێستا بێتەخوارەوە
لەخاچەکە! هەموو باوەڕی
پێدەهێنین. 43پشتی بەخودا* بەست،
گەر بەڕاستی خودا ئەمی بوێت
ڕزگاری دەکات، چونکە دەیووت:
من ڕۆڵەی خودام.) 44دوو دزەکەش
هەمان شت گاڵتەیان پێکرد.

مردنی عیسا

45لەکاژێری دوانزەی نیوەڕۆوە
تا کاژێری سێی پاش نیوەڕۆ،
تاریکایی بەسەر هەموو زەویدا هات.
46لەدەوری کاژێری سێدا عیسا
بەدەنگێکی بەرز هاواریکرد:

(ئیلۆی، ئیلۆی، لەما شەبەقتەنی؟)
مانای: (خودایمن، خودایمن، بۆ
وازت لێهێنام؟) 47کاتێ هەندێ
لەوانەی کە ڕاوەستابوون گوێیان
لەمەبوو، ووتیان: (ئەوە ئەلیاس بانگ
دەکات!) 48یەکێ لەوان ڕایکرد
ئەسفەنجێکی هەڵگرت، خستیە ناو
سرکەوەو کردی بەسەر
قامیشێکەوەو پێیدا تا بیخواتەوە، 49
بەڵام ئەوانی دیکە ووتیان: (وازی
لێبهێنە، با بزانین ئەلیاس دێت
ڕزگاری بکات.) 50ئینجا عیسا
جارێکی دیکە بەدەنگێکی بەرز
هاواریکردو ڕۆحی سپارد. 51ئەوسا
دەستبەجێ پەردەی پەرستگا*
لەسەرەوە تاخوارەوە دڕاو بوو بە
دوو بەشەوە، هەموو زەوی لەرزیو
بەردیش درزیان برد، 52گۆڕ
کرایەوە، زۆر لەخوشكو برا
پیرۆزەکان کە مردبوون هەستانەوە،
53لەگۆڕ هاتنەدەرەوە چوونە شاری
پیرۆز دوای زیندووبونەوەی عیسا،
زۆر کەسیش ئەوانی بینی. 54بەڵام
سەرپەلەکەو ئەو سەربازانەی
ئێشکگری عیسابوون، ترسێکی
زۆریان لێنیشت، کاتێ زەوی
لەرزیو ئەمانەیان دی، ووتیان:
(بەڕاستی ڕۆڵەی خودا بوو!) 55
لەدوورەوە چەند ژنێك سەیریان
دەکرد چی ڕوودەدات، ئەمانیش
ئەوانە بوون کە لەجەلیلەوە دوای
عیسا کەوتبوون هەتا خزمەتی بکەن،
56لەنێوانیاندا مریەمی مەجدەلیو
مریەمی دایکی یاقوبو یوسف،
هەروەها دایکی هەردوو کوڕەکەی
زەبدی تیابوو.

ناشتنی عیسا

57کاتێ ئێوارە داهات پیاوێکی
دەوڵەمەند ناوی یوسف بوو،
دانیشتووی شاری ڕامە بوو، یەکێك
بوو لەقوتابیەکانی عیسا. 58چووە
لای پیلاتۆس داوای تەرمەکەی
عیسای لێکرد، ئیتر پیلاتۆس
فرمانیدا بیدرێتێ. 59یوسف
تەرمەکەی هێناو بەکەتانی پاك
پێچایو 60لەگۆڕێکی تازەدا کە
لەبەرد هەڵکەنرا بوو ناشتی، ئینجا
بەردێکی گەورەی گلۆر کردەوە بۆ
سەر دەرگای گۆڕەکەو ئەوێی بەجێ
هێشت. 61هەر لەوناوە مریەمی
مەجدەلیو مریەمەکەی دیکەیشی
لێبوو، بەرامبەر گۆڕەکە
دانیشتبوون.

ئێشکگرتنی گۆڕی عیسا

62بۆ بەیانی، دوای ڕۆژی
خۆئامادەکردنی شەموان، سەرۆك
کاهینەکانو فەریسیەکان بەیەکەوە
چوونە لای پیلاتۆس، 63ووتیان:
(گەورەم، بیرمان کەوتەوە ئەو گێرە
شێوێنە لەکاتێکدا زیندوو بوو
ووتی: من دوای سێ ڕۆژ زیندوو
دەبمەوە. 64جا فەرمان دەربکە بۆ
پاس کردنی گۆڕەکەی بەچاکی نەوەك
ڕۆژی سێهەم قوتابیەکانی بێنو
بیدزن، ئەوسا بەگەل بڵێن ئەو
لەنێوان مردووان زیندووبووتەوە.
چونکە گێرە شێوێنی دوایی لەیەکەم
خراپتر دەبێت.) 65پیلاتۆس وەڵامی
دایەوە: (پاسەوانتان هەیەو بڕۆن چۆن
بەچاکی دەزانن وا پاسی بکەن.) 66
ئەوانیش ڕۆیشتنو دەرگای
گۆڕەکەیان باش داخست، مۆریان
لێداو پاسەوانییان کرد.

زیندووبوونەوەی عیسا

28

لەڕۆژی یەکەمی هەفتەدا دوای
شەممە، مریەمی مەجدەلیو
مریەمەکەی دیکە چوون تەماشای
گۆڕەکە بکەن. 2بومەلەرزەیەکی
بەهێز ڕوویدا، فریشتەیەك لەلایەن
خوداوەندەوە* لەئاسمان هاتە
خوارەوە، هاتو تلی بەبەردەکە داو
لەسەری دانیشت. 3شێوەی
فریشتەکە وەك بروسکە وابوو.
جلەکانی وەك بەفر سپیبوو. 4
ئەوەبوو پاسەوانەکان ترسیان
لێنیشتو وەك مردوویان لێهات.
5فریشتەکە بەدوو ژنەکەی ووت:
(مەترسن، من دەزانم ئێوە بەشوێن
عیسای لەخاچدراودا دەگەڕێن. 6ئەو
لێرە نییەو هەستاوەتەوە، هەروەك
خۆی ووتی، وەرن سەیری ئەو شوێنە
بکەن کە ئەو تیایدا نێژرابوو. 7
بەخێرایی بڕۆنو هەواڵ بەقوتابیەکانی
بدەن، کە ئەو لەنێوان مردووان
هەستاوەتەوە، ئەوەتا ئەو پێشتان
دەکەوێ بۆ جەلیل، لەوێ دەیبینن.
ئەوا پێم ووتن.) 8دوو ژنەکە
بەخێرایی ڕۆیشتن، ترسێکی زۆرو
خۆشییەکی گەورە لەدڵیانبوو،
ڕایانکرد بۆ لای قوتابیەکان بۆ
ئەوەی پێیان ڕابگەێنن. 9لەو کاتەی
بەڕێوە بوون بۆ بردنی ئەم هەواڵە،
عیسا خۆی پێیان گەیشتو ووتی:
(سڵاو.) ئەمانیش چوونە پێشەوەو
قاچیان گرتو کڕنوشیان بۆ برد. 10

عیسا پێی ووتن: (مەترسن، بڕۆن
بەبراکانم بڵێن بێن بۆ جەلیل، لەوێ
دەمبینن.) [11]لەوکاتەدا دوو ژنەکە
دەرۆیشتن، هەندێ لەپاسەوانەکان
چوون بۆ ناو شارو ئەوەی ڕووی
دابوو بۆ سەرۆك کاهینەکانیان
گێڕایەوە. [12]ئینجا سەرۆك
کاهینەکانو پیران کۆبوونەوە تا لەم
ڕووداوە بدوێن. پارەیەکی زۆریان دا
بەسەربازەکانو [13]پێیان ووتن: (ئێوە
بەخەڵکی بڵێن لەکاتێکدا
خەوتبووین، قوتابیەکانی هاتوونو
تەرمەکەی عیسایان دزیوە. [14]گەر
هەواڵەکەش بەفەرمانڕەوا گەیشت،
ئێمە لەسەرتان دەکەینەوە، بەم
شێوەیە گیروگرفتتان بۆ نابێت.) [15]
سەربازەکان پارەکەیان وەرگرت،
چیان پێووترا کردیان، جا بەم
شێوەیە هەواڵەکە لەنێوان
جوولەکەدا بڵاوبووتەوە تا ئەمڕۆ.

دەرکەوتنی عیسا بۆ قوتابیەکان

[16]ئیتر یانزە قوتابیەکە چوون بۆ
ناوچەی جەلیل، بۆ ئەوکێوەی
عیسا بۆی دەست نیشان
کردبوون. [17]کاتێ بینیان
کڕنووشیان بۆ برد، بەڵام
هەندێکیان گومانیانکرد. [18]عیسا
لێیان نزیك بووەوەو ووتی: (هەموو
دەسەڵاتێکی زەویو ئاسمانم
پێبەخشراوە. [19]کەواتە بڕۆن،
هەموو گەلان بکەن بە قوتابی.
بەناوی باوكو ڕۆڵەو ڕۆحی پیرۆز
لەئاوییان هەڵکێشن. [20]فێریان
بکەن با کار بکەن بەهەموو ئەو
شتانەی ڕامسپاردون، ئەوەتا
هەموو ڕۆژێك لەگەڵتانم هەتا
کۆتایی زەمانە.)

مزگێنی بەپێی نووسینی مەرقۆس

کاتێ مەرقۆس یاوەرو یارمەتیدەری پەترۆس بوو لەڕۆمای پایتەختی ئیمپراتۆریەتی ڕۆمانی، بەرێنمایی ڕوحی پیرۆز ئەم پەرتووکەی نووسی .مەرقۆس سەربردەی ژیانی عیسا بەشێوەیەکی کورت باس دەکات. زیاتر تیشکی خستۆتە سەر کردارەکانی نەك ووتەو فێرکردنەکانی. ئەمەش لەبەر ئەوەی ئەم نووسراوە زیاتر ئاڕاستەی ئەو باوەڕدارانە کراوە کە بەرەگەز ڕۆم بوون. بۆیە بەکورتی باسی پەیمانی کۆن دەکات، هەروەها هەوڵی داوە ئەو شتانە ڕوون بکاتەوە کە تایبەت بوون بە ئاینی جوولەکەوە. عیسا لەم نووسراوە وەك ڕزگارکەرێك دەردەکەوێت کە هاتووە خزمەت بکات نەك خزمەت بکرێ هەروەها ژیانی خۆی بەخت بکات تاوەکو مرۆڤ ڕزگاربکات لە گوناهەکانی (مەرقۆس10:45)، بەخوێنی خۆی پەیمانی نوێو پەیوەندی دروستکردووە لەنێوان خوداو مرۆڤ (مەرقۆس14:24).

دەرکەوتنی حەزرەتی یەحیا

1

ئەمە سەرەتای مزگێنی عیسای
مەسیحی ڕۆڵەی خودایە: بەپێی
ئەوەی لەپەرتووکی ئەشعیای
پێغەمبەردا نووسراوە: 2 {ئا ئەوەتا من
نێرراوی خۆم لەپێشتەوە دەنێرم،
ئەوەی ڕێگات بۆ ئامادە دەکات. 3
دەنگێك لەدەشتودەر بانگەواز
دەکات، ڕێگا بۆ خوداوەند
ئامادەبکەن، ڕێڕەوی ڕێك بخەن.} 4
ئەوەبوو یەحیای خەڵك
لەئاوهەڵکێش لەدەشت دەرکەوت،
لەئاوهەڵکێشانی تۆبەکردنی ڕاگەیاند
بۆ گوناە بەخشین. 5 دانیشتوانی
وولاتی یەهودیاو قودس، هەموو هاتنە
لای یەحیا، تا لەڕووباری ئوردون
لەسەر دەستی ئەو لەئاوهەڵکێشرێنو
دان بەگوناهەکانیان بنێن. 6 جلو
بەرگی یەحیا بریتیبوو لەمووی
ووشتر، ناوقەدی بەپارچە چەرمێك
بەسترا بوو، خواردنیشی بریتی بوو
لەهەنگوینی کێویو کوللە. 7 ئەمەش
ڕاگەیاندنەکەی ئەو بوو: (لەدوای
من یەکێك دێت زۆر لەمن
بەتواناترە، یەکێکە تەنانەت شایانی

ئەوەنیم قەیتانی پێڵاوەکانیشی
بکەمەوە. 8 من لەئاو هەڵتان
دەکێشم، بەڵام ئەو لەڕۆحی پیرۆز
هەڵتان دەکێشێت.)

لەئاوهەڵکێشانی عیسا

9 لەو ڕۆژانەدا، لەشاری ناسیرەی
ناوچەی جەلیل عیسا هات، لەسەر
دەستی یەحیا لەڕووباری ئوردن
لەئاوهەڵکێشرا. 10 کاتێ لەئاوەکە
بەرزبووەوە، بینی ئاسمان کرایەوە،
ڕۆحی پیرۆز لەشێوەی کۆترێك
لەسەری نیشتەوەو 11 دەنگێك
لەئاسمانەوە ووتی: (تۆی ڕۆڵەی
خۆشەویستم، ئەوەی پێی دڵشادم.)
12 دوای ئەمە عیسا لەلایەن
ڕۆحی پیرۆزەوە برایە دەشتودەر.
12 چل ڕۆژ لەوێدا لەناو مارو
مێروودا مایەوە، شەیتان هەر لەگەڵی
خەریك بوو تاکو تاقی بکاتەوە،
فریشتەی ئاسمانیش لەو کاتەدا
خزمەتیان دەکرد.

عیسا قوتابیەکانی هەڵدەبژێرێ

14 دوای ئەوەی یەحیا گیرا،
عیسا گەڕایەوە بۆ ناوچەی جەلیل،
مزگێنی خودای ڕادەگەیاندو
دەیووت: 15 (کاتەکە هاتووەو
پادشاهێتی خودا نزیكبووەتەوە،
تۆبەبکەنو باوەڕبهێنن بەم
مزگێنییە.)
16 لەکاتێکدا عیسا لەسەر
کەناری دەریای جەلیل دەڕۆیشت
شەمعونو ئەندراوسی برای بینی،
خەریکی ئەوەبوون تۆڕی ماسی فڕێ
بدەنە دەریاچەکەوە، هەردووکیان
ماسیگر بوون. 17 عیسا پێی ووتن:
(وەرن دوام بکەون، دەتانکەم
بەڕاوکەری مرۆڤ.) 18 ئەوانیش
دەستبەجێ تۆڕەکانیان بەجێهێشتو
دوایکەوتن. 19 ئینجا هەندێك لەوێ
دوورکەوتەوە، یاقوبی کوڕی
زەبدیو یۆحەنای برای بینی،
لەبەلەمێکدا خەریکی چاككردنی
تۆڕەکانیان بوون. 20 یەکسەر بانگی
کردن تا دوای کەون، ئەوانیش
زەبدی باوکیان لەگەڵ
ئیشکەرەکانیتر لەبەلەمەکەدا
بەجێهێشتو دوایکەوتن.

دەرکردنی ڕۆحی پیس

21 ئینجا هەموو ڕۆیشتن بۆ شاری
کەفەرناحوم. لەڕۆژی شەممەدا عیسا
چووە کەنیشتو دەستیکرد

بەفێرکردن. 22ئەوانەی لەوێ بوون
هەموو سەرسام بوون، چونکە وەك
دەسەڵاتدارێك فێری دەکردن،
نەك وەکو مامۆستایانی شەریعەت. 23
لەکەنیشتەکە پیاوێکی لێبوو ڕۆحی
پیسی تیابوو، هاواری کردو 24ووتی:
(ئەی عیسای ناسیری چیت دەوێ
لێمان؟ هاتووی بمانکوژیت؟ من
دەزانم تۆ کێیت. تۆ پیرۆزی
خودای!) 25عیسا هەڕەشەی لێکردو
ووتی: (بێدەنگبەو لەو کابرایە
وەرە دەرەوە!) 26ئینجا ڕۆحە پیسەکە
کابراکەی کوتا بەزەویداو هاوارێکی
بەرزی کردو لێی هاتەدەرەوە. 27
خەڵکەکە هەموو سەریان سوڕماو
کەوتنە پرسیار لەیەکتری: ئەمە چییە؟
ئەم فێرکردنە تازەیە بەدەسەڵاتەوەیە،
تەنانەت ڕۆحە پیسەکانیش ملکەچن
بۆی کاتێ فەرمانیان بەسەر دەدات).
28دەستبەجێ ناوبانگی عیسا،
لەهەموو ناوچەی جەلیلو
دەوروپشتی بڵاوبووەوە.

چاکردنەوەی خەڵکێکی زۆر

29کاتێ کەنیشتەکەیان
بەجێهێشت، چوون بۆ ماڵی
شەمعون، ئەندراوسو یاقوبو
یۆحەنناشیان لەگەڵدا بوو. 30
خەسووی شەمعون لەناو جێ
کەوتبوو لەرزوتای هەبوو، خێرا
ئەمەیان بەعیسا ووت. 31عیساش
لێی نزیك بووەوە، دەستی گرتو
هەڵیساندەوە سەرپێ. دەستبەجێ
لەرزوتاکەی نەماو هەستا بۆ
خزمەتکردنیان. 32کاتێ ئێوارە
داهاتو ڕۆژئاوا بوو، خەڵکەکە چی
نەخۆشیان هەبوو لەگەڵ ئەوانەی
ڕۆحی پیسیان تێدابوو، هەموویان
هێنایە لای. 33خەڵکی شارەکە
هەموو بەردەرگای ماڵەکەیان
لێگرتبوو، 34خەڵکێکی زۆری
چاك کردەوە لەجۆرەها نەخۆشی،
هەروەها ڕۆحی پیسی لەزۆریان
دەرکرد، بێئەوەی بهێڵێ قسە بکەن،
چونکە دەیانزانی کێیە.

مزگێنیدان لەناوچەی جەلیل

35بۆ ڕۆژی دوایی، بەرەبەیان
پێش دەرکەوتنی ئاسۆ هەستاو چووە
شوێنێکی چۆڵەوانیو دەستیکرد
بەنوێژکردن. 36شەمعونو
هاوڕێکانی بەشوێن عیسادا
گەڕان، 37کە دۆزییانەوە پێیان
ووت: (هەموو خەڵکەکە داوات

دەکەن.) [38]ئەویش پێی ووتن: (وەرن
بابڕۆین بۆ ئەم دێیانەی
دەوروپشت، تا لەوێش ووشەی
خودا ڕابگەیێنم، چونکە لەبەر
ئەمە هاتووم.) [39]ئینجا
ڕۆیشت تاوەکو لەکەنیشتەکانی
ناوچەی جەلیل ووشەی خودا
ڕابگەیێنیو ڕۆحی پیس لەخەڵکی
دەربکات.

پاکبوونەوەی نەخۆشی گولی

[40]یەکێك نەخۆشی گولی هەبوو،
هاتو لێی پاڕایەوە، کەوتە سەرچۆك
لەبەردەمیەو ووتی: (گەر بتەوێ پاکم
دەکەیتەوە) [41]عیسا بەزەیی پیاهاتەوە،
دەستی لێیداو ووتی: (دەمەوێ،
پاكبەرەوە.) [42]هەر کە ئەمەی ووت،
کابرا برینەکانی نەماو پاك بووەوە. [43]
عیسا دەستبەجێ ڕەوانەی کردو
بەتوندی ئاگاداری کردەوەو [44]ووتی:
(ئاگاداربە، ئەمە بەکەس مەڵێ،
بەڵکو برۆ خۆت نیشانی کاهین بدە،
ئەو قوربانییە پێشکەش بکە کە
موسا فەرمانی پێداوە، بۆ
پاکبوونەوەکەت، وەك شایەتییەك
بۆیان.) [45]بەڵام کابرا، ڕۆیشتو ئەم
هەواڵەی لەهەموو لایەك
بڵاوکردەوە، ئیتر عیسا لەوناوە
نەیتوانی بەئاشکرا بچێتە شارەکان،
لەشوێنی چۆڵەوانی دەمایەوەو
خەڵکی لەهەموو لایەکەوە دەهاتنە
لای.

چاکردنەوەی ئیفلیجێك

2

پاش چەند ڕۆژێك عیسا گەڕایەوە بۆ
کەفەرناحوم، خێرا هەواڵ بڵاوبووەوە
کە عیسا لەماڵەوەیە. [2]خەڵکێکی
زۆر لێیکۆبوونەوە، بەشێوەیەك
شوێنی کەس نەمابوو، تەنانەت لەبەر
دەرگاکەش. ئینجا عیسا دەستیکرد
بەباسکردنی ووشەی خودا بۆیان. [3]
هەر لەوکاتە کابرایەکی ئیفلیجیان
هێنایە لای بەچوار کەس هەڵیان
گرتبوو. [4]بەڵام بەهۆی زۆری
خەڵکەکەوە نەیانتوانی لێینزیك
ببنەوە، ئینجا چوون سەربانی ئەو
شوێنەی کە عیسای تیابوو کونیان
کردو کابرایان بەنوێنەکەیەوە
شۆڕکردە خوارەوە بۆ بەردەمی. [5]
کاتێ عیسا بەم شێوەیە باوەڕیانی بینی
بەکابرای ووت: (کوڕم،
گوناهەکانت بەخشران.) [6]لەنێوان
دانیشتووەکان هەندێ مامۆستای

شــەریعەت هەبوون، لە دڵی خۆیاندا ووتیان: [7](بۆچی ئەم پیاوە بەم شێوەیە دەدوێ؟ بەمــە کفــر دەکــات! کــێ دەتوانــێ لــەگوناه خــۆشبێــت تەنها خــودا نەبێ؟) [8]دەستبەجێ عیسا بە ڕۆحــی خــۆی زانــی لەدڵیاندا چۆن بیری لێدەکەنەوە، پێیووتن: (بۆچی ئاوها بیردەکەنەوە لەدڵتاندا؟ [9]کامیان ئاســـــانترە، بەئیفلــــیج بووتــــرێ: گوناهەکانــت بەخشــرا، یــاخود پێی بووترێ: هەستە، نوێنەکەت هەڵگرەو بــڕۆ؟ [10]بــەڵام ئەمەم ووت بۆ ئەوەی بــزانن، ڕۆڵــەی مــرۆڤ لەسەر زەوی توانــای گوناه بەخشینیشی هەیە.) [11] ئیــنجا بەکابــرا ئیفلــیجەکەی ووت: (پێــت دەڵــێم: هەســتە جــێگاکەت هەڵگــرەو بــڕۆ بــۆ ماڵــەوە.) [12] دەستبەجێ کابرا هەستاو جێگاکەی هەڵگــرتو لەبــەردەم خەڵکەکــەدا بەپــێی خــۆی ڕۆیشــت. بەمە هەموو سەرســام بــوون، ستایشــی خودایــان کــردو ووتــیان: (هەرگیز شتی وامان نەدیوە!)

عیسا بۆ گوناهباران هاتووە

[13]عیســا دووبــارە ڕۆیشــتە سەر کــەناری دەریاچە، خەڵکەکە هەموو لێیکــۆبــوونەوەو ئەویش دەستیکرد بــە فێرکردنــیان. [14]هەروەها لەکاتی ڕۆیشــتندا، لاوی کوڕی حەلفی بینی دانیشــــتبوو لــەشوێنی باجوەرگرتن، پــێی ووت: (دوامکــەوە.) ئــەویش هەستاو دوایکەوت.

[15]کــاتێ عیسا لەماڵی ئەو لەسەر خـــــوانبـــــوو زۆر لەباجگـــــرانو گوناهباران لەوانەی دوای کەوتبوون لەگــەڵ قوتابیەکانی لەگەڵیبوون، [16] کـــــە مامۆســـــتایانی شـــــەریعەتو فەریســـیەکان بینـــیان عیســـا لەگـــەڵ باجگرانو گوناهباران نان دەخوات، بەقوتابیەکانــیان ووت: (بۆچی لەگەڵ باجگـــــرانو گوناهـــــباران نـــــان دەخوات؟) [17]کاتێ عیسا گوێی لەمە بــوو وەڵامــی دانــەوە: (لــەشســاغ پێویســـتی بەپزیشـــك نیـــیە، بـــەڵکو نــەخۆش. نــەهاتووم بــۆ بانگکــردنی ئەوانەی خۆیان بەچاك دەزانن، بەڵکو گوناهباران.)

دەربارەی ڕۆژوو

[18]کـــاتێ قوتابـــیەکانی یەحـــیاو فەریســـیەکان بــەڕۆژوو بــوون، چەند کەسێ هاتنە لای عیساو لێیان پرسی: (بۆچــی قوتابــیانی یەحــیاو قوتابــیانی

فەریسیەکان بەڕۆژوو دەبن، بەڵام
قوتابیەکانی تۆ بەڕۆژوو نابن؟)
[19]لەوەڵامدا ووتی: (ئایا ئەوانەی
شایی دەگێڕنو لەگەڵ زاوادان،
بەڕۆژوو دەبن؟ نەخێر ئەوەندەی
زاوایان لەگەڵدایە ناتوانن بەڕۆژوو
بن. [20]بەڵام ڕۆژانێ دێت زاوا
بەرزدەکرێتەوەو لەنێوانیان نامێنێ،
ئەوسا بەڕۆژوو دەبن. [21]هیچ کەسێ
کراسی کۆن بەقوماشی تازە پینە
ناکات، چونکە پارچە تازەکە
دەچێتەوە یەکو کراسە کۆنەکە
ڕادەکێشێتو دڕاویەکە خراپتر
دەکات. [22]خەڵکی مەی تازە ناکەنە
مەشکەی کۆنەوە، ئەگینا مەشەکەکە
دەدڕی، مەیەکە دەڕژێو
مەشکەکەش بەکەڵك نامێنێ. بەڵکو
مەی تازە دەکرێتە مەشکەی تازەوە.)

گەورەی ڕۆژی شەممە

[23]لەڕۆژی شەممەدا، کاتێ عیسا
بەنێوان دەغڵەکاندا تێدەپەڕی،
قوتابیەکانی برسییان بوو، دەستیانکرد
بەگوڵەگەنم پرواندنو خواردنی. [24]
کە فەریسیەکان ئەمەیان بینی پێیان
ووت: (بۆچی قوتابیەکانت شتێك
دەکەن کە لەڕۆژانی شەممەدا
دروست نییە؟) [25]عیسا وەڵامی
دانەوەو ووتی: (ئەی نەتان
خوێندۆتەوە داودو ئەوانەی لەگەڵی
بوون چیانکرد، کاتێ برسییان بوو؟
[26]چۆن چوونە ماڵی خودا،
لەسەردەمی ئەبیئاساری سەرۆك
کاهین، نانی قوربانیان خوارد، ئەو
نانەی دروست نەبوو بخورێ، تەنها
بۆ کاهینەکان نەبێ، بەڵام ئەو
نانەکەیدا بەوانەی کە لەگەڵیشی
بوون.)
[27]ئینجا عیسا پێیووتن: (شەممە
بۆ مرۆڤ دروستکراوە، نەوەك مرۆڤ
بۆ شەممە. [28]کەواتە ڕۆڵەی مرۆڤ
گەورەی ڕۆژی شەممەشە.)

چاکردنەوەی نەخۆش لەشەممە

3

دیسان عیسا گەڕایەوە بۆ کەنیشت.
لەوێ پیاوێکی لێبوو دەستی ووشك
بوو، [2]هەندێ لەوان سەیریانکرد بۆ
ئەوەی بزانن ئایا عیسا لەڕۆژی شەممە
ئەو پیاوە چاكدەکاتەوە، تاکو بەمە
تاوانباری بکەن. [3]جا عیسا
بەپیاوەکەی ووت ئەوەی کەدەستی
ووشك بوو بوو: (وەرە ئێرە.)
[4]ئینجا لێیپرسین: (ئایا لەڕۆژانی

شەممەدا، کامەیان دروستە، کاری
چاك یاخود کاری خراپ؟
ڕزگارکردن یاخود کوشتن؟) هەموو
بەبێدەنگی مانەوە.
5عیسا بەتووڕەییەوە
سەیری‌کردنو غەمباربوو لەبەر دڵ
ڕەقییان، بەپیاوەکەی ووت: (دەستت
درێژکە.) ئەویش دەستی درێژکردو
دەستبەجێ دەستی چاك بووەوە. 6
ئینجا فەریسیەکان لەگەڵ پیاوانی
هیرۆدس لەخەڵکەکە
دوورکەوتنەوەو تەگبیریان لێ‌کرد
بیکوژن.
7دوای ئەمە عیساو قوتابیەکانی
بەرەو دەریاچەکە کشان، خەڵکێکی
زۆر لەناوچەی جەلیلو یەهودیەو 8
قودسو ئادومیەو پشتی ئوردونەوە
دوای کەوتن. هەروەها ژمارەیەکی
زۆر لەناوچەی سورو سەیدا، کاتێ
هەواڵی ئەو کارانەیان بیست کە
عیسا کردوویەتی، هاتن بۆ لای. 9
عیسا فەرمانی‌دا بەقوتابیەکانی،
بەلەمێکی بچووکی بۆ ئامادەبکەن،
بۆ ئەوەی خەڵکەکە پاڵەپەستۆی
لەسەر نەکەن. 10چونکە خەڵکێکی
زۆری چاككردبووەوە، وای
لێهاتبوو هەر کەسێ
نەخۆشیەکی هەبووایە، خێرا
دەچوو بۆ لای تادەستی لێبدات 11
ئەوانەی ڕۆحی پیسیان تیابوو کاتێ
دەیانبینی کڕنووشیان بۆ دەبردو
هاواریان دەکرد : (تۆ ڕۆڵەی
خودای.) 12ئەویش بەتوندی فەرمانی
پێدەدان کە ئاشکرای نەکەن.

دوانزە نێرراوەکە

13دوایی عیسا چووە سەر
شاخێك، ئەوانەی دەیویست
بانگی‌کردن، ئەوانیش چوونە لای.
14دوانزە قوتابی لێ دیاری‌کردن، بۆ
ئەوەی لەگەڵی بنو بیاننێرێ بۆ
بڵاوکردنەوەی ووشەی خودا.
15هەروەها دەسەڵاتی پێدان بۆ
دەرکردنی ڕۆحە پیسەکان. 16ئەو
دوانزە قوتابیەی دیاری‌کرد ئەمانەن:
شەمعون کە بەپەترۆس ناوی دەبرد،
17یاقوبی کوڕی زەبدیو یۆحەنای
برای، کە ناوی لێنابوون
(بوانرجس) واتە کوڕانی
هەورەگرمە، 18ئەندەراوسو
فیلیپۆسو بەرتۆلماوسو مەتتاو تۆماو
یاقوبی کوڕی حەلەفیو تەداوسو
شەمعونی قانەوی، 19هەروەها
یەهوزای ئەسخەریوتی ئەوەی عیسای

دا بەدەستەوە. ئینجا عیسا گەڕایەوە بۆماڵەوە.

عیساو سەرۆکی شەیتان

[20]دیسان لەوێش خەڵکێکی زۆریان لێ کۆبووەوە، بەشێوەیەك نەیانتوانی نان بخۆن. [21]کاتێ کەسوکاری ئەمەیان بیست، هاتن لەگەڵ خۆیان بیبەن، چونکە وا بڵاوبوو بووەوە کە مێشکی تێکچووە. [22]هەندێ لەمامۆستایانی شەریعەت لەقودسەوە هاتبوون، ووتیان: (بەعلەزبولی تێدایە، بەسەرۆکی ڕۆحە پیسەکان، ڕۆحە پیسەکان دەردەکا.) [23]ئینجا عیسا بانگی کردنو بەنموونە قسەی بۆکردنو ووتی: (شەیتان چۆن دەتوانێ شەیتان دەربکا؟ [24]هەر ووڵاتێك دووبەرەکی تیابێت، ناتوانێت خۆی ڕابگرێ، [25]هەر ماڵێکیش دووبەرەکی تیابێت، خۆی ڕاناگرێ. [26]گەر شەیتان بەسەر خۆی هەڵگەڕایەوەو بوو بەدوو بەشەوە، خۆی ڕاناگرێت، بەڵکو بەرەو کۆتایی دەچێ. [27]کەس ناتوانێ بچێتە ماڵی کابرایەکی ئازاو شتەکانی تاڵان بکا، گەر لەپێشا کابرای ئازای نەبەستبێتەوە، ئینجا ماڵەکەی تاڵان بکات.

[28]ڕاستیتان پێ دەڵێم: هەموو گوناهێكو کفرکردنێکی نەوەی مرۆڤ دەبەخشرێ، [29]بەلاّم ئەوەی کفر بکات بەرامبەر بەڕۆحی پیرۆز، هەرگیز نابەخشرێ، بەڵکو دەکەوێتە ژێر حوکمی هەتاهەتاییەوە.) [30]ئەمەی ووت، چونکە بەعیسایان ووت: ڕۆحی پیسی تیایە.

خێزانی ڕاستەقینەی عیسا

[31]دوای ئەوە دایكو براکانی عیسا هاتن، لەدەرەوە وەستانو ناردیان بەشوێنی. [32]لەوکاتەدا خەڵکێکی زۆر لەدەوروبەری دانیشتبوون، یەکێ هات پێیووت: (ئەوەتا دایکتو براکانت لەدەرەوە ڕاوەستاون بانگت دەکەن.) [33]عیساش ووتی: (دایکم کێیەو براکانم کێن؟) [34]ئینجا سەیرێکی ئەوانەی کرد کە لەدەوروپشتی دانیشتبوونو ووتی: (ئا ئەمانەن دایكو برای من، [35]هەر کەسێ بەخواستی خودا هەڵسوکەوت بکات، ئەو براو خوشكو دایکمە.)

نموونەی جوتیار

4

دیسان عیسا لەسەر کەناری
دەریاچەکە دەستی کرد بەفێرکردنی
خەڵکەکە، ژمارەیەکی زۆر خەڵك
لێی کۆبوونەوە، بەشێوەیەکی وا عیسا
دەبووایە بچووایە ناو بەلەمێك کە
لەناو ئاوەکەدا بوو، خەڵکەکەش
لەسەر ووشکایی بوون. 2بەنموونە
زۆر شتی فێرکردن، لەفێرکردنەکەیدا
پێی ووتن: 3(گوێبگرن، جوتیارێك
چووە دەرەوە تۆو بچێنێ. 4لەوکاتەدا
کە تۆوی دەچاند، بەشێ لەتۆوەکە
کەوتە سەر ڕێگا، باڵندە هاتنو
خواردنی، 5بەشێکی کەشی کەوتە
سەر زەویەکی بەردین کەگڵەکەی
تەنكبوو، خێرا سەریان دەرکرد،
چونکە زەویەکە قوڵنەبوو. 6بەڵام
کەڕۆژ هەڵهات، ووشك بوونو
پڕوکان، چونکە ڕەگی تەواویان
نەبوو. 7بەشێکی کەشی، کەوتنە ناو
دڕکەوە، کاتێ دڕکەکان سەریان
دەرکرد خنکاندنیو
بەرووبوومیاننەدا. 8هەندێکیش
لەتۆوەکە کەوتە سەر زەوی باش،
بەرووبوومیاندا. بەشێکی یەك بەسەد
بەشێکی کەشی یەك بەشەستو یەك
بەسی.) 9هەروەها ووتی: (کێ گوێی
هەیە بۆ گوێگرتن، با گوێ بگرێ.)
10کاتێ عیسا بەتەنها بوو،
ئەوانەی دەوروپشتی لەگەڵ
قوتابیەکانی لێیان پرسی، ئاخۆ واتای
ئەم نموونەیە چییە؟ 11پێیووتن:
(بەئێوە دراوە نهێنی پادشاهێتی ئاسمان
بزانن، بەڵام بۆ ئەوانەی لەدەرەوەن
هەموو شتێ بەنموونە پێیان دەدرێ.
12چونکە ئەوان سەیر دەکەن بەڵام
نابینن، گوێدەگرن بەڵام تێناگەن،
تانەگەڕێنەوەو گوناهەکانیان
ببەخشرێ!)

ڕوونکردنەوەی نموونەکە

13ئینجا پێیووتن: (ئایا ئەم
نموونەیە تێنەگەیشتن؟ باشە ئەی
چۆن نموونەکانیتر تێدەگەن؟ 14
جوتیارەکە ووشەکە دەچێنێ. 15
هەندێ کەس وەك ئەو تۆیەن کە
دەکەوێتە سەر ڕێگا، ئەوانە گوێ
لەووشەی خودا دەگرن، ئینجا
شەیتان دێتو ووشەکە لەدڵیان
دەردەهێنێت. 16تۆوەکەی کەوتە
سەر زەویە بەردەڵانەکە، ئەوانەن کە
ووشەی خودا بەخۆشیەوە
وەردەگرن، 17بەڵام لەناویاندا هیچ

ڕەگی نییە، خۆیان ڕادەگرن
تاماوەیەك، کاتێ دەکەونە
چەوسانەوەو گیروگرفتەوە بەهۆی
ووشەی خودا، دەستبەجێ دەکەون.
18 تۆوەکەی کەوتە جێگا دڕکاویەکە،
ئەوانەن کەگوێیان لەووشەی خودا
دەبێت، 19 بەڵام نیگەرانی دەربارەی
ژیانو تەفرەدانی دەوڵەمەندیو
ئارەزووی شتی دونیایی دەچێتە
ناویانەوەو دەبێتە هۆی خنکاندنی
ووشەی خودا، ئیتر ووشەکە هیچ
بەرناگرێ. 20 بەڵام ئەوەی کەوتە
سەر زەوی باش، مەبەست لەو
مرۆڤانەیە کە گوێیان لەووشەی خودا
دەبێتو وەریدەگرنو بەرووبوم
دەدەن، یەکێکیان سی ئەوەندە،
یەکێکی کەش شەست ئەوەندەو
یەکێکیتریشیان سەد ئەوەندە.)

نموونەی چرا

21 عیسا پێیووتن: (ئایا خەڵکی
چرا هەڵدەکەنو دەیخەنە ژێر تەشتو
نوێنەوە؟ ئایا لەسەر شوێنێکی بەرز
دای نانێ؟ 22 چونکە هیچ
شاراوەیەك نییە ئاشکرا نەبێ، هیچ
نهێنییەك نییە دەرنەکەوێ. 23 ئەوەی
دوو گوێی هەیە بۆ بیستن، باگوێ
بگرێ.)

نموونەی پێوانە

24 هەروەها پێیووتن:
(ووردبینەوە لەوەی گوێتان لێدەبێ،
بەچ پێوانەیەك بۆ خەڵکی دەپێون
بەهەمان پێوانە بۆتان دەپێورێتەوەو
زیاتریشتان پێدەدرێ. 25 چونکە
ئەوەی کە هەیەتی زیاتری پێدەدرێ،
ئەوەش کە نییەتی، تەنانەت ئەوەش
کە هەیەتی لێی دەسەنرێتەوە.)

نموونەی ڕووەك

26 عیسا بەردەوام بوو و ووتی:
(پادشاهێتی ئاسمان لەمرۆڤێك دەکات
لەزەویەکەی تۆو بچێنێ. 27 شەو
دەخەوێ، بەیانی هەڵدەستێ، دەبینێ
تۆوەکە ڕوواوەو نەشونمای کردووە،
ئەو نازانێ ئەمە چۆن دەبێت. 28
زەوی لەخۆیەوە بەرووبووم دەدات،
گەنم یەکەمجار لەشێوەی گیا دەڕوێ،
ئینجا لاسکو گوڵەگەنم دەردەکات،
پاشان گوڵەگەنمەکە پڕ دەبێ لەگەنم.
29 بەڵام کاتێ بەرەکە دێتە بەرهەم،
داسی لێ گیر دەکرێ. ئەمەش ئەوە
دەگەیەنێ کاتی دروێنەی هاتووە.)

نموونەی دەنکە خەرتەلە

30دیسان پێی‌ووتن: (پادشاهێتی
ئاسمان لەچی دەکات، بەچ نموونەیەك
ڕوونی‌کەینەوە؟ 31وەك دەنکە
خەرتەلەیەکە، کاتی چاندنی
بچووکترین تۆوی سەر زەوییە، 32
بەلاّم کاتێ ڕوواو نەشونمای کرد،
دەبێتە گەورەترین ڕووەكو لقی
گەورە دەردەکات، بەشێوەیەك
باڵندەی ئاسمان دەتوانێ لەژێر
سێبەریدا بحەسێتەوە.) 33عیسا بەزۆر
نموونەی ئاوا دەدوا بۆ خەڵکەکە،
تا ئەو ئاستەی دەیانتوانی گوێی
لێبگرن. 34هەمیشە نموونەی
بەکاردەهێنا لەقسەکانی، بەلاّم کاتێ
بەتەنها دەبوو لەگەڵ قوتابیەکانی،
واتای هەموو شتێکی بۆ ڕوون
دەکردنەوە.

هێمن کردنی ڕەشەبا

35کاتێ ئێوارە داهات،
بەقوتابیەکانی ووت: (بابپەڕینەوە بۆ
ئەوبەری ئاوەکە.) 36دوای ئەوەی
خەڵکەکەیان بەڕێ‌کرد، قوتابیەکان
چوونە ناو ئەو بەلەمەی عیسای
تێدابوو، هەر لەو کاتەدا چەند
بەلەمێکی‌تر شوێنیان کەوتن. 37
لەدوایدا ڕەشەبایەکی زۆر بەهێز
هەڵی‌کرد، شەپۆڵی ئاو بەتوندی
دەیدا بەملاو ئەولای بەلەمەکەدا،
بەشێوەیەك خەریك بوو پڕ بێ لەئاو.
38عیساش لەپشتی بەلەمەکەوە
سەری خستبووە سەر سەرینێكو
خەوتبوو. هەڵیانساندو پێیان ووت:
(مامۆستا، چییە دەڵێی هیچ گوێی
نادەیتێ، ئەوا ئێمە لەناو دەچین؟) 39
ئەویش یەکسەر هەستاو هەڕەشەی
لەڕەشەباکەکردو بەدەریاچەکەی
ووت: (بێدەنگبە! هێمن‌بە!)
دەستبەجێ ڕەشەباکە بێدەنگ‌بوو
و ئارامی‌یەکی تەواو باڵی بەسەر
دەریاچەکەدا کێشا. 40ئینجا
پێی‌ووتن: (بۆچی بەم شێوەیە ترسان؟
باوەڕتان نییە؟) 41قوتابیەکان ترس
چوو بووە دڵیانەوە، بەیەکتریان
دەووت: (ئەمە کێیە، تەنانەت
ڕەشەباو دەریاش ملکەچن بۆی؟)

دەرکردنی ڕۆحی پیس

5

ئینجا گەیشتنە شاری جەراسین کە
کەوتۆتە ئەوبەری دەریاچەکەوە. 2
هەرکە عیسا لەبەلەمەکە
هاتەخوارەوە، لەناو گۆڕستانی ئەو

ناوچەیەدا، کابرایەك کە ڕۆحی پیسی تیابوو لێی هاتە پێشەوە، [3]ئەو کابرایە لەگۆڕستاندا دەژیاو کەسیش نەیدەتوانی ببەستێتەوە. تەنانەت بەزنجیریش. [4]زۆرجار بەکۆتو زنجیر دەیانبەستەوە، بەڵام زنجیری دەپچڕاندو کۆتی دەشکاند، کەسیش نەیدەتوانی بیگرێ. [5]شەو و ڕۆژ یا لەگۆڕستان بوو یا لەشاخ، هاواری دەکردو لەشی خۆی بەبەرد بریندار دەکرد. [6]بەڵام کاتێ لەدوورەوە عیسای بینی، [7]ڕای‌کردە لایو کڕنۆشی بۆ برد، بەدەنگی بەرز هاواری‌کرد: (چیت لەمن دەوێ، ئەی عیسای ڕۆڵەی خودای گەورە؟ سوێندت دەدەم بەخودا ئازارم مەدە!) [8]چونکە عیسا پێی ووتبوو: (ئەی ڕۆحی پیس لەم پیاوە وەرە دەرەوە!) [9]ئینجا عیسا لێی‌پرسی: (ناوت چییە؟) وەڵامی دایەوە: (ناوم لیجیۆنە، چونکە ئێمە لەشکرێکی گەورەین.) [10]زۆر لەعیسا پاڕایەوە دەریان نەکات بۆ دەرەوەی ناوچەکە. [11]لەو ناوەدا ڕانە بەرازێکی گەورە دەلەوەڕان لەقەراغی شاخێکدا، [12]ڕۆحە پیسەکان لێی‌پاڕانەوە ڕێیان بدات بچنە ناو بەرازەکانەوە. [13]ئەویش ڕێی‌دان. ڕۆحە پیسەکان لەپیاوەکە هاتنەدەرەوەو چوونە ناو بەرازەکانەوە، ئینجا ڕانە بەرازەکە کە ژمارەیان نزیکەی دوو هەزار دەبوو، کەوتنە ڕاکردنو لەقەراغی ئەو شاخەی بەقەدیەوە بوون، هەڵدێران بۆ ناو دەریاچەکەو هەموو خنکان.

[14]شوانی بەرازەکان خێرا چوون بۆ ناو شارو کێڵگەکان تا ئەم هەواڵە بڵاوبکەنەوە، جاخەڵکەکە هاتنەدەرەوە بۆ بینینی ئەوەی ڕویداوە. [15]کاتێ هاتنە لای عیسا، ئەو پیاوەیان بینی کە لەشکرێ ڕۆحی پیسی تێدابوو لای عیسادا دانیشتووە بەپۆشتەییو ئەقڵ تەواوییەوە. بەمە خەڵکەکە ترسیان لێ‌نیشت. [16]هەروەها ئەوانەی ڕووداوەکەیان بینیبوو، بۆ خەڵکەکەیان گێڕایەوە چی ڕوویدا سەبارەت بەو پیاوەی ڕۆحە پیسەکانی تێدا بوو هەروەها بەرازەکان. [17]ئیتر هەموو داوایان لەعیسا کرد لەناوچەکەیان بڕوات.

[18]ئینجا عیسا سواری بەلەم بوو، پیاوەکەی ڕۆحە پیسەکانی لێ‌دەرکرا بوو، لەعیسا پاڕایەوە ڕێی بدات

لەگەڵی بێت. 19بەڵام عیسا ڕێگەی
نەداو پێیووت: (بگەڕێوە بۆ ناوماڵو
کەسوکارت، بۆیان بگێڕەوە
خوداوەند چی بۆت کردووەو چۆن
بەزەیی پیاتداهاتەوە.) 20جا کابرا
بەهەموو دە شارەکەدا گەڕاو ئەوەی
عیسا بۆی کردبوو بۆخەڵکی
گێڕایەوە. خەڵکەکەش بەمە زۆر
سەرسام بوون.

زیندووکردنەوەی کچێك

21کاتێ عیسا گەڕایەوە ئەوبەری
دەریاچەکە، ژمارەیەکی زۆر خەڵك
لەکەناری دەریاچەکەدا لێی
کۆبوونەوە، 22پیاوێك ناوی یایرۆس
بوو، پێشەوایەکی کەنیشت بوو،
کاتێ عیسای بینی، هاتو لەبەرپێی
کەوتو 23لێیپاڕایەوەو پێیووت:
(کچە بچووکەکەم
لەسەرەمەرگدایە، وەرە دەستی
لێبدە تا چاك بێتەوەو
زیندووبێتەوە.) 24عیسا لەگەڵی
ڕۆیشت، ژمارەیەکی زۆر
لەخەڵکیش بەدوایدا ڕۆیشتنو
پاڵەپەستۆیان دەکرد.

چاکردنەوەی ژنێك

25هەر لەوێدا ژنێك هەبوو،
ماوەی دوانزە ساڵبوو خوێن
لێچوونی هەبوو، 26لەسەر دەستی
چەند پزیشکێك ئازاری زۆری
چەشتبوو، ئەوەی هەیبوو دابووی بە
پزیشك، بەڵام هیچ سوودێکی نەبوو،
بەڵکو هەتا دەهات خراپتر دەبوو. 27
ژنە باسی عیسای بیستبوو، بۆیە هاتە
ناو خەڵکەکەوەو لەدواوە دەستی
لەچمکی کراسەکەیدا، 28
لەبەرئەوەی ژنەکە ووتی تەنها
بەدەست لێدانی چمکی کراسەکەی
چاكدەبێتەوە. 29ژنەکە دەستبەجێ
خوێن لێچوونەکەی ڕاوەستاو
هەستی بەچاکبوونەوە کرد
لەنەخۆشییەکەی. 30کاتێ عیسا
هەستی کرد هێزێك لێیهاتەدەرەوە،
سەیری خەڵکەکەی کردو پرسی:
(کێ دەستی لەجلەکانمدا؟) 31
قوتابیەکانی پێیان ووت: (هەموو
دەوروپشتیان گرتوویتو
پاڵەپەستۆت دەکەن، کەچی تۆ
دەپرسی کێ دەستی لێدام؟) 32بەڵام
ئەو سەیری دەوروپشتی کرد، بۆ
ئەوەی بزانێ ئەو کەسە کێبوو. 33
ژنەکەش بەڕووداوەکەی خۆی زانی،

بەترس‌و لەرزەوە هاتە پێشەوە،
چۆکی داداو هەموو شتێکی بەڕاستی
پی‌ووت. 34ئینجا عیسا بەژنەکەی
ووت: (کچم، باوەڕت‌بوو چاکی
کردیتەوە، بڕۆ دڵنیابە، چاك
بوویتەوە لەنەخۆشیەکەت.)
35لەو کاتەی عیسا قسەی
دەکرد، هەندێ کەس لەماڵی
پێشەوای کەنیشتەکەوە هاتن،
ووتیان: (کچەکەت مرد، ئیتر ئەرك
مەخەرە بەر مامۆستا بۆ هاتن.) 36
کاتێ عیسا ئەمەی بیست، قسەی
لەگەڵ باوکەکە کردو ووتی:
(مەترسە، تەنها باوەڕت هەبێ.) 37کە
ڕۆیی بۆ ماڵەکە نەیهێشت کەس
لەگەڵی بڕوات تەنها پەترۆس‌و
یاقوب‌و یۆحەننای برای یاقوب
نەبێت. 38کاتێ گەیشتنە ماڵی
پێشەوای کەنیشتەکە، سەیری‌کرد
خەڵکەکە دەگرین‌و شیوەن دەکەن،
39ئەویش پێی‌ووتن: (بۆچی
شڵەژاون‌و دەگرین؟ ئەم کچە
نەمردووە، بەڵکو نووستوە.) 40بەمە
خەڵکەکە پێی پێ‌کەنین، بەڵام عیسا
خەڵکەکەی هەموو کردە دەرەوەی
ژوورەکەو دایك‌و باوکی کچەکەو
ئەوانی‌تر کە لەگەڵی بوون بردنی بۆ
سەر جێگای کچەکە. 41دەستی
کچەکەی گرت، بانگی کردو ووتی:
(ئەی کیژۆڵە، پێت دەڵێم هەستە!)
42کچەکە تەمەنی دوانزە ساڵ‌بوو،
یەکسەر هەستایە سەرپێ‌و دەستی‌کرد
بە ڕۆیشتن، خەڵکەکەش هەموو لەمە
زۆر سەریان سوڕما. 43جا
ڕای‌سپاردن، ئەوەی ڕوویداوە جارێ
بەکەسی نەڵێن، ئینجا پێی‌ووتن شتێك
بهێنن بۆ کچەکە تابیخوات.

ڕێز نەگرتن لە عیسا

6
عیسا ئەوێی بەجێ‌هێشت‌و گەڕایەوە
بۆ وولاتی خۆی، قوتابیەکانیش
دوای‌کەوتن. 2کە ڕۆژی شەممە
هات، لەکەنیشت دەستی‌کرد
بەفێرکردنی خەڵکەکە، کاتێ
خەڵکەکە گوێیان لێ‌گرت، سەریان
سوڕما، ووتیان: (ئەمانەی هەموو
لەکوێ بوو؟ ئەم دانایە چییە پێی
دراوە؟ ئەم کارە سەرسوڕهێنەرانە
چییە لەسەر دەستی دەکرێ؟ 3ئایا
ئەوە دارتاشەکەی کوڕی مریەم نییە؟
برای یاقوب‌و یوسی‌و یەهوزاو
شەمعون نییە؟ خوشکەکانیشی
لەگەڵمان نین لێرە؟) بەم شێوەیە لێی

کەوتنە گومان. 4بەڵام عیسا
پێیووتن: (هیچ پێغەمبەرێك بێڕێز
نییە، تەنها لەووڵاتی خۆیو لەنێوان
خزمو کەسوکارو ماڵی خۆی نەبێ.)
5بەم شێوەیە نەیتوانی هیچ کارێکی
سەرسوڕهێنەر بکات، تەنها
ژمارەیەکی کەمی لەخەڵکی
چاککردەوە. ئەویش بەدەست دانان
لەسەریان. 6سەری سوڕما لە
بێباوەڕییان. ئینجا گەڕا بەلادێیەکانی
دەوروپشتو دەستی کرد
بەفێرکردنیان.

عیسا نێرراوەکانی دەنێرێت

7دوای ئەوە عیسا هەر دوانزە
قوتابییەکەی بانگکردو دوو دوو
ناردنی بەملاو ئەولاداو دەسەڵاتی
پێدان بەسەر ڕۆحە پیسەکان، 8ئینجا
ڕایسپاردنو ووتی: (بۆ ڕێگا هیچ
لەگەڵ خۆتان هەڵمەگرن، تەنها
دارێك، نەنان، نەتورەکە، نەپارە
لەگیرفانتان، 9پێڵاوێك لەپێ بکەنو
جلی زیادە لەگەڵ خۆتان مەبەن. 10
هەروەها ووتی: (چوونە هەر ماڵێك،
لەوێ بمێننەوە تا ئەو شوێنە بەجێ
دەهێڵن. 11بەڵام گەر لەشوێنێك،
کەسێك نەبوو ئێوەی بوێو گوێ
لەقسەکانتان بگرێ، لەوێ بڕۆنو
تۆزی پێتان بتەکێنن تابێ
بەشایەتی بەسەریانەوە. 12ئیتر
قوتابیەکان دەستیانکرد بەڕاگەیاندنی
ووشەی خودا تاخەڵك تۆبە بکەن.
13هەروەها ڕۆحی پیسیان
دەردەکردو ژمارەیەکی زۆر
نەخۆشیان بەڕۆن چەور دەکردو
چاکیان دەکردنەوە.

کوشتنی حەزرەتی یەحیا

14ناوی عیسا دەنگیدایەوە تاکو
گەیشتە لای هیرۆدسی پادشا،
هەندێکیان ووتیان: (ئەوە یەحیای
خەڵك لەئاوهەڵکێشە لەناو مردووان
زیندووبووەتەوە، بۆیە کاری
سەرسوڕهێنەر لەسەر دەستی
دەکرێ.) 15هەروەها هەندێکیان
ووتیان: (ئەوە ئەلیاسە.)
هەندێکیشیان ووتیان: (ئەوە
پێغەمبەرێکە، وەك پێغەمبەرانی کۆن.)
16بەڵام هیرۆدس کاتێ ئەمەی بیست،
ووتی: (ئەوە کەسیکە نییە، جگە
لەو یەحیایەی سەرم بڕیو ئێستاش
زیندووبووەتەوە!) 17ئەم هیرۆدسە
کاتی خۆی ناردیو یەحیای گرتوو
فڕێیدایە بەندیخانە لەسەر ئەو

هیرۆدیایەی کە خواستی، هیرۆدیاش
ژنی فیلیپۆسی برای خۆی بوو. 18
چونکە یەحیا بەهیرۆدسی دەووت:
(دروست نییە براژنەکەت بخوازیت.)
19 هیرۆدیاش بەمە ڕقی هەڵسا
لەیەحیاو حەزی دەکرد بیکوژێ،
بەڵام نەیدەتوانی. 20 هیرۆدسیش
لەیەحیا دەترساو دەیپاراست، چونکە
دەیزانی یەحیا کابرایەکی چاکو پیرۆز
بوو. کاتێ گوێی لەقسەکانی دەبوو
زۆر دڵگران دەبوو، لەهەمان
کاتیشدا حەزی دەکرد گوێی
لێبگرێ. 21 جا هەل ڕێکەوت، کاتێ
هیرۆدس بەبۆنەی جەژنی لەدایك
بوونیەوە ئاهەنگێکی گەورەی
گێڕابوو، تیایا سەرپەڵو ناودارەکانی
ناوچەی جەلیلی بانگکردبوو، 22
کچەکەی هیرۆدیا هاتو دەستیکرد
بەسەماکردن، هیرۆدسو میوانەکان
بەمە زۆر پێخۆشحاڵبوون. ئینجا
هیرۆدسی پادشا بەکچە دەڵێ:
(هەرچیت دەوێ داوای بکە،
دەتدەمێ.) 23 هەروەها سوێندی بۆ
دەخواو دەڵێت: (ئەوەی داوای
دەکەیت پێتی دەدەم گەر نیوەی
پادشاهیەتەکەشم بێت.) 24 کچەش
چووە دەرەوەو لەدایکی پرسی: (چی
داوا بکەم؟) ئەویش وەڵامی دایەوە:
(داوای سەری یەحیای خەڵك
لەئاوهەڵکێش بکە.) 25 کچە
دەستبەجێ هاتە ژوورەوەو داوای
لەپادشا کردو پێیووت: (دەمەوێ
ئێستا، سەری یەحیای خەڵك
لەئاوهەڵکێشم لەسەر سینییەك
بدەیتێ.) 26 پادشا بەمە زۆر دڵتەنگ
بوو. بەڵام لەبەر ئەو سوێندەی
خواردبووی، هەروەها لەبەر ئەو
بانگکراوانەی لەگەڵیدا بوون،
نەیویست سەرپێچی ئەو سوێندە
بکات کە بۆ کچەکەی خواردبوو.
27 پادشا یەکسەر شمشێر بەدەستی
ناردو فەرمانیدا سەری یەحیای بۆ
بهێنرێ. شمشێر بەدەست ڕۆیشتو
لە بەندیخانەدا سەری یەحیای بڕی،
28 ئینجا خستیە سەر سینییەکو هێنای
بۆکچەکە، ئەویش دای بەدایکی. 29
کاتێ قوتابیەکانی یەحیا ئەمەیان
بیست، هاتن تەرمەکەیان هەڵگرتو
ناشتیان.

تێربوونی پێنج هەزار کەس

30 نێرراوەکان گەڕانەوە بۆ لای
عیسا، هەواڵی هەموو شتێکیان دایە،
لەوەی کردبوویانو فێریانکردبوو.

31ئێنجا عیسا پێیووتن: (هەر خۆتان
وەرن بۆ ئەم شوێنە چۆڵە، کەمێ
پشوو بدەن.) خەڵکەکە ئەوانەی
دەهاتن‌و دەچوون ئەوەندە زۆر بوون
نەیانهێشت تەنانەت نانەکەشیان
بخۆن. 32جا عیساو قوتابیەکانی
بەبەلەم چوون بۆ شوێنێکی چۆڵ. 33
لەوکاتەدا زۆر خەڵك ئەوانیان بینی‌و
ناسیانن، لەشارەکانەوە هاتن بەپێ،
ڕایان دەکرد بەرەو ئەو شوێنەو پێش
ئەوان لەوێ ئامادە بوون. 34کاتێ
عیسا لەبەلەمەکە هاتەخوارەوە،
خەڵکێکی زۆری بینی، بەزەیی پێیان
هاتەوە، چونکە وەك مەڕی بێ شوان
وابوون. یەکسەر دەستی‌کرد
بەفێرکردنیان سەبارەت بەزۆر شت.
35پاش ماوەیەکی زۆر، قوتابیەکانی
هاتن‌و پێیان ووت: (ئەم شوێنە
چۆڵەو ڕۆژیش ئەوەندەی نەماوە. 36
خەڵکەکە بەرێ بکە، با بڕۆن بۆ ئەم
کێلگەو لادێ نزیکانەو شتێك
خواردن بۆ خۆیان بکڕن.) 37ئەویش
پێی ووتن: (ئێوە خواردنیان بدەنێ.)
جا پێیان ووت: (ئایا بڕۆین بایی دوو
سەد دینار نانیان بۆ بکڕین‌و بیاندەینێ
تا بیخۆن؟) 38عیسا لێی‌پرسین:
(سەیرکەن بزانن چەند نانتان هەیە؟)
ئەوانیش پێیان ووت: (پێنج نان‌و دوو
ماسی.) 39ئەوسا ئەویش فەرمانیدا
بەقوتابیەکانی، خەڵکەکە کۆمەڵ
کۆمەڵ لەسەر سەوزە گیا دانیشێنن،
40ئێنجا خەڵکەکە بەکۆمەڵی بازنەیی
دانیشتن، هەر کۆمەڵەی سەد تا پەنجا
کەسێك دەبوون. 41عیسا پێنج نان‌و
دوو ماسیەکەی هەڵگرت،
ڕووی‌کردە ئاسمان‌و سوپاسی‌کرد،
ئیتر نانەکانی لەت‌کردو دای
بەقوتابیەکانی تا دابەشی‌کەن بەسەر
خەڵکەکەدا. هەروەها دوو
ماسیەکەشی دابەش‌کرد. 42خەڵکەکە
هەموو نانیان خوارد تا تێربوون. 43
پاشان دوانزە سەبەتە لەتە نان‌و
هەندێ پاشماوەی ماسییان کۆکردەوە.
44ژمارەی ئەوانەی نانیان خوارد پێنج
هەزار پیاو دەبوون.

عیسا بەسەر ئاودا دەڕوات

45دوای ئەمە عیسا فەرمانیدا
بەقوتابیەکانی، دەستبەجێ سواری
بەلەمەکە بن‌و بچنە ئەوبەری
دەریاچەکەوە، بۆ شاری بەیتسەیدا،
بەڵام خۆی لەوێ مایەوە بۆ ئەوەی
خەڵکەکە بەرێبکا. 46دوای ئەوەی
خەڵکەکەی بەرێ‌کرد چووە

سەرشاخ بۆ نوێژکردن.
[47]کاتێ ئێوارە داهات، بەلەمەکە
لەناوەڕاستی دەریاچەکە بوو،
عیساش بەتەنها لەووشکانیدا بوو. [48]
بینی قوتابیەکانی ماندوون بەهۆی
سەولێدان، چونکە ڕەشەباکە ڕوو
بەڕوویان بوو، لەبەرەبەیاندا بەپێ
بەسەر ئاوی دەریاچەکەدا چوو بۆ
لایانو خەریك بوو لێیان تێپەڕێ. [49]
کاتێ قوتابیەکان بینیان بەسەر
ئاوەکەدا دەڕوات، وایانزانی خێوە،
هەموو هاواریانکرد، [50]چونکە
پەشۆکان کاتێ بینیان، بەلاّم ئەو
دەستبەجێ قسەی لەگەلّ کردنو
پێی ووتن: (وورەتان بەرز بێت، ئەوە
منم مەترسن!) [51]ئینجا عیسا چووە
ناو بەلەمەکەیان، ڕەشەباکەش
ڕاوەستا. قوتابیەکانیش زۆر سەرسام
بوونو سەریان سوڕما. [52]چونکە
ئەوان لەکارە سەرسوڕهێنەرەکەی
پێنج نانەکە تێنەگەیشتن دلّیان هێشتا
هەر ڕەق بوو.

عیسا نەخۆشیتر چاك دەکاتەوە

[53]کاتێ عیساو قوتابیەکانی
پەڕینەوە ئەوبەری ئاوەکە،
بەلەمەکەیان لەنگەرداو چوونە
ناوچەی جەنیسارەت. [54]هەر
لەبەلەمەکە دابەزین خەلّکەکە
عیسایان ناسیەوە. [55]دوای ئەوە
گەڕان بەو ناوچەو دەورووپشتەدا.
عیسا لەهەر کوێ بووایە، خەلّکەکە
نەخۆشەکانیان بەجێگەوە دەبرد بۆ
لای. [56]بۆ هەر کوێ بڕۆیشتایە،
لادێ، شار، کێلّگە، خەلّکەکە
نەخۆشەکانیان دەهێناو لەشەقامەکان
دایاندەنان، ئەوانیش دەپاڕانەوەو
داوای ئەوەیان دەکرد دەستی لێ
بدەن، تەنانەت گەر لەچمکی
کراسەکەشی بێت، ئەوەی دەستی
لێدەدا چاك دەبووەوە.

سەرپێچیکردنی ڕاسپاردەی خودا

7
هەندێ فەریسیو مامۆستایانی
شەریعەت کە لەقودسەوە هاتبوون
چوونە لای عیسا. [2]بینیان هەندێ
لەقوتابیەکانی بێدەست شوشتن نان
دەخۆن واتە بەدەستی پیس. [3]چونکە
فەریسیەکانو جوولەکە هەموو نانیان
نەدەخوارد بێئەوەی بەباشی دەستیان
نەشۆن، ئەمەش وەك
خۆبەستنەوەیەكبوو بەخووڕەوشتی
پیرانیان. [4]هەروەها گەر لەبازاڕ

بهاتنايەوە نانيان نەدەخوارد تاخۆيان
نەشۆردايە، خووڕەوشتى كەشيان
هەبوو وەريان گرتبوو، لەسەرى
دەڕۆيشتن، وەك شوشتنى كاسەو
مەسينەو قاپو قاچاغى مس. 5لێرە
فەريسيەكانو مامۆستايانى شەريعەت
لێيان پرسى: (باشە بۆچى
قوتابيەكانت لەسەر خووڕەوشتى
پيران ناڕۆنو بەدەستى نەشۆراوەوە
نان دەخۆن؟) 6ئەويش وەلاَمىدانەوە
ووتى: (ئەى دووڕووەكان ئەشعيا
باشى پێشبينىكردووە دەربارەتان
كاتىٚ ووتويەتى: {ڕێزى ئەم گەلە بۆ
من هەر بەدەمە، بەلاَم دلّيان
لەمنەوە دوورە. 7بە خۆڕايى
دەمپەرستن، ئەوان شتىٚ فێرى
خەلّكى دەكەن كە ڕاسپاردەى
خەلّكيە.} 8ئێوە ڕاسپاردەكانى
خوداتان پشتگوىٚ خستووەو
خۆتان بەستۆتەوە بەخووڕەوشتى
مرۆڤەوە.) 9ديسان پێىووتن:
(لەڕاستيدا ئێوە باش دەزانن چۆن
ڕاسپاردەكانى خودا ڕەتبكەنەوە تا
پارێزگارى لەخووڕەوشتى مرۆڤ
بكەن. 10چونكە موسا ووتويەتى: {
ڕێزى دايكو باوكت بگرە، ئەوەى
دايكو باوكى ڕيسوا بكات، بامردن
سزاى بێت.} 11بەلاَم ئێوە دەلّێن:
(گەر يەكىٚ بەدايكو باوكى بلّێت
ئەوەى لەمنەوە دەستتان دەكەوىٚ
دەيكەمە قوربانى. 12ئيتر ئێوە داواى
لىٚناكەن خزمەتى دايكو باوكى
بكات. 13ئابەم شێوەيە، بەو دابو
نەريتانەى وەرتان گرتووە، ووشەى
خودا لەكار دەخەن . هەروەها زۆر
شتى كەش لەم بابەتە كە دەيكەن.)

ئەوەى مرۆڤ گلاَو دەكات

14ئينجا جارێكىكە هەموويانى
بانگكردو پێىووتن: (هەموو گوێم
بۆ ڕاگرنو تىٚبگەن. 15شت نييە
لەدەرەوەى مرۆڤەوە بێتە ناوىو
گلاَوى بكات. بەلاَم ئەوەى
لەمرۆڤەوە دەردەچىٚ، ئەوەيە گلاَوى
دەكات. 16﴿ئەوەى دوو گوێى هەيە
بۆ بيستن با گوىٚ بگرىٚ.﴾ 17كاتىٚ
خەلّكەكە هەموو ڕۆيشتن عيسا هاتە
مالّەوە، قوتابيەكان دەربارەى ئەو
نموونەيە پرسياريان لىٚكرد. 18
پێىووتن: (ئايا ئێوەش تىٚناگەن؟
نازانن ئەوەى لەدەرەوەى مرۆڤەوە
دێتە ناويەوە ناتوانىٚ گلاَوى بكات؟
19چونكە ناچێتە دلّيەوە، بەلّكو دێتە
ناو سكيەوە ئەوسا لەلەشى دێتە

دەرەوە.) بەمەش ڕایگەیاند هەموو
خواردنێك پاكە. [20]ئینجا ووتی:
(ئەوەی لەمرۆڤەوە دەردەچێ، ئەوەیە
مرۆڤ گڵاو دەكات. [21]چونكە
لەناوەوەو دڵی مرۆڤەوە، بیری
خراپ دێتەدەرەوە وەك: بەڕەڵڵایی،
[22] دزی، كوشتن، داوێن پیسی،
چاوچنۆكی، خراپەكاری،
هەڵخەڵەتاندن، بەدڕەوشتی،
چاوپیسی، كفر، لووتبەرزیو
گێلی، [23]ئەم شتانە هەموو لەناوەوەی
مرۆڤەوە هەڵدەقوڵێو مرۆڤ گڵاو
دەكات.)

باوەڕی ژنێكی كەنعانی

[24]دوای ئەمە عیسا ئەو
ناوچەیەی بەجێهێشتو چوو بۆ
هەرێمی سورو سەیدا. چووە ماڵێك
نەیویست ئاشكرابێت، بەڵام نەیتوانی
بەشاراوەیی بمێنێتەوە. [25]ئینجا ژنێك
كچەكەی ڕۆحی پیسی تیابوو، كاتێ
زانی ئەو لەوێیە هاتو كەوتە
بەرپێی. [26]ژنەكەش یۆنانی بوو،
خەڵكی فینیقیەی سوریا بوو،
لێیپاڕایەوە تاكو ئەو ڕۆحە پیسە
لەكچەكەی دەربكات.
[27]بەڵام عیسا پێیووت: (جارێ
بامنداڵەكان تێربن، چونكە دروست
نییە نان لەمان بسەنرێتو فرێبدرێ
بۆ سەگ.) [28]ژنەكەش لەوەڵامدا
ووتی: (ڕاستە گەورەم! بەڵام
سەگیش لەژێر مێزدا لەبەرماوەی
منداڵەكان دەخوات.)
[29]ئینجا عیسا پێیووت: (ئا لەبەر
ئەم قسەیە، بڕۆ وا ڕۆحە پیسەكە
لەكچەكەت دەرچوو.)
[30]كاتێ ژنە گەڕایەوە بۆ ماڵەوە،
كچەكەی بینی لەسەر جێگاكەیو
ڕۆحە پیسەكەی لێ دەرچوو بوو.

چاكبوونەوەی كەڕو لاڵێك

[31]دوای ئەمە عیسا ناوچەی
سوری بەجێهێشتو گەڕایەوە بۆ
دەریاچەی جەلیل، بەشاری سەیداو
سنووری دە شارەكە تێپەڕی. [32]
یەكێكی كەڕو لاڵیان بۆ هێنا،
لێیپارانەوە دەستی لەسەر دانێ. [33]
عیسا هێنایە ئەم لاوە تۆزێ دوور
لەخەڵكەكە، سەری پەنجەی خستە
ناو گوێی كابراوە، تفی كردو
زمانی گرت. [34]ڕووی خۆی كردە
ئاسمانو هەناسەیەكی هەڵكێشاو
بەكابراكەی ووت: (ئیفەسا!) واتە
بكرێوە. [35]دەستبەجێ گوێو

گرێی زمانی کرانەوە، بەرێك‌و
ڕەوانی دەستی‌کرد بەقسە کردن، 36
ئینجا ڕای‌سپاردن بەکەس نەڵێن
بەڵام چەند ڕای‌دەسپاردن ئەوان
زیاتر هەواڵیان بڵاودەکردەوە. 37
خەڵکەکە زۆر سەرسام بوون
بەشێوەیەك دەیان ووت: (هەموو
کردەوەکانی بەباشی ئەنجامدا!
تەنانەت وا دەکات کەڕ ببیسێت‌و
لاڵ قسە بکات.)

تێربوونی چوار هەزار کەس

8

لەو ڕۆژانەدا خەڵکێکی زۆر لای
عیسا کۆبووبوونەوە، شتێکی واشیان
نەبوو بیخۆن، عیسا قوتابیەکانی
بانگ‌کردو پێی ووتن: 2(من بەزەییم
بەو خەڵکەدا دێتەوە، وا بۆ سێ ڕۆژ
دەچێ لەگەڵمدان، شتێکی وایان نییە
بیخۆن. 3ناشمەوێ بەبرسێتی
بیان‌نێرمەوە بۆ ماڵەوە، نەوەك لەڕێگا
بڕ نەکەن، چونکە هەندێکیان
لەشوێنی دوورەوە هاتوون.)
4ئینجا قوتابیەکانی پێیان ووت:
(کێ دەتوانێ لەم چۆڵەوانیە ئەم
هەموو خەڵکە نان بدات؟)
5عیسا لێی‌پرسین: (چەند نانتان
لایە؟) وەڵامیان دایەوە: (حەوت.) 6
ئەوسا فەرمانی‌دا بەخەڵکەکە لەسەر
زەوی دانیشن. حەوت نانەکەی
بەرزکردەوە بۆ ئاسمان، سوپاسی
خودای کرد، لەتی‌کردن‌و دای
بەقوتابیەکان تا دابەشی بکەن بەسەر
هەمووان، ئەوانیش دابەشیان کرد. 7
هەروەها چەند ماسییەکی
بچکۆلەشیان پێ‌بوو ئەویشی
پیرۆزکردو فەرمانی‌دا بەقوتابیەکانی
ئەوانەش دابەش بکەن بەسەر
خەڵکەکەدا. 8ئیتر هەموو نانیان
خوارد، هەتا تێربوون. پاشان لەو
پارچە نانانەی لەخەڵکەکە مابووەوە،
حەوت سەبەتەیان پڕکرد. 9ژمارەی
ئەوانەی نانیان خوارد، نزیکەی چوار
هەزار کەس دەبوون. 10دوای ئەوە
عیسا خەڵکەکەی بەڕێ‌کردو
دەستبەجێ لەگەڵ قوتابیەکانی
سواری بەلەمێك بوو، بۆ ناوچەی
دەلمانووسە چوو.

داواکردنی نیشانەی ئاسمانی

11هەندێ لەفەریسیەکان هاتن بۆ
لای عیسا بۆ ئەوەی تاقی‌بکەنەوە،
داوایان لێ‌کرد نیشانەیەکی ئاسمانیان
نیشان بدات. 12ئەویش هەناسەیەکی

هەڵکێشاو ووتی: (بۆچی ئەم نەوەیە داوای نیشانە دەکەن؟ ڕاستیتان پێ دەڵێم: بەم نەوەیە نیشانە نادرێ.)
13 ئینجا بەجێی هێشتن. دووبارە سواری بەلەم بوو، پەڕییەوە ئەوبەری دەریاچەکە.

فێرکردنی فەریسیەکان

14 لەو کاتەدا قوتابیەکانی بیریان چووبوو لەگەڵ خۆیان نان بهێنن، تەنها یەك نانیان پێ بوو.
15 عیسا ڕای سپاردن و پێی ووتن: (ئاگاتان لەخۆتان بێ. ئاگاداری هەویرترشی فەریسیەکان و هیرۆدس بن.)
16 قوتابیەکان لەدڵی خۆیان بیریان کردەوەو بەیەکتریان ووت: (بۆیە وا دەڵێت چونکە نانمان لەگەڵ خۆمان نەهێناوە.)
17 عیسا بەمەی زانی و پێی ووتن: (بۆ لەدڵی خۆتان وا بیردەکەنەوە، لەبەرئەوەی نانتان پێ نییە؟ ئایا هێشتا فێرنەبوون، تێنەگەیشتون؟ ئایا هێشتا دڵتان هەر ڕەقە؟
18 خۆ چاوتان هەیە، ئەمانە نابینن؟ گوێتان هەیە، ئەمانە نابیستن؟ هەروەها بیریشتان نایەتەوە؟
19 کاتی پێنج نانەکەی لەتم کرد بۆ پێنج هەزار کەس، چەند سەبەتە پارچە نانی لێ مایەوە؟) ووتیان: (دوانزە سەبەتە.)
20 هەروەها حەوت نانەکەی لەتم کرد بۆ چوار هەزار کەس، چەند سەبەتەی پڕ پارچەی لێ مایەوە؟) ووتیان: (حەوت.)
21 ئینجا پێی ووتن: (ئەی چۆن تائێستا تێ ناگەن؟)

چاكبوونەوەی كوێرێك

22 عیسا لەگەڵ قوتابیەکان بۆ شاری بەیتسەیدا چوو، خەڵکەکە کابرایەکی کوێریان هێنایە لای و لێی پاڕانەوە دەستی لەسەر دانێت.
23 ئەویش دەستی کوێرەکەی گرت و بردیە دەرەوەی دێیەکە پاش ئەوەی تفی لەسەر چاوی کابرادا، دەستی لەسەر داناو لێی پرسی: (هیچ دەبینی؟)
24 کابرا سەیری کردو ووتی: (خەڵك دەبینم، وەکو درەخت دەڕۆن.)
25 عیسا جارێکی کەش دەستی خستەوە سەر چاوی، بەمە کابرا چاكبووەوەو هەموو شتێکی بەباش و بەڕوونی دەبینی.
26 ئینجا عیسا کابرای بەرەو ماڵەوە ڕەوانەکردو پێی ووت: (جارێ مەڕۆ بۆ ناو دێ.)

دان پیانانی پەترۆس بەمەسیح

27دوای ئەمە عیساو قوتابییەکانی
ڕوویان کردە دێیەکانی قەیسەری
فیلیپۆس، لەڕێگا لەقوتابییەکانی
پرسی: (خەڵکی من بەکێ دادەنێن؟)
28وەڵامیان دایەوە: (بەشێ لەخەڵکی
دەڵێن، تۆ یەحیای خەڵك
لەئاوهەڵکێشی، بەشێکی کەش
دەڵێن، تۆ ئەلیاسی، هەندێکی کەش
دەڵێن یەکێ لەپێغەمبەرانی.) 29
دیسان لێی پرسین: (ئەی ئێوە، من
بەکێ دادەنێن؟) پەترۆس
وەڵامی دایەوە: (تۆ مەسیحی*.) 30
عیسا ئاگاداری کردنەوە ئەمە لای
کەس باس نەکەن.

یەکەم باسی مردنی عیسا

31ئینجا عیسا دەستی کرد
بەفێرکردنیان، کە ڕۆڵەی مرۆڤ
دەبێت ئازار بچێژێو پیرانو سەرۆك
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت
ڕەتی بکەنەوە، هەروەها بکوژرێو
دوای سێ ڕۆژ زیندوو بێتەوە. 32
عیسا ئەم باسەی زۆر بەئاشکرا بۆ
باسکردن، پەترۆسیش بردیە لاوەو
سەرزەنشتی کرد. 33ئینجا عیسا
ئاوڕی لەقوتابییەکانی دایەوە،
سەیری کردنو سەرزەنشتی پەترۆسی
کرد، ووتی: (لاچۆ لەبەردەمم ئەی
شەیتان، تۆ بیرت لای شتی خودایی
نییەو بیر لەشتی مرۆڤانە دەکەیتەوە.)

خۆئامادەکردن بۆ مردن

34ئینجا عیسا قوتابییەکانیو
خەڵکەکەی بانگ کردو پێی ووتن:
(ئەوەی دەیەوێ بەدوامەوە بڕوات،
با واز لەخۆی بهێنێتو خاچی خۆی
هەڵگرێو دوام کەوێت. 35چونکە
ئەوەی بیەوێ ژیانی ڕزگاربکات،
دەیدۆڕێنێت، بەلاَم ئەوەی ژیانی
خۆی دەدۆڕێنێت لەپێناوی منو
مزگێنی، ئەوە ژیانی ڕزگار دەکات.
36چونکە چی بەکەڵکی مرۆڤ دێت،
گەر هەموو جیهان بەرێتەوە، بەلاَم
خۆی بدۆڕێنێت؟ 37یان مرۆڤ چی
پێشکەش بکات بۆ کڕینەوەی خۆی؟
38چونکە ئەوەی شەرمی بەمنو
ووشەکانم بێ، لای ئەم نەوە
بەدڕەوشتو گوناهبارە. ڕۆڵەی
مرۆڤیش، شەرمی پێوە دەکات، کاتێ
لەشکۆمەندی باوکی لەگەڵ فریشتە
پیرۆزەکان دەگەڕێتەوە.)

شێوە گۆڕانی عیسا

9

ئینجا عیسا پێی ووتن: (ڕاستیتان
پێ‌دەڵێم: هەندێ لەوانەی لێرەدا
ڕاوەستاون، تامی مردن ناچێژن تا
پادشاهێتی خودا* نەبینن کاتێ
بەتواناوە دێت.
2دوای ئەمە بەشەش ڕۆژ، عیسا
پەترۆس‌و یاقوب‌و یۆحەننای لەگەڵ
خۆی بردو بەیەکەوە چوونە سەر
چیایەکی بەرز. کاتێ لەبەرچاویان
شێوەی خۆی بەتەواوی گۆڕی، 3
جلەکانی بەشێوەیەك سپی‌بوو
بریسکەی دەدایەوە زیاتر لەهەموو
ڕووناکی ئەم سەر زەویە. 4لەو
کاتەدا موساو ئەلیاس دەرکەوتن
بۆیان، لەگەڵ عیسادا دەدوان. 5ئینجا
پەترۆس بەعیسای ووت: (گەورەم،
شتێکی خۆشە لێرە بمێنینەوە گەر
دەتەوێت سێ چادر هەڵدەدەین یەکێ
بۆ تۆ، یەکێ بۆ موسا، یەکێکیش بۆ
ئەلیاس.) 6پەترۆس نەیدەزانی چی
دەڵێ، لەو کاتەدا هەر سێ قوتابییەکە
ترسیان لێ نیشتبوو، 7ئینجا هەورێك
باڵی کێشا بەسەریانو دەنگێك
لەهەورەکەوە بانگی کرد: (ئا ئەوەتا
ڕۆڵەی خۆشەویستم، ئەوەی پێی
دڵشام، گوێی بۆ ڕاگرن.) 8دوای
ئەمە قوتابیەکان خێرا سەیری
دەوروپشتیان کرد، بەڵام لەعیسا
زیاتر کەسیان نەبینی.
9کاتێ لەشاخەکە هاتنە
خوارەوە، عیسا ئاگاداری‌کردنەوە:
(ئەمەی بینیان جارێ بەکەسی
ڕانەگەیەنن، تا ڕۆڵەی مرۆڤ لەناو
مردووان هەڵدەستێتەوە.) 10ئەوانیش
ڕاسپاردەکەیان جێ‌بەجێ‌کرد، بەڵام
لەناوخۆیان پرسیاریان‌کرد: (باشە
مەبەست لەهەستانەوە لەنێو
مردوواندا چییە؟) 11ڕووی
پرسیاریان کردە عیساو ووتیان :
(باشە بۆچی مامۆستایانی شەریعەت
دەڵێن، دەبێ یەکەمجار ئەلیاس
بێتەوە؟) 12عیسا وەڵامی‌دانەوەو
ووتی: (ئەمە ڕاستە، ئەلیاس دێت‌و
هەموو شتێ دەخاتەوە شوێنی خۆی.
سەرەڕای ئەمە بۆچی لەکتێبی
پیرۆزدا نووسراوە، ڕۆڵەی مرۆڤ
دەبێت ئازار بکێشێت‌و بەچاوی نزم
سەیر بکرێ؟ 13بەڵام پێتان دەڵێم
ئەلیاس هات، چیانویست
پێیان‌کرد، بەو شێوەیەی لەکتێبی
پیرۆز دەربارەی نووسراوە.)

دەرکردنی ڕۆحی پیس

14کاتێ عیساو قوتابیەکانی

هاتنەوە لای قوتابیەکانی‌کە، بینییان
خەڵکێکی زۆریان لێ‌کۆبووەتەوە،
لەوانە هەندێ لەمامۆستایانی
شەریعەت خەریکی گفتوگۆ کردنن
لەگەڵیان. 15کە خەڵکەکە عیسایان
بینی هەموو سەرسام بوون، خێرا بۆ
لای چوون تاسڵاوی لێ‌بکەن. 16
ئەوسا عیسا لێی‌پرسین: (دەربارەی
چی دەدوێن؟) 17یەکێ لەنێوان
خەڵکەکەوە هاواری‌کرد، ووتی:
(مامۆستا کوڕەکەم هێناوەتە لات
ڕۆحی پیسی تێدایە، لاڵی‌کردووە.
18کاتێ دەیگرێ، دەیدا بەزەویداو
کەف لەدەمی دێت‌و ددانە چرکێی
پێ‌دەکەوێت. داوام لەقوتابیەکانت
کرد ڕۆحەکە دەرکەن، بەڵام
نەیانتوانی. 19عیسا لەوەڵامدا ووتی:
(ئەی نەوەی بێ‌باوەڕ! تاکەی
لەگەڵتان بم؟ تاکەی بارتان هەڵگرم؟
ئا بیهێنن بۆ لام.) 20ئەوانیش
کوڕەکەیان هێنایە لای عیسا. هەر
کە ڕۆحە پیسەکە عیسای بینی،
منداڵەکە فێی لێ‌هات‌و کەوتە سەر
زەوی، کەف لەدەمی هات‌و
دەستی‌کرد بەگەوزین‌و خۆ
خولانەوە. 21عیسا لەباوکی
کوڕەکەی پرسی: (لەکەیەوە وای
لێ‌دێت؟) ئەویش لە وەڵامدا ووتی:
(لەمنداڵییەوە. 22زۆر جار ڕۆحە
پیسەکە خستویەتیە ناو ئاو و ئاگرەوە
تابیکوژێ. گەر بتوانی شتێکمان بۆ
بکەیت، بەزەییت پێمان بێتەوەو
یارمەتیمان‌بدە.) 23عیسا پێی ووت:
((گەر بتوانی)؟ ئەوەی باوەڕبهێنێ
هەموو شتێکی بۆ دەبێت.) 24
دەستبەجێ باوکی منداڵەکە هاواری
کرد: (باوەڕم هەیە، یارمەتی
بێ‌باوەڕیم بدە.) 25عیسا کە بینی
خەڵکەکە لێیان کۆدەبنەوە، بەڕۆحە
پیسەکەی ووت: (ئەی ڕۆحی کەڕو
لاڵ، فەرمانت پێ‌دەدەم بڕۆ دەرەوە
لەو کوڕەو جارێکی کە نەگەڕێیتەوە
بۆ لای!) 26دوایی ڕۆحەکە
هاواری‌کردو کوڕەکەی بەتوندی
خست‌و هاتە دەرەوە. کوڕە وەك
مردووی لێ‌هات، کەسانێکی زۆر
ووتیان: (مرد.) 27بەڵام کاتێ عیسا
دەستی‌دایە دەستی‌و هەڵی‌ساند،
ئەویش هەستایە سەرپێ. 28کاتێ
عیسا گەڕایەوە بۆ ماڵ، قوتابیەکان
بەتەنها لێیان پرسی: (بۆچی ئێمە
نەمانتوانی ئەو ڕۆحە دەرکەین؟) 29
وەڵامی دایەوە: (ئەم جۆرە ڕۆحە
دەرناکرێ بەنوێژ نەبێت.)

دووەم باسی مردنی عیسا

30دوای ئەمە لەوێ ڕۆیشتنو
بەناوچەی جەلیل تێپەڕین، عیساش
نەیدەویست کەس پێی بزانێ، 31
چونکە خەریکی فێرکردنی
قوتابیەکانی بوو، پێیووتن: (ڕۆڵەی
مرۆڤ، دەدرێ بەدەستی خەڵکیەوە،
دەکوژرێ، دوای کوشتنی بەسێ ڕۆژ
هەڵدەستێتەوە). 32بەڵام ئەوان ئەم
قسەیە تێنەگەیشتنو ترسان
لێیبپرسن.

کێ مەزنترینە ؟

33ئینجا عیسا چوو بۆ شاری
کەفەرناحوم. کاتێ گەیشتە ماڵەوە،
لەقوتابیەکانی پرسی: (ئەوە لەڕێگا
باسی چیتان دەکرد؟) 34قوتابیەکان
هیچ وەڵامیان نەدایەوە، چونکە
لەڕێگە مشتومری ئەوەیان بوو،
کامیان مەزنترە. 35ئینجا عیسا
دانیشت، هەر دوانزە قوتابیەکەی
بانگکردە لای خۆیو پێیووتن:
(گەر یەکێ ویستی یەکەمین بێت.
باخۆی بخاتە دوای هەمووانەوەو ببێتە
خزمەتکار بۆ هەمووتان.) 36هەر
لەوێدا منداڵێکی بانگکرد، گرتیە
باوەشیەوەو لەناوەڕاستیان
ڕایگرتو پێیووتن: 37(ئەوەی
بەناوی منەوە پێشوازی لەیەکێ لەم
منالآنە بکات، ئەوا پێشوازی لەمن
دەکات، هەروەها ئەوەی پێشوازی
لەمن دەکات، ئەوا پێشوازی لەمن
ناکات، بەڵکو لەوەی ناردوومی.)

ئەوەی دژمان نییە لەگەڵمانە

38ئینجا یۆحەننا ووتی: (مامۆستا،
یەکێکمان بینی بەناوی تۆوە ڕۆحی
پیسی لەخەڵکی دەردەکرد، ڕێمان
لێگرت، چونکە دوامان ناکەوێت.)
39عیسا ووتی: (ڕێی لێمەگرن.
کەسێ نییە بەناوی منەوە کاری
سەرسوڕهێنەر بکاتو بتوانێ بەخراپە
باسم بکات. 40جا ئەوەی دژمان نییە
لەگەڵماندایە. 41چونکە ئەوەی
بەناوی منەوە جامێ ئاوی پێدان،
لەبەرئەوەی سەر بە مەسیحن،
ڕاستیتان پێدەڵێم ئەو کەسە پاداشتی
وون نابێت.

کۆسپ دروستکردن

(42ئەوەی ببێتە کۆسپ بۆ
یەکێك لەم بچووکانەی باوەڕیان
بەمن هەیە، ئەوا باشترە بۆ ئەو بەردی
دەستار بەملیەوە هەڵواسرێو فڕێ

بدرێته ناو قولاّیی دەریاوە. 43
هەروەها گەر دەستت تووشی
گوناهی کردی، بیبڕەوە، باشترە
بڕۆیتە ناو ژیانی هەتاهەتایی بەیەك
دەستەوە لەوەی بەهەردوو دەستتەوە
بڕۆیت بۆ دۆزەخ، بۆ ناو ئاگریٚ
کوژانەوەی بۆ نییە. 44﴿چونکە
لەویٚ کرمەکانیان مردنیان بۆ نییەو
ئاگریان ناکوژێتەوە.﴾ 45هەروەها
گەر قاچت تووشی گوناهی
کردی، بیبڕەوە، باشترە بەیەك
قاچەوە بڕۆیتە ناو ژیانی
هەتاهەتاییەوە لەوەی بەهەردوو
قاچەوە بڕۆیتە ناو دۆزەخەوە. بۆ ناو
ئاگریٚ کوژانەوەی بۆ نییە. 46
﴿لەویٚ کرمەکانیان مردنیان بۆ نییەو
ئاگریان ناکوژێتەوە.﴾ 47هەروەها
گەر چاوت تووشی گوناهی کردی
دەریبهێنە، باشترە بڕۆیتە ناو
پادشاهێتی خوداوە بەبیٚ چاو لەوەی
بەدوو چاوەوە بڕۆیتە ناو دۆزەخەوە.
48لەویٚ کرمەکانیان مردنیان بۆ نییەو
ئاگریان ناکوژێتەوە. 49چونکە
هەموو بەئاگر سوێر دەکرێن. 50
خویٚ باشە، بەلاّم گەر خویٚ
سوێریەکەی نەما، چی سوێریەکەی بۆ
دەگەڕێنێتەوە؟ با لەدەرونتان
گشتکات خویٚ هەبێت، هەروەها
ئاشتی خوازبن بەرامبەر بەیەکتری.)

تەلاّق دان

10
ئینجا عیسا ئەو ناوچەیەی
بەجیٚهێشتو چوو بۆ هەرێمی
یەهودیاو پشتی ئوردون. دیسانەوە
خەلّکەکە لیٚی کۆبوونەوە، ئەویش
هەروەك لیٚیڕاهاتبوو دەستیکرد
بەفێرکردنیان.
2هەندیٚ لەفەریسیەکان لیٚیهاتنە
پێشەوە تا تاقیبکەنەوە، لێیان پرسی:
(ئایا دروستە پیاو ژنەکەی تەلاّق
بدات؟) 3لێرەدا عیسا لیٚیپرسین:
(موسا چ ڕاسپاردەیەکی پیٚداون؟) 4
ووتیان: (موسا ڕیٚیداوە تەلاّقنامە
بنووسریٚ، بەمەش ژن تەلاّق
دەدریٚ.) 5عیسا وەلاّمیدانەوە:
(موسا ئەم ڕاسپاردەیەی بۆ نووسیون،
لەبەر دلّڕەقیتان. 6بەلاّم لەسەرەتای
دروست بوونەوە خودا مرۆڤی بەنێرو
میٚ دروست کرد. 7لەبەر ئەو هۆیە
پیاو باوكو دایکی بەجیٚ دەهێلّێتو
لەگەلّ هاوسەرەکەی یەكدەگریٚ، 8
ئەوسا هەردووکیان دەبن بەیەك
لەش. ئیتر دوو نین بەلّکو یەك

لەشن. 9ئەوەی خودا بەیەکی
گەیاندووە، مرۆڤ جیای ناکاتەوە.) 10
کە گەڕانەوە بۆ ماڵێ قوتابیەکانی لەم
بارەیەوە لێیان پرسی. 11ئەویش
پێیووتن: (ئەو پیاوەی ژنەکەی تەڵاق
دەداو یەکێکی کە دەهێنێ، ئەوا داوێن
پیسی لەگەڵ دەکات. 12هەروەها ئەو
ژنەی واز لەمێردەکەی دەهێنێتو
شوو بەیەکێکی کە دەکات، ئەوا
داوێن پیسی دەکات.)

پادشاهێتی ئاسمان بۆ منداڵانە

13هەندێ کەس منداڵیان هێنا بۆ
لای عیسا، بۆ ئەوەی دەستیان
لێبدات، بەڵام قوتابیەکان
نەیانهێشت. 14کاتێ عیسا ئەمەی
بینی، تووڕەبوو، پێیووتن: (واز
لەمنداڵان بهێنن با بێن بۆ لام،
ڕێگەیان لێمەگرن، چونکە
15 پادشاهێتی خودا بۆ ئەوانەیە.
بەڕاستی پێتان دەڵێم: ئەوەی وەك
منداڵێك پادشاهێتی خودا
وەرنەگرێ، ناچێتە ناویەوە.) 16ئینجا
منداڵەکانی لەباوەش‌کردو دەستی
خستە سەر سەریانو پیرۆزی‌کردن.

گەنجە دەوڵەمەندەکە

17کاتێ عیسا خەریك بوو
دەڕۆیشت، پیاوێك خێرا هات،
کڕنووشی بۆ بردو لێی پرسی: (ئەی
مامۆستای باش، چی بکەم بۆ ئەوەی
ژیانی هەتاهەتایی بەدەست بهێنم؟) 18
عیسا پێیووت: (بۆچی بەباش ناوم
دەبەیت؟ ئەوە بزانە کەس باش نییە
یەکێك نەبێت، ئەویش خودایە. 19تۆ
ڕاسپاردەکان دەزانیت: مەکوژە،
داوێن پیسی مەکە، مەدزە، شایەتی
درۆ مەدە، زۆرداری لەکەس مەکە،
ڕێزی باوکو دایکت بگرە.) 20
کابراش ووتی: (مامۆستا لەمنداڵیەوە
هەموو ئەمانەم کردووە.) 21عیسا
سەیری کردو خۆشیویست،
پێیووت: (شتێکت ماوە بیکەیت
بڕۆ ئەوەی هەتە بیفرۆشەو دابەشی
کە بەسەر هەژاران، بەمە
گەنجینەیەکت دەبێت لەئاسمان، دوای
ئەمە وەرە دوام بکەوە.) 22کابرا بەمە
زۆر دڵگران بوو، ئەوێی
بەجێهێشت، چونکە سامانێکی
زۆری هەبوو.
23ئینجا عیسا سەیری
دەوروپشتی خۆی کردو
بەقوتابیەکانیووت: (چەند گرانە بۆ

ئەوانــەی دەوڵەمــەندن بچــنە نــاو پادشـاهێتی خـوداوە!) [24]قوتابـیەکان سـەریان سـوڕما لـەقسـەکانی، بـەڵام عـیسـا جـارێکی‌کە وەڵامـی‌دانەوەو پـێی‌ووتـن: (ڕۆڵەکان چـەند سەختە چـــوونە نــاوەوەی پادشـــاهێتی خودا! [25]ڕۆیشتنی حوشترێك بەکونی دەرزیـــەکدا ئاســـانترە لەچـــوونە ژوورەوەی دەوڵەمـــەندێك بـــۆ پادشاهێتی خودا.) [26]قوتابیەکان زیاتر سـەریان سـوڕماو بەیـەکتریان ووت: (کەواتـە کـێ ڕزگـاری دەبێت؟) [27]عیسـا سەیری کردنو ووتی: (بەلای مـرۆڤەوە ئەمـە نابێـت، بـەڵام بەلای خـوداوە نـا، چـونکە هـەموو شتێك لەلایـەن خـوداوە دەبێـت.) [28]ئینجا پەتـرۆس پـێی ووت: (ئـەوەتا ئـێمە هــەموو شــتێکمان بــەجێ‌هێشـتوەو دوات‌کـەوتوین.) [29]عیسا لە وەڵامدا ووتی: (ڕاستیتان پێ‌دەڵێم: کەس نییە بـراو خوشكو دایكو باوكو منداڵو مــاڵو کــێڵگەی بەجـێ‌هــێشـتبێ لەپێناوی منو لەپێناوی مـزگێنی، [30]لـــەم زەمانـــەدا ســـەد ئـــەوەندە وەرنەگـرێـــتەوە لـــەمـاڵو بـــراو خوشـكو دایـكو مـنداڵو کـێڵگە لەگـەڵ چەوســـانەوە، لەداهاتووش ژیـــانی هەتاهـــەتایی. [31]بـــەڵام زۆر لـەیەکەمیـــنەکان دەبـــنە دواهـــەمینو دواهەمینەکانیش دەبنە یەکەمین.)

سێهەم باسی مردنی عیسا

[32]کـاتێ هـەموو بـەرێگاوەبوون بـــەرەو شـــاری قـــودس، عیســـا لەپێشـــــیانەوە دەڕۆیشـــــتو قوتابیەکانـــیش بەسەرســـوڕماویەوە بەدوایـــەوە، خەڵکـــەش بەترســـەوە. عیسا دوانزە قوتابیەکەی جارێکی‌کە بـردە لاوە، پێی‌ووتن چی بەسەردێ: [33](ئـەوا بـۆ شـاری قودس دەڕۆین، لــەوێ ڕۆڵەی مرۆڤ دەدرێتە دەست سـەرۆك کاهیـنەکانو مامۆسـتایانی شـەریعەت، بـڕیاری مردنی بەسەردا دەدەن، دەیدەنــــــە دەســــــت ناجوولەکـــــەکان، [34]گاڵـــــتەی پـێ‌دەکەن، تفی لێ‌دەکەن، بەقامچی لـێی‌دەدەن، ئینجا دەیکوژن. ئەویش دوای سێ ڕۆژ هەڵدەستێتەوە.)

خزمەتکار مەزنترینە

[35]لـێرە یـاقوبو یۆحەنـنا دوو کوڕەکەی زەبدی لێی‌هاتنە پێشەوەو پێـیان ووت: (مامۆسـتا، دەمانـەوێ ئـەوەی داوات لـێ‌دەکـەین بۆمـانی

جێ‌بــــەجێ بکـــــەی.) [36]ئـــــەویش لـێی‌پرسـین: (چـیتان دەوێت بۆتانی بکـــەم؟) [37]پێـــیان ووت: (بهـــێڵە لەشکۆمەندیەکەتدا یەکێکمان لەلای ڕاسـتت‌و ئەوی ترمان لەلای چەپت دانشـین.) [38]عیسـا پـێی‌ووتن: (ئێوە نـازانن داوای چـی دەکەن، دەتوانن ئـەو جامە بخۆنەوە کەمن دەیخۆمەوە، یـا بـەو شـێوەیە لەئازار هەڵکێشرێن کـە مـن هەڵدەکێشرێم؟) [39]ووتیان: (دەتوانـین.) ئیـنجا عیسـا پێی‌ووتن: (ئــەو جامــەی مــن دەی‌خۆمــەوە، لەدوایـیدا ئـێوەش دەی‌خۆنەوە، بەو شێوەیەی من لەئازار هەڵدەکێشرێم، ئـــێوەش هەڵدەکێشـــرێن. [40]بـــەڵام دانیشــتن لەلای ڕاستو چەپمەوە من نـاتوانم بـیدەم، تـەنها بەوانە نەبێ کە بۆیان دانراوە.) [41]کاتێ دە قوتابیەکە ئەمـەیان لـەیاقوب‌و یۆحەنـنا بیست لێـیان تووڕەبـوون. [42]ئەوسـا عیسـا بـانگی کـردن‌و پـێی‌ووتن: (دەزانن سـەرۆك نەتەوەکان کە فەرمانڕەوایی دەکــــــەن گــــــەورەیان هەیـــــە لەســــــەرەوویانەوە، هــــــــەروەها گەورەکانــیان دەســـەڵاتیان هەیـــە بەســـەریان. [43]بـــەڵام ئـــێوە بائەمـــە لــەناوتان نەبێــت، ئــەوەی دەیــەوێ مــەزن بێــت لـــەناوتان، بــا ببێــت بەخــــزمەتکارتان. [44]ئـــەوەش کـــە دەیەوێـت لـەناوتان ببێـتە یەکـەمین، بابێتە کۆیلە بۆ هەمووان. [45]تەنانەت ڕۆڵـــەی مرۆڤـــیش نـــەهـاتووە بــۆ ئـــەوەی خـزمـەت بکـرێ، بەڵکـو بـۆ ئـەوەی خـزمەت بکـات‌و خۆی پێشـکەش بکـات‌و بەخـت بکـات لەپێناوی خەڵکێکی زۆر.

عیسا کوێرێك چاكدەكاتەوە

[46]ئیـنجا گەیشـتە ئـەریحا، کـاتێ ئـەریحایان بـەجێ‌هێشـت قوتابیەکانو خەڵکێکی زۆری لەگەڵ بوو، کوڕی تـیماوس کـە بارتیماوسـی پـی‌دەوترا کوێر بوو، لەسەرە ڕێگادا دانیشتبوو سـوالی دەکـرد. [47]کـاتێ بیسـتی عیســای ناســیرییە لـــەوێوە دەڕوا، دەسـتی‌کـرد بەهاوارکـردن‌و ووتـی: (ئەی عیسای ڕۆڵەی داود، بەزەییت پێمدابێـتەوە!) [48]لـەوێدا زۆر کـەس سەرزەنشـتیان‌کـرد تا بێ‌دەنگ بێت. بەڵام ئەو زیاتر هاواری‌کرد: (ڕۆڵەی داود، بەزەیـت پیامدابێتەوە!) [49]عیسا ڕاوەسـتاو ووتـی: (بـانگی بکـەن.) ئەوانیش کابرای کوێریان بانگ‌کردو ووتـیان: (بە وورەبە! هەستە! بانگت

دەکات.) 50ئەویش کەواکەی بەری
فڕێداو ڕۆیشت بەرەو لای عیسا.
51عیسا لێیپرسی: (دەتەوێ چیت
بۆ بکەم؟) کابرای کوێر وەڵامی
دایەوە: (گەورەم، دەمەوێ چاوم
چاکەیتەوە.) 52ئینجا عیسا پێیووت:
(بڕۆ! باوەڕت چاکی کردیتەوە.)
دەستبەجێ کابرا چاوی ڕووناکی
تێکەوتو لەدوای عیسا ڕۆیی
بەڕێدا.

عیسا دەڕوات بۆ قودس

11

کاتێ لەقودس نزیك بوونەوە،
گەیشتنە دێی بەیتفاجیو بەیتعەنیا
کەنزیك کێوی زەیتونن. عیسا
دووان لەقوتابیەکانی نارد، 2
پێیووتن: (بڕۆنە ئەو دێیەی
بەرامبەرتان، کە دەگەنە ئەوێ،
دەبینن جاشکێك بەستراوەتەوە، تا
ئێستا کەس سواری نەبووە،
بیکەنەوەو بیهێنن بۆ ئێرە. 3گەر
یەکێك پێیووتن: بۆ ئەمە
دەکەن؟ بڵێن: گەورەمان پێویستی
پێیەتی، ئینجا دەستبەجێ دەینێرێ
بۆ ئێرە.) 4قوتابیەکان ڕۆیشتنو
لەکۆڵانێك بینیان جاشکەکە
بەدەرگای دەرەوە بەستراوەتەوە،
ئەوانیش کردیانەوە، 5هەندێ کەس
لەویدا ڕاوەستابوون ووتیان:
(چیدەکەن؟ بۆ ئەو جاشکە
دەکەنەوە؟) 6بەو شێوەیەی عیسا پێی
ووتبوون وەڵامیان دایەوە، ئیتر
وازیان لێهێنان. 7ئینجا
کراسەکانیان خستە سەر پشتی
جاشکەکەو هێنایان بۆ عیسا، ئەویش
سواری بوو. 8زۆر لەخەڵکەکە
ڕێگەکەیان ڕاخستبوو
بەجلەکانیانو هەندێکیکەش بەلقی
دار کە لەباخەکانیان کردبووەوە. 9
ئەوانەی لەدوایەوە دەڕۆیشتنو
ئەوانەش لەپێشیەوە بوون، هاواریان
دەکرد: (هۆسانا! پیرۆزە ئەوەی
بەناوی خوداوەندەوە دێت! 10پیرۆزە
ئەو پادشاهێتییەی دێت، پادشاهێتی
داودی باوکمان! هۆسانا
لەبەرزایی!) 11دوای ئەمە عیسا
گەیشتە شاری قودس، چووە ناو
پەرستگاکەوە تەمشای هەموو
شتێکیکرد، بەڵام لەبەر ئەوەی
کات دەمەو ئێوارە بوو، لەگەڵ
دوانزە قوتابیەکەی ڕۆیشتەوە بۆ دێی
بەیتعەنیا.

دار هەنجیری بێ بەر

[12]بـــەیانی کـــاتێ عیســـا دێـــی
بەیـتعەنـیای بـەجێهێشـت، برسی
بـوو. [13]لـەدوورەوە دار هەنجیرێکی
بیـنی بـاش گـەڵای کردبوو، ڕووی
تێکرد بەڵکو بەری پێوە بێت. کاتێ
گەیشتە لای لەگەڵا زیاتر هیچی پێوە
نەدی، چونکە کاتەکە وەرزی هەنجیر
نـەبوو. [14]عیسـا پـێی ووت: (ئـیتر
کـــەس لەبـەرت ناخوات تاهەتایە.)
قوتابیەکانیش گوێیان لەمەبوو.

پاککردنەوەی پەرستگا

[15]هاتنەوە بۆ قودس‌و عیسا چووە
نـاو پەرسـتگاکەوە، دەسـتی کـرد
بەدەرکـــردنی ئەوانـــەی خـــەریکی
کـڕین‌و فرۆشـتن بـوون. مـێزی پارە
گۆڕەوەکـانی وەرگێڕا لـەگەڵ شوێنی
دانیشـتنی کۆتـر فرۆشـان. [16]ئـیتر
نەیهێشـت کـەس بەناو پەرستگاکەدا
بڕوات لەوانەی شت‌و مەکیان بەسەر
کۆڵـــەوە بـــوو. [17]دەســـتی کـــرد
بەفـێرکردنی خەڵکەکـەو ووتی: (ئایا
خودا لـەکتێبی پیرۆز نەیفەرمووە: {
مـاڵم بەشوێنی نوێژ ناودەبرێ لـەلای
هـەموو گـەلان؟} کەچی ئەوەتا ئێوە
کـردووتانە بـە {ئەشکەوتی دزان!})

[18]هــەر کــە ســەرۆك کاهیــنەکان‌و
مامۆسـتایانی شـەریعەت گوێیان لـەمە
بـوو، بیریـان کـردەوە لـەوەی چۆن
بـــیکوژن. چـــونکە لـــێی دەترســـان
لەبەرئـــەوەی خەڵکەکـــە هـــەموو
سەرسـام بووبـوون لەفێرکردنەکانی.
[19]کـــاتێ ئـــێوارە داهـــات، عیســـاو
قوتابیەکانی چوونە دەرەوەی شار.

دەربارەی هێزی باوەڕ

[20]ڕۆژی دوایـی بەیانی زوو کاتێ
بـــەلای دار هەنجیرەکـــەدا ڕۆیشـــتن،
سـەیریان‌کـرد هەمووی ووشك بووە
لەڕەگـــەوە. [21]پەتـــرۆس بـــیری
کەوتـەوەو ووتـی: (مامۆستا، سەیری
ئـەو دار هـەنجیرە بکـە کـە نەفرەتت
لـێکـرد، ووشـك بـووە!) [22]ئیـنجا
عیسـا بەهـەموویانی ووت: (باوەڕتان
بـەخودا بێـت.) [23]بەڕاسـتی پێـتان
دەڵـێم: ئـەوەی بـەو شـاخە بـڵێ
هـەڵکەنـرێ‌و بـڕۆ خۆت بخەرە ناو
دەریـاوە، بەمـەرجێ گومـان نەکات
لـــەدڵی، بـەڵـکـو بـاوەڕ بکـــات
ئـــەوەی دەیـــڵێ دەبێـت، ئەوا بۆی
دەبێت. [24]جا لـەبەرئەوە پێتان دەڵێم:
ئـەوەی داوای دەکـەن‌و نوێـژی بـۆ
دەکـەن، باوەڕتـان هـەبێ کە وەرتان

گرتووە، ئەوا بۆتان دەبێ. 25
کاتێکیش کە نوێژ دەکەن گەر
شتێکتان هەبوو بەسەر یەکێکەوە
لێی‌خۆش‌بن، هەتا باوکی ئاسمانیتان
لەهەڵەکانتان خۆش‌بێت. 26﴿بەڵام
ئێوە گەر لێ‌بوردنتان بۆ خەڵکی
نەبێت، باوکی ئاسمانیشتان
لێ‌بووردنی نابێت بۆهەڵەکانتان.﴾)

دەسەڵاتی عیسا

27 عیساو قوتابیەکانی دیسان
هاتنەوە بۆ قودس، کاتێ بەپەرستگادا
دەڕۆیشت، سەرۆك کاهینەکانو
مامۆستایانی شەریعەتو پیران لێی‌هاتنە
پێشەوە، 28لێیان پرسی: (ئەوەی
کردووتە بەچ دەسەڵاتێ دەیکەیت؟
کێ دەسەڵاتی پێت داوە ئەم شتانە
بکەی؟) 29عیسا وەڵامی دانەوە ووتی:
(منیش شتێکتان لێ‌دەپرسم، گەر
وەڵامم بدەنەوە، ئەوسا پێتان دەڵێم
30 بەچ دەسەڵاتێك ئەم شتانە دەکەم:
ئایا یەحیا لەئاسمانەوە دەسەڵاتی
پێ‌درابوو خەڵك لەئاوهەڵکێشێت یان
31 لەخەڵکیەوە؟ وەڵامم بدەنەوە!)
ئەوانیش کەوتنە تەگبیرو ڕاوێژ لەنێو
خۆیان، ووتیان: (گەر بڵێین لەئاسمانەوە
بوو، دەڵێت باشە بۆچی باوەڕتان
پێ‌نەکرد؟ 32یان ئەگەر بڵێین
لەخەڵکیەوە بوو، ...) ئەوان لە گەل
دەترسان، چونکە گەل یەحیایان
بەپێغەمبەر دادەنا. 33ئەوسا بەعیسایان
ووت: (نازانین.) عیساش پێی‌ووتن:
(منیش پێتان نالێم بەچ دەسەڵاتێك
ئەمانە دەکەم.)

نموونەی باخەوانەکانی ڕەز

12

عیسا بەنموونە قسەی‌کرد بۆ
خەڵکەکە، ووتی: (کابرایەك باخێکی
مێوی چاندو دەورروپشتەکەی پەرژین
کرد، لەناویدا بابەتی ترێ گوشینی
تێدا داناو شوێنی پاسەوانی تێدا
دروست‌کرد. ئینجا ڕەزەکەی
دایەدەست باخەوانانو خۆی بۆ
وولاتێکی‌کە ڕۆیشت. 2کاتێ
وەرزی بەرووبووم هات،
ئیشکەرێکی نارد بۆ لای
باخەوانەکان تاکو لەبەری
3 ڕەزەکە بەشی خۆی بۆ بنێرن.
بەڵام باخەوانەکان کابرایان گرت‌و
4 لێیان‌داو بەدەستی بەتاڵ ناردیانەوە.
کابرا دیسانەوە ئیشکەرێکی کەی
نارد بۆ لایان، باخەوانەکان ئەمیشیان
بەلێدانو سووکایەتی پێ‌کردنو

سەرشـــکاویەوە بۆ ناردەوە. 5ئینجـا
کـابـرا ئیشـکـەرێکـی کـەی نـارد،
بـاخـەوانـــــەکـان ئـــــەمجارە
ئیشـــکەرەکەیان کوشـــت. کابـــرا
دیســـان چـــەند کەسێکی تری نارد
بـــۆ لایـــان، باخـەوانـــەکـان
ئەمجـارەشـــیان هـەســتان بەلـــێدانی
هــەندێکـــیانو کـوشـتنی ئـــەوانی
کـــەیان. 6کـابـرا کـوڕێکی تاقانەی
خـۆشـەویسـتی هــەبوو، لــەدواییدا
هـەســـتاو کوڕەکەی نارد بۆ لایان،
ووتـــی: هـــەر چـــۆنێك بێـــت
لەکوڕەکـــەم سـڵدەکـەنەوە. 7بەڵام
باخەوانـــەکان بەیـــەکتریان ووت:
ئـــەوەتا ئـــەوە میراتگـــرە، وەرن
بابـیکوژین ئەوسـا مـیراتـەکـــە بـۆ
خـۆمـــان دەمێنێـــتەوە. 8ئیـــنجا
کوڕەکـــەیان گـــرت، کوشـــتیانو
9
فڕێـیاندایـــە دەرەوەی ڕەزەکـــە.
باشـــە دەبـــێ خـــاوەنی ڕەزەکـــە
چـیبکات؟ ئەو دێتو باخـەوانەکان
لـــەناو دەبـــاتو ڕەزەکـــە دەدا
بەباخەوانانی تر. 10ئـــایا لـەکتێبی
پیرۆزدا ئەم ئایـەتەتان نەخوێندۆتەوە:
{ئـــــەو بـــــەردەی وەســـــتاکان
ڕەتـیانکردەوە، بوو بە بەردی بناغە.
11ئەمەش لـەخوداوەندەوەیەو شتێکی
سەرسـوڕهێنەرە لەبەر چاومان.}؟ 12
دوای ئەمـە ویسـتیان عیسـا بگـرن،
چـونکە دەیانـزانی نموونەکـە ئـەوان
دەگرێـــتەوە، بـــەڵام لـەخەڵکەکـــە
ترسان، ئیتر وازیان لێهێناو ڕۆیشتن.

باج دان بە قەیسەر

13ئیـنجا هـەندێ لەفەریسیەکانو
پـیاوانی هیرۆدسیان نارده لای عیسا،
تـــاکو بەووشـــــەیەکی خـــۆی
تووشـیبکـەن. 14هاتنو پێیان ووت:
(مامۆستا ئێمە دەزانین تۆ ڕاستگۆیت،
گوێش نادەیت بەکەس، چونکە پلەو
پایـــەت بەخـــەیاڵدا نایـــەت، تـــەنها
فـێرکـردنی ڕێگـەی خـودا نەبێـت
بەشێوەیەکی ڕاست. باشە ئایا سەرانە
دان بەقەیسەر دروستە یان نا؟ سەرانە
بدەیـن یـان نەیدەین؟) 15بەڵام عیسا
بـەدووڕوویی ئەوانی زانیو پێیووتن:
(بۆچـی تاقـیم دەکەنەوە؟ ئا دینارێکم
بدەنـێ باتەماشای بکەم.) 16ئەوانیـش
دینارێکـیان پـێیدا، ئیـنجا عیسا لێی
پرسـین: (باشـە ئـەم وێنەو نووسراوە
هــی کێیە؟) ووتیان: (هی قـەیسەرە.)
17پـێیووتـن: (کەواتـە ئـەوەی هــی
قەیســەرە بـیدەن بە قەیســەر، ئەوەش
هــی خـودایـە بیدەن بەخودا.) ئەوان

بەم وەڵامە زۆر سەریان سوڕما.

زیندووبوونەوەی مردووان

[18]ئینجا هەندێ لەسەدوقیەکان
کەباوەڕ بەزیندووبوونەوە ناکەن،
لێیهاتنە پێشەوەو پرسیاریان لێ‌کردو
ووتیان: [19](مامۆستا، موسا بۆی
نووسیوین، گەر یەکێ براکەی مردو
ژنەکەی بێ منداڵ بەجێ‌ما، پێویستە
لەسەری براژنەکەی بهێنێتو وەچە
بەناوی براکەیەوە دروست بکات.
[20]حەوت برا هەبوون، یەکەمیان ژنی
هێناو مرد بێ ئەوەی منداڵی هەبێ.
[21]دووەم براژنەکەی خواست،
ئەویش مرد بێ‌ئەوەی منداڵی لەپاش
بەجێ بهێنێ، سێهەمیش هەمان شت.
[22]ئا بەم شێوەیە هەر حەوت براکە
مردن، بێ‌ئەوەی هیچ منداڵیان لەپاش
بەجێ بهێنێ. لەپاشان ژنەکەش مرد.
[23]باشە لەڕۆژی زیندووبونەوەدا،
ژنەکە بۆ کامیان دەبێت؟ چونکە ژنی
هەموویان بووە.)
[24]عیسا وەڵامی دانەوە ووتی:
(ئایا ئێوە گومڕا نین، چونکە نە
لەکتێب دەزانن نە لەهێزی خودا؟ [25]
کاتێ خەڵکی زیندوودەبنەوە، نەژن
دەهێننو نەشوو دەکەن، بەڵکو وەك
فریشتەی ئاسمان دەبن. [26]بەڵام
دەربارەی مردووان کە
زیندوودەبنەوە، ئایا لەتەوراتدا
نەتانخوێندۆتەوە چۆن خودا لەناو
دەوەنەکەدا لەگەڵ موسا دواو
پێیووت: (من خودای ئیبراهیمو
خودای ئیسحاقو خودای یاقوبم؟)
[27]ئەو خودای مردووان نییە، بەڵکو
خودای زیندووانە، کەواتە ئێوە
خراپ گومڕابوون!)

گەورەترین ڕاسپاردە

[28]یەکێ لەمامۆستایانی شەریعەت
کە گوێی لەقسەکانیان بوو هەروەها
بینی عیسا باش وەڵامیدانەوە،
لێیپرسی: (چ ڕاسپاردەیەك یەکەمی
هەموو ڕاسپاردەکانە؟) [29]عیسا
وەڵامیدایەوە: (یەکەمی هەموو
ڕاسپاردەکان ئەمەیە: {گوێ بگرە
ئیسرائیل، خوداوەند خودای ئێمە
یەك خوداوەندە، [30]جا دەبێ
خوداوەند خودات خۆش بوێ
بەهەموو دڵو هەموو گیانو هەموو
بیرو هەموو تواناتەوە.} ئەمە
ڕاسپاردەی یەکەمە. [31]دووەمیشیان
وەك ئەم وایە، (ئەوەی لێت نزیکە
وەك خۆت خۆشت بوێ، ئیتر هیچ

راسپاردەیەك نییە مەزنتر لەم دوو
راسپاردەیە.) 32ئینجا مامۆستاکەی
شەریعەت پێی‌ووت: (مامۆستا ئەمە
راستەو تۆ راستت فەرموو. خودا
هەریەکەو هیچ خودایێکی‌کە نییە تەنها
ئەو نەبێ، 33هەروەها خۆشەویستی
ئەو بەهەموو دڵو بەهەموو تێگەیشتنو
بەهەموو تواناوەیە، هەروەها
خۆشەویستی ئەوەی لێت نزیکە وەك
خۆت باشترە لەهەموو قوربانیەكو
قوربانی سوتاندنێك.) 34کاتێ عیسا
بینی کابرا بەژیرانە دوا، پێی‌ووت:
(تۆ ئەوەندە دوور نیت لەپادشاهێتی
خوداوە.) دوای ئەمە ئیتر کەس
نەیوێرا هیچ پرسیارێکی‌کەی
لێبکات.

مەسیح و داود

35لەکاتێکدا عیسا لەناو
پەرستگاکە خەڵکی فێردەکرد،
ووتی: (مامۆستایانی شەریعەت چۆن
دەڵێن مەسیح* کوڕی داودە؟ 36
کاتێ داود خۆی بەهۆی رۆحی
پیرۆزەوە دواو ووتی: {خوداوەند
بەخوداوەندمی فەرموو: لەلای
دەستی راستمەوە دانیشە تادوژمنانت
بخەمە ژێر پێتەوە.} 37کە داود خۆی
مەسیح بەخوداوەند بانگ بکات،
ئیتر چۆن مەسیح دەبێت بەکوڕی؟)
خەڵکەکە زۆر بەشادومانیەوە گوێیان
بۆ قسەکانی راگرتبوو. 38عیسا
لەفێرکردنەکەیدا پێی ووتن:
(ئاگاداری مامۆستایانی شەریعەتبن،
ئەوانەی بەجلی پانو پۆڕو درێژەوە
دەگەڕێنو حەز دەکەن لەگۆڕەپانە
گشتیەکاندا سلاویان لێبکرێ، 39
لەکەنیشتەکان ریزی پێشەوە دەگرن،
ریزی یەکەمیش لەکاتی داوەتەکاندا.
40هەروەها ماڵی بێوەژن دەخۆن،
وەك خۆدەرخستن درێژە
بەنوێژەکانیان دەدەن. ئەوانە
سەختترین سزا وەردەگرن.)

بەخشینی بێوەژن

41عیسا بەرامبەر سەندوقی
پەرستگاکە دانیشتو سەیری ئەوەی
دەکرد چۆن خەڵکی پارەیان
تێدەکرد، زۆر لەدەوڵەمەندەکان
پارەی زۆریان خستە ناو سەندوقەکە.
42ئینجا بێوەژنێکی هەژار هاتو دوو
پولی خستە ناو سەندوقەکە، کە
چارەك چارەکی دینارێکی نەدەکرد.
43عیسا قوتابیەکانی بانگ کردو
پێی‌ووتن: (راستیتان پێدەڵێم، ئەو

بێوەژنە هەژارە، لەهەموو خەڵکەکە زیاتر پارەی خستە ناو سەندوقەکە. 44چونکە هەموو ئەوانی‌تر پارەیان‌دا لەوەی لەپێویستی خۆیان زیاتربوو، بەڵام ئەوەی ژنەکە دای، لەپێویستی خۆی‌بوو، تەنها هەر ئەوەش گوزەرانی ئەو بوو.)

نیشانەکانی کۆتایی زەمانە

13

لەکاتێکدا عیسا پەرستگاکەی بەجێ دەهێشت، یەکێ لەقوتابیەکانی پێی‌ووت: (مامۆستا، سەیری ئەم بەردو خانووە سەر سوڕهێنەرانە بکە!) 2عیساش پێی‌ووت: (ئەم خانووە مەزنانە دەبینیت؟ بەردی بەسەر بەردیەوە نامێنێ‌و هەمووی دەڕوخێت.) 3کاتێ عیسا لەسەر چیای زەیتون بوو بەرامبەر پەرستگاکە، پەترۆس‌و یاقوب‌و یۆحەنناو ئەندەراوس بەتەنها لێیان پرسی: 4(پێمان بڵێ کەی ئەم شتانە ڕوودەدات، پێش ئەوەی ئەمانە ببێت چ نیشانەیەك دیاری دەدات؟) 5عیسا وەڵامی‌دانەوەو ووتی: (ئاگاداربن، کەس هەڵتان نەخڵەتێنێ. 6زۆر هەن بەناوی منەوە دێن‌و دەڵێن، ئێمە ئەوین. بەمەش زۆر کەس هەڵ دەخەڵەتێنن. 7کاتێ باس‌و هەواڵی جەنگ دەبیستن مەترسن، ئەمە دەبێ ڕووبدات، بەڵام ئەمە جارێ کۆتایی نییە. 8میللەتان دەچن بەگژ یەکتر‌داو وولات بەگژ وولاتیکەدا، بوومەلەرزە لەزۆر شوێن ڕوودەدات، هەروەها برسێتی‌و نەبوونی، بەڵام ئەمە جارێ پێچ‌و ژانی یەکەمە. 9ئاگاداری خۆتان بن، چونکە دەتان‌بەنە بەر دادگاو کەنیشتەکان، لێتان دەدەن‌و لەپێناوی من لەبەردەم حوکمڕان‌و پادشاکان ڕادەوەستێنرێن، تا شایەتی بۆ من بدەن لەبەردەمیان. 10هەروەها یەکەمجار دەبێ مزگێنی بەهەموو میللەتان ڕابگەیەنرێ. 11کاتێکیش دەتان‌بەن بۆ ئەوەی بتان‌دەن بەدەستەوە، نارەحەت مەبن بەوەی چی بڵێن، بەڵکو لەوێدا چیتان بۆ دەوترێ پێی‌بدوێن، چونکە ئێوەنین دەدوێن، بەڵکو ڕۆحی پیرۆزە دەدوێت. 12برا، برا دەدا بەدەستەوە بۆ مردن، باوك کوڕ، منداڵان لەباوك‌و دایك هەڵدەگەڕێنەوەو دەیانکوژن. 13هەموو خەڵکی ڕقیان لێتان دەبێتەوە لەپێناوی ناوی من، بەڵام ئەوەی تاکۆتایی خۆی

مەرقۆس 13

ڕادەگرێ ئەوە ڕزگاری دەبێت.

گەورەترین تەنگانە

[14]کاتێ پیسیو کاولبوون دەبینن
لەو جێگایەی کە نابێ لێی بێ،
ئەوەی پێغەمبەر دانیال باسی کردووە،
(باخوێنەر تێبگات)، دوایی با
ئەوانەی لەناوچەی یەهودیادان
ڕاکەن بۆ شاخەکان، [15]ئەوەش
لەسەربانە، بابۆ بردنی هیچ شتێك
نەیەتە خوارەوەو نەچێتە ژوورەوە، [16]
هەروەها ئەوەی لەکێڵگە بوو، با
نەگەڕێتەوە تاکو جلەکانی لەگەڵ
خۆی ببات. [17]خاك بەسەر سكپڕو
شیردەر لەوڕۆژانەدا! [18]نوێژ بکەن
با ئەمە لەزستاندا نەبێت. [19]چونکە
تەنگانەیەك ڕوودەدات کە هێشتا
لەدروستکردنی جیهانەوە، ئەوەی
خودا دروستیکردووە، تا ئەمڕۆ
شتیوا نەبووەو نابێت. [20]گەر بێتو
خوداوەند ئەو ڕۆژانە کەم نەکاتەوە،
هیچ مرۆڤێك ڕزگاری نابێت. بەڵام
لە پێناوی ئەوانەی هەڵبژێرراون، ئەو
ڕۆژانە کەم دەکرێنەوە. [21]گەر
هاتوو ئەو کاتە یەکێك پێیووتن:
ئەوەتا مەسیح لێرەیە! یا ئەوەتا
لەوێیە! باوەڕ مەکەن. [22]چونکە
چەند مەسیحێکی فێڵبازو پێغەمەری
درۆزن دەردەکەون، نیشانەی
گەورەو شتی سەرسوڕهێنەر دەکەن،
تاکو تەنانەت گەر بتوانن
هەڵبژێراوانیش هەڵبخەڵەتێنن. [23]
بەڵام ئاگاداربن، ئەوا من ئاگاداری
ئەم هەموو شتانەم‌کردن، پێش ئەوەی
ڕووبدات.

هاتنەوەی عیسا

[24]بەڵام لەو ڕۆژانەدا، دوای ئەو
تەنگانەیە، ڕۆژ تاریك دەبێتو
تیشکی مانگ دەگیرێ، [25]
ئەستێرەکان لەئاسمانەوە دەکەونو
هێزی ئاسمان تێك‌دەچێت. [26]ئەوسا
دەبینن ڕۆڵەی مرۆڤ لەناو هەورەوە
بەتواناو شکۆیەکی مەزنەوە دێت.
[27]ئینجا فریشتەکانی دەنێرێتو
هەڵبژاردەی خۆی لەهەر چوار لاوە
لەمسەرو ئەوسەری زەویو ئاسمانەوە
کۆدەکاتەوە.
[28]ئەم شتە لەدار هەنجیرەوە
فێربن: (کاتێ لقەکانی نەرم دەبێتو
گەڵا دەکات، دەزانرێ هاوین نزیك
بووەتەوە. [29]هەروەها ئێوەش، کاتێ
دەبینن ئەمانە ڕوودەدات، بزانن ئەو
نزیکەو لەبەر دەرگایە. [30]ڕاستیتان

پێ‌دەڵێم، ئەم نەوەیە بەسەر ناچێت
هەتا ئەمانە هەمووی ڕوونەدات. 31
ئاسمانو زەوی لەناودەچن، بەلاّم
ووتەکانم هەرگیز لەناوناچێت.

کەس ئەو کاتە نازانێ

32ئەو ڕۆژەو ئەو کاتە کەس
نایزانێت، نەفریشتەی ئاسمان نەڕۆڵە،
تەنها باوك نەبێت. 33کەواتە
ئاگاداربن‌و ئێشك بگرن چونکە
نازانن کەی ئەو کاتە دێت. 34ئەمە
لەوە دەکات کابرایەك بچێ بۆ
گەشت، ماڵەکەی بەجێ‌بهێڵێ،
بیداتە دەست چەند ئیشکەرێك‌و هەر
یەکە ئیشێکیان بداتێ، دەرگاوانیش
ڕاسپێرێ ئێشك بگرێ. 35ئێتر ئێشك
بگرن، چونکە نازانن گەورەی ماڵ
کەی دەگەڕێتەوە، ئێوارە یاخود
نیوەی شەو، یا لەگەڵ خوێندنی
کەڵەشێر، یا بەیانی. 36نەوەك لەناکاو
بگەڕێتەوەو بتان‌بینێت لەخەودان. 37
جا ئەوەی بەئێوەی دەڵێم، دەیڵێم بە
هەمووان: ئێشك بگرن!)

پلانێك بۆ کوشتنی عیسا

14
جەژنی تێپەڕبوونو فەتیرە دوو
ڕۆژی مابوو، سەرۆك کاهینەکانو
مامۆستایانی شەریعەت بەدوای فێڵێك
دەگەڕان تا عیسای پێ بگرنو
بیکوژن. 2بەلاّم ووتیان: (بائەمە
لەجەژنا نەبێت، نەوەك لەناو
خەڵکەکەدا ئاژاوە ڕووبدات.)

ئامادەکردنی عیسا بۆ ناشتن

3کاتێ عیسا لەشاری بەیتعەنیا
بوو، لەماڵی شەمعونە گول لەسەر
خوان دانیشتبوو، ژنێك هات
شوشەیەك بۆنی ناردینی سافی
گرانبەهای بەدەستەوەبوو،
شوشەکەی شکاندو بۆنەکەی کرد
بەسەر عیسا. 4بەلاّم هەندێك
لەوانەی لەوێ‌بوون زویربوونو
لەدڵی خۆیان ووتیان: (ئەم بۆنە بۆ
بەو شێوەیە خەسارکرا؟ 5دەتوانرا
بۆنەکە بەزیاتر لەسێ‌سەد دینار
بفرۆشرایەو پارەکەی بدرایە
بەهەژاران.) جا دەستیانکرد
بەسەرزەنشت کردنی ژنەکە. 6بەلاّم
عیسا ووتی: (وازی لێ‌بهێنن. بۆ
بێزاری دەکەن؟ ئەو کارێکی چاکی
بەرامبەر کردم. 7چونکە هەژاران
هەموو کاتێ لاتان هەن، هەر
کاتێکیش ویستتان دەتوانن چاکەیان

بەرامبەر بکەن، بەڵام من هەموو کاتێك لاتان نیم. 8ئەو ئەوەی لەدەستی هات کردی، دەستپێشخەری خۆی کرد لەبۆن لێدانی لەشمو ئامادە کردنی بۆ ناشتن. 9ڕاستیتان پێ دەڵێم: لەهەر شوێنێك لەم جیهانەدا بانگەوازی ئەم مزگێنییە بڵاوبکرێتەوە، یادی ئەمە دەکرێ کە ئەم ژنە کردی.)

ناپاکی یەهوزا

10ئینجا یەهوازی ئەسخەریوتی کەیەکێبوو لەدوانزە قوتابیەکە، ڕۆیشت بۆ لای سەرۆك کاهینەکان تاکو عیسا بدات بەدەستەوە. 11کاتێ گوێیان لەمە بوو، زۆر پێخۆشحاڵ بوونو بەڵێنی ئەوەیان پێدا پارەی بدەنێ، بەم شێوە ئەو دەگەڕا بۆ هەلێك تا عیسا بدات بەدەستەوە.

نانی جەژنی تێپەڕبوون

12لەیەکەم ڕۆژی جەژنی فەتیرە، ئەوەی قوربانی تێپەڕبوونی تێدادەکرێ، قوتابیەکان لەعیسایان پرسی: (دەتەوێ بۆ کوێ بڕۆین نانی جەژنت بۆ ئامادەکەین تا بیخۆیت؟) 13ئەویش دووان لەقوتابیەکانی نارد، پێیووتن: (بڕۆن بۆ ناو شار، لەوێ پیاوێکتان پێدەگات گۆزەیەك ئاوی هەڵگرتووە، دوای بکەون. 14کاتێ چووە ژوورەوە، ئێوە بەخاوەن ماڵ بڵێن: مامۆستا دەڵێت: کوا دیوەخانەکەم کە لەگەڵ قوتابییەکانم نانی جەژنی تێپەڕبوونی تیا دەخۆم؟) 15ئینجا ئەویش ژوورێکی گەورەتان پیشاندەدات لەنهۆمی دووەمی ماڵەکە، ڕاخراوەو ئامادەکراوە، ئالەوێدا بۆمانی ئامادە بکەن.) 16ئیتر دوو قوتابیەکە ڕۆیشتنو ژوورەکەیان بەم شێوەیە بینی کە عیسا پێی ووتبوون، جا لەوێدا نانی تێپەڕبوونیان ئامادەکرد. 17کە ئێوارە داهات، عیسا لەگەڵ دوانزە قوتابیەکەی هات. 18کاتێ لەسەر خوان دانیشتبوون نانیان دەخوارد، عیسا بەقوتابییەکانی ووت: (ڕاستیتان پێدەڵێم، یەکێ لەئێوە کەئێستا لەگەڵم نان دەخوات، دەمدات بەدەستەوە. 19قوتابیەکان غەم دایگرتن، یەك لەدوای یەك دەستیانکرد بەپرسیار لێی: (ئایا منم؟) 20ئەو وەڵامیدانەوەو ووتی: (ئەو یەکێکە لەم دوانزەیە، ئەوەی لەگەڵم دەستی بەنانەوە

لەقاپەکەدایە. 21چونکە ڕۆڵەی
مرۆڤ، دەبێت بەو شێوەیە بڕوات کە
لەکتێبی پیرۆزدا لەسەری نووسراوە،
بەڵام خاكبەسەر ئەوەی ڕۆڵەی مرۆڤ
دەدات بەدەستەوە، باشتر بوو ئەو
کەسە هەر لەدایك نەبووایە.) 22هەر
لەوکاتەی نانیان دەخوارد، عیسا
نانێکی هەڵگرت، پیرۆزی کرد،
لەتی کردو دای پێیان، ووتی:
(وەگرن، ئەمە لەشمە.) 23ئینجا
جامێکی هەڵگرتو سوپاسی خودای
کردو پێیانی دا، هەموو
لێیانخواردەوە. 24پێی ووتن: (ئەمە
خوێنی منە، خوێنی پەیمانی نوێیە،
ئەوەی دەڕژێ لەپێناوی زۆر کەس.
25ڕاستیتان پێدەڵێم: ئیتر لەبەری
مێو ناخۆمەوە تا ئەو ڕۆژەی
لەپادشاهێتی خودا جارێکی کە بە
نوێی لەوبەرە دەخۆمەوە.) 26ئینجا
بەگۆرانی ستایشی خودایان کردو بۆ
شاخی زەیتون ڕۆیشتن.

نکۆڵیکردنی پەترۆس

27عیسا پێی ووتن: (هەمووتان
دەکەونە گومانەوە، چونکە
نووسراوە: {لەشوان دەدەم، ئیتر
مەڕەکان بلاودەبنەوە}. 28بەڵام
دوای هەستانەوەم، پێشتان دەکەوم
بۆ جەلیل.) 29پەترۆس پێی ووت:
(گەر هەموو گومان بکەن، من
گومان ناکەم.) 30عیساش پێی ووت:
(ڕاستت پێدەڵێم: تۆ ئەمڕۆ هەر
ئەمشەو، پێش ئەوەی کەڵەشێر
دووجار بخوێنێ، سێجار نکۆڵێم
لێدەکەی.) 31بەڵام پەترۆس بەپشت
ئەستوریەوە ووتیەوە: (گەر بشمرم
لەگەڵت نکۆڵیت لێناکەم.)
هەروەها قوتابیەکانیکەش هەموو
وایان ووت.

نوێژی عیسا لەباخی جەسیمانی

32ئینجا چوون بۆ شوێنێك
پێیدەوترا جەسیمانی، بەقوتابیەکانی
ووت: (لێرەبن تا نوێژ دەکەم.) 33
ئەوسا پەترۆسو یاقوبو یۆحەنای
لەگەڵ خۆیبردو لەوێدا هەستی
بەدڵگرانیو دڵتەنگی کرد. 34
پێیووتن: (زۆر دڵگرانم تامردن،
بمێننەوە لێرەو ئێشك بگرن.) 35ئینجا
کەمێك لێیان دوورکەوتەوە،
چۆکیداداو دەستیکرد بەنوێژکردنو
داوای ئەوەی کرد کاتەکەی بەسەر
تێپەڕێت، گەر دەبێت. 36ووتی:
(ئەی باوك، تۆ دەتوانی هەموو شتێك

بکەی، ئەم جامەم لەسەر لابەرە،
بەڵام با وانەبێت وەك ئەوەی من
دەمەوێت، بەڵکو بەو شێوەیە بێت
کەخۆت دەتەوێت.) 37دوای ئەمە
گەڕایەوە بینی قوتابیەکانی نووستون،
بەپەترۆسی ووت: (ئەی شەمعون
نووستویت؟ نەتتوانی کاژێرێك ئێشك
بگری؟ 38نوێژ بکەنو ئێشك بگرن،
نەوەك تاقی بکرێنەوە. ڕۆح چالاکە
بەڵام لەش لاوازە.) 39دیسان
ڕۆیشتەوە جارێکیتر نوێژیکردو
هەمان ووتەی دووبارەکردەوە. 40
کاتێ گەڕایەوە، سەیریکرد دیسان
نووستوون، چونکە خەو چاوی
قورسکردبوون، نەیانزانی بەچی
وەڵامی بدەنەوە. 41کاتێ بۆ سێهەم
جار گەڕایەوە بۆلایان پێیووتن:
(تائێستا نووستونو پشوودەدەن؟ ئیتر
بەسە! کاتەکە هاتووە، ئەوا ڕۆڵەی
مرۆڤ دەدرێتە دەست گوناهباران. 42
هەستن با بڕۆین، ئەوا نزیك بووەوە
ئەوەی دەمدات بەدەستەوە.)

گرتنی عیسا

43هەر لەو کاتەدا عیسا قسەی
دەکرد، یەهوزا کە یەکێك بوو
لەدوانزە قوتابیەکە، لەگەڵ کەسانێکی
زۆر کە شمشێرو داریان هەڵگرتبوو
گەیشتنە ئەوێ، ئەمانەش لەلایەن
سەرۆك کاهینەکانو مامۆستایانی
شەریعەتو پیرانەوە نێررابوون. 44
ئەوەی عیسای دابەدەستەوە،
نیشانەیەکی دانێ، ووتی: (ئەوەی
ماچی دەکەم، خۆیەتی، بیگرنو
بیبەن.) 45هەر کە یەهوزا گەیشتە
ئەوێ، لەعیسا هاتەپێشەوەو ووتی:
(مامۆستا!) ئینجا بەگەرمییەوە
ماچیکرد. 46ئیتر دەستبەجێ
دەستیان لەسەرداناو گرتیان. 47بەڵام
یەکێ لەوانەی لەوێدا لەگەڵ عیسا
ڕاوەستابوون، شمشێرەکەی دەرهێناو
کێشای بەیەکێ لەکۆیلەکانی
سەرۆك کاهینو گوێی بڕی. 48
عیساش پێیووتن: (وەك ئەوەی بۆ
دەستگیرکردنی یاخیبوویەك بەدارو
شمشێرەوە هاتوون؟ 49هەموو ڕۆژێ
لەپەرستگا لەناوتان بووم خەڵکم فێر
دەکرد نەتانگرتم، بەڵام باکتێب
بێتەدی.) 50دوای ئەمە هەموو ڕایان
کردو بەجێیان هێشت. 51کوڕێکی
گەنج نەبێ کەهیچی لەبەر نەبوو
جگە لەپارچەیەك خامی تەنك کە
خۆی پێداپۆشی بوو، کوڕە دوای
عیسا کەوت، ئەویشیان گرت. 52

بەڵام ئەو جلەکەی بەجێ هێشتو
بەڕووتی لەدەستیان ڕای کرد.

دادگاییکردنی عیسا

53ئینجا عیسایان بردە لای
سەرۆك کاهین، پیرانو مامۆستایانی
شەریعەتو سەرۆك کاهینەکانی
تریش هەموو کۆبوونەوە. 54پەترۆس
دوور بەدوور دوای عیسا کەوت
هەتا ماڵی سەرۆك کاهین، لەگەڵ
ئێشکگرەکان دانیشت لەبەردەم
ئاگر خۆی گەرم دەکردەوە. 55
سەرۆك کاهینەکانو هەموو ئەنجومەن
دەستیان کرد بەگەڕان بەدوای
شایەتییەك تا سزای کوشتن بەسەر
عیسادا بدەن، بەڵام هیچی وایان
نەدۆزیەوە. 56کەسانێکی زۆر بەدرۆ
شایەتییان دژی ئەودا، بەڵام
قسەکانیان بەپێچەوانەی یەکترەوە
بوو. 57ئینجا هەندێکیان بەدرۆ
58 شایەتییان لەسەرداو ووتیان:
(گوێمان لێبوو دەیووت: ئەم
پەرستگایەی دەست دروستیکردووە
من دەیڕوخێنم، دوایی لەماوەی سێ
ڕۆژدا پەرستگایەك دروستدەکەم
کە بەدەست دروست نەکرابێت.) 59
بەڵام لەمەش دیسان قسەکانیان
بەپێچەوانەی یەکترەوە بوو. 60ئینجا
سەرۆك کاهین لەناوەڕاستی
ئەنجوومەنەکەدا ڕاوەستاو لەعیسای
پرسی: (هیچ ناڵێیت دەربارەی ئەو
شایەتییانەی دژت دەدرێ؟) 61بەڵام
عیسا بەبێدەنگی مایەوەو هیچ
وەڵامی نەدایەوە. دیسانەوە سەرۆك
کاهین لێیپرسی، ووتی: (ئایا تۆ
مەسیحی، ڕۆڵەی خودای پیرۆز؟) 62
عیسا ووتی: (من ئەوم. لەدواییشدا
دەبینن چۆن ڕۆڵەی مرۆڤ
دادەنیشێت لەلای ڕاستی خودای بە
تواناوە، ئینجا لەسەر هەورەکانی
ئاسمان دێتەوە.) 63سەرۆك کاهین
جلەکانی خۆی دادڕیو ووتی:
(ئیتر پێویستمان بەشایەتی نییە. 64خۆ
گوێتان لەکفرەکەی بوو، بڕیاری
ئێوە چییە؟) هەموو بڕیاریاندا کە
عیسا شایانی کوشتنە. 65هەندێکیان
دەستیان کرد بەتف لێکردنیو
هەندێکی کەشیان دەمو چاویان
داپۆشیو پیایان دەکێشاو پێیان
دەووت: (هەڵیبهێنە کێیە؟) دوای
ئەمە پاسەوانەکانیش بە زللە
پێیان کێشا.

نکۆڵی پەترۆس لە عیسا

[66]لەکاتێکدا پەترۆس لەخوارەوە
لەحەوشەی ماڵەکە دانیشتبوو، یەکێ
لەو ئافرەتانەی لەلای سەرۆك کاهین
کاری دەکرد هاتە ئەوێ. [67]کاتێ
پەترۆسی بینی خۆی گەرم دەکاتەوە،
سەیری کردو پێیووت: (تۆش
لەگەڵ عیسای ناسیری بوویت.) [68]
بەڵام پەترۆس نکۆڵی لێکردو ووتی:
(نازانم، تێناگەم دەڵێی چی.) ئینجا
چووە دەرەوە بۆ لای دەرگاکە.
﴿لەوکاتەدا کەڵەشێری بەیانی
خوێندی.﴾ [69]لێرە ئافرەتێکیکە
لەوانەی لەوێ کاریان دەکرد بینی،
ووتی بەوانەی لەوێدا ڕاوەستابوون
(ئەمەش یەکێکە لەوان.) [70]پەترۆس
دیسان نکۆڵی لێکرد. پاش ماوەیەك
ئەوانەی لەوێدا ڕاوەستابوون،
دیسانەوە پێیان ووت: (ڕاستە تۆ
یەکێکی لەوان، چونکە تۆش
جەلیلیت.) [71]بەڵام پەترۆس
دەستیکرد بەقسە بەخۆ ووتنو
سوێند خواردنو ووتی: (ئەم
کابرایەی باسیدەکەن، من نایناسم.)
[72]لەوکاتەدا کەڵەشێری بەیانی
جارێکیکەش خوێندی، ئەوسا
پەترۆس بیریکەوتەوە ئەوەی عیسا
پێیووت: (پێش ئەوەی کەڵەشێری
بەیانی دوو جار بخوێنێ، سێجار
نکۆڵیم لێدەکەی.) ئینجا خۆی
پێنەگیراو دەستیکرد بەگریان.

عیسا دەدرێتە دەست پیلاتۆس

15
کاتێ ڕۆژ بووەوە، سەرۆك
کاهینەکانو پیرانو مامۆستایانی
شەریعەتو هەموو ئەنجوومەن
بەیەکەوە کۆبوونەوە. ئینجا عیسایان
بەدەستی بەستراوەوە بردو دایانە
دەستی پیلاتۆس. [2]پیلاتۆس
لێیپرسی: (تۆی پادشای جوولەکە؟)
عیسا وەڵامی دایەوە: (تۆ ووتت.) [3]
لێرە سەرۆك کاهینەکان تاوانی
زۆریان خستەپاڵی. [4]پیلاتۆس
دووبارە لێیپرسی: (چییە، هیچ وەڵام
نادەیتەوە؟ بزانە چیت پێدەڵێن!) [5]
بەڵام عیسا هیچ وەڵامی نەدایەوە،
پیلاتۆس بەمە سەرسام بوو.

بڕیاری لەخاچ دانی عیسا

[6]پیلاتۆس لەهەموو جەژنێك
یەکێك لەو بەندانەی ئازاد دەکرد
کەگەل داوای دەکرد. [7]یەکێك کە
ناوی باراباس بوو، لەو کاتەدا

لەبەندیخانەی پیلاتۆس بەندبوو لەگەڵ هاوڕێکانی کە گێرەشێوێن‌و پیاوکوژ بوون. 8 ئینجا خەڵکەکە هەموو داوایان لەپیلاتۆس کرد ئەوەی هەموو کاتێك بۆیانی دەکات، جێبەجێ بکات. 9 پیلاتۆسیش قسەی لەگەڵ کردن‌و لێی‌پرسین: (دەتانەوێ پادشای جوولەکەتان بۆ ئازادکەم؟) 10 چونکە دەیزانی سەرۆك کاهینەکان لەڕقا ئەمیان داوە بەدەستەوە. 11 بەڵام سەرۆك کاهینەکان خەڵکەکەیان هاندا تاکو داوای ئازادکردنی باراباس بکەن. 12 پیلاتۆس دیسان لێی‌پرسین: (ئەی باشە چی‌بکەم لەوەی کە بەپادشای جوولەکە ناوی دەبەن؟) 13 یەك لەدوای یەك هاواریان‌کرد: (لەخاچی بدە!) 14 پیلاتۆس لێی‌پرسین: (باشە چ خراپەیەکی کردووە؟) کەچی ئەوان زیاتر هاواریان‌کرد: (لەخاچی بدە!) 15 جا چونکە پیلاتۆس دەیویست خەڵکەکە ڕازی بکات، هەستا باراباسی بۆ ئازادکردن، دوای ئەمە عیسا درایە بەر قامچی‌و نێررا بۆ لەخاچدان.

سەربازەکان گاڵتە بەعیسا دەکەن

16 سەربازەکان بردیانە ناو خانوویەك کە هی ئمپراتۆریەت بوو، لەوێ هەموو لەشکرەکەیان بانگ‌کردو لێی‌کۆبوونەوە. 17 کراسێکی ئەرخەوانی گرانبەهایان لەبەرکرد، لەسەر سەری تۆقێکیان دانا لەدڕك دروستکرابوو. 18 دەستیان‌کرد بەسڵاو لێ‌کردنی‌و دەیان‌ووت: (سڵاوت لێ‌بێت ئەی پادشای جوولەکە!) 19 ئینجا بەقامیش کێشایان بەسەری‌و خۆیان بۆ چەماندەوەو چۆکیان بۆداداو تفیان لێ‌کرد. 20 دوای ئەوەی بەباشی گاڵتەیان پێ‌کرد، کراسە ئەرخەوانییەکەیان لەبەرداکەندو جلەکانی خۆیان لەبەرکردەوەو بردیانە دەرەوە بۆ لەخاچدان.

مردنی عیساو لەخاچدانی

21 کابرایەك کە لەوێوە دەڕۆیشت، بانگیان‌کردو ناچاریان‌کرد تاکو خاچەکەیان بۆ هەڵگرێت. ئەو کابرایەش ناوی شەمعونی قەیرەوانی بوو، باوکی ئەسکەندەرو ڕوفوس، تازە لەکێڵگە دەهاتەوە. 22 ئینجا عیسایان برد بۆ

شوێنێك پێی دەوترا گولگۆسە واتە
(کاسەسەر). 23ئینجا مەییان داپێی
تێکەڵکرابوو لەگەڵ تاڵاو، بەڵام
نەیخواردەوە. 24دوای ئەوەی
لەخاچیاندا کراسەکەیان دابەشکرد،
شێروخەتیان لەسەرکرد بۆئەوەی
بزانن هەریەکەیان چی بەردەکەوێت.
25ئەو کاتەی لەخاچیاندا کاژێری
نۆی بەیانی بوو، 26تاوانەکەشی
بەسەر سەریەوە نووسرابوو: پادشای
جوولەکە. 27لەگەڵ دوو دز
لەخاچیاندا، یەکێ لەدەستی
ڕاستیەوە، ئەویکەش لەدەستی
چەپیەوە. 28﴿بەمە نووسراوی کتێب
هاتەدی کەدەڵێت: لەریزی تاوانباران
دانرا.﴾ 29ئەوانەی بەوێدا تێدەپەڕین،
قسەیان پێدەووتو گاڵتەیان
پێدەکرد، سەریان بادەداو
دەیانووت: (ها! ئەی ڕوخێنەری
پەرستگاو دروستکەرەوەی بەسێ
ڕۆژ، 30لەسەر خاچەکە وەرە
خوارەوەو خۆت ڕزگار بکە.) 31
بەهەمان شێوە سەرۆك کاهینەکانو
مامۆستایانی شەریعەت گاڵتەیان
پێدەکردو بەیەکتریان دەووت: (بزانە
خەڵکی کەی ڕزگارکرد، بەڵام
ناتوانێ خۆی ڕزگار بکات. 32با
ئێستا مەسیحی پادشای ئیسرائیل
لەسەر ئەو خاچە دابەزێت، تا هەموو
ببینینو باوەڕبهێنین.) تەنانەت
دزەکانیش کە لەگەڵی لەخاچدەدران
گاڵتەیان پێدەکرد.
33کاتێ بوو بەدوانزەی نیوەڕۆ،
تاریکی باڵی کێشا بەسەر زەویداو
زەوی هەموو تاریكبوو، تا کاژێری
سێی پاش نیوەڕۆ. 34لەکاژێری سێی
پاش نیوەڕۆدا عیسا بەدەنگێکی بەرز
هاواریکرد: (ئیلۆی، ئیلۆی، لەما
شەبەقتەنی؟) بەواتای (خودای من،
خودای من، بۆ وازت لێهێنام؟) 35
هەندێ کەس کە لەوێ
ڕاوەستابوون، کاتێ گوێیان لەمە بوو
ووتیان: (ئەوە بانگی ئەلیاس پێغەمبەر
دەکات.) 36یەکێ خێرا ڕایکردو
ئەسفنجێکی لەسرکە هەڵکێشاو
کردی بەسەر قامیشێکەوەو دایپێی،
تاکو لێیبخواتەوەو ووتی: (بابزانین
ئەلیاس دێت دایبگرێت!)
37ئینجا عیسا بەدەنگێکی بەرز
هاواریکردو ڕۆحی دابەدەستەوە.
38پەردەی پەرستگاش لەسەرەوە
تاخوارەوە دڕاو بوو بەدوو بەشەوە.
39کاتێ ئەو سەرپەلەی بەرامبەری
ڕاوەستابوو، بینی عیسا چۆن ڕۆحی

سپارد، ووتی: (بەڕاستی ئەم مرۆڤە
ڕۆڵەی خودا بوو!) 40ژنێکی زۆر
لەدوورەوە تەماشای ڕووداوەکەیان
دەکرد، لەنێوانیاندا مریەمی
مەجدەلیو مریەمی دایکی یاقوبی
بچووکو یوسفو سالومەیان لەگەڵ
بوو، 41ئەمانیش ئەوانە بوون
کەبەدوای عیسادا دەڕۆیشتنو
خزمەتیان دەکرد کاتێ لەجەلیل بوو،
هەروەها زۆر ژنی تریش لەگەڵی
هاتبوون بۆ قودس.

ناشتنی عیسا

42کاتێ ئێوارە داهات، ئەو ڕۆژە
ڕۆژی خۆئامادەکردن بوو، مانای
ڕۆژێك پێش ڕۆژی شەممە، 43یوسف
کەخەڵکی شاری ڕامە بوو،
ئەندامێکی بەرزی ئەنجوومەنی باڵای
جوولەکەبوو، ئەویش لەوانەبوو کە
چاوەڕێی پادشاهێتی خودایان دەکرد،
هاتو بێترس چووە لای پیلاتۆسو
داوای تەرمەکەی عیسای کرد. 44
پیلاتۆس سەری سوڕما لەوەی کە
عیسا مردووە، سەرپەلەکەی
بانگکردو لێیپرسی: (ئایا دەمێکە
مردووە؟) 45کاتێ سەرپەلەکە
باسەکەی بۆ گێڕایەوە، فەرمانیدا
تەرمەکەی عیسا بدەن بەیوسف. 46
ئینجا یوسف کەتانی کڕی، لاشەکەی
داگرتو بەکەتان کفنیکردو
لەگۆڕێکدا ناشتی کە لەبەرد
هەڵکەنرا بوو. دوایی بەردێکی گلۆر
کردەوە بەر دەرگای گۆڕەکە. 47
مریەمی مەجدەلیو مریەمەکەیتر کە
دایکی یوسف بوو، سەیریان دەکرد
بۆ ئەوەی بزانن لەکوێ دەنێژرێ.

زیندووبوونەوەی عیسا

16
کە ڕۆژی شەممە بەسەرچوو، مریەمی
مەجدەلیو مریەمی دایکی یاقوبو
سالومە، بۆنو ڕۆنیان کڕی بۆ
چەورکردنی تەرمەکەی عیسا. 2
ڕۆژی یەکەمی هەفتە بوو، ئەوان
بەیانی لەگەڵ ڕۆژهەڵات بۆ سەر
گۆڕەکە هاتن. 3بەیەکتریان دەووت:
(باشە کێ بەردی دەرگای
گۆڕەکەمان بۆ لادەدات؟) 4بەڵام کە
سەیریانکرد، بینییان بەردی سەر
دەرگای گۆڕەکە لاچووە، لەگەڵ
ئەوەی زۆر گەورەش بوو. 5کاتێ
چوونە ناو گۆڕەکە، کوڕێکی
گەنجیان بینی بەکراسێکی سپییەوە
لەلای ڕاستەوە دانیشتووە، ئەوانیش

تاسان. 6پێیووتن: (مەترسن، ئێوە
بەشوێن عیسای ناسریدا دەگەڕێن،
ئەوەی لەخاچدرا. ئەو
زیندووبووەوە! لێرە نییە. ئا ئەوەتا
ئەو شوێنەی تیایدا دانرابوو. 7بەڵام
ئێوە بڕۆن‌و هەواڵ بەقوتابیەکانی‌و
بەپەترۆس بدەن، ئەو پێشتان
دەکەوێت بۆ جەلیل، ئینجا وەك
پێیووتن لەوێ دەیبینن.) 8ئەوانیش
بەڕاکردن لەگۆڕەکە هاتنە دەرەوە.
ترس‌و سەرسامیەکی زۆر
دایگرتبوون، هیچیان بەکەس نەووت
لەبەرئەوەی دەترسان.
﴿9عیسا دوای هەستانەوەی
لەیەکەم ڕۆژی هەفتەدا، یەکەمجار بۆ
مریەمی مەجدەلی دەرکەوت ئەوەی
عیسا حەوت ڕوحی پیسی لێ
دەرکردبوو. 10ئەویش ڕۆیشت‌و
مژدەیدا بەوانەی لەگەڵ عیسادا
بوون، ئەوانەی خەریکی شیوەن‌و
گریان بوون. 11کاتێ بیستیان عیسا
زیندووەوە مریەم خۆی بینیویەتی،
باوەڕیان نەکرد. 12دوای ئەمە عیسا
بەشێوەیەکی تر بۆ دووان لەمان
دەرکەوت، لەکاتێکدا بەڕێوەبوون
بەرەو یەکێ لە لادێکان. 13ئینجا
ڕۆیشتن‌و مژدەیاندا بەوانی‌کە،
بەڵام دیسان باوەڕیان بەمانیش
نەکرد. 14ئینجا لەدواییدا، عیسا بۆ
هەر یانزە قوتابییەکەی دەرکەوت،
لەکاتێك لەسەر خوان بوون،
ئاگاداری‌کردنەوە لەبەر کەم
باوەڕی‌و دڵڕەقیان. چونکە باوەڕیان
نەکرد بەوانەی ئەویان بینی‌بوو دوای
هەستانەوەکەی. 15ئەوسا پێیووتن:
(بڕۆن بۆ هەموو لایەکی جیهان، ئەم
مزگێنییە بەهەموو خەڵکی
ڕابگەیەنن: 16ئەوەی باوەڕی هێناو
لەئاوهەڵکێشرا ئەوا ڕزگاری بووە،
ئەوەش کە باوەڕ ناهێنێ ئەوا تاوانبار
دەکرێت. 17ئەوانەی باوەڕ دەهێنن
ئەم نیشانانە لەگەڵیان دەبێ، بەناوی
من ڕوحی پیس دەردەکەن، هەروەها
بەزمانی ڕۆحی تازە دەدوێن، 18
دەتوانن مار بگرن، گەر
خواردنەوەیەکی کوشندەش بخۆن
هیچ تووشی ئازار نابن، دەست
دادەنێن لەسەر نەخۆش‌و چاکی
دەکەنەوە.)
19دوای ئەوەی عیسای
خوداوەند ئەمانەی پێیووتن،
بەرزکرایەوە بۆ ئاسمان‌و لەلای
دەستە ڕاستی خوداوە دانیشت. 20
ئەوانیش ڕۆیشتن، مزگێنیان

لەهـــەموو لايـــەك بلاْوكـــردەوە، خـــوداوەنديـــش لـەگەڵيان كـاری دەكـــردو پشـــتگیری ووشـــەكـانی خـــۆی دەكـــرد بەنیشـــانەكـانی. ئامین.﴾

مزگێنی بە پێی نووسینی لۆقا

لۆقا پزیشـك‌و مێژوونووسێکی یۆنانی بوو، یاوەرو یارمەتیدەری پۆڵسی نـێرراو بـوو، هـەروەها لۆقـا نووسـەری پـەرتووکی کرداری نێرراوانە، کە تەواوکەری ئەم پەرتووکەیە.

لـەم پەرتووکـەدا لۆقا لێکۆڵـینەوەیەکی کـردووەو بەدوای سەرچاوەی ڕاسـتدا گـەڕاوە بـۆ زانـیاریەکانی سەبارەت بەژیانی عیسا لەسەر زەوی، بۆ ئـەوەی خوێـنەر ڕاسـتی زانـیاریەکانی لەبـەر دەسـت بـێ (1:1–4). ئـەم پەرتووکـەش بەشـی یەکـەمی لێکۆڵـینەوەکەیەتی، مەسـیح لـەم پەرتووکەدا مرۆڤـێکە ڕزگارکـەری هـەموو جـیهانە. لۆقا باسی هەندێ ڕووداو و نموونە دەکـات تـیایدا دەری دەخـات کەمەسیح مرۆڤێکی تەواو و بێ‌کەم‌وکوڕییە، هـەروەها پزیشـکی نەخۆشـیەکانە بـەدوای لەناوچـووەکاندا دەگـەڕێ تـا ڕزگاریان بکات.

ئـەم پەرتووکـە لەسـەرەتادا بەڵـەدایك بـوون‌و کـاتی مـنداڵی مەسـیح دەسـت‌پـێ دەکـات، ئینجا هەموو خزمەتەکانی. پاشان لە(9:51)ەوە باسی ئـەوە دەکـات چۆن مەسیح چاوی دەخاتە سەر قودس‌و مردنی لەوێ، دواتر بەباسـی ئـازارو مـردن‌و هەستانەوەی نێو مردووان‌و بەرزبوونەوەی بۆ ئاسمان کۆتـایی دێـت. ئـەوەی جـێی سەرنجیشـە ئەوەیـە کـە لۆقـا زۆر گـرنگی بەفێرکردنەکانی مەسیح دەدات کە بەنموونەوە بوون.

چۆن ئەم مزگێنییە نووسرا

1

ئـەی پـایەبـەرز سـاوفیلۆس*، کاتـێ
زۆر کـەس هەسـتان بەنووسـینی ئەو
ڕووداوانـــــەی لای ئـــــێمە
ڕوویـدابـــوو، 2بەپـــێی ئـــەوەی
بـــەدەســتمان گەیشــتبوو، لەوانـەی
لەســــــەرەتاوە بیـــــــنەری
ڕووداوەکــــان‌و خــــزمەتکـاری
ووشــــەکـە بـوون. 3دوای ئـەوەی
هـــــەموو شـــــتێکم بـــە ووردی
لــەســــەرەتای باســـەکـەوە پشـکنی،
وام بەباش زانی بەرێك‌وپێکـی‌و یەك
لـــەدوای یـەك بۆتی بنووسم، 4تاکو
ڕاســـتی ئـەو شـــتانە بــزانی کــە
ڕاگەیێندراوە.

مزگێنی لەدایكبوونی یەحیا

5لەسەردەمی هێرۆدسی پادشای
ناوچەی یەهودیا، كاهینێك* هەبوو
ناوی زەكەریا* بوو لەكۆمەڵەی ئەبیا،
ژنەكەشی ناوی ئەلیسابات بوو
لەنەوەی هارون*، 6هەردووكیان
مرۆڤی چاك بوون لەبەرچاوی خودا،
پەیڕەوی ڕاسپاردەكانو
فێركردنەكانی خوداوەندیان دەكرد
بەبێ كەموكوڕی. 7منداڵیان نەبوو،
چونكە ئەلیسابات نەزۆك بوو،
هەردووكیشیان زۆر بەساڵدا
چووبوون.
8لەكاتێكدا زەكەریا لەنۆرەی
كۆمەڵەكەی خۆیدا كاروباری
كاهینایەتی جێبەجێ دەكرد. 9بەپێی
نەریتی ئەوسای كاهینایەتی نۆرەی
هات بچێتە ناو پەرستگای
خوداوەند*و بخورد بسووتێنێ. 10
لەكاتی سووتانی بخوردەكەدا،
خەڵكی هەموو لەدەرەوە نوێژیان
دەكرد. 11لەلای ڕاستی قوربانگەی*
بخوردەكەوە فریشتەیەكی خوداوەند
دەركەوت. 12كاتێ زەكەریا ئەمەی
بینی، تێك چوو، ترسی لێنیشت.
13بەڵام فریشتەكە پێی ووت: (ئەی
زەكەریا مەترسە، چونكە نوێژەكەت
بیستڕا، هەروەها ژنەكەت ئەلیسابات
لە تۆ كوڕێكی دەبێتو ناوی دەنێیت
یەحیا. 14پێی شادومان دەبیتو زۆر
كەس بە لەدایك بوونی دڵخۆش
دەبن. 15چونكە لای خوداوەند مەزن
دەبێت. شەرابو مەی ناخواتەوە،
هەر لەسكی دایكیەوە پڕ دەبێت
لەڕۆحی پیرۆز. 16هەروەها زۆر
لەڕۆڵەكانی ئیسرائیل بۆ لای
خوداوەندی خۆیان دەگەڕێنێتەوە. 17
بەڕۆحو توانای ئەلیاسەوە پێش
خوداوەند دەكەوێت، تا باوكان
لەگەڵ منالآندا ئاشتبكاتەوەو
یاخیبووان بگەڕێنێتەوە بۆ دانایی
ڕاستودروستان، ئینجا گەل بۆ
خوداوەند ئامادەبكات.) 18
زەكەریاش بەفریشتەكەی ووت:
(بەچی ئەمە بزانم، چونكە من
پیاوێكی بەتەمەنمو ژنەكەشم بەساڵدا
چووە؟) 19فریشتەكە وەڵامیدایەوە:
(من ئەو جبرائیلەم لەبارەگای خودا
ڕادەوەستم، نێرراوم بۆ ئەوەی
لەگەڵت بدوێمو ئەم مژدەیەت
بدەمێ. 20جا ئەوەتا تۆ لاڵ دەبیتو
توانای قسەكردنت نامێنێ تا ئەو
ڕۆژەی ئەمەی تیا دەبێت، چونكە
باوەڕت بەووتەكانم نەكرد، ئەوەی

لەکاتی خۆی دێتەدی.) 21خەڵکەکە
چاوەڕوانی زەکەریا یان دەکردو
سەرسام بووبوون لەدواکەوتنی لەناو
پەرستگادا. 22بەڵام کاتێ هاتەدەرەوە
نەیتوانی لەگەڵیان بدوێ، ئینجا
زانییان کە لەپەرستگادا بینینی
خودایی دیوە. بەئیشارەت لەگەڵیان
دەدواو هەر بەلاڵی مایەوە. 23کاتێ
ڕۆژانی خزمەتکردنی لەناو
پەرستگادا تەواوبوو، گەڕایەوە بۆ
ماڵەوە.

24دوای ئەوە، ئەلیساباتی ژنی
سکی پڕبوو، ماوەی پێنج مانگ ئەم
شتەی شاردەوەو دەیووت: (25
خوداوەند وای لێکردم، لەم
ڕۆژانەدا ئاوڕی لێدامەوە بۆ ئەوەی
شورەیی و سەر شۆڕیم لەناو خەڵکی
لەسەر لابەرێ.)

مزگێنی لەدایکبوونی عیسا

26کاتێ ئەلیسابات سکی شەش
مانگبوو، جبرائیلی فریشتە لەلایەن
خوداوە نێررا بۆ شارێك لەناوچەی
جەلیل ناوی ناسیرە بوو، 27بۆ لای
کچێکی نیشانکراو لەپیاوێك ناوی
یوسف بوو، لەبنەماڵەی داود، ناوی
ئەم کچەش مریەم بوو. 28فریشتەکە
هاتە لایو پێی ووت: (ئەی ئەو
کەسەی بەرەکەتی خودات بەسەردا
ڕژاوە، سڵاوت لێبێ، خوداوەندت
لەگەڵە.) 29مریەم بەووتەی
فریشتەکە شێواو بیری کردەوە دەبێ
ئەم جۆرە سڵاوکردنە چیبێت. 30
فریشتەکە پێی ووت: (مەترسە ئەی
مریەم، خودا بەرەکەتی پێت داوە، 31
ئا ئەوەتا سکت پڕ دەبێو کوڕێکت
دەبێ ناوی دەنێیت عیسا. 32ئەو
مەزن دەبێت، بەڕۆڵەی خودا
ناودەبرێت، خوداوەند خوداش
تەختی داودی باوکی پێدەبەخشێ.
33هەروەها تاهەتایە بەسەر ماڵی
یاقوبدا فەرمانڕەوایەتی دەکات،
پادشاهێتیەکەشی کۆتایی بۆ نییە.) 34
مریەم بەفریشتەکەی ووت: (چۆن
شتیوا ڕوو دەدا کە من شووم
نەکردبێ؟) 35فریشتەکە وەڵامی
دایەوە: (ڕۆحی پیرۆز دێ بەسەرتاو
هێزی خودا سایەی سەرت دەبێت.
چونکە ئەو پیرۆزەی لێت دەبێت
بەڕۆڵەی خودا ناودەبرێت. 36ئەوەتا
ئەلیساباتی خزمیشت بەو تەمەنە
بەساڵدا چووەوە سکی پڕە بە
کوڕێك. ئا ئەوەی پێیان دەووت
نەزۆك سکی شەش مانگە. 37چونکە

هـیچ شـتێك نییە لای خودا نەبێت.)
[38]مـریەم ووتـی: (مـن خـزمەتكاری خوداوەنـدم. ئـەوەی دەیلێیت ڕازیم بــــەبوونی.) جــــا فریشــــتەكە بەجێی‌هێشت.

دیدەنی مریەمو ئەلیسابات

[39]هــەر لــەو ڕۆژانــەدا، مــریەم بـەخـێرایی بـەرەو شـاخ ڕۆیشـت، بـەمەبەسـتی شـارێك لـە شارەكانی ناوچـەی یـەهوزا. [40]چـووە مـاڵی زەكـەریاو سـڵاوی لـەئەلیسـابات كـرد. [41]كـاتێ ئەلیسـابات گوێـی لــەسـڵاوی مـریەم بـوو، مـنداڵەكە لەسـكیدا جـولا، ئیـنجا ئەلیسابات پڕبوو لەڕۆحی پیرۆز.
[42] بەدەنگێكی بەرز هاواری‌كردو ووتـی: (تـۆ لـەناو ژنـاندا پیرۆزیت، پـیرۆزە ئەوەی لەسكتدایە. [43]من‌كێم هـەتا دایكی گەورەكەم بێت بۆ لام؟ [44]كـە سـڵاوی تـۆ گەیشـتە گوێـم، لــەخۆشـیدا مـنداڵەكە لــەسـكمدا جولایــەوە. [45]خۆزگــە دەخــوازرێ بـەوەی بـاوەڕی هێـناوە بـەوەی چی لــــەخوداوەنـــدەوە پـــێی ووتـــراوە دێتەدی.)

ستایشی مریەم

[46]مـریەم ووتـی: (گیانم ستایشی خوداوەند دەكات، [47]ڕۆحم دڵشادە بـەخودای ڕزگاركـەرم. [48]چـونكە سەیری ساكاری كارەكەرەكەی‌كرد، ئــەوەتا لـەئێسـتا بـەدواوە هـەموو نـەوەكان خۆزگـەم پـێ‌دەخوازن. [49] چـونكە توانـادار كـاری مەزنی بەمن ئـەنجامدا، پـاكوپیرۆزە ناوی ئەو، [50] بـەزەیی بـۆ ئەوانەیـە كـە نەوە دوای نـەوە لـیێ‌دەترسـن. [51]هـێزی دەستی دەرخســـت، خواســـتی لـــووت بــــەرزەكانی تەفـــروتونا كــــرد لەبۆچـــــوونەكانی دڵـــــیان، [52] تواناداره‌كـانی لـەتەختەكانـیان هێنایە خــــوارەوەو ســــاكارەكانی بڵــــند كــردەوە. [53]برسـییەكانی لەخـێرو بەرەكــــەتی خــــۆی تــــێركرد، دەوڵەمــەندەكانی بــەدەسـتی بــەتاڵ ڕەوانەكـرد. [54]یارمـەتی ئیسـرائیلی خـزمەتكاری خۆی داو بەزەیی خۆی یادكەوتــەوە، [55]هــەر وەكــو چــۆن قسـەی لەگـەڵ باپیرانمـان كـردبوو، لەگـــەڵ ئیـــبراهیمو نـــەوەكانی بـــۆ هەتاهەتایـە.) [56]دوای ئـەوەی مـریەم لای ئەلیسـابات نـزیكەی سێ مانگ مایەوە، گەڕایەوە بۆ ماڵەكەی.

له دایکبوونی حەزرەتی یەحیا

57ئەلیسابات کاتی منداڵ بوونی
هاتو کوڕێکی بوو. 58
دراوسێکانی‌و خزمانی بیستیان کە
خوداوەند بەزەیی مەزنی خۆی
بەسەردا ڕژاندووە، لەگەڵی شادومان
بوون. 59لەڕۆژی هەشتەمدا
ئامادەبوون، بۆ ئەوەی کوڕەکە
خەتەنە بکەن، خەریك بوو ناوی بنێن
زەکەریا، لەسەر ناوی باوکی. 60
بەڵام دایکی ووتی: (نەخێر، بەڵکو
ناوی دەنرێ یەحیا.) 61پێیان ووت:
(کەس نییە لەخێڵەکەتدا بەم ناوە
ناونرابێت.) 62بەئیشارەت بەباوکیان
ووت: (چ ناوێکی ئەوێ ناوبنرێ؟)
63تەختەیەکی داواکردو لەسەری
نووسی: (ناوی یەحیایە.) هەموویان
لەمە سەرسام بوون. 64دەست‌بەجێ
زەکەریا زمانی کرایەوەو دەستی کرد
بەستایش کردنی خودا. 65هەموو
دراوسێکانی ترسیان لێ‌نیشت، ئەم
کارانەش لەناوچەی چیای یەهودیا،
بوو بەقسەو باسی ناو خەڵکی. 66
هەموو ئەوانەی ئەمەیان بیست، ئەم
باسەیان خستە دڵیانەوە، ووتیان: (ئایا
ئەم منداڵە دەبێ بەچی؟) چونکە
دەستی خوداوەندی لەگەڵ بوو.

ستایشی زەکەریا

67زەکەریای باوکی پڕبوو
لەڕۆحی پیرۆز، بەووشەی خودا
دواو ووتی: (68ستایش بۆ خوداوەند
خودای ئیسرائیل، چونکە گەلەکەی
بەسەرکردەوەو بەخوێن کڕییەوە. 69
هێزیکی بۆ ڕزگاریمان هەڵساندەوە
لەماڵی داودی بەندەی خۆی. 70
هەروەك لەکۆنەوە دواوە بەزمانی
پێغەمبەرە پیرۆزەکانیەوە. 71بۆ
ڕزگاریمان لەدوژمنانو لەدەستی
ناحەزانمان. 72بۆ دەرخستنی بەزەیی
خۆی بەرامبەر باپیرانمان. بۆ
یادکردنەوەی پەیمانی پیرۆزی. 73ئەو
سوێندەی بۆ ئیبراهیمی باوکمانی
خوارد. 74بۆ فریاکەوتنمان لەدەستی
دوژمنان، تا بێ‌ترس بیپەرستین، 75
بەپیرۆزی‌و ڕاست‌ودروستی بەرامبەر
ئەو هەموو ڕۆژانی ژیانمان. 76تۆش
ئەی منداڵ پێغەمبەری خودات
پێ‌دەووترێ، چونکە پێش خوداوەند
دەکەوی تا ڕێگای بۆ ئامادە بکەیت.
77تاکو گەلەکەی فێر بکەیت کەوا
ڕزگاری بەلێخۆش‌بوونی گوناهیان
دەبێت. 78چونکە بەهۆی بەزەیی‌و
میهرەبانی خودامان، خۆری بەرەبەیان
لەئاسمانەوە بۆمان دەردەکەوێ. 79تا

ڕووناکی بدات بەوانەی لەناو
تاریکیو لەسێبەری مەرگدا
دانیشتوون، تا قاچەکانمان بەرەو
ڕێگای ئاشتی ببات.) [80]منداڵەکە
گەشەی دەکردو لەڕۆح بەهێز
دەبوو، لەدەشتودەر مایەوە تا ئەو
ڕۆژەی خۆی بۆ ئیسرائیل
دەرخست.

لەدایك بوونی عیسا

2
لەو سەردەمەدا لە ئوغستۆسی
قەیسەرەوە فەرمان دەرچوو تا هەموو
دانیشتوانی وولاتەکەی ناونووس
بکرێت. [2]ئەم ناونووسکردنەش
یەکەمجاری بوو، لەکاتێکدا کیرینیۆس
فەرمانڕەوای سوریا بوو. [3]خەڵکی
ڕۆیشتن، هەر یەکە بۆ شاری خۆی
هەتا ناونووس بکرێن. [4]جا یوسف
لەشاری ناسیرەوە کە
لەناوچەی جەلیل بوو، بەرەو
شارەکەی داود ڕۆیشت کە ناوی
بەیت لەحم بوو لەناوچەی
یەهودیا. چونکە ئەو لەبنەماڵەو
هۆزی داود بوو. [5]تاکو لەگەڵ
مریەمی دەزگیرانی کە لەو کاتەدا
سکی هەبوو، لەوێ ناونووس
بکرێن. [6]هەر لەو کاتەدا ئەمان
لەوێ بوون، کاتی منداڵ بوونی
هات. [7]لەبەرئەوەی لەمیوانخانە
شوێنیان دەست نەکەوت چوونە
تەویلەیەك لەوناوە، ئینجا لەوێدا
کوڕە نۆبەرەکەیبوو، پێچایەوەو
لەئاخوڕی تەویلەکەدا خەواندی.

فریشتەیەك مزگێنییدەدا

[8]لەو ناوچەیە شوان هەبوون
لەدەشت دەمانەوەو بەنۆبە ئێشکی
مێگەلیان دەگرت. [9]فریشتەیەك
لەلایەن خوداوەندەوە هاتە لایان،
شکۆمەندی خودا درەوشایەوە
لەدەورو پشتیان، بەمە ترسێکی
زۆریان لێنیشت. [10]فریشتەکە پێی
ووتن: (مەترسن، ئەوا من مژدەیەکی
خۆشو مەزنتان پێدەدەم کە بۆ
هەموو گەلە. [11]ئەمڕۆ لەشاری داود
ڕزگارکەرێك بۆ ئێوە لەدایكبوو،
[12] ئەویش مەسیحی خوداوەندە.
ئەمەش نیشانە بێ بۆتان، لەوێ
منداڵێکی پێچراوەی نووستو
لەئاخوڕێکدا دەبینن.) [13]لەپڕێکدا
لەگەڵ فریشتەکە کۆمەڵێ هێزی
ئاسمانی دەرکەوتن، ستایشی خودایان
دەکردو دەیان ووت: [14](شکۆمەندی

بۆ خودا لەبەرزایی، بۆ سەر زەویش
ئاشتی، بۆ ئەوانەی جێی ڕەزامەندی
ئەون.)
15کاتێ فریشتەکە لای شوانەکان
بەرەو ئاسمان ڕۆیشت، بەیەکتریان
ووت: (کەواتە بابڕۆین بۆ
بەیتلەحم تا ئەو ڕووداوە ببینین
کەوا خوداوەند پێیڕاگەیاندین.) 16
بەخێرایی هاتن شوێنەکەیان دۆزیەوە،
مندالّەکەیان بەنووستویی
لەئاخوڕەکەدا بینی لەگەلّ مریەمو
یوسف. 17کاتێ ئەمەیان بینی،
دەستیانکرد بەبلاّوکردنەوەی ئەو
هەوالّەی لەبارەی ئەو مندالّەوە پێیان
ووترابوو. 18هەموو ئەوانەی گوێیان
لەمەبوو، سەریان سوڕما لەوەی
شوانەکان دەیان ووت. 19بەلاّم
مریەم ئەم شتانەی هەموو لەبیری
خۆی دادەناو لەدلّی خۆی
لێکیدەدایەوە. 20دوای ئەوە
شوانەکان گەڕانەوە شوێنی خۆیان،
دەم بەستایشی خوداوە بۆ هەموو
ئەوەی بیستیانو بینییان، بەو
شێوەیەی پێیان ووترا بوو.

خەتەنەکردنی عیسا

21کاتی خەتەنەکردنی مندالّەکە،
دوای بەسەرچوونی هەشت ڕۆژ
بەسەر لەدایك بوونی، ناوینرا عیسا
هەروەك چۆن لەسەر زمانی
فریشتەکە پێشتر ناونرا، پێش ئەوەی
دایکی سکی پێی هەبێ.
22دوای ئەوەی ڕۆژانی
پاكبوونەوەی تەواوبوو، بەپێی
شەریعەتی موسا، یوسفو مریەم
بردیان بۆ قودس، تاکو پێشکەشی
خوداوەندی بکەن. 23هەروەك چۆن
لەشەریعەتی خوداوەند نووسراوە: {
هەموو کوڕێکی نۆبەرە کە سکی
دایك دەکاتەوە پێی دەووترێ پیرۆزی
خوداوەند.} 24هەروەها بۆ پێشکەش
کردنی قوربانی، وەك لەشەریعەتی
خوداوەند ووتراوە: {جووتێ
کوکوختی یان جووتێ بێچووە کۆتر.
}
25لەقودس پیاوێك هەبوو ناوی
شەمعون بوو، پیاوێکی چاكو
لەخواترس بوو، چاوەڕێی دلّدانەوە
بوو بۆ ئیسرائیل، ڕۆحی پیرۆزیشی
تێدابوو. 26ڕۆحی پیرۆز ئاگاداری
کردبوو، کە نامرێ تا مەسیحی
خوداوەند نەبینێ. 27بەهۆی ڕۆحەوە
هاتبوو بۆ پەرستگا. کاتێ دایكو
باوکی عیسا مندالّەکەیان هێنا تا

بەپێی شەریعەت ئەوەی پێویستە
بیکەن بۆی. 28شەمعون منداڵەکەی
خستە سەر هەردوو دەستیو ستایشی
خودایکردو ووتی:
29(ئەی خوداوەند ئێستا بەندەی
خۆت با بەئاشتی چاولێك بنێ
بەپێی بەڵێنی خۆت.
30ئەوا چاوم ڕزگاری تۆی بینی،
31ئەوەی ئامادەت کردووە بۆ هەموو
گەلان،
32ڕووناکی بێت بۆ نەتەوەکانو
شکۆمەندی بێت بۆ ئیسرائیل.)
33دایكو باوکی سەرسام بوون
لەوەی دەربارەی منداڵەکە ووترا. 34
شەمعون داوای پیرۆزی بۆ کردنو بە
مریەمی دایکی منداڵەکەی ووت:
(بەهۆی ئەم منداڵەوە کەسانێکی زۆر
لەئیسرائیل دەکەونو زۆریش
هەڵدەستنەوە، دەبێ بەنیشانەیەك
بەربەرەکانی دەکرێ، 35تا نیازی دڵی
زۆرکەس ئاشکرابێ. شمشێرێکیش
جەرگی تۆ دەبڕێ.)
36ژنێك بەووشەی خودا دەدوا
ناوی حەننە بوو کچی فەنوئیلی پێ
دەوترا، سەر بەتیرەی ئەشیر بوو، زۆر
بەساڵدا چوو بوو، تەنها حەوت ساڵ
لەگەڵ مێردەکەی ژیابوو. 37پاشان
بەبێوەژنی مابووەوە تا تەمەنی
گەیشتبووە هەشتاو چوار ساڵی.
پەرستگاکەی بەجێ نەدەهێشت، شەو
و ڕۆژ خودای دەپەرست، بەنوێژو
ڕۆژوگرتن. 38لەوکاتەدا ئامادەبوو،
دەستیکرد بەسوپاسکردنی خوداو
باسی عیسای لەگەڵ هەموو ئەوانەدا
کرد کە لەقودس چاوەڕوانی
ڕزگارکەربوون. 39دوای تەواوبووی
هەموو ئەوانەی شەریعەتی خوداوەند
داوای دەکات، دایك و باوکی عیسا
گەڕانەوە بۆ شارەکەیان کە ناوی
ناسیرە بوو لەجەلیل. 40منداڵەکە
نەشونمای دەکردو بەهێز دەبوو،
پڕدەبوو لەداناییو بەرەکەتی خودای
لەسەر بوو.

عیسا لە پەرستگادا

41دایكو باوکی هەموو ساڵێك
لەجەژنی تێپەڕبوون دەچوون بۆ
قودس. 42کاتێ عیسا تەمەنی
گەیشتە دوانزە ساڵ وەك هەموو
ساڵانی تر لەجەژندا بەرەو قودس
ڕۆیشتن. 43دوای تەواوبوونی ڕۆژانی
جەژن گەڕانەوە، عیسای منداڵ
لەقودس مایەوە بێئەوەی ئەوان
بزانن. 44وایان دەزانی کە لەگەڵ

هاوڕێکانیاندایە بەڕێگاوە، ڕۆژە
ڕێگایەك ڕۆیشتن، دوای ئەوە
دەستیان کرد بەگەڕان بەدوایدا
لەنێوان خزمو ناسیاوەکانیان. 45کاتێ
نەیان دۆزیەوە گەڕانەوە بۆ قودس تا
بەدوایدا بگەڕێن. 46دوای سێ ڕۆژ
گەڕان لەپەرستگادا دۆزیانەوە،
سەیریان کرد دانیشتووە لەنێوان
مامۆستایانی شەریعەت، گوێی بۆ
ڕاگرتوونو پرسیاریان لێدەکات.
47هەموو ئەوانەی گوێیان لێبوو،
سەرسام بوون لە تێگەیشتنو
وەلامدانەوەی. 48کاتێ بینیان
سەریان سوڕما، ئینجا دایکی پێی
ووت: (کوڕم بۆ وات لێکردین؟
منو باوکت بە بێ ئارامی بەدواتدا
دەگەڕاین.) 49وەلامی دانەوە، ووتی:
(بۆچی بەدوامدا دەگەڕان؟ ئایا
نەتانزانی پێویستە لەسەرم، لەماڵی
باوکم بم؟) 50بەلام ئەوەی ئەو ووتی،
ئەوان تێی نەگەیشتن. 51ئینجا
لەگەڵیان گەڕایەوە بەرەو شاری
ناسیرەو گوێڕایەڵیان بوو، مریەمی
دایکیشی ئەمانەی هەموو دەخستە
دڵیەوە. 52عیساش لەدانایی و بەژنو
بالا گەورە دەبوو، جێی ڕەزامەندی
خوداو خەڵکی بوو.

یەحیای لەئاوهەڵکێش

3
لەساڵی پانزەهەمینی فەرمانڕەوایی
تیباریۆسی قەیسەر، کاتێ بونتیۆس
پیلاتۆس لێپرسراوی یەهودیا بوو،
هەروەها هێرۆدس لێپرسراوی
جەلیل و براکەشی فیلیپۆس
لێپرسراوی ئیتۆریەو تەراخونیتس
بوو، لیسانیوسیش لێپرسراوی ئیبیلیە
بوو، 2لەسەردەمی حەنان و قەیافای
سەرۆك کاهینەکان، کاتێ یەحیا
لەدەشتودەر بوو ووشەی خودای
بۆ هاتە خوارەوە. 3ئینجا هات بۆ
هەموو ناوچەکانی سەر ڕووباری
ئوردن تا لەئاوهەڵکێشانی تۆبەکردن
بۆ گوناە بەخشین ڕابگەێنێ. 4
هەروەك لە پەرتووکی ئەشعیا پێغەمبەر
نووسراوە: {دەنگێك لەدەشتودەر
بانگەواز دەکات، ڕێگا بۆ خوداوەند
ئامادەبکەن، ڕێڕەوی ڕێك بخەن.} 5
هەموو دۆڵێك پڕ دەکرێتەوەو هەموو
چیاو گردۆلکەیەکیش نزم دەبێتەوە،
هەموو شوێنە پێچاوپێچەکان ڕاست
دەبنەوەو شوێنە چاڵەکان دەبنە
ڕێگای ڕێكوڕەوان، 6هەموو کەسێ
ڕزگاری خودا دەبینێ!)
7یەحیا بەهەموو ئەوانەی هاتبوون

بۆ لەئاوهەڵکێشان لەسەردەستی،
دەیووت: (ئەی بێچووە ماران، کێ
فێری هەڵاتنی کردوون لەدەست
توورەیی داهاتوو؟ 8 بەروبوومێ
بدەن شایانی تۆبەکردن بێت،
بەخۆتان مەڵێن: (ئێمە ئیبراهیمی
باوکمان هەیە.) من پێتان دەڵێم،
خودا توانای ئەوەی هەیە ئا لەم
بەردانە نەوە بۆ ئیبراهیم دروست
بکات. 9 ئەوا تەور خراوەتە سەر
قەدی دار، هەر دارێك بەروبوومی
باش نەدات دەبڕێتەوەو فڕێ دەدرێتە
ناو ئاگر.) 10 خەڵکەکە پرسیاریان
لێ کرد: (کەواتە چی بکەین؟) 11
وەڵامی دانەوە: (ئەوەی دوو کراسی
هەیە، با یەکێکیان بدا بەوەی کە
نییەتی، ئەوەش کە نانی هەیە، با
هەمان شت بکات.) 12 هەندێ
لەباجگرانیش هاتبوون بۆ
لەئاوهەڵکێشان، پرسیاریان
لێ کرد: (مامۆستا، ئەی ئێمە چی
بکەین؟) 13 پێی ووتن: (لەوەی بۆتان
دانراوە زیاتر وەرمەگرن.) 14 هەروەها
هەندێ سەرباز پرسیاریان
لێ کرد: (ئەی ئێمە چی بکەین؟)
وەڵامی دانەوە: (زۆرداری لەکەس
مەکەن، بەدرۆ کەس تاوانبار
مەکەن، بەمووچەکانتان ڕازیبن.)
15 لەبەرئەوەی گەل چاوەڕێی
مەسیحیان دەکرد، هەموو لەخۆیان
دەپرسی: (تۆ بڵێی یەحیا، مەسیحی
چاوەڕێ کراو بێ؟) 16 یەحیا وەڵامی
خەڵکەکەی دایەوە: (من لەئاو
هەڵتاندەکێشم، بەڵام ئەوەی دێت
لەمن بەتواناترە، ئەوەی من تەنانەت
شایستەی کردنەوەی قەیتانی
پێڵاوەکانی نیم، ئەو لەڕۆحی پیرۆزو
لەئاگر هەڵتاندەکێشێ. 17 ئەو شەنی
بەدەستەوەیە بۆ پاككردنەوەی
خەرمانەکەی بەتەواوی، گەنمەکە
لەعەمباردا کۆدەکاتەوەو کایەکەش
دەسوتێنێ بەئاگرێك کە ناکوژێتەوە.)
18 دیسان بەزۆر شتی تر، ئامۆژگاری
گەلەکەی دەکردو مژدەی دەدانێ.
19 بەڵام هێرۆدس کە فەرمانڕەوای
ناوچەکە بوو، لەلایەن یەحیاوە
سەرزەنشت کرا بەهۆی هێرۆدیای
براژنیەوە، هەروەها لەبەر هەموو ئەو
خراپانەی کە دەیکرد، 20 خراپەیەکی
تریشی خستە پاڵ خراپەکانی پێشووی
ئەویش بەزیندانکردنی یەحیا.

لەئاوهەڵکێشانی عیسا

21 کاتێ گەل هەموو

لـــەئـــاوهەڵکێشـــران، عیســـاش
لـەئـاوهەڵکێشـرا، لەکاتێکدا نوێژی
دەکـرد، ئاسمـانکـرایەوە، 22ڕۆحـی
پـیرۆز لـەشـێوەی لـەشی کـۆترێك
لەســـەری نیشـــتەوە، دەنگـــێك
لـــەئاسمانـەوە هـــاتو ووتـی: (تۆی
ڕۆڵـــەی خۆشەویســـتم، مـــن پێـــت
دڵشاد بووم.)

بنەچەی عیسا

23کـــــاتێ عیســــــا دەســـــتی
بەخـزمەتەکەی کرد، تەمەنی نزیکەی
سـی سـاڵ بـوو، خەڵکی وایاندەزانی
کوڕی یوسفی کوڕی هالی، 24کوڕی
مەتســـات کـــوڕی لاوی، کـــوڕی
مولکی کوڕی یەننا، کوڕی یوسف.
25کـوڕی مەتتاسـیا، کـوڕی عاموس
کوڕی ناحوم، کوڕی حەسلی کوڕی
نـــەجای، 26کـــوڕی مـــاس کـــوڕی
مەتاســـیا، کـــوڕی شـــەمعی کـــوڕی
یوســـف، کـــوڕی یـــەهوزا، 27کـــوڕی
یۆحەننا، کوڕی ڕیسا کوڕی زەربابل،
28 کـــوڕی شـــالتیئیل کـــوڕی نـــیری،
کـــوڕی مولکی کوڕی ئادی، کوڕی
قوسەم کوڕی ئەلمودام کوڕی عیری،
29کـوڕی یوســی، کـوڕی ئەلیعازەر
کـــوڕی یوریـــم، کـــوڕی مەتســـات
کـــوڕی لاوی، 30کـــوڕی شـــەمعون
کـــوڕی یەهوزا، کوڕی یوسفکوڕی
یۆنـــان، کـــوڕی ئەلیاقـــیم، 31کـــوڕی
مەلـــیا کـــوڕی مەینان، کوڕی مەتاسا
32 کـــوڕی ناســـان، کـــوڕی داود،
کـــوڕی یەســـا، کـــوڕی عوبێد کوڕی
بوعـــەز، کـــوڕی ســـەلمون کـــوڕی
نەحشـــون، 33کـــوڕی عەمیـــناداب
کـــوڕی ئـــارام، کـــوڕی حەســـرون،
34 کـــوڕی فـــارس کـــوڕی یـــەهوزا،
کـــوڕی یـــاقوب کـــوڕی ئیســـحاق،
کـــوڕی ئیبراهیم کوڕی تارح، کوڕی
نـــاحور، 35کـــوڕی ســـەروج، کوڕی
ڕەعـــو کـــوڕی فـــالج، کـــوڕی عابـــر
کـــوڕی شالح، 36کوڕی قینان کوڕی
ئەرفەکشاد، کوڕی سام کوڕی نوح،
کـــوڕی لامـــەك، 37کوڕی مەتوشالح،
کـــوڕی ئەخنوخ کوڕی یارد، کوڕی
مـــەهلـلئـــیل کـــوڕی قینان، 38کـــوڕی
ئـــەنوش کـــوڕی شـــیت، کوڕی ئادەم
کە لـە خودایە.

شەیتان عیسا تاقیدەکاتەوە

4
کـــاتێ عیســـا لـــەئوردون گەڕایـــەوە،
لەشـــی پـــڕبـــوو لەڕۆحی پیرۆز، ڕۆح
لەبـیابان دەیـبردبەرێوە. 2ماوەی چل

ڕۆژ شەیتان تاقیدەکردەوە.
بەدرێژایی ئەو ڕۆژانە هیچی نەخوارد،
کاتیٚ ماوەکە تەواوبوو برسی بوو. [3]
شەیتان پێی ووت: (گەر ڕاستە تۆ
ڕۆڵەی خودای بەو بەردە بڵیٚ باببێت
بەنان.) [4]عیسا وەڵامی دایەوە ووتی:
(لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {مرۆڤ
هەر بەنان ناژی.}) [5]ئینجا شەیتان
بردیە سەر شاخێکی بەرزو هەموو
پادشاهێتیەکانی جیهانی
بەچاوتروکانێك پیشانداو [6]ووتی:
(دەسەڵاتی فەرمانڕەوایی ئەم هەموو
پادشاهیانەت دەدەمیٚ بەهەموو
شکۆیەکەوە، چونکە دراوە بەمن و
منیش دەیدەم بەهەر کەسیٚ بمەویٚ. [7]
گەر کڕنۆشت بۆ بردم ئەوا هەمووی
دەبیٚ بەهیتۆ.) [8]عیسا وەڵامی
دایەوەو ووتی: (نووسراوە: {تەنها بۆ
خوداوەند خودات کڕنووش بەرەو
هەر ئەو بپەرستە.}) [9]ئینجا شەیتان
بردی بۆ قودس، لەسەر قەراغی
سەربانی پەرستگاکە ڕایگرت و پێی
ووت: (گەر ڕاستە تۆ ڕۆڵەی
خودای لێرەوە خۆت فڕیٚدە
خوارەوە، [10]چونکە نووسراوە: {
بەفریشتەکانی دەڵیٚ
پارێزگاریتکەنو [11]لەسەر دەستیان
هەڵت دەگرن نەوەك قاچت بەربەرد
بکەوێت.}) [12]عیسا وەڵامی دایەوەو
ووتی: (ووتراوە: {خوداوەند
خودات تاقی مەکەرەوە.}) [13]کاتیٚ
شەیتان هەموو تاقیکردنەوەکانی
تەواوبوو، بەجێی هێشت تاکاتێکی
تر.

عیسا لەناسیرە دەردەکریٚ

[14]عیسا بەهێزی ڕۆح
گەڕایەوە بۆ جەلیل، ناوبانگی
لەهەموو دێیەکانی دەوروپشت
بڵاوبووەوە. [15]لەکەنیشتەکان
خەڵکی فێردەکرد، هەموو ستایشیان
دەکرد.
[16]ئینجا هات بۆ ناسیرە، ئەو
شوێنەی لێی پەروەردە بوو، هەروەك
جاران ڕۆژی شەممە چووە کەنیشت،
ڕاوەستا بۆ خوێندنەوە. [17]پەرتووکی
ئەشعیا پێغەمبەریان دایە دەستی کاتیٚ
کردیەوە ئەو شوێنەی بەرچاو کەوت
کە تیایدا نووسراوە: [18]{ڕۆحی
خوداوەندم لەسەرە، چونکە
دەستنیشانیکردووم تا مژدە بدەم
بەهەژاران، ناردوومی هەتا بۆ
دیلکراوان داوای ئازادی بکەم، بۆ
کوێران داوای ڕووناکی بکەم، تاکو

پیٚشێلکراوان ڕزگاربکەم، 19 ساڵی
ڕەزامەندی خوداوەند ڕابگەیێنم.} 20
ئینجا پەرتووکەکەی داخست و دایە
دەست ئیشکەری ئەو شوێنەو
دانیشت. هەموو ئەوانەی ئامادەبوون
لەکەنیشتەکە چاویان تیٚبڕیبوو. 21
قسەی بۆ کردنو ووتی: (وا ئەمڕۆ
ئەوەی گوێتان لیٚبوو هاتەدی.) 22
هەموو بەباشی باسیان دەکردو
سەریان سوڕما لەو ووشە
بەرەکەتدارانەی لەدەمی دەهاتە
دەرەوە، دەیان ووت: (ئایا ئەمە
کوڕەکەی یوسف نییە؟) 23 عیسا پێی
ووتن: (بیٚگومان ئێوە پێم دەڵێن،
ئەی پزیشك جاریٚ چارەسەری
خۆت بکە، ئەوەی بیستمان
لەکەفەرناحوم کردت لێرەش
لەشارەکەت بیکە.) 24 دیسان
بەردەوام بوو ووتی: (ڕاستیتان پیٚ
دەڵێم، هیچ پێغەمبەرێك لەشارەکەی
خۆی پەسەند ناکریٚ. 25 لەڕاستیدا
پێتان دەڵێم، لەسەردەمی ئەلیاس
لەئیسرائیل بێوەژنی زۆر هەبوون،
کاتیٚ باران بڕا سیٚ ساڵو شەش
مانگ، هەتا برسێتییەکی گەورە
لەهەموو سەر زەویدا ڕوویدا، 26
بەلاّم ئەلیاس نەنێررا بۆ کەس لەوانە،
بەڵکو بۆ ئافرەتێکی بێوەژن لەسەرفە
لەناوچەی سەیدا. 27 لەئیسرائیل
لەسەردەمی ئەلیشەع پێغەمبەر زۆر
کەس تووشی نەخۆشی گولی
هاتبوون، هیچیانی چاك نەکردەوە،
تەنها نوعمانی سوری نەبیٚ.) 28
هەموو ئەوانەی لەکەنیشتەکە بوون،
کە ئەمەیان بیست ڕقیان هەڵسا. 29
دەریان کردە دەرەوەی شارەکە،
بردیانە قەراخ ئەو چیایەی
شارەکەیانی لەسەر دروستکرابوو،
تاکو لەوێوە فڕیٚی بدەنە خوارەوە. 30
بەلاّم ئەو دەرباز بوو لەناویانو لەویٚ
ڕۆیشت.

دەرکردنی ڕۆحی پیس

31 جا عیسا بەرەو کەفەرناحوم
ڕۆیشت، شارێك بوو لەناوچەی
جەلیل، لەویٚ لەشەممەندا خەڵکی فێر
دەکرد. 32 زۆر سەریان سوڕما
لەفێرکردنەکانی، لەبەرئەوەی
ووشەکانی بەدەسەلاّتەوە بوو. 33
لەکەنیشتەکەدا پیاوێك هەبوو ڕۆحی
پیسی تێدا بوو. بەدەنگێکی بەرز
هاواری کرد : 34 (ئەی عیسای
ناسیری چیت لێمان دەویٚ؟
هاتوویت لەناومان ببەی؟ من دەزانم

تۆكێیت، تۆ پیرۆزی خودای.) 35
عیسا هەڕەشەی لێ‌كردو ووتی:
(بێ‌دەنگ‌بە! لەلەشی وەرە دەرەوە.)
ئینجا ڕۆحە پیسەكە كابرای كوتا
بەزەویداو لەلەشی هاتە دەرەوە،
بێ‌ئەوەی زیانی‌كەی پێ‌بگەیەنێ. 36
هەموو سەرسام بوون، لەنێوان خۆیان
پرسیاریان دەكرد: (ئەمە چ
ووشەیەكە؟ ئاوها بەدەسەلاتە،
فەرماندەدا بەڕۆحە پیسەكان تا
لەخەلكی بێنە دەرەوە.) 37ناوبانگی
عیسا لەهەموو شوێنێك لەو ناوچەیە
بلاوبووەوە.

چاككردنەوەی خەڵكێكی زۆر

38دوای ئەمانە كەنیشتەكەی
بەجێ‌هێشت‌و چووە ماڵی شەمعون.
خەسووی شەمعون تایەكی توندی
لێ‌هاتبوو، داوایان لێ‌كرد
یارمەتی‌بدات. 39ئەویش لای
جێگاكەی ڕاوەستاو تایەكەی لێ
دوور خستەوە. ژنە یەكسەر هەستایە
سەرپێ‌و دەستی‌كرد بەخزمەتكردنیان.
40كاتێ ڕۆژ ئاوابوو، هەموو ئەوانەی
نەخۆشییان هەبوو، لەهەموو
جۆرێك، هێنایانە لای عیسا یەكە
یەكە دەستی لەسەر دانانو چاكی
كردنەوە. 41ڕۆحی پیسی لەزۆریان
دەركرد، لەكاتێكدا ڕۆحەكان
هاواریان دەكرد (تۆ ڕۆڵەی خودای!)
ئەویش دەری‌دەكردن‌و
نەی‌دەهێشت زۆر بڵێن، چونكە
زانیان ئەو مەسیحە. 42كاتێ
ڕۆژهەلات، هەستاو ڕۆیشت بۆ
جێگایەكی چۆڵەوانی، خەلكەكە
بەدوایدا گەڕان تادۆزیانەوە، گرتیان
تاكو لایان نەڕوات. 43بەلام ئەو پێی
ووتن: (پێویستە لەسەرم، مژدەی
پادشاهێتی خودا بەشارەكانی تریش
بدەم، چونكە من بۆ ئەمە نێرراوم.) 44
ئیتر لەوێ ڕۆیشت‌و دەستی‌كرد
بەمزگێنی‌دان لەكەنیشتەكان.

عیسا قوتابیەكانی بانگ‌دەكات

5
لەكاتێكدا عیسا ڕاوەستابوو لەسەر
كەناری دەریاچەی جەنیسارت،
خەلكەكە هەموو كۆمەڵ بووبوون
لەدەوری تاكو گوێ لەووشەی
خودا بگرن. 2دوو بەلەمی بینی لای
دەریاچەكەوە ڕاوەستابوون،
ماسیگرەكان بەجێیان هێشتبوو،
تۆڕەكانیان دەشوشت. 3چووە ناو
یەكێكیان، كە هی شەمعونبوو،

داوای لێ‌کرد هەندێ لەکەناری
دەریاچەکە دووری بخاتەوە ئینجا
دانیشتو لەناو بەلەمەکەوە
دەستی‌کرد بە فێرکردنی خەڵکەکە.
4کاتێ ووتەکانی تەواوکرد
بەشەمعونی ووت: (دووری‌کەرەوە
بۆ قوولایی، جا تۆڕەکانتان فڕێ
بدەن بۆ ڕاوکردن.) 5شەمعون
وەلامی دایەوە: (گەورەم هەرچەندە
بەدرێژایی شەو هەوڵماندا کەچی
هیچمان ڕاونەکرد. بەلام لەبەر
قسەی تۆ ئەوا تۆڕێك فڕێ دەدەم) 6
کاتێ ئەمەیان کرد ماسییەکی زۆریان
گرت، بەشێوەیەك تۆڕەکەیان
خەریك‌بوو بدڕێ. 7جا بانگی
هاوڕێکانیان کرد کە لەبەلەمەکەی
تردا بوون، تاکو بێن‌و یارمەتییان
بدەن، ئەوانیش هاتن‌و هەردوو
بەلەمەکەیان پڕکرد تا وای لێ هات
خەریك بوو نوقوم ببن. 8کاتێ
شەمعون کە بەپەترۆس ناودەبرێ
ئەمەی بینی چۆکی‌دادا لەبەر پێی
عیساداو ووتی: (گەورەم لێم
دوورکەوە، چونکە من مرۆڤێکی
گوناهبارم.) 9پەترۆس‌و ئەوانەی
لەگەڵی بوون سەریان سوڕمابوو
لەزۆری ئەو ماسییانەی گرتبوویان،
10هەروەها یاقوب‌و یۆحەنای کوڕی
زەبدی کە شەریکی پەترۆس بوون.
عیسا بەپەترۆسی ووت: (مەترسە
ئیتر تۆ لەئێستاوە ڕاوی مرۆڤ
دەکەیت.) 11دوای ئەوەی گەڕانەوە
کەناری دەریاچەکە وازیان لەهەموو
شتێك هێناو دوای عیسا کەوتن.

نەخۆشی گولی پاکدەبێتەوە

12کاتێ عیسا لەیەکێك
لەشارەکان بوو، لەوێ مرۆڤێکی
لێبوو هەموو لەشی برینی گولی
داپۆشیبوو، هەر کە عیسای بینی،
لەبەردەمی خۆی بەدەمداداو لێی
پاڕایەوەو ووتی: (گەورەم، گەر
بتەوێت توانای ئەوەت هەیە پاکم
بکەیتەوە.) 13عیسا دەستی درێژکردو
دەستی لێدا، ووتی: (دەمەوێ، پاك
بەرەوە.) ئیتر دەست‌بەجێ کابرا پاك
بووەوە. 14عیسا ڕای‌سپاردو پێی
ووت: (ئەمە بەکەس نەڵێی، بەڵکو
بڕۆ خۆت نیشانی کاهینەکان بدە
لەباتی پاکبوونەوەکەشت، ئەو
قوربانییەی موسا فەرمانی‌داوە
پێشکەشی بکە، ئەمە دەبێتە شایەتییەك
لایان.) 15جا بەمە دەنگوباسی عیسا
زیاتر بڵاوبووەوە، لەبەرئەمە

خەڵکێکی زۆر هاتنە لای بۆ
گوێگرتن‌و چاك بوونەوە
لەنەخۆشیەکانیان. 16بەڵام ئەو
دووردەکەوتەوە بۆ شوێنە چۆڵەکان
هەتا نوێژ بکات.

دەسەڵاتی گوناە بەخشین

17ڕۆژێ لەڕۆژان عیسا خەریکی
فێرکردن بوو، لەنێوان دانیشتوان
هەندێ لەفەریسیەکان‌و مامۆستایانی
شەریعەت هەبوون. خەڵکی لەهەموو
دێیەکانی جەلیل‌و یەهودیاو
قودسەوە هاتبوون. توانای خوداوەند
دەرکەوت بۆ چاك کردنەوەیان. 18
هەندێکیان مرۆڤێکی ئیفلیجیان هێنا
بەجێگەکەیەوەو ویستیان بیبەنە
ژوورەوە بۆ بەردەمی. 19کاتێ ڕێیان
نەبوو بەهۆی زۆری خەڵکەوە،
سەرکەوتنە سەربان‌و شۆڕیان کردەوە
بەجێگەکەیەوە بۆ ناوەڕاستی
خەڵکەکە، بۆ بەردەمی عیسا. 20
عیسا کە باوەڕی ئەوانی بینی، ووتی:
(کابرا، گوناهەکانت بەخشرا.) 21
مامۆستایانی شەریعەت‌و فەریسیەکان
لەدڵی خۆیان ووتیان: (ئەمە کێیە بەم
شێوەیە کفر دەکات؟ کێ دەتوانێ
گوناە ببەخشێ تەنها خودا نەبێ؟)
22بەڵام عیسا زانی بیر لەچی
دەکەنەوە، وەڵامی دانەوە، ووتی:
(بۆ وا بیر دەکەنەوە لەدڵتان؟ 23
کامیان ئاسانترە، بڵێم: (گوناهەکانت
بەخشرا، یان بڵێم هەستە بڕۆ؟ 24
بەڵام ئەمەم ووت، تاکو بزانن ڕۆڵەی
مرۆڤ لەسەر زەوی دەسەڵاتی گوناە
بەخشینی هەیە.) ئینجا بەئیفلیجەکەی
ووت: (هەستە، جێگەکەت هەڵگرەو
بڕۆوە بۆ ماڵ.) 25ئەویش
دەستبەجێ هەڵساو جێگەکەی
هەڵگرت‌و کەوتەڕێ بەرەو ماڵەوەو
ستایشی خودای دەکرد. 26
خەڵکەکەش هەموو سەرسامبوون‌و
ستایشی خودایان کرد، ترس
دایگرتن‌و ووتیان: (ئەمڕۆ کاری
سەرسوڕهێنەرمان بینی.)

عیسا بۆ گوناهباران هاتووە

27دوای ئەمە عیسا لەوێ هاتە
دەرەوە، باجگرێکی دی ناوی لاوی
بوو، لەشوێنی باجگران دانیشتبوو،
پێی ووت: (دوامکەوە.) 28لاویش
هەستاو هەموو شتێکی بەجێهێشت‌و
دوایکەوت.
29لاوی میوانداریەکی گەورەی
بۆ کرد لەماڵی خۆی، زۆر

لەباجگرانو خەڵكی تر لەگەڵیان
دانیشتبوون لەسەر خوان. 30
مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیەكان
ناڕەزایی خۆیان دەربڕی لای
قوتابیەكانی عیساو ووتیان: (بۆچی
لەگەڵ باجگرانو گوناهباران
دەخۆنو دەخۆنەوە؟) 31عیسا
وەڵامی دانەوەو ووتی: (مرۆڤی لەش
ساغ پێویستی بەپزیشك نییە، بەڵكو
نەخۆش. 32نەهاتووم بۆ بانگكردنی
ئەوانەی خۆیان بەچاك دەزانن، بەڵكو
گوناهباران بۆ تۆبەكردن.)

لەبارەی ڕۆژوو

33ئینجا پێیان ووت: (قوتابییەكانی
یەحیا زۆر ڕۆژوو دەگرنو نوێژ
دەكەن، هەروەها قوتابی
فەریسیەكان، بەڵام قوتابیەكانی تۆ
دەخۆنو دەخۆنەوە.) 34عیساش پێی
ووتن: (ئایا دەتوانن لەشاییدا وا
لەكەسوكاری زاوا بكەن بەڕۆژوو
بن، لەكاتێكدا زاوا لەناویان بێت؟
35بەڵام ڕۆژانێك دێ كە زاوا
لەنێوانیان بەرزكرابێتەوە، ئەوسا لەو
ڕۆژانەدا بەڕۆژوو دەبن.) 36
نموونەیەكی بۆ هێنانەوە، ووتی:
(كەس پارچە لەجلی تازە ناكاتەوە
تاوەكو جلێكی كۆنی پێ پینەكات،
چونكە جلە تازەكە دەدڕێ و
پارچەكەش كە وەرگیراوە لەجلە
تازەكە ناگونجێ لەگەڵ كۆنەكەدا. 37
هەروەها كەس مەی تازە ناخاتە ناو
مەشكەی كۆنەوە، چونكە مەیە
تازەكە مەشكەكە دەدڕێنێ، مەیەكە
دەڕژێو مەشكەكەش لەناو دەچێ.
38كەواتە پێویستە مەی تازە بكرێتە
مەشكەی تازەوە. 39كەسیش نییە
مەی كۆن بخواتەوەو ئارەزووی تازە
بكات، چونكە دەڵێ: (كۆنەكە
خۆشترە.))

دەربارەی ڕۆژی شەممە

6

لە ڕۆژێكی شەممەدا، عیسا بەناو
دەغڵێك تێدەپەڕی، قوتابیەكانی
گوڵەگەنمیان لێ دەكردەوەو
لەبەری دەستیان دەیان پرواندو دەیان
خوارد. 2هەندێ لەفەریسیەكان پێیان
ووتن: (بۆچی كارێك دەكەن
لەشەممەدا دروست نییە؟) 3عیسا
وەڵامی دانەوەو ووتی: (ئەی نەتان
خوێندۆتەوە داود چی كرد كاتێ
برسیبوو، لەگەڵ ئەوانەی لەگەڵی
بوون؟ 4چۆن چووە ماڵی خوداو نانی

قوربانی خواردو دای بەوانەش کە
لەگەڵی بوون، لەگەڵ ئەوەش
خواردنی ئەو نانە دروست نییە تەنها
بۆ کاهینەکان نەبێت؟) 5ئینجا پێی
ووتن: (ڕۆڵەی مرۆڤ خۆی گەورەی
ڕۆژانی شەممەیە).

چاکردنەوەی نەخۆش لەشەممە

6لەشەممەیەکی تردا، عیسا چووە
کەنیشتو دەستی‌کرد بە فێرکردن.
پیاوێکی لێ‌بوو دەستی ڕاستی
ووشك بووبوو. 7مامۆستایانی
شەریعەتو فەریسیەکان سەیری
عیسایان دەکرد، تاکو بزانن ئایا
لەڕۆژانی شەممەدا خەڵکی چاك
دەکاتەوە، هەتا شتێك بدۆزنەوە، بۆ
ئەوەی تاوانباری بکەن، 8بەڵام ئەو
بەمەبەستی زانین، بەپیاوەکەی ووت:
(هەستە، ڕاوەستە لەبەردەم
خەڵکەکەدا، ئەویش هەستاو لەوێ
ڕاوەستا. 9عیسا پێی ووتن: (من
پرسیارێکتان ئاراستە دەکەم، ئایا
لەڕۆژانی شەممەدا چی دروستە،
کردنی کاری باش یان کاری خراپ؟
ڕزگارکردن یاخود لەناوبردن کامیان
باشترە؟) 10دوای ئەوەی چاوی
بەهەموویان گێڕا، بەپیاوەکەی ووت:
(دەست درێژکە.) ئەویش ئەمەی
کردو دەستی وەك جاری جاران
چاك بووەوە. 11بەڵام ئەوان زۆر
تووڕە بوونو کەوتنە ڕاوێژو تەگبیر
لەگەڵ یەکتری بۆ ئەوەی شتێك
لەعیسا بکەن.

دوانزە نێرراوەکە

12لەوڕۆژانەدا عیسا بەرەو شاخ
ڕۆیشت تاکو لەوێ نوێژ بکات، ئەو
شەوەی بەنوێژکردن بۆ خودا
بەسەربرد. 13کاتێ ڕۆژ بووەوە،
قوتابیەکانی بانگکرد، دوانزەی لێ
هەڵبژاردنو ناوی لێ‌نان نێرراوان
ئەوانەش ئەمانە بوون. 14شەمعون
کەناوی نا پەترۆس، ئەندەراوسی
برای، یاقوب، یۆحەننا، فیلیپۆس،
بەرتولماوس، 15مەتتا، تۆما، یاقوبی
کوڕی حەلفی، شەمعون کە
ناسراوبوو بەدڵگەرم، 16هەروەها
یەهوزای کوڕی یاقوب لەگەڵ
یەهوزای ئەسخەریوتی کە لە دواییدا
بەناپاك دەرچوو. 17ئینجا عیسا
لەگەڵیان هاتەخوارەوە، لەشوێنێکی
تەختایی ڕاوەستا. لەوێ ژمارەیەکی
زۆر لەقوتابیەکانی لێ‌بوو لەگەڵ
زۆر لەخەڵکی، کە لەناوچەی

یـەهودیاو قـودس‌و سـورو سـەیدا هاتبوون. تاکـو گـوێیان لـێی بێت‌و لـەنەخۆشییەکانیان چاك‌بنەوە. [18] ئەوانەش کـە ڕۆحـی پیس ئـازاری دەدان چاك‌بوونەوە. [19]ئیتر هەموو خەڵکەکە هەوڵیان دەدا دەستیان پێی بکەوێت، چونکە هێزو توانایەکی مەزنی لـێ‌دەهاتە دەرەوەو هەمووانی چاك دەکردەوە.

[20]ڕوانیە قوتابیەکانی‌و ووتی: «خۆزگەتان پێ‌دەخوازرێ ئـەی هەژارەکان چونکە پادشاهێتی ئاسمان بۆ ئێوەیە. [21]خۆزگەتان پـێ دەخوازرێ ئەی ئەوانەی ئێستا برسین چونکە تێردەبن. خۆزگەتان پێ‌دەخوازرێ ئەی ئەوانەی ئێستا دەگرین، چونکە پێ‌دەکەنن. [22]خۆزگەتان پێ‌دەخوازرێ کاتێ خەڵك ڕقیان لێتان دەبێتەوە، جیاتان دەکەنەوە، جنێوتان پێ‌دەدەن، بەبەدکار ناوتان دەبەن، لەپێناوی ڕۆڵەی مرۆڤ. [23]شادومان‌و دڵخۆش‌بن چونکە پاداشتتان مەزنە لەئاسمان، باو باپیرانیان بەو شێوەیە هەڵسوکەوتیان کردووە لەگەڵ پێغەمبەران. [24]بەڵام خاك بەسەرتان ئەی دەوڵەمەندەکان، چونکە دڵنەوایی‌کران. [25]خاك بەسەرتان ئەی ئەوانەی ئێستا تێرن، چونکە دوایی برسی دەبن. خاك بەسەرتان ئەی ئەوانەی ئێستا پێ‌دەکەنن، چونکە دوایی دەگرین‌و غەمبار دەبن. [26]خاك بەسەرتان کاتێ هەموو خەڵك ستایشتان دەکات، چونکە باوباپیرانیان هەمان شتیان‌کرد لەگەڵ پێغەمبەرە درۆزنەکان.

دوژمنەکانتان خۆش بوێ

«[27]بەڵام ئەی گوێگران، پێتان دەڵێم: دوژمنەکانتان خۆش بوێ، چاکە بکەن لەگەڵ ئەوانەی ڕقیان لێتان دەبێتەوە. [28]داوای پیرۆزی بکەن* بۆ ئەوانەی نەفرەتتان لـێ‌دەکەن، نوێژ بکەن بۆ ئەوانەی خراپەتان بەرامبەر دەکەن [29]ئەوەی کێشای بە لایەکی ڕوومەتت، لایەکەی تریشی بۆ ڕاگرە. گەر یەکێ چاکەتەکەی لەبەرداکەنیت، ڕێی لێ‌مەگرە باکراسەکەشت ببات. [30]ئەوەی داوای شتێکت لێ دەکات، بیدەرێ، ئەوەش کە شتێکت لێ داگیر دەکات لێی داوامەکەوە.

31چۆن دەتانەوێ خەڵكى
هەڵسوكەوتتان لەگەڵ بكەن، لەپێشا
ئێوە بەو شێوەیە هەڵسوكەوتیان لەگەڵ
بكەن.
32(گەر هاتوو بەتەنها هەر
ئەوانەتان خۆشویست كە خۆشیان
دەوێن، چ چاكەیەك دەكەن؟ تەنانەت
گوناهبارانیش ئەوانەیان خۆشدەوێ
كەخۆشیان دەوێن. 33ئەگەر كرداری
باشتان هەر لەگەڵ ئەوانەداكرد كە
كرداری باش بەرامبەرتان دەكەن،
ئایا چ چاكەیەك دەكەن؟ تەنانەت
گوناهبارانیش ئەمە دەكەن. 34ئەگەر
تەنها قەرز بدەن بەوانەی دەزانن
قەرزەكە دەگەڕێنەوە، چ چاكەیەك
دەكەن؟ تەنانەت گوناهبارانیش قەرز
دەدەن بەوانەی دەزانن قەرزەكانیان
دەدەنەوە. 35بەڵام ئێوە دوژمنەكانتان
خۆشبوێ، چاكەیان لەگەڵ بكەن،
قەرزیان بدەنێ بێئەوەی هیوای
وەرگرتنەوەتان هەبێ، بەمە پاداشتتان
گەورە دەبێو دەبنە ڕۆڵەی خودای
مەزن، چونكە ئەو میهرەبانە لەگەڵ
بەدنمەكو بەدكاران. 36بەبەزەیی بن،
هەروەك چۆن باوكتان بەبەزەییە.

خەڵكى تاوانبار مەكەن

37(خەڵكى تاوانبارمەكەن، تا
تاوانبارنەكرێن. كەس سەرزەنشت
مەكەن، سەرزەنشت ناكرێن.
لەخەڵكى خۆش بن، لێتان خۆش
دەبن. 38بەخەڵكى بدەن، پێتان
دەدرێت، پێوانەیەكی چاكی
پەستێنراوی هەژێندراوی پڕی لێ
ڕژاوتان پێدەدرێ لەباوەشتان،
چونكە بەو پێوانەیەی بۆ خەڵكى
دەپێون بۆتان دەپێونەوە.)
39نموونەیەكی بۆ هێنانەوەو ووتی:
(ئایا كوێرێك دەتوانێ كوێرێكی كە
بەرێدا ببات؟ ئایا هەردووكیان
ناكەونە چاڵەوە؟ 40قوتابی
لەمامۆستاكەی مەزنتر نییە، بەڵام هەر
كەسێ تەواو و ڕێك بێت، وەك
مامۆستاكەی لێ دێت. 41بۆچی
سەرنج لەپووشی ناو چاوی براكەت
دەدەیتو گوێنادەیتە تەختەدارەكەی
ناو چاوی خۆت؟ 42یان چۆن
دەتوانی بەبراكەت بڵێیت: (ئا برا،
بهێڵە با ئەو پووشە لەچاوت
دەربهێنم.) لەكاتێكدا تۆ خۆت
تەختەدارەكەی ناو چاوی خۆت
نابینیت؟ ئەی دووڕوو، جارێ تۆ
یەكەمجار تەختەدارەكەی ناو چاوی
خۆت دەربهێنە، ئینجا باش دەبینیت

بۆ ئەوەی پووشەکەی ناوچاوی
براکەت دەربهێنیت.)

ناسین بە بەرووبووم

43(داری چاك نییە بەری خراپ
بدات، داری خراپیش بەری چاك
نادات 44لەبەر ئەوە هەموو دارێك
بە بەرەکەی دەناسرێ. لەدڕك هەنجیر
ناکرێتەوە لەتووترکیش ترێ
ناکرێتەوە. 45مرۆڤی باش،
لەگەنجینەی باشی دڵی، چی باش
بێت دەریدەهێنێ، مرۆڤی خراپیش،
لەگەنجینە خراپەکەی، چی خراپ
بێت دەریدەهێنێ، چونکە ئەوەی
لەدڵ هەڵدەقوڵێ دەم پێی دەدوێ.

ئەو خانووەی بناغەکەی لە بەردە

46(چۆن بانگم دەکەن گەورەم،
گەورەم، کەچی کار ناکەن بەوەی
من دەیڵێم؟ 47ئەوەی دێ بۆلام،
گوێ لەووتەکانم دەگرێت و کاری
پێدەکات، پێتان دەڵێم لەکێ
دەکات. 48لەمرۆڤێك دەکات
خانوویەك دروست دەکات،
زەویەکەی هەڵدەکەنێ بەقووڵی،
تابناغەکەی لەسەر زەویەکی
بەردین دابنێ، ئینجا بارانێکی زۆر
دەبارێو لافاو لەخانووەکەی دەدا،
بەڵام لەشوێنی خۆی نایجولێنێ.
لەبەرئەوەی لەسەر زەویەکی
بەردین دارێژراوە. 49بەڵام، ئەوەی
گوێی لێ بوو و کاری پێنەکرد،
لەمرۆڤێك دەکات خانووەکەی
لەسەر زەوییەکی بێبناغە دروست
بکات. کاتێ لافاو لەخانووەکەی
دەدا، دەستبەجێ دەڕوخێ،
ڕوخانێکی تەواو.)

چاکردنەوەی خزمەتکاری سەرپەلێك

7
دوای ئەوەی عیسا هەموو ووتەکانی
دا بەگوێی خەڵکەکەداو تەواوی
کرد، چووە شاری کەفەرناحوم. 2
کابرایەکی سەرپەل خزمەتکارێکی
نەخۆشی هەبوو لەسەرە مەرگدا بوو،
لای خۆشەویست بوو. 3کاتێ
بەهەواڵی عیسای زانی، چەند پیرێکی
جوولەکەی ناردە لای بپارێنەوە لێی
تابێت و خزمەتکارەکەی چاك
بکاتەوە. 4کاتێ گەیشتنە لای عیسا
بەگەرمی داوایان لێکردو ووتیان:
(ئەو پیاوە شایانی ئەوەیە
5 داواکارییەکەی جێبەجێ بکەیت،
ئەو گەلی ئێمەی خۆش دەوێت و

کەنیشتیشی بۆ دروست‌کردووین.) 6
عیسا لەگەڵیان چوو. هێشتا
نەگەیشتبووە نزیك ماڵەکە،
سەرپەلەکە هەندێ هاوڕێی خۆی
نارد کە پێی بڵێن: (گەورەم ئەرك
مەکێشە، من شایانی ئەوەنیم، تۆ
خۆت بێیتە ماڵەکەم، 7 هەروەها
شایانی ئەوە نیم ڕووبەڕووت بمەوە.
هەر لەوێوە وشەیەك بڵێ،
ئیشکەرەکەم چاك‌دەبێتەوە. 8 منیش
مرۆڤێکم لەژێر فەرمانی لەخۆم
گەورەتر، هەروەها سەربازیشم هەیە
لەژێر فەرمانمدان، بەیەکێ دەڵێم،
بڕۆ، دەڕوا، بەوی تر دەڵێم، وەرە،
دێت، بەئیشکەرەکەم دەڵێم، ئەوە
بکە، دەیکات.) 9 کاتێ عیسا گوێی
لەمەبوو، سەرسام بوو، ئینجا
ڕووی‌کردە هەموو ئەوانەی دوای
کەوتبوون، ووتی: (پێتان دەڵێم،
لەهەموو ئیسرائیلدا باوەڕێکی مەزنی
وەك ئەمەم نەدیوە) 10 کاتێ ئەوانەی
نیررابوون گەڕانەوە، بینیان
نەخۆشەکە چاك بووەتەوە.

زیندووکردنەوەی مردوو

11 بۆ ڕۆژی پاشتر، عیسا ڕۆیشت
بۆ شارێك ناوی نایین بوو زۆربەی
قوتابیەکانیو خەڵکێکی زۆری لەگەڵ
بوو. 12 کاتێ لەدەروازەی شار نزیك
بووەوە، تەرمێکی بینی بەسەر شانەوە،
ئەویش کوڕی تاقانەی بێوەژنێك بوو،
خەڵکێکی زۆری لەگەڵ بوو. 13
کاتێ خوداوەند ژنەکەی بینی، بەزەیی
پیاهاتەوە، پێی ووت: (مەگری.) 14
ئینجا هاتە پێشەوەو دەستی
لەدارمەیتەکەدا ، هەڵگرانی تەرمەکە
ڕاوەستان. ووتی: (ئەی کوڕی
گەنج، بەتۆ دەڵێم، هەستە.) 15
مردووەکە ڕاست بووەوەو دەستی
کرد بەقسەکردن، ئیتر عیسا دایەوە
دەست دایکی. 16 خەڵکەکە هەموو
ترسیان لێ‌نیشت، ئینجا ستایشی
خودایان‌کردو ووتیان: (لەناوماندا
پێغەمبەرێکی مەزن دەرکەوتووە،
خودا گەلەکەی بەسەرکردەوە!) 17
ئەم هەواڵە لەهەموو ناوچەی
یەهودیاو دەوروپشتی بڵاوبووەوە.

عیساو حەزرەتی یەحیا

18 قوتابیەکانی یەحیا هەموو ئەم
هەواڵانەیان بۆ یەحیا برد. 19 یەحیاش
دووان لە قوتابیەکانی بانگ‌کردو
ناردنی بۆ لای خوداوەند، تا لێی
بپرسن: (ئایا تۆی ئەوەی کە دێت،

یاخود چاوەڕێی یەکێکیتر بکەین؟)
[20]کاتێ دوو قوتابیەکە هاتنە لای
عیسا، ووتیان: (یەحیای
لەئاوهەڵکێش ئێمەی ناردۆتە لات،
دەپرسێ، تۆی ئەوەی کە چاوەڕێی
هاتنی دەکرێ، یاخود چاوەڕێی
یەکێکیتر بکەین؟)
[21]لەوکاتەدا عیسا زۆر نەخۆشی
چاك کردبووەوە، ڕۆحی پیسی
دەرکردبوو، ڕووناکی خستبووە
چاوی زۆر لەکوێرەکان. [22]ئینجا
عیسا وەڵامی دوو نێرراوەکەی
دایەوەو ووتی: (بڕۆن هەواڵ بدەن
بەیەحیا، ئەوەی گوێتان لێیبووەو
بینیوتانە، کوێر دەبینن، شەلو گۆج
دەڕۆنو گولەکان پاكدەبنەوە،
کەڕەکان دەبیستن، مردووان
زیندوودەبنەوەو هەژاران مژدەیان
پێدەدرێ. [23]خۆزگەدەخوازرێ
بەوانەی گومانم لێناکەن.)
[24]کە نێرراوانی یەحیا ڕۆیشتن،
عیسا دەستیکرد بەقسەکردن
دەبارەی یەحیا بۆ خەڵکەکە، ووتی:
(چوونە دەشتودەر بۆ بینینی چی؟
قامیشێك با دەیجوڵێنێتەوە؟ [25]ئەی
چوون چی ببینن؟ مرۆڤێك بەبەرگی
نایابەوە؟ ئەوەتا ئەوانەی بەرگی نایاب
دەپۆشنو دەوڵەمەندن وان
لەکۆشکی پادشاکانن [26]کەواتە
چوون بۆ بینینی چی پێغەمبەرێك؟
بەڵێ پێتان دەڵێم مەزنتر
لەپێغەمبەرێك. [27]یەحیا ئەوەیە کە
لەکتێبی پیرۆزدا دەربارەی
نووسراوە: {من نێرراوی خۆم
لەپێشتەوە دەنێرم، ئەوەی ڕێگات بۆ
ئامادە دەکات.} [28]من پێتان دەڵێم
لەنێوان ئەوانەی لەئافرەت لەدایك
بوون لەیەحیا مەزنتر تیا نییە، بەڵام
بچووکترین کەسی پادشاهێتی ئاسمان
مەزنترە لەو.) [29]هەموو ئەوانەی
گوێیان لێبوو، تەنانەت باجگرانیش
دانیاننا بەدادپەروەری خودا، چونکە
لەسەر دەستی یەحیا لەئاوهەڵکێشرا
بوون. [30]بەڵام فەریسیەکانو
مامۆستایانی شەریعەت،
بەلووتبەرزیەوە ڕازینەبوون
بەخواستی خودا بۆیان، چونکە
لەسەر دەستی یەحیادا
لەئاوهەڵنەکێشرابوون.
[31](ئایا ئەم نەوەیە بەچی بەراورد
بکەم؟ ئایا لەچی دەکەن؟ [32]ئەوان
لەو مندالانە دەکەن کە لەمەیدانی
گشتی دانیشتوون، یەکتری بانگ
دەکەنو دەڵێن: (زورنامان بۆ لێدان

کەچـی هەڵنەپەڕین، شینمان بۆ کردن
کەچی نەگریان.) 33یەحیا هات نەنان
دەخـواو نەمـەی دەخواتەوە، ووتتان:
(ئەمـە ڕۆحـی پیسـی تیایە.) 34ئینجا
ڕۆڵــەی مــرۆڤ هــات دەخــواو
دەخواتــەوە وەك هــەموو مرۆڤــێك،
ووتـتان: (ئەمـە کابرایەکی زۆرخۆرو
سەرخۆشــە هــاوڕێی باجگــرانو
گوناهـبارانە.) 35بـەڵام ڕاستی دانایی
بە بەرووبوومی دەردەکەوێ.)

لێخۆشبوونو خۆشەویستی

36یـەکێ لـەفەریسـیەکان داوای
لەعیسا کرد لەماڵەکەی نان بخوات.
ئـەویش چـووە مـاڵی فەریسـیەکەو
لەســەر خــوان دانیشــت. 37
لەشــارەکەدا ئافرەتــێکی گوناهــبار
هەبوو، هەرئەوەندە زانی عیسا لەماڵی
فەریسـیەکە دانیشـتووە، هات بەقاپێ
ڕۆنـی بـۆن خۆشـەوە، 38لەبەرپێـیدا
بەگــریانەوە ڕاوەســتاو پێــیەکانی
بـەفرمێسـك تـەڕکـردو بەقژی بۆی
سـڕیەوە، پـێی مـاچکـردو بەڕۆنەکە
چەوری کرد.
39کـاتێ فەریسـیەکە ئەمەی بینی،
بـەخـۆی ووت: (گـەر ئـەم کابـرایە
بەڕاسـتی پێغەمـبەر بێت، ئەوا دەزانێ
ئەم ئافرەتەی دەستی لێدەدات کێیەو
چییە، چونکە گوناهبارە.)
40عیسـا وەڵامـی دایـەوەو پـێی
ووت: (شـەمعون، دەمـەوێ شتێکت
پـێبڵـێم.) شـەمعون ووتـی: (بڵـێ
مامۆسـتا.) 41ئـەویش ووتـی: (یەکێ
لەوانــەی پــارە دەدەن بەخــەڵکی،
پـارەی لای دوو کـەس هەبوو، لای
یەکێکیان پێنج سەد دینار، لای ئەوی
کەشـیان پەنجا. 42بەڵام هیچیان نەبوو
لــــەباتی بــــیدەنەوە، کابــــرا
لـەهەردووکـیان خۆش بوو. کامیان
زیاتـر کابـرایان خـۆش دەوێت؟) 43
شــەمعون وەڵامــی دایــەوە: (لــەو
بـاوەڕەدام ئـەوەی پـارە زۆرەکـەی
لابـوو.) پـێی ووت: (بۆ چوونەکەت
ڕاســتە.) 44ئیــنجا ڕووی کــردە
ئافـرەتەکەو بەشـەمعونی ووت: (ئەم
ئافرەتە دەبینیت، من هاتمە ماڵەکەت،
کەچـی ئاوت نەدامێ پێمی پێبشۆم،
بەڵام ئەم بەفرمێسك پێی بۆ شوشتمو
بـەقژی سـەری بـۆی سـڕیم. 45تـۆ
ماچـت نەکـردم، بەڵام ئەم لەوەتەی
هــاتووم لــەمــاچکــردنی پــێم
ڕانەوەسـتاوە. 46تـۆ سـەرت بـەڕۆن
چـەور نەکـردم، بـەڵام ئەم بەو ڕۆنە
گرانبەها بۆن خۆشە پێی چەورکردم.

47بۆیە پێت دەڵێم: (گوناهی زۆری
بەخشرا، چونکە زۆر خۆشەویستی
دەربڕی، بەڵام ئەوەی خۆشەویستی
کەمە، کەم دەبەخشرێ.) 48ئینجا
بەئافرەتەکەی ووت: (گوناهەکانت
هەمووی بەخشران.) 49بەڵام ئەوانەی
لەوێ دانیشتبوون لەدڵی خۆیان
ووتیان: (ئەمە کێیە تەنانەت
گوناهیش دەبەخشێ؟) 50لەو
کاتەدا عیسا بە ئافرەتەکەی ووت:
(باوەڕت ڕزگاری کردی، بڕۆ
بەدڵنیایی.)

نموونەی جوتیار

8

دوای ئەمە دەستی کرد بە گەڕان
بەهەموو شارو دێهاتەکان، بۆ
ئامۆژگاری کردنو مزگێنیدان
لەبارەی پادشاهێتی خوداوە. دوانزە
قوتابیەکەشی لەگەڵدابوو. 2هەروەها
چەند ئافرەتێکی لەگەڵ بوو کە
لەنەخۆشیو ڕۆحە پیسەکان
ڕزگاریان بووبوو، ئەوانەش ئەمانە
بوون، مەریەم کەناودەبرا
بەمەجدەلی، حەوت ڕۆحی
شەیتانی لێ دەرکردبوو، 3یۆنا
ژنی خوزی جێگری هێرۆدس،
لەگەڵ سۆسەنو زۆری تریش کە
بەماڵو سامانیان یارمەتیاندەدا.
4کاتێ خەڵکێکی زۆر
لەدەوروپشتی عیسا کۆبوونەوە،
لەوانەی لەناوچەکانەوە هاتبوون بۆ
لای بەنموونە قسەی بۆ کردنو ووتی:
5(جوتیار هاتە دەرەوە بۆ تۆوکردن،
لەکاتی چاندندا هەندێ لەتۆوەکە
کەوتنە سەر ڕێگا باریکەکانی
ناوکێڵگەکە، پێشێل بوونو باڵندەی
ئاسمان خواردنی. 6هەندێکیشیان
کەوتنە سەر زەوی بەردەلان، کاتێ
سەریان دەرکرد، ووشك بوون
چونکە ئاویان نەبوو. 7هەندێکی
کەشیان کەوتنە ناو دڕکەوە دڕکەکان
لەگەڵیان نەشونمایان کردو
خنکاندیانن. 8هەندێ لەتۆوەکەش
کەوتە سەر زەوی چاك، کاتێ ڕووا،
سەد ئەوەندەی خۆیان بەرووبوومیان
دا.) ئەمانەی ووتو هاواری کرد:
(ئەوەی دوو گوێی هەیە بۆ گوێگرتن،
باگوێ بگرێت.)

ڕوونکردنەوەی نموونەی جوتیارەکە

9قوتابیەکانی لێیان پرسی:
(مامۆستا مەبەست لەم نموونەیە
چییە؟) 10ئەویش ووتی: (ئێوە پێتان

دراوە نهێنی پادشاهێتی خودا بزانن،
بەڵام ئەوانی تر، بەنموونە بۆیان
دەدوێم، چونکە ئەوان سەیردەکەن
بەڵام نابینن، گوێ دەگرن بەڵام
تێناگەن. 11ئەمەش مەبەستی
نموونەکەیە: تۆوەکە ووشەی خودایە.
12ئەوەی کەوتە سەر ڕێگا
باریکەکان، ئەوانەن کە گوێ لە
ووشەی خودا دەگرن، ئینجا شەیتان
دێت‌و ووشەکە لەدڵیان
دەردەهێنێت، نەوەك باوەڕبهێنن‌و
ڕزگاریان بێت. 13ئەوەش کە کەوتە
سەر زەوییە بەردەڵانەکە، ئەوانەن کە
ووشەی خودا بەخۆشییەوە
وەردەگرن، ئەمانە ڕەگیان نییە،
باوەڕدەهێنن تا ماوەیەك، کاتێ
دەکەونە تاقی‌کردنەوە،
هەڵدەگەڕێنەوە. 14ئەوانەی کەوتنە
جێ دڕکاویەکە، ئەوانەن کە گوێیان
لەووشەی خودا دەبێت‌و دەڕۆن،
ئینجا دەردەسەری ژیان‌و هەوڵی
بەرزبوونەوەو خۆشی ژیان دەیان
خنکێنێ‌و هیچ بەرووبوومێکی چاك
دەرناکەن. 15بەڵام ئەوانەی کەوتە
سەر زەویە چاکەکە، ئەوانەن کە
ووشەکە دەخەنە دڵی چاك‌و
باشیانەوەو لەسەری دەڕۆن، کۆشش
دەکەن تابەرووبووم دەدەن.)

چرا وەك نموونەیەك

16(خەڵکی چرا هەڵناکاو
بەتەشت دایپۆشێ، یان بیخاتە ژێر
نوێنەوە، بەڵکو لەسەر بەرزاییەك
دایدەنێ، تاکو ئەوانەی دێنە
ژوورەوە ڕووناکییەکە ببینن. 17
چونکە هیچ شاراوەیەك نییە ئاشکرا
نەبێ، هەروەها هیچ نهێنی‌یەك نییە
نەزانرێ‌و نەووترێ. 18کەواتە بزانن
چۆن گوێ دەگرن. ئەوەی هەیەتی
زیاتری پێ دەدرێ، ئەوەش کە نیەتی،
تەنانەت ئەوەش کە بەهی خۆی
دەزانێ لێی‌دەسەنرێتەوە.)
19ئینجا دایك‌و براکانی عیسا
هاتن بۆ لای، بەڵام لەبەر زۆری
خەڵکەکە نەیانتوانی بگەنە لای. 20
پێیان ووت: (دایکت‌و براکانت
لەدەرەوە ڕاوەستاون، دەیانەوێ
بتبینن.) 21وەڵامی دانەوە، ووتی:
(دایك و برام ئەوانەن کە گوێ
لەووشەی خودا دەگرن‌و کاری
پێ‌دەکەن.)

عیسا ڕەشەبا هێمن دەکات

22ڕۆژێ لەڕۆژان عیساو

قوتابیەکانی سواری بەلەمێك بوون،
پێی ووتن: (با بپەڕینەوە بۆ ئەوبەری
دەریاچەکە.) ئەوانیش دەستیان کرد
بەجولاڵن بۆ ئەوبەر. 23لەکاتێکدا
بەناو ئاوەکەدا دەڕۆیشتن، عیسا
نووست. لەپڕ ڕەشەبایەك هەڵیکردە
سەر دەریاچەکە، بەلەمەکە پڕبوو
لەئاو، کەوتنە بارێکی ترسناکەوە. 24
چوونە لای عیساو خەبەریان
کردەوەو ووتیان: (گەورەم، گەورەم،
وا ئێمە تیا دەچین!) ئەویش هەستاو
سەرزەنشتی شەپۆڵەکانی کرد،
دەستبەجێ هەموو شتێ ئارام
بوووەوەو بێدەنگ بوو. 25ئینجا پێی
ووتن: (کوا باوەڕتان؟) ئەوانیش زۆر
سەرسام بوونو ترسان، یەك بەیەکیان
ووت: (ئەمە کێیە تەنانەت بەڕەشەباو
شەپۆڵەکان فەرمان دەداو گوێڕایەڵن
بۆی؟)

دەرکردنی ڕۆحی پیس

26ئینجا گەیشتنە هەرێمی
جەراسین، کە کەوتۆتە بەرامبەر
جەلیل. 27کاتێ عیسا دابەزیە سەر
ووشکانی، پیاوێکی ئەو شارەی بینی،
ماوەیەکی زۆر بوو ڕۆحی پیسی تێدا
بوو، جلی لەبەر نەدەکردو لەخانوو
نەدەژیا، ژیانی لەناو گۆڕستان
بەسەردەبرد. 28کاتێ عیسای بینی،
هاواری کردو لەبەردەمی کەوت،
بەدەنگی بەرز ووتی: (چیت لەمن
دەوێ ئەی عیسای ڕۆڵەی خودای
گەورە؟ لێت دەپاڕێمەوە ئازارم
مەدە.) 29چونکە عیسا فەرمانی بە
ڕۆحە پیسەکە دابوو، تاکو لەپیاوەکە
بێتە دەرەوە. لەبەرئەوەی ماوەیەکی
زۆربوو دەستی بەسەرداگرتبوو،
هەرچەندە بەزنجیر دەبەسترایەوەو
ڕادەگیرا، بەڵام زنجیری دەپچڕیو
لەلایەن ڕۆحە پیسەکەوە دەبرایە
چۆڵەوانی. 30عیسا لێی پرسی:
(ناوت چییە؟) ووتی (لیجیۆن.)
چونکە لەشکرێکی شەیتانی تێچوو
بوو، 31ئینجا ڕۆحە پیسەکان لە
عیسا پاڕانەوە کە دەریان نەکاو نەیان
نێرێت بۆ بیری بێبن. 32لەوناوەدا
ڕانە بەرازێکی گەورە دەلەوەڕان
لەقەراغی شاخێکدا، ڕۆحە پیسەکان
لێیپاڕانەوە کەڕێیان بدات بچنە ناو
33 بەرازەکانەوە، ئەویش ڕێیدان.
ڕۆحە پیسەکان لە پیاوەکە هاتنە
دەرەوەو چوونە ناو بەرازەکانەوە،
ئینجا ڕانە بەرازەکە کەوتنە ڕاکە
ڕاکەو لە قەراغی شاخەکەوە

هەڵدێران بۆ ناو دەریاچەکەو
خنکان. 34کاتێ شوانەکان ئەم
ڕووداوەیان بینی، ڕایان کرد بۆ شارو
بۆ کێڵگەکان تا ئەم هەواڵە
بڵاوبکەنەوە. 35خەڵکەکە هاتنە
دەرەوە تا ئەوەی ڕووی داوە ببینن،
هاتن بۆ لای عیسا، ئەو پیاوەی ڕۆحە
پیسەکانی تیابوو بینییان لەبەر پێی
عیسادا دانیشتووە بە پۆشتەییو
بەهێمنییەوە گوێیگرتووە، دوای ئەمە
خەڵکەکە ترسیان لێینیشت.
36ئەوانەی ڕووداوەکەیان
بینیبوو، بۆ خەڵکەکەیان گێڕایەوە،
چی ڕوویداوەو چۆن ئەو کابرایە
چاك بووەتەوە. 37ئینجا دانیشتوانی
هەرێمی جەراسین بەگشتی، داوایان
لە عیسا کرد، وازیان لێبهێنێتو
بڕوات، چونکە ترسێکی زۆریان
لێنیشتبوو، ئەویش سواری
بەلەمێك بوو تاکو بگەڕێتەوە بەری
ئەوبەر. 38پیاوەکەی ڕۆحە پیسەکانی
لێدەرکرا بوو، لەعیسا پاڕایەوە
ڕێیبدات لەگەڵی بڕوات، بەڵام ئەو
ڕەوانەیکردو ووتی: 39(بگەڕێوە بۆ
ماڵەوەو ئەوەی خودا بۆی کردی،
بیگێڕەوەو باسیبکە.) ئەویش
بەهەموو شارەکەدا گەڕاو ئەوەی
عیسا بۆیکردبوو، دەیگێڕایەوە.

دوو کاری سەرسووڕهێنەر

40کاتێ عیسا گەڕایەوە بەری
ئەوبەر، هەموو پێشوازییان لێکرد،
لەبەرئەوەی هەموویان چاوەڕێیان
دەکرد. 41پیاوێك ناوی یایرۆس بوو،
سەرۆکی کەنیشتبوو، هاتو
لەبەرپێی عیسادا کەوتو لێی
پاڕایەوە تا لەگەڵی بڕوات بۆ
ماڵەکەی، 42چونکە تاقە کچەکەی
کەتەمەنی دوانزە ساڵ بوو
لەسەرەمەرگدابوو. کاتێ عیسا
دەڕۆیشت بۆ ئەوێ هەموو کۆمەڵیان
لێدابوو. 43لەوێدا ژنێك هەبوو،
ماوەی دوانزە ساڵ بوو خوێن
لێچوونی هەبوو، ئەوەی هەیبوو
دابووی بەپزیشك، بەڵام لەسەر
دەستی کەس چاك نەبووبووەوە. 44
چووە پێشەوە لەعیساو لەدواوە
دەستی دا لەچمکی کراسەکەی،
دەستبەجێ خوێن لێچوونەکەی
ڕاوەستا. 45عیسا ووتی: (کێ بوو
دەستی لێدام؟) کاتێ هەموو
نکۆڵیان کرد، پەترۆس ووتی:
(گەورەم هەموو لەدەورووپشتتو
پاڵەپەستۆ دەکەن، کەچی تۆ دەپرسی

کیٚ دەستی لیٚدام؟) 46عیسا ووتی:
(یەکیٚ بەمەبەستەوە دەستی لیٚدام،
چونکە هەستم بە هێزێك کرد لێم
چووە دەرەوە.) 47کاتیٚ ژنەکە زانی
کارەکەی ناشاردرێتەوە، بەلەرزەوە
هاتە پێشەوە، چۆکی داداو
لەبەرچاوی هەمووان پێی ووت،
بۆچیو لەبەرچی دەستی لێوە داوەو
چۆن دەستبەجیٚ چاك بووەتەوە، 48
ئینجا عیسا بەژنەکەی ووت:
(خوشکە باوەڕت بوو
چاکی کردیتەوە، بڕۆ بەدڵنیایی.) 49
کاتیٚ عیسا قسەی دەکرد یەکیٚ
لەماڵی سەرۆکی کەنیشتەوە هات،
بە سەرۆکی کەنیشتەکەی ووت:
(کچەکەت مرد، ئیتر ئەرك مەخەرە
بەر مامۆستا.) 50عیسا کە ئەمەی
بیست، قسەی لەگەڵ کردو ووتی:
(مەترسە تەنها باوەڕت هەبیٚ،
کچەکەت چاك دەبێتەوە.) 51کاتیٚ
عیسا گەیشتە ماڵەکە نەیهێشت کەس
لەگەڵی بێتە ژوورەوە تەنها پەترۆسو
یۆحەناو یاقوبو باوکو دایکی
کچەکە نەبێت. 52خەڵکەکە
دەگریانو شینو شەپۆڕیان بۆ
دەکرد، ئەویش ووتی: (مەگرین ئەو
نەمردووە، بەڵکو نووستوە.) 53
خەڵکەکە پێی پێکەنین، چونکە
دەیانزانی مردووە. 54بەڵام دوای
ئەوەی هەموویانی دەرکردە دەرەوە
دەستی کچەکەی گرت، بانگی کردو
ووتی (ئەی کیژۆڵە، هەستە!) 55ئیتر
ڕۆحی هاتەوە بەرو دەستبەجیٚ
هەستا، ئەوسا فەرمانیدا نانی بۆ
بێنن. 56باوکو دایکەکە زۆر
سەریانسوڕما، بەڵام عیسا
ڕایسپاردن، ئەوەی ڕوویداوە جاریٚ
بەکەسی نەڵێن.

عیسا دوانزە نێرراوەکە دەنێریٚ

9

دوای ئەوە عیسا هەردوانزە
قوتابیەکەی کۆکردەوە، هێزو
دەسەلاٚتی چاکبوونەوەی دانیٚ بەسەر
هەموو نەخۆشیو ڕۆحە پیسەکان، 2
ئینجا ناردنی تا مزگێنی پادشاهێتی
خودا بدەنو نەخۆش چاك بکەنەوە.
3پێی ووتن: (بۆ ڕێگا هیچ لەگەڵ
خۆتان هەڵمەگرن، نەتوورەکە،
نەداردەست، نەخواردن، نەنانو
نەپارە، کەسیش دوو دەست جل
نەبات لەگەڵ خۆی. 4چوونە هەر
ماڵێك لەویٚ بمێننەوەو هەر لەوێشەوە
بکەونە ڕێگا. 5لەهەر شوێنێك

پێشوازیان لێنەکردن، لەوێ بڕۆنو
تۆزی پێتان بتەکێنن تا شایەت بێ
بەسەریانەوە.) 6ئەوانیش بە لادێکاندا
گەڕان، مزگێنیاندەداو نەخۆشیان
لەهەموو لایەك چاك دەکردەوە.

سەرسامی هێرۆدس

7هێرۆدس کە فەرمانڕەوای
ناوچەکە بوو، ئەمانەی هەموو
بیستەوەو سەری سوڕما، چونکە
هەندێ کەس دەیان ووت، یەحیا
لەناو مردووان زیندووبۆتەوە، 8
هەندێ کەسی تریش دەیان ووت،
ئەلیاسەو گەڕاوەتەوە، کەسانی تریش
دەیان ووت، یەکێ لەپێغەمبەرانی
کۆنەو زیندووبۆتەوە. 9ئێنجا
هێرۆدس ووتی: (من خۆم سەری
یەحیام لێکردەوە، بەڵام ئەمە کێیە
ئەم شتانەی لێ دەبیستم؟) لەبەرئەوە
زۆر حەزی دەکرد بە چاوی خۆی
بیبینێت.

عیسا پێنج هەزار کەس نان‌دەدا

10کاتێ نێرراوان گەڕانەوە،
هەموو ئەوکارانەی کردبوویان بۆ
عیسایان گێڕایەوە، ئەویش بەتەنها
ئەوانی لەگەڵ خۆی برد بۆ شارێك
ناوی بەیتسەیدا بوو. 11بەڵام
خەڵکەکە پێیانزانیو دوای
کەوتن، ئەویش پێشوازیکردنو
باسی پادشاهێتی خودای بۆ کردن،
ئەوانەش کە نەخۆشیان هەبوو،
پێویستیان بەچاككردنەوەبوو،
چاکیکردنەوە. 12کاتێ ڕۆژ بەرەو
ئاوابوون دەچوو، هەر دوانزەکە
هاتنو پێیان ووت: (خەڵکەکە
بەڕێکە بابڕۆن بۆ ئەم کێڵگەو لادێ
نزیکانە، تاکو لەوێ بمێننەوەو
خواردنیش بۆ خۆیان پەیدا بکەن،
چونکە ئێمە لێرەدا لەچۆڵەوانین.)
13ئەویش پێی ووتن: (ئێوە نانیان
بدەنێ.) وەڵامیان دایەوە: (لەپێنج
نانو دوو ماسی زیاترمان نییە، مەگەر
بڕۆین بۆ ئەم هەموو خەڵکە نان
بکڕین.) 14لەوێدا خەڵکەکە نزیکەی
پێنج هەزار کەس دەبوون، ئێنجا
بەقوتابیەکانی ووت: (کۆمەڵ کۆمەڵ
دایان نیشێنن، با هەر کۆمەڵەی
پەنجا کەس بێت.) 15ئەوانیش
ئەمەیانکرد، هەموو دانیشتن. 16عیسا
پێنج نانو دوو ماسیەکەی هەڵگرتو
چاوی بەرەو ئاسمان بەرزکردەوە،
سوپاسی خودایکردو نانەکانی
لەتکرد، دای بەقوتابیەکانی تابیدەن

بەخەڵکەکە. [17]ئیتر هەموو نانیان
خواردو تێربوون. لەدواییدا دوانزە
سەبەتە لەتەنانیان لێ‌مایەوە.

پەترۆس ڕاستی عیسا دەردەخات

[18]لەکاتێکدا عیسا بەتەنها نوێژی
دەکرد لەگەڵ قوتابیەکان، لێی‌پرسین:
(خەڵکەکە دەڵێن من کێم؟) [19]
وەڵامیان دایەوە: (هەندێکیان دەڵێن
یەحیای خەڵك لەئاوهەڵکێشیت،
هەندێکی تریش دەڵێن ئەلیاسیت،
کەسانی تریش دەڵێن، یەکێکی
لەپێغەمبەرانی کۆن‌و زیندووبویتەوە.)
[20]لێی‌پرسین: (ئەی ئێوە، دەڵێن من
کێم؟) پەترۆس وەڵامی دایەوە: (تۆ
مەسیحی خودای.) [21]بەڵام عیسا
ئاگاداری‌کردنەوەو ڕای‌سپاردن
جاریێ ئەمە بەکەس نەڵێن.

باسی مردن‌و هەستانەوەی عیسا

[22]هەروەها ووتی: (پێویستە
ڕۆڵەی مرۆڤ زۆر ئازار بکێشێ،
پیرانو سەرۆك کاهینەکانو
مامۆستایانی شەریعەت ڕەتی‌بکەنەوە،
بکوژرێ‌و لەڕۆژی سێهەمدا
هەستێتەوە.)
[23]ئینجا بەهەمووانی ووت: (گەر
یەکێك ویستی بەدوامەوە بڕوات،
باواز لەخۆی بهێنی‌و هەموو ڕۆژێ
خاچەکەی بەکۆڵەوە بێت‌و
بەدوامەوە بڕوات. [24]ئەوەی دەست
بەژیانیەوە بگرێ، دەیدۆڕێنێ، ئەوەش
ژیانی لەپێناوی من دەدۆڕێنێ، ئەو
دەیباتەوە. [25]چونکە چی بەکەڵکی
مرۆڤ دێت، گەر هەموو جیهان
بەرێتەوەو خۆی بدۆڕێنی؟ [26]هەر
کەسێك شەرمی بەمن‌و بەووتەکانم
بێت، ئەوا ڕۆڵەی مرۆڤیش شەرمی
پێی‌دەبێت، کاتێ دەگەڕێتەوە
بەشکۆمەندی خۆی‌و باوك‌و فریشتە
پیرۆزەکانەوە. [27]بەڵام واپێتان دەڵێم
بەڕاستی، ئا لێرەدا لەنێوان ئەوانەی
ڕاوەستاون هەندێکی تێدایە مردن
ناچێژن هەتا پادشاهێتی خودا دەبینن.
)

شێوە گۆڕانی عیسا

[28]نزیکەی هەشت ڕۆژ دوای ئەم
ووتانە، عیسا پەترۆس‌و یۆحەنناو
یاقوبی لەگەڵ خۆی بردو سەرکەوتنە
سەرکێوێك بۆ نوێژکردن. [29]
لەکاتێکدا عیسا نوێژی دەکرد،
ڕەنگی دەموچاوی گۆڕاو جلەکانی
سپی‌و بریسکەداربوو. [30]دووان

لەگەڵی دەدوان، یەکێکیان موساو
ئەوی کەشیان ئەلیاس بوو. [31]
بەشکۆوە دەرکەوتنو لەبارەی
دەرچوونی لەجیهان دوان کە
ئەوەندەی نەمابوو ڕووبدات
لەقودس. [32]پەترۆسو هاوڕێکانی
خەویان لێکەوتبوو، بەڵام کاتێ
خەبەریان بووەوە شکۆی عیساو
ئەودوو پیاوەیان بینی کە لەگەڵی
وەستابوون. [33]لەکاتێکدا خەریك
بوو موساو ئەلیاس لەعیسا جیاببنەوە،
پەترۆس بە عیسای ووت: (ئەی
مامۆستا، باشتر وایە لێرە بمێنینەوە. با
سێ چادرتان بۆ هەڵبدەین، یەکێ بۆ
تۆ، یەکێکیش بۆ موسا، ئەوەی‌کەش
بۆ ئەلیاس.) ئەمەی ووت بێ‌ئەوەی
بزانێ چی دەڵێ. [34]کاتێ پەترۆس
لەم قسانەدابوو، هەورێك هاتوکشا
بەسەریان، ئەمانیش کاتێ هەورەکە
دەوروپشتی لێ‌گرتن، ترسان. [35]
دەنگێ لەناو هەورەکەوە هاتو
ووتی: (ئەوەتا ڕۆڵەی من ئەوەی
هەڵبژاردەی خۆمە، گوێی بۆ
ڕابگرن.) [36]دوای ئەوەی دەنگەکە
ئەمەی ووت، قوتابیەکان بەتەنها هەر
عیسایان بینی. ئەم هەواڵەیان بەنهێنی
هێشتەوەو چیان بینی‌بوو لەو ڕۆژانەدا
بەکەسیان نەووت.

دەرکردنی شەیتان

[37]بۆ بەیانی، کە لەکێوەکە هاتنە
خوارەوە، خەڵکێکی زۆر بەرەو
پیریان هات. [38]لە نێوان خەڵکەکەدا
پیاوێك دەنگی بەرزکردەوەو ووتی:
(مامۆستا، لێت دەپاڕێمەوە سەیری
کوڕەکەم بکە، ئەمە تاقە کوڕمە. [39]
ئەوەتا ڕۆحێکی پیسی تیایەو دەستی
بەسەرداگرتووە، لەپڕ هاوار دەکات،
ئینجا ڕۆحەکە ڕایدەتەکێنێو کەف
لەدەمی دەردەکا تا نەیکوتێ بەزەویدا
وازی لێ‌ناهێنێ. [40]لەقوتابیەکانت
پاڕامەوە تادەریکەن، بەڵام
نەیانتوانی.) [41]عیسا وەڵامی‌دایەوەو
ووتی: (ئەی نەوەی بێ بڕواو لارو
چەوت، تاکەی لەگەڵتان بمێنمەوەو
بارتان هەڵگرم؟) بەپیاوەکەی ووت:
(کوڕەکەت بهێنە ئێرە.) [42]لەکاتێکدا
کوڕەکە دەهات، ڕۆحە پیسەکە
کوتای بەزەویدا بەتوندی ڕایتەکاند،
دوای ئەمە عیسا ڕۆحە پیسەکەی
دەرکرد، کوڕەکە چاك بووەوەو
دایەوە دەست باوکی. [43]خەڵکەکە
هەمووی لەتوانای مەزنی خودا
سەرسام بوون.

كاتێ خەڵكەكە سەرسام مابوون،
لە هەموو ئەو شتانەی عیسا كردی،
عیسا بەقوتابیەكانی ووت: 44(با ئەم
ووشانە بچێتە گوێتانەوە، ڕۆڵەی
مرۆڤ خەریكە بدرێتە دەستی
خەڵكی.) 45بەڵام ئەوان ئەمە
تێنەگەیشتن، شاراوەبوو لێیان،
هەروەها ترسان پرسیاری لێبكەن.

گەڕان بەدوای پلەو پایەدا

46گفتوگۆیەك لەنێوانیان پەیدا
بوو سەبارەت بەوەی كامیان مەزنترە.
47عیسا بەنیازی دڵیانی زانی،
منداڵێكی بچكۆڵەی لای خۆیەوە
ڕاگرتو 48پێی ووتن: (ئەوەی
بەناوی منەوە پێشوازی لەم منداڵە
بكات، ئەوا پێشوازی لە من
دەكات، ئەوەش پێشوازی لەمن
دەكات، ئەوا پێشوازی لەوە دەكات
كە ناردوومی. چونكە بچووكترینی
هەمووتان مەزنترینتانە.)

ئەوەی دژمان نییە لەگەڵمانە

49یۆحەننا دەستی كرد
بەقسەكردنو ووتی: (گەورەم،
یەكێكمان بینی بەناوی تۆوە ڕۆحی
پیسی دەردەكرد، ئێمەش
نەمانهێشت لەبەرئەوەی لەگەڵمان
دوات ناكەوێ.) 50عیسا پێی ووت:
(ڕێی لێمەگرن، گەر یەكێك
بەربەرەكانی نەكردن ئەوا لەگەڵتانە.)
51كاتێ خەریك بوو ڕۆژانی
لەخاچدانی نزیك بێتەوە، بڕیاری دا
بەرەو قودس بڕوات. 52لەپێشییەوە
چەند نێرراوێكی نارد، ڕۆیشتنو
چوونە لادێیەكی سامریەكانەوە تاكو
شوێنێكی بۆ ئامادە بكەن. 53بەڵام
ئەوان بەپێشوازیكردنی ڕازی
نەبوون، چونكە بەرەو قودس
دەچوو. 54كاتێ یاقوبو یۆحەنناى
قوتابیانی ئەمەیان بینی، ووتیان:
(گەورەم، دەتەوێ داوا بكەین تا ئاگر
لەئاسمانەوە بێتە خوارەوە لەناویان
بەرێ؟) 55ئەویش ئاوڕی لێ دانەوەو
سەرزەنشتیكردن. 56 ئینجا ڕۆیشتن
بۆ دێیەكی تر.

نرخی دواكەوتنی عیسا

57كاتێ بەڕێدا دەڕۆیشتن، یەكێ
پێی ووت: (گەورەم بۆ هەركوێ
بڕۆیت دوات دەكەوم.) 58عیساش
پێی ووت: (ڕێوی كونی هەیەو
باڵندەی ئاسمان هێلانە، بەڵام ڕۆڵەی
مرۆڤ تەنانەت جێگایەكی نییە سەری

بخاتە سەر.) 59بەیەکێکی کەی ووت:
(دوام کەوە.) ئەمەیان ووتی:
(گەورەم ڕێگەم بدە بابڕۆم باوکم
بنێژم.) 60عیساش پێی ووت: (واز
لەمردووان بهێنە با مردووەکانیان
بنێژن، بەڵام تۆ بڕۆ مزگێنی
پادشاهێتی خودا بدە.) 61یەکێکیتر
پێی ووت: (گەورەم، من لەگەڵت
دێمو دوات دەکەوم، بەڵام ڕێگەم
بدە یەکەمجار ماڵئاوایی لەخێزانەکەم
بکەم.) 62عیساش پێی ووت: (هەر
کەسێك دەست لەسەر گاسن
دابنێو ئاوڕبداتەوە بۆ دواوە،
بەکەڵکی پادشاهێتی خودا نایەت.)

عیسا حەفتا کەسیتر دەنێرێ

10

پاش ئەمە خوداوەند حەفتا
کەسی کەی دەستنیشانکرد، دوو
دوو ناردنی، تاکو پێش ئەو بڕۆن بۆ
هەموو شارو جێگایەك کە خەریك
بوو بۆی دەڕۆیشت. 2جا پێی ووتن:
(دروێنە زۆرە بەڵام کرێکار کەمە،
داوا لەگەورەی دروێنە بکەن تا
کرێکار بۆ دروێنەکەی بنێرێ. 3بڕۆن
ئەوا من دەتاننێرم وەك بەرخ بۆ ناو
گورگ. 4نەکیسەی پارە لەگەڵ
خۆتان بەرن نەتوورەکە نەپێڵاو،
لەڕێگا سڵاو لەکەس مەکەن. 5
چوونە هەر ماڵێکیش، یەکەمجار سڵاو
بکەنو بڵێن: با ئاشتی لەم ماڵە بێت،
6گەر لەماڵەکەدا ئاشتیخوازی
تیابێت، ئەوا شایانی ئەو ئاشتیەن.
گەر نەشبێت ئەوا سڵاوەکە بۆ خۆتان
دەگەڕێتەوە. 7لەو ماڵە بمێننەوەو
لەوەی هەیانە بخۆنو بخۆنەوە، چونکە
کرێکار شایانی ئەوەیە کرێی خۆی
وەرگرێ. ئەوەندە ماڵەو ماڵیش
مەکەن. 8چوونە هەر شارێك، کە
دانیشتوانی پێشوازی لێ کردن،
ئەوەی دەتاندەنێ بیخۆن. 9ئەو
نەخۆشانەی تیایەتی چاکی بکەنەوەو
پێیان بڵێن پادشاهێتی خودا نزیك
بووەتەوە، 10لەهەر شارێکیش
خەڵکەکەی نەیانویستن بڕۆنە سەر
شەقامەکانیو بڵێن: (11وا ئێمە
تەنانەت تۆزی شارەکەتان کە
بەپێمانەوەیە دەیتەکێنینەوە بەسەرتان،
بەڵام ئەوە بزانن: پادشاهێتی خودا
نزیك بووەتەوە.)، 12من پێتان دەڵێم:
(شاری سەدوم* لەڕۆژی دواییدا
ناخۆشیو ئازاری کەمترە لەو
شارانەی کە ئێوەی لێ دەردەکرێن.
(13خاك بەسەرت ئەی کورەزین!

خاك بەسەرت ئەی بەیتسەیدا!
گەر لە سورو سەیدا ئەو كارە
سەرسوڕهێنەرانە بكرایە كە لەلای
ئێوە كرا، خەڵكەكەی هەر
لەزووەوە تۆبەیان دەكردو خۆیان
لەخۆڵەمێش وەردەداو جلی
ماتەمداریان لەبەردەكرد. 14بەڵام
لەڕۆژی لێپرسینەوەدا
چارەنووسی سورو سەیدا
لەئێوە باشتر دەبێ. 15تۆش ئەی
كەفەرناحوم، دەتەوێ بڵند
بیتەوە تا ئاسمان؟ نەخێر، تۆ
دەكەویتە قوولایی دۆزەخەوە.
(16ئەوەی گوێتان بۆ
ڕادەگرێ، گوێ بۆ من
ڕادەگرێ، ئەوەی
ڕەتتاندەكاتەوە ئەوا من
ڕەتدەكاتەوە، ئەوەش من
ڕەتدەكاتەوە، ئەوە
ڕەتدەكاتەوە كە منی ناردووە.)

گەڕانەوەی نێرراوان

17دوای ئەمە هەر حەفتا
كەسەكەی ناردبوونی بەشادیەوە
گەڕانەوەو ووتیان: (گەورەم،
تەنانەت ڕۆحە پیسەكانیش بەناوی
تۆوە ملكەچمانن.) 18ئەویش پێی
ووتن: (شەیتانم دی وەك بروسكە
لەئاسمانەوە هەڵدێرا بۆ خوارەوە. 19
ئەوەتا من دەسەڵاتم داونەتێ پێ‌بنێن
بەمارو دووپشكو هێزی دوژمن،
هیچ شتێكیش ئازارتان نەدات. 20
بەڵام دڵخۆش مەبن بەوەی ڕۆحەكان
ملكەچتانن، بەڵكو دڵخۆش بن
بەوەی ناوتان لە ئاسماندا نووسراوە.)

دەرخستنی نهێنی بۆ هەژاران

21لەوكاتەدا عیسا بەڕۆحی پیرۆز
زۆر شادومانبوو، ووتی:
(سوپاستدەكەم ئەی باوك،
خوداوەندی ئاسمانو زەوی، چونكە
ئەم كارانەت لەداناو زانایان
شاردۆتەوە بۆ منداڵانت
ئاشكراكردووە. بەڵێ ئەی باوك
لەبەرئەوەی بەلاتەوە واباشترە!
(22هەموو شتێك لەلایەن
باوكمەوە دراوە پێم، كەس نازانێ
ڕۆڵە كێیە باوك نەبێ، كەسیش نییە
بزانێ باوك كێیە تەنها ڕۆڵەو ئەوە
نەبێ، كە ڕۆڵە دەیەوێ بۆی ئاشكرا
بكات.) 23ئینجا ئاوڕی لەقوتابیەكانی
دایەوەو بەتەنها بەوانی ووت:
(خۆزگەدەخوازرێ بە چاوتان،
بەوەی ئێستا دەیبینن. 24من پێتان

دەڵێم، زۆر لەپێغەمبەرانو پادشایان،
ئاواتەخوازی بینینی ئەوە بوون کە
ئێوە ئێستا دەیبینن، بەڵام نەیان بینی،
هەروەها ببیستن ئەوەی ئێوە ئێستا
دەیبیستن، بەڵام نەیانبیست.)

سامریە دڵ پڕ لەبەزەییەکە

25 یەکێ لەزانایانی شەریعەت لێی
هاتەپێشەوە، بۆ ئەوەی تاقیبکاتەوە،
ووتی: (مامۆستا چی بکەم بۆ ئەوەی
ژیانی هەتاهەتایی بەدەست بهێنم؟) 26
ئەویش پێی ووت: (چی نووسراوە
لەتەورات، چۆن دەیخوێنیتەوە؟)
27 وەڵامی دایەوە: ({خوداوەند
خودات خۆشبوێ بەهەموو دڵو
هەموو گیانو هەموو تواناو هەموو
بیرتەوە، هەروەها ئەوەی لێت نزیکە
وەك خۆت خۆشت بوێ.}) 28 عیسا
پێی ووت: (وەڵامەکەت ڕاستە. گەر
هاتوو کارت پێکرد ژیانی هەتاهەتایی
بەدەست دەهێنی.)
29 بەڵام پیاوەکە ویستی
خۆی بە کابرایەکی ڕاستودروست
دەرخات، دیسان لەعیسای پرسی:
(باشە کێیە ئەوەی لێم نزیکە؟) 30
عیسا وەڵامی دایەوە ووتی:
(مرۆڤێك لەقودسەوە بۆ ئەریحا
دەچوو، کەوتە دەست چەند
دزێکەوە، پارەو جلەکانیان
لێسەندو ئازاریان داو برینداریان
کرد، ئینجا بە نیوە مردوویی
بەجێیانهێشتو ڕۆیشتن. 31 وا
ڕێکەوت کاهینێك لەهەمان ڕێگەوە
بڕوات، کاتێ ئەوی بینی، چووە
ئەوبەری ڕێگاکە دوور
لەبریندارەکەو بەجێیهێشت. 32
هەروەها کابرایەکی لاویش، لەوێوە
تێپەڕی، کاتێ گەیشتە ئەو شوێنە،
سەیری کرد، ئەویش چووە ئەوبەری
ڕێگاکەو بەجێیهێشت. 33 بەڵام
کابرایەکی سامری کە لەوێوە
دەڕۆیی، هاتەسەری، کاتێ بینی
بەزەیی پیاهاتەوە، 34 چووە پێشەوە
لێی، دوای ئەوەی ڕۆنو شەرابی
بەسەر برینەکانیکردو تیماریکرد،
سواری وولاخەکەی خۆیکردو
گەیاندیە میوانخانەیەكو لەوێ
چاودێریکرد. 35 ڕۆژی دووەم کاتێ
میوانخانەکەی بەجێ دەهێشت، دوو
دیناری دەرکردو دای بەخاوەن
میوانخانەکەو پێی ووت: (چاودێری
بکە چەندی تریشی پێویست بوو،
کە گەڕامەوە دەیدەم.) 36 کامیان لەم
سیانە بەنزیك دەزانی بۆ ئەوەی

کەوتە دەست دزەکان؟) 37وەڵامی
دایەوە: (ئەوەی بەبەزەییەوە
هەڵسوکەوتی لەگەڵ کردو
یارمەتیدا.) ئینجا عیسا پێی ووت:
(تۆش برۆ هەمان شت بکە.)
38کاتێ بەرێگاوە بوون چوونە
دێیەك، ژنێك ناوی مەرسا بوو،
پێشوازی لێکردو بردییە ماڵەکەی
خۆی. 39خوشکی ئەم ژنە ناوی
مریەم بوو، لەبەرپێی دانیشت بۆ
ئەوەی گوێ لەووتەکانی بگرێت، 40
بەڵام مەرسا سەرقاڵیشت
ئامادەکردن بوو، هاتو ووتی:
(گەورەم سەیر ناکەیت خوشکم
بەجێیهێشتووم کارەکان بەتەنها
بکەم؟ پێی بڵێ با بێت یارمەتیم
بدات.) 41بەڵام عیسا وەڵامی
دایەوەو ووتی: (مەرسا، مەرسا، تۆ
سەرقاڵو شێواوی دەربارەی زۆر
شت. 42بەڵام تەنها یەك شت
پێویستە، مریەم شتە باشەکەی
هەڵبژاردووە، ئەوەی لێی
ناسەنرێتەوە.)

فێرکردن دەربارەی نوێژ

11

عیسا لەشوێنێکی دیاریکراو نوێژی
دەکرد، کاتێ تەواوبوو یەکێ
لەقوتابیەکانی پێی ووت: (گەورەم
نوێژکردنمان فێربکە هەروەك یەحیا
قوتابیەکانی فێرکرد.) 2ئەویش پێی
ووتن: کاتێ نوێژ دەکەن بڵێن: (ئەی
باوکمان لەئاسمان با ناوت پیرۆز
بێت، با پادشاهێتیەکەت بێت، 3نانی
رۆژانەمان هەموو رۆژێك بدەرێ. 4
لەگوناهمان خۆش بە، چونکە ئێمەش
لە گوناهی ئەوانە خۆش دەبین، کە
هەڵەمان بەرامبەر دەکەن. مەمانخەرە
تاقیکردنەوە.)
5ئینجا پێی ووتن: (گەر یەکێ
لەئێوە هاورێیەکی هەبێت لەنیوە
شەودا بڕوا بۆ لایو پێی بڵێ
هاورێم، سێ نانم بەقەرز بدەرێ، 6
هاورێیەکم لەدوورەوە هاتووە بۆ لام،
هیچم نییە بیدەمێ، 7بەڵام
هاورێیەکەی لەدیوی ژوورەوە
وەڵامی بداتەوە: (هەراسانم مەکە
دەرگام داخستووە، ئەوەتا خۆمو
مندالم لەناو جێگادایین ناتوانم
هەستمو بتدەمێ.) 8من پێتان دەڵێم:
(گەر بێتو ئەو کەسە هەڵنەستێ
بیداتێ لەبەر هاورێیەتی، لەپاشان هەر
هەڵدەستێو بەپێی پێویست دەیداتێ،
لەبەر سووربوونی کابرا لەسەر

داواكارییەكەی.
(9لەبەرئەوە پێتان دەڵێم،
داواكەن، پێتان دەدرێ، بگەڕێن
دەدۆزنەوە، لەدەرگا بدەن، لێتان
دەكرێتەوە. 10هەركەسێك داواكات
دەیدرێتێ، ئەوەی بگەڕێ
دەدۆزێتەوە، ئەوەش لەدەرگا دەدات
لێیدەكرێتەوە. 11چ باوكێك لەئێوە
گەر كوڕەكەی داوای ماسی
لێبكات لەباتی ماسی ماری
دەداتێ؟ 12یان داوای هێلكەی
لێبكات دووپشكی دەداتێ؟ 13گەر
بێتو ئێوەی بەدكار، بزانن ئاوها بە
منداڵەكانتان شتی باش بدەن،
كەواتە دەبێ باوكی ئاسمانی چەند
باشترتان پێ بدات؟ كە ڕۆحی پیرۆزە
دەیدات بەوانەی داوای لێدەكەن.)

عیساو سەرۆكی شەیتان

14عیسا ڕۆحی پیسی دەردەكرد
لەكابرایەك كە لاڵ بوو بوو پێی،
كاتێ ڕۆحە پیسەكەی دەركرد
پیاوەكە دەستیكرد بە قسەكردن،
هەموو سەرسام بوون، 15هەندێكیان
نەبێ ووتیان: (ئەو ڕۆحی پیس
دەردەكات بە بەعلەزبولی سەرۆكی
ڕۆحە پیسەكان.) 16ئینجا داوای
نیشانەیەكی ئاسمانیان لێكرد بۆ
ئەوەی تاقی بكەنەوە. 17بەڵام عیسا
زانی بیر لەچی دەكەنەوە، پێی ووتن:
(هەر ووڵاتێك دوو بەرەكی
تێبكەوێ وێران دەبێت، هەر
ماڵێكیش ببێ بە دوو بەشەوە خۆی
ڕاناگرێو تێكدەچێ. 18گەر بێتو
شەیتان ئاوها بووبێ بەدوو بەشەوە،
ئیتر پادشاهێتیەكەی چۆن خۆی
ڕادەگرێ؟ ئێوە ووتتان من بە
بەعلەزبول ڕۆحی پیس دەردەكەم،
19گەر من بەو ڕۆحی پیس دەربكەم،
ئایا دەبێ نەوەكانتان بەكێ دەریان
بكەن؟ بۆیە ئەوان حوكمتان بەسەر
دەدەن. 20بەڵام گەر من بەپەنجەی
خودا ڕۆحی پیس دەركەم، ئەوا
پادشاهێتی خوداتان بەسەر دەچەسپێ.
21كاتێ مرۆڤی بەهێزو بەتوانا بە
هەموو چەكێكەوە پارێزگاری
لەماڵەكەی دەكات، ناو ماڵەكەی
پارێزراوە. 22بەڵام گەر یەكێكی
لەخۆی بەهێزتر بێتە سەری ئەوا
سەردەكەوێ بەسەریداو ئەو
چەكانەی پشتی پێ بەستووە
لێیدەسێنێ، دەسكەوتەكانیش دابەش
دەكات. 23ئەوەی لەگەڵم نییە دژی
منە، ئەوەش لەگەڵم كۆناكاتەوە،

بڵاوی دەکاتەوە.

گەڕانەوەی ڕۆحی پیس بۆ لەش

24کاتێ ڕۆحێکی پیس لەیەکێك
دێتە دەرەوە، بەشوێنە بێئاوەکان
دەگەڕێ بەدوای حەسانەوەو دەستی
ناکەوێ، ئینجا دەڵێ با بگەڕێمەوە
بۆ ئەو ماڵەی بەجێمهێشت. 25کاتێ
دێتەوە، دەبینێت گسكدراوەو
ڕازاوەیە. 26ئەوسا دەڕوا لەگەڵ
خۆی حەوت ڕۆحی پیسی تر دەهێنێ
کە خراپترن لەخۆی، دەچنە ئەو
مرۆڤەوەو تیایدا جێگیردەبن، ئینجا
باری ئەو مرۆڤە لەجاران خراپتر
دەبێ.)
27کاتێ عیسا ئەمانەی دەووت،
ژنێك لەناو خەڵکەکەوە دەنگی
بەرزکردەوەو ووتی:
(خۆزگەدەخوازرێ بەو دایکەی لێی
بووی‌و بەو مەمکەی شیری
پێداوی.) 28بەڵام ئەو ووتی: (با
خۆزگە بەوانە بخوازرێ، کە گوێ
لەووشەی خودا دەگرن‌و کاری پێ
دەکەن.)

داواکردنی نیشانەی ئاسمانی

29کاتێ خەڵکێکی زۆر
لێی کۆبوونەوە، ووتی: (ئەم نەوەیە
نەوەیەکی بەدکارە، داوای نیشانە
دەکەن، بەڵام هیچ نیشانەیەکیان
پێنادرێت تەنها نیشانەی یونس
پێغەمبەر نەبێت. 30چۆن یونس
نیشانە بوو بۆ دانیشتوانی نەینەوا،
ڕۆڵەی مرۆڤیش نیشانەیە بۆ ئەم
نەوەیە. 31شاژنی باشوور* لەڕۆژی
لێپرسینەوەدا بەرامبەر ئەم نەوەیە
ڕادەوەستێت‌و تاوانباری دەکات،
چونکە لەوپەڕی جیهانەوە هات بۆ
ئەوەی گوێ لەدانایی سلێمان
بگرێ. ئەوەتا مەزنتر لەسلێمان
لێرەیە. 32هەروەها دانیشتوانی
نەینەوا لەڕۆژی لێپرسینەوەدا لەگەڵ
ئەم نەوەیە ڕادەوەستن‌و تاوانباری
دەکەن، چونکە تۆبەیان‌کرد کاتێ
ئاگادارکردنەوەی یونسیان بیست،
جا ئەوەتا مەزنتر لەیونس لێرەیە.

چاو چرای لەشە

33(کەس چرا هەڵناکاو

---

*شاژنی باشوور: مەبەست شاژنە بەلقیسە کە فەرمانڕەوای یەمەن بوو لەسەردەمی حەزرەتی سلێمان.

لەجێیەکی شاراوەدا داینیێ، یاخود
لەژێر تەشتێك، بەڵکو دەیخاتە سەر
شوێنێکی بەرز، تاکو ئەوانەی دێنە
ژوورەوە ڕووناکیەکە ببینن. 34چاو
چرای لەشە، گەر چاوت باش بێت
لەشت هەمووی ڕووناکیە، بەڵام
گەر چاوت تروسکایی تیا نەبێت،
ئەوا لەشت هەمووی تاریکیە. 35
کەواتە ئاگاداربە ئەو ڕووناکیەی
تیاتدایە نەبێت بەتاریکی. 36گەر
بێتو لەشت هەمووی ڕووناکی
بێتو هیچ تاریکی تێدا نەبێ، ئەوا
هەمووی وەك چرایەك کە ڕووناکی
دەدات، دەدرەوشێتەوەو ڕووناکە.)

سەرزەنشتکردنی فەریسیەکان

37کاتێ عیسا قسەی دەکرد،
فەریسیەك داوای لێکرد نانی
نیوەڕۆ لای ئەو بخوا. ئەویش چووە
ماڵەکەیو لەگەڵی لەسەر خوان
دانیشت. 38بەڵام فەریسیەکە سەری
سوڕما لەوەی عیسا پێش نان دەست
ناشوات. 39خوداوەند پێی ووت:
(ئێوەی فەریسی دەرەوەی پیاڵەو
قاپتان پاك دەکەنەوە، بەڵام ناوەوەتان
پڕە لەچەتەییو پیسی. 40ئەی
بێمێشکینە، ئایا ئەوەی دەرەوەی
دروست کردووە ناوەوەشی دروست
نەکردووە؟ 41جا ئەوەی لەناو قاپو
قاپچاختاندایە بەهەژارانی ببەخشن،
تاکو هەموو شتێکتان پاك بێتەوە.
42جا قوڕ بەسەرتان ئەی
فەریسیەکان ئێوە دەیەکی نەعناعو
ڕازیانەو سەوزەواتی تر دەدەن، بەڵام
دادپەروەریو خۆشەویستی خودا
پشت گوێ دەخەن، پێویستە ئەمانە
بەجێبهێننو ئەوانەی تریش
لەیادنەکەن. 43قوڕ بەسەرتان ئەی
فەریسیەکان، چونکە ئێوە حەز
لەڕیزی پێشەوەی کۆبوونەوەو
کۆڕەکان دەکەنو دەتانەوێ لەشوێنە
گشتیەکان سڵاوتان بەگەرمی
لێبکرێ. 44قوڕ بەسەرتان، ئێوە
لەو گۆڕە وونبووانە دەکەن کە
خەڵکی بێ ئەوەی بزانن بەسەریاندا
دەڕۆن.)
45لێرە یەکێك لەمامۆستایانی
شەریعەت پێی ووت: (ئەی مامۆستا،
ئەم قسانەت ئێمەش دەگرێتەوە.) 46
ئینجا عیسا ووتی: (قوڕ بەسەر ئێوەش
زانایانی شەریعەت، ئێوە باری قورسو
گران دەخەنە سەر شانی خەڵکی،
بەڵام خۆتان سەری پەنجەیەکی
لێنادەن بۆ یارمەتیدانیان. 47قوڕ

بەسەرتان، چونکە ئێوە گۆڕ بۆ ئەو
پێغەمبەرانە هەڵدەبەستن، کە
باوباپیرتان کوشتوویانن. 48کەواتە
ئێوە شایەتی دەدەن لەسەر
باوباپیرانتانو ڕازین بە کردەوەکانیان،
ئەوان پێغەمبەرانیان کوشتو ئێوەش
گۆڕەکانیان بۆ هەڵدەبەستن. 49هەر
لەبەر ئەمەشە خودا دەفەرمووێو
دەڵێ: {من پێغەمبەرو نێرراویان بۆ
دەنێرم، بەڵام ئەوان دەیانکوژنو
دەیان چەوسێننەوە.} 50تاکو خوێنی
ڕژاوی هەموو پێغەمبەران لەسەرەتای
دروست بوونی جیهانەوە بچێتە ملی
ئەم نەوەیە، 51هەر لەخوێنی هابیلەوە
تا خوێنی زەکەریا کە لەنێوان
قوربانگاو پەرستگادا کوژرا. بەڵێ
پێتان دەڵێم: (ئەوانە هەمووی لەم
نەوەیە داوادەکرێ.) 52قوڕ بەسەرتان
ئەی زانایانی شەریعەت، چونکە ئێوە
کلیلی زانیاریتان هەڵگرتووە، بەڵام
نەخۆتان دەچنە ژوورەوە نە
ڕێدەدەن خەڵکی تر بچێتە
ژوورەوە.)
53کاتێ عیسا بەم شێوەیە قسەی
لەگەڵ دەکردن، مامۆستایانی
شەریعەتو فەریسیەکان بەتەواوی
ڕقیان لێهەڵگرت، زۆر بابەتی
تریان هێنایە پێشەوە، بۆ ئەوەی لێی
بدوێ، 54تا بە ووشەیەك بیگرنو
تووشی بکەن.

راستگۆیی‌و بێ دووڕوویی

12

لەوکاتەدا کە خەڵکی بەهەزاران
کۆبووبوونەوە، بەجۆرێ یەك یەکی
پێشێل دەکرد، عیسا دەستی‌کرد
بەقسەکردنو یەکەمجار بەقوتابیەکانی
ووت: (ئاگاداری هەویرترشی
فەریسیەکان بن، کە دووڕووییە. 2
هیچی شاراوە نییە، ئاشکرا نەبێتو
هیچ نهێنیەك نییە نەزانرێ. 3هەموو
ئەوانەی لەتاریکی ووتوتانە،
لەڕووناکی دەبیسترێ، ئەوەش کە
لەماڵ بەچرپە ووتوتانە، لەسەربانەکان
بانگەوازی پێدەکرێ.)
4لەبەرئەوە ئەی
خۆشەویستەکانم، مەترسن لەوانەی
بەلەش دەتانکوژن، چونکە لەوە
زیاتر ناتوانن هیچ بکەن. 5بەڵام من
پێتان دەڵێم لەچی بترسن، لەوە
بترسن کە توانای هەیە لەدوای مردن
بتانخاتە دۆزەخەوە، بەڵێ پێتان دەڵێم
لەوە بترسن. 6ئەوە نییە پێنج
چۆلەکە بە دوو فلس دەفرۆشن؟

لەگەڵ ئەوەشدا خودا یەکێك لەوانی
بیرناچێ، 7تەنانەت قژی سەریشتان
ژمێرراوە. کەواتە مەترسن، ئێوە
باشترن لەچۆلەکە. 8بەڵام پێتان
دەڵێم: ئەوەی لەبەردەم خەڵکی دانم
پیابنێ، ڕۆڵەی مرۆڤیش لەبەردەم
فریشتەکانی خودا دانی پیادەنێ. 9
ئەوەش کە لەبەردەم خەڵکی دانم
پیانانێ، بەهەمان شێوە لەبەردەم
فریشتەکانی خودا دانی پیانانرێ. 10
ئەوەی قسەیەك بەڕۆڵەی مرۆڤ بڵێ،
دەبەخشرێ، بەڵام ئەوەی کفربکات
بەرامبەر ڕۆحی پیرۆز، نابەخشرێ.
11کاتێ دەتانهێننە بەردەم
کەنیشتەکانو لێپرساوانو
دەسەڵاتداران، گوێ مەدەن بەوەی
چی یاخود چۆن وەڵام دەدەنەوە. 12
چونکە ڕۆحی پیرۆز ئەوەی کە
پێویستە بیلێین دەیدا بەگوێتان.) 13
ئینجا لەناو کۆمەڵەکەدا یەکێك پێی
ووت: (مامۆستا، بە براکەم بڵێ
ئەوەی بۆمان بەجێماوە بەشی بکات
لەگەڵم.) 14بەڵام ئەو پێی ووت:
(ئەی مرۆڤ، کێ منی کردووە بە
دادوەر یاخود بەشکەر بە سەرتان؟)
15بە خەڵکەکەی ووت: (ئاگاداربنو
خۆتان بپارێزن لەچاوبرسێتی، چونکە
ژیانی مرۆڤ بەزۆری سامانەکەی
نییە.)

نموونەی دەوڵەمەندی بێمێشك

16ئینجا نموونەیەکی بۆ هێنانەوەو
ووتی: (مرۆڤێکی دەوڵەمەند
زەوییەکەی بەرووبوومێکی زۆریدا.
17بیری کردەوەو ووتی: چی بکەم
کە من شوێنی تەواوم نەبێ بۆ
کۆکردنەوەی بەرووبوومەکەم؟ 18جا
ووتی: وا دەکەم، عەمبارەکانم
تێکدەدەمو لەوان گەورەتر
دروستدەکەم، ئیتر لەوێدا هەموو
بەرووبوومەکەم دادەنێمو کۆی
دەکەمەوە. 19ئەوسا بەخۆم دەڵێم،
ئەی دڵ ئەوەتا بەشی چەندین ساڵت
هەیە، کەواتە بحەسێوەو بخۆو بخۆوەو
دڵشادبە. 20بەڵام خودا پێی ووت:
ئەی بێ مێشك، هەر ئەم شەو ڕۆحت
دەردەچێ، ئەوەی کۆتکردەوە بۆ
کێ دەبێ؟ 21بەهەمان شێوە دەبێ ئەو
کەسەی گەنجینە بۆ خۆی
کۆدەکاتەوەو لای خودا دەوڵەمەند
نییە.)

خودا خەممان دەخوات

22بەقوتابیەکانی ووت: (جا

لەبەرئەمە پێتان دەڵێم، گوێمەدەن
بەژیان چی بخۆن، بەلەش چی لەبەر
بکەن، 23ژیان گرنگترە لەخواردنو
لەشیش گرنگترە لەجل. 24سەیری
قەلەڕەش بکەن، نەدەچێنێو نەدروێنە
دەکات. عەمباریشیـنیەو هیچ
کۆناکاتەوە، بەڵام خودا دەیژیێنێ.
ئایا ئێوە لەباڵندە باشترنین؟ 25بەڵام
کێ لەئێوە گەر زۆر بایەخ بەم شتانە
بدات، دەتوانێ تەنانەت ڕۆژێك
لەژیانی درێژتر بکات؟ 26جا کە ئێوە
تواناتان بەسەر بچووکترین شت نییە،
بۆچی بایەخ دەدەن بەشتی تر؟ 27
سەیری گوڵاڵە سوورە بکەن، چۆن
نەشونما دەکات، نە هیلاك دەبێتو
نە دەڕێسێ. بەڵام پێتانی دەڵێم:
تەنانەت سلێمانیش لەو پەڕی
مەزنیدا بەرگی وەك یەکێك لەوانی
لەبەرنەکردووە. 28گەر بێتو خودا
ئاوا بەرگ بکاتە بەری گژوگیا
هەرچەندە ئەمڕۆ لەکێلگەدایەو
بەیانی فڕێ دەدرێتە تەنوورەوە. ئایا
دەبێ چەند زیاتر جلی باشتان لەبەر
بکات ئەی کەم باوەڕینە؟ 29داوای
ئەوە مەکەن چی بخۆنو چی بخۆنەوە،
مەپەشۆکێن. 30ئەمانە هەمووی بێ
باوەڕەکانی ئەم جیهانە هەوڵی بۆ
دەدەن، بەڵام ئێوە باوکتان دەزانێ
کە پێویستان بەمانە هەیە. 31بەڵکو
داوای پادشاهێتی خودا بکەن،
ئەوانەی دیکەتان هەموو بۆ دەبێت.
32مەترسە ئەی مێگەلی بچووك،
چونکە باوکتان دڵشادە
پادشاهێتیتان بداتێ. 33ئەوەی
هەتانە بیفرۆشنو بیبەخشن
بەهەژاران، بۆ خۆتان لەئاسمان
سامانێك دروستبکەن کە نافەوتێو
گەنجینەیەك کە لەبن نایەت، نەدز
لێی نزیك دەبێتەوە نەمۆریانە لێی
دەدات. 34چونکە مرۆڤ گەنجینەی
لەهەر کوێ بێت دڵی لەوێ
دەبێت.

نموونەی کۆیلە دەست پاکەکان

35ئامادەبن با پشتێنتان بەستراو
بێتو چراتان ڕۆشن بێت، 36وەك
ئەوانەبن کە چاوەڕوانی گەورەکەیان
دەکەن تا لەسەر شایی بگەڕێتەوە، بۆ
ئەوەی کە هاتەوەو لە دەرگایدا،
دەستبەجێ دەرگای لێبکەنەوە.
37خۆزگەدەخوازرێ بەو ئیشکەرانەی
کە گەورەکەیان لەکاتی گەڕانەوەیدا
دەیانبینێ بەخەبەرن. ڕاستیتان پێ
دەڵێم، ئینجا گەورەکەی لەسەر

خوان دایاندەنێتو قۆڵ هەڵدەکا
تاکو خزمەتیان بکات. 38هەروەها
خۆزگەدەخوازرێ پێیان، گەر هاتوو
گەڕانەوەی گەورەکەیان لەکاتێکدا
بێت، کە دوو بەش یاخود سێ بەشی
شەو ڕۆیشتبێو ئەوان هێشتا هەر
بەخەبەربن. 39بەڵام ئەوە بزانن، گەر
بێتو خاوەنماڵ بزانێت لەچ
کاتێکدا دز دێتە سەری، ئەوا بەخەبەر
دەمێنێتەوەو ماڵەکەی بەجێ‌ناهێڵێ
تابدزرێ. 40کەواتە ئێوەش ئاوا
ئامادەبن، چونکە ڕۆڵەی مرۆڤ
لەکاتێکدا دەگەڕێتەوە کە نایزانن.)
41پەترۆس لێیپرسی: (گەورەم،
ئەم نموونانە بەئێمە دەڵێی یان بەهەموو
خەڵکی؟) 42عیسای خوداوەند
ووتی: (کێیە ئەو جێگرە دەستپاکو
ژیرەی کە گەورەی ماڵ بەسەر
خاووخێزانی دایدەنێ هەتا خواردنیان
لەکاتی خۆیدا بۆ ئامادە بکات؟ 43
خۆزگەدەخوازرێ بەو ئیشکەرە،
کاتێ گەورەکەی دەگەڕێتەوە دەیبینێ
هەڵدەستێ بەو کارە. 44ڕاستیتان
پێدەڵێم: ئینجا گەورەی ماڵەکە
ئیشکەرەکەی دادەنێ لەسەر هەموو
ماڵو سامانێکی کە هەیەتی. 45بەڵام
گەر ئەم ئیشکەرە لەدڵی خۆیدا
ووتی: گەورەکەم دوادەکەوێ
لەگەڕانەوەی، دەست بکات
بەلێدانی ئیشکەرەکانی تر بەژنو
بەپیاوەوە، هەروەها بخواو بخواتەوەو
خۆی سەرخۆشبکات، 46ئەوسا
گەورەکەی لەڕۆژێك دەگەڕێتەوە کە
چاوەڕێی ناکاتو لەکاتژێرێك کە
نایزانێ، ئینجا گەورەکەی
سزایدەداتو دەیخاتە ڕیزی
ناپاکانەوە. 47ئەو ئیشکەرەی
داواکاریەکانی گەورەی ماڵ
دەزانێت، بەڵام بەدەستی ئەنقەست
کاری پێناکات، سزا دەدرێ. 48
ئەوەش کە داواکاریەکان نازانێتو
هەڵە دەکات، سزاکەی کەمترە.
ئەوەی زۆری پێدراوە، داوای زۆری
لێدەکرێ، ئەوەش زۆری لادانراوە،
داوای زیاتری لێدەکرێ.

عیساو جیهان

49(من هاتووم تاکو لەسەر زەوی
ئاگرێك بکەمەوە، چەند دڵخۆشم
بەوەی دەستبکات بەسوتاندن! 50
بەڵام جارێ دەبێ لەئازار
هەڵبکێشرێم، چەند نارەحەتم تا
دێتەدی. 51وادەزانن من هاتووم تەنها
ئاشتی بهێنمە سەر زەوی؟ پێتان

دەڵێم: نەخێر، بەڵکو دووبەرەکیو جیابوونەوەم هێناوە. [52]هەر لەئێستاوە، گەر لەماڵێکدا پێنج کەسی تێدا بێت، سیانیان لەدووانیان، یان دووانیان لەسیانیان جیادەبنەوە. [53]باوك لەکوڕ، کوڕ لەباوك، دایك لەکچ، کچ لەدایك، خەسوو لەبووك، بووك لەخەسوو جیادەبنەوە.) [54]دیسان بەخەڵکەکەی ووت: (کاتێ ئێوە لەڕۆژئاواوە هەور دەبینن، خێرا دەڵێن: ئەم هەورە بارانی بەدەمەوەیە، هەر بەو شێوەیەش دەبێت. [55]کاتێکیش بای باشوور دێت، دەڵێن گەرما دەست پێدەکات، هەر بەو شێوەیەش دەبێت. [56]ئەی دووڕووەکان، ئێوە دەزانن ڕووی زەویو ئاسمان بخوێننەوە، چۆن نازانن ئەم سەردەمە بخوێننەوە؟ [57]هەروەها بۆچی بەخۆتان دادپەروەرانە حوکمنادەن؟ [58]کاتێ یەکێك شتێکی بەسەرتەوەیەو دەیەوێ بۆ دادگات ببات، هەوڵبدە هەر لەڕێگا لەگەڵی ئاشتبیتەوە، ئەگینا ڕاتدەکێشێت بۆ لای دادوەرو دادوەریش دەتداتە دەست پۆلیس، پۆلیسیش ڕەوانەی بەندیخانەت دەکات. [59]پێت دەڵێم: لەوێ نایەیتە دەرەوە هەتا دوا پوول نەدەیتەوە.)

پێویستی تۆبەکردن

13

لەمکاتەدا، هەواڵی ئەوەیان بەعیسادا، کە پیلاتۆس* هەندێ لەپیاوانی شاری جەلیلی لەکاتی پێشکەشکردنی قوربانیەکانیان کوشتووەو خوێنی لەگەڵ خوێنی قوربانیەکان تێکەڵاو کردوون. [2]عیسا پێی ووتن: (ئایا بەڕای ئێوە، ئەو جەلیلیانەی کوژران گوناهیان زیاتربوو لەو خەڵکەی تری جەلیل، بۆیە وایان بەسەرهات؟ [3]من پێتان دەڵێم: نەخێر، گەر بێتو ئێوەش تۆبەنەکەن هەمووتان ئاوها تیادەچن. [4]یاخود ئەو هەژدە کەسەی تاوەری سیلوام بەسەریاندا کەوتو کوشتنی، گوناهبارتر بوون لەدانیشتوانی قودس؟ [5]من پێتان دەڵێم: نەخێر، بەڵام گەر ئێوەش تۆبەنەکەن هەمووتان ئاوها تیادەچن.)

نموونەی هەنجیری بێبەر

[6]ئینجا ئەم نموونەیەی باس کرد: (کابرایەك لەباخەکەیدا دار هەنجیرێکی هەبوو، هات تاکو بزانێ

بەری گرتووە، سەیری کرد هیچی پێوە
نییە. 7بانگی باخەوانەکەی کردو
ووتی: من ماوەی سێ ساڵە دێم،
تاکو لەبەرەکەی ببەم، کەچی هیچی
پێوە نابینم، بیبڕەوە، بۆچی
زەویشمان لێ بگرێ؟ 8بەڵام
باخەوانەکەی ووتی: گەورەم، ئەم
ساڵیش وازی لێ بهێنە، زەویەکەی
دەوروبەری هەڵدەگێڕمەوەو کەمێ
بابەتی بەهێزبوونی تێ دەکەم. 9بەڵکو
بەر بگرێ، گەر نەبوو ئەوسا
بیبڕەوە.)

چاككردنەوەی ژنێك لەشەممە

10عیسا ڕۆژێکی شەممە
لەکەنیشت خەریکی فێرکردنبوو،
11ئافرەتێکی لێبوو ماوەی هەژدە
ساڵ بوو ڕۆحی لاواز دەستی
بەسەریدا گرتبوو، پشتی قەمبوور بوو
بوو، نەیدەتوانی بەرێکی ڕاوەستێ. 12
کاتێ عیسا ژنەکەی بینی، بانگی کردو
پێی ووت: (خوشکە، با ڕزگارت بێ
لەلاوازییەکەت.) 13ئینجا دەستی
خستە سەر ئافرەتەکە، دەستبەجێ
ئافرەتەکە پشتی ڕاست بووەوەو
دەستی کرد بەستایشی خودا. 14بەڵام
سەرۆکی کەنیشت تووڕە بوو،
چونکە عیسا لەڕۆژی شەممەدا
خەڵکی چاك کردەوە، بەخەڵکەکەی
ووت: (تەنها شەش ڕۆژ
لەهەفتەیەکدا ڕۆژی کارکردنە لەو
ڕۆژانەدا وەرن بۆ چاكبوونەوە، نەك
لەڕۆژی شەممەدا.) 15عیسای
خوداوەند وەڵامی دایەوە: (ئەی
دووڕووەکان! ئایا هەر یەك لەئێوە،
لەڕۆژی شەمماندا ناڕوات گاکەی
یاخود گوێدرێژەکەی بکاتەوەو
بیبات ئاوی بدات. 16ئەوەتا ئەم ژنە
کە یەکێکە لەنەوەی ئیبراهیم، ماوەی
هەژدە ساڵە بەستراوی دەستی
شەیتانە نابێ ئازادبێ لەڕۆژی
شەممەدا؟)
17کاتێ عیسا ئەمەی ووت،
بەرهەڵستکەرانی شەرمەزاربوون.
ئینجا هەموو خەڵکەکە دڵشاد بوون
بەگشت ئەو کارە مەزنانەی کردی.

نموونەی دەنکە خەرتەلە

18عیسا پرسیاری کردو ووتی:
(پادشاهێتی خودا لەچی دەکات،
وەك چی وایە؟ 19لەدەنکە
خەرتەلەیەك دەکات، کابرایەك
هێنایو لەکێڵگەکەی ڕواندی، ڕواو
بوو بەدارێکی گەورە، بەشێوەیەك کە

بالّندەی ئاسمان لەسەر لق‌و چلّەکانی
حەسانەوە.)

نموونەی هەویرترش

[20]دیسان ووتی: (پادشاهێتی
خودا لەچی دەکات؟ [21]
لەهەویرترشێك دەکات، کە
ئافرەتێك پارچەیەکی لێ‌دەهێنێ،
دەیخاتە ناو چەند ڕبە ئاردێکەوە تا
هەموو هەویرەکە هەڵدێت.)

دەرگای تەنگ

[22]کاتێ عیسا بۆ قودس دەچوو،
بەشارو لادێکان تێ‌دەپەڕی‌و خەڵکی
فێردەکرد. [23]یەکێك لێی‌پرسی:
(گەورەم ئایا ژمارەی ئەوانەی
ڕزگاریان دەبێت کەمە؟) ئەویش
پێیانی ووت: [24](هەوڵ بدەن
لەدەرگای تەنگەوە بچنە ژوورەوە،
من پێتان دەڵێم: زۆر کەس
هەوڵ‌دەدەن بچنە ژوورەوە، بەلاّم
ناتوانن. [25]دوای ئەوەی گەورەی ماڵ
هەڵدەستێت‌و دەرگا دادەخات،
ئێوەش لەدەرەوە دەمێننەوە،
لەدەرگادەدەن‌و دەڵێن: گەورەم،
لێمان بکەوە! ئەویش پێتان دەڵێ:
من ناتانناسم، ئێوە لەکوێوە
هاتوون؟ [26]ئەوسا ئێوەش دەڵێن:
لەگەڵتدا خواردمان‌وخواردمانەوە،
لەشەقامەکانمان فێرت دەکردین. [27]
ئینجا ئەویش دەڵێ: پێتان دەڵێم من
نازانم ئێوە کێن‌و لەکوێوە هاتوون،
وون‌بن لەبەرچاوم ئەی بەدکاران! [28]
جا لەوێدا دەبێت بەگریان‌و
چرکەچرکی ددان، کاتێ دەبینن
ئیبراهیم‌و ئیسحاق‌و یاقوب‌و هەموو
پێغەمبەران لەپادشاهێتی خودان،
بەلاّم ئێوە دەرکراونەتە دەرەوە. [29]
ئینجا خەڵکی لەڕۆژهەلاّت‌و
لەڕۆژئاواوە، لەباکوورو
لەباشوورەوە دێن، لەسەر خوان
دادەنیشن لەپادشاهێتی خودا. [30]زۆر
لەوانەی دواهەمینن دەبنە یەکەمین‌و
یەکەمینەکانیش دەبنە دواهەمین.)

عیساو هێرۆدس

[31]لەو کاتەدا هەندێ
لەفەریسیەکان هاتنە لای عیساو
پێیان ووت: (ئێرە بەجێ‌بهێڵەو بڕۆ،
چونکە هێرۆدس دەیەوێ بتکوژێ.)
[32]ئەویش پێی ووتن: (بڕۆن بەو
ڕێویە بڵێن، من ئەمڕۆ و بەیانی ڕۆحە
پیسەکان دەردەکەم‌و نەخۆشەکان
چاك دەکەمەوە، ئینجا لەڕۆژی

سێهەم هەموو شتێك تەواو دەكەم.
33 بەڵام ئەمڕۆ و بەیانیو ڕۆژانی
داهاتوو، دەبێت بەردەوام بم
لەڕۆیشتن، بەڕێگای خۆم، چونكە
پێغەمبەر لەناونابرێت لەقودس
نەبێت.)

عیسا دڵتەنگە بۆ قودس

34 (ئەی قودس، ئەی قودس،
ئەی بكوژی پێغەمبەرانو
بەردبارانكەری ئەوانەی بۆت
نێردران، چەند جار ویستم
منداڵەكانت بەیەكەوە كۆ بكەمەوە،
هەروەك چۆن مریشك جوجەڵەكانی
لەژێر باڵی كۆدەكاتەوە، بەڵام
نەتانویست. 35 ئەوەتا ماڵەكەتان
بەوێرانكراوی دەمێنێتەوە. با
پێتان بڵێم، ئیتر نامبیننەوە، تا ئەو
كاتەی هاوار دەكەن، پیرۆزە ئەوەی
بەناوی خوداوەند دێت.)

چاكردنەوەی نەخۆش لەشەممە

14
عیسا لەڕۆژی شەممەدا، چووە ماڵی
یەكێك لەسەركردە فەریسیەكان بۆ
نانخواردن، ئەوانەی لەوێ بوون
چاویان لەعیسا نەدەتروكاندو بەباشی
سەرنجیان دەدا. 2 چونكە بەرامبەری
كابرایەك كە نەخۆشی ئاوبەنی هەبوو
دانیشت بوو. 3 عیسا ڕووی كردە
مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیەكانو
ئەوانەی لەوێدا بوون، لێیپرسین:
(ئایا نەخۆش چاكردنەوە، لەڕۆژی
شەممەدا دەبێ یان نا؟) 4 كاتێ ئەوان
هیچ وەڵامێكیان نەدایەوە. ئەویش
كابرای بانگكردو چاكی كردەوەو
بەڕێیكرد. 5 گەڕایەوە پرسیاری
لێكردن: (كێ لەئێوە كوڕەكەی
یان گاكەی لەڕۆژی شەممەدا
بكەوێتە بیرەوە ناچێ یەكسەر دەری
بهێنێ؟) 6 لێرەش نەیانتوانی هیچ
وەڵامیكی بدەنەوە.

خۆت بەبەرز مەگرە

7 دوای ئەوەی سەیریكرد، چۆن
هەندێ لەدانیشتوان ڕێزی
پێشەوەیان گرتووە، نموونەیەكی بۆ
هێنانەوە، ووتی: 8 (كاتێ یەكێك
بانگتان دەكات بۆ سەر شایی، باشتر
وایە نەچیتە ڕیزی پێشەوە، چونكە
لەوانەیە ئەو شوێنە بۆ یەكێكی
گرنگتر لەتۆ دانرابێ. 9 ئینجا ئەوەی
بانگی كردوون، دێتو پێت دەڵێ:
ئەو شوێنە چۆڵكە بۆ ئەم پیاوە، تۆش

تەریق دەبیتەوە، ئینجا لەڕیزی دواوە دەگەڕێیت بۆ شوێنێك لێی دانیشی.
10 کاتێ بانگ دەکرێیت، هەوڵبدە لەدواوە دانیشە، تا ئەوەی بانگی کردوویت، بێتو پێت بڵێ: هاوڕێم، هەستە وەرە پێشەوە، لەم کاتە ڕێزت لای دانیشتووان زیاتر دەبێ.
11 ئەوەی خۆی بەگەورە دانێ نزم دەکرێتەوە، ئەوەش خۆی بەبچووك دادەنێ بەرزدەکرێتەوە.)
12 ئینجا بەوەی بانگی کردووە، ووتی: (کاتێ نانی نیوەڕۆ یان ئێوارە دەکەیت، هاوڕێو براو خزمو دراوسێ پارەدارەکانت بانگ مەکە، نەوەك ئەوانیش دوایی بانگت بکەنەوەو چاکەت بدەنەوە.
13 بەڵکو ئەگەر نانخواردنێکت سازکرد، هەژارو پەککەوتەو شەلو کوێر بانگ بکە،
14 خۆزگەت پێدەخوازرێ گەر ئەمەت کرد، چونکە ئەوان ناتوانن پاداشتت بدەنەوە، چونکە لەڕۆژی زیندووبوونەوەی ڕاستودروستاندا پاداشتت دەدرێتەوە.)

نموونەی میواندارییەك

15 یەکێك لەدانیشتووان، کاتێ ئەمەی بیست، ووتی: (خۆزگەم بەوەی لەپادشاهێتی خودا نان دەخوات.)
16 ئینجا عیسا ووتی: (کابرایەك داوەتێکی گەورەی کردو خەڵکێکی زۆری بۆ بانگکرد.
17 کاتی نانخواردن ئیشکەرێکی نارد، بۆ ئەوەی بەمیوانەکان بڵێ: فەرموون هەموو شتێك ئامادەیە.
18 بەڵام هەموو یەك لەدوای یەك داوای لێبووردنیان کرد، یەکەمیان ووتی ئەمڕۆ کێڵگەیەکم کڕیووەو ئێستا دەبێ بڕۆم بۆ ئەوێ، تکایە لێم ببورە.
19 ئەوی کەیان ووتی: پێنج جووت گام کڕیوە دەمەوێ بچم بزانم چۆنن، تکایە لێم ببوورە.
20 یەکێکی کەشیان ووتی: ژنم هێناوە لەبەرئەوە ناتوانم بێم.
21 ئینجا ئیشکەرەکە گەڕایەوەو هەمووی بەگەورەکەی ڕاگەیاند. ئینجا گەورەی ماڵەکە زۆر تووڕەبوو، بەئیشکەرەکەی ووت: بڕۆ دەرەوە، بۆ شەقامی ناو شارو کۆڵانەکان، چی هەژارو پەککەوتەو شەلو کوێر هەیە بانگیان بکە بۆ ئێرە.
22 پاش ماوەیەك ئیشکەرەکە گەڕایەوەو ووتی: گەورەم ئەوەی فەرمانتدا کرا، هێشتا هەر شوێن ماوە.
23

گـەورەی مـاڵ ووتی: دیسان بڕۆ بۆ
ڕێگـاو مەیدانـەکان بـەزۆر خـەڵك
بهێـنە ماڵەوە، تاکوماڵەکەم پڕبێ. 24
پێتان دەڵێم: لەوانەی بانگکرابوون
هیچیان تامی نانی ماڵم ناکەن.)

ئەوەی لەقوتابییان داوادەکرێ

25خەڵکـێکی زۆر لەگـەڵی
دەڕۆیشتن بەڕێدا، ئاوڕی لێ دانەوەو
پێی ووتن: 26(گەر یەکێك بیەوێ
لەگەڵم بێت، پێویستە منی زیاتر
خۆش بوێ، تەنانەت لەدایكو
باوکی، ژنو منداڵی، خوشكو
براشی، بگرە لەخۆشی زیاتر، تەنها
بەم شێوەیە دەتوانێ ببێتە قوتابی من.
27هەروەها ئەوەی ناتوانێ خاچەکەی
هەڵگرێتو دوام بکەوێت، ناتوانێ
ببێتە قوتابیم. 28کێ هەیە گەر بیەوێ
تاوەرێك دروست بکات، دانانیشێ
پارەکەی بژمێرێو بزانێ پارەی
ئەوەی هەیە کارەکەی پێ تەواو
بکات؟ 29نەوەك دەستبکات
بەدانانی بناغەو لەدوایدا نەتوانێ
تەواوی بکات، ئەوسا خەڵکی
گاڵتەی پێدەکەن، 30دەڵێن ئەوە چی
بوو! دەستی بە دروستکردن کردو
نەیتوانی تەواوی بکات؟ 31یان چ
پادشایەك، بیەوێ شەڕ بکات لەگەڵ
پادشایەکیکەدا، یەکەمجار دانانیشێت
هەتا ڕاوێژی ئەوە بکات، چۆن بە دە
هەزار کەسە سەربکەوێ بەسەر
بیست هەزار کەس، کە خەریکن
بەرەو ڕووی دەکشێن، 32ئەگینا خۆ
هەتا لەشکرەکە دوورە، خێرا خەڵك
دەنێرێ بۆ ڕێککەوتن. 33کەواتە هەر
بەم شێوەیە، گەر یەکێك لەئێوە واز
لەهەموو شتێك نەهێنێ کەهەیەتی،
ناتوانێ ببێتە قوتابی من.)

نموونەی خوێ

34(خوێ شتێکی زۆر باشە، بەڵام
کە سوێری نەما، چی سوێریەکەی بۆ
دەگەڕێنێتەوە؟ 35ئەوسا بەکەڵکی
هیچ نایەت، نە بۆ زەوی نە بۆ
بەهێزکردنی زەوی، ئینجا ناچار فڕێ
دەدرێت. کێ گوێی هەیە با گوێ
بگرێ.)

گەڕان بەدوای وونبووان

15
هەموو باجگرانو گوناهباران دەهاتن
بۆ گوێگرتن لەووتەکانی عیسا. 2
فەریسیەکانو مامۆستایانی شەریعەت
بەمە تووڕە دەبوونو دەیان ووت:

(ئـەم کابرایە پێشوازی لەگوناهباران دەکاتو لەگەڵیان نان دەخوات.) [3]
عیسـاش نموونەیـەکی بـۆ هێـنانەوەو
ووتـی: ([4]کـێ لەئێوە گەر سەد سەر
مـەڕی هەبێـتو دانەیەکی لـێ وون
بێـت، نەوەدو نۆیەکەی تر لەدەشت
بـەجێ ناهێڵێـتو ناگـەڕێ بەشـوێن
مەڕە وون بووەکەدا، تا دەیدۆزێتەوە؟
[5]ئێـنجا کـە دۆزیـەوە، بەخۆشـیەوە
دەیخاتـە سـەرشـانیو [6]دەیهێنێتەوە بۆ
ماڵـەوە، هاوڕێکـانیو دراوسـێکانی
بانگ دەکاتو پێیان دەڵێت: دڵشاد
بـن لەگەڵم چونکە ئەو مەڕەی وون
بـووبوو، دۆزیمەوە. [7]من پێتان دەڵێم
هـەر بـەم شـێوەیەش، لەئاسمان دەبێ
بـەشـادی گەر یەکێك لەگوناهباران
تۆبە بکات، زیاتر لەنەوەدو نۆ کەسی
ڕاسـتودروسـت کـە پێویسـتیان بە
تۆبەکردن نییە.

کاتێ پارەت وون دەبێ

[8](یـان چ ئافرەتێ گەر دە پەنجایی
هـەبێ، یەکێکـیانی لـــێ بکەوێـت،
هەڵناسـێ، چـرا هـەڵبکـاو دەسـت
بکـات بـەگەسـك دانـی ماڵەکـە بە
ووردی، تـا دەیدۆزێتەوە؟ [9]کاتێ کە
دۆزیـەوە، بـۆ هـاوڕێو دراوسێکانی
دەگێڕێـتەوەو پێـیان دەڵێ: دڵشادبن
لەگـەڵم چـونکە پارە وون بووەکەم
دۆزیەوە. [10]من پێتان دەڵێم: هەر بەم
شـێوەیە، بـەتۆبەکردنی گوناهبارێك،
دەبێـتە شـادی لـەنێوان فریشتەکانی
خودا.)

نموونەی کوڕی وونبوو

[11]ئێـنجا ووتـی: (کابـرایەك دوو
کـوڕی هـەبوو. [12]بچـووکەکەیان بە
باوکی ووت باوکە چیم بەردەکەوێ
لەبەشـی خـۆم بمدەرێ، کابراش چی
سامانی هەبوو کردی بەدوو بەشەوەو
بەشێکی دانا بۆ کوڕە بچووکەکەی.
[13]دوای چـــەند ڕۆژێـــك، کـــوڕی
بچـــووك چـــی هـــەبوو هـــەمووی
کۆکـردەوە، ئێـنجا کەوتـە ڕێ بـۆ
وولاتـێکی دوور، لـەوێ چی هەبوو
هـەمووی لەڕابواردن خەرجکرد. [14]
کـاتێ کـوڕە هیچی بەدەستەوە نەما،
گـرانی کەوتـە ئـەو ناوچـەیە، ئێنجا
هەستی بەوەکرد کە پێویستی بەشتێك
هەیە پێی بژی. [15]دوای ئەوەی چووە
لای کابـرایەك لـــەدانیشـــتوانی ئەو
ناوچەیە، کابرا ناردی بۆ کێڵگەکەی
تـاکو بـەرازەکانی بۆ بلەوەڕێنێ. [16]
برسـێتی وای لەکوڕەکرد حەزبکات

لەخرنووکی بەرازەکان بخوات، بەڵام ئەوەشـــی بەتـــەواوی دەســـت نەدەکـەوت. [17]ئیـنجا بیری کردەوەو ووتـی: ئاخۆ چەند نان بمێنێتەوە لەبەر ئـەو کەسـانەی لای بـاوکم ئـیش دەکـەن، ئەوەتا منیش لێرەدا خەریکە دەمـرم لـەبرسـا. [18]با بگەڕێمەوە بۆ لای بـاوکم، پـێی دەڵـێم: بابـە من بەرامـبەر بـەئاسمانو بەرامـبەر بـەتـۆ هەڵـەم کـرد. [19]ئیتر شایانی ئەوە نیم بـەکـوڕی تـۆ بـانگ بکـرێم، بمکـە بـەیەکێك لەئیشکەرەکانت. [20]ئەوسا کــوڕە هەڵســاو گەڕایــەوە بــۆ لای باوکی کاتێ باوکی لەدوورەوە بینی، دڵـی پـێسـووتا، ڕایکـرد بۆ لایو دەسـتیکردە ملـی، بـەگەرمـیەوە ماچیکرد. [21]ئینجا کوڕە پێی ووت: بابـە مـن بەرامـبەر بەئاسمانو بەرامبەر بـەتۆ هەڵەمکرد، ئیتر من شایانی ئەوە نیم بەکوڕی تۆ بانگ بکرێم. [22]بەڵام باوکەکـە، بانگی ئیشکەرەکانیکردو ووتـی: بـڕۆن خـێرا باشـترین جـلو بـــەرگ بهێـــنو لەبەری کـــەن، ئەنگوسـتیلەی بکەنـە پەنجـەو پـیلاو بکەنـە پـێی. [23]ئینجا بڕۆن گوێرەکە دابەسـتەکەش سـەربڕن، تـا بیخۆینو دڵخـۆش بین. [24]ئەم کوڕەم مردبوو، زیـــندووبووەتەوە، وون بـــووبـــوو، دۆزراوەتەوە، بادڵخۆش بین.

[25]کـوڕی گەورەی کابرا، دوای ئــەوەی لــەکێڵگە گەڕایەوەو نزیك مــاڵ بــووەوە، گوێــی لــە دەنگــی مۆسـیقاو هەڵـپەرکێ بوو. [26]یەکێك لـــەئیشـــکەرەکانی بـــانگ کـــردو لێیپرســـی، ئـــەوە چـــیە، چـــی ڕوویداوە؟ [27]ئـــەویش وەڵامـــی دایەوەو ووتی: براکەت گەڕاوەتەوە، باوکیشـت گوێرەکە دابەستووەکەی سەربڕیوە بۆی، چونکە بەزیندوویەتی گەڕاوەتـــەوە. [28]بـــرای گـــەورە تـــووڕەبـــوو، نەیویســـت بچـــێتە ژوورەوە. بـاوکی هاتە دەرەوەو لێی پاڕایـەوە. [29]بەڵام ئەو وەڵامی باوکی دایەوەو ووتی: ئەوەتا من ئەو هەموو سـاڵە ئیشت بۆ دەکەم، بەرهەڵستی هـــیچ فەرمانـــێکم نەکردوویـــت، تەنانـەت بزنێکیشـت نـەدامێ تـاکو لەگـەڵ هاوڕێکـانم دڵـم پـێی خۆش بێـــت. [30]بـــەڵام بـــۆ گەڕانـــەوەی کوڕەکـەت، ئـەوەی بـە ڕابـواردن لەگـەڵ داوێـنپیسان گوزەرانی تۆی خـوارد، گوێرەکەی دابەستراوی بۆ سـەردەبڕی. [31]ئیـنجا باوکەکـە پێی ووت: کـوڕم، تـۆ گشـت کـات

لەگەڵم دای، ئەوەی هەمە هی تۆیە،
32بەڵام پێویستە دڵشاد بین‌و
کەیفخۆش بین، چونکە براکەت
مردبوو زیندووبووەوە، وون‌بوو بوو
دۆزراوەتەوە.)

نموونەی جێگری ناپاک

16

دیسانەوە عیسا بەقوتابییەکانی ووت:
(سەرکاری کابرایەکی دەوڵەمەند کە
دارایییەکەی بۆ بەڕێوە دەبرد،
تاوانبارکرا بەدەست بڵاوی. 2کابرای
دەوڵەمەند بانگی‌کردو لێی‌پرسی:
ئەمە چیە دەی‌بیستمەوە لێت؟ بڕۆ
حیسابەکانت بکەو بیخە بەردەستم،
ئیتر نامەوێ سەرکارم بیت. 3کابرا
لەدڵی خۆی ووتی: باشە ئیتر من چی
بکەم، دوای ئەوەی گەورەکەم ئەم
ئیشەم لێ‌دەسێنێتەوە؟ نە دەتوانم زەوی
بکێڵم نەسواڵیشم پێ‌دەکرێ. 4بەڵام
دەزانم چی دەکەم، ئەگەر دەرکرام
لەکارەکەم هەتا هاوڕێیان پێشوازیم
لێ‌بکەن لەماڵەکانیان. 5چوو
قەرزارەکانی کابرای دەوڵەمەندی
یەکە یەکە بانگ‌کرد. لەیەکەمیانی
پرسی: چەند قەرزاری؟ 6وەڵامی
دایەوە: سەد پێوانە ڕۆن. ئینجا پێی
ووت: قەیناکە تەنها پەنجا پێوانە
دەنووسم. 7لەوی تری پرسی: ئەی
تۆ چەندت لەسەرە؟ ووتی سەد
فەردە گەنم. پێی ووت: ئەوا هەشتا
فەردەت بۆ دەنووسم. 8لەدواییدا
کاتێ کابرای دەوڵەمەند بەمەی زانی،
ئافەرینی لەئیشکەرەکەی‌کرد،
چونکە بۆ داهاتووی خۆی بەژیرانە
بیری‌کردبووەوە. لەڕاستیدا ئەو
مرۆڤانەی ئەم جیهانەیان
هەڵبژاردووە، لێزانترن بۆ ژیانی سەر
زەویان لەڕۆڵەکانی ڕووناکی. 9
هەروەها پێتان دەڵێم: سامانی
لەناوچوو بۆ بەدەستهێنانی هاوڕێ
بەکاربهێنن، تا ئەگەر پارەت نەما
پێشوازیت لێ‌بکرێ لەماڵی
هەتاهەتایی.
10(ئەوەی لەکەم دەستپاك بێت
لەزۆریش دەستپاکە، ئەوەش
لەکەم ناپاکە، لەزۆریش ناپاکە. 11
گەر ئێوە دەستپاك نەبن لەسامانی
لەناوچوو، ئیتر کێ سامانی ڕاستی
دەداتە دەستتان؟ 12گەر ئێوە
دەستپاك نەبن لەشتی خەڵکی‌کە،
ئیتر کێ شتی خۆتان دەداتێ؟ 13هیچ
ئیشکەرێك ناتوانێ ملکەچی دوو
گەورە بێت: بێ‌گومان یەکێکیانی

لەوی تر زیاتر دەوێت، یان دەچێتە
لای یەکێکیانو ئەوی تر
بەجیٚدەهێڵێ. بەم شێوە ئێوەش
ناتوانن، لەیەك کاتدا ملکەچی
خوداو پارە بن.) [14]فەریسیەکان کە
زۆر پارەیان خۆشدەویست، دوای
ئەوەی گوێیان لەهەموو ئەمانە بوو،
پێی پیٚکەنین. [15]ئینجا عیسا پێی
ووتن: (ئێوە خۆتان لای خەڵکی
بەچاك دەردەخەن، بەڵام خودا دڵتان
باش دەناسێ. ئەوەی خەڵك
پایەداری دادەنێ، لای خودا بێ
پایەیە. [16]شەریعەتو فێرکردنی
پێغەمبەران کاری پیٚکرا هەتا هاتنی
یەحیا، لەو کاتەوە مزگێنی
پادشاهێتی خودا دەدریٚو هەموو
کەسێك هەوڵ دەدات بۆی. [17]بەڵام
ئەمە لەیادمەکەن، نەمانی زەویو
ئاسمان زۆر ئاسانترە، لەلابردنی
خاڵێ لەخاڵەکانی شەریعەت.

تەلاق دان

[18](ئەوەی ژنەکەی تەلاق
دەداتو یەکێکی‌کە دەهێنێ، ئەوا
داوێنپیسی دەکات. ئەوەش کە
تەلاقدراوێك دەهێنێ بەهەمان شێوە
داوێنپیسی دەکات.

نموونەی هەژارێكو دەوڵەمەندێك

[19]پیاوێکی زۆر دەوڵەمەند
هەبوو، هەموو ڕۆژێك خەریکی
ئاهەنگ‌گێڕان بوو، گرانبەهاترینو
جوانترین جلی لەبەردەکرد. [20]
کابرایەکیش ناوی لەعازر بوو،
لەبەر دەرگاکەی کەوتبوو، برین لێی
دابوو. [21]لەو بەر ماوەیەی دەخوارد
کە فڕێ دەدرایە بەر دەرگا. زۆر
جاریش سەگ دەهاتنو زمانیان
بەبرینەکانی لەشیدا دەهێنا.
[22]کابرای هەژار مردو
فریشتەکان بردیانە لای ئیبراهیم،
پاشان کابرای دەوڵەمەندیش مردو
نێژرا. [23]کاتێ سەری هەڵبڕی،
سەیری‌کرد لەدۆزەخدایەو ئازار
دەچێژێ. لەدوورەوە ئیبراهیمی
بینیو لەعازر لەباوەشیدا بوو. [24]
ئینجا هاواری‌کرد: ئەی ئیبراهیمی
باوك، بەزەییت پێمدابێتەوە، لەعازر
بنێرە تا پەنجەکانی بەئاو تەڕ بکاتو
سەری زمانم پیٚ ساردکاتەوە، ئەوەتا
لەم ئاگرەدا ئازارم زۆرە. [25]ئیبراهیم
پێی ووت: کوڕم، لەبیرتە تۆ چی
خۆشی هەیە هەموویت کردو بینیت،
لەعازریش چی دەردەسەری هەبوو
بین، بەڵام ئێستا ئەو دڵنەوایی

دەکرێتو تۆش ئازار دەچێژیت. 26
سەرەڕای هەموو ئەمانە لەنێوان ئێمەو
ئێوە بۆشاییەکی گەورە هەیەو دانراوە،
ئەوەی بیەوێ لێرەوە بێتە لاتان
ناتوانێت، هەمان شت ئەوەش کە
دەیەوێ لای ئێوەوە بێتە لامان
ناتوانێ. 27ئینجا کابرا ووتی: کەواتە
لێت دەپاڕێمەوە لەعازر بنێرە بۆ
ماڵی باوکم، 28لەوێ پێنج برام
هەیە، تاکو ئاگاداریان بکاتەوە،
نەوەك ئەوانیش بێنە ئەم دۆزەخەوە.
29بەڵام ئیبراهیم پێی ووت: ئەوان
﴿نووسینەکانی﴾ موساو پێغەمبەرانیان
هەیە، دەبا گوێیان بۆ ڕاگرن. 30
ئەمیش پێی ووت: نەخێر، ئەگەر
یەکێك لەناو مردووانەوە چوو بۆ
لایان، ئیتر تۆبە دەکەن. 31ئیبراهیم
ووتی: کە ئەوان گوێیان لەموساو
پێغەمبەران نەگرت، ئەوا باوەڕ بە
مردووی زیندووبووەوەش ناکەن.)

لێ‌خۆشبوون سنووری نییە
17

ئینجا عیسا بەقوتابیەکانی ووت:
(کۆسپو گرفت هەر دێتە ڕێتان،
بەڵام قوڕ بەسەر ئەو کەسەی لەسەر
دەستی دروست دەبێ. 2باشترە بۆ
ئەوکەسە، بەردی دەستاڕ بکرێتە
ملیو فڕێ بدرێتە دەریاوە، لەوەی
ئەم بچووکانە تووشی گوناە بکات.
3ئاگاداری خۆتان بن، گەر براکەت
هەڵەیکرد، گلەیی لێ‌بکە، گەر
تۆبەیکرد لێی‌ببورە. 4ئەگەر
لەڕۆژێکدا حەوت جار هەڵەی
بەرامبەرکردیتو هەر حەوت
جارەکەش گەڕایەوە لاتو ووتی: من
تۆبە دەکەم، تۆ لەسەرتە لێی
ببووری.) 5ئینجا نێرراوەکان
بەخوداوەندیان ووت: (باوەڕمان
زیادکە!) 6خوداوەندیش پێی ووتن:
(ئەگەر تەنها ئەوەندەی دەنکە
خەرتەلەیێك باوەڕتان هەبووایە، بە
دارتووتان دەووت هەڵکەنرێ لەو
زەویە، بڕۆ ناو دەریاوە ئەوسا
ئەویش بەقسەی دەکردن.
7کێ لەئێوە، گەر ئیشکەرێکی
هەبێو خەریکی کاری کێڵگەو
لەوەڕاندن بێت، دوای ئەوەی کە
دەگەڕێتەوە، پێی دەڵێ: یەکسەر
وەرە سەرخوان؟ 8ئایا پێی ناڵێ
شتێکم بۆ بهێنە با نانی ئێوارە بخۆم،
دان بەخۆت بگرەو بەردەستیم بکە تا
لەنانەکەم دەبمەوە. ئینجا نۆرەی تۆ
دێت بۆ خواردنو خواردنەوە. 9ئایا

ئیشکەر شایانی سوپاسە گەر کارێکی
سەرشانی خۆی جێبەجێ بکات؟ 10
ئێوەش بەم شێوەیە، کاتێ ئەو
فەرمانەی پێتان دراوە دەیکەن، بڵێن
ئێمە ئیشکەری بێسوودین کاری
سەرشانی خۆمان جێبەجێکردووە.)

چاکردنەوەی دە نەخۆش

11کاتێ عیسا بەرەو قودس
دەچوو، بەسامیرەو جەلیلدا
ڕۆیشت. 12کاتێ چووە یەکێك
لەدێیەکان تووشی دە پیاوی گول
بوو، کە لەدوورەوە وەستابوون، 13
هاواریان کردو ووتیان: (ئەی عیسا،
ئەی مامۆستا، بەزەییت پیاماندا
بێتەوە.) 14ئەویش سەیری کردنو پێی
ووتن: (بڕۆن خۆتان پیشانی
کاهینەکان بدەن.) کاتێ ڕۆیشتن
لەڕێگا چاكبوونەوە. 15یەکێك لەوانە
کە سەیری خۆی کرد وا پاك
بووتەوەو برینی پێوە نەماوە، گەڕایەوە
بەدەنگی بەرز ستایشی خودای کرد،
16لەبەرپێی عیسا خۆی بەدەمدا
خستو سوپاسی کرد، ئەم کابرایەش
سامری بوو.
17ئینجا عیسا ووتی: (ئایا
ئەوانەی پاکبوونەوە دە کەس
نەبوون، کوا نۆیەکەی تر؟ 18
کەسی کە نەبوو لەوانە بگەڕێتەوەو
ستایشی خودا بکات، تەنها ئەم
بێگانەیە نەبێ؟) 19ئینجا پێی ووت:
(هەستە بڕۆ، باوەڕت
ڕزگاری کردی.)

هاتنی پادشاهێتی خودا

20کاتێ فەریسیەکان لێیان پرسی:
(پادشاهێتی خودا کەی دێت؟)
وەڵامی دانەوەو ووتی: (پادشاهێتی
خودا شتێ نییە بەچاو ببینرێ، 21
کەس ناتوانێ بەپەنجە نیشانیداو بڵێ
ئەمەتا یان ئەوەتا، چونکە پادشاهێتی
خودا لەناوەڕۆکتاندایە.)
22ئینجا بەقوتابیەکانی ووت:
(ڕۆژانێك دێت، هیوا دەخوازن تەنها
ڕۆژێك لەڕۆژانی ڕۆڵەی مرۆڤ ببینن،
بەڵام نایبینن. 23ئینجا هەندێ هەن
پێتان دەڵێن، ئەوەتا لەوێیە یاخود
وەرن ئەمەتا لێرەیە، مەڕۆنو دوایان
مەکەون. 24وەك بروسکە چۆن
لەئاسمان گەر لەلایەکەوە بێت،
لایەکەی تریش ڕووناك دەکاتەوەو
دەبینرێ، هاتنەوەی ڕۆڵەی مرۆڤیش
بەو شێوەیە دەبێت. 25بەڵام پێویستە
جارێ پێش ئەوە، زۆر ئازار بکێشێو

ئەم نەوەیەش ڕەتیبکەنەوە. [26]چی
لەسەردەمی نوح ڕوویدا، هەمان
شت لەسەردەمی ڕۆڵەی مرۆڤدا
ڕوودەدات. [27]خەڵکی خەریکی
خواردنو خواردنەوەو شووکردنو
ژنهێنانی خۆیان بوون، تا ئەو ڕۆژەی
نوح چووە ناو کەشتیەکەو باوباران
دەستی پێکردو هەموویانی لەناوبرد.
[28]دیسان وەك سەردەمی لوت
کەخەڵکی هەموو خەریکی خواردنو
خواردنەوەو کڕینو فرۆشتنو
چاندنو دروستکردن بوون، [29]بەڵام
لەو ڕۆژەی کە لوت لەشاری
سەدوم چووە دەرەوە، خودا ئاگرو
گۆگردی لەئاسمانەوە بەسەر
شارەکەیان باراندو هەمووی
لەناوبردن، [30]لەگەڕانەوەی ڕۆڵەی
مرۆڤیشدا هەمان شت ڕوودەدات.
[31]ئەوەی لەو ڕۆژەدا لەسەربانە
پێویست ناکات ڕاکاتە خوارەوە بۆ
بردنی شتەکانی. ئەوەش کە
لەکێڵگەدا کاردەکات ئیتر پێویست
ناکات بگەڕێتەوە. [32]بیهێنەوە
بەرچاوی خۆتان ئەوەی بەسەر
ژنەکەی لوت* هات. [33]ئەوەی
بیەوێ ژیانی بباتەوە دەیدۆڕێنێ،
ئەوەش ژیانی دەدۆڕێنێ دەیباتەوە.
[34]پێتان دەڵێم: لەو شەوەدا دوو
کەس لەناو جێگایەکدان، یەکێکیان
دەبردرێو ئەوی کەیان بەجێدەمێنێ.
[35]یان دوو ژن بەیەکەوە دەستاڕ
دەکەن، یەکێکیان دەبردرێو
ئەوی کەیان بەجێدەمێنێ. ﴿[36]
هەروەها دوو کەس لەکێڵگەیەکدا
بەیەکەوە کار دەکەن، یەکێکیان
دەبردرێو ئەوی کەیان
بەجێدەمێنێ.﴾ [37]قوتابیەکان
لەعیسایان پرسی: (ئەمە لەکوێ
دەبێ گەورەم؟) ئەویش وەڵامی
دانەوە: (لەکوێ کەلاك هەبێت داڵ
لێی کۆدەبێتەوە.)

نموونەی بێوەژنێكو دادوەرێك
18

عیسا نموونەیەکی بۆ باسکردن، بۆ
ئەوەی بەبەردەوامی نوێژبکەن بەبێ
بێزاری، [2]ووتی: (لە شارێکدا
دادوەرێك هەبوو نە لەخوادەترسا نە
لەمرۆڤ. [3]هەر لەو شارەش بێوەژنێك
هەبوو زۆر دەچووە لای بۆ
داواکردنی مافێکی خۆی
لەناحەزەکانی. [4]ئەویش
داواکاریەکەی بەردەوام پشتگوێ
دەخست. بەڵام دادوەرەکە دوای

ماوەیەك لەدڵی خۆی ووتی: باشە من
وەك لەخوداو لەكەس ناترسم، [5]با
هیچ نەبیّ لەبەرئەوەی ئەو بێوەژنە
ئەوەندە بێزاری كردووم، با مافی بۆ
وەرگرم، ئەگینا وازناهێنیّو
هەردێتو سەرم دەهێنێتە ئێش.)
[6]خوداوەند ووتی: (گوێبگرن
ئەم دادوەرە زۆردارە چی دەڵیّ، [7]
چۆن خودا ماف وەرناگریّ بۆ
هەڵبژێراوانی ئەوانەی شەوو ڕۆژ
لێیدەپاڕێنەوە؟ ئایا درەنگ وەڵامیان
دەداتەوە؟ [8]پێتان دەڵێم: ئەو خێرا
مافیان بۆ وەردەگریّ. بەڵام كاتیّ
ڕۆڵەی مرۆڤ دەگەڕێتەوە، ئایا باوەڕ
دەبینیّ لەسەر زەوی؟)

نموونەی فەریسیو باجگر

[9]ئەم نموونەیەی هێنایەوە بۆ
ئەوانەی خۆیان بەپیاوچاك دادەنێنو
ڕقیان لەخەڵكی دیكەیە. [10]ووتی:
(دوو كەس چوونە پەرستگا بۆ
نوێژكردن یەكێكیان فەریسی بوو،
ئەوی كەشیان باجگر بوو. [11]
فەریسیەكە لەدڵی خۆی ووتی:
سوپاس بۆ تۆ ئەی خودا من وەك
خەڵكیتر نیم، ئەوانەی چاوبرسیو
گوناهبارو داوێن پیسن، هەروەها
وەك ئەم باجگرەش نیم. [12]
لەهەفتەیەكدا دووجار بەڕۆژوو دەبم،
دەیەكی ئەوەی دەستم دەكەویّ
دەیبەخشم.
[13]بەڵام باجگرەكە لەدوورەوە
ڕاوەستاو نەیتوانی ڕوو بەرزكاتەوە بۆ
ئاسمان، بەڵكو لەسنگی خۆیداو
ووتی: ئەی خودا تووڕەیی خۆت
لەسەر منی گوناهبار لادە. [14]با من
پێتان بڵێم، ئەم باجگرە گەڕایەوە بۆ
ماڵەوە بە بیّتاوانی، بەپێچەوانەی
كابرای فەریسی. ئەوەی خۆی بەرز
بگریّ نزم دەكرێتەوە، ئەوەش خۆی
نزم دەكاتەوە بەرزدەكرێتەوە.)

منداڵ شتێكی پیرۆزە

[15]ئینجا هەندیّ كەس منداڵانیان
هێنا بۆ لای عیسا، تاكو دەستیان
لێدات، بەڵام قوتابیەكان ڕێیان
لیّگرتن. [16]جا عیسا منداڵەكانی
بانگكرد بۆ لای خۆیو ووتی: (واز

* ژنەكەی لوت: كاتیّ ژنەكەی لوت لەگەڵ مێردەكەی سەدومی جێهێشت دڵی هەر لای ئەو شتانەبوو كە جێیهێشتبوو لەڕیّ سەیری دواوەیكرد بۆیە دەستبەجیّ بوو بەپەیكەرێكی خویّو لەشوێنی خۆی ڕەق بوو.

لەمنداڵان بهێنن با بێن بۆ لام، ڕێیان لێمەگرن، چونکە پادشاهێتی خودا بۆ ئەوانەیە کە وەکو ئەمانن. [17] ڕاستیتان پێدەڵێم: ئەوەی وەك منداڵێك پادشاهێتی خودا وەرنەگرێ ناچێتە ناوی.)

دەوڵەمەندیو ژیانی هەتاهەتایی

[18]دوای ئەمە، کابرایەکی دەسەڵاتدار، پرسیاری لێکردو ووتی: (ئەی مامۆستای باش، چیبکەم هەتا ژیانی هەتاهەتایی بەدەست بهێنم؟) [19]عیسا وەڵامیدایەوە: (بۆچی بانگم دەکەیت باش؟ کەس باش نییە تەنها خودا نەبێ. [20]تۆ ڕاسپاردەکان دەزانیت: داوێن پیسی مەکە، خەڵکی مەکوژە، دزی مەکە، شایەتی درۆ مەدە، ڕێزی دایكو باوکت بگرە.) [21]ئینجا کابرا ووتی: (ئەمانە هەمووی لەمنداڵییەوە زانیومەو لەسەری ڕۆیشتووم.) [22] کاتێ عیسا گوێی لەمە بوو، بەکابرای ووت: (کەواتە تەنها شتێکت ماوە، چیت هەیە بیفرۆشەو بەشیکە بەسەر هەژاران، تاکو لەئاسمان گەنجینەی خۆت دانێیت، ئینجا وەرە دوامکەوە.) [23]بەڵام کاتێ کابرا ئەمەی بیست، خەفەتێکی زۆری خوارد لەبەرئەوەی زۆر دەوڵەمەند بوو. [24]کاتێ عیسا ئەمەی لەکابرا بینی، ووتی: (ئای چەند گرانە، چوونە ژوورەوەی دەوڵەمەندەکان بۆ ناو پادشاهێتی خودا. [25]چوونە ژوورەوەی حوشترێ لەکونی دەرزییەوە، ئاسانترە لەچوونە ژوورەوەی دەوڵەمەندێ بۆ پادشاهێتی خودا.) [26]ئەوانەی لەوێ بوونو گوێیان لەمە بوو، ووتیان: (کەواتە کێ ڕزگاری دەبێت؟ [27] عیساش ووتی: (ئەوەی لای خەڵکی نابێت، لای خودا دەبێت.) [28]ئینجا پەترۆس ووتی: (ئەوەتا ئێمە هەموو شتێکمان بەجێهێشتووەو دوات کەوتووین.) [29]ئەویش پێی ووتن: (ڕاستیتان پێ دەڵێم: کەس نییە ماڵ، یاخود ژن، یاخود براو باوكو دایکی یان منداڵی لەپێناوی پادشاهێتی خودا بەجێهێشتبێ‌و [30] دوو ئەوەندەی ئەوەی بەجێیهێشتووە هەر لەم جیهانەدا وەرنەگرێتەوەو لە جیهانی داهاتووش ژیانی هەتاهەتایی.)

باسی مردنو هەستانەوەی عیسا

31عیسا دوای ئەمە، هەر دوانزە
قوتابیەکەی بانگ‌کردو پێی ووتن:
(ئەوا ئێمە بەرەو قودس دەڕۆین،
هەرچی پێغەمبەران لەبارەی ڕۆڵەی
مرۆڤەوە نووسیویانە، هەمووی
دێتەدی. 32ئەو دەدرێتە دەستی
ناجوولەکەکانو گاڵتەی پێدەکرێو
جوێنی پێدەدرێو تفیشی
لێدەکەن. 33دوای ئەوەی بەقامچی
لێی دەدەن، دەیکوژن. ئینجا
لەڕۆژی سێهەمدا زیندوودەبێتەوە.)
34بەڵام ئەوان هیچ لەمە نەگەیشتن،
چونکە ئەم باسە جارێ لایان شاراوە
بوو.

عیسا کوێرێك چاك دەكاتەوە

35کاتێ عیسا گەیشتە
دەوروپشتی ئەریحا، کابرایەکی
کوێری بینی لەسەر ڕێگا دانیشتبوو،
سواڵی دەکرد. 36کابراکە کە گوێی
لەڕۆیشتنی خەڵکەکە بوو، پرسیاری
کرد، ئەمە چیە؟ 37پێیان ووت:
(عیسای ناسیری لێرەوە
تێدەپەڕێ.) 38ئینجا کابرا خێرا
هاواریکردو ووتی: (ئەی عیسای
ڕۆڵەی داود، بەزەییت پێمدابێتەوە.)
39ئەوانەی لەپێشەوەبوون
سەرزەنشتیان‌کردو داوایان لێکرد
بێدەنگ بێت، بەڵام ئەو زیاتر
هاواری دەکردو دەیقیڕاند: (ئەی
ڕۆڵەی داود، بەزەییت پێمدابێتەوە.)
40عیسا ڕاوەستاو فەرمانیدا بیهێنن بۆ
لای. کاتێ نزیك بووەوە، لێیپرسی:
41(چیت لەمن دەوێ بۆتی بکەم؟)
کابرا ووتی: (گەورەم ڕووناکی
بگەڕێنەوە بۆ چاوم.) 42ئینجا عیسا
پێی ووت: (چاوت بکەوە، باوەڕت
چاکی کردیتەوە.) 43دەستبەجێ
کابرا چاوی کردەوەو ڕووناکی
تێکەوت، دوای ئەمە کابرا بەستایش
کردنی خوداوە دوای کەوت.
خەڵکەکەش کە ئەمەیان بینی،
دەستیان‌کرد بەستایش‌کردنی خودا.

عیسا دەبێتە میوانی زەکا

19

ئینجا عیسا چوو بۆ ئەریحاو بەناو
شارەکە تێدەپەڕی. 2لەوێ کابرایەك
هەبوو ناوی زەکا بوو. گەورەی
باجگرەکان بوو، کابرایەکی
پارەداریش بوو. 3دەیویست عیسا
ببینێتو بزانێ چۆنە، بەڵام نەیتوانی
چونکە بالای کورت بوو. 4

بەڕاکردن ڕۆیشتو بەدارێکی ئەو
ناوەدا هەڵگەڕا بەهیوای ئەوەی لەناو
خەڵکەکەدا عیسا ببینێت، کاتێ
بەوێدا دەڕوات.
[5]کە عیسا گەیشتە ئەو شوێنە،
چاوی هەڵبڕیو زەکای بینی، پێی
ووت: (زەکا، خێرا وەرە خوارەوە،
چونکە من ئەمڕۆ میوانی تۆم.) [6]
زەکاش بەخێرایی هاتە خوارەوەو
بەخۆشیەوە پێشوازی لێکرد. [7]
کاتێ خەڵکەکە ئەمەیانبینی،
دەستیانکرد بە بۆڵەبۆڵکردنو
ووتیان: (ئەوەتا دەچێتە ماڵی
کەسێکی گوناهبار.) [8]زەکا
لەبەردەمی عیسادا ڕاوەستاو پێی
ووت: (گەورەم من دەمەوێ نیوەی
سامانم دابەشکەم بەسەر هەژارانو
ئەوەی زۆرم لێسەندوەو شتێکم
لێیداگیرکردووە بەچوار قات بۆی
دەگەڕێنمەوە.) [9]ئینجا عیسا پێی
ووت: (ئەوا ئەمڕۆ ئەم ماڵو خێزانە
ڕزگاریان بوو، لەبەرئەوەی ئەم
پیاوەش لەنەوەی ئیبراهیمە. [10]چونکە
ڕۆڵەی مرۆڤ، هاتووە بۆ دۆزینەوەی
ونبووەکانو ڕزگارکردنیان.)

نموونەی بەشە زیو

[11]کاتێ خەڵکەکە گوێیان
گرتبوو، باسی نموونەیەکی بۆ کردن
چونکە خەریك بوو لەشاری قودس
نزیك دەبووەوە، زۆریش باوەڕیان
بەوەبوو کە پادشاهێتی خودا خەریکە
وا دەردەکەوێ. [12]عیسا ووتی:
(گەورە پیاوێك ڕۆیشت بۆ شارێکی
دوور، بۆ وەرگرتنی حوکمڕانی ئینجا
بگەڕێتەوە. [13]پێش ئەوەی بڕوات دە
ئیشکەری خۆی بانگکردو بەهەر
یەکێکیان دە بەشە زیوی دانێو
ووتی: (بازرگانی بەم دراوانەوە بکەن
تا دەگەڕێمەوە. [14]دانیشتوانی ئەو
ناوچەیە کابرایان خۆش نەدەویست،
دوابەدوای ئەو خەڵکیان نارد تاکو
لەوێ بڵێن: ئێمە نامانەوێ ئەم
کابرایە فەرمانڕەوایمان بەسەردا
بکات. [15]بەڵام ئەو فەرمانڕەوایی
ناوچەکەی وەرگرت. کاتێ
گەڕایەوە، فەرمانیدا ئەو دە کەسەی
پارەکەی دابوونێ بێنە لای، تابزانێ
هەر یەکە لەو پارەیەی کە لایەتی
چەندی قازانج کردووە. [16]یەکەمیان
هاتە پێشەوەو ووتی: گەورەم دە
بەشە زیوەکەت دە بەشی تری قازانج
کردووە. [17]ئەویش پێی ووت:

ئافەرین ئەی ئیشکەری چاك،
لەبەرئەوەی لەم پارە کەمە دەست
پاك بوویت، برۆ فەرمانڕەوابە بەسەر
دە شاری ناوچەکەم. 18دووەمیان
هاتە پێشەوەو ووتی: گەورەم دە
بەشە زیوەکەت پێنج بەشیتری
قازانج کردووە. 19بەمەشیانی ووت:
بڕۆ ببە بە فەرمانڕەوا بەسەر
پێنج شاردا.
20ئێنجا یەکێکیتریان هاتە پێشەوەو
ووتی: گەورەم ئا ئەوەتا دە بەشە
زیوەکەت بەپێچراوەیی لەم
دەستەسڕەدا پارێزگاریم کردووە، 21
لەڕاستیدا لێت دەترسم چونکە تۆ
مرۆڤێکی توندوتیژی، دەیبەیت
لەوەی داتنەناوەو دروێنە دەکەیت
لەوەی نەتچاندووە. 22ئەویش پێی
ووت: ئەی ئیشکەری بەدکار هەر
بەقسەکانت تاوانبارت دەکەم، تۆ کە
زانیت من کابرایەکی توندوتیژم،
ئەوەی دام نەناوە دەیبەمو ئەوەی
نەمچاندووە دروێنەی دەکەم. 23
بۆچی نەچوویت پارەکەم ببەیتە لای
پارە گۆڕەوەکان، تاکو لەکاتی
گەرانەوەم خۆیو قازانجەکەشیم
وەربگرتایە. 24ئێنجا بەوانەی ووت
کە لەوێدا ڕاوەستاون. هەر دە بەشە
زیوەکەی لێبسەننەوەو بیدەن بەوەی
دە بەشەکەی قازانج کردووە. 25
ئەوانیش پێیان ووت: گەورەم ئەو دە
بەشە زیوی تریشی پێیە، 26ئەویش
ووتی: من پێتان دەڵێم ئەوەی
هەیەتی زیاتری پێدەدرێ، ئەوەش کە
نیەتی، ئەوەی لایەتی
لێیدەسەنرێتەوە. 27دوژمنەکانیشم،
ئەوانەی نەیان دەویست بەسەریان
فەرمانڕەوایی بکەم، بیانهێنن بۆ ئێرەو
لەبەردەمم بیانکوژن.)

عیسا بۆ قودس دەڕوات

28دوای ئەوەی عیسا ئەم قسانەی
تەواوکرد، کەوتە ڕێ بەرەو قودس.
29کاتێ لەدێی بەیتفاجیو لەدێی
بەیتعەنیا نزیك بووەوە، لای ئەو
شاخە بەناوبانگەی شاخی زەیتونی
پێدەوترێ، دووان لەقوتابیەکانی
ناردو 30پێی ووتن: (بڕۆن بۆ ئەو
دێیەی بەرامبەر، کاتێ دەچنە ناو
دێکە دەبینن جاشکێك بەستراوەتەوە،
ئەو جاشکە تا ئێستا هیچ کەسێك
سواری نەبووە، گوریسەکەی
بکەنەوەو بیهێنن بۆ ئێرە. 31گەر
یەکێ پرسیاری لێکردن، بۆچی
گوریسەکەی دەکەنەوە؟ پێی بڵێن،

گەورەمان پێویستی پێی هەیە.) 32دوو
قوتابیەکە ڕۆیشتن، عیسا چی پێ
ووتبوون بینییان. 33کاتێ گوریسی
جاشکەکەیان دەکردەوە، خاوەنەکەی
لێیانی پرسی: (بۆچی گوریسی ئەو
جاشکە دەکەنەوە؟) 34ووتیان:
(گەورەمان پێویستی پێیەتی.) 35ئینجا
هێنایان بۆ عیساو کراسەکانیان خستە
سەر پشتیو عیسایان سوارکرد. 36
لەوکاتەدا کە عیسا بەڕێوەبوو،
خەڵکەکە کراسیان دادەکەند،
لەسەر ئەو ڕێگایەی کە پیایدا
دەڕۆیشت ڕایان دەخست. 37کاتێ
لەلێژایی شاخی زەیتون نزیك
بووەوە، قوتابیەکانی هەموو زۆر
بەشادیەوە بەدەنگی بەرز ستایشی
خودایان دەکرد بۆ ئەو هەموو کارە
سەرسوڕهێنەرانەی کە لەعیسایان
بینی بوو، 38دەیان ووت: (پیرۆزە ئەو
پادشایەی بەناوی خوداوەندەوە دێت،
ئاشتی لەئاسمانو شکۆ لەبەرزایی.)
39بەڵام فەریسیەکانو هەندێ
لەخەڵکەکە، بەعیسایان ووت:
(مامۆستا قوتابیەکانت بێدەنگ
بکە.) 40ئەویش ووتی: (با پێتان
بڵێم: ئەگەر ئەوانیش بێدەنگ بن،
بەردەکان دێنە هاوارکردن.)

عیسا بەزەیی بە قودس دێتەوە

41کاتێ عیسا لەشاری قودس
نزیك بووەوەو بینی، بۆی گریاو 42
ووتی: (خۆزگە بتزانییایە تەنانەت
ئەمڕۆش، چییە ئاشتیت بۆ دەهێنێت.
بەڵام نەخێر، ئەمە شاراوەیە
لەبەرچاوت. 43ڕۆژێ دێت،
دوژمنەکانت بەچەکو تفاقەوە،
لەهەموو لایەکەوە ئابلۆقەت دەدەنو
چاوت تێدەبڕن. 44دەتڕوخێنن بەسەر
دانیشتوانتو بەردت بەسەر بەردتەوە
ناهێڵن، چونکە نەتزانی خودا کەی
بەسەرت دەکاتەوە.)

عیسا پەرستگا پاك دەکاتەوە

45کاتێ عیسا چووە پەرستگا،
دەستی کرد بەدەرکردنی ئەو
کەسانەی تیایدا خەریکی کڕینو
فرۆشتن بوون. 46پێی ووتن: (خودا
لەکتێبی پیرۆزدا فەرموویەتی: {ماڵم،
ماڵی نوێژکردنە }کەچی ئێوە
کردووتانە بە {ئەشکەوتی دزان.})
47دوای ئەمە عیسا هەموو ڕۆژێ
لەپەرستگادا، خەریکی فێرکردن
بوو، هەرچەندە سەرۆك کاهینەکانو
مامۆستایانی شەریعەتو گەورە
پیاوانی گەل دەیانویست بیکوژن. 48

بەڵام نەیانتوانی، چونکە خەڵکێکی
زۆر لەدەوروپشتی بوون بۆ
گوێگرتن.

پرسیاری بێ وەڵام

20

ڕۆژێکیان عیسا لەپەرستگادا خەڵکی
فێردەکردو مزگێنی دەدانێ، سەرۆك
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەتو
پیرانی گەل هاتنە لای، 2ووتیان:
(پێمان بڵێ، بەچ دەسەڵاتێك ئەم
کارانە دەکەیت؟ یان کێیە ئەم
دەسەڵاتەی داوەپێت؟)
3عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی:
(منیش پرسیارێکم هەیە لێتان،
وەڵامی بدەنەوە، 4خەڵك
لەئاوهەڵکێشانی یەحیا، لەئاسمانەوە
بوو یان لەخەڵکەوە؟) 5ئینجا ئەوان
لەنێوان خۆیاندا کەوتنە ڕاوێژو
ووتیان: (ئەگەر بڵێین لەئاسمانەوە
بوو، دەڵێت باشە بۆ باوەڕتان
پێنەکرد؟ 6ئەگەر بڵێین لەخەڵکەوە
بوو، ئەوسا خەڵکەکە دەکەونە
بەردبارانمان، چونکە یەحیا بەپێغەمبەر
دادەنێن.) 7وەڵامیاندایەوە: (نازانین
لەکوێوەیە.) 8عیساش پێی ووتن:
(کەواتە منیش پێتان ناڵێم بەچ
دەسەڵاتێك ئەمانە دەکەم.)

نموونەی ڕەزەوانەکان

9دیسان کەوتەوە قسەکردن بۆ
خەڵکەکەو ئەم نموونەیەی بۆ
گێڕانەوە، ووتی: (کابرایەك ڕەزێکی
تری چاندو دایە دەست چەند
ڕەزەوانێك، بۆ ماوەیەکی دوورو
درێژ ئەوێی بەجێ هێشت. 10
لەوەرزی بەرووبووم کۆکردنەوەدا،
ئیشکەرێکی خۆی نارد بۆ لای
ڕەزەوانەکان، تاکو بەرووبوومی
ڕەزەکەی بۆ بهێنێ. بەڵام
ڕەزەوانەکان لێیانداو بەدەستی بەتاڵ
ناردیانەوە. 11کابرا ئیشکەرێکی کەی
نارد. بەڵام لەویشیانداو بەدەستی
بەتاڵ ناردیانەوە. 12دیسان کابرا
ئیشکەرێکی تری نارد، کەچی
ئەمیشیان برینداریان کردو فڕێیاندایە
دەرەوەی ڕەزەکە.
13(کابرای خاوەن ڕەز ووتی:
باشە من چی بکەم؟ لەدوایدا ووتی:
کوڕەکەم دەنێرم، لەوانەیە سڵی
لێبکەنەوەو لێی بترسن. 14هەرکە
ڕەزەوانەکان کوڕەکەیان بینی، خێرا
لەنێوان خۆیان کەوتنە ڕاوێژکردنو
ووتیان: ئەوەتا ئەوەی ڕەزەکەی بۆ

دەمێنێتەوە بەمیرات، باهەستین
بیکوژین، تاکو بکەوێتە دەستی
خۆمان. [15]ئینجا هەستانو کوڕەیان
بردە دەرەوەی ڕەزەکەو کوشتیان.
ئایا کابرای خاوەن ڕەز دەبێ چیان
لێبکات؟ [16]دێتو هەموویان
دەکوژێتو ڕەزەکە دەدا
بەڕەزەوانانی تر.)
کاتێ گوێیان لەمەبوو هەندێکیان
ووتیان: (خودا نەکات!)
[17]ئەویش سەیری کردنو ووتی:
(کەواتە ئەوەی لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراون مانای چییە؟ {ئەو بەردەی
وەستاکان ڕەتیانکردەوە، بوو
بەبەردی بناغە.} [18]ئەوەی بکەوێتە
سەر ئەو بەردە شکست دەبێت،
ئەوەش کەبەردەکەی بەسەردا
دەکەوێت بەتەواوی پانی دەکاتەوە.)
[19]سەرۆك کاهینەکانو
مامۆستایانی شەریعەت، دەیانویست
لەوکاتەدا عیسا بگرن، چونکە
زانییان مەبەستی ئەوانە لەو نموونەیە،
بەڵام لە گەل دەترسان.

سەرانەدان بەقەیسەر

[20]ئینجا عیسایان خستە ژێر
چاودێرییەوە، سیخوڕیان بڵاو
وکردەوە لەدەوروبەری، خۆیان بە
پیاوچاك دەردەخست، تا بەووشەیەك
بیگرنو بیدەنە دەستی
فەرمانڕەوایانەوە. [21]دەستیانکرد
بەپرسیارکردن لێی بەم شێوەیە:
(مامۆستا ئێمە دەزانین تۆ لەسەر
ڕاستی دەڕۆیتو ڕاستیش فێری
خەڵکی دەکەیت، گوێ نادەیتە هیچ
کەسێ، هەوڵدانت تەنها بۆ
فێرکردنی ڕاستی ڕێگای خودایە. [22]
جا لێت دەپرسین، ئایا دروستە ئێمە
سەرانە بەقەیسەر بدەین یان نا؟) [23]
عیسا بەفێڵەکەیانی زانیو ووتی: [24]
(دیناریێکم بدەنێ، ئا ئەم نووسینەو ئەم
وێنەیەی لەسەریکراوە، هی کێیە؟)
ووتیان: (وێنەی قەیسەر.) [25]ئەویش
پێی ووتن: (دەکەواتە ئەوەی هی
قەیسەرە بیدەن بەقەیسەر، ئەوەش هی
خودایە بیدەن بەخودا.) [26]لێرەدا
نەیانتوانی بەهیچ شێوەیەك،
تاوانباریکەن لەبەردەم گەل، ئیتر
سەرسام بوون لەوەڵامدانەوەکەیو
بێدەنگ بوون.

زیندووبوونەوە

[27]هەندێ لەسەدوقیەکان،
ئەوانەی باوەڕ بەزیندووبوونەوە

ناکەن، لەعیسا هاتنە پێشەوەو
پرسییان: 28(ئەی مامۆستا، موسا بۆی
نووسیوین، ئەگەر یەکێ برایەکی
خێزانداری مردو مندالّی نەبوو،
لەسەری پێویستە براژنەکەی بهێنێت‌و
بەناوی براکەیەوە وەچە بخاتەوە. 29
جا حەوت برا هەبوون، یەکەمیان
ژنی هێناو مرد بێ‌ئەوەی مندالّ
بەجێبهێلّێت. 30دوایی برای دووەم
ژنەکەی هێناو ئەویش مرد. 31
ئینجا برای سێهەم هەتا گەیشت
بەبرای حەوتەم ئیتر هەموو مردن
بێ‌ئەوەی نەوە بخەنەوە. 32لەدوایدا
ژنەکەش مرد. 33ئایا لەڕۆژی
زیندووبوونەوەدا، ئافرەتەکە دەبێ
بەژنی کامیان؟ چونکە ژنی هەر
حەوتیان بووە.) 34عیسا وەڵامی
دانەوەو ووتی: (مرۆڤی ئەم
سەردەمەی ئێستا، ژن دەهێنن‌و
شوودەکەن. 35بەڵام ئەوانەی لەڕیزی
بەشدارانی سەردەمی داهاتوودان
دوای زیندووبوونەوە، ژن ناهێنن‌و
شووناکەن. 36ئیتر ئەوان نامرن،
چونکە وەك فریشتەن، ئەوان ڕۆڵەی
خودان، ڕۆڵەی زیندووبوونەوەن. 37
بەڵام دەربارەی زیندووبوونەوەی
مردووان، تەنانەت موساش
پێشانی داوە لەدەوەنەکە، کاتێ
خوداوەندی بانگ‌کرد بە {خودای
ئیبراهیم‌و خودای ئیسحاق‌و
خودای یاقوب.} 38ئەو خودای
مردووان نییە، بەڵکو خودای
زیندووانە، لای ئەو هەموو
زیندوودەبنەوە.) 39هەندێ
لەمامۆستایانی شەریعەت ووتیان:
(مامۆستا، بەڕاستی باشت ووت.)
40ئیتر دوای ئەمە کەسیان نەیانوێرا
هیچی تری لێبپرسن.

عیساو داود

41ئینجا عیسا پرسی‌و ووتی:
(باشە چۆن ئێوە دەڵێن: مەسیح
ڕۆڵەی داودە، 42کاتێ داود خۆی
لەزەبوورا دەڵێ: {خوداوەند
بەخوداوەندمی فەرموو: لەلای
دەستی ڕاستمەوە دانیشە 43تا
دوژمنانت بخەمە ژێر پێتەوە.} 44
ئەوەتا داود بەخوداوەندی خۆی
دای‌دەنێت، ئیتر چۆن دەبێتە
کوڕی؟)

ئاگادارکردنەوە

45لەوکاتەدا کە خەڵکەکە هەموو
گوێیان گرتبوو، بەقوتابییەکانی ووت:

46(ئاگاداری مامۆستایانی شەریعەت بن، ئەوانەی بەجلی جوانی بریسکەدارەوە دەگەڕێنو حەزدەکەن لەگۆڕەپانەکانی شار سڵاویان لێبکرێتو لەکەنیشتەکاندا ڕیزی پێشەوە دەگرن، هەروەها ڕیزی یەکەمیش لەکاتی بانگکردن بۆ نانخواردن. 47ماڵی بێوەژن دەخۆنو بۆ خۆدەرخستن درێژە بەنوێژەکانیان دەدەن. جا ئەوانە توندترین سزا دەدرێن.)

بەخشین لە پێویستی خۆت

21

لەکاتێکدا عیسا دەیڕوانیە ئەو پارەدارانەی پارەیان دەبەخشی بۆ سندوقی پەرستگا. 2بێوەژنێکی هەژاری بینی دوو پوول دادەنێت. 3ئینجا ووتی: (ڕاستیتان پێ دەڵێم، ئەم بێوەژنە، لەهەموو ئەوانەی تر زیاتر پارەی دانا. 4چونکە ئەوانەی تر لەوەی لەخۆیان زیادە بەخشیان، بەڵام ئەم بێوەژنە، ئەو پارەیەی بەخشی کە پێویستی پێیەتی بۆ ژیانی خۆی.)

باسی وێرانبوونی پەرستگا

5عیسا دوای ئەمە گوێی لەهەندێکیان بوو باسی پەرستگاکەیان دەکرد کە چۆن بەبەردی جوانو ئەو دیاریانەی پێشکەشی کراون ڕازێندراوەتەوە، ووتی: 6(ئەمەی ئێستا دەیبینن، ڕۆژێ دێت بەردی بەسەر بەردیەوە نامێنێتو دەڕوخێت.)

نیشانەکانی کۆتایی زەمانە

7ئینجا لێیان پرسی: (مامۆستا کەی ئەمە دەبێت؟ ئەو نیشانانە چییە کە دەردەکەوێت، کاتێ ئەم ڕووداوە نزیك دەبێتەوە؟) 8عیسا ووتی: (ئاگاداربن هەڵنەخەڵەتێن زۆر هەن بەناوی منەوە دێنو دەڵێن: (من ئەوم)و (کاتەکە نزیك بووەتەوە)، نەکەن دوایان بکەون. 9کاتێ باسی شەڕو شۆڕو تێکچوون دەبیستن، مەترسن، چونکە ئەو شتانە پێویستە یەکەمجار ڕووبدات، بەڵام کۆتایی ڕاستەوخۆ دوای ئەمە نایەت.) 10هەروەها پێیووتن: (وولاّت بەسەر وولاّت ڕاست دەبێتەوە، پادشاهێتی بەسەر پادشاهێتیدا ڕاست دەبێتەوە. 11لەزۆر شوێن بوومەلەرزە دەبێت،

برسـێتیو نەخۆشـی بڵاودەبـنەوە،
لەئاسمانـەوە نیشـانەی ترسناكو مەزن
ڕوودەدات. [12]بـەڵام پـێش ئەمانـە
هـەموو خـەڵكی دەسـتتان بـۆ
درێژدەكـەنو دەتـانچەوسـێننەوە،
دەتـانبـەن بـۆ كەنیشـتەكانو بـۆ
بەندیخانە، دەتانبەنە بەردەم پادشایانو
فەرمانـڕەوایان، لەپێـناوی ناوی من.
[13]بـەڵام ئەمە هەلێك دەبێت بۆتان بۆ
شـایەتیدان. [14]پێویسـت ناكات پێش
ئـەوە خۆتـان ئامادەكـەن بـۆ شێوەی
بەرگـری لـەخۆتان، [15]چـونكە مـن
ووتەو داناییەكتان دەدەمێ كە هەموو
ئەوانـەی بەربەرەكانیـتان دەكـەن،
نـەتوانن وەڵامـتانبدەنـەوەو
بەرهەڵسـتیتان بكـەن. [16]تەنانـەت
بـاوكو دایكیشـتان یـان بـراو خزمو
هاوڕێـتان، دەتـاندەن بەدەسـتەوە،
هەندێكیشـتان لـێدەكوژن. [17]
لـەپێـناوی نـاوی مـن خەڵكی ڕقتان
لـێهەڵدەگـرن، [18]بـەڵام موویـەك
لەسـەرتان نافـەوتێ. [19]بـەدان
بەخۆداگرتن خۆتان دەبەنەوە.

هاتنەوەی عیسای مەسیح

[20]كـاتێ دەبیـنن سـوپا دەوری
قودسـی داوە، بـزانن كە ڕووخاندنی
نـزیك بووەتـەوە. [21]ئەوسـا ڕاكـەن
ئەوانەی لەناوچەی یەهودیادان بەرەو
چـیاكان، نـاو شـار بەجێبهـێڵن،
ئەوانـەی لـەلادێكانیشـەوە ڕادەكەن
نەچـنە ناو شار، [22]چونكە ئەو ڕۆژانە
ڕۆژی تۆڵەسـەندنەوەیە، ئـەوەی
لەكتێـبی پـیرۆزدا نووسـراوە دەبێت
هـەمووی بێتەدی، [23]قوڕ بەسەر سك
پـڕانو شیردەران لەوڕۆژەدا، چونكە
ناخۆشـیەكی گـەورە بەسـەر زەویـدا
دێو توڕەبوونـێكی بەهـێز دادەبەزێ
بەسـەر خەڵكـیدا. [24]بەزەبری شمشێر
دەسـت بەسـەر دەكـرێنو بەدیـلی
دەبـرێن بـۆ هـەموو مـیللەتان،
بـێگانەكان قـودس پێشێل دەكەن، تا
سەردەمیان تەواو دەبێ.
[25]لـەم كاتـەدا لـەخۆرو مـانگو
ئەستێرەكان نیشانە دەردەكەون. گەلە
سەرلـێشـێواوەكان دەكەونـە
تەنگانەیـەكی زۆرەوە، چونكە شەپۆلو
كـەفو كوڵـی دەریاكـان جـۆش
دەخـۆنو هەڵدەسـتن. [26]خـەڵكی
لـەترسـان بێهـۆش دەبن لەبەرئەوەی
نازانن چی بەسەر جیهان دێت. چونكە
هـێزەكانی ئاسمان دەكەونە جووڵە. [27]
لـەوكاتـەدا دەبیـنرێ چـۆن ڕۆڵـەی
مـرۆڤ، بـەشكۆو هێزەوە لەناو هەوردا

دەردەکەوێتو دێت. 28کاتێ
ڕوودانی ئەم شتانە دەستی پێکرد،
هەستنو سەربەرزبکەنەوە، چونکە
ڕزگاریتان نزیك دەبێتەوە.) 29ئینجا
نموونەیەکی بۆ هێنانەوە، ووتی:
(سەیری دار هەنجیرو دارەکانی تر
بکەن، 30کاتێ دەبینن ئەوا گەڵا
دەکات، دەزانن هاوین نزیك
بووەتەوە. 31ئێوەش هەر بەم شێوەیە،
کە بینیتان ئەم شتانە ڕوودەدات بزانن
پادشاهێتی خودا نزیك بووەتەوە. 32
ڕاستیتان پێ دەڵێم، ئەم نەوەیە
لەناوناچێ، هەتا ئەمانە هەمووی
ڕوونەدات. 33ئاسمانو زەوی
لەناودەچن، بەڵام ووشەکانم
لەناوناچن.)

بەخەبەربن و ووریابن

34(ئاگاداری خۆتان بن، دڵتانو
مێشکتان خەریك مەکەن
بەڕابواردنو سەرخۆشیو خەمو
خەفەتی ژیانەوە، ئەو ڕۆژە لەناکاو
وەك تەڵە خۆی دەدا بەسەرتان. 35
چونکە هەموو دانیشتوانی سەر زەوی
دەگرێتەوە. 36ئێشكبگرنو
نوێژبکەن لەهەموو کاتێکدا، تا بتوانن
ڕزگارتان بێت لەهەموو ئەو شتانەی
ڕوودەداتو لەبەردەم ڕۆڵەی مرۆڤ
ڕاوەستن.)
37عیسا بەڕۆژ لەپەرستگا
خەریکی فێرکردن بوو، بەشەویش
دەڕۆیشتە دەرەوە بۆ چیای زەیتونو
لەوێ دەمایەوە. 38خەڵکی بەیانی
زوو دەهاتن بۆ پەرستگا، بۆ ئەوەی
گوێی بۆ ڕاگرن.

ناپاکی یەهوزا

22

جەژنی فەتیرە کە پێی دەوترا جەژنی
تێپەڕبوون* نزیكبووەوە. 2سەرۆك
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت
بەدوای ڕێگەیەکدا دەگەڕان بۆ
کوشتنی عیسا، چونکە لە
﴿ئاژاوەی﴾ گەل دەترسان.
3شەیتان چووە یەهوزاوە، کە بە
ئەسخەریوتی بەناوبانگ بوو، یەکێك
بوو لەدوانزە قوتابیەکە. 4ڕۆیشتو
قسەی لەگەڵ سەرۆك کاهینەکانو
پاسەوانانی پەرستگا کرد، چۆن عیسا
بدا بەدەستیانەوە. 5ئەوانیش ئەمەیان
زۆر بەدڵ بوو، بڕیاریشیاندا هەندێ
پارەی بدەنێ. 6ئەویش بەمە ڕازی
بوو، چاوەڕێی هەلێکی دەکرد تا
عیسا بداتە دەستیان، بێ ئەوەی

خەڵك پێی بزانن.

جەژنی تێپەڕبوون

7ڕۆژی فەتیرە هات ئەوەی
پێویستە قوربانی تێدا سەربڕێ بۆ
نانی ئێوارەی جەژنی تێپەڕبوون. 8
عیسا پەترۆس‌و یۆحەنای ناردو پێی
ووتن: (بڕۆن نانی جەژنی
تێپەڕبوونمان بۆ ئامادەکەن، تا
بەیەکەوە بیخۆین.) 9لێیان پرسی:
(دەتەوێ لەکوێ ئامادەی کەین؟) 10
پێی ووتن: (کاتێ چوونە ناو شار،
یەکێك دەبینن بەگۆزەیەك ئاوەوە،
دوای کەون بۆ ئەو ماڵەی بۆی
دەڕوات. 11ئینجا بەخاوەن ماڵەکە
بڵێن: مامۆستامان پێت دەڵێت: کوا
ئەو ژوورەی لەگەڵ قوتابیەکانم نانی
12 جەژنی تێپەڕبوونی تێدا دەخۆم؟
ئەوسا ئەویش ژوورێکتان لەنهۆمی
دووەمی خانووەکە پیشان دەدات،
گەورەو ڕاخراو، ئا لەوێدا
ئامادەی کەن.) 13ئەوانیش ڕۆیشتن‌و
شوێنەکەیان دۆزیەوە، هەروەك عیسا
پێی ووتبوون، ئیتر هەر لەوێ نانی
جەژنی تێپەڕبوونیان ئامادەکرد.

نانخواردنی خوداوەند

14کەکاتی نانخواردن هات، عیسا
لەسەر خوان لەگەڵ نێرراوان
دانیشت. 15ئینجا عیسا پێی ووتن:
(زۆر ئارەزووی ئەوەم دەکرد نانی
جەژنتان لەگەڵ بخۆم، پێش ئەوەی
بکەومە ئازارەوە. 16پێتان دەڵێم: ئیتر
نانی جەژن ناخۆم تاکو لەپادشاهێتی
خودا بەتەواویی دێتەدی.) 17جامێ
شەرابی هەڵگرت، سوپاسی
خودای کردو ووتی: (بگرن،
بەشی کەن لەنێوانتان. 18پێتان دەڵێم:
ئیتر لەبەری ترێ ناخۆمەوە تا
پادشاهێتی خودا دێت.) 19دوای ئەمە
نانێکی هەڵگرت‌و سوپاسی
خودای کرد، نانەکەی لەت کردو
دای پێیان‌و ووتی: (ئەمە لەشمە،
ئەوەی لەپێناوتان بەخت دەکرێ،
ئەمە بکەن بۆ یادکردنەوەم.) 20ئینجا
دوای نانخواردنەکە، جامی هەڵبڕی‌و
ووتی: (ئەم جامە بریتییە لەپەیمانی
نوێ کە بەخوێنی من دروست
دەبێت، ئەو خوێنەی لەپێناوتان
دەڕژێ. 21بەڵام ئەوەی دەمدات
بەدەستەوە ئێستا لەسەر ئەم خوانە
لەگەڵمدایە. 22ڕۆڵەی مرۆڤ پێویستە
بەو شێوەیە بڕوات کە بۆی دانراوە،
بەڵام قوڕ بەسەر ئەو کەسەی دەیدا

بەدەستەوە.) [23]قوتابیەکانی
لەناوخۆیان کەوتنە پرسیارکردن، کێ
بێ ئەمە بکات.

گەڕان بەدوای پایەو پلە

[24]ئینجا دوای ئەمە بوو بەشەڕە
قسەیان لەسەرئەوەی کامیان مەزنترە
لەناویان. [25]عیسا پێی ووتن:
(پادشاکان فەرمانڕەوایی میللەتان
دەکەن، دەسەڵاتدارەکانیشی
دەیانەوێ خەڵکی بەباشی ناویانببەن.
[26]بەڵام ئێوە ئاوا مەبن، باگەورەتان
وەك بچووك بێت، پێشڕەوتان وەك
خزمەتکارتان بێت. [27]کێ گەورەیە،
ئەوەی لەسەر خوان دانیشتووە یان
ئەوەی خزمەت دەکات؟ ئایا ئەوە
نیە کە لەسەر خوان دانیشتووە؟
بەڵام من لەنێوانتان وەك
خزمەتکارێکم.
[28]ئێوە لەڕۆژانی تاقیکردنەوەو
ناخۆشیمدا، دانتان بەخۆتان گرت
لەگەڵم. [29]منیش پادشایەتیتان
دەدەمێ، هەروەك باوکم داویەتیپێم.
[30]تاکو لەپادشایەتیەکەم، لەسەر
خوانم بخۆنو بخۆنەوەو لەسەر
کورسی حوکمڕانی دانیشنو حوکم
بدەن بەسەر هەر دوانزە هۆزەکەی
ئیسرائیل.

لاوازی باوەڕی پەترۆس

([31]شەمعون، شەمعون، ئەوەتا
شەیتان دەیەوێ ڕاتانکێشێ بۆ لای
خۆی، تاکو لەبێژنگتان بدات وەك
گەنم. [32]بەڵام من نوێژم بۆ کردیت،
هەتا باوەڕت بەبا نەڕوات، کاتێ
دەگەڕێیتەوە، باوەڕی برایانت
بەهێزکە.) [33]پەترۆس ووتی:
(گەورەم من ئامادەم بۆ بەندیخانەو بۆ
مردنیش لەگەڵت بێم.) [34]عیسا
ووتی: (پەترۆس من پێت دەڵێم، پێش
ئەوەی کەڵەشێری بەیانی بخوێنێ، تۆ
سێجار نکۆڵی دەکەیت کە من
دەناسی.)
[35]ئینجا پێی ووتن: (کاتێ من
ئێوەم نارد بەبێ توورەکەی پارە، بەبێ
توێشوو، بەبێ پێڵاو، ئایا پێویستتان
بەهیچ بوو؟) ئەوانیش پێیان ووت:
(نەخێر.) [36]پێی ووتن: (بەڵام ئێستا،
ئەوەی جزدانی پارەی هەیە، با بیبات
لەگەڵ خۆی، هەروەها ئەوەی
توورەکەی هەیە، با بیبات لەگەڵ
خۆی. ئەوەش شمشێری نییە، با
جلەکانی بفرۆشێتو بەپارەکەی
شمشێرێکی پێبکڕێ. [37]من پێتان

دەڵێم: ئەوەی لەبارەی منەوە
نووسراوە کە دەڵێ: {لەڕیزی
تاوانباران دایان نا} پێویستە بێتەدی،
چونکە ئەوەی لەبارەی منەوە
لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە دێتەدی.
38 ئەوسا پێیان ووت: (گەورەم ئەوەتا
دوو شمشێر لێرە هەیە.) ئەویش پێی
ووتن (ئەمە بەسە.)

نوێژی عیسا لەکێوی زەیتون

39 عیسا هەروەك جاران ڕۆیشت
بۆ کێوی زەیتون، قوتابیەکانیش
دوایکەوتن. 40 کاتێ گەیشتە ئەو
شوێنە، بەقوتابیەکانی ووت: (نوێژ
بکەن بۆ ئەوەی نەکەونە
تاقیکردنەوە.) 41 ئینجا چەند
هەنگاوێك لێیان دوورکەوتەوە
ماوەی بەرد هاوێشتنێك، چۆکی
داداو دەستی کرد بەنوێژکردن. 42
ووتی: (ئەی باوك، گەر دەبێت ئەم
جامەم لێ‌دووربخەوە، بەڵام با
بەخواستی خۆت بێت نەك بەخواستی
من.) 43 لەم کاتەدا، فریشتەیەك لە
ئاسمانەوە دەرکەوت تا بەهێزی
بکات. 44 کاتێ عیسا لەململانێیەکی
ڕۆحی توند بوو، بەگەرمی
دەستیکرد بەنوێژکردنو ئارەقە لە
لەشی وەك دڵۆپەی خوێن دەڕژایە
سەر زەوی. 45 دوای ئەمە هەستاو
گەڕایەوە بۆ لای قوتابیەکانی،
سەیریکرد هەموو خەویان
لێ‌کەوتووە لەخەفەتا. 46 ئینجا پێی
ووتن: (ئەوە چییە هەستن نوێژ بکەن،
تا نەکەونە تاقیکردنەوە.)

گرتنی عیسا

47 لەوکاتەدا کە عیسا دەدوا،
چەند پیاوێك بەرەو ڕووی هاتن،
یەهوزا کە یەکێك بوو لەقوتابییەکانی،
پێشیان کەوتبوو، لەعیسا هاتە
پێشەوە تاکو ماچیبکات. 48 عیسا
پێیووت: (ئەی یەهوزا، بەماچ
ڕۆڵەی مرۆڤ دەدەیت بەدەستەوە؟)
49 کاتێ ئەوانەی دەورووپشتی
عیسا، زانیان بەوەی خەریکە شتێك
ڕوودەدات، ووتیان: (گەورەم
دەست بکەینە شمشێر وەشاندن؟) 50
هەر لەوێدا یەکێکیان شمشێری
وەشاندو گوێی ڕاستی ئیشکەری
سەرۆك کاهینی بڕی.
51 عیسا فەرمانیداو ووتی:
(دەست هەڵگرن، ڕاوەستن) ئینجا
دەستی هێنا بەگوێی کابراداو
چاکیکردەوە. 52 ئەو کۆمەڵەی

هاتبوونە سەر عیسا، بریتی بوون
لەسەرۆك کاهینەکانو پاسەوانانی
پەرستگاو پیران، عیسا پێی ووتن:
(خۆ من یاخیبوو نیم، ئاوها بە
شمشێرو دارەوە هاتوونەتە سەرم؟ 53
هەموو ڕۆژێك لەگەڵتان بووم
لەپەرستگادا کەچی کەستان دەستتان
بۆ نەبردم. بەڵام ئەمە ڕۆژی ئێوەیە،
کاتێ تاریکی دەسەڵاتی هەیە.)

نکۆڵی پەترۆس لەعیسا

54ئینجا سەربازە پاسەوانەکان،
عیسایان گرتو بردیان بۆ کۆشکی
سەرۆك کاهین. پەترۆسیش دوور
بەدوور دوایان کەوت. 55کاتێ
لەگۆڕەپانی کۆشکەکەدا،
ئاگریان کردەوەو لەدەورووپشتی
ئاگرەکە دانیشتن، پەترۆسیش چوو
لەگەڵیان دانیشت. 56یەکێك لەژنە
ئیشکەرەکانی ئەوەی کە
لەڕووناکیەکەدا دانیشتبوو پەترۆسی
بینی، جوان تێیڕوانیو ووتی:
(ئەمەش لەگەڵی بوو.) 57بەڵام
پەترۆس نکۆڵی لێکردو ووتی:
(خوشکە، من ئەو کابرایە ناناسم.)
58دوای ماوەیەکی کەم، یەکێکی
تریش بینی، ووتی: (تۆش لەوانیت.)
بەڵام پەترۆس ووتی: (نەخێر کاکە،
لەوان نیم.) 59ئینجا نزیکەی یەك
کاژێری تر، یەکێکی کە ووتی
(بەڕاستی ئەمیش لەگەڵی بوو،
چونکە ئەمیش خەڵکی شاری
جەلیلە.) 60پەترۆس ووتی: (کاکە،
من نازانم تۆ چیدەڵێیت.) هێشتا
قسەکەی تەواونەکردبوو،
کەڵەشێری بەیانی خوێندی. 61
خوداوەند ئاوڕیدایەوەو سەیرێکی
پەترۆسی کرد، ئینجا پەترۆس بیری
کەوتەوە کاتێ عیسا پێی ووت: (
پێش ئەوەی کەڵەشێری بەیانی
بخوێنێ تۆ سێجار نکۆڵیم
لێدەکەیت.) 62ئەوسا پەترۆس چووە
دەرەوەو گریانێکی بەکوڵ گریا.

عیسا لەبەردەم ئەنجوومەنی باڵادا

63ئەوانەی پاسەوانی عیسایان
دەکرد، دەستیانکرد بەلێدانیو
گاڵتە پێکردنی. 64چاویان دەگرتو
لێیان دەپرسی: (پێمان بڵێ، کێبوو
ئەوەی ئێستا لێیدایت؟) 65سەرەڕای
ئەمەش قسەی خراپی زۆریان پێ
ووت. 66کاتێ ڕۆژ بووەوە،
ئەنجوومەنی پیرانی گەل، ئەوەی
لەسەرۆك کاهینەکانو مامۆستایانی

شەریعەت پێك هاتبوو، كۆبوونەوەو عیسایان بانگ‌كردە بەردەمیان، پێیان ووت: [67](ئەگەر تۆ مەسیحی پێمان بڵێ.) ئەویش پێی ووتن: (گەر ئەمەتان پێ بڵێم، باوەڕ ناكەن، [68] گەر لێشتان بپرسم وەڵام نادەنەوە. [69]پاش ماوەیەكی كەم، ڕۆڵەی مرۆڤ لەلای ڕاستی خودای بەتواناوە دادەنیشێ.) [70]هەموو ووتیان: (دەتەوێ بڵێیت كە تۆ ڕۆڵەی خودای؟)

عیسا پێی ووتن: (ئێوە دەڵێن، من ئەوم.) [71]ئینجا ووتیان: (ئیتر پێویستی چیمان بەشایەت هەیە؟ ئەوەتا لەدەمی خۆیەوە گوێمان لێ‌بوو.)

عیسا دەبەنە لای پیلاتۆس

23

دوای ئەمە هەموو هەستانو عیسایان بردە لای پیلاتۆس، [2]دەستیان‌كرد بە تاوانباركردنیو ووتیان: (بۆ مان دەركەوتووە ئەم پیاوە ڕێ تێك‌دەدات لەگەڵەكەمان، هەروەها هانی خەڵكی دەدات سەرانە نەدەن بەقەیسەرو خۆشی بەمەسیحی پادشا دادەنێ.) [3]پیلاتۆس لێی‌پرسی: (تۆ پادشای جوولەكەی؟) عیسا وەڵامی دایەوە: (تۆ ووتت.) [4] ئینجا پیلاتۆس بەسەرۆك كاهینەكانو خەڵكەكەی ووت: (من هیچ گوناهێك لەم پیاوەدا نابینم.) [5]بەڵام ئەوان پێیان داگرتو ووتیان: (ئەم كابرایە گەل دەوروژێنێ لەهەموو ناوچەی یەهودیادا، هەر لەجەلیلەوە تا ئێرە خەریكی فێركردنو هاندانی خەڵكە.)

[6]كاتێ پیلاتۆس ئەمەی بیست، ووتی: (ئایا ئەم كابرایە خەڵكی جەلیلە؟) [7]كە زانی ئەو سەر بەو ناوچەیە كە هیرۆدس حوكمڕانی تیادەكات، عیسای نارد بۆ لای هیرۆدس، كە لەوكاتەدا لەقودس بوو. [8]كاتێ هیرۆدس عیسای بینی، زۆری پێ خۆش بوو، چونكە دەمێك بوو باسی عیسای بیستبوو، دەیویست خۆیو كارێك لەكارە سەرسووڕهێنەرەكانی ببینێت. [9] جۆرەها پرسیاری لێ‌كرد، بەڵام ئەو هیچ وەڵامێكی نەدایەوە. [10]سەرۆك كاهینەكانو مامۆستایانی شەریعەت، بەگەرمی تاوانباریان دەكرد. [11] هەروەها هیرۆدسو سەربازەكانیش بەڕقەوە سەیریان‌كردو تێر گاڵتەیان پێ‌كرد، ئینجا پاڵتۆیەكی

بریسکەداری پادشاهانەیان
لەبەرکردو ناردیانەوە بۆ لای
پیلاتۆس. [12]هەرچەندە هیرۆدس‌و
پیلاتۆس دوژمنایەتی کۆنیان لەنێوان
بوو، بەڵام لەو ڕۆژەدا بوو بوون
بەهاوڕێی یەکتری.

بڕیاری لەخاچدانی عیسا

[13]پیلاتۆس سەرۆک کاهینەکان‌و
پێشەوایان‌و گەلی بانگ‌کرد، [14]پێی
ووتن: (ئێوە ئەم کابرایەتان وەك ڕێ
لەگەڵ تێکدەر هێنا بۆ لام، ئەوەتا
منیش دوای ئەوەی لە باسەکەم
کۆڵییەوە، هیچ گوناهێك نابینم لەم
کابرایەدا، بەوەی ئێوە تاوانباری
دەکەن. [15]دیارە هیرۆدسیش هیچ
هەڵەیەکی تیا شك نەبردووە، بۆیە
ناردویەتیەوە بۆمان. ئەم کابرایە
شتێکی وای نەکردووە شایانی مردن
بێت. [16]فەرمانی لەقامچیدانی
دەدەم‌و ئازادی دەکەم.) ﴿[17]پیلاتۆس
دەبووایە هەموو ساڵێك لەجەژندا
لەسەر داواکردنی خەڵکەکە یەکێك
لەبەندکراوانی ئازادبکردایە.﴾
[18]بەڵام خەڵکەکە هاواریان‌کرد،
ئەمە بکوژەو باراباسمان بۆ ئازادبکە.
[19]ئەم کابرایەش بەندکرابوو بەهۆی
ئاژاوەنانەوەو کوشتنەوە. [20]پیلاتۆس
دیسان بۆ دووەم جار، ئارەزووی
خۆی دەربڕی، بۆ ئازادکردنی عیسا.
[21]هەموو هاواریان کرد:
(لەخاچی‌بدە، لەخاچی‌بدە.) [22]ئینجا
بۆ جاری سێهەم، لێی‌پرسین: (چ
خراپەیەکی کردووە، من هیچ
گوناهێکی تیادا نابینم کە شایانی
مردن بێت، ئێستا فەرمانی
لەقامچی‌دانی بۆ دەردەکەم‌و ئازادی
دەکەم.) [23]ئەوانیش پێیان داگرت،
بەدەنگی بەرز هاواریان‌کردو داوای
لەخاچدانیان کرد، بەمە قسەیان
سەرکەوت. [24]ئینجا پیلاتۆس
فەرمانی‌دا داواکاریەکەیان جێ‌بەجێ
بکرێ. [25]ئەوەی لەبەر ئاژاوەو
کوشتن زیندان کرابوو، لەسەر
داواکاری ئەوان ئازادی‌کرد.
عیساشی خستە ژێر بڕیاری ئەوانەوە.

لەڕێگا بۆ لەخاچدان

[26]لەوکاتەی عیسایان دەبرد بۆ
لەخاچدان، کابرایەکیان گرت
لەشاری قەیرەوانەوە هاتبوو، بەناوی
شەمعون تازە لەکێڵگەکەی
گەڕابووەوە، خاچەکەیان دابەسەر
شانی تاکو دوابەدوای عیسا

هەڵیگری. 27خەڵکێکی زۆر دوای
کەوتبوون، هەروەها چەند ژنێك
دەگریانو لەخۆیان دەدا. 28عیسا
ئاوڕی لێدانەوەو ووتی: (ئەی کچانی
قودس بۆ من مەگرین، بۆ خۆتانو بۆ
منداڵەکانتان بگرین. 29ڕۆژانێك
دێت، تیایدا دەڵێن، خۆزگەمان بەو
ژنانەی نەزۆك بوون، بەو سکانەی
منداڵیان نەبووە، بەو مەمکانەی
شیریان نەداوە. 30 ئینجا بەشاخەکان
دەڵێن، بڕوخێ بەسەرمان،
بەگردەکانیش دەڵێن داماپۆشە. 31
گەر ئاوا بکەن بەلقی سەوز، ئاخۆ
دەبێ حاڵی لقی ووشك چۆن بێ؟)

لەخاچدان

32هەر لەوکاتەدا لەگەڵ عیسا،
دوو تاوانباریش دەبران بۆ
لەخاچدان. 33کاتێ گەیشتنە ئەو
شوێنەی بەکاسەی سەر ناودەبرا،
لەگەڵ دوو تاوانبارەکە لەخاچیاندا،
یەکێك لەلای ڕاستیەوە ئەوی تر
لەلای چەپیەوە. 34عیسا ووتی: (ئەی
باوك، لێیان خۆشبە، چونکە نازانن
چی دەکەن.) ئینجا جلەکانی
عیسایان داناو شێروخەتیان
لەسەرکرد. 35خەڵکەکە ڕاوەستا
بوون سەیریان دەکرد،
سەرۆکەکانیش، گاڵتەیان پێدەکردو
دەیانووت: (خەڵکی تری
ڕزگارکرد، گەر ئەمە مەسیحی
هەڵبژێرراوی خودایە، باخۆی
ڕزگارکات.) 36هەروەها
سەربازەکانیش، گاڵتەیان پێدەکرد،
لێی نزیك دەبوونەوەو سرکەیان
پێدەدا، 37دەیانووت: (گەر تۆ
پادشای جوولەکەی، خۆت
ڕزگارکە.) 38تەختەیەکیان بەسەر
سەری هەڵواسیبوو، لەسەری
نووسرابوو، ئەمەتا پادشای
جوولەکە.
39یەکێك لەتاوانبارەکان،
دەستیکرد بەقسە پێ ووتنیو ووتی:
(تۆ مەسیحی؟ دەباشە خۆت
ڕزگارکەو ئینجا ئێمەش.) 40بەڵام
ئەوەیتریان، چوو بەگژیداو ووتی:
(لەخودا ناترسی، هەرچەندە هەمان
سزات بەسەر دراوە؟ 41سزای ئێمە
دادپەروەرانەیە، لەجیاتی
کردارەکانمان وەرمانگرتووە، بەڵام
ئەو هیچ خراپەیەکی نەکردووە.) 42
ئینجا ووتی: (عیسا لەیادم مەکە
کاتێ دەچیتە ناو پادشایەتیەکەت.) 43
عیسا پێی ووت: (ڕاستیت پێ دەڵێم:

هەر ئەمڕۆ لەگەڵم دەبیت
لەبەهەشت.)

مردنی عیسا

[44] نزیکی کاتژمێری دوانزەی
نیوەڕۆ، تاریکی باڵی کێشا بەسەر
هەموو زەویدا، هەتا کاتژمێری سێی
نیوەڕۆ. [45] ڕۆژ تاریك بوو، پەردەی
پەرستگا لەناوەڕاستەوە دڕا. [46] عیسا
بەدەنگی بەرز هاواریکردو ووتی:
(ئەی باوك، ڕۆحی خۆم بە دەستی تۆ
دەسپێرم.) ئەمەی ووتو ڕۆحی
سپارد. [47] کاتێ ئەو سەرپەلەی لەوێدا
بوو، ئەمەی بینی، ستایشی
خودایکردو ووتی: (بەڕاستی ئەو
کابرایە بێتاوانبوو.) [48] ئەو خەڵکەی
لەوێدا کۆبووبوونەوە، بۆ
سەیرکردنی لەخاچدانەکە، کاتێ
ئەمەیان بینی بەسنگ کوتان
گەڕانەوە. [49] بەڵام هەموو
ناسیاوەکانی عیسا، لەگەڵ ئەو
ئافرەتانەی لەجەلیلەوە لەگەڵی
هاتبوون، لەدوورەوە ڕاوەستابوونو
دەیانڕوانییە ئەم ڕووداوانە.

ناشتنی عیسا

[50] لەناو ئەندامانی ئەنجوومەنی
بالا، کابرایەك هەبوو ناوی یوسف
بوو، کابرایەکی چاكو
سەرڕاستبوو، [51] ڕازی نەبوو
بەبڕیارو هەڵسوکەوتی ئەندامانی
ئەنجوومەنو کرداریان. خەڵکی
شاری ڕامەی ناوچەی یەهودیا بوو،
لەوانەبوو کە چاوەڕوانی پادشاهێتی
خودای دەکرد. [52] هاتە لای
پیلاتۆسو داوای تەرمەکەی عیسای
لێکرد. [53] ئینجا لەسەر خاچەکە
هێنایەخوارەوەو لەقوماشێکی کەتانی
پێچا. بردیو خستیە گۆڕێکی لەبەرد
هەڵکەنراو هێشتا کەسی تیادا
نەنێژرابوو. [54] ئەو ڕۆژەش کاتی
خۆئامادەکردن بوو بۆ شەممە، چونکە
ئەوەندەی نەمابوو بۆ شەممە. [55] ئەو
ئافرەتانەی لەجەلیلەوە بەدوای
عیساوە بوون، دوای یوسف کەوتن،
گۆڕەکەیان بینیو بینیان چۆن
تەرمەکەی تیادا دانرا. [56] ئینجا
گەڕانەوەو بابەتی مانەوەو بۆنو ئەو
شتانەیان ئامادەکرد بۆ چەورکردنی
تەرمەکە، ڕۆژی شەممەش بەپێی
ڕاسپاردە، پشوویاندا.

زیندووبوونەوەی عیسای مەسیح

24

ئافرەتەکان، ڕۆژی یەك شەممە بەیانی
زوو، بەخۆیانو ئەو بۆنو بابەتی
مانەوەی ئامادەیان کردبوو، هاتنە
سەر گۆڕەکە. 2سەیریان کرد بەردی
سەر گۆڕەکە لاچووە، 3بەڵام کە
چوونەژوورەوە، سەیریان کرد
تەرمەکەی عیسای خوداوەند نەماوە.
4کاتێ لەم کارە سەریان سووڕمابوو،
لەپڕ دوو پیاویان بەجلی
بریسکەدارەوە بەتەنیشتی خۆیانەوە
بینی. 5ترس دایگرتنو سەریان شۆڕ
کردە سەر زەوی، دوو کابراکە
ووتیان: (بۆچی دەگەڕێن بەدوای
یەکێکی زیندوو لەناو مردووواندا؟ 6
ئەو لێرە نییە، زیندووبووەتەوە،
بیرکەنەوە لەوەی لەجەلیل پێی
ووتن، 7کاتێ ووتی: ڕۆڵەی مرۆڤ،
پێویستە بدرێ بەدەست
گوناهبارانەوە، ئینجا لەخاچبدرێو
لەڕۆژی سێهەم هەستێتەوە.) 8ئینجا
9
قسەکانی عیسایان هاتەوە یاد.
گۆڕەکەیان بەجێهێشتو گەڕانەوە،
هەواڵی هەموو ئەم شتانەیان بەیانزە
قوتابیەکەو ئەوانیتر دا. 10ئەو
ژنانەش کە هەواڵی ئەم شتانەیان
بەنێرراوان ڕاگەیاند، بریتی بوون
لەمریەمی مەجدەلیو یۆناو مریەمی
دایکی یاقوبو هەندێ ئافرەتیتر کە
لەگەڵیان هاتبوون. 11گێڕانەوەی
قسەکانیان هەر لەوڕێنەی دەکرد،
بۆیە باوەڕیان پێنەکردن. 12ئینجا
پەترۆس هەستاو ڕایکرد بۆ سەر
گۆڕەکە، کاتێ دانەویەوە تەنها ئەو
کفنەی بینی کە تێیەوە پێچرابوو،
ئینجا زۆر بەسەرسوڕمانەوە لەوەی
کە ڕوویدا بوو، ئەوێی بەجێهێشت.

دووان لەقوتابییەکان عیسا دەبینن

13دووان لەقوتابیەکانی، لەو
ڕۆژەدا چوون بۆ دیێ عیمواس، کە
تەنها حەوت میل لە قودسەوە دوور
بوو. 14لەڕێ باسی ئەو هەموو
15
شتانەیان دەکرد کە ڕوویدابوو.
لەوکاتەدا قسەیان دەکرد، عیسا
خۆی نزیك بووەوە لێیانو لەگەڵیان
ڕۆیی بەڕێدا. 16بەڵام چاویان بەسترا
لەناسینی. 17عیسا لێیپرسین: (ئەوە
باسی چی دەکەن بەڕێوە؟) ئەوانیش
بەدڵتەنگیەوە ڕاوەستان، 18یەکێکیان
کە ناوی کلیۆپاس بوو ووتی: (چیە،
دەڵێی تۆ نامۆیت لەقودس لات
داوە، ئاگات لەوەنییە کە لەم
ڕۆژانەدا ڕوویداوە؟) 19ئەویش پێی
ووتن: (چی ڕووی داوە؟) ئەوانیش

ووتیان: (ئەوەی سەبارەت بەعیسای
ناسیری ڕوویداوە، پێغەمبەرێکی
تواناداربوو لەقسەو کرداری لەلای
خوداو هەموو گەل. 20بەلاّم سەرۆك
کاهینەکانمانو فەرمانڕەواکان
دایانبەدەستەوە بۆ لەخاچدانو
مردن. 21ئێمە هیوامان بەو هەبوو،
کە بە خوێنی خۆی ئیسرائیل
دەکڕیتەوە، لەگەڵ هەموو ئەمانەشدا
ئەمڕۆ سێهەم ڕۆژە ئەمە ڕوویداوە.
22هەندێ لەو ئافرەتانەی لەگەڵمانن
بەهەواڵێك زۆر سەرسامیان کردین،
چونکە بەیانی زوو چووبوونە سەر
گۆڕەکە، 23تەرمەکەیان نەبینی بوو،
ئینجا گەڕانەوەو ئەمەیان باسکردو
ووتیان: ئێمە دوو فریشتەمان بینی
دەیان ووت: ئەو زیندووە. 24هەندێ
لەئێمە چوونە سەر گۆڕەکەو
سەیریان کرد ئەوەی ئافرەتەکان
گێڕایانەوە ڕاستەو لەگۆڕەکەدا
کەسیان نەبینی.) 25ئینجا عیسا پێی
ووتن: (ئەی تێنەگەیشتووان، ئەی
کەم باوەڕان بە هەموو ئەوانەی کە
پێغەمبەران باسیان کردووە، 26ئەی
باشە نەدەبووایە مەسیح ئەم ئازارانە
بچێژێو ئینجا بچێتە شوێنی
شکۆمەندی خۆی.) 27ئەوسا
دەستی کرد بەڕوونکردنەوەی ئەو
شتانەی لەسەری نووسراوە، هەر
لەتەوراتی موساوە تا گشت
پەرتووکەکانی پێغەمبەران.
28وورده وورده نزیك دەبوونەوە
لەو دێیەی قوتابیەکان بۆی هاتبوون.
عیسا وا خۆی نیشاندا ئەو دەڕوات
بۆ شوێنێکی دوورتر. 29قوتابیەکان
زۆریان لێکردو ووتیان: (ئەوا
ڕۆژئاوا دەبێتو تاریك دادێت،
بمێنەوە لامان.) ئەویش بەمە ڕازی
بوو، لەگەڵیان هاتە ماڵەوە. 30کاتێ
لەسەر خوان دانیشتن، دەستی برد
نانێکی هەڵگرت، پیرۆزی کردو
لەتی کرد، ئینجا دای پێیان. 31
دەستبەجێ چاویان کرایەوەو
ناسیانەوە، ئیتر لەبەرچاویان نەما. 32
بەیەکتریان ووت: (ئەمە بۆیە کاتێ
قسەی بۆ دەکردین، دڵمان لەناو
سنگماندا وەك ئاگر گڕی گرتبوو.)
33دوای ئەمە یەکسەر هەستانو
گەڕانەوە بۆ قودس، سەیریان کرد
یانزە قوتابیەکەو ئەوانەی لەگەڵیانن،
هەموو کۆبوونەتەوە، 34دەیان ووت:
(ڕاستە! گەورەمان هەستاوەتەوە،
دەریش کەوتووە بۆ شەمعون.) 35
ئینجا هەر دووکیان دەستیان کرد

بەگێڕانەوەی ئەوەی لەڕێگا
ڕوویدابوو، هەروەها چۆن لەکاتی
نان لەتکردنەکەدا ناسییانەوە.

عیسا بۆ نێرراوان دەردەکەوێ

36کاتێ باسی ئەمەیان دەکرد،
عیسا خۆی هاتە ناوەڕاستیانو
لەنێوانیان ڕاوەستا، پێی ووتن:
(سڵاوتان لێبێت.) 37بەڵام لەبەر
ترسو لەرزی خۆیان وایانزانی ئەمە
ڕۆحە. 38عیسا پێی ووتن: (ئەوە
بۆچی واسەرتان لێشێواوە؟ بۆچی
بیری وادێ بەدڵتان؟ 39سەیری
دەستو قاچم بکەن، دەستم
لێدەنو دڵنیابن کە من ئەوم،
چونکە ڕۆح گۆشتو ئێسقانی نییە
وەك من ئێستا هەمە.) 40کاتێ ئەمەی
ووت دەستو قاچی نیشاندان. 41
لەخۆشیو سەرسوڕماندا بەتەواوی
باوەڕیان نەدەکرد، ئینجا پێی ووتن:
(هیچتان لێرە هەیە بخورێت؟) 42ئیتر
ئەوانیش پارچەیەك ماسی برژاویان
دایە، 43ئەویش لێیوەرگرتنو
لەبەرچاویان خواردی.
44ئەوسا پێی ووتن: (ئا ئەمەیە ئەو
قسانەی بۆم دەکردن، کاتێ
لەگەڵتان بووم: پێویستە هەموو
ئەوانەی لەتەوراتی موساو پەرتووکی
پێغەمبەرانو زەبوور دەربارەی من
نووسراون بێتەدی.) 45ئینجا بیرو
هۆشی کردنەوە، تا کتێبی پیرۆز
تێبگەن. 46پێی ووتن: (ئاوها
نووسراوە، پێویست بوو مەسیح
ئازاربکێشێو بمرێو دوایی لەڕۆژی
سێهەم زیندووبێتەوە. 47هەروەها
بەناوی ئەوەوە تۆبەکردنو
لێخۆشبوونی گوناه ڕابگەیندرێ بۆ
هەموو گەلان، بەدەست پێکردن
لەقودسەوە. 48ئێوە شایەتی ئەم
شتانەن. 49ئەوەی باوکم بەڵێنی
پێدابوو من خۆم بۆتانی دەنێرم، بەڵام
جارێ لەناو شار بمێننەوە، تا
ئەوکاتەی لەئاسمانەوە جلی بەهێزیتان
لەبەردەکرێت.)

گەڕانەوەی عیسا بۆ ئاسمان

50دوای ئەمە پێشیان کەوتو
بردنی بۆ دێی بەیتعەنیا، دەستی
بەرزکردەوەو پیرۆزیکردن. 51
لەوکاتەدا کە پیرۆزی دەکردن،
لێیان جیابووەوەو بەرزبووەوە بۆ
ئاسمان. 52چۆکیان بۆ داداو ئیتر زۆر
بەشادیەوە گەڕانەوە بۆ قودس. 53بە
بەردەوامیش دەڕۆیشتن بۆ پەرستگاو

ستایشی خودایان دەکرد

مزگێنی بەپێی نووسینی یۆحەننا

یۆحەننا یەکێك بوو لەقوتابییەکانی عیسا، پەیوەندییەکی تایبەتی بەهێزی لەگەڵ هەبوو، باسی خۆی دەکات کە خۆشەویستی عیسا بووە، یۆحەننا لەم پەرتووکەدا حەوت نیشانەی سەرسوورهێنەری هەڵبژارد کەهەمووی دەریدەخات عیسا مەسیحەو چ شێوەیەکی ژیانمان پێدەبەخشێ.

مەبەستی یۆحەننا لەم پەرتووکەدا ئەوەیە: (تا باوەڕ بکەن کە عیسا مەسیحە، چونکە ئەوەی باوەڕی *پێبهێنێ* (هەتا ئێوە بەهۆی باوەڕەوە ژیان بەدەست بهێنن بەناوی ئەوەوە.) *(20:31).*

هەروەها باسی دەکات چۆن هەندێ کەس باوەڕیان هێناو بوون بەقوتابی ئەو، بەڵام هەندێکیان ڕەتیانکردەوەو بەربەرەکانیانکرد. ئینجا هەندێ بەشی کەی ئەم پەرتووکە باسی ئەو پەیوەندییە بەهێزە دەکات کە لەنێوان عیساو قوتابیەکانی هەبووە.

ئەوەی شایانی باسە لەنیوەی پەرتووکەوە تاکۆتایی باسی دوا هەفتەی ژیانی عیسا دەکات، تیایدا باسی ووتەکانی عیسا دەکات لەئامادەکردنی قوتابیەکانیو هاندانیان پێش لەخاچدانی. هەروەها باسی مەسیح دەکات وەك پادشایەك، بەڵام حوکمڕانیەکەی لەم جیهانە نییەو ئەمەش تامردنی لەسەر خاچ دەرنەکەوت (1:17)، هەروەها باسی گرتنی عیساو دادگاییکردنیو لەخاچدانیو هەستانەوەی دەکات، ئینجا دەرکەوتنی بۆ قوتابیەکانی دوای هەستانەوەی.

ووشەی خودا

1

لەسەرەتاوە ووشەکە* بوو، ووشەکە لای خودا بوو،
ووشەکەش خۆی خودا بوو. 2ئەو هەر لەسەرەتاوە
لای خودا بوو. 3بەو هەموو شتێ دروستبووە،
بێئەو هیچ شتێك دروست نەبووە لەمانەی کە
دروست بوون. 4ژیان لەئەوا بوو، ئەو ژیانەش
ڕووناکی مرۆڤ بوو، 5ڕووناکیش تاریکی ڕووناك
دەکاتەوەو تاریکی ناتوانێ ڕووناکی ببەزێنێ.
6مرۆڤێك هات کە خودا ناردبووی، ناوی
یەحیا بوو، 7ئەو هات شایەتی بۆ ڕووناکی بدات،
تاوەکو هەمووان بەهۆی ئەوەوە باوەڕبهێنن. 8یەحیا
خۆی ڕووناکییەکە نەبوو، بەڵکو شایەتی
ڕووناکییەکە بوو. 9ئەو ڕووناکیە ڕاستەی هەموو
خەڵکی ڕووناك دەکاتەوە هاتە جیهان، 10ئەو
لەجیهاندا بوو، بەویش جیهان دروست بوو، کەچی

جیهان نەیناسی. 11ئەو بۆ لای گەلەکەی هات،
کەچی ئەوان پێشوازیان لێنەکرد. 12بەڵام هەموو
ئەوانەی پێشوازیان لێکرد، ئەوانەی باوەڕیان بەناوی
هێنا، دەسەڵاتی پێدان ببن بەڕۆڵەی خودا*، 13
ئەوانەی نەبەخوێن، نەبەویستی لەش، نەبەویستی پیاو،
بەڵکو لەخوداوە بوون.

14ئینجا ووشەکە بوو بەلەشو لەناوماندا
نیشتەجێبوو، ئێمە شکۆی ئەومان بینی، شکۆی
تاقانەی باوك، ئەوەی پڕبوو لەبەرەکەتو ڕاستی. 15
یەحیا شایەتی بۆدەداو هاواری دەکرد: (ئەمە ئەوەیە
کە باسم کردو ووتم: ئەوەی لەدوای من دێت
لەپێش من بوونی هەیە، چونکە ئەو بووە پێش ئەوەی
من ببم.) 16هەموومان لەپڕی ئەو بەرەکەت* لەدوای
بەرەکەتمان وەرگرت، 17چونکە شەریعەت بەهۆی
موساوە درا، بەڵام بەرەکەتو ڕاستی بەهۆی عیسای
مەسیحەوە هاتن. 18هەرگیز کەس خودای نەبینیوە،
بەڵام تاقانەی خودا، ئەوەی لەباوەشی باوکدایە، ئەو
خودای بۆ ئێمە دەرخست.

شایەتیدانی حەزرەتی یەحیا

19ئەمەش شایەتییەکەی یەحیایە، کاتێ
جوولەکەکانی قودس هەندێ کاهینو لاوییان نارد
پرسیاری لێبکەن: (تۆ کێیت؟) 20ئەو بە بێ
دوودڵی دانی پیاناو ووتی: (من مەسیح نیم.) 21ئینجا
لێیان پرسی: (ئەی تۆ کێیت؟ ئەلیاسی؟) ووتی:
(نەخێر! ئەو نیم.) ووتیان: (ئایا پێغەمبەرەکەی❖؟)
ووتی: (نەخێر.) 22لەکۆتاییدا ووتیان: (باشە تۆ
کێیت، تا وەڵامەکە بدەینەوە بەو کەسانەی ئێمەیان
ناردووە؟ چی دەڵێیت دەربارەی خۆت؟) 23ئەویش
ووتی: (من {دەنگێکم لەدەشتودەر هاوار دەکەم:
ڕێگای خوداوەند ڕێكو ئامادەکەن}، هەروەك چۆن
ئەشعیای پێغەمبەر ووتویەتی.) 24ئەوانەی لەلایەن
فەریسییەکانەوە نێرابوون، 25دیسان پرسییان: (باشە
گەر تۆ مەسیح نیتو ئەلیاس نیتو پێغەمبەرەکە
نیت، ئیتر بۆچی خەڵکی لەئاوهەڵدەکێشیت؟) 26
وەڵامی دایەوە: (من خەڵکی لەئاوهەڵدەکێشم، بەڵام
لەنێوانتاندا یەکێك هەیە کە نایناسن، 27ئەو دوای
من دێت، من شایانی ئەوە نیم قەیتانی پێڵاوەکانی بۆ
بکەمەوە.)

28ئەمەش لەدێی بەیتعەنیا ڕوویدا،
لەوبەری ڕووباری ئوردونەوە، لەو
شوێنەی یەحیا خەڵکی لەئاوهەڵدەکێشا.

بەرخی قوربانی خودا

29ڕۆژێ دوای ئەوە یەحیا عیسای بینی وا
بەرەو ڕووی دێت، ووتی: (ئا ئەوەتا بەرخی خودا❖،
ئەو قوربانییەی گوناهی جیهان هەڵدەگرێت. 30ئەمە
ئەو کەسەیە کە دەربارەی ووتم، ئەوەی لەدوای من

❖**پێغەمبەرەکەی:** مەبەستی لەو پێغەمبەرەیە کە موسا باسی دەکات. بڕوانە یۆحەننا 1:45

دێت لەپێش من بوونی هەیە، چونکە ئەو هەبووە
پێش بوونی من. 31منیش نەمدەناسی، بەڵام هاتووم
بۆ لەئاوهەڵکێشان تا ئەو بۆ ئیسرائیل دەرکەوێ.) 32
ئینجا یەحیا شایەتیداو ووتی: (ڕۆحی پیرۆزم*
لەشێوەی کۆترێك بینی لەئاسمانەوە هاتەخوارەوەو
لەسەر عیسا نیشتەوە. 33من نەمدەناسی، بەڵام ئەوەی
منی ناردووە خەڵك لەئاوهەڵکێشم، ئەو پێیووتم:
ئەوەی دەیبینیت ڕۆح دێتەخوارەوەو لەسەری
جێگیر دەبێ، ئەو خەڵکی بەڕۆحی پیرۆز
هەڵدەکێشێ. 34لەبەرئەوەی ئەمەم دیووە، شایەتی
دەدەم ئەو ڕۆڵەی خودایە.)

قوتابیە یەکەمینەکان

35بۆ بەیانی یەحیا لەگەڵ دوو قوتابی خۆی
دیسان هەر لەوێ ڕاوەستا بوو، 36کە عیسا بەوێدا
ڕۆیشت سەیریکردو ووتی: (ئا ئەوەتا بەرخی
خودا.) 37کاتێ دوو قوتابیەکە گوێیان لەمە بوو،
دوای عیسا کەوتن. 38عیسا ئاوڕیدایەوەو
سەیریکرد ئەوان بەدوایەوەن، لێیپرسین: (چیتان
دەوێت؟) ووتیان: (ڕابی، (واتە مامۆستا) لەکوێ
دەژیت؟) 39وەڵامی دانەوەو ووتی: (وەرن، ببینن.)
ئینجا لەگەڵی ڕۆیشتنو ئەو شوێنەیان بینی کە تیایدا
دەژیا، کات نزیکەی چواری پاش نیوەڕۆ بوو، ئەو
ڕۆژە لەگەڵی مانەوە. 40ئەندەراوس کە برای
شەمعون پەترۆس بوو، یەکێ بوو لەو دووانەی دوای
عیسا کەوتن، دوای ئەوەی گوێیان لەقسەی یەحیا
بوو. 41هەر کە ئەندەراوس شەمعونی برای دۆزییەوە،
پێی ووت: (مەسیحمان دۆزیەوە) واتە
دەستنیشانکراو. 42ئینجا بردی بۆ لای عیسا، عیسا
بەووردی تێیڕوانی و ووتی: (تۆ شەمعونی کوڕی
یۆنای، بەڵام من بانگت دەکەم کێفا❖، واتە
پەترۆس.)
43بۆ بەیانی عیسا بڕیاریدا بڕوات بۆ ناوچەی
جەلیل، کاتێ فیلیپۆسی دۆزیەوە، پێی ووت: (دوام
کەوە!) 44فیلیپۆس وەك ئەندەراوسو پەترۆس
خەڵکی شاری بەیت سەیدا بوو. 45ئینجا فیلیپۆس
نەسەنائیلی دۆزیەوە پێی ووت: (ئەوەی موسا
لەتەوراتدا لەسەری نووسیوەو پێغەمبەرانیش
لەپەرتووکەکانیان، دۆزیمانەوە. ئەو کەسە عیسای
کوڕی یوسفی خەڵکی ناسیرەیە.) 46نەسەنائیل ووتی:
(ئایا لەشاری ناسیرە شتی چاك هەڵدەکەوێ؟)
فیلیپۆس پێی ووت: (وەرە سەیرکە!)
47کە عیسا نەسەنائیلی بینی وا بەرەو ڕووی
دێت، ووتی: (بێگومان ئەمە ئیسرائیلییەکی
بێغەلوغەشە!) 48نەسەنائیل لەعیسای پرسی:
(لەکوێ دەمناسیت؟) عیسا لەوەڵامدا ووتی: (کاتێ
لەژێر دارهەنجیرەکە بوویت تۆم بینی، پێش ئەوەی
فیلیپۆس بانگتبکات.) 49ئینجا نەسەنائیل هاواری

❖[illegible] پەترۆس.

کردو ووتی: (ئەی مامۆستا، تۆ ڕۆڵەی خودایت! تۆ پادشای ئیسرائیلیت!) [50]عیسا پێی ووت: (ئایا باوەڕت هێنا چونکە پێم ووتیت تۆم لەژێر دارهەنجیرەکە بینی؟ بزانە کاری لەمەش مەزنتر دەبینیت!) [51]دیسان ووتی: (ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم، ئێوە ئاسمان بەکراوەیی دەبینن‌و فریشتەی خودا دەبینن لەبەرزبوونەوەو هاتنەخوارەوەیان لەسەر ڕۆڵەی مرۆڤ.)

شایی لەقانا

2

لەڕۆژی سێهەمدا لەدێی قانا لەناوچەی جەلیل شاییەك هەبوو، دایکی عیساش ئامادەی ئەو شاییە بوو، [2]هەروەها عیساو قوتابیەکانیشی بانگ‌کرابوون بۆ ئەم شاییە. [3]کاتێ شەراب تەواو بوو، دایکی چووە لای عیساو پێی ووت: (هیچ شەرابیان نەماوە!) [4]ئەویش پێی ووت: (ئەمە پەیوەندی بەمنەوە هەیە یان بەتۆ؟ هێشتا کاتی من نەهاتووە!) [5]دوایی دایکی عیسا بەئیشکەرەکانی ووت: (ئەوەی ئەو فەرمانتان پێدەدات بیکەن.) [6]لەوێدا شەش کوپەی بەردین هەبوو، جوولەکەکان ئاوەکەیان بەکاردەهێنا بۆ پاك‌کردنەوە بەپێی خووڕەوشتی خۆیان، کوپەکان هەریەکەی هەشتا تا سەدو بیست لیتریان دەگرت. [7]جا عیسا بەئیشکەرەکانی ووت: (کوپەکان پڕکەن لەئاو.) ئەوانیش کوپەکانیان تا سەر پڕکرد. [8]ئەوسا پێی ووتن: (ئێستا لێی‌دەرکەن‌و بیبەن بۆ سەرپەرشتیکەری شاییەکە!) ئەوانیش وایان کرد. [9]کاتێ سەرپەرشتیکەر تامی ئەو ئاوەی کرد کە گۆڕابوو بۆ شەراب، بەڵام سەرچاوەکەی نەدەزانی، ئەوەی ئیشکەرەکان دەیانزانی چۆنە و چیە، ئەوسا زاوای بانگ‌کردو [10]پێی ووت: (خەڵکی لەپێشەوە شەرابە چاکەکە دادەنێن‌و دوای کەمێك خواردنەوە، شەرابی تر دەهێنن کە ئەوەندە باش نەبێ وەکو ئەوەی یەکەم. بەڵام تۆ شەرابە باشەکەت هێشتۆتەوە بۆ ئێستا!)

[11]ئەمە یەکەمین نیشانەی سەرسوڕهێنەر بوو کە عیسا لەدێی قانای ناوچەی جەلیل کردی، ئەوەی تیایدا شکۆمەندی خۆی دەرخست‌و قوتابیەکانی باوەڕیان پێهێنا. [12]دوای ئەمە عیساو دایکی‌و براکانی‌و قوتابیەکانی چوون بۆ شاری کەفەرناحوم، چەند ڕۆژێك لەوێ مانەوە.

پاکسازی پەرستگا

[13]کاتێ جەژنی تێپەڕبوونی جوولەکە نزیك بووەوە، عیسا چوو بۆ قودس، [14]لەپەرستگادا* ئەوانەی بینی کە مانگاو مەڕو کۆتریان دەفرۆشت، هەروەها پارەگۆڕەوەکان لەبەردەم مێزەکانیان دانیشتبوون، [15]عیسا لەگوریس قامچیەکی دروست‌کردو ئەوانەی لەپەرستگادا بوون بەخۆیان‌و مەڕو مانگاوە هەموویانی دەرکرد. پارەی پارەگۆڕەوەکانی پەرشوبڵاوکردەوەو مێزەکانیانی سەرەوژێر کرد، [16]ئینجا بەکۆتر فرۆشەکانی ووت: (ئەم شتانە لێرە ببەنە دەرەوە! چۆن دەوێرن ماڵی باوکم بکەنە بازاڕ؟) [17]لێرەدا قوتابیەکان ئەو ئایەتەیان

بیرکەوتەوە کە لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {دڵگەرمی بۆ ماڵەکەت دەمسوتێنێ}.

18 دەسەڵاتدارانی جوولەکە بەرهەڵستی عیسایان کردو ووتیان: (نیشانەیەکمان بۆ بهێنەوە دەستنیشانی دەسەڵاتت بکات بۆ ئەو کارەی کردت!) 19 جا عیسا لەوەڵامدا ووتی: (ئەم پەرستگایە بڕوخێنن، لەسێ ڕۆژدا دروستی دەکەمەوە.) 20 ئەوسا جوولەکەکان پێیان ووت: (ئەم پەرستگایە بەچل و شەش ساڵ دروستکراوە، تۆ بەسێ ڕۆژ دروستیدەکەیتەوە؟) 21 بەڵام ئەو پەرستگایەی ئەو دەربارەی قسەی دەکرد، لەشی خۆی بوو. 22 کاتێ عیسا لەناو مردووان هەستایەوە، ئەوسا قوتابیەکانی ئەم قسەیەی عیسایان بیرکەوتەوە، ئینجا باوەڕیان هێنا بەکتێب*و بەو ووتانەی عیسا ووتبووی.

23 کاتێ عیسا لەجەژنی تێپەڕبووندا لەقودس بوو، خەڵکێکی زۆر ئەو نیشانە سەرسوڕهێنەرانەیان بینی کە کردیو باوەڕیان بەناوی ئەو هێنا. 24 بەڵام عیسا متمانەی پێ نەکردن، چونکە هەموو خەڵکی دەناسی. 25 ئەو پێویستی بەکەس نەبوو شایەتی بۆ بدا دەربارەی مرۆڤ، چونکە ناوەڕۆکی مرۆڤی دەناسی.

لەدایك بوون لەرۆح

3

پیاوێك هەبوو لەفەریسیەکان ناوی نیقۆدیمۆس بوو، ئەندام بوو لەئەنجوومەنی جوولەکەکان. 2 بەشەو بۆ لای عیسا هاتو پێی ووت: (مامۆستا، ئێمە دەزانین تۆ مامۆستایەکی لەلای خوداوە هاتوویت، چونکە ئەو نیشانە سەرسوڕهێنەرانەی تۆ دەیکەیت، کەس ناتوانێ بیکات گەر خودای لەگەڵدا نەبێت.) 3 ئینجا عیسا پێی ووت: (ڕاستی ڕاستیت پێ دەڵێم، کەس ناتوانێت پادشاهێتی خودا ببینێت گەر لەئاسمانەوە لەدایك نەبێت.) 4 نیقۆدیمۆس لێیپرسی: (مرۆڤ چۆن دەتوانێت بەپیری لەدایك ببێتەوە؟ خۆ جارێکی کە ناچێتەوە سکی دایکیو سەرلەنوێ لەدایك بێتەوە!) 5 عیسا وەڵامی دایەوەو ووتی: (ڕاستی ڕاستیت پێ دەڵێم، کەس ناتوانێ بچێتە ناو پادشاهێتی خودا گەر لەئاو و لەرۆح لەدایكنەبێتەوە. 6 چونکە ئەوەی لە لەشەوە لەدایك دەبێ لەشە، ئەوەش کە لە ڕۆحەوە لەدایك دەبێت ڕۆحە، 7 کەواتە سەرت سوڕنەمێنێ کە دەڵێم: پێویستە لەئاسمانەوە لەدایك ببنەوە. 8 شنەبا بۆ هەر شوێنێ کە ئارەزووی لێبێت هەڵدەکاتو گوێمان لە دەنگەکەی دەبێت، بەڵام نازانرێ لەکوێوە دێتو بۆکوێ دەڕوات. هەر بەم شێوەیەشە هەموو ئەوانەی لە ڕۆحەوە لەدایك دەبن.)

9 دیسان نیقۆدیموس پرسیاریکردەوە: (چۆن ئەمە ڕوودەدات؟) 10 عیسا وەڵامی دایەوە: (تۆ مامۆستایەکی ئیسرائیلیو ئەمە نازانی! 11 ڕاستی ڕاستیت پێدەڵێم: ئێمە ئەوە دەڵێین کە دەیزانینو شایەتی بۆ ئەوە دەدەین کە دەیبینین، لەگەڵ ئەوەشدا ئێوە شایەتیەکەمان قبوڵ ناکەن. 12 باسی شتە زەمینیەکانتان بۆ دەکەم، باوەڕناکەن، ئیتر چۆن باوەڕ دەکەن ئەگەر باسی شتی ئاسمانیتان بۆ بکەم؟ 13 هیچ کەسێ نەچۆتە ئاسمان جگە لەوەی لەئاسمان هاتۆتە

خوارەوە، ئەویش ڕۆڵەی مرۆڤە. 14جا چۆن موسا
مارەکەی لەبیاباندا* بەدارەوە هەڵواسی، بەهەمان
شێوە ڕۆڵەی مرۆڤیش دەبێ هەڵواسرێ، 15تاوەکو
هەرکەسێك باوەڕی پێبێنێ ژیانی هەتاهەتایی
دەسکەوێ.)

خۆشەویستی خودا بۆ جیهان

16(چونکە خودا بەم جۆرە جیهانی
خۆشەویست تەنانەت تاقە ڕۆڵەی خۆی پێشکەش
کرد، هەتا هەموو ئەوانەی باوەڕی پێدەکەن لەناو
نەچن، بەڵکو ژیانی هەتاهەتایی بەدەست بهێنن. 17
چونکە خودا ڕۆڵەی نەنارد بۆ تاوانبارکردنی جیهان،
بەڵکو ناردی تا جیهان ڕزگار بێت بەهۆی ئەوەوە.
18ئەوەی باوەڕی پێدەهێنێ تاوانبار ناکرێ، بەڵام
ئەوەی باوەڕی پێناهێنێ تاوانبارکراوە، چونکە
باوەڕی بەناوی تاقە ڕۆڵەی خودا نەهێناوە. 19ئەمەش
حوکمەکەیە: ڕووناکی هات بۆ جیهان، بەڵام
خەڵکەکە حەزیان لەتاریکی کرد لەجیاتی ڕووناکی،
چونکە کردەوەیان خراپ بوو. 20هەر کەسێك
خراپە بکات ڕقی لەڕووناکیە، نایەتە لای ڕووناکی
نەوەك کردەوەکانی ئاشکرا ببێ. 21بەڵام ئەوەی
بەڕێگای ڕاستیدا دەڕوات، بۆ لای ڕووناکی دێت
تاکو کردەوەکانی دەرکەوێت کە بەهۆی خوداوە
کراوە.)

عیساو شایەتی یەحیا

22دوای ئەوە عیساو قوتابیەکانی ڕۆیشتن بۆ
شارەکانی یەهودیە، لەوێ لەگەڵیان مایەوە،
دەستی کرد بەخەڵك لە ئاوهەڵکێشان. 23هەروەها
یەحیا لەکانی نون لەنزیك شاری سالیم خەڵکی لە
ئاوهەڵدەکێشا، چونکە ئاوی ئەوێ زۆر بوو
خەڵکەکە دەهاتن‌و لەوێ لەئاوهەڵدەکێشران. 24
هێشتا یەحیا نەخرابووە بەندیخانەوە. 25لەوێدا
گفتوگۆیەکی گەرم کەوتە نێوان قوتابییەکانی یەحیا
لەگەڵ جوولەکەیەك دەربارەی پاککردنەوە. 26 جا
چوون بۆ لای یەحیاو پێیان ووت: (مامۆستا، ئەو
پیاوەی بینیمان لەگەڵت لەپشتی ڕووباری
ئوردونەوە، ئەوەی شایەتیت بۆدا، ئێستا ئەویش
خەڵك لەئاوهەڵدەکێشێ‌و هەموو خەڵکەکە دەڕۆن
بۆ لای ئەو!)
27یەحیاش وەڵامی دایەوە: (پیاو دەتوانێ تەنها
ئەوە وەرگرێ کە لەئاسمانەوە پێی دراوە! 28ئێوە
خۆتان شایەتن کاتێ ووتم: من مەسیح نیم، من پێش
ئەو نێرراوم. 29بووك بۆ زاوایە! بەڵام هاوڕێی زاوا
ئەوەی لەچاوەڕوانیدایە کاتێ گوێی لەدەنگی زاوا
دەبێ، دڵشاد دەبێ. جا ئەوەتا ئەم خۆشیەم هاتەدی.
30دەبێت ئەو زیادبکات و منیش کەم.)
31ئەوەی لەسەرەوە هاتووە لەسەرووی
هەموانە. بەڵام ئەوەی لە زەویە ئەو زەمینیەو هەر
لەبارەی کاروباری زەمینی دەدوێ. جا ئەوەی
لەئاسمانەوە هاتووە لەسەرووی هەموانە، 32ئەو
شایەتی ئەوە دەدات کە بینیویەتی‌و بیستوویەتی، بەڵام
کەس شایەتیەکەی وەرناگرێ! 33ئەوەی شایەتیەکەی
وەردەگرێ، دەیسەلمێنێ کەوا خودا ڕاستە، 34چونکە

ئەوەی خودا ناردوویەتی بەووشەی خودا دەدوێ، لەبەرئەوەی خودا بەپێوانە ڕۆح نادات. [35]باوك ڕۆڵەی خۆی خۆشدەوێ، هەموو شتێکی خستوتە ژێر دەستی. [36]ئەوەی باوەڕ بەڕۆڵەکە بهێنێ، ژیانی هەتاهەتایی هەیە. ئەوەش کە گوێڕایەڵی ڕۆڵەکە نابێ ژیان نابینێت، بەڵکو تووڕەیی خودای بەسەردا دەچەسپێ.

ژنێکی سامری

4

فەریسیەکان بیستیان کە عیسا قوتابی زۆری هەیەو لەیەحیا زیاتر خەڵکی لەئاوهەڵدەکێشێ، [2]هەرچەندە خۆی خەڵکی لەئاوهەڵنەدەکێشا بەڵکو قوتابیەکانی. [3]کاتێ عیسا بەمەی زانی ناوچەی یەهودیەی بەجێهێشتو گەڕایەوە بۆ ناوچەی جەلیل. [4]دەبوایە بەناوچەی سامیرەدا* بڕۆشتایە، [5]لەوێ گەیشتە شارێکی سامری پێیدەوترا سوخار، نزیك بوو لەو پارچە زەوییەی یاقوب بەیوسفی کوڕی دابوو، [6]بیری یاقوبیش لەوێبوو. جا چونکە عیسا ماندووی گەشتەکە بوو، کاتیش نزیکەی دوانزەی نیوەڕۆ بوو، لەسەر قەراغی بیرەکە دانیشت. [7]ژنێکی سامری هاتە سەر بیرەکە بۆ ئەوەی ئاو بەرێ، عیسا پێی ووت: (هەندێ ئاوم بدەرێ!) [8]قوتابیەکانی چوو بوونە ناو شار تا خواردن بکڕن. [9]ئینجا ژنە سامرییەکە پێی ووت: (تۆ جوولەکەیتو منیش سامری، چۆن داوای ئاوم لێدەکەیت؟) چونکە جوولەکەکان تێکەڵی سامرییەکان نەدەبوون. [10]عیساش بەژنەکەی ووت: (ئەگەر تۆ بەخشینی خودا بزانیتو ئەوەی پێت دەڵێ ئاوم بدەرێ بزانی کێیە، ئەوسا تۆ داوات لێدەکردو ئەویش ئاوی ژیانی پێتدەدا!) [11]ژنەکە پێی ووت: (بەڵام گەورەم، تۆ هیچت پێ نییە بۆ دەرهێنانی ئاو و بیرەکەش قووڵە. ئیتر ئاوی ژیانت لەکوێ بوو؟ [12]ئایا تۆ لەیاقوبی باوکمان گەورەتری کە ئەم بیرەی بۆ بەجێهێشتووین، ئەوەی خۆیو منداڵو ئاژەڵی لێیان خواردۆتەوە؟) [13]عیساش پێی ووت: (هەر کەسێ لەم ئاوە بخواتەوە دیسان تینووی دەبێتەوە. [14]بەڵام ئەوەی لەو ئاوە بخواتەوە کە من دەیدەمێ، هەرگیز تینووی نابێ، بەڵکو ئەو ئاوەی من دەیدەمێ دەبێ بەکانییەك، لەناخیدا هەڵدەقوڵێو ژیانی هەتاهەتایی پێدەبەخشێ.)

[15]ئەوسا ژنەکە پێی ووت: (گەورەم، ئەو ئاوەم بدەرێ تاتینووم نەبێو جارێکی کە نەگەڕێمەوە بۆ ئێرە ئاو بەرم!) [16]عیساش پێی ووت: (بڕۆ، مێردەکەت بانگبکەو بگەڕێوە بۆ ئێرە.) [17]ئەویش وەڵامی دایەوە: (مێردم نییە!) عیساش ووتی: (ڕاست دەکەی کە دەڵێیت مێردم نییە. [18]لەڕاستیدا تۆ پێنج مێردت هەبوو، ئەوەی ئێستاش لەگەڵی دەژی مێردت نییە. ئەمەشت بەڕاستی ووت!) [19]ئینجا ژنەکە پێی ووت: [20](گەورەم، من وای دەبینم تۆ پێغەمبەری. باوباپیرانمان خودایان لەم شاخەدا پەرستووە، بەڵام ئێوەی جوولەکە دەڵێن دەبێ تەنها قودس مەڵبەندی خوداپەرستی بێ.) [21]عیسا وەڵامی دایەوە: (باوەڕم پێبکە ئەی ئافرەت، کاتێ دێ کەوا ئێوە باوك

نەلەسەر ئەم شاخەو نەلەقودس دەپەرستن. 22ئێوەی سامری نازانن کێ دەپەرستن، بەڵام ئێمە دەزانین کێ دەپەرستین چونکە ڕزگاری لە جوولەکەوەیە. 23جا ئەو کاتە دێت کەوا ئێستایە، کاتێ خواپەرستە ڕاستەکان باوك بەڕۆحو بەڕاستی دەپەرستن، چونکە خودا ئەو جۆرە خواپەرستانەی دەوێ. 24خودا ڕۆحە، ئیتر لەبەرئەوە دەبێ ئەوانەی دەیپەرستن بەڕۆحو بەڕاستی بیپەرستن.) 25ژنەکە پێی ووت: (من دەزانم مەسیح (واتە دەستنیشانکراو) دێت، هەر کاتێ ئەو هات هەموو شتێکمان بۆ ڕووندەکاتەوە.) 26عیسا وەڵامی دایەوە: (من ئەوم، ئەوەی قسەت لەگەڵ دەکات!).

27لەوکاتەدا قوتابیەکان گەیشتن، سەریانسوڕما کاتێ بینییان قسە لەگەڵ ئەو ژنە دەکات. لەگەڵ ئەوەش کەسیان پێیان نەووت: (چیت لێی دەوێ؟ یاخود بۆچی گفتوگۆی لەگەڵ دەکەیت؟) 28ئینجا ژنەکە گۆزەکەی بەجێهێشتو گەڕایەوە ناو شار، بەخەڵکەکەی ووت: 29(وەرن، ئەو پیاوە ببینن هەر چیەکم کردووە پێیووتم! ڕەنگە ئەو مەسیح بێ؟) 30ئیتر دانیشتوانی سوخار هاتنەدەرەوەو بەرەو لای چوون.

31لەوکاتەدا قوتابیەکانی زۆریان لێدەکردو پێیان دەووت: (مامۆستا، شتێ بخۆ.) 32بەڵام ئەو وەڵامی دانەوە: (من خواردنێکم هەیە دەیخۆم کە ئێوە نایزانن.) 33قوتابیەکانی لەنێوان خۆیاندا دەستیانکرد بەپرسیارکردن: (ئایا کەس خواردنی بۆ هێناوە؟) 34عیساش پێی ووتن: (خواردنی من ئەوەیە خواستی ئەوە بەئەنجام بگەێنم کە ناردوومیو کاروبارەکانی جێ بەجێ بکەم. 35ئەی خۆتان نالێن: (پاش چوار مانگ کاتی دروێنە دێ!) بەڵام من پێتان دەڵێم: چاوتان بکەنەوەو سەیری کێڵگەکان بکەن، ئەوەتا پێگەیشتوونو کاتی دروێنەیان هاتووە. 36دروێنەکەریش کرێی خۆی وەردەگرێ، بەرووبووم کۆدەکاتەوە بۆ ژیانی هەتاهەتایی، ئەوسا چێنەرو دروێنەکەر بەیەکەوە دڵشاد دەبن، 37ئینجا ئەو ووتەیە ڕاستە کە دەڵێ: (یەکێ دەچێنێو ئەویکەش دروێنە دەکات.) 38من ئێوەم ناردووە بۆ دروێنەیەك کە پێوەی ماندوو نەبوون، کەسانیتر پێوەی ماندووبوونو ئێوە بەری ماندووبوونەکەیان دەخۆن.)

39ژمارەیەکی زۆر لە سامریەکانی دانیشتووی ئەو شارە باوەڕیان بەعیسا هێنا بەهۆی قسەی ئەو ژنەوە کە ووتی: (هەرچیەکم کردبوو هەمووی پێووتم.) 40کاتێ سامریەکان هاتن بۆ لای، داوایان لێکرد لایان بمێنێتەوە، ئەویش لەوێ دوو ڕۆژ مایەوە، 41بەهۆی ووشەکانیەوە ژمارەی ئەوانەی باوەڕیان پێهێنا زۆر زیادی کرد، 42ئەوسا خەڵکەکە بەژنەکەیان ووت: (لەئێستا بەدواوە ئیتر ئێمە بەهۆی قسەی تۆوە باوەڕ ناکەین، بەڵکو باوەڕ دەکەین چونکە خۆمان گوێمان لێیبوو، زانیمانو بۆمان دەرکەوت، ئەو پیاوە بەڕاستی ڕزگارکەری جیهانە!)

چاکردنەوە بەووشە

43پاش دوو ڕۆژ ئەوێی بەجێهێشتو ڕۆیشتە جەلیل، 44چونکە عیسا خۆی ووتبوی: (پێغەمبەر

لەووڵاتی خۆیدا ڕێزی لێناگیرێ!) 45کاتێ عیسا
گەیشتە ناوچەی جەلیل دانیشتوانی پێشوازیان
لێکرد، هەرچییەکی کردبوو لەقودس لەجەژنی
تێپەڕبوون بینیبوویان، چونکە ئەوانیش لەوێ بوون.
46جارێکی کە سەردانی شاری قانای ناوچەی
جەلیلی کرد، ئەو شوێنەی تیایدا ئاوی کرد
بەشەراب، لەشاری کەفەرناحوم پیاوێك
لەدەستوپێوەندی پادشا، کوڕێکی نەخۆشی هەبوو.
47کاتێ پیاوەکە بیستی عیسا ناوچەی یەهودیەی
بەجێهێشتووەو هاتووە بۆ ناوچەی جەلیل، هاتە
لایو لێی پاڕایەوە لەگەڵی بچێت بۆ ئەوەی
کوڕەکەی کە لەسەرەمەرگدا بوو چاك بکاتەوە. 48
ئینجا عیسا ووتی: (باوەڕ ناکەن هەتا ئایەتو
نیشانەی سەرسوڕهێنەر نەبینن!) 49لێرەدا پیاوەکە
ووتی: (گەورەم، وەرە لەگەڵم پێش ئەوەی کوڕەکەم
بمرێ!) 50عیسا لەوەڵامدا ووتی: (بڕۆ! کوڕەکەت
زیندووە!) پیاوەکە باوەڕی بەووشەکانی کردو ئەوێی
بەجێهێشت. 51کاتێ پیاوەکە بەڕێگاوە بوو هەندێ
لەکۆیلەکانی تووش بوو، مژدەیان دایە کە
کوڕەکەی زیندووە، 52ئەویش لێیپرسین لەچ
کاتێکدا چاك بووەوە، لەوەڵامدا ووتیان: (دوێنێ لە
کاژێری یەکی دوای نیوەڕۆ تایەکە بەریدا.) 53بەمە
باوکەکە زانی ئەو کاژێرە ئەوکاتە بوو کە عیسا پێی
ووت کوڕەکەت زیندووە. ئەوسا خۆیو خاوخێزانی
هەموو باوەڕیان هێنا. 54ئەم نیشانە سەرسوڕهێنەرە
نیشانەی دووەم بوو عیسا کردی دوای ئەوەی
ناوچەی یەهودیەی بەجێهێشتو بەرەو ناوچەی
جەلیل ڕۆیشت.

چاکردنەوە لەرۆژی شەممە
5

دوای ئەوە لەکاتی جەژنێکی جولەکە عیسا چوو بۆ
قودس، 2لەنزیك دەروازەی مەڕ حەوزێك هەبوو
بەعیبری پێیان دەووت بەیتی حەسدا، لەدەورو پشتی
پێنج هۆڵی لێبوو. 3لەوێدا ژمارەیەکی زۆر نەخۆش
کەوتبوون لەکوێرو شەلو گۆج، ﴿چاوەڕێیان
دەکرد ئاوی حەوزەکە بشلەقێ، 4چونکە فریشتەیەك
جار جارە دەهات بۆ حەوزەکەو ئاوەکەی
دەشلەقاند، جا ئەوەی یەکەم کەس بچووبایە ناو
حەوزەکە، چاك دەبووەوە جۆری نەخۆشیەکەی
هەرچیەك بووایە.﴾ 5کابرایەك لەوێ بوو ماوەی
سیوهەشت ساڵ بوو نەخۆش بوو. 6کاتێ عیسا
کابرای بینی لەوێدا پاڵکەوتووە، زانی ماوەیەکی
دوورو درێژی بەم جۆرە بەسەربردووە، لێیپرسی:
(دەتەوێ چاكببیتەوە؟) 7کابرای نەخۆش وەڵامی
دایەوە: (گەورەم، کەسم نییە یارمەتیمبداتو بمخاتە
ناو حەوزەکە کاتێ ئاوەکە دەشلەقێ. کاتێ
هەوڵدەدەم بچمە ناویەوە یەکێکیتر پێشم دەکەوێو
دەچێتە ناو ئاوەکە.) 8ئەوسا عیسا پێی ووت:
(هەستە! نوینەکەت هەڵگرەو بڕۆ!) 9دەستبەجێ
کابرا چاك بووەوەو نوێنەکەی هەڵگرتو ڕۆیشت.
ئەو ڕۆژەش شەممەبوو.
10بۆیە دەسەڵاتدارانی جولەکە بەکابرای
چاكبوویان ووت: (ئەمڕۆ شەممەیە. ناشێ نوینەکەت

هەڵگری!) [11]کابراش وەڵامی دانەوە: (ئەوەی چاکی
کردمەوە پێی‌ووتم: (نوێنەکەت هەڵگرەو برۆ!)) [12]
ئەوانیش لێیان پرسی: (کێ پێی ووتی: نوینەکەت
هەڵگرەو برۆ؟) [13]بەڵام کابرای کە چاکبووەوە
نەیدەزانی ئەو کێیە، چونکە عیسا بێ‌ئەوەی هەستی
پێبکرێ خۆی کێشایەوە لەو شوێنەی خەڵکەکەی
لێبوو. [14]دوای‌ئەوە عیسا کابرای لەپەرستگادا
بینی پێی ووت: (ئا ئەوەتا چاکبوویتەوە. جارێکی‌کە
مەگەرێرەوە بۆ گوناه تاوەکو شتی خراپتر بەسەر
نەیەت!) [15]ئینجا کابرا ڕۆیشتو بەجوولەکەکانی
ووت کە عیسا چاکی کردۆتەوە. [16]ئیتر
جوولەکەکان دەستیان‌کرد بەچەوساندنەوەی عیسا،
چونکە ئەو کارانەی لەڕۆژی شەممەدا دەکرد.

باوکو ڕۆڵە

[17]بەڵام عیسا پێی ووتن: (تاوەکو ئێستاش
باوکم هەر کاردەکات، منیش هەروەها کاردەکەم!)
[18]جا لەبەرئەوە هەوڵدانی جوولەکەکان پەرەی‌سەند
بۆ کوشتنی، تەنها لەبەرئەوە نا کە بەرپێچی ڕۆژی
شەممەی کرد بوو، بەڵکو لەبەرئەوەی ووتی خودا
باوکیەتی، بەمەش خۆی یەکسان دەکرد لەگەڵ
خودا. [19]عیسا پێی ووتن: (ڕاستی ڕاستیتان پێ‌دەڵێم:
ڕۆڵە ناتوانێ بەتەنها لەخۆیەوە هیچ بکات، بەڵکو
دەبینێ باوکی چی دەکات ئەویش ئەوە دەکات.
هەموو شتێ کە باوك دەیکات، ڕۆڵەش هەمان شت
دەکات. [20]چونکە باوك ڕۆڵەی خۆی خۆش‌دەوێ،
هەرچیەك دەکات نیشانی‌دەدات، هەروەها لەم
کارەش گەورەتری نیشان‌دەدات، ئەوسا سەرسام
دەبن. [21]هەروەك چۆن باوك مردووان
هەڵدەسێنێتەوەو زیندوویان دەکاتەوە، هەروەها
ڕۆڵەش هەرکەسێکی بوێ زیندووی دەکاتەوە. [22]
باوك حوکم بەسەر کەس نادات، بەڵکو هەموو
دەسەڵاتی حوکمدانی داوە بە ڕۆڵە، [23]جا با هەموو
ڕێزی ڕۆڵە بگرن هەروەك چۆن ڕێزی باوك دەگرن.
هەر کەسێکیش ڕێزی ڕۆڵە نەگرێ ڕێزی ئەو باوکە
ناگرێ کە ناردوویەتی.

لەمردنەوە بەرەو ژیان

[24]ڕاستی ڕاستیتان پێ‌دەڵێم: ئەوەی گوێ
لەووشەکەم بگرێو باوەڕبهێنێ بەوەی ناردوومی
ژیانی هەتاهەتایی دەبێ، لەڕۆژی دوایدا حوکم
نادرێ بەسەری، چونکە ئەو لە مردنەوە پەڕیوەتەوە
بۆ ژیان. [25]ڕاستی ڕاستیتان پێ‌دەڵێم: ئەو کاتە دێو
ئەوەتا ئێستا هاتووە، کەوا مردووان گوێیان لە
دەنگی ڕۆڵەی خودا دەبێ، ئینجا ئەوانەی گوێیان
لێ‌دەبێ زیندوودەبنەوە. [26]چونکە هەروەك باوك
سەرچاوەی ژیانە، بەم جۆرەش بەڕۆڵەی داوە
سەرچاوەی ژیان بێ، [27]دەسەڵاتی حوکم بەسەردانی
داوەتێ چونکە ئەو ڕۆڵەی مرۆڤە. [28]سەرتان لەمە
سوڕنەمێنێ: کاتێك دێ هەموو ئەوانەی لەناو
گۆڕدان گوێیان لەدەنگی دەبێو [29]دێنە دەرەوە، جا
ئەوانەی کرداری چاکیان کردووە بەرەو
هەستانەوەی ژیان دەڕۆن، بەڵام ئەوانەی کرداری
خراپیان کردووە بەرەو هەستانەوەی حوکم

بەسەردان.
[30]من ناتوانم لةخؤمةوة هيض بكةم،
بةلَكو حوكمدةدةم بةثيَى ئةوةى طويَم
لىَدةبىَ، حوكم بةسةردانةكةشم
دادثةروةرانةية، لةبةر ئةوةى هةولَ نادةم
خواستى خؤم بهيَنمةدى، بةلَكو خواستى
ئةوةى كة ناردوومي.

شایەتی باوك بۆ ڕۆڵەی خۆی

[31]ئەگەر خۆم شایەتی بۆخۆم بدەم شایەتیەکەم
ڕاست نییە، [32]بەڵام یەکێکی‌کە شایەتیم بۆ دەدات،
منیش دەزانم ئەو شایەتیەی بۆ منی دەدات ڕاستە. [33]
ئێوە نێرراوتان ناردە لای یەحیا ئەویش شایەتی بۆ
ڕاستیدا. [34]من ئەمە دەڵێم لەبەرئەوە نییە من پشت
بەشایەتی مرۆڤ دەبەستم، بەڵکو لەپێناو
ڕزگاربوونتانە. [35]یەحیا چرایەکی ڕووناکی هەڵکراو
بوو، حەزتان دەکرد ماوەیەك چێژ لەڕووناکیەکەی
وەرگرن. [36]بەڵام من شایەتیەکی مەزنترم هەیە لەوەی
یەحیا، ئەویش شایەتی ئەو کارانەیە کە باوکم داوای
لێ‌کردووم تەواوی بکەم. جا ئەوەی دەیکەم
بەئاشکرا شایەتی بۆ من دەدا کە باوك منی ناردووە،
[37]ئەو باوکەی منی ناردووە خۆشی شایەتی بۆ من
دەدا.

ئەوەی ئێوە هەرگیز دەنگیتان نەبیستووە،
هەروەها ڕواڵەتیتان نەبینیووە. [38]ئەوەی ووشەکەی
لەدڵتاندا نیشتەجێ نەبوو، چونکە ئەوەتا ئێوە
باوەڕناکەن بەوەی ناردوویەتی. [39]ئێوە کتێب
دەپشکنن چونکە لەو باوەڕەدان بەرەو ژیانی
هەتاهەتاییتان دەبات. ئەو پەرتووکانەش شایەتیم بۆ
دەدەن. [40]بەڵام ئێوە ناتانەوێ بێن بۆ لای من تاکو
ژیانتان هەبێ. [41]من شکۆمەندی لەخەڵك وەرناگرم.
[42]بەڵام من دەتانناسم، هەروەها دەزانم خۆشەویستی
خودا لە ناوەڕۆکتاندا نییە. [43]جا ئەوەتا من بەناوی
باوکمەوە هاتووم پێم ڕازی نین، بەڵام پێشوازی لەوە
دەکەن کە بەناوی خۆیەوە دێت. [44]ئەگەر ئێوە
شکۆمەندی لەیەکتری وەربگرن‌و ئەو شکۆمەندیەی
لەتاکە خوداوەیە داوانەکەن، ئیتر چۆن دەتوانن
باوەڕبهێنن؟ [45]لەو باوەڕەدا مەبن من شکاتتان
لێ‌بکەم لای باوك، لەوێ یەکێکی‌کە هەیە شکاتتان
لێ‌بکات، ئەویش موسایە کە هیواتان پێیەتی. [46]
ئەگەر باوەڕتان بەموسا بکردایە، ئەوسا باوەڕتان
بەمنیش دەکرد، چونکە ئەو لەبارەی منەوە
نووسیویەتی. [47]کەواتە گەر ئێوە باوەڕنەکەن بەوەی
موسا نووسیویەتی، ئیتر چۆن باوەڕ بە قسەکانی من
دەکەن؟)

تێرکردنی پێنج هەزار کەس

6
دوای ئەمە عیسا پەڕییەوە ئەوبەری دەریاچەی جەلیل
کە دەریاچەی تەبەرییە، [2]ئینجا ژمارەیەکی زۆر
خەڵکی دوای‌کەوتن، چونکە نیشانەی
سەرسوڕهێنەری چاکبوونەوەی نەخۆشیان لێ‌بینی.
[3]عیساو قوتابیەکانیشی چوونە سەر شاخێك‌و لەوێ
دانیشتن. [4]هەروەها جەژنی تێپەڕبوونی

جوولەکەکانیش نزیك بوو. 5کاتێ عیسا سەیری
کردو بینی ژمارەیەکی زۆر بەرەو ڕووی دێن، بە
فیلیپۆسی ووت: (لەکوێ نان بکڕین تا نانی ئەم
هەمووە بدەین؟) 6ئەمەی ووت بۆئەوەی تاقی‌کاتەوە،
چونکە عیسا خۆی دەیزانی چی دەکات. 7فیلیپۆس
وەڵامی دایەوە: (گەر تەنانەت بایی دووسەد
دیناریش* نان بکڕین، بەشی ئەوە ناکات هەریەکەیان
پارچەیەکی بچووکی بەرکەوێ!) 8ئینجا ئەندەراوس،
برای شەمعون پەترۆس، کە یەکێك بوو لە
قوتابیەکانی پێی ووت: 9(لێرە کوڕێك هەیە پێنج نانی
جۆو دوو ماسی پێیە. بەڵام ئەمە چیە بۆ ئەم کۆمەڵە
گەورەیە؟) 10عیسا ووتی: (دایانبنیشێنن!) پیاوەکان
کە ژمارەیان پێنج هەزار کەسێك دەبوو لەوێدا
سەوزە گیایەکی زۆری لێبوو لەسەری دانیشتن. 11
عیسا نانەکانی هەڵگرت‌و سوپاسی خودای کرد،
ئینجا ئەوەندەی پێویستیان پێبوو دابەشی‌کرد بەسەر
دانیشتوان، هەمان شتیشی لە دوو ماسیەکە کرد. 12
کاتێ تێربوون، بە قوتابیەکانی ووت: (ئەو لەتە
نانانەی ماوەتەوە کۆی‌کەنەوە تاکو هیچ شتێك بەفیڕۆ
نەڕوات!) 13ئەوانیش کۆیان‌کردەوە، ئینجا لەپێنج
نانە جۆیەکە دوانزە سەبەتە لەتە نانی پاشماوەیان
کۆکردەوە لە نانخۆران. 14کاتێ خەڵکەکە ئەو
نیشانە سەرسوڕهێنەرەیان بینی کە عیسا کردی
ووتیان: (بەڕاستی، ئەمە ئەو پێغەمبەرەیە بۆ جیهان
هاتووە.) 15عیسا کە زانی ئەوان خەریکن بیرفێنن‌و
بیکەن بە پادشا، بەتەنها گەڕایەوە بۆسەر شاخ.

عیسا بەسەر ئاودا دەڕوات

16کاتێ ئێوارە داهات قوتابیەکانی هاتنەخوارەوە
بۆ دەریاچەکە، 17سواری بەلەمێك بوون‌و بەرەو
شاری کەفەرناحوم کە کەوتبووە بەری ئەوبەری
دەریاچەکەوە کەوتنە ڕێ. تاریکی داهات بەڵام عیسا
هێشتا نەگەیشتبووە لایان. 18ئینجا ڕەشەبایەکی بەهێز
هەڵی‌کرد، ئاوی دەریاچەکەی شڵەقاند. 19دوای
ئەوەی قوتابیەکان نزیکەی پێنج تا شەش کیلۆمەتر
سەوڵیان لێدا، عیسایان بینی نزیك دەبێتەوە
لەبەلەمەکەیان‌و بەسەر ئاوی دەریاچەکەدا دەڕوا.
ترسیان لێ‌نیشت. 20پێی ووتن: (منم، مەترسن!) 21
هەر ئەوەندەی داوایان لێ‌کرد سواری بەلەمەکەبێ،
یەکسەر بەلەمەکە گەیشتە شوێنی مەبەست.

22بۆ بەیانی، ئەو خەڵکەی لەسەر کەناری
ئەوبەری دەریاچەکە مابوونەوە تەنها یەك بەلەمیان
بینی، بەبیریشیان هاتەوە عیسا لەگەڵ قوتابیەکانی
سواری بەلەمەکە نەببوو، بەڵکو قوتابیەکانی بەتەنها
سواربوون. 23ئیتر چەند بەلەمێکی‌کە لەشاری
تەبەریەوە هاتن، لەنزیك ئەو شوێنە لەنگەریان گرت
کە ئەو نانەیان تیادا خواردبوو پاش ئەوەی خوداوەند
سوپاسی خودای لەسەرکردبوو. 24کاتێ خەڵکەکە
عیساو قوتابیەکانیان لەوێ نەبینی، سواری ئەو
بەلەمانە بوون‌و چوون بۆ کەفەرناحوم تا بەشوێن
عیسا بگەڕێن.

من نانی ژیانم

25جا کاتێ لەبەری ئەوبەری دەریاچەکەوە

دۆزییانەوە، پێیان ووت: (مامۆستا، کەی گەیشتیتە
ئێرە؟) 26عیساش لەوەڵامدا ووتی: (ڕاستی ڕاستیتان
پێ‌دەڵێم: ئێوە بەدوامدا دەگەڕێن لەبەرئەوەنا کە
نیشانەی سەرسوڕهێنەرتان بینی، بەڵکو لەبەرئەوەی
لەنانەکەتان خواردو تێربوون. 27لەپێناوی خۆراکی
لەناوچوو ئیش مەکەن، بەڵکو لەپێناو ئەو خۆراکەی
دەمێنێتەوە بۆ ژیانی هەتاهەتایی، ئەوەی ڕۆڵەی مرۆڤ
دەتانداتێ، چونکە ڕۆڵە مۆری خودای باوکی
پێوەیە.) 28لێرە پێیان ووت: (دەبێ ئێمە چی بکەین،
تاکو کارەکانی خودا بکەین؟) 29ئەویش وەڵامی
دانەوە: (ئەمەیە کاری خودا: باوەڕبهێنن بەوەی
ناردوویەتی.) 30ئەوسا پێیان ووت: (چ نیشانەیەکی
سەرسوڕهێنەر دەکەیت تا ببینین‌و باوەڕت پێ‌بکەین؟
دەتوانی چی‌بکەیت؟ 31باوباپیرانمان مەنیان*
خواردووە لەبیاباندا هەروەك نووسراوە: {ئەو لە
ئاسمانەوە نانی دانێ تا بیخۆن!})
32عیسا پێی‌ووتن: (ڕاستی ڕاستیتان پێ‌دەڵێم:
موسا نەبوو لەئاسمانەوە نانی دانێ، بەڵکو باوکمە نانی
ڕاستیتان دەداتێ لەئاسمانەوە. 33چونکە نانی خودا
ئەوەیە کە لەئاسمانەوە دابەزیوەو ژیان بەجیهان
دەبەخشێ.) 34پێیان ووت: (گەورە، هەموو کاتێ
ئەو نانەمان بدەرێ.) 35عیسا وەڵامی دانەوە: (من
نانی ژیانم، ئەوەی بێتە لام برسی نابێت، ئەوەش
باوەڕم پێ‌بهێنێ هەرگیز تینووی نابێ. 36بەڵام
هەروەکو پێم‌ووتن ئێوە منتان بینی کەچی
باوەڕناکەن، 37جا هەرکەسێك باوکم پێم‌دەبەخشێ
بۆ لای من دێت، هەرکەسێکیش بێتە لای من،
هەرگیز دەری ناکەمە دەرەوە. 38چونکە من
لەئاسمانەوە دابەزیوم، بۆ ئەوە نا خواستی خۆم
بهێنمەدی، بەڵکو بۆئەوەی خواستی ئەوە بهێنمەدی
کە ناردوومی. 39ئەمەش خواستی ئەوەیە کە منی
ناردووە: کەس نییە لەوانەی داویەتیە من لەناوبچێ،
بەڵکو لەڕۆژی دواییدا زیندووی دەکەمەوە. 40
چونکە خواستی باوکم ئەمەیە: هەر کەسێ ڕۆڵە
ببینێ‌و باوەڕی پێ‌بهێنێ، ژیانی هەتاهەتایی دەبێ،
لەڕۆژی دواییشدا زیندووی دەکەمەوە.)
41جوولەکەکان دەستیان‌کرد بە ناڕەزایی
دەربڕین بەرامبەر بەعیسا چونکە دەی‌ووت: (من ئەو
نانەم لەئاسمانەوە هاتۆتە خوارەوە.) 42ووتیان: (ئەمە
عیسای کوڕی یوسف نییە کە ئێمە دایك‌و باوکی
دەناسین؟ ئێستا چۆن دەڵێ من لە ئاسمانەوە
هاتوومەتە خوارەوە؟)
43عیساش وەڵامی دانەوە: (لەناو خۆتاندا
بۆڵەبۆڵ مەکەن! 44هیچ کەسێ ناتوانێ بێتە لای من
گەر باوك ئەوەی منی ناردووە ڕاینەکێشێ، منیش
لەڕۆژی دواییدا زیندووی دەکەمەوە. 45لەپەرتووکی
پێغەمبەراندا نووسراوە: {هەموو لەخوداوە فێردەبن}
، ئیتر هەرکەسێ گوێ لەباوك بگرێ‌و لێوەی فێربێ
بۆ لای من دێت. 46ئەمەش مانای ئەوە نییە یەکێك
هەبێ باوکی بینی‌بێ تەنها ئەوەی کە لەخوداوەیە ئەو
باوکی بینیوە.
47(ڕاستی ڕاستیتان پێ‌دەڵێم: ئەوەی باوەڕ
بهێنێ ژیانی هەتاهەتایی هەیە. 48من نانی ژیانم. 49
باوباپیرانتان لەبیاباندا مەنیان خوارد لەگەڵ ئەوەش

مردن، 50بەڵام ئەوەتا ئەو نانەی لەئاسمان هاتۆتە خوارەوە، ئەوەی هەر مرۆڤێ لێی بخوات نامرێ. 51من ئەو نانە زیندووەم لەئاسمانەوە هاتۆتە خوارەوە. ئەوەی لەم نانە بخوا تاهەتایە دەژی. ئەو نانەش کە من دەیدەم ئەوە لەشمە، دەیبەخشم لەپێناوی ژیانی جیهاندا.)

52ئەم قسانە بووە هۆی دەمەقاڵەیەکی توندو ڕەق لەنێوان جوولەکەکاندا، ئینجا پرسیاریانکرد: (چۆن ئەمە دەتوانێ لەشی خۆیمان بداتێ تا بیخۆین؟) 53عیسا وەڵامی دانەوە: (ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: ئەگەر لە لەشی ڕۆڵەی مرۆڤ نەخۆنو لەخوێنی نەخۆنەوە، ژیان لە ئێوەدا نییە. 54بەڵام ئەوەی لەشم بخواتو خوێنم بخواتەوە، ژیانی هەتاهەتایی دەبێ، هەروەها لە ڕۆژی دوایدا زیندووی دەکەمەوە، 55چونکە لەشم خۆراکی ڕاستەقینەیەو خوێنیشم خواردنەوەی ڕاستەقینەیە. 56دیسان هەر کەسێ لە لەشم بخوات و لەخوێنم بخواتەوە لە مندا جێگیردەبێو منیش لەئەودا. 57چۆن باوکی زیندووم منی ناردووەو من زیندووم بەو باوکە، هەمانشت بەهۆی منەوە ئەوەی لە لەشم دەخوات زیندوودەبێ. 58جا ئەمە ئەو نانەیە لەئاسمان هاتەخوارەوە، ئەمەش وەکو ئەو مەنە نییە کە باوباپیرانتان خواردیانو مردن. ئەوەی لەم نانە بخوات تاهەتایە دەژی.)

59عیسا ئەمانەی هەموو لەکەنیشتدا ووت، کاتێ لەشاری کەفەرناحوم خەڵکەکەی فێردەکرد.

قوتابیەکان گومان دەکەن

60زۆر لەقوتابیەکانی کە گوێیان لەمە بوو ووتیان: (ئەم قسانە چەند گرانە! کێ دەتوانێ گوێی لێبگرێ؟) 61عیسا هەستیکرد قوتابیەکانی بەهۆی ئەمەوە بۆڵەبۆڵ دەکەن، ئەوسا لێیپرسین: (ئایا ئەمە دەتانخاتە گومانەوە؟ 62ئەی ئەگەر ببینن ڕۆڵەی مرۆڤ بەرزبکرێتەوە بۆ ئەو شوێنەی لەپێشا لێیبوو؟ 63ڕۆح ژیان دەدات، بەڵام لەش بەکەڵکی هیچ نایەت. ئەو ووشانەی کە پێموەوتن ئەوانە ڕۆحو ژیانن. 64بەڵام هەندێکتان باوەڕناکەن!) عیسا لەسەرەتاوە دەیزانیکێن ئەوانەی باوەڕی پێناکەن، هەروەها کێیە ئەوەی دەیدا بەدەستەوە. 65ئینجا ووتی: (لەبەرئەوە پێم ووتن کەس ناتوانێ بێ بۆ لای من، گەر باوك ئەمەی پێنەبەخشێ.)

66لەوکاتەدا زۆر لە قوتابیەکانی بەجێیان هێشتو ئیتر دوای نەکەوتن. 67ئەوسا عیسا بەدوانزە قوتابیەکەی ووت: (ئێوەش دەتانەوێ وەك ئەوان بڕۆن؟) 68شەمعون پەترۆس وەڵامی دایەوە: (گەورەم، بۆ لای کێ بڕۆین؟ ووشەکانی ژیانی هەتاهەتایی لای تۆیە. 69ئێمە باوەڕمان هێناوەو زانیومانە تۆ پاكوپیرۆزی خودای!) 70ئینجا عیسا ووتی: (ئایا من ئێوەی دوانزەم هەڵنەبژاردووە؟ لەگەڵ ئەوەشدا یەکێ لەناوتاندا شەیتانە!) 71لێرەدا مەبەستی لەیەهوزای کوڕی شەمعونی ئەسخەریوتی بوو، ئەوەی لەدوایدا ناپاکی لەگەڵ کرد، هەرچەندە یەکێ بوو لەدوانزە قوتابیەکەی.

ڕقی جیهان بۆ عیسا

7

دوای ئەوەی عیسا دەستی‌کرد بەگەڕان بەناوچەی
جەلیلدا، نەیویست بەناوچەی یەهودیەدا بگەڕێ،
چونکە دەسەڵاتدارانی جوولەکە هەوڵی کوشتنیان
دەدا. 2کاتێ جەژنی کەپرەشینەی* جوولەکەکان
نزیك بووەوە، 3براکانی پێیان‌ووت: (ئەم ناوچەیە
بەجێ‌بهێڵەو بڕۆ بۆ ناوچەی یەهودیە تاکو
قوتابیەکانت کردارەکانت ببینن، 4هیچ کەسێ
بەنهێنی ئیش ناکات گەر بیەوێ ناوبانگ دەرکات.
تۆ کە ئەم شتانە دەکەیت خۆت دەرخە بۆ خەڵکی.)
5هەرچەندە براکانیشی خۆیان باوەڕیان پێ‌نەدەکرد. 6
عیسا لەوەڵامدا ووتی: (جارێ کاتم نەهاتووە، بەڵام
کاتی ئێوە هەردەم گونجاوە. 7جیهان ناتوانێ ڕقی
لێتان بێت، بەڵام ڕقی لەمن دەبێتەوە، چونکە من
شایەتم بەسەریەوە کە کردەوەکانی خراپە. 8ئێوە
خۆتان بۆ جەژن بڕۆن بۆ ئەوێ، من نایەم بۆ ئەم
جەژنە. چونکە هێشتا کاتی من نەهاتووە.) 9عیسا
ئەمەی پێ‌ووتن‌و لە ناوچەی جەلیل مایەوە.

10دوای ئەوەی براکانی ڕۆیشتن بۆ جەژنەکە،
ئەویش ڕۆیشت بۆ ئەوێ، بەڵام بەنهێنی نەك
بەئاشکرا. 11دەسەڵاتدارانی جوولەکە لەجەژنەکەدا
بەدوایدا دەگەڕان‌و دەیانپرسی: (ئەو لەکوێیە؟) 12
دەربارەی ئەو لە نێوان خەڵکەکەدا چرپەچرپێکی
زۆر هەبوو، هەندێکیان دەیان‌ووت: (پیاوێکی
چاکە.) بەڵام هەندێکی‌کەیان دەیان‌ووت: (نەخێر
بەڵکو گەل گومڕا دەکات.) 13جا لەترسی
دەسەڵاتدارانی جوولەکە کەس بەئاشکرا باسی
نەدەکرد.

بیروڕای جیاواز دەربارەی عیسا

14کاتێ نیوەی جەژن تێپەڕی، عیسا چوو بۆ
پەرستگاو دەستی‌کرد بە فێرکردنی خەڵکەکە. 15
جوولەکەکان سەرسام بوون‌و پرسییان: (چۆن
لەکتێب دەزانێت بەبێ ئەوەی خوێندبێتی؟) 16عیسا
لەوەڵامدا ووتی: (فێرکردنەکانم هی خۆم نییە، بەڵکو
هی ئەوەیە کە ناردوومی. 17جا هەر کەسێ بیەوێ
بەخواستی خودا کار بکات دەزانێ ئاخۆ
فێرکردنەکانم لەلایەن خوداوەیە یاخود لەخۆمەوە
قسە دەکەم. 18ئەوەی لەخۆیەوە قسە بکات، داوای
شکۆمەندی بۆ خۆی دەکات، بەڵام ئەوەی داوای
شکۆمەندی بۆ ئەوە بکات کە ناردوویەتی، ئەوکەسە
ڕاستەو درۆی تیادانییە. 19ئایا موسا شەریعەتی
نەداونەتی؟ بەڵام کەستان لەسەری ناڕۆن! بۆچی
هەوڵی کوشتنم دەدەن؟) 20خەڵکەکە وەڵامیان
دایەوە: (ڕۆحی پیست تیادایە! کێ دەیەوێ
بتکوژێ؟) 21عیسا پێی ووتن: (تەنها کارێکم کرد
هەمووتان سەرتانسوڕما. 22جا چونکە موسا
ڕای‌سپاردوون خەتەنە بکەن، هەرچەندە ئەمەش
ناگەڕێتەوە بۆ موسا بەڵکو بۆ باووباپیران، تەنانەت
لەڕۆژی شەممەشدا بێت مرۆڤ خەتەنە دەکەن. 23گەر
هاتوو ئێوە مرۆڤێکتان خەتەنەکرد لەڕۆژی شەممەدا
هەتا بەرپێچی شەریعەتی موسا نەکەن، ئایا دەبێ لەمن
تووڕەبن چونکە مرۆڤێکم بە تەواوی لەڕۆژی

شەممەدا چاك كردۆتەوە؟ 24بەسەرزاری حوكم
مەدەن، بەڵكو حوكمێكی دادپەروەرانە بدەن.) 25
لەوكاتەدا هەندێ لەدانیشتوانی شاری قودس
ووتیان: (ئایا ئەمە ئەوە نییە كە دەیانەوێ بیكوژن؟ 26
ئا ئەوەتا بەئاشكرا قسە دەكاتو كەسیش هیچی
پێ‌ناڵێ. ئایا سەرۆكەكانمان دڵنیا بوونە كە ئەو
بەڕاستی مەسیحە؟ 27كاتێ مەسیح دێ كەس نازانێ
لەكوێوە هاتووە، بەڵام ئێمە ڕەگەزو بنەچەی ئەمە
دەناسین!)
28بۆیە كاتێ عیسا لەپەرستگادا خەڵكی
فێردەكرد، دەنگی بەرزكردەوەو ووتی: (ئایا
بەڕاستی ئێوە من دەناسنو دەزانن لەكوێوە هاتووم؟
من لەخۆمەوە نەهاتووم، جا ئەوەی منی ناردووە ئەو
ڕاستەو ئێوە نایناسن. 29بەڵام من ئەو دەناسم چونكە
من لەوموو ئەویش منی ناردووە.) 30ئەوسا
جوولەكەكان هەوڵی گرتنیاندا، بەڵام كەس دەستی
بۆ درێژ نەكرد، چونكە هێشتا كاتی نەهاتبوو. 31
لێرە ژمارەیەكی زۆر لەخەڵكی باوەڕیان پێ‌هێناو
ووتیان: (كاتێ مەسیح بێت، ئایا نیشانەی
سەرسوڕهێنەری زیاتر دەكات لەوەی ئەم پیاوە
كردوویەتی؟)
32فەریسیەكان گوێیان لێ‌بوو خەڵكەكە
دەربارەی عیسا چرپەچرپ دەكەن لەگەڵ یەكتری،
ئەوسا ئەوانو سەرۆك كاهینەكان چەند پاسەوانێكیان
نارد تابیگرن. 33عیسا ووتی: (من تەنها بۆ ماوەیەكی
كەم لەگەڵتاندام، ئینجا دەگەڕێمەوە بۆ لای ئەوەی
ناردوومی. 34ئەوكاتە بەدوامدا دەگەڕێنو
نامدۆزنەوە، هەروەها ناتوانن بێن بۆ ئەو شوێنەی منی
لێدەبم.) 35ئیتر جوولەكەكان لەنێوان خۆیاندا
پرسیاریان كرد: (نیازی كوێی هەیە بۆی بڕواتو
ئێمە نایدۆزینەوە؟ ئایا بۆ ئەو شارە یۆنانیانە دەڕوات
كە جوولەكەكان تیایدا پەرشوبڵاو بوونەتەوە، تاوەكو
یۆنانیەكان فێربكات؟ 36مەبەستی چیە لەوەی كە
دەڵێ: (دەگەڕێن بەدوام بەڵام نامدۆزنەوە، هەروەها
ناتوانن بێن بۆ ئەو شوێنەی منی لێدەبم؟))

ڕووباری زیندوو

37لەدوا ڕۆژی جەژندا، كە گرنگترین ڕۆژی
بوو، عیسا ڕاوەستاو بەدەنگی بەرز ووتی: (گەر
یەكێ تینووی بوو بابێتە لای منو بخواتەوە. 38ئەوەی
باوەڕم پێ‌بهێنێ، لەناوەڕۆكیدا ڕووباری ئاوی ژیان
هەڵدەقوڵێ.) 39لێرە عیسا مەبەستی لەرۆحی
پیرۆزبوو، كە دەدرێ بەوانەی باوەڕی پێ‌دەهێنن، جا
ئەو ڕۆحە جارێ نەدرابوو چونكە هێشتا عیسا
شكۆدار نەببوو.
40كاتێ ئامادەبووان گوێیان لەم ووشانە بوو،
هەندێكیان ووتیان: (ئەمە بەڕاستی پێغەمبەرەكەیە!) 41
هەروەها هەندێكی كەیان ووتیان: (ئەمە مەسیحە.)
بەڵام چەند كەسێكی كە ووتیان: (ئایا مەسیح
لەناوچەی جەلیلەوە دەردەكەوێ؟ 42ئایا لەكتێبدا
باس نەكراوە مەسیح لەنەوەی داود پەیدا دەبێ،
لەدێی بەیتلەحم كە داودی لێ‌بووە؟) 43جا
بەهۆی ئەوەوە دووبەرەكی لەبیروڕا لەنێوان
خەڵكەكەدا دروست بوو. 44هەندێكیان ویستیان

بیگرن، بەڵام کەسیان دەستیان بۆ نەبرد.
[45]ئەوسا پاسەوانەکان گەڕانەوە لای
فەریسییەکانو سەرۆك کاهینەکان، ئەوانیش لێیان
پرسین: (بۆچی نەتان هێنا؟) [46]لەوەڵامدا ووتیان:
(هەرگیز کەس وەك ئەو قسەی نەکردووە!) [47]
ئەوانیش پێیان ووتن: (ئایا ئێوەش گومڕا بوون؟ [48]
ئایا بینیوتانە یەکێ لەسەرۆکەکان یاخود
فەریسییەکان باوەڕی پێبهێنن؟ [49]نەخێر! تەنها ئەو
خەڵکە نەفرەت لێکراوەی لەشەریعەت نازانن.) [50]
بەڵام یەکێ لەوان کە ناوی نیقۆدیمۆس بوو، ئەوەی
بەشەو بۆ لای عیسا هاتبوو، پێی ووتن: [51](ئایا
شەریعەتی ئێمە ڕێگا دەدات حوکم بدرێ بەسەر
یەکێکدا بێئەوەی یەکەمجار گوێ لەو کەسە بگیرێ
تا بزانرێ چی کردووە؟) [52]ئەوانیش وەڵامیان
دایەوە: (ئایا تۆش لەدانیشتوانی جەلیلی؟ کتێب
بخوێنەوە ئەوسا دەزانی هەرگیز لەجەلیل پێغەمبەر
دەرناکەوێ!) ﴾[53]ئیتر هەر یەکە ڕۆیشتەوە بۆ ماڵی
خۆی.

ئافرەتێکی داوێن پیس

8

بەڵام عیسا بۆ شاخی زەیتون ڕۆیشت. [2]لەبەرەبەیان
گەڕایەوە بۆ پەرستگا، خەڵکێکی زۆر لێی
کۆبوونەوە، ئەویش دانیشتو دەستی کرد
بەفێرکردنیان. [3]مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیەکان
ژنێکی داوێن پیسیان هێنایە لایو لەناوەڕاست
ڕایانگرت، [4]پێیان ووت: (مامۆستا ئەم ژنە لەکاتی
داوێن پیسیدا گیراوە. [5]موسا لەشەریعەتدا
ڕایسپاردوین ئەوانەی وەك ئەم ژنە وان دەبێ
بەردباران بکرێن، تۆ چی دەڵێی؟) [6]ئەمەیان
لێپرسی تا تاقی بکەنەوەو هۆیەك بدۆزنەوە بۆ
تاوانبارکردنو دادگایی کردنی. بەڵام عیسا سەری
داگرتو بەپەنجە دەستی کرد بەنووسین لەسەر زەوی.
[7]کاتێ ئەوان هەر سوور بوون لەسەر پرسیارەکەیان،
عیسا سەری هەڵبڕیو پێی ووتن: (کامتان بێگوناهە
با یەکەم بەردی لێبدات!) [8]دیسان سەری داگرتەوەو
دەستی کرد بەنووسین لەسەر زەوی. [9]کە گوێیان لەم
قسەیە بوو، لە پیرەکانیانەوە هەموو یەك لەدوای یەك
خۆیان کێشایەوە. ئەوسا عیسا بەتەنها مایەوە،
ژنەکەش لەشوێنی خۆی وەستابوو. [10]ئینجا عیسا
سەری بەرزکردەوە، لەژنەکە زیاتر کەسی تری
نەبینی، پێی ووت: (ئەی ئافرەت ئەوان لە کوێن؟
کەسیان تاوانباری نەکردی؟) [11]ئەویش وەڵامی
دایەوە: (نەخێر گەورەم.) عیساش پێی ووت: (منیش
تاوانبارت ناکەم، بڕۆ جارێکی کە گوناه مەکە!)﴿

من ڕووناکی جیهانم

[12]جارێکی کە عیسا گفتوگۆی لەگەڵدا کردنو
ووتی: (من ڕووناکی جیهانم. ئەوەی دوامبکەوێ
بەتاریکیدا ناڕوات، بەڵکو ڕووناکی ژیانی دەبێ.) [13]
فەریسیەکان بەربەرەکانیان کردو ووتیان: (تۆ ئێستا
شایەتی بۆ خۆت دەدەیت، بەڵام شایەتیەکەت ڕاست
نییە.) [14]ئەویش وەڵامی دایەوە: (لەگەڵ ئەوەی من
شایەتی بۆ خۆم دەدەم، شایەتیەکەم ڕاستە، چونکە

دەزانم لەکوێوە هاتوومو بۆ کوێ دەڕۆم، بەڵام ئێوە
نازانن لەکوێوە هاتوومو بۆ کوێ دەڕۆم. [15]جا ئێوە
بەپێی لەش حوکمدەدەن بەسەرم، بەڵام من حوکم
بەسەر کەس نادەم، [16]لەگەڵ ئەوەشدا گەر حوکم
بدەم حوکمەکانم دادپەروەرانەیە، چونکە من بەتەنها
حوکم نادەم، بەڵکو منو ئەو باوکەی ناردوومی. [17]
لەشەریعەتەکەتان نووسراوە شایەتی دوو پیاو ڕاستە.
[18]من ئەوەم شایەتی بۆخۆم دەدەم، هەروەها ئەو
باوکەی ناردوومی شایەتیم بۆ دەدات.) [19]ئەوسا
لێیانپرسی: (باوکت لەکوێیە؟) لەوەڵامدا ووتی:
(ئێوە من ناناسن، باوکیشم ناناسن. گەر منتان
بناسییایە باوکمیشتان دەناسی.) [20]عیسا ئەم قسانەی
لەلای سندوقی بەخشینی پەرستگادا کرد کاتێ
خەڵکی فێر دەکرد، بەڵام هیچ کەسێ نەیگرت،
چونکە هێشتا کاتی نەهاتبوو.
[21]ئێنجا عیسا پێی ووتن: (من دەڕۆمو ئێوە
بەدوامدا دەگەڕێن، بەڵام ناتوانن بێن بۆ ئەو شوێنەی
منی لێدەبم، بەڵکو بەگوناهەکانتانەوە دەمرن.) [22]
دەسەڵاتدارانی جوولەکە دەستیانکرد
بەپرسیارکردن: (ئایا مەبەستی لەم قسەیە چیە ناتوانن
بێن بۆ ئەو شوێنەی منی لێدەبم؟ ئایا خۆی دەکوژێ؟)
[23]وەڵامی عیسا ئەوەبوو: (ئێوە لەخوارەوەن، بەڵام
من لەسەرەوەم، ئێوە سەر بەم جیهانەن، بەڵام من
سەر بەم جیهانە نیم. [24]جا لەبەرئەوە بوو پێمووتن:
بەگوناهەکانتانەوە دەمرن، چونکە ئەگەر باوەڕ نەهێنن
من ئەوم، بەگوناهەکانتانەوە دەمرن.) [25]لێیانپرسی:
(تۆ کێیت؟) عیسا لەوەڵامدا ووتی: (من هەر ئەو
کەسەم لەسەرەتاوە پێمووتون! [26]زۆر شتم هەیە
بیڵێمو حوکمی پێبدەم بەسەرتان. بەڵام ئەوەی منی
ناردووە، ئەو خۆی ڕاستییە، ئەوەی بەجیهانیشی
دەڵێم ئەوەیە کە لەوم بیستووە.) [27]جا ئەوان
تێنەگەیشتن عیسا لەم قسەیە مەبەستی لەباوکی بوو.
[28]لەبەرئەوە عیسا پێی ووتن: (کاتێ ڕۆڵەی مرۆڤ
هەڵدەواسن دەزانن من ئەوم، هەروەها من لەخۆمەوە
هیچ ناکەم، بەڵکو ئەو قسانە دەڵێم کە باوکم فێری
کردووم. [29]ئەوەی ناردوومی لەگەڵمدایە، بەتەنها
بەجێی نەهێشتووم، چونکە هەمیشە بەپێی ڕەزامەندی
ئەو کاردەکەم.)

ڕاستی ئازادتان دەکات

[30]کاتێ عیسا ئەم قسانەی دەکرد، ژمارەیەکی
زۆر خەڵك باوەڕیان پێهێنا. [31]ئەوسا عیسا بەو
جوولەکانەی باوەڕیان پێیهێنابوو ووتی: (گەر
لەسەر ووشەکانم جێگیربن، بەڕاستی دەبنە قوتابی
منو [32]ڕاستی دەناسنو ڕاستیش ئازادتان دەکات.)
[33]جوولەکەکان لەوەڵامدا ووتیان: (ئێمە نەوەی
ئیبراهیمین، هەرگیز کۆیلەی کەس نەبووین! ئیتر
چۆن پێمان دەڵێی: ئێوە ئازاد دەبن؟) [34]عیساش
وەڵامی دایەوە: (ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم:
هەرکەسێ گوناە بکات دەبێت بەکۆیلەی گوناە. [35]
کۆیلە لەماڵی گەورەکەیدا تاسەر نامێنێتەوە، بەڵام
ڕۆڵە تاسەر تیایدا دەژی. [36]جا گەر ڕۆڵە
ئازادیکردن، ئەوا بەڕاستی ئازاد دەبن. [37]من دەزانم
ئێوە لەنەوەی ئیبراهیمین. بەڵام ئێوە هەوڵی کوشتنم

یۆحەننا 8

دەدەن، چونکە ووتەکانم لەدڵتان جێگەی نابێتەوە.
38من چیم لەلای باوك بینیوە دەیلێم، بەڵام ئێوە
چیتان لەباوکتانەوە بیستووە کاری پێدەکەن.)
39ئەوان بەربەرەکانیان کردو ووتیان: (ئیبراهیم
باوکمانە!) عیساش ووتی: (گەر ڕۆڵەی ئیبراهیم
بوونایە، کردارەکانی ئیبراهیمتان دەکرد. 40بەڵام
چونکە من ئەو کەسەم ئەو ڕاستییەی لەخوداوە
بیستبووم پێم ووتن، ئێوە هەوڵی کوشتنم دەدەن،
ئەمەش ئیبراهیم نەیکردووە. 41ئێوە کرداری باوکتان
دەکەن!) ئەوانیش پێیان ووت: (ئێمە بەزۆڵی لەدایك
نەبووین! یەك باوکمان هەیە ئەویش خودایە.) 42
عیساش ووتی: (گەر خودا باوکتان بووایە، منتان
خۆش دەویست، چونکە من لە خوداوە دەرچووم‌و
هاتووم. لە خۆمەوە نەهاتووم، بەڵکو ئەو ناردوومی.
43بۆچی لەووتەکانم تێناگەن؟ چونکە توانای
گوێگرتنی ووشەکانی منتان نییە! 44ئێوە ڕۆڵەی
شەیتانی باوکتانن، دەتانەوێ ئارەزووەکانی باوکتان
جێبەجێ بکەن. ئەو هەر لەسەرەتاوە خەڵك کوژ
بووە، نەیتوانی لەناو ڕاستیدا بچەسپێ، چونکە ڕاستی
لەودا نییە! کاتێکیش درۆ دەکات، ئەوە دەردەخات
کەتیایەتی، چونکە خۆی درۆزنەو باوکی درۆیە! 45
بەڵام چونکە من ڕاستیتان پێدەڵێم باوەڕم پێناکەن.
46کامتان دەتوانن گوناهێکم لێبدۆزنەوە؟ جا مادام
ڕاستی دەڵێم، بۆچی باوەڕم پێناکەن؟ 47ئەوەی
لەخوداوە بێت، گوێ لەووشەی خودا دەگرێ.
بەڵام ئێوە ووشەی خوداتان ناوێ چونکە لەخودا
نین!)

48ئەوسا جوولەکەکان ووتیان: (ئایا ئێمە
قسەکانمان ڕاست نییە کە دەڵێین تۆ سامری،
هەروەها ڕۆحی پیست تیایە؟)
49ئەویش وەڵامی دانەوە: (ڕۆحی پیسم
تیادانییە، بەڵام ڕێزی باوکم دەگرم‌و ئێوەش
بەسووکی سەیرم دەکەن. 50من داوای شکۆمەندی
بۆ خۆم ناکەم، بەڵام یەکێ هەیە بۆم داوا دەکات‌و
حوکم دەدا. 51ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: ئەوەی
گوێڕایەڵی ووتەکانم بێ هەرگیز مردن نابینێ.)
52ئەوسا جوولەکەکان ووتیان: (ئێستا بۆمان
دەرکەوت کە ڕۆحی پیست تیایە. ئیبراهیم‌و
پێغەمبەران مردن، کەچی تۆ دەڵێیت ئەوەی
گوێڕایەڵی ووتەکانم بێت هەرگیز تامی مردن
ناکات. 53ئایا تۆ گەورەتری لەئیبراهیمی باوکمان کە
مرد؟ تەنانەت پێغەمبەرانی خوداش مردن، کەواتە
خۆت بەچی دادەنێی؟)
54عیساش لەوەڵامدا ووتی: (گەر من خۆم
شکۆدار بکەم، ئەوا شکۆمەندیەکەم هیچ نییە. بەڵام
باوکمە کەوا شکۆدارم دەکات ئەوەی ئێوە دەڵێن
خودامانە، 55لەگەڵ ئەوەشدا نایناسن. بەڵام من
دەیناسم. جا گەر پێتان بڵێم من ئەو ناناسم، منیش
ئەوکاتە وەك ئێوە درۆزنم. بەڵام من ئەو دەناسم‌و
بەووتەکانی ڕەفتار دەکەم. 56ئیبراهیمی باوکتان
دڵشادبوو بەوەی ڕۆژی من ببینێ، جا ئەو ڕۆژەی
بینی‌و پێی دڵخۆش بوو.) 57جوولەکەکان پێیان
ووت: (تۆ جاری تەمەنت هێشتا نەبووە بەپەنجا ساڵ
ئیتر چۆن ئیبراهیمت بینیوە؟) 58عیساش لەوەڵامدا

ووتی: (ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم، پێش ئەوەی
ئیبراهیم لەدایك بێ من هەم.) [59]ئەوسا بەردیان
هەڵگرت تابەردبارانی بکەن، بەڵام عیسا خۆی
شاردەوەو لەپەرستگاکە چووە دەرەوە.

چاکردنەوەی کوێرێکی زگماك

9

کاتێ عیسا بەرێگادا دەڕۆیشت، پیاوێکی بەزگماك
کوێری بینی، [2]قوتابیەکانی لێیانپرسی: (مامۆستا، کێ
گوناهی کردووە؟ ئەم پیاوە، یاخود دایكو باوکی، تا
بەکوێری لەدایك ببێ؟) [3]عیسا لەوەڵامدا ووتی:
(نەگوناهی ئەم پیاوەیەو نەدایكو باوکی، بەڵام بۆیە
وای لێهاتووە تا بەهۆی ئەوەوە کارەکانی خودا
دەرکەوێ. [4]هەتا کاتەکە ڕۆژە لەسەرمە کاری ئەو
بکەم کە ناردوومی. دوایی شەو دێتو کەس ناتوانێ
کاری تیا بکات. [5]جا ئەوەندەی لەجیهاندام، من
ڕووناکی جیهانم.)

[6]ئەمەی ووتو تفی‌کردە سەر زەوی، بەتفەکە
قوڕی دروستکرد، ئینجا خستیە سەر هەردوو
چاوی کوێرەکە، [7]پێی ووت: (بڕۆ خۆت بشۆ
لەگۆمی سیلوام (واتای نێرراوە).) ئەویش ڕۆیشتو
خۆی شوشتو بەچاوکراوەیی هاتەوە.

[8]ئینجا دراوسێکانیو ئەوانەی لەپێشا بینیبوویان
سواڵ دەکات پرسییان: (ئەمە ئەوە نییە دادەنیشت
سواڵی دەکرد؟) [9]هەندێکیان ووتیان: (خۆیەتی.)
هەندێکی کەیان: (نەخێر، بەڵام لەو دەکات.) ئەوسا
خۆی وەڵامی دایەوەو ووتی: (بەڵێ من ئەوم.) [10]
ئینجا پێیانووت: (ئەی چۆن چاوت چاك بووەوە؟)
[11]لەوەڵامدا ووتی: (ئەو پیاوەی ناوی عیسایە قوڕی
دروستکردو چاومی پێسواخدا، پێیووتم: بڕۆ بۆ
گۆمی سیلوام خۆتی تیادا بشۆ. منیش ڕۆیشتمو خۆم
تیا شوشتو چاوم چاكبووەوە!) [12]هەروەها لێیان
پرسی: (ئێستا ئەو لەکوێیە؟) ئەویش ووتی: (نازانم.)

[13]پیاوە کوێرەکەیان بردە لای فەریسیەکان. [14]
ئەو ڕۆژەش کە عیسا قوڕەکەی دروستکردو
چاوی کوێرەکەی تیا چاككردەوە ڕۆژی شەممە بوو.
[15]دیسان فەریسیەکانیش لێیان پرسی چۆن چاوی
چاكبووەوە. ئەویش لەوەڵامدا ووتی: (قوڕی خستە
سەر چاوم، خۆم شوشتو ئەوەتا ئێستا دەبینم!) [16]
بەڵام هەندێ لەفەریسیەکان ووتیان: (ناشێ ئەم پیاوە
لەخوداوە بێت، چونکە بەرپێچی یاسای شەممە
دەکات.) بەڵام هەندێکیان پرسییان: (چۆن پیاوێکی
گوناهبار دەتوانێ نیشانەی سەرسوڕهێنەر بنوێنێ؟)
ئیتر دووبەرەکی کەوتە نێوانیانەوە. [17]دیسان
لەکوێرەکەیان پرسی: (تۆ ڕات چییە بەرامبەر ئەو
چونکە چاوی تۆی چاككردەوە؟) ئەویش وەڵامی
دانەوە: (ئەو پێغەمبەرە!) [18]دەسەڵاتدارانی جوولەکە
باوەڕیان نەکرد کە ئەو پیاوە کوێر بووەو ئێستا
دەبینێ، ئیتر دایكو باوکیان بانگکرد. [19]لێیان
پرسین: (ئایا ئەم کوڕەتان بەکوێری لەدایك بووە
وەك دەڵێن؟ جا چۆن ئێستا دەبینێ؟) [20]دایكو
باوکەکە وەڵامیان دایەوە: (ئێمە دەزانین ئەمە کوڕمانە
و بەکوێری لەدایك بووە. [21]بەڵام نازانین ئێستا چۆن
دەبینێ، هەروەها کێ چاوی چاككردۆتەوە؟ ئەو

خۆی گەورەیەو دەتوانێ وەڵامتان بداتەوە
لێیبپرسن!) 22دایكو باوكی كوڕە لەترسی
دەسەڵاتدارانی جوولەكە ئەمەیان ووت، چونكە
بڕیاری ئەوەیان دابوو هەركەسێ دانبنێ بەوەی عیسا
مەسیحە لەكەنیشت دەریبكەن. 23ئیتر لەبەرئەوە
بوو ووتیان: (ئەو گەورەیە پرسیار لەخۆی بكەن.)
24دیسان فەریسیەكان ئەو پیاوەی كوێر بوو
بانگیان كردو پێیانووت: (ستایشی خودا بكە! ئێمە
دەزانین ئەو پیاوە گوناهبارە.) 25كابراش وەڵامی
دانەوە: (گەر ئەو گوناهبارە، نازانم! بەڵام یەك شت
دەزانم: من كوێر بووم و ئێستا دەبینم!) 26دیسان
لێیان پرسیەوە: (چی لێكردیت؟ چۆن چاوی
چاككردیتەوە؟) 27ئەویش وەڵامی دانەوە: (من پێم
ووتن ئێوە گوێتان لێنەگرتم، ئیتر بۆچی جارێكیكە
دەتانەوێ بیبیستن؟ ئایا ئێوەش دەتانەوێ ببن بەقوتابی
ئەو؟) 28ئەوسا فەریسیەكان جنێویان بەكابرا داو پێیان
ووت: (تۆ قوتابی ئەویت! بەڵام ئێمە قوتابی موساین.
29ئێمە دەزانین خودا قسەی لەگەڵ موسا كردووە،
بەڵام ئەمە نازانین لە كوێوە هاتووە!) 30كابراش
وەڵامی دانەوە: (ئەمە شتێكی سەیرە! ئەو چاوی
چاككردومەتەوە، كەچی ئێوە دەڵێن ئێمە نازانین ئەو
وەچەو بنەچەی كێیە! 31ئێمە دەزانین خودا وەڵامی
گوناهباران ناداتەوە، بەڵام گوێ لەوانە دەگرێ كە
لێیدەترسنو بەخواستی ئەو دەكەن. 32تا ئێستا
پشتاوپشت نەبیستراوە یەكێك چاوی مرۆڤێكی
بەزگماك كوێری چاككردبێتەوە! 33گەر ئەو لەخودا
نەبووایە، نەیدەتوانی هیچ بكات.) 34ئەوسا هاواریان
كرد بەسەری: (تۆ خۆت هەموو گیانت بەگوناه
لەدایك بووەو ئێمە فێردەكەیت؟) ئینجا دەریانكردە
دەرەوەی كەنیشتەكە.
35كاتێ عیسا زانی كابرا دەركراوەتە دەرەوە،
چوو بۆ لای و لێیپرسی: (ئایا باوەڕ بەڕۆڵەی مرۆڤ
دەكەیت؟) 36كابرا لەوەڵامدا ووتی: (گەورەم، ئەو
كێیە تا باوەڕی پێبهێنم؟) 37لێرە عیسا پێی ووت:
(ئەوەی كە بینیت، هەروەها ئەوەی لەگەڵت
دەدوێ، ئەوە خۆیەتی!) 38كابرا ووتی: (گەورەم من
باوەڕ دەكەم!) ئەوسا كڕنووشی بۆ برد.
39عیسا ووتی: (هاتووم بۆ ئەم جیهانە بۆ
حوكمدان، تا كوێر ببینێو چاوساغ كوێربێ!) 40
هەندێ لەفەریسیەكان كە لەگەڵیدا بوون گوێیان
لەمەبوو لێیانپرسی: (ئایا ئێمەش كوێرین؟) 41
عیساش وەڵامی دانەوە: (گەر ئێوە بەڕاستی كوێر
بوونایە، گوناهتان لەسەر نەدەبوو. بەڵام ئێوە ئێستا
دەڵێن: دەبینین، جا لەبەرئەوە گوناهەكەتان
دەمێنێتەوە .

من شوانێكی دڵسۆزم

10

(ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: ئەوەی لەدەرگای
پشتیری مێگەلێكەوە ناچێتە ژوورەوە، بەڵكو
بەڕێگایەكیكەدا بۆی سەربكەوێ، ئەوە دزو جەردەیە.
2بەڵام ئەوەی لەدەرگاوە بچێتە ژوورەوە، ئەوە شوانی
مێگەلەكەیە، 3دەرگاوانیش دەرگاكەی بۆ دەكاتەوە،
مێگەلەكەش گوێ لەدەنگی دەگرن، بانگی مێگەلە

تایبەتیەکەی خۆی دەکات هەر یەکە بەناوی خۆیەوە،
ئەوسا دەیانباتە دەرەوە. [4]کاتێ هەموویانی هێنایە
دەرەوە، لەپێشیانەوە دەڕواتو ئەوانیش دوای
دەکەون، چونکە دەنگی دەناسن. [5]ئەوان شوێنی
یەکێکی نامۆ ناکەون، بەڵکو لێی ڕادەکەن، چونکە
دەنگی نامۆ ناناسن. [6]عیسا ئەم نموونەیەی بۆ
هێنانەوە، بەڵام ئەوان لەمەبەستی قسەکەی
تێنەگەیشتن.

[7]جا لەبەرئەوە دیسان ووتی: (ڕاستی ڕاستیتان
پێدەڵێم: من دەرگای مێگەلەکەم. [8]هەموو ئەوانەی
پێش من هاتوون دزو جەردە بوون، بەڵام مێگەڵەکە
گوێیان لێنەگرتن. [9]من ئەو دەرگایەم، ئەوەی لێم
بێتە ژوورەوە ڕزگاری دەبێت، ئەوسا دێتەژوورەوەو
دەچێتەدەرەوەو لەوەڕگا دەدۆزێتەوە. [10]دز نایەت،
تەنها بۆ دزینو سەربڕینو لەناوبردن نەبێت. بەڵام
من هاتووم هەتا ئەوان ژیانیان هەبێ، ژیانێکی
تێروتەسەل. [11]من شوانێکی دڵسۆزم، شوانی
دڵسۆزیش ژیانی خۆی دەکاتە قوربانی لەپێناوی
مێگەلەکەی. [12]بەکرێگیراو وەك شوان نییە، چونکە
مێگەلەکە هی خۆی نییە. کاتێ دەبینێ گورگ دێ،
مێگەلەکە بەجێدەهێڵێ هەتا خۆی ڕزگارکات،
ئەوسا گورگەکە مێگەلەکە دەرفێنێو پەرشو بڵاویان
دەکاتەوە. [13]کابرا هەڵدێ، چونکە بەکرێ گیراوە
گوێنادات بەمێگەلەکە! [14]بەڵام من شوانێکی
دڵسۆزم، مێگەلەکەم دەناسم، ئەوانیش من دەناسن،
[15]هەروەك چۆن باوك من دەناسێ، منیش ئەو
دەناسم. جا من ژیانم دەکەم بەقوربانی لەپێناوی
مێگەلەکەمدا. [16]هەروەها مەڕیترم هەیە سەر بەم
پشتیرە نین، دەبێ ئەوانیش کۆبکەمەوە لای خۆم،
ئەوانیش گوێ لەدەنگم دەگرن، ئەوسا یەك مێگەڵو
یەك شوان دەبێ.

[17]باوك منی خۆشدەوێ، چونکە ژیانم دەکەم
بەقوربانی تا جارێکی کە وەری گرمەوە. [18]کەس
لەمنی ناسێنێ، بەڵکو من بەئارەزووی خۆم
پێشکەشی دەکەم. من دەسەڵاتی پێشکەشکردنو
دەسەڵاتی بردنەوەیم هەیە. ئەمە ڕاسپاردەیەکە
لەباوکمەوە وەرمگرتووە.) [19]بەهۆی ئەم قسانە
دووبەرەکی لەنێو جوولەکەکان پەیدابوو. [20]
زۆربەیان ووتیان: (ڕۆحی پیسی تیادایەو وڕێنە
دەکات. ئیتر بۆچی گوێی لێبگرین؟) [21]هەندێکی
کەیان ووتیان: (ئەمە قسەی یەکێك نییە کە ڕۆحی
پیسی تیادابێ. ئایا ڕۆحی پیس دەتوانێ چاوی
کوێران چاكبکاتەوە؟)

منو باوك یەکین

[22]لەکاتی ئاهەنگی گێڕان بەبۆنەی
تازەکردنەوەی پەرستگا لەزستاندا، [23]عیسا
لەپەرستگا بەناو هۆڵی سلێماندا دەڕۆیشت. [24]
جوولەکەکان لێی کۆبوونەوەو پێیان ووت: (تا کەی
بەسەرسوڕماوی دەمانهێڵیتەوە دەربارەی خۆت؟
گەر تۆ بەڕاستی مەسیحیت، بەئاشکرا پێمانبڵێ.) [25]
عیسا وەڵامی دانەوە: (من پێمووتن، بەڵام ئێوە باوەڕم
پێناکەن. جا هەموو ئەو کارانەی بەناوی باوکمەوە
دەیکەم، شایەتی بۆمن دەدەن. [26]بەڵام ئێوە

باوەڕناکەن چونکە مەڕی من نین. 27مەڕەکانم گوێ
لەدەنگم دەگرن، منیش دەیانناسم‌و ئەوانیش دوام
دەکەون، 28ژیانی هەتاهەتاییان دەدەمێ‌و هەرگیز
لەناوناچن، هیچ کەسیش لەدەستم نایانڕفێنێ. 29ئەو
باوکەی بەمنی داوە لەهەموو کەس گەورەترە، کەس
ناتوانێ هیچ شتێ لەدەستی باوك بسەنێ. 30من‌و
باوك یەکین!)

31جارێکی‌کە جوولەکەکان بەردیان هەڵگرت،
تا بەردبارانی بکەن. 32عیسا پێی ووتن: (زۆر کاری
چاکم لەلایەن باوکمەوە نیشانداون، ئیتر بەهۆی
کامیانەوە بەردبارانم دەکەن؟) 33ئەوانیش وەڵامیان
دایەوە: (بەردبارانت ناکەین بەهۆی کرداری چاك،
بەڵکو بەهۆی کفرەکانتەوە: چونکە خۆت دەکەیت
بە خودا، هەرچەندە تۆ مرۆڤی!) 34عیسا پێی ووتن:
(ئایا لەشەریعەتەکەتان نەنووسراوە: {من پێم ووتون
ئێوە خوداوەندەکانن؟} 35ئەگەر شەریعەتی موسا
ئەوانەی ووشەی خودایان بۆ هاتۆتەخوارەوە، ناویان
بنێت خوداوەندان (هەرچەندە ناتوانرێ کتێبیش
بەدرۆ بخرێتەوە) 36ئیتر چۆن دەڵێن بەوەی کە باوك
پیرۆزی کردووەو ناردوویەتی بۆ هەموو جیهان:
تۆ کفر دەکەیت، چونکە ووتومە: من ڕۆڵەی
خودام؟ 37گەر بێتو من کردارەکانی باوکم نەکەم،
باوەڕم پێ‌مەکەن. 38بەڵام گەر ئەوەم کرد، ئەگەرچی
باوەڕیش بەمن ناکەن، باوەڕ بەو کردارانە بکەن،
تابزانن‌و تێبگەن باوك لەمندایەو منیش لەئەودام.)

39جارێکی‌کە ویستیان بیگرن، بەڵام خۆی
دەربازکرد لەدەستیان، 40ئینجا عیسا چووەوە
ئەوبەری ڕووباری ئوردون و لەوێ مایەوە، ئەو
شوێنەی کە یەحیا جاران خەڵکی تیایدا
لەئاوهەڵدەکێشا. 41ژمارەیەکی زۆر خەڵك هاتنە
لای‌و ووتیان: (یەحیا نیشانەی سەرسوڕهێنەری
نەکرد، بەڵام هەموو ئەوەی دەربارەی ئەم پیاوە
ووتبووی ڕاستبوو!) 42هەر لەوێ ژمارەیەکی زۆر
باوەڕیان پێ‌هێنا.

مردنی لەعازر

11

مرۆڤێك ناوی لەعازر بوو نەخۆش بوو، خەڵکی
بەیتعەنیا بوو، ئەو لادێیەی لەگەڵ مریەم‌و مەرسای
خوشکی تیایدا دەژیان. 2ئەم مریەمە ئەوە بوو کە
خوداوەندی بەبۆن چەورکردو بەقژی پێیەکانی
سڕیەوە، لەعازری نەخۆشیش برای ئەم بوو. 3
هەردوو خوشکەکە ناردیان بەدوای عیسادا تا پێی
بڵێن: (گەورەم، ئەوەی خۆشتدەوێ نەخۆشە.) 4
کاتێ عیسا ئەمەی بیست ووتی: (ئەم نەخۆشیە
بەمردن کۆتایی نایەت، بەڵکو دەبێتە هۆی شکۆداری
خودا، ئەوسا بەهۆی ئەمەوە ڕۆڵەی خودا شکۆدار
دەبێ.)

5لەگەڵ ئەوەی عیسا مەرساو خوشکەکەی و
لەعازری خۆش دەویست، 6لەو شوێنەی کەلێی بوو
دوو ڕۆژ مایەوە هەرچەندە بەنەخۆشیەکەی
لەعازریشی زانیبوو. 7دوای ئەوە عیسا بە
قوتابیەکانی ووت: (با بگەڕێینەوە بۆ ناوچەی
یەهودیە!) 8قوتابیەکان پێیانووت: (مامۆستا، ئایا

دەگەڕێیتەوە بۆ ناوچەی یەهودیە، باشە ماوەیەك لەمەوبەر جوولەکەکان نەیانویست بەردبارانت بکەن؟) 9عیسا لە وەڵامدا ووتی: (ئایا ڕۆژ دوانزە سەعات نییە؟ ئەوەی بەرۆژ بڕوات ساتمە ناکات، چونکە ڕووناکی ئەم جیهانە دەبینێ. 10بەڵام ئەوەی بەشەو بڕوات ساتمە دەکات، چونکە ڕووناکی تیادانییە.) 11ئینجا عیسا ووتی: (لەعازری خۆشەویستمان خەوتووە، بەڵام من دەڕۆم خەبەری دەکەمەوە.) 12قوتابیەکان ووتیان: (گەورەم، گەر ئەو نووستوە، ئەوسا بەساغی خەبەری دەبێتەوە.) 13 قوتابیەکانی وایانزانی مەبەستی لەنووستنی ئاساییە، بەڵام عیسا مەبەستی لەمردنی لەعازر بوو . 14ئەو کاتە عیسا بەئاشکرا پێ‌ووتن: (لەعازر مردووە. 15 بەڵام لەبەر ئێوە من دڵشادم کە لەوێ نەبووم، تا باوەڕ بهێنن. بابڕۆین بۆ لای!) 16ئینجا تۆما کە بە دووانە ناسرابوو لای قوتابیەکانی‌کە ووتی: (با ئێمەش بڕۆین لەگەڵی تا لەگەڵ ئەودا بمرین!)

من زیندووبوونەوەو ژیانم

17کاتێ عیسا گەیشت، لەعازر چوار ڕۆژ بوو نێژرابوو. 18بەیتعەنیاش تەنها نزیکەی دوو میل لە قودسەوە دووربوو. 19ژمارەیەکی زۆر لەجوولەکە هاتبوونە لای مەرساو مریەم تا سەرەخۆشی براکەیان لێبکەن. 20کاتێ مەرسا زانی عیسا هاتووە، هاتەدەرەوە بۆ چاوپێکەوتنی، مریەمیش لەماڵەوە دانیشتبوو. 21ئینجا مەرسا بەعیسای ووت: (گەورەم، گەر لێرە بوویتایە، براکەم نەدەمرد. 22 بەڵام دەزانم تەنانەت ئێستاش هەرچی لەخودا داوا بکەیت دەتداتێ.) 23عیسا لەوەڵامدا ووتی: (براکەت زیندوودەبێتەوە.) 24مەرسا ووتی: (دەزانم هەڵدەستێتەوە لەهەستانەوەی مردووان لەڕۆژی دوایدا!) 25عیسا لەوەڵامدا ووتی: (من زیندووبوونەوەو ژیانم. هەر کەسێ باوەڕم پێبهێنێ، ئەگەر مردیش زیندوودەبێتەوە. 26هەروەها هەر کەسێ زیندوو بێ و باوەڕم پێبهێنێ هەرگیز نامرێ. ئایا باوەڕ بەمە دەکەیت؟) 27ئەویش وەڵامی دایەوە: (بەڵێ گەورەم. من باوەڕ دەکەم تۆ مەسیحی ڕۆڵەی خودای هاتووی بۆ جیهان!)

گریانی عیسا

28دوای ئەوەی ئەمەی ووت، چوو مریەمی خوشکی بانگبکات، بەدزیەوە پێی ووت: (مامۆستا لێرەیە، بانگتدەکا!) 29مریەم کە ئەمەی بیست خێرا هەستاو هاتە لای. 30عیسا جارێ نەگەیشتبووە دێیەکە، بەڵکو هێشتا لەوشوێنە بوو کە تیایا چاوی بەمەرسا کەوتبوو. 31جوولەکەکانیش، ئەوانەی لەماڵەوە لەگەڵیدا بوونو بۆ دڵنەوایی هاتبوون، کە بینییان ئاوا هەستایە سەرپێو خێرا چووە دەرەوە، شوێنی کەوتن، چونکە وایانزانی دەڕوات تا لەسەر گۆڕەکە بگری. 32 کاتێ مریەم عیسای بینیو گەیشتە ئەو شوێنەی ئەوی لێبوو، کەوت بەسەر پێیداو ووتی: (گەورەم، گەر لێرە بوویتایە، براکەم نەدەمرد!) 33عیسا کە مریەمو ئەو جوولەکانەی بینی لەگەڵی هاتبوون دەگرین، دڵی پڕ بوو لەپەژارەیەکی زۆر، 34ئینجا پرسی: (لەکوێ

ناشتوتانە؟) ئەوانیش وەڵامیان دایەوە: (گەورەم، وەرە
سەیرکە!) 35عیسا گریا. 36لەمکاتەدا جوولەکەکان
بەیەکتریان ووت: (سەیرکە چەندی خۆشدەویست!)
37هەندێکیان پرسیاریان کرد: (ئایا نەیدەتوانی ئەمەی
کە چاوی کوێرانی چاك کردەوە، نەیهێشتایە لەعازر
بمرێ؟)

زیندووبوونەوەی لەعازر

38جارێکیکە عیسا دڵی پڕبوو لە پەژارە. ئینجا
لەگۆڕەکە نزیك کەوتەوە کە ئەشکەوتێك بوو
دەرگاکەی بەردێکی گەورەی لەسەر بوو. 39عیسا
ووتی: (بەردەکە لابەن!) مەرسا ووتی: (گەورەم ئەمە
ڕۆژی چوارەمینێتی، بۆنی کردووە.) 40جا عیسا پێی
ووت: (پێم نەووتی گەر باوەڕت هەبێ شکۆمەندی
خودا دەبینی؟) 41ئەوسا بەردەکەیان لابردو عیسا
سەیری ئاسمانی کردو ووتی: (ئەی باوك، سوپاست
دەکەم چونکە گوێت لێگرتم، 42من زانیومە کە تۆ
هەمیشە گوێم لێدەگری. بەڵام من ئەمەم ووت لەبەر
ئەو خەڵکەی لە دەورووپشتم ڕاوەستاون تا باوەڕ
بهێنن تۆ منت ناردووە.) 43کاتێ ئەمەی ووت
بەدەنگێکی بەرز بانگی کرد: (لەعازر وەرە دەرەوە!)
44ئەوسا مردووەکە هاتەدەرەوە، بەکفن دەستو
قاچی بەسترابوو، سەریشی بەقوماشێك پێچرابوو.
لێرە عیسا بەوانەی دەورووپشتی ووت: (بیکەنەوە با
بڕوات.)

پلانێك بۆ کوشتنی عیسا

45ژمارەیەکی زۆر لەجوولەکەکان لەوانەی کە
هاتبوون بۆ دڵنەوایی مریەم، کاتێ ئەمەیان بینی
باوەڕیان هێنا بەعیسا. 46بەڵام هەندێ لەوان چوونە
لای فەریسیەکان تا هەواڵی ئەوە بدەن کە عیسا
کردوویەتی. 47ئینجا سەرۆك کاهینەکانو
فەریسیەکان ئەنجومەنی باڵایان کۆکردەوەو ووتیان:
(چی بکەین؟ ئەم کابرایە نیشانەی سەرسوڕهێنەری
زۆر دەکات. 48گەر بەم شێوەیە وازی لێبهێنین
هەموو خەڵکەکە باوەڕی پێدەهێنن، ئیتر ڕۆمانیەکان
دێنو پەرستگاکەمان لەناو دەبەنو میللەتەکەمان
ڕاپێچ دەکەن!) 49یەکێ لەوان کەناوی قەیافا بوو ئەو
ساڵە سەرۆك کاهین بوو ووتی: (ئێوە هیچ نازانن! 50
ئێوە تێناگەن باشتروایە پیاوێك بمرێ و ببێ بەقوربانی
گەل لەجیاتی ئەوەی میللەتەکە هەمووی
لەناوبچێ.) 51قەیافا لەخۆیەوە ئەم قسەیەی نەکرد،
بەڵام چونکە لەو ساڵەدا کاهینی بەرز بوو،
پێشبینیکردبوو* کە عیسا لەپێناوی گەلدا دەمرێ،
52ئەمەش تەنها لەپێناوی گەل نا، بەڵکو هەروەها
لەپێناوی کۆکردنەوەی ڕۆڵەکانی خودا کە
پەرشوبڵاوبوونەتەوە تا بیانکات بەیەك. 53لەو ڕۆژەوە
ئیتر جوولەکەکان بڕیاریاندا عیسا بکوژن. 54ئیتر
ئەویش بەئاشکرا بەناویاندا نەدەرۆیشت، بەڵکو چوو
بۆ شارێك ناوی ئەفرایم بوو، کەوتۆتە شوێنێکی
نزیك بیابان، لەوێ لەگەڵ قوتابیەکانی مایەوە. 55لەو
کاتەدا جەژنی تێپەڕبوونی جوولەکە نزیك بووبووەوە،
خەڵکێکی زۆر لەلادێکانەوە هاتبوون بۆ قودس تاکو

هەستن بەمەراسیمی خۆپاككردنەوەی پێش جەژن. 56
ئەوان بەدوای عیسادا دەگەڕان، كاتێ لەپەرستگادا
كۆبوونەوە پرسییان: (ڕاتان چیە؟ ئایا نایەت بۆ
جەژن؟) 57سەرۆك كاهینەكانو فەریسیەكان
فەرمانیان دەركردبوو كەوا هەركەسێك عیسا ببینێ
دەبێ خەبەری لێبدات تا بیگرن.

چەوركردنی عیسا بۆ مردن

12

شەش ڕۆژ پێش جەژنی تێپەڕبوون عیسا هات بۆ دێی
بەیتعەنیا، ئەوەی عیسا لەعازری تیا زیندووكردەوە
لەنێو مردووواندا. 2لەعازر داوەتی نانخواردنی
ئێوارەی سازكرد بۆ عیسا، مەرسای خوشكی
دەستیكرد بەخزمەتكردن، لەعازر خۆی یەكێ بوو
لەوانەی لەسەر خوان لەگەڵ عیسادا دانیشتبوو. 3
مریەمیش سێیەكی لیترێك بۆنی ناردینی گرانبەهای
بێغەشی هێناو هەردوو قاچی عیسای پێ چەوركرد،
ئینجا بەقژی هەردوو قاچی سڕیەوە، ئیتر ماڵەكە
هەمووی پڕبوو لەبۆنی خۆش. 4یەكێ لەقوتابیەكانی
كە یەهوزای ئەسخەریوتی بوو، ئەوەی لەدواییدا
ناپاكی لەگەڵدا دەكات ووتی: (5بۆچی ئەم بۆنە
بەسێ سەد دینار* نەفرۆشراو دابەشنەكرا بەسەر
هەژاراندا؟) 6ئەویش ئەمەی نەووت چونكە بەزەیی
بەهەژاراندا دەهاتەوە، بەڵكو لەبەرئەوەی دز بوو،
ئەو دانرا بوو بەسەر پارەی سندوق بەلاَم هەرچیەكی
تیا دابنرایە دەیدزی. 7عیساش وەلاَمی دایەوە: (وازی
لێبهێنە! ئەو ئەم بۆنەی هەڵگرتبوو بۆ ڕۆژی
ناشتنم، 8چونكە هەژاران هەموو كاتێ لاتانن، بەلاَم
من هەموو كاتێ لاتان نیم.) 9كاتێ ژمارەیەكی زۆر
لەجوولەكەكان زانییان عیسا لەوێیە، هاتن تەنها بۆ
ئەوەنا كە عیسا ببینن، بەڵكو بۆ ئەوەش لەعازر ببینن
كە لەنێو مردووواندا زیندووی كردبووەوە. 10ئەوسا
سەرۆك كاهینەكان بڕیاریاندا لەعازریش بكوژن، 11
چونكە ژمارەیەكی زۆر لە جوولەكەكان بەهۆی
ئەوەوە دەهاتنو باوەڕیان بەعیسا دەهێنا.

چوونە ناو قودس وەك پادشا

12ڕۆژێ دوایی، ژمارەیەكی زۆر لە خەڵكی كە
هاتبوون بۆ جەژن، بیستیان عیسا هاتووە بۆ قودس.
13لقە دار خورمایان برد لەگەڵ خۆیانو هاتنەدەرەوە
بۆ پێشوازیكردنیو هاواریانكرد: (هۆسانا! پیرۆزە
ئەوەی بەناوی خوداوەندەوە دێت! ئەو پادشای
ئیسرائیلە!) 14عیسا جاشكێكی بینی، سواری بوو،
وەك لەكتێبی پیرۆزدا نووسراوە: 15{مەترسە ئەی
كچی شاری داود، پادشاكەت دێتە لات بە سواری
جاش ماكەرێك.} 16قوتابیەكانی عیسا یەكەمجار
ئەمانە تێنەگەیشتن. بەلاَم پاش ئەوەی عیسا
شكۆداركرا، بیریان كەوتەوە كە لەكتێبی پیرۆزدا
ئەمە دەربارەی نووسراوە، ئەوانیش ئەمەیانكرد بوو
بۆ ئەو.

17ئەو خەڵكەی كە لەگەڵیدا بوون كاتێ
لەعازری بانگكرد لەگۆڕداو زیندووی كردەوە
لەنێو مردووان، شایەتی ئەمەیان بۆ دەدا. 18جا
لەبەرئەوە خەڵكەكە هاتنەدەرەوە بۆ پێشوازی،

چونکە بیستبوویان کە ئەو نیشانە سەرسوڕهێنەرەی
کردووە. [19]فەریسیەکان بەیەکتریان ووت: (دەبینن
بێسوودە؟ ئا ئەوەتا هەموو جیهان شوێنی کەوتووە!)

مردن دەرگایە بۆ ژیان

[20]هەندێ یۆنانی لەگەڵ ئەو خەڵکەبوون کە
لەجەژندا هاتبوون بۆ خوداپەرستی، [21]ئەوسا چوونە
لای فیلیپۆس کە خەڵکی شاری سەیدای ناوچەی
جەلیل بوو، پێیان ووت: (گەورەم، دەمانەوێ عیسا
ببینین.) [22]فیلیپۆس ڕۆیشتو ئەمەی بە ئەندەراوس
ووت، ئینجا بەیەکەوە ڕۆیشتن هەواڵیاندا بە عیسا.
[23]جا عیسا پێی ووتن: (ئەوەتا کاتی
شکۆدارکردنی ڕۆڵەی مرۆڤ نزیك بووەتەوە. [24]
ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: دەنکە گەنم هەروەك خۆی
دەمێنێتەوە، گەر نەکەوێتە ناو زەوی‌و نەمرێ، بەڵام
کە مرد ئەوکاتە دەنکی زۆری لێبەبەردێ. [25]
ئەوەی ژیانی خۆی خۆش بوێ، دەیدۆڕێنێ. ئەوەش
کە ڕقی لەژیانی خۆی دەبێتەوە لەم جیهانەدا،
دەیهێڵێتەوە بۆ ژیانی هەتاهەتایی. [26]ئەوەی دەیەوێ
خزمەتم بکات با شوێنم بکەوێ. جا من لەهەر
شوێنێکدابم، خزمەتکاریشم لەوێیە. هەروەها
هەرکەسێ خزمەتم بکات باوکم ڕێزی لێدەگرێ.

عیسا باسی مردنی خۆی دەکات

[27](ئێستا دڵم تەنگە، چی بڵێم؟ ئەی باوك،
ڕزگارم بکە لەوکاتە سەختەی چاوەڕێم دەکات؟
نەخێر! لەپێناوی ڕوودانی ئەم کاتە هاتووم. [28]جا
ئەی باوك، ناوی خۆت شکۆدارکە!) لەوکاتەدا
دەنگێ لەئاسمانەوە وەڵامی دایەوە: (شکۆدارم
کردووەو شکۆداریشی دەکەمەوە.) [29]هەندێ
لەوانەی لەوێ ئامادەبوون کاتێ گوێیان لەدەنگەکە
بوو ووتیان: (ئەمە دەنگی هەورە!) بەڵام هەندێکی
کەیان ووتیان: (فریشتە بوو قسەی لەگەڵ کرد.) [30]
عیسا لەوەڵامدا ووتی: (ئەم دەنگە لەپێناوی من
نەبوو، بەڵکو لەپێناوی ئێوە بوو. [31]ئێستا کاتی
حوکمدانە بەسەر ئەم جیهانە! ئێستا سەرۆکی ئەم
جیهانە دەکرێتە دەرەوە! [32]کاتێ من لەسەر زەوی
بەرزدەکرێمەوە، هەمووان بانگدەکەم بۆ لای خۆم.)
[33]عیسا ئەمەی ووت تا دەستنیشانیکات بەچ
شێوەیەك دەمرێ. [34]خەڵکەکە پێیانووت: (ئێمە
لەشەریعەتدا بیستوومانە مەسیح تاهەتایە بەزیندوویەتی
دەمێنێتەوە، ئیتر چۆن تۆ دەڵێی ڕۆڵەی مرۆڤ دەبێ
بەرزبکرێتەوە؟ ئەم ڕۆڵەی مرۆڤە کێیە؟) [35]عیسا پێی
ووتن: (ڕووناکی کاتێکی کورت لەگەڵتان
دەمێنێتەوە. جا بەردەوامبن لەڕۆیشتن تا دونیا
ڕووناکەو تاریکیتان بەسەردا نەهاتووە، چونکە
ئەوەی بەتاریکیدا دەڕوات نازانێ بۆ کوێ
دەڕوات. [36]باوەڕبهێنن بەڕووناکی هەتا ڕووناکیتان
لەگەڵدایە، ئەوکاتە دەبنە ڕۆڵەی ڕووناکی.)
دوای ئەوەی عیسا ئەمەی ووت، ڕۆیشتو خۆی
لێیان شاردەوە. [37]لەگەڵ ئەوەی کە زۆر
نیشانەی سەرسوڕهێنەری لەبەردەمیانکرد، باوەڕیان
پێنەهێنا، [38]تا ووتەی ئەشعیای پێغەمبەر بێتەدی: {
ئەی خوداوەند کێ باوەڕی هێنا بە ووتەکانمان؟

دەستی خوداوەند بۆ کێ دەرکەوت؟} 39ئەوان
نەیانتوانی باوەڕبهێنن، چونکە ئەشعیا دیسان
ووتبووی: 40{چاویانی کوێرو دڵیانی ڕەق‌کردووە،
تاکو بەچاویان نەبینن‌و بەدڵیان هەست نەکەن، ئەوسا
بگەڕێنەوەو چاکیان بکەمەوە.} 41ئەشعیا ئەمەی
ووت بوو، چونکە شکۆی ئەوی بینی بوو و
باسی‌کرد بوو. 42لەگەڵ ئەوەشدا ژمارەیەکی زۆر
لەسەرۆکەکان باوەڕیان بە عیسا کرد، بێ‌ئەوەی
باوەڕەکەیان دەربخەن، لەترسی ئەوەی فەرمانی
دەرکردنیان لەکەنیشتدا بەسەر بدرێ، 43چونکە
ئەوان زیاتر حەزیان لەشکۆی خەڵکی بوو نەك
شکۆی خودا.

ڕووناکی باوەڕ

44ئینجا عیسا بەدەنگێکی بەرز ووتی: (ئەوەی
باوەڕم پێ‌بهێنێ، باوەڕ بەمن ناهێنێ بەڵکو بەوەی کە
ناردوومی، 45ئەوەش منی بینیوە، ئەوەی بینیوە کە
ناردوومی. 46من وەك ڕووناکی هاتومەتە جیهان،
تائەوەی باوەڕم پێ‌بهێنێ لە تاریکیدا نەمێنێتەوە. 47
گەر یەکێ گوێی لەووتەکانم بوو و کاری پێ‌نەکرد،
من حوکم نادەم بەسەری، چونکە من نەهاتووم تا
حوکم بەسەر جیهاندا بدەم، بەڵکو هاتووم بۆ
ڕزگاری جیهان. 48ئەوەی دانم‌پیانەنێ‌و بەووتەکانم
ڕازی نەبێ، هەیە کەوا حوکم‌بدا بەسەری، ئەو
ووشەیەی کە ووتم ئەو حوکم دەدات بەسەری
لەڕۆژی دواییدا، 49چونکە من هیچ شتێکم
لەخۆمەوە نەوتووە، بەڵکو ئەو باوکەی ناردوومی
چی ڕاسپاردووم ئەوە دەڵێم. 50هەروەها من دەزانم
ڕاسپاردەی ئەو ژیانی هەتاهەتاییە، جا هەر ووتەیەك
من دەیڵێم، بەو شێوەیە دەیڵێم کە باوکم پێی
ووتووم.)

عیسا قاچی قوتابییەکانی دەشوات

13

پێش جەژنی تێپەڕبوون، عیسا دەیزانی کاتی هاتووە
ئەم جیهانە بەجێ‌بهێڵێ‌و بڕواتە لای باوك، ئەو چۆن
ئەوانەی سەر بەئەو بوون لە جیهاندا
خۆشی‌دەویستن، ئێستاش بەوپەڕی خۆشەویستییەوە
خۆشی‌دەوێن. 2کاتی نانخواردنی ئێوارە، شەیتان
خستیە دڵی یەهوزای کوڕی شەمعونی ئەسخەریوتی
کەوا ناپاکی لەگەڵ عیسادا بکات، 3بەڵام عیسا
دەیزانی باوك هەموو شتێکی خستۆتە ژێردەستی،
هەروەها ئەو لەخوداوە هاتووەو بۆ خوداش
دەگەڕێتەوە، 4بۆیە لەسەر خوان هەستا، کەواکەی
داکەندو خاولییەکی هەڵگرت‌و بەستی بەناو
قەدیەوە، 5ئینجا ئاوی کردە لەگەنێکەوە بۆ شوشتن،
دەستی‌کرد بەشوشتنی قاچی قوتابیەکانی‌و بەو
خاولییەی بەناو قەدیەوە بەستبووی بۆی سڕینەوە. 6
کاتێ گەیشتە سەر شەمعون پەترۆس، شەمعون پێی
ووت: (گەورەم، تۆ قاچی من دەشۆیت؟) 7عیسا
لەوەڵامدا ووتی: (تۆ ئێستا ئەمەی دەیکەم
تێی‌ناگەی، بەڵام دوایی تێی‌دەگەیت.) 8پەترۆس پێی
ووت: (نەخێر، هەرگیز قاچم ناشۆیت!) عیساش
وەڵامی دایەوە: (ئەگەر نەت‌شۆم، لەگەڵ من بەشت

نابیٚ!) 9جا شەمعون پەترۆس پێی ووت: (گەورەم،
تەنها قاچم نا، بەڵکو دەستو سەریشم!) 10عیسا
ووتی: (ئەوەی خۆی شوشتبیٚ، بەتەواوی بێگەردە
هیچیتری پێویست نییە، تەنها قاچی بشۆریٚ، ئێوە
بێگەردن، بەڵام هەمووتان نا.) 11چونکە عیسا
دەیزانی کیٚ لەدواییدا ناپاکی لەگەڵدا دەکات، بۆیە
ووتی: (هەمووتان بێگەرد نین.)

12دوای ئەوەی عیسا تەواو بوو لەشوشتنی
قاچیان، کەواکەی هەڵگرت، سەرلەنویٚ لەسەر
خوان دانیشتو لێیپرسین: (ئایا تیٚگەیشتن لەوەی
بۆم کردن؟ 13ئێوە پێمدەڵێن مامۆستاو گەورە، جا
ڕاستدەکەن من وام. 14گەر من گەورەو مامۆستاتان
بم، قاچم شوشتن، ئیتر ئێوەش لەسەرتانە قاچی
یەکتری بشۆن. 15من نموونەیەکم پێدان هەتا ئەوەی
من بۆتانم کرد ئێوەش بیکەن. 16ڕاستی ڕاستیتان
پیٚدەڵێم: کۆیلە گەورەتر نییە لە گەورەکەی، نێرراو
گەورەتر نییە لەوەی ناردوویەتی. 17گەر هاتوو ئێوە
ئەمەتان زانی، خۆزگەتان پیٚدەخوازری گەر کارتان
پیٚکرد. 18ئەمە بەهەمووتان ناڵێم، چونکە ئەوانەی
هەڵبژاردون دەیانناسم، بەڵام ئەوەی لەکتێبدایە
دەبیٚ بێتەدی کە دەڵیٚ: {ئەوەی نانم لەگەڵ
دەخوات، ناپاکیم لەگەڵ دەکات!} 19ئەوەی
ڕوودەدات من پێش ڕوودانی پێتان دەڵێم، تاکو
کاتیٚ ڕوویدا باوەڕبهێنن من ئەوم. 20ڕاستی ڕاستیتان
پیٚدەڵێم: هەر کەسیٚ ئەو کەسەی بوێت کە من بۆی
دەنێرم، ئەوە منی دەوێت، ئەوەش منی بوێت، ئەوەی
دەوێت کە ناردوومی.)

ناپاکی یەهوزا

21کاتیٚ عیسا ئەمانەی ووت، لەڕۆحدا دڵتەنگ
بوو و بەئاشکرا ووتی: (ڕاستی ڕاستیتان پیٚدەڵێم:
یەکیٚ لەئێوە دەمدات بەدەستەوە!) 22قوتابیەکانی
بەسەرسامیەوە سەیری یەکتریان کردو نەیاندەزانی
مەبەستی لەکێیە. 23یەکیٚ لەقوتابیەکان کە عیسا
خۆشیدەویست لەتەنیشتی پاڵی دابووەوە، 24
شەمعون پەترۆس ئیشارەتی بۆی کرد تا پرسیار
لەعیسا بکات مەبەستی لەکێیە. 25ئەویش شانیدایە
سەر سینگی عیساو لێیپرسی: (گەورەم ئەو کەسە
کێیە؟) 26عیسا لەوەڵامدا ووتی: (ئەو کەسەیە پارووە
نانەکە دەخەمە ناو قاپەکەو دەیدەمیٚ.) ئینجا
پارووەکەی کردە ناو قاپەکەو دای بە یەهوزای
کوڕی شەمعونی ئەسخەریوتی. 27پاش پارووەکە،
شەیتان چووە ناویەوە. ئینجا عیسا پێی ووت: (خێرا
بیکە ئەوەی دەتەویٚ بیکەیت!) 28هیچ کەسیٚ
لەوانەی لەسەر خوانەکە لەگەڵیدا بوون،
تیٚنەگەیشتن بۆچی ئەمەی پیٚووت، 29بەڵکو
هەندێکیان لەو باوەڕەدا بوون کەوا فەرمانی پیٚدەدا
چییان پێویستە لەجەژنا بۆیان بکریٚ، یاخود هەندیٚ
پارە بدات بەهەژاران، چونکە سەرپەرشتیاری سندوق
بوو. 30دوای ئەوەی یەهوزا پارووەکەی خوارد،
چووە دەرەوە، کات شەوبوو.

ڕاسپاردەی تازە

31کاتیٚ یەهوزا چووە دەرەوە، عیسا ووتی:
(ئێستا ڕۆڵەی مرۆڤ شکۆدارەو خودا تیایدا

شکۆدارکرا. 32جا ئەگەر خودا لەودا شکۆدارە، بەهەمان شێوە خودا دەیەوێ ئەویش شکۆدار بکات لەخۆیداو هەر ئێستا شکۆداری دەکات. 33 منداڵەکانم، ماوەیەکی کورت لەگەڵتان دەمێنمەوە، ئەوسا داوام دەکەن، بەڵام ئەوەی پێشتر بەجوولەکەکانم ووت ئێستا بە ئێوەشی دەڵێم: ئێوە ناتوانن بێن بۆ ئەو شوێنەی من بۆی دەڕۆم. 34من ڕاسپاردەیەکی تازەتان پێ‌ڕادەسپێرم: یەکترتان خۆش بوێ. هەروەك چۆن من خۆشم‌ویستن، ئاوا یەکترتان خۆش‌بوێ. 35بەمە هەموو خەڵکی دەزانن کە قوتابی منن، گەر ئێوە یەکترتان خۆش‌ویست.)

پێشبینیکردنی لاوازی پەترۆس

36ئینجا شەمعون پەترۆس لێی‌پرسی: (گەورەم، بۆ کوێ دەڕۆیت؟) عیساش وەڵامی دایەوە: (ئەو جێیەی بۆی دەڕۆم، ئێستا ناتوانی دوام بکەوی، بەڵام دوایی دوام دەکەوی.) 37دیسان پەترۆس پرسیاری لێ‌کردەوە: (گەورەم، بۆچی ئێستا ناتوانم دوات‌کەوم؟ من ژیانم لەپێناوی تۆ دادەنێم!) 38عیسا وەڵامی دایەوە: (ئایا ژیانت لەپێناوی من بەخت دەکەیت؟ ڕاستی ڕاستیت پێ‌دەڵێم: پێش ئەوەی کەڵەشێر بخوێنێ، تۆ سێ‌جار نکۆڵیم لێ‌دەکەی!)

دڵتەنگ مەبن

14

(دڵتەنگ مەبن. ئێوە باوەڕتان بەخودا هەیە، کەواتە باوەڕیش بەمن بکەن. 2ماڵی باوکم ژووری زۆری لێیە، گەر وانەبووایە ئەوسا پێم دەووتن، من دەڕۆم بۆ ئەوێ تا شوێنتان بۆ ئامادەبکەم. 3دوای ئەوەی ڕۆیشتمو شوێنم بۆ ئامادەکردن، دەگەڕێمەوە لاتانو لەگەڵ خۆم دەتانبەم، تاکو ئێوەش لەو شوێنە بن کە منی لێدەبم. 4ئێوە ڕێگای ئەو شوێنە پێ‌دەزانن کە من بۆی دەچم.)

من ڕێگاو ڕاستیو ژیانم

5ئینجا تۆما ووتی: (گەورەم، نازانین تۆ بۆکوێ دەڕۆی، ئیتر چۆن ڕێگەکە بزانین؟) 6عیسا وەڵامی دایەوە: (من ڕێگاو ڕاستیو ژیانم. کەس نایەت بۆ لای باوك بەهۆی منەوە نەبێ. 7 گەر ئێوە من بناسن، ئەوا باوکیشم دەناسن، لەئێستا بەدواوە دەیناسنو بینیوتانە.) 8لێرە فیلیپۆس پێی ووت: (گەورەم، باوکمان نیشان بدە ئیتر بەسمانە!)

9عیسا وەڵامی دایەوە: (ماوەیەکی دوورو درێژە من لەگەڵتانم هێشتا هەر نەتناسیوم ئەی فیلیپۆس؟ ئەوەی منی بینیوە باوکی بینیوە، ئیتر چۆن دەڵێی باوکمان نیشان‌بدە؟ 10ئایا باوەڕ ناهێنی من لەباوکدام، باوکیش لەمندایە؟ ئەو قسانەی کە دەیڵێم لەخۆمەوە نایڵێم، بەڵکو ئەو باوکەی لەمندا نیشتەجێ بووە، ئەو کارەکانی خۆی دەکات. 11 باوەڕم پێ‌بکەن من لەباوکدامو باوکیش لەمندایە، ئەگەر نا باوەڕم پێ‌بکەن بەهۆی کارەکان خۆیانەوە.

12ڕاستی ڕاستیتان پێ‌دەڵێم: ئەوەی باوەڕ بەمن بکات ئەو کارانە دەکات کە من دەیکەم، بەڵکو لەوانەش

مەزنتر دەکات، چونکە من بۆ لای باوك دەڕۆم. 13
هەرچیەك بەناوی منەوە داوابکەن بۆتانی دەکەم، هەتا
باوك لەڕۆڵەدا شکۆداربێ. 14گەر شتێکتان بەناوی
من داواکرد، من بۆتانی دەکەم.)

بەڵێنی هاتنی ڕۆحی پیرۆز

15(گەر ئێوە منتان خۆش بوێ بەڕاسپاردەکانم
کاردەکەن. 16ئەوسا لەباوکم داوادەکەم
یارمەتیدەرێکی* دیکەتان بداتێو تاهەتایە لەگەڵتان
بمێنێتەوە، 17ئەوەش ڕۆحی ڕاستییە، کەوا جیهان
ناتوانێ وەری گرێ چونکە نای‌بینێت‌و نایناسێت،
بەڵام ئێوە دەیناسن چونکە لەگەڵتان دەمێنێتەوەو
لەناوتان دەبێت. 18بەهەتیوی بەجێتان ناهێڵیم، بەڵکو
دەگەڕێمەوە لاتان. 19پاش ماوەیەکی کەم جیهان
نام‌بینێت، بەڵام ئێوە دەم‌بینن. جاچونکە من زیندووم،
ئێوەش هەروەها زیندوودەبنەوە. 20لەو ڕۆژەدا
دەزانن باوك لەمندایە، ئێوەش لەمندان، منیش لە
ئێوەدام. 21ئەوەی ڕاسپاردەکانی منی لایەو کاری‌پێ
دەکات، ئەوە منی خۆش‌دەوێت. ئەوەی منی
خۆش‌بوێ، باوکم خۆشی‌دەوێ، منیش
خۆشم‌دەوێ‌و خۆمی پێ‌نیشان دەدەم.)
22ئینجا یەهوزایەکی‌تر کە یەهوزای
ئەسخەریوتی نەبوو، پرسیاری لێ‌کرد: (گەورەم،
بۆچی دەتەوێ خۆت بۆ ئێمە دەرخەیت بەڵام بۆ
جیهان نا؟) 23عیسا وەڵامی دایەوە: (ئەوەی منی
خۆش بوویت کار بەووتەکانم دەکات، باوکیشم
خۆشی دەوێت، ئێمە بۆ لای ئەو دێین‌و لای ئەو
نیشتەجێ دەبین. 24ئەوەش منی خۆش ناوێ
کارناکات بە ووتەکانم. ئەم ووشانەی گوێتان
لێ‌دەبێ هی من نییە، بەڵکو هی ئەو باوکەیە کە
ناردوومی. 25من ئەم شتانەم پێ‌ووتن لەکاتێکدا
هێشتا لاتانم. 26بەڵام ڕۆحی پیرۆز، ئەو یارمەتیدەرەی
باوك بەناوی من دەینێرێ، هەموو شتێکتان فێر
دەکات، هەروەها هەموو ئەو شتانەی پێم ووتوون
بیرتان دەخاتەوە.

ئاشتی عیسا

27(ئاشتیتان بۆ بەجێ‌دەهێڵم. ئاشتی خۆمتان
دەدەمێ. بەڵام بەو شێوەیە نا کە جیهان دەتان‌داتێ.
دڵتەنگ مەبن، هەروەها مەترسن. 28گوێتان لێ‌بوو
من پێم‌ووتن: من لاتان دەڕۆم‌و دواتر دەگەڕێمەوە
لاتان. گەر ئێوە منتان خۆش بوێ، دڵشاد دەبن
چونکە من دەڕۆم بۆلای باوك، لەبەرئەوەی باوك
لەمن مەزنترە. 29ئەوەتا ئێستا هەواڵی ئەوەم پێ‌دان
پێش ڕوودانی، بۆ ئەوەی هەرکاتێ ڕوویدا
باوەڕبهێنن. 30ئیتر لەمەولا زۆر قسەتان لەگەڵ
ناکەم، چونکە گەورەی ئەم جیهانە وا دێت‌و هیچ
دەسەڵاتێکی بەسەر من نییە. 31بەڵام دەبێ جیهان
بزانێ من باوکم خۆش دەوێ، هەروەها باوك چۆن
ڕای‌سپاردم وا ڕەفتار دەکەم. هەستن! با لێرە بڕۆین
!)

من مێوی ڕاستەقینەم

15

(من مێوی ڕاستەقینەم، باوکیشم ڕەزەوانە. 2هەر
لقێ لە مندا بەرنەگرێ ئەو دەیبڕێتەوە. هەر لقێ کە
بەردەدات ئەو پاکیدەکاتەوە تا بەرهەمی زیاتر
بدات. 3ئێوە ئێستا بێگەردن بەهۆی ئەو ووتانەی
لەگەڵتان پێیدوام. 4جا لەمندا بچەسپێنو منیش
لەئێوەدا. چۆن لق لەخۆیەوە ناتوانێ بەرهەم بێنێ،
گەر بەمێوەکەوە نەچەسپێ، ئێوەش ناتوانن گەر
لەمندا نەچەسپێن. 5من مێوەمو ئێوەش لقەکان. کێ
لەمندا بچەسپێتو منیش لەو، ئەو بەرهەمی زۆر
دەهێنێت. چونکە بێ من ئێوە ناتوانن هیچ شتێ
بکەن. 6هەر کەسێ لەمندا نەچەسپێ فڕێ دەدرێتە
دەرەوە وەك لقێكو ووشك دەبێ، ئینجا لقە
ووشکەکان کۆدەکرێنەوەو فڕێ دەدرێنە ناو ئاگرو
دەسووتێن. 7بەڵام، گەر لەمندا بچەسپێن، هەروەها
ووتەکانم لەناوتاندا چەسپا، ئەوەی دەتانەوێ
داوایبکەن بۆتان دەبێ. 8بەمە باوکم شکۆدار دەبێ
گەر بەرهەمی زۆر بهێنن، بەم شێوەیە ئێوە قوتابی
منن. 9هەروەك چۆن باوك منی خۆشویست، منیش
ئێوەم خۆشویست، کەواتە لەناو خوشەویستیەکەمدا
بچەسپێن! 10گەر بە ڕاسپاردەکانی منتانکرد،
لەخۆشەویستیمدا دەچەسپێن، هەروەك چۆن من
بەراسپاردەکانی باوکم کردو لەناو
خۆشەویستیەکەیدا چەسپاوم! 11ئەم شتانەم پێووتن
تا خۆشی من تیاتان بچەسپێو خۆشیتان بە تەواوی
بێت. 12ڕاسپاردەی من بۆ ئێوە ئەمەیە: یەکتریتان
خۆش بوێ هەروەك چۆن من خۆشمویستن. 13
کەس خۆشەویستی لەمە مەزنتری نییە: کە ژیانی
خۆی بکات بەقوربانی لەجیاتی دۆستەکانی. 14ئێوە
دۆستی منن گەر ڕەفتار بکەن بەوەی ڕامسپاردوون.
15ئیتر بەکۆیلە ناوتان نابەم، چونکە کۆیلە نازانێ
گەورەکەی چی دەکات. بەڵام من ناوی
خۆشەویستم لێنان چونکە هەرچیەکم لە
باوکم بیستبوو پێم ڕاگەیاندن. 16ئێوە منتان
هەڵنەبژاردووە، بەڵکو من ئێوەم هەڵبژاردووە،
دیاریمکردون تا بڕۆن بەرهەم بهێننو بەرهەمەکەتان
بەردەوام بێت، ئەوسا هەرچیەك بەناوی من لەباوك
داوابکەن دەتانداتێ. 17کەواتە ئەم ڕاسپاردەیەتان
پێدەدەم: یەکتریتان خۆشبوێ.

ڕقبوونەوە لەعیساو قوتابیەکانی

18(گەر جیهان ڕقی لێتان بووەوە، ئەوە بزانن
پێش ئێوە ڕقی لەمن بووە. 19گەر ئێوە سەر بەجیهان
بن، جیهان ئەوانەی سەربەخۆیەتی خۆشیدەوێن،
بەڵام چونکە ئێوە سەر بەجیهان نین، بەڵکو من
لەناوەڕاستی جیهان هەڵمبژاردوون، لەبەرئەوە
جیهان ڕقی لێتانە. 20ئەو قسەیەتان بیربێتەوە کە
پێمووتن: کۆیلە مەزنتر نییە لە گەورەکەی. گەر
ئەوانەی سەر بە جیهانن منیان چەوساندبێتەوە، ئەوا
ئێوەش دەچەوسێننەوە، گەرهاتوو کاریان بەووشەکانم
کرد، ئەوا کار بەووشەکانی ئێوەش دەکەن. 21بەڵام
ئەمەتان هەموو پێدەکەن لەپێناوی ناوی من، چونکە
ئەوەی منی ناردووە ئەوان نایناسن. 22من گەر
نەهاتبوومایەو قسەم لەگەڵ نەکردبوونایە، ئەوا
گوناهیان نە دەبوو، بەڵام ئێستا هیچ بیانویەکیان نییە

بۆ گوناهەکانیان. 23ئەوەی ڕقی لەمن بێت، ڕقی
لەباوکیشمە. 24گەر لەنێوانیان ئەو کارانەم نەکردایە
کە کەسیتر نەیکردووە، ئەوسا گوناهیان نە دەبوو.
بەڵام ئەوان ڕقیان لەمنو لە باوکم بووەوە،
هەرچەندە ئەو کارانەیان بینی. 25ئەمەش ڕوویدا تا ئەو
ووتەیە بێتەدی کە لە شەریعەتەکەیاندا نووسراوە: {
بەبێ هۆ ڕقیان لێم بووەوە! } 26جا کاتێ یارمەتیدەر
دێ، ئەوەی من لەلایەن باوکەوە بۆتانی دەنێرم، ئەو
ڕۆحە ڕاستییەی کە لەباوکەوە هەڵدەقوڵێ، ئەو
شایەتیم بۆ دەدات. 27ئێوەش هەروەها شایەتیم بۆ
دەدەن، چونکە لە سەرەتاوە ئێوە لەگەڵ من بوون.

کاری ڕۆحی پیرۆز

16

(من ئەمەم پێی ووتن، تا نەکەونە هەڵەوە. 2
لەکەنیشتەکان دەردەکرێن، بەڵکو کاتێ دێت ئەوەی
دەتانکوژێ وابیردەکاتەوە خزمەتی خودای کردووە.
3ئەوان ئەمەتان پێدەکەن چونکە نەباوك دەناسن
نەمن. 4جا ئەمەم پێووتن تا کاتی ڕوودانی هات،
بیرتان بکەوێتەوە کە ئەمەم لەپێشا پێ ووتوون.
لەسەرەتادا ئەمەم پێ نەووتن، چونکە لەگەڵتان بووم.

5(ئێستا من دەگەڕێمەوە بۆ لای ئەوەی
ناردوومی، لەگەڵ ئەوەشدا کەستان نەی پرسی: بۆ
کوێ دەچی؟ 6چونکە ئەمەم پێووتن، دڵگرانی
دایگرتن. 7بەڵام من ڕاستیتان پێدەڵێم: باشتر وایە
بۆتان کە بڕۆم، چونکە ئەگەر من نەڕۆم،
یارمەتیدەرتان بۆ نایەت. بەڵام گەر بڕۆم
بۆتانی دەنێرم. 8کاتێ ئەو دێ، جیهان سەرزەنشت
دەکات لەسەر گوناهو ڕاستودروستیو حوکمدان،
9لەسەر گوناه لەبەرئەوەی باوەڕم پێناهێنن. 10لەسەر
ڕاستودروستی لەبەرئەوەی من دەچمە لای باوكو
ئیتر نامبینن. 11لەسەر حوکمدانیش لەبەرئەوەی
سەرۆکی ئەم جیهانە حوکمی بەسەر دراوە.
12(هێشتا شتی زۆرم هەیە پێتانی بڵێم، ئێستا
ناتوانن بەرگەی بگرن. 13بەڵام کاتێ ڕۆحی ڕاستی
بۆ لاتان دێ، بەرەو هەموو ڕاستیەکتان دەبات،
چونکە لەخۆیەوە هیچ نالێ، بەڵکو ئەوەی گوێی
لێدەبێ پێتانی ڕادەگەینێ، ئەوەی لە دواییدا
ڕوودەدات پێتانی دەڵێ. 14ئەو شکۆدارم دەکات
چونکە هەموو ئەوەی بۆتانی باسدەکات لەمنەوە
دەرچووە. 15هەموو ئەوەی کە هی باوکە، هەروەها
هی منە. لەبەرئەوە بوو پێمووتن ئەوەی بۆتانی باس
دەکات لەمنەوە دەرچووە. 16پاش ماوەیەکی کەم
نامبینن، بەڵام دوای ئەوە بە ماوەیەکی کەم دەمبینن،
چونکە دەگەڕێمەوە لای باوك.)

خۆشی دوای ناخۆشی

17هەندێ لەقوتابیەکان پرسیاریان کرد:
(مەبەستی چییە لەم قسەیە: پاش ماوەیەکی کەم
نامبینن، دوای ئەوە بە ماوەیەکی کەم دەمبینن،
هەروەها: چونکە دەگەڕێمەوە لای باوك؟) 18دیسان
ووتیان: (ئەم کەمە چییە باسی دەکات؟ تێناگەین
لەوەی دەیلێ!) 19عیسا زانی کەوا حەزدەکەن

پرسیاری لێبکەن، ئینجا پێی ووتن: (پرسیار لە
واتای قسەکەم دەکەن: پاش ماوەیەکی کەم نامبینن،
دوای ئەوە بە ماوەیەکی کەم دەمبینن.
[20](ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: ئێوە دەگرین‌و
شیوەن دەکەن، بەڵام جیهان دڵشاد دەبێ، ئێوە
دڵتەنگ دەبن، بەڵام دڵتەنگیەکەتان دەبێ بە خۆشی.
[21]ژن دڵتەنگ دەبێ کاتێ کە منداڵبوونی نزیك
بووەوە. بەڵام کاتێ منداڵەکەی بوو، ئیتر بیر
لەماندووبوونی ناکاتەوە، لەخۆشی ئەوەی مرۆڤێك
لەدایكبوو بۆ ئەم جیهانە. [22]ئێوەش ئاوها، ئێستا
دڵتەنگ دەبن، بەڵام کاتێ دێمەوە بۆلاتان، دڵتان
خۆش دەبێ، ئیتر کەس ئەو خۆشیەتان لێناسێنێتەوە.
[23]لەو ڕۆژەدا پرسیاری هیچم لێناکەن. ڕاستی
ڕاستیتان پێ دەڵێم: هەر شتێك بەناوی منەوە لەباوك
داوا بکەن دەتانداتێ. [24]هەتا ئێستا بەناوی منەوە
هیچتان داوا نەکردووە. داوابکەن وەریدەگرن، تا
خۆشیەکەتان بە تەواوی بێت.

من بەسەر جیهاندا زاڵبووم

[25](دەربارەی ئەم شتانە لەقسەکانمدا نموونەم بۆ
هێنانەوە، بەڵام کاتێ دێ، باسی باوکتان بۆ بکەم
بەئاشکرا و بێ نموونە. [26]لەو ڕۆژەدا بەناوی منەوە
داوا لەباوك دەکەن. ئیتر پێتان ناڵێم من داواتان بۆ
دەکەم لای باوك. [27]چونکە باوك خۆی خۆشی
دەوێن، لەبەرئەوەی ئێوە منتان خۆشویست، هەروەها
باوەڕتان بەوە هێنا کە من لە خوداوە دەرچووم. [28]
لەباوکەوە دەرچووم‌و هاتووم بۆ جیهان، ئێستا
جیهان بەجێدەهێڵم‌و دەگەڕێمەوە لای باوك.)
[29]لێرە قوتابیەکانی پێیانووت: (ئێستا بەئاشکرا
گفتوگۆمان لەگەڵ دەکەیت بێ نموونە. [30]ئێستا
دەزانین تۆ هەموو شتێك دەزانی، پێویست بەوە
ناکات کەس پرسیارت لێبکات. لەبەرئەوە
باوەڕدەهێنین تۆ لە خوداوە دەرچووی.) [31]عیسا
لەوەڵامدا ووتی: (ئایا ئێستا باوەڕدەهێنن؟ [32]کاتێ
دێ، ئەوەتا هاتووە، تیایدا لەیەکتری جیادەبنەوە هەر
یەکە بۆ ماڵی خۆی، ئینجا بەتەنها بەجێمدەهێڵن.
بەڵام من بەتەنها نیم، چونکە باوك لەگەڵمدایە. [33]
ئەمانەم هەموو پێووتن تاکو لەمندا ئاشتیتان هەبێ.
ئێوە لەجیهاندا تەنگانە دەچێژن. بەڵام وورەتان
بەرزبێ، من بەسەر جیهاندا زاڵبووم!)

نوێژی عیسا بۆ باوەڕداران

17
کاتێ ئەم قسانەیکرد، ڕوانیە ئاسمان‌و ووتی: (ئەی
باوك، کاتی ئەوە هاتووە! ڕۆڵەکەت شکۆدار بکەی،
تاکو ڕۆڵەکەشت تۆ شکۆدار بکات، [2]ئەوەی تۆ
دەسەڵاتت داوەتێ بەسەر هەموو مرۆڤدا، هەتا ئەو
ژیانی هەتاهەتایی بدات بە هەموو ئەوانەی تۆ بەوت
داوە. [3]ژیانی هەتاهەتایش ئەوەیە کە تۆ بناسن، تەنها
خودای ڕاستەقینە، هەروەها عیسای مەسیح کە
ناردووتە. [4]من لەسەر زەوی شکۆدارم کردی
بەتەواوکردنی ئەو کارەی دابووت پێم. [5]ئەی باوك
ئێستا شکۆدارمکە لەلای خۆت، بەو شکۆمەندییەی
لای تۆ هەمبوو پێش دروستکردنی جیهان.

6(ناوی تۆم دەرخست بۆ ئەوانەی لەجیهاندا
بەمنت‌دان، ئەوانە هی تۆ بوون، تۆ بەمنت‌دان.
ئەوانیش گوێڕایەڵی ووتەکانت بوون، 7ئێستا دەزانن
هەرچیەکت بەمن داوە لەتۆوەیە، 8چونکە من ئەو
ووشانەم دانیٚ کە تۆ پێت دابووم، ئەوانیش
وەریان‌گرت، هەروەها بەڕاستی زانییان من لەتۆوە
هاتوومو باوەڕیان هێنا کە تۆ منت ناردووە. 9
لەپێناوی ئەوانەدا نوێژت بۆ دەکەم. ئێستا لەپێناوی
جیهاندا نوێژ ناکەم، بەڵکو لە پێناوی ئەوانەی
بەمنت‌داون، چونکە ئەوانە هی تۆن. 10هەرچیەك هی
منە، هی تۆیە، هەرچیەکیش هی تۆیە، هی منە، من
لەئەواندا شکۆدار بووم. 11ئەمان لەجیهان دەمێننەوە،
بەڵام من تیایدا نامێنمەوە، چونکە من دەگەڕێمەوە
لای تۆ. ئەی باوکی پاك‌وپیرۆز ئەوانەی داوتە بەمن
بەهێزی ناوی خۆت بیان‌پارێزە، هەتا بن بە یەك وەك
ئێمە یەکین. 12کاتیٚ لەگەڵیاندا بووم دەم‌پاراستن
بەناوی تۆوە. ئەوانەی بەمنت‌دابوون ئاگاداریم
کردن، کەسیان لەناونەچوون جگە لە ڕۆڵەی
لەناوچوو نەبیٚ، تاکو ئەوەی لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە بێتەدی. 13بەڵام ئێستا من دەگەڕێمەوە
لای تۆ، من باسی ئەمە دەکەم، جاریٚ هێشتا لە
جیهاندام، تا دڵشادی من تیایاندا بەتەواوی بێت. 14
من ووشەی تۆم بەواندا، بەڵام جیهان ڕقی لێیان
بووەوە، چونکە ئەوان سەر بە جیهان نەبوون،
هەروەك چۆن من سەر بە جیهان نیم. 15من داوای
ئەوە ناکەم تۆ ئەوان لەجیهان بسێنیتەوە، بەڵکو
لەشەیتان بیان‌پارێزە. 16ئەوان سەر بە جیهان نین
هەروەك چۆن من سەر بە جیهان نیم. 17لەڕاستیدا
پیرۆزیان‌بکە، چونکە ووشەی تۆ ڕاستییە. 18هەروەك
چۆن منت نارد بۆ جیهان، منیش دەیانێرم بۆ جیهان.
19جا لەپێناوی ئەواندا من خۆم پیرۆز دەکەم، هەتا
ئەوانیش لەڕاستی پیرۆزبن.

20تەنها لەپێناوی ئەمان نوێژ ناکەم، بەڵکو
لەپێناوی ئەوانەش کە باوەڕم پیٚ‌دەکەن بەهۆی قسەی
ئەمانەوە، 21تا هەموو یەك بن، هەروەك تۆ چۆن
لەمندای ئەی باوك منیش لەتۆدام، تا ئەوانیش
لەئێمەدا بن، تاکو جیهان باوەڕبهێنیٚ کە تۆ منت
ناردووە. 22من ئەو شکۆمەندیەم داونەتیٚ تۆ داوتە
بەمن، تا بن بەیەك هەروەك چۆن ئێمە یەکین. 23من
لەئەوانداو تۆ لەمندای، تا تەواوبن‌و بن بە یەك،
هەتا جیهان بزانیٚ تۆ منت ناردووە، هەروەها ئەوانت
خۆشویستووە وەك چۆن منت خۆشویست.

24(ئەی باوك، دەمەویٚ ئەوانەی کە داوتە بە من
لەهەر شوێنێکدابم لەگەڵمبن، تا ئەو شکۆمەندیەم
ببینن کە داوتە بەمن، چونکە تۆ منت خۆشویستووە
پێش دروستبوونی جیهان. 25ئەی باوکی
ڕاست‌ودروست، جیهان ناتناسیٚ، بەڵام من تۆ
دەناسم، ئەوانیش دەزانن کە تۆ منت ناردووە، 26من
ناوی تۆم بەوان ناساند، هەروەها پێیان دەناسێنم،
تاکو ئەو خۆشەویستیەیان تیادابیٚ کە تۆ منت پیٚ
خۆشویست، هەتا من خۆم لەواندا بم.)

گرتنی عیسا

18

دوای ئەوەی عیسا لەم ووتانەی بووەوە، لەگەڵ قوتابیەکانی کەوتنە ڕێو دۆڵی قەدرونیان بڕی. لەوێدا باخچەیەك هەبوو خۆیو قوتابیەکانی چوون بۆ ئەوێ. 2بەلام ئەو یەهوزایەی ناپاکی لەگەڵ کرد، ئەو شوێنەی دەزانی، چونکە عیسا زۆر جار لەگەڵ قوتابیەکانی تیادا کۆدەبووەوە. 3ئینجا یەهوزا بەرەو ئەوێ چوو، تیپێك سەربازو پاسەوانانی پەرستگای لەگەڵ خۆی برد، ئەوانەی سەرۆك کاهینەکانو فەریسیەکان ناردبوویانن، چراو مەشخەڵو چەکیان هەڵگرتبوو. 4عیسا دەیزانی چی بەسەر دێ، بەرەو ڕوویان چوو، ووتی: (کێتان دەوێ؟) 5وەلامیان دایەوە: (عیسای ناسری). ئەویش پێی ووتن: (من ئەوم). ئەو یەهوزایەی کە ناپاکی لەگەڵ کرد لەگەڵیان وەستا بوو. 6کاتێ پێی ووتن: (من ئەوم) گەڕانەوە دواوەو کەوتن بە زەویدا! 7عیسا جارێکی کە لێیپرسینەوە: (کێتان دەوێ؟) ئەوانیش لەوەلامدا ووتیان: (عیسای ناسری.) 8ئەویش ووتی: (پێم ووتن: من ئەوم، گەر ئێوە بەدوای مندا دەگەڕێن، با ئەوانەیکە بڕۆن.) 9ئەمەش بۆ هاتنەدی ئەو قسەیە بوو کە ووتی: (ئەوانەی بەمنتدابوون کەسیان لەناونەچوو!) 10شەمعون پەترۆس شمشێرێکی پێبوو دەری هێناو لەکۆیلەی سەرۆك کاهینەکانیداو گوێچکەی ڕاستی پێبڕی. ئەو کۆیلەیەش ناوی مەلخەس بوو. 11عیسا بە پەترۆسی ووت: (شمشێرەکەت بگەڕێنەوە کێلانەکەی! ئایا ئەو جامەی باوکم داویەتی پێم نەیخۆمەوە؟)

لەبەردەم سەرۆکی کاهینەکان

12ئیتر تیپە سەربازەکەو سەرتیپەکەیانو پاسەوانەکانی جوولەکە عیسایان گرتو بەستیانەوە. 13یەکەمجار بردیان بۆ لای حەنانی خەزوری قەیافا کە سەرۆك کاهین بوو لەو ساڵەدا. 14قەیافاش ئەو پیاوە بوو کە ڕاوێژی بۆ جوولەکەکان کردبوو، باشتر وایە پیاوێك بمرێ لەجیاتی هەموو گەل.

پەترۆس نکۆڵی لەعیسا دەکات

15شەمعون پەترۆس لەگەڵ قوتابیەکەی تر کە سەرۆکی کاهینەکان دەیناسی شوێنی عیسا کەوت. ئەو قوتابیە لەگەڵ عیسا چووە کۆشکی سەرۆك کاهین. 16 بەلام پەترۆس لەدەرەوە لەلای دەرگاکە ڕاوەستا. ئینجا قوتابیەکەی تر کە سەرۆك کاهینەکان دەیناسی هاتەدەرەوەو قسەی لەگەڵ کچە دەرگاوانەکەدا کردو پەترۆسی هێنایە ژوورەوە. 17کچە دەرگاوانەکە لە پەترۆسی پرسی: (ئایا تۆ یەکێك لەقوتابیەکانی ئەم کابرایە نیت؟) ئەویش وەلامی دایەوە: (نەخێر، لەوان نیم.) 18ئاووهەوا سارد بوو، خزمەتکارانو پاسەوانان ئاگریان کردبووەوەو لەدەوری وەستابوون خۆیان گەرم دەکردەوە، پەترۆسیش لەگەڵیان وەستابوو خۆی گەرم دەکردەوە.

19سەرۆکی کاهینەکان پرسیاری لەعیسا کرد دەربارەی قوتابیەکانیو فێرکردنەکەی. 20عیساش وەلامی دایەوە: (بە ئاشکرا قسەم بۆ جیهان کرد، لەکەنیشتو پەرستگادا لەو شوێنەی هەموو جوولەکەکان لێیکۆدەبوونەوە، هەموو کاتێ خەڵکم

فێردەکرد، هیچ شتێکم بەنهێنی نەوتووە. 21بۆچی
پرسیار لە من دەکەیت؟ پرسیار لەوانە بکە کە
گوێیان لەقسەکانم بووە، ئەوان دەزانن چیم ووتوە!)
22کاتێ عیسا ئەمەی ووت یەکێك لەخزمەتکارەکان
زللەیەکی لێداو پیێووت: (ئاوها وەڵامی
سەرۆکی کاهینان دەدەیتەوە؟) 23عیسا وەڵامی
دایەوە: (گەر قسەی خراپم کردووە بڵێ چیم
ووتووە، گەر ڕاستیشم ووتووە، ئیتر بۆچی لێم
دەدەیت؟) 24ئەوسا حەنان بەدەستی بەستراوەوە
ناردی بۆ لای قەیافای سەرۆك کاهین. 25هێشتا
شەمعون پەترۆس لەوێ ڕاوەستابوو خۆی گەرم
دەکردەوە، لێیان پرسی: (ئایا تۆش لە قوتابیەکانی
ئەو نیت؟) ئەویش نکۆڵی لێکردو ووتی: (نەخێر،
لەوان نیم.) 26یەکێك لەخزمەتکارانی سەرۆکی
کاهینان زاوای ئەو خزمەتکارە بوو کە پەترۆس
گوێی لێکردەوە، ووتی: (ئەی لەباغچەکەدا تۆم
لەگەڵ ئەو نەبینی؟) 27دیسان پەترۆس نکۆڵی لێکرد،
ئینجا یەکسەر کەڵەشێر خوێندی!

عیسا دەدرێتە دەست پیلاتۆس

28ئیتر بەیانی زوو عیسایان لەماڵی قەیافاوە برد
بۆ کۆشکی فەرمانڕەوایی ڕۆمەکانو ئەوان نەچوونە
ئەو کوشکە نەوەك پیس بنو بەهۆی ئەوەوە نەتوانن
بەشداری بکەن لەخواردنی جەژنی تێپەڕبوون. 29
ئەوسا پیلاتۆس هاتە دەرەوە بۆ لایانو لێیپرسین:
(بەچی ئەم پیاوە تاوانبار دەکەن؟) 30وەڵامیان دایەوە:
(گەر تاوانبار نەبووایە، نەماندەدا بەدەستەوە.) 31
پیلاتۆس ووتی: (ئێوە بیبەن، بەپێی شەریعەتی خۆتان
حوکمی بەسەردا بدەن.) ئەوانیش وەڵامیان دایەوە:
(مافی ئەوەمان نییە کەس بکوژین.) 32ئەمەش ڕوویدا
تاکو ئەوەی عیسا ووتبووی لەبارەی شێوەی
مردنەکەی بێتەدی. 33ئینجا پیلاتۆس چووە ناو
کۆشکەکەیو بانگی عیسای کردو لێیپرسی: (تۆ
پادشای جوولەکەی؟) 34عیسا لە وەڵامدا ووتی:
(ئایا تۆ لەخۆتەوە ئەمەم پێدەڵێی، یاخود خەڵکی کە
دەربارەی من ئەمەیان پێ ووتوی؟) 35ئەوسا پیلاتۆس
لێیپرسی: (ئایا من جوولەکەم؟ گەلەکەتو سەرۆك
کاهینەکان تۆیان داوەتە دەستی من. چیت کردووە؟)
36عیساش لەوەڵامدا ووتی: (پادشاهێتی من سەر بەم
جیهانە نییە. گەر پادشاهێتی من سەر بەم جیهانە
بووایە، ئەوسا خزمەتکارەکانم دەجەنگان تا نەدرێمە
دەست دەسەڵاتدارانی جوولەکە. بەڵام پادشاهێتی
من هی ئێرە نییە.) 37جا پیلاتۆس لێیپرسی: (کەواتە
تۆ پادشای؟) ئەویش وەڵامی دایەوە: (خۆت ووتت
من پادشام. لەبەر ئەمەش لەدایك بوومو هاتووم بۆ
جیهان، تاشایەتی بۆ ڕاستی بدەم، هەر کەسێ
لەڕاستی بێ گوێ لە دەنگم دەگرێ.) 38پیلاتۆس
پێی ووت: (ڕاستی چییە؟) دوای ئەوەی ئەمەی ووت
دیسان چووە دەرەوە بۆ لای جوولەکەکانو ووتی:
(من هیچ خراپەیەکی تیادا نادۆزمەوە! 39ئێوە لەسەر
ئەوە ڕاهاتوون لەجەژنی تێپەڕبووندا گیراوێکتان بۆ
ئازاد بکەم. ئایا دەتانەوێ پادشای جوولەکەتان بۆ
ئازاد بکەم؟) 40هەموو هاواریان کردو ووتیان: (ئەمە
ئازاد مەکە! بەڵکو باراباس!) هەرچەندە باراباس

دزیش بوو.

فەرمانی کوشتنی عیسا

19

ئیتر پیلاتۆس فەرمانیدا عیسا ببرێت و بەقامچی
لێبدرێت. 2سەربازەکان تاجێکیان لەدڕك چنیو
خستیانە سەر سەری، جلێکی ئەرخەوانییان
لەبەرکرد. 3لێی دەچوونە پێشەوەو پێیان دەووت:
(سلاو! ئەی پادشای جوولەکە!)، زللەیان لێدەدا.
4جارێکی‌کە پیلاتۆس هاتەدەرەوە بۆ لای خەڵکەکەو
پێی ووتن: (من دەی هێنمە دەرەوە بۆلاتان تا بزانن
من هیچ گوناهێکی تیادا نابینم!) 5عیسا بەتاجی
دڕکاوی‌و جلی ئەرخەوانییەوە هاتەدەرەوە، ئینجا
پیلاتۆس بەوانی ووت: (ئەوەتا پیاوەکە!) 6کاتێ
سەرۆك کاهینەکانو پاسەوانەکان بینیان، هاواریان
کرد: (لەخاچی بدە! لەخاچی بدە!) ئەوسا پیلاتۆس
پێی‌ووتن: (ئێوە بیبەنو لەخاچی بدەن، من هیچ
گوناهێکی تیادا نابینم!) 7جوولەکەکان
وەڵامیاندایەوە: (شەریعەتمان هەیە. بەپێی شەریعەتی
ئێمە دەبێ بمرێ، چونکە خۆی کردووە بە ڕۆڵەی
خودا.)

8کاتێ پیلاتۆس گوێی لەم قسەیە بوو زیاتر
ترسا، 9چووە ناو کۆشکەکەی‌و لەعیسای پرسی:
(تۆ خەڵکی کوێی؟) بەڵام عیسا هیچ وەڵامێکی
نەدایەوە. 10پیلاتۆس پێی‌ووت: (بۆ قسەم لەگەڵ
ناکەیت؟ ئایا نازانی من دەسەڵاتی ئەوەم هەیە ئازادت
بکەم یان لەخاچت بدەم؟) 11عیسا وەڵامیدایەوە:
(تۆ هیچ دەسەڵاتێکت بەسەر منەوە نییە، گەر لە
سەرەوە بەتۆیان نەدابێ. جا لەبەرئەوە، ئەوەی
منی داوەتە دەست تۆ گوناهێکی گەورەتری
هەیە.)

12ئیتر لەبەرئەمە پیلاتۆس هەوڵی ئازادکردنی
عیسایدا، بەڵام جوولەکەکان هاواریانکرد: (گەر
ئەمەت ئازادکرد، ئیتر هاوڕێی قەیسەر نیت. هەر
کەسێك خۆی بکات بەپادشا، دوژمنایەتی لەگەڵ
قەیسەر دەکات.) 13کاتێ پیلاتۆس گوێی لەم قسانە
بوو، عیسای بردە دەرەوە، ئەوسا لەسەر کورسی
فەرمانڕەوایی دانیشت، لەشوێنێك پێی‌دەووترێ
بەردڕێژکراو بەزمانی عیبریش گەباسا. 14کاتەکەش
نزیکەی دوانزەی نیوەڕۆ بوو، لەو ڕۆژەدا [ڕۆژی
هەینی] خۆ ئامادەدەکرا بۆ جەژنی تێپەڕبوون. ئینجا
پیلاتۆس بەجوولەکەکانی ووت: (ئا ئەوەتا
پادشاکەتان!) 15ئەوانیش هاواریانکرد: (بیبە! بیبە!
لەخاچی بدە!) پیلاتۆس لێی‌پرسین: (ئایا
پادشاکەتان لەخاچ بدەم؟) ئەوسا سەرۆك
کاهینەکان وەڵامیان دایەوە: (هیچ پادشایەکمان نییە
جگە لە قەیسەر.) 16ئیتر پیلاتۆس دایە دەستیان تا
لەخاچ بدرێ.

لە خاچدان

ئەوانیش عیسایان بردو ڕۆیشتن. 17عیساش
هاتەدەرەوەو خاچەکەی هەڵگرت بەرەو ئەو شوێنە
ڕۆیشت کە ناسرابوو بەشوێنی کاسەی سەر بەزمانی
عیبری پێی‌دەوترێ (گولگۆسە)، 18لەوێ لەگەڵ

دوو پیاو لەخاچیاندا، هەر یەکە لە لایەکیەوە، عیساش لە ناوەڕاست.
[19]پیلاتۆس لەسەر خاچەکە دروشمێکی هەڵواسی بوو لەسەری نووسرا بوو: (عیسای ناسیری پادشای جولەکە.) [20]جولەکەیەکی زۆر دروشمەکەیان خوێندەوە، چونکە ئەو شوێنەی عیسای تیادا لەخاچدرابوو لەشار نزیك بوو. دروشمەکەش بەزمانی عیبریو لاتینیو یۆنانی نووسرا بوو. [21]سەرۆك کاهینەکانی جولەکە بەپیلاتۆسیان ووت: (مەنووسە: (پادشای جولەکە)، بەڵکو بنووسە: (ئەم پیاوە خۆی دەیووت: من پادشای جولەکەم.))
[22]پیلاتۆس وەڵامی‌دایەوە: (ئەوەی نووسیومە، نووسیومە!)
[23]کاتێ سەربازەکان عیسایان لەخاچدا، جلەکانیان بردو کردیان بەچوار بەشەوە، هەر سەربازو بەشێکی برد. هەروەها کراسەکەشیان برد، کە سەرتاپا بەبێ دروون لەیەك پارچە چنرابوو. [24]ئینجا سەربازەکان بەیەکتریان ووت: (پێویست ناکات بی‌دڕێنین، بەڵکو شێروخەتی لەسەر دەکەین بزانین بەرکێ دەکەوێ.)
ئەمەش ڕوویدا تا ئەوەی لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە بێتەدی: {جلەکانمیان لەنێوان خۆیان بەش‌کردو شێروخەتیان لەسەر کراسەکەم کرد.} ئەمەش ئەوە بوو کە سەربازەکان کردیان.
[25]لەوێ لەلای خاچەکەی عیسا، دایکی لەگەڵ مریەمی ژنی کلۆپا کە پووری بوو، هەروەها مریەمی مەجدەلی وەستابوون. [26]کاتێ عیسا دایکی بینی، بە تەنیشت ئەو قوتابیەوە وەستاوە کە خۆشی‌دەویست، بەدایکی‌ووت: (ئەی ئافرەت، ئەمە کوڕتە!) [27]ئینجا بەقوتابیەکەی ووت: (ئەمە دایکتە.) لەوکاتەوە قوتابیەکە بردیە ماڵی خۆی.

مردنی عیسا

[28]دوای ئەوەی عیسا بینی هەموو شتێ تەواو بوو، ووتی: (تینوومە.) تا ئەوەی لەکتێبی پیرۆز باس‌کراوە بێتەدی. [29]لەوێ قاپێکی پڕ لەسرکە هەبوو، ئیسفەنجێکیان کرد بەسرکەکەو بەقامیشێك بەرزیان‌کردەوە بۆ دەمی. [30]کاتێ عیسا دەمی لەسرکەکەدا، ووتی: (تەواوبوو!) ئینجا سەری دانەواندو گیانی سپارد.
[31]جا چونکە ئەو ڕۆژە ڕۆژی خۆئامادەکردن بوو بۆ جەژنی تێپەڕبوون، ڕۆژی پاشتریش شەممەیەکی مەزن بوو، هەروەها تا لاشەکان بە هەڵواسراوەیی لەسەر خاچەکان نەمێننەوە، جولەکەکان داوایان لەپیلاتۆس کرد قاچی لەخاچدراوەکان بشکێنرێو لاشەکانیان هەڵگیرێ. [32]ئینجا سەربازەکان هاتنو هەردوو قاچی ئەو دوو پیاوەیان شکاند کە لەگەڵ عیسا لەخاچدرابوون. [33]بەڵام کاتێ گەیشتنە سەر عیسا، سەیریان‌کرد مردووە، ئیتر قاچیان نەشکاند. [34]ئینجا یەکێك لەسەربازەکان ڕمێکی کرد بەلاتەنیشتی، یەکسەر خوێنو ئاوی لێ هاتەدەرەوە. [35]جا ئەوەی ئەمەی بینی خۆی شایەتی دەدا، شایەتیەکەشی ڕاستە، خۆی بەتەواوی دەزانێ کە

ڕاستی دەڵێ، هەتا ئێوەش باوەڕبهێنن. 36ئەمەش
ڕوویدا تا ئەوەی لەکتێب باسکراوە بێتەدی: {
ئێسقانێکی لێناشکێ! } 37هەروەها لەشوێنێکیتر
لەکتێب باسکراوە: {سەیری ئەوە دەکەن کە ڕمیان
لێداوە. }

ناشتنی عیسا

38پاش ئەوە یوسف ناوێك کە خەڵکی ڕامە
بوو داوای لەپیلاتۆس کرد تا ڕێیبدات لاشەکەی
عیسا بەرێ، ئەم یوسفەش قوتابی عیسا بوو، بەڵام بە
نهێنی چونکە لە دەسەڵاتدارانی جوولەکە دەترسا،
ئیتر پیلاتۆس ڕێیدا. ئینجا یوسف هاتو لاشەکەی
عیسای هەڵگرت. 39هەروەها نیقۆدیمۆسیش هات
ئەوەی کە لە پێشا بەشەو هاتبوو بۆ لای عیسا.
لەگەڵ خۆی نزیکەی سی لیتر بۆنی مۆڕی تێکەڵاو
بە عودی هێنا. 40لاشەکەی عیسایان هێناو لەگەڵ
بۆن بەکفن پێچایانەوە، بەو شێوەیەی نەریتی
جوولەکە بوو لە ناشتن. 41لەو شوێنەی عیسای
تیادا لە خاچدرا باخچەیەکی لێبوو، لە
باخچەکەشدا گۆڕێکی تازەی لێبوو، لەوەو پێش
کەسی تیادا نەنێژرا بوو. 42هەردووکیان عیسایان
لەو گۆڕەدا ناشت چونکە نزیك بوو، هەروەها
لەبەر ئەوەی ئەو ڕۆژە ڕۆژی خۆئامادەکردن بوو
لەلای جوولەکەکان.

زیندووبوونەوە

20

بەرەبەیانی ڕۆژی یەکشەممە، مریەمی مەجدەلی چووە
سەر گۆڕەکەی عیسا، هێشتا تاریك بوو، سەیری
کرد بەردەکە لەسەر دەرگای گۆڕەکە لابراوە. 2
ئەویش بەڕاکردن هات بۆ لای شەمعون پەترۆسو
قوتابیەکەی تر کە عیسا خۆشیدەویست پێیووتن:
(گەورەیان لەگۆڕەکە بردووە، نازانین لەکوێ دایان
ناوە!) 3ئینجا پەترۆسو قوتابیەکەیکە ڕۆیشتن بەرەو
گۆڕەکە. 4هەردووکیان بەیەکەوە ڕایاندەکرد، بەڵام
قوتابیەکەیتر پێش پەترۆس کەوتو پێش ئەو
گەیشتە سەر گۆڕەکە، 5دانەویەوە سەیریکرد
کفنەکە لەوێ کەوتووە، بەڵام نەچووە ژوورەوە. 6
ئینجا دوای ئەو شەمعون پەترۆس گەیشتە سەر
گۆڕەکەو چووە ژوورەوە، ئەویش بینی کفنەکە
لەوێ کەوتووە. 7ئەو دەستەسڕەی بەسەری عیساوە
بوو بینی بەتەنها پێچراوەتەوە بەجیا لەشوێنی کفنەکە.
8لەوکاتەدا قوتابیەکەیکەش هاتە ژوورەوە، ئەوەی
یەکەمجار گەیشتە سەر گۆڕەکە، ئەمەی بینیو باوەڕی
هێنا. 9چونکە قوتابیەکان تا ئەوکاتەش تێنەگەیشتبوون
ئەوەی کتێبی پیرۆز باسی دەکات، ئەو دەبێ لەنێوان
مردوواندا هەستێتەوە. 10ئیتر دوو قوتابیەکە گەڕانەوە
بۆ شوێنی خۆیان.

عیسا بۆ مریەم دەردەکەوێ

11بەڵام مریەم هەر لە دەرەوە وەستاو
لەسەرگۆڕەکە دەگریا. کاتێ کە دەگریا دانەویەوە
بۆ گۆڕەکە، 12سەیری کرد دوو فریشتە بەجلی
سپیەوە، دانیشتوون لەو شوێنەی تەرمەکەی عیسای

لـێدانرابوو، یەکێك لەلای سەریەوە ئەوی‌کە لەلای
قاچیەوە. 13لێیانپرسی: (خوشکە، بۆ دەگری؟)
لەوەڵامدا ووتی: (گەورەمیان بردووە، نازانم لەکوێ
دایانناوە.) 14ئەمەی ووتو ئاوڕی‌دایەوەو
سەیری‌کرد عیسا وەستاوە، بەڵام مریەم نەیزانی ئەو
عیسایە. 15عیسا لێی‌پرسی: (خوشکە، بۆچی
دەگری؟ بەدوای کێدا دەگەڕێی؟) مریەمیش وایزانی
باخەوانەکەیە، پێی‌ووت: (گەورەم گەر تۆ بردووتە
پێم بڵێ لەکوێ داتناوە تا بیبەمەوە.)
16ئینجا عیسا بانگی‌کرد: (مریەم!) ئەویش
ئاوڕی‌دایەوەو بە زوبانی عیبری هاواری کرد:
(ڕەبونی)، بەواتای مامۆستا. 17عیساش پێی‌ووت:
(مەمگرە! هێشتا نەڕۆیشتووم بۆ لای باوك، بەڵام بڕۆ
بۆ لای براکانمو پێیان بڵێ: من دەچم بۆ لای
باوکمو باوکتان، خودامو خوداتان!) 18ئینجا مریەمی
مەجدەلی گەڕایەوەو هەواڵی‌دا بەقوتابیەکانو
پێی‌ووتن: (من گەورەم بینی!) هەروەها ئەوەی پێ
ووتن کە پێی ووتبوو.

دەرکەوتنی مەسیح بۆ قوتابییەکان

19لەئێوارەی ئەو یەکشەممەیە،کاتێ قوتابیەکان
لەترسی دەسەڵاتدارانی جولەکە بەیەکەوە بوونو
دەرگاکانیان لەسەر خۆیان داخستبوو، عیسا هات
لەناوەڕاستیان وەستاو ووتی: (ئاشتی بۆ ئێوە!) 20
کاتێ ئەمەی ووت، دەستیو لاتەنیشتی نیشاندان،
قوتابیەکان کاتێ خوداوەندیان بینی دڵشاد بوون. 21
ئینجا عیسا پێی‌ووتن: (ئاشتی بۆ ئێوە! چۆن باوك منی
ناردووە، منیش ئاوا ئێوە دەنێرم.) 22ئەمەی ووتو
فووی لێکردنو پێی ووتن: (ڕۆحی پیرۆز
وەرگرن. 23ئەوەی گوناهی ببەخشن، بەخشراوە،
ئەوەی گوناهی نەبەخشن، ئەوا نەبەخشراوە!)

دەرکەوتنی مەسیح بۆ تۆما

24بەڵام تۆما، یەکێك لەدوانزەکە، کە ناسرابوو
بەدووانە، لەگەڵ قوتابیەکان نەبوو کاتێ عیسا بۆ
لایان هات. 25قوتابیەکانی‌تر پێیان ووت: (ئێمە
گەورەمان بینی!) ئەویش لەوەڵامدا ووتی: (گەر
نیشانەی بزمارەکان بەدەستیەوە نەبینم، پەنجە نەخەمە
شوێنی بزمارەکانەوە، دەست نەدەم لەلاتەنیشتی
باوەڕناکەم!)
26دوای هەشت ڕۆژ، کاتێ قوتابیەکانی
دووبارە لەماڵەوە بوون تۆماشیان لەگەڵ بوو، عیسا
هات بۆ لایانو دەرگاکانیش داخرابوون، لە
ناوەڕاستیان وەستاو ووتی: (ئاشتی بۆ ئێوە!) 27ئینجا
بە تۆمای ووت: (پەنجەت بێنە بۆ ئێرە، سەیری
دەستمبکە، دەستت بێنەو بیدە لەلاتەنیشتم. بێباوەڕ
مەبە بەڵکو باوەڕداربە!) 28ئەوسا تۆما هاواری کرد:
(ئەی خوداوەندو خودام!) 29عیسا پێی‌ووت: (ئایا
لەبەرئەوەی منت بینی باوەڕت کرد؟
خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی باوەڕدەکەن بێ‌ئەوەی
ببینن!)
30عیسا لەبەردەم قوتابیەکانی زۆر نیشانەی
سەرسوڕهێنەری تری‌کرد کە لەم پەرتووکەدا
نەنووسراوە. 31بەڵام ئەم نیشانانە نووسراون تا

باوەڕبکەن کە عیسا مەسیحە، ڕۆڵەی خودایە، هەتا
ئێوە بەهۆی باوەڕهێنانەوە ژیان بەدەستبهێنن بەناوی
ئەوەوە.

دەرکەوتنی عیسا لەسەر دەریاچە

21
دوای ئەمە عیسا جارێکی کە بەم شێوەیە خۆی
دەرخست بۆ قوتابیەکان لەسەر کەناری دەریاچەی
تەبەریە: 2شەمعون پەترۆس‌و تۆما کە بە دووانە
ناسراوە، لەگەڵ نەسانائیل کە خەڵکی قانای ناوچەی
جەلیل بوو، هەروەها دوو کوڕەکەی زەبدی‌و دوو
قوتابی کە کۆببوونەوە. 3شەمعون پەترۆس پێی‌ووتن:
(من دەڕۆم بۆ ڕاو!) ئەوانیش ووتیان: (ئێمەش
لەگەڵت دێین.) ئینجا ڕۆیشتن‌و سواری بەلەم بوون،
بەڵام لەو شەوەدا هیچیان نەگرت.

4کاتی بەرەبەیان، عیسا لەسەر دەریاچەکە
وەستا، بەڵام قوتابیەکان نەیانزانی ئەو عیسایە. 5عیسا
لێی‌پرسین: (ها کوڕینە ماسیتان پێ‌نییە؟) ئەوانیش
وەڵامیان دایەوە: (نەخێر!) 6ئەویش پێی‌ووتن:
(تۆڕەکانتان هەڵدەن بۆ لای ڕاستی بەلەمەکە، ئەوسا
ماسی دەگرن!) ئەوانیش هەڵیاندا ئیتر نەیانتوانی
ڕای‌کێشن لەبەر زۆری ئەو ماسییانەی تیایدا بوو!

7ئەو قوتابیەی عیسا خۆشی‌دەویست بە
پەترۆسی ووت: (ئەوە خوداوەندە!) کاتێ پەترۆس
ئەمەی بیست، خۆی داپۆشی بە جلەکانی چونکە
ڕووت بوو و خۆی هەڵدایە ناو ئاوەکە. 8
قوتابیەکانی‌تر بەبەلەمەکە هاتن‌و تۆڕە پڕ
لەماسیەکەیان ڕادەکێشا، چونکە ئەوەندە دوور
نەبوون لەکەناری دەریاچەکە تەنها دووسەد باڵ نەبێ.
9کاتێ قوتابیەکان گەیشتنە کەناری دەریاچەکە،
بینیان وا نان دانراوە، خەڵوز ئامادەکراوەو ماسی
خراوەتە سەر. 10عیسا پێی‌ووتن: (هەندێ لەو
ماسییانە بهێنن کە ئێستا ڕاوتان‌کرد!) 11جا شەمعون
پەترۆس چووە ناو بەلەمەکەو تۆڕەکەی ڕاکێشایە
سەر ووشکانی، سەدو پەنجاو سێ ماسی گەورەی
تیادا بوو، لەگەڵ ئەم ژمارە زۆرەشدا تۆڕەکە نەدڕا
بوو. 12عیسا بە قوتابیەکانی ووت: (وەرن بخۆن.)
ئیتر کەس لە قوتابیەکان نەی‌وێرا پرسیاری
لێ‌بکات: (تۆ کێیت؟) چونکە دەیانزانی ئەو
خوداوەندە. 13عیسا هاتە پێشەوە نانەکەی
هەڵگرت‌و دای‌پێیان، ماسیەکەش بەهەمان شێوە. 14
ئەمە جاری سێهەم بوو عیسا خۆی دەرخات بۆ
قوتابیەکانی پاش ئەوەی لەنێو مردوواندا هەستایەوە.

عیسا لەگەڵ پەترۆس دەدوێ

15دوای ئەوەی نانیان خوارد عیسا پرسیاری
لەشەمعون پەترۆس‌کردو ووتی: (شەمعونی کوڕی
یۆنا، ئایا تۆ منت زیاتر خۆش دەوێ یان ئەوانی‌کە
منیان زیاتر خۆش دەوێ؟) ئەویش وەڵامی‌دایەوە:
(بەڵێ خوداوەند، تۆ دەزانی من خۆشم دەوێیت!)
جا عیسا پێی‌ووت: (بەرخەکانم بلەوەڕێنە.) 16
جارێکی کە لێی‌پرسییەوە: (شەمعونی کوڕی یۆنا،
منت خۆش دەوێ؟) وەڵامی‌دایەوە: (بەڵێ
خوداوەند، تۆ دەزانی من خۆشم دەوێیت!) ئەویش

پـێیووت: (شـوانی مـەڕەکانم بکـە.) [17]بـۆ جاری سێهەم لێیپرسیەوە: (ئەی شەمعونی کوڕی یۆنا، ئایا منـت خـۆشدەوێ؟) ئـیتر پـەتـرۆس دڵگـران بوو چونکە عیسـا بۆ جاری سێهەم لێیپرسی: (ئایا منت خـۆش دەوێ) پەترۆس پێیووت: (ئەی خوداوەند، تـۆ هـــەموو شــتێ دەزانــی. تـــۆ دەزانـــی مــن خۆشـمدەوێیت!) دیسان عیسا پێیووت: (مەڕەکانم بلەوەڕێـنە. [18]ڕاسـتی ڕاسـتیت پێدەڵـێم کاتێ کە گەنج بووی پشتوێنەکەت بەناو قەدتەوە دەبەستو بۆ هەرشوێنێك دەتویست دەڕۆیشتی. بەڵام کاتێ پیر دەبیـــت دەســـتت درێژدەکەیـــت، یەکـــێکی کە پشتوێنەکەت بۆ دەبەستێتو دەتبات بۆ شوێنێك کە ناتـەوێ!) [19]عیسا ئەمەی ووت وەك ئاماژەکردنێك بۆ ئەو مردنەی پەترۆس کە خودا شکۆدار دەکات. دوای ئەمە، پێیووت: (دوامکەوە.)

[20] پەتـــرۆس ئاوڕیدایـــەوە بـــۆ دواوە، ئـــەو قوتابـیەی بیـنی کـە عیسـا خۆشیدەویست شوێنیان کـەوتووە، ئەویش ئەو قوتابیە بوو کە شانی بەسینگی عیسـا دابـوو لـەکاتی نـانخواردنەکـەو پـێیووت: (گـەورەم، کێیە ئەوەی ناپاکیت لەگەڵ دەکات؟) [21] کـاتێ پەتـرۆس قوتابـیەکەی بیـنی لەعیسای پرسی: (ئەی خوداوەند ئەی ئەمە چی لـێدێ؟)

[22]عیسـا لــە وەڵامــدا ووتــی: (گــەر بمــەوێ دەمێنێـتەوە هــەتا دەگەڕێمــەوە، بــە تــۆ چــی؟ تــۆ دوامکـەوە!) [23]ئـیتر هەواڵ لەنێوان برا باوەڕدارەکان بڵاوبـووەوە کـە ئـەو قوتابـیە نامـرێ. بـەڵام عیسـا ئەمـــەی بـە پەتـرۆس نـەووت: (کــە ئـەو نامرێ!) بـەڵکـو ووتـی: (گـــەر بمـــەوێ دەمێنێـتەوە هـەتا دەگـــەڕێمەوە، بە تۆ چی؟)

[24]ئـەو قوتابیـیە ئەمەیـە کە ئەم شتانەی لێرەدا نووسـیوە، خۆیشـی شـایەتی بـۆ ئـەم شتانە دەدات. ئـێمەش دەزانـین شـایەتیەکەی ڕاستە. [25]زۆر شتی تر هەیـە عیسـا کـردوویەتی، لـەو بـاوەڕەدام گەر یەك لـەدوای یەك بنووسرایە، هەموو جیهان جێگای ئەو پەرتووکانەی تیانەدەبووەوە!

کرداری نێرراوان

پەرتووکی کرداری نێرراوان تەواوکەری مزگێنییە بەپێی نووسینی لۆقا، باسی قوتابییەکان دەکات چۆن بە ڕۆحی پیرۆز مزگێنی عیسای مەسیحیان لەقودسو هەموو یەهودیەو سامیرەو تا ئەوپەڕی زەوی بلاوکردەوە (1: 8). لەم کتێبەدا نووسەر دووپاتی دەکاتەوە کە باوەڕ بە مەسیح هیچ مەترسییەکی سیاسی نییە بۆ ئیمپراتۆریەتی ڕۆمانی.

دەتوانرێ ئەم کتێبە بکرێ بە سێ بەش:

1- سەرەتای دەستپێ کردنی باوەڕداران لەقودس دوای بەرزبوونەوەی عیسا بۆ ئاسمان.

2- بلاوبونەوەی باوەڕ بە مەسیح لەهەموو فەلەستین.

3- پەرەسەندنی ئەم باوەرە لەناوچەکانی دەوروبەری دەریای سپی ناوەڕاست تاشاری ڕۆما.

کتێبی کرداری نێرراوان باسی چەند ڕووداوێکی گرنگ دەکات لەوانە: چۆنیەتی کارکردنی ڕۆحی پیرۆز لەناو باوەڕداران، دوای ئەوەی لەڕۆژی پەنجاهەمین هاتە ناویان، دواتریش مایەوە بۆ ئەوەی ڕێنماییان بکاتو ڕابەرەکانی بە هێز بکات. هەروەها چۆنیەتی باوەڕهێنانی پۆلسو گەشتەکانی بۆ بلاوکردنەوەی مزگێنی عیسای مەسیح. بەکورتیش ئەم نووسراوە فێرکردنو دەنگوباسی باوەڕدارانە لەسەرەتای بلاوبوونەوەی باوەڕ دوای بەرزبوونەوەی عیسا.

پێشەکی
1

بەڕێز ساوفیلۆس، لەپەرتووکی یەکەمدا
هەموو کردارەکانو فێرکردنەکانی عیسام
بۆت گێڕایەوە، لەسەرەتای پەیامەکەیەوە 2 تا
ئەو ڕۆژەی بەرزکرایەوە بۆ ئاسمان، دوای
ئەوەی ڕاسپاردەکانی پێشکەشکرد بەهۆی
ڕۆحی پیرۆزەوە بەو نێرراوانەی هەڵبژاردن.
3 هەروەها دوای ئازارکێشانی، لەماوەی چل
ڕۆژ خۆی بۆ دەرخستن بەزیندوویی
بەچەندەها بەڵگەی چەسپاو و سەبارەت بە
پاشایەتی خودا بۆیان دوا. 4 کاتێ لەگەڵیان
کۆبووەوە، ووتی: (قودس بەجێمەهێڵن،
بەڵکو تیایدا چاوەڕێی بەڵێنی باوکم بکەن،

وەك لـەپێشـا لەمنـتان گـوێ لێبـوو. [5]یەحیا خـەڵکی لـەئاو هەڵدەکێشـا، بەڵام ئێوە پاش چـەند ڕۆژێکـی کـەم لـەڕۆحی پـیرۆز هەڵدەکێشرێن.)

بەرزبوونەوەی عیسا بۆ ئاسمان

[6]ئەوانـەی لـەوێدا کۆبـبوونەوە لێـیان پرسـی: (ئـەی خوداوەنـد، ئایـا لـەم کاتـەدا پاشـایەتی بـۆ ئیسـرائیل دادەمەزرێنیـیەوە؟) [7]ئەویش وەڵامی‌دانەوە: (ئێوە مافی ئەوەتان نییە ئـەو کـات‌وساتانە بزانن کە خودا بەدەسەڵاتی خـۆی دەسـت‌نیشـانی کردووە. [8]بەڵام کاتێ ڕۆحـی پیرۆزتـان بەسـەردا دەڕژێ هـێز بەدەسـت‌دەهێـنن، دەبـن بەشـایەت بـۆ مـن لـەقودس‌و هەموو ناوچەی یەهودیەو سامیرەو تا ئەوپەڕی جیهان.)

[9]ئەمـەی ووت‌و لەبەرچاویان بەرزبووەوە بـۆ ئاسمـان، ئیـنجا هـەورێك شـاردیەوە لەبەرچـاویان. [10]جارێ ئەوان بە سەرسامیەوە سـەیری ئاسمانـیان دەکـرد، دوو پـیاو خۆیان نیشـان‌دان بەجـلی سـپییەوە، [11]پێـیان ووتن: (ئـەی جەلیلـیەکان، بۆچی وەستاون سەیری ئاسمـان دەکـەن؟ ئـەو عیسـایەی لـەنێوانـتان بەرزکـرایەوە بـۆ ئاسمـان، بـە هـەمان شـێوە دەگەڕێـتەوە وەك بینیـتان بەرزکـرایەوە بـۆ ئاسمان.)

هەڵبژاردنی یەکێك لەجێی یەهوزا

[12]ئیـنجا نـێرراوان گەڕانـەوە قودس لەو شـاخەی پـێی دەووتـرێ شـاخی زەیتون‌و لە قودسەوە نزیکە بەقەد پێوانەی ڕۆژی شەممە*. [13]کـاتێ گەیشـتن چـوونە ژوورێك لە نهۆمی سـەرەوەو مانـەوە، ئەوانـیش ئەمانـە بـوون: پەتـرۆس‌و یۆحەنـناو یـاقوب، ئـەندەراوس‌و فیلیـپۆس‌و تۆمـا، بـەرتۆلماوس‌و مەتتاو یاقوبی کوڕی حەلفی، شەمعونی بەجەرگ‌و یەهوزای بـرای یاقوب. [14]هەموویان بەیەك دڵ بەردەوام بـوون لەسـەر نوێژکـردن، هـەندێ ژنیشـیان لەگـەڵ بـوو، هەروەها مریەمی دایکی عیساو براکانیشی.

[15]ڕۆژێکـیان نـزیکەی سەدوبیسـت لەبـرایانی بـاوەڕدار کۆبـبوونەوە، پەتـرۆس لـەنێوانیان وەستا، بۆیان دواو ووتی: [16](ئەی بـرایان، دەبووایـە نووسـراوی کتێـب ئەوەی ڕۆحـی پـیرۆز بـە زمـانی داود پێغەمـبەرەوە ووتویـەتی دەربـارەی یـەهوزا بێتەدی، ئەوەی بـوو بـە ڕێنیشـان‌دەر بـۆ ئەوانـەی عیسـایان گـرت. [17]ئـەو لەگـەڵ ئـێمە ژمێردراو بەشی

---

*پـێوانەی ڕۆژی شـەممە: ئـەو مەسـافەیە کە یەکێکی جوولەکە بۆی هەیە بیبڕێ لەڕۆژی شەممەدا. ئەویش تەنها (1100مەترە). چونکە ڕۆژی شەممە ڕۆژی پشوودانە، ئەمەش تەنها نەریتێکی ئایینی‌بوو.

هەبوو لەم خزمەتە. [18]ئەو کێڵگەیەکی کڕی بە پارەیەك کە نرخی ناپاکی بوو، بەڵام تیایدا کەوت بەدەمدا، لەناوەڕاستدا شەقبوو هەموو ڕیخۆڵەکانی هاتەدەرەوە. [19]هەموو دانیشتووانی قودس بەمەیان زانی، بۆیە کێڵگەکەیان ناونا حەقل دەمەخ، بەزمانی خۆیان بەواتای کێڵگەی خوێن. [20]چونکە لە پەرتووکی زەبووردا نووسراوە:

{ماڵەکەی دەبێ بە وێرانەو
هیچ کەس تیایدا ناژی.}

هەروەها:

{با یەکێکی تر جێی بگرێتەوە لە ڕابەرایەتی.}

[21]کەواتە لەسەرمانە یەکێ لەو پیاوانە هەڵبژێرین کە کۆدەبوونەوە لەگەڵمان بەدرێژایی ئەو کاتەی خوداوەند عیسا هاتوچۆی لەگەڵمان دەکرد، [22]لەو کاتەی یەحیا لە ئاوی هەڵکێشا تا ئەو ڕۆژەی لێمان بەرزکرایەوە بۆ ئاسمان، لەگەڵمان شایەتی هەستانەوەی عیسا بووە.)

[23]ئامادەبووان دوو پیاویان هەڵبژارد یەکێکیان یوسف بوو کە ناودەبرا بە بارساباو نازناوی یوستوس بوو، ئەوی‌کەشیان مەتیاس بوو. [24]ئینجا نوێژیان کردو ووتیان: (ئەی ئەو خوداوەندەی بەدڵی هەمووان دەزانی، بۆمان دەرخە لەم دوو پیاوە کامیان هەڵبژێرین، [25]تا بەشداریمان بکات لە خزمەتو نێرراویەتی لەجیاتی یەهوزا، ئەوەی هەڵگەڕاوەو بۆ شوێنی خۆی ڕۆیشت.) [26]ئینجا شێروخەتیان بۆ کرد، مەتیاس شێروخەتی بردەوە، ئەوسا خستیانە سەر یانزە نێرراوەکە.

هاتنی ڕۆحی پیرۆز

2

کە ڕۆژی پەنجاهەمین* هات، هەموو باوەڕداران لە یەك شوێن کۆبوونەوە، [2]لەپڕێکدا دەنگێك لە ئاسمانەوە پەیدا بوو وەك بایەکی بەهێز، ئەو ماڵەی پڕکرد کە تیایدا دانیشتبوون. [3]ئینجا چەند زمانێك وەك لە ئاگر بێت دەرکەوت بۆیان، دابەش بوو بەسەریانو هەر یەکە زمانێکی لەسەر نیشتەوە. [4]ئەوسا هەموویان پڕبوون لە ڕۆحی پیرۆز، دەستیان‌کرد بە قسەکردن بە زمانی جۆراوجۆر، بەو شێوەیەی ڕۆح پێی بەخشیبوون.

[5]لەو کاتەدا ژمارەیەکی زۆر لە جوولەکە لەخودا ترسەکانی هەموو نەتەوەکانی جیهان لە قودس بوون. [6]کاتێ گوێیان لە دەنگەکە بوو، خەڵکەکە کۆبوونەوە، هەموو سەریانسوڕما لەبەرئەوەی هەر یەکەیان گوێیان لێبوو بە زمانی خۆیان دەدوێن. [7]ئینجا حەپەسانو سەرسام بوونو ووتیان: (ئایا هەموو ئەوانەی قسە دەکەن

کرداری نێرراوان 2

دانیشـتووانی جەلیل نین؟ 8ئیتر چۆن هەر یەك
لـەئـێمە گوێـی لـەزمانی ئەو وولاٌتە دەبیٚ کە
تـیایدا لـەدایـك بووە؟ 9ئێمە خەڵکی پەرتیاو
میدیاو عیلامین، هەندێکیشمان لەدانیشتووانی
نـێوان دجلـەو فوراتـین، هەروەها لەناوچەی
یەهودیـەو کەپدۆکـیەو پونـتسو ئاسیا، 10یان
لەفریجـیەو پەمفیلـیەو میسـرو ناوچەی لیبیای
دراوسـێی قەیـرەوان، هـەروەها لەگـەڵمان
خـەڵکی ڕۆمـاش هەیـە بەسـەردان هـاتوون،
لەگـەڵ جوولەکـەو ئەوانـەی بـوو بـوون
بەجوولـەکە، 11هەروەها هەندێ لەکریتیەکانو
عـەرەب. جـا ئـەوەتا گوێمـان لـێیانە بەزمانی
خۆمـان قسـە دەکـەن دەربـارەی کـردارە
مەزنەکانی خودا.) 12خەڵکەکە بەسەرسامیەوە
دەسـتیانکـرد بـە پرسـیارکردن لەیـەکتری:
(ئەمانـە هـەمووی چـی دەگەێـنیٚ؟) 13بـەلاٌم
هەندێکـیان بەگاڵـتە پیٚکـردنەوە دەیانووت:
(ئەوانە سەرخۆشن.)

یەکەم ووتاری پەترۆس

14جـا پەتـرۆس لەگـەڵ یانـزە نێرراوەکە
ڕاوەسـتا، بەدەنگـێکی بـەرز قسـەی بـۆ
ئامادەبووان کردو ووتی:
(ئـەی پـیاوانی جوولەکـەو هـەموو
دانیشـتووانی قـودس، گوێبگرن بۆ قسەکانم
تـا ئـەوەی پێـتان دەڵـێم زانـراوبیٚ لاتان، 15
چـونکە ئەوانـە سـەرخۆش نـین وەك
بیردەکەنـەوە، هێشـتا کاژێـر نۆی بەیانییە. 16
بەلاٌم ئەمە ئەوەیە کە بەزمانی پێغەمبەر یۆئیلەوە
ووتراوە:
17{خودا دەفەرمووێ:
لـەڕۆژانی کۆتایـیدا ڕۆحـم دەڕێـژم بەسـەر
هەموو مرۆڤداو
کـوڕانو کچـانتان بەووشـەی خـودا
دەدوێن،
هەروەها گەنجەکانتان بینین دەبینن‌و
پیرەکانتان خەون دەبینن.
18لەو ڕۆژانەدا ڕۆحی خۆم دەڕێژم
بەسـەر هـەموو دەسـتو پـێوەندەکانم،
لەژن‌و لەپیاو،
جا هەموویان بەووشەی خودا دەدوێن.
19لە ئاسمان لە سەروە کاری سەرسوڕهێنەرو
لـە زەویـیش لە خوارەوە نیشانەی سەیر
دەکەم:
خوێن‌و ئاگرو چڕە دووکەڵ.
20ڕۆژ تاریك دەبیٚ،
مانگیش وەك خوێنی لیٚدیٚت،
پـێش ئـەوەی ڕۆژی خوداوەند بیٚ، ئەو ڕۆژە
مەزنە بەناوبانگە.
21هـەر کەسـێکیش بـەناوی خوداوەنـد
بانگبکات ڕزگاری دەبیٚ.}
22ئـەی ڕۆڵـەکانی ئیسـرائیل، گوێ لەم

قسانه بگرن: عیسای ناسیری پیاوێکه
خودا لایەنگیری کردووە بەو نیشانەو کارە
سەیرو سەرسوڕهێنەرانەی کە خودا لەسەر
دەستی لەنێوانتان کردوویەتی، خۆشتان
دەزانن. 23لەگەڵ ئەوەشدا خودا ڕێگەیدا،
بەپێی خواستو ڕەزامەندی بڕیار
لەسەرداوی خۆی کە لەپێشا دەیزانی، کەوا
ئێوە بیگرنو لەخاچیبدەنو بیکوژن بەدەستی
گوناهباران. 24بەڵام خودا زیندووی کردەوە
لەنێوان مردووانداو لە ئازاری مردن
ئازادیکرد، لەبەرئەوەی مردن نەیتوانی
لەداوی خۆی بیهێڵێتەوە. 25چونکە داود
دەربارەی ئەو دەڵێ:

{هەمیشە خوداوەندم لەبەرچاوە،
ئەو لەلای دەستە ڕاستمەوەیە
نەوەك باوەڕم لاواز بێ.
26بۆیە دڵشادمو زارم هاواری خۆشی
دەكات،
تەنانەت لەشیشم لەهیوادا نیشتەجێیە،
27چونکە تۆ گیانم لەدونیای مردووان
بەجێناهێڵی،
هەروەها ناهێڵی تاقە پیرۆزی خۆت
گەندەڵی ببینێت.
28ڕێگای ژیانت پێناساندم،
دڵت پڕکردووم لەشادی بە بینینی
ڕوخسارت.}

29ئەی برایان، ڕێگام بدەن بەئاشکرا پێتان
بڵێم داودی باوکمان مردو نێژرا، هێشتا
گۆڕەکەی تا ئەمڕۆ لامانە. 30بەڵام ئەو
پێغەمبەر بوو، دەیزانی خودا سوێندی بۆ
خواردووە کە لە بەری پشتی ئەو یەکێك ئەو
پەیدا دەبێو لەسەر تەختی ئەو دادەنیشێ، 31
ئەو پێشتر بینیو دەربارەی هەستانەوەی
مەسیح ووتی کە گیانی لەناو دونیای
مردووان بەجێ نەهێڵرا، هەروەها لەشی
گەندەڵی نەبینی. 32ئەو عیسایەی خودا لەنێو
مردووان زیندوویکردەوە، ئێمە هەموو بۆ
ئەوە شایەتین. 33ئەو بەرزکرایەوە بۆ لای
دەستە ڕاستی خودا، ئەو ڕۆحە پیرۆزەی
بەڵێنی پێدرا بوو لەباوکەوە وەرگیراو ڕژا
بەسەرمان، ئەوەی ئێستا دەیبینینو گوێتان
لێیدەبێت ئەنجامی ئەوەیە. 34داود
بەرزنەکرایەوە بۆ ئاسمان، بەڵام ئەو خۆی
دەڵێ:

{خودا بە خوداوەندمی ووت:
لەلای دەستە ڕاستم دانیشە،
35هەتا دوژمنەکانت بخەمە ژێر پێتەوە.}

36کەواتە باهەموو ڕۆڵەکانی ئیسرائیل
بەتەواوی بزانن، ئەو عیسایەی ئێوە لەخاچتان
دا، خودا کردی بەمەسیحو بەخوداوەند.)

باوەڕهێنانی سێ هەزار

[37]کـاتێ ئامـادەبووان گوێـیان لـەم قسانە بـوو، کـاری کـردە سـەر دڵـیان، پرسیاریان لەپەترۆس‌و نێرراوەکانی تر کرد: (ئەی برایان ئێســتا ئــێمە چـــی‌بکـــەین؟) [38]پەتــرۆس وەڵامی‌دانـەوە: (تۆبـەبکـەن، بـا هەر یەکەتان بـەناوی عیسای مەسیحەوە لەئاوهەڵبکێشرێ بـۆ لـێخۆش‌بوونـی گونـاەو بەخشینی ڕۆحی پیرۆزتـان دەسـکەوێ، [39]چونکە ئەم بەڵێنە بۆ خۆتـان‌و منداڵەکانـتانە، هـەروەها بـۆ هەموو ئەوانـەی دوورن، هـەموو ئەوانەی خوداوەند خودامـان بانگیان دەکات.) [40]پەترۆس بەزۆر ووشـــەی‌تـــر شـــایەتی بـــۆ دان‌و وورەی بەرزکردنەوە، دەیووت: (خۆتان ڕزگار بکەن لـەم نەوە لارو چەوتە.) [41]ئەوانەی قسەکەیان قـبوڵکـرد لەئاوهەڵکێشـران، لــەو ڕۆژەدا نزیکەی سێ هەزار کەس هاتنە پاڵیان.

[42]ئیـت ئەوانـە بـەردەوامبـوون لەسـەر وەرگرتـــنی فـــێرکردنی نـــێرراوان‌و ژیـــانی خوشـــك‌و بـــرایەتی‌و لـــەتکـــردنی نـــان‌و نوێژکـردن. [43]هـەروەها کاتێ کارو نیشانەی سەرسـوڕهێنەری زۆر لەسەر دەستی نێرراوان کـــرا، هـــەموو ترســـیان لـــێنیشـــت. [44]باوەڕدارەکان هەموو بەیەکەوە یەکیان‌گرتبوو، لـەهـەموو شـتێك کـە هـەیان‌بـوو بەشداری یەکتریان دەکرد، [45]هەروەها ئەوەی هەیانبوو دەیـانفرۆشـت‌و نـرخەکەیان دابـەش دەکرد بەسـەر ئەوانـەی پێویستیان پێی‌بوو، [46]هەموو ڕۆژێـك بەیەك دڵ بەردەوام لەپەرستگا ئامادە دەبـوون، لــە مـاڵان نانـیان لـەت دەکـرد، هــەروەها بەیەکـەوە نانـیان بـە دڵخۆشـی‌و دڵپاکـیـەوە دەخـوارد، [47]ستایشـی خودایـان دەکـرد، خەڵکەکـە هـەموو بەچـاوی ڕێزەوە ســـەیریان دەکـــردن. هـــەموو ڕۆژێکـــیش خوداوەنـد ئەوانـەی دەهێـنایە پـاڵ کۆمەڵەی باوەڕداران کە ڕزگاریان دەبوو.

چاكبوونەوەی ئیفلیجێك

3

ڕۆژێکیان کاژێری سێی پاش نیوەڕۆ پەترۆس‌و یۆحەننا لەکاتی نوێژکردن چوونە پەرستگا. [2]لەبـەردەم دەرگـای پەرسـتگادا کە پێی‌دەوترا دەرگـای جـوان، پـیاوێکی بـەزگماك ئیفلیج دانیشـتبوو، هـەموو ڕۆژێـك هەڵیاندەگرت‌و لــەوێ دایاندەنـا تـا سـواڵ بکـات لەوانـەی دەهاتـنە پەرستگاکەوە. [3]کاتێ کابرا پەترۆس‌و یۆحەنـنای بینی خەریکن بچنە ناو پەرستگا، داوای خێری لـێکردن، [4]ئەوانیش بە ووردی تێـیان‌ڕوانـی، ئیـنجا پەتـرۆس پـێی‌ووت: (سـەیرمان بکـە!) [5]ئـەویش چـاوی تێبڕین‌و چـاوەڕێی دەکـرد شـتێکی بدەنـێ. [6]پەترۆس ووتـی: (نـە زێـڕم پێـیەو نە زیو، بەڵام ئەوەی

هەمە دەتدەمێ، بەناوی عیسای مەسیحی
ناسیری هەستەو بڕۆ!) [7]پەترۆس دەستی
ڕاستی گرتو هەڵیساند، یەکسەر هێز کەوتە
قاچوقولی. [8]ئیتر کابرا هەڵبەزیەوەو
دەستی‌کرد بە ڕۆیشتن، لەگەڵ پەترۆس‌و
یۆحەننا چووە پەرستگا، لەخۆشیان بە
ڕۆیشتنەوە هەڵدەبەزیەوەو ستایشی خودای
دەکرد. [9]هەموو ئەوانەی لەوێبوون بینییان
کابرا بەپێی خۆی دەڕواو ستایشی خودا
دەکات. [10]ئیتر خەڵکەکە زانییان کابرا ئەو
سواڵکەرە ئیفلیجەیە کەوا کردبووی بە خوو
لەبەردەم دەرگای جوانی پەرستگا
دادەنیشت، جا هەموو سەریان سوڕما لەوەی
بەسەر کابرا هاتووە.

ووتاری پەترۆس لەپەرستگا

[11]کاتێ کابرای ئیفلیج دەستی‌گرتبوو بە
پەترۆس‌و یۆحەنناوە، ژمارەیەکی زۆر
لەخەڵکەکە بەسەرسامیەوە لێیان کۆبوونەوە
لەو شوێنەی کە بە هەیوانی سلێمان ناسراوە.
[12]کاتێ پەترۆس ئەمەی بینی پێی‌ووتن: (ئەی
پیاوانی ئیسرائیل، بۆچی سەرتان سوڕماوە
لەوەی ڕوویداوە؟ بۆچی چاوتان تێبڕیوین،
وادەزانن ئێمە بەتوانای خۆمان یاخود
بەلەخواترسیمان وامان لەو پیاوە کردووە
بڕوا؟ [13]خودای ئیبراهیم‌و ئیسحاق‌و یاقوب،
خودای باوباپیرانمان، عیسای ڕۆڵەی خۆی
شکۆدارکرد، ئەوەی ئێوە داتان بەدەستەوە
بۆ مردن‌و ڕەتتان‌کردەوە لەبەردەم پیلاتۆس،
لەکاتێکدا بڕیاری دابوو ئازادی بکات. [14]
ئێوە ئەو پاك‌وپیرۆزە بێ‌تاوانەتان ڕەتکردەوەو
داوای لێبووردنتان بۆ بکوژێك کرد. [15]جا
ئێوە سەرۆکی ژیانتان کوشت، بەڵام خودا
لەنێو مردووان زیندووی‌کردەوە، ئێمەش
شایەتین بۆ ئەمە. [16]هەروەها باوەڕ بە ناوی
ئەو، ناوی ئەو هێزو توانای گەڕاندەوە بۆ ئەم
کابرایەی ئێوە دەیبینن‌و دەیناسن، ئەو
باوەڕەی بەهۆیەوە دێت ئەم تەندروستییەی پێ
بەخشی لەبەردەم هەمووتان.

[17](ئەی برایان من دەزانم ئێوەو
سەرۆکەکانتان بە نەزانی هەڵسوکەوتتان
کرد، [18]بەڵام خودا بەمە ئەوەی هێنایەدی کە
لەسەر زمانی هەموو پێغەمبەران ووتبووی،
کەوا مەسیحەکەی دەبێ ئازار بچێژێ. [19]
کەواتە تۆبە بکەن‌و بگەڕێنەوە تا
گوناهەکانتان بسڕێنەوە، [20]ئینجا خوداوەند
دەرگای خۆشیتان لێبکاتەوەو عیسای
مەسیحتان بۆ بنێرێتەوە، ئەوەی لەپێشا بۆی
دیاری‌کردوون. [21]جا دەبێ مەسیح لەئاسمان
بمێنێتەوە تا ئەو کاتەی هەموو شتێك چاك
دەبێتەوە، هەروەك چۆن خودا لەکۆنەوە
لەسەر زاری پێغەمبەرە پیرۆزەکانی دواوە. [22]

موسا بەباپیرانی ووت: {خوداوەند خوداتان لەنێو براکانتان پێغەمبەرێکتان بۆ هەڵدەستێنێ وەك من، هەرچیەکتان پێدەڵێ گوێیلێبگرن. [23]بەڵام ئەوەی گوێی لێناگرێ لەناو گەل ڕیشەکێش دەکرێ.}
[24]ئەو کاتو سەردەمە هەموو پێغەمبەران باسیان کردووە، لەساموئیلەوە تا ئەوانەی دوای ئەو هاتوون. [25]ئێوە ڕۆڵەی پێغەمبەرانو ئەو پەیمانەن کە خودا لەگەڵ باوباپیرانتان بەستی، کاتێ بە ئیبراهیمی ووت: {بە نەوەی تۆ هەموو گەلانی سەر زەوی پیرۆز دەبن.} [26]لەپێناوی ئێوە خودا ڕۆڵەی خۆی هەستاندو یەکەمجار بۆ ئێوەی نارد، تا پیرۆزتان بکات بەگەڕانەوەی هەر یەکێکتان لەخراپە.)

پەترۆسو یۆحەننا لەئەنجومەن

4

کاتێ پەترۆسو یۆحەننا قسەیان لەگەڵ خەڵکەکە دەکرد، کاهینەکانو سەرۆکی پاسەوانی پەرستگا هاتن بۆ لایان لەگەڵ سەدوقیەکانو [2]زۆر بێزار ببوون، چونکە بەهۆی پەیامی عیسا خەڵکەکەیان فێردەکردو هەستانەوەی مردووانیان ڕادەگەیاند. [3]جا ئەوان یۆحەنناو پەترۆسیانگرتو لە بەندیخانەیان کردن تا بەیانی چونکە کاتەکە دەمەوئێوارە بوو. [4]بەڵام زۆر لەوانەی گوێیان لەقسەکان بوو باوەڕیان هێنا، ژمارەی ئەو پیاوانەش گەیشتە پێنج هەزار کەس.

[5]بۆ بەیانی پێشەوایانو پیرانو مامۆستایانی شەریعەت لەقودس کۆبوونەوە. [6]حەنانی سەرۆك کاهینو قەیافاو یۆحەنناو ئەسکەندەرو هەموو ئەوانەی سەر بەتیرەی سەرۆك کاهین بوون لەگەڵیان بوون. [7]ئینجا پەترۆسو یۆحەننایان لەناوەڕاستیان ڕاگرتو لێیان پرسین: (خەڵکانێکی وەك ئێوە بەچ هێزێك یان بەناوی کێ ئەمانە دەکەن؟)

[8]پەترۆس پڕبوو لەڕۆحی پیرۆزو وەڵامیدانەوە: (ئەی پێشەوایانو پیرانی گەل [9]گەر ئێوە ئەمڕۆ پرسیارمان لێدەکەن دەربارەی ئەو چاکەیەی لەگەڵ نەخۆشێك کردوومانە، بە چ هۆیەك چاکبووەتەوە، [10]باهەمووتانو هەموو گەلی ئیسرائیل بزانێ، ئەو بەناوی عیسای مەسیحی ناسیری، ئەوەی ئێوە لەخاچتانداو خوداش لەناو مردووان زیندووی کردەوە، ئەم ئیفلیجە بە تەندروستیەکی تەواوەوە وا لەبەردەمتان ڕاوەستاوە. [11]ئەم عیسایە
{ئەو بەردەیە ئەی وەستاکان کە
ڕەتتانکردەوە،
بەڵام هەر ئەم بوو بە بەردی بناغە.}
[12]بێجگە لەعیسا بە کەسیکە

ڕزگـاربوون نیـیە، چـونکە جگـە لـەو لەژێر ئـاسمـــان ناوێکـــی کــە نییە خودا پێشکەشی کردبێ بە مرۆڤ کە بەهۆیەوە ڕزگارمان بێ.)

[13]ئـەوان سـەریانسـوڕما لەچاونەترسـی پەتـرۆسو یۆحەنـنا، کاتێ زانییان بێزانیاریو شـارەزا نـەبوون، بۆیـە زانیـیان ئـەوان پێشتر لەگـەڵ عیسـا بـوون. [14]هـەروەها کـاتێ ئەو ئیفلـیجەیان بیـنی چـاکبووەتـەوەو بەپـێوە لەگەڵـیان وەستاوە، ئیتر هیچیان نەدۆزییەوە بەربەرەکانی پێ بکەن. [15]لێرە فەرمانیان پێدان لـە کۆڕەکـە بچـنە دەرەوە، تـا لـەناو خۆیان تەگبیرێك بکەن. [16]جا ووتیان: (چی لەم دوو پـیاوە بکـەین؟ شـتێکی ئاشـکرایە لەبـەردەم دانیشـتووانی هـەموو قـودس ئـەو کـارە سەرسوڕهێنەرەی لەسەر دەستی ئەم دوو پیاوە کـراوەو نـاتوانین نکۆڵی لێبکەین، [17]بەڵام تا ئـەم کـارە زیاتـر لـەناو گـەل بڵاونەبێـتەوە، هەڕەشـەیان لـێدەکـەین هەتا لەمەودوا باسی ئەم ناوە نەکەن لای کەس.)

[18]ئیـنجا ئەوانـیان هێـناو فەرمانیان پێدان ئـیتر بـەناوی عیسا دەم نەکەنەوەو کەس فێر نەکـەن. [19]پەترۆسو یۆحەنناش ووتیان: (ئێوە حوکـمبـدەن، ئەگـەر ڕاسـتە لەبەردەم خودا ملکەچی فەرمانەکانتان بین یان فەرمانی خودا. [20]چـونکە ناتوانین ئەوەی بینیومانەو بیستومانە باسی نەکەین.)

[21]جارێکی کـە ئەنجوومەنەکـە هەڕەشەیان لـێکـردنەوە، بەڵام نەیاندەزانی بەچ ڕێگایەك سـزایان بـدەن، ئـیتر ئازادیانکردن، چونکە هـەموو ستایشی خودایان دەکرد لەبەر ئەوەی ڕوویـدا بـوو، [22]چـونکە ئـەو پـیاوەی بـەم نیشـانەیە چاككرایەوە تەمەنی لەچل ساڵ زیاتر بوو.

نوێژی باوەڕداران

[23]کـاتێ پەتـرۆسو یۆحەنـنا ئازادکـران گەڕانـــەوە بـــۆ لای هاوڕێکانـــیان، ســـەرۆك کاهیـنەکانو پـیران چـیان پێووتـبوون بۆیان گـێڕانەوە، [24]ئەوانـیش کـاتێ گوێـیان لەوان بوو، هەموو بەیەك دڵ دەنگیان بەرزکردەوە بۆ خوداو ووتیان: (خوداوەندی باڵادەست، ئەی دروسـتکەری ئاسمـانو زەویو دەریاو هەموو ئـەو شـتانەی تیایاندایە، [25]ئەی ئەوەی بەهۆی ڕۆحـی پیرۆز لەسەر زمانی داودی باوکمانو خزمەتکاری خۆت ووتت:

{بۆچی میللەتان وڕوژاونو

گەلان بیر لەشتی پووچ دەکەنەوە؟

[26]پادشایانی سەر زەوی خۆیان ڕێکخستووە،

سەرۆکەکانیان کۆبوونەوەو

یەکیانگرت تا بەرهەڵستی خوداوەندو

مەسیحەکەی بکەن.}

[27] چـونکە بەراستی هێرۆدسو پیلاتۆسی

پونتیو ناجوولەکەکانو گەلی ئیسرائیل لەم شارە یەکیانگرت تا بەربەرەکانی عیسای ڕۆڵەی پیرۆزت بکەن، ئەوەی کردت بەمەسیح، [28]هەتا هەموو ئەوەی لەپێشا دەستتو خواستت نەخشەی بۆ کێشابوو ڕووبدات. [29]ئەی خوداوەند، ئێستاش سەیری ئەو هەڕەشانە بکە کە دەیکەن، چاونەترسی ببەخشە بەخزمەتکارەکانت تا بەووشەکانت بدوێن، [30]کاتێ دەستی خۆت درێژدەکەیت بۆ چاکبوونەوەی نەخۆش، تا نیشانەو کاری سەرسوڕهێنەر بەناوی عیسای ڕۆڵەی پیرۆزتەوە بکرێ.)

[31]کاتێ نوێژیان دەکرد ئەو شوێنەی تیایدا کۆبووبوونەوە لەرزیو هەموو پڕ بوون لەڕۆحی پیرۆز، ئینجا بێترس بەووشەی خودا دوان.

ژیانی هاوبەش

[32]کۆمەڵی باوەڕداران یەك دڵو یەك گیان بوون، هیچ کەسێ نەیدەووت ئەو شتەی هەیەتی هی خۆیەتی بەتەنها، بەڵکو لەهەموو شتێك هاوبەشبوون. [33]بەهێزێکی مەزنەوە نێرراوان شایەتی زیندووبوونەوەی عیسای خوداوەندیان دەدا، بەرەکەتێکی گەورە بەسەر هەموویانەوە بوو. [34]کەسی نەبوونیان تیا نەبوو چونکە هەموو ئەوانەی خاوەن کێڵگەو ماڵ بوون دەیانفرۆشتو پارەکەیان [35]دەخستە بەردەم نێرراوانەوە، ئەوانیش دابەشیان دەکرد بەسەر هەر یەکێك بەپێی پێویستی خۆی. [36]یەکێك لەوانە یوسف ناوێك بوو کە نێرراوان بە بەرنابا ناویان دەبرد بەواتای ڕۆڵەی هاندەر، کە لە تیرەی لاوی*و خەڵکی قوبروس بوو. [37]ئەم کابرایە کێڵگەیەکی هەبوو، فرۆشتیو نرخەکەی خستە بەردەم نێرراوان.

حەنانیاو سەفیرە

5

بەڵام پیاوێك ناوی حەنانیا بوو، لەگەڵ سەفیرەی ژنی کێڵگەیەکی فرۆشت. [2] هەروەها لەگەڵ ژنەکەی ڕێککەوتو بەشێك لە نرخەکەی شاردەوە، ئەوەی مایەوە هێنایو خستیە بەردەم نێرراوان. [3]بەڵام پەترۆس پێیووت: (ئەی حەنانیا، چۆن شەیتان دڵی پڕ کردیت تا درۆ لەگەڵ ڕۆحی پیرۆز بکەیتو بەشێك لە نرخی کێڵگەکەت بشاریتەوە؟ [4]ئایا نەتدەتوانی کێڵگەکە بۆ خۆت دانێیو نەیفرۆشی کاتێ کە هی خۆت بوو؟ پاش فرۆشتنی ئایا مافی ئەوەت نەبوو نرخەکەی هەڵگریت؟ ئیتر بۆچی لەدڵی خۆتدا ویستت ناپاکی بکەیت؟ تۆ درۆت لەگەڵ خەڵك نەکرد، بەڵکو لەگەڵ خودا.) [5]

کاتێ حەنانیا گوێی لەم قسەیە بوو کەوتو مرد. هەموو ئەوانەی بەمەیان زانی ترسێکی زۆریان لێنیشت. 6ئەوسا هەندێ گەنج هەستان حەنانیەیان کفن کرد، هەڵیان گرتو ناشتیان.

7پاشان نزیکەی دوای سێ کاژێر ژنەکەی حەنانیا هاتو بەوەی نەدەزانی کە رووی دابوو، 8پەترۆس لێی‌پرسی: (پێم بڵێ، ئایا بەم نرخە کێڵگەکەتان فرۆشت؟) ژنەش لە وەلامدا ووتی: (بەڵێ، بەو نرخە.) 9جا پەترۆس پێی‌ووت: (بۆچی لەگەڵ مێردەکەت رێککەوتی تا رۆحی خوداوەند تاقی‌بکەنەوە؟ ئا ئەوەتا ئەو گەنجانەی مێردەکەیان ناشتی گەیشتنە بەردەرگا، تۆش هەڵدەگرن.) 10ژنە دەست‌بەجێ لەبەرپێی پەترۆس کەوتو مرد. کاتێ گەنجەکان هاتنەژوورەوەو بینییان مردووە، تەرمەکەیان هەڵگرتو لەتەنیشت مێردەکەی ناشتیان. 11ئیتر ترسێکی زۆر گەورە باڵی‌کێشا بەسەر هەموو کۆمەڵی باوەڕداران، هەروەها هەر کەسێ ئەو هەواڵەی دەبیست.

زۆربوونی باوەڕداران

12لەسەر دەستی نێرراوان زۆر نیشانەو کاری سەرسوڕهێنەر لەنێو گەل ئەنجامدرا. هەموویان بەیەك دڵ لە هەیوانی سلێمان لەپەرستگا کۆدەبوونەوە. 13خەڵکی تر نەیاندەوێرا تێکەڵاویان بن، بەلام زۆر رێزیان دەگرتن‌و 14باوەڕدارانیش زیاتر دەبوون‌و دەهاتنە پاڵ خوداوەند، بە کۆمەڵ لەپیاو و لەژن، 15تا وای لێهات نەخۆشەکانیان هەڵدەگرتە دەرەوە بۆ سەر شەقامەکان‌و لەسەر جێگاو چوارپایە دایاندەنان، تا ئەگەر پەترۆس هات، تەنانەت سێبەرەکەشی بکەوێتە سەر یەکێکیان. 16خەڵکێکی زۆر لەشارو دەوروپشتی قودسەوە دەهاتن، نەخۆشەکانیان‌و ئەوانەیان هەڵگرتبوو کە بەدەست رۆحی پیسەکان دەیاننالاند، ئیتر هەموویان چاك دەبوونەوە.

17بەلام سەرۆك کاهین‌و هەموو ئەوانەی لەگەڵی‌بوون کە سەربە رێبازی سەدوقیەکان بوون، حەسوودییان پێ بردن. 18 نێرراوەکانیان گرتو خستیاننە بەندیخانەی گشتی. 19بەلام فریشتەیەکی خوداوەند لەشەودا دەرگای بەندیخانەکەی کردەوەو ئازادی‌کردن‌و پێی‌ووتن: 20(بڕۆن لەپەرستگا راوەستن، تەواوی پەیامی ئەم ژیانە نوێیە بەخەڵکی بڵێن.) 21ئەوانیش کە گوێیان لەم قسانەبوو، بەیانی زوو چوون بۆ پەرستگاو دەستیان‌کرد بە فێرکردن. ئینجا ئەنجوومەنی بالا کۆبووەوە، بە ئامادەبوونی سەرۆك کاهین‌و هەموو ئەوانەی لەگەڵی‌بوون،

هەروەها پیرانی ئیسرائیل بەشوێن نێرراوانیان
نارد لەبەندیخانە تا بیانهێنن، 22بەڵام
یاریدەدەرەکان چوونە بەندیخانەو نەیان
دۆزینەوە، ئیترئەوانیش گەڕانەوەو هەواڵیان
دانیٚو 23ووتیان: (دەرگای بەندیخانەکەمان
بینی بە باشی داخرابوو، پاسەوانەکان
لەبەردەمی وەستابوون، بەڵام کاتیٚ کردمانەوە
کەسمان تیادا نەدی.)
24کاتیٚ سەرۆکی پاسەوانی پەرستگاو
سەرۆك کاهینەکان ئەمەیان بیست سەریان
سوڕما لەوەی کۆتایی ئەمە چۆن دەبیٚ. 25
ئینجا پیاوێك هاتە ناو کۆڕەکەو ووتی: (ئەو
پیاوانەی خستبووتانە ناو بەندیخانە، ئێستا
لەپەرستگا وەستاونو خەڵکی فێر دەکەن.)
26ئەوسا سەرۆك پاسەوانەکانو
یاریدەدەرەکان ڕۆیشتن نێرراوانیان
بیٚتوندوتیژی هێنا، چونکە لەگەل دەترسان
بەردبارانیان بکەن. 27کاتیٚ ڕایانگرتن
لەبەردەم ئەنجوومەنەکەدا، سەرۆك کاهین
لێیانی پرسیو 28ووتی: (ئایا بە توندی
فەرمانمان پیٚ نەدان بەم ناوە خەڵکی فێر
نەکەن، بەڵام ئێوە هەموو قودستان پڕکرد لە
فێرکردنەکانتان، دەتانەویٚ خوێنی ئەم پیاوە
بخەنە ئەستۆمان.)
29پەترۆسو نێرراوان وەڵامیاندایەوە:
(ئێمە پێویستە زیاتر ملکەچی خودا بین نەك
خەڵك!) 30 خودای باوباپیرانمان عیسای
هەستاندەوە، ئەوەی ئێوە کوشتتان بە لەسەر
دار هەڵواسینی. 31خودا ئەمی بەرزیکردەوە
بۆلای دەستە ڕاستی خۆی، کردی بە
سەرۆكو ڕزگارکەر هەتا تۆبەکردنو
لیٚخۆش بوونی گوناە بە ئیسرائیل ببەخشیٚ.
32جا ئێمە شایەتی ئەمانەین، هەروەها ڕۆحی
پیرۆزیش ئەوەی خودا بەخشیویەتی بەوانەی
ملکەچن بۆی.)
33کاتیٚ گوێیان لەم قسانە بوو زۆر
تووڕەبوون، تەگبیریان کرد بیانکوژن. 34
بەڵام یەکیٚ لەئەندامانی ئەنجوومەنەکە ناوی
گەمالائیل بوو، مامۆستای شەریعەتو
فەریسیبوو، هەموو گەل ڕیٚزی لیٚدەگرت،
هەستاو فەرمانیدا نێرراوان بۆ ماوەیەك
بەرێنەدەرەوە. 35ئینجا بەئەنجوومەنەکەی
ووت: (ئەی پیاوانی ئیسرائیل، ئاگاداربن
لەوەی دەتانەوی بیکەن بەم پیاوانە. 36
ماوەیەکی کورت لەمەوبەر سوداس ناوێك
هەستاو خۆی بەشتێك دادەنا، نزیکەی
چوارسەد پیاو دوایکەوتن، بەڵام کوژراو
ئەوانەی دوای کەوتبوون بڵاوبوونەوە، ئیتر
ناوی نەما. 37ئینجا لەکاتی ناونووسینەکەدا
یەهوزای جەلیلی هەستاو ژمارەیەکی زۆر
لەخەڵك ڕوویان تیٚکردو شوێنی کەوتن،
بەڵام ئەویش لەناوچوو هەروەها ئەوانەی

شـوێنی کەوتـبوون بلاوبوونـەوە. [38]جا ئێستا مـن ئامۆژگاریـتان دەکەم، دووربکەونەوە لەم پیاوانەو وازیان لـێبهێنن، گەر ئەم بیروباوەڕو کـارە لــەلای خەڵکــەوە بێــت، مســۆگەر لەناودەچـێ، [39]ئەگـەر لـەلای خوداوەش بێ نـاتوانن لـەناوی ببەن، ئەگینا خۆتان دەبیننەوە دژی خودا دەجەنگن.)

[40]ئــیتر بەقســەیان کــرد، نێرراوانــیان بـانگکردو قامچیان لـێدانو فەرمانیان پێدان لەمـەولا باسـی نـاوی عیسـا نەکـەن، دوایی ئازادیانکردن.

[41]بـەلام نێرراوان بەدڵشادیەوە لە بەردەم ئەنجوومەنەکـە هاتنەدەرەوە، چونکە وا دانران شـایانی ئــەوە بــن لەپێــناوی نــاوی ئــەو ســووکایەتییان پێبکــرێ. [42]جــا ئەوانــیش بێووچـان هـەموو ڕۆژێـك لـەپەرسـتگاو لە مـالان، خەڵکـیان فێردەکردو مزگێنیان دەدا کە عیسا مەسیحە.

هەڵبژاردنی حەوت خزمەتکار

6

کاتێ لەو ڕۆژانەدا ژمارەی قوتابییەکان زیادی دەکرد، جوولەکە یۆنانیەکان گلەییان هەبوو لــە عیـبرانیەکان، کە بێوەژنەکانیان پشتگوێ دەخـران لــە خـزمەتی ڕۆژانـە. [2]بۆیە دوانزە نێرراوەکە هەموو قوتابییانیان بانگکردو پێیان ووتن: (نابێ ئێمە واز لەووشەی خودا بهێنین و بەئازووقـە دابەشـکردن خەریك بین. [3]ئەی برایان لەنێو خۆتان حەوت پیاو هەڵبژێرن کە ناوبانگـیان بـاش بێتو پڕبن لەڕۆحی پیرۆزو لــەدانایی، هەتا هەستن بەجێبەجێکردنی ئەم ئەرکـە. [4]بەلام ئێمە خۆمان تەرخاندەکەین بۆ نوێژکردنو خزمەتکردنی ووشەی خودا.)

[5]خەڵکەکە هەموو ئەم پێشنیارەیان بەدڵ بوو، یەکـەمجار ئیستفانۆسـیان هەڵــبژارد، ئـەویش پیاوێکی پڕ لەباوەڕو ڕۆحی پیرۆز بوو، ئینجا فیلـیـپۆسو پـروخۆرسو نـیکانۆرو تـیمۆنو پەرمیـــناسو نیقولاوســـی ئەنـــتاکی کــــە ناجوولەکـەبوو بــبوو بەجوولەکـە. [6]ئەوانـە هێـنرانە پـێش نـێرراوانو ئەوانـیش دەستیان خستە سەر سەریانو نوێژیان بۆ کردن. [7]ئیتر ووشـەی خـودا زیاتـر بلاوبووەوە، هەروەها ژمـارەی قوتابـیان لــە قـودس زۆر زیاد بوو، کۆمەڵــێکی گــەورەش لـــە کاهیـــنەکان گوێڕایەڵی باوەڕ بوون.

گرتنی ئیستفانۆس

[8]ئیستفانۆسـیش پـڕ لە بەرەکەتو هێزی خــودا، کــاری سەرســوڕهێنەرو نیشــانەی گـەورەی لەنـێو گـەل دەکـرد. [9]جا هەندێك لەوانـەی لــەو کەنیشـتەن کـە پێی دەووترێ کەنیشــتی ئازادکــراوەکان، قەیرەوانیـیەکانو

ئەسکەندەریەکانو ئەوانەی لە کلیکیاو ئاسیان، هەستانو شەڕە قسەیان لەگەڵ ئیستفانۆس کرد. [10] بەڵام نەیانتوانی بەربەرەکانی ئەو داناییەو ئەو ڕۆحە بکەن کە تیایدا دەدوا. [11] بۆیە بەدزییەوە چەند کەسێکیان هاندا تا بڵێن: (گوێمان لەئیستفانۆس بوو کفری سەبارەت بە موساو خودا دەکرد.) [12] ئینجا گەلو پیرانو مامۆستایانی شەریعەتیان جۆشدا، ئەوسا کەوتنەسەریو گرتیانو هێنایانە لای ئەنجوومەنی باڵای جولەکە، [13] شایەتی درۆیان بەسەرەوە دروستکردو دەیان ووت: (ئەم کابرایە دژی ئەم شوێنە پیرۆزەو شەریعەت هەمیشە قسە دەکاتو وازناهێنێ. [14] چونکە گوێمان لێبوو دەیووت عیسای ناسیری ئەم پەرستگایە دەروخێنێو ئەو خووڕەوشتانەی لەموسا وەرمانگرتووە دەیگۆڕێ.) [15] جا هەموو ئەوانەی لە ئەنجوومەنەکە دانیشتبوون سەرنجیاندایێ، بنیان دەموچاوی وەك دەموچاوی فریشتە وایە.

ووتاری ئیستفانۆس

7

جا سەرۆك کاهین لەئیستفانۆسی پرسی: (ئایا ئەم تاوانانە ڕاستە؟) [2] ئەویش لەوەڵامدا ووتی: (ئەی برایانو باوکان گوێ بگرن، خودای شکۆدار بۆ ئیبراهیمی باوکمان دەرکەوت کاتێ لەخاکی نێوان دجلەو فورات بوو، پێش ئەوەی بڕوا لەحاران نیشتەجێ بێ، [3] {پێیووت: خاكو کەسوکارت بەجێبهێڵەو بڕۆ بۆ ئەو خاکەی پێشانت دەدەم.} [4] ئەوسا ئەویش خاکی کلدانیەکانی بەجێهێشتو لەحاران نیشتەجێ بوو. کاتێ باوکی مرد، خودا هێنای بۆ ئەم خاکەی ئێوە ئێستا تیایدا نشتەجێن. [5] لەگەڵ ئەوەش خودا هیچ میراتێکی نەدایە، تەنانەت شوێن پێیەك زەویشی نەدایە. هەرچەندە ئەو کاتە بێ منداڵ بوو، بەڵام خودا بەڵێنی پێدا {ئەم خاکە بدا بەخۆیو بە نەوەکانی دوای خۆی. } [6] جا خودا بەم شێوەیە قسەی کرد:{نەوەکانی تۆ بۆ ماوەی چوارسەد ساڵ نامۆ دەبن لەخاکێکی بێگانە، لەو ماوەیەدا دەبن بە کۆیلەو هەڵسوکەوتی خراپیان لەگەڵ دەکرێ، [7] بەڵام ئەو گەلە تاوانبار دەکەم کە دەیانکەن بە کۆیلە.} هەروەها خودا دەڵێ: {دوای ئەمە دێنەدەرەوەو لەم شوێنە دەم پەرستن.} [8] ئینجا خودا پەیمانی خەتەنەکردنی* لەگەڵ ئیبراهیم بەست. ئەوەبوو ئیبراهیم ئیسحاقی کوڕی خەتەنەکرد کە تەمەنی بوو بە هەشت ڕۆژ، ئیسحاقیش یاقوبی کوڕی، [9] یاقوبیش هەردوانزە باوکانی یەکەممان. باوکانیش لەبەرئەوەی چاویان بەیوسف هەڵ

نەدەهات، فرۆشتیان بە میسر. بەلاّم خودا
هەر لەگەڵیّبوو، [10]ڕزگاری‌کرد لە هەموو ئەو
ناخۆشییانەی بەسەری هات، هەروەها داناییو
بەرەکەتی خۆی پیّدا لەبەردەم فیرعەونی
پادشای میسر. ئەویش کردی بە لیّپرسراوی
میسرو سەرپەرشتی‌کەری هەموو کاروباری
ماڵی خۆی.
[11]دوای ئەمە برسیّتیو تەنگانەیەکی
گەورە لەمیسرو کەنعان ڕوویدا، باوکانمان
هیچ خواردنیان نەبوو. [12]بەلاّم کاتیّ یاقوب
بیستی لەمیسر گەنم هەیە باوکانمانی یەکەمجار
بۆ ئەویّ نارد. [13]کە بۆ جاری دووەم
ڕۆیشتنەوە یوسف خۆی پیّناساندن، ئەوسا
بنەماڵەی یوسف بۆ فیرعەون دەرکەوت. [14]
ئیتر یوسف ناردیو یاقوبی باوکی لەگەڵ
هەموو کەس‌وکارەکەی بۆ میسر بانگ‌کرد
کە حەفتاو پیّنج کەس بوون. [15]بەو شیّوەیە
یاقوبو باوکانمان دابەزین بۆ میسر، لەویّ
مانەوە تا مردن. [16]پاشان بردیانن بۆ ناوچەی
شەکیم، لەویّ لەو گۆڕستانە نیّژران ئەوەی
ئیبراهیم بە هەندیّ زیو لە شەکیم لە
کوڕەکانی حەموری کڕی.
[17]بەلاّم کە کاتی هاتنەدی ئەو بەڵیّنەی
خودا بەئیبراهیمی دابوو نزیك بووەوە، گەل
لە میسر پەرەیاندەسەندو ژمارەیان زیادی
دەکرد. [18]ئینجا {پادشایەکی تازە بۆ میسر
دانرا یوسفی نەدەناسی.} [19]بەفرِوفیّڵ
دەجولاّیەوە لەگەڵ ڕەگەزەکەمان، لەگەڵ
باوکانمان بەخراپە هەڵسوکەوتی دەکرد،
بەزۆر وای لیّکردن واز لە منداڵە
ساواکانیان بهیّنن هەتا بمرن.
[20]لەو کاتەدا موسا لەدایكبوو.
لەبەرچاوی خودا پەسەند بوو، سیّ مانگ
لەماڵی باوکی بەخیّوکرا، [21]بەلاّم کاتیّ
وازیان لیّی هیّنا، ئەوەبوو کچەکەی فیرعەون
هەڵی‌گرتەوەو کردی بەکوڕی خۆیو
بەخیّوی‌کرد. [22]ئینجا موسا هەموو
زانیاریەکانی میسری خویّند، تا بەتوانا بوو لە
قسەو لەکردار.
[23]کاتیّ تەمەنی بوو بە چل ساڵ
بەخەیاڵیدا هات سەردانی برا ئیسرائیلیەکانی
بکات، [24]یەکیّکیانی بینی لەلایەن
میسرییەکەوە دەست دریّژی لیّدەکریّ، ئەوسا
ئەویش بەرگری لەزۆرلیّکراو کردو کابرای
میسری کوشت. [25]بەهیوای ئەوەی براکانی
هەست بکەن کەوا خودا لەسەر دەستی ئەو
ڕزگاریان دەکات. بەلاّم ئەوان هەستیان
پیّنەکرد. [26]بۆ بەیانی دووان لە وانی بینی
شەڕ دەکەن، ئەویش هەوڵیدا ئاشتیان
بکاتەوەو ووتی: ئیّوە بران، بۆچی دەست بۆ
یەکتری دریّژ دەکەن؟ [27]بەلاّم ئەوەی کە
زۆری لەوی تر دەکرد، پاڵیّکی پیّوەناو

ووتی: {کێ تۆی کردووە بەگەورەو دادوەر
بەسەرمان؟ 28ئایا دەتەوێ بمکوژی وەك چۆن
دوێنێ کابرای میسریت کوشت؟} 29ئەوسا
موسا لەمیسرەوە ڕایکرد بۆ وولاتی مەدیان،
بە نامۆیی تیایدا ژیاو هەر لەوێ دوو کوڕی
بوو.

30پاش چل ساڵ لەبیابانی شاخی سینا*
فریشتەیەك دەرکەوت بۆ موسا لەنێو
دەوەنێکی داگیرساو. 31ئەم دیمەنە بووە هۆی
سەرسامی موسا، کاتێ لێی‌نزیك بووەوە بۆ
سەیرکردنی، گوێی لەدەنگی خوداوەند بوو
بانگی کرد: {32من خودای باوباپیرانتم،
خودای ئیبراهیمو ئیسحاقو یاقوب!} موسا
کەوتە ترس‌ولەرزو ئیتر نەیوێرا جارێکی دیکە
سەیری بکاتەوە. {33جا خوداوەند پێی‌ووت:
پێلاوەکانت داکەنە، چونکە ئەو شوێنەی
لەسەری وەستاوی زەویەکی پیرۆزە. 34
بەڕاستی ئەو زۆرداریەی لەمیسر بەگەلەکەم
دەکرا بینیم، هەروەها گوێم لەناڵەیان بوو،
هاتمەخوارەوە تا بیانهێنمە دەرەوە. ئێستا وەرە
دەتنێرم بۆ میسر.}

35ئەو موسایەی کەوا گەلەکەی
ڕەتیانکردەوەو پێیان ووت: {کێ تۆی
کردووە بەگەورەو دادوەر بەسەرمان؟} هەر
ئەو بوو خودا ناردی وەك سەرۆكو
ڕزگارکەر بەهۆی ئەو فریشتەیەی
لەدەوەنەکەدا بۆی دەرکەوت. 36ئەم بوو لە
میسر دەری‌هێنان، پاش ئەوەی نیشانەوکاری
سەرسوڕهێنەری ئەنجامدا لە خاکی میسرو لە
دەریای سوورو لە بیابان بۆ ماوەی چل ساڵ.

37ئەمە ئەو موسایەیە کە بە نەوەی
ئیسرائیلی ووت: {خودا لەنێو برایانتان
پێغەمبەرێکی وەکو منتان بۆ هەڵدەستێنی.} 38
هەر ئەویش لەناو کۆمەڵەکە لە بیابان بوو
لەگەڵ ئەو فریشتەیەی گفتوگۆی لەگەڵی
دەکرد لەسەر چیای سینا، هەروەها لەگەڵ
باوکانمان، هەر ئەویش بوو ووشەی زیندووی
وەرگرت تا بیدا بە ئێمە. 39بەڵام باوکانمان
نەیانویست ملکەچی موسابن‌و ئەویان
بەلاوەنا، دڵیان هەر بۆ میسر دەگەڕایەوە، 40
بە هارونیان ووت: {چەند خودایێکمان بۆ
دروستبکە تا لە پێشمانەوە بڕۆن، چونکە ئەو
موسایەی ئێمەی لە وولاتی میسر
هێنایەدەرەوە نازانین چی بەسەرهاتووە.} 41جا
لەو ڕۆژانەدا بتێکیان لە شێوەی گۆلك
دروستکردو قوربانیان پێشکەشکرد،
دڵشاد بوون بەدەستکردی دەستیان. 42بەڵام
خودا ڕووی لێ‌وەرگێڕانو وازی لێ‌هێنان
ئەستێرەکانی ئاسمان بپەرستن، هەروەك لە
پەرتووکی پێغەمبەران باسکراوە:
{ئەی نەوەی ئیسرائیل، ئایا لە بیابان بەدرێژایی
چل ساڵ

هیچ قوربانیەکتان بۆ کردم؟
43نەخێر، بەڵکو چادری بتی ملوکتان
هەڵگرت
لەگەڵ ئەستێرەی خودای خۆتان، ڕێفان،
ئەو دوو پەیکەرەی دروستتانکرد تا کڕنوشی
بۆ بەرن.
جا لەبەرئەوە بۆ دوورتریش لە بابل دەتانێرم.
}
44(باوکانمان لەبیابان چادری شایەتییان
پێبوو، ئەوەی موسا دروستی کردبوو، جا
خودا موسای ڕاسپارد چادرەکە هەڵبدات بەو
شێوەیەی نیشانی دابوو. 45ئەوسا بردیانە ئەو
وولاتەی دەستیان بەسەریدا گرت
بەسەرکردایەتی یەشوع*، کاتێ خودا ئەو
گەلەی تیایدا دانیشتبوو لەبەردەم باپیرانمان
دەریکردن. ئیتر بەو شێوەیە مایەوە تا ڕۆژانی
داود، 46ئەوەی مایەی ڕەزامەندی خودا بوو،
هەولیدا ماڵێك بدۆزێتەوە بۆ خودای یاقوب.
47هەرچەندە سلێمان بوو خانوویەکی بۆ
دروستکرد.
48بەلام خودای هەرەبەرز لەو
کۆشکانەی کە دەستی مرۆڤ دروستیکردووە
نیشتەجێ نابێ، وەك پێغەمبەر ووتویەتی:
49{ئاسمان تەختی منە،
زەویش شوێنی پێمە.
چ ماڵێکم بۆ دروست دەکەن؟ خوداوەند
دەڵێ.
چ شوێنێکم بۆ حەوانەوە بۆ ئامادە دەکەن؟
50ئایا دەستی خۆم هەموو ئەم شتانەی
دروست نەکردووە؟}
51ئەی مل ڕەقەکان، ئەی ئەوانەی دڵو
گوێتان خەتەنە نەکراوە! ئێوە هەمیشە
بەربەرەکانی ڕۆحی پیرۆز دەکەن وەك
باوباپیرانتان! 52چ پێغەمبەرێك
نەچەوسێندراوەتەوە لە لایەن باوباپیرانتان؟
هەروەها ئەوانەیان کوشت کە باسی هاتنی ئەو
ڕاستودروستەیان دەکرد کە ئێوە ئێستا
داتانبەدەستەوەو کوشتتان، 53ئێوە شەریعەتتان
لەدەستی فریشتەکان وەرگرت، بەلام کارتان
پێنەکرد.)

کوشتنی ئیستفانۆس
54کاتێ ئەوانەی کۆبووبوونەوە گوێیان
لەقسەکانی ئیستفانۆس بوو، دڵیان پڕبوو
لەکینە لێیو ددانیان لێجیڕدەکردەوە. 55
بەلام ئیستفانۆس گیانی پڕبوو لەڕۆحی پیرۆز،
سەیری ئاسمانی کرد، ئەوسا شکۆی خودای
بینیو عیساش لەلای دەستە ڕاستی خوداوە
وەستابوو، 56ووتی: (دەبینم ئاسمان
کراوەتەوەو ڕۆڵەی مرۆڤیش لەلای دەستە
ڕاستی خوداوە ڕاوەستاوە.)
57بەلام ئەوان بەدەنگێکی بەرز هاواریان

کردو گوێیان ئاخنیو هەموو بە یەکجار پەلاماریاندا، [58]بەپاڵ ئیستفانۆسیان دەرکردە دەرەوەی شارو دەستیان کرد بە بەردباران کردنی. شایەتەکان جلەکانیان داکەند لەبەرپێی گەنجێك دایاننا ناوی شاول بوو. [59]لەکاتێکدا بەردبارانیان دەکرد، ئیستفانۆس بانگیکرد: (ئەی عیسای خوداوەند، ڕۆحم وەرگرە!) [60]ئیتر چۆکی داداو بەدەنگێکی بەرز هاواریکرد: (ئەی خوداوەند، ئەم گوناهەیان لەسەر مەنووسە.) ئیتر ئەمەی ووتو نوست.

چەوسانەوەی باوەڕداران

8

شاولیش ڕازی بوو بە کوشتنی ئیستفانۆس.

هەر لەو ڕۆژەدا کۆمەڵی باوەڕداران تووشی چەوسانەوەیەکی زۆر هات لەقودس. هەموو باوەڕداران لەناوچەکانی یەهودیەو سامیرە بڵاوبوونەوە، بەڵام نێرراوان هەر لەقودس مانەوە. [2]ئیتر هەندێ پیاوی لەخودا ترس ئیستفانۆسیان ناشتو زۆر لەسەری گریان. [3]بەڵام شاول هەوڵی لەناوبردنی کۆمەڵەی باوەڕدارانی دەدا، لەم ماڵەوە دەچوو بۆ ئەو ماڵ، ژنو پیاوی ڕادەکێشاو دەیخستنە بەندیخانە.

مزگێنیدان لەسامیرە

[4]ئەو باوەڕدارانەی بڵاوبووبوونەوە لەشوێنێکەوە دەچوون بۆ شوێنێکیکەو مزگێنی ووشەی خودایان بەخەڵکی دەدا. [5]جا فیلیپۆس بۆ شارێك ڕۆیشت لەناوچەی سامیرەو مەسیح ڕادەگەیاند بۆ دانیشتووانەکەی. [6]کاتێ خەڵکەکە بەیەك دڵ گوێیان لێی گرتو نیشانەی سەرسوڕهێنەریان لێی بینی، زۆر بایەخیان دا بەوەی ووتی، [7]چونکە ڕۆحی پیس لەزۆر کەس کەتیایان نیشتەجێبوون، دەهاتە دەرەوەو بەدەنگی بەرز هاواریان دەکرد، هەروەها شەلو گۆجی زۆری چاككردەوە، [8]ئەوسا خۆشییەکی زۆر ئەو شارەی گرتەوە.

[9]پێش ئەمە لەو شارەدا پیاوێکیجادوگەرێك هەبوو ناوی شەمعون بوو، جادوی دەکردو دانیشتووی سامیرە سەریان سوڕمابوو لێی، دەیووت من پیاوێکی مەزنم. [10]گەورەو بچووك گوێیان لێدەگرتو دەیانووت: (ئەم پیاوە توانای خودایە کە ناسراوە وەك هێزێکی مەزن.) [11]ئەوان گوێیان بۆ دەگرت، چونکە ماوەیەکی درێژ بوو سەرسامی کردبوون بەجادوگەرێتیەکەی. [12]بەڵام کاتێ باوەڕیان هێنا بەووشەکانی فیلیپۆس ئەوەی مزگێنی پاشایەتی ئاسمانو ناوی عیسای مەسیحی

پێیان‌دان، ئیتر ژن‌و پیاو لەئاوهەڵکێشران. [13] ئەوسا شەمعونیش باوەڕی هێناو لەئاوهەڵکێشرا، خوی بە فیلیپۆس گرتبوو، سەری‌سوڕما بوو کاتێ نیشانەو کاری سەرسوڕهێنەری دەبینی لەسەردەستی دەکرا.

[14]کاتێ نێرراوان لەقودس بیستیان کەوا دانیشتووانی سامیرە ووشەی خودایان وەرگرتووە، ئەوسا پەترۆس‌و یۆحەننایان بۆ لایان نارد. [15]کاتێ گەیشتنە لایان نوێژیان بۆ کردن تاکو ڕۆحی پیرۆز وەرگرن، [16]چونکە هێشتا ڕۆحی پیرۆز نەڕژابوو بەسەر کەسیان، بەڵکو تەنها بەناوی عیسای خوداوەند لەئاو هەڵکێشرابوون. [17]جا پەترۆس‌و یۆحەننا دەستیان خستە سەر سەریان، ئەوسا ڕۆحی پیرۆزیان وەرگرت. [18] کاتێ شەمعون بینی ڕۆحی پیرۆز درا بەو باوەڕدارانەی کە دوو نێرراوەکە دەستیان خستە سەر سەریان، هەندێ پارەی خستە بەردەم پەترۆس‌و یۆحەنناو پێی‌ووتن: [19](ئەو توانایە بەمنیش بدەن، هەتا دەست بخەمە سەر هەر کەسێك ڕۆحی پیرۆز وەرگرێ.) [20] پەترۆس پێی‌ووت: (با زیوەکەت لەگەڵ خۆت لەناوبچێت! چونکە لەو باوەڕەدا بووی تۆ دەتوانی بەهرەی خودا بە پارە بکڕی! [21]تۆ لەم شتەدا بەش‌و میراتت نییە، چونکە دڵت ڕاست نییە بەرامبەر خودا. [22]تۆبە بکە لەبەر ئەم خراپەیە، نوێژ بکە بۆ خوداوەند تا لەمەبەستی دڵت خۆش بێت، [23]چونکە دەتبینم پڕ تاڵاویت‌و بەندی گوناهیت.) [24] ئینجا شەمعون ووتی: (هەر دووکتان لەپێناوی من نوێژ بکەن بۆ خوداوەند، هەتا هیچ شتێك لەوەی باسی دەکەن بەسەرمدا نەیەت.) [25]دوای ئەوەی پەترۆس‌و یۆحەننا شایەتیانداو بە ووشەی خوداوەند قسەیان کرد، گەڕانەوە بۆ قودس‌و مزگێنیاندا بە زۆر دێی سامیریەکان.

فیلیپۆس‌و وەزیری حەبەشە

[26]فریشتەیەکی خوداوەند لەگەڵ فیلیپۆس دواو پێی‌ووت: (هەستە بڕۆ بەرەو خواروو، لەسەر ئەو ڕێگایەی شۆڕدەبێتەوە لە قودسەوە بۆ غەززە، کە بیابانە. [27]ئەویش هەستاو ڕۆیشت، لەوکاتەدا تووشی پیاوێکی گرنگی خەساوی حەبەشی‌بوو کە وەزیری کاروباری دارایی بوو لای کەنداکەی شاژنی حەبەشە، هاتبووە قودس بۆ پەرستن، [28]کاتێ بەسواری گالیسکەکەی دەگەڕایەوە بۆ حەبەشە، خەریکی خوێندنەوە بوو لەپەرتووکی ئەشعیای پێغەمبەر، [29]ڕۆحی پیرۆز بە فیلیپۆسی ووت: (بڕۆ دوای ئەو گالیسکەیە کەوە.) [30]ئیتر فیلیپۆس بە پەلە دوای‌کەوت، گوێی لەکابرا بوو پەرتووکی ئەشعیای دەخوێندەوەو

لێیپرسی: (ئایا ئەوەی دەیخوێنیتەوە تێیدەگەی؟) [31]ئەویش لەوەلامدا ووتی: (چۆن ئەمە بتوانم گەر یەکێك بۆمی ڕوون نەکاتەوە؟) ئینجا فیلیبۆسی بانگ کرد بچێتە سەر گالیسکەکەیو لەگەڵی دابنیشێ. [32] کابرا لەو پەرتووکەی دەیخوێندەوە گەیشتبووە ئەو بەشەی کە دەڵێ:

{وەك مەڕ کە دەبرێ بۆ سەربڕین،
هەروەها وەك بەرخ بێدەنگ لەبەردەست
ئەوەی خوری لێدەبڕیتەوە،
بەم شێوەیە دەمی نەکردەوە.
[33]لەکاتێکدا نەرمونیان بوو بەناڕەوایی
هەڵسوکەوتیان لەگەڵ کرد.
ئیتر کێ باسی نەوەکانی دەکات،
کاتێ ژیانی لەسەر زەوی هەڵگیرا؟}

[34]لێرە کابرا بە فیلیپۆسی ووت: (تکایە پێمبڵێ: ئەشعیای پێغەمبەر مەبەستی لە کێیە لەم ووتەیەدا؟ لەخۆی یاخود لە یەکێکی کە؟) [35]ئیتر فیلیپۆس کەوتە قسەکردنو دەستی کرد بە مزگێنیدانی عیسا بە دەست پێکردن لەم بەشەیو پەرتووکەوە. [36]کاتێ بەڕێگاوە بوون، گەیشتنە شوێنێك ئاوی لێبوو، کابرا ووتی: (ئەوە ئاوە، چی ڕێم لێدەگرێ لەئاوهەڵبکێشرێم؟) [[37]فیلیپۆس ووتی: (ئەمە دەبێ گەر بە هەموو دڵتەوە باوەڕ بهێنی.) جا کابرا ووتی: (باوەڕ دەکەم عیسای مەسیح ڕۆڵەی خودایە.)] [38]فەرمانیدا گالیسکەکە ڕاوەستێ، ئەوسا هەردووکیان بەیەکەوە چوونە سەر ئاوەکەو فیلیپۆس کابرای خەساوی لەئاوهەڵکێشا. [39]کاتێ لە ئاوەکە هاتنەدەرەوە ڕۆحی خوداوەند فیلیپۆسی ڕفاند، ئیتر کابرا فیلیپۆسی نەبینییەوە. بەڵام بەخۆشیەوە بەڕێگای خۆی ڕۆیشت. [40]دوای ئەوە فیلیپۆس لە ئەشدود خۆی بینییەوە، ئینجا ڕۆیشت بۆ مزگێنیدان لە هەموو ئەو شارانەی ئەوێ تا گەیشتە شاری قەیسەریە.

خوداوەند شاول دەگۆڕێت
9

هێشتا شاول دڵی پڕبوو لە هەڕەشەو کوشتن بەرامبەر قوتابیەکانی خوداوەند. لەبەرئەوە چووە لای سەرۆك کاهین، [2]داوای نامەی لێکرد بۆ کەنیشتەکان لە دیمەشق تا ئەوانەی شوێنی ئەم ڕێگایە کەوتوون لەژنو لەپیاو لە هەر شوێنێ بیانبینێ بەبەندکراوی بیانبات بۆ قودس. [3]کاتێ بەرەو دیمەشق دەڕۆیشتو لێینزیكبووەوە، لەپڕ لە دەوروپشتی ڕووناکیەك لەئاسمان بریسکەی دایەوە، [4]ئیتر کەوت بە زەویداو گوێی لەدەنگێك بوو پێیووت: (شاول! شاول! بۆچی دەمچەوسێنیتەوە؟) [5]ئەویش پرسیاری کرد: (تۆ کێیت ئەی گەورە؟)

دەنگەکە وەڵامی دایەوە: (من عیسام ئەوەی تۆ دەیچەوسێنیتەوە؟ [6]بەڵام هەستە، بڕۆ ناو شار لەوێ پێتدەوترێ چی دەبێ بکەیت.) [7]ئەوانەی لەگەڵ شاول بوون بەبێدەنگی وەستان، ئەوان دەنگەکەیان بیست بەڵام کەسیان نەبینی. [8]کاتێ شاول هەستایەوە، چاوی کردەوەو سەیری کرد هیچ نابینێ، ئەوانی تر دەستیان گرت و بردیان بۆ دیمەشق، [9]لەوێ سێ ڕۆژ مایەوە هیچی نەبینی، هەروەها هیچی نەخواردو هیچی نەخواردەوە.

[10]لەدیمەشق قوتابیەکی خوداوەند هەبوو ناوی حەنانیا بوو، لەخەودا خوداوەند بانگی کرد: (حەنانیا!) ئەویش ووتی: (ئەوەتام ئەی خوداوەند!) [11]خوداوەند پێیووت: (بڕۆ بۆ ئەو شەقامەی بە ڕاست ناسراوە لەماڵی یەهوزا پرسیار لەپیاوێکی تەرتوسی بکە ناوی شاولە وا لەوێ نوێژ دەکات. [12]لەخەودا بینیویەتی پیاوێك ناوی حەنانیایە دەچێتە لایو دەستی دەخاتە سەر بۆ ئەوەی ببینێ.)

[13]حەنانیا بە خوداوەندی ووت: (ئەی خوداوەند، لەزۆر کەس ئەو خراپانەم بیستۆتەوە کە ئەم پیاوە لەقودس کردوویەتی بەرامبەر بەخوشكو برا پیرۆزەکانت، [14]ئەوەتا لێرە دەسەڵاتی هەیە لەلایەن سەرۆك کاهینەکانەوە، هەر کەسێك ناوت بهێنێ بیگرێ.) [15]خوداوەند فەرمانی پیێدا: (بڕۆ! من ئەم پیاوەم هەڵبژاردووە وەك ئامێرێك بۆ هەڵگرتنی ناوی من بۆ میللەتانو بۆ پادشایانو بۆ نەوەی ئیسرائیلیش. [16]نیشانی دەدەم چەند دەبێ ئازاربکێشێ لەپێناوی ناوی من.) [17]ئیتر حەنانیا ڕۆیشتو چووە ماڵی یەهوزا، دەستیخستە سەر سەری شاولو ووتی: (ئەی شاولی برا، عیسای خوداوەند ئەوەی لەو ڕێگایەی پیایدا هاتی خۆی نیشان دایت، منی ناردووە بۆ لات تا بەچاوت ببینیتو گیانت پڕبێت لەڕۆحی پیرۆز.) [18]دەستبەجێ لەهەردوو چاوی شاول شتێك کەوتە خوارەوە وەك توێکڵ وابوو، ئەوسا چاوی چاكبووەوەو بینی، ئیتر هەستاو لەئاوهەڵکێشرا. [19]دەستیکرد بەنان خواردنو هێز هاتەوە گیانیو چەند ڕۆژێك لەگەڵ قوتابیەکان لەدیمەشق مایەوە.

مزگێنیدانی شاول لەدیمەشق

[20]یەکسەر شاول لەکەنیشتدا دەستیکرد بەڕاگەیاندنی ئەوەی کە عیسا ڕۆڵەی خودایە. [21]گوێگرەکان لەووتەکانی سەرسام بوونو پرسییان: (ئایا ئەمە ئەوە نییە، هەموو ئەوانەی لەناودەبرد کە باسی ئەو ناوەیان دەکرد لەقودس؟ ئەی نەهاتبوو بۆ ئێرە تا بەبەندکراوی بیانبات بۆ سەرۆك کاهینەکان؟) [22]بەڵام شاول زیاتر بەتوانا دەبوو

لەووتارەکەیدا، هەروەها ئەو جوولەکانەی دانیشتووی دیمەشق بوون دەمکوتی کردن بەو بەڵگانەی دەریدەخات کە عیسا مەسیحە.

[23]لەپاش ماوەیەکی زۆر جوولەکەکان پیلانێکیان دانا بۆ کوشتنی شاول، [24]بەڵام ئەو بە پیلانەکەیانی زانی. ئیتر جوولەکەکان شەو و ڕۆژ ئاگاداری دەروازەی شار بوون تا بیکوژن. [25]لەبەرئەوە هەندێ لەقوتابییەکانی بەشەو بردیانو خستیانە ناو سەبەتەیەك، بە گوریس لەشوورەی شارەکە شۆڕیان کردەوە.

شاول لەقودس

[26]کاتێ شاول گەیشتە قودس، هەوڵیدا پەیوەندی بە قوتابییەکانەوە بکات لەوێ، بەڵام ئەوان لێیترسان، چونکە باوەڕیان نەدەکرد کە ئەو بووە بە قوتابی خوداوەند. [27] بەڵام بەرنابا کارەکەی گرتە ئەستۆ و هێنایە لای نێرراوان، بۆی گێڕانەوە چۆن خوداوەند لەڕێگا خۆی نیشانداوەو گفتوگۆی لەگەڵ کردووە، هەروەها چۆن بەچاونەترسی ناوی عیسای ڕاگەیاندووە لەدیمەشق.

[28]ئیتر شاول لەگەڵیان دەستیکرد بەهاتووچۆ لەقودس، بەچاونەترسیەوە ناوی خوداوەندی ڕادەگەیاند. [29]هەروەها گفتوگۆی لەگەڵ ئەو جوولەکانە دەکرد کە بەیۆنانی دەدوان، جا ئەوانیش هەوڵیاندا بیکوژن. [30]کاتێ برایان بەمەیان زانی بردیانە قەیسەریە لەوێشەوە ناردیانە شاری تەرتوس.

[31]لەو کاتەدا کۆمەڵی باوەڕدارانی ناوچەی یەهودیەو جەلیلو سامیرە ئاشتیان هەبوو. هەروەها گەشەیان دەکردو لەسەر ڕێگای خوداوەند پەرستی دەڕۆیشت، بەپشتیوانی ڕۆحی پیرۆزیش لەپەرەسەندنبوو.

پەترۆس لەشاری لودەو یافا

[32]کاتێ پەترۆس لەهەموو لایەك بەڕێگاوە بوو، چوو بۆ دیدەنی ئەو خوشكو برا پیرۆزانەی شاری لودە، [33]لەوێ ئیفلیجێکی بینی ناوی ئینیاس بوو، هەشت ساڵ بوو لەناو جێگا کەوتبوو. [34]پەترۆس پێیووت: (ئەی ئینیاس، عیسای مەسیح چاکتدەکاتەوە. هەستە خۆت جێگاکەت چاكبکە!) ئەویش یەکسەر هەستا. [35]کاتێ هەموو دانیشتوانی لودەو شارون کابرایان بینی، ئیتر هەموویان بۆ خوداوەند گەڕانەوە.

[36]لەشاری یافا قوتابیەکی کچ هەبوو ناوی تابیسا بوو ناوەکەی بەواتای ئاسك، هەمیشە بە کاری چاکەو یارمەتیدانی هەژاران خەریك بوو. [37]لەوکاتەدا وا ڕێکەوت نەخۆشکەوتو مرد، شوشتیانو خستیانە ژوورێکەوە لە نهۆمی سەرەوە.

[38] کاتێ قوتابییەکان لەیافا بیستیان پەترۆس لەشاری لودەیە، جا یافا نزیك بوو لەشاری لودەوە، دوو پیاویان ناردە لای، داوایان لێکردو ووتیان: (تکایە وەرە بۆ لامان خۆت دوامەخە!) [39] ئەویش هەستاو ڕۆیشت، کاتێ گەیشت بردیانە نهۆمی سەرەوە، هەموو بێوەژنەکان بەگریانەوە هاتنە لای، هەندێ کراسو جلیان بۆ هێنا لەوانەی ئاسکە دروبووی کاتێ بە زیندوویی لەگەڵیان بوو.

[40] پەترۆس داوای لە هەموو ئەوانەکرد کە لەوێدا بوون لە ژوورەکە بچنە دەرەوە، چووە سەر چۆكو نوێژیکرد، ئینجا ڕووی کردە لاشەکەو ووتی: (تابیسا، هەستە!) ئەوسا کچە چاوی کردەوەو کاتێ پەترۆسی بینی دانیشت. [41] یەکسەر پەترۆس دەستی بۆ ڕاکێشاو یارمەتیدا تا هەستێ، ئیتر خوشكو برا پیرۆزەکانو بێوەژنەکانی بانگکردو کچەکەی بەزیندوویەتی دایەوە دەستیان. [42] هەواڵی ئەمە لەهەموو یافادا بڵاوبووەوە، ئەوسا ژمارەیەکی زۆر باوەڕیان بە خوداوەند کرد. [43] پەترۆس لە یافا بۆ ڕۆژانێکی زۆر لای کابرایەکی پێستە خۆشکەر مایەوە ناوی شەمعون بوو.

10
پەترۆسو کرنیلیوس

لە شاری قەیسەریە سەرپەلێك هەبوو ناوی کرنیلیوس بوو، لەلیوای ئیتالیبوو. [2] ئەم پیاوە خۆیو ماڵو منداڵی خواپەرست بوونو ترسی خودایان لەدڵ بوو، زۆر چاکەی لەگەڵ خەڵکی دەکرد، هەموو کاتێك نوێژی بۆ خودا دەکرد. [3] ڕۆژێکیان نزیکەی سەعات سێی دوای نیوەڕۆ، کرنیلیوس لە خەودا بە ڕوونی بینی لەلایەن خوداوە فریشتەیەك بۆ لای هاتو ووتی: (کرنیلیوس!) [4] ئەویش بەترسەوە سەیری فریشتەکەی کردو پرسی: (چی گەورەم؟) فریشتەکە لەوەڵامدا ووتی: (نوێژەکانتو چاکەکانت گەیشتنە بارەگای خوداو لای لێکردیتەوە. [5] ئێستا چەند پیاوێك بنێرە بۆ یافا بەدوای شەمعون ناوێك نازناوی پەترۆسە. [6] لەماڵی شەمعونی پێستەخوشکەرە، ماڵەکەی لەسەر قەراغی دەریایە.) [7] کاتێ ئەو فریشتەیەی قسەی لەگەڵ کرنیلیوس کرد ڕۆیشت، دووان لەخزمەتکارەکانی بانگکرد لەگەڵ سەربازێکی خوداپەرست کە یەکێك بوو لەوانەی هەمیشە لەگەڵی بوو، [8] هەموو مەسەلەکەی بۆ گێڕانەوەو ناردنی بۆ شاری یافا.

[9] بۆ بەیانی، کاتێ سێ پیاوەکە لە شاری یافا نزیك بوونەوە، پەترۆس دەمەو نیوەڕۆ چووە سەربان تا نوێژبکات. [10] زۆر برسی

بوو، ئارەزووی نانخواردنی دەکرد. جا کاتێ کە خواردنیان بۆ ئامادە دەکرد، لە هۆشی خۆی چوو، [11]ئاسمانی بەکراوەیی بینی، شتێکی بۆ هاتەخوارەوە لەشێوەی پارچە قوماشێکی گەورە، لە هەر چوار لاوە شۆڕکرایەوە سەر زەوی. [12]هەموو جۆرە ئاژەڵی چوار پێو خشۆکی سەرزەویو باڵندەی ئاسمانی تێدا بوو. [13]ئینجا دەنگێ بانگی کرد: (پەترۆس هەستە، سەربڕەو بخۆ!) [14]بەڵام پەترۆس وەڵامی دایەوە: (نەخێر ئەی خوداوەند، لەژیانم هەرگیز شتی گڵاو یاخود حەرامم نەخواردووە.) [15]دووبارە دەنگەکە پێیووت: (ئەوەی خودا پاکی کردۆتەوە تۆ بە گڵاو دایمەنێ.) [16]ئەمەش سێ جار دووبارە بووەوە، ئینجا پارچە قوماشەکە بەرزکرایەوە بۆ ئاسمان.

[17]لەو کاتەی پەترۆس سەری سوڕمابوو، پرسیاری لەخۆی دەکرد لەبارەی ئەو شتەی بینیبووی، ئەو پیاوانەی کرنیلیوس ناردبوونی پرسیاری ماڵی شەمعونیان دەکردو لەبەردەگا وەستان. [18]پرسییان ئایا ئەو شەمعونەی نازناوی پەترۆسە لێرەیە. [19]لەو کاتەی پەترۆس جارێ هەر بیری لەواتای بینینەکەی دەکردەوە، ڕۆحی پیرۆز پێیووت: (لەبەر دەرگا سێ پیاو پرسیارت دەکەن. [20]هەستە بڕۆ خوارەوەو لەگەڵیان بڕۆ بێ دوودڵی، چونکە من ئەوانم ناردووە.) [21]ئەویش ڕۆیشت بۆ لایانو ووتی: (منم ئەوەی دەتانەوێ. بۆچی هاتوون؟) [22]ئەوانیش ووتیان: (کرنیلیوسی سەرپەل پیاوێکی چاکی لەخواترسە، هەموو جوولەکەش شایەتی ئەمەن، خودا پێیڕاگەیاندووە بەهۆی فریشتەیەکی پیرۆزەوە کەوا بانگتبکات بۆ ماڵی خۆی تا گوێ لە قسەکانت بگرێ.) [23] جا پەترۆس داوای لێکردن شەو بە میوانی لەوێ بمێننەوە.

بۆ بەیانی هەستا لەگەڵیان ڕۆیشت، هەروەها هەندێ برایانی باوەڕداریش لەیافاوە لەگەڵیان ڕۆیشتن. [24]بۆ ڕۆژی دووەم گەیشتنە شاری قەیسەریە. کرنیلیوس چاوەڕێی هاتنی دەکردن، خزمو کەسوکارو هاوڕێیانی نزیکی بانگ کردبوو. [25]کاتێ پەترۆس هاتە ژوورەوە، کرنیلیوس پێشوازی لێکردو لەبەرپێی کەوتو کڕنووشی بۆ برد، [26]پەترۆس هەڵیساندو پێیووت: (هەستە! منیش وەك تۆ مرۆڤم!) [27]کاتێ پەترۆس لەگەڵی دواو چووە ژوورەوە، خەڵکێکی زۆری بینی، [28]پێیووتن: (ئێوە دەزانن حەرامە بۆ جوولەکە تێکەڵاوی بێگانە بێت یاخود سەردانیبکات لەماڵی بەڵام خودا نیشانی دام بەکەس نەڵێم گڵاو یاخود حەرام. [29]جا من بێ هێنانەوە ناڕەزایی هاتم،

لەسەر بانگکردنەکەی خۆتان. هۆی بانگکردنەکەتان چییە؟) [30]کرنیلیوس لەوەڵامدا ووتی: (چوار ڕۆژ لەمەوبەر، لەوکاتەی لەماڵی خۆم کاژێری سێی پاش نیوەڕۆ نوێژم دەکرد، لەپڕ پیاوێك پەیدا بوو جلی بریسکەداری لەبەر بوو، [31]پێی ووتم: کرنیلیوس نوێژەکانتبیستراو کردەوە چاکەکانتە لایان لێکرایەوە لەبەردەم خودا. [32]بۆیە ئێستا بنێرە بۆ یافا بەشوێن شەمعون ناوێك کە نازناوی پەترۆسە. لەماڵی شەمعونی پێستەخۆشکەرە، ماڵەکەیان لەسەر قەراغی دەریایە. [33]من یەکسەر ناردم بەشوێنت، تۆش شتێکی چاکتکرد کە هاتی. ئێستا ئێمە هەموو ئامادەین لەبەردەم خودا، تا گوێ بگرین لەهەموو ئەوەی خوداوەند فرمانی پێداوی.)

ووتاری پەترۆس

[34]پەترۆس دەستیکرد بە قسەکردنو ووتی: (بە تەواوی بۆم دەرکەوتووە خودا لایەنگیری خۆیبۆ کەس دەرناخات، [35] لەهەر نەتەوەیەك کێ ترسی خودای لەدڵدا بێتو چاکە بکات پەسەندە لای ئەو. [36]ئەو ووشەیە خودا ناردی بۆ نەوەی ئیسرائیل، مزگێنی ئاشتی دانێ بەهۆی عیسای مەسیح، ئەوەی خوداوەندی هەمووانەوە. [37]ئێوە دەزانن چی لەووڵاتی یەهودیەدا ڕوویدا، بەدەست پێکردن لەجەلیلەوە دوای ئەوەی یەحیا لەئاوهەڵکێشانەکەی ڕاگەیاند. [38]چۆن خودا عیسای ناسیری بە ڕۆحی پیرۆزو بە هێز دەستنیشانکرد، دەگەڕاو کاری چاکەی دەکرد، هەموو ئەوانەی شەیتان دەستیگرتبوو بە سەریان چاکی کردنەوە، چونکە خودای لەگەڵ بوو. [39]ئێمە شایەتی هەموو ئەو شتانەین کە لەناوچەی یەهودیەو قودسدا کردی، ئەوەی ئەوان کوشتیان بە هەڵواسینی بەدارەوە. [40]بەڵام خودا لەنێو مردوواندا لە ڕۆژی سێهەم زیندووی کردەوە، وای لێکرد دەرکەوێ، [41]نەك بۆ هەموو گەل بەڵکو بۆ ئێمە کە لەپێشا هەڵبژێردراووین وەك شایەت، ئێمە کە لەگەڵی خواردمانو خواردمانەوە پاش زیندووبوونەوەی لەنێو مردوواندا. [42]ئینجا فەرمانی پێدایین ئەوە بە گەل ڕابگەیێنین، هەروەها شایەتی ئەوە بدەین کە خودا ئەوی داناوە بەدادوەر بەسەر زیندووانو مردوواندا. [43]هەموو پێغەمبەران شایەتی بۆ دەدەن، هەر کەسێك باوەڕی پێ بهێنێ، بەناوی ئەو گوناهەکانی دەبەخشرێ.)

وەرگرتنی ڕۆحی پیرۆز

44کاتێ پەترۆس لەم قسانەدا بوو،
ڕۆحی پیرۆز ڕژا بەسەر هەموو ئەوانەی
گوێیان گرتبوو. 45ئەو جوولەکە
باوەڕدارانەی لەگەڵ پەترۆس هاتبوون
سەریان سوڕما، چونکە بەهرەی ڕۆحی
پیرۆز بەسەر ناجوولەکەکانیش ڕژاو 46
گوێیان لێبوو بەزمانە ڕۆحیەکان دەدوانو
ستایشی خودایان دەکرد. پاشان پەترۆس
ووتی: 47(ئەو خەڵکەش وەك ئێمە ڕۆحی
پیرۆزیان وەرگرتووە، جا کێ دەتوانی
ڕێگایان لێبگرێ تا لە ئاو هەڵنەکێشرێن؟)
48فەرمانیدا هەموو ئەوانە بەناوی عیسای
مەسیح لەئاوهەڵکێشرێن. ئەوسا ئەوان
داوایان لەپەترۆس کرد چەند ڕۆژێك لایان
بمێنێتەوە.

11

نێرراوانو برایانی باوەڕدار لە ناوچەی
یەهودیە بیستیان کە ناجوولەکەش باوەڕیان بە
ووشەی خودا هێناوە، 2کاتێ پەترۆس
گەڕایەوە بۆ قودس ئەوانەی سەر بەرێبازی
خەتەنکردن* بوون بەربەرەکانیان کردو پێیان
ووت: 3(چۆن چوویتە لای ئەوانەی خەتەنە
نەکراونو نانت لەگەڵ خواردن؟) 4جا
پەترۆس ئەوەی ڕوویدابوو یەك لە دوای یەك
بۆی گێڕانەوەو ووتی: 5(لە شاری یافا نوێژم
دەکردو لەهۆشی خۆم چووم، لە بینینێکدا
شتێکم لەئاسمانەوە بۆ هاتە خوارەوە،
لەشێوەی پارچە قوماشێکی گەورە لەهەر
چوار لایەوە بۆم شۆڕکرایەوە. 6کاتێ
بەووردی سەیرمکرد جۆرەها ئاژەڵی سەر
زەویم تیادا بینی لە ئاژەڵی کێویو لە
خشۆكو هەموو باڵندەی ئاسمان، 7ئینجا گوێم
لەدەنگێك بوو پێیووتم: پەترۆس، هەستە
سەربڕەو بخۆ! 8منیش لەوەڵامدا ووتم: نەخێر
ئەی خوداوەند، هەرگیز شتی گڵاو یاخود
حەرام نەچۆتە دەمم. 9بەڵام دەنگەکە دووبارە
لەئاسمانەوە پێیووتم: ئەوەی خودا پاکی
کردۆتەوە تۆ بە پیسی دامەنێ. 10ئەمە سێجار
دووبارە بووەوە، جا شتەکان بەرزکرایەوە بۆ
ئاسمان. 11ئیتر ئەو سێ پیاوەی لەقەیسەریەوە
بۆ لای منیان ناردبوون گەیشتنە ئەو ماڵەی
تیایدا بووم، 12ڕۆحی پیرۆز فەرمانی پێدام بێ
دوو دڵی لەگەڵیان بڕۆم، ئەوسا منو ئەو
شەش برایەی لەگەڵم هاتبوون، لەگەڵیان
ڕۆیشتین، کاتێ چووینە ماڵی پیاوەکە، 13
پێیووتین چۆن فریشتەی دیوە هاتۆتە
ماڵەکەیو پێیووتوە: پیاو بنێرە بۆ یافا،
بەدوای شەمعون کە نازناوی پەترۆسە، 14ئەو
پەیامێکت دەداتێ بەهۆیەوە خۆتو هەموو
خاوخێزانت ڕزگارتان دەبێ. 15کاتێ دەستم

کرد بە قسەکردن، ڕۆحی پیرۆزیان بەسەردا ڕژا، چۆن لەسەرەتا بەسەر ئێمەدا ڕژا. 16 لێرە ئەوەم بیرکەوتەوە کە خوداوەند پێیووتین: یەحیا خەڵکی لەئاوهەڵکێشا، بەڵام ئێوە لەرۆحی پیرۆز هەڵدەکێشرێن. 17 گەر خودا هەمان بەهرەی بەوان دابێ کە داوێتی بە ئێمە کاتێ باوەڕمان بە خوداوەند عیسای مەسیح هێنا، جا من چیم هەتا ڕێگا لەخودا بگرم؟) 18 کاتێ گوێیان لەمەبوو، ئیتر بەربەرەکانییان نەکردو ستایشی خودایان کردو ووتیان: (کەواتە خودا بەهەمان شێوە، تۆبەکردنی ژیانی بەخشیوە بەوانەی جوولەکە نین.)

کۆمەڵی باوەڕدارانی ئەنتاکیا

19 ئیتر ئەو باوەڕدارانەی بڵاوبوونەوە بەهۆی ئەو چەوسانەوەی بەسەریان هات لەبەر ئیستفانوس، کاتێ بە فنیقیەو قوبرسو شاری ئەنتاکیادا تێپەڕین، ووشەی خودایان تەنها بەجوولەکەکان دەدا. 20 بەڵام هەندێکیان لەبنەچەدا خەڵکی قوبرسو قەیرەوان بوون، کاتێ گەیشتنە شاری ئەنتاکیا، دەستیانکرد بە ڕاگەیاندنی مزگێنی عیسای خوداوەند بۆ یۆنانیەکانیش. 21 ئەوان دەستی خوداوەندیان لەگەڵ بوو، ژمارەیەکی زۆر باوەڕیان هێناو بۆ خوداوەند گەڕانەوە.

22 ئەم هەواڵە گەیشت بە کۆمەڵی باوەڕدارانی قودس، ئیتر ئەوان بەرنابایان نارد بۆ ئەنتاکیا. 23 کاتێ گەیشتە ئەوێو بەرەکەتی خودای بینی، زۆر دڵشاد بوو، هەمووانی هاندا بەدڵ لەگەڵ خوداوەند بمێننەوە بەخواستێکی چەسپاو. 24 لەبەرئەوەی بەرنابا کابرایەکی چاك بوو، گیانی پڕبوو لە ڕۆحی پیرۆزو باوەڕ، خەڵکێکی زۆر باوەڕیان بە خوداوەند هێنا.

25 ئەوسا بەرنابا چوو بۆ شاری تەرسوسو گەڕا بەدوای شاول. 26 کاتێ دۆزیەوە هێنای بۆ ئەنتاکیا، لەوێ هەردووکیان ساڵێکی تەواو لەگەڵ کۆمەڵی باوەڕداراندا کۆبوونەوەو خەڵکێکی زۆریان فێرکرد. جا لە ئەنتاکیا قوتابیەکانی خوداوەند بۆ یەکەم جار ناوی مەسیحییان* لێنرا. 27 لەو ڕۆژانەدا هەندێ لە پەیامبەرانی خودا لەقودسەوە هاتن بۆ ئەنتاکیا، 28 لەنێوانیاندا یەکێك هەبوو ناوی ئاگابوس بوو، بەهۆی ڕۆحی خوداوە پێشبینیکرد برسێتییەکی گەورە لەهەموو جیهان ڕوودەدات. جا ئەم برسێتیە بەڕاستی ڕوویدا لەسەردەمی کلۆدیۆسی قەیسەر. 29 ئیتر قوتابیەکان بڕیاریاندا هەر یەکە بەپێی توانای خۆی یارمەتی بنێرێت بۆ ئەو برا باوەڕدارانەی لەناوچەی یەهودیەدا دەژین. 30 جا بەمە هەستانو یارمەتییەکەیان بە دەستی بەرناباو شاول بۆ پیرانی کۆمەڵی باوەڕدارانی

ئەوێ نارد.

کوشتنی یاقوب

12
لەوکاتەدا هێرۆدسی پاشا دەستی‌کرد بە
چەوساندنەوەی چەند کەسێ لە کۆمەڵی
باوەڕداران، 2یاقوبی برای یۆحەننای بەشمشێر
کوشت. 3هەرکە بینی ئەمە جێگەی
ڕەزامەندی جوولەکەکانە، ئەوسا بڕیاریدا
پەترۆسیش بگرێ، ئەمەش لە ڕۆژانی جەژنی
فەتیرەدا بوو. 4کاتێ هێرۆدس ئەوی گرت،
خستیە بەندیخانەوە لەژێر چاودێری چوار
کۆمەڵ پاسەوان داینا، هەر کۆمەڵەش لەچوار
سەرباز پێکهاتبوو، چونکە دەیویست بیداتە
دەستی جوولەکەکان دوای جەژنی
تێپەڕبوون، 5لەبەرئەوە لەبەندیخانەدا هێشتیەوە،
بەڵام ئەندامانی کۆمەڵی باوەڕداران بە
بەردەوامی بۆ ئەو لەخودا دەپاڕانەوەو نوێژیان
بۆ دەکرد.

ڕزگاربوونی پەترۆس

6ئینجا کە هێرۆدس بەتەمابوو بیدات
بەدەستەوە، لەو شەوەدا پەترۆس لەنێوان دوو
سەربازدا نووستبوو، بە دوو زنجیر
بەستەرابووەوە، هەروەها سەربازیش پاسەوانی
دەرگای بەندیخانەکەیان دەکرد. 7لەپڕ
فریشتەیەکی خوداوەند پەیدابوو، ژووری
بەندیخانەکە بەتەواوی ڕووناك بووەوە،
فریشتەکە لەلاوە لە پەترۆسی داو خەبەری
کردەوەو پێی‌ووت: (خێرا هەستە!) ئیتر
هەردوو زنجیرەکە لە دەستی کەوتە خوارەوە.
8فریشتەکە پێی‌ووت: (پشتێنەکەت ببەستە،
پێڵاوەکانت لەپێ بکە!) ئەویش کردی. ئینجا
فریشتەکە پێی‌ووت: (سەرکراسەکەت
لەبەرکەو دوام‌کەوە.) 9پەترۆس چووە
دەرەوەو شوێنی فریشتەکە کەوت وایدەزانی
خەو دەبینێ، چونکە نەیدەزانی ئەوەی لەسەر
دەستی فریشتەکە ڕوودەدا شتێکی ڕاستیە. 10
یەکەم بنکەی پاسەوانیان بڕی‌و ئینجا دووەم.
کاتێ گەیشتنە دەروازەی ئاسنینی بەندیخانەکە
کە ڕووەو شار بوو لەخۆیەوە بۆیان‌کرایەوە،
هەردووکیان چوونەدەرەوە. دوای ئەوە
شەقامێکیان بڕی، ئیتر یەکسەر فریشتەکە
بەجێی‌هێشت. 11جا ئەوکاتە پەترۆس هۆشی
بەخۆی هاتەوەو ووتی: (بەڕاستی ئێستا بۆم
دەرکەوت کەوا خوداوەند فریشتەکەی ناردو
ڕزگاری کردم لەدەستی هێرۆدس‌و هەموو
ئەوەی جوولەکەکان چاوەڕێیان دەکرد.)
12تۆزێ بیری‌کردەوە، ئیتر ڕۆیشت
بەرەو ماڵی مریەمی دایکی یۆحەننا کە
نازناوی مەرقۆس بوو، لەوێ ژمارەیەکی زۆر
کۆبووبوونەوە نوێژیان دەکرد. 13کاتێ

گەیشـت لـەدەرگای دەرەوەی ماڵەکـەیدا، کچە کارەکەرێك کە ناوی ڕودا بوو هاتەلای دەرگاکـە تـا بـزانێ کێـیە. [14]هەر کە دەنگی پەترۆسـی ناسـیەوە لـە خۆشـیا دەرگاکـەی نەکـردەوە، بـەڵکو خـێرا چـووە ژوورەوەو مزگێـنیدا بەوانەی لەوێ بوون کەوا پەترۆس لەبـەر دەرگایـە. [15]ئەوانـیش پێیانووت: (تۆ وڕێـنە دەکەیـت.) بەڵام کە سووربوو لەسەر قسـەکەی، ئەوسـا پێـیانووت: (ئـەوە فریشتەکەیەتی!) [16]بەڵام پەترۆس بەردەوام بوو لە دەرگا لـێدانەکە هەتا لێیان کردەوە. کاتێ بینییان زۆر سەرسامبوون. [17]بەدەست نیشانی دان تا بێدەنگ بن، ئینجا بۆی گێڕانەوە چۆن خوداوەنـد لـەبەندیخانـە دەریهێنا، پێیووتن: (ئـەم هەواڵـە بـەیاقوبو برایانی دیکە بدەن.) ئـیتر لێـیان جیابووەوەو ڕۆیشت بۆ شوێنێکی دیکە.

[18]کـاتێ ڕۆژبـووەوە ئاژاوەیـەکی گـەورە دروسـت بـوو لەنێـو سەربازەکان، دەسـتیانکـرد بە پرسیارکردن، پەترۆس چی بەسـەرهاتووە. [19]کاتێ هێرۆدس داوایکردو نەیدۆزیەوە، دەستیکرد بەلـێکۆڵینەوە لەگەڵ سەربازەکانو فەرمانیدا لـەسێدارە بدرێن.

مردنی هێرۆدس

ئیـنجا هـێرۆدس لەناوچـەی یەهـودیەوە بـۆ ناوچـەی قەیسـەریە ڕۆیشـتو لـەوێ مایـەوە. [20]هـێرۆدس زۆر تـۆڕە بـوو لـە دانیشـتوانی سورو سەیدا، لەبەرئەوە ئەوانیش لەنـێو خۆیـان ڕێکـەوتنو چەند نوێنەرێکیان نـاردە لای بلاستوسـی سەرپەرشـتیاری ماڵی پاشـا. تا ڕازی بکەن داوای ئاشتبوونەوەیان بۆ بکات، چونکە پشتیان بەناوچەی هێرۆدس دەبەسـت بـۆ ئازووقـە. [21]هێرۆدس لەڕۆژی دیاریکـراودا، جـلی پاشـایەتی لەبەرکـرد، لەسـەر تەخـتی شـاهانە دانیشـتو ووتـاری بۆیـاندا. [22]جا خەڵکەکە هاواریانکرد: (ئەمە دەنگی خودایە نەك دەنگی مرۆڤ!) [23]یەکسەر فریشتەیەکی خوداوەند لە پادشای دا، چونکە شـکۆ و مەزنی نەدا بە خودا، ئیتر کرم لێیداو مـرد. [24]بەڵام ووشەی خودا گەشەی دەکردو زیاتر بڵاودەبووەوە.

[25]دوای ئـەوەی بـەرناباو شـاول ئـەو خـزمەتەی پێـیان درابـوو جێبەجێـیانکـرد، لەقودسەوە گەڕانەوە [بۆ ئەنتاکیا]، یۆحەنناش کە نازناوی مەرقۆس بوو لەگەڵیان بوو.

هەڵبژاردنی بەرناباو شاول

13

لەکۆمـەڵی باوەڕدارانی ئەنتاکیا هەندێ کەس پەیامـبەری خـودا بـوونو هەندێکـیش فێرکەربوون، لەوانە: بەرنابا، شەمعونی ناسراو

بـە ڕەش، لـوکیوسی قەیرەوانی، مەناین کە لـە منداڵـیەوە لـەگـەڵ هێرۆدسـی فەرمانـڕەوای چـواریەکی ناوچـەکە بـوو بەخـێوکرابوو، هـەروەها شـاولیش. [2]کاتێ بە ڕۆژوو بوونو خوداوەندیـان دەپەرسـت، ڕۆحـی پـیرۆز پـێیووتن: (بەرناباو شاولـم بۆ تەرخان بکەن بـۆ ئـەو کـارەی کە بانگم کردوون بۆی.) [3] ئینجا بەرۆژووبـوونو نوێژیانکردو دەستیان خستە سەریانو ڕەوانەیان کردن.

شاولو بەرنابا لـەقوبرس

[4]کـاتێ ڕۆحـی پـیرۆز بـەرناباو شاولـی نـارد، بـەرەو بـەندەری سـولوکیە ڕۆیشـتن، لـەوێشـەوە بـەرێگای دەریـا بـەرەو قوبـرس کەوتنەڕێ. [5]کاتێ گەیشتنە شاری سەلامیس، دەسـتیانکـرد بەبڵاوکـــردنەوەی ووشـەی خودا لـەکەنیشتی جوولـەکەکان، یۆحەنناشیان لـەگـەڵ بـوو بۆ یارمەتی. [6]بەهەموو دورگەکە گـەڕان هـەتا گەیشـتنە شـاری پافۆس. لـەوێ تووشـی جادوگـەرێکی جوولـەکـە بـوون کە پێغەمبەرێکی بەدرۆ بوو، ناوی باریشوع بوو، [7]لـەگـەڵ سـەرجیۆس پۆڵسـی فەرمانـڕەوای قوبـرس بـوو. فەرمانـڕەوایەکی زیـرەك بـوو، بـەرناباو شاولی بانگ کرد، داوای لـێکردن باسـی ووشـەی خـودای بـۆ بکـەن. [8]بـەڵام عەلـیمی جادوگەر، ئەمە وەرگێرانی ناوەکەی بـوو، بەربـەرەکانی کـردنو هـەوڵیدا بەهەر شـێوەیەك بـێ ڕێگـای بـاوەڕ لــە فەرمانـڕەوا بگرێ.

[9]ئیـنجا شـاول، کـە ناوی پۆڵسیش بوو، پـــڕبوو لــــە ڕۆحــــی پــیرۆز، ســــەیری جادوگەرەکـەی کردو [10]ووتی: (ئەی ڕۆڵەی شـەیتان، ئـەی ئـەوەی پـڕی لـەچـەوتـیو خـــراپە، ئـــــەی دوژمـــــنی هـــــەموو ڕاستودروسـتیەك! بـۆ وازناهێـنی لەچەوت کـردنی ڕێگـای ڕاسـتەقینەی خوداوەنـد؟ [11] ئێسـتا دەسـتی خوداوەنـدت دێتە سەر، کوێر دەبیـتو بۆ ماوەیەك خۆر نابینی.) دەستبەجێ تەمـێکی تاریك کەوتە سەرچاوی، دەستیکرد بەگـەڕان بەدوای یەکێك تا دەستیبگرێ. [12] کـاتێ فەرمانـڕەوا ئەوەی بینی ڕوویدا باوەڕی هێـنا، چـونکە سەرسـام بـوو لـەفـێرکردنی خوداوەند.

لـەئەنتاکیای بیسیدیە

[13]پۆڵـسو هاوڕێکـانی بـەناو دەریادا لە پافوسەوە چوون بۆ پەرگە لـە پەمفیلیە. لـەوێ یۆحەنـــنا لـــەپۆڵسو بـــەرنابا جـــیابووەوەو گەڕایـەوە بـۆ قـودس. [14]بـەڵام ئـەوان لــە پەرگەوە بۆ ئەنتاکیای سەر بە ناوچەی پیسیدیە ڕۆیشـتنو ڕۆژی شـەممە چـوونە کەنیشـتو دانیشـتن. [15]پـاش خوێـندنەوە لـەشەریعەتو

پـەرتووکی پێغەمبەران، پێشەوایانی کەنیشتەکە بەشـوێنیان نـاردنو پێیان ووتن: (ئەی برایان، گـەر شـتێکتان هەیـە دانیشتووانی پیّهانبدەن بیلێێن.) [16]پۆلّس هەستاو بەدەست نیشانیداو ووتی:

(ئـەی پـیاوانی ئیسـرائیل، ئـێوەش ئـەی ئەوانـەی لـەخودا دەترسـن، گویّ بگرن: [17] خـودای ئـەم گەلـە، گـەلـی ئیسـرائیل، باوباپیرانمـانی هەڵـبژارد، کـردنی بەگەلـێکی مـەزن لـەمیسر، ئینجا بە بازوویەکی بەرزەوە لـەویّ دەریهێـنان. [18]هـەروەها نـزیکەی چل سـالّ لەبیابان بەخێوی‌کردن، [19]ئەوسا حەوت گـەلـی لـەوولاٚتـی کەنعان لەناوبرد، ئەوانی کـرد بـە میراتگـری زەویەکـەیان. [20]ئەمـە هـەمووی نـزیکەی چوارسـەدو پـەنجا سـالّی خایـاند، پـاش ئەمـە خودا دادوەری بۆ دانان هـەتا سـەردەمی سـامۆئیل پێغەمـبەر. [21]ئینجا داوای پاشـایان کرد، خوداش بۆ ماوەی چل سالّ شاولـی بۆ دانان، کە کوڕی قەیس بوو لـە تـیرەی بنـیامین. [22]ئیـنجا خـودا لایـبرد، داودی بۆیـان دانا وەك پادشا، ئەوەی شایەتی بـۆ دەداو دەڵـیّ: {مـن داودی کوڕی یەسام دۆزیـەوە، ئـەو پیاوەی بەدڵی منە، بەخواستی مـن دەکات.} [23]خودا بۆ نەوەی ئیسرائیل لە تـۆی داود ڕزگارکـەرێکی نـارد کـە عیسایە بەپـێی بەڵێنەکەی. [24]پێش هاتنی عیسا، یەحیا لەئاوهەڵکێشـانی تۆبـەی بـۆ هـەموو گەلـی ئیسـرائیل ڕاگـەیاند. [25]یەحـیا نـزیك بـوو لـە کۆتـایی خـزمەتەکەی، کـاتیّ ووتـی: بیردەکەنـەوە ئـاخۆ مـن کـێم؟ مـن ئەو نیم، بـەڵکو ئـەوەی دوای مـن دێـت، من شایانی ئەوەنیم قەیتانی پێلاٚوەکانی بکەمەوە.

[26](ئـەی بـرایان، ئـەی نـەوەی ئیبراهیم، هـەروەها ئێوەش ئەی لەخواترسەکان، بۆ ئێمە پـەیامی ئـەم ڕزگاریـە نـێرراوە. [27]چـونکە دانیشـتووانی قـودسو سـەرۆکەکانیان مەسـیحیان نەناسـی، هـەروەها ووتـەکانی پێغەمبەرانـیش ئـەوەی هـەموو ڕۆژێکی شەممە بۆیـان دەخوێـنرایەوە، هێـنایانەدی کـاتیّ تاوانـباریان کـرد. [28]هەرچـەندە ئـەوان هـیچ تاوانێکـیان بەسـەری نەگـرت تاشایانی مردن بـیّ، لەگـەڵ ئەوەشدا داوایان لەپیلاٚتۆس کرد بـیکوژیّ. [29]دوای ئـەوەی هـەموو ئـەوەی لەسـەری نووسـرا بـوو هێـنایانەدی، لـە دار هێـنایانە خـوارەوەو لـەگۆڕ ناشتیان. [30]بەلاٚم خـودا لەنـێو مردووان هەڵیساندەوە، [31]ئینجا بـۆ ڕۆژانـێکی زۆر خۆی نیشانی ئەوانەدا کە لەناوچەی جەلیلەوە تا قودس لەگەڵی بوون. ئێسـتا ئـەوان شـایەتی ئەمـە دەدەن لەبـەردەم گەل.

[32](ئـەوەتا ئـێمەش وا مزگێنیتان دەدەینیّ بـەوەی خودا بەڵێنی دابوو بە باوباپیرانمان، [33]

ئێستا بۆ ئێمەی ڕۆڵەی ئەوان هێنایەدی،
بەهەستانەوەی عیسا لەنێو مردووان هەروەك
لەزەبووری دووەم نووسراوە:
{تۆ ڕۆڵەی منی،
من ئەمڕۆ بوومە باوکت.}
34ئەوەش کە خودا عیسای لەنێو
مردووان هەستاندەوەو هەرگیز گەندەڵی
نابینێ، لەم ووشانەی خودادایە:
{ئەو بەڵێنە پیرۆزو بێگومانەتان دەدەمێ کە بە
داودم دابوو.}
35هەروەها لە شوێنێکی تر دەڵێ:
{تۆ نایەڵی تاقە پیرۆزەکەت گەندەڵی ببینێت.
}
36چونکە داود دوای ئەوەی خزمەتی
نەوەکەی خۆی کرد بە خواستی خودا
نووست، لەگەڵ باوباپیرانی نێژراو
گەندەڵیشی بینی. 37بەڵام ئەوەی خودا
هەڵیساندەوە گەندەڵی نەبینی. 38بۆیە ئەی
برایان با زانراوبێ لاتان، بەهۆی عیساوەیە
گوناه بەخشینتان پێڕاگەیێندرا، 39هەر
کەسێك باوەڕی پێبهێنی بێتاوان دەبێ
لەوەی شەریعەتی موسا نەیتوانێ بێتاوانی
بکات. 40جا ئاگاتان لەخۆتان بێ با ئەوەی
لەسەر زمانی پێغەمبەران ووتراوە بەسەرتان
نەیەت:
41{سەیر بکەن ئەی گاڵتەجارەکان،

سەرسام بن‌و بمرن،
چونکە من لەڕۆژانی ئێوەدا کارێك دەکەم
گەر یەکێك بۆتانی بگێڕایەوە بڕواتان پێی
نەدەکرد.})
42کاتێ پۆڵس‌و بەرنابا لەکەنیشت
دەردەچوون، خەڵکەکە داوایان لێ کردن
شەممەی داهاتووش بێنەوەو زیاتر قسەیان بۆ
بکەن. 43دوای کۆبوونەوەکە، زۆر
لەجوولەکەکان‌و ئەوانەی ببوون بەجوولەکەو
ترسی خودایان لەدڵ بوو دوایان‌کەوتن،
ئەوانیش قسەیان لەگەڵ کردن‌و هانیاندان تا
لەبەرەکەتی خودا بەردەوام بن.
44لە شەممەی داهاتوو نزیکەی هەموو
دانیشتوانی شارەکە کۆبوونەوە تا گوێیان
لەووشەی خودا بێ. 45کاتێ جوولەکەکان
خەڵکەکەیان بینی حەسوودی دایگرتن،
دەستیان‌کرد بە جنێودان‌و کفرکردن‌و
بەربەرەکانی قسەکانی پۆڵس‌یان کرد. 46
پۆڵس‌و بەرنابا بەچاونەترسیەوە قسەیان لەگەڵ
کردن‌و ووتیان: (پێویست بوو لەپێشا بۆ ئێوە
باسی ووشەی خودا بکرایە، بەڵام چونکە ئێوە
ڕەتتانکردەوەو بڕیارتاندا ئێوە شایانی ژیانی
هەتاهەتایی نین، ئەوەتا ئێمە بەرەو لای
ناجوولەکەکان لادەدەین! 47چونکە
خوداوەند بەم شێوەیە ڕایسپاردین:
{من تۆم کردۆتە ڕووناکی میللەتان،

هەتا ڕزگاری بگەیەنی بەوپەڕی زەوی.})

48کاتێ ناجوولەکەکان گوێیان لەمەبوو، زۆر دڵشادبوون، ستایشی ووشەی خوداوەندیانکرد. هەروەها هەموو ئەوانەی دەست نیشانکرابوون بۆ ژیانی هەتاهەتایی باوەڕیان هێنا.

49جا بەم شێوەیە ووشەی خوداوەند لەهەموو ناوچەکەدا بڵاوبووەوە. 50بەڵام جوولەکەکان ژنە بەرێزە لەخواترسەکانو گەورە پیاوانی شاریان هاندا، بۆ چەوساندنەوەی پۆڵسو بەرنابا، تاکو دەریان کردن لەشارەکەیان. 51جا ئەوانیش تۆزی پێیان تەکاندو بەرەو شاری ئیقۆنیە ڕۆیشتن. 52بەڵام قوتابیەکان پڕبوون لەخۆشیو لەڕۆحی پیرۆز.

گەشتێك بۆ ئیقۆنیە

14

لە ئیقۆنیە پۆڵسو بەرنابا وەك باوبوو چوونە کەنیشتی جوولەکەکان. بە شێوەیەك دەستیان کرد بە قسەکردن بۆ خەڵکەکە تا وای لێهات ژمارەیەکی زۆر لەجوولەکەو یۆنانی باوەڕیان هێنا. 2بەڵام ئەو جوولەکانەی ڕازی نەبوون باوەڕ بهێنن، ناجوولەکەکانیان هانداو مێشکیان پڕکردن دژی برایان. 3لەگەڵ ئەوەش پۆڵسو بەرنابا ماوەیەکی دوورو درێژ لەوێ مانەوە، بەهەموو چاونەترسیەك سەبارەت بەخوداوەند دەدوان، خوداوەندیش شایەتی بۆ ووشە بەرەکەتدارەکەی دەداو لایەنگیری دەکردن بەهۆی ئەو نیشانەو کارە سەرسوڕهێنەرانەی لەسەر دەستیان ڕوویدا. 4ئیتر دانیشتووانی ئیقۆنیە بوون بە دوو بەشەوە، هەندێکیان لەگەڵ جوولەکەکان بوون، ئەوانی تریشیان لەگەڵ نێرراوان. 5کاتێ خەریكبوو جوولەکەکانو ناجوولەکەکان لەگەڵ سەرۆکەکانیان بەخراپە لەگەڵ نێرراوان بجولێنەوەو بەردبارانیان بکەن، 6ئیتر ئەوانیش بەوەیان زانیو هەردووکیان هەڵاتن بۆ شارەکانی لیستراو دەربە لە لیکاونیە، هەروەها بۆ ناوچەکانی دەورووپشت، 7لەوێش دەستیانکرد بەڕاگەیاندنی مزگێنی.

چاکبوونەوەی ئیفلیجێك

8لەشاری لیسترە کابرایەك بەزگماك ئیفلیج، کە هەرگیز بەپێی خۆی نەڕۆیشتبوو، دانیشتبوو. 9کاتێ کابرا گوێی لەقسەکانی پۆڵس دەگرت، پۆڵس چاوی تێبڕیو سەیریکرد ئەو جۆرە باوەڕێکی تیایە دەبێتە هۆی چاكبوونەوە. 10ئینجا بەدەنگێکی بەرز پێیووت: (هەستە بەپێوە ڕاوەستە!) ئیتر کابرا یەکسەر هەستایە سەرپێو دەستیکرد بە ڕۆیشتن. 11کاتێ ئەوانەی لەوێبوون ئەوەی

پۆڵــس کــردی بینیــیان، بــەزمانی لیکاونــیە هاواریــانکرد: (خودایەکان* شێوەی مرۆڤیان وەرگرتووەو هاتونەتە خوارەوە بۆ ناومان!) [12] جـا بەرنابایان ناونا زیۆس، پۆڵسیش هرمس، چونکە ووتاری دەدا.
[13]لــەدەروازەی شــارەکەدا پەرســتگای بــتی زیۆســی لــێبوو، کاهینی پەرستگاکە لەگەڵ کۆمــەڵێ لــەدانیشتوانی شارەکە هاتو گایان لەگــەڵ خۆیــان هێــنابوو تــا بــیکەن بەقوربانی بۆیان.

[14]بــەلاّم کــاتێ دوو نــێرراوەکە پۆڵــسو بــەرنابا ئەمەیان بیست جلەکانیان دڕی، خێرا چــوونە لای خەڵکەکــە، هاواریــان کردو [15] ووتیان: (خەڵکینە بۆچی ئەمە دەکەن؟ ئێمەش مــرۆڤین، لــەبارەی سروشتیەوە وەکو ئێوەین، مزگێنیتان دەدەینێ واز لەم شتە هیچو پووچانە بهێــنن، بگەڕێــنەوە بــۆ لای خــودای زیندوو، دروســتکەری ئاســمــانو زەویو دەریاو هەموو ئــەو شــتانەی تــیایەتی. [16]خــودا لەنــەوەکانی ڕابووردوودا وازی لەهەموو میللــەتان هێنا بە ڕێگای خۆیان بڕۆن، [17]بەلاّم خودا بێ شایەت وازی لــەخۆی نەهێــنا، لــەڕێگای کــردارە چــاکەکانیەوە کــە دەیکــات کاتێ لەئاسمانەوە بارانو وەرزی پڕ بەروبوومان دەداتێو دڵمان لــەخــواردنو لەخۆشی تێردەکات.) [18]دوای هەوڵدانێکی زۆر بەم قسانە توانییان خەڵکەکە ڕازی بکەن کەوا قوربانیان پێشکەش نەکەن.

[19]بــەلاّم هــەندێ جوولەکــە لــەئەنتاکیاو ئیقونــیەوە هاتن، خەڵکەکەیان هاندا، ئەوانیش پۆڵســیان بــەردباران کــرد تەنانــەت وایانزانی مــردووە، ئەوســا ڕایانکێشایە دەرەوەی شار. [20]جــا کــاتێ قوتابیەکان دەورەیاندا، هەستاو گەڕایــەوە نــاو شــار. بــۆ ڕۆژی دواتر لەگەڵ بــەرنابا ڕۆیشــت بــۆ دەربــە، [21]مزگێنیاندا بە دانیشتووانەکەی، ژمارەیەکی زۆریان بوون بە قوتــابی. ئیــنجا گەڕانەوە بۆ لیسترەو ئیقۆنیەو ئەنتاکــــــیە. [22]وورەی قوتابیەکانــــــیان بەرزدەکــــردەوە، هانــــیاندەدان لــــەبــــاوەڕ بچەســپێن، پێــیان ڕاگــەیاندن کــە پێویستە بۆ چــوونە ناو پاشایەتی ئاسمان بە تەنگانەی زۆردا بچــن. [23]لــە هەموو کۆمەڵە باوەڕدارەکانیش پیرانــیان هەڵــبژاردو دایانــنان، ئیــنجا بەزمانی بــەڕۆژووەوە نوێژیــان کــردو خەڵکەکــەیان دایەدەســت خوداوەنــد ئــەوەی کــە باوەڕیان پێهێناوە.

لەسوریا بۆ ئەنتاکیا گەڕانەوە

[24]ئیــنجا بــەناوچــەی پیســیدیە ڕۆیشتنو

---

*خودایەکان: یۆنانیە کۆنەکان بتپەرست بوونو بڕوایان وابوو چەند خودایێك هەیە.

گەیشتنە ناوچەی پەمفیلیە. 25 سەبارەت بەووشەی خودا قسەیان کرد لە پەرگە، دواتر ڕۆیشتن بۆ ئەتالیە. 26 جا لەوێوە بەرێگای دەریا گەڕانەوە بۆ شاری ئەنتاکیا، لەوێ درانە دەست بەرەکەتی خودا بۆ ئەو کارەی تەواویان کردووە. 27 کاتێ گەیشتن، باوەڕدارەکانیان بانگ کرد بۆ کۆبوونەوە، هەواڵی ئەو شتانەیان هەموو پێڕاگەیاندن کە خودا بەهۆی ئەوانەوە کردوویەتی، هەروەها چۆن دەرگای باوەڕ کراوەتەوە بۆ ناجوولەکەکان. 28 جا لەوێ ماوەیەکی زۆر لەگەڵ قوتابییەکان مانەوە.

کۆبوونەوەی نێرراوان لەقودس
15

هەندێ کەس لەناوچەی یەهودیەوە هاتن بۆ ئەنتاکیا، دەستیان کرد بە فێرکردنی برایانو ووتیان: (ڕزگارتان نابێ گەر بەپێی شەریعەتی موسا خۆتان خەتەنە نەکەن.) 2 ئەوسا پۆڵسو بەرنابا لەم بارەیەوە بێنەوبردەو دەمەقاڵێیەکی توندیان لەگەڵ کردن. ئینجا باوەڕدارانی ئەنتاکیا بڕیاریاندا پۆڵسو بەرنابا لەگەڵ هەندێ لەباوەڕداران بچنە لای نێرراوانو پیران لە قودس، تا لەو بابەتە بکۆڵنەوە. 3 پاش ئەوەی کۆمەڵی باوەڕداران ماڵئاوایان لێکردن، ڕۆیشتن بۆ قودس بەناو فنیقیەو سامیرە، لەوێ هەواڵیاندا بە برایان کەوا ناجوولەکەکانیش بە لای عیسا لایانداوە، بەمە خۆشییەکی زۆر لەنێو هەموو برایان بڵاوبووەوە. 4 کاتێ گەیشتنە قودس، کۆمەڵی باوەڕدارانو نێرراوانو پیران پێشوازیان لێکردن، هەواڵی هەموو ئەو شتانەیان دانێ کە خودا بەهۆی ئەوانەوە کردبووی. 5 بەڵام هەندێ لەوانەی سەر بەڕێبازی فەریسیەکانو باوەڕیان هێنابوو، هەستانو ووتیان: (پێویستە ئەو باوەڕدارانە خەتەنە بکرێنو بە شەریعەتی موسا هەڵسوکەوت بکەن.)

پەترۆسو پیرانی قودس

6 جا نێرراوانو پیران کۆبوونەوەیەکیان کرد بۆ لێکۆڵینەوەی ئەم بابەتە. 7 پاش بێنەوبردەیەکی زۆر، پەترۆس هەستاو ووتی: (ئەی برایان، ئێوە دەزانن پێش ماوەیەك، خودا لەناوماندا هەڵیبژارد کە لە دەمی منەوە ناجوولەکەکان ووشەی مزگێنی ببیستنو باوەڕبهێنن. 8 خوداش کە دەزانێ چی لەدڵدایە، شایەتییان بۆ دەداو ڕۆحی پیرۆزی پێبەخشیون وەك بە ئێمەی بەخشیوە. 9 ئەو بە هیچ شتێك جیاوازی لەنێوان ئێمەو ئەوان نەکردووە، بەباوەڕ دڵی پاك کردونەتەوە. 10 ئیتر بۆچی ئێوە خودا تاقیدەکەنەوەو نیرێك دەخەنە سەر شانی قوتابیان ئەوەی خۆمانو

باوباپیرانمان نەمانتوانی هەڵی‌گرین؟ [11]بەڵام
لەو باوەڕەداین ئێمەو ئەوانیش بەهۆی
بەرەکەتی عیسای خوداوەند ڕزگار دەبین.)
[12]ئیتر ئامادەبووان بی‌دەنگ بوون،
دەستیان‌کرد بە گوێ‌گرتن لە بەرناباو پۆڵس،
کە هەواڵی ئەو نیشانەو کارە
سەرسوڕهێنەرانەیان ڕادەگەیاند خودا لەسەر
دەستی ئەوان کردی لەنێو ناجوولەکەکان.
[13]کاتێ لەقسە بوونەوە، یاقوب ووتی: (ئەی
برایان گوێم لێ‌بگرن: [14]شەمعون پێی
ڕاگەیاندن چۆن خودا لەسەرەتاوە بایەخی‌داوە
بەوانەی جوولەکە نین تا لە نێوانیان میللەتێك
هەڵبژێرێ ناوی ئەو هەڵگرێ، [15]ئەمەش
لەگەڵ ووتەی پێغەمبەران ڕێك‌دەکەوێ،
هەروەك لەکتێبی پیرۆز نووسراوە:
{[16]دوای ئەمە دەگەڕێمەوە
چادرە ڕووخاوەکەی داود بنیاد
دەنێمەوە،
ئینجا ڕووخاوییەکانی بنیاد دەنێمەوەو
سەر لەنوێ ڕاستی دەکەمەوە،
[17]تا گەلانی تر داوای خوداوەند بکەن،
هەروەها هەموو ئەو میللەتانەی ناوی
منیان هەڵگرتووە،
ئەمە ئەوەیە کە خوداوەند دەیلێ ئەوەی ئەم
شتانەی کردووەو
[18]هەر لە سەرەتاوەش زانراون.}

[19]لەبەرئەوە وای بە باش دەزانم قورسایی
نەخەینە سەر شانی ئەوانەی جوولەکە نین‌و
ڕێگای خودایان گرتووە، [20]بەڵکو نامەیەکیان
بۆ بنووسین، خۆیان دووربخەنەوە لە گڵاوی
بتەکان‌و لە داوێن‌پیسی‌و لە خواردنی گۆشتی
ئاژەڵی خنکێنراو و خوێن. [21]چونکە هەر
لەکۆنەوە موسا لەهەموو شارێك پیاوی
هەبووە فێرکردنەکانی ئەو ڕابگەێنن، هەموو
ڕۆژێکی شەممەش لە کەنیشتەکان
بیخوێننەوە.)

بڕیاری کۆبوونەوەی کۆمەڵەی باوەڕداران

[22]ئینجا نێرراوان‌و پیران‌و هەموو کۆمەڵی
باوەڕداران بەباشیان زانی دوو پیاو هەڵبژێرن
لەناو برایان‌و بیاننێرن بۆ ئەنتاکیا لەگەڵ
پۆڵس‌و بەرنابا. ئیتر سیلاو یەهوزا کە نازناوی
بەرسابا بوو هەڵیان‌بژاردن، ئەم دووانەش
ڕابەر بوون لەنێو برایان. [23]ئەم نامەیەیان
دایەدەستیان:
(لە نێرراوان‌و پیرانی‌و برایانەوە، بۆ ئەو
برا باوەڕدارانەی ناجوولەکەن
لەناوچەکانی ئەنتاکیاو سوریاو کیلیکیە:
سلاّوتان لێ‌بێ. [24]بیستمان هەندێ
کەس هاتوون بۆ لاتان لەلایەن ئێمەوە
بی‌ئەوەی ئێمە ڕایانسپێرین، بەهۆی قسەی
ئەوانەوە ناخۆشی کەوتە ناوتانەوە، مێشکتان

ناڕەحەتبوو. [25]بۆیە بەباشمان زانی بەیەك
بیروڕاوە پیاوانی هەڵبژێردراوتات بۆتان بنێرین
لەگەڵ برایانی خۆشەویستمان بەرناباو پۆڵس،
[26]ئەم پیاوانە گیان لەسەر دەستن لە پێناوی
ناوی عیسای مەسیحی خوداوەندمان. [27]جا
ئێمە یەهوزاو سیلامان بۆ ناردن تا هەمان
شتتان بەدەم پێڕاگەێنن. [28]چونکە ڕۆحی
پیرۆزو ئێمە وامان بەباش زانی قورسایی
نەخەینە سەر شانتان جگە لەوەی پێویستە، کە
ئەمانەن: [29]خۆتان دووربخەنەوە لەو
قوربانییانەی بۆ بت پێشکەش کراون، هەروەها
لە خواردنی ئاژەڵی خنکێنراو خوێنو لەداوێن
پیسی. گەر خۆتان پاراست لەمانە، شتی چاك
دەکەن. خوداتان لەگەڵ.)

[30]ئینجا کە بەرێکران هاتن بۆ ئەنتاکیا،
هەموو باوەڕدارانیان بانگ کرد بۆ
کۆبوونەوەو نامەکەیان پێشکەش کردن. [31]
کاتێ خوێندیانەوە زۆر دڵشاد بوون بەو
هاندانەی تیایدا بوو. [32]هەروەها یەهوزاو سیلا
کە پەیامبەری خودا بوون، زۆر قسەیان بۆ
برایان کردو ورەیان بەرزکردنەوەو
هانیاندان. [33]پاش ماوەیەك برایان بە ئاشتی
ڕەوانەیان کردنەوە بۆ لای ئەوانەی
ناردوبوویانن. [[34]بەڵام سیلا بەلایەوە باشتر
بوو لەوێ بمێنێتەوە.] [35]پۆڵسو بەرناباش هەر
لەئەنتاکیا مانەوەو لەگەڵ خەڵکێکی زۆر
خەریکی فێرکردنو ڕاگەیاندنی ووشەی
خوداوەند بوون.

لێكجیابونەوەی پۆڵسو بەرنابا

[36]پاش چەند ڕۆژێك پۆڵس بە بەرنابای
ووت: (وەرە بابگەڕێینەوە سەرێك لەبرایان
بدەینو هەواڵیان بزانین لەهەموو شارێك کەوا
ووشەی خوداوەندمان تیایدا ڕاگەیاندووە.) [37]
ئینجا بەرنابا پێشنیاریکرد کەوا یۆحەننا کە
نازناوی مەرقۆسە لەگەڵ خۆیان ببەن، [38]بەڵام
پۆڵس نەیویست لەگەڵ خۆیان ببیات، چونکە
لەپەمفیلیە بەجێیهیشتبوونو لەگەڵیان
نەڕۆیشت بوو بۆ کارکردن. [39]لەبەر ئەوە
دەمەقاڵەیەکی توند کەوتە نێوانیان، تا وای
لێهات لەیەکتری جیابوونەوە. ئەوسا بەرنابا
مەرقۆسی لەگەڵ خۆی بردو بەرێگای دەریا
بۆ قوبرس ڕۆیشتن، [40]بەڵام پۆڵس سیلای
هەڵبژارد لەگەڵی بڕوات، ئیتر ئەوێیان
بەجێهێشتو برایان ئەوانیان بە بەرەکەتی
خوداوەند سپارد. [41]ئینجا ڕۆیشتن بۆ
ناوچەکانی سووریاو کیلیکیە تا کۆمەڵەکانی
باوەڕداران بەهێز بکەن.

تیمۆساوس لەگەڵ پۆڵسو سیلا

16
ئینجا پۆڵس گەیشتە شاری دەربە، پاشان

ڕۆیشت بۆ شاری لیسترە، لەوێ قوتابیەك هەبوو ناوی تیمۆساوس بوو، دایکی جوولەکە بوو باوەڕی بە مەسیح هێنابوو، باوکیشی یۆنانی بوو. [2]تیمۆساوس لە لیسترەو ئیقۆنیە ناوبانگی بەچاکە دەرکردبوو لەنێو برایان. [3]پۆڵس حەزی دەکرد تیمۆساوس لەگەڵی بێت، بەلاَم جوولەکەکانی ئەو ناوچەیە دەیانزانی باوکی یۆنانیە، لەبەر ئەوە پۆڵس بردیو خەتەنەی کرد. [4]پۆڵسو هاوڕێکانی لەشارێکەوە دەچوون بۆ شارێکی ترو بڕیارەکانی نێرراوانو پیرانی قودسیان بەباوەڕداران ڕادەگەیاند تا گوێڕایەڵی بن. [5] جا کۆمەڵەکانی باوەڕداران لەباوەڕدا بەهێز دەبوون، ڕۆژ لەدوای ڕۆژ ژمارەیان زیادی دەکرد.

بینینی پۆڵس لە تروادا

[6]لەبەرئەوەی ڕۆحی پیرۆز ڕێی لێگرتن ووشەی خودا لەناوچەی ئاسیا بلاَوبکەنەوە، ئەوسا ڕۆیشتن بۆ ناوچەی فریجیەو غەلاَتیە. [7] بەلاَم کاتێ گەیشتنە نزیك ناوچەی میسیا بەرەو ناوچەی بیسینیە ڕۆیشتن، لێرە ڕۆحی عیسا ڕێگای نەدان، [8]ئەوسا بە میسیادا تێپەڕینو بەرەو شاری تروادا ڕۆیشتن. [9]پۆڵس شەو لەخەودا پیاوێکی بینی لەدانیشتووانی مەکدۆنیا لێی دەپاڕایەوەو دەیووت: (وەرە بۆ مەکدۆنیاو یارمەتیمانبدە.)

پۆڵسو سیلا لەفیلیپی

[10]ئەو کاتەی خەوەکەی بینی، دڵنیابووین کەوا خودا بانگیکردووین بۆ مزگێنیدان لەمەکدۆنیا، ئەوسا یەکسەر ڕۆیشتین بۆی. [11] جا بەڕێگای ئاو لە بەندەری ترووادا بۆ دورگەی ساموسراکی ڕۆیشتین. بۆ ڕۆژی داهاتوو بەردەوام بووین لەگەشتەکەمان بەرەو بەندەری نیاپۆلیس، [12]لەوێشەوە بۆ شاری فیلیپی کە یەکەم شاری ناوچەی مەکدۆنیا بوو و جێنشینی ڕۆمانیەکان بوو، لەوێ چەند ڕۆژێك ماینەوە. [13]لەڕۆژی شەممەدا چووینە دەرەوەی شار بۆ سەر ڕووبارێك، لەوێ شوێنێك هەبوو نوێژی لێدەکرا. دانیشتین قسەمان لەگەڵ ئەو ژنانە کرد کە لەوێ کۆبووبوونەوە، [14]لەنێویان ژنێکی هەبوو گوێی دەگرت ناوی لیدیا بوو بازرگانی قوماشی گرانبەها بوو لەشاری سیاتیرا لەخواترس بوو، خوداوەند دڵی کردەوە تاگوێ لە قسەکانی پۆڵس بگرێ. [15]کاتێ خۆیو ئەندامانی خێزانەکەی لەئاوهەڵکێشران، بەگەرمی داوای لێکردین بە میوانی بچنە لای و پێیووتین: (گەر ئێوە بڕیارتان داوە من باوەڕدارم بەخوداوەند،

وەرنە ماڵەكەمو لەوێ بمێننەوە.) ئیتر
ناچاری‌كردین.

دەركردنی ڕۆحی جادوگەرێتی

[16]ڕۆژێكیان كاتێ دەرۆیشتین بۆ
نوێژكردن، كچەكارەكەرێكمان تووش هات
ڕۆحی جادوگەرێتی تیادابوو، بەهۆی
جادوگەرێتییەوە پارەیەكی زۆری بەدەست
دەهێنا بۆ خاوەنەكانی، [17]بەدوای پۆڵس‌و ئێمە
كەوت‌و هاواری دەكرد: (ئەم مرۆڤانە
خزمەتكاری خودای هەرەبەرزن، ڕێگای
ڕزگاریتان بۆ ئاشكرا دەكەن.) [18]چەند
ڕۆژێك ئەمەی كرد، تاكو پۆڵس زۆر بێزار
بوو، لێرە ئاوڕی دایەوەو بەڕۆحە پیسەكەی
ووت كە تیایدا بوو: (بەناوی عیسای مەسیح
فرمانت پێ‌دەدەم لێی وەرە دەرەوە!) ئەوسا
یەكسەر ڕۆحەكە لێی هاتە دەرەوە.

پۆڵس‌و سیلا لەبەندیخانە

[19]كاتێ خاوەنەكانی كچەكارەكەرەكە
بینییان سەرچاوەی داهاتیان بڕاوە، ئەوسا
پۆڵس‌و سیلایان گرت، ڕایان‌كێشان بۆ
گۆڕەپانی شارەكە بۆ بەردەم فەرمانڕەوایان،
[20]دایاننەدەست فەرمانڕەوایان‌و ووتیان: (ئەم
دوو پیاوە جوولەكەیە لە شارەكەدا ئاژاوە
دەنێنەوە، [21]نەریتێ بلاوّدەكەنەوە كە ئێمەی
ڕۆمانی نابێ وەری‌گرین یا كاری پێ‌بكەین.)
[22]ئیتر خەڵكەكە زۆر لێیان پڕبوون،
فەرمانڕەواكان جلەكانیان دڕاندن‌و فرمانیاندا
داركاری‌بكرێن، [23]جا زۆر داركاریان
كردن‌و خستیاننە بەندیخانەوە، فەرمانیاندا
بەسەرپەرشتیكەری بەندیخانەكە كەوا بیان
خاتە ژێر چاودێریەكی زۆرەوە. [24]ئەوسا
سەرپەرشتیاری بەندیخانەكە كە ئەم فەرمانە
توندەی وەرگرت، هەر دووكیانی خستە ناو
قوولاّیی زیندان، هەردوو قاچی هەردووكیانی
خستە ناو قالّبی تەختە.

باوەڕهێنانی سەرپەرشتیكەری بەندیخانە

[25]لەنیوەی شەو پۆڵس‌و سیلا نوێژیان
دەكردو گۆرانی ڕۆحیان بۆ خودا
دەووت، بەندكراوەكانیش گوێیان
لێ‌بوو. [26]لەپڕ بومەلەرزەیەكی توند
ڕوویدا گۆشەكانی بەندیخانەكەی هەژاند،
دەست‌بەجێ هەموو دەرگاكانی كرایەوە،
كۆت‌و زنجیری هەموو بەندكراوەكانیش
كرایەوە. [27]بومەلەرزەكە سەرپەرشتیارەكەی
خەبەركردەوە، كاتێ بینی دەرگاكان
كراوەتەوە وایزانی بەندكراوەكان ڕایان
كردووە، شمشێرەكەی هەڵكێشا تاخۆی
بكوژێ. [28]بەلاّم پۆڵس هاواری‌كرد: (هیچ
لەخۆت مەكە، ئێمە هەموومان لێرەین!) [29]

ئینجا کابرا داوای ڕووناکی کردو چووە ژوورەوە لەترسا هەموو لەشی دەلەرزی، چۆکی دا لەبەردەم پۆڵس‌و سیلا. [30]ئەوسا بردنیە دەرەوەو لێی‌پرسین: (گەورەکانم، پێویستە چی بکەم تا ڕزگارم بێ؟) [31]ئەوانیش وەڵامیاندایەوە: (باوەڕبهێنە بەعیسای خوداوەند، خۆت‌و خێزانەکەت ڕزگارتان دەبێ.) [32]جا سەبارەت بە ووشەی خوداوەند بۆ خۆی‌و هەموو خێزانەکەی دوان. [33]ئیتر کابرا بەو شەوە هەردووکیانی بردو برینەکانی تیمارکردن‌و دەستبەجێ خۆی‌و هەموو خێزانەکەی لەئاوهەڵکێشران. [34]کابرا بردنیە ماڵی خۆی‌و خواردنی بۆ دانان، خۆی‌و هەموو خێزانەکەی زۆر دڵشادبوون چونکە باوەڕیان بەخودا هێنا.

[35]سەر لەبەیانی فەرمانڕەواکان چەند سەربازێکیان نارد، تاکو فەرمانی ئازادبوونی پۆڵس‌و سیلا بە سەرپەرشتیاری بەندیخانەکە ڕابگەیێنن. [36]سەرپەرشتیاری بەندیخانەکە ئەم هەواڵەی بەپۆڵس داو ووتی: (فەرمانڕەوایان فەرمانی ئازادبوونتانیان دەرکردووە، ئێستا وەرنە دەرەوەو بە ئاشتی بڕۆن.) [37]بەڵام پۆڵس بە نارەزاییەوە ووتی: (بەئاشکرا لەبەردەمی خەڵك دارکاریان کردین بەبێ فەرمانی دادگا، هەرچەندە ڕەگەزنامەی ڕۆمانیشمان هەیە ئێمەیان خستە بەندیخانە، ئیتر ئێستا چۆن بە نهێنی دەرمان دەهێنن؟ نەخێر! با خۆیان بێن دەرمان بهێنن.) [38] ئەفسەرەکان ئەم قسانەیان بە فەرمانڕەواکان ڕاگەیاند، ئەوانیش ترسان کاتێ زانییان ئەو دووانە ڕۆمانین، [39]بەم شێوەیە هاتن‌و لێیان پاڕانەوە، ئازادیانکردن‌و داوایان لێکردن شارەکە بەجێبهێڵن.

[40]ئەوسا پۆڵس‌و سیلا لەبەندیخانە هاتنە دەرەوە بەرەو ماڵی لیدیا چوون، لەوێ برایانیان بینی‌و وورەیان بەرزکردنەوە ئینجا ڕۆیشتن.

پۆڵس‌و سیلا لەتەسالۆنیکی
17

دوای ئەوەی بەشاری ئەمفیپولیس‌و ئەپولونیادا ڕۆیشتن، پۆڵس‌و سیلا گەیشتنە تەسالۆنیکی، لەوێ کەنیشتی جوولەکەی لێبوو. [2]پۆڵس وەك کردبووی بە پیشە ڕۆیشت بۆ ئەوێ، سێ ڕۆژی شەممە لەسەر یەك لەکتێبی پیرۆز بەڵگەی بۆ دەهێنانەوە، [3] جا بۆی ڕوونکردنەوەو دەیسەلماند کەوا مەسیح دەبێ ئازار بکێشێ‌و لەنێو مردووواندا زیندووبێتەوە. پێی‌ووتن: (ئەو عیسایەی من پێتانی ڕادەگەیێنم، مەسیح.) [4]هەندێ لە ئامادەبووان باوەڕیان هێناو لایەنگیری پۆڵس‌و سیلایان کرد، لەوانە ژمارەیەکی زۆر

یۆنانی لەخواترس‌و ژمارەیەکی زۆر ژنی خانەدان. 5جا جوولەکەکان حەسوودیان برد، ئەوسا هەندێ کوڕی خراپی سەرجادەیان هێنا، خەڵکیان کۆکردەوەو دەستیان‌کرد بە هاندانی خەڵکی هەتا ئاژاوە کەوتە ناو شار، ئینجا هێرشیان بردە سەر ماڵی یاسون‌و داوایان لێ‌کرد پۆڵس‌و سیلا بداتە دەست خەڵکەکە. 6ئیتر کاتێ ئەوانیان لەوێ نەدۆزیەوە، یاسون‌و هەندێ برایانیان ڕاکێشاو بردیانن بۆ لای فەرمانڕەوایانی شار، هاواریان کرد: (ئەم پیاوانە جیهانیان هەڵگێڕاوەتەوە، بۆ شارەکەی ئێمەش هاتوون، 7یاسون میوانداری کردوون. ئەوان سەرپێچی فەرمانەکانی قەیسەر دەکەن، دەڵێن پادشایەکی تر هەیە ناوی عیسایە.) 8جا بەم قسانە فەرمانڕەواکان‌و خەڵکەکەیان وورووژاند. 9ئیتر فەرمانڕەواکان لە یاسون‌و ئەوانەی لەگەڵی بوون کەفالەتنامەیان وەرگرت‌و ئازادیان کردن.

لەشاری بیریە

10برایان یەکسەر پۆڵس‌و سیلایان لەشەودا نارد بۆ شاری بیریە، ئەوانیش لەوێ بۆ کەنیشتی جوولەکەکان چوون. 11بەڵام جوولەکەی بیریە مێشک کراوەتربوون لەجوولەکەی تەسالۆنیکی، ووشەی خودایان زۆر بەپەرۆشەوە وەرگرت، هەموو ڕۆژێك دەستیان دەکرد بە لێکۆڵینەوەی کتێبی پیرۆز تاکو دڵنیابن لەراستی مەسەلەکان. 12لەوانە ژمارەیەکی زۆریان باوەڕیان هێنا، هەروەها لە یۆنانیەکانیش زۆر ژنی خانەدان‌و ژمارەیەکی زۆر لەپیاوان باوەڕیان هێنا.

13بەڵام کاتێ جوولەکەی تەسالۆنیکی زانیان پۆڵس لەبیریە ووشەی خودا ڕادەگەیێنێ، دوای‌کەوتن‌و لەوێش دەستیان کرد بە وورووژاندنی خەڵکەکە. 14دەست بەجێ هەندێ برایان پۆڵسیان بەرەو دەریا برد تا گەشت بکات، بەڵام سیلاو تیمۆساوس لەوێ مانەوە. 15ئەوانەی لەگەڵ پۆڵس بوون لەگەڵی ڕۆیشتن تا گەیاندیانە شاری ئەسینا، ئینجا گەڕانەوە پاش ئەوەی پۆڵس ڕایسپاردن بە زووترین کات سیلاو تیمۆساوس بێن بۆ لای.

پۆڵس لەئەسینا

16کاتێ پۆڵس لە ئەسینا چاوەڕێی دەکردن، شارەکەی بینی پڕە لە بت، بەمە زۆر دڵ تەنگ‌و تۆڕەبوو. 17لە کەنیشت گفتوگۆی دەکرد لەگەڵ جوولەکەکان‌و خەڵکە لەخواترسەکان، هەروەها ئەوانەی هەموو ڕۆژێ لە گۆڕەپانی شارەکەدا تووشی دەهاتن. 18ئەوسا دەمەقاڵە لەنێوان ئەمو

هەندێ لە فەیلەسوفە ئەپیقوریەکانو ڕەواقیەکان پەیدابوو، هەندێکیان ووتیان: (ئەم چەنەبازە مەبەستی چییە لە قسەکانی؟) هەندێکیتریشیان ووتیان: (ئەمە لەوە دەکات بانگەواز بۆ خودا نامۆکان بکات)، چونکە ئەو مزگێنی عیساو زیندووبوونەوەی دەدا. [19] ئینجا بردیان بۆ گردی ئاریۆپاگۆسو لێیان پرسی: (ئایا بۆمان هەیە بزانین ئەم فێرکردنە تازەیەی بانگەوازی پیێدەکەیت چییە؟ [20] چونکە ئێمە قسەی سەیرت لێدەبیستین دەمانەوێ واتاکەی بزانین.) [21]لەو سەردەمە دانیشتوانی ئەسیناو ئەو بێگانانەی تیایدا دانیشتبوون، کاتی بێکاریان بەهیچ شتێك بەسەر نەدەبرد جگە لەلێکۆڵینەوەی بیروڕای تازە نەبێ.

ووتارێك لە ئاریۆپاگۆس

[22]پۆڵس لە ناوەڕاستی ئاریۆپاگۆسدا وەستاو ووتی: (ئەی دانیشتووانانی ئەسینا، دەتانبینم لەهەموو لایەکەوە زۆر ديندارن. [23]لەکاتێکدا لەناو شارەکەتان دەگەڕام سەیری پەرستراوەکانتانم دەکرد، قوربانگەیەکم بینی لەسەری نووسرا بوو: (بۆ خودای نەناسراو.) جا من ئەو خودایەتان بۆ ڕادەگەیێنم کە دەیپەرستنو نایناسن. [24]ئەو خودایەی دروستکەری جیهانو هەموو ئەو شتانەی تیایەتی، ئەو لە پەرستگایەك دانانیشێ دەستی مرۆڤ دروستی کردبێ، چونکە خوداوەندی ئاسمانو زەوییە، [25]پێویستی بەوە نییە بەدەستی مرۆڤ خزمەتبکرێ، وەك بلێی پێویستی بەشتێك بێ. ئەو بەهەموو مرۆڤێ ژیانو هەناسەو هەموو شتێك دەبەخشێ. [26] هەموو میللەتانی لە یەکێك دروست کردووە، تا لەسەر هەموو زەوی نیشتەجێبن. پێشتر کاتی دروستبوونو سنووری وولاتی بۆیان دەستنیشان کردووە، [27]تا بگەڕێن بەدوای خودا بەهیوای ئەوەی بیدۆزنەوەو ڕێگای ئەو بگرنە بەر، هەرچەندە ئەو دوور نییە لە هەر یەکێکمان. [28]چونکە ئێمە لەو دەژینو دەجولێینەوەو هەین، وەك هەندێ لە شاعیرەکانتان دەڵێن: (ئێمەش نەوەی ئەوین.) [29]جا چونکە ئێمە نەوەی خوداین، پێویستە سەیری خودایەتی نەکەین وەك بتێك لە زێڕ یا زیو یاخود بەرد کەوا مرۆڤ بتوانێ بیتاشێ یاخود دایڕێژێ بەو شێوەیەی بیری بۆ دەڕوات. [30]بۆیە خودا چاو دەپۆشێ لەسەردەمەکانی نەزانی، بەڵام ئێستا هەموو کەسێك لەهەموو شوێنێك ڕادەسپێرێ تۆبە بکەن، [31]چونکە ڕۆژێکی دیاری کردووە تیایدا حوکمبدرێ بەسەر جیهان بە دادپەروەری لەسەر دەستی پیاوێك بۆ ئەم مەبەستەی هەڵبژاردوە. بەڵگەش بۆ

ئەمە بە هەمووان دەدات، بەوەی لەنێو مردووان زیندووی کردەوە.)

32 کاتێ ئامادەبووان گوێیان لەزیندووبوونەوەی مردووان بوو، هەندێکیان دەستیان‌کرد بە گاڵتەپێ‌کردنی، بەڵام هەندێکی‌کەیان بە پۆڵسیان ووت: (دەمانەوێ جارێکی‌کە لەم بارەیەوە قسەمان بۆ بکەیت.) 33 ئیتر پۆڵس لەناویان چووە دەرەوە. 34 بەڵام هەندێکیان لایەنگیری پۆڵسیان کردو باوەڕیان هێنا. لەوانە دیونیسیوس کە ئەندامی ئەنجوومەنی ئاریۆپاگۆس بوو، هەروەها ژنێك ناوی داماریس بوو لەگەڵ چەند کەسێکی‌کە.

پۆڵس لەکۆرنسوس

18

دوای ئەوەی پۆڵس ئەسینای بەجێ‌هێشت، بۆ شاری کۆرنسوس ڕۆیشت. 2 لەوێ تووشی جوولەکەیەکی خەڵکی پونتس بوو، ناوی ئەکیلا بوو، تازە لەگەڵ پریسکیلای ژنی لە ئیتالیاوە هاتبوون، چونکە کلۆدیۆس فەرمانی دەرکردنی جوولەکەی دابوو لە ڕۆما، ئیتر پۆڵس چوو بۆ لایان. 3 لەلایان مایەوەو ئیشی لەگەڵیان کرد، چونکە ئەویش چادر دروستکەر بوو.

4 پۆڵس هەموو ڕۆژێکی شەممە قسەی لەگەڵ ئەوانەدا دەکرد کە لە کەنیشتدا ئامادە دەبوون، هەوڵی دەدا باوەڕ بهێنێ بەجوولەکەو یۆنانییەکان. 5 کاتێ سیلاو تیمۆساوس لە ناوچەی مەکدۆنیاوە گەیشتنەجێ، پۆڵس بەتەواوی خۆی تەرخان کردبوو بۆ بڵاوکردنەوەی ووشەی خودا، هەتا بۆ جوولەکەکانی دەرخات‌و شایەتی بدات کە عیسا مەسیحە. 6 بەڵام کاتێ دژایەتیان کردو کفریان کرد، کراسەکەی تەکاندو پێی‌ووتن: (خوێنی خۆتان لەسەر خۆتان. من بێ‌تاوانم! لە ئێستا بەدواوە دەڕۆم بۆ لای ناجوولەکەکان .) 7 ئیتر پۆڵس ئەو شوێنەی لێی‌بوو بەجێی‌هێشت‌و بەمیوانی چووە ماڵی پیاوێك ناوی تیتۆس بیوستس بوو، کە لەخواترس بوو، ماڵەکەی بەتەنیشت کەنیشتەوە بوو. 8 لێرە کریسپۆسی سەرۆك کەنیشت خۆی‌و خاوخێزانی باوەڕیان بەخوداوەند هێنا. هەروەها ژمارەیەکی زۆر لە دانیشتوانی کۆرنسوس کە گوێیان لەپۆڵس بوو باوەڕیان هێناو لەئاوهەڵکێشران.

قسەبکەو بێ‌دەنگ مەبە

9 شەوێکیان خوداوەند لەخەودا بە پۆڵسی ووت: (مەترسە، بەڵکو قسە بکەو بێ‌دەنگ مەبە، 10 من لەگەڵتم، کەس ناتوانێ ئازارت بدات، چونکە خەڵکێکی زۆرم هەیە لەم شارە.) 11 ئیتر پۆڵس ساڵێك‌و شەش مانگ لە

کۆرنسوس مایەوە خەڵکی فێری ووشەی خودا دەکرد. [12]لەو سەردەمەی گالیۆن فەرمانڕەوای وولاتی ئەخائییەی بوو، جوولەکەکان بەیەك بیروڕا دژی پۆڵس کۆبوونەوە، بردیان بۆ دادگا، [13]شکاتیان لێکردو ووتیان: (ئەم پیاوە هەوڵدەدات خەڵکەکە ڕازی بکات خودا بە شێوەیەك بپەرستن کە لەگەڵ شەریعەتمان ناگونجێ.) [14] کاتێ پۆڵس خەریك بوو بەرگری لە خۆی بکات، گالیون بە جوولەکەکانی ووت: (ئەی جوولەکەکان، گەر مەسەلەکە سەرپێچیەك یاخود تاوانێك بووایە، ئەوکاتە هۆیەك دەبوو تا گوێ لە شکاتەکەتان بگرم. [15]بەلاّم گەر مەسەلەکە شەڕەقسەیە لەسەر ووشەیەك یا ناوێك یاخود شەریعەت، ئەوا پێویستە خۆتان چارەسەری بکەن، من نامەوێ لەم مەسەلانەدا حوکم بدەم.) [16]ئیتر لە دادگا دەری کردن. [17]ئەوسا خەڵکەکە سۆستانیسی سەرۆکی کەنیشتەکەیان گرتو لەبەردەمی دادگا لێیاندا، بەلاّم گالیون گوێی بەمە نەدا.

گەڕانەوەی پۆڵس بۆ ئەنتاکیا

[18]پۆڵس ڕۆژانێکی زۆر لە کۆرنسوس مایەوە، دوای ئەوەی بەتەواوی سەری تاشی لە شاری کەنخەریا چونکە نەزری لەسەربوو، ماڵئاوایی لەبرایان کردو لەگەڵ پریسکلاو ئەکیلا بەڕێگای دەریا بەرەو سوریا ڕۆیشت. [19]کاتێ گەیشتنە ئەفەسۆس پۆڵس لەوێ بەجێیهێشتن، چووە ناو کەنیشتی جوولەکەکانو گفتوگۆی لەگەڵ کردن. [20] ئەوانیش داوایان لێکرد ماوەیەکی زیاتر لایان بمێنێتەوە، بەلاّم ئەو داوای لێبووردنی لێکردن، [21]ماڵئاوایی لێکردن و ووتی: (گەر خودا حەزبکات دەگەڕێمەوە لاتان.) ئینجا بەڕێگای دەریا ئەفەسۆسی بەجێهێشت، [22]لە قەیسەریە دابەزی، لەوێوە سەرکەوتو سلاّوی لەکۆمەڵەی باوەڕداران کرد، ئینجا بەرەو شاری ئەنتاکیا دابەزی. [23]لەوێ ماوەیەك مایەوە، پاشان ڕۆیشت بۆ ناوچەکانی غەلاتیەو فریجیە، لەشارێکەوە دەچوو بۆ شارێکی کە هەتا وورەی هەموو قوتابیەکان بەرزکاتەوە.

ئەپۆلۆس لەئەفسۆس و ئەخائیە

[24]جوولەکەیەکی خەڵکی ئەسکەندەریە ناوی ئەپۆلۆس بوو، هات بۆ شاری ئەفەسۆس، [25] زمان پاراو و شارەزابوو لەکتێبی پیرۆز، بەباشی سەبارەت بە ڕێگای خوداوەند فێرکرابوو، هەروەها لەڕۆح چالاكبوو، زۆر بەووردی سەبارەت بەخوداوەند خەڵکی فێردەکردو دەدوا، هەرچەندە تەنها بە

لەئاوهەڵکێشانی یەحیای دەزانی. [26]کاتێ
بەچاونەترسی لەناو کەنیشتدا دەستی‌کرد بە
قسەکردن، پریسکیلاو ئەکیلا گوێیان
لێ‌گرت، دوایی بردیانە لای خۆیانو
بەووردتر ڕێگای خودایان بۆ ڕوون‌کردەوە.
[27]جا ئەپۆلۆس بڕیاریدا بچێ بۆ ناوچەی
ئەخائیە، برایان هانیانداو بۆ قوتابیەکانی
ئەوێیان نووسی کەوا پێشوازی لێبکەن.
کاتێ گەیشتە ئەوێ یارمەتیەکی زۆری
ئەوانەیدا کەبەهۆی بەرەکەتی خوداوە
باوەڕیان هێنا بوو. [28]چونکە بە هێزی
قسەکانی بەئاشکرا جوولەکەکانی بێدەنگ
دەکرد، بەکتێبی پیرۆز بۆی دەردەخستن کە
عیسا مەسیحە.

پۆڵس لەئەفەسۆس

19

کە ئەپۆلۆس لەکۆرنسوس بوو، پۆڵس پاش
تێپەڕبوونی بە ناوچە بەرزەکان گەیشتە
ئەفەسۆس. لەوێ هەندێ قوتابی بینی، [2]
لێی‌پرسین: (ڕۆحی پیرۆزتان وەرگرت کاتێ
باوەڕتان هێنا؟) وەڵامیاندایەوە: (نەخێر!
تەنانەت ئێمە بوونی ڕۆحی پیرۆزمان
نەبیستووە!) [3]جا لێی پرسین: (کەواتە لەسەر
چ بناغەیەك لەئاوهەڵکێشران؟) ئەوانیش
وەڵامیاندایەوە: (لەسەر بناغەی
لەئاوهەڵکێشانی یەحیا.) [4]ئینجا پۆڵس ووتی:
(لەئاوهەڵکێشانی یەحیا بۆ تۆبەکردن بوو،
خەڵکی بانگ دەکرد تاکو باوەڕبهێنن بەوەی
لەدوای دێت، واتە عیسا.) [5]کاتێ ئەمەیان
بیست بەناوی عیسای خوداوەندەوە
لەئاوهەڵکێشران. [6]هەروەها کاتێ پۆڵس
دەستی خستە سەریان، ڕۆحی پیرۆز دابەزییە
سەریانو بەزمانی ڕۆحی قسەیان‌کردو
بەووشەی خودا دوان، [7]ژمارەیان نزیکەی
دوانزە پیاو دەبوو.

[8]ماوەی سێ مانگ پۆڵس بەردەوام بۆ
کەنیشت دەچوو، بەچاونەترسی قسەی
دەکرد، لەگەڵ ئامادەبووان دەدواو
هەوڵی‌دەدا ڕازیان بکات بەو ڕاستیانەی
تایبەتە بە پاشایەتی خودا. [9]بەڵام هەندێکیان
کەللەڕەقیان کردو نەیانویست باوەڕبهێنن،
دەستیان‌کرد بەجنێودان بەم ڕێگایە لەبەردەم
ئەوانەی کۆببوونەوە. جا پۆڵس لێیان
جیابووەوەو بەتەنها قوتابییەکانی لەگەڵ خۆی
برد، هەموو ڕۆژێك گفتوگۆی دەکرد
لەقوتابخانەی پیاوێك ناوی تیرانۆس بوو، [10]
دوو ساڵ لەسەر ئەمە بەردەوام بوو. بەم
شێوەیە ووشەی خوداوەند بەهەموو
دانیشتووانی ئاسیا گەیشت لەجوولەکەو
یۆنانی.

[11]خوداش کاری سەرسوڕهێنەری مەزنی

لەسەر دەستی پۆڵس دەکرد، [12]تا وای لێهات خەڵکی دەستەسڕەکەی یاخود پارچەیەك لەجلەکانی کەلەبەری کردبێ دەیانبردو دەیانخستە سەر نەخۆشەکانیان، بەمە نەخۆشیەکانیان نەدەماو ڕوحە پیسەکانیان لێ‌دەهاتە دەرەوە.

کوڕەکانی سکاوا

[13]هەندێ لەو جوولەکە گەڕۆکانەی ئیشیان دەرکردنی ڕۆحی پیس بوو هەوڵیاندا ناوی عیسای خوداوەند بۆ بەرژەوەندی خۆیان بەکار بهێنن‌و دەیانووت: (دەرتدەکەم بەناوی عیسا، ئەوەی پۆڵس ڕایدەگەیێنێ.) [14]لەناو ئەوانە حەوت کوڕی سکاوا، جوولەکەیەکی سەرۆك کاهین بوو، ئەمەیان دەکرد. [15]جارێکیان ڕۆحە پیسەکە وەڵامی‌دانەوە: (من عیسا دەناسم‌و پۆلسیش دەناسم، بەڵام ئێوە کێن؟) [16]ئینجا ئەو پیاوەی ڕۆحە پیسەکەی تێدابوو پەلاماری دانو زاڵبوو بەسەریان، بەشێوەیەك لەو ماڵەی تیایدا بوون بەڕووتی‌و برینداری ڕایان کرد.

[17]ئیتر ئەم هەواڵە بڵاوبووەوە لەناو ئەو جوولەکەو یۆنانیانەی لەئەفەسۆس دەژیان، ئەوسا هەموو ترس دایگرتن، بەمەش ناوی عیسای خوداوەند بەرزبووەوە.

[18]هەروەها زۆر لەوانەی باوەڕیان هێنابوو هاتن، بەئاشکرا دانیانانا بەکردەوە خراپەکانیان. [19]زۆر لەوانەی خەریکی جادوگەرێتی بوون دەستیان کرد بە کۆکردنەوەی پەرتووکەکانیان‌و لەبەردەم هەمووان سووتاندیانن، سەرجەمی نرخەکانیان پەنجا هەزار پارچە زیو بوو. [20]بەم شێوەیە ووشەی خوداوەند گەشەی دەکردو بەهێز دەبوو.

شڵەژانێکی ترسناك لەئەفەسۆس

[21]دوای ئەوەی ئەم شتانە ڕوویدا، پۆڵس بڕیاریدا بچێ بۆ ناوچەی مەکدۆنیاو ئەخائیە، کاتێ بەڕێگاوە بوو بۆ قودس، ووتی: (پاش ئەوەی لەوێ مامەوە پێویستە بچم سەرێك لە ڕۆماش بدەم.) [22]جا پۆڵس دووان لە یاریدەدەرەکانی نارد بۆ مەکدۆنیا کە تیمۆساوس‌و ئەراستۆس بوون، خۆشی ماوەیەك لەناوچەی ئاسیا مایەوە.

[23]لەو کاتەدا شڵەژانێکی ترسناك لەئەفەسۆس پەیدا بوو بەهۆی ئەم ڕێگایە. [24]لەوێ زێڕنگەرێك هەبوو ناوی دیمتریوس بوو، پەرستگای بچووکی زیوی دروست دەکرد بۆ بتی ئەرتامیس، بەهۆی ئەمەوە خۆی‌و کرێکارەکانی پارەیەکی چاکیان دەستدەکەوت. [25]کابرا، کرێکارەکانی‌و زێڕینگەرەکانی تری بانگ کردو پێی ووتن:

(دەزانن داهاتمان بەستراوە بەم پیشەیەمانەوە، 26ئێوە دیوتانەو بیستوتانە ئەم پۆڵسە ڕێگای لەخەڵکێکی زۆر تێك داوە، تەنها لەئەفەسۆس نا بەڵکو نزیکەی لەهەموو ناوچەی ئاسیا، ڕازی کردوون کە ئەوانەی بە دەست دروست دەکرێن خودانین. 27ئەمەش تەنها زیانی بۆ ئیشەکەمان نییە، بەڵکو دەبێتە هۆی ئەوەی پەرستگای ئەرتامیسی خواژنی گەورەمان گەورەیەتی نەمێنێ. جا دەترسین نرخو مەزنی نەمێنێ، ئەوەی هەموو دانیشتووانی ئاسیاو هەموو جیهان دەیپەرستێ.)

28کاتێ گوێیان لەم قسانە بوو تووڕە بوونو دەستیانکرد بەهاوار کردن: (مەزنە ئەرتامیسی ئەفەسۆسیەکان!) 29ئەم شڵەژانە هەموو شارەکەی گرتەوە خەڵکێکی زۆر پەلاماری گایوسو ئەرستارخۆسی مەکدۆنییاندا کە هەردووکیان هاوڕێی پۆڵس بوون لەگەشتدا، ڕایانکێشان بۆ ناو گۆڕەپانی شانۆی شارەکە.

30پۆڵس ویستی خۆی قسە لەگەڵ خەڵکەکە بکات، بەڵام قوتابیەکان ڕێگای ئەمەیان لێگرت، 31هەروەها هەندێ لەگەورە پیاوانی ئاسیا کە دۆستی بوون ناردیانە لای تا داوای لێبکەن خۆی نزیك نەکاتەوە لەشانۆکە. 32ئیتر شتەکە لە خەڵکەکە تێکچوو بوو، هەندێکیان هاواری شتێکیان دەکرد، هەندێکی کەشیان هاواری شتێکی تر، تەنانەت زۆربەیان هۆی کۆبوونەوەکەیان نەدەزانی. 33لەناو خەڵکەکەدا جوولەکەیەك هەبوو ناوی ئەسکەندەر بوو، جوولەکەکان پاڵیان پێوەنا بۆ پێشەوە، هەندێکیان بانگیان کرد بۆ قسەکردن. بەدەست ئیشارەتی بۆ کردن کە دەیەوێ قسە بۆ خەڵکەکە بکات. 34بەڵام کە زانییان ئەو جوولەکەیە، بۆ ماوەی دوو کاژێر هەموویان بەیەکەوە هاواریان دەکردو دەیانووتەوە : (مەزنە ئەرتامیسی ئەفەسۆسیەکان!)

35لە دوایدا نووسەری کاروباری شارەکە توانی خەڵکەکە هێمن بکاتەوە، ووتی: (ئەی دانیشتووانی ئەفەسۆس، کێ هەیە دان نەنێ بەوەی ئەفەسۆس شاری پاسەوانی پەرستگای ئەرتامیسی خواژنی گەورە نییە لەگەڵ ئەو پەیکەرەی لە ئاسمان هاتۆتە خوارەوە؟ 36لەبەرئەوەی بیروڕای جیاواز نییە لەم شتەدا، پێویستە هێمن بنەوەو بەخێرایی هیچ شتێك نەکەن. 37ئێوەش ئەم دوو پیاوەتان هێناوە لەگەڵ ئەوەی پەرستگایان ڕووتنەکردۆتەوەو کفریان سەبارەت بە خواژنەکەمان نەکردووە. 38بەڵام ئەگەر دیمتریوسو هاوڕێیانی ناڕەزاییەکیان هەیە، ئەوا دادگاو دادپرسمان هەیە با ناڕەزاییینامە

پێشکەش بەدادپرس بکەن. [39]گەر هاتوو نارەزاییەکی کەتان هەبوو، لە کۆبوونەوەیەکی یاساییدا سەیر دەکرێ. [40]چونکە هەمووومان لەمەترسی داین، لەسەر دروستکردنی ئەم شڵەژانەو ئەوەی ئەمڕۆ ڕوویدا، ئێمە هیچ بەهانەیەکمان نییە بۆ ڕوونکردنەوەی ئەم کۆبوونەوەیە.) [41]ئیتر بەم قسانە کۆمەڵەکەی ڕەوانەکرد.

پۆڵس لەمەکدۆنیاو یۆنان

20

دوای ئەوەی ئەو شڵەژانە لەئەفەسۆس تەواوبوو، پۆڵس قوتابیەکانی بانگ کرد، وورەی بەرزکردنەوەو ماڵئاوایی لێکردن، ئەوسا بەرەو ناوچەی مەکدۆنیا ڕۆیشت. [2] کاتێ بەو ناوچانەدا تێدەپەڕی، لە هەموو لایەك وورەیانی بەرز دەکردەوە. پاشان گەیشتە یۆنان، [3]لەوێ سێ مانگی بەسەربرد، بەڵام کاتێ خۆی ئامادەکرد بەڕێگای دەریا بچێ بۆ سوریا، زانی جوولەکەکان پلانێکیان داناوە بۆ کوشتنی ئەوسا بڕیاریدا بەڕێگای مەکدۆنیا بگەڕێتەوە. [4]لەگەشتەکە ئەمانەی لەگەڵ بوو: سوپاترۆسی کوڕی پیرۆ خەڵکی بیریە، ئەرستارخۆس‌و سەکوندۆسی تەسالۆنیکی، گایۆسی دەربەو تیمۆساوس، تیخیکۆس‌و تروفیمۆسی ناوچەی ئاسیا. [5] ئەمانە پێشمان کەوتن‌و چاوەڕێیان کردین لەترواوادا. [6]بەڵام ئێمە دوای جەژنی فەتیرە، بەڕێگای دەریا چووین بۆ فیلیپی، پاش پێنج ڕۆژ گەیشتینە ترواستروادا، چووینە لایان‌و حەوت ڕۆژ لەوێ ماینەوە.

پۆڵس لەتراوس

[7]ڕۆژی یەکشەممە کۆبووینەوە بۆ نان لەتکردن، پۆڵس قسەی بۆ ئامادەبووانکرد، تا نیوەی شەو درێژەی بە ووتارەکەیدا، چونکە بەیانی دەیویست بڕوات. [8]کۆبوونەوەکەمان لەژوورێك بوو لەنهۆمی سەرەوە، چرای زۆری لێ داگیرسابوو. [9]لەوێدا گەنجێك هەبوو ناوی یوتیخۆس بوو لەناو پەنجەرەکەدا دانیشتبوو، خەوێکی قورس دایگرتبوو، پۆڵسیش بەردەوام بوو لەسەر ووتارە درێژەکەی، جا کوڕە لەنهۆمی سێهەم کەوتەخوارەوەو بە مردوویەتی هەڵیان گرتەوە. [10]لێرە پۆڵس هاتەخوارەوە خۆیدا بەسەری، گرتیە باوەشی‌و ووتی: (مەپەشۆکێن، هێشتا ژیانی تیاداماوە!) [11]دوایی پۆڵس چووە سەرەوەو نانی لەتکردو خواردی، ئیتر هەتا بەرەبەیان بەردەوام بوو لەووتارەکەی، پاشان لەوێ ڕۆیشت. [12]ئەوسا کوڕەکەیان بەزیندوویەتی هێنا، ئەمەش دڵنەواییەکی گەورەبوو بۆیان.

لە ترواداوە بۆ میلیتوس

[13]بەڵام ئێمە بەکەشتی بەرەو شاری ئەسۆس ڕۆیشتینو پێش پۆڵس کەوتین، لەوێ چاوەڕێی گەیشتنمان کرد بەپێی ئەو پلانەی بۆی دانابووین بە پێ بەدوامان بێت. [14]کاتێ پێمان گەیشت، لەگەڵ خۆمان بردمان، بەناو ئاو بەرەو بەندەری میتیلینی ڕۆیشتین. [15]لەوێش ڕۆیشتین، بۆ بەیانی گەیشتینە بەرامبەر خیۆس، بۆ ڕۆژی دووەمیش گەیشتینە سامۆس [دوای لەترۆگیلیۆن مایەوە]. هەروەها لەڕۆژی سێهەم گەیشتینە میلیتۆس. [16]جا پۆڵس بڕیاری دابوو بەئەفەسۆسدا تێنەپەڕێت، نەوەك دوای لێبکەن ماوەیەك لەهەرێمی ئاسیا بمێنێتەوە، لەبەر ئەوەی پەلەی بوو بەڵکو بتوانێ لەڕۆژی پەنجاهەمین بگاتە قودس.

ووتەی پۆڵس بۆ پیرانی ئەفەسۆس

[17]لەمیلیتوسەوە پۆڵس ناردی بە شوێن پیرانی کۆمەڵی باوەڕدارانی ئەفەسۆس. [18] کاتێ گەیشتنە لای پێیووتن: (دەزانن هەڵسوکەوتم چۆن بوو لەگەڵتان بەدرێژایی ئەو کاتەی لەگەڵتان بەسەرمبرد، لەیەکەم ڕۆژەوە کە هاتمە ناوچەی ئاسیا، [19]خزمەتی خوداوەندم دەکرد بەفرمێسکی زۆرو بەملکەچییەوە، هەروەها دەزانن چەند ناخۆشیم تووش هات بەهۆی پیلانی جوولەکەکانەوە. [20]لەهەر شتێك سوودی هەبێ کەموکوڕیم نەکردووە لەگەڵتان، بەڵکو ماڵ بەماڵو بەئاشکرا بۆم باسکردوونو فێرمکردوون. [21]هەروەها شایەتیم بۆ جوولەکەو یۆنانیەکان داوە تا تۆبە لەلای خودا بکەنو باوەڕبهێنن بەعیسای خوداوەندمان. [22]جا ئەمڕۆ بەڕۆحی پیرۆزەوە بەستراوەمو دەچم بۆ قودس، لەوێ نازانم چی دێتە ڕێم. [23]ڕۆحی پیرۆز لەهەموو شارێك بۆی ڕۆیشتووم ئاگاداری کردووم لەو گرتنو ناخۆشیانەی چاوەڕێم دەکات. [24]بەڵام نرخم بۆ ژیانی خۆم دانەناوە، خۆشم بەگرانبەها دانانێم، تا بەخۆشییەوە ئەم پێشبڕکێیەو ئەو خزمەتەی لەعیسای خوداوەند وەرمگرتووە تەواوی بکەم، هەتا شایەتی بۆ مزگێنی بەرەکەتی خودا بدەم. [25]ئێستا من دەزانم لەئەمڕۆ بەدواوە دەموچاوم نابینن، ئێوە ئەوانەن کە بەناو هەمووتان دەگەڕامو پاشایەتی خودام ڕادەگەیاند. [26]لەبەرئەوە ئەمڕۆ شایەتی بۆ هەمووتان دەدەم، من لەخوێنی هەمووتان بێتاوانم، [27]چونکە دوانەکەوتم لەڕاگەیاندنی هەموو مەبەستەکانی خودا بۆتان.

[28](کەواتە ئاگاتان لەخۆتانو لەمێگەل بێ ئەوەی ڕۆحی پیرۆز ئێوەی وەك چاودێر بۆ داناوە، تا شوانی کۆمەڵی باوەڕدارانی خودا

بکەن ئەوەی بەخوێنی ڕۆڵەکەی بەدەستی هێناوە. [29]من دەزانم پاش ڕۆیشتنم گورگی ڕفێنەر دێنە ناوتان، بەزەییان بە مێگەلەکە نایەتەوە. [30]هەروەها لەناوتان چەند کەسێك پەیدا دەبن ڕێگای خواروچەوت فێر دەکەن، تا قوتابیەکان بۆلای خۆیان ڕاکێشن. [31] لەبەرئەوە ئێشك بگرن‌و بیربکەنەوە، من بۆ ماوەی سێ ساڵ شەو و ڕۆژ بە فرمێسکەکانی چاوم ئامۆژگاری یەکە یەکەتانم دەکرد. [32]جا ئێستا دەتاندەمە دەست خوداو ووشەی بەرەکەتی، ئەو توانای ئەوەی هەیە بنیادتان بکاتو لەگەڵ ئەوانەی پیرۆزکراون میراتتان پێ‌ببەخشێ.

[33](ڕۆژێ من حەزم لەزیو یا زێڕ یا جلی کەس نەکرد. [34]ئێوە دەزانن من بەم دوو دەستە ئیشم کردووە تا پێویستی خۆمو هاوڕێکانم بەدەست بهێنم. [35]من بەڕوونی بۆم دەرخستن چۆن پێویستە ڕەنج بدەن، تا یارمەتی نەداران بدەن‌و ووشەکانی عیسای خوداوەندتان بیربکەوێتەوە کە دەڵێ: (بەخشین پیرۆزترە لەوەرگرتن.) [36]دوای ئەم قسانە پۆڵس لەگەڵ هەموویان چۆکی‌داداو نوێژی‌کرد. [37]ئەوسا هەموویان زۆر گریان، باوەشیان کرد بەپۆلسداو بەگەرمی ماچیان‌کرد. [38]ئیتر زۆر دڵتەنگ بوون، بەتایبەتی چونکە پێی‌ووتن جارێکی کە دەموچاوی نابیننەوە، ئینجا تا لای کەشتیەکە لەگەڵی ڕۆیشتن.

پێشبینیەکان دەربارەی ئازاری پۆڵس

21

کاتێ کە لەیەکتری جیابووینەوە، بەڕێکی بەڕێگای دەریادا بەرەو کوس ڕۆیشتین. بۆ ڕۆژی داهاتوو گەیشتینە دورگەی ڕودس لەوێشەوە بەرەو دورگەی پاترا ڕۆیشتین، [2] لەوێ کەشتیەکمان بینی بۆ فینیقیە دەچوو، سواری بووین‌و ڕۆیشتین. [3]کاتێ دورگەی قوبروسمان بینی بە دەستە چەپ بەجێمان هێشت، جا بەردەوام بووین لەگەشتەکەمان بەرەو سوریا، ئەوسا گەیشتینە بەندەری سورو لێی دابەزین، چونکە کەشتیەکە لەوێ بارەکەی بەتاڵ دەکرد. [4]کاتێ لەوێ قوتابیەکانمان دۆزیەوە، حەوت ڕۆژ لایان ماینەوە، ئەوانیش بەهۆی ڕۆحی پیرۆزەوە ئامۆژگاری پۆڵسیان‌کرد نەڕوات بۆ قودس. [5]کاتێ ماوەی مانەوەمان لایان تەواو بوو ڕۆیشتین تا گەشتەکەمان تەواو بکەین، تادەرەوەی شار خۆیانو ژن‌و منداڵیان لەگەڵمان هاتن. لەسەر قەراغی دەریا چۆکمانداداو نوێژمان کرد، [6]جا یەکترمان بەخودا سپارد، سواری کەشتیەکە بووین، ئەوانیش گەڕانەوە بۆ ماڵەکانیان.

[7]جا کە بەردەوام بووین لە گەشتەکەمان،
لەشاری سورەوە ڕۆیشتین بۆ شاری پتولمایس،
لەوێ سلاّومان لەبرایان ێکردنو ڕۆژێك
لەلایان ماینەوە. [8]بۆ ڕۆژی داهاتوو چووین
بۆ شاری قەیسەریە بەمیوانی لەماڵی فیلپۆسی
مزگێنیدەر ماینەوە، کە یەکێك بوو لەو
حەوت خزمەتکارەکە، [9]ئەویش چوار کچی
هەبوو بەووشەی خودا دەدوان. [10]پاش
ئەوەی ئێمە چەند ڕۆژێك لەوێ بووین، ئینجا
لەناوچەی یەهودیەوە یەکێك هات ناوی
ئاگابۆس بوو پەیامبەری خودا بوو. [11]
پشتێنەکەی پۆڵسی هەڵگرت، دەستو قاچی
خۆی پێبەستەوەو ووتی: (ڕۆحی پیرۆز دەڵێ
خاوەنی ئەم پشتێنە، جوولەکەکان بەم شێوەیە
لەقودس دەیبەستنەوە، دەیدەنە دەستی
بێگانەکان.) [12]کاتێ ئەمەمان بیست، ئێمەو
ئەوانەی دانیشتووی ئەوێ بوون، داوامان
لەپۆڵس کرد نەچێ بۆ قودس، [13]بەلاّم ئەو
پێیووتین: (ئەوە چیتانە دەگرینو دڵم
دەشکێنن؟ من ئامادەم نەك تەنها بەند بکرێم،
بەڵکو لەبەر ناوی عیسای خوداوەند لە
قودس بشمرم.) [14]ئیتر نەمانتوانی ڕازی
بکەین، بێدەنگ بووینو ووتمان: (با
بەخواستی خوداوەند بێ.) [15]دوای ماوەیەك
خۆمان ئامادەکردو بەرەو قودس ڕۆیشتین، [16]
لەگەڵ هەندێ لەقوتابیانی شاری قەیسەریە،
ئێمەیان بردە ماڵی مەناسۆنی قوبروسی کە
قوتابیەکی کۆن بوو، تا لەوێ بمێنینەوە.

لەقودس

[17]کاتێ گەیشتینە قودس، برایان بە
خۆشیەوە پێشوازیان لێکردین. [18]ڕۆژێ
دوای گەیشتنمان پۆڵس لەگەڵمان هات بۆ
لای یاقوب هەموو پیرانیش لەوێ بوون. [19]
پۆڵس سلاّوی لێکردن، ئەوسا یەك لەدوای
یەك هەواڵی هەموو ئەو شتانەی دانێ کە
خودا کردوویەتی لەنێوان ئەوانەی جوولەکە
نین بەهۆی خزمەتی ئەو. [20]کاتێ ئەم
هەوالأنەیان بیست، ستایشی خودایان کردو
پێیانووت: (ئەی برا دەبینی چۆن هەزاران
جوولەکە باوەڕیان هێنا، هەموویان دڵگەرمن
بۆ شەریعەتی موسا. [21]وایان بیستووە کە تۆ
ئەو جوولەکانەی لەنێوان بێگانەدا دەژین
بانگیان دەکەیت بۆ هەڵگەڕانەوە لە
شەریعەتی موسا، هەروەها ڕایاندەسپێری
منداڵەکانیان خەتەنە نەکەنو پەیڕەوی
خووڕەوشتی باوباپیریان نەکەن. [22]کەواتە
دەبێ چی بکرێ، چونکە بێگومان هەواڵی
هاتنت دەبیستن؟ [23]جا ئەوە بکە کە پێت
دەڵێین: چوار پیاومان لایە نەزریان لەسەرە،
[24]بیانبە بۆ پەرستگاو خۆت پاك بکەوە
لەگەڵیان، نرخی سەرتاشینەکەیان بۆ بدە،

ئەوسا هەموو دەزانن ئەوەی دەربارەی تۆ
بیستوویانە ڕاست نییە، تۆش وەك ئەوان
لەسەر شەریعەت دەڕۆیت. [25]بەڵام بۆ ئەو
باوەڕدارانەی ناجوولەکەن، نامەیەکمان
ناردووە تیایدا ڕامانسپاردون ئەو قوربانیانەی
بۆ بتەکان دەکرێ نەیخۆن، هەروەها خوێن‌و
گۆشتی ئەو ئاژەڵانەی خنکێنراون‌و داوێن
پیسیش نەکەن.)
[26]ڕۆژێ دوای ئەوە پۆڵس چوار
پیاوەکەی برد، پاش ئەوەی خۆی پاککردەوە
لەگەڵیان، چوو بۆ پەرستگا هەتا ئەو بەروارە
تۆمار بکات کە هەفتەی پاکبوونەوە کۆتایی
پێ دێت، هەروەها لەجیاتی هەر یەکێکیان ئەو
قوربانییەی پێویستە پێشکەشی بکات.

گرتنی پۆڵس

[27]کاتێ خەریك بوو حەوت ڕۆژی
پاکبوونەوە تەواوبێ، هەندێ جوولەکەی
ناوچەی ئاسیا پۆڵسیان بینی لەپەرستگا،
خەڵکەکەیان هانداو گرتیان، [28]ئینجا
هاواریانکرد: (فریاکەون ئەی پیاوانی
ئیسرائیل! ئەمە ئەو پیاوەیە لەهەموو لایەکەوە
خەڵك فێری شتێك دەکات دژی گەل‌و
شەریعەتەکەمان‌و ئەم شوێنەش، تەنانەت یۆنانی
هێناوە بۆ پەرستگاو ئەم شوێنە پیرۆزەی گڵاو
کردووە!) [29]ئەمەیان ووت چونکە
ترۆفیمۆسی خەڵکی شاری ئەفەسۆسیان
لەگەڵ پۆڵس بینی بوو، جا وایانزانی لەگەڵ
خۆی بردوویەتی بۆ پەرستگا.
[30]ئەوسا هەموو خەڵکی شار وورووژان،
خەڵکەکە پەلاماری پۆڵسیانداو ڕایانکێشایە
دەرەوەی پەرستگا، یەکسەر دەرگاکەیان
داخست، [31]کاتێ ئەوان هەوڵی کوشتنیان
دەدا، فەرماندەی ڕۆمانی بیستی کەوا قودس
هەمووی وورووژاوە. [32]دەستبەجێ کۆمەڵێ
سەربازو سەرپەلێکی بردو خێرا بۆ لایان
ڕۆیشت. کاتێ جوولەکەکان فەرماندەو
سەربازەکانیان بینی وازیان هێنا لەلێدانی
پۆڵس. [33]ئیتر فەرماندەکە لێی نزیکبووەوەو
گرتی، فەرمانیدا بە سەربازەکانی بە دوو زنجیر
بیبەستنەوە، دەیویست بزانێ ئەمە کێیەو چی
کردووە، [34]بەڵام هەندێکیان شتێکیان
دەووت‌و هەندێکی کەیان شتێکی کە. جا کە
نەیتوانی ڕاستی شتەکە دەربخات بەهۆی
وورووژانی خەڵکەکەوە، فەرمانیدا پۆڵس ببرێ
بۆ سەربازگە. [35]کاتێ سەربازەکان گەیاندیانە
سەر پێپلیکانەکان ناچاربوون هەڵیگرن تا
ڕزگاری بکەن لەدەستی خەڵکەکە، [36]چونکە
ئەو خەڵکەی کۆببونەوە دوایکەوتن‌و
هاواریان دەکرد: (با لەناوبچێ!)
[37]پێش ئەوەی پۆڵس بچێتە سەربازگەکە،
بە فەرماندەکەی ووت: (ئایا دەتوانم شتێکت

پێ بڵێم؟) فەرماندەکە لێی پرسی: (چۆن! یۆنانی دەزانی؟) 38کەواتە تۆ ئەو پیاوە میسریە نیت ماوەیەك لەمەوبەر ئاژاوەی نایەوە، بەچوار هەزار پیاوکوژەوە چوو بۆ بیابان! 39
ئەوسا پۆڵس ووتی: (نەخێر، من جوولەکەی تەرسوسم کە شارێکی بەناوبانگە لە ناوچەی کیلیکیە. داوات لێدەکەم ڕێگام بدەی قسە لەگەڵ خەڵکەکە بکەم.) 40ئیتر فەرماندەکە ڕێگایدا، پۆڵس لەسەر پێپلیکانەکان ڕاوەستا، بەدەست نیشانەی دا بە خەڵکەکە، کاتێ بێدەنگی باڵی کێشا بەو ناوە، دەستی کرد بەقسەکردن بۆیان بەزمانی عیبریو ووتی:

بەرگری پۆڵس

22

(ئەی برایانو باوکان، ئێستا گوێ بگرن لەو بەرگریەی لەخۆمی دەکەم.) 2کاتێ گوێیان لێبوو بەزمانی عیبری قسەیان لەگەڵ دەکات زیاتر بێدەنگ بوون، ئەویش ووتی: 3(من پیاوێکی جوولەکەم، لەشاری تەرسوسی کلیکیە لەدایکبووم، لەم شارە گەورە بوومو لەژێردەستی گەمالائیل فێرکراوم بە شێوەیەك بەتەواوی دەگونجێ لەگەڵ شەریعەتی باوباپیرانمان. زۆر بەپەرۆش بووم بۆ کاروباری خودایی، وەك هەر یەکێك لە ئێوە ئەمڕۆ. 4
ئەم ڕێگایەم چەوساندەوە تا ڕادەی مردن، ئەوانەی ئەم ڕێگایەیان گرتبوو لە ژنو لەپیاو دەمگرتنو دەمخستنە بەندیخانەوە. 5سەرۆك کاهینو ئەنجوومەنی پیران شایەتی ڕاستی ئەم قسەیەن. نامەم لەوان وەرگرت بۆ برایان لەدیمەشق، تا [باوەڕداران بە عیسا] بهێنم بۆ قودسو سزای خۆیان وەرگرن.

6کاتێ گەیشتمە نزیك دیمەشق، نیوەڕۆ بوو، لەپڕ ڕووناکیەکی گەورە لە ئاسمانەوە لەدەوروبەرم پرشنگی دایەوە، 7کەوتم بەسەر زەوی، گوێم لەدەنگێك بوو پێیووتم: (شاول، شاول، بۆ دەمچەوسێنیەوە؟) 8منیش لێم پرسی: (تۆ کێی گەورەم؟) لەوەڵامدا ووتی: (من عیسای ناسیریم ئەوەی تۆ دەیچەوسێنیەوە). 9ئەوانەی لەگەڵم بوون ڕووناکیەکەیان بینی، بەڵام گوێیان لەوە نەبوو کە قسەی لەگەڵ دەکردم. 10ئینجا لێم پرسی: (ئەی خوداوەند چی بکەم؟) ئەوسا خوداوەند وەڵامی دامەوە: (هەستە بڕۆ بۆ دیمەشق، لەوێ پێت دەوترێ چی پێویستە لەسەرت بیکەی.) 11ئیتر ئەوانەی لەگەڵم بوون دەستیان گرتم تا منیان گەیاندە دیمەشق، چونکە نەمدەبینی لەبەر تیشکی ڕووناکیەکە.

12لە دیمەشق پیاوێك هەبوو ناوی حەنانیا بوو، خواناس بوو بەو شێوەیەی شەریعەت دەیەوێ، هەموو جوولەکەی

دیمەشق شایەتییەکی باشیان لەسەر دەدا. [13] هات بۆ لام، وەستاو ووتی: (شاولی برام ببینە.) دەستبەجێ چاوم ڕووناکی تێکەوتو ئەوم بینی، [14] ئینجا پێیووتم: (خودای باوباپیرانمان پێشتر هەڵیبژاردووی هەتا مەبەستی بزانی، هەروەها ئەو ڕاستودروستە ببینیو گوێت لەووشەی دەمی ئەو بێ. [15] چونکە تۆ بۆی دەبی بەشایەت لەبەردەم هەموو خەڵك، بەوەی بینیتو بیستت. [16] ئێستا بۆ خۆت دوادەخەیت هەستە با لەئاوهەڵبکێشرێتو گوناهەکانت بشۆرێنەوە بە بانگ کردنی ناوی خوداوەند.)

[17] دواتر گەڕامەوە بۆ قودس. کاتێ لەپەرستگا نوێژم دەکرد لەهۆشی خۆم چووم، [18] خوداوەندم بینی پێیووتم: (قودس بەخێرایی بەجێبهێڵە، چونکە دانیشتووانی هیچ شایەتییەك سەبارەت بەمن وەرناگرن.)

[19] ئەوسا پێم ووت: (ئەی خوداوەند، ئەوان دەزانن من لەهەموو کەنیشتەکان بەدوای ئەوانە دەگەڕام کە باوەڕیان پێت هەبوو، تا بەندیان بکەمو بەقامچی لێیان بدەم. [20] من لەوێ ئامادەبووم کاتێ ئیستفانۆسی شایەتی تۆ کوژرا، ڕازی بووم بە کوشتنیو پارێزگاری جلوبەرگی بکوژەکانم کرد.) [21] بەڵام پێی ووتم: (هەستە بڕۆ دەتنێرم بۆ شوێنێکی دوور، بۆ لای ناجوولەکەکان.)

[22] ئەوانەی لەوێدا بوون تا ئەم خاڵە گوێیان گرت، ئینجا هاواریانکرد: (ئەم پیاوە لەسەر ڕووی زەوی مەهێڵە! شایانی ژیان نییە!) [23] ئینجا خەڵکەکە دەستیان کرد بەهاوارکردنو جلەکانیان دڕاندو خۆڵیان هەڵدا بەهەوادا. [24] ئەوسا فەرماندەکە فەرمانیدا بەسەربازەکانی تا پۆڵس ببەن بۆ سەربازگەو لەژێر قامچی لێی بکۆڵنەوە، هەتا هۆی ئەو هەموو هاوارکردنە بزانێ کە دژی دەکرێ.

پۆڵس هاولاتیەکی ڕۆمانییە

[25] کاتێ سەربازەکان بەستیانەوە تا بەقامچی لێیبدەن، بەسەرپەلەکەی ووت کە لەتەنیشتیەوە وەستا بوو: (ئایا یاساییە بەقامچی لە هاولاتیەکی ڕۆمانی بدەن پێش دادگاییکردنی؟) [26] کاتێ سەرپەلەکە گوێی لەمەبوو ڕۆیشت بۆ لای فەرماندەکەو ئەمەی پێ ڕاگەیاندو ووتی: (تۆ دەتەوێ چی بکەیت؟ ئەم پیاوە ڕۆمانیە!) [27] ئەوسا فەرماندەکە خۆی چوو بۆ لای پۆڵسو لێی پرسی: (بەڕاستی تۆ ڕۆمانی؟) وەلامیدایەوە: (بەڵێ.) [28] فەرماندەکە ووتی: (من پارەیەکێ زۆرمدا هەتا ڕەگەزنامەی ڕۆمانیم وەرگرت.) پۆڵس

ووتی: (بەڵام من بەڕۆمانی لەدایك بووم.) 29
ئـەو سـەربازانەی پێیان ڕاگەینرا بوو بەزەبری
قامچـی پرسـیاری لێبکـەن دەسـتبەجێ لـێی
دوورکەوتـنەوە، فەرماندەکـەش ترسـا کـە
بـەکۆتو زنجـیر بەسـتبوویەوە، دوای ئەوەی
بۆی دەرکەوت ڕۆمانییە.
30بـەڵام بـۆ بـەیانی فەرماندەکـە ویستی
سـەیری ڕاسـتی ئـەو تاوانـە بکـات کـە
جوولەکـەکان خستویانەتە پاڵ پۆڵسەوە، ئیتر
کۆتـو زنجیرەکەی کردەوە، فەرمانیدا سەرۆك
کاهیـنەکانو هـەموو ئـەندامانی ئەنجوومـەنی
جوولەکـە بهێـنن ئەوسـا پۆڵسی بانگ کردو
لەناوەڕاستیان ڕایگرت.

پۆڵس لەئەنجوومەنی جوولەکە

23

پۆڵـس ڕوانـیە ئەنجوومەنەکـەو ووتـی: (ئەی
بـرایان، مـن بەویژدانـێکی پڕ لـەڕەزامەندییەوە
تـاکو ئەمـڕۆ لەگـەڵ خـودا ژیـاوم) 2لـێرەدا
حەنانـیای سـەرۆك کـاهین فەرمانیدا بەوانەی
لەنـزیکی وەسـتابوون تابکێشـن بـەدەمی
پۆڵسـدا، 3پۆڵـس پێیووت: (خودا لێتدەدا،
ئـەی دیـواری گۆڕستانی سواخدراو بەگەچ!
چۆن دانیشتووی حوکم دەدەی بەسەرم بەپێی
شەریعەت، کەچی خۆشت بەرپێچی شەریعەت
دەکەیـتو فـەرمانی لـێدانم دەردەکەیت؟) 4
ئەوانـەی لـەوێدا وەستابوون پێیان ووت: (ئایا
جنـێو بەسـەرۆك کاهیـنی خـودا دەدەی؟) 5
پۆڵس لەوەڵامدا ووتی: (ئەی برایان نەمزانیوە
سـەرۆك کاهینە، چونکە لـەکتێب باسکراوە {
نەفرەت لەسەرۆکی گەلەکەت مەکە}.)
6پۆڵـس دەیـزانی هـەندێ لەئـەندامانی
ئەنجومەنەکـە سـەدوقینو هـەندێکی کـەیان
فەریسـین، لەکۆڕەکـە هاواری کـرد: (ئـەی
بـرایان، مـن فەریسـی کوڕی فەریسیم، ئێستا
حوکـم بەسـەرم دەدرێ، چـونکە هـیوام
هەسـتانەوەی مردووانە.) 7ئیتر ناکۆکی کەوتە
نـێوان فەریسـیو سـەدوقیەکانی ئـەندامانی
ئەنجوومەنەکـەو بـوون بـەدوو بەش. 8چونکە
سـەدوقیەکان دانـیان بـە هەستانەوەو فریشتەو
ڕۆح نەدەنا، بەڵام فەریسیەکان باوەڕیان بەمانە
هـەمووی هەبوو. 9دوایی دەنگ بەرزبووەوە،
هـەندێ لەمامۆسـتایانی شـەریعەتی فەریسـی
هەسـتان، بـەتوندی ناڕەزایـیان دەربـڕیو
ووتـیان: (تـاوان لـەم پیاوەدا نابینین، لەوانەیە
ڕۆح یاخود فریشتە لەگەڵی دوابێ!)
10ناکۆکیـیەکە پەرەیسـەند تەنانـەت
فەرماندەکـە ترسـا کـەوا پۆڵـس بکـەن بـە
دووکەرتـەوە، فەرمانیدا بەسەربازەکان بڕۆن
لـە نێوانـیان بیرفێـننو بیگەڕێـنەوە بـۆ
سـەربازگە. 11جـا شـەوێك دوای ئـەوە
خوداوەنـد دەرکـەوت بـۆ پۆڵـسýو

پێی ووت: (وورەت بەرزبێ، چۆن لەقودس شایەت بووی بۆم، لەرۆماش دەبێ شایەتیم بۆ بدەی.)

پیلانی جوولەکە بۆ کوشتنی پۆڵس

[12]کاتێ ڕۆژهەڵات هەندێ جوولەکە پیلانیان ڕێکخست، سوێندیان خوارد، نەخۆن‌و نەخۆنەوە هەتا دەیکوژن. [13]ئەوانەی لەم پیلانەدا بوون زیاتر لە چل پیاو بوون. [14] ئینجا چوونە لای سەرۆك کاهینەکان‌و پیران، پێیان ووتن: (سوێندمان خواردووە نەخۆین‌و نەخۆینەوە هەتا پۆڵس دەکوژین.) [15]چونکە ئێوە ئەندامی ئەنجوومەنن داوابکەن لەفەرماندەکە، پۆڵس بهێنێ بۆ ئێرە بەبیانوی سەیرکردنەوەی مەسەلەکە بەووردتر، ئەوسا ئێمە ئامادە دەبین بۆ کوشتنی پێش ئەوەی بگات.) [16]بەلام هەواڵی ئەم پیلانە گەیشتە لای خوشکەزای پۆڵس، ئەویش چوو بۆ سەربازگەو هەواڵی ئەمەی دایە. [17]جا پۆڵس یەکێك لەسەرپەلەکانی بانگ‌کردو داوای لێکرد خوشکەزاکەی بباتە لای فەرماندەکە تاکو هەواڵێکی بداتێ. [18]ئەویش بردیە لای‌و فەرماندەکەو ووتی: (پۆڵسی بەندکراو بانگی‌کردم‌و داوای لێکردم ئەم کوڕە بهێنمە لات، چونکە شتێکی هەیە دەیەوێ پێت بڵێ.) [19] فەرماندەکە دەستی کوڕەکەی گرت‌و بەتەنها بردیە ئەولاوە، لێی پرسی: (ئەو شتە چیە دەتەوێ پێمی بڵێی؟) [20]ئەویش ووتی: (جوولەکەکان پیلانێکیان داناوە بۆ پۆڵس، داوات لێ‌دەکەن بیهێنی بۆ ئەنجوومەنەکەیان، بەبیانوی سەیرکردنەوەی مەسەلەکەی، [21]بەلام تۆ ڕازی مەبە بە داواکاریەکەیان، چونکە لەناو ئەوان زیاتر لەچل پیاو بەڵێنیان داوە هیچ نەخۆن‌و نەخۆنەوەو خۆیان لەبۆسە ناوە بۆ کوشتنی، ئێستا ئەوان ئامادەن‌و چاوەڕێی بڕیارن لەتۆوە.)

[22]فەرماندەکە بە گەنجەکەی ووت: (ئەم هەواڵەی بە منت گەیاندووە بەکەسی مەڵێ.)

ناردنی پۆڵس بۆ لای فیلیکس

[23]ئینجا فەرماندەکە دووان لەو سەرپەلانەی لای بوون بانگی‌کردن‌و ووتی: (دووسەد سەرباز لەگەڵ حەفتا سوارو دووسەد شمشێر هەڵگر ئامادەکەن، تا ئەمشەو لەکاژێری نۆی ئێوارە بڕۆن بۆ شاری قەیسەریە. [24]لەگەڵ هەندێ ئەسپ تا پۆڵس هەڵگریێ‌و بەساغی بیگەێنێتە لای فیلیکسی فەرمانڕەوا.) [25]نامەیەکی لەگەڵی ناردو ئەمەی تیادا نووسی بوو: [26] لەکلودیۆس لیسیاسەوە:

سڵاو، بۆ بەڕێز فیلیکسی فەرمانڕەوا: 27 ئەم پیاوە جوولەکەکان گرتبوویان، هەوڵی کوشتنی دەدەن. کاتێ زانیم ڕۆمانییە خێرا لەگەڵ هەندێ سەرباز چووم بۆ لایو ڕزگارم کرد. 28ویستم ئەو تاوانە بزانم کە پێیان تاوانبارکردووە، جا بردمە لای ئەنجوومەنەکەیان، 29ئەوسا بۆم دەرکەوت تاوانەکەی تایبەتە بەکاروباری شەریعەت. هەروەها تاوانێکی وای نەکردووە شایانی مردن یاخود بەندیخانە بێت. 30دیسان بۆم دەرکەوت کۆمەڵێ لەجوولەکە پیلانیان داناوە بۆ کوشتنی، جا بەخێرایی ناردمە لای تۆ، فەرمانم دا بەوانەی شکاتیان هەیە لەسەری شکاتەکەیان بهێننە لای تۆ.)

31بەم شێوەیە سەربازەکان بەشەو پۆڵسیان برد بۆ ئەنتیپاتریس، بەپێی ئەو ڕێنماییەی پێیان درابوو. 32ئیتر بۆ بەیانی گەڕانەوە بۆ سەربازگە، سوارەکانیان بەجێهێشت تا لەگەڵ پۆڵس برۆن بۆ قەیسەریە. 33ئەوانیش لەوێ لەگەڵ نامەکە دایانەدەست دادوەر. 34کاتێ نامەکەی دەخوێندەوە، پرسی خەڵکی چ ناوچەیەکە. کە زانی خەڵکی کیلیکیەیە، 35پێیووت: (گوێت لێ دەگرم کاتێ ئەوانەی شکاتیان لێکردووی هاتن بۆ ئێرە.) فەرمانیدا پۆڵس بخەنە کۆشکی هیرۆدس لەژێر چاودێری.

شکاتی جوولەکەکان دژی پۆڵس

24

پاش پێنج ڕۆژ حەنانیای سەرۆک کاهینو هەندێ پیرانو پارێزەرێك ناوی تەرتولس بوو، چوونە لای فەرمانڕەوا تا شکات لەپۆڵس بکەن. 2کاتێ پۆڵس بانگکرا، ئیتر تەرتولس دەستیکرد بەتاوان خستنە پاڵیو ووتی: (ئەی فیلیکسی پایەبەرز، لە ئاشتییەکی زۆر داین بەهۆی تۆوە، گەلەکەشمان گوزەرانێکی باشی هەیە لەسایەی داناییەکەت، 3بە سوپاسێکی زۆرەوە لەهەموو کاتو شوێنێك پێشوازی لەمە دەکەین. 4بەڵام تا زیاتر ماندووت نەکەم، داواکارم بەنیانی خۆت گوێ لەپوختەی قسەکانم بگریت. 5 بینیمان ئەم پیاوە گێرەشێوێنیو ئاژاوە دەنێتەوە لەناو جوولەکەکان لەهەموو جیهاندا، هەروەها پێشەوایەتی ڕێبازی ناسری دەکات. 6جا کاتێ هەوڵیدا پەرستگا گڵاو بکات، گرتمان. [ئیتر ویستمان بەپێی شەریعەتی خۆمان حوکم بەسەری بدەین. 7بەڵام لیسیاسی سەرۆککفەرماندە هاتو بەزەبری هێز لەدەستی سەندین، 8بۆ لای تۆی ناردو فەرمانیدا بەناحەزەکانی تا شکاتی خۆیان بهێننە لای تۆ.] جا ئێستا دەتوانی دڵنیابی لەڕاستی شکاتەکەمان، گەر بێتو هەستی بە لێکۆڵینەوەی ئەم مەسەلەیە لەگەڵ ئەو.) 9

جوولەکەکانیش لایەنگیریان کردو ووتیان، ئەمانە هەمووی ڕاستە.

پۆلس بەرگری لەخۆی دەکات

[10]فەرمانڕەوا دەستی بۆ پۆلس ڕاکێشا تا بەرگری لەخۆی بکات، ئەویش ووتی: (من دەزانم تۆ چەند ساڵێکە دادوەری لەکاروباری گەلـە، لەبەرئـەوە بەهـەموو ئاسـودەییەك بەرگری لەخۆم دەکەم. [11]دەتوانی دڵنیابی، دوانزە ڕۆژ تێپەڕی نەکردووە بەسەر هاتنم بۆ قودس بۆ خودا پەرستن. [12]نـەیان بینیوم لەپەرستگا بێنەوبردە لەگەڵ یەکێك بکەم، یاخود گـەل هانـبدەم بـۆ ئاژاوەنانـەوە لەکەنیشتەکان یا لەهەر شوێنێکی شار. [13]ئەوان ئێستا ناتوانن لەبەردەمی تۆ ڕاستی ئەو تاوانانە بسەلمێنن. [14]بەڵام من لەبەردەمت دانی پیادەنێم کەوا خودای باوباپیران دەپەرستم، بەپێی ئەو ڕێگایەی ناوی دەبەن بە ڕێبازی گومڕا، هەروەها باوەڕم هەیە بە هەموو ئەوەی لەشـەریعەتو پـەرتووکی پێغەمـبەران نووسراوە، [15]منیش هەمان هیوام بەخودا هەیە کە ئەم پیاوانەش هەیانە، ئەوەش هەستانەوەی مـردووانە بـە ڕاستودروسـتانو خراپەکارانیشەوە. [16]جا لەبەرئەوە منیش خۆم ڕادەهێنم هەتا هەمیشە بە ویژدانێکی پاك بەرامبەر بە خوداو خەڵك بژیم.

[17]دوای ئەوەی چەند ساڵێك لەقودس دوور بووم، بۆی گەڕامەوەو هەندێ پیتاکم بۆ گەلەکەم هێنا، قوربانیشم پێشکەشýکرد. [18]کاتێ هەستام بەخۆ پاککردنەوە، هەندێ جوولەکەی ناوچەی ئاسیا بینیمیان لەپەرستگا، بەڵام لەناو هیچ کۆڕێكو لەهیچ ئاژاوەیەك نەبووم. [19]دەبوایە بهاتنایە لاتو شکاتم لێ بکەن، گەر شتێکیان هەبووایە دژی من. [20]یان با ئەمان بڵێن چ تاوانێکیان لەمندا دۆزییەوە، کاتێ لەبەردەم ئەنجوومەنەکەیان وەستابووم، [21]جگە لەوەی لەبەردەمیان ڕوونم کردەوە کاتێ هاوارم کرد: ئێوە ئەمڕۆ حوکم بەسەرم دەدەن، چونکە باوەڕم بە هەستانەوەی مردووان هەیە!)

پۆلس لەبەندیخانەی قەیسەریە

[22] چونکە فیلیکس شارەزاییەکی زۆری هەبوو دەربارەی ئەم ڕێگایە، کاتێ گوێی لەبەرگری پۆلس بوو فەرمانی حوکمدانی ڕاگرتو ووتی: (کاتێ لیسیاسی فەرماندە بێت بۆ ئێرە سەیری شکاتەکەتان دەکەم.) [23]ئینجا فەرمانی بەسەرپەلەکەدا پۆلس بخاتە ژێر چاودێری، بەڵام بە شێوەیەك هەندێ سەربەستی هەبێ، هەروەها ڕێگای هاوڕێیەکانی بدەن دیدەنیو خزمەتی بکەن.

[24] پاش چەند ڕۆژێك فیلیکس هاتو

دروسیلای ژنی لەگەڵ بوو، کە جوولەکە بوو، پۆڵسی بانگ‌کردو گوێی لەقسەکانی گرت لەبارەی باوەڕ بە عیسای مەسیح. [25] کاتێ پۆڵس لەبارەی ڕاست‌ودروستی‌و خۆڕاگرتن‌و سزای دوارۆژ دەدوا، فیلیکس ترسا، بەپۆڵسی ووت: (ئێستا بڕۆ، کەی کاتم هەبوو جارێکی دیکە بانگت دەکەمەوە.) [26]فیلیکس هیوای ئەوە بوو پۆڵس هەندێ پارەی بداتێ، جا لەبەرئەوە زۆر بانگی دەکردو قسەی لەگەڵ دەکرد. [27] دوو ساڵ تێپەری کرد. لەدواییدا پورکیوس فستوس دانرا بە فەرمانڕەوا لەجێی فیلیکس. بەلاّم فلیکس دەیویست ڕەزامەندی جوولەکەکان بەدەست بهێنێ، بۆیە پۆڵسی لەبەندیخانە هێشتەوە.

مەسەلەی پۆڵس لەلای قەیسەر
25

کاتێ فستوس هاتە سەر تەختی فەرمانڕەوایی، دوای سێ ڕۆژ لە شاری قەیسەریەوە سەرکەوت بۆ قودس، [2]سەرۆك کاهینەکان‌و گەورە پیاوانی جوولەکە هاتنە لای‌و دژ بە پۆڵس شکاتیان پێشکەش کردو لێی پاڕانەوە، [3]چاکەیەکیان لەگەڵ بکات بەوەی پۆڵسیان بۆ بنێرێ بۆ قودس. چونکە لەسەر ڕێگا بۆسەیان بۆ نابۆوە تا بیکوژن. [4]فستوس وەلاّمی‌دانەوە پۆڵس بە بەندکراوی لەشاری قەیسەریە دەمێنێتەوە، بەلاّم خۆی پاش ماوەیەکی کورت دەگەڕێتەوە بۆ ئەوێ. [5] ئینجا ووتی: (باگەورەکانتان بێن لەگەڵم، گەر بێتو ئەم پیاوە تاوانێکی لەسەر بێت، با لەبەردەمم تاوانباری بکەن.)

[6]دوای ئەوەی فستوس لە قودس چەند ڕۆژێکی بەسەربرد کە هەشت تا دە ڕۆژ زیاتر نەبوو، ئەوسا گەڕایەوە بۆ شاری قەیسەریە. ڕۆژێ دوای گەیشتنی لەسەر کورسی فەرمانڕەوایی دانیشت، فەرمانیýدا پۆڵس بهێنن. [7]کاتێ هات ئەو جوولەکانەی لەقودس هاتبوون لەدەوری کۆبوونەوە، تاوانی زۆرو ترسناکیان خستە پاڵی، بەلاّم نەیانتوانی ڕاستی تاوانەکان بسەلمێنن. [8]ئەوسا پۆڵس بەرگری لەخۆی کردو ووتی: (هیچ شتێکم نەکردووە دژی شەریعەتی جوولەکە یا پەرستگا یا قەیسەر.) [9]لەبەر ئەوەی فستوس دەیویست ڕەزامەندی جوولەکەکان بەدەست بهێنێ، لەپۆڵسی پرسی: (ئایا دەتەوێ بچی بۆ قودس لەوێ لەسەر ئەو تاوانانەی خراوەتە پاڵت لەبەردەم من حوکمت بەسەر بدرێ؟)

[10]پۆڵس لەوەلاّمدا ووتی: (من ئێستا لەدادگای قەیسەر وەستاوم، لێرەش دەبێ حوکم بەسەرم بدرێ. تۆ خۆت باش دەزانی من هیچ خراپەیەکم نەکردووە بەرامبەر بە

جوولەکە. [11]گەر تاوانێکم کردبێ شایانی سزای مردن بێ، ئەوسا لەمردن ڕامدەکرد. بەڵام چونکە ئەو تاوانەی ئەوان خستویانەتە پاڵی من بێبناغەیە، کەس مافی ئەوەی نییە بم داتە دەستی ئەوان. جا من مەسەلەکەم دەبەمە لای قەیسەر!) [12] فستوس لەگەڵ تەگبیرکەرانی ڕاوێژی کردو ووتی: (تۆ مەسەلەکەت بەرزکردەوە بۆ قەیسەر، ئیتر بۆ لای قەیسەر دەچیت!)

ڕاوێژی فستوس بە ئەغریباسئەگریپاس

[13]دوای چەند ڕۆژێك ئەغریباسئەگریپاسی پادشاو خوشکەکەی کە ناوی بەرنیکی بوو هاتن بۆ شاری قەیسەریە تا بەخێرهاتنی فستوس بکەن. [14]لەوێ چەند ڕۆژێکیان بەسەربرد. ئەوسا فستوس مەسەلەکەی پۆڵسی هێنایە بەردەم پادشاو ووتی: (پیاوێك لێرەیە فیلیکس خستویەتیە بەندیخانەوە. [15]کاتێ ڕۆیشتم بۆ قودس، سەرۆك کاهینەکانýو پیرانی جوولەکە شکاتیان لێýکرد، داوایانکرد حوکم بدرێ. [16]منیش پێمýووتن پیشەی ڕۆمانی نییە حوکم بەسەر یەکێك بدا پێش ئەوەی ڕووبەڕووی ئەوانەی بکەنەوە کە تاوانەکەیان خستۆتە پاڵی، هەتا دەرفەتی هەبێ بۆ بەرگریکردن لەخۆی. [17]کە هاتن بۆ ئێرە خێرا بۆ ڕۆژی داهاتوو لەسەر کورسی فەرمانڕەوایەتی دانیشتم، فەرمانی هێنانی تاوانبارەکەم دا.تاوانبارەکەمý دا. [18]کاتێ ئەوانەی تاوانباریان ýکردبوو بەرامبەری وەستان، باسی تاوانێکیان نەکرد لەوەی من چاوەڕێم ýدەکرد پێی تاوانبار بکەن، [19]بەڵکو دەمەقاڵێیان لەگەڵ کرد دەربارەی بابەتێك تایبەتە بە ئاینیانýو بە پیاوێك ناوی عیسایە، کە مردووە، بەڵام پۆڵس دەڵێ زیندووە. [20] کاتێ بە گومان بووم لە کێشەکە، سەبارەت بەم ووتم، ڕەنگە بخوازێت بۆ قودس بچێتو لەوێ سەبارەت بەم شتانە دادگایی بکرێت. [21]بەڵام ئەو داواکاریەکەی بەرزکردەوە بۆ قەیسەری خاوەنýشکۆ تا لەبەردەمی حوکمی بەسەر ýبدرێ، ئەوسا فەرمانی ئێشكýگرتنیمýدا تاکو دەینێرمە لای قەیسەر.) [22]ئینجا ئەغریباسئەگریپاس بە فستوسی ووت: (حەز دەکەم گوێم لەم پیاوە بێ.) ئەویش لەوەڵامدا ووتی: (بەیانی گوێت لێیý دەبێ.)

[23]بۆ بەیانی ئەگریپاسو بەرنیکی خوشکی هاتن بۆ ئەوێ بە ئاهەنگێکی گەورە پێشوازی کران، کاتێ هاتنە هۆڵی گوێگرتن لەگەڵ فەرماندە سەربازەکانو گەورە پیاوانی شار، فەستوس فەرمانیدا پۆڵس بهێنن. [24]کە هێنایان فەستوس ووتی: (ئەی ئەغریباسئەگریپاسی

پاشاو هەموو ئامادەبووانی بەڕێزی ئێرە: ئەم
پیاوەی لەبەردەمتانە ئەوەیە کە هەموو گەلی
جوولەکە لەقودسو لێرە شکاتی لێýدەکەن
لام، ئەوان هاوار دەکەن، ئەوە نابێ بە
زیندوویی بمێنێتەوە، [25]وا من بۆم دەرکەوتووە
هیچی نەکردووە شایانی مردن بێ. بەڵام ئەو
داواکاریەکەی بەرزکردۆتەوە بۆ قەیسەری
خاوەنýشکۆ، جا منیش بڕیارمدا بۆی بنێرم.
[26]بەڵام دەربارەی ئەو شتێکم نییە بینووسم بۆ
گەورەمان، لەبەرئەوە هێناومە بۆ بەردەمی
هەمووتان، بەتایبەتی بۆ بەردەمی تۆ ئەی
ئەگریپاسی پادشا، تا گەر سەیرکردنی
مەسەلەکەی تەواو بوو، شتێك بدۆزمەوە
بینووسم. [27]چونکە گێلایەتییە بەندکراوێك
بنێرمە لای قەیسەر، بێ ئەوەی ئەو تاوانەی
خراوەتە پاڵی دیاریکراو بێ.)

بەرگری پۆڵس لەلای ئەغریباسئەگریپاس

26

ئەگریپاس بە پۆڵسی ووت: (ئێمە ڕێگات
دەدەین بەرگری لەخۆت بکەی.) پۆڵس
بەدەستی نیشانی داو دەستیکرد بە بەرگریو
ووتی:
[2](ئەی ئەگریپاسی پادشا، پێخۆشحاڵم
لەبەردەمت بەرگری لەخۆم دەکەم، دژی
هەموو ئەوانەی جوولەکەکان پێیان
تاوانبارکردووم، [3]بەتایبەتی چونکە تۆ بە
تەواوی خووڕەوشتو دەمەقاڵێی نێوان
جوولەکەنان دەزانی، بۆیە داوات لێدەکەم
بەسنگفراوانیەوە گوێم لێبگری. [4]هەموو
جوولەکەکان لەسەرەتاوە
پەروەردەکردنو گەورەبوونم دەزانن.
هەروەها دەزانن لەمنداڵیەوە چۆن لەناو
گەلەکەم لەقودس ژیاوم. [5]جا چونکە
لەسەرەتاوە دەمناسن، گەر بیانویستایە
شایەتیاندەدا کەوا من وەك فەریسی ژیاوم کە
توندترین ڕێبازی ئاینەکەمانە. [6]ئێستاش وا
حوکم دەدرێ بەسەرم لەسەر ئەو هیوایەی
هەمە بەو بەڵێنانەی خودا بەباوباپیرانی داوە، [7]
ئەوەی هێشتا دوانزە هۆزەکەیهۆزýزەکەی
ئیسرائیل هیوایان پێیەتیو شەو و ڕۆژ خودای
بۆ دەپەرستن، لەبەر ئەم هیوایە جوولەکەکان
تاوانبارم دەکەن ئەی پادشا. [8]بۆچی باوەڕ
ناکەن خودا مردووان هەڵدەستێنیتەوە؟ [9]ئەو
کاتە منیش لەو باوەڕەدا بووم دەبێ
ئەوپەڕی کۆشش بکەم بۆ بەربەرەکانی ناوی
عیسای ناسیری. [10]هەروەها لەقودسیش
ئەوەم کردو دەسەڵاتم لەسەرۆك کاهینەکان
وەرگرتبوو و ژمارەیەکی زۆرم لەخوشكو برا
پیرۆزەکان خستە بەندیخانەو هەموو کاتێکیش
دەنگم دەدا بۆ کوشتنیان. [11]لەهەموو
کەنیشتەکان زۆر ئازارمداون تا ناچاری

کفرکردنیان بکەم. کینەم گەیشتە پلەیەك بەرامبەریان تا وای ýلێکردم دەرەوەیلەدوایان بچمە شارەکانی دەرەوە ناوچەکە بۆ چەوساندنەوەیان. [12] بەدەسەلاَتو مۆلەتی سەرۆك کاهینەکان بەرەو شاری دیمەشق رۆیشتم، [13] ئەوسا ئەی پاشا، نیوەڕۆ بەرێگاوە ڕووناکییەکم لە ئاسمانەوە بینی، تیشکی زیاتر بوو لەڕووناکی ڕۆژ، لە دەورووبەری خۆمو ئەوانەی لەگەڵمدا بوون پرشنگی دایەوە، [14] ئیتر هەمووومان بەسەر زەویدا کەوتین. دەنگێکم بیست بەزمانی عیبری بانگیکردمو ووتی: شاول، شاول، بۆچی دەمچەوسێنیتەوە؟ ئازاری خۆت دەدەی کاتێ جووتە دژی نەقیزە لێدانم باوێی*. [15] ئینجا کرد:پرسیارمýکرد: تۆ کێیت گەورەم؟ خوداوەند ووتی: من ئەو عیسایەم کە تۆ دەیچەوسێنیتەوە. [16] هەستە بەپێوە ڕاوەستە، من بۆت دەرکەوتم تا بتکەم بەخزمەتکاری خۆمو شایەتی بۆ ئەو شتانە بدەی کەبینیت، هەروەها شایەتی بۆ ئەو شتانەش بدەی کە لەداهاتوودا بۆت دەردەکەوێ. [17] جا ڕزگارت دەکەم لە گەلەکەتو لەو میللەتانەی ئێستا تۆیان بۆ دەنێرم، [18] تا چاویان بکەیتەوە بۆ ئەوەی لە تاریکی بگەڕێنەوە بۆ ڕووناکی، لەژێر دەستی شەیتانەوە بۆ لای خودا، ئەوسا لێخۆشبوونی گوناە بەدەستدەهێنن، هەروەها بەشیان دەبێت لەگەڵ ئەوانەی پیرۆزکراون بەباوەڕیان بەمن.

[19] (ئەی ئەغریباسئەگریپاسی پادشا، لەوکاتەوە بەرپێچی بینینی ئاسمانی نەاکردەم. [20] ئەو مەسەلەشم یەکەم جار بەدانیشتووانی دیمەشق ڕاگەیاند، ئینجا دانیشتووانی قودسو هەموو ناوچەی یەهودیە، پاشان میللەتانیش. تا تۆبە بکەنو بۆ لای خودا بگەڕێنەوە، هەروەها کرداری باش بکەن شایانی تۆبەکردنەکەیان بێ. [21] لەبەر ئەم هۆیە جوولەکەکان لە پەرستگادا گرتمیان وگرتمیانýویانن هەولێ کوشتنیاندام، [22] بەلاَم خودا تا ئەمڕۆ یارمەتی داومو وا لێرە وەستاوم شایەتی بۆ ئەو دەدەم بۆ گەورەو بچووك، هیچیýکە نالێم جگە لەوەی موساو پێغەمبەران ووتویانە سەبارەت بەوەی ڕوودەدا، [23] مەسیح دەبووایە ئازاری بکێشایەýو یەکەم کەس بێ لەنێو مردووواندا زیندووبێتەوەو ڕووناکی ئاشکرا بکات بۆ جوولەکەو میللەتانیش.) [24] کاتێ پۆڵس بەم قسانە بەرگری لە خۆی دەکرد، فستوس قسەکەی پیýبڕیýو بەدەنگێکی بەرز ووتی:

* پەندێکی یۆنانیە بۆ بەرهەڵستیکردنی بێ سوود بەکاردێت.

(پۆڵس دەڵێی شێت بووی! زۆری زانایيت شێتی کردويت.) 25پۆڵس ووتی: (ئەی فستۆسی خاوەنýشکۆ من شێت نيم، من قسەی ڕاستýودروست ýدەکەم. 26 چونکە ئەم پادشایەی ئێستا قسەی لەگەڵ دەکەم، هەموو ئەو شتانەی باسی ýدەکەم دەیزانێ، من دڵنيام لەمانە هيچ شتێکی لاشاراوە نييە، چونکە لەسووچێکی تاريك ڕوویýنەداوە. 27ئەی ئەغریباسئەگریپاسی پادشا، باوەڕت بەپێغەمبەرەکان هەيە؟ من دەزانم تۆ باوەڕت پێيان هەيە).

28ئەغریباسئەگریپاس لەوەڵامدا ووتی: (لەو باوەڕەدای لەم ماوە کەمەدا دەتوانی بمکەی بە مەسيحی؟) 29ئەوسا پۆڵس ووتی: (گەر کەم بێ يا زۆر، لەپێناوی تۆ و هەموو ئەوانەی لێرە ئامادەن بۆ خودا نوێژ دەکەم تا وەك منتان لێ ýبێت، بەڵام بەبێ ئەم کۆتýو زنجيرە.)

30دوای ئەمە پادشاو فەرمانڕەواو بەرنيکیو ئامادەبووان هەستان، 31هۆڵەکەيان بەجێýهێشت، بەيەکتريان دەووت: (ئەم پياوە شتێکی وای نەکردووە شايانی مردن ياخود بەندیخانە بێ.) 32ئينجا ئەغریباسئەگریپاس بە فستوسی ووت: (گەر بێتو ئەم پياوە داواکاريەکەی بۆ قەيسەر بەرز نەکردايەوە لەوانەبوو ئازاد بکرايە.)

گەشتی پۆڵس بەرەو ڕۆما

27

لەکۆتاييدا بڕياردرا بەرێگای دýەريا بڕۆين بۆ ئيتاليا، سەرپەلێك ناوی يوليۆس بوو پۆڵسýو هەندێ لەبەندکراوەکانیýکەی درايە دەست، ئەميش سەر بەلەشکری ئيمپراتۆریئۆغوستوس بوو. 2ئينجا سواری کەشتيەك بووين لەشاری ئەدراميتەوە هاتبوو، بەرەو بەندەری ناوچەی ئاسيا دەڕۆيشت. لەگەشتەکە ئەريستەرخۆسمان لەگەڵýبوو خەڵکی شاری تەسالۆنيکی ناوچەی مەکدۆنيا بوو. 3بۆ بەيانی گەيشتينە شاری سەيدا. يوليۆسی سەرپەل لەگەڵ پۆڵسدا باش هەڵسوکەوتی دەکرد، هەروەها ڕێگايدا سەردانی هاوڕێيەýکانی بکات تا ئەوەی پێويستی پێيەتی لێيان ýوەربگرێ. 4 لەبەندەری سەيدا سواربووين، بە قەراغی قوبرسدا ڕۆيشتين، چونکە ڕەشەýبا بەرەو ڕوومان بوودەهات. 5دوای ýئەوەی دەريای تەنيشت ناوچەی کيليکيەو پەمفيليەمان بڕی، گەيشتينە بەندەری ميرا لەناوچەی ليکيە. 6لەوێ سەرپەلەکە کەشتييەکی بينی لەئەسکەندەريەوە دەهات بەرەو ئيتاليا دەڕۆيشت، 7 ئێمەش سواریبووين، کەشتييەکە بەهێواشی بەچەند ڕۆژێك بردينی، دوای هەوڵدان نزيك قەراغی شاری

کەندیدوس بووینەوە، بەڵام ڕەشەباکە نەیهێشت بچینە بەندەرەکە ئیتر نەمانتوانی لەوێ دابەزین، ئینجا بەردەوام ڕۆیشتین بە نزیك قەراغی دورگەی کریت، بەرامبەرلەلای کەنداوی سەلمونیە. [8]پاش هەوڵدانێکی زۆر گەیشتینە شوێنێك پێیýدەووترێ بەندەری جوانە کەوتۆتە نزیك شاری لەسائیە.

[9]جا چونکە لەوێ ماوەیەکی زۆر ماینەوە تا کاتی ڕۆژووگرتن بەسەرچوو، گەشتýکردن بەناو دەریا ترسناك بوو، لەبەرئەوە پۆڵس ئاگاداری‌ئامۆژگاری کردنەوەو [10]ووتی: (ئەی پیاوان، ئێستا لەگەشتەکەمان ترسýو زیانێکی گەورە دەبینم، تەنها بۆ سەر کەشتیýو بارەکەی نا، بەڵکو لەسەر ژیانیشمان.) [11]بەڵام سەرپەلەکە باوەڕی بە کەشتیوانýو خاوەن کەشتییەکە زیاتر دەکرد، وەك لەقسەکانی پۆڵس. [12]جا چونکە بەندەرەکە باش نەبوو بۆ بەسەربردنی وەرزی زستان، زۆربەی کەشتیوانەکان بڕیاریانýدا بەجێیý بهێڵن، بە هیوای ýئەوەی بگەنە بەندەری فینکس هەتا وەرزی زستانی تیادا بەسەرببەن، ئەم بەندەرەش لەدورگەی کریت بوو ڕەشەبای باشووری ڕۆژئاواو باکووری ڕۆژئاوا دەیگرتەوە.

گەشتێکی ترسناك

[13]ئینجا لەباشورەوە شنە بایەك هەڵێکرد، کەشتیوانەýکان وایانزانی ئەم شنەبایە بەخواستی خۆیان دەگەیێنیێ، لەنگەرەکەیان بەرزکردەوە، ئەوسا بەنزیك قەراغی دورگەی کریتýدا ڕۆیشتن.

[14]بەڵام دوای ماوەیەکی کەم گەردەلوولێك ناسراوە بەڕەشەبای باکووری ڕۆژهەڵات لەلای دوورگەکەوە هەڵیýکردو [15]لەکەشتییەکەیدا ئیتر کەشتییەکە نەیتوانی بەرەنگاری بکات، خۆمانýدا بەدەستەوەو ڕەشەباکە هەڵیگرتین، [16]بۆ شوێنێکی نزیك لەدورگەیەکی بچووك ناوی کودا بوو. پاش هەوڵدان توانیمان بەلەمە ڕزگارکەرەکە بەرزکەینەوە بۆ ناو کەشتیەکە. [17]ئینجا کەشتیوانەکان خێرا ئەوەی پێویست بوو هەستان بەکردنی، ناوەڕاستی کەشتییەکەیان بەگوریس بەست. لەترسی ئەوەی نەوەکو ڕەشەباکە پاڵ بە کەشتیەکەوە بنیێ بۆ ناو لمە جولاوەکانی قەراغی دەریا،ر چادرو گوریسی کەشتیەکەیان هێنایە خوارەوە، ئیتر ڕەشەباکە کەشتیەکەی دەهێناو دەبرد. [18]بۆ بەیانی ڕەشەباکە بەهێز بوو، دەستیانýکرد بە سووكýکردنی بارەکە. [19]لەڕۆژی سێهەم بەدەستی خۆیان کەلوپەلی کەشتیەکەیان فڕێدا. [20]بەڵام ڕەشەباکە ڕۆژ بەرۆژ بەهێزتر دەبوو،

تا وای ýلێهات چەند ڕۆژێك ئێمە ڕۆژو ئەستێرەمان نەبینی، ئیتر هەموو هیوای ڕزگاریمان بڕا.

[21]کاتێ خەڵکەکە ماوەیەکی درێژ بوو نانیان نەخواردبوو، پۆڵس هاتە لایانýو ووتی: (پیاوەکان، دەبووایە گوێتان لەقسەکانی من بگرتایەو دورگەی کریتتان بەجێýنەهێشتایە، ئەوسا دووردەبوون لەم ئازارو زیانە. [22]لێرە ئاگادارتان دەکەمەوە تا وورە بەرنەدەن، کەستان ژیانی تیادا ناچێ، تەنها کەشتیەکە نەبێ. [23]چونکە ئەمشەو فریشتەی خودا هاتە لام، ئەو خودایەی سەربە ئەومو دەیپەرستم، [24]پێیýووتم: ئەی پۆڵس مەترسە! تۆ دەبێ ئامادýەبی لەبەردەم قەیسەر. خودا ژیانی هەموو ئەوانەی پێت ýبەخشی کە لەگەڵت لەکەشتیەکەدان. [25]کەواتە ئەی برادەران وورەتان ýبەرزبێ چونکە من باوەڕ بەخوداý دەکەم، ئەوەی پێیýووتوم جێýبەجێ دەبێý، [26]بەلاّم دەبێ خێرا بگەینە دوورگەیەك.

[27]دوای ئەوەی چواردە شەو ڕەشەبا لەدەریای ئەدریا پاڵی پێوە دەناین، لەنیوە شەو کەشتیەوانەکان وایانزانی لەووشکانی نزیك دەبنەوە. [28]ئینجا قولاّیی ئاوەکەیان پێوا سەیریان کرد سەدوبیست پێیە. پاش ماوەیەکی کەم قولاّییەکەیان پێوا بینیان پانزەنەوەت پێیە.

[29]ئەوسا ترسان کەشتیەکە خۆیýبدا لە بەرد، لەبەرئەوە لەکۆتایی کەشتیەکەوە چوار لەنگەریان خستە ئاوەکەوە تا کەشتیەکە ڕابگرێ، ئیتر دەپاڕانەوە تا ڕۆژیان لێهەڵبێ. [30]کەشتیوانەکان هەوڵیانýدا لە کەشتیەکە هەڵبێن، بەلەمێکیان شۆڕکردە خوارەوە بۆ ناو دەریاکە بە بیانوی ئەوەی دەیانەوێ چەند لەنگەرێك لەپێشەوەی کەشتیەکە شۆڕکەنەوە. [31]لەویدا پۆڵس بە سەرپەلýو سەربازýەکانی ووت: (گەر بێتو ئەم کەشتیوانانە لەکەشتیەکەدا نەمێننەوە، ڕزگارتان نابێ.) [32]ئەوسا سەربازýەکان پەتی بەلەمەکەیان بڕیýو فڕێیانýدایە ناو ئاوەکە. [33]کاتێ خەریكýبوو ڕۆژهەڵدەهات، پۆڵس داوای لەهەمووان ýکرد نان بخۆنý، ئینجا پێیýووتن: (ئەوە چواردە ڕۆژە ئێوە چاوەڕێ دەکەنو هیچتان نەخواردووە، [34]بۆیە داواتان لێýدەکەم نانýبخۆن، تاهێزتان بێتەبەرو کەستان تاڵێ لەقژی سەری نافەوتێ.) [35] ئەوسا نانێکی هەڵگرت، سوپاسی خودایýکرد لەبەردەم هەمووان، لەتی کردو دەستیýکرد بەخواردن، [36]بەمە ئەوان هەموو وورەیان بەرزبووەوەو نانەکەیان خوارد. [37]ژمارەمان لەکەشتییەکە دووسەدو حەفتاو شەش کەس بوو.

[38]دوای ئەوەی تێربوون، ئەو دانەوێڵەی

پێیانýبوو فڕێیانýدایە ناو دەریا، تا باری کەشتیەکە سووکýبێ.

تێکشکانی کەشتییەکە

39 کاتێ ڕۆژبوووەوە، کەشتیوانەکان نەیانزانی لەچ شوێنێکدان، بەڵام کەنداوێکیان بینی بەندەری هەبوو، ئەوسا بڕیاریانýدا گەر بتوانن پاڵبنێن بە کەشتیەکە بۆ ئەوێ، 40 لەو کاتەدا لەنگەرەکانیان فڕێدایە ئاوەکەو گوریسەکانیان بڕینوازیان، لەهەمان کات گوریسی ئەو تەختەیان شلýکرد کە بەکۆتایی کەشتیەکە بەسترابوو یارمەتی ڕێك ڕۆیشتنی کەشتیەکەی دەدا، ئینجا چادری بچووکی کەشتیەکەیان ڕووەو ڕەشەباکردو بەرەو قەراغی دەریا ڕۆیشتن. 41 بەڵام کەشتیەکە گەیشتە شوێنێکی لماوی کەم ئاو، پێشەکەی گیربوو ئیتر نەجوڵا، لەهەمان کات توندی شەپۆل پشتەکەی پارچە پارچەکرد. 42 سەربازەکان پلانیان دانا بەندکراوەکان بکوژن هەتا کەسیان بە مەلە نەڕوا بۆ قەراغی دەریاو لەوێ ڕابکا، 43 بەڵام چونکە سەرپەلەکە دەیویست پۆڵس بمێنێ، لەبەرئەوە ڕێی لەسەربازýەکان گرت ئەمە بکەن، فەرمانیýدا بە مەلەوانەکان پێش ئەوانیýکە بە مەلە بگەنە ووشکانی، 44 ئینجا ئەوانیýکە بەتەختە یاخود بەپارچەکانی کەشتیەکە. ئیتر بەم شێوەیە هەموو بە ساغی گەیشتنە ووشکانی.

لە دورگەی ماڵتا

28

دوای ئەوەی ڕزگارمان بوو زانیمان ئەو شوێنەی گەیشتوینەتێ دورگەی ماڵتایە. 2 دانیشتووانی دورگەکە بەڕووخۆشییەکی گەورەی بێýهاوتا پێشوازیان لێکردینەنامۆکان کرد.، بەخێرهاتنیان کردین، ئاگریان بۆ کردینەوە، چونکە باران دەباریýو ئاوهەوا ساردبوو.

3 ئینجا پۆڵس هەندێ تەختەی کۆکردەوە، کاتێ خستیە ئاگرەکە مارێك بەهۆی گەرمی ئاگرەکەوە پاڵنرابوو هاتەدەرەوە، خۆی لەدەستی ئاڵاند. 4 خەڵکی ماڵتا مارەکەیان بینی خۆی هەڵواسی بوو بە دەستیەوە، بەیەکتریان ووت: (بێگومان ئەم کابرایە پیاوکوژە، بەڵام دادپەروەری ناهێڵێ بژی دوای ئەوەی لەدەریا ڕزگاری بوو.) 5 پۆڵس مارەکەی ڕاوەشاندە ناو ئاگرەکە بێýئەوەی تووشی ئازار بێ. 6 ئەوانیش چاوەڕێیانýکرد لەشی بئاوسێ یا لەپڕ بە مردوویی بکەوێ. بەڵام چاوەڕێ کردنەکەیان درێژەی خایاند بێýئەوەی هیچ زیانێکی بێ بگات، ئەوسا بیروڕایان گۆڕی بەرامبەریýو

ووتیان: (ئەمە خودایەکە!)
7لە نزیك ئەو شوێنە کێڵگەیەکی لێýبوو
هی پۆبلیوسپوپلیوسی گەورەی دورگەکە
بوو، ئەو بانگی‌کردین‌ýو سێ ڕۆژ میوانداری
کردین. 8وا ڕێکەوت باوکی
پۆبلیوسپوپلیوس نەخۆش بوو لە جێگەدا
کەوتبوو زۆر سکی دەچوو تای لێýهاتبوو.
پۆڵس دیدەنی کردو نوێژی کرد، دەستی
خستە سەر سەری‌ýو چاکی‌ý کردەوە. 9
کاتێ ئەمە ڕوویدا، نەخۆشەکانی‌تری
دورگەکە هاتنە لای‌ýو چاکبوونەوە، 10
پێدایبەزۆر شێوە ڕێزیان گرتین، هەروەها
لەکاتی ڕۆیشتنمان ئەوەی بۆ گەشتەکەمان
پێویستمان پێی‌ýبوو پێمانیاندا.

لەماڵتاوە بۆ ڕۆما

11دوای سێ مانگ سواری کەشتییەك
بووین، کە ئەسکەندەری بوو وەرزی زستانی
لە ماڵتا بەسەربرد بوو، وێنەی دووانەی
لەسەربوو. 12کاتێ گەیشتینە شاری
سیراکوسا سێ ڕۆژمان تیادا بەسەربرد، 13
ئینجا بە دەریادا ڕۆیشتین تاکو گەیشتینە
شاری ڕیغیونریگیۆن. بۆ بەیانی بای خواروو
هەڵیکرد، بۆ ڕۆژی دووەم گەیشتینە شاری
پوتیولی. 14لەوێ هەندێ لەبرایانمان بینی،
داوایان لێ‌ýکردین حەوت ڕۆژ لایان
بمێنینەوە، جا بەم شێوەیە گەیشتینە ڕۆما. 15
کاتێ لەوێ برایان بیستیان گەیشتوین،
هاتنەدەرەوە بۆ پێشوازیمان لەگۆڕەپانی
ئەپیوس‌ýو لە سێ خانەکان. کە پۆڵس
ئەوانی بینی سوپاسی خودای کردو وورەی
بەرزبووەوە.

پۆڵس لەرۆما

16کاتێ گەیشتینە ڕۆما، ڕێگا بە پۆڵس
درا لەماڵێکی تایبەت بمێنێتەوە لەگەڵ ئەو
سەربازەی پاسەوانی دەکات. 17دوای سێ
ڕۆژ پۆڵس پێشەوایانی جوولەکەی
بانگ‌ýکرد، پێی‌ýووتن: (ئەی برایان، لەگەڵ
ئەوەشدا ئەوەی خراپ ýبێ دژی گەل‌ýو
خووڕەوشتی باوباپیران نەم‌ýکردووە، کەچی
بەندکراوم لەقودس‌ýو دراومەتە دەستی
ڕۆمانیەکان، 18ئەوانیش سەیری مەسەلەکەیان
کردم‌ýو ویستیان ئازادم بکەن، چونکە هیچ
تاوانێکم لەسەر نییە شایانی لەسێدارەدانم بێ.
19بەلاّم جوولەکەکان نارازی بوون، ئەوسا
ناچار بووم داواکاریەکەم ببەمە لای قەیسەر.
ئەمەش ئەوە ناگەێنێ شکات لەنەتەوەی خۆم
بکەم بەشتێك. 20جا لەبەرئەوە داوام‌ýکرد
بتانبینم‌ýو قسەتان لەگەڵ بکەم، چونکە من
لەپێناوی هیوای ئیسرائیل ئاوا بەندکراوم.)
21ئەوانیش ووتیان: (دەربارەی تۆ هیچ

نامەیـەکمان لــەوڵاتی یەهودیـە وەرنەگرتووە، هـەروەها نـێرراو لـەلایەن برایانمانەوە نەهاتووە بەشـتێك دەربـارەی تـۆ هــەواڵمان بداتــێ، یـاخود شـکاتت لێýبکـات. [22]بـەڵام پـێمان خۆشـە گـوێ لەڕات بگرین،چونکەýبگرین، چـونکە دەزانـین خـەڵك لەهـەموو شـوێنێك بەربەرەکانی ئەم بیرورایە دەکەن.)

[23]کـاتێ ئەوان ڕۆژێکیان بۆ دیاریکرد، لـەو ڕۆژەدا خەڵکـێکی زۆر بـۆ لای پۆڵس هاتن. ئەویش لەبەیانییەوە تا ئێوارە قسەی بۆ دەکــردنýو ســەبارەت بەپاشــایەتی خــودا شـایەتی دەداو هــەوڵی ڕازیکـردنیدان بـەو کاروبارانـەی تایـبەتە بەعیسا بەهۆی تەوراتی موسـاو پـەرتووکی پێغەمبەران. [24]جا هەندێ لەوانــە باوەڕیــان بــە قســەکانی کردهێــنا، هەندێکیشـیان باوەڕیـان نەکردهێنا. [25]ئەوسا دووبـەرەکی کەوتە ناویانەوە، ئینجا ڕۆیشتن دوای ئـەوەی پۆڵـس پـێیýووتـن: (ڕۆحـی پـیرۆز ڕاسـتی کـردووە، بـەزمانی ئەشـعیای پێغەمـبەر بەباوباپیرانتانی ووتوە: {[26]بڕۆ لای ئـەم گەلــەو پـێی ýبڵـێ: گوێگــرتن گـوێ ýدەگـرن، بـەڵام تێـناگەن: سەیرکردن سەیر دەکەن، بەڵام نابینن! [27]چونکە دڵی ئەم گەلە ڕەق بـووەو گوێـیان قـورس بـووە، چاویان نوقـاندووە هـەتا بەچـاویان نەبینن، بەگوێیان نەبیستن بەدڵیان تێنەگەنو بۆ لام بگەڕێنەوە، ئەوسا منیش چاکیان بکەمەوە.}

[28]بـا زانـراو بێـت لاتان، خودا ڕزگاری خۆی نارد بۆ ئەوانەی جوولەکە نین، ئەوانیش گوێی بۆ دەگرن.)

﴿[29]کـــاتێ پۆڵـــس ئەمـــەی ووت، جوولەکـەکان ئەوێـیان بەجێهێشتýو بووە دەمەقاڵێ لەنێوانیان.﴾

[30]پۆڵـس دوو سـاڵی تـەواو لـەو ماڵەی بەکـرێی گرتـبوو مایـەوە، پێشوازی لەهەموو ئەوانـە دەکـرد کـە دەهـاتن بـۆ دیدەنی، [31] هــەروەها پاشــایەتی خــودای ڕادەگــەیاند، بەچاونەترسـیو سەربەسـتییەوە سـەبارەت بـە خوداوەند عیسای مەسیح فێری دەکردن.

نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی ڕۆما

کاتێ پۆڵس بەرەو ڕۆما دەچوو، بۆ ئەوەی لەوێوە بۆ ئیسپانیا بڕوات. ئەم نامەیەی نووسیو هیوای وابوو یارمەتی بدرێ لەلایەن کۆمەڵەی باوەڕدارانی ڕۆما تا بتوانی بەردەوام بێ لەگەشتەکەی بۆ ئیسپانیا. مەبەستی بوو لەڕۆما دەستبکات بەفێرکردنی باوەڕدارانو هانیان بدات‌و بەشداریان بکات لەباوەڕەکەیان. بۆیە ئەم نامە درێژەی بۆ نووسین، تا ئینجیلیان بداتێ، ئەوەی مزگێنی پێدەدات.

ئەم نامەیە ناوەڕۆکی ئینجیل شیدەکاتەوە، واتە ئەو مزگێنییەی تایبەتە بەو ڕێگایەی خودا دایناوە بۆ بێتاوانکردنی مرۆڤ. ئەم بێتاوانکردنەش تەنها بەباوەڕە بەقوربانیەکەی عیسای مەسیح، ئەمەش بۆ هەمووانە بەبێ جیاوازی، لەبەر ئەوەی هەموو مرۆڤێك لەژێر دەسەڵاتی گوناهەو شایانی مردنە، لەبەر ئەمە پێویستە ئەم ئینجیلە بەهەموو کەسێك ڕابگەێنرێ.

ئینجیل بەپێی ئەم نامەیە بەرەکەتی خودا ڕادەگەێنێ کە گوناهبار بێتاوان دەکات لەسەر ئەو باوەڕەی هەیەتی‌و سزای مردنی لەسەر هەڵدەگرێ‌و لەگوناهەکانی خۆشدەبێ هەروەها یارمەتی دەدات زاڵبێ بەسەر گوناهدا. پاشان ئەم نامەیە دەریدەخات کە بێتاوانکردن چەند ئەنجامی پیرۆزی هەیە وەکو: ئاشتبوونەوە لەگەڵ خوداو هیوا بەشکۆمەندی خودا. کۆتایی نامەکەش ئامۆژگاری هەڵسوکەوت کردنە بەهێزی ئینجیلی شکۆدار، کە ڕاست‌ودروستی خودا بەکردەوە بۆ ئەوانی دیکە دەردەخات.

مزگێنی خودا

1

لەپۆڵس بەندەی عیسای مەسیح،
نێرراوی بانگکراو و تەرخانکراو بۆ
ئاشکراکردنی مزگێنی خودا، 2ئەو
مزگێنییەی دەمێکە خودا بەڵێنی داوە
بەهۆی پێغەمبەرەکانی لەکتێبی پیرۆز،
3ئەمەش تایبەتە بەڕۆڵەکەی کە
لەبارەی مرۆڤایەتیەوە لەنەوەی داود
پەیدابوو، 4هەروەها لەبارەی ڕۆحی
پیرۆزەوە دەستنیشانکراوە کە ئەو
ڕۆڵەی خودایە بەهۆی هێزو توانای
هەستانەوەی لەنێو مردووان، عیسای
مەسیحی خوداوەندمان، 5ئەوەی

بەهۆیەوە بەرەکەتمان وەرگرت تاکو
ببین بەنێرراو لەپێناوی ناوی، تاهەموو
گەلان بانگ بکەین بۆ گوێڕایەڵی
باوەڕ، [6]لەناو ئەوان ئێوەش لەلایەن
عیسای مەسیحەوە بانگکراون.
[7]بۆ هەموو ئەوانەی لە ڕۆمان،
خۆشەویستانی خوداو بانگکراو تا
پاكوپیرۆز بن. با بەرەکەتو ئاشتی
خودای باوكو عیسای مەسیحی
خوداوەندتان لەگەڵ بێت.

ئارەزووی دیدەنی ڕۆما

[8] لەپێش هەموو شتێك لەپێناوی
هەمووتان سوپاسی خودام دەکەم
بەهۆی عیسای مەسیح، چونکە
باوەڕتان لەهەموو جیهان
بڵاوبووەتەوە. [9]ئەو خودایەی بەڕۆحم
خزمەتی دەکەم لەمزگێنی ڕۆڵەکەی،
ئەو شایەتی منە چۆن من هەموو کاتێ
لەنوێژ باستان دەکەم. [10]لەخودا
دەپاڕێمەوە، ئێستا بەخواستی خۆی
ڕێکی بخا، بێم بۆ لاتان. [11]من
تامەزرۆی بینینتانم تا بەرەکەتی
ڕۆحیتان پێ ببەخشم بۆ
جێگیربوونتان، [12]تا یەکتری
هانبدەینو دڵنەوایی یەکتر بکەین
بەو باوەڕەی هەمانە.

[13]ئینجا ئەی برایان، نامەوێ
لێتان شاراوە بێ، زۆر جار هەوڵم
داوە بێم بۆ لاتان تا لەنێوان ئێوەشدا
بەرووبوومم هەبێ وەك چۆن لەنێوان
میللەتانی دیکەدا هەمە، بەڵام تا
ئێستا ڕێك نەکەوتووە. [14]من
قەرزاری ئەوانەم کە یۆنانیو بەربەرن،
داناو گێلن. [15]جا لەبەرئەوە بە
هەموو توانایەکمو بەو پەڕی
ئارەزووەوە دەمەوێ مزگێنی بەئێوەش
بدەم، ئێوەی دانیشتووی شاری ڕۆما.

مزگێنی توانای خودایە

[16]من شەرمم بەمزگێنی نییە،
چونکە ئەو مزگێنییە توانای خودایە
بۆ ڕزگاربوونی هەموو ئەوانەی
باوەڕیان هەیە، یەکەمجار بۆ جوولەکە
ئینجا بۆ یۆنانی هاتووە. [17]چونکە
تیایدا دادپەروەری خودا
دەرکەوتووە، ئەمەش لەباوەڕەوە
هەڵدەقوڵێو بەرەو باوەڕ دەچێ،
هەروەك چۆن لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە: {ئەوەی بەباوەڕ بێتاوان
دەبێ، دەژی.}

تووڕەیی خودا بۆ هەموانە

[18]چونکە تووڕەیی خودای

لەئاسمانەوە دەرخست بەرامبەر هەموو
ئەوەی خەڵك دەیكات
لەخودانەناسیو گوناه، ئیتر بەمە
ڕووی ڕاستی بەگوناه دەگرن، [19]
چونكە زانینی خودا تیایاندا دیارە،
لەبەرئەوەی خودا بۆی دەرخستوون.
[20]بەڵام ئەوەی لەكاروباری خوداییدا
نابینرێ، توانای هەمیشەییو
خودایەتی، ئەمەش لەدروستكردنی
جیهانەوە بەڕوونی بینراوە، مێشك
تێیدەگات بەهۆی ئەو شتانەی
دروستبوون، تاوای لێهات خەڵك
بێبیانو مانەوە.
[21]لەگەڵ ئەوەی خودایان ناسی
بوو، ستایشیان نەدەكرد وەك خودا،
هەروەها سوپاسیان نەدەكرد، بەڵكو
بێمێشكانە بیریان دەكردەوە، ئەمەش
دڵە پووچەكانیانی پڕكردبوو
لەتاریكی. [22]خۆیان بەدانا
دەردەخست، بوون بەگێل، [23]
شكۆمەندی خودای نەمریان گۆڕیەوە
بە پەیكەری وێنەی مرۆڤی لەناوچوو
و بەباڵندەو چوارپێو خشۆك.
[24]ئیتر لەبەرئەوە خودا بەهۆی
هەوەسی دڵیان ئەوانی دایەدەست
گلاَوییەوە، تا سووكایەتی بەلەشی
خۆیان بكەن لەنێوان خۆیان. [25]
بەوەی ڕاستی خودایان بەدرۆ
گۆڕیەوەو دروستكراویان پەرستو
خزمەتیانكرد لەجیاتی دروستكەر،
ئەوەی تاهەتایە پیرۆزە. ئامین.
[26]لەبەرئەوە خودا ئەوانی
دایەدەست هەوەسێكی سووك. تا
ژنەكانیان وایان لێهات بەكارهێنانی
لەشیان لەشێوەی سروشتی بۆ
شێوەی ناسروشتی گۆڕی، [27]
هەروەها پیاوەكان جووتبوونیان بە
شێوەی سروشتی لەگەڵ ژنەكانیان
پشتگوێخست، بەمە لەزەتو
ئارەزووی یەكتریان خۆش دەكرد.
پیاو لەگەڵ پیاو بەدڕەوشتی دەكرد،
ئەوسا ئەوان شایانی ئەوە بوون
سزایەكی دادپەروەرانە وەرگرن
بەرامبەر بەگوناهیان.
[28]لەبەر ئەوەی ئەوان بۆ ناسینی
خودا هیچ بایەخێكیان نەدا، ئیتر
خودا ئەوانی دایە دەست مێشكێكی
گەندەڵ تاكو خراپەكاری بكەن. [29]
پڕبوون لەهەموو گوناهو خراپەیەك
لەداوێنپیسیو چاوچنۆكی، دڵیان
چاوپیسیو كوشتنو دوژمنایەتیو
فێڵبازیو خراپەی لێدەڕژا. [30]ئەوانە
چەنەبازو قسەگێڕەوەن، ڕقیان
لەخودا بوو، جنێوفرۆشو

لووتبەرز، شانازیکەرو داهێنەری
خراپەو گوێڕایەڵ نەبوونی دایكو
باوك بوون، 31 بیٚمێشكن،
بیٚمتمانەن، بیٚهەستو سۆزو
بیٚبەزەیی. 32 لەگەڵ ئەوەش کە
دەزانن حوکمی دادپەروەرانەی خودا
مردنە بەسەر ئەوانەی ئەم جۆرە
کارانە دەکەن، هێشتا خۆیان
لەکردنی ئەو کارانە دوورناخەنەوە،
بەڵکو ڕازین بەوانەی دەیکەن.

حوکمی داد پەروەرانەی خودا

2

کەواتە هیچ بیانویەکت نییە ئەی ئەو
مرۆڤەی حوکم بەسەر خەڵکی
دەدەیت، چونکە کاتیٚ حوکم بەسەر
خەڵکی دەدەیت، خۆت تاوانبار
دەکەیت، لەبەرئەوەی تۆ حوکم
بەسەر خەڵکی دەدەیت، خۆشت
هەمان شت دەکەیت. 2 بەڵام ئێمە
دەزانین حوکمی خودا ڕاستە بەسەر
ئەو کەسانەی ئەم جۆرە شتانە
دەکەن. 3 ئەی ئەو مرۆڤەی حوکم
بەسەر ئەوانە دەدەیت کە ئەم جۆرە
شتانە دەکەنو خۆشت هەمان شت
دەکەیت، ئایا وا دەزانی تۆ ڕزگارت
دەبیٚ لەحوکمی خودا؟ 4 یاخود
بەچاوی سووك سەیری دەوڵەمەندی
نەرمونیانیو دانبەخۆگرتنو ئارامی
خودا دەکەیت؟ ئایا تۆ نازانی
نەرمونیانی خودا هانت دەدا بۆ
تۆبەکردن؟
5 بەڵام تۆ لەبەر دڵڕەقیو تۆبە
نەکردنت، تووڕەیی بۆ خۆت
کۆدەکەیتەوە بۆ ڕۆژی تووڕەبوون،
ئەو ڕۆژەی سزای دادپەروەرانەی
خودای تیا دەردەکەویٚ. 6 ئەوسا هەر
مرۆڤێك پاداشتی خۆی وەردەگریٚ
بەپێی کرداری. 7 ژیانی هەتاهەتایش
بۆ ئەو کەسانە دەبیٚ کە هەوڵدەدەن
بۆ شکۆمەندیو ڕێزگرتنو نەمری بە
بەردەوامبوونیان لەسەر کرداری
چاك، 8 بەڵام تووڕەییو ڕق بۆ
ئەوانەی هەوڵی خۆویستی دەدەنو
ملکەچی ڕاستی نابن بەڵام بۆ گوناە
مل شۆڕ دەکەن. 9 هەروەها ناخۆشیو
تەنگانە بۆ هەموو مرۆڤێکە کە
ڕەفتاری خراپ دەکات، یەکەمجار بۆ
جوولەکە ئینجا بۆ یۆنانی. 10
شکۆمەندیو ڕێزو ئاشتی بۆ هەموو
ئەوانەی چاکە دەکەن یەکەمجار بۆ
جوولەکە ئینجا یۆنانی، 11 چونکە
خودا لایەنگیری کەس ناکات.
12 هەموو ئەوانەی شەریعەتیان

نییەو هەڵە دەکەن، بەبێ شەریعەت
لەناودەچن. ئەوانەش کە شەریعەتیان
هەیەو هەڵە دەکەن، هەر بەو
شەریعەتە تاوانبار دەکرێن. 13ئەوانەی
شەریعەتیان بیستووە بێ‌تاوان نین
لەبەرامبەر خودا، تەنها ئەوانە نەبێت
کە کاری پێ‌دەکەن، ئەوانە بێ‌تاوان
دەبن. 14جا کاتێ ئەوانەی جوولەکە
نین، واتە ئەوانەی شەریعەتیان نییە،
ئەوەی کە شەریعەت داوای دەکات،
هەروەك شتێکی سروشتی لەسەری
دەڕۆن، ئەوانە شەریعەتن بۆ خۆیان،
هەرچەندە ئەوان ئەو شەریعەتەیان
نییە. 15دەری‌دەخەن ناوەڕۆکی
شەریعەت لەدڵیان نووسراوە،
ویژدانو بیریشیان لەناوەوە شایەتی
بۆ ئەمە دەدات، ئەمەش جارێك
تاوانباریان دەکات، جارێکی دیکە
بەرگرییان لێ‌دەکات. 16هەموو ئەم
شتانەش لەو ڕۆژەدا دەبێ، کاتێ
خودا حوکم بەسەر نهێنی خەڵکی
دەدات بەهۆی عیسای مەسیح، بەپێی
مزگێنیم.

جوولەکەو شەریعەت

17بەڵام ئەی ئەوەی ناوی خۆت
بەجوولەکە دەبەیت، پشت
بەشەریعەت دەبەستی، شانازی
بەخودا دەکەیت، 18خواستی ئەو
دەزانیتو چی باشە جیای دەکەیتەوە
بەهۆی ئەوەی لەشەریعەت فێری
بووی، 19ئەگەر باوەڕت بەخۆت
هەیە تۆ ڕێنیشاندەری کوێرانیو
ڕووناکی بۆ ئەوانەی لە تاریکیدان،
20هەروەها فێرکەری نەزانەکانو
مامۆستای مندالآنی، چونکە تۆ
شێوەی زانیاریو ڕاستیت هەیە
لەشەریعەت، 21کەواتە تۆ، ئەی ئەو
کەسەی خەڵکی فێر دەکەیت،
بۆچی خۆت فێرناکەی؟ لەکاتێکدا
ئامۆژگاری دەکەیت :دزی مەکەن،
کەچی خۆت دزی دەکەیت؟ 22ئەی
ئەوەی دەڵێیت داوێن‌پیسی مەکەن،
کەچی خۆت داوێن‌پیسی دەکەی؟
ئەی ئەوەی ڕقت لەبت دەبێتەوە،
کەچی پەرستگاکان تالآن دەکەی؟
23ئەی ئەو کەسەی شانازی
بەشەریعەت دەکەیت، کەچی
دەتەوێ سووکایەتی بەخودا بکەیت
بەوەی سەرپێچی شەریعەت
دەکەیت؟ 24لەبەر ئەمە لەکتێبدا
نووسراوە: {بەهۆی ئێوەوە لەناو
ئەوانەی جوولەکە نین کفر بەناوی
خودا دەکرێ.}

25جا خەتەنەکردن کاتێ سوودی
هەیە بەپێی شەریعەت هەڵسوکەوت
بکەیت، بەڵام گەر تۆ بەپێچەوانەی
شەریعەت ڕەفتار بکەیت، ئەو کاتە
خەتەنەکردنەکەت وەك بێ خەتەنەی
لێدێت. 26جا گەر هاتوو خەتەنە
نەکراوان بەپێی شەریعەت ڕەفتاریان
کرد، ئایا وەك خەتەنەکراوان دایان
نانێن؟ 27ئیتر ئەوەی لەبنەڕەت
خەتەنەنەکراوە، بەڵام لەسەر
شەریعەت دەڕوا، ئایا حوکم نادا
بەسەر تۆی جوولەکە ئەی ئەوەی
سەرپێچی شەریعەت دەکەیت
هەرچەندە خاوەنی کتێبیت و
خەتەنەکراوی؟
28جوولەکە ئەوە نییە بەڕواڵەت
جوولەکەیە، خەتەنەکراویش ئەوە نییە
لەشی خەتەنەکراوە، 29بەڵام
جوولەکەی ڕاستەقینە ئەوەیە لەدڵ
جوولەکەیە، خەتەنەکردنیش
خەتەنەکردنی دڵە کە بەڕۆح دەبێ
نەك بەنووسراوی شەریعەت. جا ئەمە
ئەو مرۆڤەیە کە ستایشی خودا
بەدەست دەهێنێ نەك هی ئادەمیزاد.

سەرڕاستی خودا
3

کەواتە، چاکەی جوولەکەکان چییە؟
هەروەها سوودی خەتەنەکردن چییە؟
2زۆرە لەهەموو لایەکەوە. یەکەمیان
ئەوەبوو خودا متمانەی بەجوولەکە
هەبوو ووشەکانی خۆی خستە
بەردەستیان. 3چی ڕوودەدا گەر
هاتوو هەندێکیان بێباوەڕ بوون؟ ئایا
بێباوەڕییان ڕێگا لەسەرڕاستی خودا
دەگری؟ 4نەخێر! خودا هەمیشە
ڕاستگۆیەو مرۆڤ هەمووی درۆزنە.
هەروەك چۆن لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە: {ئەی خودا، ڕاستی
ووشەکانت دیارە کاتێ دەدوێی،
هەروەها سەرکەوتووی کاتێ
حوکمدەدەی.}
5بەڵام گەر هاتوو خراپەکانمان
ڕاستودروستی خودای دەرخست،
ئەوسا چی دەڵێین؟ ئایا خودا
زۆردارە گەر تووڕەیی خۆی
بەسەرماندا بهێنێ؟ (لێرە وەك
مرۆڤێك قسە دەکەم.) 6نەخێر!
ئەگینا چۆن خودا جیهان حوکم
دەدات؟ 7لەوانەیە یەکێك بیەوێ
بڵێ: (گەر بێتو بەهۆی درۆی منەوە،
ڕاستی خودا زیاتر دەرکەوێ، بۆ
شکۆمەندی ئەو، ئیتر بۆچی خودا
تاوانبارم بکات وەك گوناهبارێك؟) 8

یان یەکێکی دیکە دەڵێ: (بۆچی
خراپە نەکەین تاکو چاکەی لەدواوە
بێ؟) هەروەك هەندێ کەس ئەم
بوختانەمان بەدەمەوە هەڵدەبەستن‌و
دەڵێن ئێمە وامان ووتوە. جا سزای
ئەوانە دادپەروەرانەیە.

هیچ مرۆڤێك بێگوناه نییە

9 کەواتە، ئیتر چی؟ ئایا ئێمەی
جوولەکە باشترین؟ نەخێر، چونکە
جوولەکەو یۆنانی، وەك لەپێشا
باسکراوە، هەموویان ملکەچی
دەسەڵاتی گوناهن، 10 وەك لەکتێبی
پیرۆزدا نووسراوە:
{هیچ مرۆڤێك ڕاست‌ودروست
نییە،
تەنانەت یەکێکیش!
11 هەروەها یەکێك نییە تێبگات‌و
یەکێك نییە بەدوای خودا
بگەڕێ.
12 هەموو خۆیان لەخودا
دوورخستەوە،
جا لەبەرئەوە هەموو بێسوود
بوون،
کەس کاری چاك ناکات،
نەخێر تەنانەت یەکێکیش نا.}
13 {قورگیان گۆڕێکی کراوەیە،
لەزمانیان فێڵ‌و تەڵەکەبازی
دەڕژێ}،
{لێویان پڕە لەژەهری ماری
کوشندە}،
14 {دەمیان پڕە لەنەفرەت‌و تاڵاو}
،
15 {قاچیان خێرایە بۆ خوێن
ڕشتن،
16 ڕێبازیان هەموو خراپەو
وێرانکردنە،
17 هەروەها ڕێگەی ئاشتی نازانن}
،
18 {ترسی خودایان لەبەر چاو
نییە.}
19 ئێستا دەزانین هەرچی
شەریعەت دەیڵێ بەوانەی دەڵێ کە
لەژێر سایەی شەریعەتدان، تا هەموو
دەمێك دابخرێ‌و هەموو جیهان
بکەوێتە ژێر لێپرسینەوەی خودا. 20
بۆیە کارکردن بەشەریعەت هیچ
کەسێك لای خودا بێتاوان ناکات،
بەڵکو بەهۆی شەریعەت گوناه
دەناسرێ.

بێتاوانبوون بەباوەڕ

21 بەڵام ئێستا دادپەروەری خودا
بەجیا لەشەریعەت دەرکەوت،

شەریعەتو پێغەمبەرانیش شایەتی بۆ
دەدەن. 22ئەو هەموو کەسێك
بێتاوان دەکات لەسەر بناغەی
باوەڕهێنان بەعیسای مەسیح
بەبێجیاوازی، 23چونکە هەموویان
گوناهیان کردو لەشکۆمەندی خودا
کەوتن. 24بەڵام خودا بەخۆڕایی
بێتاوانی کردن* بە بەرەکەتی خۆی
بەهۆی کڕینەوەیان بەخوێنی عیسای
مەسیح، 25ئەوەی خودا کردی
بەکەفارەت* لەجیاتی گوناهەکانیان
بە باوەڕهێنان بەخوێنی ئەو. ئەمەی
کرد تا دادپەروەری خۆی دەربخات،
چونکە خودا دانیگرت بەخۆیو
چاوی پۆشی لەگوناهەکانی
ڕابوردوویان، 26بۆ دەرخستنی
دادپەروەریەکەی لەکاتی ئێستا، تا
ڕاستودروست بێو ئەوانە بێتاوان
بکات کە باوەڕیان بەعیسا هەیە.
27کەواتە کوانێ شانازی؟ نەماوە.
بەچ شەریعەتێك؟ ئایا بەشەریعەتی
کردار؟ نەخێر، بەڵکو بەشەریعەتی
باوەڕ. 28چونکە ئێمە بۆمان
دەرکەوت مرۆڤ بە باوەڕ بێتاوان
دەبێ، نەك کارکردن بەشەریعەت. 29
ئایا خودا تەنها خودای جولەکەیە؟
ئایا خودای هەموو میللەتان نییە؟
بەڵێ، خودای هەموو میللەتانە. 30
جا چونکە خودا یەکە، ئەوەی
خەتەنەکراوان لەسەر بنچینەی باوەڕ
بێتاوان دەکات، خەتەنەنەکراوانیش
بەهەمان باوەڕ بێتاوان دەکات. 31جا
ئەمە ئەوە دەگەیەنێ ئێمە بەهۆی
باوەڕەوە شەریعەت پووچەڵ
دەکەینەوە؟ نەخێر، بەڵکو ئێمە
بەباوەڕ شەریعەت جێگیر دەکەین.

نموونەی ئیبراهیم

4
بۆیە چی بڵێین لەبارەی ئیبراهیم کە
بەپێی گۆشتو خوێن باوکمانە، چی
دۆزییەوە؟ 2ئەگەر ئیبراهیم بەپێی
کردار بێتاوان بووە مافی ئەوەی
هەبوو شانازی بکات، بەڵام نەك
بەرامبەر خودا. 3کتێبی پیرۆز چی
دەڵێ؟ :{ئیبراهیم باوەڕی بە خودا
هێنا، ئەمەش بە ڕاستودروستی بۆی
دانرا.}
4ئەوەی کار دەکات، کرێیەکەی
بە بەرەکەت بۆ دانانرێ، بەڵکو مافی
خۆیەتی. 5ئەوەش کار ناکات، بەڵام
باوەڕی بەوە هەیە خودا خوانەناس
بێتاوان دەکات، ئەوا بەهۆی باوەڕ
بەڕاستودروست دادەنرێ. 6

هەروەك چۆن داود باس لەپیرۆزی ئەو مرۆڤە دەكات، كە خودا بەڕاستودروست دایدەنێت بێ هیچ كردارێك، كاتێ دەڵێ: 7 {خۆزگە دەخوازرێ بەوانەی گوناهەكانیان بەخشراوەو هەڵەكانیان داپۆشراوە! 8 خۆزگەدەخوازرێ بەو كەسەی خوداوەند گوناهی لەسەر ناژمێرێ!}

9 جا ئایا ئەم خۆزگەیە تەنها بۆ خەتەنەكراوانە یاخود بۆ ئەوانەشە كە خەتەنەنەكراون؟ چونكە باسمان كرد بەهۆی باوەڕەوە ئیبراهیم بە ڕاستودروست دانرا. 10 بەلام چۆن ئەمەی بۆ دانرا؟ دوای خەتەنەكردن یا پێش خەتەنەكردن؟ بێگومان ئەمە دوای خەتەنەكردن نەبوو، بەڵكو پێشی بوو. 11 ئیتر ئیبراهیم نیشانەی خەتەنەكردنی وەرگرت وەك مۆری ڕاستودروستی بەهۆی باوەڕ، كاتێ هێشتا خەتەنە نەكرابوو، تا ئیبراهیم بوو بەباوكی هەموو ئەوانەی باوەڕیان هەیەو خەتەنە نەكراون، بە ڕاستودروستی بۆیان دابنرێ، 12 هەروەها بوو بەباوك بۆ ئەو خەتەنەكراوانەی نەك تەنها خەتەنەكراون، بەڵكو لەبەرئەوەی بەڕێگای ئەو باوەڕەدا دەڕۆن كە هی ئیبراهیمی باوكمانە، پێش ئەوەی خەتەنە بكرێ.

13 لەسەر بناغەی شەریعەت نەبوو ئەو بەڵێنەی بەئیبراهیمو نەوەكانی درا، تاكو ببێ بەمیراتگری جیهان، بەڵكو لەسەر بناغەی ئەو ڕاستودروستیە بوو كە بەهۆی باوەڕەوەیە. 14 گەر خاوەن شەریعەتەكان تەنها میراتگر بوونایە، ئەو كاتە باوەڕ بێ سوود دەبوو، بەڵێنی خوداش دەشكێنرا، 15 چونكە شەریعەت دەبێتە هۆی تووڕەیی خودا، گەر شەریعەت نەبووایە سەرپێچی دەرنەدەكەوت.

16 بۆیە بەڵێن بە باوەڕەوەیەو بەپێی بەرەكەتە، تاكو مسۆگەر بێ بۆ هەموو نەوەی ئیبراهیم، نەك تەنها بۆ خاوەن شەریعەتەكان، بەڵكو بۆ ئەو باوەڕدارانەش كە باوەڕی ئیبراهیمیان هەیە، ئەو باوكی هەمووانە. 17 هەروەك لەكتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {من تۆم كرد بەباوكی زۆر لەمیللەتان.} ئەو باوكی ئێمەیە لەبەرچاوی ئەو خودایەی ئیبراهیم باوەڕی پێهێنا، ئەو خودایەی مردووان زیندوودەكاتەوە، ئەو شتانە

بـانگ دەکـات کە بوونیان نییە وەك
ئەوەی بوونیان هەبێ.
18 هەرچـــەندە هـــیواش بـــڕابوو،
ئیـبراهیم بـە ئومـێدەوە بـاوەڕی هێنا
کــــەوا دەبــــێ بــــە بــــاوکی زۆر
لــەمیللــەتان، بەپێی ئەوەی پێی ووترا
بـوو: {نەوەکەت بەم شێوەیە دەبێ.}
19 لەگـەڵ ئـەوەی لـەشی وەك مردوو
بـوو، چـونکە تەمـەنی نـزیکەی سەد
سـاڵ بـوو، هـەروەها سـارای ژنـی
مـنداڵدانی مـردبـوو، هێشـتا هـەر
بـاوەڕی لاواز نەبـــبوو، 20 گومـــانی
نەبوو لـەبەڵێنی خودا، بەڵکو باوەڕی
بەهێزی کردبوو، بەمەش شکۆمەندی
بـۆ خـودا دانـا، 21 بەتەواوی باوەڕی
بـەوە هـەبوو ئـەوەی خـودا بەڵێـنی
پێداوە دەتوانێ بیکات، 22 لـەبەر ئەمە
بوو {بەڕاستودروستی بۆی دانرا. }
23 ئـەوەی نووسـراوە: {بـۆی دانرا}
تـەنها لـەپێـناوی ئەو نەبوو، 24 بەڵکو
لەپێـناوی ئـێمەش بـوو، جـا ئێمەش
بۆمـان دانرا بەهۆی باوەڕمان بەخودا
ئـــەوەی عیســـای مەســـیحی لـەنـــێو
مـردووان زیـندووکردەوە، 25 خـودا
ئـەوی دایەدەسـت مـردن لـەپێـناوی
گوناهـەکانمان، ئیـنجا هەڵیســاندەوە
لەپێناوی بێتاوانکردنمان.

رزگاربوون لەتووڕەیی خودا

5

کەواتـە خـودا لـەسـەر بناغەی باوەڕ
بێتـاوانی کـردین، بـەهۆی عیسـای
مەسـیحی خوداوەنـد لەگـەڵ خـودا
ئاشـتبووینەوە. 2 جـا بـەهۆی عیساوە
بـوو دەرگـای باوەڕمان بۆ کرایەوەو
بـەر ئـەو بەرەکەتـە کەوتین کە ئێستا
تـیایداین، ئـێمە شـانازی دەکەین بەو
هیوایەی هەمانە لەشکۆمەندی خودا.
3 بەتـەنها ئەمـە نـا، بـەڵکو لــەکاتی
تەنگانەشـدا شانازی دەکەین، چونکە
ئـــــێمە دەزانـــــین تەنگانـــــە دان
بەخۆگرتنمان تیا دروست دەکات، 4
دان بەخۆگرتنیش ئەزمون، ئەزمونیش
هـیوامان تـیا دروسـت دەکـات، 5
هـیواش نابێـتە هـۆی شـەرمەزاری،
چـونکە خـودا دڵمـانی پڕکـردووە
لەخۆشەویسـتی خـۆی بـەو ڕۆحـە
پیرۆزەی بەئێمەی بەخشیوە.
6 کـــاتێ هێشـــتا لاواز بوویـــن،
لــەکاتی پێویسـت، مەسیح لەپێناوی
خوانەناسان مرد. 7 بەدەگمەن یەکێك
لەپێـناوی مرۆڤێکی ڕاستودروست
دەمـرێ، لەوانەیە لەپێناوی مرۆڤێکی
بـاش یەکـێك بوێـرێ بمـرێ. 8 بەڵام
خـــودا خۆشەویســـتی خـــۆی بـــۆ

دەرخستین، بەوەی مەسیح لەپێناوی
ئێمەدا مرد، کاتێ هێشتا گوناهبار
بووین.
9 جا لەبەرئەوەی ئێستا بەخوێنی
ئەو بێتاوان بووین، لەوەش زیاتر
بەهۆی ئەو ڕزگار دەبین لەتووڕەیی
خودا! 10 ئەگەر خودا ئاشتی کردینەوە
لەگەڵ خۆی بەمردنی ڕۆڵەکەی
کاتێ ئێمە دوژمنی بووین، چەند
زیاتر ئێمە کە ئاشتبووینەوە
ڕزگارمان دەبێ بەژیانی ئەو! 11 نەك
تەنها بەم شێوەیە بەڵکو شادومانین
بەخودا، چونکە ئێستا بەهۆی
خوداوەندمان عیسای مەسیح لەگەڵ
خودا ئاشتبووینەوە.

ئادەمو مەسیح

12 لەبەرئەمە، چۆن بەهۆی یەکێك
گوناه هاتە جیهان، بەهۆی گوناهیش
مردن، بەهەمان شێوەیە مردنیش
بۆ هەموو مرۆڤێك هات،
13 چونکە هەموویان گوناهیان کرد.
چونکە گوناه لەجیهان بڵاوبۆوە
پێش هاتنی شەریعەت، بەڵام حساب
بۆ گوناه نەدەکرا، چونکە شەریعەت
نەبوو. 14 بەڵام مردن لەئادەمەوە تا
موسا حوکمڕانی دەکرد، تەنانەت
بەسەر ئەوانەش کە بەشێوەی ئادەم
گوناهیان نەکردبوو، ئەو ئادەمەی
نموونەی ئەو کەسە بوو کە دوای
دێت. 15 بەڵام دیاری خودا وەك
گوناهی ئادەم نییە، چونکە مردن زۆر
مرۆڤی گرتەوە بەهۆی گوناهی
یەکێك، جا چەند زیاتر بەهۆی
مرۆڤێك کە عیسای مەسیحە زۆر
لەخەڵکی بەرەکەتی خوداو دیاری
بەرەکەت بەدەستدەهێنن. 16 لێرە
جیاوازی هەیە لەنێوان ئەنجامی دیاری
خوداو گوناهی مرۆڤێك! چونکە
گوناهی یەکێك مرۆڤی بەرەو
لەناوبردن برد، بەڵام دیاری خودا
پاش چەندەها گوناه مرۆڤی بەرەو
بێتاوانی برد. 17 گەر مردن بەهۆی
گوناهی یەکێك حوکمڕانی دەکرد،
ئیتر چەند زیاتر ئەوانەی پڕی
بەرەکەتو دیاری ڕاستودروستیان
وەرگرتووەو حوکمڕانی دەکەن لەم
ژیانە بەهۆی یەکێك کە عیسای
مەسیحە.
18 کەواتە، چۆن یەك گوناه
هەموو مرۆڤێکی تاوانبارکرد،
بەهەمان شێوە یەك کاری
ڕاستودروست هەموو کەسێکی
بێتاوانکرد بۆ ژیان. 19 چونکە چۆن

به یاخیبوونی یەکێك زۆر کەس
گوناهبار بوو، بەهەمان شێوە
بەگوێڕایەڵی یەکێك زۆر کەس
بێتاوان دەبێ.
[20]ئیتر شەریعەت هاتەکایەوە تا
زۆری گوناه دەربخات، بەڵام لەگەڵ
زۆربوونی گوناه بەرەکەت زۆر
زیاتربوو. [21]جا چۆن گوناه بەهۆی
مردن حوکمڕانی کرد، بەهەمان
شێوە بەهۆی بێتاوانبوون بەرەکەت
حوکمڕانی دەکات بۆ ژیانی
هەتاهەتایی بەهۆی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان.

ئازادبوون لەگوناه

6

باشە چی بڵێین؟ بەردەوام بین لەسەر
گوناه کردن بۆ ئەوەی بەرەکەتی
خودا زیاد بێت؟ [2]نەخێر! ئێمە کە
گوناه تیاماندا مردووە، ئیتر چۆن
تیایدا دەژین؟ [3]ئایا نازانن کاتێ ئێمە
هەموومان لەئاوهەڵکێشراین
لەعیسای مەسیح، ئەو
لەئاوهەڵکێشانە لەمردنی ئەودا بوو؟
[4]جا لەبەرئەمە بە لەئاوهەڵکێشانمان
لەگەڵ ئەو لەمردن نێژراین، تا چۆن
باوك بەشکۆمەندیەوە مەسیحی لەنێو
مردووان زیندووکردەوە، ئاوا ئێمەش
لەسەر ژیانێکی تازە دەڕۆین.
[5]گەر ئێمە لەگەڵ ئەو لەمردنی
یەکمان گرتبێ، ئەوا بێگومان
لەزیندووبوونەوەشی دەبێ لەگەڵی
یەك بگرین. [6]ئەمە دەزانین: مرۆڤە
کۆنەکە تیاماندا لەخاچدرا لەگەڵ
مەسیح، تا لەشی گوناهبارمان
نەمێنێ‌و ئیتر بەکۆیلەیی گوناه
نەمێنینەوە. [7]چونکە ئەوەی مرد
لەگوناه ئازادبوو.
[8]جا لەبەرئەوەی لەگەڵ مەسیح
مردووین، ئێمە باوەڕمان هەیە لەگەڵ
ئەویش دەژین. [9]چونکە ئێمە دڵنیاین
مەسیح لەناو مردووان هەستاوەتەوە،
جارێکی دیکە نامرێتەوە. ئیتر مردن
دەسەڵاتی بەسەریدا نییە. [10]چونکە
ئەو مردنەی مرد، بۆ گوناه مرد
یەکجار، بەڵام ئەو ژیانەی دەژی بۆ
خودا دەژی.
[11]ئیتر ئێوەش، خۆتان بەمردوو
دابنێن سەبارەت بەگوناه، هەروەها
بەزیندوو بۆ خودا لەعیسای
مەسیحدا. [12]کەواتە مەهێڵن گوناه
حوکمڕانی لەشی لەناوچووتان
بکات، تا ملکەچی ئارەزووەکانی
بن. [13]ئەندامانی لەشتان پێشکەش

مەکەن بۆ گوناه، تا ببێت بەئامێرێك
بۆ خراپەکاری، بەڵکو خۆتان
پێشکەشی خودا بکەن، چونکە
ئێوەی لەمردنەوە بۆ ژیان هێناوە،
ئەندامانی لەشتان بۆ خودا دانێن وەك
ئامێرێك بۆ ڕاستودروستی. 14
لەمەولا گوناه هیچ دەسەڵاتی
بەسەرتان نەماوە، چونکە ئێوە لەژێر
سایەی شەریعەت نین، بەڵکو لەژێر
سایەی بەرەکەتن.

کۆیلەکانی چاکە

15کەواتە چی؟ ئایا هەڵە بکەین
چونکە ئێمە لەژێر سایەی شەریعەت
نین بەڵکو لەژێر سایەی بەرەکەتین؟
نەخێر! 16ئایا نازانن ئێوە کاتێ خۆتان
پێشکەش دەکەن وەك کۆیلەی
ملکەچ، دەبن بەکۆیلەی ئەوەی
ملکەچن بۆی، جا یان بۆ گوناه کە
بەرەو مردنتان دەبات، یاخود بۆ
گوێڕایەڵی کە بەرەو
ڕاستودروستیتان دەبات؟ 17بەڵام
سوپاس بۆ خودا، لەگەڵ ئەوەی
کۆیلەی گوناه بوون، بەهەموو دڵتان
ملکەچی ئەو شێوە فێرکردنە بوون
کە وەرتانگرتبوو. 18ئێوە
سەربەستبوون لەگوناه، بوون
بەکۆیلەی ڕاستودروستی.
19لێرە وەك مرۆڤێك قسە دەکەم
بەهۆی لاوازی لەشتان. ئیتر چۆن
لەپێشا لەشتان پێشکەش کرد وەك
کۆیلەی گلاوی‌و خراپەکاری،
بەهەمان شێوە ئێستا لەشتان پێشکەش
بکەن وەك خزمەتکاری
ڕاستودروستی بۆ پاك‌و پیرۆزی. 20
کاتێ ئێوە کۆیلەی گوناه بوون،
سەربەست بوون سەبارەت
بەڕاستودروستی. 21 ئەو کاتە
چیتان دەسکەوت لەو شتانەی ئێستا
شەرمی لێ‌دەکەن، کە کۆتاییەکەی
مردنە؟ 22بەڵام ئێستا ئازاد بوون
سەبارەت بەگوناه، بوون بەکۆیلەی
خودا، جا ئێوە لەبەرهەمی پاك‌و
پیرۆزی دەچننەوە، کە ئەنجامەکەی
ژیانی هەتاهەتاییە. 23چونکە کرێی
گوناه مردنە، بەڵام دیاری خودا
ژیانی هەتاهەتاییە لەعیسای مەسیحی
خوداوەندمان.

ئازادبوون لەشەریعەت

7

ئەی برایان، ئایا ئێوە نازانن — چونکە
من بۆ ئەوانەی لەشەریعەت دەزانن
دەدوێم —شەریعەت تەنها ئەوەندە

دەسەڵاتی بەسەر مرۆڤ هەیە تا
زیندووە؟ 2ژنێك كە شووی كردبێ
بەهۆی شەریعەت بەمێردەكەیەوە
دەبەسترێتەوە هەتا مێردەكەی
زیندووە، بەڵام كاتێ مرد، ئەوسا
ئازاد دەبێ لەشەریعەتی شووكردن. 3
جا لەبەرئەمە تا مێرد زیندووە گەر
ژن پیاوێكی دیكەی هەبێ،
بەداوێنپیس ناودەبرێ، بەڵام گەر
مێرد بمرێ، ئەوسا ژن سەربەست
دەبێ لەشەریعەتی ژنو مێردایەتی،
تەنانەت گەر ببێ بەهی پیاوێكی كەش
بەداوێنپیس دانانرێ.
4ئەی برایان، ئاوا ئێوەش بەهۆی
لەشی مەسیح بوون بەمردوو لەلایەن
شەریعەتەوە، تا ببن بەهی یەكێكی
كە، بەهی مەسیح خۆی، ئەوەی
لەناو مردووان هەستایەوە، تا
بەرووبوومتان هەبێ بۆ خودا. 5كاتێ
بەپێی لەش دەژیاین، ئەوسا ئارەزووە
خراپەكانمان كە شەریعەت
دەریخستووە كاری لەئەندامەكانی
لەشمان دەكرد، تا بۆ مردن
بەرووبووم بدەین. 6بەڵام ئێستا ئازاد
بووین لەشەریعەت، بەمردن
سەبارەت بەوەی ئێمەی
بەستبووەوە، بۆ ئەوەی بەرێگای
نوێی ڕۆح خزمەت بكەین، نەك
بەڕێگای كۆنی شەریعەتی نووسراو.

شەریعەت پیرۆزە

7كەواتە چی بڵێین؟ ئایا
شەریعەت گوناهە؟ نەخێر! من
گوناهم نەدەزانی بەهۆی شەریعەتەوە
نەبێ. هەروەها من ئارەزووی
﴿خراپ﴾م نەدەزانی گەر شەریعەت
نەیووتایە: {ئارەزوو مەكە!} 8بەڵام
گوناه ئەم ڕاسپاردەیەی وەك هەل
بەكارهێنا ئیتر هەموو ئارەزوویەكی
لەمندا ووروژاند، چونكە گوناه بەبێ
شەریعەت مردووە. 9من لەپێشا بەبێ
شەریعەت دەژیام، بەڵام كاتێ
ڕاسپاردە هات، گوناه ژیاو منیش
مردم. 10ئەو ڕاسپاردەیەی مەبەست
بوو لێی ژیان بهێنێ، هەرخۆی
مردنی هێنا، 11چونكە گوناه
ڕاسپاردەكەی وەك هەلێك
بەكارهێناو منی پێخەڵەتاندو
كوشتمی. 12كەواتە شەریعەت
پیرۆزە*، هەروەها ڕاسپاردەش
پیرۆزو دادپەروەرو باشە. 13ئایا
ئەوەی باشە، بۆتە هۆی مردنم؟
نەخێر! بەڵام گوناه، تا دەركەوێ
گوناهە، لەشتی باش مردنی بۆ

هێنام، تـا بەهۆی ڕاسپاردەوە گوناه بێ بەهەڵەیەکی گەورە.

ئەی منی مرۆڤی بەدبەخت!

14ئێمە دەزانین شەریعەت شتێکی ڕۆحییە، بەڵام مـن دونیاییمو وەك کۆیلە فرۆشراوم بە گوناه. 15ئەوەی دەیکەم تێی ناگەم، چونکە ئەوەی دەمەوێ نایکەم، بەڵکو ئەوەی ڕقم لێیەتی ئەوە دەکەم. 16جا ئەگەر ئەوە بکەم کە نامەوێ، ئەوسا دان‌دەنێم بەباشی شەریعەت. 17کەواتە ئێستا، ئیتر ئەوە من نیم وادەکەم، بەڵکو ئەو گوناهەی لەمن نیشتەجێیە. 18چونکە دەزانم لەمندا، واتە لەلەشم چاکە ناژی. من دەمەوێ ئەو چاکەیە بکەم، بەڵام ناتوانم بیکەم. 19من ئەو چاکەی دەمەوێ نایکەم، بەڵام ئەو خراپەی نامەوێ ئەوەیە دەیکەم. 20گەر هاتوو شتێکم کرد کە نامەوێ، ئیتر ئەوە مـن نیم ئەو شتە دەکات، بەڵکو ئەو گوناهەیە کە لەمن نیشتەجێیە.

21مـن وای دەبینم وەك یاسای لێهاتووە، ئەویش ئەوەیە من دەمەوێ کاری چاکە بکەم بەڵام خراپە لەتوانامدایە. 22چونکە من بەقووڵایی ناوەڕۆکم دڵشادم بەشەریعەتی خودا، 23بەڵام مـن هەست بەیاسایەکی تر دەکەم لەئەندامانی لەشم دایە بەربەرەکانی ئەو یاسایە دەکا کە لەمێشك دایە، وام لێ‌دەکات ببم بەدیلی ئەو یاسایەی گوناه کە لە ئەندامانی لەشم نیشتەجێیە. 24ئەی منی مرۆڤی بەدبەخت! کێ لەم لەشەی مردن ڕزگارم دەکات؟ 25سوپاس بۆ خودا بەهۆی عیسای مەسیحی خوداوەندمان!

بۆیە ئیتر من بەخۆم بەمێشك خزمەتی شەریعەتی خودا دەکەم، بەڵام بەلەش یاسای گوناه.

ئازادبوون لەمردن

8

بۆیە لەمەولا ئەوانەی لەعیسای مەسیحن تاوانبار ناکرین، 2چونکە بەهۆی عیسای مەسیح یاسای ڕۆحی ژیان، ئازادم دەکات لەیاسای گوناهو مردن. 3چونکە ئەوەی لەتوانای شەریعەت نەبوو، لەش لاوازی کردبوو، خودا هێنایەدی کاتێ ڕۆڵەکەی نارد لەشێوەی لەشێك لە لەشی گوناهباری ئێمە دەکات، ئەوسا ئەو لەبەر گوناه، حوکمی‌دا

بەسەر ئەو گوناهەی لە لەشدایە، [4]تا
ڕاستودروستی شەریعەت لەئێمەدا
بێتەدی، کە بەپێی ڕۆح ڕەفتار
دەکەین نەك بەپێی لەش.
[5]جا ئەوانەی بەپێی لەش دەژین
کاروباری لەش مێشکی پڕکردوون،
هەروەها ئەوانەی بەپێی ڕۆح دەژین
کاروباری ڕۆح مێشکی پڕکردوون.
[6]چونکە بایەخدان بەلەش مردنە،
بەڵام بایەخدان بەڕۆح ژیانو ئاشتییە،
[7]بۆیە بایەخدان بەلەش دوژمنایەتییە
لەگەڵ خودا، چونکە ملکەچ
ناکات بۆ شەریعەتی خودا،
لەبەرئەوەی ناتوانێ. [8]جا ئەوانەی
لەژێر دەسەڵاتی لەشدان ناتوانن
خودا ڕازی بکەن.
[9]گەر ڕۆحی خودا لەناوەڕۆکتان
بێ، ئەوا ئێوە لەژێر دەسەڵاتی لەش
نین، بەڵکو لەژێر دەسەڵاتی
ڕۆحدان. ئیتر هەر یەکێك ڕۆحی
مەسیحی نەبێ، ئەوا سەر بەمەسیح
نییە. [10]گەر مەسیح لەئێوەدا بێ،
هەرچەندە لەش بەهۆی گوناه
مردووە، بەڵام ڕۆحتان زیندووە
بەهۆی ڕاستودروستی. [11]گەر ئەو
ڕۆحەتان تێدا بژی کە عیسای لەنێو
مردووان زیندووکردەوە، ئاواش
ئەوەی مەسیحی لەنێو مردووان
زیندووکردەوە لەشی لەناوچووتان
زیندوو دەکاتەوە بەهۆی ڕۆحیەوە کە
تیاتان نیشتەجێیە.
[12]کەواتە ئەی برایان ئێمە
قەرزارین، بەڵام قەرزاری لەش نین،
تا بەپێی لەش بژین. [13]گەر ئێوە بەپێی
لەش بژین دەمرن، بەڵام گەر بەڕۆح
کردارەکانی لەشتان مراند ئەوسا
دەژین. [14]چونکە هەموو ئەوانەی
ڕۆحی خودا ڕابەرایەتیان دەکات،
ڕۆڵەی خودان. [15]ئێوە ڕۆحی
کۆیلەییتان وەرنەگرتووە، تاوەکو
بترسن، بەڵکو ڕۆحی ڕۆڵەییتان
وەرگرتووە، کە بەهۆیەوە هاوار
دەکەین: (بابە! باوکە!) [16]ئەو ڕۆحە
خۆی شایەتی دەدا لەگەڵ ڕۆحمان
ئێمە ڕۆڵەی خوداین. [17]جا گەر
ڕۆڵە بین، میراتگریشین، بەواتای
میراتگری خوداو بەشداری میراتی
مەسیح، گەر ئێستا بەشداری ئەو
بکەین لەئازارکێشان، بۆ ئەوەیە
بەشداری لەشکۆمەندیەکەشی
بکەین.

شکۆو مەزنی داهاتوو

[18]من دڵنیام ئازاری ئێستا هیچ

نییە گەر بەراورد بکرێ لەگەڵ ئەو
شکۆمەندیەی لەداهاتوو پێمان
ڕادەگەینرێ. [19]لەبەرئەوە
دروستکراو بەپەرۆشەوە چاوەڕێی
ئەو ڕۆژە دەکات کە خودا ڕۆڵەکانی
دەستنیشان بکات. [20]ملکەچی
دروستکراو بۆ شتی هیچوپووچ
بەئارەزووی خۆی نەبوو، بەڵکو
بەخواستی ئەوە بوو کە ملی پیٚکەچ
کرد، بەهیوای ئەوەی [21]دروستکراو
لەکۆیلەیەتی گەندەڵی ئازاد بیٚ بەرەو
ئەو سەربەستییە شکۆدارەی بۆ
ڕۆڵەکانی خودایە.
[22]ئێمە دەزانین هەموو
دروستکراو تاوەکو ئێستا دەناڵێنیٚ
وەك ئەوەی ژانیان گرتبیٚ. [23]تەنها
ئەمە نا، بەڵکو ئێمەش کە پێشەبەرەی
ڕۆحی پیرۆزمان هەیە، بە پەرۆشەوە
چاوەڕێی ئەوە دەکەین خودا ئێمە
بەمندالّی خۆی دابنیٚ، لەشمان
بەخوێن بکڕێتەوە. [24]ئێمە بەئاواتەوە
ڕزگارمان بوو. بەلاّم ئاواتی بینراو
ئاوات نییە، جا چۆن ئاوات بەشتێك
دەخوازرێ لەبەردەستدایە؟ [25]
بەلاّم گەر ئێمە ئاواتی شتێك
بخوازین کە لەبەردەستمان نییە،
ئەوسا بەدان بەخۆگرتنەوە چاوەڕێی
دەکەین.
[26]هەروەها ڕۆحی پیرۆزیش
یارمەتی بێ هێزیمان دەدات. چونکە
ئێمە نازانین بەچ شێوەیەك پێویستە
نوێژ بکەین، بەلاّم ڕۆحی پیرۆز خۆی
بۆمان دەپاڕێتەوە لای خودا
بەشێوەیەك بەدەم باس ناکرێ. [27]جا
خودا ئەوەی دڵ دەپشکنیٚ، دەزانیٚ
بیرکردنەوەی ڕۆحی پیرۆز چییە،
ئەو خۆی دەپاڕێتەوە بۆ برا
پیرۆزەکان، بەپێی خواستی خودا.
[28]ئێمە دەزانین لە هەموو شتێکدا
خودا لەپێناوی خێرو چاکەی ئەوانە
کاردەکات کە خۆشیان دەوێ،
ئەوانەی بەپێی مەبەستی خۆی بانگی
کردوون. [29]ئەوانەی لەپێشا ناسیانی،
لەپێشا دیاریکردن، تا وەك وێنەی
ڕۆڵەکەی ئەویان لیٚبێت، تا عیسا ببیٚ
بە نۆبەرە لەنێو خوشكو برایانی
زۆر. [30]ئەوانەی لەپێشا دیاریکردن،
بانگیکردن، ئەوانەی بانگیکردن
بێتاوانیکردن، ئەوانەی بێتاوانی
کردن، شکۆداری کردن.
[31]دوای ئەمە، ئیتر چی بڵێین؟
گەر خودا لەگەڵمان بێت، ئیتر کێ
دژمانە؟ [32]ئەوەی دەستی بەڕۆڵەکەی
خۆی نەگرت، بەڵکو لەپێناوی

هەمووان پێشکەشی کرد، ئیتر چۆن
لەگەڵ ئەو هەموو شتێکمان ناداتێ؟
[33]جا کێ دەتوانێ تاوان بخاتە پاڵ
هەڵبژێرراوانی خودا؟ ئەوەی بێتاوان
دەکات خودایە. [34]هەروەها کێ
دەتوانێ تاوانباریان بکات؟ عیسای
مەسیح نییە ئەوەی لەپێناوی ئەواندا
مرد، بەڵکو لەمەش زیاتر ئەو بوو
لەناو مردووان هەستایەوەو
لەلای دەستە ڕاستی خودا دانیشت،
هەر ئەویش نییە نوێنەری ئێمەیەو
بۆمان دەپاڕێتەوە؟ [35]ئیتر کێ
دەتوانێ لەخۆشەویستی مەسیح
جیامان بکاتەوە؟ ناخۆشیو تەنگانە
یاخود چەوسانەوەو برسێتیو
ڕووتیو ترسو شمشێر؟ [36]هەروەك
لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {وەك
مەڕێك بیانەوێ سەری ببڕن، بەهۆی
تۆوە هەموو ڕۆژێك ڕووبەڕووی
کوشتن دەبینەوە!} [37]بەلام ئێمە
لەهەموو ئەم شتانە لەسەرکەوتووان
مەزنترین بەهۆی ئەوەی ئێمەی خۆش
دەوێ. [38]من دڵنیام نەمردنو
نەژیان، نەفریشتەکانو
نەسەرۆکەکانی ڕۆحە بەدکارەکان،
نەشتەکانی ئێستاو نەشتەکانی
داهاتوو، نەهێزەکان، [39]نەبەرزیو
نزمی، نەهیچ شتێك لەهەموو
دروستکراوان، ناتوانێ جیامان
بکاتەوە لەخۆشەویستی خودا،
ئەوەی لەعیسای مەسیحی
خوداوەندمانە.

ئایا ووشەی خودا نایەتەدی؟

9

من لەمەسیح ڕاستی دەڵێمو درۆ
ناکەم، ڕۆحی پیرۆزیش شایەتی
ویژدانمە، [2]کە زۆر دڵتەنگمو
لەدڵم ئازارێکی بێبڕانەوە هەیە،
[3]چونکە هیوام دەخواست خۆم
نەفرەتم لێ بکرایەو لەمەسیح بێبەش
بوومایە لەپێناوی خوشكو برایانم،
ئەوانەی لەڕەگەزی منن بەپێی لەش.
[4]ئەوانە ئیسرائیلیەکانن، ڕۆڵەیەتیو
شکۆمەندیو پەیمانەکانو وەرگرتنی
شەریعەتو خواپەرستیو بەڵێنەکان
بۆ ئەوانە، [5]هەروەها باوباپیران
دەگەڕێنەوە بۆ ئەوان، مەسیحیش
بەپێی لەش لەوان پەیدا بووە، خودایە
بەسەر هەموو شتێك، پیرۆزە تاهەتایە!
ئامین.
[6]مەبەست ئەوە نییە ووشەی
خودا نایەتەدی. چونکە هەموو
ئەوانەی نەوەی ئیسرائیلن،

ئیسرائیلی نین، 7هەروەها هەموو
ئەوانەی نەوەی ئیبراهیمن ڕۆڵەی
نین، بەڵکو هەروەك لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە: {بەهۆی ئیسحاق
نەوەکەت ناودەبرێ.} 8مەبەست
لەمەش ئەوەیە: ئەوانەی ڕۆڵەی
لەشن ڕۆڵەی خودا نین، بەڵکو تەنها
ڕۆڵەکانی بەڵێن بەنەوەی ئیبراهیم
دادەنرێن. 9دەقی بەڵێنەکەش ئەمەیە:
{لەکاتی دیاریکراو دەگەڕێمەوە،
ساراش کوڕێکی دەبێ.} 10بەڵام
بەتەنها ئەمە نا، بەڵکو ڕفقەش
لەیەکێك سکی بوو کە ئیسحاقی
باوکمانە، 11هێشتا دوو کوڕەکە
لەدایك نەبوو بوونو چاکەو
خراپەیان نەکردبوو، ئەمەش تا
مەبەستی خودا لەهەڵبژاردن بمێنێتەوە،
نەك لەسەر بناغەی کردار، بەڵکو
لەسەر بناغەی بانگکردن، 12لەلایەن
خوداوە پێی ووترا: {کوڕی گەورە
13
خزمەتی کوڕی بچووك دەکات}،
هەروەك نووسراوە: {یاقوبم
خۆشویست، بەڵام ڕقم لەعیسو بوو.
}

بەزەیی خودا

14کەواتە، چی بڵێین؟ ئایا خودا
زۆردارە؟ نەخێر! 15چونکە خودا
بەموسای ووت: {بەزەییم دێتەوە
بەوەی دەمەوێ بەزەییم پێیبێتەوە،
دڵنەوایی ئەوە دەکەم کە دەمەوێ
دڵنەوایی بکەم.} 16کەواتە، شتەکە
پشت بەئارەزوو و هەوڵدانی مرۆڤ
نابەستێ، بەڵکو تەنها پشت بە
بەزەیی خودا دەبەستێ. 17جا کتێبی
پیرۆز بە فیرعەون دەڵێ: {تۆم
بەرزکردەوە تاوەکو توانای خۆم
لەتۆدا دەرخەمو ناوم لەهەموو
زەوی بلاوبێتەوە.} 18کەواتە خودا
بەزەیی بەو کەسە دێتەوە کە خۆی
دەیەوێ، دڵی ئەو کەسە ڕەق دەکات
کە خۆی دەیەوێ.

19یەکێکتان پێم دەڵێ: (ئیتر
بۆچی خودا سەرزەنشتمان دەکات؟
چونکە کێ دەتوانێ دژی خواستی
ڕاوەستێ؟) 20 تۆ کێیت ئەی مرۆڤ
هەتا وەڵامی خودا بدەیتەوە؟ ئایا
شتێکی دروستکراو
بەدروستکەرەکەی دەڵێ: بۆچی وا
دروست کردووم؟ 21ئایا
گۆزەدروستکەر دەسەڵاتی بەسەر قوڕ
نییە تا لەهەمان قوڕ گۆزەیەك بۆ
مەبەستی ڕێزو گۆزەیەك بۆ مەبەستی
سووك دروست بکات؟

22کەواتە چییە ئەگەر خودا
بیەوێ تووڕەیی دەربخاو توانای خۆی
ئاشکرا بکا، بەهەموو دان
بەخۆداگرتنێکەوە بەرگەی جامی
تووڕەی خۆی کە ئامادەیە بۆ
لەناوبردن بگری؟ 23ئەگەر ئەمەی
کرد تا دەوڵەمەندی شکۆی خۆی
ئاشکرا بکات لە جامی بەزەیی
خۆیدا کە لەپێشەوە ئامادەی کرد
بوو بۆ شکۆمەندی، 24ئەوەی ئێمەش
بانگکراوین بۆی، نەك تەنها
لەجوولەکەکان بەڵکو
لەمیللەتانیش؟ 25هەروەك چۆن
خودا بەهۆی هۆشەعی پێغەمبەری
خۆی دەڵێ: {دەمەوێ ئەو گەلە
بانگ بکەم وەك گەلی خۆم کە گەلی
من نین، هەروەها ئەوە بکەم بە
خۆشەویستی خۆم کە خۆشەویست
نییە.} 26جا لەکوێ بەوان ووترا: {
ئێوە گەلی من نین، ئەوسا ئەوان
لەوێ بەڕۆڵەی خودای زیندوو
ناودەبرێن.} 27بەڵام ئەشعیا هاوار
دەکاتو دەربارەی ئیسرائیل دەڵێ:
{گەر ژمارەی ڕۆڵەکانی ئیسرائیل
بەقەدەر لمی دەریا بێ، تەنها
ژمارەیەکی کەم ڕزگاریان دەبێ، 28
چونکە خوداوەند حوکمی خۆی
بەدادپەروەریو بەخێرایی بەسەر
زەویدا دەهێنێ.} 29ئیتر چۆن ئەشعیا
لەپێشا ووتویەتی: {گەر خوداوەندی
دەسەڵاتدار نەوەی بۆ نەهێشتباینەوە،
وەك سەدومو عەمورەمان لێدەهات.
}
30کەواتە کورتەی ئەم قسانە
چییە؟ ئەو میللەتانەی بەدوای
ڕاستودروستی نەگەڕان،
ڕاستودروستیان بەدەستهێنا
بەهۆی باوەڕ. 31کەچی
ئیسرائیلییەکان، هەرچەندە دوای ئەو
ڕاستودروستییە کەوتبوون ئەوەی
لەشەریعەتەوە بوو، بەڵام نەیانتوانی
بەدەستیبهێنن. 32بۆچی؟ چونکە
هەوڵدانەکەیان لەسەر بناغەی باوەڕ
نەبوو، بەڵکو لەسەر بناغەی کردار
بوو. ئەوسا بەبەردی کۆسپ پێیان
هەڵکەوت، 33هەروەك چۆن کتێبی
پیرۆز دەڵێ: {ئەوەتا من لەشاری
داود* بەردی کۆسپو بەردی
کەوتن دادەنێم، بەڵام ئەوەی باوەڕی
پێدەهێنێ شەرمەزار نابێ.}

10

ئەی برایان، ئاواتی دڵمو نوێژەکانم
بۆ خودا لەپێناوی ڕزگاربوونی

ئەوانە. 2شايەتيان بۆ دەدەم ئەوان
دڵگەرمن بۆ خودا، بەڵام بەزانينەوە
نا. 3جا چونكە ڕاستودروستى
خودايان نەدەزانى، ئيتر هەوڵى
ڕاستودروستى خۆياندا بەرێگاى
تايبەتى خۆيان، ئەوسا ملكەچ نەبوون
بۆ ڕاستودروستى خودا. 4چونكە
شەريعەت بەمەسيح تەواو بوو بۆ
ڕاستودروستى هەموو ئەوانەى
باوەڕى پێدەهێنن.

ڕزگارى بۆ هەمووان

5موسا دەربارەى ئەو
ڕاستودروستيەى بەپێى شەريعەتە
نووسيويەتى: {هەر كەسێك ئەمانە
بكات، پێى دەژى.} 6بەڵام ئەو
ڕاستودروستيەى لەباوەڕەوەيە
دەڵێ، لەدڵتدا مەڵێ: {كێ
سەردەكەوێ بۆ ئاسمان؟} تا مەسيح
بهێنێتە خوارەوە، 7ياخود: {كێ
دادەبەزێ بۆ ناو بيرى بێبن؟} هەتا
مەسيح لەناو مردووان بهێنێتە
دەرەوە. 8بەڵام چى دەڵێ؟ {ووشەى
خودات لێنزيكە، لەسەر لێوانتەو
لەدڵتدايە}، ئەم ووشەيەش ئەو
ووشەى باوەڕەيە كە
بلاَوىدەكەينەوە. 9چونكە گەر بەدەم
دانت پيانا عيسا خوداوەندە،
هەروەها لەدڵەوە باوەڕت هێنا خودا
لەناو مردووان زيندووى
كردووەتەوە، ئەوسا ڕزگارت دەبێ.
10چونكە بەدڵ باوەڕهێنان بەرەو
ڕاستودروستيت دەبات، دانپيانان
بەدەم بەرەو ڕزگاربوونت دەبات. 11
چونكە كتێبى پيرۆز دەڵێ: {هەر
كەسێك باوەڕى پێ بهێنێ، شەرمەزار
نابێ.} 12چونكە جياوازى نييە
لەنێوان جوولەكەو يۆنانى،
لەبەرئەوەى هەمان خوداوەند بۆ
هەمووانە، ئەويش لەدەوڵەمەندى
خۆى دەڕژێنێ بەسەر ئەوانەى
هاوارى بۆ دەبەن. 13چونكە {هەر
كەسێك بەناوى خوداوەندەوە بانگ
بكات ڕزگارى دەبێت.}
14بەڵام چۆن هاوارى بۆ دەبەن
گەر باوەڕى پێنەكەن؟ هەروەها
چۆن باوەڕ دەكەن بەيەكێك گەر
ناويان نەبيستبێ، كەواتە چۆن ناوى
ئەو دەبيستن بێ مزگێنیدەر؟ 15
هەروەها چۆن مزگێنى دەدەن گەر
نەنێررابن؟ هەروەك لەكتێبى پيرۆزدا
نووسراوە: {چەند جوانە پێيەكانى
ئەوانەى مزگێنیدەدەن!}
16بەڵام هەموويان گوێڕايەڵى

مزگێنی نەبوون. چونکە ئەشعیا
دەڵێ: {خوداوەند، کێ باوەڕ
دەکات بەو هەواڵەی لەئێمە
بیستیان؟} 17کەواتە باوەڕ بەهۆی
بیستن پەیدا دەبێ، بیستنیش
لەڕاگەیاندنی ووشەکانی مەسیح
دێت. 18من پرسیار دەکەم: ئایا ئەوان
گوێیان لێنەبوو؟ بێگومان گوێیان
لێبوو، {دەنگیان بەهەموو زەوی
گەیشتو ووشەکانیان بەوپەڕی
جیهان.} 19دیسان دەپرسم: ئایا
نەوەی ئیسرائیل تێنەگەیشتن؟ کە
یەکەم جار موسا ووتی: {من واتان لێ
دەکەم حەسوودی ببەن بەوانەی گەل
نین، بە گەلێکی نەزان توڕەتان
دەکەم.} 20هەروەها ئەشعیا
بەچاونەترسیەوە دەڵێ: {دۆزرامەوە
لەلایەن ئەوانەی بەدوامدا
نەدەگەڕان، هەروەها بۆ ئەوانەی
لەمنیان نەدەپرسیەوە دەرکەوتم.} 21
بەڵام دەربارەی ئیسرائیل دەڵێ: {
بەدرێژایی ڕۆژ دەستم بۆ گەلێکی
یاخیبووی بەربەرەکانیکەر ڕاکێشا.
}

ئایا خودا گەلەکەی ڕەتکردەوە؟

11

ئینجا پرسیار دەکەم: ئایا خودا
گەلەکەی خۆی ڕەتکردەوە؟
نەخێر شتیوا نییە! منیش
ئیسرائیلیم، لەنەوەی ئیبراهیم
لەتیرەی بنیامینم. 2خودا گەلەکەی
ڕەتنەکاتەوە کە لەپێشا ناسیویەتی.
ئایا نازانن کتێبی پیرۆز دەربارەی
ئەلیاس پێغەمبەر دەڵێ چی؟ کاتێ
شکاتی لەجوولەکەکان کرد لەلای
خوداو ووتی: 3{ئەی خوداوەند،
جوولەکەکان پێغەمبەرەکانی تۆیان
کوشت، هەروەها قوربانگاکانی
تۆیان ڕووخاند، من بەتەنها
ماومەتەوە، دەیانەوێ بمکوژن.} 4
بەڵام دەنگی خودا چۆن وەڵامی
دایەوە؟ {حەوت هەزار پیاوم بۆ خۆم
هێشتۆتەوە ئەوانەی چۆکیان نەداوە
بۆ بتی بەعل.} 5ئێستاش هەروایە
بەهۆی بەرەکەتەوە بەشێك
هەڵبژێرراون تا بمێننەوە. 6بەڵام گەر
ئەمە بەبەرەکەت بووبێ، ئیتر
بەکرداری خۆمان نییە، ئەگینا
بەرەکەت، بەرەکەت نییە. 7کەواتە
دوای ئەمە چی؟ ئەوەی ئیسرائیل
هەوڵی بۆ دەدا دەستی نەکەوت،
بەڵکو هەڵبژێرراوان دەستیانکەوت،
بەڵام ئەوانی دیکە دڵیان ڕەق ببوو، 8

هەروەك لەكتێبی پیرۆز نووسراوە: {
خـودا هـەتا ئەمـڕۆ ڕۆحـی سسـتی
داونـەتیّ، چاوی داونەتیّ پێی نەبینن‌و
گوێـی داونـەتیّ پـێی نەبیسـتن، هەتا
ئەمڕۆش.} [9]هەروەها داود دەڵێ: {با
خوانەکـەیان تەڵـەو داو بێـت بۆیان،
ببێـت بـەکۆسـپ‌و سـزا بۆیان. [10]با
بەرچـاویان تـاریك بـێ تـا نەبیـنن،
هەمیشە پشتیان چەماوە بێت تاهەتایە.
}

ڕزگاربوونی ناجوولەکەکان

[11]بۆیـــــە دەپرســــــم: ئایـــــا
جوولـەکـەکان قاچـیان هەڵخلیسکا
بـۆ ئـەوەی بکـەون؟ نەخـێر بـەهیچ
جـۆرێ! بـەڵکو بـەیاخی‌بوونـیان
ڕزگـاری هاتەکایـەوە بـۆ مـیلـلەتان
﴿ناجوولـەکەکان﴾، تاکو حەسوودی
ئیسـرائیل دابگـرێ. [12]جـا گـەر
یاخی‌بوونـیان دەوڵەمـەندی بـێ بـۆ
جـیهان، کەوتنـیان دەوڵەمـەندی بـۆ
مـیلـلەتان، ئـەی ژمـارەی تـەواویان
چـەند دەوڵەمەندی زیاتر دەهێنێ؟ [13]
ئێسـتا مـن بـەمـیلـلـەتـان دەڵـێم:
چـونکە مـن بـۆ میلـلەتان نێرراوم ،
شـانازی بـەخـزمەتەکەم دەکەم، [14]تا
ڕۆڵـەکانی نەتەوەکـەم حەسـوودی
بـیانگرێ‌و هەندێکـیان ڕزگار بکەم.
[15]چـونکە گەر هاتوو ڕەتکردنەوەیان
هەڵـێك بێ بۆ ئاشتبوونەوەی جیهان،
ئایـا قـەبوڵکردنـیان لەلایەن خوداوە
وەك زیندووبوونەوە نییە لەمردن؟ [16]
گـەر بەشی یەکەمی هەویر پیرۆز بێ،
ئەوسـا هەموو هەویرەکە پیرۆز دەبێ.
هـەروەها گـەر ڕەگی درەخت پیرۆز
بێ، ئەوسا لقەکانیش پیرۆزن. [17]گەر
هـاتوو هـەندێ لقـی دار زەیتونـێك
بـڕایەوە، تۆش وەك زەیتونێکی کێوی
تـیایدا موتوربـە کـرای، ئەوسـا بەمە
بەشـداری دەکـەی لـەڕەگ‌و پیت‌و
بەرەکـەتی، [18]شـانازی مەکـە بەسەر
لقـە بـڕاوەکان. گەر هاتوو شانازیت
کرد بەخۆتەوە، ئەوسا دەبێ بزانی کە
تـۆ ڕەگـی درەخـتەکەت هـەڵ
نەگـرتووە، بـەڵکو ئـەوە تـۆی
هەڵگرتووە. [19]گەر بڵێی: (ئەو لقانە
بـڕاونەتەوە تاکو من موتوربە بکرێم.)
[20]ئەمـە ڕاستە. ئەوان بڕانەوە بەهۆی
بـێباوەڕیـیان، بەڵام تۆ بەهۆی باوەڕ
جێگیر بووی. لەخۆبایی مەبە، بەڵکو
بترسـە. [21]گـەر خـودا لقـی بنەڕەتی
درەخـتەکە نەهێلێـتەوە ئەوسـا تۆش
ناهێلێـتەوە. [22]بۆیە دڵنەرمی‌و توندی
خـودا لـەبەرچـاو بگرە: توندییەکەی

بۆ ئەو کەسانەیە کە کەوتن، بەڵام
دڵنەرمییەکەی بۆ تۆیە، ئەگەر
لەدڵنەرمی جێگیر بیت، ئەگینا تۆش
وەك ئەو لقانە دەبڕێیتەوە. 23دیسان
جوولەکەکانیش، گەر بەردەوام نەبن
لەسەر بێباوەڕییان، موتوربە
دەکرێن، چونکە خودا توانای
ئەوەی هەیە جارێکی کە موتوربەیان
بکات. 24چونکە گەر تۆ لەدار
زەیتونێکی کێوی بڕابیتەوە،
بەپێچەوانەی سروشتەوە لەدار
زەیتونێکی چاك موتوربە کرای، ئاخۆ
دەبێ چەند ئاسانتر بێ بۆ ئەوانەی
خۆیان سەر بەدار زەیتونە چاکەکەن
هەتا تیایدا موتوربە بکرێن.

بەزەیی خودا بۆ هەمووانە

25ئەی برایان، من نامەوێ ئێوە
ئەو نهێنییە نەزانن، هەتا خۆتان بەدانا
نەزانن لەبۆچوونتان، ئەویش ئەوەیە
کە بەشێك لەئیسرائیل دڵیان ڕەق
بوو، تا تەواوی ژمارەی میللەتان
دێن، 26ئیتر بەم شێوەیە هەموو
ئیسرائیل ڕزگاری دەبێ، بەپێی ئەوەی
لە کتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {
لەشاری داودەوە ڕزگارکەر دێت،
خوانەناسی ناهێڵێ لە ناو یاقوب. 27
ئەمەش پەیمانمە لەگەڵیان، کاتێ
گوناهەکانیان دەسڕمەوە.} 28
جوولەکەکان بەگوێرەی مزگێنی
دوژمنن لەپێناوی ئێوەدا، بەڵام
بەگوێرەی هەڵبژاردن خۆشەویستن
لەپێناوی باوباپیران، 29چونکە خودا
هەرگیز لەبەخشینو بانگ کردنی
خۆی پاشگەز نابێتەوە. 30جا چۆن
ئێوە لەپێشا لەخودا یاخیبوونو
ئێستا خودا بەزەیی پێتانهاتەوە
بەهۆی یاخیبوونی ئەوان، 31بەهەمان
شێوە ئەوانیش ئێستا لەخودا
یاخیبوون، تا بەزەیی پێیان بێتەوە
وەك بەزەیی بەئێوە هاتەوە. 32چونکە
خودا هەموو مرۆڤی لە یاخیبووندا
بەندکرد هەتا بەزەیی بە هەموویان
بێتەوە.

33ئای چەند قووڵە دەوڵەمەندیو
دانایيو زانیاری خودا! هەروەها
چەند دوورە پشکنینی حوکمەکانیو
تێگەیشتنی ڕێگاکانی!

34{چونکە کێ لەبیروڕای
خوداوەندی زانی؟ یاخود کێ
تەگبیرکەری بوو؟}

35{یاخود کێ شتێکی
پێبەخشیوە هەتا بیداتەوە؟}

36چونکە هەموو شتێك لەئەوەو

بەهۆی ئەوەو بۆ ئەو دەبێ. بۆ ئەوە
شکۆمەندی تاهەتایە. ئامین.

قوربانییەکی زیندوو

12
بۆیە ئەی برایان، لەبەر بەزەیی خودا،
داواتان لێدەکەم لەشتان پێشکەش
بکەن وەك قوربانییەکی زیندوو،
پاكوپیرۆز، پەسەندکراو لەلایەن
خوداوە، ئەمەش پەرستنی ڕاستەو
ڕۆحی ئێوەیە. 2خۆتان لەگەڵ جیهان
ڕامەهێنن، بەڵکو بگۆڕێن
بەتازەکردنەوەی بیرتان، تا بتوانن
خواستی خودا تێبگەن، کە باشو
پەسەندکراو و تەواوە.
3بەو بەرەکەتەی خودا داویەتی
بەمن بەهەر یەکێکتان دەڵێم: کەستان
زیاتر نرخ بۆ خۆی دانەنێ لەوەی
بۆی دانراوە، بەڵکو ووریا بن،
بەگوێرەی ئەو بەشە باوەڕەی خودا
بۆ هەر یەکێکتانی داناوە نرخ بۆ
خۆتان دابنێن. 4هەروەك لە لەشمان
چەند ئەندامێك هەیە، بەڵام هەموو
ئەم ئەندامانە یەك کاریان نییە، 5
بەهەمان شێوە ئێمە هەموومان یەك
لەشین لەمەسیح، ئیتر هەموومان
ئەندامی یەکترین. 6بەڵام بەهەرەی
جیاوازمان هەیە بەپێی ئەو بەرەکەتەی
پێمان دراوە، ئەگەر قسەکردنە
بەووشەی خودا، با بەگوێرەی ڕێژەی
باوەڕ بێ، 7هەروەها کێ
خزمەتکردنی هەیە با خزمەت بکات،
یا کێ فێرکردنی هەیە، با فێر بکات،
8یان کێ هاندانی هەیە، با هانبدات،
یان بەخشینی هەیە، با بەدڵفراوانی
ببەخشێ، یان ڕابەرایەتیکردنی هەیە
با بەدڵگەرمی بێ، یا بەزەیی هەیە
با بەدڵخۆشی بیکات. 9با
خۆشەویستیتان بە دووڕوویی نەبێ.
ڕقتان لەخراپە بێو لایەنی چاکە
بگرن. 10یەکتریتان خۆشبوێ
بەخۆشەویستیەکی خوشكو برایانە،
بەپەرۆشبن بۆ ڕێزگرتن لەیەکتری.
11سست مەبن لەچالاکی، دڵگەرم
بن لەڕۆح، خزمەتی خوداوەند
بکەن. 12دڵشادبن لەهیوا، دانبگرن
بەخۆتان لەتەنگانە، بەردەوام بن
لەنوێژکردن، 13بەشداری بکەن
لەپێویستی برا پیرۆزەکان، میوانداری
خوشكو برا نامۆکان بکەن.
14داوای پیرۆزی بکەن بۆ
ئەوانەی دەتانچەوسێننەوە. داوای
پیرۆزی بکەنو نەفرەت مەکەن. 15
دڵشادبن لەگەڵ ئەوانەی دڵیان

خۆشە، بگرین لەگەڵ ئەوانەی
دەگرین. [16]لەگەڵ یەکتری ڕێك
بکەون، شانازی مەکەن، بەڵکو
تێکەڵاوی پایەنزمەکان بن.
لووتبەرز مەبن. [17]پاداشتی خراپەی
یەکێك مەدەنەوە بەخراپە، هەوڵبدەن
چی چاکە ئەوە بکەن لەبەردەمی
هەموو خەڵك. [18]گەر بێ بەپێی
تواناتان لەگەڵ هەموو خەڵك بە
ئاشتی بژین. [19]خۆتان تۆڵەمەستێنن
ئەی خۆشەویستان، بەڵکو ڕێبدەن
بەتووڕەیی خودا، چونکە نووسراوە:
{خوداوەند دەڵێ، تۆڵەسەندن هی
منە، منم پاداشت دەدەمەوە.} [20]
بەڵام: {گەر دوژمنەکەت برسیبوو
نانی بدەرێ، گەر تینووی بوو ئاوی
بدەرێ. جا تۆ بەم کارە پشکۆی
داگیرساو لەسەری کۆدەکەیتەوە.}
[21]ئیتر مەهێڵە خراپە بەسەرتدا
زاڵبێت، بەڵکو بەچاکە سەرکەوە
بەسەر خراپە.

ملکەچی بۆ دەسەڵاتداران
13

پێویستە لەسەر هەموو کەسێك
ملکەچی دەسەڵاتداران بێ. چونکە
هیچ دەسەڵاتێك نییە لەلایەن خوداوە
نەبێ، جا ئەو دەسەڵاتانەی هەیە
لەلایەن خوداوە دانراوە. [2]ئیتر ئەوەی
بەربەرەکانی دەسەڵات دەکات،
بەربەرەکانی دانراوی خودا دەکات،
ئەوانەی بەربەرەکانی دەکەن
حوکمدان بەسەر خۆیان دەهێنن. [3]
ئەوەی چاکە دەکات، ناترسێ لە
لێپرسراوان، بەڵکو ئەوەی خراپە
دەکات. کەواتە گەر حەز دەکەی
لەدەسەڵاتدار نەترسی؟ ئەوەی چاکە
بیکە، ئەوسا ستایشی ئەو بەدەست
دەهێنی، [4]چونکە دەسەڵاتدار
خزمەتکاری خودایە تا چاکەت
لەگەڵ بکات. بەڵام بترسە گەر
خراپەت کرد، چونکە دەسەڵاتدار
شمشێر بەخۆڕایی هەڵناگرێ، ئەو
خزمەتکاری خودایە تا تووڕەیی ئەو
بەسەر خراپەکاران بهێنێتە خوارەوە.
[5]بۆیە پێویستە ملکەچی دەسەڵات
بن، نەك لەبەر تووڕەیی، بەڵکو
لەپێناوی ویژدانیش. [6]هەر لەبەر
ئەمەشە باج دەدەن، چونکە
لێپرسراوان خزمەتکاری خودان کە
بەردەوامن لەسەر ئەم کارە. [7]هەر
کەسێك مافی خۆی بدەرێ: باج
بەخاوەن باج، سەرانە بەخاوەن
سەرانە، ڕێز بەخاوەن ڕێز، ئابڕوو

بەخاوەن ئابڕوو.

خۆشەویستی برایانە

[8]با هیچ قەرزێکتان بەسەروە نەبێ
جگـە لـەوەی یەکتریتان خۆش بوێ،
ئـەوەی نـزیکەکەی خـۆش بوێ ئەوا
شـەریعەتی تـەواو کردووە، [9]چونکە
ئـەو ڕاسـپاردانەی دەڵـێ: {داوێـن
پیسـیمەکە، مەکوژە، مەدزە، شایەتی
درۆ مەدە، ئارەزووی خراپ مەکە.}
هـەروەها ڕاسپاردەکانی دیکـە، لەم
ڕاسـپاردەیەدا کۆدەبـنەوە: {ئـەوەی
لێـت نـزیکە وەك خـۆت خۆشـت
بـوێ.} [10]ئـەوەی نـزیکەکەی خۆش
بـوێ خـراپە بەرامـبەری ناکات، ئیتر
بـەم شـێوەیە خۆشەویسـتی دەبێـتە
تەواوکـەری هـەموو شـەریعەت. [11]
جگـە لـەوەش ئێوە دەزانن ئێمە لەچ
کاتـێك دایـن، کـاتی ئەوەتان هاتووە
لەخەو هەستن، ئێستا ڕزگاری لێمان
نـزیکترە لەو ڕۆژەی باوەڕمان هێنا.
[12]خەریکـە وا شەو تەواو دەبێو ڕۆژ
هەڵدێـت. با واز لەکرداری تاریکـی
بهێنینو چـەکی ڕووناکی هەڵگرین.
[13]بـا بـەشـێوەیەك ڕەفـتار بکـەین
بگـونجێ لەگەڵ ڕۆژ، نەك بە وورگ
پـڕکـردنو سەرخۆشـی، بەڕەڵڵاییو
خراپەکاری، دوژمنایەتیو چاوپیسی.
[14]بەڵکو عیسای مەسیحی خوداوەند
لەبـەر بکـەن، خۆتـان خـەریك
مـەکـەن بەتێرکردنی ئارەزووەکانی
لەش.

پێشوازی لەیەکتری بکەن

14

ئـەوەی لـەناوتان بـاوەڕی لاوازبوو،
پێشـوازی لێبکـەن بێئـەوەی لەسەر
بیروڕا حوکمی بەسەر بدەن. [2]هەندێ
کـەس هـەن لـەو بـاوەڕەدان مـافی
ئـەوەیان هەیـە هـەموو شـتێك بخۆن،
بـەڵام ئـەوەی بـاوەڕی لاوازە تـەنها
سـەوزەوات دەخـوات. [3]ئـەوەی
دەتوانـێ هـەموو شـتێك بخـوات،
لەسـەریەتی بەچـاوی سـووکەوە
سـەیری ئـەوە نـەکات کە ناخوات،
هـەروەها ئـەوەی لـەهـەموو شـتێك
نـاخوات ئـەو کەسـە تاوانبار نەکات
کە لەهەموو شتێك دەخوات، چونکە
خـودا پەسـەندی کردووە. [4]تۆ کێی
تـا حوکـم بدەی بەسەر خزمەتکاری
یەکـێکی دیکـە؟ لەبـەر چـاوی
گەورەکـەی خـۆی بکـەوێ یـاخود
بمێنێـتەوە، بـەڵام دەمێنێـتەوە، چونکە
خوداوەنـد توانـای مانـەوەی ئـەوی

هەیە. [5]یەکێك هەیە ڕۆژێکی
لەڕۆژێکی تر بە پیرۆزتر دادەنێ،
یەکێکی تریش هەموو ڕۆژەکان
بەیەك چاو سەیر دەکات، کەواتە با
هەر یەکە لەبیروڕای خۆی دڵنیابێت.
[6]چونکە ئەوەی ڕۆژێك بەتایبەت
دابنێ، بەتایبەتی دادەنێت وەك ڕێزێك
بۆ خوداوەند. هەروەها ئەوەی هەموو
شتێك دەخوات، ئەوەش وەك ڕێزە
بۆ خوداوەند، چونکە سوپاسی
خوداش دەکات، ئەوەش هەموو
شتێك ناخوات، ناخوات وەك ڕێزێك
بۆ خوداوەندو سوپاس کردنی خودا.
[7]کەسمان لەپێناوی خۆمان ناژین،
کەسیشمان بۆ خۆی نامرێ. [8]گەر
بژین لەپێناوی خوداوەند دەژین، گەر
بشمرین لەپێناوی خوداوەند دەمرین.
کەواتە بژین یاخود بمرین، ئێمە هەر
هی خوداوەندین. [9]چونکە بۆ ئەمە
مەسیح مردو زیندووبووەوە تابێ
بەخوداوەندی زیندووانو مردووان.
[10]ئیتر چۆن براکەت تاوانبار
دەکەیت؟ ئیتر چۆن ڕقت لەبراکەت
دەبێتەوە؟ چونکە ئێمە هەموو
بەیەکەوە دەبێ لەبەردەم دادگای
خودا ڕاوەستین بۆ لێپرسینەوە، [11]
هەروەك لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە:
{خوداوەند دەڵێ: سوێندبێ بەژیانم،
دەبێ هەموو ئەژنۆیەك بۆ من چۆك
بدات، دەبێ هەموو زمانێك دان
بەخودا بنێت.} [12]کەواتە، هەریەك
لەئێمە لەبارەی خۆیەوە لێپرسینەوەی
هەیە لەبەردەم خودا.

لێپرسراوین بەرامبەر بەیەکتری

[13]با واز لەحوکمدانی یەکتری
بهێنین، بەڵکو باشترە بڕیارێك بدەین
کەس نەبێتە کۆسپو تەگەرە
لەبەردەم براکەی. [14]من دەزانم،
هەروەها دڵنیام لەعیسای خوداوەند،
هیچ شتێك لەخۆیدا گڵاو نییە،
بەڵکو گەر یەکێك شتێك بەگڵاو
بزانێ، ئەوە لەبەر چاوی خۆی
گڵاوە. [15]گەر هاتوو بەهۆی
خۆراکتەوە بوویتە هۆی دڵتەنگی
براکەت، ئیتر تۆ بەگوێرەی
خۆشەویستی نارۆیت. جا ئەوەی
مەسیح لەپێناوی مردووە بەخۆراکت
لەناوی مەبە. [16]مەهێڵە شتە
باشەکانت خەڵکی بە خراپە باسی
بکات، [17]چونکە پادشاهێتی خودا
بەخواردنو خواردنەوە نییە، بەڵکو
ڕاستودروستیو ئاشتیو خۆشیە
لەڕۆحی پیرۆز. [18]جا ئەوەی بەم

شێوەیە خزمەتی مەسیح بکات،
لەلایەن خودا پەسەندکراوە، جێی
ڕەزامەندی خەڵکیش دەبێت. [19]
کەواتە با تێکۆشین بەدوای ئەوەی
بەرەو ئاشتیو بنیادنانی یەکترمان
دەبات. [20]کاری خودا وێران مەکە
بەهۆی خۆراك. ڕاستە هەموو
خۆراکێك پاکە، بەڵام شتێك خراپە
بیخۆی گەر ببێتە کۆسپ لەڕێگای
براکەت. [21]ئیتر باشترە گۆشت
نەخۆیتو شەراب نەخۆیتەوە،
هەروەها کارێك نەکەیت ببێتە
کۆسپ لەڕێگای براکەت. [22]ئەو
باوەڕەی هەتە، با لەنێوان خۆتو
خودا بێ. خۆزگەدەخوازرێ بەوەی
خۆی تاوانبار ناکات کاتێ شتێك
دەکات بەچاکی دەزانێ. [23]بەڵام
گەر یەکێك گومانی هەبێ لەوەی
دەیخوات، حوکمی بەسەر دەدرێ،
چونکە ئەوە ناکات بەباوەڕەوە، بۆیە
هەر شتێك بەباوەڕ نەبێ گوناهە.

مەسیح نموونەیە بۆ ئێمە

15
بەڵام ئێمە کە بەهێزین لەباوەڕ
لەسەرمانە دانبگرین بەخۆماندا
بەرامبەر بە بێهێزی باوەڕی لاوازان،
هەروەها خەریکی ڕازیکردنی
خۆمان نەبین. [2]جا هەریەك لەئێمە
پێویستە نزیکەکەی ڕازی بکات بۆ
چاکەی ئەو، لەپێناوی بنیادنانی. [3]
تەنانەت مەسیحیش هەوڵی
ڕازیکردنی خۆی نەداوە، بەڵکو
بەپێی ئەوەی لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە: {جنێوی ئەوانەی جنێوت
پێدەدەن منیشی گرتەوە.} [4]جا
ئەوەی لەپێشا نووسراوە، بۆ
فێرکردنی ئێمە نووسراوە، تا ئێمە
بەهۆی دانبەخۆگرتنو هاندانی کتێبی
پیرۆز هیوامان هەبێ. [5]داواکارم
خودای دانبەخۆگرو هاندەر
ڕێککەوتنی بیروڕاتان پێببەخشێ
لەنێو خۆتان بەگوێرەی عیسای
مەسیح، [6]تا بەیەك دڵو بەیەك دەنگ
ستایشی خودا بکەین، باوکی عیسای
مەسیحی خوداوەندمان. [7]لەبەر ئەمە
پێشوازی لەیەکتری بکەن، هەروەك
چۆن مەسیح پێشوازی لێکردین،
لەپێناوی شکۆمەندی خودا. [8]من
پێتان دەڵێم، مەسیح بوو
بەخزمەتکاری خەتەنەکراوەکان، تا
ڕاستی خودا دەربخاتو ئەو بەڵێنەی
داویەتی بە باپیران بیباتەسەر. [9]
هەروەها تا میللەتان ستایشی خودا

بکەن بەهۆی ئەو بەزەییەی هەیەتی،
هەروەك لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە:
{بۆیە سوپاست دەکەم لەنێو
میللەتانداو گۆرانی بۆ ناوت دەڵێم}
، 10 دیسان باسکراوە: {دڵشادبن
ئەی میللەتان لەگەڵ گەلی خودا}،
11 هەروەها ووتراوە: {ستایشی
خوداوەند بکەن ئەی هەموو
میللەتان، باهەموو گەلان ستایشی
بکەن}، 12 ئەشعیاش دەڵێ: {یەکێك
لەپشتی یەسا دەردەکەوێ،
فەرمانڕەوایی میللەتان دەکات،
ئەوەی میللەتان ئومێدیان پێیەتی.}
13 با خودای هیوا پڕتان بکات
لەهەموو خۆشیو ئاشتییەك
لەباوەڕدا، تاکو هیواتان زۆربێ
بەهۆی توانای ڕۆحی پیرۆزەوە.

خزمەتکردنی پۆڵس

14 ئەی برایان من لەو باوەڕەدام
ئێوە پڕن لەچاکە، تەواون لەزانیاریو
توانای ئامۆژگاری یەکترتان هەیە. 15
بەڵام زۆر بەچاونەترسیەوە بەهۆی ئەو
بەرەکەتەی خودا پێی بەخشیوم،
هەندێ شتم بۆ نووسیون تا بەبیرتان
بهێنمەوە، 16 هەتا ببم بەخزمەتکاری
عیسای مەسیح، دەبێ وەك کاهینێك
بەمیللەتان مزگێنی خودا بدەم، هەتا
قوربانی میللەتان پەسەند کراو و
پیرۆزکراو بێ بەڕۆحی پیرۆز بۆ
خودا.
17 کەواتە شانازی بەعیسای
مەسیح دەکەم لەخزمەتم بۆ خودا. 18
من بەخۆم ڕانابینم باسی شتێك بکەم،
گەر مەسیح بەهۆی منەوە نەیکردبێ،
هەتا ملکەچی میللەتان بۆ خودا
بەووتەو کردار بەدەست بهێنم، 19
بەتوانای نیشانەو کاری
سەرسوڕهێنەر، بەتوانای ڕۆحی
پیرۆز، ئاوا توانیم لەقودسو
دەوروپشتی هەتا ناوچەی ئیلریکوم،
مزگێنیدانی مەسیح تەواو بکەم. 20
من پێم داگرت لەسەر ئەوەی
مزگێنی ووشەی خودا بدەم، لەو
شوێنەی ناوی مەسیحی تێدا نەبیسترا
بوو، بۆ ئەوەی لەسەر بناغەیەك کە
یەکێکیتر داینـاوە دروستی نەکەم، 21
وەك لەکتێبی پیرۆز نووسراوە: {
ئەوانەی کەس هەواڵی ئەوی پێ
نەداون لەمەولا دەبینن، ئەوانەی
دەربارەی ئەو هیچیان نەبیستووە
لەمەولا تێدەگەن.}

ئارەزووی دیدەنی ڕۆما

22لەبەرهەمان شتیش بوو چەند
جار نەم دەتوانی بێم بۆ لاتان. 23
بەلاّم ئێستا، لەم ناوچانە شوێن نەماوە
ئیشی لێبکەم، هەروەها سالاّنێکی
زۆرە ئارەزووی ئەوە دەکەم بێم بۆ
لاتان، 24کاتێ دەچم بۆ ئیسپانیا
هیوادارم بەلاتان تێپەڕمو بتانبینم،
دوای ئەوەی چێژم لەبینینتان
وەرگرت گەر بۆ ماوەیەکی کورتیش
بێ، ئومێدەوارم کاروباری چوونی
ئەوێم بۆ ئاسان بکەن. 25بەلاّم ئێستا
دەچم بۆ قودس تاخزمەتی برا
پیرۆزەکانم بکەم. 26چونکە
باوەڕدارانی مەکدۆنیەو ئەخائیە وایان
بەباش زانی هەندێ یارمەتی
کۆبکەنەوە بۆ ئەو برا پیرۆزانەی
هەژارو دەستکورتن لەقودس. 27
ئەوان ئەمەیان بە باش زانیو قەرزاری
ئەوان بوون، چونکە جوولەکەکان
لەشتە ڕۆحیەکان بەشداری
میللەتانیان کرد، جا پێویست بوو
لەسەر ئەوان خزمەتی جوولەکەکان
بکەن لەبارەی شتە مادییەکانەوە. 28
دوای ئەوەی بەم کارە هەلّدەستمو
ئەو یارمەتیەیان پێشکەش دەکەم،
سەرتان لێدەدەم کاتێ بەرەو ئیسپانیا
دەڕۆم. 29من دەزانم گەر بێم بۆ
لاتان، بەتەواوی پیرۆزی مەسیح بۆ
لاتان دێم. 30ئەی برایان داواتان
لێدەکەم، بەناوی عیسای مەسیحی
خوداوەندو بەخۆشەویستی ڕۆحی
پیرۆز، هەمووتان بەیەکەوە لەگەلّم
تێبکۆشنو کۆشش بکەن لەنوێژدا
لەپێناوی من بۆ خودا، 31تا ڕزگاربم
لەدەست بێباوەڕانی ناوچەی
یەهودیە، هەروەها تاکو خزمەتەکەم
لەقودس پەسەند کراو بێ لای برا
پیرۆزەکان، 32گەر خودا خواستی
لەسەر بێ بەدلّشادیەوە دێم بۆ لاتان،
بەمە لەگەلّتان پشوو دەدەم. 33ئیتر
با خودای ئاشتی لەگەلّ هەمووتان
بێ. ئامین.

سلاّوی تایبەتی

16

ڕاتان دەسپێرم سەبارەت بە فیبی
خوشکمان، کەوا خزمەتکارە
لەکۆمەلّەی باوەڕدارانی کەنخەریا، 2
بەناوی خوداوەندەوە پێشوازی
لێبکەن، پێشوازیەک کەشایانی
خوشکو برای پیرۆز بێ، هەر
شتێکی پێویست بوو لەئێوە بیدەنێ،
چونکە ئەو یارمەتیدەری زۆر کەس
بووە، هەروەها هی منیش.

3سـلاو لـەپریسـکلاو ئەکـیلا
بکـەن، کـە بەیەکـەوە کـار دەکەین
لـەعیسـای مەسـیح، 4ئەوانـەی ملی
خۆیـان بـۆ سـەربڕین دانـا لەپێناوی
ژیانم، جا من بەتەنها سوپاسیان ناکەم،
بەڵکو هەموو کۆمەڵە باوەڕدارەکانی
میللـەتانـیش. 5هەروەها سلاو لەوانە
بکـەن کـەسـەر بـەو کۆمەڵـەنو
لـەماڵەکـەیان کۆدەبـنەوە. سـلاو
لەئیپینتوسی خۆشەویستم بکەن ئەوەی
نۆبـەرەی بـاوەڕ بـوو بـەمەسـیح
لـەناوچـەی ئاسـیا. 6سـلاو لەمریەم
بکـەن، زۆر خـۆی ماندووکـرد
لـەخـزمەت کـردنمان لەبـەر ئێوە. 7
سـلاو لـەئەندرونـیکوس‌و یونـیاس
بکـەن، ئەو دوو خزمانەم کە لەگەڵم
بەندکرابوون، ئەوان بەناوبانگ بوون
لـەناو نێرراوان، پێش من لەمەسیحدا
بوون. 8هەروەها سلاو لەئەمپلیاتۆس
بکـەن، خۆشەویستم لەخوداوەند. 9
سلاو لەئوربانوس بکەن پێکەوە کار
دەکـەین لـەمەسـیح، هـەروەها
ئیستاخیسـی خۆشەویسـتم. 10سلاو
لـەئەپیلـەس بکەن، ئەوەی سەلمێنەری
ڕاسـتی خۆیـەتی لـەمەسـیح. سـلاو
لـەخـێزانی ئەرستوبولـوس بکەن. 11
سـلاو لـەهیرودیونـی خـزمم بکەن.
هـەروەها لەوانـەی لـەخوداوەندن
لـەخـێزانی نەرکیسـوس. 12سـلاو
لەخوشـکان تەریفیناو تەریفۆسا بکەن
ئەوانـەی زۆر مـاندوو دەبـن
لـەخوداوەنـد. سـلاو لـەخوشـکە
پەرسیسـی خۆشەویسـت بکـەن،
ئـەوەی خـۆی زۆر ماندووکـرد
لـەخزمەتکـردنی خوداوەند. 13سلاو
لـەروفسـی بکـەن هەڵـبژێرراوە
لەخوداوەند، هەروەها لەدایکی وەك
دایکمـە. 14سـلاو لـەئەسینکریتس‌و
فەلـیگۆن‌و هـەرمس‌و پەتـروباس‌و
هـەرماس‌و ئـەو بـرایانەی لەگەڵـیان
بـوون بکـەن. 15سـلاو بکـەن
لـەفیلولوگۆس‌و خوشـکە جولـیاو
نیریـوس‌و خوشکەکەی‌و ئولومپاس‌و
هـەموو ئـەو خوشك‌و برا پیرۆزانەی
لەگەڵـیان بـوون. 16سلاو لەیەکتری
بکـەن بەماچی پیرۆز. هەموو کۆمەڵە
باوەڕدارەکـانی مەسـیح سـلاوتان لێ
دەکەن.

17بـەلام ئـەی برایان، ئاگادارتان
دەکەمـەوە، ئاگاتـان لەدروستکەری
نـاکۆکی‌و کۆسـپ بـێ، لێـیان
دوورکەونـەوە، چـونکە ئـەوان
دەرچـوون لەڕێگای ئەو فێرکردنەی
فـێری بـوون. 18جـا ئەوانـەی بـەم

شـــێوەیەن، خـــزمەتی مەســـیحی
خوداوەندمان ناکەن، بەڵکو خزمەتی
سـکیان دەکـەن، بـەقسـەی خۆش‌و
زمـــان لـووســـی ســـاکارەکان
دەخەڵەتێـنن. [19]هەواڵی گوێڕایەڵێتان
بۆ خودا بەهەمووان گەیشتووە، لەبەر
ئـەوە پێـتان دڵخۆشم، بەڵام دەمەوێ
لەچـاکە داناو لەخراپە بێبەری بن.
[20]ئەوسـا خێرا خودای ئاشتی شەیتان
لەژێـــر پێـــتان دەپلیشـــێنێتەوە.
بـــابەرەکـــەتی* عیســـای مەسـیحی
خوداوەندمـــان لەگەڵـــتانبـــێ. [21]
تیمۆســـاوس ئـــەوەی لەگـــەڵم کـــار
دەکـــات ســـڵاوتان لێ دەکـــات،
هـــەروەها لوکـــیوس‌و یاســـون‌و
سوسیپاتەری خزمانم.
[22]منـیش کـەنـاوم تەرتیوسـەو
نووسـەری ئـەم نامەیـەم، سڵاوتان لێ
دەکەم بەناوی خوداوەندەوە.
[23]غـایۆس کەمـیوانداری مـن‌و
هـەموو کۆمـەڵی باوەڕداران دەکات
ســـڵاوتان لێ دەکـــات. هـــەروەها
ئاراستسـی خەزنەداری شار سڵاوتان
لێ دەکـات لـەگەڵ کوارتسی برامان.
﴿[24]بـا بەرەکـەتی عیسـای مەسیحی
خوداوەندمان لـەگەڵتان بێ. ئامین.﴾

ستایشی خودا

[25] بـۆ ئـەو خودایـەی دەتوانـێ
بەهـــێزتان بکـــات بەگوێـــرەی
مزگێنیـیەکەم‌و ڕاگـەیاندنی عیسـای
مەسیح، بەگوێرەی ئاشکراکردنی ئەو
نهێنـــیەی ماوەیـــەکی زۆر بـــوو
بـەشاراوەیی مابووەوە، [26]بەڵام ئێستا
ئاشـکرا بـووە بـەهۆی نووسـراوی
پێغەمـبەران، بەگوێـرەی ڕاسـپاردەی
خـــودای هەمیشـــەیی تـــا هـــەموو
نەتـــەوەکان بـــاوەڕی پێبهێـــنن‌و
گوێـــڕایەڵی بـــن، [27]شـــکۆمەندی
تاهەتایـە بۆ تاقە خودای دانا، بەناوی
عیسای مەسیح! ئامین.

پۆڵس ئەم نامەیەی نووسی بەهۆی ئەو گیروگرفتانەی لەناو کۆمەڵەی باوەڕدارانی کورنسۆس هەبوو، دەربارەی ژیان بەپێی باوەڕ بەمەسیح .

لەو سەردەمەدا کۆرنسۆس شارێکی یۆنانی گەورە بوو. پایتەختی ولایەتی ئەخائییەی ڕۆمانی بوو. ناوبانگی دەرکرد بوو بە بازرگانیو ڕۆشنبیری بەرزو بەدرەوشتیو جۆراوجۆری ئاینەکانی.

لەم نامەیەدا لەهەموو شتێك زیاتر، پۆڵس گرنگی داوە بەو مەسەلانەی کە پەیوەندییان هەیە بە:

دووبەرەکی لەناو کومەڵەی باوەڕدارانی کۆرنسۆسو مەسەلەی داوێن پیسیو ژنهێنانو شووکردنو ئەو شتانەی پەیوەندییان هەیە بەویژدانو ڕێکخستن لەناو کۆمەڵەی باوەڕدارانو ئەو بەهرانەی ڕوحی پیرۆز دەیبەخشێ بەباوەڕدارانو چۆنیەتی بەکارهێنانی، هەروەها هەڵسانەوە دوای مردن. دەریشی خستووە چۆن مزگێنی عیسای مەسیح وەڵامی ئەم پرسیارانە دەداتەوە.

1

لە پۆڵس، بانگکراو لەسەر
خواستی خودا، تابێ بەنێرراوی
عیسای مەسیح، هەروەها لە
سۆستانیسی برامانەوە،
2 بۆ کۆمەڵەی باوەڕدارانی خودا
لە شاری کۆرنسۆس، بۆ ئەوانەی
لەعیسای مەسیحدا پیرۆزکراون،
هەروەها بانگ کراون تا پاكوپیرۆزبن
لەگەڵ هەموو ئەوانەی لەهەموو
شوێنێك بەناوی خوداوەند عیسای
مەسیح بانگ دەکەن، خوداوەندی
ئێمەو ئەوانە. 3 با ئاشتیو بەرەکەتی
خودای باوکمانو عیسای مەسیحی
خوداوەندتان لەگەڵ بێ. 4 هەمیشە
سوپاسی خودا دەکەم لەپێناوتان بۆ
ئەو بەرەکەتەی پێیبەخشیون
لەعیسای مەسیحدا، 5 بەهۆی ئەوەوە
لەهەموو شتێك دەوڵەمەندبوون،
لەهەموو شێوەیەکی قسەکردنو

زانیاریدا، 6بەگوێرەی چەسپانی
شایەتی عیسای مەسیح لەئێوەدا. 7
تەنانەت ئێوە ئیتر پێویستیتان بەهیچ
بەهرەیەکی ڕۆحی نابێ، کاتێ بە
پەرۆشەوە چاوەڕوانی دەرکەوتنی
عیسای مەسیحی خوداوەندن. 8
ئەوەی تاکۆتایی دەتانچەسپێنێ، تا
بێکەموکوڕی بن لەڕۆژی عیسای
مەسیحی خوداوەند. 9خودا پشتی
پێدەبەسترێ، ئەو خودایەی
بانگی کردن بۆ بەشداری کردن
لەگەڵ ڕۆڵەکەی کە عیسای
مەسیحی خوداوەندمانە.

ناکۆکی نێوان باوەڕداران

10ئەی برایان، بەناوی خوداوەند
عیسای مەسیح داواتان لێدەکەم،
هەمووتان یەك دەنگتان هەبێ،
دووبەرەکی لەنێوانتان نەبێ، بەڵکو
هەمووتان یەك بیرو یەك ڕاتان هەبێ.
11ئەی برایان، خێزانی ماڵی خلۆیی
هەوالیان دامێ کەوا لەنێوانتان
ناکۆکیو ئاژاوە هەیە، 12مەبەستم
ئەوەیە یەکێکتان دەڵێ: (من لەگەڵ
پۆڵسم) ئەوی دیکەتان دەڵێ: (من
لەگەڵ ئەپۆلۆسم)، هەروەها یەکێکی
دیکەتان دەڵێ: (من لەگەڵ
پەترۆسم)، ئەوی دیکە دەڵێ: (من
لەگەڵ مەسیحم.) 13ئایا مەسیح
بەشکراوە؟ یاخود پۆڵس لەپێناوی
ئێوەدا لەخاچدراوە، یان بەناوی
پۆڵسەوە لەئاوهەڵکێشران؟ 14
سوپاس بۆ خودا من کەستانم
لەئاوهەڵنەکێشا جگە لەکریسپۆسو
غایۆس نەبێ، 15هەتا کەستان نەڵێن
بەناوی من لەئاوهەڵکێشران، 16
هەروەها خێزانی ئیستفانۆسم
لەئاوهەڵکێشاوە، جگە لەمانە بیرم
نایە کەسی دیکەم لەئاوهەڵکێشا بێ.
17چونکە مەسیح منی نەناردووە بۆ
لەئاوهەڵکێشان، بەڵکو بۆ
مزگێنیدان، ئەمەش بەقسەی دانایی
مرۆڤانە نا، ئەگینا لەخاچدانی مەسیح
بێسوودە.

مەسیح دانایی‌و توانای خودایە

18چونکە ووشەی خاچ لەلایەن
ئەوانەی لەناودەچن نەزانییە، بەڵام
لای ئێمە کە ڕزگارمان بووە هێزی
خودایە. 19جا لەو بارەیەوە لەکتێبی
پیرۆز نووسراوە: {دانایی داناکان
دەسڕمەوە، هەروەها تێگەیشتنی
تێگەیشتوان.}
20کەواتە داناکان لەکوێن؟
هەروەها فێربووانی شەریعەتو

زاناکانی ئەم جیهانە لەکوێن؟ ئایا
خودا دانایی ئەم جیهانەی نەکردووە
بە نەزانی؟ [21]بۆیە لەدانایی خودادا،
خەڵکی خودایان بەدانایی نەناسی،
ئەوە بوو خودا بەباشی بینی،
باوەڕداران ڕزگار بکات بەگێلایەتی
ڕاگەیاندنی مزگێنی. [22]چونکە
جوولەکەکان داوای نیشانە دەکەنو
یۆنانیەکان بەدوای دانایی‌دا دەگەڕێن،
[23]بەڵام ئێمە، مەسیحی لەخاچدراو
ڕادەگەیەنین، ئەمەش کۆسپە بۆ
جوولەکەو نەزانیە بۆ یۆنانی، [24]بەڵام
لەلای ئەوانەی کە خودا بانگی
کردوون لەجوولەکەو لەیۆنانی،
مەسیح تواناو دانایی خودایە. [25]
نەزانی خودا، داناترە لەدانایی
خەڵکی، هەروەها لاوازی خودا،
بەهێزترە لەهێزی خەڵکی.
[26]بیرکەنەوە ئەی برایان چۆن
بوون کاتێ خودا بانگی‌کردن، چەند
داناتان تیادابوو بەگوێرەی جیهان،
هەروەها چەند توانادارو لەبنەماڵەی
ناودارتان تیادابوو. [27]بەڵام خودا
ئەوەی نەزان بوو لەجیهان
هەڵیبژارد، تاکو داناکان
شەرمەزاربن، لاوازەکانی هەڵبژارد
تاکو بەهێزەکان شەرمەزاربن. [28]
هەروەها خودا ئەوانەی هەڵبژارد کە
نزمو بێ‌نرخن لەجیهان، بوونیشیان
نییە، تاکو ئەوانەی بوونیان هەیە
نەمێنن، [29]ئەمەش بۆ ئەوەیە تا هیچ
مرۆڤێك لەبەردەم خودا شانازی
نەکات. [30]بەڵام ئێوە بەهۆی خودا
لەعیسای مەسیحدان، ئەوەی
لەخوداوە بۆمان بوو بە دانایی‌و
ڕاستودروستی، پاكوپیرۆزی‌و
قوربانی، [31]تا ئەوەی لەکتێبی پیرۆز
نووسراوە بێتەدی: {ئەوەی بیەوێ
شانازی بکات، با شانازی بە
خوداوەند بکات.}

مزگێنی مەسیحی لەخاچدراو

2
منیش ئەی برایان، کاتێ هاتم بۆ لاتان
بۆ ڕاگەیاندنی شایەتی خودا،
ئەمەش بەووشەی دانایی‌و پاراو و
پڕ لەواتاوە نا، [2]چونکە من بڕیاری
ئەوەم داوە باسی هیچتان بۆ نەکەم
جگە لەعیسای مەسیحو
لەخاچدانی. [3]کاتێ هاتم بۆ لاتان
هەستم بە لاوازی‌و سامو هەیبەت‌و
ترس دەکرد، [4]ووتەکانم‌و
ڕاگەیاندنەکانم لەڕازی‌کردنی خەڵك
پشتیان بە دانایی مرۆڤ نەدەبەست،

بەڵکو بە بەڵگەی هێزی ڕۆحی پیرۆز، [5]تا بناغەی باوەڕتان لەسەر هێزی خودا دابمەزرێ، نەك لەسەر دانایی مرۆڤ.

دانایی خودا

[6]ئێمە لەنێوان پێگەیشتوان بەدانایی دەدوێین، بەڵام بەدانایی ئەم سەردەمەو دەسەڵاتدارانی ئەم سەردەمە نا کە لەناودەچن، [7]بەڵکو باسی دانایی خودا دەکەین، ئەوەی بەنهێنی پێچراوەتەوە، ئەوەی خودا لەپێش زەمانەوە ئامادەی کردووە بۆ شکۆو بەرزی ئێمە. [8]ئەمەش دانایەکە هیچ لەدەسەڵاتدارانی ئەم سەردەمە نایزانن، چونکە گەر بیانزانیایە، خوداوەندی شکۆداریان لەخاچ نەدەدا. [9]هەروەك لە کتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {ئەوەی چاو نەیبینیوە، هەروەها گوێ نەیبیستووەو بەمێشکی هیچ مرۆڤێکدا نەهاتووە، خودا ئامادەیکردووە بۆ ئەوانەی خۆشیان دەوێ.} [10]ئیتر خودا ئەمەی بەهۆی ڕۆحی خۆی بۆ دەرخستین، چونکە ڕۆح هەموو شتێك دەپشکنێ، تەنانەت ناخ‌و ناوەڕۆکی خوداش. [11]جا هیچ کەسێك نازانێ چی لەناوەرۆکی مرۆڤ هەیە ئەو ڕۆحە نەبێ کە لەو مرۆڤە دایە؟ هەروەها کەس نازانێ چی لەناوەڕۆکی خودا هەیە جگە لەڕۆحی خودا. [12]کەواتە ئێمە ڕۆحی ئەم جیهانەمان وەرنەگرتووە، بەڵکو ئەو ڕۆحەی خودا داویەتی پێمان، تاکو ئەو دیاریە بزانین کە خودا پێی‌بەخشیوین. [13]ئەوەی باسی دەکەین لەزیرەکی‌و دانایی مرۆڤ نەهاتووە، بەڵکو لەوەی ڕۆح فێری کردین. بۆ ئەمەش شتە ڕۆحیەکان بەشتی ڕۆحی‌تر بەراورد دەکەین. [14]مرۆڤ بەو هەستە سروشتیەی کە هەیەتی ناتوانێ ئەوەی کە هی ڕۆحی خودایە وەریگرێ، چونکە بۆ ئەو ئەمانە هەمووی گێلایەتیەو ناتوانێ تێبگات، چونکە جیاکردنەوەی پێویستی بە هەستی ڕۆحی هەیە. [15]بەڵام مرۆڤی ڕۆحانی حوکم بەسەر هەموو شتێك دەدا، کەچی خۆی کەس حوکمی بەسەر نادات. [16]{کێ دەتوانێ بیری خوداوەند بزانێ، یاخود کێ دەتوانێ ببێتە ڕێنیشاندەری خودا؟} بەڵام ئێمە، بیری مەسیحمان هەیە.

دووبەرەکی لەکۆمەڵەی باوەڕداران

3

ئەی برایان، من نەمتوانی وەك مرۆڤی
ڕۆحانی لەگەڵتان بدوێم، بەڵکو وەك
مرۆڤێك بەپێی لەش بژیو هێشتا هەر
منداڵی ساوا بێ لە مەسیح. 2
لەجیاتی خواردن شیرم داونەتێ نەك
خواردنی تەواو، چونکە ئێوە بەرگەی
ئەو خواردنەتان نەدەگرت، ئێستاش
بەرگەی ناگرن. 3جا ئێوە هێشتا هەر
بەپێی لەش دەژین. ئایا ئەو
چاوپیسیو دووبەرەکایەتییەی
لەنێوانتان هەیە دەریناخات ئێوە وەك
خەڵك هێشتا بەپێی لەش
بیردەکەنەوەو دەژین؟ 4کاتێ
یەکێکتان دەڵێ: (من لەگەڵ
پۆڵسم)، ئەوی دیکە دەڵێ: (من
لەگەڵ ئەپۆلۆسم)، ئایا لێرەدا ئێوە
بەپێی لەش ناژین؟
5پۆڵس یاخود ئەپۆلۆس کێیە؟
ئەوان تەنها خزمەتکاری خودان، ئێوە
بەهۆی ئەوانەوە باوەڕتان هێناوە. جا
هەریەکەو بەپێی ئەوەی خوداوەند
پێیبەخشیوە. 6من چاندمو ئەپۆلۆس
ئاوی‌دا، بەڵام خودا بوو پێی‌گەیاند. 7
کاری چێنەرو ئاودەر ئەوەندە گرنگ
نییە، بەڵکو گرنگی بۆ خودایە کە
پێی‌دەگەیەنێ. 8جیاوازی لەنێوان
چێنەرو ئاودەر نییە، هەریەکە کرێی
خۆی وەردەگرێ بەپێی کارو
ماندووبوونی خۆی. 9کەواتە ئێمە
لەگەڵ خودا کار دەکەین، ئێوەش
کێڵگەی خوداو خانووی خودان. 10
ئیتر بەپێی ئەو بەرەکەتەی خودا پێی
بەخشیوم، بناغەم دانا وەك
وەستایەکی لێهاتوو، ئەوسا خەڵکی
تر لەسەری دروست دەکات. جا با
هەر یەکە ئاگاداربێ چۆن لەسەر ئەو
بناغەیە دروست دەکات، 11ئەو
بناغەی لای ئێوە دانراوە، عیسای
مەسیحە، کەس ناتوانێ بناغەیەکی‌تر
دابنێ. 12بەڵام گەر یەکێك لەسەر
ئەو بناغەیە بەزێڕ یا بەزیوو یا بە
بەردی گرانبەها، یاخود بەدارو
پووش‌وکا دروست بکات. 13ئەو
کاتە کاری هەر یەکێك دەردەکەوێ،
چونکە ڕۆژی لێپرسینەوە ئاشکرای
دەکات، لەبەر ئەوەی کرداری هەر
یەکێك بەئاگر ڕادەگەیێنرێو بە ئاگر
تاقی دەکرێتەوە. 14ئیتر هەر یەکێك
کرداری لەسەر ئەو بناغەیە بمێنێتەوە
ئەوا پاداشت وەردەگرێ. 15گەر
کرداری یەکێك سووتا، ئەوا زیانی
پێ‌دەگات، خۆی ڕزگار دەبێ، بەڵام

وەك یەكێك بەناو ئاگردا چوو بێ.
16ئایا نازانن ئێوە پەرستگای
خودان‌و ڕۆحی خوداتان تیادا
نیشتەجێیە؟ 17ئەوەی پەرستگای
خودا بڕوخێنێ، خوداش ئەو تێك
دەدات. چونكە پەرستگای خودا
پیرۆزە، ئێوەش خۆتان ئەو
پەرستگایەن. 18ئاگاداربن كەستان
خۆی هەڵنەخەڵەتێنێ. گەر یەكێك
لەنێوانتان خۆی بەدانا زانی لەم
سەردەمەدا، دەبێ ببێ بەنەزان هەتا
بەڕاستی ببێ بەدانا. 19چونكە هەموو
دانایی ئەم جیهانە لەبەرچاوی خودا
گێلایەتییە، لەو بارەیەوە كتێبی پیرۆز
دەڵێ: {خودا داناكان بەزیرەكی‌و
فێڵبازی خۆیانەوە دەگرێ.} 20
هەروەها دەڵێ: {خوداوەند دەزانێ
بیركردنەوەی داناكان پڕو پووچە.}
21كەواتە، كەس شانازی بە مرۆڤ
نەكات، چونكە هەموو شتێك بۆ
ئێوەیە، 22گەر پۆڵس بێ یاخود
ئەپۆلۆس یان پەترۆس، هەروەها
جیهان یاخود ژیان یان مردن لەگەڵ
ئێستاو داهاتوودا، ئەمانە هەمووی بۆ
ئێوەیە. 23بەڵام ئێوە خۆتان هی
مەسیحن، مەسیحیش هی خودایە.

نێرراوانی مەسیح

4
بەم شێوەیە باخەڵكی بەخزمەتكاری
مەسیح‌و هەڵگری نهێنییەكانی
خودامان دابنێ. 2لەمەش زیاتر ئەوەی
داوا دەكرێ لەوانەی هەڵگری
نهێنین دڵسۆزییە. 3من بەلامەوە
گرنگ نییە گەر ئێوە حوكمم بەسەر
بدەن یاخود هەر دادگایەكی مرۆڤانە،
تەنانەت خۆشم حوكم بەسەرخۆم
نادەم. 4جا كە ویژدانم بەشتێك
ئازاری نەدام، ئەمە ئەوە ناگەیەنێ
بێ‌تاوانم، چونكە خوداوەندە ئەوەی
حوكمم بەسەر دەدا. 5كەواتە پێش
كاتەكە حوكم مەدە بەسەر كەس،
هەتا خوداوەند دەگەڕێتەوە، ئەوەی
ڕووناكی دەخاتە سەر ئەو شتانەی
ئێستا لەتاریكی شاراوەیەو نیازی دڵ
دەردەخات، ئەو كاتە هەر كەسەو
بەپێی كرداری خۆی لەلایەن خوداوە
ستایش دەكرێ.
6ئەی برایان، من خۆم‌و ئەپۆلۆسم
بۆ كردن بەنموونە تا بۆتان
ڕوونبێتەوەو لەئێمەوە فێربن
مەبەست چییە لەوەی، كەس
لەسەرووی ئەوەی لەكتێبی پیرۆزدا
نووسراوە نەڕوات، جا لەبەرئەوە با

کەس لەناوتان لووتبەرز نەبێ
بەسەر ئەوی دیکە. 7کێ تۆی بەزیاتر
داناوە لەخەڵکیتر؟ ئایا تۆ چیت
هەیە وەرتنەگرتبێ؟ کەواتە، گەر
وەرتگرتبێ، بۆ شانازی دەکەیت وەك
ئەوەی وەرتنەگرتبێ؟ 8ئێستا ئێوە
تێربوونو دەوڵەمەند بوون! بوون بە
پادشا بەبێ ئێمە. خۆزگە ئێوە
بەڕاستی پادشا بوونایە ئەوسا
لەگەڵتان بەشداری حوکمڕانیمان
دەکرد! 9من لەو باوەڕەدام خودا
بەئێمەی نێرراو، لەناو خەڵك نزمترین
شوێنی پێداوین، وەك یەکێك لەبەر
چاوی فریشتەو مرۆڤو جیهان،
بەئاشکرا حوکمی مردنی بەسەر
درابێ. 10ئێمە لەپێناوی عیسا خەڵك
بە نەزان سەیرمان دەکات، بەڵام ئێوە
بەهۆی عیساوە خەڵکی بەدانا
سەیرتان دەکات. ئێمە لاواز بووین
بەڵام ئێوە بەهێزبوون، ئێوە ڕێزتان
لێدەگیرێ بەڵام ئێمە بەچاوی
سووکەوە سەیر دەکرێین. 11تا ئێستا
ئێمە ئازاری برسێتیو تینوێتیو
ڕووتیو لێدانو بێلانەیی دەچێژین.
12بەئارەقی ناوچەوان نان پەیدا
دەکەین. ئەوەی جنێومان پێدەدات
داوای پیرۆزی بۆ دەکەین، هەروەها
کاتێ دەمانچەوسێننەوە دانبەخۆمان
دەگرین. 13هەستمان بریندار دەکەن،
بەڵام ئێمە بە نەرمەو نیانی وەڵامیان
دەدەینەوە. وەك زبڵی جیهانو
پاشماوەی هەموو خەڵکمان
لێهاتووە.
14من ئەمە نانووسم تا
شەرمەزارتان بکەم، بەڵکو
ئامۆژگاریتان دەکەم وەك منداڵی
خۆشەویستی خۆم. 15گەر هاتوو ئێوە
هەزاران مامۆستاتان لەمەسیح هەبێ،
ئەمە ئەوە ناگەینێ باوکی زۆرتان
هەیە. چونکە من بووم بەباوکی ئێوە
لەعیسای مەسیحدا بەهۆی
مزگێنییەوە. 16لەبەرئەوە داواتان
لێدەکەم لاسایی من بکەنەوە. 17
لەبەر هەمان شت تیمۆساوسم بۆ
ناردن، کوڕی خۆشەویستو
دڵسۆزم لەخوداوەند، ئەو ڕێبازی
منتان بیردەخاتەوە لەمەسیحدا، کە
من لەهەموو شوێنێك لەکۆمەڵەی
باوەڕداران فێری خەڵکی دەکەم. 18
هەندێ کەس لەنێوانتان بە
لووتبەرزیەوە لەو باوەڕەدا بوون
من نایەم بۆ لاتان. 19بەڵام گەر
خوداوەند خواستی لەسەربێ
بەخێرایی دێم بۆ لاتان، ئەوسا

بایەخ نادەم بە قسەی ئەو
لووتبەرزانە، بەڵكو دەمەوێ توانای
ئەوان بزانم. 20چونكە پادشاهێتی
خودا لەسەر قسە ڕانەوەستاوە،
بەڵكو لەسەر هێزو توانا. 21كەواتە
كامەتان دەوێ؟ بەدارو قامچی بۆ
لاتان بێم یاخود بەخۆشەویستیو
ڕۆحی میهرەبانی؟

حوكمدان بەسەر داوێن پیس

5

لەڕاستیدا بڵاوبووەتەوە كە
لەنێوانتان داوێنپیسی هەیە. جۆرە
داوێنپیسیەك تەنانەت لەلای
بتپەرستانیش نییە، پیاو لەگەڵ
باوەژنی خۆی دەست تێكەڵ
دەكات. 2لەگەڵ ئەوەش
بەلووتبەرزیەوە شانازی بەخۆتان
دەكەن! ئایا لەجیاتی ئەمە باشتر نییە
ماتەمداربن هەتا ئەوەی ئەم كارەی
كردووە لەنێوانتان نەمێنی؟ 3من
بەلەش لێتان دوورم، بەڵام بەڕۆح
لەگەڵتانم، حوكمم داوە بەسەر ئەو
كەسەی ئەو كارەی كردووە
هەروەك لەوێ بووبم. 4بەناوی
خوداوەندمان عیسا كۆببنەوە لەسەر
ئەو كەسەی ئەم شتانەی كردووە،
ئەوسا منیش بەڕۆح لەگەڵتان دەبم.
بەهۆی هێزو توانای خوداوەندمان
عیسا، 5ئەو پیاوە بدەنە دەستی
شەیتان تا لەشی بفەوتێ، بۆ ئەوەی
ڕۆحی ڕزگاری بێ لەڕۆژی
لێپرسینەوەی خوداوەند عیسا. 6
باش نییە ئێوە شانازی بەخۆتانەوە
بكەن. ئایا نازانن هەویرترشێكی
بچووك هەموو هەویرەكە هەڵدێنێ؟
7جا خۆتان پاكبكەنەوە لە
هەویرترشی كۆن هەتا ببن بە
هەویرێكی تازە، چونكە ئێوە نانێكن
هەویرترشی تیا نییە. لەبەر ئەوەی
مەسیح بەرخی جەژنی تێپەڕبوونی
ئێمەیەو كرا بە قوربانی. 8كەواتە
ئێمە باجەژن بكەین، بەڵام نەك بەنانی
هەویرترشی كۆن، هەویرترشی
چاوپیسیو خراپە، بەڵكو بەنانی
فەتیرەی پاكیو ڕاستی.
9من پێشتر بۆم نووسیون تێكەڵ
بەداوێنپیسان مەبن، 10مەبەستم لە
داوێنپیسو چاوچنۆكو دزو
بتپەرستانی ئەم جیهانە نییە، ئەگینا
ئێوە ناچار دەبوون لەم جیهانە بچنە
دەرەوە. 11بەڵكو بۆ ئەوە بۆم
نووسیون تێكەڵ بەیەكێك مەبن،
خۆی ناوناوە برا لەباوەڕ، بەڵام

لەهەمان کات گوناهبارە بە
داوێنپیسی یان چاوچنۆکی یاخود
بتپەرستیو جنێوفرۆشی یان
سەرخۆشیو دزی. ئەم جۆرە کەسانە
تەنانەت بۆ نان خواردنیش لەگەڵیان
دامەنیشن. 12ئایا کاری منە حوکم
بەسەر ئەوانە بدەم کە لەدەرەوەی
کۆمەڵەی باوەڕدارانن؟ ئایا ئێوە نین
حوکم دەدەن بەسەر ئەوانەی لەناو
کۆمەڵەن؟ 13چونکە ئەوانەی
لەدەرەوەی کۆمەڵەن، خودا
حوکمیان بەسەر دەدات. {لەناو
خۆتان خراپەکار دەربکەن.}

شکاتی نێوان باوەڕداران

6
گەر هاتوو لەنێوانتان یەکێك
شکاتێکی هەبوو دژی ئەویتر، ئایا
دەوێرێ شکاتەکەی بباتە لای
زۆرداران لەجیاتی ئەوەی بیباتە لای
برایانی پیرۆز؟ 2ئایا نازانن برایانی
پیرۆزن حوکم بەسەر جیهان دەدەن؟
گەر هاتوو ئێوە بتوانن حوکم بەسەر
جیهان بدەن، ئایا توانای ئەوەتان نییە
بەسەر کاروباری ساکارو ئاسان
حوکم بدەن؟ 3ئایا نازانن ئێمە
تەنانەت حوکم بەسەر فریشتەکانیش
دەدەین؟ ئیتر چۆن توانامان نییە
بەسەر گیروگرفتی ڕۆژانەمان زاڵبینو
حوکم بەسەر کاروباری ئەم ژیانەدا
بدەین؟ 4گەر ئێوە لەم بارەیەوە
ناکۆکی کەوتە نێوانتان، ئایا دەیبەنە
لای ئەوانەی بێترخن لەلای
کۆمەڵەی باوەڕداران؟ 5من ئەمە
دەڵێم تاکو شەرم بکەن. ئایا لەناوتان
یەکێکی دانای تیادا نییە بتوانێ بریار
سەبارەت بەم کاروبارانە بدات؟ 6برا
برای خۆی ڕادەکێشێ بۆ دادگا،
ئەمەش بۆ لای بێباوەڕان!
7لەڕاستیدا شورەییە بۆ ئێوە
لەنێوانتان شکاتو شکاتکاریو
ئاژاوە هەبێ. باشتر نەبوو بۆتان
زۆرلێکراوبن؟ باشتر نەبوو بۆتان
ڕووتێنراوبن؟ 8بەڵام ئێوە خۆتان
خراپەو تاڵان بەرامبەر براکانیشتان
دەکەن. 9ئایا نازانن زۆردار نابێتە
میراتگری پادشاهێتی خودا؟
هەڵمەخەڵەتێن، نە داوێنپیسو نە
بتپەرستو نە مێبازو نە هەتیوباز،
10نە دزو نە چڵێسو نە سەرخۆشو
نە جنێوفرۆشو نە تاڵانکەر نابنە
میراتگری پادشاهێتی خودا. 11جا
هەندێکتان بەم شێوەیە بوون، بەڵام
ئێستا شۆراونەوە، بەڵکو

پیرۆزکراون‌و بێ‌تاوان بوون بەناوی خوداوەند عیسای مەسیح‌و ڕۆحی خودامان.

بەلەش ستایشی خودا بکەن

12لەوانەیە یەکێك بڵێ: (هەموو شتێك دروستە بۆ من.) بەڵام هەموو شتێك سوودی نییە. (هەموو شتێك دروستە بۆ من.) بەڵام نابم بەکۆیلەی هیچ شتێك. 13لەوانەیە یەکێکی تر بڵێ: (خواردن بۆ ورگەو ورگیش بۆ خواردن)، ئەمە ڕاستە، بەڵام دڵنیابن خودا هەردووکیان لەناودەبات. ئەمەش مانای ئەوە نییە لەش بۆ داوێن‌پیسییە، بەڵکو بۆ خوداوەندە، هەروەها خوداوەندیش بۆ لەشە. 14ئیتر چۆن خودا بەهۆی توانای خۆیەوە خوداوەندی لەناو مردووان هەستاندەوە، هەروەها ئێمەش لەنێو مردووان هەڵدەستێنێتەوە. 15ئایا دەزانن لەشتان ئەندامی لەشی مەسیحە؟ ئایا دەبێ ئەندامی لەشی مەسیح بهێنم‌و بیکەم بەئەندامی لەشی داوێن‌پیسێك؟ نەخێر، هەرگیز ئەمە نابێ! 16ئایا نازانن ئەوەی لەگەڵ داوێن‌پیسێك تێکەڵ بێت لەگەڵی دەبێ بەیەك لەش؟ چونکە لەکتێبی پیرۆز نووسراوە: {هەردووکیان دەبن بە یەك لەش.} 17بەڵام ئەوەی لەگەڵ خوداوەند بوو بەیەك، لەگەڵی دەبێ بەیەك ڕۆح.

18لە داوێن‌پیسی دووربکەونەوە، چونکە هەر گوناهێك مرۆڤ بیکات کار ناکاتە سەر لەشی، چونکە لەدەرەوەی لەشە، بەڵام داوێن‌پیس هەڵە دژی لەشی خۆی دەکات.

19ئایا نازانن لەشتان پەرستگای ڕۆحی پیرۆزە ئەوەی تیاتاندایەو جێگیربووە لەلایەن خوداوە؟ ئیتر ئێوە هی خۆتان نین، بەڵکو هی خودان. 20چونکە ئێوە بە نرخێکی گران کڕراون. کەواتە بەلەشتان ستایشی خودا بکەن.

ژن‌هێنان‌و شووکردن

7

سەبارەت بەوەی بۆ منتان نووسیوە، باشترە بۆ پیاو ژن نەهێنێ. 2بەڵام، تا دوورکەونەوە لەتاقی‌کردنەوەی داوێن‌پیسی، با هەر پیاوێك ژنی خۆی هەبێ، هەروەها هەر ژنێکیش مێردی خۆی هەبێ. 3با مێرد چ مافێکی ژن‌و مێردایەتی بەسەرەوەیە

سەبارەت بەژنەکەی بیداتێ،
هەروەها ژنیش هی مێردەکەی. 4
چونکە ژن دەسەڵاتی بەسەر لەشی
خۆی نییە، بەڵکو هی مێردەکەیەتی.
هەروەها مێردیش دەسەڵاتی بەسەر
لەشی خۆی نییە، بەڵکو هی
ژنەکەیەتی. 5کەستان خۆی بێبەش
نەکات لەوەی دیکە، تەنها کاتێك
نەبێ کە هەردووکتان لەسەر ئەوە
ڕێككەوتبن، بەمەبەستی کات
تەرخانکردن بۆ نوێژ، ئینجا
بگەڕێنەوە بۆ ژیانی ژنو مێردایەتی
جاران، تاکو بەهۆی
خۆڕانەگرتنتانەوە نەکەونە
تاقیکردنەوەی شەیتان. 6ئێستا
ئەوەی من لێرە پێتان دەڵێم، وەك
ڕێگادانە نەك فەرمان پێکردن. 7من
ئاواتەخواز بووم، هەر یەك لەئێوە
وەك من بووایە، بەڵام هەریەکەو
بەهرەی تایبەتی خۆی هەیە لەلایەن
خوداوە هی یەکێکیان بەجۆرێکەو
ئەوەی تریش بەجۆرێکیتر.
8من بەوانە دەڵێم کە ژنیان
نەهێناوەو شوویان نەکردووە،
هەروەها ئەوانەی ژنو مێردیان
مردووە باشترە بۆیان وەك من
بمێننەوە. 9بەڵام گەر هاتوو نەیانتوانی
خۆیان ڕاگرن، با ژنبهێننو
شووبکەن، چونکە ژنهێنانو
شووکردن باشترە لەسووتان
بەهەوەسەکانی لەش.
10بۆ ئەوانەی ژنیان هێناوەو
شوویان کردووە، ئامۆژگاری تایبەتی
خۆم نییە، بەڵکو ڕاسپاردەی
خوداوەندە کە دەڵێ: با ژن
مێردەکەی بەجێنەهێڵێ، 11(بەڵام
گەر هاتوو لێیجیابووەوە، با بێ مێرد
بمێنێتەوە یاخود مێردەکەی
ئاشتبکاتەوە)، هەروەها مێردیش
لەسەریەتی ژنەکەی تەڵاق نەدات.
12بەڵام ئەوانیتر من پێتان دەڵێم
نەك خوداوەند: گەر هاتوو برایەکی
باوەڕدار ژنێکی بێباوەڕی هەبوو
ژنەکەش ڕازیبوو لەگەڵی بژی، با
پیاوەکە بەجێی نەهێڵێو تەڵاقینەدا.
13هەروەها گەر هاتوو ژنێکی
باوەڕدار مێردێکی بێباوەڕی هەبوو
مێردەکەشی ڕازی بوو لەگەڵی
بژی، با ژنەکە وازی لێنەهێنێ. 14
چونکە مێردە بێباوەڕەکە پاکو پیرۆز
دەبێ بەهۆی ژنە باوەڕدارەکەی،
هەروەها ژنە بێباوەڕەکە پاکو پیرۆز
دەبێ بەهۆی مێردە باوەڕدارەکەی،
ئەگینا منداڵی ئەم جۆرە ژنو

مێردایەتیە گلاون، هەرچەندە ئەوان
پیرۆزبن. [15]بەڵام گەر مێردە یاخود
ژنە بێباوەڕەکە ویستی وازبهێنێ،
باوازبهێنێ، لەم حاڵەتە پیاوەکە یا ژنە
باوەڕدارەکە پەیوەست نییە
بەپەیوەندی ژنو مێردایەتی، چونکە
خودا بانگی کردووین بەئاشتی بژین.
[16]چونکە چۆن دەزانی ئەی ژنی
باوەڕدار دەتوانی مێردەکەت ڕزگار
بکەیت؟ یان ئەی پیاوی باوەڕدار
چۆن دەزانی دەتوانی ژنەکەت ڕزگار
بکەیت؟ [17]لەگەڵ ئەوەش بەپێی
ئەوەی خوداوەند بۆی داناون بژین،
بەو شێوەیەی خودا بانگی کردوون،
ئەمە فەرمانی منە بۆ هەموو کۆمەڵە
باوەڕدارەکان. [18]ئەوەی خودا
بانگی کردووە بە خەتەنەکراوی، با
هەوڵی شاردنەوەی خەتەنەکەی نەدا،
هەروەها ئەوەش بە خەتەنە نەکراوی
بانگی کردووە، باخۆی خەتەنە
نەکات. [19]چونکە خەتەنەکردن هیچ
نییە، هەروەها خەتەنە نەکردنیش هیچ
نییە، بەڵکو گرنگ ئەوەیە کار بە
ڕاسپاردەکانی خودا بکرێ. [20]با هەر
یەکە بەو شێوەیە بمێنێتەوە کە تیایەتی
کاتێ خودا بانگی کردووە. [21]گەر
هاتوو کۆیلە بوویت کاتێ خودا
بانگی کردی؟ پێویست ناکات بایەخ
بەمە بدەیت، بەڵام گەر توانیت
سەربەستبی، باشترە ئەم هەلە
بەکاربێنی، [22]چونکە ئەوەی کۆیلە
بووە کاتێ خوداوەند بانگی کردووە
ئەوە دەبێتە سەربەستی خوداوەند.
هەروەها ئەوەی بەسەربەستی بانگ
کراوە ئەوە دەبێتە کۆیلەی مەسیح.
[23]خودا ئێوەی بەنرخێکی گران
کڕیوە، ئیتر ئێوە مەبن بە کۆیلەی
خەڵکی. [24]لەبەرئەوە ئەی برایان،
پێویستە هەر یەکە بەو شێوەیە
بمێنێتەوە لەگەڵ خودا کە تیایدا بووە
کاتێ بانگ کراوە.

ڕەبەن

[25]دەربارەی ئەوانەی ژنیان
نەهێناوەو شوویان نەکردووە،
ڕاسپاردەیەکی تایبەتیم نییە بۆیان
لەلایەن خوداوەندەوە، بەڵام من
بیروڕای خۆم لەم بارەیەوە دەڵێم،
وەك یەکێك بەهۆی بەزەیی
خوداوەندەوە متمانەی بەدەست
هێناوە. [26]چونکە گەر من
بیربکەمەوە، چ‌کاتێکی ناخۆش
لەبەردەمان دایە، وای بەباشتر دەزانم
کە پیاو بەبێ ژن هێنان بمێنێتەوە. [27]

گەر تۆ ژنت هەبوو، داوای
جیابوونەوە مەکە، بەڵام گەر ژنت
نەبوو، مەگەڕێ بەدوای ژنهێنان. 28
گەر کوڕێك ژنی هێنا، هەڵەی
نەکردووە، هەروەها گەر کچێك
شووی‌کرد، هەڵەی نەکردووە. بەڵام
ئەو جۆرە کەسانە تووشی
دەردەسەری ژیان دەبن، جا من
دەمەوێ ئێوە لەوە بپارێزم. 29ئەی
برایان من پێتان دەڵێم: ئەوەندە
کاتمان نەماوە، لەبەرئەوە ئەوانەی
ژنیان هێناوە، پێویستە ئێستا
بەشێوەیەك بن هەروەك ژنیان
نەهێنابێ. 30هەروەها ئەوانەی
دەگرین هەروەك بلێی ناگرین،
ئەوانەی دڵخۆشن هەروەك بلێی
دڵخۆش نین، ئەوانەی شت دەکرن
هەروەك بلێی هیچیان نیە. 31
ئەوانەی پەیوەندیان بەم جیهانەوە هەیە
وەك بلێی پەیوەندیان پێیەوە نییە،
چونکە شێوەی ئەم جیهانە ڕووەو
نەمانە. 32دەمەوێ ئێوە لەسەرقاڵی
سەربەست بن، ئەوەی ژنی نەهێناوە
سەرقاڵ دەبێ بە کاروباری
خوداوەندو چۆنیەتی ڕازی‌کردنی. 33
بەڵام ئەوەی ژنی هێناوە سەرقاڵ دەبێ
بە کاروباری جیهانی‌و چۆنیەتی
ڕازی‌کردنی ژنەکەی. 34ئەو کابرایە
دڵی بەش‌کراوە. هەروەها کچانو
ئەو ژنانەی مێردیان نییە سەرقاڵ دەبن
بەکاروباری خوداوەندو چۆن پیرۆزی
لەش‌و ڕۆح بەدەست بهێنن. بەڵام
ئەوەی شووی‌کردووە سەرقاڵی
کاروباری جیهانی‌و چۆنیەتی
ڕازی‌کردنی مێردەکەیەتی.
35من ئەمەتان پێ‌دەڵێم بۆ
بەرژەوەندی خۆتان. نەك بۆ ئەوەی
بتانبەستمەوە. تاکو ڕێگای ڕاست‌و
پەسەند بگرن‌و بێ دوودڵی خزمەتی
خوداوەند بکەن. 36گەر هاتوو
یەکێك لەو باوەڕەدا بوو شتێکی
چاك ناکات بەرامبەر
بەدەزگیرانەکەی گەر بکەوێتە
تەمەنەوەو نەیهێنێ، بەم شێوەیە
پێویست بوو بیهێنێ، با بیهێنێ چونکە
بەمە گوناه ناکات. 37بەڵام ئەوەی
لەدڵەوە بڕیاری دابێ‌و خۆی ناچار
نەکردبێ، بەڵکو دەسەڵاتی تەواوی
بەسەر خۆی هەبێ، دەزگیرانەکەی
خۆی بەکچی بهێڵێتەوە، ئەوا باش
دەکات. 38کەواتە، ئەوەی ژن
دەهێنێ شتێکی چاك دەکات، بەڵام
ئەوەی ناهێنی ئەوا چاکتر دەکات.
39ژن ئەوەندە بە مێردەوە

دەبەستڕێتەوە هەتا مێردەکەی زیندووە. بەڵام گەر مێردەکەی مرد، ئەوسا ژنەکە سەربەستەو مافی ئەوەی هەیە هەر پیاوێك کە بیەوێ شووی پێ بکات، بەڵام پیاوەکە لەخوداوەند بێ. 40ئەگینا بەڕای من ئەو ئافرەتە بەختەوەرترە گەر وەك خۆی بمێنێتەوەو شوونەکات. لەو باوەڕەشدام منیش ڕۆحی خودام تیادایە.

قوربانی بتەکان

8

ئێمە هەموومان ئەو زانینەمان هەیە سەبارەت بەو قوربانییانەی پێشکەش بەبتەکان دەکرێت. بەڵام زانین لووتبەرزت دەکات، کەچی خۆشەویستی بنیادت دەنێ. 2گەر یەکێك لەو باوەڕەدایە شتێك دەزانێ، ئەو کەسە جارێ شتەکە بەتەواوی نازانێ وەك پێویستە بیزانێ. 3بەڵام ئەوەی خودای خۆشدەوێ، ئەوا لای ئەو ناسراوە.

4سەبارەت بەوەی پەیوەندی بەخواردنی قوربانیی بتەکانەوە هەیە، ئێمە دەزانین بت بوونی نییە، هەروەها جگە لەخودای تاکو تەنها هیچ خودایەکی تر نییە. 5چونکە گەر هەندێك هەبن پێیان بگوترێ خودا لەئاسمانو لەسەر زەوی، هەروەك زۆر خوداو زۆر خوداوەندیش هەیە. 6بەڵام ئێمە تەنها یەك خودامان هەیە، ئەویش ئەو باوکەیە کە هەموو شتێك لەلایەن ئەوەو ئێمەش بۆ ئەو هەین، هەروەها یەك خوداوەندمان هەیە ئەویش عیسای مەسیحە، کە هەموو شتێك بەهۆی ئەوەو ئێمەش بەهۆی ئەو هەین.

7بەڵام هەموو خەڵك ئەم ڕاستیە نازانن، چونکە هەندێکیان تا ئەمڕۆش واڕاهاتوون کەوا بت بەڕاستی بوونی هەیە، تەنانەت لە گۆشتی قوربانیی بتیش دەخۆن، هەر وادەزانن پێشکەش بەبتەکان کراوە، ویژدانە لاوازەکەشیان گڵاوبووە. 8خواردن لە خودا نزیکمان ناکاتەوە، گەر هاتوو لەشتێکمان خوارد هیچمان دەست ناکەوێ، هەروەها گەر لێمان نەخوارد باشتر نییە. 9بەڵام ئاگاداری خۆتان بن تاکو ئەم سەربەستیەتان نەبێتە بەردی کۆسپ بۆ ئەوانەی باوەڕیان لاوازە، 10ئەی خاوەنی زانیاری گەر هاتوو یەکێك تۆی بینی لەپەرستگای بت لەسەر خوان

دانیشتووی، ئایا ئەو کەسە گەر
ویژدانی لاواز بێ هاننادرێ لەگۆشتی
قوربانی بتەکان بخوات؟ 11جا
زانیاریەکەت بووە هۆی لەناوچوونی
ئەو برا باوەڕ لاوازەی مەسیح
لەپێناوی مرد.
12کەواتە بەهەمان شێوە گوناە
بەرامبەر بە مەسیح دەکەن، کاتێ
گوناە بەرامبەر بە برایەکتان دەکەنو
ویژدانی لاوازیان بریندار دەکەن. 13
لەبەر ئەوە، گەر هەندێ خۆراك ببێتە
کۆسپو کەوتنی براکەم، ئیتر
هەرگیز گۆشت ناخۆم تاکو نەبمە
کۆسپ بۆ براکەم.

مافی نێرراوان

9
ئایا سەربەست نیم؟ ئایا نێرراو نیم؟
ئایا عیسای مەسیحی خوداوەندمانم
نەدیوە؟ ئایا ئێوە بەرووبوومی کاری
من نین لەخوداوەند؟ 2گەر هاتوو
نێرراو نەبم لای خەڵکی تر، بۆ ئێوە
نێرراوم، چونکە ئێوە مۆری
نێرراوێتی منن. 3ئەوەیە
بەرگریکردنی من سەبارەت بەوانەی
تاقیم دەکەنەوە: 4ئایا مافی خواردنو
خواردنەوەمان نییە؟ 5ئایا مافی
ئەوەمان نییە یەکێك لەخوشکان
بکەین بەهاوسەرمانو لەگەڵ خۆمان
بیهێنین، وەکو نێرراوانی ترو
پەترۆسو برایان لەخوداوەند؟ 6
یاخود تەنها منو بەرنابا مافی
ئەوەمان نییەو هەر دەبێ ئیش بکەین
﴿بۆ پەیداکردنی پێویستیەکانی
ژیانمان﴾؟ 7چ سەربازێك دەچێ بۆ
جەنگ لەسەر حسابی خۆی؟ یا چ
باخەوانێك ڕەزێك دەچێنێو
لەبەرەکەی ناخوات؟ یاخود چ
شوانێك مێگەلێ دەلەوەڕێنێو
لەماستەکەی ناخوات؟ 8ئایا ئەم
قسانەم قسەی مرۆڤە؟ ئایا شەریعەتیش
هەمان شت ناڵێ؟ 9لەشەریعەتی موسا
نووسراوە: {دەمی گا مەبەستەوە
لەکاتی دەغڵ کوتانەوە.} گەر خودا
بایەخ بە گا بدات؟ 10ئایا بەڕاستی
ئەمەی لەپێناوی ئێمەدا نەوتووە؟
بەڵێ، لەپێناوی ئێمەدا ئەمە
نووسراوەو مانای ئەوەیە: هەموو
ئەوانەی زەوی دەکێڵن. دەیکێڵن
بەهیواوە، ئەوانەی گەنم دەکوتن ئەوە
دەکەن بەهیوای ئەوەی بەشداربن
لەبەرووبووم. 11کاتێ ئێمە شتی
ڕۆحیتان تیا بچێنین ئایا گەلێك زۆرە
گەر لەئێوە هەندێ شتی پێویستی

لەشمان دەست کەویٚ؟ 12گەر بێتو
کەسانی تر ئەم مافەیان بەسەرتان
هەبێ، دەبێ ئێمە چەند لەوان
لەپێشتر بین؟ بەڵام ئێمە ئەم مافەمان
وەرنەگرت، بەڵکو لەهەموو شتێك
داغمان بەخۆمان گرت تاکو کۆسپێك
نەخەینە سەر رێگای مزگێنی
مەسیح.
13ئایا نازانن ئەوەی خزمەتی پەرستگا
دەکات بە خێری پەرستگا دەژی،
هەروەها ئەوەی خزمەتی قوربانگا
دەکات بەشی خۆی لەقوربانیەکان
هەڵدەگریٚ؟ 14هەر ئاواش خوداوەند
فەرمانیداوە ئەوانەی مزگێنی
خوداوەند دەدەن خۆیان بەهۆی ئەو
مزگێنییەوە بژێن. 15بەڵام من داوای
هیچ مافێك لەو مافانە ناکەم،
هەروەها ئێستا ئەوە نانووسم هەتا
داوای ئەم یارمەتییە بکەم. چونکە
مردنم بەلاوە باشترە لەوەی یەکێك
رێی ئەم شانازیەم لێبگریٚ. 16
چونکە گەر مزگێنی بدەم نابێ
شانازی بەخۆم بکەم، لەبەرئەوەی
مزگێنیدان لەسەرم پێویستە. جا قور
بەسەرم گەر بێتو مزگێنیم نەدایە. 17
چونکە گەر بەخواستی خۆم ئەوە
بکەم، ئەوا پاداشت دەکریٚم، بەڵام
گەر بەخواستی خۆم نەبێ، ئەوا
متمانەی لێپرسراویەتییەکم پێدراوەو
جێبەجێی دەکەم. 18ئێتر پاداشتم
چییە؟ پاداشتی من ئەوەیە بەخۆرایی
مزگێنی بدەمو واز لەمافی خۆم
بهێنم لەمزگێنیدا. 19من مرۆڤێکی
ئازادم، کۆیلەی هیچ کەس نیم،
بەڵام خۆم کرد بەکۆیلە بۆ هەموو
خەڵك تا ژمارەیەکی زۆریان لێ
بەدەستبهێنم. 20هەتا جوولەکە بۆ
مەسیح بەدەستبهێنم، وەك
جوولەکەیەك دەژیم. هەروەها بۆ ئەو
خەڵکانەی لەژێر سایەی شەریعەت
دەژین وەك ئەوان لەژێر سایەی
شەریعەت دەژیم، چونکە دەمەویٚ
ئەو جۆرە کەسانەش بۆ مەسیح
بەدەستبهێنم، 21بەڵام بۆ ئەو
کەسانەی بێ شەریعەتن، خۆم دەکەم
بە بێشەریعەت هەتا بۆ مەسیح
بەدەستیانبهێنم. ئێتر ئەمە ئەوە
ناگەیەنێ من شەریعەتی خودا
ڕاناگرم، بەڵکو لەژێر سایەی
شەریعەتی مەسیحم. 22بۆ لاوازەکان
خۆم دەکەم بە لاواز، تاکو
بەدەستیانبهێنم بۆ مەسیح. ئیتر بۆ
هەموان بووم بەهەموو شتێك، هەتا
بەهەر شێوەیەك بێ هەندێکیان ڕزگار

بکەم. 23ئەمانە هەمووی دەکەم
لەپێناوی مزگێنیدا، تا بەشداری تیادا
بکەم.
24ئایا نازانن هەموو ئەوانەی
بەشداری ڕاکردن دەکەن لەیاری
پێشبڕکێدا، تەنها یەکێکیان پاداشت
وەردەگرێ؟ بەهەمان شێوە ئێوەش
ڕابکەن تا دەیبەنەوە، 25هەر یەکێك
لەو یاریزانانە مەشقی خۆ بەهێزکردن
دەکەن، تاکو تاجێکی لەناوچوو
بەدەستبهێنن. بەڵام ئێمە لەپێناوی
بەدەستهێنانی تاجێکی لەناونەچوو.
26کەواتە من ڕاناکەم وەك یەکێك
ئامانجی نەبێ، هەروەها بۆکسێن ناکەم
وەك یەکێك لەهەوا بدا. 27بەڵکو
ڕەق دەبم لەگەڵ لەشی خۆمو
دەیکەم بەکۆیلە، تاکو خۆم ڕەت
نەکرێمەوە، دوای ئەوەی خۆم
بەخەڵکیترم ڕاگەیاندووە.

فێربوون لەمێژووی ئیسرائیل

10
برایان دەمەوێ ئێوە بزانن،
باوباپیرانمان هەموویان لەژێر هەوردا
بوونو هەمووشیان دەریای سووریان
بڕی. 2جا هەموو ئەوانەی لەدەریاو
لەژێر هەوردا بوون وەك قوتابیانی
موسا لەئاوهەڵکێشران، 3هەمووشیان
یەك جۆرە خواردنی ڕۆحیان خواردو
4هەموویان یەك جۆرە ئاوی ڕۆحیان
خواردەوە، چونکە لەو بەردە
ڕۆحیەیان دەخواردەوە کە دوایان
کەوتبوو، ئەو بەردەش مەسیح بوو. 5
بەڵام خودا لە زۆربەیان ڕازی
نەبوو، ئیتر ئەمە بووە هۆی فڕێدانیان
لەبیابان. 6ئەم شتانە ڕوویدا تاکو
ببێ بەنموونەیەك بۆمان، ئارەزووی
کاری خراپ نەکەین، هەروەك
ئەوان ئارەزوویانکرد، 7نابێ ئێمە
ببین بە بتپەرست وەك هەندێ
لەوان، چونکە لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە: {گەل دانیشتن بۆ
خواردنو خواردنەوە، ئینجا
هەستانەوەو کەوتنە سەماکردن.} 8
هەروەها نابێ خۆمان بدەینە دەست
داوێنپیسی وەك هەندێکیان
کردیان.لێرە ئەمە بووە هۆی ئەوەی
لەرۆژێکدا بیستوسێ هەزار
کەسیان لێ بمرێ. 9هەروەها نابێ
مەسیح تاقیبکەینەوە وەك هەندێکیان
کردیان، ئیتر هەموویان بەمار
لەناوچوون. 10بێزاری دەرمەبڕن
وەك هەندێکیان کردیان، ئەوسا
ئەوەبوو فریشتەی لەناوبەر لەناوی

بردن. 11ئەم شتانە هەمووی دەبێ
بەئاگاداریەك بۆ ئێمە، چونكە ئەمانە
هەمووی بۆ ئامۆژگاریكردنەوەی
ئێمە نووسراوە، كە كۆتایی جیهان
لێمان نزیك بووەتەوە. 12ئیتر ئەوەی
لەو باوەڕەدایە كەوا خۆی
ڕاگرتووە، بائاگای لەخۆی بێ
نەكەوێ. 13هەر تاقیكردنەوەیەكتان
تووش بێ ئەوە مرۆڤانەیە، بەڵام خودا
پشتی پێ دەبەسترێو نایەڵێ زیاتر
لەتوانای خۆتان تاقیبكرێنەوە، بەڵكو
لەكاتی تاقیكردنەوەدا ڕێگایەكتان
بۆ دەكاتەوە تاكو بتوانن بەرگە
بگرن. 14لەبەرئەوە، ئەی
خۆشەویستانم، لەبتپەرستی
دووركەونەوە.
15چۆن لەگەڵ تێگەیشتوان
دەدوێم، ئاواش لەگەڵ ئێوە دەدوێم،
جا ئێوە حوكمبدەن سەبارەت بەوەی
دەیڵێم: 16ئایا ئەو جامە پیرۆزەی
پیرۆزی دەكەین بەشداری نییە
لەخوێنی مەسیح؟ یاخود ئەو نانەی
لەتی دەكەین بەشداری نییە لە
لەشی مەسیح؟ 17لەبەر ئەوەی یەك
نان هەیە، ئێمە لەگەڵ ئەوەی زۆرین،
یەك لەشین، چونكە هەموومان
بەشداری لەیەك نان دەكەین. 18
سەیری ئیسرائیل بكەن لەبارەی
مرۆڤایەتیەوە: ئایا ئەوەی قوربانی
دەخوات لەقوربانگەدا بەشدار نییە؟
19كەواتە مەبەستم چییە؟ ئایا ئەوەی
بۆ بت سەربڕاوە بەنرخە یاخود بتەكە
خۆی بەنرخە؟ 20نەخێر، چونكە
ئەوەی بتپەرستەكان سەریدەبڕن
بۆ ڕۆحە پیسەكان سەریدەبڕن نەك
بۆ خودا. نامەوێ ئێوە بەشداریتان
هەبێ لەگەڵ ڕۆحە پیسەكان. 21ئێوە
ناتوانن لەیەك كاتدا لەجامی
خوداوەندو لەجامی ڕۆحە پیسەكان
بخۆنەوە، هەروەها ناتوانن لەیەك
كاتدا بەشداری خوانی خوداوەندو
خوانی شەیتان بكەن، 22یاخود
دەمانەوێ توڕەییخوداوەند
هەستێنین؟ ئایا ئێمە لەو بەهێزترین؟

هەموو شتێك بۆ شكۆی خودایە

23ئێوە دەڵێن (هەموو شتێك
دروستە) بەڵام هەموو شتێك سوود
بەخش نییە، دەڵێن (هەموو شتێك
دروستە) بەڵام هەموو شتێك بنیادنەر
نییە. 24با كەستان بەدوای
بەرژەوەندی خۆی نەگەڕێ، بەڵكو
بەدوای بەرژەوەندی نزیكەكەی
بگەڕێ. 25ئەو گۆشتەی لەبازار

دەفرۆشرێ بیخۆن، ئەوەندە پرسیار
مەکەن لەپێناوی ویژدانتان. 26چونکە
زەوی‌و هەموو ئەو شتانەی
لەسەریەتی هی خوداوەندە. 27گەر
هاتوو بی‌باوەڕێك داوەتی‌کردن‌و
ئێوەش ڕازی‌بوون بڕۆن، ئەوسا
هەرچیەکتان پێشکەش دەکات
بیخۆن، بێ پرسیارکردن، لەبەر
ویژدان. 28بەڵام گەر هاتوو یەکێك
پێی ووتن: (ئەم خواردنە لە قوربانی
پێشکەش‌کراوی بتە.) ئەوسا
لێی‌مەخۆن، لەبەر ئەو کەسەو ڕازی
کردنی ویژدان، 29مەبەستم
لەویژدانی ئێوە نییە، بەڵکو ویژدانی
ئەوی دیکە، جا بۆچی سەربەستی
لەلایەن یەکێکی‌تر حوکمی بەسەر
بدرێ؟ 30گەر خواردنێکم خواردو
سوپاسی خودام لەسەری کرد، ئیتر
بۆچی یەکێکی دیکە بەخراپە باسم
بکات لەسەر شتێك سوپاسی خودای
لەسەر دەکەم؟ 31گەر خواردتان‌و
خواردتانەوە یان هەر شتێکتان‌کرد،
با هەموو شتێکتان لەپێناوی
شکۆمەندی خودا بێ. 32مەبن
بەکۆسپ لەڕێگای جوولەکە یا
یۆنانی یاخود کۆمەڵەی باوەڕدارانی
خودا. 33بەهەمان شێوە منیش هەوڵی
ڕازی‌کردنی هەموان دەدەم
لەهەموو شتێك، بایەخ نادەم بە
بەرژەوەندی تایبەتی خۆم، بەڵکو
بایەخ بە بەرژەوەندی زۆربەی
خەڵکی تر دەدەم، تاکو ڕزگاریان
بێ.

11

بەشوێن پێی مندا بڕۆن وەك چۆن
منیش بەشوێن پێی مەسیح دا دەڕۆم.

نوێژکردن لەکۆبوونەوە

2ستایشتان دەکەم چونکە هەمیشە
یادم دەکەن‌و لەسەر ئەو
خووڕەوشتانە دەڕۆن بەو شێوەی
پێم‌داون. 3بەڵام دەمەوێ ئەوە بزانن
کە مەسیح سەری هەموو پیاوێکەو
پیاویش سەری ئافرەتەو خوداش
سەری مەسیحە. 4هەر پیاوێك
بەسەری داپۆشراو نوێژ بکا یاخود
بەووشەی خودا بدوێ ئەوا شورەیی
بەسەر خۆی دەهێنێ، 5هەروەها هەر
ئافرەتێك بەسەری دانەپۆشراو نوێژ
بکا یاخود بەووشەی خودا بدوێ،
ئەوا شورەیی بەسەر خۆی دەهێنێ،
ئەوەش وەك ئافرەتێك وایە کە سەری
تاشرابێ. 6گەر ئافرەتێك سەری

دانەپۆشێ، باشترە قژی ببڕێ، بەڵام
گەر هاتوو بۆ ئەو ئافرەتە شورەیی
بوو قژی ببڕێ یاخود بیتاشێ، ئەوا
پێویستە سەری داپۆشێ. 7کەواتە پیاو
نابێ سەری داپۆشێ، چونکە وێنەو
شکۆمەندی خودایە ، بەڵام ژن
شکۆمەندی پیاوە. 8چونکە پیاو لەژن
نییە، بەڵکو ژن لەپیاوە. 9پیاو
دروست نەکراوە بۆ ژن، بەڵکو ژن
دروستکراوە بۆ پیاو. 10بۆیە
پێویستە ژن سەری داپۆشێ لەپێناوی
فریشتەکان. 11لە خوداوەند ژن
سەربەخۆ نییە سەبارەت بەپیاو،
هەروەها پیاویش سەبارەت بەژن. 12
چونکە هەروەك ژن لەپیاو
دروستکراوە، ئاواش پیاو لەژن
لەدایك دەبێت، بەڵام هەموو شتێك
لەلایەن خوداوەیە.
13کەواتە خۆتان حوکم بدەن:
ئایا شتێکی جوانە بۆ ژن بێ سەرپۆش
نوێژ بکات بۆ خودا؟ 14ئایا هەمان
باری سروشتی فێرتان ناکات،
شەرمەزارییە بۆ پیاو قژی درێژ
بکات، 15بەڵام شانازییە بۆ ژن قژی
درێژکاتەوە؟ چونکە خودا قژی
پێداوە بۆ داپۆشینی. 16لێرە گەر
یەکێ بیەوێ بەربەرەکانی ئەمە
بکات، ئیتر ئەوە لەگەڵ خووڕەوشتی
ئێمەو کۆمەڵە باوەڕدارەکانی خودا
ڕێك ناکەوێ.

نانخواردنی خوداوەند

17ئامۆژگاریەکانم ستایشکردنی
ئێوە نییە، چونکە کۆبوونەوەکانتان
زیانی لەسوود زیاترە. 18چونکە بۆ
یەکەمجار بیستم، کاتێ ئێوە
کۆدەبنەوە وەك کۆمەڵەی باوەڕداران
ناکۆکی لەنێوانتان هەیە.
تاڕادەیەکیش باوەڕ بەمە دەکەم. 19
چونکە دەبێ لەنێوانتان ناکۆکی
گومڕابوون هەبێ تا لەنێوانتان
باوەڕی ڕاستەقینە دەربکەوێ. 20
کاتێ کۆدەبنەوە ئەوە بۆ نانی
خوداوەند نییە. 21بەڵکو هەر
یەکەتان پێش ئەوەیتر دەکەوێ
بۆئەوەی بۆ خۆی بخوات، بەڵام هەیە
لەناوتان بەبرسێتی دەمێنێتەوە،
هەندێکیشتان سەرخۆش دەبێ. 22ئایا
ماڵتان نییە تیایدا بخۆنو بخۆنەوە؟
یاخود دەتانەوێ بەسووکی سەیری
کۆمەڵەی باوەڕدارانی خودا بکەنو
هەژارەکان شەرمەزار بکەن کە
هیچیان نییە؟ کەواتە چیتان پێبڵێم؟
ئایا ستایشتان بکەم؟ نەخێر، ئەمە

ناکەم. 23ئەوەی من بە ئێوەم دا
لەخوداوەند وەرمگرتووە، ئەویش
ئەوە بوو عیسای خوداوەند ئەو
شەوەی تیایدا دەدرا بەدەستەوە
نانێکی هەڵگرت، 24سوپاسی خودای
کرد، لەتی‌کردو ووتی: (وەری
بگرن بیخۆن، ئەمە لەشی منە
لەپێناوی ئێوەدا شکاوە، جا ئەمە
بکەن بۆ یادکردنەوەم.) 25بەهەمان
شێوە دوای نان خواردن، جامەکەی
هەڵگرتو ووتی: (ئەم جامە پەیمانی
نوێیە بەخوێنی من، جا ئەمە بکەن هەر
جارێك دەیخۆنەوە بۆ یادکردنەوەم.)
26کەواتە، هەر کاتێ لەم نانەتان
خواردو لەم جامەتان خواردەوە بەمە
مردنی خوداوەند ڕادەگەیێنن، هەتا
دەگەڕێتەوە. 27جا هەر یەکێك لەم
نانە بخواتو لەم جامەی خوداوەند
بخواتەوە بێ ئەوەی شایانی بێ،
تاوانبارە بەرامبەر بەلەشو خوێنی
خوداوەند.
28با هەر یەکە خۆی تاقی‌بکاتەوە،
پێش ئەوەی لەم نانە بخواتو لەم
جامە بخواتەوە. 29هەر یەکێك
بخواتو بخواتەوە بێ ئەوەی مانای
لەش تێبگات ئەوا حوکمی خودا
بەسەر خۆی دەهێنێ. 30لەبەر ئەوەیە
ژمارەیەکی زۆر نەخۆشو لاوازتان
تیادایە، هەندێکیش مردوون. 31بەڵام
گەر ئێمە حوکم بەسەر خۆمان
بدەین، ئەوا تاوانبار نەدەکراین. 32
بەڵام کاتێ خوداوەند حوکم
بەسەرمان بدات تەمێمان دەکات،
تاکو تاوانبار نەکرێین لەگەڵ جیهان.
33ئەی برایان، کاتێ بەیەکەوە
کۆدەبنەوە بۆ نان خواردن، چاوەڕێی
یەکتری بکەن. 34گەر یەکێکتان
برسی بوو با لەماڵەوە نان بخوات،
تا کۆنەبنەوە بۆ تاوانبار کردنی .
سەبارەت بەشتەکانی‌تر کاتێ هاتم بۆ
لاتان ئامۆژگاریتان دەکەم.

بەهرەکانی ڕۆحی پیرۆز

12
ئەی برایان، سەبارەت بە بەهرە
ڕۆحیەکان دەمەوێ لاتان شاراوە
نەبێ. 2ئێوە دەزانن کاتێ بت‌پەرست
بوون، ڕاتان دەکرد بەدوای بتە
لالەکان تا بیانپەرستن. 3بۆیە من
دەمەوێ ئێوە تێبگەن کە هیچ
کەسێك نیە بدوێ بەڕۆحی خوداو
بلێ (نەفرەت لەعیسا)، هەروەها
هیچ کەس ناتوانێ بێ ڕۆحی پیرۆز
بلێ (عیسا خوداوەندە.)

4چەندەها بەهرە هەیە، بەڵام
هەمووی لە یەك ڕۆحەوەیە، 5
هەروەها چەندین جۆر خزمەت هەیە،
بەڵام هەمووی لە یەك
خوداوەندەوەیە، 6جۆرەها کاریش
هەیە، بەڵام تەنها یەك خودایە ئەوەی
هەموو شتێك دەکات لەهەموو
کەسێك.
7جا بەیەکێك ئاشکرا بوونی
ڕۆحی دەدرێ، ئەمەش سوودی بۆ
هەموانە. 8یەکێك بەهۆی ڕۆحی
پیرۆزەوە قسەی دروستو دانای پێ
دەبەخشرێ، بۆ یەکێکی تر قسەی
زانین بەگوێرەی هەمان ڕۆح. 9هەر
هەمان ڕۆحیش بە یەکێك باوەڕ
دەبەخشێ، بەوی دیکەش بەهرەی
نەخۆش چاككردنەوە بەیەك ڕۆح، 10
هەروەها یەکێك توانای کردنی کاری
سەرسوڕهێنەری پێ دەبەخشرێ،
یەکێکی دیکەش دوان بە
ووشەی خودا، یەکێکی دیکەش
توانای لێك جیاکردنەوەی
ڕۆحەکان، بۆ یەکێکی دیکەش زمانە
ڕۆحیەکان، بۆ یەکێکی دیکەش
ڕوونکردنەوەی ئەو زمانانە. 11بەڵام
ئەمانە هەموو کاری یەك ڕۆحو
هەمان ڕۆحن، بە هەر یەکێك چۆن
بیەوێ دەیدا.

یەك لەشو ئەندامی زۆر

12چۆن لەش یەکەو ئەندامی
زۆری هەیە، ئەو ئەندامانە چەند
زۆرن، بەڵام یەك لەش پێك دەهێنن،
هەروەها مەسیح بەم شێوەیەیە. 13
چونکە ئێمە بەیەك ڕۆح لەئاو
هەڵکێشراین بۆ یەك لەش. گەر ئێمە
جوولەکە بین یاخود یۆنانی، کۆیلە
بین یاخود سەربەست، ئێمە هەموو لە
یەك ڕۆحمان خواردۆتەوە. 14کەواتە
لەش یەك ئەندام نییە بەڵکو کۆمەڵە
ئەندامێکە. 15گەر بێتو قاچ بڵێ:
(چونکە من دەست نیم ئیتر من سەر
بە لەش نیم،) ئایا ئیتر بە ئەندامی
لەش دانانرێ؟ 16هەروەها گەر بێتو
گوێ بڵێ: (چونکە من چاو نیم، ئیتر
من سەر بە لەش نیم،) ئایا بە ئەندامی
لەش دانانرێ؟ 17گەر هاتوو لەش
هەمووی چاو بووایە، ئیتر چۆن
شتمان دەبیست؟ هەروەها هەمووی
گوێ بووایە، ئیتر چۆن بۆنمان
دەکرد؟ 18لەبەرئەوە خودا هەر
ئەندامێکی لەشی لەشوێنێکی تایبەت
داناوە، بەو شێوەیەی خۆی دەیەوێ.
19جا کوا لەش گەر هەمووی یەك

ئەندام بووایە؟ 20بەڵام ئەوەتا وا نییە،
بەڵكو ئەندامەكان زۆرن بەڵام یەك
لەشن. 21بەم شێوەیە، چاو ناتوانێ بە
دەست بڵێ: (پێویستم پێت نییە.)
هەروەها سەر بە هەردوو قاچ بڵێ:
(پێویستم پێتان نییە.) 22ئەوەی بە
لاوازترین ئەندام دایدەنێن لە لەش،
ئەوە ئەندامێكی پێویستە. 23ئەو
ئەندامەی لە لەشدا ئەوەندە ڕێزی
نییە، زیاتر ڕێزی بۆ دادەنێن، هەروەها
ئەو ئەندامەی بە شەرمەوە سەیری
دەكەین، ڕێزی تایبەتی لێدەگیرێ. 24
بەڵام ئەو ئەندامانەی بەنرخن
پێویستیان بەمە نییە، چونكە خودا
ئەندامەكانی لەشی بە شێوەیەك
دروست كردووە تەنانەت بۆ
بچووكترین ئەندامی لەش نرخێكی
تایبەتی داناوە، 25تاكو لەش ناكۆكی
تیادا پەیدا نەبێ، بەڵكو ئەندامەكان
یەك بایەخیان هەبێ سەبارەت
بەیەكتری. 26گەر هاتوو ئەندامێك
ئازاری هەبوو هەموو ئەندامەكانی
دیكە لەگەڵی ئازار دەچێژن، ئەگەر
یەكێك لەئەندامان ڕێزی لێنرا، ئەوا
هەموو ئەندامان لەگەڵی دڵخۆش
دەبن. 27لەڕاستیدا ئێوە لەشی
مەسیحن، هەر یەكەتان لەئەو
ئەندامێكە. 28خودا لەكۆمەڵەی
باوەڕدارانی خۆی یەكەمجار نێرراوانی
دانا، دووەمجار ئەوانەی بەووشەی
خودا دەدوێن، سێهەمجار فێركەران.
ئینجا بەهرەكانی كاری
سەرسوڕهێنەر: نەخۆش چاككردنو
یارمەتیدانو بەڕێوەبردنو دوان بە
زمانە ڕۆحییەكان. 29ئایا ئەوانە
هەموویان نێرراون؟ یاخود هەموو
بەووشەی خودا دەدوێن؟ یان هەموو
فێركەرن؟ یا هەموویان بەهرەی كاری
سەرسوڕهێنەریان دراوەتێ؟ 30ئایا
هەموویان بەهرەی چاككردنەوەی
خەڵكیان دراوەتێ؟ یان هەموویان
دەتوانن بەزمانی ڕۆحی بدوێن؟
یاخود توانای ڕوونكردنەوەی زمانە
ڕۆحییەكانیان هەیە؟ 31ئێوە هەوڵی
بەهرەی باشتر بدەن، ئەوسا من
ڕێگایەكی باشترتان نیشاندەدەم.

گرنگی خۆشەویستی

13

گەر بێتو بە هەموو زمانەكانی جیهانو
فریشتەكان بدوێم، بەڵام
خۆشەویستیم نەبێ، ئەوا من وەك
گرمەگرمی دەهۆڵو زیڕەزیڕی زۆرنا
وام. 2گەر بێتو بەووشەی خودا

بدوێم‌و هەموو نهێنی‌و زانیارییەك
بزانم‌و باوەڕێکی تەواوی وام هەبێ
بتوانم چیای پێ هەڵکەنم، بەڵام
خۆشەویستیم نەبێ، ئەوا هیچ نیم. 3
گەر بێتو هەموو سامانم بەسەر
هەژاران دابەش بکەم‌و تا سووتان
ژیانم پێشکەش بکەم، بەڵام
خۆشەویستیم نەبێ، ئەوا هیچ
سوودی بۆم نابێ. 4خۆشەویستی دان
بەخۆگرتن‌و ڕۆح سووکییە،
خۆشەویستی شانازی نییە، چاوپیسی
نییە، لووت‌بەرزی نییە، 5
خۆشەویستی توندڕەوی نییە، داوای
بەرژەوەندی تایبەتی خۆی ناکات،
زوو تووڕە نابێ‌و بەهەڵەکانی
پێشوودا ناچێتەوە، 6خۆشەویستی
بەخراپە دڵخۆش نابێ، بەڵکو بۆ
ڕاستی دڵشاد دەبێ. 7خۆشەویستی
هەموو کاتێ بەرگە دەگرێ، هەموو
کاتێ باوەڕ دەکات، هەموو کاتێ
هیوای هەیە، هەموو کاتێ ئارام
دەگرێ. 8خۆشەویستی هەرگیز
نافەوتێ، بەڵام دوان بە ووشەی خودا
نامێنێ‌و دوان بەزمانە ڕۆحیەکانیش
بەسەردەچێ، هەروەها زانیاریش
نامێنێ. 9چونکە زانیاریمان تەواو نییە،
هەروەها دوانمان بەووشەی خوا تەواو
نییە، 10بەڵام کاتێ تەواو دێت، ئەوسا
ناتەواو نامێنێ. 11کاتێ منداڵ بووم
وەك منداڵێك قسەم دەکرد، وەك
منداڵ تێدەگەیشتم، وەك منداڵ بیرم
دەکردەوە. بەڵام ئێستا بووم بەپیاو،
ئەوەی شتی منداڵیبوو وازم لێهێنا.
12چونکە ئێستا تەماشای ئاوێنەیەکی
تاریك دەکەین، بەڵام دوایی
ڕووبەڕووە. من ئێستا بەشێك
لەزانینم هەیە، بەڵام دوایی بەتەواوی
خوداوەند دەناسم، هەروەك ئەو
بەتەواوی من دەناسێ. 13جا ئەوەی
دەمێنێتەوە باوەڕو هیواو
خۆشەویستیە، ئەمانە سێ شتن، بەڵام
خۆشەویستی لەهەموویان مەزنترە.

دوان بەووشەی خودا

14

با خۆشەویستی ئامانجتان بێ،
ئارەزووی بەهرە ڕۆحیەکان بکەن،
بەتایبەتی دوان بە ووشەی خودا، 2
ئەوەی بەزمانە ڕۆحیەکان بدوێ،
قسە لەگەڵ خەڵك ناکات، بەڵکو
لەگەڵ خودا، کەس لێی تێناگات،
چونکە ئەوەی ئەو بەهۆی ڕۆحی
پیرۆز دەیڵێ نهێنییە. 3بەڵام ئەوەی
بەووشەی خودا دەدوێ، ئەوە بۆ

بنیادنانو هاندانو دڵنەواییە. 4ئەوەی
بەزمانە ڕۆحیەکان دەدوێ، ئەوا
خۆی بنیاد دەنێ، بەڵام ئەوەی
بەووشەی خودا دەدوێ، ئەوا
کۆمەڵەی باوەڕداران بنیاد دەنێ. 5
من حەز دەکەم هەمووتان بەزمانە
ڕۆحیەکان بدوێن. بەڵام باشترە
بەهرەی دوان بەووشەی خوداتان
هەبێ، چونکە ئەوەی بەووشەی خودا
دەدوێ مەزنترە لەوەی بەزمانە
ڕۆحیەکان دەدوێ، تەنها گەر یەکێك
بتوانێ ڕوونیبکاتەوە، ئەمەش ببێتە
هۆی بنیادنانی کۆمەڵەی باوەڕداران.
6ئەی برایان، ئێستا وابزانن من
هاتووم بۆ لاتانو بەزمانە ڕۆحیەکان
لەگەڵتان دەدوێم، لێرە چ سوود
لەمن وەردەگرن، گەر بینینو
زانیاریو دوان بەووشەی خوداو
فێرکردنی تیادا نەبێ؟ 7تەنانەت
ئامێرێکی مۆسیقای بێڕۆح، بۆ نموونە
شمشاڵو ساز، گەر دەنگی جیاوازیان
نەبێ، چۆن گوێگر بزانێ کامەیان
دەنگی شمشاڵەو کامەیان دەنگی
سازە؟ 8گەر بێتو کەرەنای شەڕ
دەنگەکەی ئاشکرا نەبێ، کێ خۆی
ئامادە دەکات بۆ شەڕ؟ 9ئێوەش
هەروەها گەر بێتو بە زمانی ڕۆحی
بدوێنو کەس لێتان تێنەگات، ئیتر
چۆن خەڵکی بزانێ چی دەڵێن؟ ئایا
وەك ئەوە نییە لەگەڵ هەوا بدوێن؟
10لەجیهان ئەوەندە زمان هەیە
لەژماردن نایەن، بەڵام هیچیان بێواتا
نییە. 11گەر بێتو من لەواتای زمانێك
تێنەگەم، ئەوا دەبێتە بێگانەو ئەو
کەسەی بەو زمانەش دەدوێ،
هەروەها منیش دەبمە بێگانە بۆ ئەو
کەسە. 12کەواتە ئێوەش، گەر
بەپەرۆش بن بۆ بەهرەی ڕۆحی،
زیاتر هەوڵی بۆ بدەن لەپێناوی
گەشەکردنی کۆمەڵەی باوەڕدارانو
پەرەسەندنی.

13لەبەرئەوە پێویستە لەسەر
ئەوەی بەزمانە ڕۆحیەکان دەدوێ،
نوێژ بکات تا خودا هێزی
ڕوونکردنەوەی زمانەکانی بداتێ. 14
چونکە گەر من بەزمانە ڕۆحیەکان
نوێژم کرد، تەنها ڕۆحم نوێژ
دەکات، بەڵام مێشکم هیچ
بەرووبوومی نابێت. 15کەواتە چی
بکەم؟ بەڕۆح نوێژ دەکەم، هەروەها
بەمێشکیش نوێژ دەکەم. بەڕۆح
گۆرانی دەڵێم، هەروەها بەمێشکیش
گۆرانی دەڵێم. 16ئەگینا گەر تۆ
بەڕۆح ستایشی خودا بکەی، چۆن

دەبێ یەکێکی دەرەوە بەسوپاس
کردنەکەت بڵێ (ئامین)؟ چونکە ئەو
نازانێ تۆ دەڵێی چی. 17لەوانەیە
سوپاس کردنەکەت باش بێ، بەڵام
ئەوەی تر بنیادنانرێ. 18سوپاس بۆ
خودا لەهەمووتان زیاتر دەتوانم
بەزمانە ڕۆحیەکان بدوێم، 19بەڵام
لەکۆمەڵەی باوەڕداران بەلامەوە
باشترە پێنج ووشە بڵێم بەمێشکمەوە
کە خەڵکی لێی فێر ببێ، لەوەی کە
دە هەزار ووشە بڵێم بەزمانەکان
کەس لێی‌تێ‌نەگات. 20ئەی برایان،
لەبیرکردنەوەدا وەك مندالْ مەبن،
بەڵکو لەئاست خراپەکاری‌دا وەك
مندالْی ساوا بن. بەڵام
لەبیرکردنەوەدا وەك یەکێکی
گەورەو تێگەیشتوو بن. 21
لەشەریعەت نووسراوە: {خوداوەند
دەڵێ، بەزمانی بێگانەکانو بەلێوی
نامۆکان قسە لەگەڵ ئەم گەلە
دەکەم، لەگەڵ ئەمەش گوێم لێ
ناگرن.} 22کەواتە زمانەکان نیشانە
نییە بۆ باوەڕداران بەڵکو بۆ
بێباوەڕان، بەڵام دوان بەووشەی
خودا بۆ باوەڕدارانە نەك بۆ
بێباوەڕان. 23گەر ئەندامانی
کۆمەڵەی باوەڕداران هەموو
بەیەکەوە کۆبوونەوە، لەوێ
هەموویان بەزمانە ڕۆحییەکان
قسەیان‌کرد، ئینجا یەکێکی نەزان
یاخود بێباوەڕ بێتە ژوورەوە، ئایا
نالێ ئێوە هەمووتان شێتن؟ 24بەڵام
بەپێچەوانەی ئەمە گەر بێتو هەموو
بەووشەی خودا بدوێنو یەکێکی
نەزان یاخود بێباوەڕ بێتە ناوتان،
هەموو سەرزەنشتی دەکەنو هەموو
حوکمی بەسەر دەدەن. 25ئەمە وای
لێ‌دەکات نهێنی دڵی ئاشکرا بکات،
ئەوسا ئەو کەسە کڕنووش دەباو
خودا دەپەرستێ، دان‌بەوەدا دەنێ
خودا بەڕاستی لەنێوانتانە.

کۆبوونەوەی ڕێك‌وپێك

26ئەی برایان، کاتێ ئێوە
کۆدەبنەوە هەریەکەتان شتێکی هەیە،
یەکێك گۆرانی ڕۆحی، یاخود
وانەیەکی فێرکردن، یا بینین، یان
دوان بەزمانە ڕۆحییەکان، یان
ڕوونکردنەوەی زمانەکان. باهەموو
شتێك بۆ بنیادنان بێ. 27 با دووان یا
سیان بەزمانەکان بدوێن یەك لەدوای
یەك، بەڵام هەر یەکێك
ڕوونیانبکاتەوە. 28بەڵام گەر لەوێ
کەس نەبوو ڕوونی بکاتەوە. ئەوسا

دەبێ لەکۆبوونەوە بێدەنگ‌بن‌و
لەدڵی خۆتان بۆ خۆتان‌و بۆ خودا
بدوێن. 29هەروەها ئەوانەی
بەووشەی خودا دەدوێن، تەنها
دەتوانن دووان یان سیانیان بدوێن،
ئەوانی دیکە دەبێ قسەکانیان
هەڵسەنگێنن. 30گەر هاتوو یەکێك
لەدانیشتوان لەلایەن خوداوە
بینینێکی بۆ ڕاگەیەنرا، پێویستە لەسەر
ئەوەی دەدوێ بێدەنگ بێ، 31ئێوە
هەموو دەتوانن یەك لەدوای یەك
بەووشەی خودا بدوێن، هەتا هەموو
فێربن‌و هان‌بدرێن. 32ڕۆحی ئەوانەی
بەووشەی خودا دەدوێن ملکەچن
بۆیان، 33چونکە خودا، خودای
ئاژاوە نییە، بەڵکو خودای ئاشتییە.
هەروەك لەهەموو کۆمەڵەکانی
خوشك‌و برا پیرۆزەکان، 34ژنان
بێدەنگ دەبن لەکاتی کۆبوونەوەدا،
چونکە ئەوان نابێ قسە بکەن پێویستە
ملکەچ بن بەو شێوەیەی شەریعەت
دەیڵێ. 35بەڵام گەر ویستیان شتێك
فێربن، با لەماڵەوە لەمێردەکانیان
بپرسن. چونکە شورەییە بۆ ژن لەناو
کۆبوونەوە بدوێ. 36ئایا ووشەی
خودا لەلای ئێوەوە هاتووە، یاخود
تەنها بۆ لای ئێوە هاتووە؟ 37گەر
یەکێك خۆی بەهەڵگری ووشەی
خودا بزانێ یاخود بەڕۆحی دانا،
بابزانێ ئەوەی بۆتانی دەنووسم
ڕاسپاردەی خوداوەندە. 38گەر
یەکێك ئەوە نەزانێ، با هەر نەزانێ.
39کەواتە ئەی برایان، بەدڵگەرمییەوە
هەوڵ بدەن بەووشەی خودا بدوێن،
هەروەها ڕێی دوان بەزمانە ڕۆحیەکان
لەکەس مەگرن. 40بەڵام هەموو
شتێك پێویستە دروست‌و ڕێك‌وپێك
بێ.

هەستانەوەی عیسا

15

ئەی برایان، ئەوەتان بیردەخەمەوە کە
بۆم هێنان‌و مزگێنیم پێدان، ئەوەی
وەرتانگرت‌و هەتا ئێستا لەسەری
چەسپاون. 2گەر هاتوو بەبەردەوامی
لەسەر ئەو ووشانە ڕۆیشتن بەو
شێوەیەی مزگێنیم پێدان، ئەوسا
ڕزگارتان دەبێ، ئەگینا بەخۆرایی
باوەڕتان هێناوە.
3چونکە ئەوەم پێدان کە
لەسەرەتاوە وەرمگرتبوو، ئەوەش
ئەوەیە مەسیح لەپێناوی گوناهەکانمان
مرد بەگوێرەی نووسراوی
﴿پێغەمبەرەکان﴾، 4ئەو نێژراو

لەڕۆژی سێهەم هەستایەوە دیسان
بەگوێرەی نووسراوی
﴿پێغەمبەرەکان﴾، 5ئینجا بۆ
پەترۆسو دوایی بۆ دوانزە
قوتابیەکەی دەرکەوت، 6پاشان بۆ
زیاتر لە پێنجسەد لەبرایان
دەرکەوت کە بەیەکەوە بوون، لەوانە
هێشتا زۆربەیان دەژین، بەلآم
هەندێکیان نوستوون، 7دوایی بۆ
یاقوب دەرکەوت، ئینجا بۆ هەموو
نێرراوان، 8پاش هەمووان بۆ منیش
دەرکەوت، وەك منداڵێك لەکاتی
خۆی لەدایك نەبووبێ. 9چونکە من
بچوکترین نێرراوم، هەروەها شایانی
ئەوە نیم بە نێرراو ناوببرێم، چونکە
من کۆمەڵەی باوەڕدارانی خودام
لەکاتی خۆی چەوساندۆتەوە. 10
بەلآم بەهۆی بەرەکەتی خوداوە وام
لێهاتووە وەك ئێستا دەمبینن،
هەروەها ئەو بەرەکەتەی
پێیبەخشیووم بێسوود نەبوو بەڵکو
بەپێچەوانەوە، من لەهەموو نێرراوانی
دیکە زیاتر ئیشم کردووە، ئەو
شتانەش بەهۆی توانای خۆم نەبوو،
بەڵکو بەهۆی بەرەکەتی خودا بوو
کە لەگەڵمدایە. 11ئیتر من بم یاخود
نێرراوانی دیکە، ئێمە ووشەی
خودامان ڕاگەیاند، ئێوەش باوەڕتان
هێنا.

هەستانەوەی مردووان

12 گەر ئێمە هەستانەوەی مەسیح
لە نێو مردووان ڕابگەێنین، ئیتر چۆن
هەندێکتان دەڵێن مردووان
زیندوونابنەوە؟ 13گەر هەستانەوەی
مردووان نەبێ، ئەمە ئەوە دەگەیەنێ
مەسیح هەڵنەستاوەتەوە. 14گەر بێتو
مەسیح هەڵنەستابێتەوە، ئەوسا
مزگێنیدانمان بێ سوود دەبێ،
هەروەها باوەڕی ئێوەش هیچ
سوودی نابێ. 15ئێمەش دەبینە
شایەتی درۆزن بۆ خودا، چونکە ئێمە
شایەتیماندا سەبارەت بەخودا، کە
مەسیحی هەستاندووەتەوە، بەلآم
هەڵینەستاندووەتەوە گەر مردووان
هەڵنەستنەوە. 16بۆیە گەر مردووان
هەڵنەستنەوە، کەواتە مەسیحیش
هەڵنەستاوەتەوە. 17گەر بێتو مەسیح
لەنێو مردووان هەڵنەستابێتەوە، ئەوسا
باوەڕتان بەتاڵ دەبێو ئێوەش هێشتا
لەگوناهەکانتان دان. 18هەروەها
ئەوانەی نووستوونو باوەڕیان
بەمەسیح هەبوو هەموو لەناوچوون.
19گەر بێتو هیوامان بەمەسیح تەنها

بۆ ئەم ژیانە بێ، ئەوا ئێمە
بەدبەختترین كەس دەبین لەنێو مرۆڤ.
20بەڵام لەڕاستیدا مەسیح لەنێو
مردووان هەستایەوەو بوو بەنۆبەرەی
نووستوان. 21جا چۆن مردن بەهۆی
مرۆڤێك هاتەكایەوە،
زیندووبوونەوەی مردووانیش بەهۆی
مرۆڤێك بوو. 22هەروەها چۆن
هەموو بەهۆی ئادەم دەمرن، بەهەمان
شێوە هەموو بەهۆی مەسیح
زیندوودەبنەوە. 23بەڵام هەر یەكەو
بەنۆرەی خۆی، یەكەمجار مەسیح وەك
نۆبەرەیەك هەستایەوە، ئینجا دوای
گەڕانەوەی ئەوانەی سەر بە مەسیحن
هەڵدەستنەوە، 24دوای ئەمە كۆتایی
دێت، كاتێ پادشاهێتی دەدات
بەخودای باوك، پاش ئەوەی هەموو
سەركردایەتیو دەسەڵاتو هێزێك
لەناودەبات. 25 عیسا دەبێ ئەوەندە
فەرمانڕەوایی بكات، هەتا هەموو
دوژمنانی دەخاتە ژێر پێیەوە. 26ئیتر
دوا دوژمن كە لەناودەبرێ مردنە.
27چونكە خودا {هەموو شتێكی
ملكەچی ژێر پێی‌كردووە}. بەڵام
كاتێ دەڵێ هەموو شتێك
ملكەچكرا، شتێكی ئاشكرایە خودا
ناگرێتەوە، ئەوەی هەموو شتێكی
ملكەچی مەسیح كردووە. 28كاتێ
هەموو شتێك ملكەچی ڕۆڵە بوو،
ئەوسا ئەویش ملكەچی خودا دەبێ،
ئەوەی هەموو شتێكی ملكەچی
كردووە، تاكو خودا ببێت بەهەموو
شتێك لەهەموو شتێك.
29گەر ڕاستبێ مردووان
هەرگیز هەڵنەستنەوە، ئیتر
لەئاوهەڵكێشانی ئەوانەی لەجیاتی
مردووان لەئاوهەڵدەكێشرێن چ
سوودێكی هەیە؟ كەواتە بۆچی
لەجیاتی ئەوان خۆیان
لەئاوهەڵدەكێشن؟ 30هەروەها بۆچی
ئێمە هەموو كاتێ خۆمان دەخەینە
مەترسییەوە؟ 31ئەی برایان پێتان
دەڵێم، من ڕۆژانە ڕووبەڕووی مردن
دەبمەوە، بەو شانازیەی لەئێوەدا هەمە
بەهۆی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان. 32گەر بێتو وەك
مرۆڤێك بەرەنگاری دڕندان بوومایە
لە شاری ئەفەسۆس، ئەوسا چ
سوودێكم دەبوو؟ گەر بێتو مردووان
هەڵنەستنەوە، ئیتر ئێمەش دەڵێین:
(وەرن با بخۆینو بخۆینەوە، بەیانی
مردنە.) 33هەڵمەخەڵەتێن، چونكە
پەیوەندی خراپ ڕەوشتی جوان تێك
دەدات. 34هۆش بهێننەوە بەرخۆتان،

ئیتر هەڵە مەکەن، چونکە هەندێکتان
نەزانن سەبارەت بە خودا. من ئەمە
دەڵێم تا شەرمەزاربن.

هەستانەوەمان چۆن دەبێ؟

35لەوانەیە یەکێك بپرسێ:
(مردووان چۆن هەڵدەستنەوە، بە چ
جۆرە لەشێك دەگەڕێنەوە؟) 36ئەی
گێل! ئەوەی دەچێنرێ زیندوونابێتەوە
هەتا نەمرێ. 37ئەوەی دەچێنرێ ئەو
شتە نییە کەوا دێتەدەرەوە، بەڵکو
تەنها دەنکە گەنمە یاخود هەر تۆوێکی
دیکە. 38ئینجا خودا ئەو شێوەیەی
دەداتێ کە خۆی دەیەوێ، هەروەك
چۆن هەموو جۆرە تۆوێك شێوەیەکی
تایبەتی داوەتێ. 39بەهەمان شێوە
هەموو لەشێك یەك شێوەی نییە،
بەڵکو مرۆڤ لەشێکی هەیە، ئاژەڵ
لەشێکی دیکە، ماسی لەشێکی هەیەو
باڵندە لەشێکی دیکە. 40تەنی ئاسمانی
هەیەو تەنی زەویش هەیە، بەڵام
شکۆمەندی تەنە ئاسمانییەکان شتێکەو
شکۆمەندی تەنی زەویش شتێکی
ترە. 41شکۆمەندی خۆر شتێکەو
شکۆمەندی مانگیش شتێکە،
هەروەها شکۆمەندی ئەستێرەش
شتێکی تر، ئەستێرەش لەگەڵ ئەستێرە
شکۆمەندی جیاوازی خۆیان هەیە.
42بەم جۆرەش هەڵسانەوەی
مردووان: ئەوەی دەچێنرێ
لەفەوتاوی، لەهەڵسانەوە فەوتاو نییە.
43لەسووکایەتی دەچێنرێ،
لەشکۆمەندی هەڵدەستێتەوە.
لەلاوازی دەچێنرێ، لەهێز
هەڵدەستێتەوە. 44بەلەشی سروشتی
دەچێنرێ، بەلەشی ڕۆحی
هەڵدەستێتەوە. گەر لەشی سروشتی
هەبێ لەشی ڕۆحیش هەیە. 45
هەروەك لەکتێبی پیرۆز نووسراوە: {
ئادەمی یەکەم لەشێکی زیندوو بوو.}
بەڵام دوا ئادەم ڕۆحێکە ژیانمان
پێدەبەخشێ. 46ئەوەی یەکەم ڕۆحی
نییە بەڵکو لەشی سروشتییەو ئەوەی
دواتر ڕۆحییە. 47مرۆڤی یەکەم
لەزەوی بوو لەخۆڵ دروستکرا،
بەڵام مرۆڤی دووەم لەئاسمانەوەیە. 48
کەواتە ئەوەی لەخۆڵ دروستبووە،
ئەوانەش لەخۆڵن ئاوا دەبن. ئەوەش
لەئاسمانەوەیە، ئاسمانیەکانیش ئاوا
دەبن. 49جا چۆن ئەو وێنەیەمان
وەرگرتووە کە لەخۆڵ دروست
کراوە، بەهەمان شێوە وێنەی ئاسمانی
وەردەگرین. 50ئەی برایان، من پێتان
دەڵێم: گۆشتو خوێن ناتوانێ ببێتە

میراتگری پادشاهێتی خودا، هەروەك
چۆن فەوتاو نابێتە میراتگری
نەفەوتاو. 51گوێ لەم نهێنیە بگرن:
ئێمە هەموومان ناخەوین؟ بەڵکو
هەموومان دەگۆڕێین، 52ئەمەش
یەکسەر لەچاوتروکانێك ڕوودەدات،
کاتێ دوا کەڕەنا لێدەدرێو دەنگ
دەداتەوە. ئەوسا مردووان
بێگەندەڵیو فەوتان هەڵدەستنەوە،
هەروەها ئێمەش دەگۆڕێین. 53چونکە
دەبێ ئەو سروشتە فەوتاوە نەفەوتاوی
بپۆشێو سروشتی مردوو نەمری
بپۆشێ. 54کاتێ فەوتاو نەفەوتاوی
دەپۆشێو مردن نەمری دەپۆشێ،
ئەوسا ئەوەی لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە دێتەدی: {سەرکەوتن
مردنی قووتدا. 55ئیتر ئەی مردن کوا
سەرکەوتنت؟ ئەی گۆڕ، کوا
پێوەدانت؟} 56پێوەدانی مردن
گوناهە، هێزی گوناه شەریعەتە. 57
بەڵام سوپاس بۆ خودا، ئەوەی
سەرکەوتنی بە ئێمە بەخشیوە بەهۆی
عیسای مەسیحی خوداوەندمان. 58
کەواتە، ئەی برایانی خۆشەویستم،
جێگیرو چەسپاو بن، خۆتان
بەتەواوی بۆ خوداوەند تەرخان
بکەن، ئیتر بزانن ئەوەی بۆ
خوداوەندی دەکەن بێسوود نییە.

پارەکۆکردنەوە بۆ باوەڕداران

16

بەڵام لەبارەی کۆکردنەوەی یارمەتی
بۆ برا پیرۆزەکان، چۆن کۆمەڵە
باوەڕدارەکانی ناوچەی غەلاتیەم
ڕاسپاردووە، ئێوەش ئاوا بکەن. 2با
هەر یەکەتان لەڕۆژی یەکشەممە چەند
پارەی لەتوانادایە بیخاتە لایەك، تا ئەو
ڕۆژە پارە کۆنەکرێتەوە کە دەگەمە
لاتان. 3جا کاتێ گەیشتمە لاتان، کێ
بەباش دەزانن لەناو خۆتان دەیانێرم
بەنامەوە تا ئەو یارمەتیەی
کۆتانکردۆتەوە بۆ قودس بیبەن. 4
ئەگەر پێویست بوو، خۆم لەگەڵیان
دەڕۆم. 5کاتێ دێم بۆ لاتان تێدەپەڕم
بەناوچەی مەکدۆنیا، چونکە دەبێ
بەمەکدۆنیادا بڕۆم. 6لەوانەیە
ماوەیەك لاتان بم، یاخود لەوانەیە
هەموو زستان لاتان بمێنمەوە، ئینجا
ڕێگای سەفەرم بۆ ئاسان بکەن بۆ
هەر شوێنێك کە دەمەوێ. 7چونکە
ئەمجارە نامەوێ تەنها بەسەر پێی
بتانبینم، بەڵکو هیوادارم گەر
خوداوەند خواستی لەسەربێ
ماوەیەکی زۆر لاتان بمێنمەوە. 8بەڵام

 1کۆرنسۆس 16

هەتا ڕۆژی پەنجاهەمین لە ئەفەسۆس
دەمێنمەوە، 9چونکە دەرگای پانو
بەرین بۆ ئیشی کاریگەر کراوەتەوە
بۆم، هەرچەندە زۆر دوژمنیشم هەیە.
10گەر تیمۆساوس بۆ لاتان هات،
با بەئاسودەیی لەناوتان بێ، چونکە
ئەویش وەك من کاری خوداوەند
دەکات. 11نامەوێ کەس بەسووکی
سەیری بکات، بەڵکو لەگەڕانەوەدا
یارمەتیبدەنو بەئاشتی بەڕێی بکەن،
چونکە منو برایان چاوەڕێی دەکەین،
12هەروەها زۆر داوام لەئەپۆلۆسی
برامان کرد هەتا لەگەڵ برایان بێو
دیدەنیتان بکات، بەڵام ئەو نەیویست
ئێستا بۆ لاتان بێ، ئیتر کەی بۆی
ڕێکەوت ئەوسا بۆ لاتان دێت.

کۆتایی

13ئێشك‌بگرن، جێگیربن
لەباوەڕ، پیاوی ئازابن، بەهێزبن. 14
هەرچیەك دەکەن لە خۆشەویستیەوە
بیکەن. 15ئێوە دەزانن ماڵی
ئیستیفانۆس پێشەبەرە بوون
لەئەخائیە، خۆیان تەرخان کردبوو بۆ
خزمەتکردنی خوشكو برا
پیرۆزەکان، 16داواتان لێدەکەم،
ئەی برایان، گوێڕایەڵی ئەوان بن،
لەگەڵ هەموو ئەوانەی لەگەڵیان
ئیش دەکەن. 17دڵشاد بووم بە هاتنی
ئیستیفانۆسو فەرتوناتوسو
ئەخائیکۆس، چونکە شوێنی ئێوەیان
گرتەوە بۆم، 18ئەوان ڕۆحی منو
ئێوەیان گەشاندەوە، ئەو جۆرە
کەسانە ڕێزیان بۆ دابنێن.
19کۆمەڵەی باوەڕدارانی ئاسیا
سڵاوتان لێدەکەن، ئەکیلاو
بریسکلا لەگەڵ ئەو کۆمەڵەی
لەماڵەکەیان کۆدەبنەوە بەناوی
خوداوەند بەگەرمی سڵاوتان
لێدەکەن. 20هەموو برایان سڵاوتان
لێدەکەن، ئێوەش بەماچی پاكو
پیرۆز سڵاو لەیەکتری بکەن.
21منم پۆڵس سڵاوی منتان
لێبێ کە بە دەستی خۆم بۆتان
دەنووسم. 22بەڵێ ئەو کەسەی
عیسای خوداوەندی خۆشناوێ با
نەفرەتی لێبێ. (ماراناسا) ﴿واتای:
ئەی خوداوەند وەرە﴾. 23بەرەکەتی
عیسای مەسیحی خوداوەندتان لەگەڵ
بێت. 24بەو خۆشەویستیەتان دەسپێرم
کە لەعیسای مەسیحە. ئامین.

دووەم نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی کۆرنسۆس

هـۆی نووسـینی نامەی دووەم بۆ کۆمەڵەی باوەڕدارانی کۆرنسۆس، ئەو گـرژیە بـوو کـە لەنـێوان پۆڵـسو کۆمەڵەکـەدا هـەبوو، بـە هـۆی هەندێ لەئـەندامانی کۆمەڵەکـە، کـاتێ هێرشـێکی توندیـان کردبووە سەری. بەڵام پۆڵـس لــە نامەکـەدا ئارەزووی خۆی دەردەبڕی بۆ ئاشتبوونەوەو دڵخۆشی خۆی دەردەخا ئەگەر ئەم ئاشتبوونەوەیە بێتەدی.

لــە بەشـی یەکـەمی نامەکـە، پۆڵـس باسـی پـەیوەندی خـۆی دەکـات بەکۆمەڵەی باوەڕدارانی کۆرنسۆسەوە. باس دەکات بۆچی بە توندی وەڵامی ئـەو سـووکایەتی پـێکردنەو بەرهەڵـستیە دەداتـەوە کـە لەلایـەن کۆمەڵەی باوەڕدارانی کۆرنسۆسەوە تووشی هاتبوو. پاشان دڵخۆشی خۆی دەردەبڕێ، چـونکە وەڵامە توندەکەی بووە هۆی ئاشتبوونەوەو تۆبەکردن. دوایی پۆڵـس تکـا لەکۆمـەڵی بـاوەڕداران دەکا بۆ ئەوەی کۆمەك بۆ باوەڕدارانی یەهودیە کۆبکەنەوە.

لــە کۆتـایی نامەکەشـدا بەرگـری لــە نێرراوێتی خۆی دەکا لە دژی ئەو کەسانەی لە کۆرنسۆس ووتبوویان گوایا ئەوان نێرراوی ڕاستەقینەن‌و پۆڵـس نێرراوی ڕاستەقینە نییە.

1

لــە پۆڵسـەوە، نـێرراوی عیسـای مەسـیح لەسـەر خواسـتی خـودا، هـەروەها لــە تیمۆساوسـی براوە، بۆ کۆمەڵـەی خـودا لــە کۆرنسـۆس، هـەروەها بۆ هەموو برا پیرۆزەکان لە گشـت ناوچـەی ئەخائـیە. [2]بـا بەرەکـەت‌و ئاشتی خودای باوکمان‌و عیسـای مەسـیحی خوداوەند بۆ ئێوە بێ.

خودای دڵنەوایی‌کەر

[3]پـیرۆزە خـودا، بـاوکی عیسای مەسـیحی خوداوەنـد، بـاوکی پڕ لە بەزەیی‌و خودای هەموو دڵنەواییەك، [4]هـەر ئـەوە لــە هەموو ناخۆشییەکدا دڵنەواییمان دەکات، تاکو بتوانین بەو دڵنەوایـیەی لــە خـوداوە وەرمانگـرتووە، دڵنەوایی خەڵکی تر

بکەین
لەهەموو ناخۆشیەك. 5جا چۆن
بەشداری زۆرمان کردووە لە ئازاری
مەسیح، بەهەمان شێوە بەهۆی
مەسیحەوە زۆر دڵنەوایی دەکرێین. 6
گەر ئێمە لەناخۆشی بین، ئەوە
لەپێناوی دڵنەواییو ڕزگاری ئێوەیە،
گەر دڵنەوایی کرابین، ئەوەش
لەپێناوی دڵنەوایی ئێوەیە، ئەوەی
واتان لێدەکات خۆتان ڕاگرن
بەرامبەر هەمان ئازار کە ئێمەش
دەیچێژین. 7ئیتر هیوامان بەئێوە
چەسپاوە، چونکە دەزانین چۆن
لەئازار بەشداریمان دەکەن،
لەدڵنەواییش بەشداریمان دەکەن.
8ئەی برایان، نامانەوێ لاتان
شاراوە بێ ئەو ناخۆشیانەی بەسەرمان
هات لەناوچەی ئاسیا، تەنانەت
ئەوەندە قورس بوو بە شێوەیەك
لەسەرووی توانامان بوو، هەتا هیوای
ژیانمان بڕا، 9بەڵکو هەستمان دەکرد
حوکمی مردن بەسەرمان دراوە، تا
پشت نەبەستین بە خۆمان، بەڵکو
بەو خودایەی مردووان
هەڵدەستێنێتەوە. 10ئەو بوو لەو
مردنە ڕزگاری کردینو ڕزگارمان
دەکات، هیوامان لەئەودایە کە
هێشتا هەر ڕزگارمان دەکات. 11
هەروەها ئێوەش پێویستە
بەنوێژەکانتان یارمەتی پێشکەش
بکەن، تا خەڵکێکی زۆر سوپاسی
خودا بکەن لەپێناوی ئێمە لەسەر ئەو
پیرۆزیەی پێمان دراوە بەهۆی نوێژی
خەڵکێکی زۆر.

پۆڵس پلانەکەی دەگۆڕێ

12چونکە ئەمەیە شانازی ئێمە،
ویژدانمان شایەتمانە لەهەڵسوکەوتمان
لەجیهان، بەتایبەتی سەبارەت بە ئێوە
بەبێ دووڕووییو بەدڵسۆزی خودا،
ئەمەش بەدانایی مرۆڤانە نییە بەڵکو
بەبەرەکەتی خودایە. 13ئێمە شتێکتان
بۆ دەنووسین بتوانن بیخوێننەوەو لێی
تێبگەن. هیوادارم بەتەواوی تێبگەن،
14ئەوەی ئێستا هەندێکی لێی
تێدەگەن. ئەوەش ئەمەیە، بزانن ئێمە
هۆی شانازی ئێوەین، هەروەها
ئێوەش هی ئێمە لەڕۆژی عیسای
خوداوەند.
15لەبەر ئەوەی بێگومانبووم لەم
شتە، ویستم یەکەم جار بێم بۆ لای
ئێوە تا دووجار سوود ببینن، 16
ئەوەش ئەوەیە کاتێ دەڕۆم بۆ
مەکدۆنیا دیدەنیتان دەکەم ئینجا کە

لەوسەر گەڕامەوە سەرتان
لیٚدەدەمەوە، دوای ئەوەی ڕێگای
سەفەرم بۆ ئاسان بکەن بۆ ناوچەی
یەهودیە. 17ئایا من دوو دڵم کاتیٚ
ویستم ئەوە بکەم؟ ئایا من پلانەکانم
وەك مرۆڤێکی ئەم جیهانە داناوە، کە
ئامادەیە لەیەك کات بڵیٚ نەخێرو
بەڵیٚ؟ 18وەك چۆن خودا سەرڕاستە،
ووشەکانی ئێمەش بۆ ئێوە (بەڵیٚ)و
(نەخێر) نییە، 19هەروەها عیسای
مەسیحی ڕۆڵەی خودا، ئەوەی منو
سیلوانسو تیمۆساوس مزگێنی
ئەومان پێتاندا، لەیەك کات (بەڵیٚ)و
(نەخێر)ی نەوتووە. بەڵام لەئەودا
بەردەوام هەر (بەڵیٚ) بووە، 20چونکە
هەموو بەڵێنەکانی خودا لەئەودا
(بەڵێی) خۆی دۆزیەوە. بۆیە ئێمە
بەهۆی ئەوەوە دەڵێین (ئامین)، بۆ
شکۆمەندی خودا. 21ئەوە خودایە
ئێمەو ئێوەی لەمەسیحدا
چەسپاندووە، هەروەها دەستنیشانی
کردووین. 22هەر ئەویشە مۆری
خۆی لیٚداوینو ڕۆحی پیرۆزی
پێمان بەخشیوە وەك پێشەکی.
23خودا ئاگای لێیە بۆچی نەهاتم
بۆ کۆرنسۆس، چونکە بەزەییم پێتان
دەهاتەوە. 24ئێمە نامانەویٚ دەست
بەسەر باوەڕتان بگرین، بەڵکو ئێمە
لەگەڵتان کار دەکەین بۆ خۆشیتان،
چونکە ئێوە بەباوەڕ چەسپاون.

2

لەبەرئەوە بڕیارمدا نەیەم بۆ لاتان،
تاکو سەردانەکەم بە غەمباریەوە نەبیٚ.
2چونکە گەر من دڵتەنگم کردن،
ئیتر کیٚ دڵشادم دەکات جگە لەئێوە
کە دڵتەنگم کردوون؟ 3بۆیە نامەی
پێشوم بۆ نووسین، تا کاتیٚ هاتم
دڵگران نەبم بەوانەی پێویستە ببنە
سەرچاوەی خۆشیم. باوەڕم بە
هەمووتان هەیە، کەوا خۆشی من
خۆشی هەمووتانە. 4کاتیٚ نامەی
یەکەمم بۆ ناردن زۆر غەمبارو
دڵتەنگ بوومو فرمێسك بەچاومدا
دەهاتەخوارەوە، مەبەستم ئەوە نەبوو
دڵتەنگتان بکەم بەڵکو تا بزانن من
چەند ئێوەم خۆشدەویٚ.

لیٚخۆشبوون لە گوناهبار

5گەر هاتوو یەکێکتان بووە هۆی
دڵتەنگیتان، ئەمە تەنها من دڵتەنگ
ناکات، بەڵکو تا ڕادەیەك هەمووتان،
گەر زۆرم نەووتبیٚ. 6ئێستا ئیتر بەسە
ئەو سزایەی لەلایەن زۆربەتانەوە

دراوە بەسەر ئەو کابرایە، 7 بە
پێچەوانەی ئەوە باشترە بۆتان
لێی خۆش بن و دڵنەوایی بکەن، ئەگینا
خەفەت گیانی تێکدەشکێنێ. 8
لەبەرئەوە ڕاتان دەسپێرم خۆشەویستی
خۆتانی بۆ دەربڕن. 9 من ئەمەم بۆ
نووسیون هەتا تاقیتان بکەمەوەو ببینم
ئایا بۆ هەموو شتێك ملکەچن. 10
گەر هاتوو لەیەکێك خۆش بوون،
ئەوسا منیش لێی خۆش دەبم. جا
لەبەر ئێوە لەبەردەم مەسیح لەو
کەسە یاخود لەو شتە خۆش دەبم. 11
تا شەیتان دەست بەسەرماندا
نەگرێت، چونکە ئێمە لەمەبەستەکانی
شەیتان بێ ئاگا نین.

سەرکەوتن بەهۆی عیسا

12 کاتێ گەیشتمە شاری ترواس
تا مزگێنی مەسیح بدەم، ئەوسا
دەرگای کارکردنی خوداوەندم بۆ
کرایەوە. 13 بەڵام زۆر نارەحەت
بووم، چونکە تیتۆسی برام
نەدۆزیەوە، ئیتر ماڵئاواییم
لەباوەڕداران کردو ڕۆیشتم بۆ
ناوچەی مەکدۆنیا.
14 بەڵام سوپاس بۆ خوا، ئەوەی
هەموو کاتێ بەرەو سەرکەوتنمان
دەبات، هەروەها بەهۆی ئێمە
لەهەموو شوێنێك زانیاری مەسیح
بڵاودەکاتەوە وەك بۆنێکی خۆش. 15
ئێمە لای خودا بۆنی خۆشی
مەسیحین لەنێوان ئەوانەی ڕزگاریان
دەبێ و لەنێوان ئەوانەی لەناودەچن.
16 بۆ ئەوانە بۆنی مردنە بۆ مردن، بۆ
ئەوانی تر بۆنی ژیانە بۆ ژیان، ئایا کێ
بەتوانایە بۆ ئەم کارە؟ 17 ئێمە وەك
زۆربەی خەڵك بازرگانی ناکەین بە
ووشەی خودا، بەڵکو بە دڵسۆزی
لەبەردەم خوداو لەلایەن خوداوە
باسی عیسای مەسیح دەکەین.

خزمەتکاری پەیمانی نوێ

3

ئایا ئێمە دووبارە دەست بە
ستایش کردنی خۆمان دەکەین؟ یان
پێویستە وەك هەندێ کەس دەیکەن،
ڕاسپاردە نامەتان نیشان بدەین، یان
ئێوە شتێکی وا بە ئێمە بدەن؟ 2 ئێوە
نامەی ئێمەن کە لەدڵمان نووسراوە،
لەلایەن هەموو خەڵك دەتوانرێ
بخوێنرێتەوەو بناسرێ. 3 بەڵێ
دەرکەوت ئێوە نامەی مەسیحن،
ئەوەی ئێمە لەسەر داواکاری ئەو
نووسیومانە، ئەمەش بە مەرەکەب

نەنووسراوە بەڵكو بە ڕۆحی
زیندووی خودا، هەروەها لەسەر
تەختەی بەردین نەنووسراوە، بەڵكو
لەسەر تەختەی دڵی مرۆڤ.
4ئێمە متمانەیەكی لەم جۆرەمان
هەیە بەهۆی مەسیح سەبارەت
بەخودا. 5ئەوەش نەك بڵێین بەتواناین
تا بڵێین ئێمە شتێكمان هەیە، توانای
ئێمە لەخوداوەیە. 6ئەوەی ئەو
توانایەیدا بەئێمە تا ببین
بەخزمەتكاری پەیمانی نوێ. پەیمانی
ڕۆح نەك نووسراوی كۆن، چونكە
نووسراوی كۆن دەكوژێ، بەڵام
ڕۆح ژیان دەبەخشێ.
7گەر بێتو ئەو خزمەتەی دەبێتە
هۆی مردن كە لەسەر بەرد هەڵكەنرا
بوو [شەریعەت] بەمەزنی هاتبێ، بە
شێوەیەك نەوەی ئیسرائیل نەیانتوانی
بەتەواوی سەیری ڕووی موسا بكەن،
بەهۆی درەوشانەوەی دەموچاوی،
كە فەوتاوە، 8ئاخۆ دەبێ چەند
بەشكۆو مەزنتر بێ خزمەتی ڕۆحی
پیرۆز؟ 9گەر بێتو ئەو خزمەتەی دەبێتە
هۆی تاوانباركردن شكۆمەندبێ، ئیتر
دەبێ خزمەتی بێتاوان كردن چەند
شكۆدارتر بێ؟ 10لەم حاڵەتە ئەوەی
شكۆمەندی هەبوو شكۆدار نەماوە
ئێستا لەبەراورد كردنی لەگەڵ
شكۆمەندی ڕادەبەدەر. 11چونكە
گەر ئەوەی لەناوچوو بوو شكۆدار
بوو، باشە ئەوەی نەمرە دەبێ چ
شكۆمەندییەكی هەبێ!
12چونكە ئێمە ئەم هیوایەمان
هەیە، ئێمە چاونەترسین. 13ئێمە وەك
موسا نین، ئەوەی پێچەی لەسەر
دەمو چاوی دانا، هەتا ئیسرائیلیەكان
كۆتایی شكۆی فەوتاو نەبینن. 14
بەڵكو مێشكیان تاریك بووە، چونكە
تا ئەمڕۆش، كاتی پەیمانی كۆن
دەخوێننەوە، هەمان پێچە هەر ماوە،
چونكە تەنها بەمەسیح لادەچێ، 15
بەڵێ، تا ئەمڕۆ هێشتا مێشكیان
داخراوە، كاتێ شەریعەتی موسا
دەخوێنرێتەوە بۆیان. 16بەڵام گەر
مرۆڤ ڕووبكاتە خوداوەند، ئەوسا ئەو
پێچەیە لادەچێ. 17ئێستا خوداوەند
ڕۆحە، جا ڕۆحی خوداوەند
لەهەركوێ بێت، ئازادی لەوێیە. 18
ئێمە هەموومان بەڕوویەكی كراوە
تەماشای شكۆمەندی خوداوەند
دەكەین، هەروەك لەئاوێنەدا،
دەگۆڕێین بۆ وێنەی ئەو، لەپلەیەكی
شكۆمەندی بۆ پلەیەكی تر، ئەوەش
لەخوداوەندەوە دێت كە ڕۆحە.

دڵسۆزی لە خزمەتکردن

4

لەبەرئەوەی خودا بە بەزەیی خۆی
ئەم خزمەتەی داوە بە ئێمە، ئیتر نابێ
وورە بەربدەین. 2چونکە هەموو
هەڵسوکەوتێکی ناشرین‌و
تەڵەکەبازی ڕەت دەکەینەوە، فێڵ
ناکەین‌و ووشەی خودا ناگۆڕین،
بەڵکو بە دەرخستنی ڕاستی
ڕاستگۆیی خۆمان دەسەلمێنین بۆ
ویژدانی هەموو خەڵك لەبەردەم
خودا. 3بەلام گەر مزگێنیەکەمان
شاراوە بێ، تەنها لای ئەوانە
شاراوەیە کە لەناودەچن، 4
خوداوەندی ئەم جیهانە ﴿شەیتان﴾
ئەو بێ‌باوەڕانەی وا کوێر کردووە،
نەتوانن ڕووناکی مزگێنی
شکۆمەندی مەسیح ببینن، ئەوەی
وێنەی خودایە. 5ئێمە مزگێنی بۆ
خۆمان نادەین، بەڵکو مزگێنی
عیسای مەسیح دەدەین کە
خوداوەندە، ئێمەش خزمەتکاری
ئێوەین لەپێناوی عیسا. 6چونکە
خودا بوو ووتی: {با لەتاریکی
ڕووناکی هەڵبێت}، هەر ئەو بوو
دڵمانی ڕووناك کردەوە، بۆ
ڕووناککردنەوەی زانیاری
شکۆمەندی خودا لەڕووی مەسیح.
7بەڵام ئەم گەنجینەیەی ئێمە هەمانە
لەناو گۆزەی گڵە، تا ئەو هێزە لە
ڕادەبەدەرە دەرکەوێ، کە
لەخوداوەیە نەك لەخۆمان. 8ناخۆشی
تەنگمان پێ هەڵدەچنێ لە هەموو
لایەکەوە، بەڵام وورە بەرنادەین.
سەرمان لێ‌دەشێوێ، بەڵام بی هیوا
نابین. 9دەچەوسێینەوە، بەڵام خودا
وازمان لێ‌ناهێنێ، بە زەویماندا
دەدەن، بەڵام لەناوناچین. 10هەموو
کاتێ لە لەشماندا ئازاری مردنی عیسا
هەڵدەگرین، تا ژیانیشی لە لەشمان
دەرکەوێ. 11هەرچەندە ئێمە جارێ
زیندووین، لەگەڵ ئەوەشدا هەمیشە
دەدرێینە دەست مردن لەپێناوی
عیسا، تا لە لەشی فەوتاومان ژیانی
عیسا دەرکەوێ. 12ئیتر بەم شێوەیە،
مردن لەئێمە کار دەکات، بەڵام ژیان
لەئێوەدا کار دەکات.

چاونەترسی لە خزمەتکردن

13چونکە ئێمە هەمان ڕۆحی
باوەڕمان هەیە، بۆیە وەکو ئەوەی
نووسیویەتی: {باوەڕم کرد بۆیە قسەم
کرد.} ئێمەش باوەڕمان هەیە بۆیە
قسە دەکەین. 14ئێمە دەزانین ئەوەی

عیسای خوداوەندی لەنێو مردووان هەستاندەوە، لەگەڵ عیسا ئێمەش هەڵدەستێنێتەوە، ئەوسا ئێمە لەگەڵ ئێوە بەیەکەوە بۆ بەردەمی خۆی دەبات. 15ئەم شتانە هەمووی دەچێژین لەپێناوی ئێوەدا، تا بەرەکەتی خودا زۆر بێت بۆ خەڵکێکی زیاتر، تابێتە مایەی بەرزکردنەوەی سوپاسی زیاتر بۆ شکۆمەندی خودا.

16لەبەرئەوە وورە بەرنادەین، گەر بە ڕواڵەتیش لەناوبچین، ئەوا ناوەڕۆکو دەروونمان ڕۆژ بەرۆژ تازەتر دەبێتەوە. 17ئەو ئازارە سووکو کەم خایەنەمان شکۆمەندیەکی گرانی هەتاهەتایی لی دێتەکایەوە بۆمان، 18 چونکە ئێمە تەماشای شتە بینراوەکان ناکەین، بەڵکو تەماشای شتە نەبینراوەکان دەکەین، چونکە شتە بینراوەکان کاتین، بەڵام شتە نەبینراوەکان هەمیشەیین.

ماڵی هەتاهەتای
5

ئێمە ئەوە دەزانین، کەی چادری زەوییمان ڕووخا ئەوەی تیایدا دەژین، لەلایەن خوداوە ماڵی هەتاهەتایمان دەدرێتێ لەئاسمان، کە بەدەست دروست نەکراوە. 2چەند بەتاسەوە ئارەزووی ئەوە دەکەین، ماڵی ئاسمانیمان بکرێتە بەر، 3چونکە هەر کاتێ لەبەرمانکرد ڕووت نابین. 4 ئەوەندەی لەم چادرەداین، دەناڵێنین لەژێر بارگرانی، نامانەوێ ئەو خانووە دابکەنین، بەڵکو ئەوەی تریش لەسەری لەبەر بکەین، تاکو ژیانی تازە هەرچی فەوتاوە تیامان هەڵیلووشێ. 5بەڵام خودا خۆیەتی ئێمەی بۆ ئەم مەبەستە ئامادە کردووە، جا بۆ ئەم شتانە هەمووی، ڕۆحی پیرۆزی وەك پێشەکی پێمان داوە. 6ئێمە هەموو کاتێ بڕوامان هەیەو دەزانین کە ئێمە کاتێ لەلەشدا نیشتەجێین لەخوداوەند دوورین. 7 چونکە ئێمە بەباوەڕ دەڕۆین نەك بە بینراو. 8کەواتە ئێمە دڵنیاین، بەلامانەوە باشترە واز لەم لەشە بهێنینو لای خوداوەند نیشتەجێ بین. 9ئیتر وەك یەك وایە لای ئێمە، گەر لای خوداوەند بین یاخود لەسەر ئەم زەویە بژین، ئامانجمان ڕازیکردنیەتی. 10چونکە دەبێ هەموومان لەبەردەم دادگای مەسیح ڕاوەستین، تاکو هەر یەك لە ئێمە

پاداشــتی خــۆی وەرگریّ بەگوێرەی
ئــەو کارانــەی کــردوویەتی کــاتیّ
بەلــەش ژیاوە، ئیتر باش بووبیّ یاخود
خراپ.

خزمەتی ئاشتبوونەوە

11چــونکە ترســی خوداوەنــد لــە
دلّمانــە، ئــێمە هەولّ دەدەین باوەڕ بە
خەلّکی بهێنین. بەلاّم خودا بەتەواوی
دەمــانناســیّ، هــیوادارین ئــێوەش بە
ویژدانــتان بە تەواوی ئێمە بناسن. 12
ئــێمە نامانــەویّ ستایشـــی خۆمـــان
بکــەین، بەلّکو دەمانەویّ پێتان بلّێین
بەچــییەوە شــانازیمان پیّبکەن، ئەوسا
دەتوانــن وەلاّمی ئەوانە بدەنەوە کەوا
شانازی بە ڕوالّەتی مرۆڤ دەکەن نەك
بەوەی لە دلّیایەتی. 13گەر مێشکمان
تێکچــوو بــیّ ئــەوە بــۆ خودایە، گەر
هۆشمەندیش بین ئەوە لەبەر ئێوەیە. 14
چــونکە خۆشەویستی مەسیح دەستی
بەســەر ئــێمە گــرتووە، لەبەر ئەوەی
زانــیمان یەکــێك لەجــیاتی هــەموو
خــەلّك مــرد، ئــیتر هــەموو خــەلّك
مردن. 15ئەو لەپێناوی هەمووان مرد
هــەتا زیندووان ئیتر بۆ خۆیان نەژین،
بــەلّکو بــۆ ئــەوەی لەپێناویان مردو
هەستایەوە. 16لەمەولا بەپێی ڕوالّەت

تەماشــای کــەس ناکــەین، گــەر پێتو
جـــاران بەپـــێی لـــەش تەماشـــای
مەســیحمان کــردبیّ، ئــیتر لەئێستاوە
بــەم شــێوەیە نایناسین. 17گەر یەکێك
ســەر بــە مەســیح بــیّ، ئــەوا دەبێــتە
بوونــەوەرێکی تــازە، شــتە کۆنــەکان
نــەمانو بەسەرچــوون، ئەوەتا هەموو
شـــت نـــویّ بووەتـــەوە. 18ئەمـــەش
هـــــەمووی لەخوداوەیـــــە کـــــە
ئاشــتیکردینەوە لەگەلّ خۆی بەهۆیّ
مەســیح، ئیــنجا خــزمەت کردنی ئەم
ئاشــتبوونەوەیەی بــە ئــێمە سپارد. 19
واتــە خــودا جــیهانی ئاشــتکردەوە
لەگەلّ خۆی لەمەسیحدا، ئیتر لەسەر
گونــاە لێــیان ناپرسـێتەوەو ووشــەی
ئاشــتبوونەوەی بە ئێمە سپاردووە.
20کەواتــە ئــێمە بالّــیۆزی مەسیحین،
خــودا بــەهۆی ئــێمە ووتــار دەدات،
لەبــەر ئــەوە لەجیاتی مەسیح داواتان
لــیّدەکەین لەگەلّ خودا ئاشتبنەوە.
21لەپێــناوی ئــێمە ئەوی کرد بەگوناە
هەرچــەندە گونــاهی نەدەناســی، تــا
لەئــەودا بەشــداری ڕاستودروستی
خودا بکەین.

6

وەك ئیشـــکەرێك لەگـــەلّ خـــودا

داواتان لێدەكەین، بەرەكەتی خودا
بێ سوود وەرمەگرن. 2چونكە خودا
دەڵێ: {ئەو كاتەی جێی ڕەزامەندیم
بوویت، گوێم بۆ گرتویت، لە
ڕۆژی ڕزگاری یارمەتیم دایت.} جا
سەیركە ئەوەتا ئێستایە كاتی
ڕەزامەندیو ئێستایە ڕۆژی ڕزگاری.
3نامانەوێ لەهیچ شتێك ببین بە
كۆسپ لەڕێگای كەس، بۆ ئەوەی
ڕەخنە لەخزمەتمان نەگیرێ، 4بەڵكو
وەك خزمەتكاری خودا لەهەموو
شتێك خۆمان دەردەخەین: بە
ئارامگرتنی مەزنمان لەكاتی تەنگانەو
ناخۆشیو لێقەومان، 5لێدانو
گرتنو شڵەژان، ماندوویيو
شەونوخونیو برسێتیدا، 6بەپاكیو
زانیاریو دانبەخۆگرتنو زمان
شیرینی، هەروەها بەڕۆحی پیرۆزو
خۆشەویستی پاك، 7بەقسەی ڕاستو
هێزی خوداو چەكەكانی
ڕاستودروستی بۆ دەستی ڕاستو
چەپ، 8لەستایش كردنمانو
سووكایەتی پی كردنمان، ناوبانگی
باشو ناوبانگی خراپ،
9 هەڵخەڵەتێنەر لەكاتێك ڕاستگۆین،
نەناسراو لەكاتێك باش ناسراوین،
مردوو لەكاتێك زیندووین، سزادراو
لەكاتێك نەكوژراوین، 10غەمبار
لەكاتێك هەردەم دڵشادین، هەژار
لەكاتێك زۆر كەس دەوڵەمەند
دەكەین. وەك یەكێك هیچی نەبێ،
هەرچەندە هەموو شتێكمان هەیە. 11
ئەی دانیشتوانی كۆرنسۆس، دەممان
كراوەیەو دڵمان فراوانە. 12
بێگومان ئێوە شوێنی خۆتان گرتووە
لەدڵمان، هەرچەندە ئێوە ئەوەندە
شوێنتان نییە بۆمان. 13وەك منداڵی
خۆم لەگەڵتان دەدوێم، كەواتە
ئێوەش دڵتان بكەنەوە بۆمان.

پەرستگای خودای زیندوو

14لەگەڵ بێباوەڕان تێكەڵاو
مەبن، چونكە ڕاستودروستیو
خراپە چ پەیوەندییەكیان بەیەكەوە
هەیە؟ هەروەها ڕووناكی چ
هاوبەشییەكی لەگەڵ تاریكی هەیە؟
15یان چ تەباییەك لەنێوان مەسیحو
بەلیعال [شەیتان] هەیە؟ یان چ شتێك
هەیە باوەڕدارێك بە بێباوەڕێكەوە
ببەستێتەوە؟ 16هەروەها پەرستگای
خودا چ ڕێككەوتنێكی لەگەڵ بتەكان
هەیە؟ ئێمە پەرستگای زیندووی
خوداین، بەپێی ئەوەی خودا
ووتویەتی: {لەنێوانیان نیشتەجێ

دەبم و لەگەڵیان دەڕۆم، دەمەوێ ببم
بە خودایانو ئەوانیش ببن بە گەلم}،
17{لەبەرئەوە لەناویان بڕۆنە دەرەوەو
بەجێیان بهێڵن، چی گڵاوە دەستی بۆ
مەبەن، خوداوەند دەڵێ، ئینجا
بەخێرهاتنتان دەکەم}و 18{دەبم بە
باوکتان، ئەوسا ئێوەش دەبن بە کوڕو
کچم، ئەمە خوداوەندی توانادار
دەیلێ.}

7

ئەی خۆشەویستان، لەبەرئەوەی ئێمە
ئەم بەڵێنەمان هەیە، باخۆمان پاك
بکەینەوە لەهەموو گڵاویەکی لەشو
ڕۆح، لەترسی خودا با پاکوپیرۆزی
تەواو بەدەست بهێنین.

تۆبەکردن بەهۆی غەمباری

2دڵتان بکەنەوە بۆمان. هەڵەمان
لەگەڵ کەستان نەکردووە، ڕەوشتی
کەسمان تێك نەداوە لەئێوە، هەروەها
کەسمان لەئێوە نەخڵەتاندووە. 3ئیتر
ئەمە ناڵێم تا گلەییتان لێبکەم،
چونکە لەپێشا پێم ووتون ئێوە
لەدڵماندان بە شێوەیەك ئامادەین
لەگەڵتان بمرینو بژین. 4من زۆر
پشتتان پێدەبەستمو زۆر شانازیتان
پێوە دەکەم، لەگەڵ ئەو هەموو
تەنگانەو ناخۆشیانەدا دڵم پڕە
لەدڵنەواییو خۆشییەك بە دەم باسی
ناکرێ.
5ڕاستە، لەوکاتەی گەیشتووینە
مەکدۆنیا لەشمان هیچ نەحەساوەتەوە،
بەڵکو لەهەموو لایەك تەنگوچەڵەمە
ڕووی لێناوین، ئەمەش ئەو
ناکۆکیەی دەوروبەرمان بوو، ترسی
لەدڵمان زیادکرد. 6بەڵام ئەو
خودایەی دڵنەواییکەری ئەوانەیە کە
ووڕەیان بەرداوە، دڵنەوایی
ئێمەیکرد بە هاتنی تیتۆس بۆ لامان،
7ئەمەش نەك تەنها لەبەرئەوەی تیتۆس
بۆ لامان هاتووە، بەڵکو لەوە زیاتر
دڵمان بەوە خۆشبوو تیتۆس چەند
دڵنەوایی کراوە لەلایەن ئێوە. ئەوسا
بۆی گێڕامەوە سەبارەت بەپەرۆشیو
غەمباری ئێوە، هەروەها دڵگەرمیتان
بۆ من، لێرە ناتوانم دەریبڕم چەند
بەوە دڵشادبووم.
8هەرچەندە دڵتەنگم کردوون
بەو نامەیەی بۆم ناردن، لەگەڵ
ئەوەشدا من ئێستا لێی پەشیمان نیم،
ڕاستە من پەشیمان بوومەوە، کاتێ
زانیم نامەکەم بۆ ماوەیەك دڵگرانی
کردوون، 9بەڵام ئێستا دڵشادم، ئەو

نامەیەم نووسیووە، ئەمەش لەبەرئەوە
نییە کەوا غەمبارم کردوون، بەڵکو
لەبەر ئەوەی غەمباریتان بووە هۆی
تۆبەکردنتان، ئەمەش غەمێك بوو
لەلایەن خوداوە بوو، تا ئیتر بەهۆی
ئێمەوە ئازار نەچێژن. [10]چونکە ئەو
غەمبارییەی لەخوداوەیە، دەبێتە هۆی
تۆبەکردن، ئەمەش ڕزگاری تیادایەو
پەشیمانبوونەوە لەسەری پێویست
ناکات، بەڵام ئەو غەمبارییەی لە
جیهانەوەیە دەبێتە هۆی مردنمان. [11]
کەواتە سەیرکەن ئەو غەمبارییەی
لەخوداوە هات، چی لەئێوە
دروستکردووە، چ پەرۆشییەك، چ
چالاکییەك بۆ پاکانەکردن
لەخۆتان، چ تووڕەییەك، چ
ترسێك، چ ئارەزوویەکی بەهێز، چ
دڵگەرمییەك، چ حەزێك بۆ
دادپەروەری! بەمانە ئێوە
دەرتانخست لەو شتانە هەمووی
بێتاوانن کە ڕوویداوە. [12]کەواتە
ئەم شتانەم بۆ نەنووسیون لەپێناوی
تاوانبار یاخود تاوان لێکراو، بەڵکو
تا دەرکەوێ لەبەردەم خودا چ
دڵگەرمییەکتان هەیە سەبارەت
بەئێمە، [13]ئەمەش بووە هۆی
دڵنەواییمان.
لەمەش زیاتر دڵخۆش بووین بە
دڵخۆشی تیتۆس، کە چۆن بەهۆی
هەمووتان حەساوەتەوە. [14]گەر من
شانازیم بەئێوە کردبێ ئەوە پێم شەرم
نییە، هەروەك ڕاستی هەموو شتێکم
بۆ باسکردن، هەروەها تیتۆسیش
ڕاستی شانازی ئێمەی بۆ دەرکەوت.
[15]ئەو ئێستا لەدڵەوە زیاتر لە جاران
ئێوەی خۆشدەوێ، کاتێ ئەوەی
دەکەوێتەوە یاد چۆن ئێوە
بەگوێڕایەڵیو ڕێزو ترسەوە
پێشوازیتان لێکرد. [16]من دڵشادم
بەوەی دەتوانم لەهەموو شتێك
بەتەواوی پشتتان پێبەستم.

بەخشین بەدڵفراوانی

8
دەمەوێ، ئەی برایان، ئێوەش بزانن
سەبارەت بەو بەرەکەتەی خودا کە
دەرکەوتووە بۆ کۆمەڵە
باوەڕدارەکانی مەکدۆنیا. [2]چونکە
لەتاقیکردنەوەی تەنگانەی توند
خۆشیان لێدەڕژاوە، هەروەها
لەنەبوونییەکی سەخت
دەوڵەمەندییەکی بەدڵفراوانیان
لێدەڕژا. [3]من شایەتی ئەوە دەدەم
لەخۆیانەوە بەپێی توانای خۆیان

بەڵکو زیاتر لەتوانای خۆیان پارەیان داوە. [4]زۆر بەگەرمی داوایان لێکردین بەشداریان پەسەند بکەین بۆ یارمەتیدانی خوشکو برا پیرۆزەکان. [5]بەمە ئەوان زیاتریان کرد لەوەی چاوەڕێمان دەکرد، چونکە یەکەمجار خۆیان دایەدەست خوداوەند ئینجا ئێمە بەگوێرەی خواستی خودا. [6]ئیتر داوامان لەتیتۆس کرد ئەم بەرەکەتەی دەستی پێکردوە لاتان تەواوی بکات. [7]هەروەك ئێستا لەهەموو شتێك زیادتان کردووە، لەباوەڕ، لەقسەکردن، لەزانین، لەچالاکی، لەخۆشەویستیان بۆ ئێمە، هەوڵ بدەن لەم بەرەکەتەش زیاد بکەن.

[8]من نامەوێ فەرمان بەسەرتان بدەم، بەڵکو تا ڕاستی خۆشەویستیتان دەرکەوێ، دەمەوێ تاقیتان بکەمەوە لەچاو خەڵکی‌کەدا. [9]چونکە دەزانن بەرەکەتی عیسای مەسیحی خوداوەند چییە، هەرچەندە ئەو دەوڵەمەند بوو بەڵام لەپێناوی ئێوەدا بووە هەژار، هەتا ئێوە بە هەژاری ئەو دەوڵەمەند بن.

[10]ئەمە ڕای منە لەو بارەیەوە، ئەوەش بۆ بەرژەوەندی ئێوەیە: ئەوەی سالێ ڕابردوو دەستتان پێکرد، تەنها بەکردەوە نا بەڵکو بە خواست. [11]ئێستا ئەم کارە تەواو بکەن، بەو پەرۆشییەی دەستتان پێ‌کردووە، ئەوەندە بدەن لە تواناتاندایە. [12]گەر بەڕاستی ئامادەییتان هەبێ، ئەوا خودا پێی ڕازی دەبێ بەگوێرەی ئەوەی هەتانە نەك ئەوەی نیتانە.

[13]مەبەستم ئەوە نییە خەڵکی تر دەبێ بحەسێنەوەو بارگرانی بۆ ئێوە بێ. [14]بەڵام مەبەستم لە یەکسانی ئەوەیە: لە داهاتوودا با پڕی ئێوە کەموکوڕی ئەوان پڕ بکاتەوەو پڕی ئەوانیش کەموکوڕی ئێوە پڕ بکاتەوە، تاکو یەکسان بێ. [15]لەم بارەیەوە کتێبی پیرۆز دەڵێ: {ئەوەی زۆری کۆکردۆتەوە زۆر زۆری نییە، هەروەها ئەوەی کەمی کۆکردۆتەوە زۆر کەمی نییە.}

ناردنی تیتۆس بۆ کورنسۆس

[16]من لە دڵەوە سوپاسی خودا دەکەم، کەوا تیتۆس زۆر بەپەرۆشەوەیە بۆ ئێوەو بایەختان پێ‌دەدات. [17]ئەو پێشوازی لە داواکاریەکەی ئێمە کردو لەمەش زیاتر یەکسەر ئامادەبوو بۆ لاتان

بێت بێ ئەوەی من داوای لێ بکەم.
18لەگەڵ ئەو برایەکمان نارد کە
ناوبانگی دەرکردووە بە مزگێنیدانی
لەلای هەموو کۆمەڵە باوەڕدارەکان.
19تەنها هەر ئەمە نا بەڵکو ئەو برایە
لەکۆمەڵەکانەوە هەڵبژێراوە
لەگەڵمان گەشت بکات بۆ ئەو
خزمەتە بەرەکەتدارەی هەڵمان
گرتووە، بۆ شکۆمەندی خوداوەندو
پێشاندانی خواستە باشەکەمان. 20
ئێمە بایەخ بەوە دەدەین، کەس
سەرزەنشتمان نەکات لەسەر شێوەی
دابەشکردنی ئەو بەخشینە زۆرە. 21
چونکە مەبەستمان چاکەیە، نەك تەنها
لەبەرچاوی خوداوەند، بەڵکو
لەبەرچاوی خەڵکیش. 22لەگەڵ ئەو
دووانە برایەکیترمان نارد، ئەویش
زۆر جار تاقیمانکردۆتەوە
سەیرمانکرد لە زۆر شت چالاکە،
ئەو ئێستا چالاکتر بووە چونکە زۆر
پشتتان پێدەبەستێ. 23تیتۆس
هاوڕێو ئیشکەرە لەگەڵم لەپێناوی
بەرژەوەندی ئێوە، بەلام ئەو دوو
برایەی لەگەڵیان، نێرراوانی
کۆمەڵەکانن، شکۆمەندی مەسیحن.
24کەواتە لەبەردەم کۆمەڵەکان
خۆشەویستی خۆتانیان بۆ دەرخەن،
تا ڕاستی شانازیمان بەئێوە بۆ ئەوان
دەرکەوێ.

بەخشین بەدڵشادیەوە

9

من بەپێویستی نازانم لەبارەی
یارمەتیدانی خوشكو برا پیرۆزەکان
بۆتان بنووسم، 2چونکە ئامادەییتان
دەزانمو شانازیم پێوە کردووە لای
مەکدۆنیەکانو پێم ووتن، ناوچەی
ئەخائیە لە سالّی ڕابوردووەوە
ئامادەن، ئەم دڵگەرمیەی ئێوە بووە
هۆی هاندانی زۆربەیان. 3من ئەو
برایانەم ناردە لاتان، تا وا دەرنەکەوێ
شانازیمان لەو بارەیەوە هەروا
بەخۆڕایی بوو بێت، بەڵکو دەمەوێ
بەتەواوی ئامادەبن بەو شێوەیەی
باسمکردووە. 4تا شەرمەزار نەبین
بەرامبەر ئەو باوەڕە زۆرەی هەمانە
پێتان، کاتێ هەندێ لەمەکدۆنیەکان
هاتن لەگەڵمان بۆ لاتانو بینیان ئێوە
ئامادە نین. 5لەبەرئەوە بەپێویستم
زانی داوا لەو برایانە بکەم کە پێش
من بۆ لاتان دێن، سەرپەرشتی
کۆکردنەوەی ئەو بەخشینە بکەن کە
بەڵێنتان داوە بیدەن، تاکو ئامادەبێ،
هیوادارم ئەمەش دەربڕینێك بێ

لەدەستو دڵفراوانیتان نەك وەك
سەرانە.
6لەڕاستیدا ئەوەی کەم بچێنێ،
کەم دروێنە دەکات، هەروەها ئەوەی
زۆر بچێنێ، زۆر دروێنە دەکات. 7با
هەر یەکەتان ئەوەندەی خۆی دەیەوێ
بیدا، ئەمەش با بە ئارەزووی خۆی بێ
نەك بە ناچاری، چونکە ئەوەی
بەدڵخۆشیەوە دەبەخشی خودا
خۆشیدەوێ. 8خوداش دەتوانێ
هەموو بەرەکەتتان پێ ببەخشێ تا
پڕی، بۆ ئەوەی هەموو کاتێكو
لەهەموو شتێك بەگوێرەی
پێویستتان هەبێ هەروەها تا پێتان
ببەخشێ بەپڕییەوە بۆ هەموو
کردارێکی باش. 9هەروەك لەزەبوور
نووسراوە: {بەدەستو دڵفراوانیەوە
یارمەتی هەژارانیدا،
ڕاستودروستیەکەی تاهەتایە
دەمێنێتەوە.} 10جا ئەو خودایەی تۆو
دەدات بە جوتیارو نان دەبەخشێ بۆ
خۆراك، تۆو بە ئێوەش دەداتو
دروێنەی ڕاستودروستیتان زیاد
دەکات. 11لەهەموو شتێك
دەوڵەمەند دەبن، تا هەموو کاتێ
دڵفراوانبن، بەمەش دەبنە هۆی
ئەوەی خەڵکێکی زۆر سوپاسی خودا
بکەن. 12هەستانتان بەم خزمەتە
پیرۆزە تەنها پێویستیەکانی برا
پیرۆزەکان جێبەجێ ناکات، بەڵکو
دەبێتە هۆی ئەوەی خەڵکێکی زۆر
سوپاسی خودا بکەن. 13
بەتاقیکردنەوەی خزمەتەکەتان، دەبنە
مایەی ستایشکردنی خودا بەهۆی
ملکەچیتان لەدانپیانان بەمزگێنی
مەسیح، هەروەها دڵفراوانیتان
لەبەشداریکردن لەگەڵ ئەوانو
لەگەڵ هەمووان. 14ئەوان نوێژتان بۆ
دەکەنو بەپەرۆشن بۆ بینینتان،
چونکە بەرەکەتی خودا کە
لەسەرووی بیری مرۆڤە لە ئێوەدا
دەرکەوت. 15سوپاس بۆ خودا
بەرامبەر ئەو بەخشینەی کە بەدەم
باسی ناکرێ.

بەرگری پۆڵس لەخزمەتەکەی

10
من پۆڵسم، بەڕۆح سووکیو نیانی
مەسیح داواتان لێدەکەم، من
ساکارم کاتێ ڕووبەڕووم لەگەڵ
ئێوە، بەڵام زۆر چاونەترسم
سەبارەت بە ئێوە کاتێ لێتان دوورم.
2ناچارم مەکەن بەڕاستی ڕەقبم
لەگەڵتان کاتێ دێم بۆ لاتان،

بەتایبەتی لەگەڵ ئەوانەی وا
بیردەکەنەوە بەپێی خواستی لەش
هەڵسوکەوت دەکەم. 3ڕاستە ئێمە
مرۆڤین‌و لەم جیهانەدا دەژین بەڵام
ئێمە وەك خەڵکی ئەم جیهانە شەڕ
ناکەین. 4چونکە ئەو چەکەی شەڕی
پێ دەکەین جیهانی نییە، بەڵکو
چەکی خودایە، توانای لەناوبردنی
هەموو قەڵایەکی پتەوی هەیە. 5
هەموو شەڕەقسەیەك‌و هەموو شتێك
لەناودەبین کە خۆی دەردەخات بۆ
بەرهەڵستی زانیاری خودا، هەروەها
هەموو بیرێکی مرۆڤانە بەدیل
دەگرین بۆ ملکەچی مەسیح. 6
ئامادەین سزای هەموو کارێکی
یاخیبووانە بدەین، گەر ئێوە
بەتەواوی گوێڕایەڵی خودا بن.
7ڕاستییەك هەیە پێویستە چاوی
لێنەپۆشرێ‌و ڕووبەڕووی بنەوە.
کاتێ یەکێك لەو باوەڕەدابێ سەر
بەمەسیحە، با بێتەوە یادی ئەو چەند
سەر بەمەسیحە، ئێمەش هەروەها. 8
من شەرم ناکەم، گەر بێتو تۆزێ
زیاتر لەوەی پێویستە شانازیم بەو
دەسەڵاتە کردبێ کە خودا داویەتی
پێمان، ئەمەش بۆ بنیادنانتانە نەك بۆ
ڕووخاندنتان. 9نامەوێ وا دەرکەوم
کە هەوڵ دەدەم بە نامەکانم
بتانترسێنم. 10چونکە هەندێك
دەڵێن: (نامەکانی توندوتیژو بەهێزە،
بەڵام ئامادەبوونی خۆی کاریگەر
نییەو قسەکانی بەتاڵە.) 11با ئەو
کەسەی ئەمە دەڵێ بزانێ، ئەو
شتانەی لەنامەکانم دەینووسم‌و لەوێ
نیم، هەمان شت دەکەم کاتێ خۆم
هاتم بۆ ئەوێ.

12ئێمە ناوێرین خۆمان لەگەڵ
ئەوانە بەراورد بکەین یاخود خۆمان
بخەینە ڕیزی ئەوانەی شانازی بەخۆیان
دەکەن. کاتێ خۆیان بە خۆیان
بەراورد دەکەن‌و دەپێون، ئیتر هیچ
تێناگەن! 13بەڵام ئێمە زیاد لەئاستی
پێویست شانازی بەخۆمان ناکەین.
بەڵکو بەو شێوەیەی بگونجێ لەگەڵ
ئەو سنوورەی خودا بۆی داناوین تا
ئەو ئاستەی بتوانین بگەینە لاتان. 14
ئێمە سنووری خۆمان نابڕین‌و واش
دانانێین پێتان نەگەیشتووین، چونکە
ئێمە یەکەم کەس بووین هاتین‌و
مزگێنی مەسیحمان پێڕاگەیاندن. 15
شانازی ناکەین زیاتر لەپێویست بە
ماندووبوونی خەڵکی، بەڵکو
هیوادارین باوەڕتان بەهیز بێ‌و ماوەی
کارکردنمان لەنێوانتان فراوان بێ، 16

تا مزگێنی بۆ دوورتر لەوولاَتانی ئێوە
ببەین، نابێ شانازی بکەین بەو
کارەی یەکێکیتر کردوویەتی. 17{
ئەوەی دەیەوێ شانازی بکات، با
شانازی بەخوداوەند بکات.} 18
چونکە ئەوەی خوداوەند ستایشی
بکات پەسەند کراوە، نەك ئەوەی
ستایشی خۆی بکات.

پۆڵسو نێرراوە درۆزنەکان

11

هیوادارم لەئاستی هەندێ گێلایەتی
من ئارام بگرن، هەرچەندە بەڕاستی
ئارام دەگرن. 2من دڵگەرمیەکی
خودایی دایگرتووم سەبارەت بە ئێوە،
چونکە نیشانم کردوون بۆ مرۆڤێك
کە مەسیحەو دەمەوێ پێشکەشی
ئەوتان بکەم وەك کچێکی بێگەرد کە
تەنها هی مێردەکەیەتی. 3بەلاَم
دەترسم ئەمەم بۆ نەکرێ، هەروەك
چۆن مارەکە توانی حەوا لە بەهەشت
بە فێڵ هەڵخەڵەتێنێ، هەرواش
دەتوانرێ ئێوە لە دڵسۆزیو پاکی
مەسیح دووربخرێنەوەو چەواشە
بکرێن. 4چونکە گەر هەندێ کەس
هاتنە لاتانو عیسایەکی تریان
ڕاگەیاند جگە لەوەی پێمان
ڕاگەیاندن، یاخود ڕۆحێك وەرگرن
جگە لەو ڕۆحەی وەرتانگرتووە،
یان مزگێنییەکیتر قبوڵ بکەن جگە
لەوەی قبوڵتانکرد، ئەوا خۆتانی
دەدەنە دەست بەوپەڕی ئامادەییەوە.
5لەو باوەڕەدام من نرخم کەمتر نییە
لەو نێرراوە ناودارانە. 6لەوانەیە
لەقسەکردن ئەوەندە زمانپاراو
نەبم، بەلاَم زانیاریم هەیە، لە هەموو
شتێکیش ئەوەمان بۆتان
ڕوونکردەوە.
7ئایا من گوناهم کردووە کاتێ
بەخۆڕایی مزگێنی خودام بۆ داونو
خۆم نزمکردەوە هەتا ئێوە
بەرزبنەوە؟ 8من دزیم لە کۆمەڵە
باوەڕدارەکانی تر دەکرد، کاتێ پارەم
لێوەرگرتن لەجیاتی ئەو خزمەتەی بۆ
ئێوەی دەکەم، 9هیچ قورساییەکم
نەخستبووە سەر شانتان، لەکاتی
پێویستیم کە لەناوتان بووم، چونکە
ئەو برایانەی لەمەکدۆنیاوە هاتبوون
پێویستیەکانمیان جێبەجێکرد. بەم
شێوەیە سوور بووم لەسەر ئەوەی
خۆم بپارێزم لەوەی قورسایی بخەمە
سەر شانتانو سووریش دەبم. 10وەك
ڕاستی مەسیح لەمن دایە، هیچ
کەسێ ناتوانێ لەناوچەی ئەخائیە ئەم

شانازیەم لێ بسێنێتەوە. [11]بەڵام
بۆچی؟ ئایا چونکە من ئێوەم
خۆش‌ناوێ؟ خودا دەزانێ من چەند
ئێوەم خۆش‌دەوێ!
[12]لەگەڵ ئەمانەش ئەوەی
دەیکەم لەسەری بەردەوام دەبم،
هەتا بیانوی ئەوانە ببڕم کە دەیانەوێ
وای دەربخەن ئەوانیش وەکو ئێمەن
سەبارەت بەوەی شانازی پێوە
دەکەن. [13]ئەوانە نێرراوی درۆزنەو
ئیشکەری فێڵبازن خۆیان لەشێوەی
نێرراوی مەسیح دەردەخەن. [14]جێی
سەرسوڕمان نییە، چونکە شەیتان
خۆی لەشێوەی فریشتە دەردەخات.
[15]کەواتە شتێکی سەیر نییە گەر
خزمەتکارانی لەشێوەی خزمەتکاری
ڕاست‌ودروستی خۆیان دەرخەن.
دوارۆژی ئەوانە بەپێی کرداریانە.

ئازاری پۆڵس لەخزمەتی مەسیح

[16]من جارێکیتر دووبارەی
دەکەمەوە، کەس من بەنەزان دانەنێ،
بەڵام گەر بێتو من وا دابنێن، ئەوا
وەك نەزانێك قبوڵم بکەن، تاکو
منیش تۆزێ شانازی بەخۆم بکەم. [17]
ئەوەی ئێستا دەیلێم بەگوێرەی
خوداوەند نییە، بەڵکو وەك نەزانێك
دەیلێم کە بەباوەڕ شانازی بەخۆی
دەکات، [18]چۆن زۆر لەخەڵکی
دەیانەوێ شانازی بەشتی ئەم جیهانە
بکەن، منیش دەمەوێ جارێك ئەو
شانازیە بەخۆم بکەم. [19]جا ئێوە
بەدڵشادیەوە لەنەزانان قبوڵ دەکەن،
چونکە خۆتان ئەوەندە تێگەیشتوون!
[20]چونکە قبوڵ دەکەن لەوانەی
دەتان‌کەن بەکۆیلە یان نێچیر، یاخود
خۆیان بەگەورە دادەنێن بەسەرتان،
تالآنتان دەکەن، لەدەمو چاوتان
دەدەن. [21]من ئێستا شەرمەزارم،
پێویستە بڵێم ئێمە چەند لاواز بووین
سەبارەت بەم شتانە!

بەڵام لەبەرئەوەی من وەك
نەزانێك دەدوێم، هەرچیەك ئەوان
دەتوانن بەچاونەترسیەوە شانازی پێوە
بکەن منیش هەروەها دەتوانم. [22]گەر
بێتو ئەوان عیبرانی بن؟ منیش
هەروەها. یان ئیسرائیلی؟ منیش
هەروەها. یاخود لەنەوەی ئیبراهیم؟
منیش هەروەها. [23]یان خزمەتکاری
مەسیح؟ من لەوان زیاتر (وەك
شێتێك قسەدەکەم.) زۆر زیاتر
ماندووبووم، بەندیخانەم زیاتر
چێشتووە، زۆر زیاتر دارکاری
کراوم، چەندین جار مردنم بەچاو

بینیوە. 24جوولەکەکان بەقامچی پێنج
جار سی‌و نۆ قامچیان لێداوم، 25
هەروەها سێ جار دارکاری‌کراوم،
جارێك خەڵك بەردبارنیان کردووم،
سێ جار لەکەشتیدا بوومو شکاوە،
جارێکیان شەو و ڕۆژێکی تەواو
لەناو ئاوی دەریا ماومەوە. 26بەهۆی
گەشتی زۆرم هەمیشە کەوتوومە
مەترسی ڕووبارو مەترسی دزو
جەردە، هەروەها مەترسی گەلەکەمو
مەترسی میللەتان، مەترسی
لەشارەکانو مەترسی لەدەشتو
مەترسی لەدەریاþو مەترسی برایانی
درۆزن. 27زۆر تووشی زەحمەتی‌و
ماندوویی‌و شەونخونی زۆر، برسێتی‌و
تینوێتی‌و ڕۆژوگرتنی زۆر، سەرماو
ڕووتی بووم. 28ئەمانەش هەموو
لەلایەك، ڕۆژ لەدوای ڕۆژ دەبێ
زیاتر خەمی هەموو کۆمەڵە
باوەڕدارەکان بخۆم. 29جا کێ هەیە
لاواز بێ‌و من لەگەڵی لاواز نەبم؟
یاخود کێ هەیە بکەوێتە گوناەو من
لەخەفەتا بۆی نەسووتێم؟
30گەر بێتو شانازی بەخۆم بکەم،
ئەوا شانازی بەدەرخستنی لاوازیم
دەکەم. 31خودای باوکی عیسای
خوداوەندمان دەزانێ درۆ ناکەم
ئەوەی تاهەتایە پیرۆزە، 32ئەو
پارێزگارەی لەلایەن هارتسی پادشاوە
بۆ شاری دیمەشق دانرابوو،
چاودێرییەکی زۆری خستبووە سەر
شاری دیمەشق بۆ گرتنم، 33بەڵام
منیان خستە ناو سەبەتەو لەپەنجەرەی
شوورەی چوار دەوری شارەکە منیان
شۆڕکردە خوارەوە، ئیتر بەو شێوەیە
ڕزگارم بوو لەدەستی.

بینینی پۆڵس‌و دڕکی لەش

12

پێویستە شانازی بکەم، هەرچەندە
هیچ سوودی نییە، بەردەوام دەبم
لەسەر بینین‌و ئەو شتانەی خوداوەند
بۆم ئاشکرا دەکات. 2من پیاوێك
دەناسم لەمەسیحدا بوو، پێش
چواردە ساڵ فڕاندیان بۆ سێهەم
تەبەقەی ئاسمان. ئایا بە لەشەوە بوو
یاخود بێ لەش؟ نازانم! خودا
دەزانێ. 3هەروەها دەزانم ئەو پیاوە
بۆ بەهەشت فڕێندرا، بەلەشەوە
بوو یاخود بێ لەش؟ نازانم!
خودا دەزانێ. 4لەوێ گوێی لە
قسەیەك بوو مرۆڤ نابێ بیڵێ‌و ناتوانێ
باسی بکات. 5سەبارەت بەو
پیاوە شانازی دەکەم، بەڵام

سەبارەت بەخۆم شانازی ناکەم، تەنها
بە لاوازیەکانم شانازی دەکەم. 6گەر
بێتو بمەوێ شانازی بە خۆمەوە بکەم،
بێ مێشکی نییە، چونکە من ڕاستی
دەڵێم، بەلاّم من دەترسم لەوەی
یەکێك وا لە من بگات زیاتر لەوەی
دەیبینن‌و لێم دەبیستن. 7تا
لووتبەرز نەبم بەو شتە گەورانەی
خودا بۆی ئاشکرا کردووم، دڕکێکم
لێدرا لەلەشم، وەك لەنێرراوی
شەیتان بێت، تا ئازارم بداو خۆم
هەڵنەکێشم. 8بۆ ئەم مەبەستە سێ
جار لەخودا پاڕامەوە ئەوەم
لەکۆڵ بکاتەوە، 9بەلاّم خودا
پێی ووتم: (بەرەکەتی منت بەسە،
چونکە توانای من لەلاوازی تەواو
دەبێ.) لەبەر ئەوە بەدڵشادیەوە
شانازی بە لاوازی خۆم دەکەم،
10 هەتا توانای مەسیح بێتە سەرم،
جا لەپێناوی مەسیح، ڕازی دەبم
بەرگەی لاوازیو سووکایەتیو
ناخۆشیو چەوسانەوەو ماڵوێرانی
بگرم، چونکە هەر کاتێ
لاوازبم بەهێز دەبم.
11ناچارتان کردم وەك شێتم لێ
بێت! چونکە کەمتر نیم لەنێرراوە
ناودارەکان، هەرچەندە هیچ نیم،
لەگەڵ ئەوەشدا پێویست بوو
لەسەرتان ستایشم بکەن. 12ئەو
نیشانانەی نێرراو دەردەخات،
بەوپەڕی ئارامگرتنەوە لەنێوانتان
ئەنجامم داوە، بەهۆی نیشانەو
کاری سەرسوڕهێنەرو کردارەوە. 13
ئایا ئێوەم بەکەمتر زانیوە لەکۆمەڵە
باوەڕدارەکانی تر، جگە لەوەش
بارگرانیم نەبووە بۆ ئێوە؟ گەر وایە
لەم هەڵەیەم ببورن!
14ئێستا ئامادەم بۆ سێهەم جار بۆ
لاتان بێم، هەروەها نابمە بارگرانی
بەسەرتان، چونکە خۆتانم دەوێ
نەك پارەتان. لەبەرئەوەی ڕۆڵە پارە
بۆ دایكو باوك کۆناکەنەوە،
بەڵکو لەسەر دایكو باوکە بۆ
ڕۆڵەکانیان ئەوە بکەن. 15بە
دڵشادیەوە پارەو هەرچیەکم هەیە
خەرجی دەکەم لەپێناوی ئێوە. گەر
ئێوەم زۆرتر خۆشەویست، ئایا
کەمتر منتان خۆش دەوێ؟ 16بەلاّم با
وابێ من بارگرانیم نەبووە بۆ ئێوە.
ئێوە دەڵێن: من کابرایەکی فێڵبازمو
بە فێڵ دەستم بەسەرتاندا گرتووە.
17ئایا بەهۆی ئەوانەی ناردوومە بۆ
لاتان فێڵم لێ کردوون؟ 18کاتێ
لەسەر داواکاری من تیتۆس لەگەڵ

یەکێك لەبرایان هات بۆ لاتان، ئایا
تیتۆس فێڵی لێکردوون؟ ئایا ئێمە بە
هەمان ڕۆح کار ناکەین، بەهەمان
ڕێگادا نارۆین؟
19ئایا ئێوە لەو باوەڕەدان، ئێمە
ئەم هەموو شتەی دەیڵێین بۆ
بەرگری کردنە لە خۆمان؟ بەڵام ئەی
خۆشەویستان ئێمە لەبەردەم خودا
لەمەسیحدا دەدوێین و هەمووی بۆ
بنیادنانتانە. 20من دەترسم کاتێ بێم
بۆ لاتان، بە شێوەیەك بتانبینم کە
نامەوێ، ئێوەش بە شێوەیەك من ببینن
کە نەتانەوێ. بەواتای لە نێوانتان
ناکۆکی، چاوپیسی، توڕەیی،
خۆویستی، بوختان، قسە هێنانو
بردن، لەخۆبایی، بەرەڵلایی هەبێ.
21من دەترسم کاتێ بێم بۆ لاتان
خودا نزمم بکات لەنێوانتان، بەوەی
زۆر خەفەت بخۆم بۆ ئەو کەسانەی
لەپێشا گوناەو هەڵەیان کردووە،
کەچی تۆبەیان نەکردووە لەوەی
کردوویانە لە گلاوی و داوێن پیسی و
بەدڕەوشتی.

خۆتان تاقیبکەنەوە

13

ئەمە سێهەم جارە دێم بۆ لاتان، {هەر
مەسەلەیەك پێویستە بەشایەتی
دووان یان سیان بچەسپێ.} 2
جاری پێشوو کە لاتان بووم ئێوەم
ئاگادارکردەوە، ئێستاش
جارێکیتر لەم نامەیە ئەوانەی جاران
گوناهیان کردووە لەگەڵ
هەموو ئەوانیتر ئاگاداریان
دەکەمەوەو پێیان ڕادەگەیەنم گەر
هاتوو جارێکیتر بۆ لاتان بێم
بەزەییم بە کەس نایەتەوە، 3
چونکە ئێوە داوای بەڵگە لەمن
دەکەن کەوا عیسا بەهۆی من
دەدوێ لەگەڵتان. ئەو سەبارەت
بە ئێوە لاواز نییە، بەڵکو بەتوانایە
لەناوتان. 4ڕاستە عیسا لەلاوازی
لەخاچدرا، بەڵام ئێستا زیندووە
بەهۆی توانای خوداوە، چونکە ئێمە
لاوازین لەئەودا، بەڵام لەلایەن
ئێو ئێمە پێویستە لەئەودا بژین
بەهێزو توانای خودا.
5جا خۆتان تاقیبکەنەوەو
سەیری خۆتان بکەن بزانن بە باوەڕ
دەژین! لەخۆتان بکۆڵنەوە،
ئایا نازانن عیسای مەسیح
لەناوتاندایە؟ گەر ئەمە نەزانن
ئەوا ئێوە سەرنەکەوتوون
لەتاقیکردنەوە. 6بەڵام

هیوادارم، بزانن ئێمە لەو
تاقیکردنەوەیە دەرچووین. [7]
ئێمە نوێژ دەکەین بۆ خودا تا
یارمەتیتان بدات‌و هەڵە نەکەن،
ئەمەش لەبەرئەوە نییە تا
دەرکەوێ ئێمە مرۆڤی چاکین،
بەڵکو تەنها بۆ ئەوەیە ئێوە چی
چاك‌و ڕاستە بیکەن، هەرچەندە
خەڵکی بە سەرنەکەوتوومان
دابنێن. [8]چونکە ناتوانین هیچ
شتێ بکەین دژی ڕاستی، بەڵکو
دەمانەوێ خزمەتی بکەین. [9]ئەوسا
چەند دڵشاد دەبین گەر لە بێ
هێزی ئێمە ئێوە بەهێز بن، نوێژی
ئێمەش بۆ تەواوی ئێوەیە. [10]وا
پێش ئەوەی بۆ لاتان بێم
هەموو شتێکم بۆ نووسین، هەتا
کاتێ هاتم بۆ لاتان ناچار نەبم بە
ڕەقی لەگەڵتان بجولێمەوە، چونکە
خوداوەند دەسەڵاتی داوە پێم تا
بنیادتان بکەم نەك
هەڵتانبوەشێنم.

هاندان‌و سڵاوی کۆتایی

[11]لەکۆتاییدا ئەی برایان،
خواحافیز، بۆ تەواوی هەوڵبدەن،
ئاگاتان لەداواکاریەکانم بێ، ڕێك
بکەون، لەگەڵ یەکتری بەئاشتی
بژین، ئەوسا خودای ئاشتی‌و
خۆشەویستی لەگەڵتان دەبێ. [12]
بەماچی پیرۆز سڵاو لەیەکتری
بکەن. [13]هەموو خوشك‌و برا
پیرۆزەکانی ئێرە سڵاوتان لێ
دەکەن.
[14]بابەرەکەتی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان‌و خۆشەویستی خوداو
بەشداری ڕۆحی پیرۆز لەگەڵ
هەمووتان بێ.

نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی غەلاتیە

غەلاتیە ولایەتێکی ڕۆمانی بوو لەئاسیای بچووك، هەندێ مامۆستا لەوێ بەرهەڵستی پۆڵسیان کرد و ووتیان پێویستە باوەڕدار خەتەنەبکرێو کار بەشەریعەتی موسا بکات تاوەکو خودا بێتاوانی بکات (2:14).

لەبەرئەوە نامەکەی پۆڵس بۆ کۆمەڵە باوەڕدارەکانی غەلاتیە ئامانجی ئەوە بوو، ئەو کەسانەی چەواشە کراون بەم فێرکردنە نادروستە بگەڕێنێتەوە سەر باوەڕی ڕاستەقینە.

پۆڵس سەرەتا بەرگری لەمافی خۆی دەکات پێی بووترێ نێرراوی عیسای مەسیح، ئەمەش لەدژی ئەو کەسانەی دەیانووت نێرراوێکی ڕاستەقینە نییە، پێش لەسەر ئەوە دادەگرێ کە نێرراویەکەی لەلایەن هیچ دەسەڵاتێکی مرۆڤەوە نەهاتووە، بەڵکو لەلای خوداوە هاتووە، بەشێوەیەکی تایبەتیش بانگ کراوە بۆ ئەوەی کار لەناو ناجوولەکەکان بکات. پاشان پۆڵس باسی ئەوە دەکات چۆن مرۆڤ تەنها بەباوەڕ بێتاوان دەبێ، ئەمەش بەرەکەتێکی خودایە. لەکۆتاییدا دەیسەلمێنێ ژیان لەمەسیح لەو خۆشەویستیە هەڵدەقوڵێ کە سەرچاوەکەی باوەڕ بەمەسیحە.

1
لەپۆڵسەوە، ئەوەی نەلەلایەن
خەڵکەو نە بەهۆی خەڵك نێرراوە،
بەڵکو لەلایەن عیسای مەسیحو
خودای باوك ئەوەی مەسیحی لەنێو
مردووان زیندووکردەوە. 2 هەروەها
لەهەموو ئەو خوشكو برایانەی لێرە
لەگەڵمدان. بۆ ئەو کۆمەڵە
باوەڕدارانەی لەناوچەی غەلاتیەن. 3
با ئاشتیو بەرەکەتی خودای باوكو
عیسای مەسیحی خوداوەندتان لەگەڵ
بێ، 4 ئەوەی خۆی کرد بە قوربانی
لەپێناوی گوناهەکانمان، تا ڕزگارمان
بکات لەم جیهانە خراپەی ئێستا،
بەپێی خواستی خودای باوکمان. 5 بۆ
ئەوە شکۆمەندی تاهەتایە. ئامین.

مزگێنییەکی دیکە نییە

6 من سەرم سوڕماوە. چۆن وا
بەخێرایی واز لەو کەسە دەهێنن کە

بەبەرەکەتی مەسیح بانگی کردوون،
شوێنی مزگێنییەکی دیکە دەکەون؟ 7
مەبەستم ئەوە نییە مزگێنیەکی دیکە
هەبێ، بەڵکو هەندێك لەناوتان
دەیانەوێ سەرتان لێبشێوێنن و
مزگێنی مەسیح تێكبدەن. 8 بەڵام
تەنانەت گەر ئێمە مزگێنیەکمان
پێدان، یاخود فریشتەی ئاسمان
مزگێنییەکی پێدان، جگە لەوەی
لەئێمەوە پێتان دراوە، با نەفرەتی لێ
بێت. 9 هەروەك پێشتر پێمان ووتون
ئێستاش پێتان دەڵێمەوە، گەر یەکێك
مزگێنییەکی پێدان جگە لەوەی لە
ئێمەوە پێتان دراوە، با نەفرەتی
لێبێ.
10 ئایا ئێستا هەوڵ دەدەم بۆ
بەدەستهێنانی ڕەزامەندی خەڵکی
یاخود ڕەزامەندی خودا؟ یان داوای
ئەوە دەکەم خەڵکی ڕازی بکەم؟
گەر تا ئێستا خەریکی ڕازیکردنی
خەڵکی بوومایە نەدەبوومە بەندەی
مەسیح.

چۆن پۆڵس بوو بە نێرراو؟

11 برایان باش بزانن ئەو
مزگێنییەی ڕامگەیاندووە، مزگێنییەك
نییە لەمرۆڤ بێ، 12 لەکەسیشم
وەرنەگرتوە، کەسیش فێری
نەکردووم، بەڵکو بەراگەیاندنی
عیسای مەسیح بۆم هاتووە.
13 چونکە دەزانن، چۆن جاران
وەك جوولەکەیەك ژیاوم، چۆن
کۆمەڵە باوەڕدارەکانی خودام
دڕندانە چەوساندۆتەوەو هەوڵمداوە
لەناویان ببەم، 14 هەروەها چۆن
لەبارەی جێبەجێکردنی کاروباری
ئایینی جوولەکە باشتر بووم
لەزۆربەی هاوڕێیەکانم، هەروەها زۆر
دڵگەرمتر بووم لەوان بۆ
دابونەریتی باوباپیرانمان. 15 بەڵام
خودا بە بەرەکەتی خۆی پێش
لەدایكبوونم هەڵیبژاردمو بانگی
کردم، 16 خۆشحاڵ بووم ڕۆڵەکەی
بۆ من ڕابگەیەنێ، هەتا منیش مزگێنی
پێبدەم لەناو میللەتان، ئەو کاتە
ڕاوێژم لەگەڵ هیچ کەس نەکرد. 17
نەچووم بۆ قودس بۆ لای ئەوانەی
پێش من نێرراو بوون، بەڵکو
یەکسەر ڕۆیشتم بۆ عەرەبستان،
لەوێشەوە گەڕامەوە بۆ دیمەشق.
18 ئینجا دوای سێ ساڵ ڕۆیشتم
بۆ قودس، تاکو پەترۆس ببینم، پانزە
ڕۆژ لای ئەو مامەوە. 19 بەڵام لەوێ
هیچ نێرراوێکی ترم نەدی جگە

لەیاقوبی برای خوداوەند نەبێ. [20]
ئەوەی بۆتانی دەنووسم، خودا
دەزانێ درۆ نییە. [21]دوایی بۆ
هەرێمەکانی سوریاو کیلیکیە چووم.
[22]بەڵام هێشتا کۆمەڵە باوەڕدارەکانی
ناوچەی یەهودیە کە لەمەسیحن منیان
نەدەناسی. [23]تەنها بیستبوویان: (ئەو
پیاوەی جاران ئێمەی دەچەوساندەوە،
ئێستا خۆی مزگێنی ئەو باوەڕە
دەدات، کە جاران هەوڵی
لەناوبردنی دەدا.) [24]ئیتر ئەوان
ستایشی خودایان کرد بەهۆی منەوە.

رازیبوون بە خزمەتی پۆڵس

2

دوای چواردە ساڵ جارێکی دیکە
لەگەڵ بەرنابا ڕۆیشتم بۆ قودس،
تیتۆسیشم لەگەڵ خۆم برد. [2]چوونم
بۆ ئەوێ بەڕاگەیاندن بوو، ئەو
مزگێنییەی دەیدەم بەمیللەتان لەپێشا
تەنها خستمە بەردەم گەورە پیاوان
لەوێ، تا هەوڵدانی ڕابوردوو و
ئێستام بە فیڕۆ نەڕوات. [3]بەڵام
تەنانەت تیتۆسی هاوڕێی گەشتیشم
کە یۆنانی بوو، ناچارنەکرا خۆی
خەتەنە بکات. [4]جا ئەم مەسەلەیە
تەشەنەی کرد، بەهۆی هەندێ برایانی
درۆزن کە بەنهێنی هاتبوونە ناومان،
تاکو سەربەستی عیسای مەسیحمان
لێبسێننەوەو بمانگەڕێننەوە بۆ
کۆیلایەتی. [5]بەڵام تەنانەت بۆ
چاوتروکانێك ملکەچیان نەبووینو
خۆمان نەدا بەدەستیان، هەتا
پارێزگاری ڕاستی مزگێنیتان بۆ
بکەین.
[6]ئەوانەی بەگەورە پیاوان
دادەنران ﴿لێپرسراوان﴾، بەلای من
هیچ گرنگ نەبوون، چونکە خودا
تەماشای ڕوواڵەتی مرۆڤ ناکات. من
دەڵێم، ئەوانە هیچ شتێکی تازەیان
نەبوو بۆ من. [7]بەڵکو بەپێچەوانە،
بۆیان ئاشکرا بوو، خودا کاری
بڵاوکردنەوەی مزگێنی بە من داوە
لەنێوان ئەوانەی جوولەکە نین،
هەروەك چۆن هەمان کاری
بەپەترۆس داوە لەنێوان ئەوانەی
جوولەکەن. [8]چونکە ئەوەی کاری
کردووە لەخزمەتی پەترۆس بۆ
جوولەکەکان، کاری لەخزمەتی
منیش کردووە بۆ ناجوولەکەکان. [9]
دوای ئەوەی یاقوبو پەترۆسو
یۆحەننا کە بە کۆڵەکە دانرابوون
زانییان خودا ئەم بەرەکەتەی بە من
داوە. ئەوسا ئەوان دەستی برایانەیان

خستە ناو دەستی منو بەرنابا، لەسەر
ئەوە ڕێککەوتین ئەوان بۆ لای
جوولەکەکان بچن، ئێمەش بۆ لای
ناجوولەکەکان. 10تەنها داوای
ئەوەیان لیّ‌کردین، هەژاران لەیاد
نەکەین، ئەمەش شتێکە هەمیشە
بایەخم پێداوە.

سەرزەنشتکردنی پەترۆس

11کاتیّ پەترۆس بۆ شاری ئەنتاکیا
هات، ڕوو بەڕوو بەربەرەکانیم کرد،
چونکە شایانی گلەیی لیّ‌کردن
بوو. 12پێش ئەوەی هەندیّ کەس
لەلای یاقوبەوە بێن، پەترۆس
بەبیّ‌ترس نانی دەخوارد لەگەڵ
ناجوولەکەکان، بەڵام کاتیّ ئەوان
هاتن، خۆی کێشایە دواوە لەترسی
خەتەنەکراوان. 13لەوێدا باوەڕدارە
جوولەکەکانی دیکەش لەگەڵ
پەترۆس دەستیان کرد بە دووڕوویی،
تەنانەت بەرناباشیان والیّ‌کرد بچێتە
ڕیزیان بەهۆی دووڕووییان.
14کاتیّ ئەمانەم بینی لەڕێگای
ڕاستی مزگێنی نارۆن، لەبەر چاوی
هەموو ئەوانەی لەوێدا بوون بە
پەترۆسم ووت: (گەر تۆ کە
جوولەکەی، وەك ناجوولەکە دەژی
نەك وەك جوولەکە. ئیتر چۆن ئەو
ناجوولەکانە ناچار دەکەیت وەك
جوولەکە بژین؟)
15هەرچەندە ئێمە بە جوولەکەیی
لەدایك بووینو لەمیللەتانی
گوناهبار نین، 16لەگەڵ ئەوەشدا ئێمە
دەزانین مرۆڤ بێتاوان نابیّ بەکارکردن
بەشەریعەت، بەڵکو بەباوەڕ بەعیسای
مەسیح، جا ئێمەش باوەڕمان هێنا
بەعیسای مەسیح تاکو بێتاوان بین بە
باوەڕمان بە مەسیح، ئەمەش نەك
بەکارکردن بەشەریعەت، چونکە
کارکردن بەشەریعەت هیچ کەسیّ
بێتاوان ناکات.
17بەڵام گەر ئێمە لەهەوڵدانمان
بۆ بێتاوان بوون لەمەسیح، خۆمان
دۆزیەوە گوناهبارین، ئیتر ئایا مەسیح
خزمەتکاری گوناهە؟ بیّ‌گومان
نەخێر! 18بەڵام گەر شتێك
بنیادبنێمەوە کە لەپێشا تێکمدابیّ،
ئەوا دەیسەلمێنم سەرپێچی شەریعەتم
کردووە. 19چونکە بەهۆی شەریعەت
مردم بۆ شەریعەت، هەتا بۆ خودا
بژیم. 20من لەگەڵ مەسیح
لەخاچدراوم، ئیتر من نیم ئەوەی
دەژی، بەڵکو مەسیحە لەمن دەژی،
هەروەها ئەو ژیانەی ئێستا بەلەش

دەژیم ئەوە بەباوەڕە بەرۆڵەی خودا، ئەوەی منی خۆشویست‌و خۆی کرد بەقوربانی بۆ من. 21من بەرەکەتی خودا پووچ ناکەمەوە، چونکە گەر بێتاوانی بە شەریعەت بووایە، ئیتر مردنی مەسیح بێ‌سوود دەبوو.

باوەڕ یاخود شەریعەت؟

3

ئەی دانیشتوانی بێ‌مێشکی غەڵاتیە! کێ جادووی لێ‌کردوون؟ ئایا لەپێش چاوتان وێنەی عیسای مەسیح بە لەخاچدراوی بەڕوونی نەکێشراوە؟ 2تەنها وەڵامی ئەم پرسیارەم بدەنەوە: ئایا ڕۆحی پیرۆزتان بەهۆی کارکردن بەشەریعەت وەرگرت، یاخود بەهۆی باوەڕتان بەوەی بیستتان؟ 3باشە چۆن دەبێت ئەوەندە بێ‌مێشك بن؟ ئەوەی بەڕۆح دەستتان پێ‌کرد، ئایا ئێستا بەلەش کۆتایی پێ‌دەهێنن؟ 4ئایا ئازارکێشانتان بێ سوود بوو؟ گەر بەڕاستی بێ‌سوود بوو. 5ئایا ئەوەی ڕۆحتان پێ دەبەخشێ‌و کاری سەرسوڕهێنەرتان لادەکات، ئەمە بەهۆی کارکردن بەشەریعەتە، یاخود بەهۆی باوەڕتان بەوەی بیستتان؟

6وەك چۆن ئیبراهیم {باوەڕی بەخودا هێنا، ئەمەش بە ڕاست‌ودروستی بۆی دانرا.} 7جا بزانن ئەوانەی لەسەر ڕێگای باوەڕ دەڕۆن نەوەی ئیبراهیمن. 8کتێبی پیرۆزیش پێشبینی دەکات، گەلان بێتاوان دەبن بەهۆی باوەڕ. خودا مزگێنی بە ئیبراهیم‌داو ووتی: {بەهۆی تۆوە هەموو گەلان پیرۆز دەبن.} 9کەواتە ئەوانەی باوەڕدارن پیرۆزبوون لەگەڵ ئیبراهیمی باوەڕدار.

10هەموو ئەوانەی پشت بەکرداری شەریعەت دەبەستن، لەژێر نەفرەت دان، چونکە لەکتێبی پیرۆز نووسراوە: {نەفرەت لێ‌کراوە ئەوەی لەسەر هەموو نووسراوەکانی شەریعەت ناچەسپێت‌و پەیڕەویان ناکات.} 11ئەوەش ئاشکرایە کەس بەشەریعەت لەبەرامبەر خودا بێتاوان نابێت، چونکە کتێبی پیرۆز دەڵێ: {ئەوەی بە باوەڕ بێ‌تاوان دەبێ، دەژی.} 12بەڵام شەریعەت پشت‌نابەستێ بە باوەڕ، چونکە کتێبی پیرۆز دەڵێت: {ئەوەی کار بەڕاسپاردەکانی شەریعەت بکات، بەشەریعەت دەژی.} 13مەسیح

ئێمەی بەخوێن کڕییەوە لەنەفرەتی
شەریعەت بەوەی بوو بەنەفرەت
لێکراو لەپێناوی ئێمە، چونکە
نووسراوە: {نەفرەت لێکراوە
ئەوەی لەسەر دار هەڵبواسرێ}. [14]
ئێمەی بەخوێن کڕیەوە بۆ ئەوەی
پیرۆزی ئیبراهیم بەهۆی عیسای
مەسیح بەمیللەتانیش ببەخشرێو
بەڵێنی ڕۆح وەرگرین ئەوەی
بەباوەڕە.

پەیمانو شەریعەت

[15]ئەی برایان، با نموونەیەکی
مرۆڤانەتان بۆ بهێنمەوە، شتێکی
ئاشکرایە گەر یەکێك پەیمانێکی
مۆرکراوی پێ بێ، یەکێکی تر
ناتوانێ بەتاڵی بکاتەوە یاخود شتێکی
بخاتە سەر.
[16]کاتێ خودا بەڵێنیدا بە
ئیبراهیمو نەوەکەی، مەبەست لە
ووشەی نەوەکەی تەنها مەسیحە کە
شێوەی تاکی هەیە، چونکە نەیووتوە
نەوەکانی تا شێوەی کۆمەڵ وەرگرێ.
[17]مەبەستم ئەوەیە: ئەو شەریعەتەی
دوای چوارسەدو سی ساڵ هات،
پاش پەیمانی خودا لەگەڵ ئیبراهیم،
پەیمانی چەسپاوی پێشووی خودا
بەتاڵ ناکاتەوە، تاکو بەڵێنەکە
بشکێنێ. [18]گەر میراتی خودا بە
شەریعەت بێ، ئیتر پەیوەندی بە بەڵێن
نییە. بەلام خودا بە بەرەکەتی خۆی
بەڵێنی بە ئیبراهیمداو کردی بە
میراتگر.

مەبەستی شەریعەت

[19]کەواتە شەریعەت بۆ چییە؟
خودا دایناوە بەهۆی پێشێلکاریەکان،
کاریشی پێکرا تا ئەو کاتەی
نەوەکەی ئیبراهیم هات، ئەوەی
خودا بەڵێنی پێدابوو. ئەم
شەریعەتەش لەفریشتەکانەوە بەهۆی
پەیوەندیڕێکخەرێك بۆ ئێمە هێنرا.
[20]هەر چۆنێك بێ پەیوەندیڕێکخەر
تەنها نوێنەری یەك لایەن نییە، بەلام
خودا یەکە.
[21]ئایا ئەمە ئەوە دەگەیەنێ
شەریعەت دژی بەڵێنەکانی خودایە؟
نەخێر بێگومان، چونکە گەر ئەو
شەریعەتەی دراوە بە مرۆڤ بێتوانایە
ژیان ببەخشێ، ئەوا بەڕاستی بێتاوانی
بەشەریعەت دەبوو. [22]بەلام کتێبی
پیرۆز هەموو شتێکی کردۆتە دیلی
گوناە، تا ئەو بەڵێنەی بەهۆی باوەڕ
دراوە لەعیسای مەسیح، بدرێ

بەوانەی باوەڕ دەهێنن.
23پێش ئەوەی باوەڕمان بۆ بێت،
لەلایەن شەریعەتەوە بەندکرا بووین،
بەبەستراوی مابووینەوە تا ڕاگەیاندنی
باوەڕ. 24کەواتە، تا هاتنی مەسیح
شەریعەت تەمێکەرمان بوو، تاکو
بەباوەڕ بێتاوان بین، 25بەڵام ئێستا
باوەڕ هاتووە، ئێمە ئیتر لەژێر سایەی
تەمێکەر نین.
26چونکە ئێوە بەهۆی باوەڕ
لەعیسای مەسیحدا هەموو ڕۆڵەی
خودان. 27ئیتر مەسیحتان
لەبەرکردووە، چونکە بەناوی ئەوەوە
لەئاوهەڵکێشراون. 28ئێستا جیاوازی
نییە، گەر جوولەکە یاخود یۆنانی،
کۆیلە یاخود ئازاد، ژن یاخود
پیاوبن، چونکە هەمووتان یەکن
لەعیسای مەسیح. 29جا گەر ئێوە
سەر بە مەسیح بن، ئەوا لەنەوەی
ئیبراهیمن، میراتگرن بەپێی بەڵێنەکە.

کۆیلە نا، بەڵکو ڕۆڵەی خودا

4
با پێتان بڵێم: گەر میراتگر منداڵ
بێت، لەنێوان ئەو میراتگرەو
کۆیلەیەك هیچ جیاوازی نییە،
هەرچەندە میراتەکە هەمووی هی
ئەوە، 2چونکە دەبێ لەژێر دەسەڵاتی
سەرپەرشتیکارو بریکار بمێنێتەوە،
تاکو ئەو ماوەیە تەواو دەبێ کە
باوکی داینـاوە. 3ئێمەش بەهەمان
شێوە، کاتێ منداڵ بووین کۆیلەی
دەستی هێزەکانی جیهان بووین، 4
بەڵام کاتێ تەواو بوونی زەمانە هات،
خودا ڕۆڵەی خۆی ﴿مەسیح﴾ نارد
بۆ لامان، لە ژنێك لەدایك بوو،
لەژێر سایەی شەریعەت لەدایك بوو،
5بۆ ئەوەی ئەوانەی لەژێر سایەی
شەریعەتن بەخوێن بیان کڕێتەوە، تاکو
خودا ئێمە وەکو ڕۆڵەی خۆی قبوڵ
بکات. 6چونکە ئێوە ڕۆڵەن، خودا
ڕۆحی ڕۆڵەکەی خۆی خستە ناو
دڵمانەوە، هاوار دەکەین: (بابە!
باوك!) 7کەواتە ئیتر ئێوە کۆیلە نین،
بەڵکو ڕۆڵەن، هەروەها چونکە ئێوە
ڕۆڵەن خودا ئێوەی کرد بە میراتگر.

ئامۆژگاری پۆڵس بۆ غەلاتیەکان

8ئەو کاتەی ئێوە خوداتان
نەدەناسی، کۆیلەی ئەوانە بوون کە
بەسروشت خودا نین، 9بەڵام دوای
ئەوەی خوداتان ناسی، یاخود باشترە
بڵێین دوای ئەوەی خودا ئێوەی
ناسی، چۆن دەبێ جارێکی دیکە

بگەڕێنەوە لای لاوازیو هەژاری ئەم
جیهانە، بتانەوێ بنەوە کۆیلەی
ئەوانە سەر لەنوێ؟ 10ئێوە بایەخ
دەدەن بە ڕۆژو مانگو ساڵو وەرزی
تایبەتی! 11لەوە دەترسم بەخۆڕایی
ماندوو بووبم لەپێناوتان.
12ئەی برایان داواتان لێدەکەم،
خۆتان وەك من لێبکەن، چۆن من
خۆم وەکو ئێوە لێکردووە. ئێوە
هیچ هەڵەتان نەکردووە سەبارەت بە
من، 13هەرچەندە دەتانزانی من
نەخۆش بووم کاتێ یەکەمجار مزگێنیم
پێدان، 14نەخۆشیەکەم شتێکی ئاسان
نەبوو بۆتان، لەگەڵ ئەوەشدا لێم
بێزار نەبوونو خۆتان دوور
نەخستەوە لێمو هیچ خراپەیەکتان
لەگەڵ نەکردم، بەڵکو پێشوازیتان
لێکردم وەك فریشتەی خودا، وەك
عیسای مەسیح. 15ئەو خۆشیەتان
چی لێهات؟ من شایەتیتان بۆ
دەدەم گەر بتانتوانیبایە، چاوی
خۆتان دەردەهێناو دەتاندا پێم. 16ئایا
ئێستا بووم بە دوژمنتان چونکە
ڕاستیتان پێدەڵێم؟
17هەندێك خۆیان بەدڵگەرم
دەردەخەن بۆ ئێوە، بەلام نەك بە
نیازی باش، بەڵکو تا لەئێمەتان
دووربخەنەوەو دڵگەرم بن بۆ ئەوان.
18دەرخستنی بایەخ پێدان شتێکی
جوانە، گەر هەموو کاتێ
بەمەبەستێکی پاك بێت، نەك تەنها ئەو
کاتەی من لەگەڵتاندام. 19
مندالەکانم، ئەی ئەوانەی دەبێ
لەپێناوتان جارێکی دیکە ئازار بچێژم،
هەتا وێنەی مەسیح لەژیانتان
دەرکەوێ، 20چەند حەزم دەکرد
ئێستا لەناوتانابم، تا بەشێوەیەکی دیکە
لەگەڵتان بدوێم، چونکە سەرم
سوڕماوە لێتان.

نموونەی هاجەرو سارا

21پێم بڵێن ئەی ئەوانەی حەز
دەکەن لەژێر سایەی شەریعەت بن،
ئایا ئەوەی لەشەریعەت باسکراوە
نەتانبیستووە؟ 22چونکە لەکتێبی
پیرۆز نووسراوە، ئیبراهیم دوو کوڕی
هەبووە، یەکێکیان لەهاجەری کۆیلە
بوو، ئەوی دیکەیان لەسارای ژنی کە
ئازاد بوو. 23ئیبراهیم کوڕێکی
لەکۆیلەکە بوو بە پێی خواستی
لەش، بەلام لەسارای ژنی کوڕێکی
بوو بەهۆی بەڵێن.
24ئەم ڕاستیە مانایەکی ڕەمزی
هەیە. ئەو دوو ژنە نموونەی دوو

پەیمانن: یەکەم پەیمان لە شاخی
سینایە، منداڵی لێدەبێت بۆ
کۆیلایەتی ئەوەش هاجەرە، 25هاجەر
بە شاخی سینا دەوترێ، لەعەرەبستان
ڕەمزێکە بۆ قودسی ئێستا، ئەو لەگەڵ
منداڵەکانی کۆیلەن. 26بەڵام قودسی
ئاسمانی کە دایکی هەموومانە ئازادە،
27چونکە لەکتێبی پیرۆز نووسراوە:

{دڵشادبە ئەی نەزۆك،
ئەی ئەوەی منداڵت نییە،
بەدەنگی بەرز ستایشی خودا بکە،
ئەی ئەوەی ژانی منداڵبوون
نازانی،
چونکە تۆ ئەی ئەوەی بەتەنهای،
ژمارەی منداڵەکانت زیاترە لەوەی
مێردەکەی لەگەڵێیەتی.}

28بەڵام ئێوە ئەی برایان، ڕۆڵەی
بەڵێنن وەك ئیسحاق. 29جا چۆن
لەسەردەمی ڕابووردوو ئەوانەی بەپێی
لەش لەدایك بوون، ئەوانەیان
دەچەوساندەوە کە بەپێی ڕۆح
لەدایك بوون، ئێستاش هەمانشت
ڕوو دەدات. 30کتێبی پیرۆز لەم
بارەیەوە دەڵێ چی؟ دەڵێ: {
کۆیلەکە لەگەڵ کوڕەکەی
بکەدەرەوە، تا کوڕی کۆیلەکە
میراتگر نەبێ لەگەڵ کوڕی ئازادەکە.
} 31کەواتە ئەی برایان ئێمە ڕۆڵەی
کۆیلەکە نین، بەڵکو ڕۆڵەی
ئازادەکەین.

ئازادی لە مەسیح

5

چونکە مەسیح ئازادی‌کردین تا بە
ئازادی بژین. بۆیە خۆتان ڕاگرنو
جارێکی دیکە ملکەچی نیری
کۆیلەیی مەبن.
2ئاگادارین، من پۆڵسم پێتان
دەڵێم: بەخەتەنەکردنتان مەسیح هیچ
سوودێکی نابێ بۆتان. 3جارێکی
کەش ڕوونی دەکەمەوە، ئەوەی
خەتەنە دەکات، دەبێ لەسەر هەموو
خاڵەکانی شەریعەت بڕوات. 4ئەی
ئەوەی دەتەوێ بەهۆی شەریعەت
بێتاوان بێت، تۆ لەمەسیح
جیابوویتەوەو سەبارەت بە بەرەکەتی
خودا کەوتیت. 5چونکە بەهۆی ڕۆح
کە لەباوەڕەوەیە چاوەڕوانی هیوای
ڕاستودروستیین، 6چونکە لەعیسای
مەسیح خەتەنەکراو و خەتەنە نەکراو
سوودیان نییە، تەنها باوەڕ نەبێ کە
بەهۆی خۆشەویستی کار دەکات.
7ئێوە لەپێشا زۆر باش ڕاتان
دەکرد، کێ ڕێی پێ‌گرتن تا

ملکەچی ڕاستی نەبن؟ 8ئەو هاندانە
لەلایەن خوداوە نییە کەبانگی ئێوەی
کردووە. 9سەیرکەن هەویرترشێکی
بچووکە، هەموو هەویرەکە
هەڵدەهێنێ. 10بەڵام باوەڕم هەیە
لەخوداوەند، کەوا ئێوە بیروڕایەکی
تر وەرناگرن. جا ئەوەی بیەوێ
لەناوتان ببێتە کۆسپ، هەر کەسێك
بێ سزای خۆی وەردەگرێ. 11بەڵام
ئەی برایان، گەر من خەتەنەکردن
ڕادەگەینم، ئیتر بۆچی جوولەکەکان
تا ئێستا دەمچەوسێننەوە؟ کەواتە
کۆسپی خاچ لادراوە. 12ئەو
کەسانەی ڕێگای باوەڕتان لێتێك
دەدەن، با ببڕێنەوە.
13برایان، ئێوە بانگ کران بۆ
ئازادی، بەڵام ئازادی مەکەن بە هەل
بۆ ڕازیکردنی لەش، لەجیاتی ئەوە
بە خۆشەویستی خزمەتی یەکتری
بکەن. 14چونکە شەریعەت هەمووی
لەیەك ڕاسپاردەدا تەواو دەبێ: {
ئەوەی لێت نزیکە وەك خۆت
خۆشت بوێ} 15ئەگەر ئێوە
لەڕابوردوو پەلاماری یەکترتان دەداو
ڕاوی یەکترتان دەکرد، ئێستا
ئاگاداربن یەکتری لەناونەبەن.

ژیان لەڕۆحی پیرۆز

16مەبەستم ئەوەیە پێتان بڵێم: با
ژیانتان بەڕۆحی پیرۆز بەڕێوە بچێ،
هەروەها ئارەزووەکانی لەش تێر
مەکەن. 17چونکە خواستی لەش
دژی ڕۆحە، هەروەها خواستی ڕۆح
دژی لەشە. هەریەکەیان بەربەرەکانی
ئەوی‌تر دەکات، تا ئەوە نەکەن کە
دەتانەوێ. 18بەڵام گەر ئێوە ڕۆح
بەڕێوەتان ببات، ئەوا لەژێر سایەی
شەریعەت نین.
19کردارەکانی لەش دیارن:
داوێنپیسی، گلاوی، بەدڕەوشتی، 20
بتپەرستی، جادوگەری،
دوژمنایەتی، شەڕنانەوە، دڵگەرمی بۆ
خراپە، تووڕەبوون، خۆپەرستی،
دووبەرەکی، ناکۆکی، 21چاوپیسی،
سەرخۆشی، ڕابواردن، هتد... ئێستا
ئاگادارتان دەکەمەوە، هەروەك چۆن
لەپێشا ئاگادارم کردوون، ئەوانەی
ئەو کارانە دەکەن میراتگری
پادشاهێتی خودا نین.
22بەڵام بەرووبوومی ڕۆح بریتییە
لە: خۆشەویستی‌و خۆشی‌و ئاشتی،
ئارامگرتن، ڕۆح سووکی‌و چاکە،
باوەڕ، 23نیانی‌و خۆڕاگرتن. هیچ
شەریعەتێکیش نییە دژی ئەم شتانە

بێ. 24ئەوانەی سەر بە عیسای
مەسیحن، خواستو ئارەزووەکانی
لەشیان لەخاچداوە. 25گەر ئێمە
بەپێی ڕۆحی پیرۆز بژین، لەسەرمانە
بەڕێگای ڕۆحی پیرۆز بڕۆین. 26با
لەخۆبایی نەبین، ڕقوکینەمان نەبێ
لەگەڵ یەکتری، چاوپیس نەبین
لەگەڵ یەکتری.

باری یەکتری هەڵگرن

6
ئەی برایان، گەر یەکێکتان کەوتە
هەڵەوە، با ئێوەی ڕۆحی، ڕاستی
بکەنەوە بە شێوەیەکی نەرم. تۆش
ئاگاداری خۆت بە، نەوەك بکەویتە
تاقیکردنەوە. 2باری یەکتری
هەڵگرن، بەم شێوەیە شەریعەتی
مەسیح تەواو دەکەن. 3ئەگەر یەکێك
واسەیری خۆی کرد شتێکی گرنگە،
بەڵام لە ڕاستیدا هیچ نەبێ، ئەوا ئەو
کەسە خۆی دەخڵەتێنێ. 4باهەر یەکە
کردارەکانی تاقیبکاتەوە، ئینجا با
شانازیکردنی تەنها بەخۆی بێ نەك
بەنزیکەکەی، 5چونکە هەر کەس
باری خۆی هەڵدەگرێ.
6ئەوەی ووشەی خودای
فێردەکرێ، لەسەریەتی فێرکەرەکەی
بەشدار بکات لەهەموو شتێکی باش
کە هەیەتی.
7خۆتان هەڵمەخەڵەتێنن، خودا
فێڵی لێ ناکرێت، چونکە ئەوەی
ڕواندووتانە، هەمان شت دروێنە
دەکەن. 8چونکە ئەوەی بۆ لەشی
خۆی بڕوێنێ لە لەشیدا گڵاوی
دروێنە دەکات، بەڵام ئەوەی بۆ ڕۆح
بڕوێنێ لەڕۆحەوە ژیانی هەتاهەتایی
دروێنە دەکات. 9کەواتە با لەکاری
چاکە نەکەوین، چونکە گەر وورە
بەرنەدەین لەکاتی خۆی دروێنەی
زۆر دەکەین. 10جا تا دەرفەتمان
هەیە، با چاکە لەگەڵ هەموو کەسێك
بکەین، بەتایبەتی لەگەڵ خوشكو
برایانی باوەردار.

بوونەوەرێکی نوێ

11سەیرکەن، ئەو پیتە گەورانەی
ئێستا دەیخوێننەوە، من بەدەستی خۆم
نووسیومە.
12ئەوانەی دەیانەوێ بەڕواڵەت
خۆیان بەچاك نیشان بدەن، هەوڵ
دەدەن ناچارتان بکەن خۆتان خەتەنە
بکەن، تاوەکو تووشی چەوسانەوە
نەبن بەهۆی خاچی مەسیحەوە. 13
چونکە ئەو خەتەنەکراوانە خۆیان

بەپێی شەریعەت هەڵسوکەوت
ناکەن، بەڵکو دەیانەوێ ئێوە
خەتەنەبکرێن، هەتا شکۆمەندیان
دەسکەوێ بە لەشی ئێوە. [14]بەلاّم
هیچ شکۆمەندیەکم ناوێت گەر
لەخاچی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان نەبێ، کە بەهۆی
ئەوەوە جیهان سەبارەت بە من
لەخاچدراوە، هەروەها منیش
سەبارەت بە جیهان لەخاچدراوم. [15]
گرنگ نیە مرۆڤ خەتەنەکرا بێت
یاخود خەتەنە نەکرا بێ، بەڵکو
بووبێ بە بوونەوەرێکی نوێ. [16]با
ئاشتیو بەزەیی بۆ هەموو ئەوانە بێ
کە دوای ئەم یاسایە کەوتوون،
هەروەها بۆ هەموو ئیسرائیلی خودا.
[17]ئیتر لەمەولا گیروگرفتی ترم
بۆ مەهێنەنەکایەوە، چونکە لەلەشمدا
هێماکانی عیسام هەڵگرتووە.
[18]خوشكو برایان، ئیتر
بابەرەکەتی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان لەگەڵ ڕۆحتان بێت.
ئامین.

قوڵترین ڕاستییەکانی باوەڕ لەم نامەیە دایە، باسی ئەو بانگەوازە ئاسمانیە دەکات کە خودا خەڵکی گوناهباری بۆ باوەڕی مەسیح پێ بانگکرد، چونکە خودا ئەوانی بەخوێنی مەسیح کڕییەوەو بڵندیکردن بۆ بەرزترین شوێن. هەروەها باسی دڵی بەسۆزی خودا دەکات چۆن پڕە لەبەزەییو بەرەکەتو سۆز سەبارەت بە ئێمە لەمەسیحدا. باسی ئەو ئاسمانە دەکات کە مەسیح بۆی بەرزبووەوەو لەوێ لەسەرووی هەموو سەرۆکایەتیو دەسەڵاتێك دانیشت، لەسایەی بەرەکەتی خودا هەموو باوەڕداران دەچنە ئەوێ. لێرە باسی ئەو شتە دەکرێ کە خودا ئەنجامی داوە لەرێی مەسیح، چۆن باوەڕدارانی کردووە بە یەك لەگەڵ مەسیح، هەروەها بەشداری کردوون لەشکۆمەندیەکەی. ئەمەش لەکۆمەڵەی باوەڕداران لەلاشەی مەسیحو پەرستگای خودایە، خودا بە ڕۆحی خۆی تیایدا نیشتەجێ دەبێ، ئەم پەرستگایەش لەدوارۆژدا شکۆدار دەبێ. بەشێکی گەورەی ئەم نامەیەش بەندە بەهەڵسوکەوتەوە.

1

لە پۆڵس، نێرراوی عیسای مەسیح
لەسەر خواستی خودا، بۆ خوشكو
برا پیرۆزە باوەڕدارەکان لە عیسای
مەسیح کە لە شاری ئەفەسۆسن . 2با
بەرەکەتو ئاشتی خودای باوکمانو
عیسای مەسیحی خوداوەندتان لەگەڵ
بێ.

پیرۆزی ڕۆحی لەمەسیح دایە

3پیرۆزە خودای باوکی عیسای
مەسیحی خوداوەندمان، ئەوەی
پیرۆزی کردووین بەهەموو
پیرۆزییەکی ڕۆحی لە ئاسماندا
لەمەسیح، 4هەروەك پێش
دروستکردنی جیهان هەڵیبژاردین،
هەتا پاكوپیرۆزو بێکەموکوڕی بین
لەبەردەمی. 5ئەو بەخۆشەویستی
پێشتر دیاریکردین بەپێی خواستو
خۆشحاڵی خۆی تا بمانکات
بەرۆڵەی خۆی بەهۆی عیسای
مەسیح، 6بۆ ئەوەی ستایشی بکەین
بۆ ئەو بەرەکەتە شکۆدارەی
بەخۆڕایی داوێتی پێمان بەهۆی ڕۆڵە

خۆشەویستەکەیەوە. 7ئێمە لەمەسیح
کڕاینەوە بەخوێنی ئەو، گوناهمان
بەخشرا، ئەمەش بەپێی دەوڵەمەندی
بەرەکەتی خودا بوو، 8بەدەستو
دڵفراوانی ڕشتی بەسەرماندا بەوپەڕی
دانایی‌و تێگەیشتن. 9نهێنی خواستی
خۆی بۆ دەرخستین، بەپێی
خۆشحاڵی خۆی ئەوەی مەبەستی
بوو لەمەسیح، 10وەك پلانێك بۆ
تەواوی زەمانە بۆ ئەوەی هەموو
شتێك بە یەکەوە کۆبکاتەوە
لەمەسیحدا، لەوانەی لە ئاسمانو
لەسەر زەوین.

11لەمەسیحدا خودا هەڵیبژادین
بەپێی بڕیاری پێشووی خۆی، ئەوەی
هەموو شتێك دەکات بەپێی مەبەستی
خواستی خۆی. 12ئێمە دیاری
کراین‌و دەستنیشان کراین هەتا بۆ
ستایش‌کردنی شکۆمەندی ئەو بژین،
چونکە لە زووەوە هەموو
هیوایەکمان لەسەر مەسیح داناوە. 13
هەر بەهۆی ئەویشەوە بوو کاتێ
ووشەی ڕاستیتان بیست واتە مزگێنی
ڕزگاریتان، هەروەها کاتێ باوەڕتان
هێنا، مۆرکران بە ڕۆحی پیرۆزی
بەڵێن پێدراو، 14ئەو ڕۆحە وەك
پێشەکییەك وایە بۆ میراتەکەمان،
تا کڕینەوەی ئەوانەی هی خودان، بۆ
ستایشی شکۆمەندی ئەو بێ.

نوێژ بۆ ڕۆحی دانایی

15لەبەرئەوە منیش لەو کاتەی
هەواڵی باوەڕتانم بەعیسای خوداوەند
بیستووە، هەروەها خۆشەویستیتان
بەرامبەر هەموو خوشكو برا
پیرۆزەکان، 16ناوەستم
لەسوپاس‌کردنی خودا لەپێناوتان،
یادتان دەکەم لە نوێژەکانم، 17تا
باوکی شکۆدار، خودای عیسای
مەسیحی خوداوەندمان، ڕۆحی
دانایی‌و ڕاگەیاندنتان لەزانینی خۆی
پێ‌ببەخشێ. 18ئەو مێشکتان ڕووناك
دەکاتەوە هەتا بزانن چییە ئەو
هیوایەی ئێوەی بۆ بانگ‌کراوە،
هەروەها بزانن میراتەکەی چەند
شکۆدارو دەوڵەمەندە بۆ خوشكو
برا پیرۆزەکان، 19هەروەها چ
هێزێکی مەزنی بێ‌سنووری لەئێمە
دایە کە باوەڕدارین، بەپێی کاری توانا
مەزنەکەی، 20ئەوەی تەواو بوو
لەمەسیحداو بەهۆیەوە مەسیحی لەنێو
مردووان هەستاندەوە، لەلای ڕاستی
خۆیەوە لەئاسمان داینا، 21لەسەرووی
هەموو فەرمانڕەوایانو سەرۆکو

پێشەواو دەسەڵاتدارانو هەموو
ئەوانەی ناویان هەیە داینا، نەك تەنها
لەم زەمانە، بەڵكو لەزەمانی
داهاتووش. [22]هەروەها هەموو
شتێكی لەژێر پێیەكانی داناوە،
كردوویەتی بەسەری هەموو شتێك
بۆ كۆمەڵی باوەڕداران، [23]كە لەشی
مەسیحەو تەواویەتی، ئەوەی هەموو
شتێك تەواو دەكات لەهەموو
شتێك.

زیندووبوونەوە لەگەڵ مەسیح

2
ئێوە لە ڕابوردوودا مردوو بوون لای
خودا بەهۆی گوناەو هەڵەكانتان، [2]
ئەوەی لەسەری دەڕۆیشتن، دوای
ڕێبازی ئەم جیهانە كەوتبوون، دوای
سەرۆكی هێزی هەوا كەوتبوون، كە
ئەو ڕۆحەیە ئێستا لەڕۆڵەكانی
یاخیبوون كار دەكات. [3]ئێمەش
لەكۆندا هەموو لەوانە بووین، بەپێی
ئارەزووی لەش دەژیاین، شوێنی
لەشو مێشك كەوتبووین، بە
سروشت ڕۆڵەی تووڕەیی بووین
وەكو هەموو خەڵكانیتر. [4]بەڵام خودا
كە دەوڵەمەندە لەبەزەیی، لەبەر ئەو
خۆشەویستیە مەزنەی بۆ ئێمەی
دەربڕیوە، [5]زیندووی كردینەوە لەگەڵ
مەسیح، دوای ئەوەی مردووبووین
بەهۆی گوناهەكانمان، خودا ڕزگاری
كردین بە بەرەكەتی خۆی. [6]چونكە
ئێمە سەر بەعیسای مەسیحین، خودا
لەگەڵ ئەودا هەڵیساندین لەئاسمان
دایناین. [7]تا لەسەردەمی داهاتوو
دەوڵەمەندی بەرەكەتی بێسنووری
خۆی، بەنیانی لەگەڵمان لەعیسای
مەسیح دەربكەوێ. [8]خودا بە
بەرەكەت بەهۆی باوەڕتان
ڕزگاریكردن، ئەمەش لەئەنجامی
هەوڵدانی خۆتان نەبوو، بەڵكو دیاری
خودا بوو، [9]هەروەها بەهۆی كردار
نەبوو، تا یەكێك بتوانێ شانازی پێوە
بكات. [10]ئێمە كرداری خوداین، ئەو
دروستی كردین لەعیسای مەسیح بۆ
كاری چاكە، ئەوەی خودا لەپێشا
ئامادەی كردووە بۆمان تا لەسەری
بڕۆین.

مەسیح ئاشتی ئێمەیە

[11]لەبەر ئەوە بەبیرتان بێتەوە
ئێوەی لە پێشا بەلەش جوولەكە
نەبوون، پێتان دەوترا خەتەنە نەكراو
لەلایەن ئەوانەی لەشیان بەدەست
خەتەنە كراوە، [12]ئەو كاتە بێ مەسیح

بوون، دوور بوون لەکۆمەڵی گەلی
ئیسرائیل، هەروەها بێگانە بوون
سەبارەت بە پەیمانەکانی بەڵێن، هیچ
هیوایەکتان نەبوو، بێ خودا بوون لەم
جیهانە. 13بەڵام لەعیسای مەسیح
هەرچەندە دوور بوون ئێستا نزیك
بوونەوە بەهۆی خوێنی مەسیح.
14مەسیح ئاشتی ئێمەیە،
جوولەکەو ناجوولەکەی کرد بەیەك،
دیواری دوژمنایەتی ڕووخاند کە
لەیەکتر جیای دەکردنەوە، 15
بەپووچەڵکردنەوەی شەریعەتی
ڕاسپاردەکانو ئەرکە ئاینیەکان
لەلەشی خۆی، تا لەهەردووکیان
لەخۆیدا مرۆڤێکی تازە دروست
بکاتو ئاشتی بنێتەوە، 16بەمە هەر
دووکیانی لەگەڵ خودا
ئاشتکردەوە، بە خاچەکەی کۆتایی
بە دوژمنایەتی نێوانیان هێناو کردنی
بەیەك لەش. 17مەسیح هاتو مزگێنی
ئاشتی بۆتان هێنا، کە دوورن،
هەروەها بۆ ئەوانەی نزیکن. 18
چونکە ئێمە هەردوو لامان
﴿جوولەکەو ناجوولەکە﴾ بەهۆی
مەسیح لەیەك ڕۆح دەچینە لای
باوك.
19ئیتر ئێوە لەمەولا نامۆ و بێگانە
نین، بەڵکو ئێستا هاووڵاتین لەگەڵ
خوشكو برا پیرۆزەکان، سەر
بەبنەماڵەی خودان. 20
دروستکراون لەسەر بناغەی
نێرراوانو پێغەمبەران، عیسای مەسیح
خۆی بەردی بناغەکەیەتی. 21ئەوەی
بە هۆیەوە هەموو خانووەکە بەیەکەوە
ڕادەگرێو تەواوی دەکات، تا ببێ بە
پەرستگایەکی پیرۆز لەخوداوەند. 22
بەهۆی ئەوەوە ئێوەش بەشێکن لەو
خانووەی خودا تیایدا نیشتەجێ دەبێ
لەڕۆح.

پەیامی پۆڵس بۆ ناجوولەکە

3
من کە پۆڵسم لەپێناوی ئێوەی
ناجوولەکە ئێستا بەندێکی عیسای
مەسیحم...
2بێگومان بەو ئەرکەتان بیستووە
کە خودا داویەتی پێم، ئەویش
بەڕێوەبردنی بەرەکەتی خودایە بۆ
ئێوە، 3ئەوەش بەهۆی ڕاگەیاندنەوە
نهێنی بۆ من ئاشکرا کرد، هەروەك
بەکورتی بۆم نووسیون. 4گەر ئێوە
نامەکەم بخوێنەوە، هەست دەکەن
خودا چ شارەزاییەکی داوە پێم
لەنهێنی مەسیح. 5ئەو نهێنییەی بۆ

هیچ مرۆڤێك ئاشكرا نەكراوە
لەنەوەكانی تر، ئەوەی ئێستا خودا بۆ
نێرراوە پیرۆزەكانو ئەوانەی
بەووشەكانی ئەو دەدوێن بەهۆی
ڕۆحی پیرۆزەوە ئاشكرای كردووە.
[6]ئەم نهێنیەش ئەوەیە كە ناجوولەكە
بەشداری جوولەكە دەكەن
لەمیراتو لەلەش، هەروەها
لەبەدەست هێنانی بەڵێن كە
لەعیسای مەسیحە بەهۆی مزگێنی.
[7]ئەوەی خودا كردمی بە
خزمەتكار بۆی، بەو بەرەكەتەی پێی
بەخشیووم بەهۆی كرداری هێزی
خۆی. [8]بۆ من كە بچووكترم
لەهەموو برا پیرۆزەكان، ئەم
بەرەكەتەی پێ بەخشیووم، تا
مزگێنی دەوڵەمەندی بێ سنووری
مەسیح بدەم بە ناجوولەكەكان، [9]تا
ڕوونی بكەمەوە بۆ هەمووان، ئەوەی
خودای دروستكەری هەموو شتێك،
چەند نەوەیە بە نهێنی هێشتویەتیەوە.
[10]بۆ ئەوەی ئێستا بەهۆی كۆمەڵی
باوەڕداران دانایی هەمە
جۆرەی خودا ئاشكرابێ بۆ
سەرۆكەكانو فەرمانڕەوایان
لەئاسمان. [11]ئەمەش بەپێی خواستی
هەتاهەتایی بوو كە بەهۆی عیسای
مەسیحی خوداوەندمانەوە هێنایەدی.
[12]ئەوەی لە ئەوەوە دەتوانین بێترسو
دڵنیا لە خودا نزیكبینەوە، بەهۆی
باوەڕمان پێی. [13]بۆیە داواتان
لێدەكەم نائومێد مەبن بەو
ناخۆشیانەی لەپێناوی ئێوە دەیچێژم،
چونكە شكۆمەندیە بۆ ئێوە.
[14]لەبەرئەوە چۆك دادەدەم بۆ
خودای باوك، [15]ئەوەی لە ئەودا
هەموو باوكایەتیەك لەئاسمانو
لەزەویدا ناونراوە. [16]لێی دەپاڕێمەوە
بەپێی دەوڵەمەندی شكۆمەندی خۆی
هێزتان پێ ببەخشێ بەهۆی ڕۆحی
خۆی لەناخی مرۆڤ، [17]تا مەسیح بە
باوەڕ لەدڵتان نیشتەجێ بێ، ڕەگو
بناغەتان لەسەر خۆشەویستی
دامەزرێ، [18]هەروەها هێزتان هەبێ
بۆ تێگەیشتن لەگەڵ هەموو خوشكو
برا پیرۆزەكان سەبارەت بە درێژیو
پانیو قووڵیو بەرزی خۆشەویستی
مەسیح، [19]ئەوسا ئەو خۆشەویستیە
دەناسن كە لە سەرووی هەموو
زانستێكە، بۆ ئەوەی پڕ بن لەهەموو
پڕی خودا.
[20]بۆ خودای توانادار بەپێی ئەو
هێزەی تیاماندایە كار دەكات، زۆر
زیاتر لەوەی داوای دەكەین یاخود

بیری لێدەکەینەوە، 21بۆ ئەوە
شکۆمەندی لەکۆمەڵی باوەڕدارانو
لەعیسای مەسیح بۆ هەموو نەوەکان
تاهەتایە. ئامین.

یەك لەشو یەك ڕۆح

4
منی بەندکراو لەپێناوی خوداوەند،
داوتان لێدەکەم بەشێوەیەك بژین
شایانی ئەم بانگەوازە بێ کە ئێوەی
پێ بانگکراوە. 2بە هەموو ساکاریو
نەرمونیانیو ئارام گرتنەوە، بە
خۆشەویستی لەیەکتری قبوڵ بکەن.
3بەپەرۆش بن بۆ پاراستنی یەکێتی
ڕۆح بەو ئاشتییەی بەیەکەوە دەتان
بەستێتەوە. 4چونکە یەك لەشو یەك
ڕۆحتان هەیەو لەیەك هیوادا ئێوە
بانگ کراون، 5یەك خوداوەندو یەك
باوەڕو یەك لەئاوهەڵکێشانمان هەیە.
6یەك خودا باوکی هەموانە،
لەسەرووی هەموانە، بەهۆی
هەموانەوەیەو لەناو هەمواندایە.
7بەڵام هەر یەکەمان بەشی هەیە
لە بەرەکەتی خودا، بەپێی پێوانەی
بەرەکەتی مەسیح، 8لەم بارەیەوە
کتێبی پیرۆز دەڵێ:
{کاتێ ئەو بەرزبووەوە بۆ ئاسمان،
خەڵکی بەدیلگرت،
دیاری بەخەڵکی بەخشی.}
9کە دەووترێ (بەرزبووەوە) تەنها
مانای ئەوەیە، هەر ئەویش بوو هاتە
خوارەوە بۆ نزمترین شوێنی زەوی.
10ئەوەی هاتە خوارەوە بۆ سەر زەوی
هەر ئەویش بوو بەرزبووەوە بۆ سەر
هەموو ئاسمانەکان، تا هەموو شتێك پڕ
بکاتەوە. 11بەهەندێکی بەخشیوە بن
بە نێرراو، هەندێك بە ووشەی خودا
بدوێن، هەندێك بن بە مزگێنیدەرو
هەندێکی تر بن بە شوانو مامۆستا،
12بۆ ئامادەکردنی خوشكو برا
پیرۆزەکان بۆ کاری خزمەتکردن
لەپێناوی بنیادنانی لەشی مەسیح، 13
هەتا هەموومان بگەین بە یەکێتی
باوەڕو ناسینی ڕۆڵەی خودا، ببین
بەمرۆڤێکی پێگەیشتوو، بگەین بە
ئاستی تەواوی باڵای مەسیح.
14ئەمەش بۆ ئەوەی ئیتر وەك
منداڵ نەمێنینەوە، شەپۆڵ بمانهێنێو
بمانبات، هەروەها هەر بایەکی
فێرکردنەکان هەڵبکات لەگەڵ
خۆیمان ببات، بەساختەی مرۆڤ
بەلێزانینیان لەفێڵبازی کە بەرەو
تاریکیمان دەبات. 15بەڵکو لەجیاتی
ئەمە ڕاستگۆ بن لەخۆشەویستی،

گەشــە بکەن لەهەموو شتێك بەهۆی ئـەو، ئـەوەی سەرە، واتە مەسیح. [16] بـەهۆی ئەو هەموو ئەندامەکانی لەش تـــێك هەڵکێشـــراوەو بەیەکـــەوە بەســـــتراوەتەوە بەجومگـــــەکان، بەگوێـرەی پـێوانەی کارکـردنی هەر ئەندامێك، بەمە لـەش گەشە دەکاتو خۆی بنیاد دەنێ لەخۆشەویستی.

ژیانی نوێ لەمەسیح

[17]مـن ئەمەتان پێ دەڵێم، بەناوی خوداوەنـدەوە شـایەتی دەدەم، ئـێوە پێویستە ئیتر لەمەولا وەك گەلانی بێ بـاوەڕ نـەژین، ئەوانـە بیریـان هـیچو پووچـە، [18]مێشکیان تاریکەو دوورن لـەژیانی خـودا بـەهۆی ئەو نەزانیەی تــیایاندایەو بـــەهۆی دڵڕەقــیان. [19] هەســتیان نــەماوەو خۆیــان داوەتــە دەسـت بـەرەڵڵایی، چاوچـنۆکن بۆ کــردنی هــەموو جــۆرە کــردارێکی گڵاو.

[20]بـەلاّم ئـێوە بەم شێوەیە مەسیح فــێرنەبوون. [21]گــەر گوێــتان لــێی گــرتووەو ئــەو شــتانەی لێ‌فــێربوون هـــەروەك ڕاســـتە لەعیســـا، [22]بـــۆ داکـــەندنی مـــرۆڤە کۆنەکـــە کـــە بەگوێـــرەی ڕەفـــتاری پێشـــووتانە، گەندەڵـــــە بـــــەهۆی ئـــــارەزووە ســـاختەکانی، [23]هـــەروەها بـــەهۆی ڕۆحی پیرۆز مێشکتان تازە بکەنەوەو [24]مـروڤی نـوێ لەبـەر بکـەن کـە لـــەشـــێوەی خـــودا دروســـتکراوە لــەڕاسـتودروسـتیو پـاكوپیرۆزی ڕاستەقینە.

[25]لەبەرئەوە واز لەدرۆ بهێنن، {با هــەر یەکــە ڕاســتگۆ بــێ لەگــەڵ نـزیکەکەی}، چـونکە ئـێمە ئەندامین بـۆ یەکتری. [26]{تووڕەبن بەلاّم گوناە مەکـەن}، بـە تووڕەیـی مەمێـنەوە تا ڕۆژئـاوا دەبێ، [27]دەرفەت بە شەیتان مـەدەن. [28]ئـەوەی جـاران دز بووە، بائـیتر لەمـەولا دزی نـەکا، بـەڵکو لەجـیاتی ئەوە بەدەستی کارێکی پاك بکـات، تـا بـەوەی هەیـەتی یارمەتی ئەوانــە بــدات کــە پێویســتیان بــە یارمەتییە.

[29]بـا ووشـەی خراپ لە دەمتان نەیەتـە دەرەوە، بـەڵکو بـاش بێت بۆ بنـیادنانو بەگوێرەی پێویست بێ، تا بەرەکـەت بدات بەوانەی دەیبیستن. [30]خەفـەت بـەڕۆحی پـیرۆزی خـودا مـەدەن، ئـەوەی پـێی مۆرکـران بـۆ ڕۆژی ڕزگـــــاری. [31]خۆتـــــان دووربخەنــەوە لـــەتاڵی، ڕقوکیـــنە،

تووڕەیی، هاوارکردن بەسەر
یەکتری، بوختانو هەموو دڵڕەشیەك.
32 زمان شیرین بن لەگەڵ یەکتری،
بەبەزەیی بن، لە یەکتری خۆش بن
هەروەك چۆن خودا بەهۆی مەسیح
لەئێوە خۆش بووە.

وەکو ڕۆڵەی ڕووناکی بژین

5
کەواتە لاسایی خودا بکەنەوە، وەك
ڕۆڵەی خۆشەویستی، 2 بە
خۆشەویستی هەڵسوکەوت بکەن،
وەك مەسیح چۆن ئێمەی
خۆشویستو لەپێناوی ئێمە خۆی
کرد بەقوربانی، ئەو قوربانییەی لای
خودا بۆنخۆشو پەسەندکراوە.
3 بەڵام داوێنپیسیو گڵاوی‌و
چاوچنۆکی لەخوشكو برا
پیرۆزەکان ناوەشێتەوە، ئێوەش
لەنێوانتان با ئەو شتانە ناویشی نەبێ.
4 هەروەها قسەی ناشیرینو
سووكو هیچوپووچ شایانی
ئێوە نییە، بەڵکو باشترە بۆتان دەم
بەسوپاس بن، 5 بێگومان بن
لەوەی هەموو داوێنپیسو
گڵاو و چاوبرسییەك بتپەرستە،
میراتی نییە لەپادشاهێتی مەسیحو
خودا. 6 باکەس بەووشەی هیچوپووچ
هەڵتاننەخەڵەتێنێ، چونکە بەهۆی
ئەو شتانە تووڕەیی خودا بەسەر
ڕۆڵەکانی یاخیبوون دێت. 7 لەبەر
ئەوە لەگەڵ ئەو کەسانەدا بەشداری
هیچ شتێك مەکەن.
8 جاران ئێوەش تاریکی بوون،
بەڵام ئێستا ڕووناکین لەخوداوەند،
کەواتە وەك ڕۆڵەی ڕووناکی
هەڵسوکەوت بکەن- 9 چونکە
بەروبوومی ڕووناکی لەهەموو باشەو
دروستیو ڕاستیەك دایە - 10 هەوڵ
بدەن ڕەزامەندی خودا بدۆزنەوە. 11
بەشداری کاری هیچو پووچی
تاریکی مەکەن، بەڵکو ئاشکرای
بکەن. 12 ئەو کارانەی ئەوان بە نهێنی
دەیکەن، تەنانەت ناوهێنانی
شەرمەزارییە. 13 بەڵام هەموو شتێك
کە ئاشکرا کرا بەڕووناکی دەبینرێ،
14 چونکە هەر شتێك کە بینرا ئەوە
ڕووناکییە. بۆیە ووتویەتی:

(ئەی نووستو خەبەرت بێتەوە،
لەنێو مردووان هەستەوە،
تامەسیح بەسەرت
بدرەوشێتەوە.)

15 کەواتە بەووردی ئاگاتان
لەهەڵسوکەوتی خۆتان بێ، نەك وەك

خەڵکی نەفام، بەڵکو وەك مرۆڤی دانا. [16]هیچ کاتێك بەفیڕۆ مەدەن، چونکە زەمانە بەدکارە. [17]لەبەر ئەوە نەفام مەبن، بەڵکو تێبگەن خواستی خوداوەند چییە. [18]خۆتان بەمەی سەرخۆش مەکەن، چونکە بەڕەڵڵایی تیادایە، بەڵکو خۆتان بەڕۆحی پیرۆز پڕ بکەن، [19]لەگەڵ یەکتری بەزەبوورو سروودو گۆرانی ڕۆحی بدوێن، بەهەموو دڵتان گۆرانیو ستران بۆ خوداوەند بڵێن، [20]هەموو کاتێ سوپاسی خودای باوك بکەن بۆ هەموو شتێك بەناوی عیسای مەسیحی خوداوەند، [21]ملکەچی یەکتری بن بەترسی عیسای مەسیح.

ژنو مێردەکان

[22]ئەی ئافرەتان ملکەچی مێردەکانتان بن هەروەك بۆ خوداوەند، [23]چۆن مەسیح سەری کۆمەڵەی باوەڕدارانە کە لەشی خۆیەتیو خۆی ڕزگارکەریەتی، ئاوا پیاو سەری ژنە. [24]جا چۆن کۆمەڵی باوەڕداران ملکەچ دەبێ بۆ مەسیح، هەروەها با ژنانیش ملکەچ بن بۆ مێردەکانیان لەهەموو شتێك.

[25]ئێوەش ئەی پیاوان، ژنەکانتان خۆشبوێ هەروەك مەسیح چۆن کۆمەڵەی باوەڕدارانی خۆشویستو خۆیکرد بە قوربانی لەپێناوی. [26]تا پیرۆزی بکاتو پاکیبکاتەوە بەشووشتن بەئاو و بەووشە، [27]تا کۆمەڵێکی شکۆدار بۆ خۆی ئامادە بکات، بێ لەکەو لۆچو هەر شتێکی وەك ئەوانە بێ، پاکو پیرۆزو بێ کەموکوڕی بێ. [28]پێویستە لەسەر پیاوان ژنی خۆیان خۆشبوێ، وەك لەشی خۆیان خۆشدەوێ، ئەوەی ژنەکەی خۆشبوێ خۆی خۆشدەوێ. [29]هەرگیز هیچ کەسێك ڕقی لە لەشی خۆی نابێتەوە، بەڵکو خۆراکی دەداتێو بایەخی پێدەدات، بە هەمان شێوە مەسیح بایەخ بەکۆمەڵی باوەڕداران دەدات. [30]چونکە ئێمە ئەندامی لەشی ئەوین، [31]{لەبەرئەوە پیاو دایكو باوکی خۆی بەجێدەهێڵێو لەگەڵ ژنەکەی یەكدەگرێ، ئەوسا هەر دووکیان دەبن بەیەك لەش.} [32]ئەمە نهێنیەکی گەورەیە، ئەمە دەڵێم سەبارەت بەپەیوەندی مەسیح بەکۆمەڵی باوەڕداران. [33]لەبەرئەوە با هەر یەك لەئێوە ژنەکەی وەك خۆی خۆشبوێ، ژنیش دەبێ ڕێزی

مێردەکەی بگرێ.

دایكو باوكو منداڵ

6

ئـەی مـنداڵان گوێـڕایەڵی دایـكو
باوکتان بن لەخوداوەند، چونکە ئەمە
ڕاستـە. [2]{ڕێـزی دایـكو باوکـتان
بگـرن}، ﴿ئەمـە یەکەم ڕاسپاردەیە بە
بەڵێـنەوەیە﴾، [3]{تـاوەکو چـاکە بێتە
ڕێگـاتو تەمەنـت درێژ بێت لەسەر
ئەم زەویە.}
[4]ئـێوەش ئـەی باوکـان، ڕقـی
منداڵەکانـتان هـەڵمەستێنن، بـەڵکو
بەخـێویان بکـەن بەپـێی ڕاسـپاردەو
تەمێکردنی خوداوەند.

کۆیلەو گەورەکانیان

[5]ئـەی کۆیلـەکان، گوێـڕایەڵی
گەورەکانـتان بـن لەسـەر ئەم زەویە
بەترسو لەرزو دڵسۆزییەوە، هەروەك
بـۆ مەسـیح بێـت. [6]خزمەت مەکەن
لەبەرچـاو تا خەڵکی لێتان ڕازی بێ،
بـەڵکو بـەهـەموو دڵـتانەوە وەك
کۆیلەیـەکی مەسیح بەخواستی خودا
کـار بکـەن. [7]باخـزمەت‌کردنـتان
بـەدڵسـۆزی بێ وەك بۆ خوداوەندی
بکـەن نـەك بـۆ خـەڵکی. [8]بـزانن
خـوداوەنـد پاداشتی هەموو کەسێك
دەداتـەوە، کۆیلـە بێـت یاخود ئازاد
بەپێی کرداری چاکی.
[9]ئـێوەش ئـەی گـەورەکان، بـە
هـەمان شـێوە هەڵسـوکەوت بکـەن
لەگەڵ کۆیلەکانتان، لەهەڕەشەکردن
دووربکـەون، بزانن گەورەی ئەوانو
ئـێوە لـەئاسمانـە، ئـەویش لایەنگیری
کەس ناکات.

چەکی تەواوی خودا

[10]لـە کۆتایـیدا بەهـێزبن لـە
خوداوەنـدو لـە هێزە مەزنەکەی. [11]
خۆتـان چـەکدار بکـەن بەچـەکی
تـەواوی خـودا، تـا بـتوانن بەرامبەر
پلانـەکانی شەیتان خۆتان ڕاگرن. [12]
چـونکە زۆرانـبازی ئـێمە لەگـەڵ
گۆشـتو خوێـن نیـیە، بـەڵکو دژی
سـەرۆکەکانو دەسـەڵاتدارانی ڕۆحە
بەدکارەکانـە، هـەروەها دژی
فەرمانڕەوایانی تاریکی ئەم سەردەمەی

---

* سـپەر: بـە عـەرەبی (درع)، پۆشـاکێکە لـەمیـتاڵ دروسـت دەکـرێ، جـەنگاوەران بۆ
خۆپاراستن لەکاتی شەڕدا لەبەری‌دەکەن.

جیهانە، دژی سەربازە ڕۆحیەکانی
شەیتانە لەئاسمان. [13]لەبەر ئەوە خۆتان
چەکدار بکەن بە چەکی تەواوی
خودا، هەتا لەڕۆژی بەدکار، بتوانن
دژی بوەستن، هەروەها دوای تەواو
بوونی هەموو شتێك، بچەسپێن. [14]
بۆیە چەسپاوبن. با ڕاستی پشتێن
بێت بەناو قەدتان، سپەری*
ڕاستودروستی بە سنگتانەوە بێت،
[15]هەروەها ئامادەبوونتان بۆ
بلاوکردنەوەی مزگێنی ئاشتی پێلاو
بێت لەپێتان، [16]لەسەرووی هەموو
ئەوانە، قەڵغانی باوەڕ هەڵگرن،
بەهۆیەوە هەموو تیرە گڕدارەکانی
شەیتان دەکوژێننەوە. [17]هەروەها
کلاوی ئاسنینی ڕزگاری لەسەرتان
بکەن، شمشێری ڕۆح هەڵگرن کە
ووشەی خودایە. [18]هەموو کاتێك
لەنوێژکردن بن بەرۆح، بۆ هەموو
نوێژکردنو پاڕانەوەیەك شەوارە
بگرنو هەر بەردەوامبن لەسەر
پاڕانەوەکەتان لەخودا لەپێناوی
خوشكو برا پیرۆزەکان.
[19]هەروەها بۆ منیش تاخودا
ووشەی گونجاوم بداتیّ کاتی دەمم
دەکەمەوە، تابتوانم بیَترس نهێنی
مزگێنی ڕابگەێنم، [20]ئەوەی
لەپێناوی‌دا باڵیۆزم لەناو کۆتو
زنجیر، هەتا بەچاونەترسی ئاشکرای
بکەم، بەو شێوەیەی پێویستە لەسەرم
بدوێم.

سلاوی کۆتایی

[21]جا تا ئێوەش بزانن هەواڵم
چییەو خەریکی چیم، تیخیکۆس،
برای خۆشەویستمو خزمەتکاری
سەرراست لە خوداوەند، هەموو
شتێکتان پیّ ڕادەگەینیّ. [22]بەتایبەتی
ئەو دەنێرم بۆ لاتان تا هەواڵی ئێمەتان
بداتیّو وورەتان بەرزبکاتەوە.
[23]با ئاشتی بۆ برایان بێت لەگەڵ
خۆشەویستی بەباوەڕ لەخودای
باوكو عیسای مەسیحی خوداوەند.
[24]بەرەکەت لەگەڵ هەموو ئەوانە
بێت، کە عیسای مەسیحی
خوداوەندیان خۆشدەوێت
بەخۆشەویستیەکی نەفەوتاو.

فیلیپی یەکێك بوو لەشارەکانی ولایەتی مەکدۆنییەی ڕۆمانی. یەکەم کۆمەڵەی باوەڕداران لەئەوروپا لەم شارە دامەزرا لەسەر دەستی پۆڵس.

ئەم نامەیەش لەکاتێکدا نووسرا کە پۆڵس زیندانی بوو لەڕۆما. تیایدا باسی یەکبوون لەمەسیحو ئەو خۆشییەی لەخوداوەند هەیە دەکات. ڕێگای باوەڕ بەمەسیح وەك ڕێگای شادیو بەختەوەری دەردەخات لەژێر هەر بارودۆخێك بێ، چونکە مەسیح بەتەنیا بەسە بۆ بەرەنگاربوونەوەی هەر بارودۆخێك. سروودی باوەڕی سەرکەوتوو و خۆشی پیرۆزە، پۆڵسی زیندانکراو لەپێناوی خوداوەند لەم نامەیە دووپاتی دەکاتەوە کە ئەو مەسیحی هەیەو مەسیحیش هەموو شتێکە لەلای ئەو. هەروەها هەوڵدەدا بەو ئەنجامە شکۆدارە بگات کە کۆتایی هەموو ئامانجەکانە، لەو کاتەشدا پاداشتی خۆی بەدەستدەهێنێ.

1

لەپۆڵسو تیمۆساوسی کۆیلەکانی عیسای مەسیح، بۆ هەموو خوشكو برایانی پیرۆز لەعیسای مەسیح لەشاری فیلیپی، هەروەها بۆ چاودێرانو خزمەتکارانیش. [2]با بەرەکەتو ئاشتی خودای باوکمانو عیسای مەسیحی خوداوەندتان لەگەڵ بێ.

سوپاسی خوداو پاڕانەوە

[3]سوپاسی خودا دەکەم هەرکاتێك یادتان بکەم، [4]هەموو کاتێك بەخۆشییەوە بۆ هەمووتان دەپاڕێمەوە لای خودا، [5]چونکە ئێوە لەیەکەم ڕۆژەوە تا ئێستا بەشداریتان کردووە لەمزگێنی. [6]هەروەها دڵنیام ئەو ئیشە چاکەی خودا لەئێوە دەستی پێکردووە، بەردەوام دەبێت لەتەواوکردنی هەتا ڕۆژی عیسای مەسیح.

[7]ئەوەش مافی خۆمە گەر واهەست بکەم سەبارەت بە هەمووتان، چونکە ئێوەم لەدڵی خۆم پاراستووە، هەمووتان لەگەڵم بەشداری دەکەن لەبەرەکەت، گەر ئێستا بێت بەم کۆتو زنجیرە لەبەندیخانەدا، یاخود کاتێك بەرگری

لــەمزگێــنی دەکــەمو دەیچەسپێنم. [8]
خــودا دەزانێــت تــا چ ڕادەیەك دڵم
ئــــارەزووی هــــەمووتان دەکــــات
بەهەستو سۆزی عیسای مەسیح.
[9]لـــــــەخودا دەپاڕێمـــــــەوە
خۆشەویستیتان زیاترو زیاتر بکات بۆ
زانینو تێگەیشتنی تەواو، [10]تا ئەوەی
باشــە هەڵبــژێرن، هەروەها پاكو بێ
کــەموکووڕی بن بۆ ڕۆژی مەسیح.
[11]ژیانــتان پڕبێــت لــەبــەرووبوومی
ڕاســتودروســتی، ئــەوەی عیســای
مەسـیح دەیهێنێـتە بەرهەم، بۆ شکۆو
ستایشی خودا.

لەلای من، ژیان مەسیحە

[12]ئــەی بــرایان، ئێســتا دەمــەوێ
بــزانن ئــەوەی بەسەرم هات بەڕاستی
مزگێــنی بــەرەو پێش برد، [13]تەنانەت
هــەموو پاسەوانانی ئیمپراتۆرو هەموو
خــەڵکی ئــێرە، دەزانــن من لـەپێناوی
مەســیحدا بەندکــراوم، [14]هــەروەها
بەندکــردنو کــۆتو زنجــیری مــن
وایکــرد زۆربــەی خوشــكو برایان
پشت بەخوداوەند ببەستنو زۆر زیاتر
بــە چاونەترســی سەبارەت بەووشەی
خودا بدوێن.
[15]بێگومـان هەندێکـیان مزگێنی
مەسـیح دەدەن تەنها لـەبەر ناحەزیو
ڕقەبەرایــەتی، بــەڵام هەندێکیتــریان
بەخواستێکی باش مزگێنی دەدەن. [16]
هەروەها ئەوانەی خۆشەویستی پاڵیان
پێوە دەنێت مەسیح ڕابگەیێنن، دەزانن
مــن خــراوم‌ەتە بەندیخانــەوە بــەهۆی
بەرگــریم لـەمزگێــنی. [17]ئەوانــەی
ناحــەزی پاڵــیان پــێوە دەنێــت باسی
عیسا بکەن، بەبێ دڵسۆزی دەیکەن،
چــونکە لــەو بــاوەڕەدان بەمــە
ناخۆشــییەکی تــر دەخەنــە پــاڵ ئــەم
کــۆتو زنجیرە. [18]ئیتر چی؟ گرنگ
ئەوەیـە باسی مزگێنی مەسیح دەکرێ
ئــیتر بــە هــەر شــێوەیەك بێــت بــۆ
خــۆدەرخســتن بێــت یــاخود بــە
دڵســۆزی بێت، بەمەش من دڵشادم.
بــەڵێ پێویســتە مــن دڵشــاد بم، [19]
چـــونکە مـــن دەزانم بـــەهۆی
نوێژەکانــتانو بــەیارمــەتی ڕۆحــی
عیســای مەسیح ئەوەی بەسەرم هات
دەبێتە هۆی ڕزگار بوونم. [20]پەرۆشی
چاوەڕوانمو ئومێدم ئەوەیە، شەرمەزار
نــەبم، بــەڵکو بەوورەیــەکی بــەرزەوە
ئێســتا وەك هــەموو کاتــێك مەســیح
لەلــەشمدا ڕێــزداربێ، گــەر ئەمــە بــە
مــردوویی بێت یاخود زیندوویی. [21]
چـونکە لــەلای مــن، ژیان مەسیحە،

مردنیش قازانجە. 22بەڵام گەر ژیان
لەلەش بێ، مانای ئەوەیە بەرووبوومی
کردارەکانە بۆ من، لەگەڵ ئەوەشدا
نازانم کامیان هەڵبژێرم! 23چونکە
سەرسام ماوم لە نێوان ئەم دوو
بڕیارەدا، حەز دەکەم ئەم ژیانە بەجێ
بهێڵم تا بچمە لای مەسیح، ئەمەش
باشترە، 24بەڵام مانەوەم لە لەش
پێویستترە بۆتان، 25دڵنیام لەمە بۆیە
دەزانم دەبێ لەناوتان بمێنمەوەو
لەگەڵ هەمووتان بەردەوام بم،
لەپێناوی دڵخۆشیو پێشکەوتنتان
لەباوەڕ، 26تا جارێکی تر هاتم بۆ
لاتان، بەهۆی من شانازیتان زیاد
بکات بەعیسای مەسیح.
27ئەوەی گرنگە ئەوەیە ئێوە بە
شێوەیەك بژین شایستەی مزگێنی
مەسیح بێ، تا کاتێ هاتمو ئێوەم بینی
یاخود لەناوتان نەبووم، هەواڵتان
ببیستمو بزانم ئێوە لەیەك ڕۆح
چەسپاونو بەیەك مێشك تێدەکۆشن
لەپێناوی باوەڕی مزگێنی، 28بێ
ئەوەی بترسن لەوانەی
بەربەرەکانیتان دەکەن. چونکە ئەوە
نیشانەی لەناوچوونە بۆیانو ڕزگاریە
بۆ ئێوە، ئەمەش لەخوداوەیە. 29
خودا لەبەر مەسیح تەنها باوەڕهێنان
بە ئەوی پێنەبەخشیون، بەڵکو
چەشتنی ئازاریش لەپێناوی ئەو. 30
جا کۆشش بکەن بۆ هەمان ململانێ
کە لەپێشا بینیوتانە، ئەوەی ئێستاش
دەیبیستن لەمن.

نموونەی ڕۆح سووکی عیسا

2
گەر هاندانێك هەبێت لەمەسیحدا،
یاخود بزوێنەرێك هەبێ
لەخۆشەویستی، یابەشداری کردنێك
هەبێ لەڕۆح، یاهەستو سۆزو
خۆشەویستی، 2کەواتە خۆشیەکەم
تەواوکەن بەوەی یەك بیروڕاو
خۆشەویستیتان هەبێ، یەك دڵو یەك
مەبەستتان هەبێ. 3هیچ شتێك بە
مەبەستی خۆپەرستیو خۆهەڵکێشان
مەکەن، بەڵکو ڕۆح سووك بن بە
شێوەیەك خەڵکی کە بە باشتر بزانن
لەخۆتان. 4تەنها بایەخ بە
بەرژەوەندی تایبەتی خۆتان مەدەن،
بەڵکو بایەخ بە بەرژەوەندی خەڵکی
تریش بدەن.
5ئەم بیروڕایەتان تیادا بێ، ئەوەی
لە عیسای مەسیح دایە:
6ئەوەی لەشێوەی خودا بوو،
نەیویست یەکسانیەکەی لەگەڵ خودا

بکات بەدەسکەوتێك بۆ خۆی،
7بەڵکو خۆی کردە هیچو
شێوەی کۆیلەی وەرگرت،
وەکو مرۆڤی لێهات،
8هەروەها لەگەڵ ئەوەی ئەوە لەشێوەی
مرۆڤ بینرا،
خۆی نزم کردەوەو
ملکەچ بوو تا مردن،
مردن لەسەر خاچ.
9بۆیە خودا بەرزی کردەوەو
ناوێکی دایە کە لەسەرووی هەموو ناوێکە،
10تاکو بۆ ناوی ئەو هەمووان چۆك دابدەن،
لە ئاسمانو سەر زەویو ژێر زەویش،
11هەروەها تا هەموو زمانێك دان بنێت کە عیسای مەسیح خوداوەندە،
بۆ شکۆمەندی خودای باوك.

ڕۆڵەکانی خودا بێگەموکوڕین

12جا ئەی خۆشەویستانم، چۆن
گشت کات گوێڕایەڵ بوون هەر
وابن، نەك هەر ئەم کاتەی لێرەم،
بەڵکو زیاتریش دوای من، بۆ
ڕزگاربوونتان بەترسو لەرزەوە کار
بکەن، 13چونکە خودا خۆی لەئێوە
کار دەکات تا ئارەزووی
کارکردنتان پێبەخشی بۆ
ڕەزامەندی خۆی.
14هەموو شتێك بکەن بێ
بۆڵەبۆڵو شەڕەقسە، 15تا
بێگەموکوڕیو پاكبن، ڕۆڵەکانی
خودا بێ لەکەن لەناو نەوەیەکی
خراپو چەوتو خواردا، ئێوە
لەنێوان ئەواندا وەك ڕووناکی
جیهان دەدرەوشێنەوە. 16دەست
بەووشەی ژیانەوە بگرن، تا لەڕۆژی
مەسیح شانازی بکەم بەوەی
بەخۆڕایی تێنەکۆشاومو بێسوود
ماندوونەبووم. 17گەر بمرمو خوێنم
بەسەر قوربانی باوەڕتان بڕژێ، ئەوا
لەگەڵتان دڵشادو دڵخۆشم. 18
کەواتە ئێوەش پێویستە لەگەڵم
دڵشادو دڵخۆش بن.

تیمۆساوسو ئەپفرۆدیتۆس

19هیوادارم لەعیسای خوداوەند
بتوانم بەم زووانە تیمۆساوس بنێرم بۆ
لاتان، تا هەواڵتان بزانمو پێی
دڵخۆش بم. 20جگە لەو کەسیترم
نییە وا بەدڵسۆزی بایەختان پێبدات،
21چونکە هەموو ئەوانیتر بەدوای

کاروباری تایبەتی خۆیان دەگەڕێن،
نەك هی عیسای مەسیح. 22ئێوە
لەشارەزایی تیمۆساوس ئاگادارن،
وەك کوڕێك لەگەڵ باوکی لەگەڵم
کاری کردووە لەمزگێنی. 23ئەو
دەنێرم بۆ لاتان، هەر کاتێك لێرە
چارەنووسم دەربکەوێ. 24دڵنیام
لەخوداوەند کە خۆشم بەم نزیکانە
دێم بۆ لاتان.
25بەڵام بەپێویستم زانی لەپێشا
ئەپفرۆدیتۆس بنێرمەوە بۆ لاتان،
کە برامەو لەگەڵم ئیشکەرو
سەربازە، ئەوەی نێرراوی ئێوەیە
بۆ جێبەجێ کردنی پێویستیەکانم. 26
ئەو بیری هەمووتان دەکاتو دڵتەنگە
چونکە هەواڵی نەساغی ئەوتان
بیستووە. 27بەراستی زۆر نەساغ
بوو، هەتا خەریك بوو بمرێت، بەڵام
خودا بەزەیی پیاهاتەوە، هەروەها بە
منیش، تا خەفەت بەدوای خەفەتم
بەسەرنەیەت. 28بەمەش وای
لێکردم خێرا بینێرمەوە بۆ لاتان، بۆ
ئەوەی دڵشادبن کاتێك بینیتان،
منیش خەفەتم کەمبێتەوە. 29کەواتە
بەدڵشادیەوە لەخوداوەند پێشوازی
لێبکەن، هەروەها ئەوانەی وەك
ئەون ڕێزیان لێبگرن. 30چونکە
لەپێناوی ئیشی مەسیح ژیانی خۆی
خستە مەترسیەوەو خەریك بوو
بمرێت، تا ئەو خزمەتە تەواو بکات
ئەوەی ئێوە بۆ من دەیکەن.

بێتاوان بوون بەهۆی باوەڕ

3

لە کۆتاییدا، ئەی برایان، دڵشادبن
بەخوداوەند، لای من نووسینەوەی
ئەم شتانە کارێکی گران نییە چونکە
دڵنیایی ئێوەی تیایە.
2چاوبڕنە سەگەکان، چاوبڕنە
بەدکاران، چاوبڕنە ئەوانەی لەش
دەبڕنەوە. 3ئێمەین خەتەنەکراوی
ڕاستەقینە، چونکە خودا بەڕۆح
دەپەرستینو شکۆمەندیمان لەعیسای
مەسیحەوەیە، پشت بەلەش نابەستین،
4هەرچەندە من هۆم هەیە تا پشت بە
لەش ببەستم.
گەر یەکێك لەو باوەڕە بێت
هۆی هەیە پشت بە لەش ببەستێ،
یەکەمجار مافی منە ئەوە بکەم: 5
کاتێك تەمەنم هەشت ڕۆژ بووە
خەتەنەکراوم، بە نەوە ئیسرائیلی
بووم، لەتیرەی بینیامین، عیبرانی*
کوڕی عیبرانی. هەروەها بەپێی
شەریعەت فەریسی بووم، 6لەبارەی

دڵگەرمی چەوسێنەری کۆمەڵەی
باوەڕداران بووم، لەڕاستودروستی
بەپێی شەریعەت بێکەموکوڕی بووم.

7بەڵام ئەم شتانەی من بە قازانجم
دادەنا، ئێستا لەلای من زیانە
لەپێناوی مەسیح. 8بەڵکو لەمەش
زیاتر، ئەو شتانە هەمووی زیانە لای
من گەر بەراورد بکرێت لەگەڵ
مەزنی بێسنووری ناسینی عیسای
مەسیحی خوداوەندم، ئەوەی
لەپێناویدا هەموو شتێکم
لەکیسچوو، جا ئەم شتانە هەمووی
بە زبڵ دادەنێم، بۆ ئەوەی مەسیح
بەدەست بهێنم‌و 9خۆم لەمەسیح
بدۆزمەوەو ڕاستودروست بم، نەك
بەشەریعەت، بەڵکو بەهۆی باوەڕ
بەعیسای مەسیح، چونکە بێتاوان
بوون لای خودا پشت بەباوەڕ
دەبەستێت. 10ئەوەی مەبەستی منە
ناسینی مەسیح‌و هێزی
هەستانەوەیەتی، هەروەها بەشداری
بکەم لەئازاری، وەك ئەو بم
لەمردنی، 11تاکو گەر ببێ بگەم
بەئاستی هەستانەوەی لەنێو مردووان.

کۆششکردن بەدوای ئامانج
12من ناڵێم ئەم شتانەم هەموو
بەدەستهێناوە یاخود گەیشتوومە
تەواوی، بەڵکو هەر چییەکم لەتوانا
هەیە دەیکەم تا بیکەم بەهی خۆم،
ئەوەی مەسیح لەپێناویدا منی
کردووە بەهی خۆی. 13ئەی برایان،
جارێ وایدانانێم گەیشتوومە ئامانج،
بەڵام تەنها یەك شت دەکەم، ئەویش
ئەوەیە، ئەوەی بەسەرچووە لەیادی
دەکەم، دەڕۆم بەرەو ئەوەی
لەپێشمە. 14من بەرەو ئامانج هەوڵ
دەدەم، بەرەو پاداشتی بانگەوازی
بەرزی خودا کە لەعیسای مەسیحە.
15با وا بیربکەینەوە ئێمە
پێگەیشتووین، گەر ئێوەش لەخاڵێك
یان لەبیروڕایەك هەمان بیروڕای منتان
نەبوو، ئەوا خودا بۆتان ئاشکرا
دەکات. 16جا ئەوەی پێی گەیشتووین
با بەدڵسۆزی دەستی پێوە بگرین.
17ئەی برایان بەیەکەوە لاسایی
من بکەنەوەو تەماشای ئەوانە بکەن
کە وەك نموونەی من دەژین. 18زۆر
پێم‌ووتون، ئێستاش بەگریانەوە پێتان
دەڵێم، زۆر کەس هەن ژیانیان
بەشێوەیەکە وەك دوژمن وایە بۆ
خاچی مەسیح. 19ئەوانە پاشەڕۆژیان

لەناوچوونە، چونکە سکیان
دەپەرستن‌و شکۆمەندیان جێی
شەرمەزارییە، هەموو بیرو هۆشیان
لەسەر شتی جیهانیە. [20]بەڵام ئێمە
وولاتمان لەئاسمانە، لەوێ
بەئارەزووەوە چاوەڕێی هاتنەوەی
ڕزگارکەر، عیسای مەسیحی
خوداوەندی تیادا دەکەین، [21]ئینجا
ئەو لەشی بێ‌ترخمان دەگۆڕێت بۆ
شێوەی لەشی شکۆداری خۆی،
بەهێزی خۆی کە توانای هەیە
زاڵبێت بەسەر هەموو شتێك.

دڵشادبن بەخوداوەند

4

لەبەرئەوە برایانی خۆشەویست، ئەی
ئەوانەی زۆر بیرتان دەکەم، ئێوە
خۆشی‌و تاجی سەری منن، با
باوەڕتان چەسپاو بێت بەخوداوەند.
[2]لەخوشکان ئەفودیەو سینتخی
دەپاڕێمەوە، لەگەڵ یەکتری
ڕێك‌بکەون لەخوداوەند. [3]تۆش ئەی
هاوڕێی دڵسۆزم، داوات لێ‌دەکەم
یارمەتی ئەو دوو ئافرەتە بدەیت،
چونکە هەر دووکیان لەگەڵم
لەمزگێنی تێکۆشاون، ئەوان لەگەڵ
ئەکلیمندوس‌و ئەوانەی لەگەڵم ئیش
دەکەن ناویان لەپەرتووکی ژیان
نووسراوە.
[4]هەمیشە دڵشادبن بەخوداوەند،
جارێکی‌تر پێتان دەڵێم، دڵشادبن. [5]با
ڕووخۆشیتان دیار بێت لای هەموو
خەڵك. هاتنەوەی خوداوەند نزیکە.
[6]دەربارەی هیچ شتێك دڵەڕاوکێ
نەتانگرێ، بەڵکو لەهەموو شتێك
داواکاریەکانتان پێشکەشی خودا
بکەن بە نوێژو پاڕانەوەو سوپاس. [7]
ئاشتی خودا، ئەوەی بەرزترە
لەسنووری بیری مرۆڤ، دڵو بیرتان
دەپارێزێت لەعیسای مەسیح.
[8]ئەی برایان لەکۆتاییدا پێتان
دەڵێم: ئەو شتانەی ڕاست‌و ڕێزدارە،
دادپەروەرو پاکە، مایەی
خۆشەویستیەو پەسەندکراوە،
ناوبانگی بە چاکە دەرکردووە،
ڕەوشت بەرزو شایانی ستایشە،
بیری لێ‌بکەنەوە. [9]بەشێوەیەك
هەڵس‌وکەوت بکەن هەروەك لەمن
فێربوون‌و وەرتانگرت‌و بیستتان‌و
بینیتان، ئینجا خودای ئاشتی
لەگەڵتان دەبێت.

سوپاس بۆ بەخشینتان

[10]من زۆر دڵشادم بەخوداوەند،

کەوا ئێستا ئێوە دوای ماوەیەکی
دووررو درێژ سەرلەنوێ بایەخم
پێدەدەن، بەڵێ لە ڕابوردووشدا ئێوە
ئەم بایەخ پێدانەتان هەر هەبووە،
بەلاَم ئەو هەلەتان بۆ ڕێكنەکەوتووە.
11 من ئەمە ناڵێم تا دەربخەم
لێقەوماوم، چونكە فێربووم بە
هەموو بارودۆخێکی ژیانم ڕازی بم.
12 من دەزانم چۆن لە هەبوونیو
نەبوونیدا بژیم، هەموو بارودۆخێکم
تاقی کردۆتەوە، لەتێریو برسێتیدا،
13 توانام هەیە هەموو شتێك بەهۆی
مەسیح بکەم، ئەوەی بەهێزم دەکات.
14 لەگەڵ ئەوەشدا کارێکی
چاکتان کردووە کە بەشداری
تەنگانەم دەکەن. 15 ئەی باوەڕدارانی
فیلیپی ئێوەش دەزانن،
لەسەرەتای کارم کە
بلاوکردنەوەی مزگێنی بوو، لەو
کاتەی لەناوچەی مەکدۆنیاوە
دەرچووم، هیچ کۆمەڵێکی باوەڕدار
بەشداری جێبەجێکردنی
پێویستیەکانی نەکردووم جگە لەئێوە.
16 تەنانەت کاتێك لەشاری
تەسالۆنیکی بووم، ئەوەی پێویستم
پێی بوو چەند جارێك بۆتان ناردم.
17 مەبەستی من داواکردنی بەخشین
نییە جارێکیتر، بەڵکو داواکردنی
بەرووبوومی زیاترە بۆ تۆمارکردن
لەلای خودا. 18 هەموو ئەو شتانەی
ئەپفرۆدیتۆس لای ئێوە بۆی هێنام
پێمگەیشت، ئێستا هەرچیەکم
پێویستە هەمە، بەڵکو لەمەش زیاتر،
دیارییەکانی ئێوە قوربانییە دڵی خودا
خۆش دەکاتو لای ئەو بۆنخۆشو
پەسەندکراون. 19 خودا لە سامانی
بێئەندازەی خۆی، بەهۆی
شکۆمەندی عیسای مەسیح هەموو
پێویستیەکانتان دابین دەکات.
20 شکۆ و مەزنی بۆ خودای
باوکمانە تاهەتایە. ئامین.

سلاَوی کۆتایی

21 سلاَو بکەن لەهەموو خوشكو
برایانی پیرۆز لەعیسای مەسیح.
هەموو ئەو برایانەی لەگەڵمدان
سلاَوتان لێدەکەن. 22 ئەو خوشكو
برا پیرۆزانەی لێرەن سلاَوتان
لێدەکەن، بەتایبەتی ئەوانەی
دەستو پێوەندی قەیسەرن.
23 بابەرەکەتی عیسای مەسیحی
خوداوەند لەگەڵ ڕۆحتان بێت.

نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی کۆلۆسی

کۆلۆسی شارێك بوو لەئاسیای بچووك، دەکەوتە ڕۆژهەڵاتی شاری ئەفەسۆس. پۆڵس ئەم نامەیەی بۆ کۆمەڵەی باوەڕدارانی کۆلۆسی نووسی، کاتێ بیستی لەوێ هەندێ کەس بیروڕای سەیر بڵاودەکەنەوە، ئەو بیروڕایانەش بەکورتی ئەوەیە: ناسینی خوداو ڕزگاری تەواو لەفریشتە پەرستن‌و خۆبرسی‌و تینووکردن‌و گرنگی‌دان بەهەندێ بابەتی شەریعەتی جولەکە.

پۆڵسیش سەبارەت بەو شتانە دەڵێ مەسیح توانای ڕزگاری بەخشینی تەواوی هەیەو ئەو بیروڕاو بابەتانە مرۆڤ لەڕزگاربوون دوور دەخەنەوە. چونکە جیهان بەهۆی مەسیح دروستکراوە هەروەها بەهۆی ئەو جیهان لەگەڵ خودا ئاشتبووەوە، هەروەها خودا بە هەموو خودایەتی خۆی لە لەشی مەسیح نیشتەجێ بووە، مرۆڤیش بە ئەو پڕ دەبێ لەژیان.

1

لەپۆڵس نێرراوی عیسای مەسیح لەسەر خواستی خودا، هەروەها لەتیمۆساوسی برامانەوە، 2بۆ خوشك‌و برایانی پیرۆزو سەرڕاست لەشاری کۆلۆسی، با بەرەکەت‌و ئاشتی خودای باوکتان لەگەڵ بێ.

سوپاس‌و نوێژکردن

3ئێمە هەر کاتێك نوێژ دەکەین بۆتان، هەمیشە سوپاسی خودای باوکی عیسای مەسیحی خوداوەندمان دەکەین، 4چونکە هەواڵی باوەڕتان بە عیسای مەسیح پێمان گەیشت لەگەڵ ئەو خۆشەویستیەی هەتانە بەرامبەر هەموو خوشك‌و برایانی پیرۆز، 5لەپێناوی ئەو هیوایەی خودا ئامادەی‌کردووە بۆتان لەئاسمان، ئەو هیوایەی لەپێشا لەووشەی ڕاستیتان بیست، واتە مزگێنی. 6ئەو مزگێنییەی بەرهەم دەهێنێت‌و بڵاودەبێتەوە لەهەموو جیهان، هەروەك چۆن بەرهەمی هێناو بڵاوبووەوە لەنێواتان لەو ڕۆژەی بەڕاستی بەرەکەتی خوداتان بیستووەو ناسیووتانە. 7هەروەك لەئەپفراسی بەندەی هاوڕێی خۆشەویست فێربوون، ئەو

خزمەتکارێکی سەرڕاستی مەسیحە
لەپێناوی ئێمە. 8هەر ئەویش بوو بۆی
باس کردین سەبارەت بەو
خۆشەویستیەی ڕۆح پێی بەخشیون.
9لەبەر ئەوە لەو ڕۆژەوەی
ئەمەمان بیستووە، بێ‌ڕاوەستان
نوێژتان بۆ دەکەین، داوا لەخودا
دەکەین دانایی‌و تێگەیشتنی ڕۆحیتان
بداتێ، تا خواستی ئەو بەتەواوی
بزانن. 10هەتا بەشێوەیەك
هەڵسوکەوت بکەن لەژیان شایانی
خوداوەند بێت‌و بەتەواوی جێگای
ڕەزامەندی ئەو بێت، بۆ ئەوەی
بەرهەمبهێنن لەهەموو کارێکی چاك‌و
پێ‌بگەن لەناسینی خودا، 11هەروەها
بۆ ئەوەی بەهێزتان بکات بەهەموو
هێزێك بەگوێرەی توانای شکۆداری
خۆی، تا خۆتان ڕاگرن لەئاست
هەموو شتێك‌و ئارام بگرن،
بەخۆشیەوە 12سوپاسی باوك بکەن،
ئەوەی ئێوەی ئامادەکردووە بۆ
بەشداری‌کردنی میراتی خوشك‌و
برایانی پیرۆز لەڕووناکی. 13هەر
ئەوە ئێمەی ڕزگارکردووە
لەدەسەڵاتی تاریکی‌و ئێمەی
گواستەوە بۆ پادشاهێتی ڕۆڵەی
خۆشەویستی. 14ئەوەی بەخوێنی
خۆی ئێمەی کڕیەوە لەکۆیلەیەتی
گوناه، ئەویش بە لێخۆش‌بوونی
گوناه.

عیسا وێنەی خودای نەبینراوە

15عیسا وێنەی خودای نەبینراوە،
نۆبەرەی هەموو بوونەوەرانە. 16هەر
بەویش هەموو شتێك دروست بووە،
ئەوەی لەئاسمان‌و لەسەر زەوییە،
ئەوەی دەبینرێ‌و نابینرێ، خاوەن
تەخت‌و تاج یان سەرۆك‌و
دەسەڵاتدار، خودا هەمووی بەعیساو
بۆ عیسا دروست‌کرد. 17ئەو پێش
هەموو شتێك بووەو هەر لەئەویشدا
هەموو شتێك دەبێت. 18ئەو سەری
لەشە، واتە سەری کۆمەڵەی
باوەڕداران، سەرەتاو نۆبەرەی
زیندووبوونەوەی دوای مردنە، تا
لەسەرووی هەموو شتێك بێت. 19
چونکە خودا حەزی کرد بەهەموو
پڕی خۆی لەئەودا بەرجەستە بێ. 20
تا بەهۆی ئەو ئاشت‌بێتەوە لەگەڵ
هەموو ئەوانەی لەسەر زەوی‌و
لەئاسماندایە، بە خوێن‌ڕشتنی ئەویش
لەسەر خاچ ئاشتی هاتەدی.
21ئێوە جاران بەهۆی کرداری
خراپتان نامۆ و دوژمن بوون

لەبیرکردنەوە، 22بەڵام ئێستا
ئاشتی کردنەوە بەمردنی، بەلەشی
مرۆڤانەی خۆی، تا ئێوە بە
پاك‌وپیرۆزی‌و بێ کەم‌وکوڕی‌و
بێ‌گلەیی بێنە بەردەمی. 23بەمەرجێك
بەردەوامبن لەسەر باوەڕتان،
باوەڕێکی چەسپاو و ڕەگ
داکوتراوتان هەبێ، لانەدەن لەهیوای
ئەو مزگێنییەی بیستتان‌و هەموو
بوونەوەرانی ژێر ئاسمان پێی
ڕاگەیەنرا، خۆشم‌بووم بەخزمەتکار
بۆی.

تێکۆشانی پۆڵس بۆ باوەڕداران

24من ئێستا دڵشادم بەو ئازارەی
لەپێناوتان دەیچێژم، چونکە لەلەشی
خۆمدا کەم‌وکوڕی تەنگانەی مەسیح
تەواو دەکەم، لەپێناوی لەشی ئەو کە
کۆمەڵەی باوەڕدارانە، 25ئەوەی من
بووم بە خزمەتکار بۆی، لەسەر
خواستی خودا بەمن دراوە
لەپێناوتان، تا ووشەی خوداتان بە
تەواوی پێ‌بناسێنم، 26ئەم نهێنیەش
لای نەوەکانی ڕابردوو شاراوە بوو،
بەڵام ئێستا خودا دەریخست بۆ
خوشك‌و برا پیرۆزەکان. 27ئەوانەی
خودا خۆی ویستی دەوڵەمەندی
شکۆداری ئەم نهێنییە بۆ هەموو
میللەتان دەربخات، ئەوەیە مەسیح
لەناوتاندایە، هیوای شکۆمەندییە.
28ئەوەی بانگەوازی پێ‌دەدەین،
هەموو مرۆڤێکی پێ ئاگادار
دەکەینەوە، هەروەها هەموو مرۆڤێکی
پێ فێر دەکەین بەهەموو ژیرییەوە،
تاهەموو مرۆڤێك لەمەسیحدا
بەتەواوی ئامادە بکەین.
29لەپێناوی ئەمە منیش ماندوو
دەبم‌و تێدەکۆشم بەهەموو توانایەك،
ئەوەی بەهێز لەمندا کار دەکات.

2

دەمەوێ بزانن من چەند تێدەکۆشم
لەپێناوتان‌و لەپێناوی ئەوانەی
لەشاری لاودکیەن، هەروەها ئەوانەی
منیان ڕووبەڕوو نەبینیوە، 2تاوەکو
ووڕەیان بەرزبێتەوە، یەك‌بگرن بە
خۆشەویستی‌و دانایی‌و تێگەیشتنی
تەواویان هەبێت بۆ ناسینی نهێنی
خودا کە مەسیحە، 3ئەوەی هەموو
گەنجینەی دانایی‌و زانستی تیادا
شارراوەتەوە.
4ئەمەتان پێ‌دەڵێم تا کەس بە
قسەی درەوشاوە هەڵتان نەخەڵەتێنێ.
5هەرچەندە بە لەش لەناوتان نیم،

بەڵام بە ڕۆح لەگەڵتانم، دڵشاد دەبم کاتێ باوەڕی چەسپاو و تەواوتان بەعیسای مەسیح ببینم.

تێرو پڕی مەسیح

[6] جا چۆن عیسای مەسیحتان قەبووڵ کرد وەك خوداوەندی خۆتان، لەئەویش بژین، [7] با ڕەگتان لەئەو پنج داکوتێ، باوەڕتان بەهێزو چەسپاو بێت بەو شێوەیەی فێربوون، هەمیشە دەم بەسوپاس‌بن.

[8] ئاگاداربن کەس نەتانخاتە داوی فەلسەفەو چەواشەی بە خۆڕایی، ئەوەی لەسەر خووڕەوشتی خەڵکیو یاسای سەرەکی ئەم گەردوونە وەستاوە نەك لەسەر مەسیح. [9] چونکە خودا بە هەموو پڕی خۆی لە لەشی مەسیح نیشتەجێ بووە، [10] ئێوەش بە ئەو پڕ دەبن لەژیان، ئەوەی سەری هەموو پێشەواو حوکمڕانێکە. [11] لەعیساوە خەتەنەیەك کراون بەدەست نەکراوە، بەڵکو بەداماڵینی سروشتی گوناهبار بە خەتەنەکردنی مەسیح. [12] کاتێ لەئاوهەڵکێشران بەناوی عیسا، ئەوا لەگەڵ ئەو نێژرانو لەگەڵی زیندووبوونەوە، چونکە باوەڕتان بەکرداری خودا کرد کە لەناو مردووان زیندووی کردەوە.

[13] ئێوە بەهۆی گوناەو بەهۆی خەتەنە نەکردنی لەشی گوناهبارتان مردبوون، بەڵام خودا لەگەڵ عیسا زیندووی‌کردنەوەو لەهەموو گوناهەتان خۆش بوو. [14] ئەو شکاتنامەیەی لەسەرمان نووسرابوو، ئەوەی دژی ئێمە بوو، عیسا سڕییەوەو بەخاچەوە بزمارکوتی کرد. [15] سەرۆکو حوکمڕانەکانی چەك‌کردو کردنی بەپەند، لەخۆپیشاندانە سەرکەوتووەکەی وەك دیل ڕاپێچی‌کردن.

[16] باکەس حوکمی خواردنو خواردنەوەو جۆری هەڵسوکەوتی جەژنو سەری مانگانو شەممانتان بەسەر نەدات. [17] ئەمانە هەمووی سێبەری داهاتوون، بەڵام ڕاستیەکەی تەنها لای مەسیحە. [18] باکەس مافتان لێ‌داگیر نەکات بەوەی داوای ساکاریو پەرستنی فریشتەکانتان لێبکات، بەو بینینانەی خۆی دەیبینێ، خۆی بە زل دەزانێ بەخەیاڵە مرۆڤانیە پووچەکانی. [19] بێ‌ئەوەی بایەخ بدات بە سەر، ئەوەی هەموو لەش

خواردنی لیٚوەردەگریٚو
دەیبەستیٚت بە هەموو جومگەو
پارچەکانی لەشەوە، تا نەشونما بکات
بەو شیٚوەیەی خودا دەیەویٚ.
20گەر ئیٚوە مردوون لەگەڵ
مەسیح سەبارەت بەیاسا
سەرەکیەکانی ئەم جیهانە، کەواتە
بۆچی وا دەژین هەروەك سەربەم
جیهانە بن؟ بۆچی ملکەچ دەکەن بۆ
ئەم ڕاسپاردانە: 21(مەیگرە! تامی
مەکە! دەستی لیٚمەدە!)؟ 22ئەم
ڕاسپاردانە هەموویان شتیٚکن بە
بەکارهیٚنان لەناودەچن، چونکە
بەگویٚرەی فیٚرکردنەکانو
ڕاسپاردەکانی مرۆڤن. 23بەڕواڵەت
دانایی دەردەخات، چونکە
پەرستنیٚکی تایبەتیو ملکەچیو
توندوتیژی تیادایە سەبارەت بەلەش.
بەلاٚم نرخیٚکی وای نییە لەدامرکاندنی
ئارەزوو و داواکاری لەش.

باوەڕدارو مەسیح

3

گەر ئیٚوە لەگەڵ مەسیح
هەستاونەتەوە، هەوڵبدەن بۆ
کاروباری ئاسمانی، مەسیح لەویٚ
لەلای دەستە ڕاستی خودا
دانیشتووە. 2بایەخ بەکاروباری
ئاسمانی بدەن، نەك بەکاروباری سەر
زەوی، 3چونکە ئیٚوە مردن، هەروەها
ژیانتان شارراوەتەوە لەگەڵ مەسیح
لای خودا. 4کاتیٚ عیسا ئەوەی
ژیانتانە دەرکەوت، ئەوسا ئیٚوەش
بەشکۆمەندی لەگەڵی دەردەکەون.
5کەواتە دەبیٚ هەرچی شتی ئەم
جیهانە هەیە تیاتان بیمریٚنن وەك:
داویٚنپیسی، گلاٚوی، ئارەزووی
خراپ، خواستی بەد، چاوبرسیٚتی،
ئەمانە جۆریٚکن لە بت پەرستی، 6
چونکە بەهۆی ئەو شتانەوە تووڕەیی
خودا دیٚتەخوارەوە. 7هەروەها ئیٚوەش
جاران وا دەژیان. 8بەلاٚم ئیٚستا هەموو
ئەوانە فڕیٚبدەن: تووڕەیی، ڕقوکینە،
بوختان، قسەی ناشیرین، 9درۆ
مەکەن لەگەڵ یەکتری، چونکە مرۆڤە
کۆنەکەو هەموو کردارەکانیتان
داکەندوەو 10مرۆڤیٚکی نویٚتان
لەبەرکردوە، ئەوەی لەنویٚبوونەوەیە
لەناسین بەپیٚی ویٚنەی دروستکەری.
11جوولەکەو یۆنانی، خەتەنەکراو و
خەتەنەنەکراو، بەربەریو سکیسی،
کۆیلەو ئازاد نییە، بەڵکو مەسیح
خۆی هەموو شتیٚکەو لەهەموو
شتیٚکدایە.

باوەڕدارو کۆمەڵە

12 ئێوەی پیرۆزکراو،
خۆشەویست، هەڵبژێرراو لەلایەن
خودا :بەزەیی، زمانشیرینی، ڕۆح
سووکی، ساکاری، ئارام گرتن لەبەر
بکەن. 13 لەیەکتری قەبووڵ بکەن، لە
یەکتر خۆشبن، گەر یەکێکتان
شکاتی دژی ئەوی‌کە هەبوو، دەبێ
لیێ خۆشبێت هەروەك مەسیح لێتان
خۆش بووە. 14 بەلاّم لەسەرووی
ئەمانە هەموو بەرگی خۆشەویستی
لەبەر بکەن، چونکە هەموو شتێك
بەتەواوی بەیەکەوە دەبەستێت.
15 با ئاشتی مەسیح دەستبگرێ
بەسەر دڵتان، ئەوەی ئێوەی بۆ
بانگکراوە تا ببن بە یەك لەش،
هەروەها دەم بەسوپاس‌بن.
16 با ووشەی مەسیح
بەدەوڵەمەندی لەدڵتان جێگیر بێت،
یەکتری فێر بکەنو ڕێنیشانی یەکتری
بدەن بە هەموو دانایییەوە، زەبوورو
سروودو گۆرانی ڕۆحی بڵێن، بەناخی
دڵ سوپاسی خودا بکەن. 17 هەر
شتێك دەڵێنو دەیکەن با بەناوی
عیسای خوداوەند بێت، بەئەو
سوپاسی خودای باوك بکەن.

باوەڕدارو خێزان

18 ئەی ئافرەتان ملکەچ بکەن بۆ
مێردەکانتان، بەشێوەیەك لێوەشاوە
بێت لەخوداوەند.
19 ئەی پیاوان، ژنەکانتان
خۆشبوێ، لەگەڵیان ڕەقمەبن.
20 ئەی منداڵان، گوێڕایەڵی
دایكو باوکتان بن لەهەموو
شتێك، چونکە ئەمە مایەی
ڕەزامەندی خوداوەندە.
21 ئەی باوکان، منداڵەکانتان
تووڕە مەکەن، تا ترسنۆكو
سەرنەکەوتوو دەرنەچن.

باوەڕدار لە کارکردن

22 ئەی کۆیلەکان، لەهەموو
شتێك ملکەچی گەورەکانتان بن لەم
جیهانە، بەدڵسۆزی کار مەکەن تەنها
کاتێ چاویان لێتانە هەروەك بتانەوێ
خەڵکی ڕازی بکەن، بەڵکو بە
دڵسۆزیو بەترسی خوداوەند بیکەن.
23 هەر چییەك دەکەن، بەهەموو دڵ
بیکەن، هەروەك بۆ خوداوەندی
بکەن نەك بۆ خەڵکی. 24 بزانن
لەخوداوەندەوە میرات بەپاداشت
وەردەگرن، چونکە ئێوە خزمەتی
مەسیحی خوداوەند دەکەن. 25 بەلاّم

ئەوەی کاری خراپ بکات سزای
خراپەی خۆی وەردەگرێ، گرنگ
نییە بەلای خودا ئەو کەسە کێ
بێت.

4

ئەی گەورەکان، بەدادپەروەری‌و
یەکسانی هەڵسوکەوت بکەن لەگەڵ
کۆیلەکانتان، بزانن ئێوەش
گەورەیەکتان هەیە لە ئاسمان.

هاندان بۆ نوێژکردن

2 بەردەوام بن لەسەر نوێژکردن،
ئاگاداربن لەکاتی نوێژ سوپاس بکەن،
3 لەهەمان کات بۆ ئێمەش نوێژ
بکەن، بۆ ئەوەی خودا دەرگای
قسەکردنمان بۆ بکاتەوەو نهێنی
مەسیح ڕابگەیێنین، ئەوەی من
لەپێناویدا بەندکراوم. 4 تا ئاشکرای
بکەم لای خەڵکی بەو شێوەیەی
پێویستە لەسەرم بدوێم. 5 بەژیرانە
هەڵسوکەوت بکەن لەگەڵ ئەوانەی
باوەڕدار نین، هەموو هەلێك
بقۆزنەوە. 6 باهەمیشە قسەتان
بەرەکەتدار بێت، بەخوێ سوێر
کرابێ، ئەوسا دەزانن چۆن وەڵامی
خەڵکی دەدەنەوە.

سڵاوی کۆتایی

7 تیخیکۆس هەموو هەواڵێکی
منتان دەداتێ، برای خۆشەویست‌و
خزمەتکاری سەرڕاست‌و کۆیلەی
هاوڕێم لەخوداوەند. 8 بەتایبەتی ئەوم
ناردە لاتان بۆ ئەم مەبەستە تا هەواڵی
ئێمەتان پێ بگەیێنێت‌و وورەتان بەرز
بکاتەوە، 9 لەگەڵ ئۆنسیمۆس برای
خۆشەویست‌و سەرڕاست، خەڵکی
لای خۆتانە، هەردووکیان هەواڵی
هەموو شتێکتان دەدەنێ کە لێرە
ڕوویداوە.
10 ئەرستەرخۆس هاوڕێی
بەندیخانەم سڵاوتان لێدەکات،
لەگەڵ مەرقۆسی ئامۆزای بەرنابا،
ئەوەی ڕامسپاردن بەگەرمی
پێشوازی لێبکەن کاتێ هات بۆ
لاتان، 11 هەروەها یەسوع کە
بەیستۆس ناودەبرێ. تەنها ئەمانە
جوولەکەن لەنێوان ئەو یارمەتیدەرە
ئیشکەرانەم بۆ پادشاهێتی خودا،
ئەوان بوونە هۆی دڵخۆشییەکی زۆر
بۆم. 12 ئەپەفراسی بەندەی عیسای
مەسیح، خەڵکی لای خۆتانە
سڵاوتان لێدەکات، هەموو کاتێ
لای خودا لەپێناوتان تێدەکۆشێ
لەنوێژ تاباوەڕتان چەسپاو بێت‌و

پێگەیشتوو بن‌و هەموو کاتێ پڕ بن لەهەموو خواستی خودا. [13]من شایەتی بۆ دەدەم ئەو زۆر ماندوو دەبێت لەو کارانەی دەیکات لەپێناوی ئێوەو ئەوانەی لەلاودکیەو هیراپۆلیسن. [14]هەروەها لۆقای پزیشکی خۆشەویست‌و دیماس سڵاوتان لێ دەکەن. [15]سڵاو لەخوشك‌و برایان بکەن لەلاودکیەو لەخوشکە نەمفاس‌و ئەو کۆمەڵە باوەڕدارەی کۆدەبنەوە لەماڵەکەی.

[16]دوای ئەوەی ئەم نامەیەتان بۆ خوێنرایەوە، بینێرن بۆ کۆمەڵە باوەڕدارانی لاودکیە تا ئەوانیش بیخوێننەوە، ئینجا ئێوەش ئەو نامەیەی لایانە لێیان وەرگرن‌و بیخوێننەوە.

[17]بە ئەرخیپۆس بڵێن: (ئەو خزمەتەی خوداوەند داویەتی پێی با بەتەواوی بیهێنیتەدی.)

[18]من پۆڵسم، سڵاوی منتان لێ‌بێت، بەخەتی خۆم بۆتان دەنووسم. یادی کۆت‌و زنجیرەکانم بکەن. با بەرەکەتی خوداتان لەگەڵ بێت.

یەکەم نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی تەسالۆنیکی

تەسالۆنیکی پایتەختی وولایەتی مەکدۆنیای ڕۆمانی بوو، دوای ئەوەی پۆڵس فیلیپی بەجیٚهێشت کۆمەڵی باوەڕدارانی لەتەسالۆنیکی دامەزراند. لەویٚ هەندیٚ جوولەکە هەبوون دانیشتوانی ئەو شارەیان هاندا دژی پۆڵسو هەموو باوەڕداران، بۆیە پۆڵس ناچاربوو بڕواتە بیریەو لەویٚشەوە بۆ کۆرنسۆس. لەکۆرنسۆس دوای ئەوەی تیمۆساوس لەتەسالۆنیکی هاتەوەو هەواڵی ئەویٚی بۆ هێنا، پۆڵس ئەم نامەیەی بۆ نووسین.

لەم نامەیەدا پۆڵس پیرۆزبایی لەباوەڕدارانی تەسالۆنیکی دەکاتو هانیان دەدات تاچەسپاوبن لەباوەڕیان، هەروەها ئەوەیان دیٚنیٚتەوە یاد کە چۆن بوون کاتیٚ ئەو لەنیٚوانیان بووە، ئینجا وەلامی ئەو باوەڕدارانە دەداتەوە کە دڵەڕاوکیٚ دایگرتبوون سەبارەت بەو کەسانەی دەمرن پیٚش هاتنەوەی مەسیح: ئایا ژیانی هەتاهەتاییان دەست دەکەویٚ لەگەڕانەوەی دووەمی مەسیح؟ گەڕانەوەی دووەم کەی دەبیٚ؟ پۆڵس وورەیان بەرزدەکاتەوەو داوایان لیٚدەکات بە هیٚمنی کاربکەنو بە بەروبوومبن، بە هیوای گەڕانەوەی مەسیح.

1

لە پۆڵسو سیلوانسو تیمۆساوسەوە بۆ کۆمەڵەی باوەڕدارانی شاری تەسالۆنیکی، با بەرەکەتو ئاشتی خودای باوکو عیسای مەسیحی خوداوەندتان لەگەڵ بیٚ.

سوپاس بۆ باوەڕداران

[2]ئیٚمە هەموو کاتیٚ سوپاسی خودا دەکەین لەپیٚناوی هەمووتانو هەردەم یادتان دەکەین لەنویٚژەکانمان، [3]هەمیشە لەبەردەم خودای باوك یادی کرداری باوەڕو ماندووبوونی خۆشەویستیو ئارام گرتنی هیواتان لەعیسای مەسیحی خوداوەند دەکەین.

[4]ئەی برایانی خۆشەویستی خودا، ئیٚمە دەزانین خودا ئیٚوەی هەڵبژاردووە. [5]کاتیٚ ئیٚمە مزگیٚنی عیسای مەسیحمان بۆتان هیٚنا، ئەوە تەنها ووشە نەبوو، بەڵکو توانای خوداو پڕبوون بوو لەڕۆحی پیرۆزو

لەدڵنیایی تەواو بە خودا. خۆتان
دەزانن، چۆن لەناوتان لەبەر
بەرژەوەندی ئێوە چ جۆرە کەسێك
بووین، 6ئێوە شوێنی ڕێگای
خوداوەندو ئێمە کەوتن، چونکە ئێوە
لەتەنگانەیەکی زۆردا ووشەی
خوداتان بەخۆشیەوە لەڕۆحی پیرۆز
وەرگرت. 7بە شێوەیەك ئێوە بوون
بە نموونە بۆ هەموو باوەڕدارانی
ناوچەی مەکدۆنیاو ئەخائیە. 8تەنها
دەنگوباسی بڵاوکردنەوەی ووشەی
خوداوەندتان لەناوچەی مەکدۆنیاو
ئەخائیە بڵاونەبووەتەوە، بەڵکو
دەنگوباسی باوەڕتان لەهەموو
شوێنێك بڵاوبووەتەوە، ئیتر پێویست
ناکات لەو بارەیە هیچ شتێك بڵێین.
9چونکە باوەڕداران خۆیان هەواڵی
ئەوەیان پێماندا، هاتنمان بۆ لاتان
یەکەمجار چ کارێکی کردە سەرتان،
بەوەی وازتان لەبتپەرستی هێناوەو
ڕووتانکردووەتە خودا، واتە
پەرستنی خودای ڕاستو زیندوو. 10
هەروەها چاوەڕێی هاتنەوەی ڕۆڵەی
خودا دەکەن لەئاسمان، ئەوەی خودا
هەڵیساندەوە لەنێو مردووان، واتە
عیسا ئەوەی ڕزگارمان دەکات لە
تووڕەیی داهاتووی خودا.

خزمەت کردنی پۆڵس

2

بۆیە ئەی برایان، خۆتان دەزانن
هاتنمان بۆ لاتان بێسوود نەبوو. 2
هەرچەندە ئازارمان چێژتو
بەسووکی هەڵسوکەوتیان لەگەڵمان
کرد لەشاری فیلیپی هەروەك
دەزانن، لەگەڵ ئەوەش خودا یارمەتی
داین بەچاونەترسی مزگێنیتان
پێبدەینو ڕووبەڕووی ئەوانە بینەوە
کە بەرهەڵستیمان دەکەن. 3ئەوەی
دەمانەوێ بەئێوەی بڵێین بەمەبەستی
خراپەو گلاویو خەڵەتاندن نییە، 4
بەڵکو هەروەك ئێمە ڕەزامەندی
خودامان بەدەست هێناوە بۆ ئەوەی
مزگێنیمان بدرێتە دەست، بەم شێوەیە
دەدوێین، ئەمەش نەك لەبەر
ڕەزامەندی خەڵکی، بەڵکو بۆ
ڕەزامەندی ئەو خودایەی دڵمان تاقی
دەکاتەوە. 5خودا شایەتە نە قسەی
پێهەڵدانتان بۆ دەکەینو نەبیانوو
دێنینەوە بۆ چاوچنۆکی، 6هەوڵی
بەدەستهێنانی ستایشی خەڵکمان
نەداوە، نەلەلایەن ئێوە نەلەلایەن
خەڵکیتر، هەرچەندە مافی زۆرمان
بەسەرتان بوو، چونکە نێرراوی
مەسیحین، 7بەڵام کاتێ هاتین بۆ لاتان

بە خۆشەویستیو بەزەیی ڕەفتارمان
کرد لەگەڵتان وەك دایەنێك
منداڵەکانی بەخێو بکات. 8تەنانەت
ئێمە بە شێوەیەك ئێوەمان
خۆشویست، ئامادەبووین نەك تەنها
مزگێنی خوداتان پێشکەش بکەین،
بەڵکو ژیانی خۆشمان، چونکە ئێوە
بوون بە خۆشەویستمان. 9ئەی برایان
لەیادتانە، چۆن هەوڵمانداوەو
ماندووبووین، دەزانن کاتێ لەناوتان
مزگێنی خودامان دەدا لەهەمان کات
شەو و ڕۆژ کارمان دەکرد تا نەبین بە
بار بەسەر کەستان.

10ئێوە شایەتنو خوداش شایەتە،
چۆن ڕەفتارمان کردووە لەنێو ئێوەی
باوەڕدار، بەپاکیو ڕاستودروستیو
بێ کەموکوڕی، 11هەروەك دەزانن
ئێمە بۆ ئێوە وەك باوك وابووین بۆ
منداڵەکانی، وورەمان بەرز کردنەوەو
دڵنەوایمان کردنو داوامان
لێکردوون 12تا بە شێوەیەك بژین
جێی ڕەزامەندی خودا بێت، ئەوەی
بانگتان دەکات بۆ پادشاهێتیو
شکۆمەندی خۆی.

13شتێکی دیکەش هەیە بەردەوام
لەپێناوی سوپاسی خودا دەکەین،
چونکە کاتێ ووشەی خوداتان لەئێمە
بیست ئەوەی پێمان ڕاگەیاندن،
وەرتانگرت لێمان نەك وەك
ووشەیەك لەمرۆڤ بێت، بەڵکو چۆن
لەڕاستی ووشەی خودا بێتو کار
لەناو ئێوەی باوەڕدار دەکات. 14ئەی
برایان ئێوە وەك کۆمەڵەکانی
خوداتان لێهات لە ناوچەی
یەهودیە، واتە ئەوانەی لە عیسای
مەسیح بوون. ئێوەش بەدەستی
هاوڕەگەزەکانی خۆتان ئازاردران،
وەك ئەوان بەدەستی جوولەکەکان
ئازاردران، 15ئەوانەی عیسای
خوداوەندو پێغەمبەرانیان کوشتو
ئێمەیان چەوساندەوە، ئەوانە شتێك
ناکەن خودا ڕازی بکات، دوژمنی
هەموو خەڵکن، 16چونکە دەیانەوێ
بە هەموو شێوەیەك ڕێگا لەئێمەش
بگرن بۆ گەلانی تر بدوێین تا
ڕزگاریان نەبێ، ئەوانە پێوانەی
گوناهیان پڕ بووە، بەمەش لەکۆتاییدا
تووڕەیی خودا بەتەواوی هاتە
خوارەوە بەسەریان.

17کاتێ لەئێوە جیابووینەوە،
دوای ئەوە بەماوەیەکی کورت بیرمان
دەکردن، حەزمان دەکرد جارێکی
تر ڕووبەڕوو بتانبینینەوە ئەوی
خۆشەویستانمان، ئێوە لەبەر چاومان

دووربوون، بەڵام لەدڵمان بوون. 18
لەبەر ئەوە ویستمان دیدەنیتان
بکەینەوە، بەتایبەتی خۆم کە پۆڵسم
چەند جارێك ویستم بۆ لاتان بێم،
بەڵام شەیتان ڕێگای لێ دەگرتین. 19
جا چییە هیواو خۆشیو تاجی
شانازیمان لەبەردەم عیسای
خوداوەندمان لەکاتی گەڕانەوەی؟
ئایا ئێوە نین؟ 20 بەڵێ، چونکە ئێوە
شکۆمەندیو خۆشی ئێمەن.

ناردنی تیمۆساوس بۆ تەسالۆنیکی

3
کاتێ زانیمان لەدووریتان ناتوانین
دانبگرین بەخۆمان، ئیتر بە باشترمان
زانی بەتەنها خۆمان لەئەسینا
بمێنینەوە، 2 تیمۆساوسی برامان نارد بۆ
لاتان ئەوەی لەگەڵ خودا کار
دەکات لەبڵاوکردنەوەی مزگێنی
مەسیح، تا وورەتان بەرز بکاتەوەو
باوەڕتان بچەسپێنێ، 3 تا باوەڕتان
لاواز نەبێ لەکاتی ناخۆشی. ئێوە
دەزانن ئەم ناخۆشییە بەشی ئێمەیە، 4
چونکە کاتێ لاتان بووین، لەپێشا
پێمان ووتن تووشی ناخۆشی دەبین،
ئەمەش بەڕاستی ڕوویدا هەروەك
دەزانن، 5 لەبەرئەوە کاتێ نەمتوانی
زیاتر دانبگرم بەخۆم، تیمۆساوم
نارد تا هەواڵی باوەڕتانم بۆ بهێنێ،
نەوەك تاقیکەرەوە ﴿شەیتان﴾ هاتبێو
تاقیکردبنەوە ئەوسا هەوڵمان بەفیڕۆ
بڕوات.
6 ئێستا تیمۆساوس لای ئێوە
گەڕایەوە بۆ لامان، مزگێنی باوەڕو
خۆشەویستی ئێوەی داپێمان،
هەروەها پێیووتین ئێوە هەموو کات
یادمان دەکەنو ئارەزووی بینینمان
دەکەن، هەروەك ئێمە ئارەزووی
بینینی ئێوە دەکەین. 7 ئەی برایان
باوەڕتان بەو شێوەیە وورەی ئێمەی
بەرزکردەوە، لە کاتی تەنگانەو
ناخۆشیمان. 8 ئێستا ئێمە دەژین،
چونکە باوەڕتان بە خوداوەند
چەسپاوە. 9 چۆن بتوانین سوپاسی
خودا بکەین، چونکە بەهۆی ئێوەوە
ئەوەندە دڵخۆش بووین لەبەردەم
خودامان؟ 10 ئێمە شەو و ڕۆژ
لەخودا دەپاڕێینەوە تا بتانبینینو
یارمەتیتان بدەین بۆ پڕکردنەوەی
کەموکوڕی باوەڕتان.
11 داواکارین لەخودای باوکمانو
عیسای مەسیحی خوداوەندمان
ڕێگای هاتنمان بۆ لاتان ئاسان
بکات، 12 هەروەها داواکارین

خوداوەند خۆشەویستیتان زیادو تێرو پڕ بکات لەناو یەکو لەگەڵ هەموو خەڵکی بە قەدەر خۆشەویستی ئێمە بۆتان. [13]تاوەکو دڵتان بەهێز بێتو بێ کەموکوڕی بێت لەپاکوپیرۆزیدا، لەلای خودای باوکمان ڕۆژی گەڕانەوەی عیسای خوداوەند لەگەڵ هەموو خوشکو برا پیرۆزەکانی.

ژیانێك بۆ ڕازیکردنی خودا

4

ئەی برایانی خۆشەویست، ئێوە لە ئێمەوە فێربوون چۆن هەڵسوکەوت بکەن لەژیان بۆ ڕازیکردنی خودا، وە ئەمەشتان کردووە، ئێستا داواتان لێدەکەینو ئاگادارتان دەکەینەوە بەناوی عیسای خوداوەندەوە زیاتر هەوڵی پێشکەوتنتان بدەن لەم بارەیەوە. [2]چونکە ئێوە دەزانن ئەو ڕاسپاردانەی دامان پێتان بەهۆی عیسای خوداوەندەوەیە. [3]چونکە خواستی خودا ئەوەیە دەیەوێ ئێوە پاکوپیرۆزبن، لەداوێن پیسی خۆتان دووربخەنەوە، [4]هەریەکەتان بزانێ چۆن بەپاکیو ڕەوشت بەرزیەوە ئافرەتێك بۆ خۆی هەڵبژێرێ، [5]نەك بەئارەزووی هەوەسبازی وەك ئەو میللەتانەی خودا ناناسن، [6]با کەستان دەستدرێژ نەکات بۆ سەر براکەی یاخود خراپە بەرامبەری بکات لەم بارەیەوە، خوداوەندە تۆڵەدەسێنێ لەهەموو ئەوانەی ئەم خراپانە دەکەن هەروەك لەپێشا پێمان ووتونو ئاگادارمان کردوونەتەوە. [7]چونکە خودا بانگی کردووین بۆ ژیانی پاكو پیرۆز، نەك بۆ گلاوی. [8]کەواتە ئەوەی ئەم فێرکردنە ڕەتبکاتەوە، ئەوا مرۆڤ ڕەتناکاتەوە، بەڵکو خودا ڕەتدەکاتەوە، ئەوەی ڕۆحی پیرۆزی خۆی بەخشی پێتان.

[9]دەربارەی خۆشەویستی خوشكو برایانە، پێویست ناکات بۆتان بنووسم، چونکە خۆتان لەخوداوە فێربوون یەکتریتان خۆشبوێ. [10]ئەمەشتان کردووە لەگەڵ هەموو خوشكو برایانی مەکدۆنیا، بەڵام ئەی برایان داواتان لێدەکەین لەم بارەیەوە زیاتر هەوڵ بدەن، [11]ئاگاداربن بەئاسوودەییو بێ ئاژاوە بژین، بایەخبدەن بەکاروباری تایبەتی خۆتان، نانی خۆتان بەدەستی خۆتان پەیدا بکەن هەروەك ڕامانسپاردوون، [12]تا ناوبانگتان باش بێت لای ئەوانەی باوەڕدارنین،

پێویستیتان بەکەس نابێت.

هاتنەوەی عیسای خوداوەند

13بەڵام ئەی برایان نامانەوێ
نەزان بن سەبارەت چارەنووسی
خەوتووان، هەتا غەمبار نەبن وەك
ئەوانەی هیوایان نییە. 14گەر ئێمە
باوەڕمان بەوەکرد کە عیسا مردوو
ئینجا زیندووبووەوە، ئەوا باوەڕ
دەکەین کە خودا خەوتووانی
باوەڕدار بەعیسا بۆ لای خۆی
دەبات. 15ئەوەی خوداوەند
ووتویەتی پێتانی دەڵێین ئەوەش
ئەمەیە: ئێمەی هێشتا زیندوو هەتا
کاتی گەڕانەوەی خوداوەند، پێش
خەوتوان ناکەوین، 16چونکە
خوداوەند خۆی دێتە خوارەوە لە
ئاسمان، کاتێ فەرمانی کۆکردنەوە
دەدرێت‌و سەرۆکی فریشتەکان
بانگەواز دەکات‌و کەڕەنایی خودا
فووی پیادەکرێ، یەکەم جار
ئەوانەی لە مەسیح مردوون
هەڵدەستنەوە. 17ئینجا ئێمە، ئەوانەی
هێشتا زیندووین هەموومان بەرەو
ڕووی خوداوەند دەرفێنرێن
لەهەوردا تا لەئاسمان بەخوداوەند
بگەین، ئیتر بەردەوام لەگەڵ
خوداوەند دەمێنینەوە. 18جا بەم
ووشانە وورەی یەکتری
بەرزبکەنەوە.

5

برایان، سەبارەت بەکات‌و بەروار
پێویست ناکات بۆتان بنووسین، 2
چونکە ئێوە خۆتان باش دەزانن،
ڕۆژی گەڕانەوەی خوداوەند وەك
هاتنی دزێکە لەشەو. 3کاتێ خەڵکی
دەڵێن: (ئەوا ئاشتی‌و ئاسایشە!)
لەناوچوون وەك ژانی ژنی سكپڕ
لەناکاو خۆی دەدات بەسەریان، ئەو
کاتەش هەرگیز ناتوانن هەڵبێن.
4بەڵام ئەی برایان، ئێوە لە
تاریکیدا نین هەتا ئەو ڕۆژە لەپڕا وەك
دزێك بێتە سەرتان. 5ئێوە هەمووتان
ڕۆڵەی ڕووناکی‌و ڕۆژن، ئێمە
سەربە شەو و تاریکی نین. 6کەواتە
نابێ بخەوین وەك خەڵکیکە، بەڵکو
با ئێشکبگرین‌و بەخەبەربین. 7چونکە

❖ سپەر: بڕوانە ئەفەسۆس 6:14

لەشەو دەخەون ئەوانەی خەویان
دێتو سەرخۆش دەبن ئەوانەی
لەشەو مەی دەخۆنەوە. 8بەڵام ئێمەی
ڕۆڵەی ڕۆژ بابەخەبەر بین، سپەری*
باوەڕو خۆشەویستی لەبەرکەین،
کڵاوی ئاسنینی هیوای ڕزگاری
لەسەر بکەین. 9چونکە خودا ئێمەی
دەست نیشان نەکردووە تا تووڕەیی
خۆی بهێنێتە خوارەوە بەسەرمان،
بەڵکو دەیەوێ ڕزگاری بەدەست
بهێنین بەهۆی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان، 10ئەوەی لەپێناوی
ئێمەدا مرد، تا گەر بەخەبەر بین
یاخود خەوتوو لەگەڵ ئەو بژین. 11
لەبەرئەوە وورەی یەکتری بەرز
بکەنەوەو یەکتری بنیادبنێن، هەروەك
تا ئێستا کردوتانە.
12ئەی برایان داواتان لێدەکەین،
ڕێزی ئەوانە بگرن کە لەنێوانتان
ماندوو دەبن، سەرپەرشتیتان دەکەن
لەخوداوەندو سەرزنشتتان دەکەن، 13
جا لەبەر ئەو کارانەیان بەوپەڕی ڕێزو
خۆشەویستییەوە هەڵسوکەوتیان
لەگەڵ بکەن. بەئاشتی لەگەڵ یەکتری
بژین. 14بێجگە لەوانە ئەی برایان
داواتان لێدەکەین: سەرزەنشتی
تەمبەڵەکان بکەن، وورەی
ترسنۆکەکان بەرزبکەنەوە. یارمەتی
لاوازەکان بدەن، ئارامبگرن لەگەڵ
هەموو کەسێك، 15ئاگاداربن پاداشتی
خراپە بەخراپە مەدەنەوە، بەڵکو
هەمیشە چاکە بکەن لەگەڵ یەکتریو
لەگەڵ هەموو خەڵك.
16هەمیشە دڵشادبن، 17بەردەوام
نوێژبکەن، 18بۆ هەموو شتێك دەم
بەسوپاسبن، چونکە ئەمانەیە خواستی
خودا سەبارەت بە ئێوە لەعیسای
مەسیح.
19ڕۆح مەکوژێنەوە، 20
بەسووکی سەیری پێشبینی مەکەن،
21بەڵکو هەموو شتێك تاقیبکەنەوەو
چی باشە دەستی پێوە بگرن، 22
لەهەموو جۆرە خراپەیەك
دوورکەونەوە.

سڵاوی کۆتایی

23خودای ئاشتی خۆی هەمووتان
بەتەواوی پیرۆز بکاتو ڕۆحو
دەروونو لەشتان بپارێزێ، هەتا بێ
کەموکوڕی بن لەکاتی گەڕانەوەی
عیسای مەسیحی خوداوەندمان. 24
ئەو خودایەی بانگتان دەکات
ڕاستگۆیە بەڵێنی خۆی دەباتەسەر.
25ئەی برایان نوێژمان بۆ بکەن.

26
بـەماچـی پـیرۆز سـڵاو لەهـەموو
خوشـكو بـرایان بكـەن. 27 بـەناوی
خوداوەنـدەوە داواتان لـێدەكەم ئەم
نامەیە بۆ هەموو برایان بخوێننەوە.
28
بەرەكـەتی عیسـای مەسـیحی
خوداوەندمان لەگەڵتان بێت.

دووهەم نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی تەسالۆنیکی

پۆڵس ئەم نامەیەی نووسی کاتێ زانی باوەڕداران دڵەڕاوکێ دایگرتوون سەبارەت بەرۆژی هاتنەوەی عیسای مەسیحو هەندێکیان واتێگەیشتوون کە عیسا هاتۆتەوە.

لێرەدا پۆڵس ئەو بیرورایە ڕاست دەکاتەوە کاتێ دەڵێ ڕۆژی گەڕانەوەی عیسای مەسیح نایێت تاکو خراپەکاریو گەندەڵی نەگاتە ئەوپەڕی، لەو کاتەشدا دژە مەسیح دەردەکەوێ.

هەروەها پۆڵس گرنگی چەسپانی باوەڕداران لەباوەڕ دووپات دەکاتەوە گەر تووشی ناخۆشیو ئازاریش هاتبن، داوایان لێدەکات چاو لەئەو و یاوەرەکەی بکەن، چۆن کار دەکەن بۆ پەیداکردنی نانی خۆیان، هەروەها بەردەوامبن لەکرداری چاك.

1

لە پۆڵسو سیلوانسو تیمۆساوسەوە
بۆ کۆمەڵەی باوەڕدارانی تەسالۆنیکی
لەخودای باوكو عیسای مەسیحی
خوداوەندمان. [2]با بەرەکەتو ئاشتی
خودای باوكو عیسای مەسیحی
خوداوەند لەگەڵتان بێ.

سوپاسو نوێژکردن

[3]ئەی برایان پێویستە هەموو کاتێ
لەپێناوی ئێوەدا سوپاسی خودا
بکەین، هەروەك پێویستە، چونکە
باوەڕتان زۆر لەپەرەسەندندایە،
هەروەها خۆشەویستیتان لەگەڵ
یەکتری لەزیاد بوون دایە، [4]
تەنانەت ئێمە خۆشمان، لە
کۆمەڵەکانی خودا شانازی
دەکەین بەباوەڕو بەخۆڕاگرتنتان
بەرامبەر بەو چەوسانەوەو
ناخۆشیانەی بەرگەی دەگرن.
[5]ئەمە نیشانەیە بۆ حوکمی
دادپەروەرانەی خودا، کە ئێوە
شیاوی پادشاهێتی ئەون. ئەوەی
لەپێناویدا تووشی ئازاردان بوون. [6]
لای خودا شتێکی دادپەروەرانەیە،
ئازاری ئەوانە بدات کە ئازارتان
دەدەن، [7]لەگەڵ ئێمە حەسانەوە
بەئێوەش ببەخشی کە ئێستا

لەناخۆشیدان، کاتێ عیسای
خوداوەند لەئاسمان ئاشکرا دەکرێ
لەگەڵ فریشتە بەتواناکانی لەئاگرێکی
گڕدار، [8]سزای تۆڵە دەدات بەسەر
هەموو ئەوانەی خودا ناناسنو
گوێڕایەڵی مزگێنی عیسای خوداوەند
نابن، [9]سزای ئەوانە لەناوچوونی
هەتاهەتاییە، دەرکردنیانە لەبەر ڕووی
خوداوەندو بێبەش بوونە لەشکۆو
توانای ئەو. [10]کاتێ عیسا
دەگەڕێتەوە، لەو ڕۆژەدا ستایشی
دەکرێ لەلایەن خوشكو برا
پیرۆزەکانی، دەبێتە مایەی
سەرسوڕمان لەلای ئەوانەی باوەڕیان
هێناوە، چونکە شایەتیمان لای ئێوە
باوەڕپێکراو دەبێت.
[11]بۆیە هەموو کاتێك نوێژتان
بۆ دەکەینو داوا لەخودا
دەکەین تا شایستە بن بۆ
بانگەوازەکەیو چی ئارەزووی
چاكو کرداریکتان هەیە کە
لەباوەڕ سەرچاوە دەگرێ
بەتواناوە جێبەجێی بکات. [12]تا
ناوی عیسای خوداوەند لەناوتان
شکۆدار بێتو ئێوەش شکۆداربن
لەئەو بەگوێرەی بەرەکەتی
خودامانو عیسای مەسیحی
خوداوەند.

ڕۆڵەی یاخیبوو*

2

لەبارەی هاتنەوەی عیسای مەسیحی
خوداوەندمانو بوونمان بەیەك لەگەڵ
ئەو، شتێك هەیە برایانی خۆشەویست
داواتان لێ دەکەین، [2]خێرا بیرتان
مەگۆڕنو مەترسن بەهۆی ڕۆحێك
یان بیستنی قسەیەك یان پەیامێك
خرابێتە پاڵ ئێمە، وا دەربخات گوایە
ڕۆژی خوداوەند هاتووە. [3]بەهیچ
شێوەیەك ڕێگا مەدەن بەکەس
هەڵتانخەڵەتێنێ، چونکە پێش ئەوەی
ئەو ڕۆژە بێت، دەبێ لەپێشا گومڕایی
بڵاوبێتەوەو ڕۆڵەی یاخیبوون*
دەربکەوێ کە چارەنووسی
لەناوچوونە. [4]ئەوەی بەرهەڵستی
دەکاتو خۆی بەرزدەکاتەوە
بەسەر ئەوەی هەموو خەڵکی پێی
دەڵێن خودا یاخود پەرستنو

*ڕۆڵەی یاخیبوون: سەرۆکی هێزەکانی خراپەیە لە کۆتایی زەمانە.

گوێڕایەڵی خودا. تەنانەت لە
پەرستگای خودا دادەنیشێت‌و هەوڵ
دەدات بیسەلمێنێ کەوا ئەو خودایە.
[5]لەیادتان نییە من ئەو شتانەم پێ
وتن کاتێ لاتان بووم؟ [6]ئێوە
دەزانن چی ناهێڵێ ئەو ڕۆڵە
یاخیبووە ئێستا دەربکەوێ، هەتا
لەو کاتەی بۆی دیاریکراوە
دەربکەوێ. [7]نهێنی ئەو یاخیبوونە
ئێستا لەکاردایە، تەنها ئەوەندەی
بەسە ئەو بەربەستە لاچێت، [8]ئەوسا
ڕۆڵەی یاخیبوون بە ئاشکرا
دەردەکەوێ، ئیتر خوداوەند
بەهەناسەیەکی دەمی خۆی
لەناوی دەبات‌و بە
دەرکەوتنی شکۆی هاتنەوەی کۆتایی
پێ دەهێنێت. [9]دەرکەوتنی ئەو
یاخیبووە بەهۆی چالاکی شەیتان
دەبێت، هەموو هێزو نیشانەو کاری
سەرسوڕهێنەری درۆ و
دروستکراوی لەگەڵ دەبێت، [10]
هەموو جۆرە فێڵێك بەکار دەهێنێت
تا لەناوچووان بخەڵەتێنێت، چونکە
ئەوان خوشەویستی ڕاستیان
ڕەتکردەوە، ئەوەی ڕزگاری ئەوانی
تیادایە. [11]لەبەرئەوە خودا چەواشەی
گەورەیان بۆ دەنێرێت، تا باوەڕ بە
درۆ بکەن، [12]بەمەش تاوانبار
دەکرێن ئەوانەی باوەڕ بەراستی
ناکەن، بەڵکو حەز لەخراپە دەکەن.
[13]بەلام ئێمە ئەی برایانی
خۆشەویستی خوداوەند، هەموو
کاتێ دەبێ سوپاسی خودا بکەین
لەپێناوتان، چونکە خودا لەسەرەتاوە
ئێوەی هەڵبژاردووە، تا ڕزگارتان
بکات بە پاكو پیرۆزکردنی ڕۆح‌و
باوەڕکردنی ڕاستی. [14]بۆ ئەمە خودا
بانگی کردوون بەهۆی مزگێنیمان،
تاکو بەشتان هەبێ لەشکۆمەندی
عیسای مەسیحی خوداوەندمان. [15]
کەواتە ئەی برایان چەسپاوبن
لەباوەڕ، لەسەر ئەو فێرکردنانە بڕۆن
کە لەئێمە وەرتانگرتووە، گەر پێمان
وتبن یان بۆمان نووسی بن.
[16]باعیسای مەسیحی
خوداوەندمان خۆی لەگەڵ خودای
باوکمان، ئەوەی خۆشیویستین‌و
دڵنەوایی‌و هیوای هەتاهەتایی بە
بەرەکەت پێ بەخشین، [17]وورەتان
بەرز بکاتەوەو بەهێزتان بکات
لەهەموو قسەو کردارێکی چاك.

داوای نوێژکردن

3

لەکۆتاییدا ئەی برایان، نوێژمان بۆ بکەن، لێرەش ووشەی خوداوەند ڕێچکەی خۆی وەرگرێو شکۆدار بێت وەك لای ئێوە. 2هەروەها بمانپارێزێت لەمرۆڤی بەدو خراپ، چونکە باوەڕهێنان بەشی هەموو کەس نییە. 3بەڵام خوداوەند پشتی پێ دەبەسترێ، بەهێزتان دەکاتو دەتانپارێزێ لەخراپە. 4بەهۆی خوداوەند باوەڕمان پێتان هەیە ئەوەی ڕامانسپاردوون کارتان پێکردووەو کاری پێدەکەن. 5با خوداوەند خۆشەویستی خوداو ئارامگرتنی مەسیحتان بخاتە دڵ.

ئاگاداری بۆ تەمبەڵەکان

6ئەی برایان بەناوی عیسای مەسیحی خوداوەندمان فەرمانتان پێ دەدەین، دووربکەونەوە لەو خوشكو برایانەی بەتەمبەڵی دەژین، بەپێچەوانەی ئەو فێرکردنانەی لەئێمە وەریانگرتووە. 7ئێوە باش دەزانن چۆن دەبێ ئێمە بکەن بەنموونە بۆ خۆتان، چونکە ئێمە تەمبەڵ نەبووین کاتێ لەناوتان بووین، 8هیچ نانێکمان بەخۆڕایی لای کەس نەخواردووە، بەڵکو شەو و ڕۆژ ڕەنجمانداوەو ماندووبووین تا نەبین بەقورسایی بەسەر کەستان. 9ئەمەش ئەوە ناگەیەنێ مافی ئەوەمان نییە، بەڵکو بۆ ئەوەی خۆمان بکەین بەنموونە بۆتان تا لەسەر ڕێگای ئێمە بڕۆن. 10کاتێ لەناوتان بووین ئەم ڕاسپاردەیەمان پێتانداوە: (ئەوەی کار نەکات ناخوات.)

11چونکە بیستوومانە هەندێك لەناوتان بەتەمبەڵی دەژینو هیچ کارێك ناکەن، دەست لەکاروباری خەڵکی وەردەدەن. 12ئەوانە بەناوی عیسای مەسیحی خوداوەند فەرمانیان پێ دەدەینو ئاگاداریان دەکەینەوە، بەبێدەنگی کار بکەنو نانی خۆیان پەیدا بکەن. 13جا ئەی برایان ماندوو مەبن لەکاری چاکە.

14گەر یەکێك لەناوتان گوێڕایەڵ نەبوو بۆ ئەو ووشانەی لەم نامەیە دایە، ئاگاداری بنو پەیوەندی لەگەڵ مەبەستن تا شەرمەزار بێت. 15بەڵام وەك دوژمن سەیری مەکەن، بەڵکو ڕێی نیشانبدەنو ئاگاداری بکەنەوە وەك برایەك.

سڵاوی کۆتایی

16ئێستا داوا لەخوداوەندی
ئاشتی دەکەم لەهەموو کاتو
بارودۆخێك ئاشتی خۆی ببەخشێ
پێتان. خوداوەند لەگەڵ هەمووتان
بێت.
17من پۆڵسم ئەم سڵاوانە بەختی
خۆم دەنووسم، ئەمەش نیشانەیەکی
دیارە، لەهەموو نامەیەکی من
دەریدەخات نووسینی منە. 18
بەرەکەتی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان لەگەڵ هەمووتان بێت.

یەکەم نامەی پۆڵس بۆ تیمۆساوس

تیمۆساوس لە لەسترە لەدایكبووە کە کەوتۆتە وولاتی لیقۆنەی ئاسیای بچووك، لەدایکێکی جولەکەو باوکێکی یۆنانی. کاتێ پۆڵس گەڕایەوە لەسترە تیمۆساوسی کردە هاوڕێو یارمەتیدەری خۆی، کە بینی باوەڕدارەکانی ئەوێ بەچاکە باسی دەکەن.

نامەی یەکەمی پۆڵس بۆ تیمۆساوس پێش هەموو شتێك ئاگادارکردنەوەیە لەبلاوبوونەوەی فێرکردنی چەواشە لەنێوان باوەڕداران. هەروەها ئەم نامەیە هەندێ ڕاسپاردەی جیاجیای پۆڵسی تیادایە بۆ تیمۆساوس دەربارەی بەباشی بەڕێوەبردنی کۆمەڵی باوەڕدارانی ئەفەسۆسو ئەو مەرجانەی پێویستە لەچاودێرانو خزمەتکاران بێ. هەروەها ئەو ئەرکانەی دەکەوێتە ئەستۆی تیمۆساوس سەبارەت بەباوەڕداران.

1

لەپۆڵسەوە نێراوی عیسای مەسیح بەفەرمانی خودای ڕزگارکەرمانو عیسای مەسیح کە هیوامانە، [2]بۆ تیمۆساوس ڕۆڵەی ڕاستەقینەم لەباوەڕ. با بەرەکەتو بەزەییو ئاشتی خودای باوكو عیسای مەسیحی خوداوەند لەگەڵت بێت.

مەترسی فێرکردنی خراپ

[3]کاتێ بۆ ناوچەی مەکدۆنیا چووم، داوام لێکردی لەشاری ئەفەسۆس بمێنیتەوە، تا لەوێ ئەوانە ڕاسپێری کە خەڵکی فێری فێرکردنێك دەکەن لەگەڵ فێرکردنی ئێمە ناگونجێتو [4]گوێنەدەن بەشتی ئەفسانەو باسی ڕەچەڵەك کە کۆتایی نییە، چونکە ئەو شتانە دەبێتە هۆی دەمەقاڵێو ناکۆکی، نایەڵێ خواستی خودا پێشبکەوێت ئەوەی لەباوەڕە. [5]مەبەستی ئەم ڕاسپاردەیە خۆشەویستییە لەدڵێکی پاكو ویژدانێکی چاكو باوەڕێکی بێ دووڕوویی هەڵقوولاو بێ. [6]هەندێ کەس ڕوویان وەرگێڕاوە لەم شتانە، لایان باشترە ڕووبکەنە قسەی هیچو پووچ، [7]ئەوانە دەیانەوێ ببن بە مامۆستای شەریعەت، هەرچەندە ئەوەی دەیڵێنو بڕیاری بۆ دەدەن تێی‌ناگەن.

8ئێمە دەزانین شەریعەت خۆی
شتێکی چاکە، گەر یەکێك بەڕاستی
وەك شەریعەت بەکاری بهێنێت‌و 9
بزانێ شەریعەت بۆ مرۆڤی
ڕاست‌ودروست دانەنراوە، بەڵکو بۆ
بەدکاران‌و یاخی‌بووان،
خودانەناسان‌و گوناهباران، پیس‌و
گلاوەکان، دایك‌وباوك کوژان،
خوێن ڕێژەکان، 10بۆ داوێن‌پیسان‌و
هەتیوبازان، ڕفێنەری خەڵکی،
درۆزن‌و سوێندخۆرانی بەدرۆ،
ئەوانەی دژی فێرکردنی ڕاستن، 11
ئەوەی لەگەڵ مزگێنی شکۆداری
خودای پیرۆز ڕێك دەکەوێ، ئەوەی
خودا بە متمانە پێی بەخشیووم.

سوپاسکردن بۆ بەزەیی خودا

12سوپاسی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان دەکەم کە هێزی پێم
بەخشیووەو کردوومی بەجێگەی
بڕوای خۆی، دەست‌نیشانی‌کردم بۆ
خزمەت‌کردنی. 13هەرچەندە جاران
کفرم بەرامبەر کردووەو
چەوساندومەوەو جنێوم پێ‌داوە. بەڵام
بەزەیی پێم‌هاتەوە، چونکە بە نەزانی‌و
بێ باوەڕی ئەو کارانەم کردبوو، 14
لەگەڵ ئەوەش خوداوەند بەرەکەتی
خۆی بەسەرمدا ڕژاند لەگەڵ باوەڕو
خۆشەویستی ئەوەی لەعیسای
مەسیح‌دایە.
15بێ‌گومان ئەم قسەیە ڕاستەو
شایانی قبووڵ‌کردنە: (عیسای مەسیح
هاتووە بۆ جیهان بۆ ڕزگارکردنی
گوناهباران)، کە من یەکەمیانم. 16
هەر لەبەرئەوە بوو خودا بەزەیی
پێمداهاتەوە، تا یەکەمجار لەمن
دەرکەوێ عیسای مەسیح چەند
ئارامی‌گرتوو، هەروەها من بکات بە
نموونەیەك بۆ ئەوانەی باوەڕی
پێ‌دەهێنن بۆ بەدەستهێنانی ژیانی
هەتاهەتایی. 17بۆ پادشای زەمانەکان،
نەفەوتاو و نەبینراوە، خودای تاك‌و
تەنیا، ڕێزدارو شکۆدار بێت تاهەتایە!
ئامین.
18کوڕم تیمۆساوس، ئەم
ڕاسپاردانەت پێ‌دەسپێرم، بەپێی ئەو
پێشبینیانەی لەزووەوە دەربارەی تۆ
ووتراوە، تاوەکو بەهۆی بەدواچوونی
ئەوانەوە بتوانی باش تێبکۆشی لە
جەنگی ڕۆحیدا، 19ئەمەش بە باوەڕی
بەهێزو ویژدانی چاك دەبێت کە
هەندێکیان ڕەتیان کردۆتەوە، بەمەش
کەشتی باوەڕیان تێك‌شکا. 20لەوانە
هیمینایۆس‌و ئەسکەندەر، جا ئەوانم

دایە دەستی شەیتان، تا هۆشیان
بەخۆیان بێتەوەو کفر نەکەن.

نوێژکردن بە کۆمەڵ
2

لەپێش هەموو شتێك داوا دەکەم،
داخوازی بەکوڵتان بەرزبکەنەوە بۆ
لای خوداو نوێژی بۆ بکەنو لێی
بپارێنەوەو سوپاسی بکەن بۆ هەموو
خەڵکی، 2هەروەها بۆ پادشاو
دەسەڵاتدارەکان، تا بە هێمنیو ئاشتی
بژین بە خوداترسیو ڕێزەوە. 3ئەمەش
شتێکی چاكو پەسەندکراوە لای
خودای ڕزگارکەرمان، 4ئەوەی
دەیەوێ هەموو خەڵکی ڕزگاریان
بێتو بۆ ڕاستی ناسین بێن. 5چونکە
هەر یەك خودا هەیەو یەك
پەیوەندیڕێکخەر هەیە لەنێوان
خوداو مرۆڤدا، ئەویش عیسای
مەسیحی مرۆڤە. 6ئەوەی خۆی
بەختکرد وەك کەفارەت بۆ
هەمووان، شایەتی ئەمەش لەکاتی
خۆی بوو، 7خودا منی کردووە بە
مزگێنیدەرو نێرراوی خۆی بۆ ئەمە.
من ڕاستیتان پێ دەڵێمو درۆ ناکەم،
فێرکەری باوەڕو ڕاستیم بۆ گەلان.
8دەمەوێ پیاوان لەهەموو
شوێنێك نوێژ بکەن، دەستی پاکیان
بەرزبکەنەوە بێ تووڕەییو ناکۆکی.
9ژنانیش با خۆیان بە جلێك
بڕازێننەوە ڕێزو ئابڕووی تیابێت، نەك
خۆیان برازێننەوە بە پرچی
ئەگریجەکراو و بەزێڕو مرواریو
جلی گرانبەهاوە، 10بەڵکو بە
کرداری چاك شایانی ژنێکی
لەخواترس بێت.
11ژن دەبێت بە بێدەنگیو
ملکەچی فێر بێت. 12من ڕێگا نادەم
بەژن خەڵکی فێربکاتو زاڵ بێت
بەسەر پیاو، بەڵکو دەبێت بێدەنگ
بێت، 13چونکە خودا یەکەمجار
ئادەمی دروستکرد ئینجا حەوا، 14
هەروەها ئادەم نەبوو هەڵخەڵەتا،
بەڵکو ژن بوو هەڵخەڵەتاو کەوتە
گوناهەوە. 15بەڵام ژن بە منداڵبوون
ڕزگاری دەبێت گەر لەسەر
خۆشەویستیو باوەڕو پیرۆزیو ڕەفتار
جوانی بەردەوام بێت.

مەرجەکانی چاودێر
3

ئەم ووشەیە ڕاستە: کێ بیەوێ ببێ
بەچاودێر، ئەوە دەیەوێ کارێکی
چاك بکات. 2چاودێر دەبێ بێ

کەموکوڕی بێت، یەك ژنی هەبێت، ژیرو ووریا بێت، بەئابڕوو و بەرێز بێت، میوانداری نامۆ بکات، بتوانێ خەڵکی فێر بکات، [3]سەرخۆشو شەڕفرۆش نەبێت، بەڵکو زمانشیرین بێت، حەزی لەناکۆکی نەبێت، چاوی لە پارە نەبێت، [4]خێزانەکەی بەباشی بەرێوە ببات، منداڵی ملکەچو بەرێز بن. [5]گەر یەکێك نەتوانێ بەباشی خێزانەکەی بەرێوە ببات، ئیتر چۆن دەتوانێت بایەخ بەکۆمەڵی خودا بدات؟ [6]چاودێر دەبێ تازە نەبێت لەباوەڕ، تا تووشی لووتبەرزیو ئەو سزایە نەبێت کە بەسەر شەیتان دراوە، [7]دەبێت ناوبانگی باش بێت لای ئەوانەی لەدەرەوەن، تاوەکو قسەی نەیەتەسەرو بکەوێتە داوی شەیتان.

مەرجەکانی خزمەتکار

[8]هەروەها خزمەتکاران دەبێ بەرێز بن، دوو زمان نەبن، سەرخۆش نەبن، هەوڵی بە دەستهێنانی دەستکەوتی حەرام نەدەن، [9]دەبێ بە ویژدانێکی پاك دەست بە نهێنی باوەڕەوە بگرن، [10]یەکەمجار دەبێت تاقیبکرێنەوە، کە دەرکەوت بێ کەموکوڕین، ئینجا بۆیان هەیە دەستبکەن بەکاری خۆیان وەك خزمەتکار.

[11]هەروەها ژنەکانیشیان دەبێ بەرێز بن، بوختانکەر نەبن، بەڵکو ژیرو وووریابن، سەرڕاستو پاك بن لەهەموو شتێك. [12]ئەو خزمەتکارانە تەنها دەبێ یەك ژنیان هەبێ، بەباشیماڵو منداڵیان بەرێوەببەن، [13] چونکە ئەو خزمەتکارانەی بەرێكو پێکی بەکاری خۆیان هەڵدەستن، ناوبانگی باشو متمانەیەکی مەزن لەباوەڕیان بەعیسای مەسیح بەدەست دەهێنن.

مەزنترین نهێنی

[14]من هەموو ئەو شتانەم بۆ نووسیوی، هەرچەندە هیوادارم [15] ماوەیەکی کەم خۆم بێم بۆ لات، بەلاَم گەر نەمتوانی بێم بۆ لات، خۆت دەزانی چۆن ڕەفتار دەکەیت لەماڵی خودا، واتە کۆمەڵی خودای زیندوو، کە کۆڵەکەو بناغەی ڕاستییە. [16]هیچ گومانی تیادا نییە، ئێمە نهێنی خواترسی ڕادەگەێنین:

(ئەو لەشێوەی لەش دەرکەوت،
ڕۆحی پیرۆز شایەتی

ڕاستییەکەیدا،
لەلایەن فریشتەکان بینرا،
لەنێو گەلان مزگێنی پێدرا،
لەجیهان باوەڕی پێکرا،
بەرزکرایەوە بۆ شکۆداری.)

فێرکەرانی دووڕوو و درۆزن

4

ڕۆحی پیرۆز بەڕوونو ئاشکرا پێمان
دەڵێ، لە کۆتایی زەمانە هەندێ
کەس لەباوەڕیان هەڵدەگەڕێنەوە،
شوێنی ڕۆحی چەواشەو
فێرکردەکانی شەیتان دەکەون، 2هی
ئەوانەی دووڕوو و درۆزنن،
ویژدانیان داخکراوەو مردووە، 3
ئەوانە ڕێگای ژنهێنانو شووکردن
لەخەڵکی دەگرن، هەروەها جۆرەها
خواردن کە خودا دروستی کردووە
تا بەسوپاسەوە لەگەڵ باوەڕدارانو
ئەوانەی ڕاستییان ناسیووە بخورێ،
ئەوانە قەدەغەی دەکەن. 4هەموو ئەو
شتانەی خودا دروستیکردووە
چاکە، هیچی خراپی تێدا نییە گەر
مرۆڤ بەسوپاسەوە وەریگرێت، 5
چونکە هەموو ئەو شتانە بەهۆی
ووشەی خوداو نوێژەوە پیرۆز
دەبێت.

خزمەتکاری باشی مەسیح

6گەر تۆ ئەم شتانە وا بەبیری
خوشكو برایان بخەیتەوە، ئەوا دەبیت
بەخزمەتکارێکی باشی عیسای
مەسیح، لەسەر ووشەی باوەڕو
فێرکردنی ڕاست دەڕۆیت، ئەوەی تۆ
شوێنی کەوتووی. 7خۆت دووربخەوە
لەخوانەناسو ئەفسانەی هیچو پووچ،
خۆت ڕابهێنە لەسەر خواترسی. 8
وەرزشی لەش بۆ هەندێ شت باشە،
بەلام خواترسی بۆ هەموو شتێك
باشە، چونکە بەڵێنی ژیانی ئێستاو
داهاتووی تێدایە.
9ئەم ووتەیە ڕاستەو شایانی قبوڵ
کردنی تەواوە. 10ئێمە بۆ ئەوە
ماندوو دەبینو تێدەکۆشین، چونکە
هیوامان بە خودای زیندووە، ئەوەی
ڕزگارکەری هەموو خەڵکە بەتایبەتی
باوەڕداران.
11بەم شتانە خەڵکی فێر بکەو
ڕایانسپێرە. 12ڕێگا بەکەس مەدە
گاڵتە بەگەنجێتیت بکات، بەڵکو ببە
بەنموونە بۆ باوەڕداران لەقسەو
هەڵسوکەوت، لەخۆشەویستیو
باوەڕو پاکیت. 13تا کاتی هاتنم
لەسەر خوێندنەوەی کتێبی پیرۆز
بەردەوامبە، هەروەها لەسەر

ووتاردانو فێرکردنیان. 14ئەو
بەهرەیەی هەتە پشتگوێی مەخە،
ئەوەی بە وەحی وەرتگرتووە کاتێ
پیران دەستیان خستە سەرت.
15بایەخ بەم شتە بدە، هەموو
توانای خۆتی تیادا بەکار بهێنە تا
پێشکەوتنت دەربکەوێ لەهەموو
شتێك بۆ هەموو خەڵکی. 16باش
ئاگاداری خۆتو فێرکردنتبە،
بەردەوامبە لەسەر ئەوە، چونکە گەر
ئەمەتکرد خۆتو گوێگرانیشت
ڕزگاریان دەبێت.

شێوەی هەڵسوکەوتی باوەڕداران

5
بەرەقی هەڵسوکەوت لەگەڵ پیاوی
بەتەمەن مەکە، بەڵکو وەك باوکی
خۆت بەنەرمونیانی وورەیبەرز
بکەوە، لەگەڵ گەنجان وەك برای
خۆت، 2هەروەها لەگەڵ پیرێژنان
وەك دایکی خۆت، لەگەڵ کچان
وەك خوشکی خۆت بە پاکی.

دەربارەی بێوەژنان

3ڕێز لەو بێوەژنانە بگرە کە
بەڕاستی بێوەژنن. 4جا گەر بێوەژنێك
مندالّو وەچەی هەبێت، با فێربن
یەکەم ئەرکی سەرشانیان ئەوەیە چاکە
بکەن لەگەڵ کەسوکاریانو پاداشتی
دایكو باوکیان بدەنەوە، چونکە ئەمە
پەسەندکراوە لای خودا. 5بێوەژنی
ڕاستەقینە ئەوەیە کەسی نییە بەخێوی
بکات، هەموو هیوایەکی خودایە،
شەو و ڕۆژ نوێژی بۆ دەکاتو
لێیدەپاڕێتەوە. 6بەڵام ئەو بێوەژنەی
خۆی داوەتە دەستی خۆشی ژیان،
ئەوە مردووە هەرچەندە زیندووش
بێت. 7جا ئەم شتانەیان پێ ڕاسپێرە
تادوایی بێ کەموکوڕی بن. 8کێ
نایەوێ بایەخ بەکەسوکاری بدات
بەتایبەتی بەئەندامانی خێزانەکەی،
ئەوە باوەڕی ڕەتکردووەتەوەو
خراپترە لە بێ باوەڕان.
9بێوەژن کاتێ لە لیستەی
بێوەژنان ناوی دەنووسرێت کە
بەلایەنی کەمەوە تەمەنی شەست ساڵ
بێتو یەك مێردی هەبوو بێت. 10
ناسراو بێت بەوەی کاری چاکەی
کردووە، مندالّەکانی بەباشی
بەخێوکردووە، میوانداری خەڵکی
کردووە، پێی خوشكو برا
پیرۆزەکانی شتووە، یارمەتی
لێقەوماوانی داوە، بە هەموو کارێکی
چاك هەستاوە.

11بێوەژنانی گەنج ڕەتدەکرێنەوە لەم لیستەیە، چونکە گەر ئارەزووەکانیان لەمەسیح دووریان بخاتەوە، حەز دەکەن شوو بکەنەوە. 12ئینجا تاوانبار دەکرێن، چونکە بەڵێنی یەکەمیان شکاندووە. 13بێجگە لەمەش فێری بێئیشیوماڵەو ماڵکردن دەبن، هەروەها فێری زۆر قسەکردنو خۆخستنە ناو کاروباری خەڵك دەبن، باسی شتێك دەکەن پەیوەندی بەوان نییە. 14کەواتە با بێوەژنانی گەنج شوو بکەنەوە، تا منداڵیان ببێت، کاروباری ماڵی خۆیان بەڕێوەببەن، ڕێگا بەدوژمن نەدەن قسەیان پێبڵێن. 15ئەمەش بەڕاستی لەبەرئەوەی هەندێکیان لەڕێ دەرچوونو دوای شەیتان کەوتوون.

16گەر یەکێك لەکەسوکاری باوەڕداران بێوەژن بوو، پێویستە لەسەریان یارمەتیبدەن، تا نەبێت بەبار بەسەر کۆمەڵی باوەڕداران بۆ ئەوەی کۆمەڵە بتوانێ یارمەتی ئەوانە بدات کە بەڕاستی بێوەژنن.

پیرانی کۆمەڵە

17ئەو پیرانەی بەباشی بەڕێوەبەرایەتی دەکەن، شایانی ڕێزێکی زۆرن، بە تایبەتی ئەوانەی ماندوو دەبن لەووشەو فێرکردن. 18چونکە کتێبی پیرۆز دەڵێ: {دەمی گا لەکاتی ئالیك خواردن مەگرە}، هەروەها دەڵێ: {کرێکار مافی کرێی خۆی هەیە.} 19ڕازی مەبە بەشکاتێك دژی پیران بکرێت، تەنها مەگەر دوو یان سێ کەس شایەتی بۆ ئەوە بدەن. 20گەر دەرکەوت ئەو کەسە بەڕاستی هەڵەی کردووە، لەبەردەم هەمووان سەرزەنشتی بکە، تا ئەوانی دیکە بترسن.

21داوات لێدەکەم لەبەردەم خوداو عیسای مەسیحو فریشتە هەڵبژێراوەکانی، لەسەر ئەم ڕاسپاردانە بڕۆیت، بێ جیاوازیو لایەنگیری، لەهەر شتێك کە دەیکەیت.

22بەپەلە دەست مەخە سەر کەس، بەشداری لەگوناهی خەڵکی دیکە مەکە، خۆت بەپاکی ڕابگرە.

23لەمەولا تەنها ئاو مەخۆوە، بەڵکو تۆزێ شەرابیش لەبەر گەدەو ئەو نەخۆشیە زۆرانەی هەتە.

24هەندێ کەس پێش ڕۆژی لێپرسینەوە گوناهەکانیان ئاشکرایە

بەرەو حوکمدان دەڕوات، هەندێکی
دیکە گوناهەکانیان دواتر
دەردەکەوێ. 25بەهەمان شێوە
کرداری چاکیش ئاشکرا دەبێ،
تەنانەت ئەوانەی ئاشکراش نین
ناتوانرێ بەشاراوەیی بمێنێتەوە.

مەسەلەی کۆیلە

6

با هەموو ئەوانەی لەژێر نیری
کۆیلایەتین، ئەوپەڕی ڕێز
لەگەورەکانیان بگرن، تا قسەی
خراپ نەخرێتە پاڵ ناوی خوداو
فێرکردنەکەی. 2ئەوانەی
گەورەکانیان باوەڕدارە نابێ
بەسووکی سەیریان بکەن، چونکە
بران لەباوەڕ، بەڵکو بەپێچەوانەوە
دەبێ بەملکەچی خزمەتیان بکەن،
چونکە ئەوانەی خزمەتیان دەکەن
باوەڕدارو خۆشەویستن. جا هەمووان
فێری ئەم شتانە بکەو ئاگاداریان
بکەوە.

خۆشەویستی پارە

3گەر یەکێك فێرکردنیکی تری
فێرکرد کە نەگونجێت لەگەڵ
ووشەی ڕاستی عیسای مەسیحی
خوداوەندمانو لەگەڵ ئەو
فێرکردنەی لەسەر خوداترسی
وەستاوە. 4ئەوە یەکێکە
لووتبەرزی کوێری کردووەو هیچ
شتێك تێناگات، حەز لەشەڕەقسەو
دەمدەمانێ دەکات کە دەبێتە هۆی
چاوپیسی، ململانێ، جنێو، بیری
خراپو 5جۆرەها ناکۆکی، ئەمانەش
ئەو کەسانە دەیکەن کە بیریان
خراپ بووەو ڕاستییان
وونکردووە، خواترسی بەبازرگانی
دادەنێن.
6ڕاستە خواترسی گەر
بەقەناعەتەوە بێت قازانجێکی
گەورەیە، 7چونکە هیچمان نەهێناوە
بۆ جیهان، ئاشکرایە ناتوانین
هیچیشی لێبەینە دەرەوە. 8جا
گەر خواردنو بەرگمان هەبوو با پێی
ڕازیبین. 9بەلاّم ئەوانەی حەز
دەکەن دەوڵەمەند بن، دەکەونە
تاقیکردنەوەو داو، هەروەها دەکەونە
زۆر ئارەزووی کوێرانەی زیانبەخش
کەوا دەکات مرۆڤ تێبکەوێتو
لەناوبچێ. 10چونکە خۆشەویستی
پارە سەرچاوەی هەموو خراپەیەکە،
گەر خەڵکی بەدوایدا بگەڕێن
وونەبن لەباوەڕیانو خۆیان تووشی

ئازارێکی زۆر دەکەن.

تێکۆشانی باوەڕ

11بەڵام تۆ، ئەی پیاوی خودا لەم
شتانە دووربکەوە، شوێنی
ڕاستودروستیو لەخواترسیو
باوەڕ، خۆشەویستیو ئارامگرتنو
زمان شیرینی بکەوە. 12تێکۆشانێکی
باش تێبکۆشە لەباوەڕدا، دەست
بەژیانی هەتاهەتاییەوە بگرە، ئەوەی
خودا بانگی کردووی بۆی، کاتێ
زۆر باش دانتپیاناوە لەبەردەم
شایەتی زۆر. 13ڕاتدەسپێرم
لەبەردەم ئەو خودایەی ژیان بە
هەمووان دەداتو لەبەردەم عیسای
مەسیح، ئەوەی باشترین شایەتیدا
لەلای پیلاتۆسی پونتی، 14کەوا
لەسەر ئەو ڕاسپاردانە بڕۆیت
بەپاکیو بێکەموکوڕی هەتا ڕۆژی
دەرکەوتنی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان. 15ئەوەی خودا
لەکاتی دیاریکراو دەریدەخات،
پیرۆزو تاقە سەرۆك، پادشای
پادشایان، گەورەی گەورەکان، 16
تەنها ئەو نەمرە، لەڕووناکی
نیشتەجێیەو کەس لێی نزیك
نابێتەوە، ئەوەی کەس نەیبینیوەو
ناتوانێ ببینێت، بۆ ئەوە ڕێزو توانای
هەتاهەتایی! ئامین.
17دەوڵەمەندەکانی ئەم جیهانە
ڕاسپێرە لووتبەرز نەبنو هیوایان
بەسامانی لەناوچوو نەبێت، بەڵکو
بەخودا کە هەموو شتێکمان
بەتێروپڕی دەداتێ هەتا خۆشی
لێببینین. 18با چاکە بکەنو
لەکاری چاکە دەوڵەمەند بن،
لەبەخشین دڵفراوان بن، ئامادەبن
بەشی خەڵکیتر لەسامانیان بدەن،
19بەم شێوەیە گەنجینەو بناغەیەکی
چاك بۆ دوارۆژ دادەنێنو ژیانی
ڕاستەقینە بەدەست دەهێنن.
20تیمۆساوسی خۆشەویست،
بەباشی پارێزگاری ئەو شتە بکە کە
خودا داویەتی پێت، خۆت
دووربخەوە لەهەموو ووتەیەکی هیچو
پووچو لەو ووتە بێکەڵکانەی
خەڵکی ناویانناوە زانست، 21جا
هەندێك هەن باوەڕیان
لەدەستچووە، چونکە دوای ئەو
زانستە کەوتوون.

بەرەکەتتان لەگەڵ بێت.

دووەم نامەی پۆڵس بۆ تیمۆساوس

ئەم نامەیە هەندێ ڕاسپاردەی تایبەتی پۆڵسی تێدایە بۆ تیمۆساوس، مەبەستە سەرەکیەکەی ئەوەیە، پێویستە پارێزگاری لەپەیامی مزگێنی بکات، وەك چۆن خۆی پارێزگاری کردووە. پۆڵس تیمۆساوسی یارمەتیدەری هاندەدا بۆ ئەوەی بەئەرکی خۆی هەستێ وەك مامۆستاو مزگێنیدەر سەرەڕای ئازارو ناخۆشی زۆر، هەروەها ئاگاداری دەکاتەوە لەمەترسی مامۆستا درۆزنەکانو بیروڕا تاریكو خراپەکانیان، چونکە ئەوەی گوێیان لێبگرێ ژیانی تێکدەچێ.

لەهەموو ئەمانەشدا پۆڵس ئەوە بەیادی تیمۆساوس دەهێنێتەوە کە ژیانی چۆن بووەو چۆن ئەو نموونەی باوەڕو ئارامگرتنو خۆشەویستیو چالاکیو بەرگەگرتن بووە لەئازاری چەوسانەوە، چونکە بەهۆی ڕۆحی پیرۆز دەیزانی کاتی ئەوە هاتووە بچێتە لای خودای خۆی، بۆیە ئەم شتانە وەك دوا ڕاسپاردە، دەیهێنایەوە یادی.

1

لەپۆڵسەوە ئەوەی لەسەر خواستی خودا نێرراوی عیسای مەسیحە لەپێناوی بەڵێنی ژیان کە لەعیسای مەسیح دایە، 2 بۆ کوڕی خۆشەویستم تیمۆساوس، با بەرەکەتو بەزەییو ئاشتی خودای باوكو عیسای مەسیحی خوداوەندمان لەگەڵت بێ.

هاندان بۆ ئازار چەشتن

3 سوپاسی خودا دەکەم ئەوەی بەویژدانێکی پاك دەیپەرستم هەروەك باپیرانم پەرستوویانە، کاتێ بە شەو و ڕۆژ لەنوێژەکانم یادت دەکەم، 4 کاتێ یادی فرمێسکەکانت دەکەمەوە زیاتر ئارەزووی بینینت دەکەم تا دڵخۆش بم. 5 هەروەها یادی باوەڕی ڕاستت دەکەم، ئەوەی یەکەمجار لەدڵی لوئیسی دایەگەورەتو ئەفنیکی دایکت بوو، من دڵنیام لەدڵی تۆشدایە. 6 لەبەرئەوە ئەوە بەهرەیەی خودا کە تیاتدایە بەبیرت دەهێنمەوە هەڵیگیرسێنی، ئەوەی وەرتگرت کاتێ دەستم خستە سەرت. 7 چونکە خودا ڕۆحی ترسی

بەئێمە نەداوە، بەڵکو ڕۆحی هێزو
خوشەویستیو خۆڕاگری.
8بۆیە شەرمت بەوە نەبێ شایەتی
بۆ خوداوەندمان بدەیت، هەروەها
شەرمت بەمن نەبێ کە ئێستا
لەپێناوی ئەودا بەندکراوم، بەڵکو
بەشداری ئازار بکە بۆ مزگێنی،
لەوەش پشت بەهێزی خودا ببەستە.
9ئەوەی ڕزگاری کردینو بانگی
کردین بەبانگەوازێکی پیرۆز، ئەمەش
بەهۆی کردارمان نەبوو، بەڵکو ئەوە
خواستو بەرەکەتی خودایە بۆ ئێمە
کە لەسەرەتاوە بەهۆی عیسای
مەسیحەوە داویەتی پێمان، 10ئێستا
ئاشکرا بوو بەدەرکەوتنی عیسای
مەسیحی ڕزگارکەرمان، ئەوەی
مردنی لەناوبردو ڕووناکی خستە
سەر ژیانو نەمری بەهۆی مزگێنیەوە،
11ئەو مزگێنییەی من بۆی بووم بە
ووتاردەرو نێرراو و مامۆستا. 12
لەپێناوی ئەوە ئێستا ئەم ئازارانە
دەچێژم، بەلام شەرمی پێوە ناکەم،
چونکە دەزانم باوەڕم بەکێ هەیە،
دڵنیام خودا دەتوانێ پارێزگاری ئەو
شتەم بۆ بکات کەوا بۆی داناوم تا
ئەو ڕۆژە.

ئەوەی لات دانراوە بیپارێزە

13دەست بەو ووشە ڕاستانە بگرە
کە لەمنەوە بیستووتە، بەو باوەڕو
خۆشەویستیەی لەعیسای مەسیح
دایە. 14ئەو شتە چاکەی لای تۆ
دانراوە، پارێزگاری بکە بەڕۆحی
پیرۆز کە لەئێمە دایە.
15تۆ دەزانی هەموو ئەوانەی
لەناوچەی ئاسیان وازیان لێ هێنام،
لەوانە فیجلۆسو هرمۆجینیس.
16خودا بەزەیی بەخێزانی
ئونیسیفورس بێتەوە، چونکە
زۆرجار ووڕەی بەرزکردومەوەو
یارمەتیداوم، شەرمی نەکردووە بە
کۆتو زنجیرم. 17بەڵکو کاتێ هات
بۆ ڕۆما زۆر بەدوامدا گەڕا تا منی
دۆزیەوە. 18داواکارم لەڕۆژی
لێپرسینەوە خوداوەند بەزەیی
پیابێتەوە، تۆ باش دەزانیت کاتێ
لەئەفەسۆس بووم ئەو چەند خزمەتی
کردم.

بەشداری ئازار بکە

2

تۆ ئەی کوڕی خۆم، بەهێزبە بەو
بەرەکەتەی لەعیسای مەسیحدایە. 2
هەروەها ئەوەی لەمنەوە بیستووتە

لەبەردەم چەندەها شایەت، بیدە بەو
کەسانەی پشتیان پێدەبەسترێو
توانای ئەوەیان هەیە خەڵکیتر فێر
بکەن. [3]بەشداری ئازار بکە وەك
سەربازێکی چاك بۆ عیسای مەسیح.
[4]سەربازێك بیەوێ سەرۆکەکەی
ڕازی بکات، خۆی خەریك ناکات
بەکاروباری ژیانی ڕۆژانە. [5]یاریزان
هەرگیز پاداشتی سەرکەوتن
وەرناگرێ گەر پێشبڕکێ بەگوێرەی
یاسای یاریەکە نەبێت. [6]هەروەها ئەو
جوتیارەی ماندوو دەبێت دەبێ یەکەم
کەس بێت بەشی خۆی وەرگرێ لە
بەروبوومدا. [7]بیرکەوە لەوەی
دەیڵێم، خوداوەند یارمەتیت دەدات
لەهەموو شتێك تێبگەیت.

[8]یادی عیسای مەسیح بکە،
ئەوەی لەنێو مردووان هەستایەوە،
لەنەوەی داود بوو بەگوێرەی مزگێنی
من، [9]ئەوەی لەپێناویدا ئازار
دەچێژمو کۆتکراوم وەك
تاوانبارێك، بەڵام ووشەی خودا
بەزنجیر نابەسترێتەوە. [10]لەبەرئەوە
بەرگەی هەموو شتێك دەگرم،
لەپێناوی ئەوانەی خودا هەڵیبژاردن،
تا ئەوانیش ڕزگاریو شکۆمەندی
هەتاهەتایی بەدەستبهێنن کە بەهۆی
عیسای مەسیحە.
[11]ئەمە بەدڵنیایی ڕاستە:
(گەر لەگەڵ مەسیح بمرین،
لەگەڵ ئەو دەژین،
[12]گەر لەپێناویدا دانبگرین،
لەگەڵی فەرمانڕەوایی
دەکەین،
گەر ئێمە نکۆڵی لێبکەین،
ئەویش نکۆڵیمان
لێدەکات،
[13]گەر ئێمە دڵسۆز نەبین،
ئەو بەدڵسۆزی دەمێنێتەوە،
چونکە ناتوانێ نکۆڵی لەخۆی
بکات.)

ئیشکەری ووشەی ڕاست

[14]ئەم شتانەیان بیربخەوەو
لەشەڕەقسە ئاگاداریان بکەوە
لەبەردەم خودا، چونکە ئەمە هیچ
سوودێکی نیە جگە لەسەر
لێتێکدانی ئەوانە نەبێت کە گوێی
بۆ دەگرن. [15]هەوڵبدە ڕەزامەندی
خودا بەدەستبهێنیت، ببیت
بەئیشکەرێك کەوا شتێك ناکات
جێی شەرم بێتو ووشەی ڕاستی
بەراستی ڕوون بکەیتەوە. [16]خۆت
دووربخەوە لەقسەی هیچو پووچی

هـەندێ کـەس، ئەوەی زیاتر خەڵکی لــەخودا دووردەخاتــەوە، [17]ئەوانــە ووشــەکانیان دەوروبــەرەی دەخوات وەك نەخۆشــیەکی کوشندە، مەبەستم لــەهیمینــایۆس‌و فیلیتۆســە، [18]ئەوانە لــەڕێگای ڕاســت دەرچوون‌و دەڵێن هەســتانەوە ڕوویــداوە، بــەم شــێوەیە باوەڕی هەندێ کەسیان تێکداوە. [19] بەڵام ئەو بناغە بەهێزەی خودا دایناوە بەپــتەوی دەمێنێــتەوە، ئــەم مــۆرەی لەســەرە: {خوداوەنــد ئەوانــەی هــی خۆیــەتی دەیانناســێت.} و (ئــەوەی نــاوی خوداوەنــد بهێنێــت، دەبێ لە گوناه دووربکەوێتەوە.)

[20]لــەماڵێکی گەورەدا هەر جامی زێــڕو زیــوی تــێدا نییە، بەڵکو جامی تەخــتەو لــەقوڕ دروســت کراویش، هەندێکــیان بۆ ڕێزلــێنانن ئەوانی تر بۆ کاروبــاری ئاســایین. [21]جــا ئەگــەر یەکــێك خــۆی پاك‌کردەوە لەهەموو ئــەو خراپانەی، ئەوا دەبێت بەجامێك بــۆ ڕێزلــێنان، پیرۆزو سوودبەخشە بۆ خاوەنەکــەی، ئامادەیــە بــۆ هــەموو کارێکی چاك.

[22]لـــەئارەزووەکـــانی گەنجێـــتی دووربکـــــــەوە، بـــــــەدوای ڕاســـــتودروســـــتی‌و بـــــاوەڕو خۆشەویســتی‌و ئاشتی بگەڕێ لەگەڵ ئەوانــەی بەدڵــێکی پــاك خوداوەنــد بــانگ‌دەکــەن. [23]لەگفتوگۆی هیچ‌و پووچ دووربکەوەنەوە، تۆ دەزانی ئەوە دەبێــتە هــۆی شــەڕو نــاکۆکی. [24] بــەندەی خوداوەنــد نــابێ شەڕفرۆش بێــت، بــەڵکو دەبــێ بەبەزەیی‌و زمان شــیرین بێت لەگەڵ هەمووان، توانای فێرکردنی هەبێ، لەکاتی تەنگانە دان بەخۆی‌بگـــــــرێ. [25]ئەوانـــــــەی بەربــەرەکانی دەکــەن بــەنەرم‌و نیانی ڕاســتیان بکاتــەوە، لەوانەیــە خــودا بــەرەو تۆبەکــردن‌و ناســینی ڕاستیان بــبات، [26]تــا هۆشیان‌بێتەوە بەخۆیان‌و لــەداوی شــەیتان ڕابکــەن، ئــەوەی بەندی‌کــردوون تــا خواســتی ئــەو جی‌بەجێ بکەن.

نیشانەکانی ڕۆژانی دوایی

3

شـــتێکی‌تر هەیـــە بـــیزانە، کاتـــێکی نــاخۆش‌و خــراپ دێــت لــەڕۆژانی دوایـــــیدا، [2]خـــــەڵکی خۆیـــــان خــۆش‌دەوێ، پارەیــان خــۆش‌دەوێ، لــووت‌بــەرز دەبن، شانازی بەخۆیان دەکــەن، جنــێودەدەن، گوێــڕایەڵی دایــك‌و باوك نابن، هیچیان لەبەرچاو

نایێت، گلاۆن، 3بێبەزەیی دەبن،
لەیەکتر خۆشنابن، قسە دروست
دەکەن، بەڕەڵلا دەبن، دڕندەن، حەز
لەچاکە ناکەن، 4ئەوانە ناپاکن،
سەرەڕۆن، لووتبەرزی
کوێریکردوون، ڕابواردنیان بەلاوە
باشترە لەخۆشەویستی خودا، 5
بەڕواڵەت لەخواترس دیارن، بەڵام
هێزو ناوەڕۆکی خواترسی
ڕەتدەکەنەوە، جا لەو کەسانە دوور
بکەونەوە.
6تەنانەت هەندێك لەوانە
دەگەڕێن بەماڵاندا، هەوڵدەدەن ئەو
ژنە لاوازو گوناهبارانە بخەڵەتێنن کە
شوێنی هەموو جۆرە ئارەزوویەکی
خراپ کەوتوونو 7هەمیشە گوێ بۆ
فێرکردن دەگرن، بەڵام هەرگیز
ناتوانن بەتەواوی ڕێگای ڕاستی
بناسن! 8هەروەك یەنیسو یەمبریسی
﴿جادوگەران﴾ بەربەرەکانی
موسایانکرد، هەروەها ئەوانەش
بەربەرەکانی ڕاستی دەکەن، ئەو
کەسانە مێشکیان تێکچووەو لەلایەن
باوەڕەوە ڕەتکراونەتەوە. 9جا ئەوانە
زیاتر پێش ناکەون، چونکە
بێمێشکییان بۆ هەموو کەسێك
دەردەکەوێ، هەروەك بێمێشکی
یەنیسو یەمبریس دەرکەوت.

لەسەر باوەڕت بمێنەوە

10بەڵام تۆ، هەموو شتێك
دەزانی دەربارەی: فێرکردنم،
هەڵسوکەوتم، ئامانجم لەژیان،
باوەڕم، دان بەخۆگرتنم،
خۆشەویستیم، چەسپاویم، 11
چەوسانەوەمو ئازارم، هەروەها ئەو
شتانەی لەشاری ئەنتاکیاو ئیقونیەو
لەستەرە بەسەرم هات، ئەو
چەوسانەوەی بەرگەیم گرت، بەڵام
خوداوەند لە هەموویان ڕزگاری
کردم. 12هەموو ئەوانەی دەیانەوێ
بە لەخواترسی بژین لەعیسای
مەسیح، دەچەوسێنەوە. 13بەڵام
خراپەکارو فێڵبازەکان بەرەو خراپتر
دەڕۆن، خەڵکی دیکە
هەڵدەخەڵەتێننو کەسانی دیکەش
ئەوان هەڵدەخەڵەتێنن! 14بەڵام تۆ،
بەردەوامبە لەسەر ئەوەی
فێریبوویتو بێ گومان بوویو
زانیت لەسەردەستی کێ فێربوویت.
15تۆ لەمنداڵییەوە کتێبی پیرۆز
دەناسیت، ئەوەی داناییت دەداتێ بۆ
ڕزگاری بەهۆی باوەڕ بەعیسای
مەسیح. 16هەموو کتێبی پیرۆز

بەوەحی لەخودا هاتووەو سوودبەخشە بۆ فێرکردنو سەرزەنشتو ڕاستەڕێکردن، هەروەها بۆ تەمێکردن بۆ ڕاستودروستی، 17تاوەکو مرۆڤی خودا ئامادەبێت بۆ هەموو کردارێکی باش.

ووشەی خودا ڕابگەیێنە

4

لەبەردەم خوداو عیسای مەسیحی خوداوەند، ئەوەی حوکم بەسەر زیندووانو مردووان دەدات، لەکاتی گەڕانەوەی پادشاهێتیەکەی، داوات لێدەکەم: 2ووشەی خودا ڕابگەیێنە، خۆتی بۆ تەرخان بکە لەکاتی باشو خراپ، خەڵکی ڕاستەڕێ بکە، سەرزەنشت بکە، وورەیان بەرزبکەوە بەئارامگرتنو فێرکردن. 3چونکە کاتێك دێت خەڵکی نایانەوێ هیچ دەربارەی فێرکردنی ڕاست بزانن، بەڵکو بەپێی ئارەزووی تایبەتی خۆیان مامۆستایەك هەڵدەبژێرن کەوا بەشێوەیەك لەگەڵیان بدوێ ئەوان حەز بکەن گوێی لێ بگرن. 4ئەوانە نایانەوێ ڕاستی ببیستن، چەواشە دەبن بەئەفسانەو شتی هیچو پووچ. 5بەڵام تۆ، لە هەموو شتێك وووریابە، لەئازاردا دانبگرە، بەکاری مزگێنیدەر هەستە، بەکاری خۆت هەستە بەتەواوی.

6لەبارەی من، کاتی ئەوە هاتووە ژیانم بکەم بە قوربانی، کاتی کۆچکردنم نزیکبووەتەوە. 7تێکۆشانیکی باش تێکۆشاوم، قوناغی خۆم بڕیوە، پارێزگاری باوەڕم کردووە. 8ئێستا تاجی ڕاستودروستی چاوەڕێم دەکات، ئەوەی خوداوەند کە دادوەری ڕاستودروستە لەو ڕۆژە دەمداتێ، ئەمەش تەنها بۆ من نییە، بەڵکو بۆ هەموو ئەوانەیە کە بەدڵ ئارەزووی هاتنەوەی دەکەن.

دوا ڕاسپاردە

9هەوڵ بدە بەخێرایی بۆ لام بێیت، 10چونکە دیماس لەبەر خۆشەویستی ئەم جیهانە منی بەجێهێشتو بۆ شاری تەسالۆنیکی ڕۆیشت، کریسکیسیش بۆ ناوچەی غەلاتیە ڕۆیشتو تیتۆسیش بۆ دلماتیە. 11لە لۆقا زیاتر کەسی ترم لا نییە. بڕۆ بۆ لای مەرقۆسو لەگەڵ خۆت بیهێنە، چونکە زۆر سوودی

لێوەردەگرم لەخزمەتکردن. [12]
تیخیکۆسم ناردووە بۆ ئەفەسۆس. [13]
کاتێ هاتی لەگەڵ خۆت عەباکەم بۆ
بهێنە، ئەوەی لەشاری ترواس لای
کارپۆس بەجێم هێشتووە، هەروەها
پەرتووکەکانم بەتایبەتی ئەو
دەستخەتانەی لەسەر چەرم
نووسراون.
[14]ئەسکەندەری مسگەر زۆر
خراپەی بەرامبەر کردم، خوداوەند
تۆڵەی لێدەکاتەوە لەسەر ئەو
کارانەی. [15]تۆش خۆت لێی بپارێزە،
چونکە زۆر بەتوندی بەرهەڵستی
قسەکانمانی کرد.
[16]کاتێ یەکەمجار بەرگریم لەخۆم
کرد کەس لەگەڵم نەهات، بەڵکو
هەموویان بەجێیانهێشتم، خودا
لەسەر ئەمە بیانبەخشێت. [17]بەڵام
خوداوەند لەگەڵم بوو بەهێزی
کردم، بەمەش توانیم مزگێنی
ڕابگەێنم تا هەموو گەلان ببیستن،
ئەوە بوو ڕزگاری کردم لە دەمی
شێر، [18]هەر خوداوەندیش ڕزگارم
دەکات لە هەموو خراپەیەکو
دەمپارێزێت بۆ پادشاهێتی ئاسمانی
خۆی. بۆ ئەوە شکۆمەندی تاهەتایە!
ئامین.

[19]سڵاو لە پریسکلاو ئەکیلاو
خێزانی ئۆنیسیفورس بکە. [20]
ئەراستۆس لەکۆرنسۆس مایەوە،
بەڵام ترۆفیمۆس بەنەخۆشی لەشاری
میلیتس بەجێمهێشت. [21]خێرابە
لەهاتن پێش ئەوەی زستان بێت.
ئۆپولۆسو پودیسو لینۆسو
کلودیاو هەموو خوشکو برایانی
ئێرە سڵاوت لێدەکەن.
[22]خوداوەند لەگەڵ ڕۆحت
بێتو بەرەکەت لەگەڵ هەمووتان
بێت. ئامین.

نامەی پۆڵس بۆ تیتۆس

تیتۆس پیاوێکی یۆنانی بوو، پۆڵس هێنایە باوەڕو کردی بەهاوڕێو یارمەتیدەری خۆی. نامەکەی پۆڵس بۆ تیتۆس ڕوونکردنەوەی ئەو کارەیە کە پۆڵس بۆ تیتۆسی بەجێهێشت، ئەویش ڕێکخستنی کۆمەڵی باوەڕدارانە لەکریت. ئەم نامەیە سێ شتی تیادایە:

1-بەیادهێنانەوەی تیتۆس سەبارەت بەو مەرجانەی پێویستە لەپیرانی کۆمەڵی باوەڕداران هەبێ، بەتایبەتی چونکە خەڵکی کریت ناوبانگیان بەخراپ دەرکردبوو.

2-ئامۆژگاری کردنی تیتۆس بۆ فێرکردنی هەموو ئەو کەسانەی لەنێو کۆمەڵی باوەڕدارانن لەپیرو گەنجو کۆیلە.

3-بەیادهێنانەوەی تیتۆس سەبارەت بەڕەوشتی باوەڕدار کەدەبێ چۆن بێ، وەك ئاشتیو خۆشەویستیو دوورکەوتنەوە لەرقو کینەو شەڕەقسە.

1
لەپۆڵسەوە، بەندەی خوداو نێرراوی
عیسای مەسیح، لەپێناوی باوەڕی
ئەوانەی خودا هەڵیبژاردون، هەروەها
بۆ ناسینی ڕاستی ئەوەی بەرەو
خواترسی دەڕوات، 2لەسەر بناغەی
هیوای ژیانی هەتاهەتایی، ئەوەی
خودای ڕاستگۆ لە زووەوە بەڵێنی
پێداوە، 3هەروەها لەکاتی پێویست
ووشەکەی دەرخست بەهۆی ئەو
ڕاگەیاندنەی بەڕاسپاردەی خودای
ڕزگارکەرمان دراوەتە دەستی من.
4بۆ تیتۆس ڕۆڵەی ڕاستەقینەم لە
باوەڕی هاوبەشمان، با بەرەکەتو
ئاشتی خودای باوکو عیسای
مەسیحی ڕزگارکەرمان لەگەڵت بێ.

راسپاردەی دانانی پیران

5لەدوورگەی کریت
بەجێمهێشتی تا ئەو شتانەی
کەموکوڕی هەیە تەواوی بکەیتو
پیران دابنێیت لەهەموو شارێك بەو
شێوەی ڕامسپاردووی. 6دەبێ ئەو
پیاوە بێ کەموکوڕی بێت، یەك ژنی
هەبێت، منداڵەکانی باوەڕداربن کەس
بە بەڕەڵڵاو یاخیبوو ناویان نەبات. 7
چونکە چاودێر نوێنەری خودایە
پێویستە بێ کەموکوڕی بێت،

لــووتبــەرزو تــووڕەو ســەرخۆشو
شــەڕفرۆش نەبێــت، چاوبرسی نەبێت
بــۆ مــاڵی حەرام، 8بەڵکو میوانداری
نــامۆ بکــاتو حــەز لەچاکە بکات،
ســــــەنگینو ژیــــــر بێــــــت،
ڕاســـتودروســـتو پـــاكوپـــیرۆزو
خۆڕاگــر بێــت. 9دەســتبگــریێ بەو
ووشە ڕاستانەی بەگوێرەی فێرکردنە،
تـــا بـــتوانیێ خـــەڵکی هانـــبدات
بەفێرکردنـــێکی ڕاســـت، هـــەروەها
سەرزەنشـــتی ئەوانـــە بکـــات کـــە
بەربەرەکانی دەکەن.

دژایەتی مامۆستا درۆزنەکان

10چـــونکە زۆر کـــەس هـــەن
بەتایـــبەتی ئەوانـــەی خەتەنەکـــراون،
یـــاخیبوونو خـــەڵکی بەقســـەی
هیچوپووچ هەڵدەخەڵەتێنن، 11ئەوانە
دەبـــیێ دەمـــیان دابخرێـــت، چـــونکە
چـــەندەها خێزانـــیان بـــەتـــەواوی
هەڵگـێڕاوە بەفێرکردنـێکی ناڕاســت
لەپێـناوی قـازانجی حەرام. 12یەکێك
لــەناویان پێغەمــبەرێکی تایــبەت بــوو
بــەخۆیان، ووتویــەتی: (دانیشــتوانی
کریــت هەمیشــە درۆزنــن، ئــاژەڵی
بەدکارن، تەمبەڵو زۆرخۆرن.) 13ئەم
قســەیە ڕاســتە، لەبەرئــەوە پێویســتە
بــەتوندی سەرزەنشــتیان بکــەین، تــا
لەباوەڕ ڕاست بن. 14گوێنەگرن بۆ
ئەفســانەکانی جوولــەکەو ڕاسپاردەی
ئــەوانەی لــەڕاستی هەڵگەڕاونەوە. 15
بۆ پاکەکان هەموو شتێك پاکە، بەڵام
بــۆ پیســەکانو بــێباوەڕەکــان هــیچ
شــتێك پــاك نیــیە، چــونکە بــیرو
ویژدانـــیان پیســـــە. 16بـــــەدەم وا
دەریدەخــەن خــودا دەناســن، بەڵام
بەکردەوەیان نکۆڵی لێدەکەن، ئەوانە
خۆشەویســت نینو یاخین، بەکەڵکی
هیچ کردارێکی چاك نایەن.

ڕاسپاردە بۆ باوەڕداران

2

بــەڵام تــۆ بەشــێوەیەك فــێر بکــە،
بگونجێت لەگەڵ فێرکردنی ڕاست. 2
پیاوانی پیر ڕاسپێرە ووریاو بەرێزو
ژیــربــن، لــەباوەڕو خۆشەویســتیو
دانبەخۆگرتن ڕێكو ڕاستبن.
3هــەروەها پیرێژنــەکان ڕاســپێرە
بـــەپـــیرۆزی بژیـــن، لەپاشـــەملە
قســەنەکــەن، ســەرخۆشنەبن، بەڵکو
شــتی چــاك فــێری خەڵکی بکەن. 4
ژنــانی گــەنج فــێری خۆشەویســتی
مــێردو منداڵەکانــیان بکــەن، 5ژیــرو
پــاكبــن بــەرێكو پــێکی ماڵــیان

بەرێوەببەن، باشبن، گوێڕایەڵی
مێردەکانیانبن، هەتا کەس بەخراپە
باسی ووشەی خودا نەکات.
6هەروەها ئامۆژگاری گەنجەکان
بکە خۆڕاگربن. 7خۆت لەهەموو
شتێك ببە بەنموونە بۆیان لەکاری
چاکە، بەڕێزو پاكو دڵسۆزبە
لەفێرکردنت. 8باووتەکانت
ڕاستبنو قسەی لەسەر نەکرێ، تا
ناحەز شەرمەزار بێت کاتێ هیچ
خراپەیەك نادۆزێتەوە بیلێت لەدژتان.
9کۆیلەکان ڕاسپێرە ملکەچی
گەورەکانیانبن، لەهەموو شتێك
شوێنی ڕەزامەندییانبن، بەرپێچیان
نەکەن، 10هیچیان لێنەدزن، بەڵکو
لەهەموو شتێك چاکەو دڵسۆزی
خۆیان دەرخەن، هەتا ئەوان
فێرکردنی خودای ڕزگارکەرمان
برازێننەوە لەهەموو شتێك.
11چونکە بەرەکەتی خودا
ڕزگاریە، بۆ هەموو مرۆڤێك
دەرکەوت، 12ئەوەی فێرمان دەکات
خۆمان دووربخەینەوە لەهەموو
خراپەو ئارەزووەکانی ئەم جیهانە، تا
لەم ژیانەی ئێستا بەژیریو
ڕاستودروستیو لەخواترسی بژین،
13لەچاوەڕوانی هیوای پیرۆز، ڕۆژی
دەرکەوتنی شکۆمەندی خودای
مەزنو عیسای مەسیحی
ڕزگارکەرمان. 14ئەوەی بەخوێنی
خۆی ئێمەی کڕیەوە، تابیێتە قوربانی
بۆ هەموو گوناهێكو پاکمان
بکاتەوەو بمانکات بەگەلی تایبەتی
خۆی کە دڵگەرمە بۆ کاری چاکە.
15ئاوها قسە بکەو ووتار بدەو
سەرزەنشتی خەڵکی بکە بەهەموو
دەسەڵاتێك. ڕێگا مەدە کەس
گاڵتەت پێبکات.

ڕزگاری بەهۆی ڕوحی پیرۆز

3

یادی باوەڕداران بخەرەوە ملکەچی
فەرمانڕەوایانو دەسەڵاتدارانبن،
گوێڕایەڵبن، ئامادەبن بۆ هەموو
کارێکی چاك، 2قسەی خراپ
بەکەس نەڵێن، شەڕفرۆش نەبن،
بەڵکو زمانشیرینیونیانی پیشانبدەن
لەگەڵ هەموو خەڵکی.
3ئێمەش جاران بێمێشكو
یاخیو گومڕا بووین، بەندەی
ئارەزووی خراپو هەموو جۆرە
خۆشییەك بووین، بەکینەو چاوپیسی
دەژیاین، خەڵك ڕقی لێمان بوو،
ئێمەش ڕقمان لەیەکتری بوو. 4بەڵام

ئێمە کاتێ نەرمونیانیو خۆشەویستی
خودای ڕزگارکەرمان بۆ
دەرکەوت، [5]کە ڕزگاری کردین،
ئەمە بەهۆی کاری ڕاستودروستی
خۆمان نەبوو، بەڵکو بەپێی بەزەیی
خۆی، بە شوشتنی لەدایکبوونەوەی
دووەمو تازەبوونەوەی ڕۆحی پیرۆز،
[6]ئەوەی خودا ڕشتی بەسەرمان
بەهۆی عیسای مەسیحی
ڕزگارکەرمان، [7]تا کاتێك بێتاوان
بین بەبەرەکەتی ئەو، ببین بەمیراتگر
بەگوێرەی هیوای ژیانی
هەتاهەتایی. [8]ئەم قسەیە بەتەواوی
ڕاستە. دەمەوێ سوور بیت لەسەر
ئەم شتانە، هەتا ئەوانەی باوەڕیان
بەخودا هەیە کرداری چاك بکەن،
ئەمەش باشو سوودبەخشە بۆ هەموو
خەڵکی.
[9]بەڵام دووربکەوە لەشەڕەقسەی
شێتانەو باسی ڕەچەڵەكو
دوژمنایەتیو ناکۆکیو
دووبەرەکایەتی لەسەر شەریعەت،
چونکە سوودبەخش نییەو
هیچوپووچە. [10]لە دروستکەری
ئاژاوە دووربکەوە، دوای ئەوەی
جارێك یاخود دووجار ئاگادارت
کردەوە. [11]تۆ دەزانیت ئەوەی وەك
ئەو بێت گومڕاو گوناهبارە خۆی
حوکمی بەسەر خۆی داوە.

دوا ڕاسپاردە

[12]کاتێ ئەرتیماس یاخود
تیخیکۆس بۆ لات دەنێرم، خێرا
وەرە بۆ لام بۆ شاری نیکۆپۆلیس،
چونکە نیازم وایە وەرزی زستان
لەوێ بەسەر ببەم. [13]بەپێی توانا
یارمەتی زیناسی پارێزەرو ئەپۆلۆس
بدە، کاروباری سەفەریان بۆ ڕێکبخە
هەتا لەهیچ شتێك کەموکوڕییان
نەبێت. [14]پێویستە کۆمەڵەکەمان
فێربن بەباشترین شێوە کرداری چاك
بکەنو بەپێی پێویست یارمەتیبدەن،
هەتا بێبەرهەم نەبن.
[15]هەموو ئەوانەی لەگەڵمدان
سڵاوت لێدەکەن، سڵاو لەوانە
بکە کە ئێمەیان خۆشدەوێت
لەباوەڕدا.
بەرەکەت لەگەڵ هەمووتان بێت.
ئامین.

نامەی پۆڵس بۆ فلیمۆن

فیلـیمۆن ئەندامـێکی دیـاری کۆمەڵـەی بـاوەڕدارانی کۆلۆسـی بـوو. کۆیلەیەکی هەبوو ناوی ئۆنسیمۆس بوو، لەلای هەڵدێو لەبەندیخانە تووشی پۆڵـس دەبـێ، لـەوێ پۆڵس ڕێگای باوەڕی مەسیحی نیشان دەدات. پاشان ئـەم نامەیـەی بـۆ فیـلمۆن دەنووسـێ، تیایدا داوای لێدەکات لەکۆیلەکەی خۆشبێو لای خۆی وەری‌گرێ نەك وەکو کۆیلەیەکی بەخشراو بەڵکو وەك برایەك لەباوەڕ.

[1]لـە پۆڵـسی بەندکـراو لەپێناوی عیســـای مەســـیح، هـــەروەهـــا لــەتیمۆساوسی بـراوە، بـۆ فلیمۆنی هاوکاری خۆشەویست، [2]هەروەها بۆ خوشــکە ئەپفیــیەی خۆشەویســـتو ئەرخیپۆسـی هاوڕێمـان لەتێکۆشانو بـــۆ ئـــەو کۆمەڵـــە بـــاوەڕدارەی لــەماڵەکـەت دایـە. [3]بـا بەرەکەتو ئاشـتی خـودای باوکمـانو عیسـای مەسیحی خوداوەند بۆ ئێوە بێ.

خۆشەویستیو باوەڕی فلیمۆن

[4]هـــەر کـــاتێ یـــادت بکــــەم لەنوێژەکانم سوپاسی خودا دەکەم، [5]چـونکە هەواڵی باوەڕو خۆشەویستی تـۆم بیسـتووە بەرامـبەر بـە عیسـای مەسـیحو هـەموو بـرایانی پـیرۆز، [6]داواکـارم لــەخودا ئـەو باوەڕە بەهێز بکـات کـە بەیەکـەوە دەمانبەستێتەوە لەناسینی هەموو ئەو چاکانەی هەمانە بـەهۆی مەسـیحەوە. [7]ئەی برا چەند دڵشادو وورە بەرزم بە خۆشەویستی تـۆ، چـونکە دڵـی بـرایانی پـیرۆزت گەشاندەوە.

داواکاری پۆڵس

[8]هەرچـەندە مـافی ئـەوەم هەیـە بەهۆی مەسیح، فەرمانت بۆ دەربکەم ســەبارەت بــەو کــارەی پێویســتە بیکەیـــت، [9]بـــەلاّم لـەبـــەر ئـــەو خۆشەویســـتیەی هەمانـــە داوات لـێدەکـەم، وەك نوێنەرێك کە ئێستا بەندکـراوە لەپێناوی عیسای مەسیح، [10]سـەبارەت بـە ئۆنسیمۆسی کوڕم، ئەوەی لەبەندیخانە بەهۆی من باوەڕی هێـنا، [11]ئەوەی جاران بێ کەڵك بوو بۆ تۆ، بەلاّم ئێستا کەڵکی بۆ منو بۆ تۆ هەیە.

12 ئـــەو دەنـــێرمەوە بـــۆ لات،
وەریبگرە وەك پارچەیەك لەجگەرم.
13 حـــەزم دەكـــرد لـــێرە لای خـــۆم
بیهـێڵمەوە، تا خزمەتی منی بەندكراو
لەپێناوی مزگێنی بكات لەجیاتی تۆ.
14 بـەڵام نەمویسـت هـیچ شـتێك بیّ
ڕەزامەندی تۆ بكەم، تاوەكو ئەم كارە
چـاكە بەخواسـتی خـۆت بێـت نەك
بەناچـاری. 15 لەبەرئەمـە ئۆنسیمۆس
بـۆ ماوەیـەك لێـت دووركەوتـەوە،
تاوەكو بۆ هەتاهەتایە بگەڕێتەوە لات،
16 جـا لەئەمـڕۆ بـەدواوە كۆیلە نییە،
بـەڵكو باشـتر لەكۆیلـە، بـرایەكی
خۆشەویسـتە لـەمەسـیح. بـرایەكی
خۆشەویستە بۆ من ئاخۆ چەند زیاتر
بێـت بـۆ تۆ؟ كە لەلەش و خوداوەند
هاوبەشن.
17 گـەر تـۆ من بەهاوبەشی خۆت
دادەنێیـت، پێشـوازی لـێبكـە وەك
پێشـوازی لـەمن بكەیـت. 18 گەر لە
شـتێك خـراپەی بەرامـبەر كردووی
یـاخود قەرزێكـت بەسـەریەوە هەیە،
لەسـەر مـنی بنووسـە. 19 من پۆڵـسم
بـەخەتی دەستی خۆم دەینووسم كەوا
ەیدەمـەوە، نامـەوێ پێـت بڵـێم تـۆ
خۆشت قەرزاری منی. 20 جا براگیان
ئـەم چـاكەیەم لەگـەڵ بكـە لەپێناوی
خوداوەند، دڵخۆشم بكە لەمەسیح.
21 لـەكاتێ ئەم نامەیە دەنووسم بۆت،
بـاوەڕم پێـت هەیـە داواكاریەكـەم
جێبـەجێ دەكەیـت، بـەڵكو دڵنـیام
زیاتـــر دەكەیـــت لـــەوەی داوات
لـێدەكەم.

سلاوی كۆتـایی

22 بێجگە لەمەش، شوێنی مانەوەم
بۆ ئامادە بكە، چونكە هیوادارم خودا
نوێژەكانتان قبوڵ بكات و بمگەڕێنێتەوە
لاتان.
23 ئەپەفـــراس كـــە لەگـــەڵم
بەندكـراوە لـەپێناوی عیسای مەسیح
سـڵاوت لـێدەكـات، 24 هـەروەها
مـەرقۆس و ئەرسـتەرخۆس و دیمـاس و
لۆقـای ئیشـكەران لەگەڵم سڵاوت
لـێدەكەن.
25 بەرەكـەتی عیسـای مەسـیحی
خوداوەندمـان لەگـەڵ ڕۆحتان بێت.
ئامین.

ئەم نامەیە بۆ ئەو جوولەکانە نووسراوە کە باوەڕیان بەمەسیح هێنا، پاشان تووشی چەوساندنەوە هاتن لەلایەن هاوڕەگەزەکانیانەوە بۆ ئەوەی واز لەباوەڕەکەیان بهێنن.

باسێکی وورده دەربارەی سەرکەوتوویی مەسیح وەکو ڕزگارکەری مرۆڤو ڕۆڵەی مرۆڤو ئەو کاهینە بەرزەی کارەکانی خۆی لەئاسمان جێبەجێ دەکات.

نووسەر وێنەیەکی جوانی مەسیحی شکۆدار دەکێشێ، ئەو کەسەی خۆی هێنایە ڕیزی مرۆڤو بەمردنی ڕزگاری تەواوی بۆ مرۆڤایەتی بەدەست هێناو لەلای ڕاستی خودا دانیشت. هەروەها جیاوازیەکانی نێوان مەسیحو فریشتەکان، مەسیحو موسا، کاهینێتی مەلکی سادیق کە ڕەمزی مەسیحو کاهینێتی هارون، قوربانیەکانی پەیمانی کۆنو قوربانیە تەواو و بێکەموکوڕەکەی مەسیح دەردەخات. نامەکە زۆر هاندانو ئامۆژگاری بەسوودی تێدایە بەمەبەستی چەسپاندنی باوەڕداران لەمەسیحو گەشەپێکردنیان تا دەگەنە ڕاستی تەواوەتیو هاندانیان بۆ بەرگەگرتنی ئازار.

مەزنی عیسای مەسیح

1

خودا لەسەردەمی کۆن، چەند جارێك بەرێگای جۆراوجۆر بەهۆی پێغەمبەران لەگەڵ باوباپیرانمان دوا. 2 بەڵام ئێستا لەم سەردەمەی دواییدا بەهۆی ڕۆڵەکەی لەگەڵمان دوا، ئەوەی خودا کردوویەتی بەمیراتگری هەموو شتێكو بەهۆی ئەوەوە هەموو جیهان دروستبووە. 3 ئەو تیشکی شکۆمەندی خودایەو وێنەی جەوهەریەتی، دەستی گرتووە بەگەردوون بەهۆی ووشە تواناداره‌کەی دوای ئەوەی خۆی گوناهەکانمانی پاككردەوە، لەلای دەستە ڕاستی خودای مەزن لەئاسمان دانیشت. 4 بەم شێوەیە عیسا مەزنتربوو لەفریشتەکان، هەروەها ئەو ناوەی بەمیرات بۆی مایەوە، لەناوی هەموو فریشتەکان لەپێشترو مەزنترە.

5جا چ جارێك خودا بە یەکێك
لەفریشتەکانی ووتوە: {تۆ ڕۆڵەی
منی، ئەمڕۆ بووم بە باوکی تۆ؟}
یاخود ووتویەتی: {من دەبم بەباوکی،
ئەویش دەبێ بەڕۆڵەم؟} 6هەروەها
کاتێ خودا نۆبەرەکەی دەنێرێت بۆ
جیهان، دەڵێ: {هەموو فریشتەکانی
خودا دەبێ کڕنووشی بۆ ببەن.} 7
لەبارەی فریشتەکانیش دەڵێ: {
فریشتەکانی وەك ڕەشەبایان لێهات،
هەروەها خزمەتکارەکانی وەك گڕی
ئاگریان لێهاتووە.} 8بەڵام لەبارەی
ڕۆڵەوە دەڵێ: {تەختی حوکمڕانیت
ئەی خودا بۆ هەتاهەتاییە، گۆچانی
حوکمڕانیت ڕاستودروستە. 9تۆ
ڕاستودروستیت خۆشویستو
ڕقت لەگوناهە، بۆیە خودا، خودای
خۆت دەستنیشانی کردی جیا
لەهەموو ئەوانی دیکە ڕۆنی شادی
بەسەردا ڕژاندی.} 10هەروەها دەڵێ:
{ئەی خوداوەند، تۆ لەسەرەتاوە
بناغەی زەویت داناوە، ئاسمانیش
کاری دەستەکانتە. 11زەویو ئاسمان
لەناودەچن بەڵام تۆ دەمێنیت،
هەموویان لەناودەچن وەك جلێکی
کۆنی ڕزیو. 12تۆ هەموویان وەك
جلێکی کۆن دەپێچیتەوە، ئینجا
دەیانگۆڕی وەك کراسێك، بەڵام تۆ
دەمێنیتەوە، ساڵانت هەرگیز کۆتایی
بۆ نییە.} 13جا کەی خودا جارێك
بە یەکێ لەفریشتەکانی ووتوە: {
لەلای دەستە ڕاستم دانیشە هەتا
دوژمنەکانت بخەمە ژێر پێتەوە}؟ 14
ئایا فریشتەکان ڕۆحێکی خزمەتکار
نین، دەنێررێن لەپێناوی ئەوانەی
ڕزگارییان بە میرات بۆ ماوەتەوە؟

پشتگوێ نەخستنی ڕزگاری

2
تا گومڕا نەبین دەبێ زیاتر ئاگاداری
ئەو قسانە بین کە بیستوومانە. 2
چونکە ئێمە دەزانین هەموو ووشەیەك
کە فریشتەکان بۆیان هێناوین،
بەتەواوی ڕاستە، بەشێوەیەك هەر
کەسێ دەستدرێژیو بەرپێچی
کردووە، سزای دادپەروەرانەی خۆی
وەرگرتووە. 3جا چۆن دەتوانین
هەڵبێین گەر ئەم ڕزگاربوونە مەزنە
پشت گوێ بخەین؟ ئەوەی خوداوەند
یەکەمجار بڵاوی کردەوە، دوایی
سەلمێنرا لەلایەن ئەوانەی خۆیان
گوێیان لێبوو. 4خوداش لەگەڵیان
شایەتیدا، بەنیشانەو شتی سەیرو
کاری سەرسوڕهێنەری جۆراوجۆر،

هــەروەها بــەبەهرەکانی ڕۆحی پیرۆز کە بەخواستی خۆی دابەشی دەکات.

مەسیح وەك براكانیەتی

[5]ئـەو جیهانەی لە داهاتوو دێت، ئـەوەی ئـێمە ئێـستا باسـی دەکەین، خودا لـەژێر فەرمانڕەوایی فریشتەکانی دانــەناوە. [6]وەك هــەندێك لـەكتێـبی پــیرۆزدا دەڵــێن: {مرۆڤ چییە تا ناوی بهێنیت؟ ڕۆڵەی مرۆڤ چیە تا ئەوەندە بایــەخی پێبــدەی؟ [7]ڕاســتە بــۆ ماوەیـەکی کورت ئەوت بەنزمتر دانا لــەفریشـتەکان، بـەڵام دوایـی تاجی شــکۆو ڕێــزت خســتە ســەری، [8]هــەروەها هــەموو شــتێکت خســتۆتە بەرپـێی.} جـا چـونکە خـودا هەموو شـتێکی ملکەچـی کـردووە، ئەمەش ئـەوە دەگەیـەنێ خـودا هیچ شتێکی نەهێشتۆتەوە ملکەچی ئەوی نەکات. بــەڵام ئێســتا هــەموو شــتێك نابیــنین لەژێـر دەسەڵاتی ئەو. [9]بەڵکو عیسا ئـــەوەی خـــودا بـــۆ ماوەیـــەك لــەفریشتەکان بەکەمتری دانا، دەبینن ئێسـتا تـاجی شـکۆو ڕێزی خراوەتە سـەر، چونکە ئازاری مردنی چێژت، ئەمـەش بەرەکەتی خودا بوو بۆ ئێمە، عیسـا دەبووایـە بـەو شێوەیە ئازاری مردن بچێژێ لەپێناوی هەموو مرۆڤ.

[10]لەهێــنانی ڕۆڵــەی زۆر بــۆ شــکۆمەندی، شـیاوی خـودا بـوو، ئـەوەی بۆ ئەوەو بەهۆی ئەوە هەموو شـتێك بوونــی هەیــە، پێشــڕەوی ڕزگاریـان بـە ئازار تەواو بکات. [11]چونکە ئەوەی پیرۆز دەکاتو هەموو ئەوانـــەی پیرۆزکـــراون یـــەك سەرچـاوەیان هەیـە. بۆیـە عیسـا پێی شـورەیی نییە ئەوانەی باوەڕیان پێیەتی بەبرا ناویان ببات. [12]کە دەڵێ: {ئەی خــودا نـاوت ئاشـکرا دەکـەم لای بــرایانم، ستایشــت دەکــەم لــەنـێو کۆمەڵیان.} [13]هەروەها دەڵێ: {تەنها پشـت بـە خـودا دەبەسـتم}. دیسان دەڵــێ: {ئـا ئەوەتا من لیرەم، لەگەڵ ئـەو ڕۆڵانەی خودا پێی بەخشیوم.}

[14]چونکە ڕۆڵەکان لەگۆشتو خوێن هاوبەشـن، لەبەرئـەوە مەسـیح خۆی بـوو بـەمـرۆڤ، تا بەشداری سروشتی مرۆڤایەتـیمان بکـات، تـا بەمـردنی خۆی لەناوی ببات ئەوەی دەسەڵاتی مـردنی هەیە، واتە شەیتان. [15]بەمەش ئەوانـە ڕزگـار بکـات کە بەدرێژایی ژیانـیان ترسیان لەمردنەو ملیانکەچ کـردبوو بـۆ کۆیلایـەتی. [16]شـتێکی ئاشـــکرایە عیســـا نـــەهاتووە بـــۆ

فریشته‌كان، به‌ڵكو بۆ نه‌وه‌ی
ئیبراهیم. 17جا ده‌بووایه وه‌ك براكانی
بووایه له‌هه‌موو ڕوویه‌ك، تا ببێ
به‌سه‌رۆك كاهینێكی میهره‌بان‌و
سه‌رڕاست له‌خزمه‌تكردنی خودا،
هه‌روه‌ها ببێ به‌كه‌فاره‌ت له‌پێناوی
گوناهه‌كانی خه‌ڵك، 18چونكه عیسا
خۆی ئازاری چێشتووه‌و
تاقیكراوه‌ته‌وه له‌لایه‌ن شه‌یتانه‌وه،
توانای ئه‌وه‌ی هه‌یه یارمه‌تی ئه‌وانه
بدات كه له‌لایه‌ن شه‌یتانه‌وه
تاقیده‌كرێنه‌وه.

عیسا مه‌زنتره له‌موسا

3

كه‌واته ئه‌ی برا پیرۆزه‌كان، ئه‌ی
ئه‌وانه‌ی به‌شداری بانگه‌وازی ئاسمانی
ده‌كه‌ن، سه‌یری عیسا بكه‌ن كه
نێرراوه‌و كاهینی به‌رزی دانپیانانمانه،
2ئه‌و سه‌رڕاست‌و پاك بوو به‌رامبه‌ر
ئه‌وه‌ی ده‌ستنیشانی كردبوو،
هه‌روه‌ك چۆن موسا سه‌رڕاست‌و
پاكبوو سه‌باره‌ت به‌ماڵی خودا. 3
به‌ڵام عیسا بۆی دانرا شایانی
شكۆیه‌كی مه‌زنتر بێت له‌موسا،
هه‌روه‌ك چۆن یه‌كێك خانوویه‌ك
دروست ده‌كات ڕێزی زیاتره
له‌خانووه‌كه خۆی. 4شتێكی ئاساییه،
هه‌موو خانوویه‌ك ده‌بێ یه‌كێك هه‌بێ
دروستی كردبێ، به‌ڵام ئه‌وه‌ی هه‌موو
شتێكی دروستكردووه خودایه. 5
موسا سه‌رڕاست‌و پاك بوو له‌هه‌موو
ماڵی خودا، وه‌ك خزمه‌تكارێك،
ئه‌مه‌ش شایه‌تییه‌ك بوو بۆ ئه‌وه‌ی خودا
له‌دواییدا ڕایده‌گه‌یێنێ. 6به‌ڵام
مه‌سیح، سه‌رڕاست‌و پاك بوو وه‌ك
ڕۆڵه له‌ماڵی خودا، ئه‌و ماڵه‌ش
ئێمه‌ی باوه‌ڕدارین، گه‌ر ده‌ست
بگرین به‌و متمانه‌و هیوایه‌ی شانازی
پێوه ده‌كه‌ین.

ئاگاداركردنه‌وه دژی بێباوه‌ڕان

7له‌به‌رئه‌وه، هه‌روه‌ك ڕۆحی پیرۆز
ده‌ڵێ: {ئه‌مڕۆ، گه‌ر گوێتان له‌ده‌نگی
خودا بوو، 8دڵتان ڕه‌ق نه‌بێ وه‌ك
یاخیبوونه‌كه ئه‌وه‌ی له‌ڕۆژانی
تاقیكردنه‌وه له‌بیابان ڕوویدا، 9كاتێ
باوباپیرانتان منیان تاقیكرده‌وه‌و بۆ
ماوه‌ی چل ساڵ كرداره‌كانی منیان
بینی. 10له‌به‌رئه‌وه ڕقم هه‌ڵسا له‌م
نه‌وه‌یه‌و ووتم: چونكه دڵیان هه‌میشه
به‌ره‌و گومڕایی ده‌ڕوات‌و ڕێگای من
هه‌رگیز ناناسن. 11وه‌ك سوێندم
خوارد له‌توڕه‌بوونم، ئه‌وانه هه‌رگیز

ناچنە شوێنی حەسانەوەی من.}
12کەواتە ئەی برایان، باش
ئاگاداری خۆتان بن، تا دڵی کەستان
بێ باوەڕو بەد نەبێ، ئەمەش ببێتە
هۆی ئەوەی لە خودای زیندوو
هەڵگەڕێنەوە. 13جا لەبەرئەوە هەموو
ڕۆژێك وورەی یەكتری
بەرزبكەنەوە، ئەوەندەی کاتەکە پێی
دەوترێ {ئەمڕۆ}، تا کەستان دڵڕەق
نەبێ بەتاریکی گوناه. 14چونکە ئێمە
سەر بە مەسیح دەبین، گەر تا کۆتایی
دەست بگرین بەو باوەڕەی
لەسەرەتاوە هەمانە. 15کتێبی پیرۆز
دەڵێ: {ئەمڕۆ، گەر گوێتان
لەدەنگی خودا بوو، دڵتان ڕەق
نەبێ وەك یاخیبوونەکە.} 16جا کێن
ئەوانەی یاخیبوون دوای ئەوەی
گوێیان لەدەنگی خودا بوو؟ ئایا
هەموو ئەوانە نەبوون کە لە میسر
هاتنە دەرەوە بەسەرۆکایەتی موسا؟.
17هەروەها خودا بۆ ماوەی چل ساڵ
لەکێ ڕقی هەڵساو تووڕە بوو؟ ئایا
بەرامبەر ئەوانە نەبوو کە گوناهیان
کردو لەبیابان لاشەکانیان کەوت؟
18هەروەها خودا سوێندی لەکێ
خوارد کە نابێ بچنە شوێنی
حەسانەوەی ئەو، ئایا سوێندی لەوانە
نەخوارد کە لێی یاخیبوون؟ 19بەم
شێوەیە دەبینین بێباوەڕی ڕێگای
چوونی شوێنی حەسانەوەی
لێگرتن.

بەڵێنی حەسانەوەی خودایی

4
لەبەرئەوەی تا ئێستا بەڵێنی چوونە
شوێنی حەسانەوەی خودا هەر ماوە،
بۆیە دەبێ بترسین نەوەك یەکێك وا
بیر بکاتەوە ئەو هەلەی لەکیس
چووە. 2چونکە ئێمە مزگێنیمان
بیستووە وەك ئەوان بیستوویانە، بەڵام
ئەو مزگێنییەی ئەوان بیستیان هیچ
سوودێکی نەبوو بۆیان، چونکە
بەباوەڕ نەبووە. 3چونکە ئێمەی
باوەڕدار دەچینە شوێنی حەسانەوەی
خودا، هەروەك ووتویەتی: {وەك
سوێندم خوارد لەتوڕەبوونم، ئەوانە
هەرگیز ناچنە شوێنی حەسانەوەی من
}، لەگەڵ ئەوەی کارەکان تەواوبوون
لەگەڵ دروست بوونی جیهان. 4
چونکە دەربارەی ڕۆژی حەوتەمی
هەفتە لەشوێنێك لەکتێبی پیرۆز
هاتووە: {خودا دوای ئەوەی هەموو
کارەکانی بەشەش ڕۆژ تەواو کرد،
ڕۆژی حەوتەم حەسایەوە.} 5هەروەها

خــودا لــە هــەمان دەقــی پێشــوو
ووتویــەتی: {ئەوانــە ناچــنە شــوێنی
حەسانەوەی من.} 6ئەوانەی یەکەمجار
مزگێنــیان بیســت، نەیانــتوانی بچــنە
شــوێنی حەســانەوەی خــودا، چونکە
ملکەچــی خــودا نــەبوون. شــتێکی
ئاشــکرایە ئــیتر شــوێنی حەســانەوەی
خــودا چاوەڕێی کەسانی تر دەکات.
7چــونکە خــودا ڕۆژێکــی دیکــەی
تــەرخانکــرد، جا لەو بارەیەوە خودا
لەســـەر زمـــانی داود پێغەمـــبەرەوە
دەڵــێ: {ئەمــڕۆ..} دوای ماوەیــەکی
زۆر بەســەر ئەوەی لەپێشا ووتبووی:
{ئەمڕۆ، گەر گوێتان لە دەنگی خودا
بــوو، دڵــتان ڕەق مەکــەن.} 8گــەر
یەشــوع گــەلــی بخســتایە شــوێنی
حەسـانەوەی خودا، ئیتر بۆچی خودا
دوای ئــەوە باســی ڕۆژێکــی تــر
دەکــات. 9کەواتــە هێشــتا ڕۆژی
حەسـانەوە بۆ گەلـی خودا ماوە. 10
چــونکە ئــەوەی دەچــێتە شــوێنی
حەســـانەوەی خـــودا، ئـــەویش
لــەکارەکانی پشوو دەدات، هەروەك
چۆن خودا لەڕۆژی حەوتەمی هەفتە
لـــەکارەکانی پشـــوویدا. 11جـــا
هەرچــیەك لــەتوانامان هەیــە دەبــێ
بـــیکەین، تـــاکو بچـــینە شـــوێنی
حەسـانەوەی خـودا، هـەتا کـەسمان
نەکەوێـــتە هـــەمان ڕێگـــای
سەرپێچـیکـردن، 12چونکە ووشەی
خـــودا زیـــندووە، کاریگـــەرە،
لەشمشێری دوودەم تیژترە، دەچێتە ناو
قوڵایـی مرۆڤ، بۆ ناو دەروونو ڕۆحو
ماســولکەو دەمــارو ئێســقانەکانی،
حوکـم دەدات سـەبارەت بەمەبەستی
دڵو بـــیری مـــرۆڤ. 13هـــیچ
دروســتکراوێك نیـیە شـاراوە بێـت
لەبەرچـاوی خـودا، بـەڵکو هـەموو
شـتێك ئاشـکراو دیـارە لەبەرچـاوی
خــودا، ئــەوەی حیســابی خۆمــانی
دەخەینە بەردەست.

عیسا کاهینی بەرزی مەزنە

14لەبەرئــەوەی ئــێمە عیســای
ڕۆڵــەی خودامـان هەیـە، ئەو کاهنە
بــەرزە مەزنــەی بەئاسمانەکان تێپەڕی،
دەبــێ هەمیشــە دانیپیابنــێینو دەستی
پێوە بگرین. 15جا ئەم کاهینە بەرزەی
هەمانــە، بێتوانـا نیـیە لەتێگەیشــتنو
هاوخـــەمی دەربـــڕین ســـەبارەت
بـەکـەمو کورِیو لاوازیەکان، چونکە
خـۆی هەرچـەندە بێگوناهیش بووە،
کەوتۆتـە ئـەو تاقـیکردنەوانەی ئـێمە
تــێیدەکەوین. 16بـا بــەبێ تــرسو

بەدڵنیایی بەرەو تەختی شاهانەی
بەرەکەت بڕۆین، تابەزەیی وەرگرین‌و
بەرەکەت بدۆزینەوە بۆ یارمەتیدانمان
لەکاتی پێویست.

5

هەموو کاهینێکی بەرز لەناو خەڵك
هەڵبژێراوە، دەستنیشانکراوە ببێ
بەنوێنەریان لەخزمەتکردن بۆ خودا،
قوربانی‌و ئاژەڵی سەربڕاو پێشکەشی
خودا دەکات لەپێناوی گوناه. [2]
چونکە خۆی وەکو مرۆڤی‌تر لاوازە،
دەتوانێ بەزەیی بەنەزان‌و گومڕاکان
بێتەوە. [3]لەبەر ئەوەیە لەپێناوی
گوناهی خەڵکی دیکە قوربانی
پێشکەش دەکات، هەروەها لەپێناوی
گوناهە تایبەتیەکانی خۆشی. [4]کەس
ناتوانێ لە خۆیەوە ئەم کارە پەسەندە
وەرگرێ، تەنها ئەوە نەبێ کە خودا
بانگی‌کردووە، هەروەك چۆن
هارونی بانگ‌کرد.
[5]هەروەها مەسیحیش، ئەم شوێنە
بەرزە بەخۆی نادات، تا ببێ بە
سەرۆك کاهین، بەڵکو خودا
دەستنیشانی‌کردوەو پێی‌ووتوە: {تۆ
ڕۆڵەی منی، من ئەمڕۆ بووم
بەباوکت.} [6]هەروەك چۆن
لەشوێنێکی دیکە پێی ووتوە: {تۆ
کاهینی هەتاهەتایی لەپلەی
مەلکی‌سادق.}
[7]مەسیح، کاتێ وەك مرۆڤ لەسەر
ئەم زەوییە بووە، نوێژی‌کردووەو
پاڕاوەتەوە بەگریان‌و هاوارەوە، بۆ
ئەو خودایەی توانای هەیە ڕزگاری
بکات لەمردن، ئیتر خودا
داواکاریەکەی جێبەجێ‌کرد لەبەر
خواترسیەکەی. [8]هەرچەندە عیسا
ڕۆڵەی خودا بوو، بەهۆی ئەو
ئازارانەی چەشتی فێری گوێڕایەڵی
بوو، [9]هەروەها بەو ئازارانە بوو بە
مرۆڤێکی تەواو و بوو بەسەرچاوەی
ڕزگاری هەتاهەتایی بۆ هەموو
ئەوانەی گوێڕایەڵی دەبن. [10]ئیتر
خودا لەپلەی مەلکی سادق کردی
بە کاهینی بەرز.
[11]لەم بارەیەوە قسەم زۆرە بۆتانی
بکەم، بەڵام ڕوونکردنەوەی گرانە،
چونکە ئێوە گوێتان گران بووە. [12]
دەبووایە ئێستا باوەڕتان گەشەی
بکردایەو ببونایە مامۆستا لەبەر
ئەوکاتە زۆرەی هەتان بوو، بەڵام ئێوە
پێویستیتان بەیەکێك هەیە بنچینەی
ووشەی خوداتان فێر بکات. وەك
منداڵێکی شیرەخۆر تەنها دەتوانرێ

شیرتان بدرێتێ، نەك خواردنی تەواو.
13 بۆیە هەر یەکێك بەشیر بژیت ئەوا
کەمزانە لەووشەی ڕاستودروستی،
چونکە هێشتا منداڵە. 14 بەڵام
ئەوانەی شارەزاییان هەیەو
پێگەیشتوون، دەتوانن خواردنی بەهێز
بخۆن، چونکە بەکردار توانایەکی
مەشق پێکراویان لەلا دروست بووە.
ئیتر دەتوانن چاکەو خراپە لەیەکتری
جیابکەنەوە.

پاشگەزبوونەوە لەباوەڕ

6

کەواتە باواز لەفێرکردنە
سەرەتاییەکانی دەربارەی مەسیح
بهێنینو بەرەو دروستیو تەواوی
بڕۆین، هەروەها بابناغەی
تۆبەکردنمان لەکردارە مردووەکانو
باوەڕهێنان بەخوداو 2 فێرکردن
دەربارەی لەئاوهەڵکێشان، دەست
لەسەر دانانو زیندووبونەوەی
مردووانو لێپرسینەوەی هەتاهەتایی
نەبێت. 3 جا ئێمە ئاوا دەکەین گەر
خودا ڕێگامان بدات. 4 چونکە
ناکرێ ئەوانەی جارێك ژیانیان
ڕووناك کراوەتەوەو تامی بەهرەی
ئاسمانیان کردووەو بەشیان هەبووە
لەڕۆحی پیرۆز دووبارە بگەڕێنەوە بۆ
تۆبەکردن، 5 هەروەها تامی باشی
ووشەی خوداو هێزەکانی سەردەمی
داهاتوویان کردووە، 6 لەگەڵ
ئەوەشدا لەباوەڕ هەڵگەڕانەوە.
ناکرێ جارێکی تر نوێ بکرێنەوەو
بۆ تۆبەکردن بگەڕێنەوە، چونکە
ڕۆڵەی خودا بەدەستی خۆیان لەخاچ
دەدەنەوە، بۆ سووکایەتی
دەریدەخەن. 7 چونکە ئەو زەوییەی
بارانی بەسەر دەبارێو تێر ئاوە،
ڕووەکی سوودبەخش دەدات بۆ
ئەوانەی زەوییەکەیان کێڵاوە،
لەلایەن خوداشەوە پیرۆز دەکرێ. 8
بەڵام گەر زەوییەکە دڕكو گژوگیای
بێسوودی بەرهەم هێنا، ئەوسا گوێی
نادرێتێ، شایانی نەفرەت لێکردنە،
ئەنجامیشی سووتانە. 9 هاوڕێیانی
خۆشەویست، هەرچەندە بەو شێوەیە
قسەتان لەگەڵ دەکەین، لەگەڵ
ئەوەش دڵنیاین شتی باشتر بۆ ئێوەیەو
لەگەڵتان دەبێ بۆ ڕزگاریتان. 10 جا
خودا زۆردار نییە، بیری ناچێتەوە ئەو
کردارو خۆشەویستییەی لەپێناوی
ئەو دەرتانبڕی لەخزمەتکردنی
خوشكو برا پیرۆزەکانو بەردەوامن
لەسەری. 11 ئێمەش دەخوازین هەر

یـەك لـەئێوە هەمان پەرۆشی دەربخات
بەباوەڕێکی تەواو بەو هیوایەی هەمانە
تاکۆتایی، [12]تاکو تەمبەڵ نەبن، بەڵکو
ڕێگـای ئەوانـە بگـرن کـە بـەهۆی
بـاوەڕو ئارامگرتن بوون بەمیراتگری
بەڵێنی خودا.

خودا بەڵێنی خۆی دەباتەسەر

[13]کـــاتێ خـــودا بەڵێـــنی
بـــەئیـــبراهیمدا، ســـوێندی بـــەخۆی
خـــوارد، چـــونکە لـــەخۆی مـــەزنتر
کەسی تری نییە سوێندی پێبخوا. [14]
بـــەئیـــبراهیمی ووت: {بێگومـــان
پـیرۆزت دەکـەم، نەوەیـەکی زۆرت
پێدەبەخشـم.} [15]ئیـتر ئیبراهیم دانی
بەخۆیگـــرت تـــا بەڵێـــنەکەی
بەدەسـتهێـنا. [16]لەڕاستیدا خەڵکی
سـوێند دەخـۆن بـەوەی گەورەتـرە
لـــەخۆیان، تـــا دەریبخـــەن ئـــەوەی
دەیڵـــێن ڕاســـتەو ئـــەو ناکۆکـــیەی
لەنێوانـیان هەیـە نەمێـنێ. [17]خـودا
ویسـتی، ئەوانـەی میراتگـری بەڵێنن
دڵنـــیایان بکـــات، کـــەوا هەرگـــیز
بڕیاری خۆی ناگۆڕێ، بۆیە سوێندی
بۆ خواردن. [18]چونکە خودا هەرگیز
درۆ ناکـــات، ئێســـتا دوو شـــتی
ڕاستەقینەمان هەیـە دەتوانـین پشتی

پێببەسـتین. هـەروەها هـەموو ئەوانە
بەهـــێز دەکـــاتو ووردەیـــان بـــەرز
دەکاتـەوە کـە خۆیـان داوەتەدەست
خوداو دەستیان گرتووە بەو هیوایەی
بـۆ ئەوانـە. [19]ئـەم هیوایە بۆ گیانمان
وەك لەنگەر وایە، چەسپاو و ڕاگرە،
دەچـێتە نـاو شـوێنی هـەرە پـیرۆزی
پەرسـتگا لەپشـتی پـەردە. [20]ئـەو
شـوێنەی لەپێـناوی ئـێمەدا عیسـای
مەسیح پێشتر بۆی چوو، لەوێ بوو
بەکاهینی بەرز بۆ هەتاهەتایە، لەپلەی
مەلکیسادق.

مەلکیسادقی کاهین

7

ئـەم {مـەلکیسـادقە پادشـای شاری
سـالیم بوو، هەروەها کاهینی بەرزی
خـودا بـوو. کاتێ حەزرەتی ئیبراهیم
لـــەشـــەڕی دژی پادشـــاکان بـــە
ســـــەرکەووتویی گەڕایـــــەوە،
مەلکیسـادق بـۆ پێشوازی لێکردنی
ڕۆیشـــــتو پیرۆزیکـــــرد.} [2]
ئیـــبراهیمیش دەیـــەکی هـــەموو
دەسـکەوتەکانی شـەڕی دا بـە ئـەو.
مەلکیســـادق یەکـــەمجار بـــەواتای
(پادشـای ڕاسـتودروسـتی) دێـت،
هـەروەها {پادشـای سـالیم} بەواتای

(پادشای ئاشتی). [3]دایك و باوك و
ڕەچەڵەكی نییە، لەدایك بوون و
کۆتایی ژیانی نییە، بەڵام وەك ڕۆڵەی
خودا وایە، هەر بەكاهین دەمێنێتەوە
تاهەتایە.
[4]سەیربكەن ئەم مەلکیسادقە
چەند مەزنبووە، تەنانەت ئیبراهیمی
باوكی گەورەمان، دەیەكی
دەسکەوتی شەڕی داوەتێ. [5]ئێمە
دەزانین شەریعەتی موسا ئەو
كاهینانەی ڕاسپاردووە كە لەنەوەی
لاوی پەیدا بوون، دەیەك لە گەل
وەرگرن، بەواتای لەبرایانیان،
هەرچەندە بەبنەچە هەموویان
دەگەڕێنەوە بۆ ئیبراهیم. [6]بەڵام
لەگەڵ ئەوەی مەلکیسادق سەر بە
نەوەی لاوی نەبوو، دەیەكی
لەئیبراهیم وەرگرت و پیرۆزیكرد،
هەرچەندە ئیبراهیم بەڵێنی لەخودا
وەرگرتبوو. [7]كەواتە بەبێ گومان
نزمتر لەلایەن بەرزترەوە پیرۆز
دەكرێ. [8]جا ئەو كاهینانەی سەر
بەنەوەی لاوین، ئەوانەی بەپێی
شەریعەت دەیەك وەردەگرن، ئەوانە
مرۆڤێكن دەمرن، بەڵام
مەلکیسادق، ئەوەی دەیەكی
لەئیبراهیم وەرگرت، كتێبی پیرۆز
[9]شایەتی بۆ دەدات كەوا زیندووە،
بەڵكو لەمە زیاتر، دەتوانین بڵێین ئەو
لاوییەی دەیەك وەردەگرێ، خۆی
دەیەكی داوە بەهۆی ئیبراهیم. [10]
هەرچەندە ئەو كاتە هێشتا لاوی
لەدایك نەبوو بوو، لەپشتی
ئیبراهیمی باپیری بوو كاتێ ئیبراهیم و
مەلکیسادق یەكتریان بینی.

عیسا وەك مەلکیسادقە

[11]ئێستا گەر تەواوی بەكاهینێتی
لاوی بێتەدی، ئەوەی گەل شەریعەتی
لەسایەیدا وەرگرت، ئایا پێویست
بوو كاهینێكی تر دەربكەوێ لەپلەی
مەلکیسادق نەك لەپلەی هارون؟ [12]
گەر بێتوو كاهینێتی بگۆڕێ، ئەوسا
دەبێ شەریعەتیش بگۆڕێ. [13]ئەوەی
ئەو باسەی لەسەر دەكرێ
﴿مەسیح﴾ لەهۆزی لاوی نەبوو،
هەروەها كەس لەهۆزەكەی ئەو
خزمەتی قوربانگای نەكردووە. [14]
شتێكی ئاشكرایە، بنەچەی مرۆڤایەتی
عیسای خوداوەندمان دەگەڕێتەوە
بۆ تیرەی یەهوزا، هەرچەندە موسا
باسی نەكردووە لەو تیرەیە كاهینێك
پەیدا دەبێ.
[15]ئەوەی زیاتر ئەم باسە

ڕووندەکاتەوە ئەوەیە، کاهینی تازە
﴿مەسیح﴾ وەك مەلکیسادق [16]
دانەنرا بەکاهین بەپێی شەریعەت
بەگوێرەی ڕەچەڵەك، بەڵکو لەسەر
بناغەی هێزی ژیانی نەفەوتاو. [17]
کتێبی پیرۆز لەم بارەیەوە دەربارەی
عیسا دەڵێ: {تۆ تاهەتایە کاهینی
لەپلەی مەلکیسادق.}
[18]ئیتر لەلایەك ڕاسپاردەی
پێشوو لابرا، چونکە بەهێزو
سوودبەخش نەبوو. [19]لەلایەکی تر،
چونکە شەریعەت هیچ شتێکی تەواو
نەکرد، ئەوە بوو هیوایەکی باشترمان
بۆ دەرکەوت تا بەهۆیەوە لەخودا
نزیك بینەوە. [20]ئەوەش بەبێ سوێند
نەبوو. ئەوانی دیکە بوون بەکاهین
بەبێ سوێند. [21]بەڵام دانانی مەسیح
وەك کاهین بەسوێندەوە بوو، {
خوداوەند سوێندی خواردووەو لێی
پەشیمان نابێتەوە، تۆ دەبێ تاهەتایە
کاهین بی.} [22]بەم شێوەیە عیسا بوو
بە گەرەنتی پەیمانێکی باشتر. [23]
هەرچەندە لەسەردەمی کۆن زۆر
سەرۆك کاهین هەبوون، لەگەڵ
ئەوەش هەموویان بەهۆی مردن
نەیانتوانی بەردەوام بن
لەئەرکەکانیان. [24]بەڵام عیسا،
چونکە تاهەتایە دەژی، بۆیە کاهینێتی
ئەو هەر دەمێنێ. [25]کەواتە ئەو
دەتوانێ هەموو ئەوانە ڕزگار بکات
کە بەهۆی ئەوەوە دەچنە لای خودا،
چونکە ئەو هەمیشە دەژی، بۆیە
تکاشیان بۆ دەکات لای خودا.
[26]کەواتە، ئەم ئەو جۆرە کاهینە
بەرزەبوو کە پێویستمان پێیەتی،
پیرۆزو بێکەموکوڕیو بێهەڵەبوو،
لەگوناهباران جیاکرایەوە،
بەرزکرایەوە بۆ سەرووی ئاسمان. [27]
ئەو پێویستی بەوە نەبوو هەموو
ڕۆژێك لەبەر گوناهەکانی خۆیو
گەلەکەی قوربانی پێشکەش بکات،
هەروەك سەرۆك کاهینەکان لەکۆندا
کردوویانە، چونکە ئەو تەنها جارێك
کردی کاتێ خۆی کرد بەقوربانی
لەپێناوی گوناهی هەموو خەڵك. [28]
ئەوە بوو شەریعەت سەرۆك کاهینی
لەمرۆڤ دەستنیشان دەکرد کە
ناتەواوی خۆی هەیە، بەڵام بەووشەی
سوێند ئەوەی دوای ئەم شەریعەتە
هات، خودا ڕۆڵەی خۆی
دەستنیشان کرد ئەوەی تەواوی
کرد بۆ هەتاهەتایە.

کاهینی بەرزی پەیمانی نوێ

8

گرنگترین خاڵ دەربارەی ئەوەی
لێیدواین ئەمەیە: کەوا ئێمە
مەسیحمان هەیە، ئەو کاهینە بەرزەی
وا لەلای ڕاستی تەختی مەزنی
خوداوە لەئاسمان دانیشتووە. 2
خزمەت دەکات لەپیرۆزترین شوێن
واتە لەچادری پەرستنی ڕاستەقینە،
ئەوەی خوداوەند دایناوە نەك مرۆڤ.
3جا چونکە ئەرکی هەموو سەرۆك
کاهینێك پێشکەش‌کردنی قوربانیو
ئاژەڵ سەربڕینە بۆ خودا، کەواتە
پێویستە سەرۆك کاهینی ئێمەش
﴿مەسیح﴾ شتێکی هەبێ بیکات
بەقوربانی. 4گەر مەسیح لەسەر ئەم
زەوییە بووایە، شەریعەت ڕێگای
نەدەدا ببێ بەسەرۆك کاهین. چونکە
ئێستا سەرۆك کاهین هەیە بەپێی
شەریعەت قوربانی پێشکەش بکات.
5ئەوانە خزمەتی وێنەو سێبەری شوێنی
پیرۆزی ئاسمان دەکەن، چونکە کاتێ
موسا دەیویست چادر هەڵبدات،
خودا ڕایسپاردو ووتی: {تەماشا
بکەو هەموو شتێك بکە لەسەر ئەو
نموونەیەی پێم نیشانداوی لەسەر چیا.
} 6بەڵام مەسیح خزمەتێکی زۆر
مەزنتری دەسکەوت لەوەی ئەوان،
هەروەك خۆی پەیوەندیڕێکخەری
پەیمانێکی باشترە، چونکە لەسەر
بناغەی بەڵێنی باشترە.
7گەر پەیمانە کۆنەکە بێ
کەموکوڕی بووایە، ئیتر پێویستی
بەپەیمانێکی تر نەدەکرد. 8چونکە
خودا کەموکوڕی دۆزیەوە لە گەڵ
کاتێ دەڵێ:
{دەبێ ڕۆژێك بێ، سەرلەنوێ
پەیمانێکی دیکە لەگەڵ نەوەی
ئیسرائیلو نەوەی یەهوزا ببەستم. 9
ئەمەش وەك ئەو پەیمانە نییە کە
لەگەڵ باوباپیرانیان بەستم، کاتێ
دەستم گرتنو لەخاکی میسر
دەرمهێنان، چونکە لەسەر پەیمانەکەم
نەڕۆیشتن، ئیتر منیش پشتگوێم
خستن، خوداوەند دەڵێ. 10ئەمەش
ئەو پەیمانەیە لەگەڵ نەوەی ئیسرائیل
دەیبەستم، لەڕۆژانی داهاتوو
یاساکانم دەخەمە ناو مێشکیانو
لەناو دڵیان دەینووسم، دەبم
بەخودایانو ئەوانیش دەبن بە گەلی
من، 11دوای ئەوە کەس براکەی
یاخود نەوەی ووڵاتەکەی فێرناکات
پێی بڵێ: خوداوەند بناسە، چونکە
هەموویان دەمناسن، لە بچووکیانەوە
تا گەورەیان. 12من لەگوناهەکانیان

خـۆش دەبم، ئـیتر هەرگـیز باسـی گوناهەکانـیان ناکـەم.} [13]جـا کـە خـودا بەمە بڵێ (پەیمانی نوێ) مانای وایە، پەیمانەکەی یەکەمجار کۆن بوو، شـتێکی ئاساییە هەر شتێك کۆن بوو بێ بەرەو نەمان دەڕوات.

پاراستنی پەیمانی کۆن

9

ڕاسـتە لەپـەیمانی کـۆن مەراسـیمو یاسـای تایـبەتی بـۆ پەرسـتنی خوداو شـوێنی هـەرە پـیرۆزی سـەر زەوی هـەبووە لەچادری پیرۆز. [2]ئەم چادرە گەورەیـە ژوورێکـی هـەبووە نـاوی شوێنی پیرۆز بووە، چرایەك‌و مێزێك‌و نـانی قوربـانی تـێدابوو. [3]ژوورێکـی دیکـەش کەوتـبووە پشتی پەردەیەك، پـێی دەووتـرا شوێنی هەرە پیرۆز*، [4]ئاگردانـێکی زێڕینی تێدابوو بۆ بخورد سـوتاندن، لەگەڵ سندوقی پەیمان کە ڕووکـەش کـرابوو بـە زێـڕ، لـەناو سـندوقەکە قاپێکی زێڕین هەبوو نانی مـەنی ئاسمـانی تـێدابوو، لەگـەڵ گۆچـانەکەی هـارون کـە گـەڵای سـەوزی دەرکـردبوو، هەروەها دوو تەخـتە بەردەکـەی پـەیمان. [5]بـەڵام لەسەر سندوقەکە، کروبەکانی* شکۆ کـرابوو سـێبەریان کـردبوو بەسـەر سـندوقەکە ئەمـەش پـێیدەوترا ﴿کورسـی بەزەیی﴾. لێرەدا ئەوەندە بەسـە دەربـارەی ئـەم باسـە، چونکە ماوەی باسکردن لەمە زیاتر نییە.

[6]کـاتێ کاروبارەکان بەو شێوەیە ڕێکخـرابوون، سـەرۆك کاهیـنەکان هـەموو کـاتێ دەیانـتوانی بچـنە ژووری یەکـەم ﴿شـوێنی پـیرۆز﴾ بۆ جێبەجێ‌کردنی ئەرکە ئاینیەکان. [7]بەڵام ژووری دووەم ﴿شوێنی هەرە پیرۆز﴾ کەس نەیدەتوانی بچێتە ناوی تـەنها سـەرۆك کـاهین نـەبێ ئەویش ساڵی جارێك، پێویستبوو لـەسەری خوێـنی قوربانی لەگەڵ خۆی بباتو بیپرژێـنێ بەسەر ﴿کورسی بەزەیی﴾ لـەجـیاتی خـۆیو ئـەو گوناهانـەی گەلەکـەی بێئـەوەی بـزانن کـردوویانە. [8]بەمـەش ڕۆحی پیرۆز بـۆمـان ڕوون دەکـاتـەوە، ئـەو ڕێگایـەی بەرەو شوێنی هەرە پیرۆزی ڕاسـتەقینە دەڕوات کە لەئاسماندایە، ئەمـەش جارێ نەکرابووەوە. چونکە هێشـتا ڕێگـەی یەکـەم ﴿چـادری پـیرۆز﴾ هـەر مـابوو. [9]ئەمـەش هـێمایە بـۆ ئـەم سـەردەمەمان، کـە هێشتا قوربانیو ئاژەڵ سەربڕینی تیادا

دەکرێ بەپێی سەردەمی کۆن. ئەو
قوربانییانەش ناتوانێ ئاسوودەیی
بخاتە ویژدانیان بەتەواوی. [10]چونکە
ئەوانە تایبەتی بوون بەکاروباری لەش
﴿شتی ڕواڵەتی﴾ وەك خواردن‌و
خواردنەوە، هەروەها ڕێگا
جۆراوجۆرەکانی پاك‌کردنەوە، ئیتر
ئەم یاسایە مایەوە، هەتا کاتی
سیستەمی نوێ.

مەسیح پەیوەندی‌ڕێکخەرە

[11]بەڵام کاتێ مەسیح دەرکەوت
وەك سەرۆك کاهین بۆ شتە باشەکانی
داهاتوو، بەچادری تەواوترو مەزنتر
کە بەدەست دروست نەکرا بێ،
واتە سەر بەدروست کراو نەبێ. [12]
ئەو تەنها یەکجار چووە ناو شوێنی
هەرە پیرۆز، بۆ ئەوەش خوێنی بزن‌و
گوێرەکەی لەگەڵ خۆی نەبرد،
بەڵکو خوێنی خۆی، بەم خوێنەش
کرینەوەی هەتاهەتایی بەدەست‌هێنا.
[13]گەر بەپێی سەردەمی کۆن خوێنی
مەڕو گوێرەکەو خۆڵەمێشی بەرخی
سووتێنراو، گلاوەکان پیرۆز بکات
بۆ پاك‌کردنەوەی لەش، [14]ئیتر دەبێ
خوێنی مەسیح چەند لەوە زیاتر
بێ، ئەوەی خۆی پێشکەشی خودا
کرد بە ڕۆحێکی
هەتاهەتایی بێ کەم‌وکوڕی،
ئەوەی ویژدانتان پاك دەکاتەوە
لەکردارە مردووەکان تاخزمەتی
خودای زیندوو بکەن.
[15]بۆیە مەسیح پەیوەندی
ڕێکخەری پەیمانی نوێیە، تا ئەوانەی
بانگ‌کراون میراتی هەتاهەتایی
بەدەست‌بهێنن، ئەوەی خودا بەڵێنی
پێدابوو، چونکە عیسا مرد تا
بەخوێنی خۆی بیانکڕێتەوە لەو
گوناهانەی لەپەیمانی کۆن
کردوویانە. [16]گەر وەسیەتنامە هەبێ،
پێویستە بسەلمێنرێ خاوەن وەسیەتەکە
مردووە، [17]چونکە وەسیەتنامە
کاتێك کاری پێدەکرێ کە
خاوەنەکەی مردوو بێ، بەڵام گەر
زیندوو بێ هیچ کاری پێ ناکرێ.
[18]بەم شێوەیە، پەیمانی کۆن کاتێك
کاری پێکرا کە بەخوێن مۆرکرا. [19]
چونکە موسا، دوای ئەوەی هەموو
ڕاسپاردەکانی شەریعەتی بۆ هەموو
گەل ڕاگەیاند، خوێنی مەڕو
گوێرەکەی لەگەڵ ئاو تێکەڵ‌کرد،
پرژاندی بەسەر شەریعەت‌و هەموو
گەل، بە چەپکێ لەڕووەکی زوفاو
پارچەیەك لە خوری سوور. [20]ئەوسا

ووتی: {ئەم خوێنە مۆری ئەو
پەیمانەیە کە خودا لەگەڵ ئێوەی
بەست}. 21 بەهەمان شێوە خوێنەکەی
پرژاند بەسەر چادری پەرستنو ئەو
کەلوپەلانەی بۆ خزمەت بەکار دێن.
22 بەپێی شەریعەت نزیکەی هەموو
شتێك بەخوێن پاك دەبێتەوە،
لێخۆشبوونی گوناهیش بێ
خوێنڕشتن نابێ.

مەسیح مەزنترین قوربانییە

23 گەر پاككردنەوەی وێنەی شتە
ئاسمانیەکان ئەوەندە پێویستی بەو
مەراسیمانە هەبێ، جا دەبێ شتە
ئاسمانیەکان خۆیان چەند پێویستیان
بەخوێنی قوربانیەکی باشتر بێ! 24
چونکە مەسیح، نەچووە شوێنی هەرە
پیرۆزی سەر زەوی، ئەوەی مرۆڤ
تەنها لەسەر نموونەی شوێنی هەرە
پیرۆزی ڕاستەقینە دروستی کردووە،
بەڵکو چووە ناو ئاسمان، ئێستا لەوێ
نوێنەری ئێمەیە لەبەردەم خودا. 25
ئەو نەچووە ئەوێ تا چەند جارێك،
خۆی بکات بەقوربانی، هەروەك
چۆن سەرۆك کاهینی سەر ئەم زەوییە
ساڵی جارێك دەچووە شوێنی هەرە
پیرۆز، بەخوێنێك کە خوێنی خۆی
نەبوو. 26 ئەگینا دەبووایە عیسا
لەدروستکردنی جیهانەوە چەند
جارێك ئازار بدرایە. بەڵام ئێستا
لەکۆتایی زەمان یەکجار هات تا
گوناهمان بسڕێتەوە، بەوەی
خۆیکرد بەقوربانی لەپێناوی ئێمە.
27 هەروەك چۆن دوارۆژی مرۆڤ
ئەوەیە جارێك بمرێ، دوایی ڕۆژی
لێپرسینەوە دێت، 28 مەسیحیش،
جارێك خۆیکرد بەقوربانی تا
گوناهی خەڵکێکی زۆر لاببات.
بەڵام هاتنەوەی عیسا بۆ جاری
دووەم بۆ لابردنی گوناه نییە، بەڵکو
بۆ ڕزگارکردنی ئەوانەیە کە
بەپەرۆشەوە چاوەڕێی دەکەن.

10

چونکە شەریعەت تەنها سێبەری شتە
باشەکانی داهاتووە، نەك وێنەی
تەواوی ڕاستیەکان، بۆیە هەرگیز
ناتوانێ بەو قوربانیانەی بە بەردەوامی
پێشکەش دەکرێ ساڵ لەدوای ساڵ
ئەوانە دروستو تەواو بکات کە
لەخودا نزیك دەبنەوە بۆ پەرستن. 2
ئەگینا پێویستی نەدەکرد بەردەوامبن
لەپێشکەشکردنی قوربانی، چونکە
ویژدانی خواپەرستان، کەی بەتەواوی

جـارێك پـاكبووەوە، ئیتر جارێكیتر
پێویسـتی بـەپاكبوونەوە نییەو هەست
بـەگوناهی ڕابـووردووی ناکـات. [3]
لەڕاسـتیدا، ئەو قوربانیانە ساڵ بەساڵ
گونـاهی بـەبیر مـرۆڤ دەخستەوە، [4]
ئەگینـا بەهیـچ جۆرێـك خوێنی مەڕو
گوێـرەکە گونـاهی ئـێمە لانابات. [5]
لەبەرئـەوە کـاتێ مەسـیح هاتـە ئـەم
جـیهانە ووتـی: {تۆ قوربانیو خێرت
نەویست، بەڵكو لەشێکت داوە پێم.
[6]بـەقوربانی سووتاو و قوربانی گوناه
دڵخـۆش نـەبووی. [7]جا ئەوکاتە پێم
ووتی: (ئەوەتا هاتووم تابەخواستی تۆ
کار بکەم، ئەمە ئەوەیە لەکتێبی پیرۆز
لەسەرم نووسراوە.)}
[8] ئــەو یەکــەمجار ووتــی: {تــۆ
قوربـانیو خـێرو قوربـانی سووتاو و
قوربـانی گوناهـت نەویسـتو پـێی
دڵخــۆش نــەبووی}، هەرچــەندە
هـەمووی بەپێی شەریعەت دەکرد، [9]
ئیـنجا مەسـیح ووتی: {ئەوەتا هاتووم
تـا بەخواسـتی تۆ کار بکەم.} کەواتە
بەمـە یاسای یەکەمی لابرد، تا یاسای
دووەم دابـنێ. [10]بەپێی ئەم خواستەی
خـودا، ئـێمە پـیرۆز بوویـن کـاتێ
عیسـای مەسیح یەکجار لەشی خۆی
کرد بەقوربانی لەپێناوی هەمووان.

[11]لـەکۆندا سـەرۆك کاهیـنەکان
هـەموو ڕۆژێـك سەرلەنوێ دەبووایە
قوربانگایـان ئامـادە بکـردایە، لەبـەر
پێشـکەشکـردنی قوربـانی بۆ خودا،
هەرچــەندە ئــەو جــۆرە قوربانــیانە
نــەیاندەتوانی گونـاهی هـیچ مرۆڤێك
لابـبەن. [12]بـەلاَم ئـەو کاهیـنە بەرزە
﴿مەســیح﴾ یــەکجار قوربانــیەکی
پێشــکەشکــرد لەجــیاتی هــەموو
گوناهێك، ئەوسا بۆ هەتاهەتایە لەلای
دەسـتە ڕاستی خودا دانیشت. [13]ئەو
لــەوێ چـاوەڕێ دەکات، هەتا خودا
هــەموو دوژمــنەکانی دەخاتــە ژێــر
پێـیەوە. [14]چونکە ئەو بەیەك قوربانی،
ئەوانــەی پیرۆزکــراون، دروســتو
تـەواوی کـردن. [15]ڕۆحی پیرۆزیش
خـۆی شـایەتیمان بـۆ دەدات، دوای
ئـەوەی خـودا دەڵـێ: [16]{ئەمـە ئـەو
پەیمانەیـە کــە لەگەڵــیان دەیبەسـتم،
دوای ئـەو ڕۆژانـە خوداوەند دەڵێ:
یاساکانم دەخەمە ناو دڵیان، هەروەها
لــەناو مێشکیان دەینووسم.} [17]ئینجا
بـەردەوام دەبـێو دەڵێ: {جارێكیتر
هەرگـــیز یـــادی گوناهـــەکانو
هەڵەکانـیان ناکەمـەوە.} [18]هەروەها
کـاتێ ئـەم گوناهانـە بەخشران، ئیتر
پێویسـت ناکـات قوربـانی بۆ گوناه

بکرێ.

ئەنجامی قوربانی مەسیح

[19]بەم شێوەیە برایانی
خۆشەویست، ئێستا بەتەواوی
باوەڕمان بەوە هەیە، بەهۆی خوێنی
عیسای مەسیح، دەتوانین بڕۆینە
شوێنی هەرە پیرۆز. [20]بەو ڕێگا
زیندوو و تازەیەی بەدڕاندنی پەردەی
پەرستگا کرایەوە، واتە بەلەشی
خۆی. [21]هەروەها لەبەرئەوەی
کاهینی بەرزمان هەیە سەرپەرشتی
ماڵی خودا دەکات، [22]کەواتە،
پێویستە نزیك بکەوینەوە لەخودا
بەدڵێکی پاكو پڕ لەمتمانەی باوەڕ،
دوای ئەوەی دڵمان پاك کرایەوە
لەیژدانێکی خراپ بەپرژاندنی خوێن
بەسەری، هەروەها لەشمان بەئاوی پاك
خاوێن کراوەتەوە. [23]با دەستبگرین
بەو هیوایەی شایەتی بۆ دەدەین،
بێ ئەوەی لەهاتنەدی دوودڵ بین،
چونکە ئەوەی بەڵێنی پێداوین
ڕاستگۆیە، [24]هەروەها با ئاگاداری
یەکتری بینو یەکتری هانبدەین بۆ
خۆشەویستیو کرداری چاك. [25]واز
لەکۆبوونەوەکانتان مەهێنن، هەروەك
هەندێکتان لەسەری ڕاهاتوون،
بەڵکو یەکتری هانبدەن بۆ
ئامادەبوون، لەمەش زیاتر چونکە
دەبینن ڕۆژی خوداوەند
نزیكبووەتەوە.
[26]گەر ئێمە بەدەستی ئەنقەست
گوناه بکەین، دوای ئەوەی ڕاستیمان
ناسی، ئەوسا هیچ قوربانیەك نییە بۆ
لێخۆشبوونی گوناهمان. [27]هیچ
شتێکی دیکەمان بۆ نامێنێتەوە جگە
لەوەی چاوەڕێی ڕۆژی
لێپرسینەوەی ترسناكو تووڕەیی ئەو
ئاگرە بکەین کە دوژمنانی پێ
دەسوتێنرێ. [28]دەزانن گەر یەکێك
دوو یان سێ شایەتی بەسەرەوە بێ
کەوا بەرپێچی شەریعەتی موسای
کردووە، بێ بەزەییانە سزای مردنی
بەسەر دەدرێ. [29]کەواتە بەڕای ئێوە،
دەبێ چەند زیاتر بێ سزای ئەوەی بە
سووکی سەیری ڕۆڵەی خودا
دەکاتو لەهەمان کات خوێنی پەیمان
بە پیس دادەنێ کە پیرۆزی کردووە،
هەروەها گاڵتە بە بەرەکەتی خودا
دەکات؟ [30]چونکە ئێمە ئەوە باش
دەناسین کە ووتویەتی: {تۆڵە سەندن
هی منە، منم پاداشت دەدەمەوە.}
هەروەها نووسراوە: {خوداوەند
حوکم بەسەر گەلەکەی دەدات.} [31]

زۆر ترسناکانە کەوتنە بەردەستی
خودای زیندوو.
32بەڵام ڕۆژانی ڕابردووتان لەیاد
بێ، کاتێ ژیانتان ڕووناك کرایەوەو
چەند دانتان بەخۆتان گرتو تووشی
ئازار هاتن بەتێکۆشانێکی سەختو
درێژ. 33لەلایەك ئێوە تووشی جنێو و
چەوسانەوە هاتوون، لەلایەکی دیکە
بەشداری ئەوانەتان کرد کە بەهەمان
شێوە هەڵسوکەوتیان لەگەڵ دەکرا.
34هەروەها بەشداری بەندکراوانتان
کرد لەئازارەکانیان، کاتێ دەستیان
بەسەر ماڵو سامانتان گرت،
بەخۆشیەوە دانتان بەخۆتان گرت،
چونکە دەزانن لەئاسمان سامانێکی
باشترو نەفەوتاوتان هەیە. 35کەواتە
بێ متمانە مەبن، چونکە پاداشتی
مەزنە. 36ئێوە پێویستتان بەدان
بەخۆگرتن هەیە، تا کاربکەن
بەخواستی خوداو بەڵێنەکەی
بەدەستبهێنن. {37چونکە ئەوەی
چاوەڕێی دەکرێ بێت، دوای
ماوەیەکی زۆر کورت دێتو
دواناکەوێ. 38خودا دەڵێ: ئەوەی
بەباوەڕ بێتاوان دەبێ، دەژی،
هەروەها ئەگەر هەڵگەڕایەوە، ئەوە
جێی ڕەزامەندی من نابێ.} 39جا ئێمە
سەربەو هەڵگەڕاوانە نین کە
لەناودەچن، بەڵکو سەربەوانەین کە
باوەڕیان هەیەو ڕزگار دەبن.

باوەڕی باپیرانمان

11
باوەڕ دڵنیایی تەواوە بەوەی هیوامان
لەسەریەتی، هەروەها بێگومانبوونە
ئەوەی نایبینین هەیە. 2بەم باوەڕە،
خەڵك لەکۆندا ڕەزامەندی خودایان
بەدەستهێناوە.
3بەباوەڕ دەزانین هەموو جیهان
بەهۆی ووشەی ئەوەوە
دروستبووە، تەنانەت هەموو ئەو
شتانەی دەیبینین، لەشتێك
هاتۆتەکایەوە کەوا نایبینین.
4بەباوەڕ هابیل قوربانی پێشکەش
کرد، قوربانییەکەی لای خودا باشتر
بوو لەوەی قابیلی برای. هەر بەهۆی
باوەڕیەوە بوو خودا قوربانییەکەی
پەسەندکردو شایەتی بۆدا کە
ڕاستودروستە، هەرچەندە هابیل
مرد، بەڵام تائێستاش بەباوەڕی هەروا
دەدوێ.
5بەباوەڕ ئەخنوخ بەرزکرایەوە
لای خودا بێ ئەوەی بمرێت، لەسەر
ڕووی ئەم زەوییە نەما، چونکە خودا

بەرزیکردەوە بۆ لای خۆی، پێش
ئەوەی ئەمە ڕوویدات، شایەتی بۆ
دراوە کەوا ئەو جێی ڕەزامەندی
خودا بووە. 6بێباوەڕ ڕەزامەندی
خودا بەدەستنایەت، چونکە ئەوەی
بیەوێ لەخودا نزیکبێتەوە، دەبێ
باوەڕی بەبوونی ئەو هەبێ. هەروەها
باوەڕی بەوە هەبێ خودا پاداشتی
ئەوانە دەداتەوە کە بەدوایدا
دەگەڕێن.
7بەباوەڕ نوح ئاگادارکرایەوە
سەبارەت بەوەی ڕوودەدات،
هەرچەندە نیشانەی هیچ ڕووداوێك
دیار نەبوو، ترسی خودا وای لەنوح
کرد کەشتییەك دروست بکات تا
خاوخێزانەکەی پێڕزگار بکات، بەمە
نوح حوکمی بەسەر جیهانداو خۆی
بوو بەمیراتگری ڕاستودروستی.

باوەڕی ئیبراهیم و باوکان

8بەباوەڕ کاتێ ئیبراهیم بانگکرا
بڕوات بۆ ئەو شوێنەی دواتر
بەمیرات وەریدەگرێ، گوێڕایەڵی
خودا بوو و ڕۆیشت، هەرچەندە
نەیدەزانی بۆ کوێ دەچێ. 9هەروەها
بەباوەڕ لەخاکی بەڵێن پێدراو
نیشتەجێبوو، هەروەك بڵێی
لەناوچەیەکی نامۆ بێ، لەچادر
لەگەڵ ئیسحاقو یاقوب دەژیا
کەئەوانیش میراتگری هەمان بەڵێن
بوون. 10چونکە ئیبراهیم چاوەڕێی
چوونی شاری ئاسمانی دەکرد کە
بناغەیەکی چەسپاوی هەیە، ئەوەی
خودا دروستکەرو ئەندازیاریەتی.
11بەباوەڕ بوو، سارای ژنی
ئیبراهیم توانای سك پڕبوونی پێدرا،
هەرچەندە تەمەنی مناڵبوونی
بەسەرچوو بوو، چونکە دڵنیابوو
لەوەی ئەو بەڵێنەی خودا پێی داوە
دەیباتە سەر. 12بەم شێوەیە لەیەك پیاو
کەنزیکی مردن بوو نەوەیەکی گەورە
دروستبوو، {ژمارەیان وەك
ئەستێرەی ئاسمان، وەك لمی سەر
کەناری دەریا لەژمار نەدەهات.}
13هەموو ئەوانە لەباوەڕ مردن،
بێئەوەی ئەو بەڵێنەی پێیان درابوو
بەدەستی بهێنن، بەڵام هەر
لەدوورەوە بینییان پێشوازیان لێکرد،
هەروەها ڕایانگەیاند کە ئەوان تەنها
نامۆ و میوانن لەسەر زەوی. 14
ئەوانەی ئەمە دەڵێن، بەمە دەریدەخەن
کەداوای وولات دەکەن. 15گەر
ئەوان باسی ئەو وولاتەیان بکردایە
کە بەجێیان هێشتبوو، ئەوسا هەلی

گەڕانەوەیان بۆی دەبوو. [16]بەڵام، ئەوان ئارەزووی وولاتێکی باشتریان دەکرد کە لەئاسمانە. لەبەرئەوە خودا شەرمی پێیان نەبوو ناوبنرێ بەخودایان، چونکە لە ئاسمان شاری بۆ دروستکردن.

[17]بەباوەڕ ئیبراهیم ئیسحاقی کوڕی پێشکەش‌کرد وەك قوربانی کاتێ خودا تاقی دەکردەوە، ئەو تاقە کوڕەی بەبەڵێن لەخودا وەریگرتبوو، ئامادەبوو ئەویش بکات بەقوربانی. [18]سەبارەت بەئیسحاق خودا ووتی: {لەئیسحاقەوە هەموو نەوەی ئەو پەیدا دەبێ.} [19]ئیبراهیم باوەڕی بەوە هەبوو خودا توانای ئەوەی هەیە مردووان زیندووبکاتەوە، لەبەرئەوە خودا جارێکی دیکە ژیانی بەئیسحاق بەخشی وەك نیشانە. [20]بەباوەڕ بوو، ئیسحاق یاقوب‌و عیسۆی پیرۆزکرد، بۆ داهاتووی چاك.

[21]بەباوەڕ بوو، یاقوب لەسەرە مەرگدا هەردوو کوڕەزاکانی کە کوڕی یوسف بوون پیرۆزی کردن، ئینجا خۆی‌دا بەسەر گۆچانەکەیداو ستایشی خودای کرد.

[22]بەباوەڕبوو، یوسف لەکۆتایی ژیانی، باسی دەرچوونی ئیسرائیلیەکانی‌کرد لەمیسرو سەبارەت بەناشتنیشی وەسیەتی کرد.

باوەڕی موساو باوکان

[23]بەباوەڕ بوو، کاتێ موسا لەدایك بوو، بۆ ماوەی سێ مانگ دایك‌و باوکی شاردیانەوە، چونکە بینیان منداڵێکی جوانە، لە فەرمانەکانی پادشا نەترسان. [24]بەباوەڕ بوو، کاتێ موسا گەورە بوو، نەیویست خەڵکی بە کوڕی کچی فیرعەون بانگی بکەن. [25]موسا بەلایەوە باشتر بوو لەگەڵ گەلی خودا ئازار بچێژێ، لەوەی بۆ ماوەیەکی کورت لەزەت لەخۆشی ژیان وەربگرێ‌و بەگوناهەوە بژی. [26]بەلای موسا ئەو ڕیسواییەی لەپێناوی مەسیح چەشتی، نرخی زیاتر بوو لەگەنجینەی میسر، چونکە دەیزانی خودا چۆن پاداشتی دەداتەوە. [27]هەر بەباوەڕ بوو دوایی میسری بەجێهێشت، بێ‌ئەوەی لەتووڕەیی پادشا بترسێ. بە شێوەیەك وورەی‌بەرز بوو، هەروەك ئەوە ببینێ کە نەبینراوە. [28]هەر بەباوەڕ بوو موسا ڕۆژی تێپەڕبوونی کردو دوایی خوێنی قوربانیەکانی پرژاند

بــەدەرگـــای جوولـەکــەکان، تـــا فریشــتەی لـەناوبــەر ئــەوەی کـوڕە نۆبــەرەکانی کوشت، دەست لـەوان نەدات.

باوەڕی دادوەرانو پێغەمبەران

[29] بــەباوەڕ بــوو، جوولـەکــەکان توانیــیان لــەدەریای ســوور بپەڕنەوە، هــەروەك بەســەر ووشــکانیدا بڕۆن. بــەڵام میســریەکان کــاتیٚ ویســتیان بپەڕنەوە خنکان.

[30] بـــەباوەڕ بـــوو، شـــوورەی چــواردەوری شــاری ئــەریحا ڕووخا، دوای ئــەوەی حــەوت ڕۆژ بەدەوری سووڕانەوە.

[31] بەباوەڕ بوو، ڕاحابی داوێنپیس لـەناونەچــوو لـەگــەڵ یــاخیبووان، چــونکە پێشـــوازیەکی هاوڕێــیانەی لـەدوو سیخوڕەکەی یەشوع کرد.

[32] نموونـــەی تـــر زۆرە بۆتـــان بهێــنمەوە، بــەڵام کــاتی ئــەوە نیــیە تــاوەکو باســی: جــەدعونو بــاراقو شەمشــونو یەفتاحو داودو ساموئیلو پێغەمبەرانــتان بــۆ بکــەم. [33] بــەهۆی باوەڕیــان ئەوانــە توانــیویانە: زاڵــبن بەســەر پادشـاهێتیەکان، دادپەروەری بهێنـــــەکایەوە، بەڵێـــــنی خـــودا بەدەستبهێنن، دەمی شێر دابخەن، [34] ئاگــری گــڕدار بکوژێنــنەوە، لـەژێــر تــیخی شمشــێر ڕابکــەن، لـــەکاتی بیٚهێزی بەهێزبن، لـەمەیدانی شەڕ ببن بــەپاڵــەوان، لـەشــکری بــێگانە بگەڕێنـــنەوە دواوە، [35] هـــەندێك ژن مردووەکانـــیان گەڕایـــەوە لایـــان بەزیـندووبوونەوە، هەندێکی دیکەیان دانـیان بەئازارو ئەشکەنجە گرت هەتا مــردن، نەیانویســت ڕزگاریــان بیٚ تا لـەڕۆژی دواییدا زیندووبوونەوەیەکی باشــتر بەدەســتبهێــنن. [36] هــەندێکی تــریان تووشــی ئــازارو سووکایەتیو بەقامچــی لــێدانو کــۆتو زنجــیرو بەندیخانـــە بـــوون. [37] هەندێکـــیان بــەردبارانکــران، پــەرشوبڵاوکران، بــەشــێوەیەکی زۆر دڕندانــە بەشمشێر ملــیان پەڕێــنراوە. بەشــێکیان ئــاوارە بــوون لـەجــیاتی جل خۆیان بە پێستی مــەڕو بــزن داپۆشــیوە، دەربــەدەری شــاران بــوون، تووشـــی برســێتیو چەوسانەوەو تەنگانەیەکی زۆربوون. [38] هــەروەك شــایانی ئەم جیهانە نەبن، ئـــاوارەی نـــاو بـــیابانو شـــاخو ئەشــکەوتەکانو کــونو کەلـەبــەری زەوی بوون.

[39] هەرچــەندە بــاوەڕی ئــەوان

شوێنی ڕەزامەندی خودا بوو، لەگەڵ
ئەوەشدا بەڵێنی خودایان بەدەست
نەهێنا. [40]چونکە خودا پێشتر شتێکی
باشتری بۆ ئێمە دانابوو، تا ئەوان
بەبێ ئێمە تەواو دروست نەبن.

تەمێکردنی خودای باوک

12

لەبەرئەوە گەر ئێمە بەهەورێکی ئاوا
گەورەی شایەتیدان دەورردراوین، با
لەهەموو بارگرانیو گوناهێك کە
کۆتی کردووین ئازادبین، هەروەها
بەپشوودرێژیەوە لەو پێشبڕکێیە
ڕابکەین کە لەپێشمانە. [2]با هەمیشە
سەیری عیسا بکەین، پێشڕەو و
تەواوکەری باوەڕمان. ئەوەی
لەپێناوی ئەو خۆشیەی چاوەڕێی
دەکرد، دانی بەخۆیگرت کاتێ
لەخاچیانداو شەرمەزاری پشتگوێ
خست، دوایی لەلای دەستە ڕاستی
خودا دانیشت. [3]سەرنج بدەنە ئەوەی
دانیبەخۆیگرت سەبارەت بەو
دژایەتییەی گوناهباران لەگەڵیان
دەکرد، تا وورە بەرنەدەنو شەکەت
نەبن. [4]هەرچەندە ئێوە لەململانێی
گوناه تا ئێستا خوێنتان نەڕشتووە.
[5]ئایا ئەو ووشە هاندەرانەی
خوداتان لەبیر چووەوە، کە هەروەك
ڕۆڵەی خۆی لەگەڵ ئێوە دەدوا؟
کاتێ دەڵێ: {ڕۆڵەکەم، بەچاوی نزم
سەیری تەمێکردنی خوداوەند مەکە،
هەروەها وورە بەرمەدە کاتێ سزات
دەدات، [6]چونکە ئەوەی خوداوەند
خۆشیبوێ تەمێی دەکات، هەروەها
هەر یەکێك وەك ڕۆڵەی خۆی
وەریگرێت بەقامچیی لێیدەدات.}
[7]کەواتە، دانبگرن بەخۆتان کاتێ
خودا تەمێتان دەکات، چونکە
هەڵسوکەوتی باوكو ڕۆڵەتان لەگەڵ
دەکات، چ ڕۆڵەیەك هەیە باوکی
تەمێی نەکات؟ [8]گەر بێتو خودا
تەمێتان نەکات وەك هەموو
منداڵەکانی دیکەی، ئەمە ئەوە
دەگەیەنێ ئێوە زۆڵنو منداڵی ئەو
نین. [9]گەر باوکی سەر زەویمان
تەمێمان بکات لەگەڵ ئەوەشدا ڕێزی
بگرین، ئایا دەبێ چەند زیاتر
ملکەچی باوکی ڕۆحیمان بین؟ بۆ
ئەوەی ژیان بەدەست بهێنین. [10]
باوکی سەر زەویمان بۆ ماوەیەك
تەمێمان دەکات ئەوەندەی بەباشیان
زانیوە، بەڵام خودا، تەمێمان دەکات
لەپێناوی بەرژەوەندی ئێمە، هەتا
لەپاكوپیرۆزی ئەودا بەشدار بین. [11]

چــونکە تەمــێکردن لــەکاتی خــۆی دەردەکــەوێ کەمایــەی ئــازارە نــەك خۆشــی، بــەڵام دواتــر، لەئاشــتیدا بـــەرووبوومی ڕاســـتودروســـتی لێدەکەوێتەوە بۆ ئەوانەی ڕاهێنراون، تـا کەم ئەندامەکان لەڕێگا دەرنەچن، بەڵکو چاكببنەوە.

[12]کەواتـــە دەســـتە بێهـــێزو ماندووەکانـتان جـارێکی دیکـە بەرز بکەنـــەوە، هـــەروەها ئـــەژنۆ لەرزۆکەکانــتان بەهــێز بکــەن، [13]ڕێگای ڕاستو ڕەوان بۆ پێتان ئامادە بکەن.

[14]هــەوڵ بــدەن، بــە ئاشـتی بژین لەگـــەڵ هـــەموو کەســـێك، داوای پـاكوپیرۆزی بکەن، بەشێوەیەك بژین جـێی ڕەزامەندی خودا بێ، ئەگینا بێ ئـەوە کەس ناتوانێ خوداوەند ببینێ. [15]ئاگـاداری ئەوە بن، کەستان خۆی لەبەرەکـەتی خـودا بـێبەش نەکات، بـەوەی ڕەگــی تاڵـیتان تـیادا بڕوێ، ئەمـەش بـێزاری بهێنێتە کایەوەو ببێتە هـۆی خراپبوونی بەشێکی زۆرتان. [16]ئاگـــادار بـــن، بـــا کەســـتان داوێـنپیسـیو کفـر نـەکات لـەگەڵ خــودا وەك عیســۆ، ئــەوەی مــافی نۆبەرایـەتی خـۆی فرۆشـت بە ژەمێ نـانخواردن. [17]چـونکە دەزانن دوای ئــەوەی ویســتی ببێــتەوە میراتگــری پیرۆزی، ڕەتکرایەوە چونکە دەرفەتی تۆبەکـردنی بـۆ نـەمابوو، هەرچـەندە بەگریانەوەش داوای دەکرد.

[18]چـونکە ئـێوە لـەشاخێك نزیك نەکەوتـــنەوە دەســـتی لێبـــدرێ، لەئاگرێکی گڕدار، لەتاریکی، لەتەم، لەگــەردەلوول، [19]هــەروەها دەنگــی کـــەڕەنا، دەنگـــی دوانـــێك وا لەگوێگـران بکـات بپاڕێنەوە، تا ئیتر ئـەم قسـانەیان بـۆ نەکرێ. [20]چونکە ئــەوان نەیانــتوانی خۆیــان ڕاگــرن لـەئاسـت تونـدی فەرمانەکەی خودا، کە ووتبووی: {گەر ئاژەڵیش دەستی بــەر ئــەو شــاخە بکــەوێ، دەبــێ بــەردباران بکــرێ.} [21]لەڕاســتیدا دیمەنەکە ئەوەندە ترسناك بوو تەنانەت وای لەموسـا کرد بڵێ: {من لـەترسا دەلەرزم.}

[22]بـەڵام ئـێوە بـۆ شـاخی شاری داود هــاتوون، بــۆ شــاری خــودای زیـندوو، کـە قودسـی ئاسمانیـیە، بۆ ئاهەنگــێك فریشــتەیەکی گــەلێ زۆر تــیایدا بەشــداریکــردووە. [23]بــۆ کۆمـەڵی ڕۆڵــە نۆبــەرەکانی خـودا، ئەوانـەی ناویان لـەئاسمان نووسراوە.

ئێوە بۆ لای خودا خۆی هاتوون
ئەوەی فەرمان بەسەر هەموو مرۆڤ
دەدات، بۆ لای ڕۆحی
ڕاستودروستان کە تەواوکراون.
24بەڵێ بۆ لای عیسا هاتوون،
ئەوەی پەیوەندیڕێکخەری پەیمانی
نوێیە، هەروەها بۆ خوێنێکی ڕشێنراو
کە زۆر باشتر لەخوێنی هابیل
دەدوێ.
25ئاگاداربە قسەکەر
ڕەتمەکەوە، چونکە گەر ئەوانەی
لەپێشا قسەکەری بە وەحییان
ڕەتکردەوە لەسەر زەوی نەیانتوانی
ڕابکەن، ئایا ئێمە چۆن دەتوانین
لەسزا ڕابکەین گەر قسەکەری ئاسمان
ڕەتبکەینەوە؟ 26لەکۆنا دەنگی
خودا زەوی خستە لەرزە، بەڵام
ئێستا ئەو بەڵێنیداوەو دەڵێ: {
جارێکیتر تەنها زەوی ناخەمە لەرزە
بەڵکو ئاسمانیش.} 27مەبەست لە
(جارێکیتر) ئەمەیە: هەموو ئەو
شتانەی خودا دروستیکردووەو
لەرزۆکە نامێنێ، لەبناغەدا
دەیانگۆڕێ، تەنها شتە چەسپاوەکان
دەمێنێتەوەو نالەرزێ. لەشوێنی خۆی
ناجولێ.
28بۆیە با دەم بەسوپاس بین بۆ ئەو
پادشاهێتیەی کە نالەرزێ، هەروەها
بەترسو ڕێزەوە خودا بپەرستین،
بەشێوەیەك کەجێی ڕەزامەندی بێت.
29چونکە خودای ئێمە ئاگرێکی
سووتێنەرە.

ووتەی هاندان

13

با خۆشەویستی خوشكو برایەتی
بچەسپێ. 2میوانداری نامۆکان لەیاد
مەکەن، چونکە بەمە هەندێ کەس
میوانداری فریشتەکانیان کردووە
بێئەوەی بزانن. 3یادی بەندکراوان
بکەن، هەروەك بەندکرابن لەگەڵیان،
هەروەها زۆرلێکراوان، هەروەك
زۆرتان لێکرا بێت لەلەش. 4دەبێ
لای هەموو کەسێك ژنو مێردایەتی
ڕێزی هەبێ، جێگەی ژنو مێرد
بەپاکی بمێنێتەوە، چونکە خودا
بەرەڵلاو داوێنپیس تاوانبار دەکات.
5خۆتان دووربخەنەوە
لەخۆشەویستی پارە، ڕازیبن بەوەی
هەتانە، چونکە خودا ووتویەتی: {
هەرگیز پشتگوێت ناخەمو بەجێت
ناهێڵم.} 6کەواتە دەتوانین، بەباوەڕی
تەواو بەبێترس بڵێین: {خوداوەند
یارمەتیدەرمە، لەهیچ شتێك ناترسم،

ئیتر مرۆڤ دەتوانێ چی بەرامبەرم
بکات؟}
[7]هەمیشە ڕابەرەکانتان لەیاد بێ،
ئەوانەی ووشەی خوداتان
پێڕادەگەیەنن، تەماشای سەربردەو
ئەنجامی ژیانیان بکەن، هەروەها
باوەڕی ئەوان بکەن بەنموونەیەك بۆ
خۆتان. [8]عیسای مەسیح وەك
خۆیەتی، دوێنێو ئەمڕۆ و تاهەتایە. [9]
لەبەرئەوە ڕێمەدەن بەهۆی
فێرکردنی نامۆ و جۆراو جۆرەوە
گومڕابن. لەوە باشتر نییە گەر دڵ
بەبەرەکەت بچەسپێ، نەك
بەخواردن، ئەوەی هیچ سوودی نییە
بۆ ئەوانەی هەوڵی بۆ دەدەن. [10]ئێمە
قوربانگایەکمان هەیە، ئەوانەی
خزمەتی چادری پەیمانی کۆن دەکەن
بۆیان نییە لێی بخۆن، [11]چونکە ئەو
ئاژەڵانەی سەرۆك کاهین بەهۆی
خوێنیان دەچێتە شوێنی هەرە پیرۆز
وەك قوربانی بۆ گوناه،
کەلەشەکانیان لەدەرەوەی گەڕەك
دەسوتێنرێ. [12]لەبەرئەوە عیساش
لەدەرەوەی شار ئازار درا، تا
بەخوێنی خۆی مرۆڤ پیرۆز بکات.
[13]کەواتە با بچینە لای مەسیح بۆ
دەرەوەی گەڕەك، بەشداری
ڕیسوایی ئەو بکەین، ئەوەی
لەپێناوی ئێمە بەسەری هات! [14]
چونکە لەسەر ئەم زەوییە هیچ
شارێك نییە بۆمان بمێنێتەوە، با هەوڵ
بدەین بۆ شاری داهاتوو. [15]کەواتە
با بەناوی عیسای مەسیح هەمیشە
قوربانی ستایش پێشکەشی خودا
بکەین، ئەمەش بەرووبوومی
لێوەکانمانە، کەوا بەو شێوەیە دان
بەناوی ئەو دەنێین. [16]هەروەها کاری
چاكو یارمەتیدانی لێقەوماوان
پشتگوێ مەخەن، چونکە ئەو جۆرە
قوربانیانە خودا دڵشاد دەکات. [17]
گوێڕایەڵی ڕابەرەکانتان بنو
ملکەچی دەسەڵاتیان بن، چونکە
ئەوان شەوارەتان بۆ دەگرن،
هەروەك بڵێی حیسابیان پێشکەشی
خودا بکەن، گوێڕایەڵیان بن تا
بتوانن کارەکەیان بەدڵشادی بکەن
نەك بەبێزاری، ئەگینا زیانی بۆ ئێوە
دەبێ.
[18]نوێژمان بۆ بکەن، چونکە
دڵنیاین لەپاکی ویژدانمانو دەمانەوێ
لەهەموو شتێك هەڵسوکەوتمان چاك
بێ، [19]هەروەها زۆر بەپەرۆشەوە
داواتان لێدەکەم نوێژم بۆ بکەن
لای خودا، هەتا بەخێرایی بگەڕێمەوە

لاتان. 20داوا لەخودای ئاشتی دەکەم، لەگەڵتان بێت.
ئەوەی بەهۆی خوێنی پەیمانی
هەتاهەتایی، عیسای مەسیحی
خوداوەندمان، کە شوانێکی مەزنە بۆ
مەڕەکان، لەنێو مردووان
زیندووی کردەوە، 21تا هەموو شتێکی
باشتان پێببەخشێ، تا بەخواستی ئەو
کار بکەنو لەئێوە کار بکات
بەڕەزامەندی ئەو بەهۆی عیسای
مەسیح، بۆ ئەوە شکۆمەندی تاهەتایە.
ئامین.

سڵاوی کۆتایی

22ئەی برایان داواتان لێ
دەکەم، بەسنگ فراوانیەوە
وەریبگرن ئەو ووتە هاندانانەی لەم
نامە کورتەدا بۆم نووسیون.
23هەروەها دەمەوێ پێتان
ڕاگەێنم تیمۆساوسی برامان
لەبەندیخانە ئازادکراوە، هەر کاتێ
هات بۆ لام دەمانەوێ بەیەکەوە
دیدەنیتان بکەین.
24سڵاو لەهەموو ڕابەرەکانتانو
خوشكو برا پیرۆزەکانتان بکەن.
باوەڕدارانی ئیتالیا سڵاوتان
لێدەکەن.
25لەکۆتاییدا بابەرەکەتی خودا

نامە یاقوب

نامەکەی یاقوب کۆمەڵە ئامۆژگارییەکە ئاراستەی هەموو گەلی خودا کراوە کە پەرش‌وبڵاوبوونەوە لەجیهان. مەبەستی هاندانیانە بۆ بەرگەگرتنی ناخۆشی‌و چەسپان لەباوەڕ. نووسەر سەبارەت بەزۆر لایەنی چاکی باوەڕ بەمەسیح دەدوێ‌و داوایان لێدەکات پەیڕەوی بکەن لەهەڵسوکەوتیان، وەکو: دوورکەوتنەوە لەپارەپەرستی‌و لووتبەرزی‌و زمان پاراستن لەقسەی خراپ‌و نەخواردنی بەشی هەژاران. پێویستیشە لەسەر باوەڕداران ئارامبگرن‌و نوێژبکەن‌و داناییان هەبێ. بەڵام نامەکە بەزۆری باسی باوەڕی ڕاستەقینە دەکات کە دەبێ بەکرداری چاکەوە بەند بێ.

1

لەیاقوبی بەندەی خوداو عیسای مەسیحی خوداوەندەوە، بۆ دوانزە هۆزەکەی نەوەی ئیسرائیل کە پەرش‌و بڵاوبوونەتەوە، سڵاوتان لێبێت.

تاقیکردنەوە لەدەرەوە

2ئەی برایان بەخۆشی دابنێن، کاتێ دەکەونە جۆرەها تاقیکردنەوەو ناخۆشی، 3چونکە ئێوە دەزانن تاقیکردنەوەی باوەڕتان ئارامگرتنتان تیا دروست دەکات. 4با ئارامگرتن بەتەواوی کاری خۆی تیاتان بکات، تا لەهەموو ڕوویەك تەواو و پێگەیشتووبن، لەهیچ شتێك کەم‌وکوڕیتان نەبێت. 5گەر یەکێك لەناوتان کەم‌وکوڕی لەدانایی هەبوو، با داوا لەخودا بکات، چونکە خودا بەدەست‌و دڵفراوانی بەهەموو کەسێکی دەدات‌و گلەییش ناکات. 6بەڵام با بەباوەڕ داوای بکات‌و هیچ گومانی تیادا نەبێت، چونکە ئەوەی گومان دەکات وەك شەپۆلی دەریا وایە با دەیهێنێت‌و دەیبات. 7ئەو جۆرە مرۆڤە نابێ بیر لەوە بکاتەوە شتێك لەخوداوەند بەدەست‌دەهێنێ، 8چونکە ئەو مرۆڤە ڕاڕایە، لەهەموو ڕێگاکانی دوو دڵە.

9بابرای پایەنزم شانازی بە بەرزیەکەی بکات، 10هەروەها دەوڵەمەند بەنزمیەکەی، چونکە دەوڵەمەند وەك گوڵی گژوگیا لەناودەچێ. 11کاتێ ڕۆژ بەتیشکی

گەرمی هەڵهات، ئەو گژوگیایە
ووشك دەكاتو گوڵەكەی
هەڵدەوەرێ، دیمەنی جوانی
نامێنێت، ئاوا مرۆڤی دەوڵەمەند
لەناودەچێت كاتێ خۆی ماندوو
دەكات بەكارەكانیەوە.

تاقیكردنەوە لەژوورەوە

12خۆزگە دەخوازرێ بەوەی
بەرگە دەگرێ لەكاتی تاقیكردنەوە،
چونكە كاتێ لەو تاقیكردنەوەیە
دەردەچێ تاجی ژیان وەردەگرێ،
ئەوەی خودا بەڵێنی داوە بیدات
بەوانەی خۆشیان دەوێت. 13با كەس
نەڵێت كاتێ دەكەوێتە تاقیكردنەوە،
(من لەلایەن خوداوە تاقی
دەكرێمەوە.) چونكە خودا بە خراپە
تاقیناكرێتەوە ئەویش كەس بە خراپە
تاقیناكاتەوە، 14بەڵام هەموو كەسێك
تاقیدەكرێتەوە گەر ئارەزووە
خراپەكانی خۆی هەڵیخەڵەتاندو
ڕایكێشا. 15ئینجا گەر ئارەزوو
سكیپڕ بوو، ئەوا گوناهی لێ
دەبێت، ئەگەر گوناهیش گەشەی
كرد ئەوا مردنی لێ دێتەكایەوە.
16برایانی خۆشەویستم
هەڵمەخەڵەتێن، 17هەموو پێدراوێكی
چاكو بەهرەیەكی تەواو لەسەرەوە
دێت، لای باوكی ڕووناكی
دێتەخوارەوە، ئەوەی ناگۆڕێو
سێبەرو خولانەوەی نییە. 18ئێمە
بەخواستی ووشەی ڕاستی لەدایك
بووین، تاببینە نۆبەرەی
دروستكراوانی.

گوێ بگرنو كاری پێبكەن

19ئەمە بزانن ئەی برایانی
خۆشەویست: با هەر یەكێكتان
لەگوێگرتن خێرا بێت، پەلە نەكات
لەقسەكردن، هێواش بێت
لەتووڕەبوون. 20چونكە تووڕەیی
مرۆڤ كار بۆ ڕاستودروستی خودا
ناكات. 21كەواتە واز لەهەموو
پیسیو زۆری بەدكاری بهێنن، ئەو
ووشەیەی خودا تیاتان چاندوویەتی
بەڕۆح سووكیەوە وەریبگرن،
ئەوەی دەتوانێ گیانتان ڕزگار بكات.
22تەنها گوێگری ووشەكان مەبن،
بەڵكو كاری پێ بكەن، ئەگینا خۆتان
هەڵدەخەڵەتێنن. 23چونكە ئەوەی
گوێ لەووشەی خودا بگرێو كاری
پێ نەكات، وەك یەكێك وایە سەیری
ڕوخساری خۆی بكات لەئاوێنە، 24
ئینجا دوای ئەوەی سەیری خۆی

دەکاتو دەڕوات، یەکسەر لەبیری
دەچێت چۆن بووە. 25بەڵام ئەوەی
بەووردی سەیری شەریعەتی تەواو
بکات، شەریعەتی سەربەستی،
لەسەری بەردەوام بێتو ئەوەی
بیستوویەتی بیری نەچێت بەڵکو
کاری پێبکات، ئەوا ئەو کەسە
خۆزگەی پێدەخوازرێت.
26ئەوەی خۆی بەدیندار دابنێو
زمانی خۆشی نەپارێزێت، ئەوە خۆی
هەڵدەخەڵەتێنێتو دینداریەکەی
بێسوودە. 27دینداری پاکو بێگەرد
لای خودای باوکمان ئەمەیە: مرۆڤ
هەتیوانو بێوەژنان بەسەر بکاتەوە
لەکاتی تەنگانەیان، هەروەها خۆی
بەپاکی بپارێزێت سەبارەت بەجیهان.

بەجیاوازی هەڵسوکەوت مەکەن

2

برایانی خۆشەویست، گەر بەڕاستی
باوەڕتان بەخوداوەند عیسای مەسیح
هەیە، گەورەی شکۆمەندی، لەگەڵ
خەڵکی بەجیاوازی هەڵسوکەوت
مەکەن. 2گەر دەوڵەمەندێك هاتە
ناوتان ئەنگوستیلەی زێڕی لەپەنجە
بوو، بەرگی نایابی لەبەر بوو،
هەروەها هەژارێك هاتە ناوتانو
بەرگی پیسو کۆنی لەبەر بوو. 3
پێشوازیتان لەدەوڵەمەندەکە کردو
پێتان ووت: (فەرموو، لەپێشەوە
دانیشە)، ئینجا بەهەژارەکەتان ووت:
(تۆش لەوێ ڕاوەستە، یان لێرە
دانیشە لەبەر پێمان)، 4ئایا ئەمە ئەوە
ناگەیەنێت ئێوە جیاوازی یەکێك
لەگەڵ ئەوی دیکە دەکەنو بەبیری
خراپ خۆتان دەکەن بەدادوەر؟
5گوێ بگرن ئەی برایانی
خۆشەویست: ئایا خودا هەژارانی ئەم
جیهانەی هەڵنەبژاردووە تا
دەوڵەمەندبن لەباوەڕو ببن
بەمیراتگری پادشاهێتی، ئەوەی خودا
بەڵێنیداوە بیدات بەوانەی
خۆشیاندەوێ؟ 6ئێوە بەسووکی
سەیری هەژاران دەکەن. ئایا
دەوڵەمەندەکان نین لەگەڵتان
زۆردارنو ڕاتاندەکێشن بۆ
دادگاکان؟ 7ئایا ئەوان نین گاڵتە
بەناوی چاکی [مەسیح] دەکەن،
ئەوەی پێی بانگکراون؟
8گەر ئێوە بەتەواوی کار
بەشەریعەتی شاهانە بکەن بەپێی کتێبی
پیرۆز کە دەڵێ: { ئەوەی لێت نزیکە
وەك خۆت خۆشت بوێ}، ئەوا
شتێکی چاك دەکەن. 9بەڵام گەر

بەجیاوازی هەڵسوكەوتتان لەگەڵ
خەڵك كرد، ئەوا گوناه دەكەن‌و
شەریعەت تاوانبارتان دەكات وەك
سەرپێچی‌كەر. 10ئەوەی بەهەموو
ڕاسپاردەكانی شەریعەت كار بكات،
بەڵام تەنها یەك ڕاسپاردەیان
بشكێنێت بەوە هەڵەی لەهەموودا
كردووە، 11چونكە ئەوەی ووتویەتی:
{داوێن پیسی مەكە} هەر ئەوە
ووتویەتی: {مەكوژە}. گەر داوێن‌ý
پیسیت نەكرد بەڵام یەكێكت
كوشت، ئەوا سەرپێچی
شەریعەتت‌كردووە. 12بدوێن‌و كار
بكەن وەك ئەو كەسانەی بەپێی
شەریعەتی سەربەستی حوكمیان
بەسەر دەدرێ. 13چونكە حوكمدان
بێ‌بەزەییانە دەبێت بۆ ئەوانەی
بەزەییان نەبووە. بەزەییش بەسەر
حوكمدان سەردەكەوێ.

باوەڕو كردار

14ئەی برایان چسوودێكی هەیە
گەر یەكێك بڵێ باوەڕم هەیە، بەڵام
كرداری لەگەڵ نەبێت؟ ئایا ئەم جۆرە
باوەڕە ڕزگاری دەكات؟ 15گەر
خوشك‌و برایەك پێویستیان بە
جل‌وبەرگ‌و خواردنی ڕۆژانە هەبوو،
16یەكێكتان پێیان ووتن: (بەخێر
بچن، جلی گەرم لەبەر بكەن، تێر
بخۆن.) ئەمە چ سوودێكی هەیە گەر
تۆ ئەوەی پێویستیان پێیەتی بۆ لەش
نەیاندەیتیێ؟ 17بەم شێوەیە دەبینین
باوەڕ لەخۆیدا بەتەنها مردووە، گەر
كرداری لەگەڵ نەبێت. 18لەوانەیە
یەكێكتان بڵێ: (تۆ باوەڕت هەیەو
من ýكردار.) نیشانم‌ýبدە باوەڕت
چۆن بێ كردار دەبێت، ئەوسا منیش
بەكردارەكانم نیشانت دەدەم باوەڕم
چۆنە. 19تۆ باوەڕت هەیە یەك خودا
هەیە، شتێكی چاك دەكەیت. ڕۆحە
پیسەكانیش باوەڕیان بەمە هەیەو
دەلەرزن لەترسان.
20 ئەی مرۆڤی گێل، پێویست
بەسەلماندن دەكات كە باوەڕ بێ
كردار بێ‌سوودە؟ 21سەیری
ئیبراهیمی باوكمان بكە، ئایا
بەكردارەكەی نەبوو خودا بێ‌تاوانی
كرد، كاتێ ئیسحاقی كوڕی
پێشكەش‌ýكرد لەسەر قوربانگا؟ 22
تۆ دەبینیت باوەڕەكەی بەكردارەوە
چالاكە، هەروەها باوەڕەكەی
بەكردارەوە تەواو بووە، 23بەمە
ووتەی كتێبی پیرۆز هاتەدی كە
دەڵێ: {ئیبراهیم باوەڕی بەخودا هێنا،

ئەمەش بەڕاستودروستی بۆی دانرا}
، هەروەها ناویان نا دۆستی خودا. 24
دەبینین مرۆڤ تەنها بەباوەڕی بێتاوان
نابێت بەڵکو بەکردارەکانیشی. 25ئایا
ڕاحابی داوێنپیس بەم شێوەیە
بێتاوان نەبوو، چونکە پێشوازی
لەنێرراوان کردو لەڕێگایەکی ترەوە
دەربازی کردن؟ 26چۆن لەشی مرۆڤ
ڕۆحی تیا نەمێنێت دەمرێت، هەروەها
باوەڕ گەر کرداری لەگەڵ نەبێت
دەمرێت.

خراپی زمان
3

ئەی برایان، زۆربەتان خۆتان مەکەن
بەفێرکەر، دەزانن ئێمە لێپرسینەوەی
مەزنترمان هەیە. 2چونکە ئێمە
هەموومان لەزۆر شت هەڵە دەکەین،
گەر یەکێك بتوانێ لەقسەکردن هەڵە
نەکات، ئەوە مرۆڤێکی تەواوەو
بەسەر هەموو لەشی زاڵبووە. 3ئێمە
لەغاو دەکەینە دەمی ئەسپ تا
گوێڕایەڵمان بێتو بتوانین هەموو
لەشی ئاراستە بکەین. 4هەروەها
سەیری کەشتی بکەن، هەرچەندە
گەورەیەو ڕەشەبای بەهێز پاڵی پێوە
دەنێت، کەچی کەشتیوان
بەسەوڵێکی بچووك پێچی پێ
دەکاتەوەو دەیبات بەهەر لایەك
بیەوێت. 5هەروەها زمانیش
ئەندامێکی بچووکە، بەڵام زۆر
لەخۆبایە. سەیرکەن ئاگرێکی
بچووکە دارستانێکی گەورە
دەسووتێنێت. 6زمان وەك ئاگر وایە،
جیهانێکە لەخراپە، زمان ئەو
ئەندامەیە هەموو لەش پیس دەکاتو
ئاگر لەچواردەوری سروشت
هەڵدەگیرسێنێت بەگڕێك
لەدۆزەخەوەیە. 7مرۆڤ دەتوانێ بەسەر
ئاژەڵی کێویو باڵندەو خشۆكو
بوونەوەری ئاوی زاڵ بێت، 8بەڵام
کەس ناتوانێت بەسەر زمان زاڵ بێت.
خراپەیەکە ناگیرێت پڕە لەژەهری
کوشندە.

9بەزمان خوداوەندو باوکمان
پیرۆز دەکەین، بەئەویش نەفرەت
لەخەڵکی دەکەین کە لەشێوەی
خودا دروست کراون. 10لەیەك دەم
پیرۆزیو نەفرەت دێتە دەرەوە،
ئەمەش نابێ بەم شێوەیە بێت ئەی
برایان. 11ئایا بیستووتانە لەیەك کانی
ئاوی شیرینو سوێر هەڵبقوڵێت؟ 12
یاخود دەبێت دار هەنجیر زەیتون
بگرێت، یان مێو هەنجیر بگرێت؟ ئەی

برایان بەم شێوەیەش کانی سوێر ئاوی
شیرینی لێ نایەتە دەرەوە.

دانایی خودایی

13ئەوەی لەناوتان داناو
تێگەیشتووە، با دەریبخات بەژیانی
باشیو کردارەکانی لەڕۆحسووکی
دانایی. 14بەلاّم گەر چاوپیسی تاڵو
خواستی خۆویستیتان لەدڵ بوو،
شانازی مەکەنو درۆ سەبارەت
بەڕاستی مەکەن. 15دانایی ئاوا
هەرگیز لەخوداوە نییە، بەڵکو
لەجیهانەو ڕۆحی نییەو
لەشەیتانەوەیە. 16چونکە لەکوێ
چاوپیسیو خۆویستی هەبوو، لەوێ
پەشۆکاویو هەموو جۆرە خراپەیەك
بڵاودەبێتەوە. 17بەلاّم ئەو داناییەی
لەسەرەوە ﴿لەلای خوداوە﴾ دێت
لەپێش هەموو شتێك پاکە،
ئاشتیخوازو ساکارە، گوێڕایەڵە، پڕ
لەبەزەییو بەرووبوومی چاکە،
ڕاستو ڕێكو ڕەوانە، دووڕوویی
تێدا نییە. 18هەروەها بەرووبوومی
ڕاستودروستی لەلایەن
ئاشتیخوازان لەئاشتیدا دەچێنرێت.

ملکەچی خودا بن

4

هۆی ئەم دوژمنایەتیو ناکۆکییە چییە
لەناوتان؟ ئایا بەهۆی ئارەزووە
خراپەکانی ئەندامانی لەشتان نییە کە
دەجەنگێت لەگەڵتان؟ 2ئارەزوو
دەکەنو دەستتان ناکەوێ ئەوسا
دەکوژن. چاوتان لەماڵی خەڵکەو
ناگەنە مەبەستی خۆتان، ئەوسا
دوژمنایەتیو شەڕ دەکەن. ئەوەی
دەتانەوێ دەستتان ناکەوێت، چونکە
لەخودا داوا ناکەن. 3گەر
داواشتانکرد وەریناگرن، چونکە
بەمەبەستی خراپ داوای دەکەن، تا
ئارەزووەکانی خۆتانی پێ تێر بکەن.
4ئەی داوێنپیسان، ئایا نازانن
خۆشەویستی جیهان دوژمنایەتییە
لەگەڵ خودا؟ ئەوەی بیەوێ ببێت
بەخۆشەویستی جیهان، ئەوە بووە بە
دوژمنی خودا. 5ئایا ئەوەی کتێبی
پیرۆز ووتویەتی ڕاست نییە کە
دەڵێت خودا دڵگەرمە بۆ ئەو
ڕۆحەی تیاماندایە؟ 6بەلاّم خودا
بەرەکەتی زۆرتر دەدات بۆیە کتێب
دەڵێت: {خودا بەرهەڵستی
لووتبەرزەکان دەکاتو بەرەکەتی
بەسەر ڕۆحسووکان دەبارێنێ.}

7جا ملکەچی خودا بن‌و
بەرهەڵستی شەیتان بکەن تا لێتان
هەڵبێت. 8نزیکبنەوە لەخودا ئەویش
لێتان نزیک دەبێتەوە. دەستتان پاك
بکەنەوە ئەی گوناهباران، دڵتان
خاوێن بکەنەوە ئەی ڕاڕایەکان. 9
خەفەت بخۆن‌و بگرین‌و شیوەن
بکەن، تا پێکەنینتان ببێت بەگریان‌و
خۆشیتان ببێت بەناخۆشی. 10
لەبەردەم خوداوەند خۆتان بەنزم
ڕاگرن ئەوسا خودا بەرزتان
دەکاتەوە.

11ئەی برایان با کەستان بەخراپە
باسی ئەوی دیکەتان نەکات، چونکە
ئەوەی بەخراپە باسی براکەی بکات
یاخود حوکمی بەسەر بدات ئەوا
بەخراپە باسی شەریعەت دەکات‌و
حوکمی بەسەر دەدات. گەر تۆ
حوکم بەسەر شەریعەت بدەیت، ئەوا
تۆ کاری پێ ناکەیت بەڵکو خۆت
دەکەیت بەدادوەر بەسەریەوە. 12
لەکاتێك یەك شەریعەتدانەرو یەك
دادوەر هەیە، ئەوەی دەتوانێت
حوکمی ڕزگاربوون‌و لەناوچوون
بدات. بەڵام تۆ کێی تا حوکم بەسەر
نزیکەکەت بدەیت؟

پشتبەستن بەخودا

13ئێستا گوێبگرن، ئەی
ئەوانەی کە دەڵێن: (ئەمڕۆ یان
بەیانی دەڕۆین بۆ فلان شار لەوێ
ساڵێك دەمێنینەوە، کاسبی دەکەین‌و
پارە پەیدا دەکەین.) 14ئێوە کە
نازانن بەیانی چی ڕوودەدات،
کەواتە ژیانتان چییە؟ هەڵمێکە
ماوەیەکی کەم دەردەکەوێت دوایی
نامێنێت. 15لەجیاتی ئەوە پێویستە
بڵێن: (گەر خوداوەند خواستی
لەسەر بوو و ژیاین، ئەم کارەو ئەوی
دیکە دەکەین.) 16ئەگینا ئێوە بە
لووتبەرزییەوە شانازی دەکەن، ئەم
جۆرە شانازیەش خراپەیە. 17بۆیە هەر
کەسێك بزانێت چاکە بکات‌و
لەگەڵ ئەوەشدا نەیکات ئەوە گوناه
دەکات.

ئاگادارکردنەوەی دەوڵەمەندەکان

5

ئێستا گوێبگرن، ئەی
دەوڵەمەندەکان بگرین‌و شیوەن بکەن
بۆ ئەو نەگبەتیەی بەسەرتان دێت. 2
سامانەکەتان گەندەڵ بووە،
بەرگە نایابەکانتان مۆرانە
لێیداوە، 3زێڕو زیوتان ژەنگ

لێیداوە، ژەنگەکەشیان دەبێت
بەشایەت بەسەرتانو وەك ئاگر
گۆشتتان دەخوات، ئەمەش ئەو
سامانەیە کۆتانکردۆتەوە بۆ
ڕۆژانی دوایی. 4ئەوەتا کرێی ئەو
کرێکارانەی کاریان کردووە لە
کێڵگەکەتانو نەتانداوە، هاوار
دەکاتو شکاتتان لێ دەکات. وا
هاواری دروێنەکەران گەیشتە گوێی
خوداوەندی دەسەڵاتدار. 5لەسەر
زەوی بەنازو نیعمەتو خۆشی
ژیاون، خۆتان تێرکردووە وەك
بەرخێکی قەڵەو بۆ ڕۆژی سەربڕین.
6حوکمتان بەسەر بێتاوانداوەو
کوشتووتانە، ئەویش بەرهەڵستیتان
ناکات.

دانبەخۆگرتن لەئازار

7بۆیە ئەی برایان دانبەخۆتانبگرن
تا هاتنەوەی خوداوەند. سەیر بکەن
چۆن جوتیار چاوەڕێی زەویەکەی
دەکات بەرووبوومی چاکی بداتێو
دانبەخۆیدا دەگرێ بۆ بارانی پایزو
بەهار. 8ئێوەش بەهەمان شێوە
دانبەخۆتان بگرنو وورەتان بەرز
بکەنەوە، چونکە هاتنەوەی خوداوەند
نزیك بووەتەوە. 9ئەی برایان شکات
لەیەکتری مەکەن، تا حوکمتان
بەسەر نەدرێت، ئەوەتا دادوەر
لەبەردەرگا وەستاوە.
10برایان، نموونە وەرگرن
لەدانبەخۆ گرتنی ئەو پێغەمبەرانە
لەکاتی ئازار کە بەناوی خوداوەند
دواون 11خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی
دانبەخۆیان دەگرن، دانبەخۆگرتنی
ئەیوبتان بیستووەو دەزانن چۆن
خوداوەند پاداشتیدایەوە، چونکە
خوداوەند دڵنەرمیو بەزیی زۆرە.
12برایان، لەپێش هەموو شتێك
سوێند مەخۆن، نە بەئاسمانو نە
بەزەویو نە بەشتی دیکە. بەڵکو با
قسەتان بە بەڵێ بێت گەر وابوو، بە
نەخێر بێت گەر وانەبوو، ئەگینا
تاوانبار دەکرێن.

نوێژ بەباوەڕەوە

13گەر لەناوتان یەکێك هەیە
لەناخۆشی بێت؟ با نوێژ بکات.
گەر لەناوتان یەکێك هەیە
لەخۆشی بێت؟ با بەگۆرانی
ستایشی خودا بکات. 14گەر
لەناوتان یەکێك هەیە نەخۆش بێت؟
با پیرانی کۆمەڵی باوەڕداران
بانگ بکات نوێژی لەسەر بکەنو

بـــەناوی خـــــوداوەندەوە چـــەوری
بکـــەن!. 15ئـــەو نوێـــژەی بـــەبـــاوەڕ
دەکرێـــــت نـــــەخۆش چـــــاك
دەکـــاتــــــەوەو خـــوداوەنــــــــد
هەڵیدەسـێنێتەوە، گـەر گوناهـێکی
کردبێت خودا لێیخۆش دەبێت. 16
لای یـــەکتری دان بەگوناهەکانـــتان
بنـێن، نوێـژ بکـەن بـۆ یـەکتری تـا
چـاكبـنەوە، نوێـژی گـەرمی مرۆڤی
ڕاستودروست زۆر کاریگەرە.
17ئەلـــیاس مرۆڤـــێك بـــوو وەك
ئـێمە، بەگـەرمی نوێژیکـرد تا باران
نەبارێـت، ئـیتر بـۆ ماوەی سێ ساڵو
نـیو بـاران نەباری لـەسەر زەوی. 18
ئیـنجا جارێکی دیکە نوێژی کردەوە،
ئیتر باران باریو زەوی هاتەبەر.
19ئـەی بـرایان، گـەر یەکێکـتان
ڕێگـای ڕاسـتی وونکـردو یەکێکی
دیکـەتان گەڕاندیـەوە، 20ئـەوا بزانن
ئـــەوەی گوناهـــبارێك بگەڕێنێـــتەوە
لــــەڕێگای گومـــرایی، دەرونـــێك
لــــەمـــردن ڕزگـــار دەکـــاتو زۆر
گوناهیش دەشارێتەوە.

یەکەم نامە پەترۆس

پەترۆس نامەی یەکەمی بۆ ئەو باوەڕدارانە نارد، ئەوانەی بەگەڵی خودا ناویان دەبات کە لەباکوری ئاسیای بچووك (تورکیای ئێستا) پەرشو بڵاوببوونەوە. مەبەستی سەرەکی ئەم نامەیە هاندانە بۆ بەرگە گرتنی چەوساندنەوەو ئازاردان لەپێناوی باوەڕەکەیان.

بۆ گەیشتن بەم مەبەستە نووسەر مزگێنی عیسای مەسیح بەبیر خوێنەرانی دەهێنێتەوە، ئەوەی بەمردنو هەستانەوەو هاتنەوەی هیوای بۆ جیهان هێنا. بۆیە لەسەریانە هەموو چەوساندنەوەیەك وەربگرنو بڕوا بکەن ئەوە تاقیکردنەوەی ڕاستی باوەڕیانە، لەسەر ئەمەش پاداشت وەردەگرن ڕۆژی دەرکەوتنی عیسا.

1

1لەپەترۆس، نێرراوی عیسای مەسیح،
بۆ نامۆکانو دەربەدەرەکان
لەپۆنتسو غەلاتیەو کەپدۆکیەو
ئاسیاو بیسینیە، 2ئەوانەی
هەڵبژێرراون بەگوێرەی زانینی
پێشووی خودای باوکو بەرۆحی
خۆی پاکوپیرۆزیکردن بۆ
گوێڕایەڵیو پرژاندنی خوێنی عیسای
مەسیح بەسەریان. بەرەکەتو
ئاشتیتان بەسەردا برژێ.

ستایشی خوا بۆ هیوای زیندوو

3پیرۆزە خودا باوکی
خوداوەندمان عیسای مەسیح! کە
لەسایەی بەزەییە مەزنەکەی ئەو ئێمە
سەر لەنوێ لەدایك بووینەوە بۆ
هیوایەکی زیندوو بەهەستانەوەی
عیسای مەسیح لەنێو مردووان، 4بۆ
میراتێك بنبڕ نابێو گڵاو نابێو
کۆتایی بۆ نییەو بۆ ئێوە لەئاسمان
هەڵگیراوە، 5ئێوە بەهێزی خودا
پارێزراون بەباوەڕ، بۆ ئەو ڕزگارییەی
ئامادەیە لەکۆتایی زەمانە ڕابگەینرێ.
6ئەوەی پێی دڵخۆش دەبن،
هەرچەندە بۆ ماوەیەکی کەم ئازار
دەچێژن بەدەست تاقیکردنەوە
جۆراوجۆرەکان، 7تا ڕاستی باوەڕتان
دەرکەوێ، کە لەزێڕی لەناوچوو
بەنرخترەو بەئاگر تاقی دەکرێتەوە،
ئەمەش دەبێتە هۆی شکۆمەندیو
ستایشو ڕێز لەکاتی ڕاگەیاندنی
عیسای مەسیح. 8ئەوەی نەتانبینیوە
خۆشتان دەوێ، هەرچەندە ئەوەی

ئێستا نایبینن باوەڕی پێدەکەنو
دڵخۆش دەبن بەشێوەیەك زمان
ناتوانێ باسی بکات، خۆشییەکی
مەزن، [9]چونکە لەئەنجامی باوەڕتان
ڕزگاری دەروونتان بەدەست
دەهێنن.
[10]ئەو ڕزگارییەی پێغەمبەران
بەدوایدا دەگەڕانو پێشبینیان دەکرد
سەبارەت بەو بەرەکەتەی بۆ ئێوەیە،
[11]دەگەڕان چ بارودۆخێك یاچ
کاتێك بوو ڕۆحی مەسیح دیاری
کردووە لای ئەوان، کاتێ لەزووەوە
باسی ئەو ئازارانەی مەسیحیان
کردووە کە دەیچێژێو ئەو
شکۆمەندیەی دوای دێت.[12]ئەوانە
خودا بۆی ئاشکراکردن خزمەتی
خۆیان نەدەکرد، بەڵکو خزمەتی
ئێوەیان دەکرد، کاتێ دەربارەی ئەو
شتانە قسەیان کرد کە ئێستا پێتان
ڕاگەێنرا لەلایەن ئەوانەی مزگێنی
ڕادەگەێنن بەڕۆحی پیرۆز، ئەوەی
لەئاسمانەوە نێرراوە، فریشتەکانیش بە
پەرۆشن بۆ بینینی.

بانگەواز بۆ پاکو پیرۆزی

[13]بۆیە بامێشکتان لەئامادەباشی
بێت، ووریا بنو هیوای خۆتان
بەتەواوی لەسەر ئەو بەرەکەتە دابنێن
کە لەراگەیاندنی عیسای مەسیحەوە
دێت. [14]وەك مندالێ گوێڕایەڵ بن،
بەدوای ئارەزووە کۆنەکانتان
مەکەون وەك کاتی نەزانیتان، [15]
بەڵکو چۆن ئەوەی بانگی کردوون
پاكوپیرۆزە، ئێوەش پاكو پیرۆز بن
لەهەموو هەڵسوکەوتێك، [16]چونکە
لەکتێبی پیرۆز نووسراوە: {پاكوپیرۆز
بن، چونکە من پاكوپیرۆزم.} [17]
ئەگەر بەباوك بانگی بکەن، ئەوەی
بەبێ لایەنگیری حوکم دەدات، هەر
کەسێك بەگوێرەی کردەوەکانی،
کەواتە بەترسەوە بژین لەسەردەمی
نامۆییتان. [18]ئێوەش دەزانن چۆن
کڕانەوە لەو ڕێبازە پووچانەی
لەباوکو باپیرانتان بۆتان مابووەوە.
ئەو کڕینەوەیەش بەشتی لەناوچوو
نەبوو وەك زێڕو زیو، [19]بەڵکو
بەخوێنێکی گرانبەها هەروەك
لەبەرخێکی بێکەموکوڕ، کە خوێنی
مەسیحە. [20]لەپێش دروستکردنی
جیهان هەڵبژێررابوو، بەڵام لەم
سەردەمانەی دوایی دەرکەوت کە
لەپێناوی ئێوەدا بوو. [21]ئەوەی
بەهۆیەوە باوەڕتان بەخودا کرد،
ئەوەی لەنێو مردووان زیندووی

کردەوەو شکۆمەندی پێبەخشی، تا
هیواو باوەڕتان لەخوداوە بێ.
22دەروونتان پاك بکەنەوە
بەگوێڕایەڵیتان بۆ ڕاستیو بۆ
خۆشەویستیەکی ڕاستەقینەی برایانە،
بەپەرۆشەوە یەکتریتان خۆش بوێ
لەدڵەوە. 23ئێوە سەر لەنوێ
لەدایكبوونەوە، نەك بەتۆوێکی
لەناوچوو، بەڵکو بەتۆوێکی نەمر،
بەووشەی چەسپاو و زیندووی خودا.
24چونکە لەکتێبی پیرۆز نووسراوە:
{هەموو مرۆڤێك وەك گژوگیا وایەو
هەموو شکۆمەندیەکەی وەك گوڵی
باخ وایە. گژوگیا ووشك دەبێو
گوڵ هەڵدەوەرێ، 25بەڵام ووشەی
خوداوەند تاهەتایە دەمێنێ.} ئەوەش
ئەو ووشەیەیە کە مزگێنیتان پێدرا.

بەردی زیندوو

2

کەواتە خۆتان لەهەموو ڕقوکینەو
فێڵبازیو دووڕوویيو چاوپیسیو
بوختانێك دوور بکەنەوە. 2هەروەك
منداڵی ساوای تازە لەدایك بوو
حەزتان لەشیری ڕۆحی پاكو بێگەرد
بێ، چونکە بەمە گەورە دەبن بەرەو
ڕزگاری. 3چونکە تامی چاکی
خوداوەندتان چێژتووە.
4ئەوەی بۆ لای دێن، بەردێکی
زیندووە لەلایەن خەڵك
ڕەتکراوەتەوە، بەڵام لەلایەن خودا
هەڵبژێرراوەو گرانبەهایە، 5هەروەها
ئێوەش وەك بەردی زیندووی
بنیادنراون لەخانوویەکی ڕۆحی، تا
ببن بەکاهینی پیرۆز، بۆ پێشکەش
کردنی قوربانی ڕۆحی کە جێی
ڕەزامەندی خودا بێ بەهۆی عیسای
مەسیحەوە. 6چونکە لەکتێبی پیرۆز
هاتووە: {ئەوا لەشاری داود بەردێك
دادەنێم، ئەوەش بەردی بناغەیەو
هەڵبژێرراوەو گرانبەهایە. ئەوەی
باوەڕی پێبهێنێ شەرمەزار نابێ.} 7
بۆیە بۆ ئێوە کە باوەڕتان هێناوە ئەوە
گرانبەهایە، بەڵام بۆ ئەوانەی باوەڕیان
نەهێناوە، {ئەو بەردەی وەستاکان
ڕەتیان کردەوە بوو بەبەردی بناغە،}
8هەروەها: {ئەو بەردەی دەبێتە
کۆسپ بۆ خەڵکیو دەبێتە مایەی
کەوتنیان.} ئەوانە ساتمە دەکەن،
چونکە ملکەچی ووشەی خودا نین،
هەر بۆ ئەو چارەنووسەن.
9بەڵام ئێوە ڕەگەزێکی
هەڵبژێرراون، کاهینی پادشاهانەن،
نەتەوەیەکی پیرۆزن، گەلی تایبەتی

خــودان، تــا کــردەوە ســەیرەکانی
ڕابگەیــنن ئــەوەی بانگی کردوون لە
تاریکـــــیەوە بـــــۆ ڕووناکـــــیە
سەرسـوڕهێنەرەکەی. [10]ئـێوە لـەپێشا
گــەل نــەبوون، بــەڵام ئێســتا گــەلی
خــودان، ئــێوە لـەپێشــا بەزەییــتان
وەرنەگرت بوو، بەڵام ئێستا بەزەییتان
وەرگرت.
[11]خۆشەویستان داواتان لێدەکەم
وەك نـــــامۆ و بــــــێگانەیەك
لــــــەئارەزووەکانی لــــــەش
دووربکەونەوە، ئەوەی دژی دەروون
دەجـەنگێ. [12]با ڕەوشتتان باش بێت
لـەنـێو بێبــاوەڕان، تــاکو ئەوانــەی
بوختانــتان پێدەکــەنو وەك بــەدکار
ناوتــان دەبەن، باستایشی خودا بکەن
کــاتێ کــردەوە چــاکەکانتان ببیــنن
لەڕۆژی بەسەرکردنەوە.

ملکەچی بۆ دەسەڵاتداران

[13]هــەروەها ملکەچــی گشــت
دەزگایــەکی مــرۆڤانە بــن لـەپێــناوی
خوداوەنـد، بـۆ پادشا وەك بەرزترین
دەســــەڵات، [14]هــــەروەها بــــۆ
پارێــزگارەکان وەك نـیرراوی پادشا،
ئەوانــەی ســزای بــەدکاران دەدەنو
ستایشی چاکەکان دەکەن. [15]چونکە
ئەوەیــە خواســتی خودا، تا بەکردەوە
باشــەکانتان نەزانی گێلەکان بێدەنگ
بکــەن. [16]وەك مــرۆڤی سەربەســت
بژین، بەڵام سەربەستی نەکەن بەپەردە
بــۆ بــەدکاری، بــەڵکو وەك بــەندەی
خــودا بژین. [17]ڕێز لـەخەڵکی بگرن،
برایانــتان خــۆش بــووێ، لــەخودا
بترسن، ڕێز لـەپادشا بگرن.

نموونەی ئازارەکانی مەسیح

[18]ئــەی کۆیلــەکان، ملکەچــی
گەورەکانــتان بــن بەهــەموو ڕێزەوە،
نــەك تەنها بۆ ڕۆحسووكو باشەکان،
بەڵکو بۆ توندوتیژەکانیش، [19]چونکە
گــەر کەسێك خودا بکات بەشایەت
بەســەر ژیانی خۆیو بەرگەی ئازاری
زۆرداری بگــرێ، ئەمە بەرەکەتە. [20]
کەواتــە گــەر هەڵــەتان کــردو لێتان
دراو دانــتان بەخۆتان گرت، ئەمە چ
شانازییەکە؟ بەڵام گەر کرداری چاك
بکــەنو لەگــەڵ ئەمەش ئازار بچێژنو
دان بــەخۆتان بگــرن، ئەمــە بەرەکەتە
لــەلای خــوداوە [21]چــونکە بـۆ ئەمە
بــــانگ کــــراون، لەبەرئــــەوەی
مەســیحیش ئــازاری چێژت لەپێناوی
ئــێوەو نموونــەی بــۆ بەجێهێشــتن، تا
بەدوای هەنگاوەکانی بکەون. [22]{ئەو

هـيچ گوناهـێكی نەكـردبوو، فڕوفێڵ
لەلـێوەكانی نەهاتبوونە دەرەوە.} 23
كـاتێ جنـێوی پـێدەدرا، بەجنـێو
وەڵامـی نەدەدایـەوە، یـاخود ئـازار
دەدرا، هەڕەشـەی نەدەكـرد، بەڵكو
دەیدایـە دەسـت ئـەوەی حوكمـی
دادپەروەرانەیـە. 24ئەو گـوناهەكانی
هەڵگـرتین لـە لەشـی خـۆی لەسەر
دار، تا ئێمە بمرین سەبارەت بەگوناهو
بـۆ ڕاسـتودروسـتی بژیـن. بەهۆی
برینەكانی ئەو چاكبوونەوە. 25چونكە
ئێوە وونببوون وەك مەڕ، بەڵام ئێستا
گەڕانـەوە لای شـوانو شـوانیش
چاودێری گیانتان دەكات.

گوێڕایەڵی ناو ماڵ

3
هـەروەها ئـێوەش ئـەی ژنـەكان
گوێـڕایەڵی مێردەكانـتان بـن، گـەر
هاتوو هەندێكیان گوێڕایەڵی ووشەی
خودا نەبوون، ئەوا ژنەكانیان دەتوانن
بیانهێـنن بـۆ باوەڕ تەنها بەڕەوشتیانو
بەبێ ووشە، 2كاتێ ئەوان ترسو ڕێزو
ڕەوشـتی پاكـتان ببیـنن. 3هـەروەها
جوانیـتان بـاجوانی دەرەكـی نەبێـت
وەك ئەگـریجەی قـژو زێـڕ
بەخۆوەكـردنو جـلی بـاش
لەبەركـردن، 4بـەڵكو بـا جوانیـتان
لەناو دڵتان شاراوە بێ، گەوهەرێكی
لەناونەچـوو، ڕۆحـێكی نیانو ئارام،
ئـەوەی لای خودا زۆر گرانبەهایە. 5
بـەم شـێوەیە ژنـە پیرۆزەكـان لەكۆنا
خۆیـان بـەوە جـوان دەكرد، پشتیان
بـەخودا بەسـتبـوو، گوێـڕایەڵی
مێردەكانیان بوون، 6وەك چۆن سارە
گوێـڕایەڵی ئیـبراهیم بـوو، بەگەورە
بانگیدەكـرد. ئـێوەش ئێسـتا كچـی
ئـەون گـەر كـردەوەتان بـاش بێتو
هیچ شتێك نەتانترسێنێ.
7ئـێوەش ئـەی مـێردەكان
بەشـێوەیەك بژیـن هەسـتی ژنەكانتان
لەبەرچـاو بگرن، ڕێزیان بگرن، وەك
ڕەگـەزێكی لاوازتـر بەشـداریتان
دەكـەن لـەمیراتی بەرەكـەتی ژیـان،
تـاكو نوێژەكانـتان كۆسـپی
تێنەكەوێت.

بەرگەگرتنی ئازار لە پێناوی ڕاستی

8لەكۆتاییدا، بـا هـەمووتان یەك
بیروڕاتـان هـەبێ، یـەك هەسـتو
خۆشەویسـتی بـرایانەتان هـەبێ،
بـەزەییدارو ڕۆح سـووك بـن. 9
وەڵامـی خـراپە بەخـراپە مەدەنـەوە،
هـەروەها جنـێو بەجنـێو، بـەڵكو

بەپێچەوانەوە داوای پیرۆزی بکەن‌و
بزانن ئێوە بۆ ئەمە بانگ کراون،
تاکو ببن بەمیراتگری پیرۆزی. [10]
چونکە {ئەوەی بیەوێ خۆشەویستی
ژیان‌و ڕۆژانی باش ببینێ، با زمانی
لەخراپەو لێوەکانی لەفێڵبازی
بپارێزێ، [11]با واز لەخراپە بهێنێت‌و
چاکە بکات، با بەدوای ئاشتیدا
بگەڕێ‌و هەوڵی بۆ بدات. [12]چونکە
چاوەکانی خوداوەند لەسەر
ڕاستودروستانەو گوێی بۆ
نوێژەکانیان ڕاگرتووە. بەڵام ڕووی
خۆی وەرگێڕاوە لەبەدکاران.}
[13]کەواتە کێ ئازارتان دەدات
گەر ئێوە دڵگەرم بوون بۆ چاکە؟ [14]
بەڵام گەر ئازارتان چێژت لەپێناوی
ڕاستودروستی، ئەوا خۆزگەتان
پێ‌دەخوازرێ. {لەوەش مەترسن کە
ئەوان لێی دەترسن، مەتۆقن.} [15]
بەڵکو مەسیح پیرۆز بکەن لەدڵتان‌و
وەك خوداوەند ڕێزی لێ‌بگرن،
هەروەها بەردەوام ئامادەبن بۆ
وەڵامدانەوەی هەر یەکێك بپرسێ
سەبارەت بەم هیوایەی لەئێوە دایە،
ئەوەش دەکەن با بەرۆحسووکی‌و
ڕێز بێت. [16]هەروەها ویژدانێکی
باشتان هەیە، تا کاتێ جنێوتان پێدراو
ئەوانەی بەخراپە باسی ڕەوشتە
باشەکانتان دەکەن کە لەمەسیح
دایە، شەرمەزار بن. [17]بۆیە باشترە
لەبەر کردەوەی باش ئازار بدرێن،
گەر خواستی خودای لەگەڵ بێ،
نەك کردەوەی خراپ. [18]چونکە
مەسیح لەپێناوی گوناه جارێك بۆ
هەمووان مرد، واتە بێتاوان بۆ
تاوانباران مرد، تا لەخودامان
نزیكبكاتەوە، مردوو بەلەش‌و
زیندوو بەڕۆح، [19]ئەوەی ڕۆیشت‌و
مزگێنی بەڕۆحە بەندکراوەکاندا، [20]
ئەوانەی لەکۆنا یاخی‌بوون، کاتێ
خودا بە لەخۆبووردوویی چاوەڕوان
بوو لەڕۆژانی نوح، لەکاتی
دروستکردنی کەشتیەکە، ئەوەی
ژمارەیەکی کەم، واتە تەنها هەشت
کەس تیایدا ڕزگار بوون لەناو ئاو.
[21]ئەمەش هێمای لەئاوهەڵکێشانە،
کە ئێستا ئێوە ڕزگار دەکات، نەك
بەسڕینەوەی پیسی لەش، بەڵکو بە
پەیمانی ویژدانێکی پاك لەگەڵ خودا،
بەهۆی هەستانەوەی عیسای مەسیح
لەنێو مردووان، [22]ئەوەی بەرەو
ئاسمان ڕۆیشت‌و لەدەستە ڕاستی
خودا دانیشت، فریشتەکان‌و
دەسەڵاتدارەکان‌و بەهێزەکان

ملکەچن بۆی.

چەکداربوون بەو بیرورایە

4

وەك مەسیح بەلەش ئازاری چێژت،
ئێوەش خۆتان بەو بیرورایە چەکدار
بکەن، چونکە ئەوەی بەلەش ئازار
بچێژێ لەگوناه کردن دەوەستێ، 2تا
ئەو کاتەی ماوە لەژیان بەلەش بۆ
ئارەزووە مرۆڤیەکان نەژی، بەڵکو
بۆ خواستی خودا. 3جا بەستانە ئەو
کاتەی بەسەرتان برد بەگوێرەی
خواستی بێ باوەڕان، لەبەرەڵلاییو
هەوەسبازیو سەرخۆشیو ڕابواردنو
ئاهەنگی مەی خواردنەوەو بت
پەرستی گەندەڵ. 4ئەوان سەرسام
دەبن، چونکە ئێستا بەشداری ناکەن
لەهەمان بەدڕەوشتی، جنێویشتان
پێدەدەن، 5بەڵام ئەوان دەبێ حیسابی
خۆیان بدەن بەوەی ئامادەیە حوکم
بەسەر مردووانو زیندووان بدات. 6
بۆیە مزگێنی بەوانەش درا کە ئێستا
مردوون، تاکو بەگوێرەی مرۆڤ
لەلەش حوکم بدرێن، بەڵام
بەگوێرەی خودا لەڕۆح بژین.
7کۆتایی هەموو شتێك نزیك
بووەتەوە، بۆیە ژیرو چاوکراوە بن بۆ
نوێژەکانتان. 8لەسەرووی هەموو
شتێکیش با خۆشەویستیتان بۆ
یەکتری بەهێز بێت، چونکە
خۆشەویستی زۆر گوناه دادەپۆشێ.
9میوانداریەتی یەکتری بکەن بەبێ
مشتومڕ. 10باهەر یەك لەئێوە
بەگوێرەی ئەو بەهرەیەی
وەریگرتووە، خزمەتی پێبکات
لەنێوان یەکتری، وەك بریکارێکی
باش لەسەر بەرەکەتە
جۆراوجۆرەکانی خودا. 11هەر
یەکێك قسە بکات با وەك ووشەکانی
خودا بێت، هەروەها گەر یەکێك
خزمەتیکرد با وەك ئەوە بێت توانای
لەخوداوە وەرگرتبێت، تاکو خودا
لەهەموو شتێك شکۆدار بێت
بەعیسای مەسیح، بۆ ئەوە
شکۆمەندیو دەسەڵات تاهەتایە.
ئامین.

وەك قوتابی مەسیح ئازار بدرێن

12خۆشەویستان، لاتان سەیر
نەبێ کاتێ تەنگوچەڵەمەی سوتێنەر
توشتان دێت بۆ تاقیکردنەوەتان، وەك
بڵێی شتێکی سەیرتان بەسەر هاتووە.
13بەڵکو دڵخۆش بن هەروەك
بەشداریتان کرد لەئازارەکانی

مەسیح، تاکو زیاتر دڵخۆش بن
لەکاتی ڕاگەیاندنی شکۆمەندیەکەی.
14 گەر جنێوتان پێدرا لەپێناوی ناوی
مەسیح، ئەوا خۆزگەتان
پێدەخوازرێ، چونکە ڕۆحی
شکۆمەندیو ڕۆحی خودا دێتە
سەرتان. 15 با کەستان ئازار نەچێژێ
وەك بکوژێك یا دزێك یا بەدکارێك
یاخود وەك یەکێك دەست
لەکاروباری خەڵکی وەربدات، 16
بەڵام گەر وەك قوتابی مەسیح ئازار
بدرێن شەرم مەکەن، بەڵکو لەسایەی
ئەو ناوە ستایشی خودا بکەن. 17
چونکە کاتی لێپرسینەوە هاتووەو
بەخانەوادەی خودا دەست
پێدەکات، گەر بەئێمەوە دەست
پێبکات، باشە دەبێ کۆتایی ئەوانە
چی بێت کە گوێڕایەڵی مزگێنی
خودا نین. 18 کتێبی پیرۆز دەڵێ: {
گەر مرۆڤی ڕاستودروست
بەهەوڵو کۆشش ڕزگاری ببێ، دەبێ
چارەنووسی گوناهبارو خوانەناس
چی بێ؟} 19 بۆیە ئەوانەی ئازار
دەدرێن بەگوێرەی خواستی خودا،
باخۆیان بدەنە دەست دروستکەری
سەرڕاست لەچاکە کردن.

شوانی مێگەلی خودا

5

داوا لەو پیرانە دەکەم کە لەگەڵتانن،
من وەك پیرێکی هاوڕێیانمو شایەتی
ئازارەکانی مەسیحو بەشداربووی ئەو
شکۆمەندیەم کەوا ڕادەگەێنرێ، 2
مێگەلی خودا بلەوەڕێنن کە
لەنێوانتاندایەو چاودێریو خزمەتیان
بکەن، ئەو کارەش بەزۆر نییە، بەڵکو
با بەویستی خۆتان بێ هەروەك خودا
دەیەوێ، هەروەها بۆ دەسکەوتی
شەرمەزار نەبێ بەڵکو بەچالاکییەوە
بێ، 3 هەروەها خۆتان مەسەپێنن
بەسەر ئەوانەی میراتی خودان، بەڵکو
خۆتان بکەن بە نموونە بۆ مێگەل. 4
کاتێکیش سەرۆکی شوانەکان
دەردەکەوێ ئێوە تاجی نەمری
شکۆمەندیتان دەستدەکەوێ.
5 ئێوەش ئەی لاوەکان ملکەچی
پیرەکان بن، هەروەها هەمووتان
ڕۆحسووکی لەبەر خۆتان بکەن
سەبارەت بەیەکتری، چونکە {خودا
بەربەرەکانی لەخۆبایان دەکات،
بەڵام بەرەکەتی دەبەخشێ
بەڕۆحسووکەکان.} 6 بۆیە
ڕۆحسووك بن لەژێر دەستی بەتوانای
خودا، تا لەکاتی خۆی بەرزتان

بکاتەوە. 7هەموو گیروگرفتەکانتان
بخەنە سەر ئەو، چونکە ئەو بایەختان
پیٚدەدات.
8چاوکراوە بن‌و ئێشك‌بگرن،
چونکە شەیتانی دوژمنتان وەك
شێرێکی بە نەڕەنەڕ لەدەوروپشتتان
دەسوڕێتەوە، دەگەڕێ بەدوای
یەکێك تا بیخوات. 9بەربەرەکانی
بکەن‌و چەسپاوبن لەباوەڕ، بزانن
خوشك‌و براکانیشتان هەمان ئازار
دەچێژن ئەوانەی وا لەجیهانن. 10
هەروەها خودای هەموو بەرەکەتێك،
ئەوەی بانگی کردووین بۆ
شکۆمەندییە نەمرەکەی لەعیسای
مەسیحدا، دوای ئەوەی تۆزێك
ئازارتان چێژت، هەر خۆی
نویٚکەرەوەو چەسپێنەرو بەهێزکەرو
بناغەدانەری ئێوەیە. 11بۆ ئەوە
دەسەلاٚت تاهەتایە.ئامین

بەرەکەتی ڕاستی خودا

12بەهۆی سلفانۆس، کە بەبرای
سەرڕاستی خۆمی دەزانم، بەکورتی
ئەم نامەیەتان بۆ دەنووسم، تیایدا
هانتاندەدەم‌و شایەتی‌دەدەم ئەمە
بەرەکەتە ڕاستەکەی خودایە. تیایدا
بچەسپێن. 13ئەوەی لەبابل وەك ئێوە
هەڵبژێرراوە، سلاٚوتان لیٚدەکات،
هەروەها مەرقۆسی کوڕم سلاٚوتان
لیٚدەکات. 14سلاٚو لەیەکتری بکەن
بەماچی خۆشەویستی. داوای ئاشتی
بۆ هەموو لایەکتان دەکەم، ئێوە کە
لەمەسیح‌دان.

دووەم نامە پەترۆس

نامەی دووەمی پەترۆس ئاڕاستەی ناوەندێکی فراوانی باوەڕداران کراوە. مەبەستیشی دژایەتی‌کردنی مامۆستا درۆزنەکانو ئەو بەرەڵاییەی بە هۆی فێرکردنەکانیان بڵاودەبێتەوە. وەڵامدانەوەی ڕاستی باوەڕدارانیش دەبێ ئەوەبێ، خوداو خوداوەند عیسای مەسیح بەڕاستی بناسن. ئەم ناسینەش لەوانە وەرگرن کە خۆیان مەسیحیان بینیوەو ناسیویانە. پەترۆس لەم نامەیەدا زیاتر گرنگی بەوە داوە کە هەندێك کەس ووتویانە مەسیح جارێکی تر ناگەڕێتەوە. ئەویش دەڵێ درەنگ هاتنەوەی مەسیح، ئەوە دەگەیێنێ خودا نایەوێ کەس لەناوبچێ، بەڵکو هەموو خەڵکی لەگوناهەکانیان بگەڕێنەوەو تۆبە بکەن.

1

لەشمعون پەترۆسەوە، بەندەو
نێرراوی عیسای مەسیح، بۆ ئەوانەی
بەهۆی ڕاستودروستی خوداو
ڕزگارکەرمان عیسای مەسیح
باوەڕێکی بەنرخی وەك باوەڕی
ئێمەیان دەسکەوتووە. [2]بابەرەکەتو
ئاشتی زیاد بێت بۆتان، بەناسینی
خوداو عیسای خوداوەندمان.

هەڵبژاردنو بانگەوازی خودایی

[3]هێزە خودایییەکەی هەموو
شتێکی سەبارەت بەژیانو خوداناسی
بەئێمە بەخشیوە، بەهۆی ناسینی
ئەوەی بانگی‌کردین بۆ شکۆمەندیو
ڕەوشتبەرزی، [4]ئەوەی بەهۆیەوە
بەڵێنە بەنرخو مەزنەکانمان پێدرا، تا
بەهۆی ئەو بەشداربین لەسروشتی
خودایی‌و ڕابکەین لەو گەندەڵییەی
جیهان کە لەئارەزووی خراپدایە.
[5]لەبەر ئەوەشە زۆر چالاکانە
ڕەنج دەدەن تا لەباوەڕتان
ڕەوشتبەرزی بکەوێتەوە،
لەڕەوشتبەرزی زانیاری، [6]
لەزانیاری خۆڕاگری، لەخۆڕاگری
دانبەخۆگرتن، لەدانبەخۆگرتن
خواناسی، [7]لەخواناسی
هەستوسۆزی برایانە،
لەهەستوسۆزی برایانە
خۆشەویستی. [8]چونکە گەر ئەوانەتان
تیادا بێتو زیاد بکات، ئەوا
دەتانپارێزێت لەوەی تەمبەڵو بێ
بەرووبووم بن لەناسینی خوداوەندمان
عیسای مەسیح. [9]چونکە ئەوەی ئەو

شتانەی تیادا نەبێ ئەوا کوێرو
کەمبینە، هەروەها لەیادی چووە
لەگوناهە کۆنەکانی پاكبێتەوە.
10 بۆیە برایان زیاتر دڵگەرم
بن بۆ چەسپاندنی
هەڵبژاردنو بانگەوازیەکەتان،
چونکە گەر ئەوەتان کرد ئەوا
هەرگیز ناکەون، 11 هەروەها
پێشوازییەکی گەرمتان لێ دەکرێ
بۆ چوونە ناوەوەی پادشاهێتی نەمری
خوداوەندو ڕزگارکەرمان عیسای
مەسیح.
12 بۆیە بەردەوام دەمەوێ بەبیرتان
بێنمەوە سەبارەت بەو شتانە،
هەرچەندە ئێوە ئێستا دەیانناسنو
چەسپاون لەسەر ئەو ڕاستیەی لاتانە.
13 من بەڕاستی دەزانم، تا لە چادری
ئەم لەشەدابم، هۆشیارتان بکەمەوە بە
وەبیرهاتنەوە، 14 چونکە دەزانم
داکەندنی ئەم چادرەم ﴿مردنم﴾
نزیكبووەتەوە، هەروەك
خوداوەندمان عیسای مەسیح بۆی
دەرخستم. 15 هەروەها هەوڵدەدەم تا
دوای ڕۆیشتنم هەموو ئەو شتانەتان
وەبیربێتەوە.

شایەتی نەگۆڕی نێرراوان

16 چونکە ئێمە دوای ئەفسانەی
دروستکراو نەکەوتین، کاتێ هاتنی
خوداوەندمان عیسای مەسیحو
هێزەکەیمان پێناساندن، بەڵکو بەچاو
شایەتی مەزنی توانای ئەوین. 17
لەبەرئەوەی کاتێ ئەو ڕێزو
شکۆمەندی لەخودای باوك
وەرگرت، دەنگێك لەخودای
شکۆداری مەزنەوە بۆی هاتو
ووتی: (ئەمەیە ڕۆڵەی خۆشەویستم،
ئەوەی زۆر پێی دڵشادم)، 18 ئێمەش
گوێمان لەم دەنگەبوو کە لەئاسمانەوە
هات، کاتێ لەشاخی پیرۆز لەگەڵی
بووین. 19 هەروەها ووشەی
پێغەمبەرانمان هەیەو زیاتر جێگای
متمانەیە. چاك دەکەن گەر
ئاگاداریبنو سەرنج بۆ ئەوە بدەن
وەك بۆ چرایەکی گەشاوە
لەشوێنێکی تاریك، تا ڕۆژ هەڵدێتو
ئەستێرەی بەیانی لەدڵتان
دەردەکەوێ. 20 لەپێش هەموو شتێك
پێویستە ئەوە تێبگەن، کە هەموو
ووشەیەکی کتێبی پیرۆز
بەلێکدانەوەیەکی تایبەتی یەکێك
ڕوونانابێتەوە، 21 چونکە هەرگیز هیچ
ووشەیەك بەخواستی مرۆڤ نەهاتووە،

بەڵکو خەڵکی لەسەر دەستی ڕۆحی
پیرۆز قسەی خودایان کردووە.

مامۆستا درۆزنەکان

2

بەلام لەنێو خەڵك پێغەمبەری درۆزن
دەرکەوتن، هەروەك لەنێوانتان
مامۆستای درۆزن دەردەکەون
ئەوانەی لەخۆیانەوە بەنهێنی
فێرکردنی چەوتی لەناوبەر دەهێننە
ناوەوە، تەنانەت نکۆڵی لەخوداوەند
دەکەن ئەوەی ئەوانی کڕیەوە،
بەمەش لەناوچوونێکی خێرا بەسەر
خۆیاندەهێنن. [2]خەڵکێکی زۆریش
دوای بیروڕا لەناوچووەکەیان
دەکەون، هەروەها بەهۆی ئەوان
ڕێبازی ڕاستی نەفرەتی لێدەکرێ. [3]
لەچاوچنۆکیان بەقسەی فڕوفێڵ
بازرگانیتان پێدەکەن، ئەوانەی
لەکۆنەوە حوکمیان بەسەردا دراوەو
ئەمەش بەتاڵ نابێتەوەو لەناوچوونیان
چاوپۆشی لێناکرێ.
[4]چونکە گەر خودا بەزەیی
بەفریشتە بەدکارەکان نەهاتبێتەوە
کاتێ گوناهیان کرد، بەڵکو
فڕێیدانە دۆزەخو لەقوولایی تاریکی
لەژێر چاودێری دایـنان تا ڕۆژی
لێپرسینەوە، [5]هەروەها گەر بەزەیی
بەجیهانی کۆن نەهاتبێتەوە، بەڵکو
تەنها نوحی پاراست کە
مزگێنیدەری ڕاستودروستی بوو
لەگەڵ حەوت کەسی دیکە، کاتێ
خودا لافاوی بەسەر جیهانی
خوانەناسان هێنا، [6]گەر خودا بڕیاری
تێکدانی بەسەر سەدۆمو عەمورە داو
هەردوو شاریکرد بەخۆڵەمێشو
کردنی بەپەند بۆ ئەو خوانەناسانەی
دوایی دێن، [7]گەر لووتی پیاوچاکی
دەربازکرد، ئەوەی زۆر بێزار بوو
لەهەڵسوکەوتی بەدکاران، [8](چونکە
ئەو پیاوچاکە کە لەناویان ژیاو گوێی
لەکردەوە خراپەکانیان بوو و
بەچاوی خۆی بینی، ڕۆژ لەدوای
ڕۆژ گیانی ڕاستودروستی بێزارتر
دەبوو)، [9]گەر ئەمە وابێ، خوداوەند
دەزانێ چۆن خوداناسان
لەتەنگوچەڵەمەکانیان دەرباز بکاتو
خوانەناسان بهێڵێتەوە لەژێر سزادان
تا ڕۆژی لێپرسینەوە، [10]بەتایبەتی
ئەوانەی کەوتوونەتە دوای هەوەسە
گڵاوەکانی لەشو سووکایەتی
بەدەسەلاتداری گەورە دەکەن.
چەند چاونەترسو کەللەڕەقن
سڵناکەنەوە کاتێ قسەی خراپ

سەبارەت بەشکۆداری ئاسمان دەڵێن،
[11]لەگەڵ ئەوەش فریشتەکان لەوان
بەتواناترو بەهێزترن، قسەی خراپی
تاوانبارکردن سەبارەت بەوان ناڵێن
لەبەرامبەر خوداوەند. [12]بەڵام ئەوانە
وەك ئاژەڵی بێمێشکن، بەسروشت
لەدایك بوونە بۆ ڕاوکردنو کوشتن،
قسەی خراپ سەبارەت بەشتێك
دەڵێن کە هیچی لێتێناگەن،
بەگەندەڵی خۆیان لەناودەچن.
[13]بەم شێوەیە ئازار دەچێژن وەك
پاداشتی کردەوە خراپەکانیان. ئەوانە
بە خۆشییەکی مەزنی دەزانن گەر
بەدرێژایی ڕۆژ لەناو ئارەزووەکانیان
بن. ئەوانە نیشانەی شەرمەزاریو
کەموکوڕین، چێژ لەئارەزووەکانیان
وەردەگرن، بەشداری خوانەکانتان
دەکەن. [14]ئەوانە چاویان بەرەو
داوێن پیسییە، لەگوناه ناوەستن،
ئەوانە بەتەڵەوە دەکەن کە
نەچەسپاون، دڵیان بەچاوپیسی
فێرکراوە، ئەوانە بەڕاستی ڕۆڵەی
نەفرەتن. [15]لەڕێگای ڕاستی
لایانداوەو وون بوون، ئەوانە دوای
ڕێبازی بەلعامی کوڕی بەعور کەوتن
ئەوەی حەزی لەکرێی خراپەکاری
بوو، [16]بەڵام دووچاری سەرزەنشت
بوو لەبەر هەڵەکانی، کاتێ
گوێدرێژی لاڵ بەدەنگی مرۆڤانە
هاتە دوانو شێتی ئەو پێغەمبەرەی
ڕاگرت.
[17]ئەوانە کانی بێئاون، هەورن
بەگەردەلوول دێنو دەچن، ڕەشایی
تاریکی تاهەتایە بۆ ئەوانە هەڵگیراوە.
[18]ئەوانە کاتێ بەقسەی گەورەو بەتاڵ
دەدوێن، بەهەوەسەکانی لەشو
بەبەڕەڵڵایی، ئەو خەڵکە
هەڵدەخەڵەتێنن کە تازە هەڵاتوون
لەدەست ئەوانەی لەخراپی دان. [19]
ئەوان بەڵێنی ئازادییان پێدەدەن،
بەڵام خۆیان کۆیلەی گەندەڵین،
چونکە مرۆڤ دەبێتە کۆیلەی هەر
شتێك بەسەریدا زاڵبێ. [20]چونکە
ئەوانە دوای ئەوەی هەڵاتن لەدەست
گڵاوی جیهان بەهۆی ناسینی
خوداوەندو ڕزگارکەر عیسای
مەسیح، دوایی دەگەڕێنەوەو تیایدا
تێدەکەون، ئەو کاتە گڵاوییەکە
بەسەریان زاڵ دەبێو کۆتاییەکەیان
خراپتر دەبێ لەسەرەتاکەیان. [21]
لەبەرئەوە باشترە ڕێگای
ڕاستودروستیان نەناسیبووایە
لەوەی ناسیانو هەڵگەڕانەوە لەو
ڕاسپاردە پیرۆزانەی پێیان درابوو. [22]

ئەوانە بەڕاستی ئەو پەندەیان لەسەر
دەچەسپێ: (سەگ گەڕایەوە سەر
ئەوەی ڕشاندیەوە)، هەروەها: (کاتێ
بەرازیان شۆرد گەڕایەوە بۆ ناو
چلێپاو.)

ڕۆژی خوداوەند

3

ئەمە دووەم نامەیە خۆشەویستان بۆ
ئێوەی دەنووسم، لە هەردووکیان
بەیادی مێشکی پاکتانم هێناوەتەوە، 2
تاکو بەیادتان بێتەوە ووتەی پێغەمبەرە
پیرۆزەکانو ڕاسپاردەی خوداوەندو
ڕزگارکەر بەهۆی نێرراوەکانتان.
3پێش هەموو شتێك پێویستە ئەوە
تێبگەن، خەڵکێکی گاڵتەچیو
فشەکەر لەڕۆژانی دوایی دێن، دوای
ئارەزووە خراپەکانیان دەکەون، 4
دەڵێن: (کوانێ بەڵێنی گەڕانەوەی
مەسیح؟ لەو کاتەی باوکانمان
لەکۆنەوە مردوون، لەسەرەتای
دروست بوونەوە هەموو شتێك وەك
خۆیەتی.) 5بەئەنقەست ئەم ڕاستییە
پشت گوێ دەخەن، کە لەکۆنەوە
ئاسمانەکان هەنو زەویش
بەووشەکەی خودا لەئاو و بەئاویش
پەیدابووە، 6بەهۆی ئاوەکانیش
جیهانی کۆنی داپۆشیو لەناویبرد.
7هەروەها بەهەمان ووشە ئەم زەویو
ئاسمانەی ئێستا واهەنو هەڵگیراون
بۆ ئاگر، پارێزراون تا ڕۆژی
لێپرسینەوەو لەناوچوونی
خوانەناسەکان.
8بەڵام تەنها ئەو ڕاستیەتان لەیاد
نەچێ خۆشەویستان، ئەویش یەك
ڕۆژ لای خوداوەند هەزار ساڵەو
هەزار ساڵیش یەك ڕۆژە. 9خوداوەند
خاو نییە سەبارەت بەبەڵێنەکانی،
هەروەك هەندێ کەس مانای خاوی
وا تێدەگەن، بەڵام لەسەرمان
ڕادەوەستێو دان بەخۆی دەگرێ،
چونکە حەز ناکات هیچ کەس
لەناوبچێ، بەڵکو حەز دەکات
هەموو خەڵکی ڕووەو تۆبەکردن
بێن.
10بەڵام ڕۆژی خوداوەند وەك دز
دێت، ئەوکاتە بەدەنگێکی بەرز
ئاسمان نامێنێ، بەئاگرێکی توندیش
توخمەکان دەتوێنەوە، هەروەها زەویو
هەموو ئەو کارانەی لەسەری کراوە
دەسوتێنرێ. 11گەر هەموو ئەو شتانە
لەناوبچن، ئیتر پێویستە ئێوە چ جۆرە
مرۆڤێك بن؟ دەبێ ژیانێکی پیرۆزو
لەخواترس بژین، 12لەچاوەڕوانیو

هــەوڵدان بــن بــۆ هاتــنی بەخــێرایی
ڕۆژی خـــودا، چـــونکە لــــەو ڕۆژە
ئاســمـــــان بەئاگـــــر لەناودەچــــــێ،
توخمەکانــــیش بــــەهۆی گـــــەرمی
دەتوێــنەوە. 13بەڵام بەگوێرەی بەڵێنی
ئــەو ئــێمە چــاوەڕوانی ئاسمانی نوێو
زەوی نوێین کە ڕاستودروستی تیادا
نیشتەجێیە.
14بۆیـــــــە خۆشەویســـــــتان،
هــەوڵبــدەن لــەکاتــێکدا چاوەڕوانی
ئــەو ڕۆژە دەکــەن، خــودا بەئاشتی
بتانبینێو هیچ کەموکوڕیەکتان تیادا
نــەبێ. 15ئــێوەش لـــەخۆبوردوویی
خوداوەندمــان بەهەلــێك بــزانن بــۆ
ڕزگــــــاری، هـــــەروەك بـــــرای
خۆشەویستمان پۆڵس بۆی نووسین
بەگوێــرەی ئــەو دانایــیەی پــێی
دراوە، 16هـــــەروەها لەهـــــەموو
نامەکانــیدا دواوە ســەبارەت بــەو
شــتانە، ئــەوەی هــەندێ شتی تێدایە
گــرانە بــۆ تێگەیشــتن، نەزانــەکانو
نەچەســپاوەکان لــەڕاســتی، دەســتی
تـــــێوەردەدەنو دەیگــــــۆڕن وەك
بەشــەکانی دیکەی کتێبی پیرۆز، بۆ
لەناوچوونی خۆیان.
17بۆیــە ئــەی خۆشەویستان، ئێوە
لەپێشــا دەزانن، ئاگاداری خۆتان بن
تا بەدوای خراپەکاری هەڵگەڕاوەکان
نەکەونو چەسپاوی خۆتان نەدۆڕێنن.
18بــەڵکو گەشــە بکەن لــەبەرەکەتو
ناســینی خوداوەنــدو ڕزگارکــەرمان
عیسای مەسیح، بۆ ئەوە شکۆمەندی
ئێستاو تاهەتایە. ئامین.

یەکەم نامەی یۆحەننا

یەکەم نامەی یۆحەننا دوو مەبەستی سەرەکی هەیە:
1–هاندان بۆ ژیانی هاوبەشی لەگەڵ خوداو ڕۆڵەکەی عیسای مەسیح.
2–ئاگادارکردنەوە لەفێرکردنی پووچەڵ کە ئەم هاوبەشییە دەڕوخێنێ.

چونکە بەپێی ئەو فێرکردنانە ژیان لەگەڵ خەڵکی دیکە دەبێتە هۆی خراپەکاری، بۆیە نابێ ووشەی خودا بوو بێت بەمرۆڤ. هەروەها ڕزگاربوونیش تەنها لە ڕێی ئازاد بوونە لەغەمەکانی ژیان، هیچ پەیوەندی نییە بەڕەوشت یان خۆشەویستی مرۆڤ بۆ مرۆڤ.

بۆ بەرپەچدانەوەی ئەم فێرکردنە پووچانە، یۆحەننا دووبارەی دەکاتەوە کە ووشەی خودا بەڕاستی بووە بەمرۆڤ، ئەوانەی باوەڕیان بەعیسا هەیەو خودایان خۆش دەوێ دەبێ یەکتریان خۆش بوێ.

1

ئێمە ئەمە ڕادەگەیێنین سەبارەت
بەووشەی ژیان، ئەوەی لەسەرەتاوە
بوو، ئەوەی گوێمان لێی بوو،
ئەوەی بەچاوی خۆمان بینیمان،
ئەوەی تەماشامان کردو دەستمان
لێیدا، 2 ئەم ژیانە دەرکەوت، ئێمە
بینیمانو شایەتی بۆ دەدەینو ژیانی
هەتاهەتاییتان پێ ڕادەگەیێنین، ئەو
ژیانەی لەلایەن باوکی ئاسمانییەوە بۆ
ئێمە دەرکەوت. 3 ئەوەی بینیمانو
گوێمان لێیبوو پێتانی ڕادەگەیێنین، بۆ
ئەوەی ئێوەش ژیانی هاوبەشیتان هەبێ
لەگەڵمان، بەڵام ژیانی هاوبەشی ئێمە
لەگەڵ باوکی ئاسمانیو ڕۆڵەکەی،
عیسای مەسیحە. 4 ئێمەش ئەم
نامەیەتان بۆ دەنووسین تا
خۆشییەکەمان پڕو تەواو بێت.

خودا ڕووناکییە

5 ئەمە ئەو هەواڵەیە کە
لەمەسیحەوە گوێمان لێبوو و پێتانی
ڕادەگەیێنین، ئەویش ئەوەیە خودا
ڕووناکییەو هەرگیز تاریکی تیادا نییە.
6 گەر بڵێین ژیانی هاوبەشمان لەگەڵی
هەیەو بەتاریکیدا بڕۆین، ئەوا درۆ
دەکەینو ڕاست ناکەین، 7 بەڵام
ئەگەر بەڕووناکیدا بڕۆین بەو
شێوەیەی ئەو لەڕووناکیدایە، ئەوا
لەگەڵ یەکتری ژیانی هاوبەشمان

دەبێتو خوێنی عیسای ڕۆڵەکەی
لەهەموو گوناهێك پاکمان دەکاتەوە.
8 گەر بڵێین گوناهمان نییە، ئەوە
خۆمان هەڵدەخەڵەتێنینو ڕاستی
لەئێمەدا نییە. 9 بەڵام گەر دانمان
بەگوناهەکانمان نا، ئەوا ئەو
سەرڕاستو دادپەروەرە،
لەگوناهەکانمان خۆش دەبێتو
لەخراپە پاکمان دەکاتەوە. 10 گەر
بڵێین گوناهمان نەکردووە، ئەوا
خودا بەدرۆزن دادەنێینو ووشەکەی
لەئێمەدا نییە.

مەسیح بۆمان دەپاڕێتەوە

2
کوڕەکانم، من ئەمەتان بۆ دەنووسم
تا گوناە نەکەن، بەڵام گەر یەکێك
گوناهی‌کرد، ئەوا عیسای مەسیحی
بێ‌تاوان بۆمان دەپاڕێتەوە لای باوکی
ئاسمانی. 2 ئەو کەفارەتی تاوانەکانمانە،
نەك تاوانەکانی ئێمە بە تەنها، بەڵکو
تاوانەکانی هەموو جیهان.
3 بەم شێوەیە ئێمە بێ‌گومان
دەیناسین گەر کار بەڕاسپاردەکانی
بکەین. 4 گەر یەکێك بڵێ: (من
دەیناسم) بەڵام کار بەڕاسپاردەکانی
نەکات، ئەوا درۆ دەکاتو ڕاستی
تیادا نییە، 5 بەڵام گەر یەکێك کار
بەووشەکەی بکات، ئەوا بەڕاستی
خۆشەویستی خودا لەو کەسەدا
تەواوە. 6 ئەوەی بڵێت من لەو
چەسپاوم، پێویستە بەهەمان ڕێگای
عیسا بڕوات.

خۆشەویستی ڕاستو دروست

7 خۆشەویستان، ڕاسپاردەیەکی
نوێتان بۆ نانووسم بەڵکو
ڕاسپاردەیەکی کۆنە، کە لەسەرەتاوە
پێی ئاشنا بوون. ڕاسپاردە کۆنەکە
ئەو ووتەیەیە کە گوێتان لێبوو. 8
لەگەڵ ئەوەشدا ڕاسپاردەیەکی نوێتان
بۆ دەنووسم، ئەوەی لەمەسیحو
لەئێوەدا ڕاستیەکەی دەردەکەوێ،
چونکە تاریکی بەسەر چووو
ڕووناکی ڕاستەقینە ئێستا پڕشنگ
دەداتەوە.
9 ئەوەی ڕقی لەبراکەی خۆی
بێتەوەو بڵێت من لەڕووناکیم، ئەوە
تا ئێستا لەتاریکیدایە. 10 ئەوەی
براکەی خۆش بوێت لەو ڕووناکییە
دەچەسپێتو ئەو کەسە هیچ شتێکی
تیادا نییە بێ‌کەوێنێ. 11 بەڵام ئەوەی
ڕقی لەبرای خۆی بێتەوە
لەتاریکیدایەو بەتاریکیدا دەڕوات،

نازانێت بەرەو کوێ مل دەنێت،
چونکە تاریکی چاوی کوێر کردووە.
12 بۆ ئێوە دەنووسم، ڕۆڵە
بچووکەکان،
چونکە لەپێناوی ئەو
گوناهەکانتان
بەخشران.
13 بۆ ئێوە دەنووسم، باوکەکان،
چونکە ئێوە ئەوتان ناسیووە کە
لەسەرەتاوە هەیە.
بۆ ئێوە دەنووسم لاوەکان،
چونکە ئێوە بەسەر خراپەکاردا
﴿شەیتان﴾ سەرکەوتوون.
بۆ ئێوە دەنووسم ڕۆڵە بچووکەکان،
چونکە باوکی ئاسمانیتان ناسیووە.
14 بۆ ئێوەم نووسی باوکەکان،
چونکە ئێوە ئەوەتان ناسیووە کە
لەسەرەتاوە هەیە،
بۆ ئێوەم نووسی لاوەکان،
چونکە بەهێزن، ووشەی خوداتان
تیادا چەسپاوەو
بەسەر خراپەکاردا
سەرکەوتن.
15 نەجیهانتان خۆشبوێت، نە ئەو
شتانەی تیایەتی، چونکە گەر یەکێك
جیهانی خۆشبوێت، ئەوا
خۆشەویستی باوکی ئاسمانی تیادا
نییە. 16 چونکە ئەوەی لەجیهاندایە،
ئارەزووی لەشو چاو و سەڵتەنەتی
ژیان لەجیهانەوەیە نەك لەباوك. 17
جیهانو ئارەزووە پیسەکانی بەسەر
دەچن، بەڵام ئەوەی بەویستی خودا
دەکات تاهەتایە دەچەسپێت.

مەسیحە فێڵبازەکان

18 ڕۆڵە بچووکەکان ئەمە دوا
کاژێرەو وەك بیستووتانە دژەمەسیح
دێت، ئێستاش لێرە مەسیحی درۆزن
زۆرنو دژایەتی مەسیح دەکەن،
بەمە دەزانین ئەمە دوا کاژێرە. 19
چەند کەسانێك لەناو ئێمە
دەرچوون، بەڵام ئەوانە لەئێمە
نەبوون، چونکە گەر ئەوانە لەئێمە
بوونایە، ئەوا وەك ئێمە باوەڕی
خۆیان دەپاراستو بەردەوام
دەبوون، بەڵام بۆ ئەوەی
دەربکەوێت ئەوانە لەئێمە نین،
لەناومان دەرچوون. 20 بەڵام ئێوە
لەلایەن پیرۆزەوە دەست
نیشانکراون [بەڕۆحی پیرۆز]،
هەموو ڕاستیەك دەزانن. 21 من بۆ
ئێوە نانووسم لەبەر ئەوەی ڕاستی
نازانن، بەڵکو دەیناسنو دەزانن هیچ
درۆیەك لەڕاستیەوە نایەت. 22 کێ

دروۆزنـە، تـەنها ئەو كەسە نەبێت كە
ڕەتی‌دەكاتـەوە عیسـا مەسـیح بێت؟
ئـەوە دژەمەسـیحە بـاوكی ئاسمـانی‌و
ڕۆڵەكـەی ڕەت‌دەكاتەوە. 23ئەوەی
ڕۆڵـە ڕەت‌بكاتـەوە بـاوكی ئاسمـانی
نابێـت، ئـەوەش دان بەڕۆڵـە بنێـت
باوكی ئاسمانی دەبێت.
24بـا ئـەوەی لەسـەرەتا گوێـتان
لێ‌بووە تیاتاندا بچەسپێت. گەر ئەوەی
لەسـەرەتا گوێـتان لێ‌بـوو تـیاتاندا
بچەسـپێت، ئـەوا لەڕۆڵـەو بـاوكی
ئاسمـانی دەچەسـپێن. 25ئەوەیە بەڵێنی
ئـەو، واتە ژیانی هەتاهەتایی. 26لەبەر
ئەو كەسانەی گومراتان دەكەن ئەمەم
بـۆ نووسـیون، 27بـەڵام ئـێوە كـە
دەسـت‌نیشـان‌كردنـتان وەرگرتووە.
ئـەم دەسـت‌نیشـان‌كـردنە تـیاتاندا
دەچەسـپێ، پێویسـتتان بەكـەس نیـیە
فـێرتان بكـات، هـەروەك چـۆن ئەم
دەسـت‌نیشـان‌كردنە هەموو شتێكتان
فـێر دەكـات، ئەمـە ڕاستەو درۆ نییە
هــەروەك فــێری‌كردوون تــیایدا
دەچەسپێن.
28ئێستا ڕۆڵە بچووكەكان، تیایدا
بچەسـپێن، بـۆ ئـەوەی كـاتێ كـە
دەركـەوت باوەڕمان بەخۆمان بێت‌و
لەهاتـنەكەی شەرمەزار نەبین. 29گەر
بـزانن ئەو ڕاست‌ودروستە، ئەوا هەر
كەسـێك ڕاسـت‌ودروسـتی بكـات
لەئەو بووە.

ئێمە ڕۆڵەی خوداین

3
تەماشـا بكـەن بـاوكی ئاسمـانی چ
خۆشەویسـتیەكی پێ‌داویـن، تا پێمان
دەووترێـت ڕۆڵەكانی خودا. ئێمەش
ئەمـەین! لەبەر ئەمە جیهان ناماننـاسێ،
چـونكە جـیهان خـودا ناناسـێ. 2
خۆشەویسـتان، ئێسـتا ئـێمە ڕۆڵـەی
خودایـن تا ئێستا دەرنەكەوتووە ئێمە
دەبـین بەچـی، بـەڵام دەزانین كاتێك
ئـەو دەركـەوێ ئێمە وەك ئەو دەبین،
چـونكە وەك خـۆی دەیبیـنین. 3
هـەروەها هـەر كەسێك ئەم هیوایەی
هەبێ، خۆی پاك دەكاتەوە وەك چۆن
ئەو پاكە.
4ئەوەی گوناه بكات دەستدرێژی
دەكـات، چونكە گوناه دەستدرێژیە.
5دەزانـن ئـەو دەركـەوتووە تـا
گوناهـەكانمان لەسـەر لاببات، خۆی
گونـاهی تـیادا نییە. 6ئەوەی لەئەودا
بچەسـپێت بـەردەوام نابێـت لەگوناه
كردن، ئەوەی بەردەوام بێت لەگوناه
كردن نەبینیوەتی‌و نەناسیوەتی.

[7]ڕۆڵە بچووكەكان، باكەس
گومڕاتان نەكات، ئەوەی
ڕاستودروستی بكات
ڕاستودروستە، وەك چۆن ئەو
ڕاستودروستە. [8]ئەوەی گوناه
بكات ئەوە لەشەیتانە، چونكە شەیتان
لەسەرەتاوە گوناهی كرد،
دەركەوتنی ڕۆڵەی خوداش بۆ
تێكدانی كرداری شەیتانە. [9]ئەوەی
لەخوداوە بوویێت بەردەوام نابێت
لەگوناه كردن، چونكە تۆوی خودا
تیایدا دەچەسپێتو ناتوانێت
بەردەوامبێت لەگوناهكردن، چونكە
لەخوداوە بووە. [10]بەمە ڕۆڵەكانی
خودا لەڕۆڵەكانی شەیتان
جیادەكرێنەوە: ئەوەی
ڕاستودروستی نەكاتو برای خۆی
خۆش نەوێت لەخودا نییە.

خۆشەویستی یەكتری

[11]چونكە ئەمە ئەو هەواڵەیە كە
لەسەرەتا گوێتان لێبووە، پێویستە
هەر یەكەمان ئەوی تری خۆش
بوێت، [12]بەپێچەوانەی قابیل كەسەر
بە خراپەكار [شەیتان] بوو، براكەی
خۆی كوشت. باشە بۆ كوشتی؟
چونكە كارەكانی ئەو خراپ بوونو
كارەكانی براكەی ڕاستودروست
بوون. [13]براكانم لاتان سەیر نەبێ
گەر جیهان ڕقی لێتان بێتەوە. [14]ئێمە
دەزانین لەمردنەوە بەرەو ژیان
گواستراینەوە، چونكە براكانمان
خۆش دەوێت. ئەوەی براكەی خۆش
نەوێت لەمردن دەمێنێتەوە. [15]ئەوەی
ڕقی لەبراكەی بێتەوە بكوژە، دەزانن
ژیانی هەتاهەتایی لەهیچ بكوژێك
جێگیر نابێت. [16]بەمە خۆشەویستی
فێر بووین، عیسای مەسیح ژیانی
خۆی لەپێناوی ئێمە بەخشی، پێویستە
ئێمەش ژیانی خۆمان لەپێناوی برایان
ببەخشین. [17]بەڵام ئەوەی ماڵی
دونیای پێدرابێتو براكەی خۆی
بەنەداری بینیو دڵی خۆی ڕەقكرد،
ئایا چۆن خۆشەویستی خودای تیادا
جێگیر دەبێت؟ [18]ڕۆڵە بچووكەكانم،
تەنها بەووشەو زمان خۆشەویستی
مەكەن، بەڵكو بەكردەوەو بەڕاستی.
[19]ئیتر بەم شێوەیە دەزانین چۆن
ئێمە سەر بەڕاستین، هەروەها چۆن
دڵمان لەئامادەبوونی ئەو ئاسوودە
دەبێ. [20]چونكە گەر دڵمان
تاوانبارمان بكات، ئەوا خودا
لەدڵمان گەورەترەو هەموو شتێك
دەزانێت. [21]خۆشەویستان، گەر

دڵمان سەركۆنەمان نەكات، ئەوا
لەبەردەم خودا باوەڕمان بەخۆمان
دەبێت، 22هەرچیەكی لێ داوا بكەین
بۆمان جێبەجێ دەكات، چونكە كار
بە ڕاسپاردەكانی دەكەینو ئەو كارانە
دەكەین كە بەدڵیەتیو پەسەندی
دەكات. 23ئەمەش ڕاسپاردەكەیەتی،
باوەڕمان بەناوی عیسای مەسیحی
ڕۆڵەكەی هەبێتو یەكترمان
خۆشبوێت، هەروەك ڕایسپاردووین.
24ئەوەی كار بەڕاسپاردەكانی خودا
بكات، ئەوا لەخودا دەچەسپێتو
خوداش لەو دەچەسپێت، بەمەش
دەزانین ئەو لەئێمە چەسپاوە، بەو
ڕۆحەی پێیداوین.

تاقیکردنەوەی ڕۆح

4

خۆشەویستان، بڕوا بەهەموو ڕۆحێك
مەكەن، بەڵكو تاقییان بكەنەوە بزانن
ئەوانە لەلایەن خوداوەن، چونكە زۆر
پێغەمبەری درۆزن هاتوونەتە جیهان.
2ڕۆحی خودا بەمە دەناسنەوە: هەر
ڕۆحێك دان بەوە بنێت كە عیسای
مەسیح لە لەشەوە بۆ جیهان هاتووە،
ئەو ڕۆحە لەلایەن خوداوەیە، 3هەر
ڕۆحێكیش دان بەعیسا نەنێت
لەلایەن خوداوە نییە. ئەو ڕۆحە
دژەمەسیحە بیستوتانە دێتو ئێستا
هاتووەتە جیهان.
4ئێوە سەر بەخودان ئەی ڕۆڵە
بچووكەكان، ئێوە ئەو ڕۆحانەتان
بەزاندووە، چونكە ئەو ڕۆحەی
لەئێوەدایە مەزنترە لەو ڕۆحەی
لەجیهاندایە. 5ئەو ڕۆحانە سەر
بەجیهانن، بۆیە ئەوەی دەیڵێن سەر
بەجیهانەو جیهان گوێیان
لێدەگرێت. 6بەڵام ئێمە سەر
بەخوداینو ئەوەی خودا بناسێت
گوێمان لێدەگرێت، هەروەها ئەوەی
لەخودا نەبێت گوێمان لێناگرێت،
بەمە ڕۆحی ڕاستو ڕۆحی گومڕایی
دەناسین.

خودا خۆشەویستییە

7خۆشەویستان، بایەكترمان خۆش
بوێت، چونكە خۆشەویستی
لەخوداوەیەو ئەوەی بەرامبەرەكەی
خۆش بوێت خودا دەناسێتو
لەخودا بووە. 8ئەوەش بەرامبەرەكەی
خۆش نەوێت خودا ناناسێت، چونكە
خودا خۆشەویستییە. 9بەم شێوەیە
خۆشەویستی خودا لەنێوانمان
ڕاگەیێنرا، كە ڕۆڵە تاقانەكەی خۆی

نـارده جـیهان تـا بەهۆیەوە بژین. 10
خۆشەویسـتی لەمـە دایـە، نـەك
لەبەرئەوەی خودامان خۆشویستووە،
بـەڵكو ئـەو خۆشیویسـتووینو
ڕۆڵەکـەی خـۆی نـارد تـا ببێـتە
کەفارەتی گوناهەکانمان.
11خوَشةويستان طةر خودا
بةم شيَوةية ئيَمةى
خوَشويستبيَت، ثيَويستة
لةسةرمان يةكتريمان خوَش
بويَت. 12كةس هةرطيز خوداى
نةديوة طةر يةكتريمان
خوَشبويَت خودا دةضةسثيَت
لةناومانو خوَشةويستيةكةى
لةناومان تةواوة.
13بـەم شـێوەیە دەزانـین ئـێمە
لـەخودا دەچەسپێینو ئەویش لەئێمە،
چـونکە ئـەو لـەڕۆحی خۆی پێمانی
داوە. 14ئـێمەش بینـیمانو شـایەتی
دەدەیـن بـاوکی ئاسمانی ڕۆڵەی وەك
ڕزگارکـەری جـیهان نـاردووە. 15
ئـەوەی دان بنێـت عیسـا ڕۆڵـەی
خودایـە، خودا لەئەودا دەچەسپێتو
ئـەویش لـەخودا. 16ئـەو
خۆشەویسـتیەی خـودا کـە تیاماندایە
ناسیومانەو باوەڕمان پێی کردووە.
خـودا خۆشەویسـتییەو ئـەوەی
لەخۆشەویسـتی بچەسـپێت لـەخودا
دەچەسـپێتو خـوداش لەئـەودا
دەچەسـپێت. 17خۆشەویسـتی بـەم
شـێوەیە تـیامان تـەواوە، تـا لـەڕۆژی
لێپرسـینەوە باوەڕمـان بـەخۆمان
هەبێـت، چـونکە ئـەو چۆن بوو ئێمە
وەك ئـەو لـەم جـیهانەداین. 18
خۆشەویسـتی ترسی تیادا نییە، بەڵكو
خۆشەویسـتی تـەواو ترس دەردەکاتە
دەرەوە، چـونکە تـرس لەسـزا دایە،
بـەڵام ئـەوەی بترسـێت،
لەخۆشەویستی تەواو نەبووە.
19ئـێمە خۆشەویسـتیمان تیادایە،
چـونکە ئەو پێشتر خۆشیویستووین.
20گـەر بێتوو یەکێك بڵێت: (خودام
خـۆش دەوێـت)و ڕقـی لەبـراکەی
بێـتەوە، ئـەوە درۆزنـە، چـونکە گەر
یەکـێك بـراکەی خۆی خۆشنەوێت
کـە دەیبیـنێ، چـۆن دەتوانێ خودای
خـۆش بوێـت کـە نەیبینـیوە. 21ئێمە
لەئەوەوە ئەم ڕاسپاردەیەمان پێدراوە،
ئـەوەی خـودای خۆشبوێت پێویستە
براکەی خۆشبوێت.

باوەڕهێنان بەمەسیح

5

ئـەوەی بڕوای بەوە هەبێت کە عیسا

مەسیحە، ئەوە لەخوداوە بووە،
هەروەها ئەوەی باوکی خۆش بوێت،
ئەوا ئەوەشی خۆش دەوێت کە لێی
بووە. 2بەمە دەزانین ئێمە منداڵەکانی
خودامان خۆش دەوێت، گەر
خودامان خۆش بوێتو کار
بەڕاسپاردەکانی بکەین، 3چونکە ئەمە
خۆشەویستی خودایە، کار
بەڕاسپاردەکانی بکەین،
ڕاسپاردەکانیشی قورس نین. 4چونکە
هەر کەسێك لەخودا لەدایكبوو
بێت بەسەر جیهاندا سەر دەکەوێت،
ئەوەش بەسەر جیهاندا
سەردەکەوێت، باوەڕمانە. 5کێ
دەتوانێت بەسەر جیهان
سەربکەوێت؟ جگە لەوەی باوەڕی
بەوە هەیە عیسا ڕۆڵەی خودایە.
6ئەمە عیسای مەسیحە، ئەوەی
بەئاو و خوێن هاتووە، نەك تەنها
بەئاو، بەڵكو بەئاو و بەخوێن.
ڕۆحیش شایەتی دەدات، چونکە
ڕۆح ڕاستییە. 7ئەوانەی لەزەوی
شایەتی دەدەن سیانن: 8ڕۆحو ئاو و
خوێن، ئەو سیانەش یەك شایەتییان
هەیە.
9گەر ئێمە بە شایەتی خەڵك
ڕازی بین، ئەوا شایەتی خودا
گەورەترە، چونکە ئەمە شایەتی
خودایە سەبارەت بەڕۆڵەکەی
داویەتی. 10ئەوەی باوەڕ بەڕۆڵەی
خودا بهێنێ ئەم شایەتییە لە دڵیدایە،
ئەوەش باوەڕ بەخودا نەکات ئەوا
بەدرۆی دەخاتەوە، چونکە باوەڕ بەو
شایەتییە ناکات کە خودا سەبارەت
بەڕۆڵەکەی داویەتی. 11ئەمەش
شایەتیەکەیە، خودا ژیانی هەتاهەتایی
پێ داوینو ئەو ژیانەش لە ڕۆڵەکەی
دایە. 12ئەوەی ڕۆڵەکەی هەبێت
ژیانی هەتاهەتایی دەبێتو ئەوەش
ڕۆڵەی خودای نەبێت، ئەوا ژیانی
نابێت.

دڵنیایی ژیانی هەتاهەتایی

13ئەمە بۆ ئێوە دەنووسم تا بزانن
ژیانی هەتاهەتاییتان هەیە، ئێوە کە
باوەڕتان هەیە بەناوی ڕۆڵەی خودا.
14ئەمەش ئەو باوەڕو متمانەیەیە کە
هەمانە بەو، گەر بەپێی ویستی خۆی
داوای هەر شتێك بکەین گوێمان لێ
دەگرێت. 15گەر بزانین هەرچییەك
داوا بکەین گوێمان لێدەگرێت،
دەزانین ئەوەی داوامان کردووە لێی
دەستمانکەوتووە. 16گەر یەکێك
براکەی ببینێت گوناهێك ناکات بۆ

مردن بێت، پێویستە لەسەری لەخودا
بپاڕێتەوە بۆ براکەی. خوداش ژیان
بەو کەسانە دەدات کە گوناە بۆ
مردن ناکەن. گوناە هەیە بۆ مردنە،
لەپێناوی ئەمە نالێم داوا بکرێت. 17
هەموو تاوانێك گوناهەو گوناهیش
هەیە بۆ مردن نییە.
18 دەزانین هەر کەسێك لەخوداوە
لەدایکبوو بێت بەردەوام نابێت
لەگوناەکردن، چونکە ڕۆڵەی خودا
دەیپارێزێو ناهێڵێ بەدکار دەستی
پێی بگات. 19 دەزانین ئێمە
لەخوداوەینو هەموو جیهان لەژێر
دەستی خراپەکار [شەیتان] دانراوە.
20 هەروەها دەزانین ڕۆڵەی خودا
هاتو چاوی کردینەوە تا خودای
ڕاستی بناسینو ئێستا لەئەو دەژین،
لەعیسای مەسیح کە ڕۆڵەیەتی. ئەمە
خودای ڕاستو ژیانی هەتاهەتاییە. 21
ڕۆڵە بچووکەکان، خۆتان لەبتەکان
بپارێزن.

دووەم نامەی یۆحەننا

ئەم نامەیە بانگەوازە بۆ هەڵسوکەوت کردن لەڕاستی، هەروەها ئاگادارکردنەوەیە لەو مامۆستا درۆزنانەی دەگەڕێن تا باوەڕداران لەماڵەکانیان پێشوازییان لێنەکەن.

لەپیرەکەوە بۆ ئەو خانمەی هەڵبژێرراوەو بۆ ڕۆڵەکانیشی، کە بەڕاستی خۆشم دەوێن، نەك من بەتەنها بەڵکو هەموو ئەوانەی ڕاستی دەناسن، [2]لەپێناوی ئەو ڕاستیەی لەناومان جێگیر دەبێتو تاهەتایە لەگەڵمان دەبێت. [3]بەرەکەتو بەزەییو ئاشتی خودای باوکی ئاسمانیو عیسای مەسیحی ڕۆڵەکەی، بەڕاستیو بەخۆشەویستی لەگەڵماندا دەبێت.

ڕاستیو خۆشەویستی

[4]زۆر دڵخۆش بووم کە زانیم هەندێك لەڕۆڵەکانت هەڵسوکەوت لەڕاستی دەکەن، وەك ئەوەی باوکی ئاسمانی ڕایسپاردین. [5]ئێستا ئەی خانم، من ڕاسپاردەیەکی نوێت بۆ نانووسم، بەڵکو وەك ئەوەی لەسەرەتا گوێمان لێبووە، داوات لێدەکەم یەکترمان خۆش بوێت. [6]چونکە خۆشەویستی ئەمەیە کە بەپێی ڕاسپاردەکانی خودا هەڵسوکەوت بکەین، ڕاسپاردە ئەمەیە، کە لەسەرەتا گوێتان لێبووە، پێویستە بەخۆشەویستی هەڵسوکەوت بکەن.

ئاگاداری گومڕاییکەران بن

[7]چونکە گومڕاییکەری زۆر هاتوونە جیهانو دان بەوەدا نانێن عیسای مەسیح لەلەشدا بووە، ئەوانە گومڕاییکەرو دژەمەسیحن. [8]تەماشای خۆتان بکەن، تا ئەوەی کردووتانە لەدەستتان نەچێت، بەڵکو پاداشتێکی تەواوی لێ بەدەست بهێنین. [9]هەر کەسێك دەستدرێژی بکاتو لەڕێنماییەکانی مەسیح جێگیر نەبێت، ئەوا لەخودا نییە. بەلام هەر کەسێك لەو ڕێنماییانە جێگیر بێت، ئەوا باوکی ئاسمانیو ڕۆڵەکەی هەیە.

[10]گەر یەکێك بۆلاتان بێتو ئەو

ڕێنمایـیانەتان پیٚ ڕانەگەیٚنیٚت، ڕیٚگای پـیٚ مـەدەن بیٚـتە مالٚـتانو پیٚشوازی لـیٚمەکـەن. [11]چونکە هەر کەسیٚك پیٚشـــوازی لـــیٚبکـــات لـــەکارە خراپەکانی بەشداری دەکات.

کۆتایی

[12]زۆر شتم هەیە بۆتانی بنووسم، بـەلاٚم پـیٚم خـۆش نییە بەمەرەکەبو لەسـەر کاغـەز بیٚـت، چـونکە ئـومـیٚدەوارم بـۆ لاتـان بـیٚم، تـا ڕووبـەڕوو قسـە بکـەین، بۆ ئەوەی خۆشـیەکەمان پـڕو تـەواو بیٚت. [13]ڕۆڵـــەکانی خوشـــکە هـەلٚـبژیٚرراوەکەت سـلاٚوت لـیٚ دەکەن.

سێهەم نامەی یۆحەننا

نامەی سێیەمی یۆحەننا بۆ شوانی یەکێ لەکۆمەڵە باوەڕدارەکانە کە ناوی غـایس بـوو، ستایشی دەکات چونکە یارمەتی هەموو ئەو باوەڕدارانەی داوە کەخـزمەتی ووشـەی خودایـان دەکـرد، ئاگاداری دەکاتەوە لەپیاوێك ناوی دیوتریفسە.

هەڵسوکەوت لەڕاستی

لەپیرەکـــەوە، بـــۆ غایســـی خۆشەویسـت کـە بەڕاستی خۆشـم دەوێت.

2 خۆشەویســـتم، هـــیوادارم لەهـەموو شـتێك سەرکەوتوو بیت‌و تەندروسـتیت بـاش بێـت، هـەروەك ڕۆحـت باش‌و تەواوە. 3 چونکە زۆر دڵخـۆش‌بـووم بـەوەی چەند برایەك هاتن‌و باسی دلسۆزی تۆیان کرد بۆ ڕاسـتی، هـەروەها چـۆن لـەڕاسـتی هەڵسـوکەوت دەکەیـت. 4 خۆشـی لەمـە گەورەتـرم نیـیە کاتـێك گوێم لـێبێـت ڕۆڵـەکانم هەڵسـوکەوت لەڕاستی دەکەن.

5 خۆشەویسـتم تـۆ هەموو شتێك بـۆ براکانـــت‌و ئـــەو کەســـانەی نایـــان‌ناســـیت بەسەرڕاســـتیەوە دەکەیـــت، 6 ئەوانـــەی لـەبـــەردەم کۆمـــەڵی بـاوەڕداران شـــایەتییان لەســـەر خۆشەویســـتی تـــۆ داوە، ئەوانـەی بـاش دەکەیـت بەو شێوەیە بەرێـیان دەکەیـت کـە خـودا پـێی خۆشـە. 7 چـونکە لەپێـناوی نـاوی مەسیح هاتوونە دەرەوەو هیچ شتێك لـە بێبـاوەڕان وەرناگـرن. 8 بۆیـە پێویسـتە پێشـوازی لـەکەسـانی وەك ئەوانـە بکەین تا بەیەکەوە کار بکەین بۆ ڕاستی.

9 هـــەندێ شـــتم بـــۆ کۆمـــەڵی بـــاوەڕداران نووســـیوە، بـــەڵام دیوتـریفس کـــە دەیـــەوێت خـۆی بکـات بە یـــەکـەم لەنێوانیان، پێمان ڕازی نابێت. 10 بۆیە گەر هاتم هەموو کـردەوەو قسە خراپەکانی سەبارەت بەمـنی ووتوە دەریدەخەم، هەروەها بـەوەش نەوەسـتاوە، بـەڵکو نایەوێ پێشـــوازی لەبـرایان بکـات‌و هـەر یەکـــێك پێشـــوازیان لێبکـــات، ڕووبـەڕووی دەبێـتەوەو لەکۆمەڵـە

دەریدەکات.

دوای خراپە مەکەوە بەڵکو چاکە

[11]خۆشەویستم، دوای خراپە
مەکەوە بەڵکو چاکە، چونکە ئەوەی
چاکە بکات لەخودایە، ئەوەش
خراپە بکات خودای نەبینیوە. [12]
دیمتریوس لەلایەن هەموو کەسێکو
لەلایەن ڕاستیشەوە شایەتی بۆ دراوە،
منیش هەروەها شایەتی بۆ دەدەمو
ئێوەش دەزانن شایەتی من ڕاستە. [13]
زۆر شت هەبوو بۆتانی بنووسم،
بەڵام نامەوێ بەقەڵەمو مەرەکەب
بێت. [14]بەڵکو ئومێدەوارم بەم زووانە
بتبینم تا ڕووبەڕوو قسە بکەین.
[15]داوای ئاشتیت بۆ دەکەم.
برادەران سڵاوت لێدەکەن. تۆش
سڵاو لەیەکە یەکەی برادەران بکە.

نامەی یەهوزا

ئەم نامەیە ئاگادارکردنەوەیە لەمامۆستا درۆزنەکان. هەروەها هاندانە بۆ باوەڕداران تابەردەوام تێبکۆشن لەپێناوی فێرکردنی باوەڕ، ئەو فێرکردنەی خودا بەتەواوی پێی داون.

لەیەهوزای بەندەی عیسای
مەسیحو برای یاقوب، بۆ بانگ
کراوە خۆشەویستەکانی خودای
باوکو پارێزراوەکان بۆ عیسای
مەسیح: 2بەزەییو ئاشتیو
خۆشەویستیتان بەسەردا بڕژێت.

تێکۆشان لە پێناوی باوەڕ

3خۆشەویستانم لەکاتێکدا زۆر
بەپەرۆشم لەبارەی ئەو ڕزگاربوونەی
ئێوە هاوبەشمانن تیایدا، بۆتان بنووسم،
ناچار ئێستا دەربارەی تێکۆشان
لەپێناوی ئەو باوەڕەی جارێك
بەخوشكو برا پیرۆزەکان دراوە
دەنووسم. 4چونکە کەسانێك
بەدزیەوە هاتوونە ناوتان، بێگومان
تووشی ئەو سزایە دەبن کە لەکۆنەوە
بۆیان نووسراوە، ئەوانە خوانەناسنو
بەرەکەتی خودا دەگۆڕن بۆ
بەڕەڵلایی، تەنانەت نکۆڵی دەکەن
لەگەورەو خوداوەندمان کە عیسای
مەسیحە.

سزای مامۆستا درۆزنەکان

5جا دەمەوێت ئەوەتان بیر
بخەمەوە، کە خۆتان دەیزانن، پاش
ئەوەی خوداوەند گەلی لەخاکی
میسر ڕزگارکرد، ئەوانەی بێ
باوەڕبوون لەناویبردن. 6هەروەها
ئەو فریشتانەی شوێنەکانی خۆیان
نەپاراستو بەجێیانهێشت، خودا
بەکۆتی هەتاهەتایی تا ڕۆژی مەزنی
لێپرسینەوە لەقوولایی تاریکیدا
دەیانهێڵێتەوە، 7هەروەها شاری
سەدومو عەمورەو شارەکانی
دەوروبەریان لەسەر هەمان ڕێگای
ئەوان داوێنپیسییان کردو دوای
هەوەسبازی لەش کەوتن بەشێوەیەکی
ناسروشتی، جا بەئاگرێکی هەتاهەتایی
سزادرانو بوون بەپەند.
8بەهەمان شێوە خەیاڵخاوەکان
لەش گلاو دەکەنو دەسەلاتی خودا
ڕەت دەکەنەوەو بوختان بۆ

شکۆدارە ئاسمانیەکان هەڵدەبەستن. [9]
بەڵام میکائیلی سەرۆکی فریشتەکان، کاتێك دژایەتی شەیتانی کرد سەبارەت بە تەرمەکەی موسا، نەیوێرا بەووتەی ناشرین وەڵامی بداتەوە، بەڵکو ووتی: (با خوداوەند سەرزەنشتت بکات!) [10]بەڵام ئەوانە بەسووکی ناوی شتێك دەبەن کە نایزانن، بەبێ عەقڵی وەکو ئاژەڵ دوای ئارەزووی خۆیان دەکەون. ئەمەش دەبێتە هۆی لەناوبردنیان.
[11]خاكبەسەر ئەوانە، چونکە ئەوانە ڕێگای قابیلیان گرتووەو لەپێناوی برێك دەسکەوت خۆیان داوەتە دەست گومڕایی بەلعامەوەو* لەیاخی بوونەکەی قورەح* لەناودەچن.
[12]ئەوانە نیشانەی شەرمەزارین لەداوەتەکانی خۆشەویستی، بەچاونەترسی نانتان لەگەڵ دەخۆن، تەنها خزمەتی خۆیان دەکەن، ئەوانە هەوری بێ ئاون بە با دێن و دەچن، داری بێ بەری پایزانن، دوو جار مردوون و ڕەگیان هەڵکەنراوە، [13] شەپۆلی دەریای هەڵچوون بەکەفی شەرمەزاری، ئەستێرەی ونبوون کە تاهەتایە لەتاریکیدا دەمێننەوە.
[14]ئەخنوخی نەوەی حەوتەم لەئادەمەوە، لەبارەی ئەوانەوە پێشبینی کرد: (ئەوەتا خوداوەند لەگەڵ هەزاران لەپیرۆزکراوەکان دێت، [15]تا حوکم بەسەر هەمووان بدات و هەموو خوانەناسەکان سەرزەنشت بکات، لەبەر هەموو ئەو کردارە خوانەناسیانەی کردوویانە لەڕێبازی خوانەناسی و ئەو قسە ڕەقانەی دژی خودا ووتویانە ئەو خوانەناسانە.) [16]ئەوانە بۆڵەبۆڵکەرو گلەیی کەرن و دوای ئارەزووە خراپەکانی لەشیان کەوتوون و خۆ بەگەورە دەزانن و لەپێناوی بەرژەوەندی خۆیان دووڕوویی بۆ خەڵکی دەکەن.

خۆتان بنیاد بنێن

[17]بەڵام ئێوە ئەی خۆشەویستان، قسەکانی نێرراوانی خوداوەند عیسای مەسیح بهێننەوە یاد. [18]ئەوانە بەئێوەیان ووت: (لەکۆتایی زەمان، هەندێ گاڵتەجاڕ پەیدا دەبن و دوای مەبەستە خوانەناسەکانیان دەکەون.) [19]ئەوانە دووبەرەکی دروست دەکەن، خۆشیان خەڵکی دونیاین و ڕۆحیان تیادا نییە.

[20]بەڵام ئێوە خۆشەویستانم خۆتان
لەسەر باوەڕی پیرۆزتان بنیاد بنێنو
لەرۆحی پیرۆزدا نوێژ بکەن، [21]لەناو
خۆشەویستی خودا خۆتان بپارێزنو
چاوەڕوانی بەزەیی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان بکەن بۆ ژیانی
هەتاهەتایی. [22]بەزەییتان بەو کەسانە
بێتەوە کە گومان دەکەن. [23]
هەندێکیش لەئاگر بڕفێننو ڕزگاریان
بکەن، بۆ هەندێکیشیان بەترسەوە
بەزەیی بنوێنن، تەنانەت ڕقیشتان لەو
بەرگانە بێ کە بە لەش گڵاو بوون.
[24]ئێستاش بۆ ئەوەی توانای هەیە
بتانپارێزێ لەکەوتن، هەروەها
لەبەردەم شکۆمەندیەکەی ڕاتان
بگرێ بەخۆشیو بەبێ کەموکوڕی،
[25]بۆ تاکە خودای ڕزگارکەرمان،
شکۆمەندیو مەزنیو هێزو
دەسەڵات بەهۆی خوداوەندمان
عیسای مەسیح، لەپێش زەمانەو
ئێستاو تاهەتایە. ئامین.

بینینی یۆحەننا

بینینی یۆحەننا لەوکاتە نووسراوە کە باوەڕداران تووشی چەوساندنەوە دەهاتن لەبەر باوەڕیان بەعیسای مەسیح. نووسەری ئەم پەرتووکە گرنگی بەهیواو ئاوات‌و سووربوون لەسەر باوەڕ لەکاتی ئازارو گرژیدا دەدا.

ئەم بینینە لەزنجیرە بینینێك پێكدێت، نووسەر بەشێوەیەکی ڕەمزی نووسیویەتی کە تەنها باوەڕداران بەمەسیح تێیدەگەیشتن لەو سەردەمە. لەگەڵ ئەوەی جیاوازی هەیە لەڕوونکردنەوەی بابەتەکانی ئەم بینینە، بەڵام بیرۆکە سەرەکییەکەی دیارە. ئەویش ئەمەیە: خودا لەکۆتاییدا بەعیسای مەسیح بەسەر دوژمنی سەرەکی سەردەکەوێت کە شەیتانە، پاداشتی گەلە سەرڕاستەکەشی دەداتەوە بەبەرەکەتی ئاسمانی نوێ‌و زەوی نوێ کاتێ سەرکەوتنی تەواو بەدەست دێت.

پێشەکی

1

ئەمە ئەو بینینەیە کە خودا بەعیسای
مەسیحی داوە تا بۆ بەندەکانی
ئاشکرا بکات، ئەو ڕووداوانەی دەبێ
لەماوەیەکی نزیکدا ڕووبدەن،
بەفریشتەیەکی خۆی بۆ یۆحەننای
بەندەی خۆی نارد. 2 یۆحەننا گەواهی
لەسەر ووشەی خوداو شایەتی
عیسای مەسیح‌و هەموو ئەو
ڕووداوانە دەدات کە بەچاوی خۆی
بینیویەتی. 3 خۆزگەدەخوازرێ
بەوانەی ووشەکانی ئەم پێشبینییە
دەخوێننەوەو ئەوانەش کە دەیبیستن‌و
ڕەچاوی دەکەن، چونکە کاتەکە
نزیک‌بووەتەوە.

سڵاو بۆ کۆمەڵە باوەڕدارەکان

4 لەیۆحەنناوە، بۆ حەوت کۆمەڵە
باوەڕدارەکەی هەرێمی ئاسیا:
بەرەکەت‌و ئاشتیتان لەگەڵ بێت،
لەلایەن ئەوەی هەیەو هەبووەو دێت،
هەروەها لەو حەوت ڕۆحەی
لەبەردەم تەختەکەیدان. 5 هەروەها
لەعیسای مەسیحی شایەتی
دڵسۆزەوە، کە یەکەم کەسە لەنێو
مردوواندا هەستێتەوە، سەرۆکی
پادشاکانی سەر زەویە.
ئەوەی ئێمەی خۆشدەوێ‌و
بەخوێنی خۆی ئازادی کردین
لەگوناهەکانمان‌و 6 ئێمەی کردە

پادشاو کاهینی خودای باوکی، بۆ
ئەوە شکۆو دەسەڵاتی هەتاهەتایی!
ئامین.
7ئەوەتا ئەو بەسەر پەڵە
هەورەکانەوە دێتو هەموو کەسێك
دەیبینێ، تەنانەت ئەوانەش کە
لەخاچیاندا، هەروەها هەموو
خێڵەکانی زەوی شیوەنی بۆ دەگێڕن.
ئامین.
8خوداوەند خودا دەڵێ: (من
ئەلفو یێم، ئەوەی هەیەو هەبووەو
دێت، توانادار بەسەر هەموو شتێك.)

بینینی مەسیحی زیندوو

9من یۆحەننای براتانم، هاوبەشتانم
لەتەنگانەو پادشاهێتیو دانگرتنی
عیسا، لەپێناو ووشەی خوداو شایەتی
عیسا لەدوورگەیەك بووم بەپەتمۆس
ناودەبرا. 10من لەڕۆژی خوداوەند
لەرۆحدا بوومو لەپشتمەوە گوێم
لەدەنگێکی گەورە بوو لەدەنگی
کەڕەنا دەچوو، 11دەیووت: (ئەوەی
دەیبینی لەپەرتووکێك بینووسەو بۆ
حەوت کۆمەڵە باوەڕدارەکە ڕەوانەی
بکە، بۆ ئەفەسۆسو سمیرناو
پێرگامۆسو سیاتیراو ساردسو
فیلادەلفیاو لاودیکییە.)

12ئاوڕمدایەوە تاسەرچاوەی
دەنگەکە ببینم، کاتێك ئاوڕمدایەوە
حەوت چرادانی زێڕینم بینی، 13
لەناوەڕاستیان یەکێکی وەك ڕۆڵەی
مرۆڤم بینی، جلێکی لەبەردا بوو
تاهەردوو پێی شۆڕبووبۆوەو
پشتێنێکی زێڕینی لەسینگی
بەستبوو، 14سەرو قژی وەك
خوریو بەفر سپیبوونو چاوەکانی
وەك گڕی ئاگر وابوون. 15قاچەکانی
وەك مسێکی بریقەدار ئەوەی
لەکورەیەکی داخ پوختە کرابێت
وابوون، دەنگیشی وەك هاژەی تاڤگە
وابوو، 16لەسەر لەپی دەستی ڕاستی
حەوت ئەستێرەی هەڵگرتبوو،
شمشێرێکی دوودەمیش لەدەمیەوە
دەهاتە دەرەوە، ڕووخساری وەك
تیشکی بەتینی ڕۆژ دەدرەوشایەوە.
17کاتێك بینیم وەك مردوو
لەبەردەم هەردوو پێیدا کەوتم،
دەستی ڕاستی خستە سەرمو ووتی:
(مەترسە، من سەرەتاو کۆتایم، 18من
ئەوەم کە زیندووم، من مردووبووم،
بەڵام ئێستا تاهەتایە بەزیندوویی
دەمێنمەوە. کلیلەکانی مردنو
دونیای مردووان لەدەست منن. 19
لەبەرئەوە ئەوەی بینیت بینووسە

ئـەوەی هەیـەو ئـەوەی پـاش ئەویش
دەبێـــت. 20نهێـــنی ئـــەو حـــەوت
ئەسـتێرەیەی لەدەستی ڕاستم بینیتو
نهێـنی حـەوت چـرادانە زێڕیـنەکە
ئەمەیـە: حەوت ئەستێرەکە فریشتەی
حـــەوت کۆمەڵـــە باوەڕدارەکـــەن،
حـــەوت چـــرادانەکەش حـــەوت
کۆمەڵەکەن.

نامەیەك بۆ کۆمەڵەی ئەفەسۆس

2

بـۆ فریشـتەی کۆمەڵە باوەڕدارەکەی
ئەفەسـۆس بنووسـە: ئـەوەی حەوت
ئەســـتێرەکەی بەدەســـتی ڕاســـتی
گـــرتووەو بـــەناو حـــەوت چـــرادانە
زێڕینەکە هاتووچۆ دەکات، 2دەڵێت:
(مـن ئاگـام لەکـردارو ماندوویـتیو
ئـــارامگرتنـــتە، هـــەروەها چـــۆن
لەتواناتدایـــــــە خـــــــراپەکاران
ڕەتبکەیـــتەوە، تـــــۆ ئەوانـــەت
تاقـیکردەوە کـە دەیـانووت: (ئـێمە
نـێرراوین)، نێرراویش نەبوون، پاشان
بـــــەدرۆزن دەرچـــــوون، 3تــــۆ
ئارامـتگرتو دانتبەخۆت گرت،
مانـــدوونـــەنـــاســـانـــە لەپێـــناوی
ناوی من تێدەکۆشای. 4بەڵام گلەیی
ئـــەوەت لـــیّدەکـــەم، تـــۆ وازت
لـەخۆشەویستیەکەی جاران هێناوە. 5
بـەبیرت بێـتەوە لـەچ پایـەکی بـەرز
کەوتیـــت! تۆبـــە بکـــەو کارەکـــانی
یەکـەمجارت ئـەنجام بـدەوە. گەر بێتو
تۆبـە نەکەی، بەم زووانە دێمە لاتو
چـــرادانەکەت لەشـــوێنی خـــۆی
لادەدەم. 6بـــەڵام تـۆ شتێکت هەیە،
وەك مـــن ڕقـــت لەکـــردەوەکانی
نیقۆلاویـــیەکان دەبێـــتەوە. 7ئـــەوەی
گوێـی هەیـە، باگوێ لەووتەی ڕۆح
بگرێـت بـۆ کۆمەڵـەکان: ئـەوەی
سـەرکەوێت مـن ڕێگـای پـیّدەدەم
لەبـەری درەخـتی ژیـان بخوات ئەو
درەختەی لەناو بەهەشتی خودا دایە.)

نامەیەك بۆ کۆمەڵەی سمیرنا

8بـــۆ فریشـــتەی کۆمەڵـــــە
باوەڕدارەکەی سمیرنا بنووسە: ئەوەی
سـەرەتاو کۆتاییە، ئەوەی مردوو بوو
و زیـندووبووەوە، دەڵێـت: 9(مـن
ئاگـام لەتەنگانـەو هەژاریتە، بەڵام تۆ
دەوڵەمـــەندی، هـــەروەها ئاگـــام
لەبوخـتانی ئەوانەیـە کـە دەڵـێن
جوولەکـەینو جوولەکـەنین، ئەوانـە
کەنیشتی شەیتانن. 10هەرگیز مەترسە
لـەو ئازارانـەی بـۆت دێت. شەیتان
خەریکـە هەندێکتان بخاتە زیندانەوە تا

تاقیبکرێـنەوە، هەروەها بۆ ماوەی دە ڕۆژ دووچـاری ئەشکەنجە دەبنەوە. تا مـردن دڵسۆزبە، منیش تاجی ژیانت پێدەبەخشـم. [11]ئـەوەی گوێی هەیە، بـاگوێ لەووتـەی ڕۆح بگرێـت بـۆ کۆمەڵـەکان: ئـەوەی سـەربکەوێت، مردنی دووەم ئازاری نادات.)

نامەیەك بۆ کۆمەڵەی پرگامۆس

[12]بـــۆ فریشـــتەی کۆمەڵـــە باوەڕدارەکـەی پـرگامۆس بنووسـە: ئـەوەی شمشـێرە دوودەمەکەی هەیە دەڵێـت: [13](مـن ئاگـادارم تـۆ لـەو ناوچـەیە دەژی کـە تەختـی شەیتانی تـیادایە. لەگەڵ ئەوەشدا دان بەناوی مـــن دەنێـــتو بـــاوەڕی منـــت ڕەتنەکـــردۆتەوە، تەنانـــەت لـــەو ڕۆژانـــەش کـــە ئەنتیپاســـی شـــایەتی دڵســـۆزم لاتـــان شـــەهیدکرا، لـــەو شوێنەی شەیتان تیایدا نیشتەجێیە. [14]بەڵام گلەییەکی بچووکم لێت هەیە: ئـەویش هـەندێ کەس لەناوچەکەت هـەن پابـەندن بەڕێـنمایی بەلعامەوە، ئـەوەی بـالاقی فـێردەکرد بـەردی کۆسپ لەبەردەم ڕۆڵەکانی ئسیرائیل دابنێت بۆ ئەوەی ئەو قوربانیانە بخۆن کـە بـۆ بتەکان سەر بڕابوونو داوێن پیسـی بکـەن. [15]بەهەمان شێوە لای تـۆش هـەندێك هـەن پابـەندەن بـە فێرکردنەکانی نیقۆلاوییەکان. [16]بۆیە تۆبە بکە، ئەگینا بەم زووانە دێمەوەو بەشمشـێرەکەی دەمـم لەگەڵـیاندا دەجـەنگم. [17]ئـەوەی گوێـی هەیـە، بـاگوێ لەووتـەی ڕۆح بگرێـت بۆ کۆمەڵـەکان: ئـەوەی سـەربکەوێت ڕێگـای پـێدەدەم لەمـەنی شـاراوە بخـوات، هـەروەها بـەردێکی سـپی پـێدەدەم کـە نـاوێکی نوێـی لەسەر نووسـراوە جگـە لـەو کەسـەی پێی دەبەخشرێ کەس نازانێ چییە.)

نامەیەك بۆ کۆمەڵـەی سیاتیرا

[18]بـــۆ فریشـــتەی کۆمەڵـــە باوەڕدارەکـــەی ســـیاتیرا بنووســـە: ڕۆڵـەی خـودا، ئـەوەی دوو چاوی هەیە وەك گڕی ئاگرەو پێیەکانی وەك مسـی بـریقەدارە، دەڵێـت: [19](مـن ئاگـــاداری کـــارو خۆشەویســـتیو خـزمەتو بـاوەڕو دانبەخۆگرتنـتم. کارەکـانی ئـەم دوایـیەت لەوانـەی یەکـەمجارت زیاتـرن. [20]بـەڵام ئـەم گلـەیـیەم لێت هەیە: تۆ ڕێت بەو ژنە داوە کـە نـاوی ئیزابیلەو بانگێشتەی پێغەمبەرێتی دەکات، تا بەندەکانی من

فێر بکاتو چەواشەیان بکات بۆ
ئەوەی داوێن پیسی بکەنو لەو
خواردنانە بخۆن کە کراون بە قوربانی
بۆ بتەکان. [21]من ماوەم پێدابوو تا
تۆبە لەخراپەکاری بکات، بەڵام
نەیویست. [22]ئەوەتا تووشی نەخۆشی
دەکەمو فڕێی دەدەمە ناو پێخەفەوەو
ئەوانەی داوێن پیسییان لەگەڵ
کردووە لەتەنگانەیەکی گەورەدان،
گەر تۆبە نەکەن لەکرداریان. [23]
هەروەها منداڵەکانی بەمردن
لەناودەبەم بۆ ئەوەی هەموو
کۆمەڵەی باوەڕداران بزانن من
پشکێنەری مێشکو دڵەکانمو هەر
کەس بەپێی کارەکانی خۆی پاداشتی
دەدەمەوە. [24]بەڵام بەئێوەو بەوانی
دیکەی سیاتیرا دەڵێم، ئەوانەی ئەم
ڕێنماییەیان وەرنەگرتووەو بەقووڵیی
نهێنیەکانی شەیتانیان نەزانیوە، وەك وا
دەڵێن. من قورساییەکی تر ناخەمە
سەرشانتان. [25]تەنها ئەوەی هەتانە
دەستی پێوە بگرن، تا دەگەمە لاتان.
[26]ئەوەی سەربکەوێتو کارەکانی
من تاکۆتایی جێبەجێ بکات
دەسەڵاتی پێدەدەم بەسەر میللەتان.
[27]{هەروەها بەگۆپاڵێکی ئاسنین
سەرپەرشتی میللەتان دەکات، وەك
گۆزەیەك دەیانشکێنێت،} ئەمەش
وەك ئەو دەسەڵاتەیە کە من لەلایەن
باوکمەوە پێم بەخشراوە. [28]منیش
ئەستێرەی بەرەبەیانی دەدەمێ. [29]
ئەوەی گوێی هەیە، باگوێ لەووتەی
ڕۆح بگرێت بۆ کۆمەڵەکان.)

نامەیەك بۆ کۆمەڵەی ساردس

3
هەروەها بۆ فریشتەی کۆمەڵە
باوەڕدارەکەی ساردس بنووسە:
ئەوەی کە حەوت ڕۆحی خوداو
حەوت ئەستێرەکەی هەیە دەڵێت:
(من ئاگاداری کارەکانتم، تۆ بەناو
زیندووی، بەڵام تۆ مردووی. [2]
ئێشكبگرەو ئەوەی ماوە بەهێزی
بکە، ئەوەی لەمردن نزیكبووەتەوە،
چونکە کارەکانتم بەناتەواوی بینی
لەبەردەم خودا. [3]بیربکەوە، ئەوەی
وەرتگرتو گوێت لێبوو کاری
پێبکەو تۆبە بکە، چونکە گەر بێتو
ئێشكنەگری ئەوا وەك دزێك دێمە
سەرتو کاتی هاتنیشم نازانیت. [4]
خەڵکێکی کەم لەساردسدا هەن
جلو بەرگەکانیان گڵاو نەکردووە،
ئەوانە شایانی ئەوەن بەبەرگی سپییەوە
لەگەڵ من ملی ڕێبگرن. [5]ئەوەی

سەربکەوێت بەرگی سپی دەپۆشێت‌و ناوی لەپەرتووکی ژیان ناسڕمەوەو دان بەناوەکەی‌دا دەنێم لەبەردەم باوکم‌و فریشتەکانی. 6ئەوەی گوێی هەیە، باگوێ لەووتەی ڕۆح بگرێت بۆ کۆمەڵەکان.)

نامەیەك بۆ کۆمەڵەی فیلادەلفیا

7هەروەها بۆ فریشتەی کۆمەڵە باوەڕدارەکەی فیلادەلفیا بنووسە: ئەوەی پیرۆزو ڕاستە، کلیلەکەی داودی لەدەستە، ئەوەی دەیکاتەوەو کەس نابێ دایبخات، دایدەخات‌و کەس نابێ بیکاتەوە، دەڵێت: 8(من ئاگاداری کارەکانتم، ئەوەتا دەرگایەکی کراوەم لەبەردەمت کردووەتەوەو کەس ناتوانێ دایبخات. دەزانم تۆ هێزێکی کەمت هەیە، لەگەڵ ئەمەش تۆ بەووشەی من کار دەکەیت‌و ناوی منت ڕەتنەکردۆتەوە. 9من ئاوها لەوانەی کەنیشتی شەیتان دەکەم، ئەوانەی دەڵێن جوولەکەین‌و ئاواش نین، چونکە ئەوانە درۆ دەکەن، وایان لێ‌دەکەم بێن لەبەردەم پێیەکانت کڕنۆش ببەن‌و بزانن تۆم خۆشویستووە، 10چونکە تۆ بەووشەی دانبەخۆگرتنی من کاردەکەی، منیش لەکاتی هاتنی تاقیکردنەوە بەسەر هەموو جیهان دەتپارێزم، تا دانیشتووانی زەوی تیایدا تاقی‌بکرێنەوە. 11ئەوەتا من بەخێرایی دێم، دەست‌بگرە بەوەی هەتە، تا کەس تاجەکەت لێ‌نەستێنێ. 12ئەوەی سەربکەوێت دەیکەمە کۆڵەکەی پەرستگای خودای خۆم‌و لێی ناچێتە دەرەوە، هەروەها ناوی خودای خۆم‌و ناوی شاری خودای خۆم، واتە قودسی نوێ، ئەوەی لەلایەن خودای خۆم لەئاسمان دێتەخوارەوە لەسەری دەنووسم، هەروەها ناوی نوێی خۆمیشی لەسەر دەنووسم. 13ئەوەی گوێی هەیە، باگوێ لەووتەی ڕۆح بگرێت بۆ کۆمەڵەکان.)

نامەیەك بۆ کۆمەڵەی لاودیکییە

14بۆ فریشتەی کۆمەڵە باوەڕدارەکەی لاودیکیە بنووسە: ئامین‌و شایەتی دڵسۆزو سەرڕاست کە سەرچاوەی هەموو دروستکراوەکانی خودایە دەڵێت: 15(من ئاگام لەکردەوەکانتە، تۆ نەساردو نەگەرمی. خۆزگە سارد یان

گەرم بووایەی. 16چونکە تۆ
شلەتێنی، نەساردی‌و نەگەرمی، من
نیازم وایە لەدەممەوە بتتفێنمەوە. 17
چونکە تۆ دەڵێی: من دەوڵەمەندم‌و
پێویستیم بەکەس نییەو پێویستیم
بەهیچ شتێك نییە، بەڵام بی‌ئاگای
لەوەی تۆ چەقاوەسوو و نەگبەت‌و
هەژارو کوێرو ڕووتی. 18بۆیە
ئامۆژگاریت دەکەم زێڕی پوختەکراو
بەئاگر لەمن بکڕیت تا دەوڵەمەند
بیت، جلی سپی لەمن بکڕەو
لەبەری بکە، تا شەرمەزاری ڕووتیت
داپۆشی، هەروەها مەرحەم بکڕە بۆ
چاوەکانت تا ببینی. 19ئەوانەی
خۆشم بوێن سەرزەنشتیان دەکەم‌و
تەمێیان دەکەم، بۆیە تۆش دڵگەرم‌بەو
تۆبە بکە. 20ئەوەتا من لەبەر دەرگا
وەستاوم‌و لەدەرگا دەدەم، گەر
یەکێك گوێی لەدەنگم بوو و
دەرگاکەی لی‌کردمەوە، دێمە
ژوورەوەو نانی لەگەڵ دەخۆم،
ئەویش لەگەڵ من. 21ئەوەی
سەربکەوێت ڕێگای پێدەدەم لەسەر
تەختەکەم لەگەڵ من دانیشێ،
هەروەك من سەرکەوتم‌و لەگەڵ
باوکم لەسەر تەختەکەی دانیشتم. 22
ئەوەی گوێی هەیە، باگوێ لەووتەی
ڕۆح بگرێت بۆ کۆمەڵەکان.)

بینینی تەختی پادشایانەی خودا

4
پاشان تەماشام کرد دەرگایەکی
کراوەم بینی لەئاسماندا، ئەو دەنگەش
کە یەکەمجار وەك کەڕەنا هاتە
بەرگوێم، پێی ووتم: (سەرکەوە بۆ
ئێرە تا ئەوەت پیشانبدەم کە دوای
ئەمە ڕوو دەدات.) 2یەکسەر کەوتمە
ڕۆحەوەو تەختێکم بینی لەئاسمان
دانرابوو، لەسەر تەختەکە یەکێك
دانیشتبوو. 3دانیشتووەکە
لەڕوخساردا لەبەردی یەشب‌و
یاقوت دەچوو، پەلکە زێڕینەیەکیش
لەشێوەی زمرود بەدەوری تەختەکەدا
بوو. 4لەدەوری تەختەکەش بیست‌و
چوار تەختی لی‌بوو. بیست‌و چوار
پیریش کە تا هەردوو پییان جلی
سپییان لەبەردابوو لەسەر تەختەکان
دانیشتبوون‌و تاجی زێڕینیان لەسەر
نابوو. 5لەتەختەکەوە بروسك‌و
هەورە تریشقەو دەنگەدەنگ دەهاتن،
لەبەردەم تەختەکەش حەوت چرای
ئاگرینی بەتین دانرابوو، کە حەوت
ڕۆحەکەی خودان. 6هەروەها
لەبەردەم تەختەکە دەریایەکی

شووشەیی هەبوو، وەك كریستال
بوو.
لەدەوروبەری تەختەكەش چوار
زیندەوەر هەبوو، لەپێش‌و لەپاش
بەچاو داپۆشرابوون. [7]زیندەوەری
یەكەم وەكو شێر وابوو، دووەم
وەكو گا، سێیەم دەموچاوێكی وەك
مرۆڤی هەبوو، چوارەم وەك داڵێكی
فڕیو وابوو. [8]چوار زیندەوەرەكە
هەریەكەیان شەش باڵی هەبوو
دەوروبەرو ناوەوەیان داپۆشرابوو
بەچاو، شەو و ڕۆژ بێ‌وەستان
دەڵێن: (پیرۆزە، پیرۆزە، پاكوپیرۆزە
خوداوەند خودای توانادار بەسەر
هەموو شتێك، ئەوەی هەیەو
هەبووەو دێت!) [9]لەكاتێكدا
زیندەوەرەكان سوپاسی دانیشتووی
سەر تەختەكە دەكەن‌و شكۆمەندی‌و
ڕێزی بۆ ڕادەگەێنن، ئەوەی تاهەتایە
زیندووە، [10]ئینجا ئەو بیست‌و چوار
پیرەی لەبەردەم دانیشتووی سەر
تەختەكە دان دەكەونە سەرچۆك‌و
كڕنۆش بۆ زیندووی هەتاهەتایی
دەبەن‌و تاجەكانیان لەبەردەم
تەختەكە فڕێ دەدەن‌و دەڵێن: [11]
(ئەی خوداوەندمان‌و خودامان، تۆ
شایانی ئەوەی شكۆمەندی‌و ڕێزو
توانا وەرگری، چونكە تۆ
دروستكەری هەموو شتێكیت، ئەو
شتانەش بەخواستی تۆ بوونی هەیەو
دروست بووە.)

پەرتووك‌و بەرخە سەربڕاوەكە

5
لەلای دەستە ڕاستی دانیشتووی سەر
تەختەكەوە پەرتووكێكم بینی كە
لەناوەو لەپشتییەوە نووسرا بوو و
بەحەوت مۆر مۆركرابوو. [2]هەروەها
فریشتەیەكی بەهێزم بینی بەدەنگێكی
بەرز هاواری دەكرد: (كێ شایستەی
ئەوەیە پەرتووكەكە بكاتەوەو
مۆرەكانی بكاتەوە؟) [3]كەس نەبوو نە
لەئاسمان‌و نە لەسەر زەوی‌و نە لەژێر
زەوی بتوانێ پەرتووكەكە بكاتەوە
یاخود تەماشای ناوەوەی بكات. [4]
لەبەرئەوە دەستم بەگریانێكی زۆر
كرد، چونكە كەس شایستەی ئەوە
نەبوو پەرتووكەكە بكاتەوە یاخود
تەماشای ناوەوەی بكات. [5]یەكێك
لەپیرەكان پێی‌ووتم: (مەگری، ئەوەتا
ئەو شێرەی سەركەوت، ئەوەی
لەهۆزی یەهوزایەو لەڕەچەڵەكی
داوودە، پەرتووكەكە دەكاتەوەو
حەوت مۆرەكەی دەكاتەوە.)

6سەیرم کرد لەنێوان تەختەکەو
چوار زیندەوەرەکە، لەناوەڕاستی
پیرەکان، بەرخێکم بینی ڕاوەستا بوو
وەك ئەوەی سەر بڕابێت، بەرخەکە
حەوت شاخو حەوت چاوی هەبوو،
ئەوانەش حەوت ڕۆحی خودان کە
بۆ هەموو زەوی نێردراون. 7
بەرخەکە چوو، پەرتووکەکەی
لەدەستە ڕاستی دانیشتووی
سەرتەختەکە وەرگرت. 8کاتێ
بەرخەکە پەرتووکەکەی وەرگرت،
چوار زیندەوەرەکەو بیستو چوار
پیرەکە لەبەردەم بەرخەکەدا
کەوتنە سەر چۆك، هەر یەکەیان
قیسارەو جامی زێڕینی پڕ بخوریان
پێبوو، ئەوەش نوێژکردنی خوشكو
برا پیرۆزەکانە، 9هەروەها
سروودێکی نوێیان دەووت: (تۆ
شایستەی ئەوەی پەرتووکەکە
ببەیتو مۆرەکانی بکەیتەوە، چونکە
تۆ سەر بڕایتو مرۆڤی سەر بەخێڵو
زمانو نەتەوەو میللەتی جیاجیای
جیهانت بۆ خودا بەخوێنی خۆت
کڕییەوە، 10هەروەها لەوان کاهینو
پادشاهێتیت بۆ خودامان
دروستکرد، ئەوانیش حوکمڕانی
زەوی دەکەن.) 11ئینجا تەماشام
کردو گوێم لەدەنگی فریشتەیەکی
زۆر بوو لەدەوری تەختەکەو
زیندەوەرەکانو پیرەکان، ژمارەیان
هەزار هەزارو دەهەزار دەهەزار
دەبوو، 12فریشتەکان بەدەنگێکی
بەرز دەیانووت: (بەرخە سەربڕاوەکە
شایستەی وەرگرتنی هێزو
دەوڵەمەندیو دانایيو تواناو ڕێزو
شکۆداریو ستایشە.)
13لەوکاتەدا هەموو
زیندەوەرەکانی ئاسمانو زەویو ژێر
زەویو ناو دەریاش هەموویان
دەیانووت: (با ستایشو ڕێزو
شکۆمەندیو توانا، بۆ دانیشتووی
سەر تەختو بەرخەکە بێت تاهەتایە.)
14چوار زیندەوەرەکەش دەیانووت:
(ئامین)، بیستو چوار پیرەکەش
کەوتنە سەرچۆكو کرنۆشیان برد.

حەوت مۆرەکە

6

تەماشام کرد کاتێك بەرخەکە
مۆرێکی لەحەوت مۆرەکە کردەوە،
گوێم لێبوو یەکێك لەچوار
زیندەوەرەکە بەدەنگێکی وەك هەورە
تریشقە ووتی: (وەرە!) 2سەیرم کرد
ئەسپێکی سپیم بینی سوارەکەی

کەوانـێکی بەدەستەوە بوو و تاجێکی پێدرابـوو، بەسەرکەوتوویی دەرچوو بوو تاسەر بکەوێت.
[3]کاتێك مۆری دووەمی کردەوە، گوێـم لەزیـندەوەری دووەم بـوو ووتی: (وەرە!) [4]سەیرمکرد ئەسپێکی تـر، سـووری درەوشـاوە بـوو، هاتە دەرەوە. سـوارەکەی دەسەلاتی پێدرا بـوو تـا ئاشـتی لەسـەر زەوی هەلگرێـتو وا لـەخـەلکی بکـات لـەناو خۆیـان یـەکتری بکـوژن. هـەروەها سـوارەکە شمشـێرێکی گەورەی پێ درابوو.
[5]کاتـێك مۆری سێیەمی کردەوە، زیـندەوەری سـێیەم ووتـی: (وەرە!) سـەیرمکـرد ئەسـپێکی ڕەشـم بیـنی سـوارەکەی تەرازوویەکی بەدەستەوە گرتـبوو. [6]دەنگـێك لەناوەڕاسـتی چوار زیندەوەرەکەوە دەیووت: (یەك ڕبە گەنم بەڕۆژانەی کرێکارێك، سێ ڕبـە جـۆ بەهـەمان نرخ، بەلام ڕۆنو مەیەکە زیانیان پێمەگەیەنە.)
[7]کاتـێك مـۆری چـوارەمی کـردەوە، گوێم لەدەنگی زیندەوەری چـوارەم بوو ووتی: (وەرە!) [8]سەیرم کـرد ئەسپێکی زەرد هەلگەڕاوم بینی سـوارەکەی ناوی مردنبوو. دونیای مـردووان دوای کەوتـبوو، هەردووکـیان دەسـەلاتیان پـێدرابوو چـارەکی دانیشـتوانی زەوی بکـوژن بەشمشـێرو برسـێتیو نەخۆشـی کوشـندە، هـەروەها بـەدڕندە کێویەکانی سەر ڕووی زەوی.
[9]کاتێك مۆری پێنجەمی کردەوە، لەژێر قوربانگەدا ڕۆحی ئەو کەسانەم بیـنی کـە لەپێـناو ووشـەی خـوداو لەپێناو ئەو شایەتییەی دابوویان کوژرا بـوون. [10]بەدەنگـێکی بەرز هاواریان کـردو ووتـیان: (هـەتا کـەی ئـەی خوداوەنـدی پـاكوپـیرۆزو ڕاسـت، تۆلـەی خوێـنی ئـێمە لەدانیشتووانی زەوی ناسـێنیتو حوکمـیان بەسەردا نادەیـت؟) [11]ئیـنجا هەریەکـەیان جلـێکی سپییان پێدراو پێیان ووترا تا ماوەیـەك بحەوێـنەوە تا ژمارەی بەندە هاوەلـەکانو براو خوشکەکانیان کە وەك ئەوان دەکوژرێن، تەواو دەبێت.
[12]کاتـێك بەرخەکـە، مـۆری شەشـەمی کـردەوە. سـەیرمکـرد بوومەلـەرزەیـەکی گـەورە ڕوویداو خـۆر وەك جـلی ماتـەمدار ڕەش هەلگەڕا، مانگیش وەك خوێن سوور هەلگـەڕا، [13]ئەسـتێرەکانی ئاسمـان دەکەوتـنە سەر زەوی وەك بەری دار

هەنجیر کاتێك بایەکی توند
دەیهاژێنیٚو بەرەکەی دەکەوێتە
خوارەوە. 14ئاسمان وەك پەڕەیەك
لوول‌کرا، هیچ چیاو دوورگەیەك
لەشوێنی خۆی نەما. 15پادشاکانی
زەوی‌و گەورە پیاوانو
دەوڵەمەندەکانو دەسەڵاتدارەکانو
هەموو کوێلەو ئازادێك، خۆیان
لەناو ئەشکەوتو بەردە گەورەکانی
چیا حەشاردا، 16بەچیاو بەردەکانیان
دەووت: (بکەون بەسەرماندا تا
لەڕووی ئەوەی لەسەر تەخت
دانیشتووەو لەتووڕەیی بەرخەکە
بمانشارنەوە، 17چونکە ڕۆژی تووڕە
بوونە گەورەکە هاتووەو کێ دەتوانێ
خۆی لەبەرامبەری ڕابگرێت؟)

پاراستنی کۆیلەکانی خودا

7
پاش ئەمە چوار فریشتەم بینی لەسەر
هەر چوار گۆشەی زەوی
وەستابوون، چوار بایەکەی زەوییان
ڕاگرتبوو تا لەسەر زەوی‌و لەسەر
دەریاو لەسەر هیچ درەختێك
هەڵنەکەن. 2هەروەها فریشتەیەکی
ترم بینی لەڕۆژهەڵاتەوە دەرکەوتبوو
مۆری خودای زیندووی پێبوو،
بەدەنگێکی بەرز بانگی چوار
فریشتەکەی تری کرد کە ڕێگایان
پێدرابوو زیان بەزەوی‌و دەریا
بگەیەنن، ووتی: 3(زیان بەزەوی‌و
دەریاو درەختەکان مەگەیەنن تا ئەو
کاتەی نێوچەوانی بەندەکانی
خودامان مۆر دەکەین.) 4گوێم
لەدەنگی مۆرکراوەکان بوو کەسەدو
چلو چوار هەزار کەس بوون،
ئەوانەش لەهەموو هۆزەکانی نەوەی
ئسیرائیل بوون. 5لەهۆزی یەهوزا
دوانزە هەزار مۆرکرابوون، لەهۆزی
ڕائوبین دوانزە هەزارو لەهۆزی گاد
دوانزە هەزار، 6لەهۆزی ئەشیر
دوانزە هەزار، لەهۆزی نەفتالی دوانزە
هەزار، لەهۆزی مەنسا دوانزە هەزار،
7لەهۆزی شەمعون دوانزە هەزار،
لەهۆزی لاوی دوانزە هەزار،
لەهۆزی یەساکر دوانزە هەزار، 8
لەهۆزی زەبولون دوانزە هەزار،
لەهۆزی یوسف دوانزە هەزار،
لەهۆزی بنیامین دوانزە هەزار.

خەڵکێك لەهەموو نەتەوەکان

9پاشان سەیرمکرد کۆمەڵە
خەڵکێکی نەژمێردراوم لەهەموو
نەتەوەو میللەتانو هۆزو گەلو

زمانێك بینی، هەموویان لەبەردەم
تەختی خوداو بەرخەکە
ڕاوەستابوون، جلی سپییان لەبەربوو
لقی دار خورمایان بەدەستەوە
گرتبوو، 10بەدەنگێکی بەرز هاواریان
دەکردو دەیانووت: (ڕزگاربوون
تەنها لەلایەن خودای سەر تەختو
بەرخەکەوەیە.) 11هەروەها هەموو
فریشتەکانی چواردەوری تەختەکەو
پیرەکانو چوار زیندەوەرەکە
وەستابوون، لەبەردەم تەختەکە
بەدەمدا کەوتنو کڕنۆشیان بۆ خودا
برد، 12دەیانووت: (ئامین! باستایشو
شکۆمەندیو داناییو سوپاسو ڕێزو
هێزو توانا بۆ خودامان بێت تاهەتایە!
ئامین.)
13دوایی یەکێك لەپیرەکان لێی
پرسیم (ئەو سپی پۆشانە کێنو
لەکوێوە هاتوون؟) 14لەوەڵامدا
ووتم: (ئەی گەورە تۆ دەزانیت.)
ئەویش پێی ووتم: (ئەو سپی پۆشانە
ئەوانەن کە لەتەنگانە گەورەکەوە
هاتوونو جلەکانیان بەخوێنی
بەرخەکە شۆردووەو سپی کردووە.
15لەبەر ئەوەیە ئێستا لەبەردەم تەختی
خوداو شەو و ڕۆژ لەپەرستگاکەی
خزمەتی دەکەنو دانیشتووی سەر
تەختەکەش بەسێبەری چادرەکەی
دایان دەپۆشێ. 16ئەوانە لەمەولا
نەتینوو دەبنو نەبرسی، نەخۆر لییان
دەداتو نەهەست بەگەرمایی
دەکەن. 17چونکە بەرخەکەی
ناوەڕاستی تەختەکە دەبێتە شوانیان،
هەروەها بەرەو کانیەکانی ئاوی
ژیانیان دەباتو خوداش هەموو
فرمێسکەکانی چاویان دەسڕێتەوە.)

مۆری حەوتەم

8

کاتێك بەرخەکە مۆری حەوتەمی
کردەوە بێدەنگییەك نیو کاژێر باڵی
بەسەر ئاسماندا کێشا. 2حەوت
فریشتەکەم بینی کە لەبەردەم خودا
ڕادەوەستن، حەوت کەڕەنایان
پێدرابوو. 3فریشتەیەکی تر هاتو
لەبەردەم قوربانگاکەدا وەستا.
فریشتەکە بخوردانێکی زێڕینی پێبوو
بخوورێکی زۆریشی پێدرا بوو تا
لەگەڵ نوێژەکانی خوشكو برا
پیرۆزەکان پێشکەشی بکات لەسەر
قوربانگا زێڕینەکەی بەردەم تەختی
خودا، 4پاشان لەگەڵ نوێژەکانی
خوشكو برا پیرۆزەکان دووکەڵی
بخوور لەدەستی فریشتەکە لەبەردەم

خودا بەرز بووەوە. 5 پاشان فریشتەکە
بخووردانەکەی بردو لەقوربانگاکە
پڕی کرد لەئاگرو فڕێیدایە سەر
زەوی، ئینجا بوو بەهەورەتریشقەو
دەنگی چەخماخەو بروسکەو
بوومەلەرزە.

حەوت کەڕەناکان

6 لەوکاتەدا حەوت فریشتەکەی
کەڕەنایان پێبوو خۆیان بۆ لێدانی
کەڕەنا سازکرد.
7 فریشتەی یەکەم کەڕەناکەی
لێدا، تەرزەو ئاگری تێکەڵ بەخوێنیان
لێپەیدابوو، ئاگرو تەرزەکە
فڕێدرانە سەرزەوی لەئەنجامدا
سێیەکی زەوی سووتاو سێیەکی
درەختەکانیش سووتانو هەموو
گیایەکی سەوزی سووتاند.
8 فریشتەی دووەم کەڕەناکەی
لێداو لەئەنجامدا چیایەکی گەورەی
بەئاگر سوور هەڵگەڕاو فڕێدرایە ناو
دەریاوە، دەریاکەش سێیەکی بوو
بەخوێن، 9 لەئەنجامدا سێیەکی
زیندەوەرەکانی دەریا مردنو سێیەکی
کەشتییەکانیش تێك شکێنران.
10 فریشتەی سێیەم کەڕەناکەی
لێدا، لەئەنجامدا لەئاسمانەوە
ئەستێرەیەکی گەورەی پرشنگدار
وەك چرا کەوتە خوارەوە بۆ سەر
سێیەکی ڕووبارەکانو سەرچاوەکانی
ئاو. 11 ئەستێرەکەش ناوی (تاڵاو)
بوو، لەبەرئەوە سێیەکی ئاو تاڵبوو،
خەڵکانێکی زۆریش لەبەر تاڵی
ئاوەکە مردن.
12 پاشان فریشتەی چوارەم
کەڕەناکەی لێدا، لەئەنجامدا سێیەکی
خۆرو سێیەکی مانگو سێیەکی
ئەستێرەکان لێدران، سێیەکی ڕۆژ
ڕووناکی لێبڕاو شەویش بەهەمان
شێوە.
13 پاشان تەماشام کرد داڵێکی
هەڵفڕیوم لەناوەڕاستی ئاسماندا بینی
بەدەنگێکی بەرز هاواری دەکردو
دەیووت: (قوڕبەسەرتان،
قوڕبەسەرتان، ئەی دانیشتوانی سەر
زەوی، کاتێ ئەو سێ فریشتەیەی تر
کەڕەناکانیان لێدەدەن چی بەسەر
زەوی دەهێنن!)

9

پاشان فریشتەی پێنجەم کەڕەناکەی
لێدا، تەماشام کرد ئەستێرەیەك
لەئاسمانەوە کەوتە سەر زەویو
ئەستێرەکە کلیلی بیری بێبنی

پیٚدرابوو. 2بیری بیٚبنی كردەوەو
دووكەڵێك وەك دووكەڵیٚ
كوورەیەكی گەورە لێی بەرزبووەوەو
دووكەڵەكە ئاسمانو خۆری
تاریك كرد. 3لەدووكەڵەكەوە
كوللەیەكی زۆر هاتنە سەر زەویو
توانایەكی وەك دووپشكی زەوییان
پێدرابوو. 4كوللەكان فرمانیان
پێدرابوو زیان بەگیای سەر زەویو
هیچ شتێکیسەوزو هیچ درەختێك
نەگەیەنن، تەنها زیان بەو كەسانە
بگەیەنن كە مۆری خودایان
بەنێوچەوانەوە نییە، 5ڕێیان پیٚ
نەدرابوو بیانكوژن، بەڵكو بۆ ماوەی
پێنج مانگ ئازاریان بدەن، بەئازارێك
وەك ئازاری دووپشك كاتیٚ
بەمرۆڤەوە دەدات. 6لەو ڕۆژانەدا
خەڵك داوای مردن دەكەن بەڵام
دەستیان ناكەوێت، حەز لەمردن
دەكەن بەڵام مردن ڕادەكات
لەدەستیان.

7شێوەی كوللەكانیش وەك
ئەسپێك وان خۆیان بۆ شەڕ
ئامادەكردبێت، لەسەر سەریان
شتێكی وەك تاجی زێڕینیان
لەسەرناوەو دەموچاویان وەك
دەموچاوی مرۆڤ وایە. 8قژیان وەك
قژی ئافرەت وایەو ددانەكانیان وەك
ددانی شێرن. 9سپەرەكانیان وەك
سپەری ئاسنین وایە، دەنگی
باڵەكانیان لەهەراو دەنگی ئەو
عەرەبانەو ئەسپانە دەچیٚ كە
لەمەیدانی جەنگدا هێرش دەبەن. 10
هەروەها چەند كلكێكی چزووداری
وەك دووپشكیان هەبوو،
لەكلكەكانیشیان توانایان پیٚدرابوو
بۆ ماوەی پێنج مانگ خەڵك ئازار
بدەن. 11هەروەها ئەو فریشتە
بەدكارەی بیری بیٚبن كە بەعیبری
پێی دەووترێت (ئەبەدون)و بەیۆنانی
پێی دەووترێت (ئەپۆلیۆن) پادشا بوو
لەسەریان.

12ئەوەتا نەگبەتی یەكەم
بەسەرچوو و دوو نەگبەتی تریش
ماون، دوای ئەمە دێن. 13پاشان
فریشتەی شەشەم كەڕەناكەی لێداو
دەنگێك لەچوار شاخەكەی قوربانگا
زێڕینەكەی بەردەم خوداوە هاتە
بەرگوێم، 14بەفریشتەی شەشەمی
دەووت كە كەڕەناكەی پیٚبوو:
(چوار فریشتە باڵ بەستراوەكەی
تەنیشت ڕووباری مەزنی فورات
ئازاد بكە.) 15چوار فریشتەكەی
ئامادەكرابوون بۆ ئەو كاژێرو ڕۆژو

مانگو ساڵە، ئازادکران تاسێیەکی
مرۆڤ بکوژن. 16ژمارەی سەربازە
سوارچاکەکان دووسەد ملیۆن
بوونو من گوێم لەژمارەکەیان بوو.
17بەم شێوەیە ئەسپەکانم لەبینینێکدا
بەدیکردو سوارەکانیان سپەری
ئاگرینو مرواریدارو گۆگردیان
لەبەربوو، سەری ئەسپەکانیش وەك
سەری شێر وابوونو لەدەمیانەوە
ئاگرو دووکەڵو گۆگرد دەردەچوو.
18بەو سێ دەردە سێیەکی مرۆڤ
کوژران واتە بەئاگرو دووکەڵو
گۆگرد. 19چونکە هێزی ئەسپەکان
لەدەمو کلکیان بوو، کلکیشیان
وەك مار سەری هەبوو، بەمەش
خەڵکیان ئازار دەدا. 20بەڵام
پاشماوەی ئەو کەسانەی بەو لێدانانە
نەکوژران، تۆبەیان نەکردو کرنۆشیان
بۆ ڕۆحە پیسەکانو بتەکان کە
لەزێڕو زیوو مسو بەردو دار
دروستکراون دەبرد، ئەوانەی ناتوانن
نەبیستنو نەبیننو نەبڕۆن. 21
هەروەها لەکوشتنو فاڵچێتیو
داوێنپیسیو دزیکردن تۆبەیان
نەکرد.

فریشتەو پەرتووکێکی بچووك

10

پاشان فریشتەیەکی تری بەهێزم بینی
لەئاسمانەوە هاتەخوارەوەو بەپەڵە
هەورێك خۆی پۆشیبوو، پەلکە
زێڕینەیەك لەسەرسەری بوو، دەمو
چاویشی وەك خۆر وابوو،
قاچەکانیشی وەك دوو ستوونی
ئاگرین وابوون. 2نووسراوێکی
بچووکی کراوەی بەدەستەوە بوو.
قاچی ڕاستی لەسەر دەریاو قاچی
چەپی لەسەر ووشکایی دانا. 3بە
دەنگێکی بەرز وەك نەڕەی شێر
هاواری کرد، پاش ئەوەی هاواری
کرد، حەوت هەورە تریشقەکە
بەدەنگەکانی خۆیان هاتنە دوان، 4
پاش ئەوەی حەوت هەورە تریشقەکە
هاتنە دوان، نیازم وابوو دەست بکەم
بەنووسین، بەڵام دەنگێك لەئاسمانەوە
هاتە بەرگوێمو پێی ووتم: (ئەوەی
حەوت هەورە تریشقەکە ووتیان
مۆری بکە، بەڵام مەیان نووسە.) 5
ئەو فریشتەیەی بینیم لەسەر
ووشکاییو دەریا ڕاوەستابوو دەستی
ڕاستی بۆ ئاسمان بەرزکردەوەو 6
سوێندی بەزیندووی هەمیشەیی
خوارد، ئەوەی ئاسمانو زەویو
دەریاو هەموو ئەو شتانەی تیایاندایە

دروستی کردووە، کە هیچ دەرفەتێکی
تر نەدات، 7بەڵکو لەو ڕۆژانەی
فریشتەی حەوتەم کەڕەناکەی خۆی
لێدەداو دەنگی لێدێت، نهێنی خودا
پێویستە بێتەدی، وەك چۆن خودا بۆ
پێغەمبەرەکانو خزمەتکارەکانی خۆی
ڕاگەیاندووە. 8هەروەها ئەو دەنگەی
لەئاسمانەوە هاتە بەرگوێم دیسان
قسەی لەگەڵ کردمو پێی گوتم: (بڕۆ
نووسراوە بچووکەکە لەو فریشتەیە
وەربگرە ئەوەی لەسەر دەریاو لەسەر
ووشکایی وەستاوە.) 9بۆ لای
فریشتەکە چووم و پێم ووت نووسراوە
بچووکەکەم بدەرێ، فریشتەکە پێی
ووتم: (وەری بگرەو بیخۆ، گەدەت
تاڵ دەکات، بەڵام لەدەمتدا وەك
هەنگوین شیرین دەبێت.) 10
نووسراوە بچووکەکەم لەدەستی
فریشتەکە وەرگرتو خواردم،
لەدەممدا وەك هەنگوین شیرین بوو،
بەڵام پاش ئەوەی خواردم گەدەی
تاڵکردم. 11هەروەها فریشتەکە پێی
ووتم: (پێویستە بەووتەی خودا بدوێی
دەربارەی میللەتانو نەتەوانو
زمانەکانو پادشاکان.)

دوو شایەتەکە

11

پاشان قامیشێکی وەك ڕاستەی پێوانەم
پێدرا، پێم ووترا: (هەستە، پەرستگای
خوداو قوربانگا بپێوەو ئەوانەی تیایدا
کڕنۆش دەبەن بیانژمێرە. 2بەڵام واز
لەگۆڕەپانی پەرستگا بهێنەو مەیپێوە،
چونکە ئەو گۆڕەپانە بەناجوولەکان
دراوە، هەروەها بۆ ماوەی چلو دوو
مانگ شاری پیرۆز پێشێل دەکەن. 3
هەروەها دەسەڵات بەدوو شایەتەکەی
خۆم دەدەم بۆ ماوەی هەزارو
دووسەدو شەست ڕۆژ بەبەرگی
ماتەمەوە بەووتەی خودا بدوێن.)
4ئەمانە ئەو دوو دار زەیتونەو ئەو
دوو چرادانەن کە لەبەردەم
خوداوەندی زەوی دانراون. 5گەر
یەکێك بیەوێت زیانیان پێبگەیەنێت،
ئاگرێك لەدەمیانەوە دێتە دەرەوەو
دوژمنەکانیان دەخوات، هەروەها گەر
یەکێك بیەوێت ئازاریان بدات دەبێت
ئاوها بکوژرێت. 6ئەم دووانە
دەسەڵاتیان پێدراوە لەڕۆژانی
لێدوانەکەیان بەووتەی خودا ڕووی
ئاسمان دابخەن تا باران نەبارێت،
هەروەها دەسەڵاتیان هەیە ئاو بکەن
بەخوێنو بەهەموو جۆرە دەردێك

لەزەوی بدەن، هەر کاتێك بیانەوێ. 7
کاتێك شایەتییەکەیان تەواوکرد ئەو
درندەیەی لەبیری بێبن دێتەدەرەوە،
جەنگیان لەگەڵ بەرپا دەکاتو
بەسەریاندا زاڵدەبێتو دەیانکوژێتو 8
تەرمەکانیان فڕێدەدرێتە سەر شەقامی
ئەو شارە گەورەیەی ناوە ڕۆحییەکەی
سەدومو میسرە، ئەو شوێنەی
خوداوەندیانی تیادا لەخاچدرا. 9
خەڵکی لەهەموو گەلانو هۆزو
زمانو نەتەوەکان بۆ ماوەی سێ ڕۆژو
نیو سەیری تەرمەکانیان دەکەنو
ناهێڵن تەرمەکانیان بنێژرێن. 10
دانیشتووانی زەوی تانەوتوانجیان
لێدەدەنو هاواری خۆشیان لێ
بەرزدەبێتەوە، هەروەها دیاری بۆ
یەکتری دەنێرن، چونکە ئەم دوو
پێغەمبەرە دانیشتووانی سەر زەوییان
زۆر ئازار دابوو. 11بەڵام پاش سێ
ڕۆژو نیو هەناسەیەکی ژیان لەخوداوە
دەچێتە ناو لەشیان، لەئەنجامدا
لەسەرپێیان دەوەستنو ترسێکی
زۆریش دەنیشێت لەسەر ئەوانەی
تەماشایان دەکردن. 12ئینجا دەنگێکی
بەرز لەئاسمانەوە هاتە بەرگوییانو
ووتی: (بۆ ئێرە سەربکەون)، ئەوانیش
لەبەرچاوی دوژمنەکانیان بەسواری
پەڵە هەورێك بۆ ئاسمان سەرکەوتن.
13لەو کاتەدا بوومەلەرزەیەکی گەورە
ڕوویداو دەیەکی شارەکە لەناوچوو،
حەوت هەزار کەس بەبوومەلەرزەکە
کوژران. ئەوانی تر لەترسو لەرز،
ستایشی خودای ئاسمانیان کرد.
14نەگبەتی دووەم بەسەر چوو،
ئەوەتا نەگبەتی سێیەم وا بەخێرایی
دێ بەڕێوە.

کەرەنای حەوتەم

15پاشان فریشتەی حەوتەم
کەرەناکەی لێداو دەنگێکی بەرز
لەئاسماندا دەنگی دایەوەو دەیووت:
(پادشاهێتی جیهان بوو بەپادشاهێتی
خوداوەندمانو مەسیحەکەی، ئەوەی
فەرمانڕەوایی دەکات.) 16ئەو
بیستو چوار پیرەی لەسەر
تەختەکان دانیشتبوون، لەبەردەم
خودا خۆیان بەدەمداداو کڕنۆشیان
برد، ووتیان: 17(سوپاست دەکەین
ئەی خوداوەند خودای توانادار
بەسەر هەموو شتێك، ئەوەی هەیەو
هەبووە، چونکە تۆ توانای مەزنی
خۆت وەرگرتو دەستت
بەفەرمانڕەوایی کرد. 18میللەتان
تووڕەبوون، تووڕەیی تۆش هات،

ئێستا کاتی لێپرسینەوەی مردووانە،
بۆ ئەوەی پاداشتی بەندەکانت
لەپێغەمبەرو خوشکو برا پیرۆزەکانو
ئەوانەی لەناوت دەترسن بەگەورەو
بچووکەوە بدرێتەوە، هەروەها تا
ئەوانە لەناوبەبەی کە زەوی
لەناودەبەن.)
19پاشان پەرستگای خودا
لەئاسماندا کرایەوەو سەندوقی
پەیمانەکەی لەناو پەرستگاکە
دەرکەوت، لەئەنجامدا بووە
بروسکەو دەنگە دەنگو هەورە
تریشقەو بوومەلەرزەو تەرزەی گەورە
بارین.

ژنو ئەژدیها

12
دوا بەدوای ئەوە نیشانەیەکی
گەورەی سەیر لەئاسمانەوە
دەرکەوت، ئافرەتێکی خۆر پۆش،
مانگ لەژێر پێیداو تاجێکیش لەسەر
سەری بوو لەدوانزە ئەستێرە
پێکهاتبوو، 2ئافرەتەکە سك پڕبوو و
بەدەست ژانی منداڵبوونەوە
دەیناڵاند. 3نیشانەیەکی تری سەیر
لەئاسماندا دەرکەوت، ئەژدیهایەکی
گەورەی سووربوو، حەوت سەرو دە
شاخی هەبوو، هەروەها حەوت تاجی
لەسەر سەر بوو. 4کلکیشی سێیەکی
ئەستێرەکانی ئاسمانی بەدوای خۆیدا
ڕادەکێشاو ئەستێرەکانی بەزەویدا دا،
ئەژدیهاکە لەبەردەم ئافرەتەکە وەستا،
تا کاتێ منداڵێ دەبێت منداڵەکە
بخوات. 5ئافرەتەکە منداڵێکی نێرینەی
بەهێزیبوو، ئەوەی بەگۆپاڵێکی
ئاسنین فەرمانڕەوایی هەموو
نەتەوەکانی سەر زەوی دەکات. بەڵام
منداڵەکە بۆ لای خوداو تەختەکەی
ڕفێندرا. 6ئافرەتەکەش بەرەو
دەشتودەر ڕایکرد بۆ ئەو شوێنەی
لەلایەن خوداوە بۆی ئامادەکراوە،
تا بۆ هەزارو دووسەدو شەست ڕۆژ
بەخێو بکرێت.
7پاشان لەئاسماندا شەڕێك
بەرپابوو میکائیلو فریشتەکانی دژی
ئەژدیهاکە جەنگان، ئەژدیهاکەو
فریشتە بەدکارەکانیشی دژی ئەوان،
8بەڵام ئەژدیهاکە ئەوەندە بەهێز
نەبوو، شوێنیان لەئاسمان نەماو 9
ئەژدیها گەورەکە فڕێدرایە خوارەوە،
کە هەمان مارە دێرینەکەیە،
بەئیبلیس*و شەیتان ناودەبرێتو
هەموو جیهان گومڕا دەکات، لەگەڵ
فریشتەکانی فڕێدرایە زەوی. 10ئینجا

گوێم لەدەنگێکی بەرزبوو لەئاسمانەوە
ووتی: (ئێستا ڕزگاری‌و هێزو
پادشاهێتی خودامان‌و دەسەڵاتی
مەسیحەکەی هاتەکایەوە، چونکە ئەو
شکاتکەرەی شەو و ڕۆژ لەبەردەم
خودامان شکاتی لەخوشك‌و
براکانمان دەکرد، درا بەزەویدا. 11
ئەوان بەخوێنی بەرخەکەو بەووشەی
شایەتییان بەسەریدا زاڵبوون‌و تا
مردنیش ژیانی خۆیان خۆش
نەدەویست. 12لەبەرئەمە ئەی ئاسمان‌و
ئەوانەی تێیدا نیشتەجێن، دڵخۆش‌و
شادومان بن، بەڵام قوڕ بەسەر
دانیشتووانی زەوی‌و دەریا، چونکە
شەیتان هاتۆتە خوارەوە بۆ ئێوەو
تووڕەییەکی گەورەی پێیە، چونکە
کاتێکی کورتی بەدەستەوە ماوە. 13
کاتێك ئەژدیهاکە خۆی بینی دراوە
بەزەویدا، ئەو ئافرەتەی ڕاونا کە
منداڵە نێرینەکەی لێبوو. 14لەبەرئەوە
ئافرەتەکە دوو باڵی داڵە گەورەکەی
پێدرا تا بۆ شوێنە دیاری کراوەکەی
خۆی لەدەشت‌ودەر بفڕێت بۆ
ئەوەی بۆ ماوەی سێ ساڵو نیوی‌تر
دوور لەمارەکە بەخێوبکرێت. 15
مارەکە لەپشت ئافرەتەکە لەدەمیەوە
ئاوێکی وەك ڕووباری هەڵدا، تا
ئافرەتەکە بەلافاو ڕاماڵ بکات. 16
زەوی یارمەتی ئافرەتەکەیدا، دەمی
کردەوەو ئەو ڕووبارەی قووتدا کە
ئەژدیهاکە لەدەمیەوە فڕێی دایە
دەرەوە. 17ئەژدیهاکە لەئافرەتەکە
توڕەبوو، دەستی‌کرد بە
دژایەتی‌کردنی پاشماوەی وەچەکەی،
ئەوانەی کار بەڕاسپاردەکانی خودا
دەکەن‌و دەستیان بەشایەتی عیسا
گرتووە. 18جا ئەژدیهاکە لەسەر لمی
دەریا وەستا،

دەرکەوتنی دڕندەیەك لەدەریا

13

ئینجا دڕندەیەکم بینی لەدەریاکە
دەهاتە دەرەوە، حەوت سەرو دە
شاخی هەبوو، دە تاجیش لەسەر
شاخەکانی بوو، لەسەر هەر سەرێك
ناوی کفرکردن نووسرابوو. 2ئەو
دڕندەیەی بینیم لەپڵنگ دەچوو لەپێ
پێیەکانی لەلەپی پێی وورچ دەچوو
دەمیشی وەك دەمی شێر وابوو.
ئەژدیهاکەش توانا و تەختو
دەسەڵاتی گەورەی خۆی دا
بەدڕندەکە. 3سەرێك لەسەرەکانی
دڕندەکەم بینی، لەوە دەچوو برینێکی
کوشندەی پێوەبووبێت، بەڵام برینە

کوشندەکە چاك بووبۆوە. هەموو
زەویش بەسەر سوورمانەوە دوای
دڕندەکە کەوتن. 4خەڵکی کڕنوشیان
بۆ ئەژدیهاکە دەبرد، ئەوەی
دەسەڵاتی بەدڕندەکە بەخشیبوو،
هەروەها کڕنۆشیان بۆ دڕندەکەش
بردو ووتیان: (کێ وەکو دڕندەکە
وایە؟ کێ دەتوانێت دژی بجەنگێت؟)
5دڕندەکە دەمێکی پێدرابوو،
بەلەخۆبایی‌و کفر دەدوا، بۆ ماوەی
چل‌و دوو مانگ دەسەڵاتی پێدرابوو
ئەو کارانە ئەنجام بدات. 6دڕندەکە
دەمی کردەوەو کەوتە کفرکردن
بەخوداو جنێوی بەناوی خوداو
ماڵەکەی‌و دانیشتووانی ئاسماندەدا. 7
هەروەها ڕێگای پێدرابوو دژی
خوشك‌و برا پیرۆزەکانی زەوی
جەنگ بەرپا بکات‌و سەربکەوێ
بەسەریان، دەسەڵاتی بەسەر هەموو
نەتەوەو هۆزو زمان‌و میللەتێکدا
پێدرابوو. 8لەبەرئەوە تەواوی
دانیشتووانی زەوی کڕنۆشیان بۆ
دەبرد، ئەوانەی ناویان لەوەتای
دروستبوونی جیهانەوە لەپەرتووکی
ژیانی بەرخە سەربڕاوەکە
نەنووسراوە. 9ئەوەی گوێی هەیە
باگوێ بگرێت: 10گەر یەکێك
خەڵك بەدیلی ڕاپێچ بکات، ئەوا
خۆشی ڕاپێچ دەکرێ. هەروەها گەر
کەسێك کەسێکی تر بەشمشێر
بکوژێت پێویستە بەشمشێر
بکوژرێتەوە. ئەمە بانگەوازە بۆ
دانبەخۆگرتن‌و باوەڕی خوشك‌و برا
پیرۆزەکان.

دەرکەوتنی دڕندەیەك لەزەوی

11پاشان دڕندەیەکی ترم بینی
لەزەوییەوە هاتەدەرەوە، دوو شاخی
وەك شاخی بەرخی هەبوو، بەڵام وەك
ئەژدیها دەدوا. 12هێندەی دەسەڵاتی
دڕندەی یەکەم دەسەڵاتی هەبوو،
وای لەدانیشتوانی زەوی دەکرد
کڕنۆش بۆ دڕندەی یەکەم ببەن کە
برینە کوشندەکەی چاك ببۆوە. 13
نیشانەی سەرسوڕهێنەری گەورەشی
دەکرد بەو ڕادەیەی ئاگری
لەئاسمانەوە دەهێنایەخوارەوە بۆ سەر
زەوی لەبەرچاوی خەڵکی. 14
هەروەها بەو کارە سەرسوڕهێنەرانەی
کە ڕێگای پێدرابوو لەبەردەم
دڕندەی یەکەمدا بیکات خەڵکی
دانیشتووی زەوی گومڕا دەکردو
بەخەڵکی زەوی دەووت وێنەیەك بۆ
ئەو دڕندەیە دروست بکەن کە

بەشمشێر برینداركراو هەر بەزیندووش
مایەوە. 15هەروەها توانای پێدرابوو
هەناسەیەك بداتە وێنەی دڕندەكە بۆ
ئەوەی وێنەی دڕندەكە قسە بكاتو
وابكات ئەوانەی كڕنۆش بۆ وێنەی
دڕندەكە نابەن بكوژرێن. 16واشی
لەهەمووان دەكرد بەگەورەو
بچووكو دەوڵەمەندو هەژارو ئازادو
كۆیلەوە نیشانەیەك لەسەر دەستی
ڕاستیان یاخود لەسەر ناوچەوانیان
دروست بكرێت، 17بۆ ئەوەی كەس
نەتوانێت بكڕێتو بفرۆشێت تەنها
ئەوانە نەبێت كە نیشانەكەیان پێوەیە،
نیشانەكەش ناوی دڕندەكەیە یان
ژمارەی ناوەكەیەتی. 18دانایی لێرەیە:
ئەوەی توانای تێگەیشتنی هەیە
باژمارەی دڕندەكان بژمێرێت،
چونكە ئەوە ژمارەی مرۆڤە كە
ژمارەكەی شەسسەدو شەستو
شەشە.

بەرخەكەو گۆرانی جەماوەر

14

پاشان تەماشامكرد بەرخێك لەسەر
چیای شاری داود ڕاوەستابوو، سەدو
چلو چوار هەزار كەسی لەگەڵبوو،
هەموویان ناوی بەرخەكەو ناوی
باوكی بەرخەكە لەسەر ناوچەوانیان
نووسرابوو. 2هەروەها لەئاسمانەوە
دەنگێك وەك دەنگی خوڕەی ئاوێكی
زۆرو دەنگی چەخماخەیەكی گەورە
هاتنە بەرگوێم، هەروەها دەنگی
قیسارە دەهاتە بەرگوێم كە
مۆسیقاژەنەكان لییاندەدا. 3لەبەردەم
تەختی خوداو چوار زیندەوەرەكەو
بیستوچوار پیرەكە سروودێكی
نوێیان دەووت. جگە لەو سەدو
چلو چوار هەزار كەسەی بەخوێن
لەزەوی كڕابوونەوە كەس نەیدەتوانی
ئەو سروودە فێربێ. 4ئەو كەسانە
لەبەرئەوەی پاكن، لەگەڵ ئافرەت
داوێنپیسییان نەكردووە، ئەوانە
شوێن بەرخەكە دەكەون بۆ هەر
كوێ بڕوات، ئەوانە وەك پێشەبەرە
بۆ خوداو بەرخەكە، لەنێو خەڵك
بەخوێن كڕاون. 5هەروەها درۆ
لەدەمی ئەوان نییە، ئەوانە بێ لەكەن.

سێ فریشتەكە

6ئینجا لەناوەڕاستی ئاسمان
فریشتەیەكی هەڵفڕیوم بینی،
مزگێنییەكی هەتاهەتایی پێبوو بۆ
ئەوەی مزگێنی بەدانیشتووانی زەویو
هەموو نەتەوەو هۆزو زمانو

میللەتێك بدات. 7فریشتەكە
بەدەنگێكی بەرز دەیووت: (لەخودا
بترسن‌و شكۆمەندی پێببەخشن،
چونكە كاتی لێپرسینەوەكەی هاتووە،
هەروەها كڕنوش بۆ دروستكەری
ئاسمان‌و زەوی‌و دەریاو سەرچاوەكانی
ئاو ببەن.)
8فریشتەیەكی تریش بەدوای
ئەوەوە دەیووت: (كەوت، بابلی
مەزن كەوت، ئەوەی وای كرد
هەموو میللەتان لەشەرابی ئارەزووە
گڵاوەكانی بخۆنەوە.)
9فریشتەی سێهەم بەدوای
ئەمانەوە بەدەنگێكی بەرز دەیووت:
(گەر یەكێك كڕنۆش بۆ دڕندەكە
یاخود وێنەكەی بباتو ڕازی‌بێت
نیشانەكەی لەسەردەستی یاخود
نێوچەوانی بدات، 10دەبێ بەهەمان
شێوە شەرابی توڕەیی خودا بخواتەوە،
ئەو شەرابەی بێ‌خەڵتەیەو لەجامی
تووڕەیی خودا كراوە، هەروەها ئەو
كەسە لەبەردەم فریشتە پیرۆزەكان‌و
بەرخەكەدا بەئاگرو گۆگرد ئازار
دەدرێت. 11دووكەڵی ئازاریان بۆ
هەتاهەتایە بەرزدەبێتەوە. هەروەها
ئەوانەی كڕنۆش بۆ دڕندەكە یاخود
وێنەكەی دەبەن‌و ئەوانەی ڕازی دەبن
نیشانەی ناوەكەی هەڵگرن شەو و
ڕۆژ حەوانەوەیان لێ‌هەڵدەگیرێت.)
12ئەمە بانگەوازە بۆ
دان‌بەخۆگرتنی خوشك‌و برا
پیرۆزەكان، ئەوانەی ڕاسپاردەكانی
خوداو باوەڕی عیسای مەسیح
دەپارێزن.
13دوای ئەوە لەئاسمانەوە گوێم
لەدەنگێك بوو پێی‌ووتم: (ئەمە
بنووسە: خۆزگە دەخوازرێ بەو
مردووانەی لەئێستاوە لەبەر
خوداوەند دەمرن!)
ڕۆحی پیرۆز دەڵێ: (بەڵێ، بۆ
ئەوەی لەماندووبوونیان بحەسێنەوە،
چونكە كردەوەكانیان شوێن پێیان
دەكەون.)

دروێنەی زەوی

14پاشان تەماشام‌كرد پەڵە
هەورێكی سپیم بینی‌و لەسەر پەڵە
هەورەكە یەكێك لەشێوەی ڕۆڵەی
مرۆڤ دانیشتبوو، تاجێكی زێڕینی
لەسەری نابوو و داسێكی تیژی
بەدەستەوە بوو. 15فریشتەیەكی‌تر
لەپەرستگاكەوە هاتەدەرەوەو
بەدەنگێكی بەرز بانگی دانیشتووی
سەر پەڵە هەورەكەی كرد:

(داسەکەت هەڵگرەو بدروووەوە، چونکە کاتی دروێنە هاتووەو خەرمانی زەوی زەرد هەڵگەڕاوە.) 16 لەبەرئەوە دانیشتووی سەر پەڵە هەورەکە داسەکەی بەسەر زەوی وەشاندو زەوی دروێنەکرا.

17 فریشتەیەکی تر لەپەرستگاکەی ئاسمانەوە هاتەدەرەوەو ئەویش داسێکی تیژی پێبوو. 18 ئینجا فریشتەیەکی تر لەقوربانگەکەوە هاتە دەرەوەو دەسەڵاتی بەسەر ئاگردا هەبوو. بەدەنگێکی بەرز هاواریکرد بۆ ئەوەی داسە تیژەکەی پێیەو ووتی: (داسە تیژەکەت هەڵگرەو هێشووە ترێی ڕەزەکانی زەوی کۆبکەوە، چونکە ترێکەی پێگەیشتووە.) 19 ئەویش داسە تیژەکەی وەشاندە سەر زەوی‌و هێشووە ترێکانی زەوی کۆکردەوە، هێشووە ترێکانی فڕێدایە ناو گوشەری گەورەی تووڕەیی خودا. 20 گوشەرەکە لەدەرەوەی شار گوشرا، بەبەرزی تا لغاوی ئەسپ بۆ ماوەی هەزارو شەش سەد ستادیە*، خوێنی لێهاتەدەرەوە.

گۆرانی موسا

15

ئینجا شتێکی تری گەورەو سەرسووڕهێنەرم لەئاسماندا بینی، حەوت فریشتە حەوت دەردی کۆتاییان پێبوو چونکە بەوانە تووڕەیی خودا تەواو دەبێت.

2 پاشان ئاوێك وەك دەریایەکی شووشەیی تێکەڵ بەئاگرم بینی‌و ئەوانەی بەسەر دڕندەکەو وێنەکەی‌و ژمارەی ناوەکەی سەرکەوتبوون لەکەنار دەریا شووشەییەکە ڕاوەستابوون‌و چەند قیسارەیەکی خودایان پێبوو، 3 سروودی موسای بەندەی خوداو سروودی بەرخەکەیان دەچڕی‌و دەیانووت: (مەزن‌و سەرسووڕهێنەرە کارەکانت ئەی خوداوەند، خودای توانادار بەسەر هەموو شتێك، ڕێگاکانت ڕاست‌و دادپەوەرە ئەی پادشای مللەتان. 4 کێ لەتۆ ناترسێت‌و ستایشی ناوت ناکات ئەی خوداوەند؟ چونکە

---

*هەزارو شەش سەد ستادیە: نزیکەی سێسەد کیلۆمەتر دەکات

بەتەنها خۆت پاكوپیرۆزیت،
لەبەرئەوە هەموو نەتەوەكان دێنو
كڕنووشت بۆ دەبەن، چونكە حوكمە
دادپەروەریەكانت دەركەوتوون.)
5 پاش ئەوە سەیرم كرد بینیم
پەرستگای چادری شایەتی لەئاسمان
كرایەوە. 6 حەوت فریشتەكە
لەپەرستگاكە هاتنەدەرەوەو حەوت
دەردەكەیان پێبوو، حەوت
فریشتەكە بەجلی كەتانی پاكو
پرشنگدار بەرگ پۆش كرابوونو
چەند پشتێنێكی زێڕینیشیان لەسنگ
بوو. 7 یەكێك لەچوار زیندەوەرەكە
حەوت جامی زێڕینی دا بەحەوت
فریشتەكەو جامەكانیش بەتوڕەیی
خودا ئەوەی تاهەتایە زیندووە
پڕكرابوون، 8 پەرستگاكە بەدووكەڵێ
شكۆمەندی دەسەڵاتی خودا پڕبوو و
هەتا حەوت دەردەكەی حەوت
فریشتەكەش تەواو نەبوو كەس
نەیتوانی بچێتە ناو پەرستگاكە.

حەوت جامی تووڕەیی خودا

16

ئینجا لەپەرستگاكەوە گوێم
لەدەنگێكی بەرز بوو بەحەوت
فریشتەكەی دەووت: (بڕۆن حەوت
جامی تووڕەیی خودا بەسەر زەویدا
بڕێژن.)
2 یەكەمیان ڕۆیشتو جامەكەی
خۆی ڕشت بەسەر زەویدا،
لەئەنجامدا دومەڵێ پیسی پڕ ئازار
لەوكەسانە دەركەوت كە نیشانەی
دڕندەكەیان هەڵگرتبوو كڕنووشیان
بۆ وێنەكەی بردبوو.
3 پاشان فریشتەی دووەم
جامەكەی خۆی ڕشتە ناو دەریاوەو
ئاوی دەریا وەك خوێنی مردووی
لێهات، هەروەها هەموو
زیندەوەرێكی ناو دەریا مرد.
4 فریشتەی سێهەم جامەكەی
خۆی ڕشتە ناو ڕووبارەكانو
سەرچاوەكانی ئاو و بوون بەخوێن.
5 گوێم لەفریشتەی ئاوەكان بوو
دەیووت: (تۆ دادپەروەری ئەی
ئەوەی هەیەو هەبووە، چونكە تۆ بەو
شێوەیە حوكمتداوە. 6 چونكە
ئەوانە خوێنی پێغەمبەرانو خوشكو
برا پیرۆزەكانیان ڕشتو تۆش
لەپاداشتدا خوێنت پێشكەش كردن
تا بیخۆنەوە، چونكە ئەوان شایانی
ئەوەن.) 7 گوێم لەو فریشتەیەی
قوربانگاكە بوو دەیووت: (بەڵێ ئەی
خوداوەند خودای توانادار بەسەر

هەموو شتێك، حوکم دانی تۆ
ڕاستو دادپەروەرە.)
8 پاشان فریشتەی چوارەم
جامەکەی خۆی ڕژاند بەسەر خۆرداو
دەسەڵاتی پێدرابوو خەڵکی بەئاگر
بسووتێنێ. 9 خەڵك بەئاگرێکی مەزن
سووتان، بەڵام تۆبەیان نەکرد تا
ستایشی خودا بکەن، بەڵکو کفریان
بەناوی خودا کرد ئەوەی دەسەڵاتی
بەسەر ئەم دەردانەدا هەیە.
10 پاشان فریشتەی پێنجەم
جامەکەی ڕژاند بەسەر تەختی
دڕندەکەداو پادشاهێتیەکەی تاریك
بوو، دانیشتووانی لەتاو ئازار زمانی
خۆیان دەگەست. 11 لەتاو ئازارو
برین کفریان بەخودای ئاسمان
دەکردو تۆبەیان لەکردەوەکانیان
نەکرد.
12 فریشتەی شەشەم جامەکەی
بەسەر ڕووباری گەورەی فوراتدا
ڕشت، لەئەنجامدا ئاوەکەی ووشکی
کرد تابیێتە ڕێگا لەبەردەم ئەو
پادشایانەی لەڕۆژهەڵاتەوە هاتبوون.
13 هەروەها سێ ڕۆحی گڵاوم بینی
وەك بۆق وابوون لەدەمی
ئەژدیهاکەو لەدەمی دڕندەکەو
لەدەمی پێغەمبەرە درۆزنەکە دەهاتنە
دەرەوە، 14 ئەوانە ڕۆحە شەیتانیەکانن،
نیشانەی سەرسوڕهێنەر بۆ هەموو
پادشاکانی جیهان ئەنجام دەدەن، تا
بۆ جەنگی ئەو ڕۆژە گەورەیە کۆیان
بکاتەوە، ڕۆژی خودای توانادار
بەسەر هەموو شتێك.
15 [مەسیح دەڵێ:] (ئەوەتا من
وەکو دزێك دێم، خۆزگەدەخوازرێ
بەوانەی شەونخوونی دەکەن تا
پارێزگاری لەجلو بەرگەکانیان
بکەن، نەوەك خەڵك بیانبینێ
بەڕووتی بڕۆن.)
16 ئینجا ڕۆحەکان پادشاکانیان
لەو شوێنەدا کۆکردەوە کە بەعیبری
پێی دەووترێت (هەرمەگەدون).
17 فریشتەی حەوتەم جامەکەی
خۆی ڕژاند بەهەوادا، دەنگێکی بەرز
لەپەرستگای ئاسمانەوە لەتەختی
خوداوە ووتی: (جێبەجێکرا!) 18
پاشان دەنگو چەخماخەو هەورە
تریشقە پەیدابوونو بوومەلەرزەیەکی
بەهێز ڕوویدا، بەشێوەیەك شتیوا
ڕووی نەداوە لەوەتەی خەڵك
لەسەر زەوی دەژین، بوومەلەرزەکە
زۆر بەهێزبوو. 19 شارە گەورەکە بوو
بەسێ بەشەوەو شارەکانی
نەتەوەکانیش ویران بوون. خوداش

شاری گەورەی بابلی بەبیرهاتەوە تا
جامی شەرابی توڕەیی بەتینی خۆی
پێبدات. 20 هەموو دوورگەکان
ڕایانکردو چیاکان لەبەرچاو نەمان.
21 تەرزەیەکی گەورە کە
قورساییەکەی پەنجا کیلۆ دەبوو
لەئاسمانەوە باری بەسەر خەڵکی،
خەڵکی لەتاو لێدانی تەرزەکە
کفریان بەخوداکرد، چونکە
لێدانەکەی زۆر گەورەو ترسناك
بوو.

بابل دایکی داوێن پیسانە

17

دوایی یەکێك لەو حەوت فریشتەیەی
حەوت جامەکەیان پێبوو پێی ووتم:
(هەستە با سزای ئەو ژنە داوێن پیسە
گەورەیەت پیشاندەم کە لەسەر ئاوە
زۆرەکان دانیشتووەو 2 ئەوەی هەموو
پادشاکانی زەوی داوێن پیسییان
لەگەڵدا کردووەو دانیشتووانی
زەوی بەشەرابی داوێن پیسییەکەی
سەرخۆشبوون.) 3 ئینجا فریشتەکە
لەڕۆحدا بردمی بۆ دەشتودەر،
سەیرم کرد ژنێك لەسەر دڕندەیەکی
قرمزی کە پڕبوو لەناوی کفر
دانیشتووە، دڕندەکە حەوت سەرو
دە شاخی هەبوو. 4 ژنەکە بەمرواریو
قرمز بەرگ پۆش بوو سەرتاپاشی
بەزێڕو بەردی گرانبەهاو مرواری
ڕازابۆوەو جامێکی زێڕینشی
بەدەستەوە بوو کە پڕبوو
لەپیسیوگڵاوی داوێن پیسییەکەی.
5 لەسەر ناوچەوانیشی ناوێکی نهێنی
نووسرابوو: (بابلی گەورە، دایکی
داوێنپیسانو گڵاوەکانی زەوی.) 6
هەروەها ژنەکەم بینی بەخواردنەوەی
خوێنی خوشكو برا پیرۆزەکانو
خوێنی شەهیدەکانی عیسای مەسیح
سەرخۆش ببوو. بەبینینی ژنەکە
سەرسووڕمانێکی گەورە دایگرتم.
7 بەڵام فریشتەکە پێی ووتم: (بۆ
وا سەرت سووڕما؟ من نهێنی ژنەکەو
ئەو دڕندەیەی هەڵی گرتووە، کە
حەوت سەرو دەشاخی هەیە بۆت
ئاشکرا دەکەم. 8 ئەو دڕندەیەی بینیت
هەبووەو ئێستا نییە، لەبیری بێبن
دێتەدەرەوەو بۆ لەناوچوون دەڕوات.
ئەو کەسانەی لەسەر زەوی
دانیشتوون، ئەوانەی لەوەتای
دروستبوونی جیهان ناویان
لەپەرتووکی ژیان نەنووسراوە
سەریانسووڕ دەمێنێ کاتێك دەبینن
دڕندەکە هەبووەو ئێستا نییە،

هەرچەندە دێتەوەش. 9دانایی مێشك
لێرەدا دەردەكەوێت: حەوت
سەرەكە ئەو حەوت گردەن كە
ژنەكە لەسەریان دانیشتووە، 10
هەروەها حەوت پادشان، پێنجیان
كەوتن‌و یەكێكیان هەیەو ئەوی تریان
هێشتا نەهاتووە، كاتێكیش دێت
پێویستە كەم بمێنێتەوە. 11ئەو
دڕندەیەی هەبووەو ئێستا نییە
هەشتەمە، بەڵام لەحەوتەكەیەو بەرەو
لەناوچوون دەڕوات. 12ئەو دە
شاخەی بینیت دە پادشان تا ئێستا
شانشینیان وەرنەگرتووە، بەڵام بۆ
ماوەی یەك كاژێر لەگەڵ دڕندەكە
دەسەڵاتی پادشا وەردەگرن. 13ئەوانە
یەك مەبەستیان هەیەو تواناو دەسەڵاتی
خۆیان دەدەنە دڕندەكە. 14ئەوانە
لەگەڵ بەرخەكە دەجەنگێن‌و
بەرخەكە سەر دەكەوێت بەسەریاندا،
چونكە بەرخەكە گەورەی
گەورەكانەو پادشای پادشاكانە،
ئەوانەی لەگەڵیدان بانگ‌كراو و
هەڵبژێرراو و دڵسۆزن.)
15پاشان فریشتەكە پێی‌ووتم:
(ئەو ئاوانەی بینیت كە ژنە
داوێن‌پیسەكە لەسەری دانیشتبوو،
ئەوە گەل‌و كۆمەڵ‌و نەتەوەو زمانی
جیاجیان. 16بەڵام دڕندەکەو دە
شاخەکەی سەری، ڕق لەژنە
داوێن‌پیسەکە هەڵدەگرن‌و ویران‌و
ڕووت‌وقووتی دەکەن، ئێسك‌و
گۆشتەکەی دەخۆن‌و بەئاگر
دەیسووتێنن، 17چونکە خودا
خستوویەتیە دڵیان بەمەبەستی ئەو
بکەن، هەروەها ڕێك بکەون‌و
دەسەڵاتی خۆیان بدەن بەدڕندەکە تا
ووشەکانی خودا بێتەدی. 18ئەو
ژنەش کە بینیت ئەو شارە گەورەیەیە
کە دەسەڵاتی بەسەر هەموو
پادشاکانی زەویدا هەیە.)

کەوتنی بابل

18
پاش ئەوە فریشتەیەکی ترم بینی
لەئاسمانەوە هاتەخوارەوەو
دەسەڵاتێکی گەورەی هەبوو،
بەپرشنگداری ئەو زەوی
ڕوونابووەوە. 2فریشتەکە
بەدەنگێکی بەرز هاواری‌کردو ووتی:
(کەوتەخوارەوە! کەوتەخوارەوە
بابلی گەورە! بووە جێنشینی
جنۆکەکان‌و ماڵی هەموو ڕۆحە
پیسەکان‌و ماڵی هەموو باڵندەیەکی
پیسی نەفرەت لێکراو. 3چونکە

هـــەموو نەتـــەوەکان لەشـــەرابی داوێـنپیسـی ژنەکەیان خواردۆتەوەو پادشـــاکانی زەوی داوێـــنپیســـییان لەگـــەڵدا کـــردووەو هـــەموو بازرگانـەکانی زەوی دەوڵەمەندبوون بەنازو نعمەتی ئەو.)

[4]پاشـان گوێم لەدەنگێکی تر بوو لەئاسمانـــەوە دەیـــووت: (لـــێی وەرنـــەدەرەوە ئـــەی گەلەکـــەم تابەشـداری نەکـەن لەگوناهـەکانیو دەردەکـــانی نەگـــرن. [5]چـــونکە گوناهـەکانی تـا ئاسمان بەرزبوونەوەو بـەبیری خـودا هاتوونەتـەوە. [6]سزای بـــدەن بەپـــێی ڕەفـــتارەکانیو دوو هێـندەی کـردارەکانی بدەنەوە، لەو جامـەی تـیایدا تێکەڵی کردبوو دوو هێـندەی بۆ تێکەڵ بکەنەوە. [7]هێندەی ئـــەوەی شـــکۆی بـــەخۆی داوەو لەنازونعمـەت ژیـاوە، ئـازارو غەمی بدەنـیێ، چونکە لەدڵی خۆیدا دەڵێ: (من وەك شاژن دانیشتووم، قەد نابم بەبێوەژنو غەمیش نابینم، [8]لەبەرئەوە هەموو دەردەکانی لەیەك ڕۆژدا دێن، مردنو برسێتیو غەم، هەروەها دەبێ بەئاگـر بسـووتێت، چـونکە بەهـێزە خوداوەنـد خـودا ئـەوەی تاوانـباری دەکات.)

[9]هـەموو پادشـاکانی زەوی بـۆی دەگـــرینو شـــیوەنی بـــۆ دەکـــەن، ئەوانـەی لەگـەڵی داوێـن پیسـییان کـردووەو ڕایـان بـواردووە، کاتێك سـەیری دووکـەڵی سـووتانەکەی دەکـەن، [10]لـەترسـی ئازاردانەکـەی لـــەدوورەوە دەوەســـتنو دەڵـــێن: (قـوڕت بەسەر، قوڕت بەسەر شاری بابـلی مەزن! شارە بەهێزەکە! لەیەك کاژێردا سزادانت هات.)

[11]بازرگانـەکانی زەوی دەگرینو شـیوەنی بۆ دەکەن چونکە ئیتر کەس کەلوپەلـیان لێناکڕێت، [12]کەلوپەلی وەك زێـڕو زیـو و بـەردی گرانبەهاو مرواریو کەتانو ئەرجەوانو حەریرو قرمزو هەموو دارێکی بۆندارو هەموو قاپـێکی لەعاج دروستکراو و هەموو قاپـێکی دروسـتکراو لەگرانبەهاترین تەختـەو مـسو ئاسـنو مەڕمـەڕو [13]دارچـــینو بخـــوورو شـــیرنەمەنیو شـەرابو ڕۆنو ئـاردو گـەنمو مەڕو مـاڵاتو ئەسـپو عەرەبانـەو لەشو گـیانی مرۆڤ. [14]بازرگانەکان دەڵێن: (هـەموو ئـەو بەرووبوومانەی حەزت لـێی بـوو لەدەستت چوو، هەروەها هـەموو دەوڵەمـەندیو سـەڵتەنەتت لێسـەندرایەوەو ئـیتر نایاندۆزیتەوە.)

15بازرگانەکانی ئەم شتانە ئەوانەی
بەهۆی ئەوەوە دەوڵەمەند بوون
لەترسی ئازاردانەکەی لەدوورەوە
دەوەستن، دەگرین‌و شیوەن دەگێڕن‌و
دەڵێن: (16خاك بەسەرت، خاك
بەسەرت ئەی شارە گەورەکە ئەوەی
بەقوماش‌و قرمزو کەتان پۆشرابووی،
بەزێڕو بەردی گرانبەهاو مرواری
ڕازابوویەوە. 17چونکە لەیەك
کاژێردا دەوڵەمەندییەکی ئاوها
وێرانبوو.)
هەموو کەشتیوان‌و هەموو
گەشتکەران‌و هەموو کرێکارانی
کەشتی‌و هەموو ئەوانەی لەدەریا کار
دەکەن لەدوورەوە وەستان. 18
کاتێك چاویان بەدووکەڵی
سووتانەکەی کەوت هاواریان‌کردو
ووتیان: (چ شارێك وەك شارە
مەزنەکە وابوو؟) 19خۆڵیان بەسەری
خۆیاندا کردو بەگریان‌و شیوەنەوە
هاواریان کردو ووتیان: (
خاکبەسەر! خاکبەسەر شارە
گەورەکە! ئەوەی هەموو خاوەن
کەشتی دەریا سوودمەند بوون
لەدەوڵەمەندی ئەو! چونکە لەیەك
کاژێردا شارەکە وێرانبوو.) 20
دڵشادبە ئەی ئاسمان بەوێرانی ئەو،
ئەی نێرراو و خوشك‌وبرا
پیرۆزەکان‌و پێغەمبەران، چونکە خودا
ئەوی سزادا بەو شێوەیەی ڕەفتاری
لەگەڵ کردن.
21ئینجا فریشتەیەکی بەهێز
بەردێکی بەرزکردەوە وەك بەردی
ئاش وابوو، بەردەکەی فڕێدایە ناو
دەریاو ووتی: (بەمشێوەیە بەیەك پاڵ
شاری بابلی مەزن فڕێ دەدرێ‌و
ئاسەواری نامێنێ‌و 22دەنگی ئەوانەی
قیسارە دەژەنن‌و گۆرانی دەڵێن‌و
بلوێرو زوڕنا لێدەدەن ئیتر
لەشارەکەوە نابیسترێت، هەروەها
وەستای هیچ پیشەسازییەکی تیایدا
نابێت‌و ئیتر دەنگی بەردی ئاشی تیادا
نابیسترێت. 23هیچ چرایەك تیایدا
هەڵناکرێت‌و ئیتر دەنگی بووك‌و زاوا
تیایدا نابیسترێت، چونکە
بازرگانەکانت گەورەی زەوی‌بوون‌و
بەسیحری تۆ هەموو نەتەوەکان
گومڕابوون. 24لەناو شارەکەدا
خوێنی پێغەمبەران‌و خوشك‌و برا
پیرۆزەکان‌و هەموو ئەوانەی لەسەر
زەوی کوژران بینراوە.)

هەلیلویا! حوکمڕانی بۆ خوداوەند

19

پاش ئەمە دەنگێکی بەرز
لەکۆمەڵێکی زۆر لەئاسمانەوە هاتە
بەرگوێم دەیووت: (هەلیلویا*!
ڕزگاریو شکۆمەندیو هێز بۆ
خودانە، 2چونکە حوکمەکانی
ڕاستو دادپەروەرن، ئەوەتا ژنە
داوێنپیسە گەورەکەی تاوانبارکرد
کە هەموو زەوی بەداوێنپیسیەکەی
پیس کرد بوو، تۆڵەی خوێنی
خزمەتکارانی خۆی لیٚکردەوە کە
بەدەستی ئەو خوێنیان ڕژابوو.) 3
کۆمەڵە زۆرەکەی ئاسمان دووبارە
ووتیان: (هەلیلویا! دووکەڵەکەی بۆ
هەتاهەتایە بۆ ئاسمان بەرزدەبێتەوە.) 4
بیستو چوار پیرەکەو چوار
زیندەوەرەکە کەوتنە سەر چۆکو
کڕنۆشیان بۆ خودای خاوەن تەخت
بردو ووتیان. (ئامین. هەلیلویا!) 5
لەتەختەکەوە دەنگێك هاتەدەرەوە
ووتی: (ستایشی خودامان بکەن ئەی
هەموو خزمەتکارانی کە ترسی ئەوتان
لەدڵدایە بەگەورەو بچووکەوە.) 6
پاشان دەنگێك وەك دەنگی
کۆمەڵێکی زۆرو خوڕەی ئاوێکی
زۆرو دەنگی هەورە تریشقەی بەهێز
هاتە بەرگوێم دەیانووت: (هەلیلویا!
حوکمڕانی بۆ خوداوەند خودامان،
توانادار بەسەر هەموو شتێکدا. 7
بادڵخۆشو شادومان بین، شکۆداری
بکەین، چونکە کاتی زەماوەندی
بەرخەکە هاتووەو بووکەکەشی خۆی
ئامادەکردووە، 8کراسێکی کەتانی
پاكو پرشنگداری پێدرابوو تا لەبەری
بکات، ئەم کەتانەش هێمای کردەوە
ڕاستودروستەکانی خوشكوبرا
پیرۆزەکانە.)
9فریشتەکە پێی ووتم: (ئەمە
بنووسە، خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی
بۆ زەماوەندی بووك گواستنەوەی
بەرخەکە بانگکراون.) هەروەها پێی
ووتم: (ئەمە ووشە ڕاستەکانی
خودان.) 10ئینجا لەبەردەم پێی
فریشتەکەدا کەوتمە سەر چۆك تا
کڕنۆشی بۆ ببەم، بەڵام فریشتەکە پێی
ووتم: (وامەکە! منیش وەکو تۆ و
براکانت خزمەتکارم، ئەوانەی شایەتی
عیسایان هەیە. کڕنۆش بۆ خودا ببە.)
چونکە شایەتی عیسا ڕۆحی
پێغەمبەرایەتییە.)

سواری ئەسپێکی سپی

11پاشان ئاسمانم بەکراوەیی بینی،
ئەسپێکی سپیم بینیو سوارەکەی
بەدڵسۆزو ڕاستگۆ ناودەبرا،

بەدادپەروەری حوکم دەداتو
دەجەنگێت. 12چاوەکانی وەك گڕی
ئاگر وابوونو ژمارەیەکی زۆر تاجی
بەسەرەوەبوو، ناوێکی نووسراوی
هەیە، خۆی نەبێت کەس نایزانێت.
13سوارەکە جلێکی سەرتاپا لەخوێن
هەڵکێشراوی لەبەربوو، ئەو ناوەش
کە پێی بانگدەکرا (ووشەی خودا)
بوو. 14ئەو سەربازانەی لەئاسماندان
بەسواری ئەسپی سپی شوێنی
دەکەوتنو جلێکی کەتانی سپی
پاکیان لەبەردا بوو. 15لەدەمی
سوارەکەوە شمشێرێکی تیژ
دەهاتەدەرەوە، تا بۆ لێدانی
نەتەوەکان بەکاری بهێنێ، ئەو
بەگۆپاڵێکی ئاسنین سەرپەرشتییان
دەکاتو پێشی دەنێت بەگوشەری
شەرابی توڕەیی خودای توانادار
بەسەر هەموو شتێك. 16لەسەر جلو
ڕانی سوارەکە ئەم ناوە نووسراوە:
پاشای پاشایانو گەورەی گەورەیان.
17دوایی فریشتەیەکی ترم بینی
لەبەر خۆردا وەستابوو. فریشتەکە
بەدەنگێکی بەرز هاواری لەهەموو
باڵندە هەڵفڕیوەکانی ناوەڕاستی
ئاسمان کردو ووتی: (وەرن بۆ نان
خواردنی ئێوارەی خودای مەزن
کۆبنەوە، 18بۆ ئەوەی گۆشتی
پادشاکانو سەرۆکەکانو بەهێزەکان،
گۆشتی ئەسپەکانو سوارەکانیان،
گۆشتی هەموو ئازادێكو کۆیلەیەكو
گەورەو بچوکێك بخۆن.)
19هەروەها دڕندەکەو پادشاکانی
زەویو سەربازەکانیانم بینی
کۆبووبوونەوە بۆ ئەوەی جەنگێك
دژی سوارەکەو سەربازەکانی
بەرپابکەن. 20دڕندەکەو پێغەمبەرە
درۆزنەکەی لەگەڵی دابوو دەستگیر
کران. ئەو پێغەمبەرەی بەووتەکانی
ئەو کەسانەی گومڕا کردبوو کە
بەنیشانەی دڕندەکە ڕازی بووبوون،
هەروەها ئەوانەی کڕنۆشیان بۆ
وێنەکەی برد بوو. هەردووکیان
بەزیندوویی فڕێدرانە دەریاچەی
ئاگرەوە کە بەگۆگرد داگیرساوە. 21
پاشماوەکەی تر بەو شمشێرەی
سوارەکە کوژران کە لەدەمییەوە
دەهاتە دەرەوەو هەموو باڵندەکان
لەگۆشتەکانیان تێربوون.

دەستگیرکردنی شەیتان

20

فریشتەیەکی ترم بینی لەئاسمانەوە
هاتەخوارەوەو کلیلی بیری بێبنی

پێ‌بـوو، هەروەها زنجیرێکی گەورەی بەدەســـتەوە بـــوو. [2]فریشـــتەکە ئەژدیهاکـەی دەستگیرکرد، کە مارە دێرینـەکەیە، کـە شـەیتان‌و ئیبلیسە، هـەزار سـاڵ بەستییەوەو [3]فڕێی دایە بـــیری بێ‌بـــن‌و دەرگـــای لەســـەر داخســـت‌و مۆرێکـی لـێدا تـا ئـیتر مـیللەتان گومـڕا نـەکات تامـاوەی هـەزار سـاڵەکە تەواو دەکات. پاش ئەمـە بـۆ ماوەیـەکی کەم دەبێ ئازاد بکرێت.

حوکمی هەزار ساڵەی مەسیح

[4]چـەند تەختـێکم بیـنی ئەوانـەی لەســـەری دانیشـــتبوون دەســـەڵاتی دادگایی‌کردنـیان پێدرابوو. هەروەها گـیانی ئەوانـەم بیـنی کـە لەپێـناوی شـــایەتی عیســـاو ووشـــەی خـــودا ســـەربڕابوون، ئەوانـــەش کـــە ڕازی نـەبوون کـڕنۆش بۆ دڕندەکە یاخود وێـنەکەی بـەبەن‌و ڕازیـش نـەبوون نیشـانەکەی لەسـەر دەسـتیان یاخود لەسـەر ناوچـەوانیان بـدەن، ئەوانـە هاتـنەوە ژیـان‌و بۆ هەزار ساڵ لەگەڵ مەسـیح دەســەڵاتیان پـێدرا. [5]بـەڵام مـردووەکانی تـر تـا هـەزار ساڵەکە تەواو نەبوو نەژیان. ئەمە هەستانەوەی یەکەمـە. [6]ئـەوەی لەهەســتانەوەی یەکـەمدا بەشـی هەبێـت پـیرۆزەو خۆزگـەی پێ‌دەخوازرێـت. ئەوانـە مـــردنی دووەم دەســـەڵاتی نیـــیە بەسـەریاندا، چـونکە دەبـنە کاهیـنی خـوداو مەسـیح، لەگـەڵ مەسیحیش هەزار ساڵ حوکمڕانی دەکەن.

کەوتنی شەیتان

[7]هـەروەها پـاش تـەواو بوونـی هەزار ساڵەکە شەیتان لەزیندان ئازاد دەکرێت. [8]دێتە دەرەوە تا نەتەوەکانی چوارگۆشـەی زەوی گومـڕا بکات، ئەمـەش جـوج‌و ماجوجـە بـۆ ئەوەی کۆیـان بکاتـەوە بۆ جەنگ، ئەوانەی ژمارەیـان هێـندەی لمـی دەریایـە. [9] سـەرکەوتن بـۆ سـەر پانتایی زەوی‌و شـارە خۆشەویسـتەکەو ئۆردوگـای خوشك‌و برا پیرۆزەکانیان گەمارۆدا، لەئـەنجامدا ئاگـرێك لەلایەن خوداوە هاتـەخوارەوەو خواردنی. [10]هەروەها ئـەو شـەیتانەی گومـڕای کـردبوون فـڕێ درایـە نـاو دەریاچـەی ئاگـرو گۆگـــردەکە بـــۆ هـــەمان شـــوێنی دڕندەکـــەو پێغەمـــبەرە درۆزنەکـــە. ئەوانـە شـەو و ڕۆژ تاهەتایـە ئـازار دەدرێن.

تاوانبارکردنی مردووان

[11]پاشان تەختێکی گەورەی سپیم
بینی، ئەوەی لەسەری دانیشتبوو
ئاسمانو زەوی لەبەر ڕووی
هەڵاتبوونو شوێنی تریان نەدۆزیەوە
بۆ خۆیان. [12]مردووەکانم بینی
بەگەورەو بچووکەوە لەبەردەم
تەختەکە وەستابوونو چەند
پەرتووکێك کرابوونەوە،
پەرتووکێکی تریش کە پەرتووکی
ژیانبوو کرابووەوە مردووەکان بەپێی
کردەوەکانیان ئەوەی لەپەرتووکەکان
نووسرابوو حوکمدران. [13]دەریاش
مردووەکانی ناوخۆی دەرکرد،
هەروەها مردنو دونیای مردووان
مردووەکانی خۆیان دایەدەستو
هەریەك بەپێی کارەکانی خۆیان
حوکمدران. [14]ئینجا مردنو دونیای
مردووان فڕێدرانە ناو دەریاچەی
ئاگرەکەوە. ئەمە مردنی دووەمە، [15]
هەروەها هەر کەسێك ناوی
لەپەرتووکی ژیاندا نەنووسرابوو،
فڕێدرایە ناو دەریاچە ئاگرەکەوە.

ئاسمانێکی نوێو زەویەکی نوێ

21
پاشان ئاسمانێکی نوێو زەویەکی
نوێم بینی، چونکە ئاسمانی یەکەمو
زەوی یەکەم بەسەر چوونو دەریاش
ئیتر ئاسەواری نەما. [2]هەروەها شارە
پیرۆزەکە، قودسی نوێم بینی
لەئاسمانەوە لەلایەن خوداوە
هاتەخوارەوەو وەك بووکێکی ڕازاوە
کە خۆی بۆ زاواکەی ئامادە بکات.
[3]گوێم لەدەنگێکی گەورە بوو
لەئاسمانەوە ووتی: (ئەوە چادری
خودایە لەناو خەڵکداو خودا
لەگەڵیان نیشتەجێ دەبێتو ئەوان
دەبن بەگەلی خودا، خوداش
لەگەڵیان دەبێت. [4]خودا هەموو
فرمێسکەکانی چاویان دەسڕێتەوەو
مردن ئیتر نامێنێت، ئیتر غەمو هاوارو
ئازار نامێنن، چونکە شتەکانی پێشوو
بەسەرچوون.)
[5]دانیشتووی سەر تەختەکە ووتی:
(ئەوەتا من هەموو شتێك نوێ
دەکەمەوە.) هەروەها پێی ووتم:
(بنووسە، چونکە ئەم ووتانە ڕاستەو
مایەی متمانەن.) [6]پاشان پێی ووتم:
(ئەوا هاتەدی، من ئەلفو یێم، من
سەرەتاو کۆتاییم، من لەسەرچاوەی
ئاوی ژیان بەخۆڕایی ئاو بە تینوو
دەدەم. [7]ئەوەی سەر بکەوێت ئەو
میراتەی بۆ دەمێنێتەوەو من دەبم

بـەخودای ئەو، ئەویش دەبێتە ڕۆڵەی
مـــن. 8بـــەڵام ترســـنۆکەکانو
گلاۆەکـانو بـێ باوەڕەکـانو داوێن
پیســـــەکانو بکوژەکــــــانو
جادوکــەرەکانو بــتپەرســتەکانو
هەموو درۆزنەکان، پاداشتیان فڕێدانە
بـۆ نـاو ئـەو دەریاچـەیەی بەئاگـرو
گۆگـرد داگیرسـاوە، ئـەوەی مردنی
دووەمە.)

قودسی نوێ

9پاشـان فریشـتەیەك لـەو حەوت
فریشـتەیەی ئەو حەوت جامەیان پێیە
کـە بەحـەوت دەردەکەی کۆتایی پڕ
کـراون بـۆ لام هاتو لەگەڵم دوا،
ووتـــی: (بـــا بووکەکـــە، ژنـــی
بەرخەکـەت پـێ نیشـان بـدەم.) 10
پاشـان بەڕۆحی پیرۆز بردمی بۆ سەر
چـیایەکی گـەورەی بـەرزو شـارە
گەورەکـە قودسی پیرۆزی نیشاندام،
ئەو شارەی لەئاسمانەوە لەلایەن خودا
دەهاتـــەخوارەوەو 11شـــکۆمەندی
خودای هەبوو، شارەکە وەك بەردی
گرانبەها دەدرەوشایەوە، وەك یەشب
بـوو، ڕوون بـوو وەك کریستاڵ. 12
شـارەکە شـوورەیەکی گـەورەی
بـەرزی هـەبوو و دوانـزە دەرگـای
هـەبوو لەسـەر دەرگاگـان دوانـزە
فریشـتە هـەبوونو لەسەر دەرگاکان
نـاوی دوانـزە هۆزەکـەی ڕۆڵەکانی
ئیسـرائیل نووسـرابوو. 13لـەلای
ڕۆژهەڵاتـەوە سـێ دەرگـاو لـەلای
بـاکوورەوە سـێ دەرگـاو لـەلای
باشـوورەوە سـێ دەرگـاو لـەلای
ڕۆژئـاواوە سـێ دەرگا. 14شوورەی
شـارەکە دوانـزە بـناغەی هـەبوو،
لەسـەر ئـەو بـناغانە نـاوی دوانـزە
نێرراوەکەی بەرخەکە نووسرابوو.
15ئەوەی لەگەڵم دەدوا دارێکی
پـێوانی زێڕیـنی پێبـوو تـا شارەکەو
دەرگاکانیو سنورەکەی پێ بپێوێت.
16شارەکە بەچوار گۆشەیی دانرابوو،
درێژیەکـەی هێـندەی پانیەکەی بوو،
فریشـتەکە شارەکەی بەدارەکە پێوا،
بیـنی هـەر لایـەکی دوانـزە هـەزار
سـتادیەیە*، درێژیەکەیو پانیەکەیو
بەرزیەکـەی هێندەی یەکتر بوون. 17
پاشان فریشتەکە شوورەی شارەکەی

*دوانزە هەزار ستادیە: نزیکەی دوو هەزارو دوو سەد کیلۆمەترە.

پێوا دەرچوو سەدو چلو چوار قۆڵ
بوو بەقۆڵی مرۆڤ، ئەو پێوانەی
فریشتەکە بەکاریهێنا. 18 شوورەکە
لەبەردی یەشب دروست کرابوو،
شارەکەش لەزێڕی پوختەکراو
دروستکرابوو وەك شووشە ڕووناكو
پاك بوو. 19 بناغەکانی شوورەی
شارەکە بەهەموو گەوهەرێکی
گرانبەها ڕازاندرابووەوە. بناغەی
یەکەم بەیەشبو دووەم یاقووتی
شینو سێهەم یاقووتی سپیو چوارەم
زومرودو 20 پێنجەم شیلانەی
ڕەنگینو شەشەم یاقووتی سوورو
حەوتەم زەبەرجەدو هەشتەم زمرودی
سەوزو نۆهەم یاقووتی زەردو دەیەم
یاقووتی سەوزو یانزەهەم فەیروزو
دوانزەهەم جەمشت. 21 هەروەها
دوانزە دەرگای شارەکەش دوانزە
مرواریبوو، هەریەك لەو دەرگایانە
لەیەك دەنکە مرواری دروستکرابوو،
شەقامی گشتی شارەکەش لەزێڕی
پوختەی وەك شووشەی تەنك
دروستکرابوو.
22 بەلاّم لەناو شارەکە هیچ
پەرستگام بەرچاونەکەوت، چونکە
خوداوەند خودای تواندار بەسەر
هەموو شتێك، لەگەڵ بەرخەکە
پەرستگای شارەکە بوون. 23
هەروەها شارەکە پێویستی بەخۆرو
مانگ نەبوو بەسەریدا بدرەوشێتەوە،
چونکە شکۆمەندی خودا
ڕووناکیەکەیەتیو بەرخەکەش
چراکەیەتی. 24 میللەتان بەهۆی
ڕووناکی ئەوەوە بەڕێگادا دەڕۆنو
پادشاکانی زەویش شکۆمەندی
خۆیانی بۆ دەهێنن، 25 دەرگاکانی
شارەکە بەڕۆژ داناخرێنو شارەکە
شەوی بەسەردا نایەت، 26
شکۆمەندیو ڕێزی میللەتانیشی بۆ
دەهێنن. 27 بەلاّم نەهیچ شتێکی
پیسو نەهیچ کەسێکی داوێن پیسو
درۆزن ناچنە ناو شارەکە، تەنها
ئەوانە دەچنە ناو شارەکە کە ناویان
لەپەرتووکی ژیانی بەرخەکە
نووسراوە.

ڕووباری ژیان

22

پاشان فریشتەکە ڕووباری ئاوی
ژیانی پیشاندام، پرشنگدار بوو وەك
کریستاڵ، لەتەختی خوداو
بەرخەکەوە هەڵدەقولاّ 2 بەناوەڕاستی
شەقام، هەروەها لەسەر هەردوو
ڕۆخی ڕووبارەکە درەختی ژیان ڕووا

بوو کە دوانزە جۆر بەری دەگرت،
هەموو مانگێك بەرەکەی
پێدەگەیشتو گەڵاکانی درەختەکە
وەك دەرمان بەکاردەهێنران بۆ
چاکبوونەوەی گەلان. 3ئیتر نەفرەت
لێکردن نامێنێتو تەختی خوداو
بەرخەکە لەناو شارەکەدا دەبنو
4 بەندەکانی خزمەتی دەکەن.
بەندەکان تەماشای دەموچاوی
بەرخەکە دەکەنو ناوی بەرخەکە
5 لەسەر نێوچەوانیان نووسراوە.
لەوێ شەو دانایەتو خەڵکیش
پێویستییان بەچراو خۆر نابێت،
چونکە خوداوەند خودا بەسەریان
دەدرەوشێتەوەو ئەوانە تاهەتایە
حوکمڕانی دەکەن.
6پاشان فریشتەکە پێی ووتم: (ئەم
ووشانە جێی متمانەیەو ڕاستن،
خوداوەند ئەو خودایەی ڕۆحی
بەپێغەمبەرەکان داوە، فریشتەکەی
خۆی نارد بۆ ئەوەی ئەو شتانە
پیشانی بەندەکانی خۆی بدات کە
پێویستە بەم زووانە ڕووبدەن.)

من بە پەلە دێم

7(ئەوەتا من بەپەلە دێم!
خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی
ووشەکانی پێشبینی ئەم پەرتووکەیان
لایە.)
8من یۆحەننام، ئەم شتانەم بینیو
بیستم. کاتێك بینیمو بیستم، کەوتمە
سەرچۆك تا کرنۆش بۆ فریشتەکە
ببەم، ئەو فریشتەیەی ئەم شتانەی
پیشان دەدام، 9فریشتەکە پێی ووتم:
(وامەکە! چونکە منیش وەکو تۆ
بەندەم لەگەڵ برا پێغەمبەرەکانو
هەموو ئەوانەی بەووشەکانی ئەم
پەرتووکە کار دەکەن. کرنۆش بۆ
خودا ببە!)
10هەروەها پێی ووتم: (مۆر لە
ووشەکانی پێشبینی ئەم پەرتووکە
مەدە، چونکە کات نزیکبووەتەوە.
11ئیتر ئەوەی ستەمکارە بابەردەوام
بێت لەستەمکاری خۆیو ئەوەی
گلاوە بابەردەوام بێت لەگلاوی
خۆی، ئەوەی ڕاستودروستە
بابەردەوام بێت لەڕاستودروستی
خۆیو ئەوەی پاکوپیرۆزە بابەردەوام
بێت لەپاکوپیرۆزی خۆی.)
12(ئەوەتا من بەپەلە دێم! پاداشتی
خۆم پێیە، بۆ ئەوەی پاداشتی هەر
13 کەسێك بەپێی کارەکەی بدەمەوە.
من ئەلفو یێم، یەکەمو دوایی،
سەرەتاو کۆتاییم.)

14خۆزگــەدەخوازرێ بەوانــەی
جلەکانــیان پــاك کــردووەتەوە، تــا
مافــیان لەدرەخــتی ژیــان هەبێــتو
لەدەرگاکانەوە بچنە ناو شارەکە. 15
بــەڵام ســەگەکانو جادووکەرەکانو
داوێـــنپیســـەکانو بکوژەکــــانو
بــتپەرستەکانو هەموو درۆزنەکانو
ئەوانــەی حــەز لــەدرۆ دەکــەن
لەدەرەوەی شارەکە دەبن.
16(مـن عیسام، فریشتەکەی خۆم
بۆتـان نـارد تـا لەبارەی ئەم شتانە بۆ
کۆمەڵە باوەڕدارەکان شایەتیم بۆ بدا.
مـــن لەڕەچـــەڵەكو پشـــتی داودم،
ئەستێرەی بەرەبەیانی پرشنگدارم.)
17ڕۆحــی پــیرۆزو بــووك دەڵێن:
(وەرە!) ئــەوەی گوێــی لێــیە بــابڵێ
(وەرە!) ئــەوەی تیــنوویەتی بابێــت،
ئـــەوەی دەیەوێـــت بائــاوی ژیــان
بەخۆڕایی ببات.
18مـن ئاگاداری ئەوانە دەکەمەوە
کـە گوێیان لەووشەکانی پێشبینی ئەم
پەرتووکــە دەبــێ، هــەر کەســێك
ووشەیەك بۆ ئەم پێشبینییە زیاد بکات
خــودا ئــەو دەردانــەی لەســەر زیــاد
دەکات کە لەم پەرتووکە باسکراوە،
19ئــەوەش ووشــەیەك لەووشــەکانی
پێشــبینییەکەی ئــەم پەرتووکە لابدات
خودا بێبەشی دەکات لەداری ژیانو
لەشـــارە پیرۆزەکـــە ئـــەوەی لـــەم
پەرتووکەدا باسکراوە.
20شایەتی ئەم شتانە دەڵێ: (بەڵێ
من بەپەلە دێم.)
ئـــامین! وەرە، ئـــەی عیســـای
خوداوەند.
21بەرەکـــــەتی خوداوەندمـــــان
عیســـای مەســـیح لەگـــەڵ هـــەموو
خوشكو برا پیرۆزەکان بێت. ئامین.

ڕوونکردنەوەی زاراوەکان

ئەرتامیس: (کردار 19:24)

خوداوەنـــدی دایـــك بـــوو لای خـــەڵکی ئەفەســـۆس، وایـــاندەزانی پەیکەرەکــــــــەی لەئاسمانــــــــەوە کەوتۆتەخوارەوە.

ئەشعیا: (مەتتا 3:3)

یەکـێکە لەپێغەمبەرە ناودارەکانی خـودا لەپـەیمانی کـۆن، لەسـەدەی هەشـتەمی پ.ز. لەشـاری قـودس (ئۆرشـەلیم) ژیاوە. لەکتێبی پیرۆزدا نووسـراوێکی گـەورەی هەیە بەناوی خـۆی، سەدان ساڵ پێش هاتنی عیسا پێشبینی هاتنی کردبوو.

ئەلیاس: (مەتتا 11:14)

یەکێکە لە پێغەمبەرە ناودارەکانی خـودا لـە پـەیمانی کۆن، لەسـەدەی نۆیـەمی پ.ز ژیاوە. لەکتێبی پیرۆزدا نـاوی هـاتووە، چـەندەها کـاری گـەورەو سەرسـوڕهێنەری کردووە، تا ئێستاش نەمردووەو بەرزکراوەتەوە بـۆ ئاسمـان. لـەکوردەواری ئەلـیاس پێغەمبەری پێدەوترێ.

ئەنتاکیا:

لەسـەردەمی مەسـیح دوو شـار هـەبوون بـەناوی ئەنتاکـیا، یەکێکیان لەناوچـەی پیسـیدیە بـوو، بۆیـە بەئەنتاکیای پیسیدیە ناوی دەرکردبوو (کردار 11:19). ئەوی دیکەیان لە سەر سنوری سوریایە، تا ئێستا ماوەو سەر بە تورکیایە (کردار 14:26).

ئەنجوومەنی باڵای جوولەکە:

یـان سـەنهیدرین (مەتـتا 5:22) لەسـەردەمی ژیـانی عیسـا ئـەم ئـەنجوومەنە هەبوو، بریتی بوو لە 71 ئـەندام، سەرۆکی کاهینەکان یەکێك بـوو لـەوانو سـەرکردایەتی ئەنجوومەنەکـەی دەکـرد، ئـەم ئەنجوومەنـەش بـوو مەسیحی گرتو دادگایی کرد.

ئیبراهیم: (مەتتا 1:1)

سـەرەتا نـاوی ئەبـرام بـوو، واتە بـاوکی پایەبـەرز. بـەڵام پـاش ئـەوەی خـودا بەڵێـنی پێدا نەوەی زۆر بکـات، پـێی ووت ناوی خۆت بکـە بەئیـبراهیم، واتە باوکی کۆمەڵە خەڵکـێکی زۆر. لەئینجیل بەباوکی بـاوەڕداران نـاوی بـراوە، لەکوردەواریش بەحەزرەتی ئیبراهیم.

ئیبلیس: (بینین 12:9)
بڕوانە ووشەی (شەیتان).

ئیرمیا: (مەتتا 2:17)
یەکێکە لە پێغەمبەرەکانی خودا لەپەیمانی کۆن. لەسەدەی حەوتەمی پ.ز. ژیاوە، بەچەند سالێك پاش (587 پ.ز.) کۆچی دوایی کردووە. لەکتێبی پیرۆزدا دوو نووسراوی هەیە، پێشبینی زۆری هەیە لەسەر هاتنی مەسیح.

ئیسرائیل: (مەتتا 2:6)
ناوێکی عیبریە واتە (خودا دەجەنگێ)، خودا ئەم ناوەی بەیاقوبی کوڕی ئیسحاق بەخشی، لەبەرئەوە نەوەی یاقوب بەنەوەی ئیسرائیل یان گەلی ئیسرائیل ناوی دەرکرد.

ئینجیل: بڕوانە پێشەکی.

بابل: (بینین 17:5)
ووشەیەکی ئەکەدیە واتە (دەرگای‌خودا)، پایتەختی پادشایەتی بابلیەکان بووە لەسالانی (605–539) پ.ز. ناوی بابل بوو بەهێما بۆ ئەو دەسەلاتەی بەرەنگاری خودا دەبێتەوە. لەپەیمانی نوێ ناوی بابل وەك هێما بۆ شاری ڕۆما بەکار هێنراوە.

باجگر: (مەتتا 9:10، 11)
ئەو کەسە بوو کە باجی لەخەڵکی وەردەگرت بۆ ڕۆمەکان. هەندێ لەجوولەکەکانی فەلەستین هەڵدەستان بەئەنجامدانی ئەم کارە بۆ ڕۆمەکان بەرامبەر ئەوەی باجێکی زیاتر لەخەڵکی وەرگرن بۆ خۆیان. لەبەر ئەوە خەڵکی ڕقیان لەباجگران دەبووەوە، بەچاوێکی سووك تەماشایان دەکردن.

بەرەکەت: (ڕۆما 3:24)
لەووشەی (خارس)ی یۆنانی وەرگێڕدراوە، بەواتای هەموو ئەو شتە چاکانەیە کە بێ ئەوەی شایانی بین خودا بەخۆڕایی دەمان داتێ، وەك: بێ‌تاوان بوون، پیرۆزکردن، پارێزگاری‌کردن، .. هتد)، لەسەرووی هەموویانەوە ئەو بەزەیی‌و خۆشەویستیەی کە هەیەتی بۆمان، لەپلانی ڕزگارکردنمان لەمردن دەردەکەوێت بەقوربانی مەسیح،

لەکاتێکدا هەموو شایانی دۆزەخ بووین.

بەرۆژوو بوون: (مەتتا 6:16)
لەئامۆژگاریەکانی مەسیح دەربارەی ڕۆژووگرتن هیچ یاسایەکی دیاری کراو نییە، بەڵکو باوەڕدار ئازادە لەدیاری کردنی کاتو ماوەو جۆری ڕۆژووگرتن، چونکە ڕۆژووگرتن شتێکە پەیوەندی بەباوەڕدارو خودای خۆی هەیە.

بەعلەزبول: (مەتتا 12:24)
یەکێکە لەناوەکانی شەیتان، سەرۆکی ڕۆحە پیسەکانە.

بەیتلەحم: (مەتتا 2:5)
شارێکی بچووکە لەدووری 8 کم لەباشووری ڕۆژئاوای قودسە، عیسای مەسیحو حەزرەتی داود لەم شارە لەدایكبوون.

بیری بێبن: (بینین 9:11)
بەیۆنانی (ئابۆسۆس) هەر کەسێك بەبێ باوەڕ بە لەش بمرێ دەخرێتە بیری بێبن، لەو شوێنەش هیچ پەیوەندییەکی نابێ لەگەڵ خوداو لەتاریکی دەبێ، تا ڕۆژی لێپرسینەوە بەرەو دۆزەخ دەنێررێ.

بێتاوانکردن: (ڕۆما 3:24)
ئەم زاراوەیە تەنها دادوەر بۆی هەیە کاری پێبکات. خوداش گوناهبار بێتاوان دەکات کاتێ دان بەتاوانی دەنێو باوەڕ دەهێنێ مەسیح لەسەر خاچ تاوانەکانی ئەوی هەڵگرتووەو بێتاوانی خۆی داوەتێ.

پادشاهێتی ئاسمان: (مەتتا 4:17)
یان پادشاهێتی خودا، ئەو پادشایەتیە لەئاسمانە، خودا خۆی پادشایە تیایدا. خواستی تەواوی خودای تیادا پەیڕەو دەکرێ. مرۆڤیش کاتێ باوەڕ دەهێنێو لەڕۆح لەدایكدەبێتەوە، دەبێ بە ئەندامو داردەستی خودا لەو پادشاهێتیەو بەپێی خواستی خودا دەژی. پاش ئەوەی مزگێنی بە هەموو گەلان دەدرێ، لەدووەم هاتنەوەی مەسیح، ئەم پادشاهێتیە دێتە سەر زەوی. بۆ زیاتر ڕوونکردنەوە بڕوانە (بینین21).

پەردەی پەرستگا: (مەتتا 27:51)

مەبەست لەو پەردەیە کە شوێنی پیرۆز لەشوێنی هەرە پیرۆز جیادەکاتەوە لەناو پەرستگا. ڕەمزی داخراوی ڕێگایە لەنێوان خوداو خەڵك بەهۆی گوناە، بەلاَم بەخۆبەختکردنی عیسا لەسەر خاچ، پەردەکە دڕا، نیشانەی بوونی عیسا بەڕێگا بۆ ئاسمان.

پەرستگا: (یۆحەننا 2:14، 15)

حەزرەتی سلێمان لەساڵی چوارەمی حوکمڕانیدا (نزیکەی 968پ.ز.) بەفەرمانی خودا پەرستگایەکی دروست کرد بۆ ئەوەی جوولەکەکان قوربانی تیادا پێشکەش بکەن بۆ خودا. لەکاتی ڕاپێچ کردن بۆ بابل تێکدرا، بەلاَم پاشان چاککرایەوە. لە ساڵی 70ز. بەدەستی ڕۆمەکان وێرانکرا، لەو کاتەوە چاك نەکراوەتەوە. ئەم پەرستگایە پیرۆزیەکی تایبەتی هەیە لای جوولەکەکان تا ئێستاش.

پەیمان: (غەلاتیە 3:15)

بەو پەیوەندییە دەوترێ دوولایەن یان زیاتر بەیەکەوە دەبەستێ کە پێویستیان بەیەکەو سوودی هەموو لایەکی تیادایە. بەلاَم پەیمان لەنێوان خوداو مرۆڤ جیاوازە، چونکە خودا پێویستی بەمرۆڤ نییە، تەنها لەبەرئەوەی مرۆڤی خۆش دەوێ پەیمانی لەگەڵ دەبەستێ کە هەموو سوودەکەی بۆ مرۆڤە.

پەیمانی کۆن: (2کۆرنسۆس 3:14)

باوەڕداران بەمەسیح بەپەرتووکە پیرۆزەکانی جوولەکەکان دەڵێن پەیمانی کۆن کە دەکرێ بەسێ بەشەوە، بەعیبری (تەورا، نەبییم، کەتوبیم)، واتە: تەورات، نووسراوی پێغەمبەرەکان، زەبووری حەزرەتی داود، لەگەڵ چەند نووسراوێکی دیکە. پێغەمبەران، ئیرمیاو حەزقیال لە(نەبییم) پێشبینی ئەوەیان کرد کە خودا پەیمانێکی نوێ بەهۆی مەسیح لەگەڵ هەموو میللەتان دەبەستێ. لەکتێبی پیرۆزدا ئەم نووسراوانە بەپێی مێژوو یەك لەدوای یەك ڕێکخراون. باوەڕداران بەمەسیح باوەڕیان وایە هەموو کتێبی پیرۆز ووتەی خودایەو بەسوودە بۆ فێرکردنو شایەتیدان لەسەر ژیانو مردنو هەستانەوەی عیسای مەسیح. بڕوانە (

2تیمۆساوس 3:16)، (لۆقا 24:44).

پەیمانی نوێ: (لۆقا 22:20)

ئەو پەیمانەیە کەخودا لەگەڵ باوەڕداران بە عیسای مەسیح بەستوویەتی، لەبەر ئەمە بە ئینجیل دەووترێ پەیمانی نوێ، بەرامبەر ئەمە بە نووسراوی پێغەمبەرە کۆنەکان دەووترێ پەیمانی کۆن.

پیر:

لەناو جوولەکەکان بە سەرۆکی خێزانەکانو هۆزەکان دەووترێ، کە بەشێکی زۆری ئەنجوومەنی بالآی جوولەکە پێك دێنن. ووشەی پیران لەپەیمانی نوێ بۆ ئەندامانی سێ کۆمەڵی جیاواز بەکار هێنراوە:

– لەئینجیل پیران ئەندامانی ئەنجوومەنی بالآی جوولەکەن، (مەتتا 16:21).

– لەکرداری نێرراوان ئەو باوەڕدارانەن کە ڕابەرایەتی کۆمەڵەی باوەڕداران دەکەوێتە ئەستۆیان، نامەکانیش ئاڕاستەی ئەوان کراوە، (1تیمۆساوس 5:17).

– لە بینینی یۆحەنا، ئەو 24 پیرەی لە دەوری تەختی خودان، نوێنەرایەتی گەلی خودا دەکەن، (بینین 5:8).

پیرۆز:

دوو مانای هەیە:

– هەموو ئەو شتانەی تایبەتن بە خودا، بە عەرەبی (القداسّە). بڕوانە (ڕۆما 1:2).

– ژیانێکی پڕ لەخۆشیو ئاسودە، بە عەرەبی (البرکّە). بڕوانە (غەلاتیە 3:14).

پیلاتۆس: (لۆقا 3:1)

فەرمانڕەوایەکی ڕۆمی بوو لەسەر یەهودیاو سامیرەو ئەدوم، لەسالآنی (26–36)ز، بەدلڕەقیو توندی ناوبانگی دەرکردبوو بەتایبەتی بەرامبەر بەجوولەکەکان.

تۆبەکردن: (مەتتا 3:2)

واتە گۆڕانی دڵو بیر سەبارەت بەخراپەکاری، یان وازهێنان لەڕێگای شەیتانو گرتنەبەری ڕێگای خودا.

جەژنی تێپەڕبوون: (لۆقا 22:7)

بەیەکێك لەگەورەترین جەژنەکانی جوولەکە دادەنرێ، یادی ئەو شەوە

دەكـــەنـەوە چـۆن فریشـتەی مردن هـــەموو نۆبـــەرەی میســــریەكانی كوشــــــت، بـــــەڵام نۆبـــــەرەی جوولـەكـەكان ڕزگــاربوون، چونكە بەقســـەی خـــودایــــان كـــردو چوارچــێوەی دەرگــای ماڵەكانــیان بەخـــوێـنی ئــــەو بەرخـانـە ڕەنـگ كـــــردبوو كە كردبوویان بەقوربانی. ئـەم جەژنە لەبەهار دێت، لەم جەژنە بـــوو عیســـا لەخـــاچـــدرا، دوایـــی هەســـــــتایەوەو بەســـــــەر مـــــــردن زاڵـبوو، بۆیـــە بـاوەڕداران بەمەسیح لەم جەژنەدا ئاهەنگ دەگێڕن.

جەژنی فەتیرە: (مەتتا 26:17)

جەژنـێكی جوولـەكەیـە لەڕۆژی تێپەڕبوون دەست پێدەكاتو حەوت ڕۆژ دەخایـــەنێ. تـــیایدا نـــابێ نـــانی بەهەویرتـرش بخوری، یـادی ڕزگار بوونـــی جوولـەكەكانـە لەكۆیلایـــەتی لەمیسر.

چاودێر: (تیتۆس 1:7)

ئـەو كەسانەن كە لەلایەن ڕۆحی پــــیرۆزەوە هەڵدەبژێــــررێن بـــــۆ چـــــــاودێری كردنی كۆمەڵـــــــەی باوەڕدارانو یارمەتیدانی باوەڕدارانو گەشە پێكردنیان.

خاچ: (مەتتا 27:32)

دوو دارە لەســــەر شـــێوەی نیشــانەی كۆكردنەوە (+) بەیەكـــەوە بەســتراون لای خــوارەوەی درێژتــرە لەلایـەكانی تر لەسەردەمی ڕۆمەكان دزو پـیاو خـــراپ لەســـەرەوە بـــۆ خـــوارەوە بەدەســـت كــراوەیی بــە بـزماری گـەورە پـیایدا كوتراوەو بە بەرزیـەوە هەڵواسـراوە تـا هەناسەی لـێبـڕاوە. بـەڵام دوای لەخاچـدانی عیســـــا، خـــــاچ بـــــوو بەنموونـــــەی گـیانفـیدایی. ئـەو بەمـردنی لەسەر خـــــاچ بـــــوو بـــــەقوربانی بـــــۆ دەســـــتپـــــێكردنەوەی ژیــــانو بەدەستهێنانی ژیانی هەتاهەتایی.

خەتەنەكردن: (كردار 7:8)

یـــان ســـونەتكـــردن، كـــاتێ حـەزرەتی ئـیبراهیم تەمـەنی 99ساڵ بـوو، خـودا خـــۆی بۆ دەرخستو پـێیووت، ئەگەر لەرێی من لانەدەی پەیمانــت لـەگەڵ دەبەســتم، نـەوەت زۆر دەكــــــەم، زەوی كــــــەنعان (فەلەســتین) بـــەخۆتو نەوەكانـــت دەدەم. نیشـانەی پەیمانیش ئەوە دەبێ كـە هـەموو كوڕێكـت لەتەمـەنی 8

ڕۆژی خەتەنەبکەی.

خەرتەلە: (مەتتا 13:31)

بە عەرەبی (خەردەل). تۆوێکی بچووکە بەهاراتی لێدروست دەکرێ. جۆرێکی هەیە لەفەلەستین و دەورووپشتی دەڕوێت، نزیکەی دووەمەتر بەرزدەبێتەوەو باڵندەیەکی زۆری لەسەر دەنیشێتەوە بۆ خواردنی بەرەکەی.

خوداوەند، (الرب): (فیلیپی 2:11)

بەیۆنانی (کوریۆس)، واتە خاوەن دەسەڵات یان خاوەن توانا. عیسای مەسیحیش بەهەڵسانەوەی لەمردن سەلماندی کە دەسەڵاتی هەیە بەسەر مردن و ژیان. باوەڕدارانی یەکەم ئەم ڕاستییەیان زانی بۆیە ڕازیبوون عیسا بکەن بەخوداوەند لەسەر ژیانیان.

داود: (مەتتا 1:1)

داودی پادشا ئەو کەسەیە زەبووری نووسیوەتەوە، لەکوردەواری حەزرەتی داودی پێ دەوترێ. دووەم پادشای ئیسرائیل بوو، لەساڵی 1010پ.ز. هاتە سەر تەختی پادشایەتی. بەمەزنترین پادشای ئیسرائیل دادەنرێ.

دە شارەکە: (مەتتا 4:25)

بەیۆنانی (دیکاپۆلیس). ئەو شارانە بوون کە یۆنانی تیایدا دەژیان بەسەربەخۆیی، دەکەوتنە ڕۆژهەڵاتی دەریای جەلیل، پەیوەندی نەتەوایەتی و ئابووری بەیەکیەوەی بەستبوون.

دەریای جەلیل: (مەتتا 4:18)

دەریاچەیەکی گەورەیە ڕووباری ئوردنی پیادا تێپەر دەبێ، کەوتۆتە ناوچەی جەلیل لەباکوری فەلەستین. درێژی نزیکەی 23کم و پانیەکەشی 13کم، قوڵیەکەی لەنێوان (20-45)م ئەم دەریاچەیە 204م نزمترە لەئاستی دەریا، ئاوەکەی شیرینە. لەسەر کەنارەکانی شاری گرنگ هەیە وەك: بەیتسەیدا لەڕۆژهەڵات و جنیسارت و کەفەرناحوم و مەجدەل و تەبەریە لەڕۆژئاوا. ناوی تریشی هەیە وەك: دەریاچەی جەنیسارت بە ناوی دەشتی جەنیسارتی بەپیت لەسەر کەناری باکوری ڕۆژئاوا. هەروەها دەریاچەی تەبەریە بەناوی شاری تەبەریە.

دونیای مردووان: (بینین 6:8)
بەیۆنانی پێی دەووترێ (هادیس)، ئەو شوێنەیە کە ڕۆحی مردووان چاوەڕێ دەکەن تیایدا.

دینار: (مەتتا 22:19)
ووشەی دینار لەووشەی (دیناریۆسی) لاتینییەوە هاتووە. لەسەردەمی ڕۆمەکانەوە مامەڵەی پێکراوە، لەزیو بووەو قورسایی سێ گرام بووە. لەسەردەمی عیسا دینار وێنەی قەیسەری ئەوسای لەسەربووەو ڕۆژانەی کرێکارێك نزیکەی دینارێك بووە.

ڕاحاب: (یاقوب 2:25،26)
ژنێکی داوێن پیس بوو لەشاری ئەریحا دەژیا. دوای ئەوەی ئەو دوو سیخوڕەی یەشوعی کوڕی نوون ناردبوونی بۆ ئەریحا ئاشکرا بوون، ڕاحاب ئەو دوو پیاوەی شاردەوە، چونکە باوەڕی وابوو خودا ئەریحا دەخاتە ژێردەستی جوولەکەکان، بەم جۆرە ڕاحاب ڕزگاری بوو.

ڕاستودروستی:
ئەمە وەرگێڕانی ووشەی (دیکایۆسونێ)ی یۆنانیە، هەندێ جار لەزمانی کوردی بەمانای دادپەروەریش دێت (ڕۆما 1:17، 3:21، 3:25)، هەروەها بەمانای بێتاوانکردنیش دێت (ڕۆما 3:22). کەس نییە بەتەواوی ڕاستودروست بێ تەنها خودا نەبێ، چونکە ڕاستودروستی گەورەترە لەوەی مرۆڤ تەنها مرۆڤێکی باش بێ، بەڵکو ئاڕستەکردنی ژیانە بەتەواوی بەرەو خودا، بۆیە تەنها بەبەرکەتی خودا مرۆڤ ڕاستودروست دەبێت.

ڕۆحی پیرۆز: (یۆحەننا 1:33)
سروشتی خودایە، ئەم ڕۆحە لەعیسای مەسیحدا بوو، ئێستاش لەهەموو باوەڕدارێکە بەمەسیح، باوەڕدار پیرۆز دەکاتو یارمەتیدەدات بۆ ئەوەی بگۆڕێ بۆ شێوەی مەسیح، هەروەها ڕێنمایی دەکاتو فێری دەکات.

ڕۆژیدوایی: (یۆحەننا 6:39،40)
ڕۆژی کۆتایی هێنانی جیهانو ڕۆژی لێپرسینەوەیە. هەروەها ڕۆژی دووەم هاتنەوەی عیسایە

بەشـــــكۆداریەوە، لـــــەم ڕۆژەدا خراپەكاران سزا دەدرێنو باوەڕداران خەلآت دەكرێن .

ڕۆژی لیٚپرسینەوە: (ڕۆما 2:16)

بڕوانە ڕۆژی دوایی.

ڕۆلٚەی داود: (مەتتا 21:9)

بەمەسـیح ووتـراوە چـونكە لـە دایكـەوە (لــە مـریەم) ڕەچـەلٚەكی دەگەڕێـتەوە بـۆ حـەزرەتی داود، هەروەها لە یوسفی مێردی مریەمیش.

ڕۆلٚەی خودا: (لۆقا 1:35)

بـەمەسـیح دەووتـریٚ، ئەمـەش مانـای ئـەوە نیـیە مەسـیح لەئەنجامی پەیوەندیەكی سێكسی لەنێوان خوداو مریەـم هـاتووەتـە دونیا، چـونكە ئـەمـە گەورەتـرین كفـرە. بەلٚكو لـەڕۆح ڕۆلٚـەی خودایـە، چونكە مەسیح هەموو سروشتی خودای تیادا بـوو، وەك: پـاكوپـیرۆزیو دەسـەلآتو بـەزەییو خۆشەویستیو...هتد.

ڕۆلٚەی مرۆڤ: (مەتتا 16:13)

بەمەسـیح ووتـراوە چـونكە سرووشـتی مرۆڤی تێدا بوو، لەبرسی بـوونو تینـوو بـوونو ئازار چەشتنو غەم خواردن...هتد.

زەكەریا: (لۆقا 11:51)

یەكێكە لەپێغەمـبەرەكانی خـودا لەپـەیمانی كـۆن. لەسەدەی شەشەمی (پ.ز) ژیـاوە، لەكتێـبی پـیرۆز نووسـراوێكی هەیـە بـەناوی خـۆی، پێشبینی هاتـنی مەسـیحی كردووە. هەروەها باوكی یەحیای خەلٚك لەئاو هەلٚكـیش ناوی زەكەریا بوو. بڕوانە (لۆقا 1:5).

سامریەكان: (یۆحەننا 4:9)

تێكەلٚـــێكن لەجوولەكـــەو ئاشـــووری، دوای گەڕانـــەوەیان لـــەبابل لەسـەدەی هەشـتەمی پ.ز دەسـتیانگـرت بەسـەر ناوچـەی سـامیرە، باوەڕیـان تەنـیا بـەو پێـنج پەرتووكەیـە كـە موسـا نووسـیویەتی (تـەورات). پەرسـتگایەكیان لەسـەر چـیای سامیرە دروست كرد. لەگەلٚ جوولەكەكان دوژمنایەتیەكی توندیان هەبوو، چونكە جوولەكەكان ئەوانیان بەكافر دادەنا.

سامیرە: (یۆحەننا 4:4)

بەشـــی ناوەڕاســـتی فەلەســـتینە پایتەختـەکەی سامیرەیە، ناوی گۆڕا بۆ (مبســـەتە) لەســـەردەمی هیرۆدســـی گەورە.

ساوفیلۆس: (لۆقا 1:1)

نـــاوێکی یۆنانیـــیە بـــەمانای (خۆشەویسـتی خـودا) ئەمـیش ئـەو پیاوە ڕۆمەیە کە لۆقا هەواڵی مزگێنی پـێیداوە، لــەوە دەکــات پـیاوێکی نـاودار بـوو بێـت زۆر کـەس دەڵێن پارێــزەر بــووەو لەســـەر پۆڵســـی نـێرراوی عیسـای کـردۆتەوە کـاتێ زیندانی کراوە لەڕۆما.

سەدوم: (لۆقا 10:12)

لەســـەردەمی پێغەمـــبەر لـــووت دانیشـتوانی شـاری سـەدوم هـەموو خـراپەکار بوون، بۆیە بەر ڕقی خودا کـەوتن، تەنها حەزرەتی لووتو دوو کچەکەی ڕزگاریان بوو. سەدوم بوو بەنموونـەی ئەو شارانەی خراپەکاریان زۆرە.

سەدوقیەکان: (مەتتا 22:23)

کۆمــەڵێ جوولەکــەن زۆربــەی ئـەندامانی کاهیـنن. سـەرۆك کـاهین لـــەوان بـــوو لەســـەردەمی مەســـیح. باوەڕیـــان بەفریشـــتەو هەڵســـانەوەی مـردووان نییە، لایەنگـری ڕۆمەکان بـوون. هـەردەم لەگـەڵ فەریسیەکان نـــاکۆك بـــوون بـــەلاّم لەگەڵـــیان ڕێککـەوتن لەسـەر دژایـەتیکردنو کوشتنی مەسیح.

ســـەرۆك کـــاهین: (عـــبرانیەکان 7:27)

سـەرۆکی هـەموو پیاوە ئاینیەکانە لەپەرسـتگای قـودس (ئۆرشـەلیم)، هـــەروەها ســـەرۆکی ئەنجوومـــەنو بەرپرسی یەکەمە دەربارەی ژیانی ئاینی جوولـەکـەکان. پەیوەندیڕێکخـەری نێوانـیانو خودایـە، تەنها ئەو دەیتوانی بچـێتە شـوێنی هـەرە پیرۆز. (حەنان) لەو سەرۆك کاهینانە بوو، بۆ ماوەیەك لەســـەر ئـــەم پایـــە مایـــەوە دوایـــی فەرمانـڕەوایان لایـان برد، قیافا لەجێی ئـەو دانـرا. بـەلاّم لای جوولـــەکان هەردووکـــیان بەســـەرۆك کـــاهین دادەنران.

سینا: (کردار 7:30)

ناوچـەیەکی بیاباناویـیە دەکەوێتە نێوان میسرو فەلەستین، چیای سیناش کـە موسـا لەسـەری خـودای بیـنی لەدەوەنە گڕدارەکە، دەکەوێتە هەمان

ناوچـه. لـەوێ خـودا وەحـی بـۆ گەلەکـەی نـارد، هـەروەها بەچـیای حۆرەبیش بەناوبانگە.

شاریداود: (ڕۆما 9:33)

شـاری قودسـه (ئورشـەلیم)، شـاری پادشـای مەزنیشـی پـێ دەووترێ.

شەریعەت: (مەتتا 5:17)

ئەو ڕاسپاردانەیە کە خودا لەسەر چیای سینا لەڕێگای موساوە بەگەلی ئیسـرائیلی ڕاگـەیاند، لـەو پێـنج نووسـراوەش کە بەتەورات ناودەبرێ تۆمارکراوە.

شەممە: (مەتتا12:2)

لای جوولەکـەکان ڕۆژێکـی پیرۆزە، بەپێی شەریعەت هەموو جۆرە کارێك قەدەغەیە، تەنیا بەخواپەرستیو نوێـژو خوێـندنەوەی کتێـبی پـیرۆزو فێربوونی ئاینی خەریك دەبن.

شەیتان: (بینین 12:9)

ووشـەیەکی عیـبرییە بـەمانای دوژمـن یان شکاتکەر. لەپەیمانی نوێ ئـەم ووشـەیە بـۆ دوژمـنی خـوداو مەسـیحو بـاوەڕدارانو مـرۆڤایەتی بـەکار هێـنراوە. ڕۆحـی هـەموو خراپەکاریـیەکە. کـاتێ عیسا لەسەر خاچـەکەی مـرد، بـاوەڕدارانی ڕزگارکرد لەکۆیلایەتی شەیتان.

شوێنیهەرە پیرۆز:

بڕوانە نامە بۆ عیبرانیەکان 9:3–7.

عیبرانیەکان: (فیلیپی 3:5)

مەبەسـت لـە جوولـەکەکانە، بۆیە بەزمانەکەشیان دەووترێ عیبری.

عیسا: (مەتتا 1:21)

لـە (ئیسـوس)ی یۆنـانی وەرگـیراوە، بەعیـبری (یەشـوعی) پێدەوترێ واتە خودا ڕزگارکەرە.

فەریسیەکان: (مەرقۆس 7:3)

کۆمەڵـێکی ئایـنی جوولـەکـەن، تونـدڕەون لەگرتنی ئەرکە ئاینیەکانو ڕاسـپاردەکانی شـەریعەت. زۆر لەمـامۆسـتایانی شـەریعەت لەوان بـوون پۆڵسـیش یەکـێك بوو لەوان بەرلـەوەی بـاوەڕ بهێـنێ. باوەڕیـان بەفریشـتەو هەڵسـانەوەی مردووانو بەهـەمـوو نووسـراوەکانی پـەیمانی کـۆن هـەبوو. زۆر بـەتوندی دژی

مەسیح وەستانو کاریان کرد بۆ کوشتنی.

قوتابی مەسیح: (لۆقا 14:26،27)

ئەو دوانزە پیاوەی عیسا هەڵیبژاردن تا بنە نێرراو، یان ئەو کۆمەڵەی دوای عیسا دەکەونو باوەڕی پێدەهێنن. بڕوانە (یۆحەننا 8:31 ، 13:35 ، 15:8).

قوربانگە: (لۆقا 1:11)

لەسەر شێوەی مێزێك بوو، قوربانییان لەسەری پێشکەش دەکرد، گۆشەکانی لای سەرەوەی بەپیرۆزترین شوێن دادەنرا. لەقودس دوو قوربانگە هەبوو:

– قوربانگەی بووخورد.
– قوربانگەی قوربانی.

قوربانی: (عیبرانیەکان10:10)

فەرمانی خودا بوو بۆ جوولەکەکان کە قوربانی پێشکەش بکەن بۆ کەفارەتی گوناهەکانیان. بە زۆر جۆر قوربانی پێشکەش دەکرا بەلاّم لەهەمووی باوتر پێشکەش کردنی ئاژەڵ بوو، بۆ ئەوەی بزانن کە بۆ هەموو گوناهێك پێویستە خوێن بڕژێ. مەسیحیش هات بۆ تەواوکردنی ئەم یاسایە. وەك نووسراوە لە (عیبرانیەکان 9:11–27).

کاهین: (لۆقا 1:5)

لە ووشەی (کوهن)ی عیبری وەرگیراوە، ئەمەش پلەیەکی ئایینی جوولەکەیە، هەڵدەستا بەپێشکەش کردنی ئەو قوربانیانەی بۆ لێخوشبوون لەگوناهەکانی خۆیو هەموو گەل بوون. هارونی برای موسا یەکەم کاهینی جوولەکەکان بوو، لەهۆزی لاویبوو، بۆیە ئەم کارە تایبەتبوو بەلاویەکان.

کەپرەشینە: (یۆحەننا 7:2)

لەپازدەیەمین ڕۆژی مانگی حەوتی ساڵنامەی جوولەکە دێت. هەشت ڕۆژ دەخایەنێ ڕۆژی یەکەمو ڕۆژی هەشتەم ئاهەنگی ئایینی گەورە دەگێڕن. یادی لەناو چادر ژیان دەکەنەوە پاش دەرچوونیان لەمیسر.

کەفارەت: (ڕۆما 3:25)

واتە داپۆشینی گوناهبار

لــەتووڕەیی خودا، چونکە شایانی ئەو تووڕەیــیەیە، بۆیــە لەپــەیمانی کــۆن بەســەربڕینی بەرخێك یان گایەکی بێ کـــەمو کـــوڕ کەفارەتـــیان دەکـــرد. مەسیحیش بوو بەکەفارەت بۆ هەموو ئەوانــەی بــاوەڕ بەو قوربانیە دەهێنن، بۆیــە کــاتێ یەحـیای کوڕی زەکەریا عیســـای مەســـیحی بیـــنی لەســـەر ڕووبــاری ئــوردن، ووتــی: (ئا ئەوەتا بەرخی خودا، ئەو قوربانییەی گوناهی جیهان هەڵدەگرێت.) بڕوانە (یۆحەننا 1:29)، هـــەروەها (عیـــبرانیەکان 2:17، 1یۆحەننا 2:2 ، 4:10).

کەفەرناحوم: (مەتتا 4:13)

شـــارێکە لەســـەر دەریاچـــەی جەلیل.

کەنیشت: (لۆقا 4:16)

لــە هــەر شــارێك (10) خێزانی جوولـەکــە یــان زیاتــر هەبووایــە، شـــوێنێکیان تـــەرخان دەکـــرد بـــۆ نوێژکردنو فێرکردنی ئاینی.

کتێب: (یۆحەننا 2:22)

مەبەســت پــەیمانی کۆنــە لەکتێبی پیرۆز.

کڕینەوە بەخوێن: (بینین 5:9)

واتــە ڕزگارکردنی ژیانی کەسێك بەخۆبەختکردن بۆی.

گوناە: (1یۆحەننا 3:4)

یاخیبوونــە دژی خــوداو لەناخی مــرۆڤدا ڕەگــی داکوتــاوە، بۆیـــە پـــــەیوەندی بەمێشـــــك هەیـــــە، دەرئەنجامەکەشـی ئــەو بیرکــردنەوەو ووتــەو کارانەیــە کــە دەبــنە مایــەی دڵــتەنگی خودا، بۆیە خودا تووڕەیی خــۆی ئاڕاســتەی گونــاە کــردووە (مەرقۆس 7:20-23).

لاوی: (کردار 4:36)

نــاوێکی پــیاوانەی عیــبریە. یەکێ لــەکوڕەکانی حــەزرەتی یاقوب ناوی لاوی بــوو، بۆیــە یەکێ لەهۆزەکانی ئیســرائیل بــەم ناوەیە. بڕوانە ووشەی کاهین.

لەئاوهەڵکێشان: (مەتتا 3:11)

بـــە عـــەرەبی (تعمـــید)، واتـــە تۆبەکـــردنو دووبـــارە لـــەدایك بوونــەوە. کــاتێ لــەناو ئاوەکــە نوقم دەبــی لەژیانــە کۆنەکــەت دەمــری،

کـاتیَ هەڵدەسـتیتەوە ژیانـیَکی نـویَ دەسـت پیَدەکەیت. لەئاوهەڵکیَشان ڕەمـزیَکی دەرەکیـە بـۆ گۆڕانـیَکی نـاوەکی کـاتیَ بـاوەڕدار لـەڕۆح لەدایك دەبیَتەوە.

ماری ناو بیابان: (یۆحەننا 3:14)

کاتیَ جوولـەکەکان لەبیابانی سینا بـوون نارەزایـیان بەرامـبەر خـودا دەربـڕی، بۆیـە خـودا مـاری نـاردە سـەریان، بەمـە ژمارەیەکی زۆریان لیَ مرد. کاتیَ هەموو تۆبەیان کرد، خودا بەموسـای ووت مـاریَك لـە مـس دروست بکەو بەرزی بکەوە، تاوەکو هـەر کەسـیَك مـار پـیَوەی بـدات تەماشای مارەکە بکاتو چاك بیَتەوە، لـەو کاتـە مـار ڕەمـزی خراپە بوو، ئـەوەی سەیری دەکرد گوناهەکەی خـۆی دەبیـنیو چاك دەبووەوە. لەو کاتـەی مەسیحیش بـەسـەر خـاچ هەڵواسـرا بـوو، گونـاهی هـەموو جـیهانی بەسـەر شانەوە بوو، جا هەر کەسـیَك سەیری خاچەکەی مەسیح بکـاتو گوناهەکانی خۆی بەسەرەوە ببیـنیو تۆبـە بکـات، خـودا لەگوناهەکانی خۆش دەبیَت.

مەسیح: (مەتتا16:16)

لەووشـەی (مەشـییای) عیبریەوە هـاتووە بـەواتای دەستنیشانکراو. تـەنها پادشـاو پیَغەمـبەرو کاهین لای جوولـەکـەکان دەستنیشان دەکران ئـەویش بـە چـەورکردنیان. بەپـیَی پیَشـبینیەکانی پـەیمانی کـۆن، جوولەکەکان چاوەڕیَی ئەو کەسەیان دەکـرد کـە دیَـت وەکـو ڕزگارکـەرو لـە هـەمان کات کاری پادشـاو پیَغەمـبەرو کـاهینـیش دەکـات، بـەڵام کـە هـات بـاوەڕیان پیَی نەکرد، چـونکە لایان وابوو لەدەستی ڕۆمەکان ڕزگـاریان دەکـات، نەیانـزانی هـاتووە لـە گوناهەکانیان ڕزگاریان بکات.

مەلکیسادق: (عیبرانیەکان 5:6)

لەپـەیمانی کـۆن باسـیکراوە، پادشـای شـاری سـالیم بـوو، مانای ناوەکـەی پادشای چاکە، سالیم واتە ئاشـتی. سـەرۆك کاهینی خودا بوو، کاهینیَتـیکەی هەمیشـەیی بـوو، سـەرەتاو کۆتـایی بـۆ نەبوو. ئەوەش ڕەمـزە بـۆ مەسـیح، بـۆ زیاتـر

ڕوونکردنەوە بڕوانە (عیبرانیەکان 7:1-8).

مەن: (یۆحەننا 6:31)

ووشەیەکی عیبریە واتە (ئەمە چییە؟) یان (بەخشین). بەشێوەی شەونم لەئاسمانەوە دەهاتە خوارەوە بۆ جوولەکەکان لەبیابانی سینا. خودا ڕۆژانە دەیدا پێیانو نەیان دەتوانی پاشماوەکەی هەڵبگرن بۆ ڕۆژی پاشتر، چونکە بۆگەن دەبوو. بۆ ڕوونکردنەوەی زیاتر بڕوانە (یۆحەننا 6:31-35).

مور: (مەتتا 2:11)

ئاوێکی بۆن خۆشە لەگەڵای جۆرە گوڵێك دەردەچێ. هەندێ جار لەگەڵ مەی تێکەڵاو دەکرا بۆ کەم کردنەوەی ئازار. وەك دیاریەکی پێشکەش کراو بەپادشا، پێشکەش کرا بەعیسای مەسیح پاش لەدایك بوونی، هەروەها پاش مردنی لەشی پێچەورکرا وەك نەریتێکی جوولەکە لەمردوو ناشتن.

ناوچەی جەلیل: (مەتتا 2:22)

لەو سەردەمەدا زەوی فەلەستین کرابوو بە سێ ناوچە، لەسەرەوە جەلیل، لەناوەڕاست سامیرە، لەخوارەوە یەهودیا.

نوێژ: (1تیمۆساوس 2:1)

گفتوگۆی نێوان باوەڕدارو خودایە. کاتێ باوەڕدار نوێژ دەکات سوپاسو ستایشی خودا دەکات، داواکاریەکانی دەخاتە بەر دەستی خودا، خوداش گوێی لێدەگرێت. لەهەمان کاتدا ووتەکانی کتێبی پیرۆز کە ووتەی خودایە بەیارمەتی ڕۆحی پیرۆز دەکەوێتەوە بیری بەم شێوەیەش گوێ لەخودا دەگرێ. زۆر جاریش لەکاتی نوێژکردن خودا خواستی خۆی بۆ باوەڕدار ئاشکرا دەکات.

نێرراو: (ڕۆما 1:1)

نازناوێکە بۆ ئەو کەسەی مەسیح دەینێرێ مزگێنی بدات بەخەڵکی، لەپەیمانی نوێدا ئەم نازناوە بەدوانزە قوتابیەکەی عیسا بەخشراوە، دواتریش بەپۆڵس.

ئێستا هەندێ جار بەو کەسانە دەوترێ کە لەلایەن کۆمەڵەی باوەڕدارانەوە بەیارمەتی ڕوحی پیرۆز دیاری دەکرێنو دەنێردرێن بۆ بڵاوکردنەوەی مزگێنی عیسا.

بڕوانە (کردار 1:13-3).

هارۆن: (لۆقا 1:5)
بــــراگەورەی مووســـــا بـــــوو، بەفــەرمانی خودا بوو بەیەکەم سەرۆك کاهین، بەباوکی کاهینان دادەنرێ.

هەلیلویا: (بینین 1:19)
ووشــەیەکی عیبریە واتە (ستایشی خــودا بکــەن). ئــەم ووشـــەیە بــۆ ســـتایش‌کـــردنو شـــکۆدارکردنی خوداوەنـــد بەکاردێـــت، لەپـــەیمانی کۆنـــدا لەســـەرەتا یـــان لــــەکۆتایی زەبوورەکـانو گۆرانییەکان دادەنراو لەجەژنو بۆنە ئاینیەکان دەووترایەوە. ئێســتاش ئـــەم ووشـــەیە لـــەکۆڕو کۆبوونەوەکانی باوەڕداران بۆ هەمان مەبەست بەکاردەهێنرێ.

هۆسانا: (مەرقۆس 11:9)
ئـــەم ووشـــەیە لــــە(هوشــیعنای) عیـــــبرییەوە هـــــاتووە، بـــــەمانای (ڕزگارکـــەر). بــەکار هــاتووە بــۆ دەربڕیـنی خۆشـیو پێشوازی‌کردن، وەکـو ئـەو کاتـەی خەڵکەکـە ئـەم ووشـەیان بـۆ خۆشـحاڵی دەربڕینو بەخــێرهاتن کــردنی عیسا بۆ شاری قودس بەکار هێنا.

هیرۆدس: (مەتتا 2:3)
لــە ئینجـیل ســێ کـەس بەم ناوە ناوبراون:

– هیرۆدسی گەورە، لەسەردەمی ئـەو عیسـا لــەدایك بوو، بە ڕەگەز ئـــادۆمی‌بوو لەلایـــەن ڕۆمەکانـــەوە کـرابوو بەپادشا لـەسەر فەلـەستین. بە دڵــــڕەقیو فێڵـــبازی ناوبـــانگی دەرکردبوو. هەوڵیدا بەمنداڵی عیسا بکـــوژێ بۆیـــە فـــەرمانیدا هـــەموو مـــنداڵەکانی بەیـــتلـــەحم ئەوانــەی تەمەنـیان دوو ســاڵو بچـووکتر بوو، بکوژن. بڕوانە (مەتتا 2:1-22).

– هـــیرۆدس ئەنتیـــباس، کـــوڕی هیرۆدســی گەورە بوو لـە ملتاقە. پاش مـردنی بـاوکی بـوو بـە حوکمـڕانی ناوچـەی جەلـیل. بەشـدار بـوو لـەو حوکمی مردنەی کە بەسەر عیسا درا. بڕوانە (لۆقا 23:7).

– هـــیرۆدس ئەغریـــبای یەکـــەم، کـوڕەزای هیرۆدسـی گەورە بوو، لە ســـاڵی (37ز.) بـــوو بەحوکمـــڕانی باکووری فەلـەستین، پاشان لـەساڵانی (41-44ز.) بـوو بەپادشــای هــەموو فەلـەســتین. یــاقوبی بــرای یۆحەنــنای

بەشمشێر کوشت.

بڕوانە (کردار 12:1–24).

ووشەکە: (یۆحەننا 1:1)

مەبەست لەووشەی خودایە کە لەسەرەتاوە لەگەڵ خودا بووە، هەموو شتێکیش بەم ووشەیە دروست بووە. ئەم ووشەیەش لەعیسای مەسیح بەرجەستە بوو.

یارمەتیدەر: (یوحەننا 14:16)

واتە ڕۆحی پیرۆز. بۆ ڕوونکردنەوەی زیاتر بڕوانە ڕۆحی پیرۆز.

یەشوع: (کردار 7:45)

مەبەست لە یەشوعی کوڕی نوونە کە خزمەتکاری مووسا بوو، پاش مردنی مووسا ئەو ڕابەرایەتی گەلی ئیسرائیلی کرد بەرەو فەلەستین. لە پەیمانی کۆن نووسراوێك هەیە بە ناویەوە.

یەهودیا: (مەتتا 2:1)

ناوی بەشێکە لەبەشەکانی فەلەستین لەو سەردەمە، کەوتۆتە خوارووی ڕۆژهەڵاتی شاری یافاوە.

یونس: (مەتتا 12:39)

یان نەبی یونس، خودا فەرمانی پێدا بەرەو نەینەوا بڕوات، بەڵام یونس

ویستی سەرپێچی خودا بکات بۆیە بەرێی دەریا بەرەو تەرشیش کە دەکەوتە ئیسپانیاوە چوو، لەرێ کەشتییەکەیان تووشی رەشەبا دێت، پاش ئەوەی کەشتیوانەکان دەزانن خودا بەهۆی یونسەوە رەشەبای ناردۆتە سەریان، یونس فرێ دەدەنە ناو دەریاوە، بەفەرمانی خودا ماسییەکی گەورە یونس قووت دەدات بۆ ماوەی سێ شەو و سێ رۆژ، پاشان یونس تۆبە دەکات خوداش دەیگەرێنێتەوە سەر ووشکانی. لەپەیمانی کۆن نووسراوێك هەیە بەناوی یونس.

 خودا یەکە، دروستکەری هەموو شتێکە لەگەردوون‌و مرۆڤی دروستکرد بۆ ئەوەی بەخۆشییەوە هاوبەشی لەگەڵ خودا بکات‌و کڕنۆشی بۆ ببات.
(ئەی خوداوەندمان‌و خودامان، تۆ شایانی ئەوەی شکۆمەندی‌و ڕێزو توانا وەرگری، چونکە تۆ دروستکەری هەموو شتێکیت، ئەو شتانەش بەخواستی تۆ بوونی هەیەو دروست بووە.)

بینین 4:11

هەروەها بڕوانە: مرقۆس 12:29 ، ڕۆما 3:30 ، 1تیمۆساوس 2:5 ، عیبرانیەکان 11:3

بۆچی پەیوەندی نێوان خوداو مرۆڤ پچڕاوە؟ بۆچی خراپە بەم ڕادەیە دەستی گرتووە بەسەر جیهان؟

 مرۆڤ گوناهبارە، واتە لەخودای دروستکەری یاخی‌بووە، کەس نییە یاخی نەبووبێ.
({هیچ مرۆڤێك ڕاست‌ودروست نییە، تەنانەت یەکێکیش! هەروەها یەکێك نییە تێبگات‌و یەکێك نییە بەدوای خودا بگەڕێ. هەموو خۆیان لەخودا دوورخستەوە، جا لەبەرئەوە هەموو بێ‌سوود بوون، کەس کاری چاك ناکات، نەخێر تەنانەت یەکێکیش نا.})

ڕۆما 3:10-12

هەروەها بڕوانە: مرقۆس 7:18-23 ، یۆحەنا 3:19-20، 8:34، 16:8،9 ، ڕۆما 1:18-31

کاردانەوەی خودا چییە سەبارەت بەگوناهی مرۆڤ؟ ئایا زۆرداری تاسەر دەمێنێ؟

 خـودا دادپەوەرە، بەدادپەروەرییەکی تەواوەوە لەڕۆژی لێپرسینەوە حوکمی خـۆی دەدات، بـەم شـێوەیە هـەموو گوناهبارێکیش شایانی لەناوچوونی هەتاهەتاییە.

(هــەروەك چــۆن دواڕۆژی مــرۆڤ ئەوەیــە جــارێك بمــرێ، دوایــی ڕۆژی لــێپرسینەوە دێت.)

عیبرانیەکان 9:27

(سزای ئەوانە لەناوچوونی هەتاهەتاییە، دەرکردنیانە لەبەر ڕووی خوداوەندو بێبەش بوونە لەشکۆو توانای ئەو.)

2تسالۆنیکی 1:9

هەروەها بڕوانە:مەتتا 25:31–46 ، لۆقا 3:9 ، یۆحەننا 5:22 ، کردار 17:30–31 ، 2پەترۆس 3:9–13.

ئایا کەس هەیە منی خۆشبوێ؟ بۆچی پەیامی ئینجیل، هەواڵێکی خۆشە؟

 خــودا خۆشەویســتییە، بۆیــە حــەزرەتی عیســای نــارد، کــە ووشــە هەتاهەتایـیەکەیەتی، هـەتا لـەجیاتی مرۆڤ بمرێو مرۆڤ لەگوناهەکانیو لەو سزایەی شایانیەتی بەبەرەکەتی خۆی بەخۆڕایی ڕزگار بکات.

(خۆشەویسـتی لـەمـە دایە، نەك لـەبەرئەوەی خودامان خۆشویستووە، بەڵکو ئەو خۆشیویستووینو ڕۆڵەکەی خۆی نارد تا ببێتە کەفارەتی گوناهەکانمان.)

1یۆحەننا 4:10

(چـونکە مەسـیح لـەپێـناوی گونـاه جارێك بۆ هەمووان مرد، واتە بێتاوان بۆ تاوانباران مرد، تا لـەخودامان نزیكبکاتەوە، مردوو بەلـەشو زیندوو بەرۆح.)

1پترۆس 3:18

هــەروەهــا بــڕوانــە: مــــەرقــۆس 8:31، 9:31 ، 10:31–34، 45 ، لۆقـا 19:10 ، کـردار 13:38–39 ، یۆحەننا 3:16–18، 17:23 ، ڕۆما 3:21–26 ، 5:8، 2 کۆرنسـۆس 5:14–15 ، غـەلاتـیـە 2:20، 6:14 ، کـۆلـۆسـی 1:19–20 ، 1پەترۆس 2:22–24 ، 1یۆحەننا 2:1–2.

دوای ئەوەی مەسیح بەرگەی ئابڕووچوونی خاچی گرت. ئایا مەسەلەکە کۆتایی هات؟

ئایا زیندووبوونەوە هەیە پاش مردن؟

 خودا زیندووە، حەزرەتی عیسای لەنێو مردووان هەستاندەوە، هەتا مرۆڤ بزانێ حەزرەتی عیسا خوداوەندەو لەڕۆژی دواییشدا ئەو لەمرۆڤ دەپرسێتەوە، هەروەها تا ژیانێکی نوێ بەباوەڕدار ببەخشێ.

(ئەو عیسایەی خودا لەنێو مردووان زیندووی کردەوە، ئێمە هەموو بۆ ئەوە شایەتین... کەواتە باهەموو ڕۆڵەکانی ئیسرائیل بەتەواوی بزانن، ئەو عیسایەی ئێوە لەخاچتاندا، خودا کردی بەمەسیحو بەخوداوەند.)

کردار 2:32، 36

(بۆیە خودا بەرزی کردەوەو ناوێکی دایە کە لەسەرووی هەموو ناوێکە، تاکو بۆ ناوی ئەو هەمووان چۆك دابدەن، لەئاسمانو سەر زەویو ژێر زەویش، هەروەها تا هەموو زمانێك دانبنێت کە عیسای مەسیح خوداوەندە، بۆ شکۆمەندی خودای باوك.)

فیلیپی 2:9–11

هەروەها بڕوانە: لۆقا 24:1–49 ، یۆحەننا 20:1–31 ، کردار 2:24، 3:15 ، 13:30–37، 17:31 ، ڕۆما 4:25، 6:4، 8:9–11، 10:9–10 ، 1کۆرنسۆس 6:14، 15:3–20

ئەو ڕێگایانەی لەپێش مرۆڤن چییە؟ ئایا هیچ ڕزگارییەك هەیە بۆ من؟

 دوو ڕێگا لە بەردەم مرۆڤە:

1– ڕێگای مردنی هەتاهەتایی ئەنجامی یاخی بوونە لەخودا.

2– ڕێگای ژیانی هەتاهەتایش ئەنجامی گەڕانەوەیە بۆ خوداو داننان بەوەی حەزرەتی عیسا خوداوەندەو پشتبەستن بە مردنەکەی بۆ لێخۆشبوونی گوناە.

(ئەوەی باوەڕ بەڕۆڵەکە بهێنێ، ژیانی هەتاهەتایی هەیە. ئەوەش کە گوێڕایەڵی ڕۆڵەکە نابێ ژیان نابینێت، بەڵکو تووڕەیی خودای بەسەردا دەچەسپێ.)
یۆحەننا 3:36
(ئـەوەی گـوێ لەووشـەکەم بگـرێو باوەڕبهێـنێ بـەوەی نـاردوومی ژیانی هەتاهـەتایی دەبـێ، لـەڕۆژی دوایـیدا حوکم نادرێ بەسەری، چونکە ئەو لە مردنەوە پەڕیوەتەوە بۆ ژیان.)
یۆحەننا 5:24
(تۆبـەبکـەن، با هەر یەکەتان بەناوی عیسای مەسیحەوە لەئاوهەڵبکێشرێ بۆ لێخۆشبوونی گوناەو بەخشینی ڕۆحی پیرۆزتان دەسکەوێ.)
کردار 2:38
هەروەها بڕوانە: مەتتا 4:17، 7:13–14 ، لۆقا 24:47 ، کردار 17:30، 20:21

چۆن مرۆڤ دەچێتە سەر ڕێگای ژیانی هەتاهەتایی؟ چۆن ڕزگار دەبم؟

 لـەدایكبوونـەوە، ئەمە تەنها ڕێگای خودایە بۆ گواستنەوەی مرۆڤ لەمردنی هەتاهەتاییەوە بۆ ژیانی هەتاهەتایی.
(کەس ناتوانێت پادشاهێتی خودا ببینێت گەر لەئاسمانەوە لەدایك نەبێت... کـەس نـاتوانێ بچـێتە نـاو پادشـاهێتی خـودا گـەر لـەئاو و لـەڕۆح لەدایكنەبێتەوە.)
یۆحەننا 3:3،5
(کـە ڕزگـاری کـردین، ئەمـە بەهۆی کاری ڕاستودروستی خۆمان نەبوو، بـەڵکو بـەپـێی بـەزەیی خـۆی، بـە شوشـتنی لـەدایكبوونـەوەی دووەمو تازەبوونەوەی ڕۆحی پیرۆز.)
تیتۆس 3:5
(گەر یەکێك سەر بە مەسیح بێ، ئەوا دەبێتە بوونەوەرێکی تازە.)
2کۆرنسۆس 5:17

هەروەها بڕوانە: یۆحەننا 1:12–13 ، 5:21 ، ڕۆما 2:12،6:4 ، ئەفەسۆس 1:2–5 ، یــاقوب 1:18 ، 1پەتــرۆس 1:3،23 ، 2پەتــرۆس 1:4 ، 1یۆحەنــنا 3:9، 4:7، 4،5:1

چۆن باوەڕداری تازە لەدایكبوو لەڕوح گەشە دەكات؟

چۆن باوەڕدار بەگوێرەی ئینجیل گەشە دەكات

(گەشە بكەن لەبەرەكەتو ناسینی خوداوەندو ڕزگاركەرمان عیسای مەسیح.)

2پەترۆس 3:18

بەســوپاس كــردنی خــودا بۆ بەزەییەكەی (ڕۆما 2،12:1) كە بەهۆی عیسای مەسیحەوە بێتاوانی كردین بەخۆڕایی بەبەرەكەتی خۆی، باوەڕدار گەشەدەكات:

بــەهۆی ووشــەی خودا گوێمان لەدەنگی خودا دەبێتو پەیوەندیمان لەگەڵ خودا بەهێزتر دەبێ بەیارمەتی ڕۆحی پیرۆز، هەروەها ووشەی خودا بەسوودو كاریگەرە بۆ گەشەكردنی باوەڕدار لەڕۆح.

(هــەموو كتێــبی پیرۆز بەوەحی لەخودا هاتووەو سوودبەخشە بۆ فێركردنو سەرزەنشتو ڕاستەڕێكردن، هەروەها بۆ تەمێكردن بۆ ڕاستودروستی.)

2تیمۆساوس3:16

بــڕوانە: یۆحەنــنا 15:7، 17:17 ، كــۆلــۆســــی 3:16 ، عیــبرانیەكان 4:12 ، یـاقــوب1:21–25 ، 1پــەتــرۆس 2:2

بــەهۆی نوێژ لەگەڵ خودا دەدوێن سەبارەت بەهەموو شتێك هەروەكو چۆن منداڵ لەگەڵ بــاوكی دەدوێ، هــەروەها هــێز بەدەســتدەهێــنین بــۆ گەشــەكردن لــەژیانی ڕۆحیو بۆ بەهێزبوونی پەیوەندیمان لەگەڵ خودا بەیارمەتی ڕۆحی پیرۆز.

(هەموو كاتێك لەنوێژكردن بن بەڕۆح، بۆ هەموو نوێژكردنو پاڕانەوەیەك شەوارە بگرنو هەر بەردەوامبن لەسەر پاڕانەوەكەتان لەخودا لەپێناوی خوشكو برا پیرۆزەكان.)

ئەفەسۆس 6:18

بڕوانه: لۆقا 1:11–12 ، ڕۆما 12:12 ، 1تسالۆنیکی 5:17 ، یاقوب 5:13–16 ، یەهوزا20.

بـەهۆی ژیـانی هاوبـەش بـاوەڕداران کۆدەبـنەوە، بەشداری یەکتری دەکەن لەفێرکردنو نویژکردن لەپێناوی یەکتری، هەروەها لەلایەنە جۆراوجۆرەکانی ژیان.
(واز لــەکۆبوونەوەکانتان مەهێنن، هەروەك هەندێکتان لەسەری ڕاهاتوون، بەڵکو یەکتری هانبدەن بۆ ئامادەبوون، لەمەش زیاتر چونکە دەبینن ڕۆژی خوداوەند نزیكبووەتەوە.)
عیبرانیەکان 10:25
بـڕوانه: کردار 2:42–47، 4:32–34 ، 1کۆرنسۆس 12:12–27 ، فیلیپی 2:1–4 ، عیبرانیەکان 3:13.

بـەهۆی خزمەتکـردن خۆشەویسـتی بـۆ خـوداو بـۆ خەڵك بەهۆی کردار دەردەکەوێ، ئەمـەش بەهۆی بەشداریکردنی خەڵك لەمزگێنیو فێرکردنیان سەبارەت بەڕێگای ژیانو یارمەتیدانیان لەپێویستیەکانیان بەرجەستە دەبێ.
(بـا لـەکـاری چـاکە نەکەوین، چونکە گەر ووره بەرنەدەین لەکاتی خۆی دروێنەی زۆر دەکـەین. جـا تـا دەرفەتمان هەیە، با چاکە لەگەڵ هەموو کەسێك بکەین، بەتایبەتی لەگەڵ خوشكو برایانی باوەڕدار.)

غەلاتیە 6:9–10
بـڕوانه: مەتـتا 28:19–20 ، یۆحەنـنا 13:14–17 ، ڕۆمـا 12:1–21 ، 1کۆرنسـۆس 15:58 ، 16:1.